AUTHOR	No. <u>195</u>
TITLE PIBOLO 73 [SEFER HA-SHORAS	<u>90</u> HIM]
IMPRINT NAPLES, 1490	הועתק והוכנס לאינטרנט www.hebrewbooks.org ע"י חיים תש"ע
CALL NO. GOFF, HEB-39; AC DATE MICROFILMED	These images are from the collection of the Library of the Jewish Theological Seminary (JTS). JTS holds the converients to these

the Jewish Theological Seminary (JTS). JTS holds the copyrights to these images. The images may be downloaded or printed by individuals for personal use only, but may not be quoted or reproduced in any publication without the prior permission of JTS.

FILMED FOR THE JEWISH THEOLOGICAL SEMINARY OF AMERICA

C2399

- bu. pro home je ozo se יים אין ליים אין ליים מו מונים ביים المدين ورون مدر المرم

75 David ben Joseph Kimchi. Sefer Scheraschim. Book of hebrew roots. Napoli, Joseph ben Jacob de Gunzenhausen, 1490. 144 ff. (f. 1 bl. missing.) Fol. Panelled calf (orig. binding).

Hain 6033 (without seeing it?) Proctor 6734. Freimann Centralbl.

Steinschn 4891 (43). Spotted. Some ff. stained.

Heb-39 —: — (—) Naples: [Joseph ben Jacob (Hs36) Ashkenazi or Azriel ben Joseph Ashke-

Ashkenazi or Azriel ben Joseph Ashkenazi?] 18 Aug.-15 Sept. 1490. f°.

Ref: H 6033, Fav e Bres 269; Pell 4168; Oates 2530, 161 3382; Pr 6734; GW 8172. — Cassuto p. 28, 33; Cowley p. 150; DeRossi (p. 76) 33; Freimann p. 115; Freimann(Fr) p. 8, 18, Jacobs 73, Marx 21; Schwab 61; St 4821(43); Thes A66, Wach II 221; Zedner p. 200.

Cop: HarvCL, HEHL, HUCL; JTSL; NYPL(J); YUL (-).

אבר דוד בן יוסף בן קמחו הכפרדו

בתחלת חלק הראשון מן הספר שהוא חלק הדקדו סכת השתדלותי בחבור הזה: והכלם זי הדלק הראש בתחלת חלק הראשון בנקוד בחסר ויתר לא חסר דבו ביד אוהי השונה עלי בבל אשר יעדתי עליו בדקדוק ובשמוש הלשון בנקוד בחסר ויתר לא חסר דבו ביד אוהי השונה עלי הענין לבאר כל מלה קשה אשר בשפרי תורה בביאי וכתובים חדושה ואשר לא אמצא לו חבר במקוא אביאה: מרבישנה

או מהנברא מלשון יוני או הגרי כי כולם מלמדי על לשון עברי כי הוא הקדמו וחשלם אך נתמען אערני לאורך גלותנו: וכן מצאבו רבותיבו זל שהיו למדים לשון מלשון באומרם לא הוו ידעי רבג מאי ושאטו. במטאטי חשמד שמעו לאמתא דר דקאמר לההיא אתתא שקילי טאטיך וטאטי ביתא דר דקאמר לההיא אתתא באי השלך על ה' יהבך שמעו להחוא טייעא דקאמא להחוא גברא שקול יהביך ושדי אגמלאי סמבו קצת המצות על לשון אחרת באמרם מאי משמע דהאי יובל לישנא דדכרא הוא אמר ל' עקיבא בש **כשהלכתי לערביא היו** קורין לדכרא יוג לא : וכן ארבעה בתים של תפילין אמרו טטפת טט בגדפי שתי פת באפריקי שתים :וכן אברו למדין לשון מלשון כהדא ר חייא רבא ור שמעון ברבי ורבי שמעין בן ח אלפתא שכחון מלין מן הדין תרגומא אתאן לתגריא דערביא למלפינון: וראיתי לבאר בחלק הענין הזה נ נקוד קצת הגלים אשר בספרי הארץ הזאת משובשים :ואני מאשר שקדתי על הספרים המדויקים אשר הובאו מסברד סברים הראוים לכמוך עליחם ראיתי להועיל תועלת גדולה לתלמידים בסבר הזה ולהאיר מחשך עיניהם ולהסיר עקשות פיהם ולזות שפתותיהם בקריאה: וכן אזכיר נקוד משקל פעל ככון ארץ ג נפן כולך : וכן מזה המשקל שמע נתח צמח והדומים להם : לפי שזה הוא המשקל הגדול שבמשקלים ולא עמדגוֹ על נקודו כי אם לפי המסורת כפי מה שמצאנו יש בשש נקודות ויש בהמש נקידות: ואעב' ש שוברתי קצתם בהלק הדקדוק אזכירם הנה כמו שיודמן בכל שרש ושרט אשר ימצא בו: וכמדומה לי כי אין מלה בכל המקרא שלא תרמד נקודה מזה הסבר או מהחלק הראשון או מהחלק השני הזה:וכן אזכיר קנת מחלוקת בן אשר ובן נפתלי בקריאה ואנחגו מומכים על קריאת בן אשר: והנגי משביע בשם הנכנד והגורא כל מעתיק ספר זה שלא יניח ב־צונו פסוק אוזד או תיבה אוות מכל מה שימצא בכל שרש ושרש כי הרבה פסוקים הבאתי שם שיחשב המעיין או המעתיק שהם יתרים שם ולא הבאתים לעורך ואין זה כי לא הבאתי שם פסוק בי אם לצורך או ללכד על ענינואו בנינו או קריאתו או ללכד על שמוש הלשון וה והמשכילים יבינו : ועתה אחל לבאר בעזרת המלמד לאדם דעת : לראות באבי ZZK הנחל : הדגש להסרון הבית הכפולה ופירו בעצי הנחל: וכן עודנו באבו לא יק יקטף: פירוש בעוד שהומא בעצו שעדיין אינו נקטף ייבש: ואין לתמוח שכנה הנמא בלשון עץ: ואעפ'

לראות כאבי המשכילים יבינו : ועתה אחל לכאר בעזרת המלמד לאדם דעת : בבלים יבינו : ועתה אחל לכאר בעזרת המלמד לאדם דעת : הדגש להסרון הבית הכפולה ופירו בעצי הנחל : וכן עודנו

יקשף : פירוש בעוד שהגמא בעצו שעדיין אינו נקשף ייבש : ואין לתמוח שכנה הנמא בלשון עץ : ואעפ שהוא ממין הדשא כי כל דבר שיעלה בקנה יקרא בלשון עץ : וכן הפשתה בפשתי העץ : וכן בדברי רבות זל קשות שהתליעה באביה אסורה כלומר בעצה שלא נקשפה עדיין : אביב קלוי באש בחדש האביב השבולת עם הקנה שלה תקרא אביב על שם הקנה שהוא העץ : וקרוב אני לומר שענין זה מענין אב המצטרף אל הבן : ואעפ שאב משרש אבה ואלו שרשם אבב ענינב אחד כי העץ כמו האב המוליד הענים באבים באבים באבי המצטרף אל הבן : ויש מפרשים באבי הענים והפרי ולפיכך יקרא גם העניף בן בן פורת יופף : בנות צעדה עלי שוד : ויש מפרשים באבי הענים והפרי ולפיכך יקרא גם העני אור בלשות אבים ואורות מוא יון בתכנום בתכרון בין תכנום בתכנום בעודת המוחד בין התכנום בתכנום בת

הבהל : הפרי : והדגש לחסרון גון ושרשו אגב מלשון ארמי ואגביה סגיא : וגן בתרגום בחסרון גון תרגום פרי איבא : רצדים אבד : הן גוענו אבדנו : ארבי אובד אבי : כי גוי אובד

עצות המה כמו אובד בצרי: אל נא נאבדה כנפט האיש הזה: כאבדן מו מולדתי: מקור בתוספת נון ענינו ידוע: והוא בודד כשהו מן הקל כי פירוש פסוק ארמי אובד אבי יעקב אבי היה אובד וקראו ארמי לפי שנר בארם ושם היה אובד כי בצער גדול היה שם עשרים שנה כמו שהתרעם על לכן ואמר הייתי כיום אכלני חרב וקרת בלילה: ובאשר הפעל הזה מן הכבדים הוא עובר כמו והאביד שריד מעיר: אובידה עיר: וכבד אהר אבד ושבר בריחיה: ואהללך מהר בהים ואבדך: וכבר בתבנו דמדומו בחלם הדמדום: והשם או מצא אבדה: וכבמוד לכל אבדת אהיד: ומשכל אזר בתוכפת בתבנו דמדומו בחלם הדמדום:

בתכנו דקדוקו בחלק הדקדוק :והשם או מצא אבדה :וככמוך לכל אבדת אהיך: ומשקל אזר בתוכפת בתכנו דקדוקו בחלק הדקדוק :והשם או מצא אבדה :וככמוך לכל אבדת אהיך: ומשקל אזר בתוכפת נון אבדון ומות: ההפילו הנון ואמרו שאול ואבדון לא תשבענה :ומשקל אחר הרג ואבדן :והביא החבם ר יעקב כן צעזר שם במשקל אחר ואחריתו עדי אובד :כבלם ואת היותר החרכנו :נטעתיך שורק ר יעקב כן לעזר שם במשקל אחר ואחריתו עדי אובד :כבלם ואת היותר החרכנו :נטעתיך שורק יאם יפתוך חטאים אל תובא : האלף תכורת הא ופא הפעל נעום

וענינו ענין רצון ותאוה: וכן ותפר האכיונה: כי היוד לבד הפעל תמורת הא אכה: ופירוש אביונה בעלת הרצון והתאוה והיא הנפש המתאוה כלומר תפר הנפש גריתה עם הנוף יויט אומרים כי פירוש המלה כנו לאבר המשגל: וכן העני מאד יקרא אביון לפי שיחסר כל ותאותו ורצונו לכל: וכן

אינב

•הושע

ניקרם בא

ישעיה ונגא האזים יונה הקתר

בלק מי איכו יהוקא ניקרא מצא מפלי אפתר בלק יטביה מצח נופלי קהלפ

These images are from the collection of the Library of the Jewish Theological Seminary (JTS). JTS holds the copyrights to these images. The images may be downloaded or printed by individuals for personal use only, but may not be quoted or reproduced in any publication without the prior permission of JTS.

הועתק והוכנס לאינטרנט www.hebrewbooks.org ע"י חיים תש"ע

את בשחביה תאהבר פתי : והצרי מקום פתח והשם אם תעידו ואם תעודון את האהבה אם יתן איש את הושע משלי שיר השירים בל הון ביתו באהבה: בפלאתה אהבתך לי: אכל לאהבה את ה' אלדיך י באהבתו אותה: מקור בתוספת שיר שמוא שוטרי ניצח הא : והשם בלשון זבר אהב : וקבוצו אילת אהבים : ומשקל אחר בתעלסה באהבים : האלף בקמץ חשף : משני משני והבפרד אוהב בפלס אוהל : ובל שהם מעיקר זה עניגם ידוע :: אהה נכתבנו בשרש הה : אהי מלכך איפה : אהי דברך מות : אהי קטבך שאול פיר יונה ז גנאה כמו איה ולפי

הושע הושע הושע

תינים רחה יהושע בחקתי יהושע

> ישביה אינב בלק תלים משלי

> > הנשע

ניקרא

שמואל

מלאכי ניקרא יחוקאל ניקרת

בחוקותי שלח משלי קרושים ניקרא

ניקרא

קרושים

שלח לך משלי בחקותי שופטי נשוטרי

איוב תולרות יהושע

זכריה ישעיה

ישעיה

ישעיה

שמנחל תילים

מלים תילים תילים תנים תנים מלבים מלכים אוב ירמיה עמום תילים מלכי שמוא תוריע ישעיה

> תלים ראה תלים משלי מליש נאתחכן תילים

דעתי בי משפט כל אלו להיות אהיה: והאלף מאותיות איתן הנוספת ופי אני אהיה קים לעול" אבל מלכך אפה: ופי אהי דברך, מות אני אהיה סבת דברך למות ואהיה סבת קטבך לשאול: וענין דברך ויאהל עד סדם פי נטה אהלו בלומר היה נוטה אהלו ממקום למקום מן דבר בבד מאד: שבא אל סדום: והפעל הכבד הן עד ירח ולא יאהיל אפי' עד ירח שהוא ולא קבע לו בקום עד בן העליוגים יהיה קצפו שלא יאהיל כלומר כאלו איבו באהלו שהוא הרקיע וכן שאר הככבי לא זכו בעיביו וחשם אשר נבנה הפעל ממנו אם אבא באהל ביתי: והלבת לאהלך: ובא ב וטוד גבתבנו בשרש הלל: בשתי ידיעות בתגך האהולי כמו וגתן את הערכך והחציו אל מול הר עיבל ענינם ידוע: ומזה הענין ולא יהל שם ערבי שמשפטו יאהל והיוד פתוחה להכדיל בינו ובין אם אראה אור כי יהל שהוא ענין אחר ושרש אחרווענין אחר באהלים נטע ה' מר ואהלות:מר אהלים יפרשו בו כי הוא הבשם הנקרא בלשון ערבי צב צבדל: והגאון רב סעדיה ז'ל פרש כאהלים נשע ה' כמו כאה ים ודומה לו לשון נטיעה על האהל: ויטע אחלי אפדנו: ועל הדרך הזה כאשר ראיתי לצר שתולה בנוה ויהיה אחלים מן אחל כמו בקרים מן בקר: וכ וכמו בשמים מן בשם י אף והקריב מן התורים או מן כני חיונה: עניבו ידוע וכמו שהוא בלשון הקדש מהם ר'יונה משתנים מחבריהם יש שהם במקום אם כמו או עשיתי בנפשי שקר בן לועזין אותו והכיא או איה בהי המשפט:או בנכלת חיה טמאה:והביא בענין איך או נשיש שבט בגי מואסת כל עץ:פי איך בשי והחרב הזאת הוחדה לברות שבט בבי ומואסת שאר העצי : ועוד הביא בענין ויו העפף או הודע אליו חטאתו אשר חטאי או אז יכנעי או לאיל תעשהי זרזיר מתנים או תיש:או חפשה לא בתז רה: כמו והודע ואז יכנע ולאיל וחופשה: ותיש: ולפי דעתי כי לא יצא אחד מהם מדרך חבריהם וכלם ענין אחד ופי' או ה הודע אליו חטאתו לפי שאבר ואשם שפרושו שיזכור כי חטא וישים עצמו אשם:או הודע אליו שלא בזכר מעצמו אלא שהודיעוהו אחרים כמו כן יביא קרבן ומה שאם רבותינו זל או הודע ולא שיודיעוהו אחרים במכחיש העדים אבל אם אינו מכחיש אותם מביא קרבן:שנ' או/חודע אליו מכל מקום: ועוד כי לשון ה הודע בראה יותר בהודעת אחרים אותו מכה שינדע לו מעצמו: וכן או חופשה לפי שאמ' והפדה לא נפדת' שפרושו בכסף : או חפשה לא נתן לה בששר כדברי המתרגם וכן או לאיל פי או אם הקרבן יהיה איל תהיה מבחתו שני עשרוגים ונסכו שלישי ההין: וכן זרזיר מתנים או תיש: כל אחד מאלה זה או הוא מטיב לכתי ופי׳ או אז יכגע כלומר או בגלות יכגע לבבם הערל או מתיי אוב וידעוני האובות ואל הידעונים עניגו ידוע בדברי רבו' שאמרו בעל אוב זה המעלה מבין הפרקים ומבין על אודות הבאר: על אודותי אצילי ידיו: ועכין שני כאובות חדשים פי בודות או קנקנים: ועל אודותיך פי על דבר כך וכך או בעבור כך וכך וידוע הוא והגפרד ממנו לא מצאנו ואחד

מוצל מאש משני זנכות האודים עץ שמנדדין בו האש ובלע שידוניר ובדברי רבו ליטול אוד מבין העצי בפשי איותיך. אמר ר' יונה שהוא במו אותך ואין צורך אך פרושו בנפשי אויתיך וכן אמר אף MIN רוחי בקרבי אשחרך: וכן אפוד ירד בידו שענינו באפוד בידו ירד אתה ידך גוים הורשת שענינו ביד' אבל אפוד ירד בידו יש לי בו טעם נכון אזכרנו בשרש ירד בג'ה' והחכם ר' יעקב בן אלעזר כתב בספ' השלם כי הענין מהובר אל הכנוי שהוא יוד נפשי ויוד רוחי ואעפ' שזכר הנפש והרוח סמך הענין אל הבנוי באלו אמר אני אויתיך וכמוחם רבים: ואבכה בעום נפשי: אליו פי קראתי קולי אל ה'אקרא: וכליותי א אטתונן איעצה עדיד עיני כלם הענין נופל על הכנוי: וכן אתה ידך גוים הורשת ותטעם: וצפחת השמן לא חסר חסר גופר על השמן לא על צפחת יוכן קול הקריה הומה קול נגידים נחבאו. קול שמועה הנה בא באה; קול ה' לעיר יקרא:רק לשטף מים רבים אליו לא יגיעו:בי היתה אליו פני המלחמה:קשת גבורים חתים בגע צרעת כי תהיה באדם יוכן מנהג הרשון בהרבה מקומות ואדני אכי עה פי נפשי אויתיך ב בלילה כל זמן שנפשי קיימת בי אויתיך בלילה ובעוד שרוחי בקרבי אשחרך ואפר בלילה כי אז הלב פנוי מעסקי העוו ם : אוה לכושב לו : והשם בכל אות נפשך ומשקל אחר תאוה נהיה ענין כלם תאוה וחשק ו ומענין זה רפי דעתי לביתך נאוה קדש: והאלף מונעת בחטף פתח והוא נפעל עבר פי' נחשק לביתך שהו' קרש וההתפעל וא תתאוה בית רעך: והתאוה היא בלב והשם במשקל אחד מאויי רשע בדגש ור'יונה כת'

שהוא מקובץ בויו תיו יהיה הנפרד אודה או יהיה אוד כמו מן בור בורות: כאוד מעל משרפה: הלא זה אוד

אמר כפה על החזקים ואנמון על החלשים כנמא: או יודיה שם לשלטון כמו שמצאנו בדברי רבו מצא אותו הגמון וקומון : פי'שלטון : כדוד גפוח ואגמון יש שפרשו במו גמא ויש שפרשו לפי עניבו כמו דוד : יוש מי שאמר שהוא כמשמעו מן אגם והיא רמז לאיד העולה מן המים בזמן החרף: באגנות : הם המזרקים : וכמהו אגן הסחר: לפי שתבניתו ענול כתבנית הסהר שהוא הירח: אתה וכל אגפיך : וכל אגפיו אזרה לכל רוח ואת כל מכרחיו בכל אגפיו בחרב יפלו: ובתכ אדני אבי יבי האלף נוסף ופי בפיו כלומר חילותיו שהם דומים לכנפים :וכבר נאמר זה הלשון על החיילות באמרו והיה מטות כנפיו ודומה ללשון ארמית הקורין לכנפים גפין והדגש לחסרון דלת גדפין: מצאנו בדברי רבותי זל בדלת פרח גדפא ויתיב ליה ברישיה והאלף נוספת: וכן בדברי רבו זל עד בן אגרה בקעיר מאכלה: ויין לא תשתה ולא תאגור: ענינו ענין אסיפה וכן כל אשר במקרא מעקר זה ואגרת פתוחה ענינה ידוע והוא הספר השלוח: וגם היא מלשון אסיפה לפי שאוספין בה דברים הרבה נקראת המגלה אגרת יוהקבוץ וגם אגרות כַתב על אפרים ומגשה : אך לאגורת כסף האלף נוסף והוא כמו גרה ועניבו מטבע כסף: וכן פי המתרגם למעה דככף: אדב ולאדיב את נפשך: ענינו כמו ודדאיב : והוא הפוך מן דאבון נפש והוא מבנין הפעיל משפטו ולהאדיב: כמו לשמיד מעזגיה כמו להשמיד אדמו עצם מפנינים: ` והפעור מן הדגוש מגן גבוקהו מאדם: עורות אלים מאדמים ופעל ככד אחר אָם יאדימו כתולע: וההתפעל אל תרא יין כי יתאדם: והתאר דודי עם ואדום: פרה אדומה: אדומים כדם: והתאר עוד אדמוני עם יפה עינים ובהכפל העין והלמד ורועה לומ'בו רוב האדמימות:או אדמדם וכן אמרו רבו' זל ירקרק ירוק שבירוקי' : אדמדם אדום שבאדומים: נגע לבן אדמדם: לבנה אדמדמת: פתוך ומעורב בשני מראים לובן ואודם: אדם פטדה: נקראת כן האכן לפי שהיא אדומה ענינם ידוע: וענין אדם ואדמה גם כן ידוע ואדם נקרא על האדמה אשר לקח משם ויכא אדמה בענין ארץ על פני האדמה: ועל השרה ועובד אדמתו: אדם על העפר ואדם העל ראשו: ונסמך לעפר: אדמת עפר: כמו טיט היון ואדם יקרא על הפרט: אדם כי יקריב מכם קרבן: ועל הכלל מאדם ועד בהמה: את האדם אשר בראתי: ועל קצת הכלל ורחק ה' את האדם: והוא יהיה פרא אדם: כלומר אדם מדברי כפרא: גם בני אדם גם בני איש: בני אדם הם המון העם בני איש הם הגדורים: כמו גדעון בן יואש איש ישראל רוצה לוכר גדול ישר בו וראשם: ובישר ובאדם רוצה לומר ובשאר בני אדם: כלומר באומות: ו ונתן תרגם ולישרם עבדת פרישן בגו בני אינשא: וקראו לנשים בלבד אדם כתפארת אדם לשבת בית ונפש אדם מן הנשים' ואדני אבי עה פירש כתפארת אדם כמשמעו וכן פרשו ויעשהו כתבנית איש כתפארת אדם ולמה לשכת בית לא לצרך אחר: ויניחהו תהתיו וממקומו לא ימיש: הרחק מאד מאדם העיר שם עיר: לכן ישלח האדון: ואדני זקן לאדני האדנים: ובאה המלה בלשון תפארת ליחיד אדנים קשה: אם אדוניו יתן לו אשה: ובא חסר היוד יאמר נא אדננו אל תלשן עבד אל אדניו והענין ידוע והשם הגכבד אדני בלשון רבים לכבוד והוא קמוץ והוא בסימן רבוי אחד לבד כמו וקרע לו חלוני: אורגים הורי או היא יור היחש כיוד מיכיח אדם אחרי: ולכילי לא יאכר שוע: ואדני שהוא לשון חול הוא כפתח: הנה נא אדני : אבל ויאמר אדני אם נא מצאתי חן בעיניך: הוא קסוץ והוא מחלוקת בין רבו׳ זל יש אום שהוא חול ולגדול שבהם אמר: ויש או'שהוא קדש וכן ויאמר לוט אליהם אל כא אדני אום שהוא קדש: ומצאנו בי אדני במה אושיע את ישרא: קמוץ ואינו בהפסק : ואפשר כי מפני הזקף נקמץ כי לשון חול הוא כי עדין לא ידע גדעון שהוא מלאך: וענין שני ככר לאדן: שני אדנים תחת הקרש האחד: והאדני לעמודי האדנים היו חלולים והיו נכנסים ידות הקרשים לתוכם: וכן העמודי והיו סומכי אותם וכן על מה אדניה הוטבער מה אדיר שמך: נאדרי בכח: נפעל והיוד נוסף: ור' יונה אמר באחד יכרומר יסודותיה: הנקבה נופלת ועקרו נאדרית והראשון הוא הנכון וענין נאדרי על מ הפנים שהתיו סימן הימין בלשון זכר או שעמו על השם יתב': וצי אדיר: באדיר יפול פי ביד אדירי בספל אדירים פי בספל הראוי לשתות בו גדולים ונכבדים:או פי הרועים הגדולים:במו אדירי הצאן:והתאר לנקבה להיות לגפן אדרת: כי שדדה אדרתם: והשם אדר היקר: אדר תפשיטון: כשש נקודות: ויתכן להיות כי שדדה אדרתם שם זולתי תאר יוהפעל הכבד יגדיל תורה ויאדיר: כל אשר תמצא מעקר זה הוא לשון גדולה ועצם גבור יאדרת שער: פולת בעלת שער כמו אותה שקורין אשקלוינה בלע׳ וקראוה אדרת לחשיבותה וגדולתה: וכן אדרת שנער : ויתכן להיות כמהו אדר תפשיטון: וישראל אהב את יוכף כאשר א מעלרו רחה מולרו דכרי הימי אהב אביו: כי אהבך ואת ביתיך: ויאהב יצחק את עשר לזרע אכרהם אהבך כמו בוראך הנשע יעקב:חמור שנאך אשר אנכי שלחך:אהבו הבו: אבל הבו משרש יהב כמו שאני עתיד לבארו כמקומו דינים משלי מלחכי שמנא בעה' אהבו את ה' : אני אהבי אהב: ואהב את יעקב: והגפעל הנאהבים והנעימים והפעל הכבד ורדפת

מספטי שיר השירי יחוקהל יחוקא יחוקא

コンピッ

משני תבא עורא ללרי הימים סמנש שמנא תבח ישעיה חיכה כחום תרומה ישעל מפני שיר חקת מלכי שמוא זאת תהיה שריע שריע כח משני איוב שמוא דכיא ניקרא בראשית בראשית ישציה לך לך תילים שופשים ירמיה ישעיה מטות ישעיה נירא תילי ישעיה משפטי שמואל משלי ירמיה ישעיה <u>אשלי ישעיה נירא</u> ב נירת נירא שופעים בקודי תרומה ניקהל אינב שנים בשנח

ישעיה ב' שופטים יחוקא זכרי ב מיכה תנלרות ינחק ַ נישכ יהנשע

אבני החשן : ורבינו שלפה פי' שהוא בתב שם המפורש שהיה נותנו בתוך כפלי החושן שעל ידו היה כאיר את דבריו ומתמם את דבריו ולא נודע האמת יועניין שני ולא תאירו מזבחי חנם פי ולא תלהיבו: וכן לכו ב מלוסי באור אשכם:אשר אור לו בעיון אור לשבת בנדו: פי חלשים כנשים ישעיה ישעיה ישעיה בשים באות מאירות אותה: ויבערו אותה ווכן אשר הוצאתיך מאור כשדים לדעת שפרשו כו רבותינו: וזה העבין קרוב לעבין הראשון או יהיה פו' אור בשדים עפק כשדים:וכן על כן כאורים ככדו ה'פי'בעםקים:מאורת צפעוני:פירו' ישניה ישניה חור צפעוני: ועניין רביעי ללקט אורו:פי ירקות:וכן אמר המתרג ללקטה ירקונין ובדברי רבותיבו ויצא מלכים אחד אל השרה ללקט אורות: מאי אורות תנא משמי דר מאיר זה גרגיר אמר ר יוחנן למה בפר שמו אורות שמאיר את העינים והוא שקורין לח בלעז ארוגא ויש מי שמפרש טל אורות טלך מזה הענין בלומר טל ה ישעיה הראני:לירקו או פי במו אור היום ועני חמישי בחום צח עלי אור: יפיץ ענן אורו:הן פרש עליו אורו ענין חינב חינב חינב הינב אלו פשר: ובדברי רבו זל אפר ר' יוחנן כל אורה שנאפרה באליהו אינה אא בירידת נשפים: ויש אומ בי בקרא המטר אור בעבור המאור הקטון כי בתכועותיו יהיה המטר בצווי הבורא ויש מי שפרש הן פרש ע עַליוֹ אורו: שמשו: וכן צר ואור חשך בעריפיה: הירח והשמש והוא מענין הראשון י וענין ששי ועדרים לאורות הם האבוסים: והוא הפוך מאורות סוטים ונתן אליך אות או מופת ובא האות והמופת: זאת אות הכרית: והיה כי תכאנה כל האותות האלה: והיה הדם לכם לאות: איש על דגלו באותות פי סיסן:ועוד נכתבנו בשרש יפת 18 אז ישי משה:אז יבנה יהושע:בתב החכם ר'אברהם אבן עזרא משפט לשון הקדש לאמ' לשון עתיד תחת עבר עם פרת אז: וכן א אז ידבר יהושע :אז יבה חזאל :אז יבדיל משה יוכבה בלשון ישמעם :אז אמרתי הנה באתי :כי אז תעליח יהוש ב מלכי ומיחם מלי את דרביך יואז תשביל: ופאז באתי אל פרעה: ומן אז חדלנו לקטר למלאכת השמים: נכון כסאך מאז כ בלם ענין העת ההיא:ויבא בתוספת יוד אזי המי ששפונו:הידעת כי אז תולד המוקד מאוחר ופי' הידעת אז כי תולד ומספר ימיד רבים: וכן על אף אויבי מוקדם מאיחר רוצה לומר אף על אויבי ואדוני אבי פי כא אל פרעה על אף אויבי במשפטו מלטון פן יחרה אף ה'והנגי עתיד לבארו בטרשו: אגדת אווב נקרא בערבי צעתר: ובלע׳ אורנגי והוא עשב שיש כו שבעה הכתוב בתורה מינין וזה בקרא הוא שאין לו שם לווי במו שאמרו רבותינו זל: אזלו מים מני ים: הלחם אזל מכליגו ואוזול לו אז יתהלל: עביבו הלך כתר,ופו: כי אזלת יד: התיו תורה אל הנקבה כמו ההא: והכבד ודן ויון מאוזול: נכתבה בו הוו עם הדגש כל פר הולך ממקום למקים: וכן אפר התרגום ודן זיון כ בשיירן: ומן הענין הזה מה תזרי מאד רשבות את דרכך מה תרכי: והנח שבין התיו והזין במקום פא הפער והוא מבנין הקל: אצל האבן האזל: האזל תאר לאבן: או יחסר הנסמך משפטו האבן אבן האזל ופרושו אבן החלוך. ודומה כי כשהיו עושים שום חבור ואסיפה היו הולכי שם ובהתמדת ההדיכה שם קראה אבן האזל וונתן תרגם אכן אתא אולי היתה אות וסיכן לעוכרי דרכים: אזן אהרן היסנית:הלא אזן מלין תבחן שמעה אזני ותכן לה: כי אזן שמעה ותאשרגי טמך החכיבה והתחיבה והתבובה לאזן ואינה אלא ללכ לפי שהיא תחלת הפעולה וכן א<u>מר ותאשרני: ועל דרך זה ובתכונות כפיו ינהם. הם</u> הבוטע אזן הלא ישמע: אזגים כרית לי: והפעל הכבד ממנו האזיגו השמים פי' הטו אזן וכן כ. ם אשר ה מענין הוה ופהשרש הוה ופענין הוה: אזין עד תכונותיכם: שקר פוין על לשון הוות: פשפטם אאזין באזין וענין אחר במאזנים לעלות:מאזני צדק אבני צדק: ענינו ידוע והוא הבלי ששוקלין בו ווְלפי שהוא שתי ב בפות נקרא בלשון שבים מאזנים: אזן וחקר פרשו ר' יונה אבן ננאח מענין זה בלומר שקל ענין בענין וחקר אותם ור' יהודה הכניםו בכלל ענין הראשון וכתב ר' יונה באחד מהפנים: ויתד תהיה לך על אזניך: מהשרש הזה: והגכון שהאלף נוסף ופרושו כלי זיניך: והוא אסור באזיקים:מן האזיקים א ירמיה ירמיה אשר על ידיך: האלף בהם נחה וכתב ר' יונה שהאלף שרש והנכון שהאדף נוספת כי מצאנוהו בלא אלף לאסר מלכיהם בזקים: רתקו בזקים: וענינו שלשלאות של ברזו פרייש בלע אזרן חיל: ואתה תאזור מתגיך:אזור בְטתניו:והפעל הכבד אאז־ך ולא ידעתני:ותאזרני חיף: משפטו ותאזרגי: ואדוני אכי עה כתכו בשרש זרה ושם נכתכגו עוד: והגפער נאזר בגבורה: וההתפעד עוז התאזר: התאזרו וחתו התאזרו וחתו: עניגם ענין חגירה וזרוז: ושם כלי שחוגרין בו אזורי ויאסר אזור במתביהם: והנה נשחת האזור ולא נפתח אזור חלציו: וענין אחר מאזרי זיקות: שפרושו קודחי אש . כך פ פרשו ר-יונה: - ויש מפרשים מוציאי אש והם אותם הפוסרים בעצים ובאבנים שיוציאו אש מהם בחוזק בטלם בהם ואותם יקראו מאזרי זיקות: ואדוני אבי ז'ל פרשו מהענין הראשון בלומר מאספי זיקות: ואת האח לפניו מבוערת: פרשו ד' יונה מחתה: ויתכן לפרש כי האש עצמו בשחוא גדול יקרא אח וזזיא המדורה: וכן תרגם יוכתן וית כורא קדמוהי מדלקין ותרגום על האש אשר על האח

ולנורא דרגופרין: ובדברי רבותינו זל' מאי האח רב אפר אחואנא: פי' עצי ערבה ושפואל

בענו בעני כח שמוחל בח חל כרע במרכר סיני בשלח יה ש יהושב שמות ויימיה ייו מנים חינב מלים

> אינב שמנאל משלי החזינו יהו זחל. ירמיה

אינב חינב אינב

תנים תנים החזינו תיני קרנשים 11:30

מלים יחוקאל שממל ירמי מלכי ישעיה שני अक्षर यहार छोड़ा

כתב שהוא רפה: וענין אחר הנפעל נאוו לחייף בתורים: מה נאוו על החרים רלי מכשר: : לא נאוה לנכל שפת יתר: לא נאוה לכסיל כבוד: שחורה אני ונאוה וכלם נחה בחם האלף: והם ענין יופי ונוי: ור' חביא עמחם הנוח וחמעוננח: אולי מצאו כתוב באלף ולא מצאניהו כן א חבו: ונם ד' יופת כתבו כן בלא א אלף: ותפש על ר' יחודה בזה ואין לתפוש עליו בזה כי אעפ' שלא תהיה כתובה האלף תהיה כח ה הקמץ: והשם תאות אדם חסדו כלומר יופי האדם ומה שכאה לו לעשות הוא חסדו: ויתבן שיהיו אלו משרש באה: בהראות למד הפעל בפלס גאוה: ורבותי ז'ל הרגילו בדבריהם זה הלשון בשרש באה ידמה כי כן השרש אצלם באמרם לולב נאה אתרוג נאה כמה נאים מעשיו וזולתם הרבה ואמ' כנין 'פיעל הדגוש ממנו באמרם לא שנו אא מפני הנשר אכל לנאותה כשרה ואם' בנין התפעל ממנו כאמרם התנאה לפניו במצות ואמרו ה השם נוי באמרם בנוי בכח בעושר: ולרבים נויי סוכה המופלגי ממנה ארבעה ומשפט נוי נאזי ועני שלישי עד תאות גבעות עולם: והתאויתם לכם: תתאו לכם: עניינם עניין גבול: ופי' עד תאות גבעו' עולם כל זמן שיהיה קיים גבול עולם תחייבה הברבות לראש יוסף ומשפט תתאו ראוי להיות תתאוו וטוב הוא לשומו מ מעקר זה כדי שיחיו לו חברים בענין הזה והתאויתם לבם עד תאות נבעות עולם או יהיה משרש תאה או ת תוה ויהיה יחידי בשרשו על הענין הזה וקרוב הוא שיחיה שרשו תוה מן והתויות תו שענינו קרוב לענין ב ומלאו כתיהם אוחים יהיא חיה הבקראת בלשון רבותיבו זל גבול ויהיה האלף תמורת ויו:

ויש אומרים שהיא חיה שלועזין לה פירון: ארל נמיה שפה בלשון לעז מרטרי: ' אוי לך מואב זב תוספת הא אויה לי: והיא מלת 🗼 קריאת הצער והאבל כמו שהיא כלשון דרך לשון הלעז לאמר כן על הצער: אויל הגביא: ועם יוד היחש כלי רעה אוילי: ואוילים ואולת בידיה תהרסנו פי'אשת אולת כי אולת שם דבר כחסר לכ יפותו: ענינים שושה שושים: ולא שם תאר: וכן אולת אדם תסלף ד"בו ויתכן להיות השם והתאר משפל אחד ויהיה אולת בידיה תאר

בפלס עורת ואעפ שזה חרק וזה פתח הכל אחד במשקל ומלת אולי נכתבנה בשרש אלה אם און פגדך הרחיקהו כי לא יצא מעפר אין: וההתפעל ממכו ויהי העם כמתאונבים: מה יתאוכן אדם חי: ענין שקרו ומזה הענין והשרש תאנים הלאת כלומר הוגיעה עצמה עשות השקרי ובא הענין הזה על דרך העוה נלאו: ותנח העין בפלת פחשבות אונך: כמו עולתה ועולת פעס נחה פע נעה וכת' החכפר' יעקב בן אלעזר זל מזה הענין ותוחלת אונים אבדה: תאר און אונים בפלם טוב טובים: וענין אחר ורהבם ע עםל ואון: ומשמיע און מהר אפרי : ובית ל יהיה לאון ענין עמל ויגיעה וצער וקרוב הוא לענין ראשון: ויש מפרש ביתא יהיה לאון כמו לאין ויש לפר כמו זה ורהב עמל ואון כמו שאמ בי גז חיש ונעופה יובן יתפר תחת און ראיתי אהלי כושן: וענין שני ואונו בשרירי בשנו: ראשית אונו: ולאין אונים עצמה ירבה ענין כח ואמץ וענין שלישי לא אכלתי כאוני: בן אוני שוה יעפון לבניו אונו: זבחיהם כלחם אונים ענין אד ואכל ויש מפרש ם מזה ויהי העם כמת אונגים:מה יתאונן אדם חייוטוב הוא שיהיה שוה יעפון לבניו אונו מענין כח ובאונו שרה את לדים כלומר הגזל והעשק שעשה בכוחו וידיו תשבנה אונו: אך עשרתי מצאתי און לי כפו הון בחלוף אלף בהא ויתכן כמיהו וידיו תשבכה אונו ולא אץ לבא לא אצתים מיועה אחריך ופרוש הפסוק אכתיב עוד בשרש מן ואץ ברגלים חוטא והגוגשים אצים והפעל הכבד ויאיצו המלאכים:אל תאיצו לנחמני כלם והדומה להם ענין מהירות וענין שני כי אץ לך חר אפרים כלומר ער ודחוק וניטה לו ענין והגוגשים אצים וקרובים הם לענין הראשון כי הממהר דוחק את הבקר אור ולילה אור בעדני פועל עבר הולך ואור בינוני כלומר הולך ומאירי בי אורו עיני ותארנה עיני קוםי אורי והפעל הכבד האירו ברקיו תבל ויאר את הלילה יאר ה'פניו אליך יאר פניז אתנו סלה: מאירת עינים ואשר הוא פעל עומד מהכבד והארץ האירה מכבודו י והנפעל באור אתה יויאור להם בחברון: והשם באור פני מלך חיים יואור פני לא יפילון ויקרא לדים לאור יום יאור זרוע לצדיק אור צדיקים ישמח: על כפים כסה אור כאלו בענגים כסה האור שלא יראה ויצו עליה על השמש כמפניע כלום צוה על השמש להסתר מבני אדם כשמפניע בה חעבים שהם כאלו פנעו בשמש והסתירוה אי זה הדרך ישכן אור פרש הנאון רב סעדיה על מקום שיש בארץ שהוא אור כל השנה חוץ מיום אחד ו והפכו מקום אחר כולו חשך חוץ מיום אחד וזהו וחשך אי זה מקומו: מן האור עד מהצית היום פי מן הבקר כלומר מתחלת האור: והקבוץ לעושה אורים גדולים: ובהא הנקבה ליהודים היתה אורה ובתוספת םם את המאור הגדול - כל מאורי אור בשמים אקדירם עליך: ובקבוץ הנקבות את שני המאורות כלם שהם מענין זה ידוע ענינם שהוא מלשון אורה: ויש בהם שהם משל על רוב הטובה כמו אור צדיקים: אור זרוע אחשורנש לעדיק: ליהודים היתה אורה: והדוםים להם: וכן החשך משל על רוב הצרה: ויש אומרים בי בגזר מענין זה

את האורי ואת התמי ולא נתברר אצלנו מה הם האורי והתומי כי ידטה לפי הפסוקי שהם דבר אחר זולתי

מיד השירים ישעיה משלי משני שיר חבירים

ייף אקעי פקעי

ישעיה

חוקת הושע זכריה משלי

אתב איוכ בחעלותך איכה kpin ירמיה ירמיה ועים ירמי עמוק

מבקוק איוב תצא ישעי פנבא נישלח איוב הושצ בהעלותך חיכה חיוב エビップ משצ איוב יהושצי רמי משלי שמות נירא איכה י הנשע מקץ ועים משני פתוא ב ישעיה תני בשלח נשח תנים תנים תנים משלי חיוב בראשית תלי משלי חיוב

תנים אחשורות בראשית יחוקא בראשית משלי משלי

מראשיתו: ונקרא השבר אחרית לפי שחוא סוף המעשה: כי אם יש אחרית: ותקותך לא תכרת לתת לכם אחרית ותקוה אם מצאת ויש אחרית: ומשקל אחר באחרונה יסעו והקכוץ מן אחר אחרי מות משה: ויכהו אכשר באחרי החנית פי במה שאחרי החבית והוא עץ חחנית: ועם הכנוים יקכץ כלשון רבי לעולם ואזניך תשמענה דבר מאחריך: ותבט אשתו מאחריו פי אשתו שהיתה מאחריו הביטה אחריה: מוכיח אדם אחרי בולם עניכם ידוע: ופי ה:און רב סעדיה כן אמר כי הם דברי האל יתכרך מוכיח אדם ללכת בחקתי ה'מל' אחרי חן ימצא משחליק לשון כי הוא מזיקהו: ואדני אבי עה'פי אחרי שש תאר: ופרושו מוכיח אדם שהוא בסרג אחור חן ימצא והתאר ליום אחרון:אחרונים אחרונה:ולאיש זולתו ואיש אחר יקחנה בגדים אחרים בשנה האחרת. שבע שנים אחרות: ונקראת פאת המערב אחור: אחור ולא אבין לו: והים המערבי הים האחרון: לפי שהפנים הם המזרת והאחור המערב כי פני האדם אל זריחת השמש דרום ימין וצפון שמאל: ולמי שמעשיו באחרית והמתנה בא הפעל הככד למאחרים על היין: ולא אחר הבער ופי למאח יום על היין שמתעכבים כל היום עד הערב על שתית היין: וכן אמר מאחרי בנשף : וכן פי מאחרי שבת שמתעסקים כל היום כמלאכתם עד הערב: וכתב אדני אכי זל כי אינו כמו אלה כי בא יבא לא יאחר :אבל פרושו לא יסוף . כמו אחרי שהוא סוף : וכן תרגם יונתן יקשיב וישמע לאחור: לסופא יוכן הגידו האותיות לאחור לסיפא: כלומר באחרות הימים: וכתב החכם ר'יעקב בן שעזר וככר נאמר כי אחר ובנית ביתך צדד מזה כמו פלג לשונ': וכבד אחר דיוחר מן המועדי והפעל קל ואחר עד עתה: ונקראו בני האדם אחרית על שם שנשארו אחריו ואחריתם בחרב אהרג: ואחריתכן בסירות דוגה פי בניהם וכן ואחריהם בפיהם ירצו סלה: וכן ולא לאחריתו: בלומר שלא תשאר המלכות לבנו: ואחריתך בחרב תפול: פי עמך כי זכר אפן ואזניך שהוא משל על הראשים יואם ואחריתך על העם כי הראש הוא ראשית ותחלה לעם כי הוא יוצא ובא לצניהם והעם לאחרית: וכן תרגם יונתן עמך יותרגום ואחריתך תאכל באש ושפר ארעך: וכן ואחריתם בחרב אהרג אמר על העם: והכנים דיונה ענין אחר בזה השרשי ירבו עצבותם אחר מחרו: ופרש כך יהי רצון שידבו עצבות הממחרים אל המחלוקת: ואיננו נכון כי לא מצאנו משרש מחר מבנין הכל בענין מחירות כי אם מענין מהר ומתן: מהר ימהרנה לו לאשה: והנכון בעיני כי הוא מענין השביש אבר לדבר זולתו אחר: ופי הפסיק ירבו עצבות המוחרים לש אחר כלומר שנותנין לש אחר מחר ומתן ומקריבים קרבנות ומנסכים נסכים: ואחרית הפסוק יוכיח שאמר בל אם ך נכניהם מדם: ויהרך אט ענינו בנחת ויש מפרש ם מזה ואט אליו אוכיל: וענינו בנחת אאכילהו: ועוד נכתכנו בשרש נטה: ומהענין הזה והשרש הזה לאט לי לנער לאבשלום יההורכים לאט: ודבר לאט עמך: אתנהלה לאטי: והלמד בהם נוספת והיוד בלאטי בוספת או הוא כנוי המדבר בעדוי וד יהודה אמר שאלו הלמדין שרשם אטט בראית שרשו אל האיל ם ואל האטים: בין ממיני הבשפים שנעשה בנחת יותבן ששרשם אטט בראית הדגש באטים: וכן כתב אדני אכי זל ואמר כי כן יקראו בלשון ערבי אלאטוט: יוקרץ ודרדר תרגם אנקרום וכובין ואטדין. והוא מין מסיני הקוצים קרדון ירן האטדי דער אונם אזנו משמוע דמים ענינו פותם: וכן אוטם שפתיו נכון חלוני שקופי אטומיםי כמו שתדנם יונתן פתיחן מלגו וסתימן מלבר: כלו רחבים מכפנים וצרים מבחוץ כמו שעושין אותן היום ובדברי רבו זל מצאנו בהפך זה: והנני עתיד לזוברו עוד בשרש שקף האטימות: שהיו צדים לא שהיו סתומים מהכל כי לא יקרא חלון אם אינו פתוח: " והכבד כמו פתן חרש אטון מצרים: תרגום מיתריהם אטוניהון: רוצה לובר כי העוש בדיו חטובות ומתוקנות היטב : והוא מסורגל במיתרי הפשתן העשויים במצרים שו ם נאים: אל תאטר עלי באר פיה יענינו אל תסתום: ומענינו נגמר איש אטר יד ימינו כלומר סתום יד ימינו טאינו עושה בה דבר והוא שמאריי

78

אומד אי לזאת אסלח כי בניך עזבוני וגר׳ ואין לך צדקה שאסלח לך בעבורה: או תהיה מלת אי חסרת

דהיות מאי זה מקום תכוא ואין צורך רק פי מזה תבא המקום שתבא אי הוא: ובתוספת הא ובדגש היוד

והפלנה: כלומר ראה מה נחמד העדר הנתן לך ואין צריך רק הוא במשמעוי ופי בי איכה ואיפה מלות

איי הגוים: ושמתי בחדות לאיים ומאיי הים: ענין כלם המחזות שבחר או הים מקיפים אותם: וכן המחוזית

שאין נהר או ים מקיפים אותם נקראו גם כן איים כמו יושב האי הזה: שהוא אופר על ירושלים כי פי מלת

מורבבת ממלות אי: והנכון שהן כלות כפני עצמן: וענין אחר בזה השרש יושב האי הזה:

אך איה העדר בתן לך פי ר יונה כי אינו שאלה לדעת אבל הוא על דרך הפלאה

אכבם אי מזה תבא כלם ענין שאלה על

בף איך ורו צה לומר איך לזאת הרעה אסלח לך כי בניך עזבוני:

משלי ירמיה ירמיה משלי בהיצומך יחושע 🕨 ים ציה נירא משני

פמואל רשלח שוטרי אחרי מום לך לך ניבא אינב ברכח משלי נישלח ישעיה תילי ב חבקוק ישעיה משל תילי שמוא נישלא יחוקא עמום מינים דניאל

מילים

א שכעים א

תלים מלכים הושע שמוא ישעיה חינב ניטלח ישעיה ניתי

ישעיה משלי מלכים

יהוקאל תיליש משלי

מילי שופעים ברהשית קהלת ישעה. איוב ירמיה

הינב

אי הבל אהיך:אי זה יכשר: אי זה ספר כריתות

ואמר ד יונה על אי מזה תבא משפטו

הדבר: אך אי לזאת אסלח לך: הוא לשון קריאה

ר(ייאירמה

ישעיה ירמיהנ ישניה ישניה ושמואל אמר עצים הבדלקים באחוה: וענין שני ואמר אח: עניגו צער ואבל ומזה אח עשויה לברק: ורבי אחי רבי משה פרשם מן אנחה ויהיה חסר הגון כמו נון אמנה מן אמת: וענין שלישי האח האח ראתה עיבנו יען אבר עליכם האויב האח:יען אשר אברה ער על ירושלי האח: ענינו שבחה ונילה ויש לפרשם בהענין השבי והוא הגבון בעיני: וענין רביעי ועשה אח מאחת מאלה שהוא כמו אחד ויש מפרשים אח ממש כי כ בל דבר יקרא אח בנגד חברו יוכן ביריעות אשה אל אחותה: ויונתן תרגם במשמעי: ויעבד לאחוהי מהדא מאלין:והכנים ר' יוג' בזה הענין אח לא פדה יפדה:ולפי דעתי שהוא אח ממש ופרושו כי לא יפדה איש אחד היה אברהם: וגגרעה האלף ודבר חד את אחד: והיו לאחדים ב את אחיו מן המות: אחד: כימים אחדים כלומר היו בעיביו בימים מעטים: ולפי שהאחד מ בידך. מחוברים כדבר מיעוט המספר יכנו הדבר המועט באחדי התאחדי הימיני התכודרי באחד המקומית: ומזה העקר והענין איחי אינב אל תחד בבודי וכן אל יחד בימי שנה: ודגש הדלת לתקון הקריאה לפי שהמלה מלעיל כמו שכתבנו ב בחלק הדקדוק: וטוב הוא שיהיה אל יחד בימי שנה משרש חדה מענין שמחיו אבל אר תחד כבודי מזה ה השרש בפרס אני אהבי אהב:אחת אר אחת: משפטו אחדת: ותחסר הדרת והתיו סימן בקכה ורפי דעתי שמלת אחת גזרה בפני עצמה ולא נגזרה ממלת אחד כי אם ממלת אח' ועשה אח מאחת מארה ותאמר אח לזכר ואחת לנקבה אבל מגזרת אחד לא מצאנו מלה לנקב: וית' כמשמעו: ויעבד לאחוהי מחדא מאלין אחד ולרבקה אח קמוץ: ובהסמכו אחי אשכל ואחי ענר והיוד תמורת הא למד הפעל וההא הנפקדת ממלת אח נהפכה וו בנקבה: אחות לנו קטנה הוו תמורת הא למד הפע' וחתיו לנקב': ולאחותו הבתולה:אחותי רעיתי:אחותך הקטנה:מה נעשה ראחותנו ככל הכנוי האלף בשבא ופתח ובא אח האל בפתח לכדו לאחיו ולאחותו: ולרבים אחים אנחנו אחיך אחיך אנשי גאלתך: אחי כאין אתם: אחינו המסו את לבכנו: בכלם הא' בפתח ובהפסק אספרה שמך לאחי האלף בסגול וכן אחיו בסגול לעולם מפני קמץ החית:ויראו אחיו:ובבנוי הרבים אחיבם האלף בשוא ופתח יוכן עם אותיות השמוש ואחיבם כל בית יש ישרא: ובא אחד הא בפתח לבדו ובאחיכם בני ישרא וכשנכנס ז עריו הא השאלה האחיכם יבאו למרחמה וכבר כתב הטע בחל הדקדו בשער השמות: ולרבו אחיות את אחי ואת אחיותי הי תמורת הא למד הפע" והויו והתיו סימן הרבות: והשם להפר את האחוה: וענין שני מזה השרש ישגא אחו בלי מים: כי הויו למד הפעל תמורת ההא והוא שם צמח שרועין אותו הבהמות הנקרא בדברי רבותי זל אספסתא: ולרבים כי הוא כין אחים יפריא ומשפטו אחוים: ויש מפרשי אותו מענין אח והוא הנכון בדרך הדקדוק: ותרעינה ב באחו הבית בו נוספת כבית לחמו ברחמי ושתו ביין מככתי או יהיה מקום הצמח נקרא על שמו והבית חיל אחז ואחזת שמורות עיני: ויאחוז את הבית: לבלתי אחוז בקידות הבית: ל אחוזים בקיר הבית: לאחוז בכנפות הארץ: צירים וחברים יאחזון - החת בצירי ורא יהיו מפכי ההפסק: הלא חבלים יאחזוך כמו אשת לידה החית בחשף סגול: וונוחז יד ימין יואב: אחוזי חרב: ה הפעול בו ער דרך חגור כלי מלחמה: לבוש הכדים יאוחז בפירגשי: ואחוז לך אחד מהנערים: ואחוזי ב בה: החת בקמין הטף: אחזו לגו שועלים בית אב אחד אחוז לאלעיר: ואחוז אחוז לאיתמר אחוז בחבלי <u>ברין והנפע נאחז בסכך כדגים שנאחזים ויאחזו בה־ובהרפות אלף ונאחזו בתוככם: והפעל הככד וכבש</u> בזהב לכטא מאחזים וכבד אחר מאחז פני כסא ענינט ידוע ופי ויאחז את הבית קרה אותו בעצי ארזים י וכן תרגם יונתן וטלל ית ביתא ואמר בו לשון אחיזה לפי שהקורות אוחזות בכותה זה ובכותה זה שבנגדו כמו שאמר גם כן לבלתי אחוז בקירות הבית ומענין זה אחוזה תנו לי אחוזת קבר. והיו רכם לאחוזה בק נקראת הנחלה כן לפי שהאדם נאחז במקום ומוחזק בעכורה כמו שאמר ויאחזו בה: ונאחזו בתובכם: וא ואחוזת ברעהו: שם איש: והמסורת עליו לי שום בר גש ודעת התרגום קוסיעת מרחמוהי ונקראת חבורת האיש אחוזה לפי שנאחזים בו ולא יפרדו ממגו בצאתו ובבאו: אחרי ארוכי:אחלי יכובו דרבי פרשם ד׳ יונה רשון תכלית: כלומר תכלית מה שאפשר שיועיל לו ובה שיובל לע לעשותו שיעמוד לפני הגביא: והגכון בעיני שיחין מענין ויחל משה חלו גא פני אל ומשרשם שהם ענין ת תחנה ובקשה והאלף בוספת ויאפר לאחד אחל ולרבים אחלים ובספוך אחלי אדני ופרושו תחנות אדני ו ובקשותיו יהיו לפני הנביא אשר בשמרון אז יאסף אותו מערעתו: ובן פי אחלי יכונו דרכי בלומר תהנות: ובקשותי שיבונו דרבי לשמור חקיך כדרך תכין לבם ורבי האיי ז'ר פרשם כמו אשרי ואשרי: וכן תי אחלי וילכו אחרנית: ואתה הסבות את לבם אחורנית: פי' רבי' סעדיה זל ה נת מלכים אדוגי טובי רבוני: שהיה טד טתה אחורנית ואדני אכי זר פרש הסבות את לבס אחורנית השבות את לכם ש ירמיה במרכר מאמונת הבער כי הכירו כי שקר נסכו: ומשקר אחר וילבן לאחור ולא לפנים וקבוצו אחורים אחורי יכל קהלת המשכן ומשקל אחר ואחר כן תבא אליה:ומשקל אחר טוב אחרית דבר

kpin kpin khiu, khiu, khiu.

לחיי שרה שיר השירים אמנר פיר השירו יחוקא שיר השיר כשא לך לך יחזקא ניצא דבר מילים נישב שמיני שמיני מטות コロ、ア זכריה אינב

コレック מקץ משני בפלח תנים מלכים מלכים מלכים איוב ישעיה ירמיה שמוא שיר השירים דכיא שפעים שמוא רנת שיר דברי הימי ב מסתר נירא קהלת ניגע מעות דברי הימים אינב מלכים

מלכים חיישרה ויגש ניגש מטות תולרות יצחק מלכים מינים

כי תשא מנאכי

אימים: נשאתי אימיך: האימי לפגים דם הענקים: ונקראו כן שתפול אימה ופהד כהם על רואיהם: ובאימי יתהוללו הם הפסילים וקראם אימים על דרך גנאי כמו עצבים או נקראו כן לפי שהעובדים אותם יפחדו מאין אתם:מאין יבא עזרי: עניגו על שאלת מקו כמו אגה וענין מהם וענין כלם פחד ויראה אגבי :הוי כי גדול היום ההוא מאין כמוהו וברפיון עין הפועל אחר כמו לא ואם אין מתה אין זולתך לאין נכון לו:מאין כמוך:הן אתם מאין כלו מאפס:כאין שפכה אשורי עניינו כמעט כלו מאפ זמן ואין יש פה תהת ידיך כמו אין בעירי כמו כן ובן פיר ונר ריש וריש והוא על דרך שאלה כלו והלא יש תהת ידך: אך כלת לא תשמש בפני שלא תשמש כלת אין ואין בכקומו שלא תשמ לא ואעפ ששניה ענין

אחד בי לא תאמר אין על העוברי והעתידי לא תאמר אין בעל ואין יבעול אד.תאמר לא בעל ולא יבעול אך מרת אין נופרת על השמות ועל המילין בכל ענין ועל ביגוני בדרך הודעה או בדרך הכתר

אלה שמנת נירא אינב ישעיה שמנאל

אונב מולי חדברו ורמי

ישעי שורא ירמי ישעי תילי

ניצא תילים

שמוחל

ניצח ירמיה

שמואל י,נשע

מלכים

קדושי שמוא רות

אינכ מולרות שכעים ישעי מולדות

ניצח פמוש פמוש ישעיה ירמי היוכ רות חיוב חיוב היוב היונ מנכני מלי כ'

שנוש מעלי תילי מצח ירמי במואני צח נירח לך לך כניני יחוקא

> תרומה ב'ישעי' נה שיפנים במוא בשלח ירמיה י מילים מלבים

בדרך הודעה כמו אינגי נותן לכם תכן ואם אינך משיב ובדרך ההסתר ואין דובר אליו דגר ואין אובר השב רל אין מי שדוב אליו דבר אין מי שאוכר השב ובאה כלת אין על העתיד כי אין הכלך יוכל אתכם דבר לפי עכרת יוכל אעפ שהוא עתי הוא במקר בינוני שהוא התאר כמו שבאו רבי בן העתידי במקו הבינונים וופיכך נקשו הבו בות אין כי הוא כמו שיאם אין וומלך יכול אתכ דבר ואעפכ רא נהגו בזה השימו בדי שלא ישעה אד להשתמש בו עם מי שהו עתיד לגברי גם יתבן לומר בי אמ בן לפי שנקערה כלת אין עם הכלך לא אם יוכל רל איננו הכלך שיוכל אתכם דבר ובלת לא גופלת על העוברים והעתידים בכל ענין וכן על הבינוגים כמו ולא יודע עול בשת שהוא בופ'ער אדם מיוחדי אבל באמרו אין רואה ואין מקיץ אם היה אומ'לא רואה לא מקיץ לא היה מתבו' ווחפץ בבנו או א היה בתבובן שהוא אובו על אדם מיוהד באברו פלו זה לא רואה ולא בקיץ ועל השבות אם תשא הודעה עמו שיבא על דבר מיוחד כמו כי לא דבר רק הוא מבם כי אם לא היה אומר מרת הוא שהוא הודעה מן ההודעות לא היתה מלת לא גופלת על דבר אך הייגו אומרים אין דבר רק מכם כמו אין דבר הי הֹ : וכן והוא כן לא חכם כולת הוא יחד הנדבר לפיכך אמר לא הכם ואלו אמר אין הכם לא יתבונן כמבו על אדם מיוחד ארא על כלל כמו שיאמרו אין חכם בעיר אלא אם יאמ'כן עם הוד עת הכנוי והוא בן אינבו חנם אבל בשאמר לא אדנים לארה יתבונן גב׳ החפץ במנו כבו אם היה אומר אין אד ונים לארה וז'בן בלת לא אינגה גדבקת עם הכגוי במו מלת אין ועל זה הדרך והדומה לו תפצאם בין ותדע:

איפה ואיפה ובסמוך איפת הקלי הזה ובא בכמיך כאפה שעורים ובבר זכרגוהו עם דומהם בחלק הדקדוק והיא מדה ידועה

אצרם שהוא שלש סאין והיא מדת היבש: וכלה בוה השרש מענין אח' ומשקל אחר איבה היית ביסדי ארץ בבו אנה מי אפה הוא הצד ציד תחסר וו התוספת ומשפטו מי ואיפוא וכן שמש ירח עמד זכולה משפטר שמש וירח ופי תפסוק מי הוא ואנה הוא העד עיד ויבא לי ובעגין שאלה אהר איפה האנשי אשר הרגתם בתבור כלוכו מארם וובעניין אחר מה לך איפוא: ולך איפוא עניינם עתה ויש אומרים כי המלה הזאת כורכבת מטתי מו ות איפה כי פה הוא מקו ואי <u>טאלה עריו ואנחנו לא גורנו עליו שיהיה שרש המרה איף</u> בא שקרוב אצרנו להיותר מדה אחת נאמר על עניני משתני כמו שבת ואם תהיה מורכב ממרת בה אשרי רא היתה נמצאת המרה זה א כי אם בענין אחד ונחלפה המרה הזאת בכתיבה - אבל בקריאה היא אחת פעמים עם החא כמו איפה הם רועים אפה האנשים הידועים: איפה שמום ודוד יואמר לו המלך איפה הוא וארה איפ הם: איפה רא שגרת ואיש אל ידע איפה אתם: ואיפה ישרים נכחדו :איפה היה יאיפה רקטת ארה עשרה הם כתובים הא על פי הכסורת והקברה וארבעה כתובים בוו אם לא איפו: מי יתן איפו: ז עו איפו: איפו תקותי ושאר איפוא בתוב בוו בף מכה איש ומת: אשרי איש ירא את ה': אשרי האיש 世が אשר לא חודף כודל זכר ונקנהאיש ואשה רובר לבדו לפי שובר אטה וצדו: וכן בוא זבר אשה בשיורה עבין הפפוק עדיו וקבוץ איש אליכם אישים אקרא וגדגשה שין אשה להכרון הי הגד.ה באיש ובכמוד הוקר: אטת אוריה: אשת בדבים: ופעמים בא אשת במוכרת נפר אשת: אשת יפת תאר: ככו אשת לידה אשת בערת אוב: ועם הכנו ם הבה את אשתי: את אביבולך ואת אשתו: הנה אשתך כוולם בחירק האלף ובא בסגול האלף אשתך כגפן פוריה י וו.קבוץ כן אשה אשות הזיבה :אבל נשים הוא משרש אנש ו ושם נכתבגו ועל הכלל כאה איש איש ישרש וכל דבר יכרא איש ואנה ואעפ שאינו אדם נמו שב בכרובי ופניהם איש אל אחיו וביריעות אשה אל אחותה ובכובבים איש לא נעדר: ובכהמה איש ואשתר והגדול ובשר הדב וראשו יקרא אים כמו אך אמרו נדעון בן יואט איש ישראל הר נדול ישרצ וראשוי הלא איש אתה ומי כמיך בישרא כרו חוא נדור אתה :ה'איש מרחמה כרומ גדור ובער מרתמה: אם תמצאו איש כרו איש נדור בער מעשים טובים ופי דפנין אם יש עושה משפט וצדקה: וכן גם בני אדם גם בני איש בני אדם אמר על ההבון ובני איש ער הנד ודים: האישה זקן בערח ראם

אי בחוז ולרוזנים אי שבר חסר גון ומשפט אין שבר יוכן אי כבוד: משפטי אין כבוד: ואם הוא בחירק במו ואין יש פה תחת ידך ויתכן לפרש שניהן כמו איה ומלת אל למלכים עומדת במקום שנים ופי ואר לרוזנים שיאמרו איה שכר לשתות יובן אי כבוד כלומר איה ככוד שאיננו בישראל היום יוענין אחר אי לך ארץ שמלבך נער ואילו האחד שיפול ענינם אוי ואי לו היא מלה אחת מורכבת משתי מלות:ימלש אי גקי פי'ר'יונה איש גקי יוהגכון שהוא כמו יושב האי הזה שהקדמנו יופי'כי הגקי ימלט כל האי בזכותו ואת האיה והדיה לבונה שם העוף ואו שהוא נקרא אגסא בלע: ופגשו ציים את איו שם חיות ותי וענה איים באלמנותיו וינצפו חתולים יויש מפרשים איים כמו ואת האיה אגסא בלע' לעול את אויביך יוחשם ואיבה אשית י ענינו ענין שנאה י הלא איד יאח ואיד יעלה מן הארץ פי עכן. גם אני באידכם אשחק: ענין צער ומקרה רע. וענין כלומר על ידי גשם שהשקה את כל פני הארם ז הצמיח הבה העשבים והעצים וכן יזוקו מטר לאידו: ופי אדני אבי עה יזוקו הענגים מטר בעבור אידו והוא העשן העודה מן הארץ בעבור החום קרא בערבי בוכאר בכור. בלע יוהוא איד יעלה מן הארץ בי כאשר יעדה אותו האיד מן הארץ ויפגע בעבים ירדו ה הבשמים ימשל ל עשן העולה מן הקדירה כשיעלה למכסה יזלו מיד מים יופי רבי סעדי זר ואיד יעלה ולא איד ואין עומד במקום שנים יוכן פי'כי לא היה בתחיל העורם רא אדם שיודע ולא איד שיעלה יאלא איך תאפרי ברא הבה בגזרותיו הכל מתוקן ונכון הוא זה הפרוש מכל אשר מפרשים בו לא נטמאתי: ובתוספת הא אהה ה איכה נעשה:איכה נדע את הדבר: איכה ישבה בדד ובכפל הכף כי איככה אוכל וראיתי ואיככה אוכל וראיתי והם מררע ומלעיל איככה אלבשגה. איככה אשנפ': כולם עני אחד:אכל יש מהם שאלה על תכונת הדבר היאך נעשה :והוא איכה נעשה:איכה גדע הדבר: איכה יעבדו הגוים האה: ויש פהם שאלה על דרך התיכה והוא :איכה ישבה:איך תאמרי : איככה אוכל איכפה אלבשנה: ויש בלשון אנה איכה תרעה , איכה תרביץ: וכחולם ויאמר לכו וראו איכה הוא: עניגם בגבר אין איל:פי בח:וכן אילותי רעזרתי חושה:אבל אנה תרעה : אנה תרביץ : אנה הוא: הוא בסים נקבה כסו עזרתי: ופעמי עין הפעל בחה יש לאל ידי: ואין לאל ידיך: כי יש לאל ידם: ושם בם שק אח': אול בפלס אור: ובריא אולם ופי ובריא כחם: והתאר האל ה' בדו התקיף: מי במוכ' באלים :הבו לה בגי אלים : והם המלאב ם ובני איננו סמוך כמו בני שלשים : או הם הבככים ובני כמוך ואומר בני על הככבים ואלים על המלאכ ם במו שאומר ברון יחד נככי בוקר ויריעו כל בני אַלדים: וכן ואתגהו כיד איל גוים: והוא כתוב ביוד למדינחאי והמס רת עליו לית מרא בחול ופי תקיף הגוים והו ָגבובד גער :וכן ואת אילי הארץ לקח:תקיפי הארץ:והוא כתוב ביוד:אבל ידכרו לו אליַ גבורים:גלא י המסורת עליו לית חסר : ור' יהודה כתב ונכתב התאר בי ידברו לו אילי גבורים : ואולי הסובר טעה וחסר בי אולי הוא כתפ כן וגבתב התאר בי ואתנהו ביד איל גוי ואכ כתב אילי הארץ: ואילי נבורים: ולא כתב עליהם מי ביוד ומי בלא י':ועל איל גוים אמר שגבתב בי :וכן הוא כתוב ביוד ו בדינהאי אבל למערבאי הוא חסר : וכדי הוא אותו חכם שנדינהו לזבות ככל אשר נוכל כי הוא האיר עיני כל הכאים אחריו בד בדקדוק ולשון המקרא: ואמת כי מצאנו במקצת סנרים אילי גבורים ביוד אלא שא<u>וחנו סימכי ער המטרה</u> אשר בספרים אש מצאבוהו חסר: והמסרה עליו לית חסר: וקורא ויהם אילי הצדק: תקיפי הצדק: או יהיה אילי מן אלה ואילים לפי שאמר מטע ה' להתפאר :ומצרים אדם ולא אל :ולא מלאך ויתכן להיות מן הש השרש הזה כאלה גובלת עליה : בי יבושו מאלים והדומים להם : ועוד נכתכם בשר'אלה : איל ועבי : א אילה שלוחה : גם אילת בשדה : על משקל עורת : כאיל תערוג על אפיקי מים : בא בלשון נקב כי איל הוא שם כלל כולל זכרים ונקבות :כמו ויהי לי שור וחמור :ואבר לשון נקבה רל עדת האילים כי האילי ירכו ביחד הרבה עדרים עדרים והיא חיה ידועה :וכן על דרך משל אילת אהבים ויעלת הן אול באילות השדה אילת השחר: והוא כוכב הבוקר: ויש מפרשים אילת השחר מהענין הראשון כרומר ככח עלות השחר וה.כון שהוא אילת השחר משל לכנסת ישראל כפו שהמשיל אותם לאילת בשיר השירים. וכן שחר כפו םי זאת הנשקפה כמו שחר יוכל המזמור הוא על כנסת ישראל בגלות :איל תמים מן הצאן: הגדול יותר טבן שנה יקרא איל יומאה אלף אלים צמר :חסר הנסמך ופי אלים אלי צמר כלום בעלי צמר שלא היו גוווים :איל פארן : עם ארון מצב אשר בשכם :באלוני מורה כמו שאמר התרגו מישר ופי' איל ה באותו המישור דבר מועב: כגון אבן או זולתה זיחם המישור אל אותו הדבו המקום בר האיל מזוזת חמישית: ואר איל תימורים: ומדה אחת לאילים מפה וכפה: ענינם מזיזות איום ונורא. איוםה כנדגלות: והשם והנה אימה: וכסמוך אימת ואילימיו : ענינם כפה ロな אימות מות: אימתה ופחד : נכפל בו סימן הנקבה כמו שנכפל מלך ובקבוץ הנקבו׳

קחלת קחלת ו יוכ ירמי ה ראה ישעיה ישעי מששטי ברחשית חיוכ משל ברחשית

ברחשית

ירמיק מלכי ראה איכה **וסתר א**סתר שיר השירי מלכים רחה איכז ירמיה אשתפר פיר הזירים מלכים מילים מעש かつつ תילים ישציה בשלח תילים ניתי יחוקא יחוקא יחוקאל

ישעיה ישעיה רחה ניתי ירמיה לנילים

משלי שיר השירים

פיר השירום ניקרת מלכים שופטים נירח

יחוקא יחוקא כ מנקוק שיר לך לך משלי מינים נשנח אינב בישועתה : ובקבוץ הזכרים יהלך עליו איםים

ארי נסיבן זוייא מנהון: וכן כלשון הזה בדכרי רבותיגו זל כמה לוחות אוכלות בארון ששה יובענין כריתת כלומר אם חרבך תאכל לנצח: וח החרב ואכלה חרב: הלנעח תאכל חרב:ותיו תאכל כנגד החרב וחרבי תאכל בשר או פירושם אכילה ממש דרך משל כמו שאמר אשכיר חצי פדם יוכן אמר חרב לה' מלאח דם הדשנה מחלב: ושלא גזכר פועלו מהדגוש חרב תאוכלו: פירוש בחרב תאכלו כלובר אם תשמעו שוב הארץ תאכלו־ואם תבאנו לא תהיו אוכלים כי אם אכולים לחרב׳ ונקרא גם כן הסכין מאכלת על שם שהוא אובל ופכלה ויקח את המאכלת: ולרבים ומאכלות מתלעותיו וכלם שהם משרש אכל ענין אחד הם כי א אבילת הלחם וכל מאכל כליון ובעור והשחתה הוא - ובתב אדוני אבי זל משרש זה וענין זה להכיל למען ב אכן נודע הדבר :אכן כאדם תמותון 'עניגו לאמת הדבר ולקיימו: ברק: ומשפטו להאביל: מלות אם כן: ולא יתכן זה הפי בכל מקום שהוא אכן: ויש מפרשים המלה כשתי といっ בי אכף עליו פיהו עניבו לפי דעתי כמו כפף מן ה'זוקף בפופים :ויהיה אכף וכפף אחד כמו אמל ומלל בענין אחד: ופירו הפסוק נפש עמל עמלה לו: פי נפש העמל עמלה לצרכו י ביאכף עליו פיהו: דלבי פיהו אובף עדיו ומבקש לו אכילה בכל יום הנה בי נפש העמל עמלה לצרכו לאכילתו כדרך כל ע עמל האדם לפיהו: אכל ואכפי עליך לא יכבד אינו מענין זה כי האלף נוסף והוא כמו וכפי: ולפי שאמר איוכ כנגד המקום כפך מעלי הרחק ואיבתך אל תכעתני: ואמר אז מפניך לא אסתרי אדברה ולא איראנו ע ענה לו אליהוא אני בוצר כמוך התוכח עמי ואם תוכל השיבני ערכה לפני התיצבה י ומה שאמרת כפך מ מעלי הרחק הנה אימתי לא תכעתך ואכפי עליך לא יככד כי מחמר קרצתי גם אבי: ונתצתי בך אכר ועמדו: וקראו אכר אל אכל ומספד אל יודעי גהי: המאוחר מוקדם- וכן הוא דיודעי בהי אל מספר: הובישו אכרים הילילו בורמים הם החורשים בעלי השדו כי עובדי השדות יקראו בורמים ולפי דעתי בי לפיכך נקראו אברים על שם השדות שנקראו ברים: כר נרחב והאלף גוספת: אל כני כי לא טוכה השמוטה:אל תאכלו ממנו נא:וורך נתיבה אל מות:אל יתן למוט רגליך: בסודם אל תבא נפשי: וישם לאל מלתי׳ עניגם לא: יופירו׳ וישם לאל מלתי ללא כלום אך אין מקומה בכל ה המקימות לא כי אם במקומות מעטים כמו שזכרתי לך במלת אין כי כל אלו המלים שהם בענין לא ' אין : ב: בל: בלי: כלתי: לכל אחד יש לו מקום תוכל להכיר ולהפריש בין ותדעי ואל ברוב יבא על האזררה או על ת התחינה והבקשה אל פשטתם היום: כמו אן פשטתם: ותהיה הלמד במקום נון שהם ממוצא אחד יוכן לשכה ונשכה׳ ויפה פי ד' יונה שהוא כמו בחלוף אלף בעין על ויהיה מי מסתתר עמו: ופירו' על מי פשטתם היום: והתשובה ראיה שהשיבוהו על בגב יהודה ועל בגב הירתמאלי וכן ותאבר לו אל אודות הרעה הגדולה הזאת במו על יוכן תרגם יוכתן:או יהיה פירו אל במשמעו:אברה לו אל תעשה את חדבר הזה לשלחני כי אודות הרעה הגדולה הזאת מאחרת: וד אברהם בן עזרא פי אל פשטתם כמשמעו והוא דרך שאלה כלו לא פשטתם היום: והתשובה כן פשטנו על בגב יהודה ובו': ומלך אלקום עמו׳ היא מלה אחת מורכבת ופירוש ומלך א אלקום בשלא יקום מלך אחר עמו כמהו או יותר חזק מפגו אז הוא משיב צעד ולכת והחיל מתנהגים לאטו זרצונו ועמו כמו כנגדו כמו מי , יקום לי עם מרעים ואלו חיה אלף שנים פעמי: ואולעבדי ולשפחות רופאי אליל כלכם: רועח האליל: גקסס ואליל אל תפגו אל ה שאינו פועיל נוליוא כלעז:אם רשעתי אללי לי פלרע: ופלעיל האלילים: ענינו הכל דכר אללי לי כי היתי כאספי קיץ: ענינו כפו אבוים, ול אחי ל כשה זל כתב כי האלף תפורת יוד בפו ישי אישי ואת אלית וגם אמרת באזגי־פעל יוצא: ופי הטבעתי: וחוא מן יללה והיוד לכדבר בעדוו פעל עומדי והכבד וגשא בו אלה להאלתו: והשט תהי אלה וכחש:אלות שוא:וזה המקור הוא בא אלח בינותינו: בשמעו את דברי האלה: את כל האלות הכתוכות ככפר הזה: - לשאול באלה נפשו 'ומ ומשקל אחר תאלתך להם: והתיו נוספת כפלס תאגתה כי ישיבנה וכולם ענין שבועה כי הקללה כשבועה ו ובהזברת השם:וענין אחר אלי בבתולה חגורת שק:שפירו' קונני ׳ וכן תרגום שא קינה: פול אליא 'ויקינן י הבלף ואלא פלכא: האליה תפיפה׳ היוד לפד הפעל וההא לנקבה וענינה ידוע: תחת האלה אשר עם שכם: באלה כובלת עליה: ויוצא אליו אל תחת האלה: ובדגש תחת האלה אשר במקדש ה' הדגש תמורת הגח אשר באלה: ואף על פי שהנח איננו יסודי אם הם מהשרש הזה: ומה שאמר במקדש ה' ואעפ' שהיו בשכם נראה ש טהביאו שם ארון האלדים: כמן שאפר ויתיצבו לפני האלדים: והקבוץ כי יבושו פאלים אשר חמדתם: ולא י יעפדו איריהם בגובהם: הנחמים כאלים כלם ענינס שם אילן ואופרים כי הוא הנקרא בלעו אולבי: ויש לפרש בי יבשו מאלים הנחמים באלים והדומים להם שם כלל לכל אילו: וכן אילי העדק" ויוגתן תרגם אלה ואלים

יחוקל סמנל האוינג ישעיה כ'

נירא משלי יחוקא שמות תילים

משיף תרנים משני

> חיוב אינכ

> > אינב

ירמיה עמום י.א יפעי פתוא כא מפלי תילים ניתי איוב

kanı

Skind

Jun

תילים קהלת אקתר אינב ירמיה ב' קרושים אינב מיפטים הנט ב ישעיה מלכים תעלרנת כבבים אינב איכה ירמית יוא יחוקא מלכים יישעיה שופטים יהנשע ישעיה שופטים יהנשע

> יהושע ישעיה יחוקא ישעיה

> > בוטבא־וכתב היונה כי בן נקרא בערבי בשםו ויתכן שיהיו כולם משרש איל: על אובל אולי היוד לבד ייתו

ואם איש שפתים יצדק :בעל שפתים בלומר בעל הלשון ומי שמתקן פענותיו במישב דבריו :וכבר בא איש חסר יוד ואוברים כי האלף תמורת יוד יש:ובעל המסרה חשב עמהם:איש רעים להתרועע:והוא מן ג' סבירין יש אבל זה הוא מלא : וכן תרגם יונתן אם אש להמין אם אית למסטי לימינא : וכן עוד האש בית רשע עוד האית בבית רשיעא : והא האש פתוחה כי היא לתמה כמו היש : ואדוני אבי זו פירש כמו אש אלדים :ופירו עוד כמו עוד יהללוך כלה רוצה לו כל הימים תהיה האש בבית רשע בעבור אוצרות רטע: ויהיה אש בחרק כמו אש בערי כמו הן הן כן וכן ויפה פירשו לולי שההא פתוחה שידמה שהיא לתימה: וכן נמצא במסרה שני פתחין חד חסר וחד מלא: ויש לפר' אם אש להמין ולהשמאיל כמשמעו וכן עוד האש בית רשע: וכן פרשו חחכם ה אברהם ז'ל כלומר האיש הנכבד בעיר עודהו מחזיק ברשע אחר ששמע קול הקריא יש בביתו כבית רשע אוצרות רשע : ושוב הוא הפירוש אא שגם, הוא לא פנה 🛦 פתחות ההא: ויכו איש אישו: כל אחד מהם הרג האהד הבא לנגדו זה הוא כנוי אישו: כאישון עינו פי בת עינו וקראה כן מפני שנראית בו צורת איש לפיכך סמך אישון על בת: ואמר שמרגי באישון בת עין וכתב אדני אבי זל כי אמר אישון להקטין לפי שהצורה נראית בעין קטנה: וכן דרך העברים להוסיף אותיות להקטין כמו שבת שבתון :שבת אמר על יום השבת מערב ועד ערב : ושבתון על התוספת שמוסיפין מחול על קודש : וכן האמינון אחיד :הוסיף בו אות להקטינו יובן דרך לשון הלעז שמוסיפין אותיות להקטין הדבר: או קראה כן מפני שהיא שחורה כמו באישון לילה ואפלה שפירוש בשהרוח איתן בושכך :אל נחל איתן הלילה : וכן במשקל אחר בנפול עין הפעל באישון חשך : どな גוי איתן ומשקלו כיתן. ואם זה בצרי וזה בחרק ענין כלם ענין חזק והם שמות התואר ותשב באיתן פירוש במקום איתן: ואיתג'ם יסלף פירוש החזקים בטענותיהם ובמיטב הדבר: והאיתנים ביסדי ארץ :החזקים :בירח האיתנים יהוא תשרי :ונקרא כן לטעם שאמרו רבותינו זל שנולדו בו איתני ע'לם :או רמז למועדים הגכבדים והחזקים אשר בו :ואדוני אבי זל פירש כי לפי שאוספין בו לחם ויין ופירות נקרא כן וויונתן תרגם בירחא דעתיקי קרו לי ירחא קדמאה וכען הוא ירחא שביעאה: קודם שיצאו ישראל ממצרים היה החדש הראשון בשנה אבל אחר בן הוא שביעי בי ניסן הוא החודש הראשון כמו שאמר הכתוב החודש הזה לכם ראש חדשים: וכן פירש אדוני אבי זו או נחל איתן מקום דש, ושמן: ודרך בוגדים איתן: בענין קשה כל אלו הם תואר: והשם נהרות איתן: וישב הים לפנות בקר לאיתגו: והגוגין בכולם גוספות: ויתכן שהגוגין שרש והיודים גוספות כיוד היכל הידד: ופירוש אל גחל איתן מקום קשה שאינו נעבד ובמשנה אל נחל איתן קשה ואעפ' שאין איתן כשרי ולפי אדוני אבי זל שפירש מקום דשן ושמן פירש אשר לא יעבד בו ורא יזרע מכאן ולהבא: וכן פירש רטעם כי לפיכך יהינ בזררים וגשברים במחוזות גבולם שלא ימצא שם חלל כדי שלא יאבד בהם בקום מבחר אחוזתם ויבערו אנשי דמים וכן דעת רבותיגו זול כי לא יעבד בו ולא יזרע להבא ואמרו במשנה ומקומה אסור מלזרוע ו ומלעבוד ומותר לסרוק שם פשתן ולנקר שם אבנים: פירוש דברים שאינם עבודה בגופה של קרקע: יתוקאן שער האיתין: השער האמעעי :בתרגומו תרעא מציעאה: ויש לפרשו בענין ביאה לפי שבאותו השער היו נכנסין הבאים בעזרה להתפלל לפי שהיה מתכוין כנגד פתח ההיכל נא חטאתי אך הפעם: ואדברה אך הפעם ענין רובם ידוע: והוא למעט: ויש במקום אבל בעשור לחודש השביעי הזה: אך את הזהב ואת הכסף: אך את שבתתי תשמרו: אך אם יום או יומים יעמד. אך העבדתני בחטאתיך: אך הנה אשתך היא: כל אלה והדומים להם יתפרשו בלשון אבל וכבר פרשתיוון ויש לאמת הדבר אך עצמי ובשרי אַתה: אך לשקר שמרתי: אך מלך ישרא הוא: אך המה יהדו שברו עול: ויאטר אך עמי המה: אך שוב לישרא אהי ילפיכך יבאו או ודומיה בתחל וודברי: ויש בלשון אולי שפירושו שמא ַ ואום אך טורף טורף: ואומר אך חשך ישופני: ונתחבר עם רק למעט יותר הרק אך

ולא אכל יתום ממנה יואכלת ושבעת: ועל דרך משל אכלה ומחתה פיה : ו

ויתן אוכל בערים: ומשקל אחר בכח האכילה ההיא: ומשקל אחר ואט אליו א

אוכיל: ויש אומרים שהוא מכנין הפעיל כמו אאכיל: ובתוספת מם לכאכל לעוף השמים: ומאכל עבדיו

ום שקל אחר מכולת לביתו: חסר האלף ועקרו מאכלת כמו מאכלת אש: והגפעל אם האכל יאכל י אשר

לא תאבלנה בדבר מאכל הכבד ויאכילני: ובשנך תאבל: ענין האכילה בדבר מאכל ידוע: ובעני אכילת

האט וביעורו אט אוכרה הוא :והגפער ונאכר גדיט: והפער הכרובע תאכרהו אש: --- וטרא נזכר שם פועלו מהדגוש :אוכלו כקש יבש מלא: ובא מלא והסנה אינגו אוכל: נהשם והיתה לשרפה מאכולת

אש: ויהי העם כמאכולת אש: ובענין השחתה ובליון : ואכלת את כל העמים : על כן אלה אכלה ארץ :

ארץ אוב. לת יושביה : כי יוכדו אתיקים מהנה : רוצה לומר שיתפסו הזויות מהם : וכן תרגם יונתן אדי

סמואל מיכה

מלבים החזינג

י שמואל משלי משלי בלק שופטים ושוטרי

אינב מיכה

פכטים ושוטרים

בא נירא אמנר מטות תשא משפגי ישעיה תולרות ניצא שמנול מיכה ירמיה רבש היוב בהטלותך ישעיה עקב משלי ישעיה תינים שמואל מלשם ישעיה קרושי ירמיה יחוקא יהוקא בחום שמותישעיה ישעיה עקב ישעיה kpipi

אדמני ולפי שלא ידובר שמו יקרא אלמני: וכן פלוני ושרשו פלא מן כי יפלא ממך דבר כלומר מכוסה שמו או בקרא אלמוני שמא היתה לו אשה ומתה: והראשון נבון כי המקום שלא נזכר שמו אמרו עליו גכ' זה ה השם: אל מקום פלוני אלמיני: זיתכן לו'כי פלו'אלמוני לא נאמ' על המקו': כי אם על בעל המקו'לפי'מקום בשוא בעבור הסמכו אל פלו אלמוני הורכבו שניהם במלה אחת לפלמוני המדבר: ואולם חי אני: ואולם אתם טופלי שקר עניינם באמת : והאולם על פני היכל הבית: הוא בית כמו יציע: או הוא כפה שקורין בלע' בולטא וכן ואת אולם העמודים! ומשקל אחר ואיליו ואילמיו: ובלשו בקבות ואלמות סביב בפלם בכשיל ובלפות: וכן ואולם הכסא אשר ישפש שם היציע אשר הציב בו כסא המשפש ובריא אולם: פי'ר'יונה וברי' באולם כלומר שהם בריאים וחזקים כמו האולם ודימה אותם כמין הזה מן הכניין כאשר באמר בנותינו כ בזריות מחוטבות תבנית היכל : ופי׳ ובית יעשה לבת פרעה אשר לקח שלמה באולם הזה הנכון שנפרש א ארבון מן וענה איים באלמנותיו שהוא כמו ארמנותיו: וכן וידע אלמנותיו - ואפשר כדבריו אבל לא ב בחלוף לבד נריש כי לא יתחלפו כי אם אותיות אהוי: והישר בעיני בטלת באלמנותיו שהוא במשמעו מ מעניין אלסנה ויקראו הערים החרבות אלמנות על דרך איכה ישבה בדד העיר רבתי עם היתה כאלמנה כי בהיות העיר רבת עם היא כבעולה ובהחרבה היא כאלמנה: ועוד נפרש דידע אלמנותיו בשרש ידע: וכת' ר׳יונה ויתכן להיות מעניין זה על יונת אלם רחוקים והוא שם בחמש נקודות כלומ'יונת ארמון רחוקים: וחישר בעיני להיותו מענין תאלמנה שפתי שקרי ואמר דוד זה על עצמו שהיה גולה בין פלשתים והיח באם. ביניהם: אך ובריא אולם לפי דעתי שהמם כנוי הרבים ופירושו כחם כמו שפירשתיו לך בשרש איל. תחת אלון ולבנה יש אומרים כי פי בלע פין:וכן אלונים מבשן: כאלה וכאלון: וית בלוטא ב בלוטין והוא הנקרא גב בערבי בלוט:ובלעז גלנץ והערמון נקרא בערבי שה בלוט בלום מלך האלונים והוא הערמון אכ׳ אלונים יקראו גכ׳ הערמונים הנקראים בלע׳ קשטניר ומאותם עושין קרשים ול אלף למטה בשש נקדות : הנה אלפי הדל במנשה: שרי אלפים ענינם בזה הענין צאנגו מאליפות כלו' יולדות לאלפים: ועא' אלפי ומיודטי: ידוע יהפעל הכבד ארוף בעורי אתה אל תבטחו באלוף: אלוף תימן אלוף אומר ענין כל אילו שר וגדול ואם רבות בל אלוף כולבותא דלא תגא בלו אינו חסר פהיותו פלך אלא הכתר כי פלך יקרא כשהו פוכתר ואלוף שאינו פוכתר ויש מפרשים מזה הנה אלפי הדל במנשה דל אכי ויורה עליו מה שאמר אחריו ואנכי הצעיר בבית אבי: ו וכן מפרשי צלע האלף לל הגדול: ויוכתן פי מזה כככש אלוף שתרג באימר בחיר: ועא'פן תאלף אורחותיו יהכבד כי יאלף עוכך פיך: מולפנו מבהמות ארץ הראוי מאלפנו: ואאלפך חכמה ענייג' ענין לימוד כי ילמד עובך פיך: ויש מי שפי מזה בבני לתלפיות בהעדר האלף והיה ראוי לתאלפיות והפילוה להקל: זר׳ יובה בת' כי חתיו תפורת האלף והוא ככו אלפיות ופי לשון לימוד כלו כי המגדל גכוה והיה לפוד לעוברי דרכים והנבי עתיד לפרשו בשרש תלל :וענין אחר שגר אלפיך :האלפי והעירי יהם השורי :ובאה הפלה בפשקל אחר דגושת העין אלופינו מסובלים פי שוריגו מסובלים בכשר כלומר שהם שמנים ובעלי כשר: כסבלים בעבודה שיש לעבוד בהם הרבה: בכבש אלוף יובל לשבוח ייחסר מאלוף, כף הדמיון או וו' התוספת וטעמו בכבש מאלוף או בכבש ואלוף פי בכבש ושור יובל לטבוח: אל ותאלצהו עקר הלמד להדגשופרושו ותלחצהוי המלה הזאת תהיה כרוב ロヌ ולקחנו את בתנו והלכנו: ואט עז קרבנו והקריבו לפני רתבאי כמו ואם לא תשמעו אליכו להמול ה אם יעברו בני גד ונתתם להם ארץ הגלעד לאחזה וכמוהם רבים: וכמהם עד אשר אם עשיתי את אשר דברתי רך: כאלו אבר כן כי לא אעזבך אלא אם עשיתי: ובאברו עד אשר הוא תוספת באור כי די לו ב באחד מהם: ויש לשאלה היש ה' בקרבנו אם אין יהמשל בכם שבעים איש אם משל בכם איש אחד יההצליח ה דרבו אם לא: הינהק פרא עלי דשא אם יגעה שור: וכלם אשר הם בענין זה ענין שאלה: ויבא עליו גם הא השאלה האם תכנו לגווע: האם אין עזרתי בי: ובאו שתי שאלות כאחת כשו שבאו שני רבוים ואף גם זאת לשני מעושים הרק אך במשה: המכלי אין קברים: ויש בעניין לו אם תגביה כנשר אם יתן לי בלק אם אסק שם ם אם יעלה לשמים שיאו: אם יעמר משה ושמתאל: וכן כלם בזה הענין על זה הדרך ויש במקום כאשר והיה אם בא אל אשת אחיו פי וחיה כאשר בא אל אשת אחיו: אם יהיה היובר לבני ישראל - כאשר יהיה

היובל לבני ישראל פי אפי כשיהיה היוכל לכני ישראל אעפכ תעמוד הנחלה אצלם ונגרעת נחלתנו כי אין זה כמו המכר : אם יצאו בנו שילה כאשר יצאו: ואם תקריב מנחת בכורים פי וכאשר תקריב שעל

מנחת העומר הכתוב מדמר

שמואל דכיאל שלח לך אינב מ'כים מלכים יחזקאל ב' מלכים מילים

> תילים מלכים ישעיה יחזקאל

> > איכה יחזקא**ל** יעלים יעלים

הושע יחוקאל ישעיה

מעות פופטים יתרנ תילים ב ירמיה מיכה נישלת

פופט!' יהושע ירמיה משלי ְ הייב ג' סור הטורום

> עקב ישעים תילים

פופעים

נישלח ניקרת מעות ניבם

בשלח שיפטים חיי שרה חיוב קרח ח' נכ בהעלותך בשל : שנברי כלפ חיו' ירמי נישב מטופ

פוטנים ניקרם

הפעל תמורת ההא והוא שם מקום: אולי ימושבי אכי: אולי נשתה מפני: אולי יעשה זרים יבלעוהו: ענינם על הדבר המטופק ענין שבא: ופירוש אולי נשתה מפני לפי שאמר ותש לפני שפירושו ותש מן הדרך ותעמד ל לפני יאמר אם נשתה מפני והלכה לה בדרך גם אותך הרגתי: והמפרשי שפירשות כמו לולי לא אדע לכהי לעוד כי מפני הפך לפני כי הכם מורה הרחוק והלבד מורה הקרוב: שרשי פתוח אלי מים היוד למד הפעל תמורת הא בפרס עלי עשורי אן יהיו יודי הרבוי ויחטרוה ברוב: וידבר ה' א משה לאמרי ויאמר ה' אל אברם: וכן בלם ועניגם ידוע: אל ידרוך קשתו וגו ' פי אל הדצרך שידרוך קשתו' ואל אשר יתעל בשריונו: "אומר אל תחמלו אל בחוריה: והמפרשים פירשו אל ידרוך כמו אליה כלומר אל בכל ידרוך הדורך קשתו: ולח ייונתן תרגם כמו אל לא יכתח דמתח קשתיה: זיש נסחא ות בתוב לה בהא לח ימתח דמתח קשתיה: ולח יסק בשרייניה תרגם אל במו אליה: וש מחם בענין מן וכל הארץ באו מצרים לשבור אל יוסף כלום' מן יוכף יכן ותרבי את זבותך אל ארץ בנען כשדימה כמשמעו בכו שתרגם אותו יו וכן ותרבי את זבותך לאתחברא לעמא דכנען למהך בנימוסי כשדאי: ותהיה במקום על ויך את הפלשתי אל מצחו: כלומר על מצחו: וימליכהו אל הגלעד ואל הגשורי: ואל ההרים לא אכל המון מיד המשתי אל מצחו: בלומר על מצחו: וימליכהו אל הגלעד ואל הגשורי: ואל ההרים לא אכל המון מיד והמיך אלי התאבקו: עניגם עליי וכן מיאתה קראת אל המיך כי הוא לא היה קורא אל המלך

אלא פירושו מי אתה קראת על המלך: כלופר מי אתה שקראת לי בקול גדול על המוד: כלומר שלא יראת שתעירהו משנתו בקראך אלי: ותהיה במקום עם ואשה אל אחותה לא ת תקח: קברו אותי אל אבותי לא השליפה אל בני ישראל - ותהיה בפקום ביתיהשרות ואל הארון תתן את ה העדות יכלומר ובארון: ואל אשת עמיתך לא תתן שכנתך יכלום ובאשת עכיתך: הנה הוא נחבא אל הכלים בכלים כלו' בתוך הכלים ויחר אף בלק אל בלעם כמו בבלעם להגיח ברכה אל ביתך כמו בביתך : ופני אריה אל הימין: כמו בימין הורך אל דרום ום בב אל צפון: ככו בדרום ובצפון י והמדנים מכרו אותו אל מ שצרים כמו בכצרים: אל גבעת הערלות: כלום בנבעת הערלות: או על גבעת הערלות: ואחב קנר אברהם את שרה אשתו אל מערת שדה המכפלה כנו במערת: ותהיה במקום את אספרה אל חק -וירדפו אל מדין אל דרך הגוים אל תלמדו: ותהיה בנקום בענור ויאמר אכרום אל שרה אשתו: ותהיה במקום בית שהוא בענין עם: איש טוב זה ואל בשורה טובה יבא כלומר ובכשורה טובה יבא יושבתם אלי אל נכון: דל בדבר ברור ונכון: והדומים להם כל אחד ואחד במקימו נכונים למבין לפרשם לאחד הענינים אשר בתבנוי ויש בלה אחרת בזה השרש מורה על הודעת הרבים ככו זה על הודעת היחיד: אל בולו ו להרפה: הארצות האל: לאגטים האל : ובתוספת הא ואלה שכות בגי ז ישראל אלה הדברים אלה הקרנות: ויתכן שהבולה הזאת אלוה מתיכן יבא:אלדים קדושים הוא:אלדי האלדים נחת העין או בת שתי אותיותי זולתי אהד בהגו בו על דרך הבזיון ואברו זו בחו ואלהו: אלדיו אלדיך בלשון רבים לעולם אלדים לא תקלל. עניבו השופטיםי וכן ללא אלדי אבת שופטי אכתר ופי הפסוק ימים רבים יהיו ישראל בגרות שלא יהיו להם שופטי אכת ולא כרן כ ורה עדקוכן אכר לשיבת הגלות ואשיבה שופטיך כבראשונ' בי בעודם בגלות אין להם שובטי אבת. ויראו בני האלדים. ויבאו בני האלדים האצילים והנגידים: אשר הלכן אלדים לפדות לו לעם: נביאים ובלאכים ככו שאבר וישלח בלאך ויוציאנו בבצרים: וכן תרג'יונתן דאזלו שלוחין מן קדם ה' :אשר פדית לך נ בצרים גוים ואלדיו יש בפרשים ואלדיו על בשה שהיה גדולם ד ואצילם ויש לפרש כי בם מכצרים עובד בכקום שנים ופי׳, מכצרי מנוים ואלדיו כמו שאמ'ובכל אלדי בצרים אעשה שבשים ויונתן לא תרגם גוים ואלהיו: אף כי , נחעב ונאלח יחדו נאלחו: ענינם נכאש: והוא הפוך בין כיר אשר חלאתה'בה: מאלכים אלמים עבינו אוגדים אגודות: והשם עוד בלשון נקכות נושא אלומותיו: ומן הענין הזה אלם צדם תדברון: שם בחבש בקודות כלו רבוי: ויתכן לפרשו כן אלם : או כי ישום אלם הוא אשר דא יוכל לדבר: והנפעל וכרחל לפני גזזיה נאלמה כלעילי והוא פעל עבר תאלנ בה שפתי שקרי וינה פירש דיונה שבתב בי מן הענין הזה נאמר לאשה שמת בעלה אלמנה: מפני ש שאינה יכולה לדבר ולריב על בגי ריבה: והגון באלמנה בוספת באשר גוספה בגשים רחבניות והיא ע על בשקל רעננה יבי לא אלמן ישראל ויהודה באלדיו בה צבאותי בשקלו פעלן כבו זית רענן: נעמן נשעי בעבנים:והשם שכול ואלמון בפרס זכרון: ושם על משקל אחר אלבנות חיות: וחרפת אלפנותיך: פרוני אלמוני בפלס אדכני,

תולרות בלק יתע

מיוב קילים לך לף ירמים ירמים

Fbiti.

אמנש ב יחוקש ישעיה שמנא

אזרי אחרי שתיא לחרי שתיא כלק יחוקל יהז א קהלת נישב יהנשע יהנשע יהנשע איי תילים שופעים זרמיה נירא שמוא כ

דה"תגלדות מירא שמות דברים זכ יה הבקוק יהושע עזרא הבקוק משפטים דה ישניה בראשית איוב פאנא אווא במוא

אינב תילים דחזקא וישב שמים ב שמית דשעי ה ב'תילים תיעם

פיר ירמיה ישעיה ישעיה שמנא ישעיה רנת מי מלכים ה אינב ירמ עך פתואל א ישנים' ו דברי היו ב: עורא ה יפעית ב

שזרא ישעיה מבות תבוא בשלח מלבים בהעלותך שתול איפה משלי משלי מוכים מיר הפירים מיר הפירים מיר הפירים מיר הפירים איוב ב' ב' תילים איוב ב' ב' תילים איוב מלכים רות

וארא שמואל מנדם
ישעי ה מלכים ניצו
יישעי ה מלכים ניצו
מיכה תילים
ממואל תילי
המשע ששוא דעי אלכלק תילים
מילי אינב ב' משלי
אינב תילי אפתר מילי
משלי איכה משלי
שמות ישעיה שמואל
קהלת ישעיה שמואל

יפעיה ב

ניצא נירא'ניצא פמנאל הרברי מילי ניפב פיר מלכים ב' של מא לר אאבנם ישב אדי או אמונה: ואמונה עניתני פי ובאמונה עניתגי עניג אמת יוהכנים ו' יונה בזה חשרש מסי שפה לנאמנים ועל דעתי שהוא משרש נאם ומענינו וינאמו נאום שהוא לשון דבור והנון האחרונה נוספ' לסימן שם תאר כמו רחמן נעמן: ונקראים הצחים בלשונותם והיודעים בחכמת הדבר נאמנים ונאמן ביתד וכמלכתך: האלף בשבא לבדו: עניגו ויתקים ביתך: וכן אם לא תאמינו כי לא תאמנו: כלומר אם אין א אתם מאמינים בעבור שאין אתם חזקים וקימים כאמונת הגו. האמינו בה' לדיכם ותאמינו פי' ותתחזקו ו ותצליחו וכן ואמנח על המשוררים דבר יום ביומו: כלומר קיום בכל יום שלא היתה גפסקת ארוחה מהם: לחמו נתן מימיו נאמנים מקויימי ונתוגים תמיד ואינם נפסקים : עצות מרחוק אמונה אמן: תחסר וו ה החבור במד שמש ירח עמד זבולה פי קיום וקיום וכפל המלות לרוב הקיום כ לומר כשראה הגביא העתידה והטוב שיבא לישראל לעתיד: והרע לאומות העולם כמו שאמר בפרשה למעלה וחפרה הלבגה ובושה החמה כי מלך ה' עבאות על ירושלם וכנד זקניו ככוד: אמר הנביא ארומטך ואודה שמך כי תעשה אלם ה אפלאים והעצות שהגדת מרחוק גתקיימו כלומר הדברים הטובים שהכשחת לישראל על ידי בכיאיך זה י ימים רבים וזמן רחוק יש לחם קיום גדול ואפשר להיות מזה עיניך הלא לאמונה כלום השנחתך בהם לדבר קדים לא לדבר בטל: אגחנו כורתים אמנה קיום: יתד במקו' נאמן חזק וקים: מכות גדולות ונאמנות: וחליים דעים ונאמנים: חזקים וקיימים: ויהי ידיו אמונה: היו בקיום מורמות ולא הניחום עד בא השמשי ואת ה האומבות אשר צפה חזקיה. עמודים שהיו קיום הכגין: ויונתן תרגם וית סקופתא כלו' אסקפות השערים: לענין אחר כאשר ישא האומן את היונק: המגדל: ותשאהו אומכתו: מגודלתו יהאמונים עלי תולע מגודלים באמבה אתו: הוא מקור או שם: וההא איננה כנוי: על צד תאמנה: חיתה הגון ראויה להדגש לחסרון נון ה אשרש או יהיה לשין יחידה בתוספת הא: ענין גדול: וכן ואהיה אצלו אמון: והוא תאר או מקור במקום שם כליבר כנדול הייתי אצלו ואל האומנים אחאב: המגדלים אותו מנערותו: והם אנשי עצתו אשר עליהם עביני המלכות: ואדני אבי זל בתב מזה בנים לא אמון בם כלומר אין בחם תרבות כי דור תחפוכות המה כי באשר אישיב להם יעשו רעות כמו שאם וישמן ישורון ויבעש: ואת יתר האמין הגלה בבוזראדן רב טבחים במו חהמון: וענין אחר מעשי ידי אמן יהמופלג במלאכה יקרא אמון: חרש וחושב תרגם בנר ואומן

לכיץ כי אמצו ממני חזק ואמץ ולאם מלא 'יאמץ: והתאר אמיץ כח: והשם יוסיף אמץ: ומשקל אחר אמצה לי יושבי ירושלם פא הפועל בפתח: וכבד ואמץ את לבבו: וברכים כורעות אחר אמצה לי יושבי ירושלם פא הפועל בפתח: וכבד ואמץ את לבבו: וברכים כורעות מאמץ: אאמצכם במו פי ואיש דעת מאמץ כח: אמץ כח מאד: וכבד אחר ויאמץ לבככ': ויאמץ לבך: והשם מאמץ מאמצים: וכל מאמצי כחי וההתפעל התאמץ לעלות כמרכב' ותרא כי מתאמצת היא: כלם והדומ' להם ענין חזק: וענין אחר ברדים אמצים כמו חמוצים מן חמוץ בגדים כלומר אדומים ואעפ' שזכר אדומי שני גווני היו באדמימות אחד ארום בורק ואחד שאינו חזק באדמימות ויש מי שפר בו מראה הדשן וכן א אמר התרגום קטמין אתר אום בה אמר ה': ולחם אמר לו: פי אמר לו לתת: אתה אומר אלי:

אמר התרגום קטמין י אומרת: וידכר ה'אל משה לאמר: פי' לאמר לישראל: אבל א שש אמר א האומרה בלבבה: זאת אלי לאמר הוא כפל המקוד על הפעל לחזק הדבר ובבאו אחרון יותר וכן אומרים אמור למנאצי הכל כמו שבתכנו בחלק הדקדוק האמור בית יעקב שיאפרו'לו בית יעקב ויקדאו אותו כן : יאפר נא ישרא ולעפשא תמרו חסר אלף : וכן אשר ימרוך למזמה: כלומר יאמרו איש לאחיו וידכרו עליך: אמור אל הכוגים: אמרו לאחיבם אמר להם: ויאמרו לך הגבו: והגפעל אשר נאמר אמת הוא: יאמר ליעקב: __ וחשם אין אמר ואין דברים: אבר סלה אם אמרי אשכחה שיחי ומשקל אחר ונחלת אמרו מאל: והקבוץ להשיב אמרים אמת אמרי נואש:אמרי האזינה:ובתוספת כם ואת מאמר מרדכי אסתר יומשקל אחר אמרה:אמרת ה': השולח אמרתו ארץ:ובפגול בצע אמרתו:והקבוץ אמרות ה'אמרות שפורות ענינט ידוע: ויש מהט אמירת והלב הלהרגני אתה אומר: כלומר אתה חושב: האומרה בלבבה: ויאמר להכות את דוד כלומר יזם להרגו: וכן אמרתי אני בלבי יוענין אחר בראש אמיר והוא הסעיף העליון:ומזה הענין את ה'האמרת: וה' האמירך היום כל ו רוכמת יה: דרת אותו: וכן יתאמרו כל פעלי און:יתרוממו ויחגאו: ויתכן היות מזה ובכבודם תתימרו בחלוף האלף ביוד: ויש מפרשים מזה הענין אמרו צדיק כי שוביונכון הוא היותו מענין אמירהי זיתכן לפרש גב את ה'האמרת וה' האמירך מענין אמירה כלו' סבבת שיאמר להיות לו לעם וללכת בדרכיו: אמש אמר אלי: הן שככתי אמש בשש נקדות: ויוכח אמש: הלילה שעכר יקרא אמשי אמשי אמש אמר אלי: הן

אן הלכתם: שאלה על מקום: וכתוספת הא אנה אנחנו עולי 'אנה אלך מדוחך: אלו שניה' במלדע וכל האחרים מלעיל כמשפש כל מלה שההא בה נוספת: ואני אנה אני בא אנה הלך דודך: וכבר בא הלון ככלול ולא תצא משם אנה ואנה: לא הלך עבדך אנה ואנה: הראשונים בכנול ענינם לכאן ולכאן: עד אנה אשית עצות בנפשי: עד אנה ינאצוני

מלכים האדם יניפים אינב ירמיה פמואל ישעיה' דברי הימים עורה

ישעיה

עורם

מדבר שחיא באה חובה: והיה אם כלה לאכול את עשב הארץ: כאשר כלה: אם כסף תלוה את עמי: כאשר תלוח:: בי חובה היא שב העכש תעבישנו יואם מזכח אבנים תעשה לי: כאשר תכנה לי מזכח אבנים י בי חובה חיה שב'אבנים שלמות תכנה וגו ובמקום אטר עד אם דברתי דברי: עד שאדבר: ואחר אם אינכם ש שומעים אלי אחר שאינכם שומעים בי: עד אם נותרתם עד אשר: ויש שהוא כמו אמת אם לא נכחד קימנו: ואם בריאה יברא ה'באמת בריאה יברא ה': אם ללעים הוא יליץ: באמת: הפככם אם כחמר היוצר יחשב: באמת כחמר היוצר יחשב הפככם לפני שהוא נקל בעיני להפך אתכם כמו שנקל ל ליוצר להפך החמר מכלי לכלי: כי יאם מעשה לעושהו בתמיה בלומר יאמר החמר ליוצר אם יהפך אותו לא עשבי ומה לו להפוך אותו כן אתם מעשי ידי ונקל בעיני הפככם: כי אם תם הכסף: אם רחץ ה' צואת בנות ציון: באמת כי אם יש אחרית כי באמת יש אחרית ותקוה למעשיך הטובים: אם זכרתיך על יצועי: וכז כלם אשר תמצא בזה הענין תפר אותם בלשון אמת:כי רצוני לופר כי אילו מלות אם שאני מפרש בהן אמת חסר ם בון אמן וכן אמת חסר גון והראוי אמגת: וחבורו לכנוים יוכיח שהוא דגוש לחסרון תבון אמרו אמתו אמתך: ויש לפר ואם בריא לתנאי ויהיה שעמו דבק עם וידעתם כי נאצו: ויהיה וו וידעתם כפה רפא בלשון ישמעאל: כלומר ואם יהיה זה שתפתח הארץ את פיה ותכלעם תדעו כי גאצו האנשים האלה את ה' ויש בענין שבועה כאדם שאומר יהיה כך וכך אם אעשה זה: אם לדוד אכזב יאם יבואון בל מנוחתי: אב ואם יידוט ובהתחברו ידגש ואפשר שיהיה תכורת הנח במלת אם או יהיה שרשו אמם אמו אמך אמי ולרבות אמות: לאמותם יאמרו: ונקראת המשפחה אום או אמה והקבוץ ראש אומות שנים עשר גשיאי לאמות' ופי' יובתן מזה הכאתי להם על אם בחור שודד בצהרים שתרגם איתיתי עליהון על סיעת עולמהון בזוזין כד בטיהרא: וכז'הגוי כלו נקרא אום והקבוץ שכחוהו כל האמים: ועל דרך המשל יתפרש כן בעטרה שעטרה לן אמו: ואעפ שהאלף בחירק לפי שעל דרך המליצה הוא אומר על אם שלמה ועל דרך המשל שלמה הוא הקבה (אמו הוא ישראל עמו כלומר אמתו: וכתב אדוני אבי זול כי שרש אמים אמם בראי מן הערב אלאמם ובן אמצע הדרך שהדרכים פונות לה מזה ומזה נקראת אם הדרך: כי עמד מלך כבל אל אם הדרך: לפי שהיא כאם לדרכי הפוגות אליה: וכן העיר הגדולה עיר ואם בישראל לפי שהיא כאם לקשנות מפנה כמו ש שנקראו גם הם בנות: והאמה מזח והאמה מזה ירוע ענינם וכן באמת איש יאמת בצעך: פי זרוע בצעך או פי מדת בצעך כלו במדה שמדדת: ויגועו אמות הסיפים המזוזות יקראו אמות ויונתן תרגם אלי ספיא: ודומה שדעת התרגום באבות שהם הפגות אשר על הבזוזות מזה ומזה והמשקוף גשען עליהם: ממה מפרשים כי הספים נעו ממקומם שתי אמות או שלשי וגם את כן האמה ההא לנקבה וההא לבד הפעל נופלת ונראת כמלת ואמהתיו וילדו וענינם ידוע כי הם השפחות:וכן ותשלח את אמתה שפחתה : ואומרים כי המלה הזאת מחלוקת בקריאתה כי יש שקוראי אותה, בדגש אמתה מן אמת מה אמלה לבתך אני והוא תאר מבנין <u>פוטל אם הוא קמוץ אבל מצאגוהו פתוח ברוב הטפרים וכן מצאתי במסרה על כי שדמות חשבון אמלל ל</u> לית קמין וכל סוף פסוק בותיה: ואכ יהיה פעל עבר ויחיה אמלל אני כמו ונשאר אני כי פי אני עצמי וכן בראה אתה ה'יהחכ'ר'יעק'בן שעז'כת'בי אמרל אני תאר ואם הוא פתוח והכי כמהו תאר ופתוח הבי יסף בציון: לב הותל: ואמלל כל יושב בה: פעל עב מבני פוע כי הוא פתוח וכ אבל תירוש אמלל יצה אמללח והאמין בה': למען יאמינו והמין בה': והם יוצאים מענין אמונה ילדת השבעה : אמללו מרום עם הארץ. כלם ענין חלישה וכריתה בלם אשר הם מכנין הפעיל הם ענין הבשחו והקבלה קרדינצא בלע׳ כי המאמין באחד גותן האמוג' וסובר שהו'אמת: בנים לא אמון בם : שם עול משקל אשון מערי': והוא מענין זה כדו בנים שאינם מאמינים: או פירו בנים שאין כהם אמת · בכל ביתי נאמן הוא: כדוד נאמן יקריה נאמנ : איש אמונים מי ימצא: שם פעל: וכן עד אמוגים שומר אמונים אבל אמוגי בוצר ה' כי פסו אמוני מבני אגכי שלומי אמוני ישראל : שלשתם שם תאריכלם ענין אמת: ועל דעתי כי אמת משרש זת ומשפטו אמנת בפלם דבלת ונפלה הגון להקל כמו שנפלה בן בת הראוי בנת והדגש בהסמכו אל הכנוים יוביח יאמת וכשפט שלום: ותהי האמת נעדרת: ההא קבוצה שהיא לידיעה: האמת אתכם: ההא פתוחה כי היא לשאלה: שלח אורך ואמתך: אב לכנים יודיע אל אמתך: והקבוץ יאכר אמנית כמו מן כת בנות שלא יקבין על בתכנת היחידה: אמן כן יעשה ה: אמת יהיה זה וכן יעשה ה: ואמר כל העם אמן: אמת יהיה זה שיהיה ארור מי שיעכור על אחת מאלה והוא נאמר על דרך תפלה או הוא על דרך קכלה שקבלו על עצמם הקללה אם יעכרו: וכן וגם אמנה אחותי בת אבי: אמת הוא שהיא אחותי בת אבי וכן אמנם ה' והמם נוספת

שמוק משפטים יתרנ חיי ירמיה ישעיה איוכ קרח משלי ישעיה ישעיה ישעיה

קרח

מעלי שוכ

מינים צ'

איכה פנחס חיי ירמיה עילים מיר

ירמית יחזקחל מרנמת דברי 'ישיצית ישעית

ני רא נירא

יחוקאל עורא מינים י<u>שעיה</u> יחוקאל מינים ישניה ב'ירמיה ישניה לך לך שמנת

האזינו בחעלותך סאואלישעיה משלי תילים ג' שמואל

וכריה ישעיה מקן עילים ישעיה ירמיה תכנא

פראישעיה מלכים

ובשר ק האלף האבנם

ישעית ב איפה קהלת דכרי הימים עורם בהעלותך מנבים חקת ניתי בתינים שמאליחוקאל שופטי מלכים מלכים בהעלתר צפני ה ירמי ה ניכח שופטים שמנהל משות שופטים בשלח מקן קהנת קהלת ירמיה שופטים תילים נישב ישצים ישציה ב'מלכים מקן מקן ישעית יחוקאל בחקותי בחקותי נירא מינים איוכ כ מלבי ברחשית ンソゲ

מעם

מלכים

マンドファスゼ

ברחשית

ישי נסתחכן תשח ריי

דניחל משלי תיעש

מהבעיר וכל הפירות לבתים מפני הנשמים וחשם אוסף בלי יבא:אוסף החסיל זהקבון באספי קין: ומשקל אחר אספה: והקבוץ בעלי אספרת פי דברי בעלי אסופות יומשקל אחר ואספר אספה: והדומין דהם לשו קבוץ וקורא לחכמים בעלי החבורים בעלי אספות לפי שאוספים דברי החכמות כספריהם ולבניו בית האסופ ם: באספי השערים בית שהיה בבית המקדש אל השער לעומת דרום ונקרא כן על ענין ידוע אצלם: ואפשר שיהיו האסופים שני מקומות לפי שאמר אחר כן ולאספי שנים כלומר שנים לכל אחד מכתי האספי חיו שנים לוים: וכהכפל העין והלמד והאספסוף אשר בקרבו והאלף נחה והכפל לחזק ה העכין כמו שכתבנו בחלק הדקדוק דל העם הרב שנאספו א יהם וכן כתוב וגם ערב רב עלה אתם ווענין קרוב לזה הנבי אסיפך אל אבותיך והנפעל כאשר נאסף אהרן אחיך באסף הצדיק נפעל עכר והם פתחין אני באסף אל עמי: נפעל עופד והוא קמון ויאסף אל עמיו: וכן בענין זה ויאסף רגליו אל המטה: תסף: רוחם יגועון:אסף ידיך:וכן ולא יהיו עוד אספי רעב שרל מתי רעב והפעל הכבד ואין איש מאסף אותי הביתה: כרם והדושי להם ענין התכנם: ונאמר הענין הזה במיתה כי המת הולך בדרך שהלכו אבתיו כאלו באסף אליום: עשיר ישכב ולא יאסף פי אם ישכב לחולי עשיר לא ימות עשיר כלו' בי קוד ביתתו יבוזו כל אשר לו כי אחר שנפל למט אינם יראי אותו: וזהו שאם עיניו פקח ואיננו פי ואיננו בעשרו ומז העני ואסף המצורע: יאטוף אתו טערעתו והגפעל עד האסף מרים כי המצורע מנהגו לשבת חוץ למחנה או לעיר בפרד מבני אדם ובהתרפאו יאסף אליהם ויכנס בתוכם: וענין אחר אסף אסף כל מעל פני האדמה י אסף אסיפם :דל אאסף בי אכף ואסיפם שרשו סוף וכן אסף אלדים את חרפתי: על דעת קצת בפרשים: ואספת בפשך ונפש ביתך: ואפש ולהיות מזה נפעל ונאסף שמחה וגיל: וגם דני הי יאספר: והפעל הכבד פן אוסיפך יי עי ברם ענין הסרה וכליה: אסר ויאסור את רכבו: האלף בשבא לבדו ויאסר אותו לעיניהם: וכל כפתיא זישמשון דכותיה: בי מרוף עמו: ער דרך אובידה עיר: כלם ענין הסרה וכליה: ואסרה אסר: ואסרבוהו לעבותו בשבא וסגול והמפורת עליו רפה זכל כפתיא זישמשון דכותיה:כי מבית הסורים: נחה האלף וחסרה מהמכתב והוא בית הסחר שבותנין שם האסורים: אסורים ידיה כלומר הגלבד בידיה כבו הגסגר בבית האסורים: - ומשקל אחר ונתכו אותו בבית האסור: והוא בפרס אטון מצרים. אבוס בעליוו ואפשר שיהיה מזה המשקל וימסו אסוריו מעל ידיו והם חיתרים שנאטר בהם והתאר תבא לפניך אנקת אסיר והקבוץ את כל האסירי אשר בבית הסהר: אסיריו לא פתח ביתה: ובדגש ואספו אספה אסיר על בורי להוציא במסגר אסירי בלתי ברע תחת אסיר. מי יאסר הכולחמה: בולט ענין קשירה ופי מי יאטר המלחמה לענין אסירת הרבב: והנפעל ואתם האסרו: אחיבם האחד יאכר: ושלא נזכר פועלו מהדגוש כל נמצאיך אסרו יחדו מרחוק ברחו: פי הנמצאים בך אסרו וגם בן אשר ברחו ברחוק הושגו ואסדו כמו צדקיהו וסיעתו שברחו וחשבו כי היו גמלטים אסרו כמו כן: ואמ׳ ר יהודה כי מזה הטרש והכאתי אתכם כמסורת הכרית: משפטו במאכרת: אף אני אעשה זאת לכם ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם:האף תספה: ענין כדם והדובה להם עוד:או גםי על אף אויני תשלח ידך פרשוחו כמו הפוך אף על אויבי ואדני אבי פרשו בענין אף ה' ופעמים יתפרש במו כר שכן והכדר כל מקום שתראה מלת כי אחריו תפרשנו כד שכן. כמו אף כי אנכי אעננו:אף בין נ בתעב ונא הון ופי הפסוק אמר לאשה דברים בתעב ונא הון ופי הפסוק אמר לאשה דברים אהרים ודומה שאמר לה כי המקום ישנא אתכם אעפ' שאתם גדולים משאר היצורים שלא יעשה לכם מעלת בד וכך וכד שבן שאמר אליכם אל תאכדו מכר עץ הגן לזה תכירו ששונא אתכם ואל יקשה עליד התוספת הזה בי לא יתבן לפרשו לשום פי בעילם מבלי ת ספת אחר לפי שאמר אף ואף לעולם מוסיף על אשר אם ועוד כ׳ דרן ווכת 'לאהוז תכלית הדברים ופתכליתם תנין ראשיתם וכן בדברי פרגלים ששרח יהושע ש שאמרו כי נתן ה בידינו את כר הארץ ולא יתכן שזה היה תחלת דבריה ני בולת כי נותגת טעם ואשר אבר אלא אחז זוב תבדית הדברים ופהם תובל להבין הראשית: ויש שחסרה בלת בי ונעבו בל שבן: אף שכני בתי חפר אף ויהם ולא יריחון: הביאור יונה בזה השרש: יוהנבון שהוא משרש אנף בפו שבתבתי והוא החוטש ועקרו אנף נוחבורו וכנו ם יוכיח שידגש לחסרון הגון יויבח באביו משפטו באגפיו והוא בוגורת אנפת בי ולפי שתבעם יתראה בחוטם יקרא אף : פן יחרה אף ה' :ארך אפים ארך בעם:קצר אפים: בבוחר לבעום ולא באפים ולא במלחמה ומיץ אפים: ומזה פי אדני אבי על אף אויבי: כרומר על אפם: דר אם רע בעיניהם תשלח ידך ותושיעני ימינך: - ועל הדרך הזה כי על אפי ועל הכתי היתה לי העיר הזאת וכנה ה דבתוב הפנים באפים לפי שהאפים גבוהים על הפנים : ויפר ראפיו ארצה בלומר על פניו וישתיע צפים ארצה: נתבר לאפי דוד על פניה בלובר לפני דוד בזטת אפד תאבל לחם: בנה אחת אפים: פי ביה אחת גבבדת לושיב אפים: כלומר להשיב בעכה או פי ראויה לפנים ברו בנה נכבדת ואדני אבי חלפי שודה כותן לפנבה אשתו ולכל בניה מנות מנה לכל בנ

יבאצוני: עד מתי: וכן עד אן תמלל אלה. אף אני בחלומי מלה מורה על המדבר בעדו: ובא כן למדברים בעדם בירמיה בכתב אשר אבו שולחים אותך אליו: אבל הקרי הוא אנחבו אל נא רפא נא לה כמו עתה או הוא לשון תחבון ובקשה ואלף השרש נפקדה ועם האלף אנא שא נא פשע אחיך והוא לעולם מלעיל כי ח האלף קמוצה והגון דגושה והוא כתוב בא בסוף: ופעמים בהא כמו אנה ה'כי אני עבדך: והם ששה על פי המסורת והוא ענין תחינה ובקשה: ופעמים בלשון הודאה כמו אנא חַפא העם הזה: שהתודה על חפאתם: אנא ה'בי אבי עבדך הודה לו על חסדו שעשה עכו בעבור שהוא עבדו אבדן ואבו הדייני : ואבו ואבלו פתחיה: והשם תאגיה ואניה: ענין אכל: וענין אחר והבדים אנה לידו: וההתפע"בי מתאנה הוא לי והשם כי תאגה הוא מבקש מפרשתים: ומשקל אחר תאנתה מי ישיבנה: ענין גרם הדבר וסבובו: וענין אחר בל תלך בו אני שיט:אהר לשלש שני תכא אני תרשיש נושאת זחב וכסף:ובלשון זכר אני חירם נשא זהב מאופיר: ועם הא הנקבה והאניה חשבה להשבר: ולרבות אניות אבה ענינם ספינה. מה כ באנחה בהמה: נאנחו כל שמחי לב: יאנח עם ויאנחו בגי ישראל: והשם ונסו יגון ואנחה ענינם הוצאת הגשימה מפני הדאגה שושפיר כלע': אנחנו מעלנו בה':מלה מורה עלהמדברים בעדם: ופעמים וואה ה'נצב על חומת אנך פי'בדיל בנרעה הארף בני איש אחד נחנו:נחנו פשענו ומרינו: בנויה בקו מדה ובמשקלת המשפט וכן יקרא ברשון ערבי אנך בדגשות הכף יופי חובה ובידו אגך משקלת הכדיל כי כן עושים משקלת מהעופרת או הבדיל ששוקל בה הבגאי הגגי שם אגך פי , משקלת אבד ויפה פי ר' יובה העבין בהנבי שם אבך כענין ושמתי משפש לקו ועדקה למשקלת ופי לא אוםיף עוד עבור לו לא אוסיף עוד עבור על עונותיו כי אפקדם עליו במשפט כי באבך המשפט ובקו הדין אשפוט אין אובם:אין מכריח והלשון הזה ידוע ונהוג בדברי רבו זל ה אותם: אגכי האל כמו אני: אנם בי אנפתה כי פן יאנף: וההתפעל גם בי התאנף ה'ענין כעם ואף הרבה: השרש והענין: ובהתחברו לכגוים אפו אפך בדגש לחסרון הגון ועוד בכתבגו הוא מזה בשרש בפני עצמו: והאנפח למינה שם עוף: ואמרו רבו זו אנפה זו דיה רגזנית: ובכל שב ארצה יאבק חללו באנק חלל: והגפעל הנאגחים והנאנקים: האנק דם: ולרב הפעולה חפועל נפעל וכן הנדברים בך: והשם בכי ואנקה: כלם ענין צוחה וצעקה והוא הפוך כן ונאק נאקות חלל ופי האנק דם מהאנק דום כאלו אם מצעוק דום כי האבלי אחרים צועקים ואתה תדום: וכת ד יונה וגזדמנו בלשון העברי באנקה שני ענינים האחד הוצאת הנשימה והשבתה והשני הוצאתה בלא חשבתה: והוא מה שאם יאנק חלל: כי החלל לא ישיב הנשימה אכל מוציא אותה: האנקה והכח: שרץ ואפשר שנקרא כן לפי אנש אנוש כחציר יפיו: שם כולל לכל בגי אדם שצועק תמיד ופירשו רבי שלכה בכרא בלע': כולל פרטים אגשים: ופעמים תכא מלת א ופעמים פרט ואתה אגוש כערבי: ולשון רבים פלח לך / אנשים בסתם ולא יתפרש באי זה ענין הם אבל לפי ענין הפסוק יתפרש במו בלם אבשים : לא ידענו מי הם גדולים או פחותים כשַפרש לגו בסוף הפסוקראשי בגי ישראל הכה ידעגו כי רצה לומר אגשים גדולים: ו ובל ברבית ביתך יפותו אנשים: אחר שאפר פהיות זקן בביתך ידענו כי רצה לופר אנשי בחורי : זקן - בא באנשי׳ אנשי׳ זקני׳ : זרע אנשי׳ : אחר שאפר ונתתיו לה כל יפי חייו רצתה לופר זרע אנשים כשרים שזרעם בכון לברכה וראוים לתתם לה': ואפשר שתהיה אשה מזה השרש והדגש לחסרון הנון והראוי אנשה: וכן ה הקבוץ אישות הזמח: וכבר כתבנו אותם בשרש איש: ולנקבות יחסרו האלף ואמרו נשים בקרבך גשי אדניך ונשיך וכגיך :וגשיהם ובניהם:תנה את נשי:אגוש חצי ברי פשעיוכאב אנוש:כי אנושה מכותה:חרפה ש שברה לבי ואבושה: האלף הכתובה אלף המדבר ואלף השרש בגרעה וקמצות האלף מורה עליה ומשפטו ואאנושה: והגפע אשר ילדה אשת אוריה לדוד ויאנש: כלם עני כאב ושבר וחלי כבד או ענין רע במחשב הלב על דרך השאל כמו מבאב לב ומשבר רוח לפי אם ואבוש הוא ואם חרפה שברה לבי ואנושה ואם ויום אגוש:ויתכן כי לעניין זה נקרא האדם אנוש כי כל יפיו מכאובים ולזה הענין אם ידעו גוים אנוש הפה סל" ולא את הברבה באסמיך ויםלאו אסמיך שבע: הם אוצרות התבואה: ואסף איש שהורי אסף אסף יהיה אסון: וקראהו אסין: כות: שדים את חרפתי: אספי מארץ כנעתך ועוד נפרש בענין אחר הפסוק הזה בשרש כנע: א אוספה הצולעה: ויאסף עוד דוד: אכף אאכף יעקב כלך: ויאספו את השלו: והגפעל ונאכף שבחה וגיל: ויאסף בשה א הכחנה הוא וזקני ישרא: והפעל הכבד מאסף לכל המחבר : והמאסף הולך אחרי ארון ה ובא בוקל כי מאספיו יאבלוהו: ושלא נזכר פועלו ממגו ואסף שללכם: ואספו אספה: עכינם עכין קבוץ: אך ככו שאנו עתידים לבאר בשרש קבץ: וכן חג האסיף נקרא כן דפי שאוספים אז הקציר

אינב נישב ירמיה בהענומך. ניתי מילים רשח ליולים יסעיה ב' איכה משפטי מלכי שופטים ירמיה יסעיה מלכים ב יניה איוב" יון אינא משלי שמותיישעיה מקץ איכה עמוק עמום עמוק

ניצא אסיטר ישער תיני הדברי

שמיני יחזקחלד יחוקאלב

שמיני מילים תילים

. שמואל שמואלב

יחוקא נחום שמנא **ריצא חיוב ישביה ירמי** מינים שמואל מילים מילים תכוא איוכ משפטי ניגש חקה ניצח יפעי שמוא מיכה בהעלו יוא בחעלותך ב יחושע ישעית כ

ואמר שימלאו כל האפיקים מאותם המים כלומר שתפלא כל הארץ מהם ואעם שהמים יורדים אמר מעלה בכנד ארץ ישרא שהיא גבוהה עצמיו אפיקי נחושה יחזקי נחושה והם מטות הברזל ופלשתי חנו באפק ואנכי עפר ואפר: בחמש נקדות: עניגו דשן: ויתחפש באפרי בצעיף והוא הפוך מן שם מקום . אפר המגבעות יואת אופיר ואת חוילה: שמות בני אדם ונקרא שמות מקומם על שמם: והם ארץ החוילה אשר שם הזהכ:וכן בתר והב מאופיר: ובצור בחלים מקומות הזהב:באשר אמר את כל הלא אצלת לי ברבה יפענין אצל המובח : והשם בחמש נקדות: אופיר:פרושו זהב אופיר: ופרוש הרא אצלת לי ברכה כלומר הרא הנחת אצרך לי ברכה : לא דשבב אצלה: ויסב מאצלו: אצלתי מחם לא הבחתי הדבר אצל מי שראו אותו: כלומר לא מנעתי מהם יוהפעל הכבד ויאצל מן מא הרוח בנוח האלף: והנפעל על כן נאצל מהתחתונות ומהתיכונות מהארץ: ואל אצילי בני ישראל. ומאציליה ק-אתיך: ענינו גדולי ישראל מגדוליה ומנכבדיה: ומזה מלו הקנה שש אמות אצילה כלומר אמות גדולות: ויש מי שפרש לא אצרתי לא פרשתי מחם: ומעניבו ואל אצילי בני ישראל יהפרושים שבישראל והגכבדים תחת אצילות ידיך ובלשון זכרים על כל אצילי ידי:בתי השחי: ואפשר שיהיה מזה מלו הקנה שש אמות אצילה בולומר מדות גדולות עד בית השחי כי יגיע גיא הרים או אצול: שם מקום: ואשר אצרו ויתכן להיות אבותיך: האוצרים חמם ושוד בארמנותיהם: : ואוצרה על אוצרות: ואצרה מכנין הפעיל ואעפ' שהיה לו לומר ואוצירה כמו אובידה עיר: הנה מצאנו כמוהו וידבקו - שמשפשו וידביקו :מחצרים:שמשפטו מחצירים: ואמרנו זה בעבור שהוא יוצא בענינו כי פי'ואצרה שמתי אוצרים ופקידים על האוצרות: והנפעל לא יחסן ולא יאצר: והשם אוצר ה' יבא:את אוצרו חטוב יוהקבוץ בלשון אקר ואקו ודישון: הוא תיש הבר: ארר המור בגען וחפעל הכבד אשר אררה ה בקבות כניד על האוצרות עניגו ידוע: אורו ארור וארותי את כרכותיכם: וכתב ר'יהודה ז'ל כי ארה לי מהדגוש ויתכן היותו שן הקלווהשם את המארה: משפטו היח להדגש לולי הריש בפלס מחתה ימננה יענין קללה וחסרון הטובה : ויא הפך הברכה כי הברכה תוספת חסרון אברכה:ארור אפם כי עזיתפלה שיחסר אפם:ושלא נזכר פועלו מהנוסף ואשר תאור יואר: ויתכן להיות מעקר זה במארה אתם נארים: ואעפ' שהיה ראוי נארים יבשבא תחת הנון לפי שלא יכלה הריש לקב' וארב לו וקם עליו :דברי דגש בשתכה: ור׳ יהודה שַמו מעקר כאר מקדשו ושם נכתככו בנה׳ י רשעי ארב דם: בארבה לדם יוהשם ישבו בסכה למו ארב: ומשקל אחר ישב כמארב חצרים: והשם עוד ואתם תקומו מהאורב: כלומר ממקום המארב עניגו ידוע: והפעל חכבד וישימו לו בעלי שכם מארבים: וכבד אחר וירב בנחל משפטו ויארב או יהיה מן הדגוש משפטו ויארב: ומזה הענין עם ארבות ידיו יפי׳ הפסוק וחשפיל גאותו על ידי אותם המארבים לו במקומותיו:או הם אצילות הידים רוצה _ לומר כאשר יפרש השוחה לשחות שישפיל גאותו עם ארבות ידיו כי כח השוחה באצילות. הידים ורוצה לופר, כי כן יפרש ישראל ידיו בקרב מואב וישפיל גאותו: ואא זל פי׳ והשפיל גאותו במארב חיילותיו: והשם ממנו אורב בשקל גורן: והקבוץ ארבות בשקל גרנות ובסמוך ארבות בשקל גרנות דגן ור' יונה פי'כי הא'נוספת ופיר' מן רוב ברב מקומותיו הל במישב ארצו: וכעשן מארובה: וארובות השמים: וכיונים אל ארובותיהם חלונות: ארב אם תארגי את שבע מחלפו ראשי מעשה אורג ענינו ידוע: ושם כלי האורג שמקפל בו בארגו: את היתר הארג והוא כשש נקדות וחסר הנסמך כל היתד יתד הארג או בא בסמיבות עם הא הידיעה כמו הלשונות הקדש:והדומים לו:וכן תרגמו יונתן ית אכסן דגרדאין: וכן תרגם כמנור אורגים וימי קלו בני ארג הוא אותו הכלי שבו חוש הערב ואמר קלו סגי ארג לפי שמעכירו האורג וארוה בל עברי דרך:אריתי סורי:לקטוה: לקשתי בטרוצה בארגו מקצה אל קצה י מאירות אותה אעפ' שהוא שרש אחר ופרושו כאשר תשברנה מפרשים מזה הענין נשים באות הפארות יבאו הגשים וילקטו אותה כי אין דרך הנשים לעלות על העץ ללקוט וכבר פרשתיו בשרש אור: ואורות לכל בהמה ובהמה : ובספוך אורות סוסים וביוד תמורת למד הפעל אריות סוסים: ענינו אבוסים תרגום אכוס בעליו אוריא דמרוהי אריח שאג:ובלא הא וכארי יתנשא והקכוץ ושנים אריות עומדים אצל אידות:ובַלשון זכרים ושנים עשר אריים ידוע את הארגב ואת האריה ישם לשנים גבורי שבאו עם יעזרוהו להכות המלך ועוד חמשים איש מכני גלעדים כאו עמו:ונתחבר ארי למלת אל:ונקרא המזבח א אריאל : חוי אריאל אריאל יוחיתה לי באריאל יוםהאריאל ולמעלה הקרגות ארבע יוקרא שם העיר ירושלים אריאל על שם הפוכח שהיה כה: והציקותי לאריאל והיתה תאכיה ואגיה ואםר הני אריאל אריאל קרית חנה דור אמר אני אעשה את העיר כמו המזכח שזורקין עליו הרסכן תחיה כל העיר מלאה דם שיחרגו אותם כ בשוקים וברחובות

אינב שחואל נירא מלכים תכנה בראשית ירמיה אינב ועלרנת כנ נישב שחואל קהלת בהעלנתך יחוקל משקשי "ישעיה

> ירתי ה יחזקאל זכריה מלכים עמוק עזרא

רברי קנמי ישעיה הושע תכנה רחז כח שופעי מלכי ברחפי נשנה בלק תכנה

> ניחי בלק מלחכי חיכה שיטרים משלי ב חיוב תילים יהושע שמוחל ב'ישעיה

> > הופע פח ישעיה שופשים

שופטים

שמ: אל איוכ מילים שיר השירים ישעיה

מלכים עמוק בלק מלכים מלכים מלכים

ישעיה כ'יחזקחל

לכל אחת ואחת ולחבה לא היה בותן כי אם מבה אחת כי היתה לבדיה בלא כן ובת היה רו כעם גדול ווה ול לאשר אהכה וה סגר בחמה - אבר כי אפפו עלי רעות: אפפוני חבלי מות: הענין הקיפו ואפדת לו בחשב האפודי וחגרתה ויאפוד לו בודיחגור: ועל שם החגירה נקרא האפוד אפוד ודוד חגור אפוד בד תרג'יונתן ודוד אסיר ברדוט דבוץ וכן תרגם כי כן תלבשן כנות הכלך ה הבתולות מעילים כרדוטין: שמנים וחמשה איש נושא אפוד בד תרגם יונתן דכשרין למלבש אפוד דבוץ וב ומשקל אחר עם הא הנקבה אפדה וחשב אפודתו אשר עליו ומענין זה ואת אפדת בסכת זהבך: וכתב ה אבי זר משרש זה ומענין זה אהלי אפדנו אפרא מה לך איפא כי עלית כלך לגנות ענינו עתהי וכב אבה: וגם אפיתי על גחליו לחם על שם סופו פרשתיו בשרש איף ומצות שיאפה: וכן וטחני קמח: ותקח את הבצק ותלש: ובגדי ערומים תפשיט כי רא יכרא לחם עד בשברה קדית תהו יהב חכמתא לחכמין: יומת המת: וכן ויצאו ילדיה והם לא נולדו אלא היו ראוים להיות ילדים: ותופהו מצות: את אשר תאפו אפו: כמו תגור בוערה מאופה: כלומר מגד האופה שמבעירו : מחוץ האופים: והנפעל על מחבת בשמן תאפה: חמץ תאפנה: והשם מאפה תנור: ומשקל אחד כהתחלף האלף בויו נחה ובתוספת בון בסוף: תופיני מנחת פתים ואמר בלשון רבי לפי שהיתה אפויה אפיו הרבה חולפה ברותחין ואחר כן אופה בתבור, וחוזר ומטגבה במחבת: לשון האפייה לעול על הפת כי על שאר המאכלי חשך, אפלה: באפלות בהלך: ובמשקל אחר ותופע כמו אפל: ובמשקל הוא רטון בשול: מאפל ביניכם ובין המצרים:ארץ מאפליה: במקצת ספרים מדויקים אחר מאפל וישם מאפליה המם בשוא והאלף בפתח והפא כדגש חזק: ובכל הספרים היא כלה אחת ועניגה שתי פלות: וכן שלהבת יה: וסמך מאפר אל השם יתכרך מרוב האפל כמו שסמך שלהבת יה מרוב השלהבת: וכן כל דכר שרוצה להגדילו סומך אותו אל השם כמו בחררי אל: עיר גדולה לבחים: ותהי לחרדת אלדי . בפתולי בדים גבור ציד לפני ה': או יהיה מאפליה שם תאר לארץ והיוד ליחש ביוד תחתיה: שלישיה: והתאר ואפל ולא נגה לו: ושחר שאבר השך אפלה דובה כי האפלה יותר בן ההשך: כי אפילות הנה: חשבות ונסתרות תחת הארץ : או פרושו מתאחרות: וכן בדברי רבו הא בחרפי: הא כאפלי: וכן אמרו שהיתה שנה אפלה ולא היו ווסר את אופן מרכבותיו כאשר יחיה האופן: ואופנים להם: ענין כום ג צמחין גכרים : על אפניו: על גלגליו והא משקל אחר והוא על דרך משל כלו מיושב על גלגל:דבר דכור בקימו: ומשקלו חפניו כן שהוא מן השניים שאחד ממנו חפן כן האחד מזה אפן והשניות בו הוא הנסתר ו והנגלה ור' יונה פי' על פניו והאלף בוספת וכתב כמו כן מזה השרש נשאתי אימיך אפונה דוצה לומר נ בשאתי איפיך זמן רב: ואפר כי הזמן יקרא בערבי אפאן בחירק האלף ודגשות הפא ועוד נכתבנו אנחנו כ KEG אפס המין:בי אפס כסף:פעל עבר בשקל בשרש פון בטקר אקומה כמו שזכרו ר'יהודה חפץ בבת יעקב:וכן האפס לנצח חסדר עניינם ידוע: כלה המץ כלה הככף יוכן כלםי והטם באפס עצים תככה אש בשש נקדות בלא עצים. האפס עוד איש רלא עוד איש עד אפס מקום עד לא מקום: באפס עשקוי בחנם בלא משפט: ויבא כמקום בלתי: אפס כי נאץ נאצת - אפס מאותי: ואפס את <u>הדבר:אפס כי עז העם:ואין עוד אפס אלדים:אני ואפטי עוד:אני ואין בלתי עוד:אפסי ארץ:קצות הארץ</u> וכלם קרובים לענין אחד שהוא ענין כליון ודבר שאיגו :אלא שכל אחד יתפרש לפי ענינו הקרוב לו:מי: אפסים:מי כליון שאין בהם אלא מעט: ור׳ יונה פרשו מי פסים והאלף נוסף פי מי כפים כי הכף בלשון ארמית נקרא פס ידא: ורצוגו לומר כי המים לא היו מכסים כי אם כפות רגליו: ורכותינו פרשוהו שאדם עובר בהם עד קרסוליו: וכן תרגם יונתן מי קרסולין

ופעלכם כאפע:מאין:ואא זול פרשו מאפס בחלוף סע׳ור אחי כלומר אתם מאין ובעלכם מעשה בחשים שמזיקין דדבקים בהם:

מבקע אפעה:אפעה ושרף מעופף:תהרגהו לשון אפעה:הוא מין נחש: אבער ויתאפק ויאמר תרחם:ויתאפק המן הענין ויתחזק העד א לה תתאפק:פי׳ תתחזק שרא תרחם: ואתאפק ואמר ואעלה העולה. התהזקתי ועברתי על רצוני ועל מצותך כי כן כל לשון התאפקות לחזקלבו לעבור על רצוני:ומזיח אפיקים רפה פי אזור חזקים אפיקי ים: כאפיק בחלים עבורו: כאפיקים בנגב. המי׳ הנגרים בחזק נקראים אפיקים קריגטין בלע׳ ונקראו כבו כן רכקומות הב רי׳ בהם אפיקי על שכם לאפיקי ולנאיות וכל אפיקי הוד ירכו בים פי׳ הריצי שעוש ם המים הנגרים בחזק וכה מצור וללי הרב יפלו בהם וכל אפיקי יהוד ירכו בים פי׳ הריצי שעוש ם המים הנגרים בחזק ומה מבל שאמר וואעפ׳ שהאפיקים עכק לשון ועלה הוא בנגד ארץ ישראל שהיא גבוהה מבל הארצות: ועוד כי כה שאמר על כל אפיקיו הוא זרך בשל במו שאבר הנה ה בעלה עליהם את מי הברר: והוא משל לחיל מלך אשור

תי לים תילים תינה שתיחל שתיחל תרומה ישעים יישעה יישעה שתיחל חינב יישעה דניחל משפטים ישעה דניחל משפטים שתיחל בשלח הישע ישעיה בו ב ויקרא

בו ישעיה חיוב יהשע ירמיה

שיר השירים ינילים יונה שמואל ניבא בח בח בח

בשלח יחוקאל מלכים משלי

תילים

יםעי'ניבט תילים משלי שמוא ישעיה ישעיה שמוא יש ביה כלק שלח ישעיה ב'כלק

יתוקתל

יפעיה

ישעי'ב' אינב מקץ אסתר ירמי' שמוחל

איוב סמואל איוב הילים יחוקאל יחוקאל יואל יסעיה יסעיה

אמללה זכר ונקכה : הזקבוץ ומארצות קבצם ארצות נוים: ולפי שהארץ שפלה יקרא המקום השפל ארץ: ישעית מינים כ' רקטתי בתחתיות ארץ והוא הרחם וכמוהו ואופן אחד בארץ: רוצה לומר שפל בנגד האופנים ינינים יחוקחל וארשת שפתיו בל מנעת:מכטא שפתיו: אשר ארש אשה נלא תינים פוערים לא ארשת ענינו ידוע חבערה המאורשה: ושלא נזכר פועלו ממנו אשר לקחה: ואש יצאה מאת ה'אש דת למן יואש לא תכבה: את אשר הגדולה: והוקל לכו באור אשב' ההאל UX שמיכי ברכ ואתחב ישעי בסגול: ובלשו' זכר תאכלהו אש לא בופח:הגה נגע זה על שפתיך כי טע'זה על האש:כי אש יצאה' ישעים חיוב ישעיה בוח מחשבון להכה מקרית סיחון :אש לוהם יותכן ששרש המלה הזאת אשש יוחבורו הגדגש יוכיח יאו באמר כי מינים הרגש לתשלום הנח אשר במלת אש:אשה הוא לה'בפלס צחה צמא מן צחה והוא תאר לקרב'על שם שהוא ניקרא כלה באש: וכן הבשר מהקרבן אשר היה לבהנים נקרא אשה אחר שקעתו נאכר באש אשי ה'ונחלתו יאכלון שוערים לאשנשי קיר חרשת יוסודות: דומה לו בארמית ואושיא יחישו ייהב אושיא די בית בהא יפציה עזרח ב 'ניונתן תרגם על אינש כַרָך תקפיהון: ור' יונה פּרְשֵׁו על הדרך הזה כי לאשישי משל חחיל והעז והמלכות שהם יסוד המלכות:ופי תהגו אך נכאים להם לחזקים תקראו עתה נכאים וחלשים. זכרו זאת והתאוששו והתחזקו כמו שהאשישים חוזק הקיר או יהיה מענין איש אעפ שאינו משרשו כלומר ישעיק הין לאנשים: ואדוני אבי ז'ל פרשו מענין אש הכוו והשרפו כלומר הכלמו ממעשיכ הרעים: אשישי ענכי': הושע בי אשישות מלאות יין ענכים והם הלגינות שישימן בהם היין:וכן ספכוני באשישות אשישות מלאות יין: שיר המירים ואשישה אחת: ויש לפרש יוזה לאשישי קיר חרשת לענין שאמר כי שדמות חשבון אומלל גפן שבמה: שמואל ישעיה ואשד הבחלים: בשש נקדות משפך הבחלים וכן אשדות הפכנה: ההר והבגב והשפלה חנקת נאתחנן והאשדות והוא מדרון ההר או הפסגה נקרא כן לפי שהמים היורדים על ההר או הפסגה יהושע בשפבים למטה דרך המדרון ודומה לו בלשון ארמי שמתרגם: שופך דם האדם דיאשוד: דמן ישפך: דמיה S בפרו אשיותיה: הארף בקמץ חשף בפרס ארחותיה: והנפרד ממנו אשיות: בפרס ירמיה ופרושו יסודותיה כמו בלשון אר במית: ואושיא יחישו יהב אושיא די בית אלהא: ארחות: עורא כ וישע׳ אשל תחת האשל: בשש בקדות שם מרוח השן ישני לו בדברי כולל לכל עץ: ודומה לו בדברי מרוח אשך: מעוך בצים: אמנר נירא שמנאל רבותינו דתליא באשלי רברבי פי' אילנות נדולי' ור' יונה אמר אפשר שיהיה שם האילן שקורין בער' אתל: והוא דומה לאילן שקורין בלעז טמריכי אשם הוא אשם אשם לה': ואשמה הנפש ההיא: כל אוכליו יאשמו האלף בשוא לבדו: ניקרא נאא וששק שריהם אמרו לא נאשם ויאשמו אשם יאשם כמו חשא והש עוד כי הוא אמון הרכח אשמה להקבוץ עמכם אשמות לה' לדיכם והיה כי יחטא ואשם פי' ישים עצמו אשם ויתודה על דרך אם תשים אטם בפשו: וכן ואשם ישים עצמו אשם ויתודה וכן אשר לא תעשינה ואשמו: אשר לא תעשינה ישעיה ניקרא פ דאשם ישים עצמו אשם בהתודותו לאשר הוא לו יתנגו ביום אשמתו ביום שיתודה על אשמתו: והתאר ניקרא אשם: ואשמים איל צאן על אשמתם:פי ואשמים באיל כלומר באו באיל צאן להתודות שהם אטמים עזרא והקריבוהו על אשבתם: לאשמת העם פרושו לפי פשוטו שחטא בהוראתו כי הכהגים היו מורים התורה מקרא במו שכתוב ואת עמי יורו וגו<mark>מר ואמר אם חכחן. המשיח יחטא כלומר שהורה ואשמו חעם</mark> שהורה אותם שלא כתורה: כן הוא מתפרש דרך פשוטו צא שרבותינו זול פרשו יכול אם הורה כהן משיח רעשו אחרי על פיו יהא חייב ת'לום אשר חטא על מה שחטא הוא מכיא ואינו מביא על מה שחטאו אחרים ומה שאמר לאשמת העם דרשו כו להיות אשמת המשיח כאשמת העם: מה הצבור אינו מביא אלא על העלם דבר עם שגנת מעשה שב'ונעלם דבר מעיני הקהל ועשו אף משיח לא יביא אא על העלם דבר עם בעשה: והקרבן עצמו שמביא על האשם יקרא אשם ישחשו את האשם:והביא את בשמו לה אבל אם K CIA לאיש גואל להשיב האשם אליו האשם המושב לה'לכהן: שניהם פי כללם על גזף הגר בי על גזל הגר הכתוב מדבר כמו' שאמר ואם אין לאיש גואל והוא הגר שאין לו גואלים אם אין לו בנים וכולל אשם הקרן תחומש ולא הקרבן כמו שאמר מלבד איל הכפורי כי הקרן והחומש כעון וכאשם ומו הקרן שנזל והחומש שבשבע לשקר: תאשם שומרון: ויאשמו ישבי בה: והגפעל גם עדרי הצאן נאשמו: האלף בשלשתם בשוא חופע יפעיה ינאל לבדו אלו והדומים להם מענין שממה אשם ושמם בענין אחד וכן האשימם אלדים ענין שממה ויתכן היותו מענין אשם ופי' האשים בעצתם כלומר שלא יתכן ולא יזדמן להם מה שיחשבו עלי: וזהו שאמר יפלו ממועצותיהם ובא בלשון אשם כדרך אל השערה ולא יחטיא מתפעים וכתב אדני אבי זל בספר הגלוי מזה השרש באשמנים כמתים והגון גוספת והוא ענין שממה דל מקר שמם ישעיה ' שאין שם ישוב והם הקברים וכן תרגם יונתן כמה דאחדין קבריא באפי מתיא אשף נאשף קל השין: לחרטומי ולאשפים דגש השין: והם החוזים בכוכבי : וד אברהם בן עזרא כתב דניאל דניאל כי אשפים חם הרופאים וקדא להם נבוכד גצר שהיו יורעים בדפק הדוע או במים לפי חשתנות הגוף ורב

וזהו שאמר והיתה לי כאריאל: ודומה כי לכך בקרא המזבח אריאל לענין שאמרו רבותי ז'ל כי האש הקדושה שירד ה מן השמים התה רובצת בו כארי ואכרו במסכת מדות ההיכל צר מאחריו ורחב מלפניו ורומה ל לארי שב' הוי אריאל אריאל קרית חבה דוד מה הארי הזה צר מאחריו ורחב מלפניו אף ההיכל צר מאחריו ורחב מלפניו: וכן הוא חכה את שבי אריאל מואב רוצה לומר שני גבורי גדולי מואב יוכן אמר פתנחל תרון רברבי מואב וכנה הגדולים והגבורים באריאל כי הארי גדול וגבור וחזק בחיות: וכן מלת אל היא לשון תוקף וחוזק כמו יש לאל ידי לכך הורכבה המלה מארי ומאל: ובהפכה האלף בהא ונגרעה היוד ניבא עץ ארז:ארז שטח בשט בקודות:והקבוץ בארזים ואמרו על המזבח והאריאל ארבע אמות: ココメ כלבנון ידוע ופי כי ארזה ערה קרוי הבתים הספוני עלי מים: כי ארזה ערה: ההא נחה כארז בארזיוכן תרגם יונתן וטללה סחרו וארוזים במרכולתדיפרשו בו כמו וחרוזים: מן צוארך בחרוזים והם וארח לחברה עם פועליאון:והשם אשר לוקח הפעל として הענקים ויונתן תרגם אעי הדסי: ממנו ארח כנשים וכארח איש ימצאיהו ארחי ורבעי זרית. ענינו דרך: לאורח הבא אליו הוא הלב עובר אורח ממקום למקום: ופי ארח כנשים: מנהג כנשי והוא הנדות: וכן אמר כי דרך נשים לי: והקכוץ ארחר אורחות עקלקלות: עוברי אורחות: ובסמוך ארחות תימאיכן ארחות כל בצע בצע: כל אורחות ה' אשר אורחותיהם עקשים ומשקל אחר אורחת ישמעאלים: והוא כמו שאמר המתרגם שיירת ערבאי: וכן אורחות דרבים ולפי שהשיירות הולבי תמיד הארחות והדרכים נקראו הם עצנים על לשון הארחות. ומזה המשקל עוד בחלם ודרך אורחותיך בלעו: והוא יישר אורחותיך:אורחותיך למדני:אבל ותשפר כל אורחותי:קפין בקריאת בן אשר ובקריאת בן נפתלי בחלם:ארוחתו ארוחת תמיד סעודתו והוצאתו: בי ארכו לו שם הימים: יארכו סעודת ירק ולא ימלטו אלו מהענין הראשון אבל הם מכללם: הימים: ותארכנה פארותיו : והפעל הכבד האריכו למעניתם: האריבי ביתריך. ויאריבו וטעם ויאריכו שעשו אחרים לארון כולבד אותם שעשה בצלאל ועשו אותם ארוכים יותר כוהם בדי שירארעל פני הדביר: או היו אותם הבדים בעצמם ופי'ויאריבו שמשכו אותם כלפי חוץ כדי על פני הדביר הבדים: למען יאריכו בים הוא פעל עובר ואינגו בודד באשר חשבו רבים בי פי ביאריכו ימיך יאריכון אותך ימיך כי אם היה בודד היה קשור עם לפד כמו כי ארכו לו שם הימים: ופי בי ארכו לו שם הימים כי היה זמן גדול שם והוא האריך הימים שם והימים ארכו לו: וכן והארכתם ימים על האדמה · עקב תאריכו הזמן שתשבו על האדמה ימים רבים כי אריכות הישיכה במקום הוא ביד האדם לפיכד נקרא הוא מאריך: אבל אריכות החיים הוא כיד הימים בגזרת הכורא לא כיד האדם לפיכך נקראו הימים מאריכין - ופי' והארכת ימים כאלו אמר על האדמה: או והארכת ימים כי בסבתך יאריכו ימיך טתשמור המצות: וכן יראה זרע יאריך ימים: והשם ארך התבה: אמתים ארכו: ומשקל אחר אל לארך אפך תקחבי: והוא בשש בקדות: ופי' הפסוק כתב אבי עה'בספר הגלוי כי כל זמן שתחיה ארך אפים עליהם אל תמיתני כמו שאמר נקמתך מהם ואמר כל זמן שתאריך אפך עליהם תאריך חיי: והתאר ארך אפים: ארך האבר: בשש ומשקל אחר ארוך: ארכה מארץ מדה: עניגם ידוע: וענין אחר בי אעלה ארוכ לך ארוכת בת עמי: וארוכתך <u>מהרה תעמח ענין רפואה ובדרך ההשאלה ותעל ארוכה למלאכה בידם: כי עלתה ארוכ לחומת ירושלם:</u> כי ארמון נטש: וארמון על משפטו ישב: בפלס פעמון והקכוץ בלשון נקבות ארמנות בן הדד: ואכלה ארמנותיה: וגפל החלם מפני הסמיכות כי מבלי הסמיכות יאמר ארמונות בפלס זכרונות :או הוא משקל אחר והוא הנכון כי לא ישתנה אותו משקל בסמיכות : וגם בא ימבלי סמיכות בשוא על ספיבות בשוא על ארמנות באשדוד ועל ארמנות בארץ מצרים או נסמכו על אות השפוש כמו שהוא מנהג הלשון במקומות יובא בהא תמורת האלף והשלכתנה ההרמונה: עניגו הבית הגדול והגבוה: ואפשר שחאלף כו גוספת והגני עתיד להביאו עוד בשרש רום: וית' והשלכתנה ההרמונה ויגלון יתכון מן הלאה לטודי הורמוני: וית' מני ואשכנז הרמיני: ותרגום ולמני מצור ועד הנהר: ודמן הרמיני רבתא וקרוי ציירא נטע ארן: שם אילן. וכן בדברי רבותיגו זל' ועצים היו בסודרין שם עצי ארזין שעיה ויש מי שפרשו אל ענויבר בערבי:ועשית ארון עעי שטים:ארון אחד פי ארון שמוחל איש אחד: ויישם בארון עניגו ידוע והוא כמו תבה ונהגו בו לשון זכר ונקבה לשון זכר ברוב ולשון נקבה ביום עשות ה אלדים ארץ ושמים: בשש וארון האלדים נלקחה: אשר באה אליהם ארון ה': בפרות ידוע: והוא שם על תבל כלה יאו על קצתה והוא יותר כולל ממלת תבר כי תכל כולל כל ארצות הישוב: וארץ כולל המדבר וחישוב: ופעים היא פרט ארץ מצרי הנה ארצי לפניך: ויש אום כי שרש ארץ רץ והאלף בוספת: ולפי שהגלגל רץ עליה וסוכב אותה תמיד נקראת כן ובהגו בו לשון זבר ובקבה לך לב ישעיה פנחם מילים לשון בקבה ברוב ולשון זכר ולא נשא אותם הארץ: בעתם ארץ: יחלק את הארץ: שרץ ארצם צפרדעי : אבי

אבורע ישעיה בנק צפניה תילים יחוקחל שיר השירים נירא תילים שופטים שמאל שופטי ב' איוב תוני משני משלי נישב ישעיה

ישעיה משלי תילים אינב ירמיה משני בי תולרות יחוקל יחוקא תילים ישעיה מלכים

וחתחכן

ישעיה נח תרומה

רשת יחוקתל אינב ירמיה ישעיה עורה עורה יםעיה שעים עמום

מלכים תרומה שמחל ב ברחשית

תילים שמות שיר לך לך תשא במרני לעיני האנשים יהושע ירמיה ירמיה יחוקא מוכים ב שמוחל ב'ישצי יוחל ואיניוכן בהעלתך יחוקרל נאתה שמואל שופטים אתה יחוקאל ני כא ישעי ברכה מיכה איוב משלי ישעיה ירמיה ישעיה ג'איוכ צרב ישעיה ד ישעיה כנק שופטים ישעיה תבניה ישינית

כמקום בית השמוש ואותנו אל תמרדו: כמו בנו: והתחלקו אותה כמו כה: ותכא במקום עם היה רועה את יחופינ כ' ניפנ אחיר ולא נאמנה את אל רוחו את יעקב איש וביתו באו:ורבי כמוהם:ובשיתחבר עם הכגוי זה שפירושו עם ידגש :אתי מלבגון כלה: ויכל לדבר אתו:מדבר אתם: ואתכם יהיו: ואתנו תשכו: - וזה יבוא כמקום על יווקטר אתו: כמו עליו: ויבא עם החלם בענין עם אולי ה'אותי: וה'אותי בנבור עריץ האולכים אותך: ובדברי אותך: וגם הטיב אין אותם: ונדרשה את ה' מאותו: יש אותו דבר ה' : יענין אחר אם מחרשתו ואת אתו: למחרשות ולאתים: ובא בדגש מקום הגח וכתתו חרבותם לאתים: כמו כותו אתיכם להרבות הוא הכלי שחופרין בו הנקרא מר בדברי רבותינו זלי וענין אחר לסימן הנַמצא ואת תַדבר אוינו ואם ככה את עושה:את ברוב ממשח הסוכך: והוסיפו הא ברוב לזכר ואמרו אתה הראית לדעת: ולנקבה לעולם בלא הא ולרבים אתם עשיתם ויאמרו לחם אחיהם מה אתם פי מה אתם אומרים כלומר מה בפיכם מן הכשורה מחקירת הארץ: ולרבות ואתן צאני: ובתוספת הא ואתנה ידעתן אתה בקר ונם לילה: ואתה מרבבות קדש: עדיך תאתה: בנוח האלף ובגועה מצפון זחב בסופה יאתה: ובחסרון למד הפעל ובנוח הא'העירותי מצפון ויאת: - ונקרא ככעלי הא'. הבנו אתנו : האותיות שאלוני: הגידו האותיות לאחור: "ואותיות ואשר תבאנה: קרבו ויאתיון: כי פחד פחד תיאתיני בכלם נראה בהם למד הפעל שהומרה ביוד: ויתא ראשי עם משפטו ויאתה: והאלף במקו' הא למד הפעל: :אתיו לאכל כל חיתו ביער:אתיו אקחח יין:שובו אתיו: והומרה האלף פא הפעל בהא התיו לאכלה:לַק לקראת צמא התיו מים: פי'אומר למים שיבאו לקראת הצמא והוא הנודד ממקומו מפני ההרב וענין כלם יתראני האתון:אתונות צחורגת: עניין ביאה כתרגום ויבא ואתא: ואבנטך אחזקנו: ועשית כני ארבע אותיות להם אבנטי והוא אזור המכנסים:

ה ארארם צעקו חוצה: המלאך שלהם ואראל שם גדולה הוא כמו שפרשתי למעלה במלת אריאל: וקרוב אני לובר כי הכל אחד כשרש: ואעם שנפלה היוד באראלם וגם ויבותינו זל זברו המלאכים מקדושים בזה הלשין לרוב גדלתם באמרם אַראלים ומצוקים אחזו בארון קדש ינצחו אראלי את המעוקים ובשבה ארון קדש: אמרו אראלים על המלאכים לרב גדולתם ומצוקים על בני אדם החשובים והגדורים כמו שבתב בי לה מצוקי ארץ וישת עליהם תבל שדרשו בו רבותי שהחסידים והגדורים נקראו משוקי ארץ ועליהם מתקיימת תבל: ור'אדגים פי'אראלם מלה מרכבת אראה להכ'כמי בשלם הכשר: בשל לחם: וכן כן בו אדני אבי עה ופרשו ככח אפר הנביא אראה להם לישראל צרות שיצעקו חוצה ומלאכי שתום שהיו באים בדברי שלום מר יבכיון גשמו מסלות וגו': ור אברהם בן עזרא פי כי היא ירושלים כי כן בקראת חוי אריאל אריאל יוהטעם כאשד יראו אראלם הרוס אז יצעקו חוצה: תטימו בארגז מעדו: פי תיבה וכן אמר התרגו 🙀 תשוון בתיבותא מסיטרי חשש אותיות אברטלי זחב:אגרטלי בסף:ופי

שמוחל עורח

אקינר

אקתר יחוקחל

דנרי הימים

זכריה החוש איכה אלה חרברי

בלים שנותנין בהם מים לידים י ארזלש בלע': ואדרכנים רבו : לאדרכנים אלף : מטבע ידוע אצלם: - אבי עה פי בי היא מלה מורכבת בי אחש הוא שם הגדול בלשון ארמית וכן אחשורש אחש וראש ותכן כולת אחשדרפנים אחשי דרי פנים פי חשרים הגדולים העוכדים תכיד בפנים כ בלומר הרואים פני המלך תמיד וכן האחשתרנים מרה מורככת ותכן המרה אחשי בהמות גדורות וגכבדו ',משגי מיגי' תרין והיוד והכם סימן הרכים ופי המלה מסום ומחמור והיא מה שאמר בני הרמכים בני הסוסיות כי הסוסיא בלשון ערבי רמכא: אלבבוטי ואבני ארגביש:הם אבני הכרד הגדורות:ועוד גכתבגו בשרש גבש: ותכלת: ותרגום הוא צבע אד ם הנקרא כרמזי ובא בוו במקום הכם ובארגון וכרמיל ארגנון ארגוונא: והגאון רבי סעדיה זר פי בי.תולעון שני הוא הנקרא כרמזי אם כן הוא ארגמן צכע אדום בשלמה אות האלף אחר ואופרים שהוא הצבע שקורין לכא ובערבי נקרא ארגואן כן כתב ר'יונה ובתחיל אות הבית בעוו וניום העין בעזרת המלמד אד דעת בבת בוגע בעוז הוכן הדעת נראת בו:והַפּילו הַבית האחת ואמרו בת עיניך· וחנבון והישר שהמלה נחת העין ויהיה כבח על ַ משקל קמה במה לפיכך לא נשתנה הבית בסמיכות לשוא: באר את התורה הזאת:פעל עבר: התורה: פרש הישב: ועבין אחר באר מכנא חכקוק יעלרות באר הישב:מקור:ובאר על הלוחות צווי:פרשאת מים:חפרתי את הבאר הזאת: וכאר צרה לכריה: והקברן וכל חבארות אשר חפרו: ובסמוך לא נטתנה נירא משלי שלרוש

החלומות הולבים על מתכונת הגוף י מאשפות ירים אביון יהקבוץ חבקו אשפתות: ודקדוקו כתבתי ב בחלק הראשון מן הספר חזה בשער השמות בנחי הלמד בבנין אחתי ופירושו מדמנות: ועניגו ידוע ואפשר שיהיה מזה הענין ואת שער האשפות:ובהעלם האלף עד שער השפות: וענין אחר עליו תרנה אשפה ועלם בשא אשפה: בני אשפתו: אשפתו כקבר פתוח: באשפתו הסתירני והנא הכלי שמשימין בו והאבשים אשר שלח משח: וקם הכית אשר בעיר: כולם ענינם ידוע ויש במקום א החצים: נשיא יחטא פי אם תשבעו: ויש נשיא יחטא פי אם תשבעו ויש במקום כן ויאמר שאול אל שמוא אשר שמעתי בַקול ה׳ יויש במקום למען אשר ייטב לך ולבניך אחריך ל למען ייטב לך:ויטירה מגבירה אשר עשתה מפלצת לאשרה:בעבור שעשתה מפלצת: ויוטיפו עליו בף הדמיון: כאשר ראיתם את מצרים כמו אשר ראיתם: ויבא עליו בית חשרות ופי'בעבור באשר את אשתו: בעבור שאת אשתו: באשר ה'אתו: בעבור שה' אתו: ויבא הבית עליו להראות המקום: באשר כרע שם נפ' שרוד: ובאשר חללים שם חוא וענין אחר בזה השרש לא תטע לך אשרה כל עץ: כל עין שעובדין אותו אר בוטעין אתו לכבוד מי שעובדין אותו יקרא אשרה:וקבוצו בלשון זכרים במות ומצבות ואשרים. ואת אשריו תכרתון: ואשיריהם תשרפון באש: ועבין אחר אשרי האיש: אשריך ישראל: שם בלשון רבים בפרס אחרי אדבי:אחרי:אשרי: ואעפ שזה הארף שרשית וארף אחרי נוספת:באשרי כי אשרוני בנות: אמרו אשרי בי אזן שמעה ותאשרני:ראוה כנות ויאשרוה:ותומכיה מאשר:יאמרו לו אשריו:וענין אחר תמוך אשורי: דרכי או רגלי: וכן באשורו אחזה רגלי: לא תמעד אשוריו: אפי אחת מאשוריו לא תמעד: י והוא בלשון נקבה כמו רגל: ומשקל אחר והוא דגוש אם תפה אשורי מני הדרך יאשורנו עתה סבבוג: וכן בל הדומים להם ענינם ענין נתיב ודרך: והפעל הקל ממנו על דרך אשור: ואשרו בדרך בינה - ויש לפרש עַל דרך אשור מן אַשורגו ולא קרוב: והאלף ַלמדבר ופירושו כנמר שהוא מוכן לַטרוף בן אשור ואביט ל לשרוף אנתם כמו שאמר אפגשם כדב שכול:והכבד ואל תאשר בדרך רעים:אל תדרך ואשב בדרך לבך מי בדרך הידועה שהוריתיך והיא דרך הַחכמה: מאשרי העם הזה:אשרו חמוץ:מדדיכי העם הזה הדריכר החמרן: או יהיו אלו מאשרי ואשרו האלף בהם תמורת יוד מישרי חעם הזה ישרו חמרץ: תודהר ותאשור עיד ממין ארז ויש שפי שהיא כקם בערבי וכלעז בריזיל ובדברי רו תאשור שורבינה: וכתב ר יונה כי נקרא כך בערבי שורבין יוהתרגום אפר אשברועין:וכתב ר'יונה והעץ הזה קורין לו בקשבטין בערבי ואופר שהוא שקורין לו בלעז בייש: ותרגם יונתן קרשך עשו שן כת אשורים דפין דאשברועין מכבשין בשן דפיל פירש בת אשורי מלה אחת והיא שתי מלות: חמלה הזאת תורה על עצם הדבר הפעול ברא אלהים את השפים: ויושב את פשה ואת אהרן ועל כן מלת ויושב בלשון יחיד שהוא בופל על מלת את שפרושו עצם משה ואהרן והמלה כוללת שניהם ואעפ שאמר ואת אהרן יוכן הוקם את דברי יונדב וכמו הם ותקח האשח את שני האנשים ותצפנו: כי מלת ותצפנו בופלת על מלת את וכן כי זכור אני ואת את רוכבים צמדים: כלום שנינו כאחד רוכבים: או פרושו עם רובבים צמדים: גם מאת זה תצאי: כמו מזה <u>מאת רביעית כמו מרביעית: ויראו שוטרי בני ישראל אותם ברע לאמר עצמם: ביום המשח אותו: עצמו:</u> ויקבור אותו: עצמו: כי משה רבי עה הוא קבר עצמו: ודעת רבותי זו שה קבר אותו בלום׳ שאם ונפתח הארץ לפניו ונכנס כה וגוע ואב נסתמה הארץ ולא נודע קברו יוש מרבותי זל שפרשו גכ' ויקבור אותו עצמו שאמרו על זה והשיאו אותם עון אשמה זה אחד משלשה אתים שהיה ר'ישמעל דורש בלשון עצמ כן יביא אותו:ויקבור אותו: וכן וירעו הרועים אותם עצמם יביא אותו או פתח אהו מועד יביא עצמר יאו פירושו הכהן יביא אותו ואין אתכם אלי כאם ה: או הוא חסר ופי ואין משיב אתכ אלי או אין אבי רואח אָתכם שבים אלי בכל אשר הכיתי אתכם וכן כלם על הורך הזח לחיות מלת את כופלת על עצם הפעול או הוא עצמו או אחר ובאו בחל שלא כמבהג וברא אתהן בחרכות עד השמידו אתכם י ואגשים עדיקים המה ישפטו אותהם: ופעמים תבא במקום מן: ואת שדי ויברכך: פּיֹ משדי במו שאם מאל אביך ויעורך: הם יצאו את העיר מן העיר: והתנחלתם אותם: מהם: ואין פותר אותם מהם וכן חנונו אותם: מהם: חלח את רגליו: מרגליו: ובאה עם הפעל ואת מלכינו שדיגו בהגינו ואבותיגר לא עשו תורתך: וכא הארי ואת הדוב: ואת הברזל גפל אל המים: מקברים את העוברים ואת הבותרים יוד ויתבן לפר את העוברים עם העוברים: כלומר אבשי תפיד יקברו עם העוברים את הגותרים וכן ואת הדוב ועם הדוב בא הארי: וכן ואת הברול ועם הברול נפל אל הפי הקורה: וכן ואת פלכינו עם פלכינו שריבר חרשענו אנחנו כי גם הם לא עשו תורתך ולא החזירו אותנו אל הדר׳ הטובה: ויבא במקום אל והראה את הכהן:את מי הגרת מלים: ויגש דוד את העם וישאל להם לשלום:ואת בית ה' אבי הולך. והמישני את הע העםורים: ובמקום למד השמוש וירעו אותבו כפו לבו ועשה את דפו כאשר עשה לדם הפר: ותבא במקום

תי נים חיכה

עזרא
אין ישעי אים ירמי ישעי
שלח בהר קיכי
ניקרא שמואל
ממואל
מלכים
בשלת אשב
נישב שופטים

אינב שופטים ושוטרים ואחחכן ראה תילי ברכה הינב משלי משלי תלים אינב משלי תלים אינב משלי אינב משלי אינב תלים חופע משלי בלק משלי משלי ישעיה ישעיה

kpin.

ברחשית כח

יהנשע מלכים

walk with eren

אמנר נשנא ברכב יחזקאל נשנא

יחוקא ניחי מקץ בהר מקץ מלבים עורה מלבים עורה פמיחל מלבים עורה שמיחל עורה מבורע מיוכ פמיא שופטים שופטים מבה חתרי

שבתות ה' י מלבד גשי כני יעקב פי זולת גשי בני יעקב: יועם הכנוים ידגש היותר יעקב לבדו:יחיו לך לבדך: אין עוד מלבדו הדגש לחסרון אות הכפל ופי זולתוי והושבתם לבדכם אתם יחידים אין אחר עמכם : והפעל כמנו ואין בודד במועדיו: בלומר אין מתיחד במועדיו :רוצה לומר בזמנים שיתן נכוכד נצר ל לחיילותיו ביום הזה וכזמן הזה תהיו מוכנים ומזומגים ללכת למלהמה אין אחד מהם שיתיחד לעצמו וי ויפרד וימנע מולכת כי כלם יבאו יחד וכן תרגם יונתן ולית דמתאהר בזמניה ואפשר כי על גבוכד גצר א אמר כמו שפרשתי וזה הוא שאמר כי מצפון עשן כא והיא בכל שהיא גם לצפון ארץ פלשתי כמו לצפון א ארץ ישראל ובאותו חרבן שהחריב מלך בכל ארץ פלשתים נושעו ישראל שהיו הפלשתים לוחצים אותם: ויתכן גם כן לפרש כי על פרעה אמר שהכה בפלשתי כמו שנאמר בכפר ירמיהן בטרם יכה פרעה את עזה ואמר הגה מים עולים מצפון והיו לנחל שוטף ובו - אבל לענין הפרשה נראה יותר לפרש כי על חזקיהו אמר שאמר בתחלת הפרשה אל תשמחי פלשת כלך כי גשבר שכט מכך ואמר זה בשנת מות המלך אחז ו וכלך חזקיהו: ואבר אל תשמחי פלשת כלך כי נשבר שבש מכך והוא עזיה שהכה בפלשתים כמו שאמר בדכרי הימים וכשמת שמחו והיו לוחצים ישר גם בימי אחז: ואמר עתה אל תשמחי כמו ששמחת עד עתה והוא חזקיהו שהכה בפרשתים את עזה כי נשבר שכט מכך והוא עזיהו כי מזרעו יצא עתה שיכך ואת גבוריה כמו שכתוב בספר מרכים וזה הוא שאמר כי משרש נחש יצא צפע מבני בניו של עזיהו (יצא חזקיהו ועזה היא לדרום ארץ ישראל לפי אמ'כי בעפון עשן בא בארץ ישראל שהיא עפונית לעזה ואין בי שמתאחר במועדים שיתן חזקיהו לבא למלחמה על פלשתי כי כולם יבאו כשמחה: פרא בודד לו בצפור החדש אשר בדא פולכו: כי פולכך אתה כודאם: משפשו בודאם בודד על גג: כלומר יחידי: כזכ מלכו כי מלכך אתה , כוזבם:וסמך הלשו הזה אל הלב כי בהראות האלף עניינו אשר עניינו מציאת הכזב בבחשבת הלב ואחב' יוציאנו בפח לא גבדלו העם ישראל: וכל הנכדל מעמי הארצו אל תורת הצדים:הבדלו מתוך העדה הואת: ויבדל אהרן: והכבר הבדל יבדילני: הבדיל את שבט הלוי: והבדיל הפרכת לכם כלרע שלא כמשפט: לא יבדיל: כלם עניין הפרשה י והערים המבדרות לבני אפרים: החרק במקום שרק ומשפטו מבדרות פירושו מופרשות: או יהיה תאר מבדל בפלס ויהי המלצר: או בדל אוזן אמ' בו התרגום הכחום דאודן הקשה שבאוזן: או פי' מענין הבדלה כלומר הפרשה מהאזן מעט או אחד מן האזן יויתכן לפרש כי בית בדל אזן היא בית השרות ויחיה פירושו הרך שבאזן והוא הדל שבאזן: וענין אחר את הבדיל: והקבוץ בדילי :ואסירה כל בדיליך: את האבן הבדיל לבדוק ולחזק הבית הסמוך כמו הארון הברות: מין ממיני המתכות אשתיין בלע: השבר והתריסה ונקרא יוהשם לחזק את בדק הבית: בשש נקדות: מחזיקי בדקד: הוא מקום: כן לפי שהוא צריך חיפוש כי הבדיקה הואלשון חפוש בדברי רבותי'ול בדקו אחריו ומצאו בו שמץ פסול תהו ובהו: עניין שממון ורקות: והוו תמורת הא למד יבודקי, את החמץ לאור הנר: תהו הוא הדבר שאין לו דמות וצורה והוא מזומן ומעותד ל הפעל ואמרו חכמי המחקר כי לקבל כל דכות וכל עורה: וקורין לו בלשון יוני היולי: ובהו הוא העורה והוא הדבר שיש לו כח וגבורה להלביש את ההיולי דמות ותמוב': ובהתחבר ברצון האל היתה בריאת, העולםי בהט כי נכהל ושש:אברו שהוא הנקרא בערכי בלנט והוא דובה לשיש: ותרא נכהל לחון איש רע עין: בינוני מאד: פעל עבר כי הוא פתח והמסורת עליו לית כוותיה: כי הוא קבוץ והבית בפואר בקמץ חטף: כי כלה אך נבהלה: מלרעי ודרך הנפעל במלת כלה שאמ' שתהיה תנע עדיך נבהלה כמו מכה נחלה ובשרש חלה נבאר הישב: כי נבהלו מפגיו: אל תבהל מפניו תלךי ותבהל: וידי עם הארץ תבהלנה: בפתח ההא באתנח: והכבד ויבהלך פחד פתאם: ובסופת - זכהלם יליה: ולבהלם: וכבד אחר ושדי הבהילני: והשם והפקדתי עליכם בהלה: ושנותם בכהלה והקנ ענין איטה וכעתה וענין אהר הכבד ויבהילו להכיא את המן: וכבד אהר ויבהל את תפר דים אם לבהלני ברוחך ענין מהירות וחפזון: ויש לפרש מזה נבהל להון: וכן נחלה מכוהלת בראשונה ולמהרני ולזרזבי ור יונה פרש בו ענין רוממות וגדולה והפלגה: זאת הבהמה אשר אכל תחת בהמתם: בהמתר תאכלו: בהמה ורמש ההא לסימן הנקבה ובסמוך ואת בהמת הלוים: לא תרביע כלאי אינו יוצא מנזרת כחמה כי אם מנזרת בהמת ואם לא נמצא כי לא יאמר מבהמה בהמתך כי אם בהמתך כאטר כתבתי בחלק הדקדוק בשער חשפות והוא שם כלל ופעם פרש:כי אם חבהמה אשר אשר אני רוכב כה: הנה נא בהמות אשר עשיתי עסך בהמה אחת ששמה בהמות: ויש אומרי בי כן שאל נא בהמות ותורך: לפי שאבר ותורך לשון יחידה ואין צורך בי טעס ותורך כל אחת ואחת מהבהמות או מלת

ותורך בופלת על מין הבהמות וכן ועוף חשמים ויגד לך: ובסמוך בהמות שדי: גם בהמות שדה תערג אליך

.

ויגש ויטלח

יפעיה

משלי ואתחכן ישעיה

הושע תילים מלכי עזרא

עזרת עזרת קרת דה': ישעי' עקב מרוא (יקרת

> יהופע עמוק

זכריה דברי הימים מלכים יחוקאל

ברחפית

אקתר ממואל משלי ישעיה יינש קהלת איוב ב' תילים עזרא איזכ בחוקתי תילים אקתר ב' קהלת משלי ב' דה' ראה בראשית בהעלותך קדיי

> איוב אינב ונילים ירצים

עורח

יחפור את כארות המים: ונשתכה כארות כארות חמר: ועניינם ידוע והוא שמימיו נובעין :· ロベコ וכאש היאור: ויום תולעים ויבאש: פתח באתגח: והשם ואעלה באש מחגיכם: ומשקל אחר ועלת כאשו: ופגריהם יעלה באשם: בשוא הא': והפעל הכבד והוא עומד ולא הבאיש ורמה לא היתה בו: ה הבאישו נפקו חבורותי:והיוצא יבאיש יביע שמן רוקח: ענין טרחון ירהבאישב ביושב הארץ: כמו שירחיק האדם דבר המבאיש: אשר הבאשתם את רחינו בעיני פרעה: ואמר בעיני סמוך אל ריח ואעפ שעל דרך וה המשל היה אומר באפי שב אל הענין כלומר שלא ירצו רראותינו ורהביט אלינו כמו שירחיק אדם הדבר ה הנבאש ולא ירצה לראותו וכן הכאש הבאיש בעמו: כל אשר תמצא בלשון הזה הם ענין מרחון: אבל תפרש בל אחד לפי ענין הקרוב אליו: ההבאישני ביושב הארץ: להתעיבני ולמאום בי כמו שימאם אדם בדבר ה המכאישיוכן ורשע יבאיש ויחפיר: וכן הנפעל כי נכאשו בדוד: - נכאשת את אביך: וההתפעל כי התכאשר עם דוד::כלם מתפרשים כזה העניין: ותחת שעורה באשה:בשוא הא זרע הנבאש והפחות:ויעש באושים ענבים נבאשי ובחותים למברושקש בלע יאו הרובה רהם מהפירות הפחותים או הוא מין ממיני הקוצים: . ורבי פעדיה זל פרטו ענבים רעים תרגום וירע ובאשיורבי האיי זל פי מין ממיגי הענבים הרע שבהם נ ומפודסם הוא מלטון משנה הענבים חאובשים בנוקדם הארף על הבית: בב בפת בג המרך: פת מאכל המלך: ואכלי פת בגו: פת מאכלו יפת בגם: מאכלם ונתתיך לבג לגוים: בת בן פי ונתתיך למאכל: דערי לכז כי הענין קרוב זה לזה והז'ג' באלפא ביתא דאט בח בגדו בגדו בו: בגודה אחותה יהודה :תאר כל רעיה בגדו בה:שלו כל ב בגדי בגד: ובוגד ולא בגדו בו: בנודה אחותה יהודה: תאר לנקבה והמטפט בגודה בשות בפרס רחוקה גדורת: בבגדו בה: ובאשת נעוריך אל יבגור: בחרם ובפתה סדוע נכגד איש כאח ויוהחכם ר' יעקב בן אלעזר כתב שהוא בנין נפעל ואינגו גכון כי פעלי השקר רא יבא מהם פעור וגפעל: ונקשר עס מם אכן כנדה אשה מריעה: והשם וכנד בוגדים בגדו: בשש נקודות: בר בגדי בגד. ומשקר אחר נביאיה פ פוחזים א_שי בוגדות: בפרס הנה הסוללות באו העיר ענין מי שעובר על ברית חברן ומשקר בו בבטחו בו וענין אחר ובגד ללבוש בשש נקדות: בגדים אחרים: בכל עת יחיו בגדיך לבנים ובלשון נק_ות את בנדי ע עשו בנה הגדול החמודות: והקכוץ כלשון נקכות קציעות כל בגדותיך ועניגם ידוע: בדי מכנסי פשתן: מדו בדי מדבוש פשתן מדו נוספת כויו בנו בעור לבוש הבדים ולבוש בגדי פשתן וענין אחר אותות כדים אותות הכוזבים: חרב אל הכדים:אל הכוזבים כרומר הקוסמים וכן תרג'יונתן קסמיא: ואדני אבי זו' פי'בעל אובות כתרגום אוב וידעוני'בידין ודכורו: והכל פי אחד כי בדין הוא לשון כזב כמו אשר בדא מלבו: בדיך מתים יחרישו: כזביך ורב דבריך בהצריקך ע עַצמך מחרישים כני אדם: לא אחר ש בדיו יבזביו או פרושו גבורותיו : רא כן גדיו : לא אמת כזביו כלומר לא נתקייבו דבריו שהיה מדבר בגאוה יוש מי שיברשו בניו ברומר לא יעשו כן בניו כי תפסק מרכותו: וענין אחר כדי עצי שטים: הגעש בדים: כפטה בדיה: פארות האילן הגסים יכראו בדים והקטינם היוצאים מהם ענפי ואברי האדם נקראו בדי רפי שהם ראדם בבדים לאירן: יאבל בדי עורו: יאכל בדיו: ויש מפרשי בדי עורו ובדיו בניו שהבנים לאדם כבדים לאילן וכן וכלתה גדיוי ויתכן שיהיה שרש כלם בדדי בדי שאו תרדנה: די כלה נוסבת וטעמו בשאור תרדנה: וכן בדי שופר בשופר: וכן וייגעו עמים בדי ריק: ואעפ שאמרו בי די מלה נוטפת קצת מרה ענין יש בו · בי יורה רהגדרת הדגר ורהתמז תו וכ, פרשם אדני עה ופי בשאול הרדגה וטעם הרדגה התקוות שזכר פעמים תקותי בלובר איבה הקותי בי בשאול ת. דגה בל התקות שיש לי כמו שאמר אם אקוה שאור ביתי ויש מי שפרש בדי שאול ירכתי שהול ועוד פרשו בנ על אברי האדם שהם כמו הבדים לאילן והא הסר ופי בדי גופי בשאול תרדנה: והחכ ו משה כן עזרא כת בי השרשים הגכנסים תהת הארץ מתפשטים כלפי מטה הם הנקראות בדי שאול וכן פי הבטוק דפי פי כי ת תקוותינו תרדנה תחת הארץ כבדי שאור נגם פי בי על הנידים אבר בדי שאול דוך העבו ה בדד ישב: יחידי: ובדד איגו שם תאר ל.בר לבד כי גם לנקכה ולרבים יבצא: איכה ישבה בדד: בדד ישכונו: ובא עם לפד השמוש כדרך השם לא התאר: שוכני לבדד: דפיכך אנו אומרי בי אינו תאר א אכל הוא שם היחידות ויבא בענין בטח כי הטוכן בטח הוא יושב יחידי אין צריך דהרבות אנש כו לעזר ש שיהיו עמו לפי אמר כדד ישכונו שוכני לבדד וישכון ישראל כטח בדד וכן ה בדד ינחנו ובנפול אות ה הכפל בד בבד:אחד באחד בלומר שיהיו שחוקים כל אחד לבדו ויש מפרשים משקל במשקל וכן תרגם אנקלום מפני ההכרע רצה לומר ששקול כר אחד ואחד לבדו או שיהיה בשקר זה בבנקל זה בי היח בום שהיה משקלם שוה והם המפורשים בתורה נטף ושו לת והלבנ ורבונה: וכן אברו רבותי זל הצרי והצפורן לבונה וחלבנה משקל שבעים שבעים מנה: ורוב השתמשם בזה השם עם לבד: כשפחות בית דוד לבד וכ וגשיהק לבד: והוא קמוץ ובסמוך פתח לבד פשרי הבצבים ירבד במבריו. והכניטו עליו עוד הכם כלבד

מולדות לך לך יויל שעי בשלח שלי קחלת נישלח מונת

ממוחל נישלח שפלי שמוחל ב'רגב' ביב ישעיה

דמאל ב'יחזקאל איכה איכה ירמיה ב'ישעי' משפטי'מלאכי

ישעיה ב' בכניה בינה אחרי קהלת תולדות תילים תילים אחרי בג יחוקל ישעיה ירתיה

מ'כי חינב אינב ישעיה

תרומ יחוקאל היוב ב' חיוב

אינב ירמיה

ן תוריע היכה מיכה

ברפה משח

ן וכרית עלטי שנטרי אמנר

עב: כאלו ישים בינה למפרשי עב וכבד אחר יסובבנהו יבוננהו. והחתפע עמוד והתבוכן: ואתכונן אליו האורכו איוב מלבים בכקר: עמדת ותתבונן בי וירא און ולא יתבונן: פי וירא איש און ולא יתבונן האיש שהקנה רואהו: והשם ココット אינב ב תינים וארך ימים תכונה: וכתכונתו מחץ רהב: ולתכונתו אין מספר פי ולדברים שיש לו תכונה בהם אין מספר בי אין נשוא תכונה מספר כי אם חקר כמו ואין חקר לתבונתו לפיב'צרי לפר' כך: ובתבונות בפיו ינחם: ישעית תילים אעפ'שחתבונה בלב כנה התבונה לכפים לפי שהרועה כאשר ירעה צאנו וינחם במטה אשר בכפו בדרך י נייד מינים ישרה לא יבשלו בה וינחם לאטם כאלו התכונה בכפיו:וכן אמ' על דרך זה שכל את ידיו:וכן הוות תחשב לשונך: ועוד גפר בשרש הזה פי אחר: וככר כאה מלת תכונה עם הכנוי זולתי ההא:מכספם כתכונם היה ר ה:שע משלי ב ראוי כתבוגת' :או יחיה מא' : ומא' בדרך בינה מכינתך חדל: והקבוץ כי לא עם בינות הוא יבלם ענין תבונה ברחפי יחוקא יפעי וד וד והבטה והרגשה בדבר: בין האור ובין החשך: בין קדש לחול: ביניכם לבין אלדיכם: בין הגזרים האלח: על יחוקם יהוש ניצח יחוקם כי בין עבותי׳ : ביניכם וביניו: ביני וביניך: בינות לגלגל :מבינות הכרובי׳ :בינותינו ביניגו וביני׳ : ונכנס עליו מנלרות ישע ם בית השמוש לתוספ באור וצמחו כבין חציר: והוא כמו בית אשר נהגו להביאה על מלת תוך ואעפ' שענינו בלא בית כמו כבית אלא שנהגו תוספת הכאור עניגם ידועיומן הענין הזה איש הבינים ואם הוא חסר יוד שמנחל ישני ב' ישעי ב' אפרחי או בצים: וכאסוף בצים עזוכות: ביצי צפעוני בלו העומד בין שתי המערכות: ישעי ה והאחד לא מצאגו במקרא:אכל במשנה ביצה שנולדה ביום כקעו האוכל מביציהם ימות: ירמיה חשתר כהקיר ביר מימיה: כמו באר: שושן חבירה: טוב:ויאמר ביצה כיצים כמו איכה:אימים: רח רה בירניות ועדי מסכנות: בנון נוספת והיוד כי לא לאדם הבירה פי ארמון: ואכר ויבן ביהודה ליחש כיוד גשים רחמגיות יוכשנים קדמוגיות: ופ'ארמוגות: التا בי תכנה כית חדש: ויש אום כי ימצא בית לשון נקבה בעבור כי מצאו כי שחת אל מות ביתה מפני ויש לפ'בי טעם שחח על הזונה בי היא שחה אל כות שהוא ביתה: ואאזל כת כי שחה לשון זכר בשקל עשה בבה ואעם שהוא פלעיל אין מוכי מיני ב' לשפחתך כל בכית:ידוע וכן קן העוף יקרא בית:גם צפור מצאה בית:חסידה ברושים ביתה:וכן הקבר שכבו בכבוד איש בכיתו: וכן בית הסהר: אסיריו לא פתח ביתה: ושמחת אתה וביתך: בבי ביתך: ויעש ל ישעיח ב'תכח פמ.ת תינים להם בתים: בי בני בית: כלו שפרו ורבו: וכן מושיב יחידים ביתה: והגראה בעיני בי פי ויעש להם בתים שהסתיתם מפרעה שלא הרע להם כדרך שנ בירמיהו ובברוך ויסתירם ה':מבית ומחוץ: מפנים ומחוץ כ תרומה יחזקא מלכי אם תר במראה אש בית לה סכיב -מבפנים לה: ואחוריהם ביתה פנימה: שב מנגת הביתן מנגת הארמרן: תרומה מלכי ב שהארמון בית גדול ונכבד נקרא ביתן: בתים לכדים:מקומות אשר הנשים אורגות שם: בתים לאשרה: פי` איוב ישעים יריעות: כבית סאתי מקום שזורעי בו סאתים: בית אבגים יחזה: מקום אבגים: בתי הגפש: הוא חלי שתולין תינים שמנא אותו הנשי' על לבן פייטרל בלע': עוברי בעמק הבכא: בראשי הכבאים: פרשו בו עץ חופע ניתר התות מוריירש בל וית בראשי אילגיא בכה ויתחגן לו: ויבך עליו:אל שאול בכינה: ויבך אל קבר אבנר: ובכו אליך בכר נפש: שמוא ב'יחזק חיי משכ בכה תככה: לספד לשרה ולככותה יויבד אותו אביו: ואככה בצום נפשי: והפעל הכבד רוזל מבכה על בניה מככות את התמוז: והשם בכי גדול:א מיני ירמיה יחומא שופטי ישעי ירמי תילי עור נישלם אטרד בבבי: מגעי קולך מכבי כי שפע ה קול בכיי: ובמא הרב בכה: בשש נקדות: ומא אלון בכות: ומא ניתי חיוב ויעברו ימי בביתו: עניגם ידוע: ומענין זה מכבי נודות חבש: ופי הפסוק כי ברצון הכורא חבש הנהרות אפי מככי כלו שלא יוציאו מים אפי שפה כככי היוצא שפה שפה: והגפע מזה בהסמך הכאת עד נככי ים: かに בי בלא הסמך נבכים בפלס נרפים: וענינו עמקי ים: כלו' מקום שיש בו מים הרבה: או יהיה פי'מרוצת הים מקום ששושף בכח והוא מענין בבי'בי הדמע יוצא בפרוצח: ור יהודה בת'עוברי בעמק הבכא בשרש הזה תילים בכוד אתנהו: עם מככי נהרות חבש: הכאת עד גבכי ענין בפני עצמו וכן דעת ד יונהי ביחפי עורה תאר: והקביץ על דרך נקבות סככורות צאנו: ועל דרך זכרים ואת בכורי בסרינו: לפכח מצרים בבכוריהם: ותאר אחר ותאמר הבכירה: בכיר בפלס שכיר: והפעל הדגוש ממגו לחדשיו יבכר: מיני נירח יחוקהל ישא ככורים: לא יוכל לבכר: לתת לו פשפט הבכורה: ושלא גזכר פועלו פפגו אשר יבוכר לה : והתאר מצח ב בחוקותי נחום קרח תשח הועם לפרי חמבוכר תאנים עם בכורים: כבורי כל אשר בארצם: ראשית בכורי אדמתך: ועם **הא ה**נק*ב*ה ככלור' יש צי ירמי ה בתאנה: ובמפיק ההא כבכורה כטרם קין: ותאר אחר בפתח הבית כתאני הבכזרות: בלם ענינם ידוע והוא חפרי הראשון: צרה כמככירה: היולדת ראשונה שחבליה יותר חזקים: בכור מות: המלאך הממוב' על המות ירמי חינב יקרא בכור מות:שיש לו חלק גדול במות או המת קודם זמנו יקרא בכור מות ואאזל פי בכור מות החלי אראשון שיבא לו מבען ימות או הוא כמו הפוד בכור בדיו: ודל כי המות'יאכל בכור בדיו שהם בגון: בכורי ישעה דלים: דל ישרא שיש להם חלק בכורה וחלק גדול בדלות: בכרה קלה: בכרי מדין ועים: הבכורי והבכורו מן הנמלים שהם עולי ימים: ותרג' בכרי מדין הוגני מדין: ובכרה קלה ינקא , קלילא כי הוגני בלשון רבר' ולכו בל עמך: הכוני בל משלים יונקים וקטנים כמו שארזל נפישי גמרי סכי דטעיני משכי דהוגני: חריתי: ובתוספת יוד מרדף כלי חשך כלי משיח כשמן: אסף כלי יבא

אין קברים ילבלי חק: בבלי דעת: על בלי הגיד לו: עד בלי ירח: תשכן בארלו

ימבלי באי מועד: המבלי ישעי שתו ישעיה חיב נשלח ישצי לרוב ניצא תילי דוכ

חשף בפולס אזכרך מארץ ירדן: והגפעל בזאת תבחבו: וחשם מהענין הזה כי בחן ומה אם גם שבש מואסתו ענין כלם נסיון: ופי כי בחן ומה בלומר כל בחינה וכל צרה ומה שירצה להביא הקבה עלינו יביא ובלבד שלא יביא עינו זאת החרב המואסת שאר העצים ואוהכת שבט כני לכרתו והנביא קרא ישרא בני והנכון בעיני כי פי כי החרב הזאת הוצאת מתערה לבחון בה בני אדם ולנסותם כי לפיכ מורטה להפחיד בה ואם לא יוסרו ישראל ולא תהיה זאת החרב מואסת שבט בני במו שמואסת כל עץ מה יהיה: ועגין אחר בחון נ נתתיך בעמי בחלם פי מבער ומגדל וכן הקימו בחוניו: והוא בשרק והוא מן הדגושי לפיכך לא נשתנה עם הכנוי ונפתחה הבית ובמשקל אחר עפל ובחן: ומשקל אחר אבן בוחן ענין הכל מבצרי יעקב בחר לו יה: יבחר אלדים חדש ם: כי בוחר אתה לבן ישי הכוחר בירושלם בחרתיך בבור עוני:פי'ר'יונה כמו בחנתיך: ואין צורך כי הזהב יכחרנו אדם בכור מהסיגים: והנפעל ונבחר מות מחיים לכל השארי הנשארי : כסף נבחר: ולא זכרו ר' יונה והתאר בחור ובתולה: : שלשת אלפי איש בחורי ישרא ויבחר מכל בחורי ישרא אלה שניהם בשוא שהם מן המשקל הקל: ומן המשקל הדגוש ובחורי ישרא הכריע: בחורים מרחובות. ומשקל אחר בחיר ה': כרתי ברית לכחירי: ונקרא עול ימים בחור לפי שהוא נ נבחר לכל דבר לבל מלאכה או למלחם יותר מהוקן: והשם משר משה מבחוריו: כמו מנעוריו: ועוד קכוץ השם בלשון נקבות בימי בחורותיך: ומשקל אחר בתוספת מם וכל עיר מכחור: בחלם: וכן מכחור ברושיו ישעית חיי יחקה לי דמלכים ומשקל אחר מבחר ברושיו דישעיהו: כמבחר קברינו: מבחר וטוב לבנון כל שותי מים: בא יסמוך על סמוך כמו את מספר מפקד העם נשיא ראש משך ותובר: נחרי בחלי דבש וחמאה: ומבצר משנב ח חומותיך:חכמי יועצי פרעה וספוני שמוני חול יתפשי דורכי קשת:ובקבוץ ועם מבחריו בטא לבטא בשפתים: לכל אשר יבשא האדם: והשם או מבשא שפתיה. ענין כלם פרוש או פתחון שפתים יקרא מכשא: והפע הקל יש בושה כמדקרות חרב: ההא תמורת האלף בוטו בי בטח שוקט ובוטח יבטח כי יניח ירדן אל פיהו:אנטח ולא אפחד: ובאר שלום אתה בוטח:כלו בארץ שלום שהיה לך לבטוח בהם והם אנשי ענתות ואתה בסכנה עמהם ומפחד כהם כמו שאמר על אנשי ע_ת:ת חמבקשים את נפשך ואיך תעשה בגאון הירדן ברופר בשאשלחך אל ירושלם וכן אמר כי גם אחיך זבית אביך קראו אחריך מלא: הבושחים בהר שומרון: בטחו בה' עדי עד:אל תכשחו לכם אל דברי השקר לאמריבטח אל ה'בכל לבך יהבוטחים על חילם: הנה אתם בוטחים לכם על דברי השקר: ועל כל אח אל תבטחו: והתאר על משקל פעול כי בך בטוח: והשם ישתנה על פנים רבים ויבאו על העיר בטח: בסגול ומשקל אחר מה הבטחון הזה ומשקל אחר מבטח בונד כי מאסה במבטחיך וכסגול ויורד עוז מבטחה: ומביתאל מבטחם: ומשקל אחר בהשקט ובבטחה: ומשקל אחר ובטוחות למרגיזי אל: והפעל הכבד ואתה הבטחת את העם הזה: ואל יבטח אתכם חזקיהו : מבטיחי על שדי אמי: ואת האבטיחי אפשר לו בו שהא נוספת או יהיה בן ארבע אותיות אל בידקש בלע': ובטלו הטוחבות פי'ושבתו הרבותי זל בשתמשו הרבה בזה הלשון הקל בעובד והדגוש בנטן עקכ את אחיו: שם בשש נקדות: ובטן רשעים תחסר: ואת בטנך צכה: בטנך תאכלי תכין מרמה: כי נעים כי תשמרם בכשנך: ותרגז בשני: ידוע יובדרך ההשאלה לעומת הכשן אשר לעבר השבכה: דל מקום האמצעי בשנים ושקדים קירין להם בלע'פינולשי: ויש מפרשים בשנים הפרי הנקרא בע־'פסתאקי: וכבראשית רבה ספרש בטנים ושקדים משח דבטנים: ומשח דרוזים וכן הוא בתר'ירושלמי ואיש נבוב ילבב: הנון רבנין נפעל והשרק במקום חלם ופי חלול: וכן בדברי הזל עומדת על פי הביב פי'על פי החלל ופי' הפסוק אום כי האדם בתחלתו ועת ילדותו הוא חלול כפי שאין לנ לכ בתוכו ואחב׳ ילבב: כלו׳ קונה לב ודעת: וכן אבר ועיר פרא אדם יולד כלומר כבהמה הוא בעת לדתו אלא טעתיד להלבב ולהשכיל פעט פעט כן אתה היה לך להכין לכך ולהצדיק השם ובספוך נבוב לוחות יור יהודה אמר ששרשו נכב והנבון מה שבתבתי: והוא מה שכתב בו ד יונה ופי נבוב לוחות שהיה לוחות פד' עדדיו ותוכו חלול ולא היה לו גג וחיו פמלאים תוכו אדמה בשעת חגיתן להקריב עליו: וזהו שאמר מזכח אדמה תעשה לי אכל מזכח הזהב היה לו גג כמו שנאמר: ואת גגו ואת קירותיו: בנת לרעי פרחוק: ויש לפרש מזה אבדה עצה מבנים כלומר מהמביני': והנפעל ובחכמתי כי ונבונותי י עם חכם וגבון :חכמים וגבונים: והפעל הכבד אלדים הבין דרכת: בין תבין את אשר לפניךי בספרים: ואם בינה שמעה זאת: ובדרך ההשאלה בטרם יב גו סירות כם אשדי בלומר בטרם שירגישו ח ות האשד הבוער תחתיהן: והיוצא אר פעול זורתו והלוים פבינים את העם התורה: ומה שגיתי הבינו פילים דניאל כ' אינם לי: מבין פתאים: הבן להלו את המראה: ויבן וידבר עמי: וכן פי החכם דאברהם בן עזרא אם יבין מפרשי

יחקאל ישעיה ישעיה ב יניני שופ שמוח זכרי ישעי ברמיה משלי יחוקלשמוחל שמיחל תינים ירמיה שמואל יילי ב' בועלותך קהלת מלכים ב שמנאל יחוקהל חיוב ישעי ושעיה דה דניחל ניקרח ב' מט ת משלי ריוב פופטר חיובישעיה ירמיה

עמוק תילים ישעיה משלי תילים ירמיה ירמי ה ישעיה נישלה ישעיה משלי ירמיה משלי ひんさいだい ירמי מלכי תילי בה לנתך קהנת コロラ צשלי בשנח יחזקהל היוב משני חבקון מלכים מקן

שלר ומק

37%

とうブ דרמיה ישעיה לחשח הרב חיו מפני דכי אל אינב הגילים

ישב אדם בא ופי עוד ענין פתיהה שאום הערב נכ אכל קאת אל באב פתחתו כי זה אצלם מן המלות א על דבר והפכו ויהי עניינו על הדרך הזה מופקר וכן כתכו אאזל, עלהדרך השני כלו יפתח אותה ויצאו יושביה לכל עבר: ומפעל הקל הנה ה בוקק הארץ ובולקה: בלתי כלב בן יפונה. כמו זולתי והיוד נוספת כמו בזולתי: או היוד שרש והוא הנכון ונפל

ומושיע אין בלתי: היוד'לכנוי: בלתי טהור הוא: זולתי שטהור הוא כלו שלא ארע בו טוכאה אלא פקרה אחד היה או שאירע בו טומאה לפיכך לא בא:וזהו שאמר בי לא שהור דר או כי לא שהור: וכן כל בלתי פרושו זולתי חוץ מעשים שפרוש לא :מכת בלתי סרה: כלו מכח שלא תסור: עד בלתי שמים עד לא שמים: עד בלתי השאיר לו שריד וכל בלתי שהוא קשור עם מם הוא כמו מאין: מבלתי יכולת ה' מאין יכולת ה': וכן כלם: ואשר הוא קשור עם לבד הוא כמו שלא : לבלתי רום לבבו: שלא לרום לבבו · לבלתי הקריב שלא להקריב: לבלתי שבו איש ברעתו: שלא שבו: לבלתי להעביר את בנו ואת בתו באש למולך: שלא להעביר: ולבלתי ראו כלו הולכים אחר רוחם ואומרי מה שלא ראו:וכן כלם: שבה בפה: רק הבמות לא, סרו: ובמות עולם למורשה: על במתי ארץ: אעלה על במתי על בפותימו תדרך: ענינם ידוע: ושמתי המלה הזאת מנחי הלמד כמו שכתב ד' יונה: וה' יעקב בן אלעזר כתבו מנחי העין: ומפני קמצות פא הפעל בנסמך ובכנוי כמו קמה: בקמות פלשתים: והוא הנכון: ונם ר' יונה כתב כן במקום אחר בי הטוב שיהיה במה עלול העין: בגה ובנה עליה מעודים גדולים: וכנה עליה כו תוהו ואבני בהו:בנה כניתי בית זכול לך:וחסרה חיוד לפד הפעל וחכית אשר בניתי לשפך: והמסורת עליו לית הסר: בנות בתים: ובא מקור ביוד וזרבוי בבנותיך גבך בראש כל דרך: ודקדוקו בחלק הדקדוק בנחי הלמד: אז יבנה יהושע: והגפעל אכן שלמה מסע נבנה: לבית הנבנה לשם ה'עכר במקום עתיד ופי'לבית אשר יבנה לשם ה' ונבנו בתוך עמי: ונבנתה העיר על תלה: והשם בנין: וקיר חבנין המש אמות: ומשקל אחר והגזרה וחבביה: וכהענין הזה בן בנים לפי שהם בנין האב והאם וכן בת וראוי להיות כבת והראיה שיאמר לרבות בגות:וכן חבורו עם הכנוים ידגש לחסרון הנון: בתו בתן בתי:ומשנשם בנתו בנתך בנתי:וכן בולם:וכן אמרו פועל הבנין על ענין הבנים ואבגה גם אנכי ממנה: אשר לא יבנח את בית אחיו וכן העני הזה והנזרה הזאת נקרא הרחם אבנים על שם הבנים: ועל דדך המשל הקרא העדה כת יבת עמי: כת ציון: בת בכל: בת אשורים: דל עדת אשורי: וכן מפרשים ובת מלך הנגב ובת הנשים יתן לו להשחיתה: כמו עדה: ול אברהם כן עזרא פרשם כמשמעם והוא אומר על מלכת שבא: וכן נקיא האישון בתיבת עיבך: כי השחור כמו בת לעין: ואעפ׳ שכתבנוהו בשרש בכת זה הוא הגבון: אצלי: וכן נקרא'על דרך משל החץ כן: יבריחנו בן קשת: בבי אשפתו: וכן מדשתי ובן גרני: התבן או הבר יקרא בן גורן: לפי שיודש ויזורה בגורן: והסעיף נקרא בן יועל בן אמצת לך יבן פורת יוסף: ויהי בן כלשון נקבה לפי שיקרא נכ' פארה: בנות עעדה עלי שור: ופרת תאר לו מן פרו ורבו: וענינו בן גדלה עלי עין: ותיו פורת תמורת הא: ומה שכת בו ר יונה שפרש פרת מן ותארכנה פארותיו: וכן כתב ר יהודה אלא שרא נשתוו בשרשו טוב היה לולי כי לדעתם יהיה ענינו בן נטע שיש לו פארות וסעפים כלו אעם שהוא נטע

יש לו פארות ואם כן הוא הפי יהיה בן סמוך לפורת וזה לא יתכן בעבור כי בן נקוד צרי ואלו היה כמוך ח היה נקוד סגול כמשפט : ולדעתם לא יתפרש בן מבלי סמיכות שאם ירצה לומר בן ופורת אין לו טעם: זנקראו המנרשים והכפרים בנות לפי שהם כבנות לעיר והעיר להם כאם: בית שאין ובגותיה: את קנת ואת כנותיה וכן בנות בוטחות האזנה אמרתי: כי אמר נשים שאנגות על הערים ואם בנות בוטחות על הכפרי בני הנביאים: תלמידי הגביאי שהם להם כמו בנים: וכן אמרו רבו' כל הכלמד כן חבירו תורה מעלה עליו חכתו כאלו ילדו וכן כת אלה תולדות אהרן ומשה ואופר גדב ואכיהוא אלעזר ואיתפר והלא בני אחרן חינ ואיך קראם תולדות משה אלא לפי שלמדם משה כאלו ילדם: וכאשר יבא בן וכת בלתי כמיכות ובלי זכר האב או האם יודה על הקטן והקטנה:או בן יגח או בת יגח: לל קטן או קטגה:אם בנים ואם בגות יצילו: דל אפי׳ הקטנים לא יצילו בצדקתם אלא הם לבדם ינצלו: ויבא כן במקום איש: כי בן מות הוא איש מות : וכן אם כן הכות הרטע! אם איש הכות: ובא בחרק תכורת הסגול כמו יהושע כן נון: שכן לילה היה וכן לילה אבד: דברי אגור בן יקה: ויש מי שפי זה כמו בינה כלו דברי אגור שיקיא הבין: בני האלדים: החסידים והם כנים לכם שהוא אוהב אותם כמו האב הבן: וכן כני בכודי ישרש: או בני האלדים כבי הגדולים: לעיני בני עםי:אנשי עמי: לכל בני העם:אנשי העם:וכן בני בליעל: בני עולה: בני חילי וכל חדופי להם על זה הדרך תכני הכשכן דמות המשכן וצורתו:תכנית יד אדם:דמות יד אדם וצורתה: וכאמרו כל מלאכות התכני רל כל מלאכות הבתים והכלי בצורת : וכת ד יונה ועליו במבנה עיר מעני תבנית המשכן :או יהיה מענין בגין ממש והכל קרוב בענין: ובסר גומל: האוכל חבוכר תקהינה שניו: ומא יחמם בגפן בטרו והוא הפרי שלא נתבשל כל גרבו וקורין לו בלע איגרץ: אם תבעיון בעיו

ישעיה מנח

מנשע שמואל

יפעיה חיוב חקת שלח פוטרי בחעלותך מלבים

יחוקא מלבים ישעים נ' ברכת שופטים קהלת מלכי' יסעי יחוקא יהושע מלכי' רה' יחוקא ירמי

ניצא תשא ירמי תנלי יחזקאל דכיל דכיאל איכה איכה מינה איכה ישעים ת לים נישי ניתי

> ישניה ישעיה מלכים

מנפטים יחזקא פחואל מפלי איוכ משלי איוכ מיי פחוא תיי פחואל תרות יחזקא דש" ימעיה יחזקא

بردروو ۾

2 1

מכלי לו:פי'תשכן משפחה או עדה שאיננה שלו ולא מכניו וקדוביו תשכן באהלו:או פי'תשכן חיה כלו' שיחיה אהלו חרב כמו שאם יזורה על נוהו גפרית: יובחבור המלה הזאת עם יעל כנה הרשע ואמר איש ה הבליעל: והוא כן בליעל מדבר אליו: כלו איש רשע: אל איש הכליעל הזה: לפני בת כליעל: בת רשעי אלה הם תאר ושם הרשע גם כן פליעל: בני בליעל: דל בני רשע: פן יהיה דבר עם לבכך בליעל לאמ': דבר רטע דבר בליעל יצוק בו:פי חלי רע וקשה דבוק בו ואשר שכב לא יוסיף לקום: ופי אל תתן את אכתך לפני בת בליעל שם ה'מסתתר עם לפני: ופי אל תתן את אמתד לפני ה'כבת רשע כלו אל תחשב שאני ע עומדת שבורה לפני ה'בבת רשע ואיש עולה 🙀 יותקון המלה כן :ולפיכך כנה הרשע בו דל שהרשע כי שם בלל ה': וגבלה שם שפתם משפטו ונבלה בל יעלוז ובל יצליח וכולם ענין לא: השע בדגשיויהיה איתן מן הקל או גפעל לנקבה וטעמו על שפתם: וההתפעל בעמים חוא יתכולל יענין בלבול ידוע והביא ר יהודה ענין שני בלולה בשמן: בלותי בשמן רעכן: ואין צרך כי ענינם אחד קרנשים ' ומן חשרש הזה והענין הזה תבל עשו י בפלם תמם יהלך מן מסם: ולפי שמכלבל זרעו עם מי שאינו ר תבלול בעינו:לובן באישון העין: ונקרא תבלול שהוא מבלבל מראה ראוי להזדוג עמו אמר תכל: שחרות האישון: וכן ארזול איזהו תבלול לכן הפוסק בסירה ונכנס בשחור: אם ינעה שור על בלילו: בשדה בלילו יקצרו בליל חמין יאכלו: כמו מספוא . ובא הפעל ממנו ויבל לחמורים: ונקרא בליל לפי שמספוא הבהמות מערבין ומבלבלין אותו משעורה ושבולת שועל: ויש מפרש 🔹 בלילו יקצרו ענין שתי מרות כלו יקצרו מה שאינו שלוי ואברינה מעט:ואתחזק: והוא פעל עיםר ואעפ שהוא מכנין הפעיל או פי אחזק נפשי מעט: והעובר המבליג שד על עז פי המחזיק איש שוד על עז או יהיה שד תאר כמו שאבו עתידים לבאר ב בשרשו :מבליגיתי עלי יגון התחזקי עלי יגון כלו כשארצה להתחזק לא אוכל כי עלי לבי דוי: ומבליגיתי טם שפועל מבליגית בפלס מרבית הראוי מרביית והמם והתיו בוספת זכב בתבתי דקדוקו בחלק הדקדוק לא בלו שלמותיבם: אחרי בלותי: והכבד בלה בשרי ועודי יבלו בחירי: ולא יוסיפו בני עולה לבלותו: והשם על תבליתם ומשקל אחר בלוי סחבות: ובלוי מלחים: שניהם כתובים ביוד אחד לבד שהוא היוד למד הפעל ויודי הרבים חסרים מהמבת': ובאלף בלואי הסחבות והמלחים ענינם ידוע: ו ומהענין הזה חשקת נפשי משחת בלי: והוא שם בפלם שבי דלי והתא, בלה בפלם רוה דוה ולנקבה לבלה באופים: ולרבים שקים בלים: ולרבות ונעלות בלות: אתנך ואינך: בלהות הנית ואינך עד עול : ובסמיך בלהו צלמו ברהו ובהלות: דרה לעת ערב והנה בלהה: בלהות והוקל הלמד כמו הפוך בהלח עדיו לבלום לחסום: ובדברי הזל תולה ארץ על בלימה: אין העולם מתקיים אלא ובחלות: בלם מי שבולם עצמו בשעת מריבה כו, שסותם פיו ושותק ושומע חרפתו ואינו משיב: ועל דרך הפשט הוא בענין שתי מלות , שהארץ תלויה על לא דבר לפי שהיא תלויה באמצע הגלגלים במרחק גדול מן הגלגלים מכל צד: בלם ובולם שקמים: לוקט שקמים לצורך בקריו: ויהיה בולם כמו בולם מערב פי מערב השקמים עם דברים אחרים למאכל בקריו: בולש מתרנם ויחפש וכלש:או וכן בדברי הזל כל דבר מעורב יקרא בלום כמו שאםר שכן עני אוכל פתו מעסה בלוסה פי', שכלוש הקם' והסובין והמורסן ביחד לפיכך מצטרפין הסובין והמורסן עם הקמח לשיעור חלה: חיל בלע ויבלע מטה אהרן:בלעני בתנין:ובלעה אותם:ותבלענה השבלים הדקות: אהבת כל דברי בלעי והוצאתי את בלעו מפיו: וכולם עגינם ידוע: והפעל הדגוש בענין אחר בלע המות לנצח ובלע בהר הזה:יחד סביב ותבלעני בבלע רשע צדיק ממבו: בלע ה'ולא חמל ודרך אורחותיך בלעו: ומאשריו מבלעים ושלא נזכר פועלו ממנו אם אמר אנש כי יבולע: פי'תחלת הפסוק היסופר לו בי אדבר כלו צריך לספר לו הוא יודע הנסתרות ואם אמר איש כי צריך כי לא ידע ישחת ויאבד כי כפר ה האמת: פן יבלע למלך: וההתפע' וכל חכמתם תתבלעי וכל הדומים להם ענין השחתה: והנפעל בענין הזה נבלע ישראל: נבלעו מן היין יבבלע את הקדש: כהסתר הקדש: וכן יתכן לפר'אם אם איש כי יבלע ופי'אם אמ' איש בי יסת' ממנו מה שאני מדבר והוא כפל דבר למה שאם היספר לו כי אדבר: ויש מפר אם אם' איש בלבו כי יסתר מכנו לא יועילנו: ול האיי זל פי'כי יבלע על השמש פי'אסאמ' איש כי יסתר השמש כשהעבי' םסתירי אותו וזהו שאם ועתה לא ראו אור כלו הנה אין כח בידם לראות אפי האור כשה עבים בשחקי והוא השמש בהיר הוא והם אינם רואים אותו עד שתעבר הרוח ותטהר השחקים מהעבים: ויש מפרש מזה יחד סביב ותבלעני: כענין , ותסוכבני: ויש לפר'מזה אהבת כל דברי בלע כלו' דברי מרמה כי המדב בוקה ומבוקה ומכולקה: פי'בו ר' יונה חרבה מבלי יושב ודומה למה שאו' נחום מסתיר לבבו: הערב למקום שאין כו צמח בלוקה בדגשות הלמד ופתחות הבית ואובר עוד אבלקת אל באב דל סנרת השער: ויהיה עניבו על הדרך הזה חרבה סוגרת ומסוגרת אל

םמוחל ב בפנה מילים אוב ישעי שופטים איוכ פמוש שעי ירמיה

מבוח וירא חיכה ישעי ישעיהיחזקא יחום ב ישעי יחוקש יחקש חיוב さいか つりか

בינ נחדח ידמי קרח מקן תילירמי שעיה ישעי חיוב חבקוק חי כה ישעי ב' אינב

ישעי ב נמדנר איונ

יוכן צכרו רבו זד כלך במשפט יעפיד ארץ ואיש תרומות יהרכנה אם דומה הדיין לכולך שאינו צרוך ב משני: לברום יעמיד ארץ ואם דומה לכהן המחזר בבית הגרנות יהרסנה: וענין אחר בצע אמרתו יוידיו תבצענה' איכה זכרית :בפתח הצדי באתנח כי יבצעה את כל מעשהו יענין השלמה: ועא יתר ידו ויבצעני: בדלה יבצעני: ישעיה אינב יפעים והקל ובעד השלח יפלו ולא יבצעו: והוא פעל עומד כלומר כי יפלו על החרבות ולא יזיקום דל שאינם כשאר האויבים שתמנעם החרב מלבא עליך ולא בסנור השערים כמו שאמר בעד החלונים יבאו בננב: נ וה רצא ובעעם בראש כולם: פי האל יבעעם אותם שהם כראש כלם והם הכהבי או האכות: ואחר כן אכר ואחריתם בחרב אהרג והם הבנים במן שפירשנו ואם אמר ובצעם בלשון נכתר ואחב אמ'אהרג הרבה ימצא בזה בכתו ונפתחה העין מפני שהמלה מלעיל בשני פשטין: ור יונה פי ובצעם'צווי והפתח מקום צרי לפי שאמר הך הכפתור עווי כורם ענין פתיחה וחתיכה:פתות אותה פתים תרג'כצע יתה בצועים: ויש מפרשי מזה בצע כסף לא לקחו: חתיבת בכף כלו'שלא לקחו בסף וזהב לפדיון השבוים אלא היו הורגים אותם: פופטים את בצקו טרם יהמץ לשות בצק: מלוש בצק: עיסה: ורגרך לא בצקה: ורגליהם לא בצקו: כא ירמי הופע עקב עור יחפה מבלי מנעל: והוא מעני בעק כי בבלות המנעל יבעק הרגל בטיט בצר اللاما כרבך: כבונר על סלסלות: והשם והשיג לכם דיש את בעיר:מבעיר אביעזר: והבית ירמי בחוקותי שופטים להדגש כלם עני קטיפה: ויתכן לפרש מזה כי ירד יער הבציר: והוא משל על גדולי ישראל והמשיל ליער זכריה כי עצי היער ום גדולים ורבים וסככם אל הבציר כלו שנותנין פרי מה שאין כן עצי יער: וענין אחר ערים בעורות. להומת בחשת בעורה: ואנידה לך גדולות ובעורות ולא ידעתם והדגוש לבער החומה: שלח ירמיה ישעי תבצר ברום עוזה: והשם שובו לבצרון אסירי התקוה: ומשקל אחר עדי מכצר: הבמחנים אם במבצרים: ירמי זכרי מטות שלח ויש לפרש מזה כי מבצרות בלם ענין חזק:ופי שובו לבצרון לערי בצרון: ויש לפרש מזה כי דכיאל זכריה ירד יער הבציר: ומן הענין הזה יבצר רוח נגידי ירוממנה ויחזקנה: ַ ויתכן לפרשו מהענין וזראשון ופי זכריה תילים יקטף וישביל רוח בנידים בהתגאות והוא בה שאפר אחריו נורון למלכי ארץ: וענין אחר ועתה לא יבצר ם מהם ולא יבצר ממך מזמה יענינם לא ימנע: ובשנת בצורת לא ידאג: ומא על דברי הבצרות: איוב ירמיה ב' הגשמים והעצרם: ויש מפרט מזה לעתות בצרה הבית שרש. ניתבן לומר שענין ערים בצורות וענין זה מילים קרוב כי הדבר הגדול והחזק נבנע בהאדם להשיג אליו: ושית על עפר בצר: זהב: והקבוץ בצרים: והיה ש חיוכ ישרי בעריך: זהביך. ויש ספרים מדויקים אין בו יוד אם כן יהיה לשון יחיד וסנול הריש בעבור האתבחתא: אינב ואפשר גם כן היותו לשון רבים ואעפ שחסר יוד כי ימצאו כמוהו רבים כי בקקום בקקים בחום -ובקותי את עצת יהודה וירושלים במקום הזה פועל יוצא: גפן בוקק: ישואל בודד: ירמיה הושיב זהגפעל חבוק תבו' הארץ: ונבקה רוח מצרים: בשקל ורחבה ונסבה: משפשם נסבה נבקה: והפועל הכנד ישעי כ בקע ים ויעבירם: ובקעת דום בי ביתן בקע אשר בלחי: ויבקעו שלשת הגבורים במחבה פלשתי וויאמ אשר בלחי: ויבקעו שלשת הגבורים במחנה אלינו: להבקיע ויבוקקו את ארצה ענין ריקות ירמ תילי יחוקא ישעי בַעלה׳ ויבַקע אלַים את המכתש שופטים לבקעם אליו: על בקעם הרות הגלעד. בפו פולח ובוקע בארץ: והפועל הנוסף ונבקיענה אלינו: להבקיע דה עאום ישציה מלר אל מלך אדום: ושלא נזכר פועלו ממני הבקעה העיר: והנפעל נבקעו כל מעינות תהום רבה: כי נבקעו י רמיה נח שעיח במדבר מים: אז יבקע כשחר אורך ותבקע הארץ לקולם ותבקע אפעה: ונא תהיה להבקע: ישעי מלכי ישעיה י חזקחנ והנה התבקעו: והעכק ם יתבקעו: והדגוש ביצי צפעוני בקעו: ורוח סערות תבקע: כמבאי עיר מבקעה: יהנשע מיכ' ישעי 'יחזקא ב' ומ קעים ומצרר ם: יכקע צורים במדבר: היוצא לכלישי ובקעתי רוח כערות: והשם והבית הקטן בקיעי יהושע תיל יחזקחל ואת בקיעי עיר דוד בורם ענין ביקוע: ומן הענין הזה בקע לגלגלת: בסגול: והוא מחצית השקר לפי ש ישעיה משא שנכקע מ ושקר ופי ובקעה ודגדה הבקוע הוא יציאת האברות מן הבצה וכן ביצי צפעוני בקעו: יוצאים יפעיה כ בבקעה וביר: והרבסים לבקעה וימצאו בקעה מקום בישור מן ההרים וגם הם מענין הראשון נקבישני נח ודרשתי את צאני ובקרתים: לא יבקר הכהן: ולבקר בהיכלו: והיה די לבקר: פי'בטיעלה ברבי יהוקחל תוריע תילי מבים לבקרו: והשם בבקרת רועה עדרו כולם ענין דרישה ונקורי ומן הענין הזה נקרא בוקר כי בבקר יתבקר יחוקחל בל דבר לאור היום והפכן הערב שיתערבו כל הדברים ולא יכירם אונ: ויקרא האור בקר: ברן יהד כוכבי בקר: באלו אמר כוכבי אור כמו הלרוהו כל כוכבי אור: והם השבעה המשרתים וכן נקרא הבקר אור כן ה תילים האור עד בחצית היום כאלו אפר מן הבקר: והקבוץ היה זרועם לבקרים: ויש לפר מזה ולבקר בהיבלו בפו ולשחר: בקרת תהיה פולקה תהיה: וכתב הגאון רב סעדיה כי אם לשון בקרת לפי שהמלקות הוא ברצוע׳ ישעית טל בקר: או יהיה הכית במקום פא כי ו'פי, שהם ממוצא אחד הם קרובים כענין כמו שמצאגו כושון המשנ' הבקר לעניים שהוא כמו הפקר: ותרג'ירושלמי תשמטנה ונטשתה תשמשון יתה ותכקרון יתה: תהיה להפקר היא לפי שלא חופשה ועל כן לא יומתו אבל מלקות יש: ואם רבותי זל כי המלקות לה ולא ידוע: דו לפי שאמר תהיה ולא אמר יהיו משמע היא לוקה והוא אינו לוקה: ועא צאן ובקד ידוע: הזרוש בבקרים: ודמות בקרים מתחת לו ניבכ יוהפעל הקל מכנו כי בוקר אנכי: בלום

שמוס דה' עמוש

33 3

והנפע'נבעו מצפניוי בכעה בחומה נשגבה: תרגו' ויבקש ובעא: ופי' נבעה על חפרץ כי כשיהיה הפרץ בחומה בשנכה יכנסו ויבקשו משם: ויש מי שפר מן הענין הזח בעים רוחו: וחסר בית השירות ומשפטו ב בבעים:והמם בוספת כמם ריקם ופי בבקשת רוחו כלו ברצונו: וענין אחר מים תבעה אש: פי כי האש ת תרתיח המים והוא מענין אבעכועות כי המים כשירתחו יעלו אבעבועות: 🥏 ול יונה פי מזה הענין נבעה בחום' בשגבה כי החומה כשהיא קרובה לנפול היא גוטה לחוץ ונפוחה כמו אבעבועות: לשחין פורח אבעבועות. והא בו נוספת ונכפלה בו הפא והע ונפל למד הפעל כמו תשגשגי מן ישגא אחר וישמן ישורון ויכעט: דרך הבעישה בבהמה שמבעשת ברגלה לאחור : ואמ'על דרך המש'וישמן כי יקח איש ובעלה: ובעל בת ישורון ויבעש: והוא דרך בזיון וכן למה תבעשו בזכחי: תכעל: ולארצך בעולה: ומזה אל נכר: הבעילה היא האישות: ואפר על דרך משל וארצך הענין נקרא כל שהוא אדון הדבר בעל כמו בעל האשה שהוא אדון לה ואמרו אם בעליו עמו לא ישלםי פי׳ ואם אדניו: בעלי גוים: בעל הבור: האיש בעל הבית: כן האשה בעלת הבית: בעל החלומות: הפרשו' : בעלי חצים: בעל פיפיות: בעל בעמיו: אדון בעמיו: ונחסרה בית השרות או למד ומשפטו בכעל בעמיו וכל הדומים להם על הדדך הזה יומזה השרש והענין בעליל לארץ יוהוא בשקל סגריר: ופי אדון הארץ ועוד נכתבנו בשרש עלל: ויש מי שפרש ואנכי בעלתי בם נאם ה'אשר בפסוק הנה יקים באים נאם ה'וכרתי את כית ישראל ואת כית יהודה כרית חדשה לא ככרית אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים וגו' כמו געלתי: או כמו בחלתי: ואין ערך רק פירושו בעלתי ממש לל אעפ'שאני בעלתי כם והייתי להם לאדי המה הפרו את בריתי: ואאזר פי'בי כל לשון בעילה שהוא רבק עם בית הוא לשון גגאי ופי'גכ'בי אנכי בעלתי בהם ולקחתי אתכם אחד מעיר וגו' לשון גנאי כלו קצתי בכם בזמן שעבר אך עתה אקכץ אתכם וכן אמר בער'בעל אל דגול באל ברה כלו' קץ בה וגרשה: ונקראו הפסילים והעצבים בזה השם: בעל פעור:את שמות הבעלים כי הם כאדון לעובדיהם: בעל גד בתרגומו מיטר גד: ואפשר שנקרא מזה קרית בעל לפי שהיתה במישור והיא עיר בערי יהודה: ונקראת גם כן בעלה ובעלי כמו שג'מבעלי יהודה: כי בערה כם אש ה': גחלים בערו פמנו והנה הסנה בוער באש: דולק כאש בוערת דולק' כאש תכער יער: כפשתים אשר בערו באש ינשרפו בדוע לא יבער הסכה: לא ישרף: יש מי ש: שפרש כל לטון בוער יוצא ומה יעשה בכפשתים אשר בערו באש: והנכון שכולם מהקל פעלי עומדי ופי באש תבער יער תבער ביער:והפועל הנוכף והבערתי בעשן רכבה כלו באש גדול המעלה עשן גדול: ויבער מגדיש ועד קמה: המבעיר את הבערה: והשם במשקל אחר ויקרא שם המקום ההוא תבערה: והפעל הכבד ובער עליה הכהן: ובערו בהם אש: האבות מבערים האש: ואת האח לפגיו מבוערת: והיה לאד' לבער : וכולם עגין הדלקה והשרפה אלא שענין הבערה נופל על האש בעצמו אפי לא תצא פעלתו אל אחר: וענין השרפה באש תצא פעלתו אל אחר לעולם: וענין אחר ובערת הרע מקרבך בערתי הקדש מן הביתי ולא בערתי ממנו בטמא כי אם יהיה לבער קין יונבערה רעה מישראל: ופעל ככד אחר הנני מבעיר אחרי בעשא ואחרי ביתו · והשם ברוח משפט וברוח בער : ושבה והיתה לבער : -- וכל הדומים להם ענין הכרתה והסרה והוא קרוב לעני הראשון וענין אחר כי יבער איש שדה או כרם כי ירעה: וכבד אחר ובער בשדה אחר: וירעה: בערתם הכרס. רעיתם: והיה לבער לרעות: ויתכן גם מזה והיה לאדם לבער: וגם זה הענין סרוב לענין הראשון כי המרעה והמאכל הוא הבעור והכליון: טענו את בעירכ' בהמתכ' ושלח את בעירו : בהמתו: תרג'בהמה בעירא: ועגין אחר ובאחת יבערו ויכסלו ונתתי ביד אנשי בוערי : בינו בוערי בעם ויש לפרש ביד אנשים בוערים: מהענין הראשון וכן ידמה דעת בעל המסורת שאמר בוערים שנים בחרי: לישני: והגפע' גבער כל אדם מדעת: עצה גבערה: והתא' איש בער לא ידע: עניינו ידוע: והוא קרוב לעני' טענו את בעירכם כי הכסיל כבהמה: והמן נכעת: וכבאי נבעתי יהתיו למד הפעל נכלעת אלוה יערכוני בעותיך צמתותוני והכבד פלצות בדנש: והשם והבה בעתה: ומא בעותי בעתתני: ובעתתו רוח רעה: הנה רוח אדי. רעה מבעתך: כולם ענין בהרה: הטבעו כבוץ רגליך: כמו חק מן חקק: ועוז מן עוז: וענין בץ טיט ורקק וכן בצאתיון וגבאיו העמקים שהם את החציר ואת הבצלי ירועי מלאים טיט : וכן היגאה גמא בלא בצה : בסתר קנה ובצה : כי בה תקות חנף כי יבצע: בלה בצע בצע: שנאי בצע: מה בצע כי נהרג את אחיכו ואם בצע כי תתם דרכיך: בצע כסף: בסגולי איש לבצעו: אמת בצעך והכבד ותבצעי רעיך בעשק כלם ענין חברה ועשק ופי ותבצעי כתרגומו ואהנית רחמך באונסא כלומר נתת להם כצע ככף בעושק שעשקת החלשים כך יופי שנאי בצע שאינם רודפים אחר תאות העול 'ואהבת העשר והמעלה אלא שונאין ומרחיקין קבוץ הממון כי אם כדי חיותם ואם יחיו עשירים יסתפקר במה

שחנגם הבורא ולא ירדפו לקבץ עוד ואותם האנשים הם הראויו לפנותם שופפי

יפעיה ישעיה ישעיה

האזים
האזים
האזים
האזים
האזים
האוא מצח מלחבי
בישיה ב
משפטי משפטים מוכי שמול
בישיה משפטי מוכי שמול
בישי אמיר
בישי מעי

בפלח הושע

בחעלותך תילי שמות תילי שופטי שמות

בפניה פופטי משפטים בהעלותך צו יהוקאל ב'ירמי ב'ישעי

תנה תכני מלכי מכני מלכי ישעיה ב משפטי ב משפטי ב ישעי ב ישעי ב מקן משפטי

ירמי ישני 'תילי אסתר דניא ירמי א נבתילי ישעי שמוא ב'ירמי לחום ב'בחעלנתך איוב ב'בחעלנתך איוב ירמי יתרו נישב און שופעי ישני ירמי מי יחזקאל יתרו ופ שיעור מהלך ארץ מן הבקד עד עת האכילה כי כן משערין הולכי הדרכים והגאון רב סעדיה פי גכ הכף בי הדמיון אבל פי אותו כמיל לפי הענין בלא חבר: בר ולחם ומזון כתכנו בשרש בר:

בר דו וימלט: כי בורח הוא: ויברח יעקב: ויברחו בהחבא: והפעל הכבד והוא עובר המה
הבריחו את יושבי גת: משדר אב יבריח אם: ואבריחחו מעלי: ויבריחו בל העמקים: לא יבריחנו בן קשת:
ושם התאר בריחיה עד צער: ומא והורדתי בריחים כלם ומא ואת כל מברחיו בכל אנפיו: וכתב אאזל
כי ויקם יונח לברח תרשישה

כי מלפני ה' הוא בורח אינו ענין בריחה ממש כי אין בריחה ממש אלא על סכנת נפש: אך פי לברוח במקו' הזה למהר השליחות ופי למה היה ממהר השליחות כדי שלא יתן לו הקבה' אות ומופת זיהיה סבה שישובו אנשי נינוח זתשובתם היתה גורמת כליה לישראל. זכן אמר על כן קדמתי לברח תרשישה: והאל יתכרך ששהיה יודע כונתו נתן לו אות בים כי אין לך אות גדול מזה שהטילוהו בים והיו הולכי אנשי האניה לנינוה וכיון שהיי שם וראוהו שם הבירוהו ויגע הדבר אל מלך נינוה ומיד האמינו בו כאשר העידו אנשי האניה וכיון שהיי בים ופי'כי לשון מלפני הוא במצות המשלח זכן יצאו מלאכים מלפני בצים: ויצא קין ממלפני ה' ואמר דוד אנה מפניך אכרח: ולא אמר מלפניך: זכן פי' ועתה ברח לך אל מקומף מהר'ללכת זכן מלפני ה' וומבן לפרש לפי פרושו אאו מבכל ברחו מכשדי' זכן ויברחו איש לשדהו הלוים והמשוררים. וענין אחר לברוח בתוך הקרשים: וחפעל הככד מבריח מן הקצה אל הקצה והוא משל על המלכי התקיפי ועוד נפר בשרש רוח: לויתן נחש בריח: תאר לפי שהוא מבריח הים מן הקצה אל הקצה וחוא משל על המלכי התקיפי ועוד נפרש בשרש רוח: בשרש נחש: ויש מפרש מזה והורדתי בריחים כלם כלו' קשורים בכרי ח ברול ועוד נפרשנו בשרש רוח: בשרש נחש: ויש מפרש מזה והורדתי בריחים כלם כלו' קשורים בכרי ח ברול ועוד נפרשנו בשרש רוח: כלם תאר כי בארש נחש: ויש מפרש מזה והורדתי ברוחים כלם את לה' ברוכים אתם לה' זרע ברוכי ה' ברובי ה' ברו

לא נבנה בנין הקל ממנו: והשם ברכה בקרב הארץ: ברכת ה'היא תעשיר ברבות לעד: ברכות טוב:ברכות שמים והפעל הכנד ברך את אברהם ככל: ובוצע כרך פעל עכר גב'כי יבא בפתח ובצרי במו שבארנו בחלק הדקדוק: וכן וברך ולא אשיבנה פעל עבר גכ'כי פירושו וברך השם יברך אותם ולא אשיב הברכה כהם: יברך את בית ישרצ :ברך ה'חילו: ויברך ברוך אתכם מקור על משקל יסר יסרני ומקור במשקל אחר כי ברך אברכך: והנה ברכת ברך: וכן הנת ברך לקחתי בלומר לבוך אותם לקחתי ויש אומ' שהוא שם: ויברכו לכל האנשים המתנדבי לשבת בירושלם ויברכו כל הקהל לה אלדי אבותיהם ברכנוכ מבית ה' והגפעל ונכרכו בך: וההתפעל והתכרכו בזרעך וכל הדומים להם ענינם ידועי ברך נכות אלדים יברך אלדים ומות יוחדומים להם כנוי הקללה: קח נא את ברכתי: בנחתי וכן קח נא ברכה מאת עבדך: מנחה: ויתכן להיות מזה מברך און מביא המנחה וכן לשאל לו לשלום ולברכו להביא לו מנחה · ואינו כן וארותי את ברבותיבם כאשר בתב היונה רק הוא ברכה ממש: והראיה שאמ'וארותי כי המארה הפך הברכ' כי הברכ תוספת הטוב והמארה מגרעת הטובה: עשו אתי ברכה פשרה ושלום: כמו ויברך יעקב את פרעה בי תמצא איש לא תכרכנו והדובים להם שהם ענין שאלת שלום וכלם ענין ברכה: בענין ברבת הנכראים האל יתברך הוא בעניין תחלה כמו ברכו ה'מלאכיו: ברכי נפשי את ה' והדומי לרם ועא ויברך על ברביו: נברכה לפני ה' עושנו: והכבד ויקראו לפניו אברך האלף במקום הא הברך או הא': למדבר כלו כל אחד היה קורא לפביו אברך: ויברך הגמלים: והשם תכרע כל ברך בשש נקדות יעל הברכים ונעל השוקים: וכל ברכים תלבנה מים וישם פניו בין ברכיו ימכרע על ברכיו: כרעו על ברכיהם: והוא רפה והמסורת עליו כל לשון ברכי ברכיו דגש בר מן שנים רפין ברעו על ברכיהם: והוא ברך על ברכוהי וענין אחר הברכה העליונה יש מפרשים המעין:והאמת כי פי ברכה מים מכונסין ולא מעיין וכן בדברי: רבו' זל' הפסקו' והברבות שנתמלאו מים מערב יום שוב אסור להשקות מהן בחולו של מועד ופי' הפסקות הם חריצים שאינם כגוים באבגים: והברכות הם חריצים שהם כגוים באבנים

ובסיד ומכנסין שם מימי הגשמים או מכנסין שם מים או מים מן המעין: וכן ברכת השלח לגן המלך: ברכות בחשבון ברכות מים: ואפשר שיהיה כמותם גם ברכות יעשה מורה וכן הבה לי ברכה כי ארץ הגגב בתתגי ואעפ שהריש קמוצה הקמץ תחת צרי וכמוהו רבי או הוא ברכה ממש: הבה לי ברכה כי ארץ הגגב בתתגי ואעפ שהריש קמוצה הקמץ תחת צרי וכמוהו רבי או הוא ברכדים: וכן פרשו אאזל והביא ראיה בלשון ערב שאום לבגדים הנאים מברומה: ברק ברוק ברקים וילכו ידוע: אדם פשד וברקת: וברקת וזהב אכן יקרה ברקים וברקים וילכו ידוע: אדם פשד וברקת: וברקת וזהב אכן ברן שהיא מבהיקה כמו הברק: למען היה לה ברק: כלו שתהיח לה בונה הרב במראה הברק: וברק מברורתו יהלך: הוא להב החנית שדומה לברק: וכן מכיני הקוצים: נד וברק ממרורתו על המרה האדומה והוא כים המרה: ואת הברקנים: מון ממיני הקוצים: גד

רגם פתואל ויצא הוש: דה משלי עזרא די ישעיה ב'יחוקאל יונה

יוניה

יחזקאל בראטי תילים בלק ישעי ה עזרא ישעיה ישעיה חיי שופטי רות הי ישעי משלי תילי ב יחי חיי תילים בלק תילי ברכה יהושע

עזרא דה תילים תולדות וירא מלכי אי וב נישלח שמואל ישעיה שמיאל מלכים ויגש מלכים ויגש תולים ב' מלכי תילי ויגש חיי ישעיה תבא ירמי מלכי ב'שול יביאל

עזרא שיר קהלת ה סופטי יחזקאל תלני אינב תבוה יחזק יחזקאל יחזקא אינב חבקוק מופטים

בקש ה'לו: בקשתיהו ולא מצאתיהו: ובקש ה'מיד אויבי דוד: פידי תבקשנה יקל הקוף בקש ושלא בזבר פועלו ממנו ויבקש וכן רוב הבגין בשוא הקוף קל: הדבר וימצא: ותבקשי ולא תמצאי עוד: והשם ולעשות את בקשתי: וכלם ענינם ידוע: או פר ברי ומה בר בשני כמו מה בני כי כן תרג בן ברא ירבו בבר: בחוץ כי בן תרג חוץ בראי בתבואה כמו נושאות בר ולחם ומזון שפי תבואה: לשבר בר: וכן יהי פסת בר בארץ וכן פי אאזל מזה באין שפים אבוס בר ופי באין אלפי אין אבוס בר: ופי אבוס מגור מגורה כמו פתחו מאכוסיה ואין עומד במקו שנים כמו תקות ענוים: ואפשר שיהיה שרש זה שפי'תכואה ברר: וכן ירבו בבר: אבל שרש מה ברי ברה ועמהם הימן וידותון ושאר הברורים אשר נקבו בשמות: והפושעים בי כמו ובחרתי: ולבור את כל זה: בשורק כמו בחלם: והפעל תכבד לא לזרות ולא להבר: פתח בסוף פסוק: וקרוב מהענין הזה וישימני לחץ ברור שפיר מרוק: וכן הברו החצים שפי מרקו החצים: וכבר פרשתי הברו החצים בשרש אבר פי אחר: יוכבד אחר ולברד וללכן: וההתפעל יתכרדו ויתלבנו: עם נכר תתבר עקרו תתברדי והנפעל עם נכר: הברו נשאי כ לי ה': והתאר ובר הייתי בעיניך ינשקו בר: באין אלפי אכוס בר: לברי לבב: ברה כחבה: והשם כבר ידי ישיב לי ואצרוף כבר סיניך כמו הדבר שמבררין בו הכסף מן הסיגים: ויש מפרש מזה יהי פסת כר כארץ כלומ' ישאר מעט בר וצדק ואמת בארץ: וכן ותרבי לך בורית כי הריש ראויה להדגש לולי כי לא תקבל דגש ומשפטו בררית בפרס גפרית ולפי שהוא מכרר הכנד נקרא כורית: ופי ד' יונה כי הוא עשב שמכבסין בו: ויש מפרש אותו כי הוא הנקרא בלע'שבין: לברם האלדים הראוי לכרם הבית חסופה והריש דגושה בפלס לתמם ובעבור כי הריש לא תדגש נמשך הקמץ ונתחדש אחריו גח תמורת הדגש כמו שהיה כמלת בורית: או יהיה לברם פעל עבר דל לאשר ברום האלדים משאר הגבראי לדעת ולהכיר ואעפ שאין המנהג להכנס ו בכלם שהם אותיות השמוש בפעלים העוברים הנה מצאנו מהם מעטים יכנסו עם הא השמוש: זיתפרש במקום אטיר והבית גכ'כמו בהבין לו דוד יוכל ההקדיש שמואל: הנמצאו פה. כמו שזכרגו בחלק הדקדוק וכן יהיה הלמד בלברם במקום לאשר ויהיה ברם מזה השרש זעקרו להדגש או יהיה מנחי הלמד בראשית ברא אלדים יביום ברא אלדים אדם :לב טהור ברא לי אלדים מן ברו לכם איש: וכולם ענין יצירה:אך יש יהלל יה: ביום הבראם ביום הבראך כונגו: והנפעל ועם נברא הפרש ביניהם כי לשון יצירה אינו נופל אלא על דבר שיש לו ממש ועורה ומה שאמר ויוצר רוח אדם בקרבו על יצירת כלי הגוף המקבלים כח הרוח והם המוח והלב: ולשון בריאה גופל על כל דבר: ופי'רבי' סעדיה כי אמרו בקרבו דל כי הבורא בורא אותה עם שלמות צורת האדם זהו שאמר בקרבו בריאה הוא התחדש הדבר וצאתו מאין ליש וכן אמר בפסוק ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו: תחלה בראתיו הוצאתי אָתוּ מאין ליש ואחר כן יצרתיו שהעמדתיו על תכונת ו צ'רה ואחר כן עשיתיו שפירושו תקנתיו כי לשון מעשה הוא תיקון הדבר והשלמתו לפיכך אבר אף עשיתיוי וענין אחר הפעל הדגוש ובראת לך שפו ובראתו והיו לך תעאותיו יויד ברא בראש דרך עיר ברא עניינם ברירה ובחירה: וענין אחר וברא אתהן בחרבותם ענינו וכרת ודמהו אדני אבי זל ללשון הער שאום לכריתה אל ברי: וכן תי ויבזעון יתהון בסיפיהון: ויש כי שפירש מזה הענין ובראת לך כלו שתכרות עצי היער ותכנה שם ערים לשבתי וכן אם בריאה יברא ה'ענין נזרה וכן בראשית כרא: והנכון שיהיה ואם בריאה ענין יצירה כי כל דבר חדש יקרא בריאה: וכן בראשית ברא: וכן בורא ניב שפתים כלו מחדש דבר שפתים שיאמר שלום שלום לרחוק ולקרוב: וענין אחר ועגלון איש בריא מאד עניינו שמן: וכן עשרה בקר בריאים: הכריאה תזכחו: ובריאות בשר: ואמר בשבולים בריאות וטובות על דרך ההשאלה כלו מליאות וטובות בין שה בריה ובין שה רזה משפטו בריאה: אבל בא כדרך בעלי ההא כי כן המנהג להתערב נחי הלמד בעלי ההא עם בעלי האלף בחרבה מקומות: ומאכלו בריאה כלו' שה בריאה והפעל הנוסף ממנו להבריאכם מראשית כל מנחה ישרא וברד ברדת היער: וברד פעל עובר שהוא חציו כמץ וחציו לעמי כל אלו ענין שומן: במו ברד ואעפ׳ שהוא על משקל אחר והוא בפלס דבלת ופי׳ פתח מענין כרד וברדת שם בשיברד לא יפול הברד בעיר ולא על הזרעי כי אם כיערות שלא יזיק להם וכן ובשפלה תשפל העי דל כל שפל שיהיה בעיר לא יהיה כי אם בשפלה כלו' שלא תשפל ולא תרד העיר מגדולת לעולם ולא יזכר אדם בה שם שפל כי אם על השפלה שהיא העמק: נקדי וברדי : שיש להם כתמי לכני כמו ברד וכן סומי אמצי ברו לכם איש בחרו: ועא ולא ברה אתם לחם ולא אכל עמם: ואברה מידה: והשם בברותי ראש ומא' הביאי הבריה: והפעל הכבד והברגי לחם: להברות את דוד לחם וכבד אחר היו לברות למו: והוא מקור ויתכן היותו שם בפלם חמות אחות יאו יהיה מקובץ מן ברה כמו מן אלה אלות וכולם הם ענין האכילה המועשת: ועל דעתי כן הוא כברת ארן שהכף כף הדמיו ואיננה שרשית

ש:מאל שיר שממאל ניבא אסתר יחזקאל אסתר משלי אינב ניבז מקץ תילים משלי ירמי

דה אינב יחוק אלקהלת ידמיה ישעיה ירמיה דכיאל ב'שמואל ישעיה תילי משלי תילי פי ד שמנ' אינב ישעיה תילים

קהלת

רה רה

שמואלבראשיתב תילים תילי בראשית יחוקא ישעיה

מעיה

Japan - Argan Japan

קרח טעיה פופטי מלכי יחוקל מקן יחוקאל

חבקוק שמואל ישעיה

ישעיה

מצא זכריה שמ אל ב פילים שמואל ב איכיז ניתי

ומחברין ממנה אכנים ועושין מהן ענקי בלעדי אחזה אתה הוריני: כלעדי אלדים יענה זולתי זולתך: ואין תכן המלה שתאמר בלשון יחיד כי אם כלשנן רבים ותכנם עליה מם השמוש מכלעדי מזבח ה'אלדינו: ואעפ'שיספיק מכלי המם כמר יהושע המם טשו זה לתוספת באור כמו שהכניסו אות השמוש על תוך ויספיק בזולתה · בלעדי רק אשר אכלו לד לד. הבערים היוד אינה לכנוי המדבר אעפ'שהיא נראת הנה כמהו מצאנו הרבה יוד הרבים נראת כמו וקרע לו ירמי ישעי ב'יחזק. חלוני וחשופי שת: ואורגיט חורי: על כל אצילי ידי: יוצר גובי: ושרי עזרא פי היוד לכנוי כלומר אך בלעדי לקחו והוא מה שאכלו בערי בבר כתכנו אותו かつかり פורח אבעבועות. בשרש בלכי היא מלה מורבבת: בעליל לארץ: שם מן בעל בפָלם סגריר: מן תילים ככר זכרגוהו בשרש בעחי אפרשנו בשרש עלל: ירמיה וקבית בקבוק סגר:ופי אדון לארץ זעוד יוצר חרש: הוא כלי חרש או זולתו שפיו צר ולפיכך נקרא בקבוק כי כאשר שותה כו האדם או שופך ממנו עושה בקבוק ובלשון לע'ויון וישמעאים שמו ביקאלי: מלכים וברבורים אבוסים: עופות פטומים עומדים ער^והאבוס תמיד וכן אם המתרג' ועופא פטימא והעוף בויקרא רבה מהו וברבורים אבוסים ר ברכיה בשם ר יהודה אמ'מיני המסורם הוא שיתפטם ביותר ביבריא , רבנן אמרי עוף טהור ומעולה הוא והיה בא מברבריא והיה עולה על שלחן שלמה בכל יום: תילים ברזר כאה נפשו: בכבר ברזר: ואמר נפשו כי הנפש מעוגה בענוי הגוף: תילים וברול פי בכלי ברול: ימלא ברול ועץ חגית פי ברול לכרות הקוצים כמו קרדום או גרון וביוצא בהם: וכן ואת הכרזל נפל אל המים רל הגרזן שבורתין בו העצי : גשלמה אות הבית מלכים יהושע והיא עלתה עליהם על הגג:ועשית מעקה בשם השם: לגנך:את גגו תצא תצוה ואת קירותיו: והוא מכונה בלשון זכר כמו שאם בי יפול הנופל ממנו:ווזקבוץ כלשו נקבו יהיו כחציר גגות:כי עלית כלך לגגותי תצא ישעיה ו נאה גאה: כי גאו המים ויגאה כשחל תעודני: פי וירבה החולי וכשחל תעודני: היגאה גמא פי בשלח איוב ב' ישעיה תולי ישעי היגדל וכולם מענין גאה וגאון כי הוא הגודל והרומומות: על כל גאה ורם:וראה כל גאה. מואב גאה מאד: והקבוץ בית גאים: והבוז לגאיונים כמו לגאים ואם הוא שתי מלות עניינו מלה אחת כמו ישעיה תילים ב' עגלה יפהפיה והיוד הנראית בו למד הפעל תמורת הא: על כל גאה ורם: - כמו עליונים אלא שנשתנו ת ישעיה תנועותיו מפני אות הגרון ובכתוב הוא מלה אחת והוא העניין המפורש ובא הקרי בשתי מלות להוטיף כו ענין כי נאי הוא נאים ויונים מענין העיר היונה יחרב היונה שהוא ענין ולא תונו איש את עמיתו. ובחכרון בפניה ירמיה ישעי איוב ישעי ההא שמענו נאון מואב נא מאדי והשם גאה ונאון יובהראות למד הפעל בויו נאוה אפיקי מגנים: גאותו ונאונו ומשק אח בנוח למד הפעל גאות לבש בנאות הים: ומא לפני שבר, נאון: את גאון יעקב בגאון יחוקא ירמי ישעי רוכ נאר ה עבדו יעקב: גאל גליך: והקבוץ ביום גאוגיך: מפני גוה: נזברגו עוד בשרש גוה: שלקרוב משפט הגאלה נקרא לך אתה את גאלתי יובא גאלו הקרוב אליו: מגאלינו הוא:לפי בהר רות בהר ב'ירמיה בהר בואל: והנפעל או השינה ידו וננאלי ואם לא ינאל באלה: והשם ולך הגאלה: ויש מפרשי ואשר יגאל מן ה הלוים:אטר יקנה כלומר אם יקנה אדם מהלוים בית עיר חומה לא יחלט לשנה כמו מישרא אא יצא ביובל אם לא גאלו כנתים: ויש לפר'לשון גאלה לפי שאכר גאלה עולם תהיה ללוים יכול לא דבר הכתוב אלא ב בישראל שלקח ביד לוי שיש ללוי לנאול לעולם אבל לוי שלקח בלוי לא יגאל לעולם לפיכך אבר ואשר י יגאל מן הלוים כלו לוי גואל מיד לוי גאלת עולם ואם לא גאלו ויצא ככבר בית ועיר אחזתו ביובל:ועגין צפניה מלחכי ב' אחר הוי מראה ונגאלה מלרע: והוא נפעל עומד: והכבד במה גאלנוך: להם מנואל: ושלא נזכר פועלו זיגאלו כין הכרגה: והמרכב ממנו עם הנפעול נגשו בדם: והתאר גאלי הכהגה בפלס תאמי עביה וההתפעל עזרא איכה עזרא אשר לא יתגאל בפת בג המלך: וכבד אחר וכל מלבושי אגאלתי: משפטו הגאלתי האלף תמורת הא הבנין דניאל שיר והפעל הקל מזה הענין יגאלוהו חשך וצלמות: כלם ענין שנוף ולכלוך וים יגאלוהו חשך וצלמות מענין עורחכ מנאלינו הוא כלומר יהיו קרוכיו החשך והצלמות: ויש מפר מזה ויגואלו מן הכהנה: גאלי הכהנה: . והוא הפך הענין כמו משריש ומשרש כן גואל הוא הקרוב ומגואל הוא שנתרחק מן הקרבה והמשפחה ירוקאל תילי יחוקאל גב המזכח: על גבי חרשו חורשים: וגביהן וגבה לחם: בתרחקו שלא מצאו כתב היחש: יחזקאל אמנכי מי שגבו בפופח ויש לו חטוטרת על גבו יקרא גבן והגון וגבותם מלאות עינים: או גבן או דק בוספת: וכן הרים נבנונים: החרים השפלים כי הגבן מפני כפיפות גבו הוא שפל קצר קומה וכן ההרים ה השפלים בקראו גבנונים ועוד כי נכפפה קומתן ורעשו וחרדו ביום מתן תורה כמו שאמר ארץ רעשה אף שמים נטפו הרים נזלו מפני ה'ואמר ויחרד' כל ההר מאד: ואת גבות עיכיו הגבות אשר על העינים: ויתכן

חיוב מקן

תיני ב משני תיני ישי יה

מנגרע

החצים או החביתות שהם עץ ברוש: וארבי אבי זל'פי'הגבורים אחזתם רעדה כי הגבורים והגדולים יכנה אותם ארזים וברושים כמו שאמר ואכרות קומת ארזיו מכחר ברושיו רהיטגו ברותים וגכרתה בריתי כמו ברושים: זאת אות הברית: וברית שלומי לא תמוש: ברית חדשה: לכה קיום: , ויש אומ'בי התיו מומרת בהא כמו שבית והוא מן וברא אותהן ואעפ'שכתוב באלף ענינו כריתה כי בשל קציר: גם בשלו עצמיה והתאר ובשל מבושל במים: את הזרוע בשלה: והכבד ובשלו בהם: ובשלת ואכלת: ובכלי הבקר בשלם הבשר: פי'בשל להם: בשלו את הכשר: אא תבשל גדי: ושלא גזכר פעלו ממנו ואם בכלי נחשת בשלה: אשר תכשל בו: ושם לקדרות ומבשלות עשוי מתחת השירות או יהיה מבשלות מקום העשוי לבשל שם וכן תרגם יונתן ואתר לבשלא עביד מלרע לנדככיא:א אלה בית המבשלים: פי'בתי הטבחים שהיו מבשלים שם באותן הבתים: ואמר בית במקום בתי ורבי' כמהו במקרא יחיד במקום רבי׳ וכן אמר לא תשב אשה לי בכית דוד מלך ישראל כי קדש המה אמר בכית דוד במו בבתי דוד ואמר בבית דוד על דרך בלל ואמר כי קדש המה על דרך פרט: וכן אמר אשר באה אליהם ארון ה'ואעפ'שלא היה הארון כי אם באחד מהכתים נקדשו כל הבתים ואמר כי לא תשב שם לו אשה: וכבד אחר הבשילו אשכלותיה: והכל ענין אחד כי בשול הפירות כמו בשול הכשר כמו שאין ראוי לאכל הכשר קודם שיתבשל כן אין ראוי לאכול הפירות קודם שיתכשלו אלא שבשול הפירות הוא בשול הטכע ובשול הבשר וביוצא בו הוא בשול המעשה וכל לשון בשול בשר הכתוב במקרא הוא על ידי מים על האשי אבל אחד מעאנו שענינו צלי והוא ויבשלו את הפסח באש כמשפט שפי ויצלו: וקנה בשםי לא כא כבשם ההוא: ואת הבושם ואת השמן: ומא וקבמון כשם מחציתו בשש בקדות: ומשקל שלישי אריתי מורי עם בשמי והקבוץ בשבים ראש: והוא מקבץ מאחד מהשלשה המשקלי ובאור דקדוקם תמצא בשער דקדוק השמות: ביותה יעו בושסכם על דל :אין למלה הזאת חבר ועניג' לפי' מקומר עמפבם וְהָטריחכם על דל אי ענין פרמס וכבר בתכפובו ענין אחר בשרש בום -ויברך בל בשר: ולא ישחת כל בשר: שם כלל: ופירשו מזה ובשר קדשייעבר בעיליף כלופר ואנשי קדש יעברו מעליך: ושם פרט אך עצמי ובשרי אתה: עצם מעצמי ובשר מכשרי: ובשר כי יהיה בעורו: בעור הבשר הבשר העליון החיצון יקרא עור כנגד הבשר אשר תחתיו הפבימי ויקר גב העליון בעצמו בשר ורוצה בו העור לבדו והוא אמרו דבקה עצמי לבשרי : רוצה לומר לעורי כענין צפר עורם על עצמם: ומה שאמר בעורי ובבשרי דבקה עצמי רצה לומר כי שניהם העיר והבשר שבו לאחד ואין בו אלא העור העליון שהעצם דבקה בו: וכן יזכר העור בכלל הכשר והעור : יאכל בדי עורו כאלו אבר בדי גופן: והקבוץ חיי בשרים לב פרפא: ומבשרך לא תתעלם "רל מקרובך כי קרובו שלאדם כבשרו הוא כמו שא אך עצמי ובשרי אתה ויבא לכנוי הערוה לזכר גדלי בשר אשר בשר חמורים בשרם כי יהיה זב מכשרו - רד בשרו את זובו. או החתום כשרו מזובו: וכנוי לערות הנקבה רם יהיה זובה בבשר : וענין אחר אשר בשר את אבי: רגלי מבשר ויטן המבשר ויאמר גם ישרא לפני פלשתים: מבשר פוב ימבשרת ציון: מכשרת ירושלם פי'את ציון המבשרת ואת ירושלם הרימי בכח קולך ובשרי ערי יהודה ואמרי להם הנה אלדיכם: כמבשר בעיניו פי כמבשר טוב:וההתפעל יתבשר אדני המלך יוהשם איש בשורה אתה יאשר לתתי לו בשורה:פי אשר חשב שאתן לו שכר בשורה מספר החדשות על טוב או על רע יקרא מכשר לפיכך אמר ותהלות ה יבשרו כי הם יהיו חדשים בסיפור תהילות ה'כי ישראל הם התיחדו בסיפור תהלות ה'עד אותו הזמן: נחל הכשור: שם מקום ידוע אצלם: ונבלע בתה: והגבון כי שרש בתה בית בשקל קמה: ונבלע הגח בדגש בקבוץ בנחלי הבתות: עגין שממה:אלפים בת יכיל: ואיפת עדקובת עדק יהיה לכם מדה ידועה והיא כמדת האיפה שכך כתוב האיפה והבת תכן אחד יהי אכל האיפה מדת היבש וכת מדת הלח והבת עשירית החמר וכן האיפה כמו שאמר מעשר החמר הבת ועשירית החמר האיפה: וכן אמר כי עשרת צמדי ברם יעשון בת אחת וזרע חמר יעשה איפה: והקבוץ כי עשרת הבתי חמר ויין בתים בתולה ואיש לא ידעה: הבתולות היפות: והשם לא יפרד: לא מצאתי עשרים אלף בדגש: בתולי בתי: ואבכה על בתולי: ידוע יומזה הענין קראו רבותי לאדמה לבתך בתולים ואלה שלא בתחרשה מעולם קרקע בתולה היתה שלא עבדוה מעולם ועוד אמרו עד שמגיע לסלע או לבתולה כך אשה שלא נכעלה נקראת בתולה ובתקוך בחרבותם עניינו תקיעת החרב בגוף האד' ואת העפור לא בתר: בחר והכבד ויבתר אותם כתוך: והש על הרי בתר. ויתן , איש בתרו: והקיבוץ בתרים: ויעברו בין בתריו: ענין חלק ואשר הוא בן ארבע אותיות בדלח 'ועינו בעין הבדלח:שם הבדלח ואבן השהם:והיא אבן יקרה ואום' שהיא יהלם: ויש אום'

שהיא אכן לכנה עגולה שנוקכין אותה

דרילן תחת חנעצון יעלה ברוש:ברוש תדהר ותאשור:מין ממיני ארז בוייש בלע' והברושים הרעלו

ישעיה ב נחום

ישעיה שיח כח ישעי 'ירמי 'ניבא יחוקאל יחל י חוקאל בא נשג זכריה ראה מלכים צו תשא צו ב'יחוקאל

יחזקאל מלכים מלכים

コシツ

דה משח מוכים תשח ב' שיר תשח עמוק

שלים נח ירמים ניצא בהאשית תוריע

תולים איכה
תילים
אינכ
משלי ישעיה
יחוקאל ב'מצורע
מצורעב'ירמיה
ישעי'שמואל שמואל

פתואל ישעים ישעי מלכי קרופים יחזקאל

ישעימלכים חיי עמים בטו ב'שופטים

יחזקאן לך לך לך ש ר לך לך ירמי רהעלגתך בראשים

בחעומד ישעיה ניתי חכקוק הושע מיכה שעיה יירמיק מוכים ירמיה ב' דאה תשלי שמואל תולדות פיני תולרות נישב שמוא שופטי שמנו יהושע ישעיה שמנחל מילים ב' מוכים מקץ תילרות יחוקאל רכיאל הקתר יהושע וירא

מולרות בח

אינב

תולרות ברחשית מלכי עקר שמואל

יחוק אל תילים

תילים שמנאל

תילי דניא שמוחל

יחוקה ישעי נבוח

יחוקאל ישעי שלח נאתנני

דניא עובריה תילי בכני כ

תילים דה תילים בשלח

ברד דומות אל גביש כי הוא שתי מלות במקצת ספרים המדויקים: ובמקצתם ימצא מלח אחת ואעפ' כן והמן כזרע גד הוא: והוא כוסברתא בלשון רבו וכן בערבי נקר יתכן להתפרש שתי מלות: אלכסבור ונקר בלע כולייגדרי ומה שאמר כזרע גד לבן אין סמיכות המן ג הגד שיהיה עינו כך י כי אין הנד לכן אלא שהיה גרגרים דקים כדמות נרגרי הגד אבל המן היה לבן וכן אמר בפסוק האחר ועינו בעין זוכדלח להודיע כי אין סמיכותו אלוהגד בעבור עינו כי אם לתכונתו 🌎 וענין אחר העורכים לגד שלחן: למול: ואמר ד משה הכהן שהוא בובכ צדק שיורה על כל דבר טוב כי כן יקרא בלשון קדר. ואמר . מילים הושעויצת בא גד:כלו גודד הגדוד כי יגדו על גפש עדיק:וכהכי איש גדודים: בגים: גד גדוד יגודנו: לעלות לעם יגודנו: הגח תמורת הכפל: ועוד גכתכם בשרש גוד: והתפעל ובית זוגה יתגודדו: יתחכרו גדודים גדודים: עתה תתגודדי בת גדוד: וד יונה הכנים בזה הענין העורכים לגד שלחן יכלו במלוי כמו שאמר הממלאים למני ממסך: גדודות: וכולת כן כסתתרת עבו כי היה לו לוכר כל ידים גדודות: אלא שבולת כן כסתתרת עבו על כן כל ידים גדידות: וכן הוסיף בו יוגתן שתרג'על כל סיע'מתהממין או יהיה גדודות שם האחד ממנו גדודה בפרס[חלושה בלוכה: וההתפעל ממבו ויתגדדו כמשנש' עד מתי תתגודדי: ולא יתגודד ולא יקרח : לא תתגודדו וקרועי בגדו ומתגדדים כולם ענין שריטה בבשר יומזה הענין נחת גדודיה: כי החרישות שיחרוש החורש בארץ הם כמין שרישו בבשר והם העמקים שבין תלם לתלם כי הגבוה יקרא וישלח את גדי העזים: הקטן יקרא גדי בין כן העזים נרק תלם והחרישה שהוא העמוק גדוד: ודומה כי יש גדי שאיבו מן העזים: ור אברהם בן עזרא בין מן הכבשים שהרי סמך גדי עזים: פי'כי לא יקרא גדי כי אם מהעזים ומה שאמר גדי עזים כלו'קטן שעדיין עריך לעזים: וכן שעיר עזים ואמר בי כן נקרא בער גדי והקבוץ ואחד נושא שלשה נדיים שני נדיי עזים ובלשון נקבות ורעי את נדיותי : ז א תבשל גדי בחלב אמו: :ומה שאמר נדי הוא הדין לכל בשר בהכה אלא שדבר הכתוב בהוה ומה' שמנהג העולם לאכל כי מנהנם היה לאכל הנדיים יותר בהטלאים כאשר מצאנו בכל מקום במקרא שני גדיי עזים •אבכי אטלח גדי עזים: ובעשה לפניך גדי עזים:את אטתו בגדי העזים: ואחד נושא' שושה גדיים: שרבר על הקטן שבבהמה לפי שאין דרך לבשל בשר בהמה גדולה בחלב כי החלב מתבשל במהרה ולא כן הכשר אלא אם כן כשר הקשנים מן הבהמות שהן קרובים להתבשל: וכה שאם בחלב אמו לפי שחלב עזים הוא המרובה ובו דבר הכתוב על ההוה כמו שאכר ודי חלב עזים: וכן בדברי רבותי דברו בו בהוה לפי ש שהוא הבמצא יותר כמו שאמר עז לחלבה: מה שעזי חולבות מכור לך: וכן דרך הכתוב לדבר על ההוה כמו שאמר ואת בת היענה יוהוא הדין ליענה עצמה:אלא שאין מנהג העולם לאכל אותו אלא בעודו קשן טהוא רך אבל כשיגדל בשרו קשה מאד ואין ראוי לאכלוי והנקבה הקטנה יותר רך בשרה מהזכר לפיכד א אם בת ורבו זל דרשו כי לפיכך אכר בחלב אמו מי שיש לו חלב אם יצא עוף טאין לו חלב אם כי אסור בשר עוף בהלכ אינו בן התורה אלא בדברי סופרים: וענין אחר בלא על גדותיו: והלך על כל גדותיו: על בל שם ,יו מפה ומפה: ובת'ד יעקב בן אלעזר אשר בתוך הנהל הגד וליעזר: הוא אחד מן גדותיו: דיונתן בה גדרו מ,שיך גדרת ה'ארדי: כאשר גדרה נפשך: ויגדר תרגם דכגו נחלא דכשכט גדי בבך: פי בדבר הכסא כי גם הוא עומד ואינו יוצא כאשר כת' ה המלך שלמה: רק הכפא אגדל יונה: וילך הלוך וגדול: הוא מקור או תאר בענין פועל: וההתפעל והגדלתי והתקדשתי: כי על יתגדל והפעל הככד גדל הכלך אחשורש:אחל גדלך: ענין אלה וכל הדומים להם יקר והשיבות: - ויגדל הילד: ויגדלו הנערים: ענינם והדומים להם תוספת השנים: גם האיש משה גדול מאד: ביקר והשיבות · אחי יפת הגדול כשנים: זכן פרשוחו רכותי זל כי יפת גדול שבאחיו היה כשני את שני המאורות הגדולים: גדולי באורה:אשה גדולה:חשובה ונכבדת:המסות הגדולות:גדולות בפלאי והתאר במשקל אחר הולך וגדל וטוב:והקכוץ גדלי בטר: בפלם זקני מואב:והטם על פרי גדל: כגדל הסדך: את כבודו ואת גדלו: ובשרק הללוהו כרב גדלו: ומשקל אחר לך ה'הגדלה יולגדלתו אין חקר: ומשק' אחר בגדל זרועך: התרבות כי בנעורי גדלני כאכי והוא עומד ופי' גדל עמי והוא שב אל היתום שזכר למעלה: - וכן ומכשן אפי אנחנה: שב אל האלמנה וכה שאפר וכבשן אפי הוא דרך הפלגה ככיו מעודך עד היום הזה וזולתו: ור יובה כתב כי גדלגי עובר והפעל הכבד בתוספת ורבוי עגין ותרבי ותגדלי: והכבד הגדיל ה'לעשות עם ארה ועשה כרצונו והגדיל: ואל תנדל פיך: המגדילים עלי: ויגדילו על גבולם: ויגדילו על עם ה צבאות פי'ויגדילו פיהם הגדיל עלי עקב: - וצפיר העזים הגדיל פי'הגדיל לעשת כח וגבורה: עד דוד הגדיל פי'ה הגדיל לבכות: מגדיל ישועות מלכו בספר תהילים והתאר מגדול ישועות מלכו בספר שמואל: והפעל הדגוש מים גדלוהו ונשם ינדל י נדל פרע שער ראטו:

להיות מזה או גכן או דק: ותרגו' ירושלמי מפר' דגכנוי חפיין עיבוי פּלשגכות עיניו'מבסות עיניו כל כך הם גדולות: והגבו והישר עוד בעיני שעקר כלם לשון גבהות כי כל דבר הפנים העליוגים שלו יקראו גב:וכן גב המזבח ותכני לך גב:וכמו שאפר ותעשי לך רמה:וכן הגבן נקרא כן לפי ששדרתו בפופה הנת שבה שדרתו עליונה כמו גב הבהמה לפיכך אמר על גבי חרשו חורשים כלומר שמוני כפוף ומדרם לפנירם: וכן הרים גכנונים פי' גכוהים כי החרים יש להם גב גבוה באמצעם ומשופעים ככאן ומכאן ואמר למה תרצדון הרים גבגונים כלו' אעפ' שאתם גבוהים אין הבחירה בכם כי זה"ההר חמד אלדי לשכתו וכן נקראו גבות עינים לפי שהם גב לעינים: והנכון כי שרש כל אלה גבב והדגש יוביח ונפל ממלת גבגוני ולחשף מים מגבא: בשש נקדות והקבוץ גבאים בצאתיו וגבאיו: מקוה מים ותרגום לא נכה לבי ולא רמו עיני: על כן נכהא קומתו: באלף תמורת הא: בור נובא: ותגבהנה ותעשבה תועבה לפני: כפו ותגבהנה: ובא כן לזוג הפלות ויגכה ה'עכאות: ותעשנה ואעפב בכון הוא בלשון כמו תבואנה ותבואנה: והתא השפלתי עץ גבה י ועיני גבוהים תשפלנה :אל תרבו תדברו גכוהה גבוהה:פי'אמרה גבוהה:ומשקל אחר תועבת ה'בל גבה לב:גבה עינים: מגבה רוח ואפשר שהוא ממשקל גכוה: אכל מפני כבד קריאת ההא מפני המקף חסרו הקבוץ מן הכית: והשם עיני גבהות אדם:ומשקל אחר גובה שמים ולפני כשלון גובה רוח:וירא בגבהו והקבוץ גבהי שמים: ומשקל אחר אל תכש אל מראהו ואל גבה קומהו:בשקל בגדול זרועך:והפעל הגוסף מגביה פתחו: חגבה למעלה אם תגביה בנשר כולם ענינם ידוע ופי אם תגביה כנשר אם תגביה קגך בנשר או יהיה פעל עומד: וכן המגביהי 'לשבת: והיוד נוספת וכן המשפילי: בקרחת או בנבחת: הנבחת הוא מקום שלא היה בו שער אכל נבחת וכן נבחת הפנד שיידי ביים ביים שלא היה בו שער אכל גבח הוא: בקרחתו או בגבחתו קרחת הוא שהיה בו שער ונמרט וכן גכחת הפגד שעדין הבגד חדש ואין בו שער מפני הצרע׳ אבל קרחת הבגד שנמרט שער שבו מפני ישנו והשרעת בו: וכן אמר התרג'בקרחתו או בגבחתו שאמר על הבגד בשחיקותיה או בחדתותיה: וכן פרשו ב בספרא בקרחתו אלו השחקים: בגבחתו אלו החדשים ושם פרשו קרחת וגבחת הראש ואמרו אי זו קרחת ואי זו גבחת מן הקדקד שופע לאחוריו זו היא קרחת: מן חקדקד שופע לפניו זו היא גבחת: לא תשיג גבול רעך: וגבולה אל שפתה סכיב: גבול האמורי כלומר המסגרת סביב תהיה זרת: והקבוץ שוד ושבר בגבולך: והפעל ממנו אשר גבלו ראשונים: והירדן מלא יגבול אתו: וגם חמת תגבל בה: פי'תהיה לה גבול: והככד והגבלת את העם: הגבל את החר פי'תשים גבול: והתאר מגכלות תעשה בפלם הערים המבדלות׳ והשם בלשון נקבה וכסמת גבלתו: והקבוץ גבולות ישיגו: ובמשקל אחר שרשות גבלות:בפלם עבדות: ויפסלו בוני שלמה ובוני חירום והגבלים יהם פוסלי האבן בקו ובמדה כמו שפוסלין פנות הבית בקו ובמד'ונותנין חוט של סקרא בסוף מדתם או משרטטין בשרטוט ומשם יפסלו האבן והוא מענין גבול כלומר ששמים גבול למדת האכן: ומפרשים פרשו גבלים אנשי גבל שהיו אומבי אכן וכן זקני גבל שהיו אומגי אבן וכן זקגי גבל היו מחזיקי בדקד: הלא כחלב תתיכני וכגבינה תקפיאני <u>. ידוע: ווֹ יונה הכי בוה השרש או גבן או דק: הרים גכנונים: -</u> וככר כתכנום בטרש גב והוא גבע בגימין: בסגול: ובהא הנקבה גבעה: ובסמוך גבעת שאול: גבעת הערלות יו הרים וגבעות וגבעה כמו הר אבל אינה גבוהה כמו ההר :וענין אחר ומגבעות תעשה להם: הם הכובעים שמשימי על הראש לתפארת וענין אחר וימצא הגביע ואת גביעי גביע הכסף: שלשה נביעים משוקדים: ובמגורה ארבעה גביעים: האיש אשר גמצא הגביע בידו: והוא כמו כום אבר הוא עשוי בתכונה אחרת והוא שאמר נכיעי' מלאים יין וכוסותי: גבר חסדו על יראיו ברבות אביך גברו:והמים גברו. מאריות גברו:בערי:בעבור ההפסק: כי לא בכח יגבר איש:כי יהודה גבר באחיו: גם גברו חיל:פי גם גברו בחיל וההתפעל ואל שדי יתגברי ופשעיהם כי יתנברו: והשם קול ענות גכור : והקבוץ ואם בגבורות שמוני שנה איה קנאתך ונכורתך: והפעל הכבד העובר ונברתי את בית יהודה יוחילים יגבר: וגברתים בה': ופי' וחילים יגבר אם הקרדום קהה צריך הבוקע בו להוסיף כח וחיל: ובבד אחר והגביר ברית לרבים: ללשונינו בנביר: כלם לשון חוזק ואומץ ובצוח והתאר הוא החל להיות ג גבור בארץ: גבורים המה: ותאר אהר הן גביר שמתיו לך:פי אדון וראש ולנקכה אמר למלך ולגבירה: לעול אהיה נכרת: נברת כמלכות: שרי נברתי :ונקרא האיש נבר לפי שיש לו גבורה על האש : דרך נכר בעלמה נבר לא יצלח בימיו בשש נקודות וכן אמ'בארבה גבר במפל תו ילכין לפי שהמשילם לאגשים וגבורי': טלשלה גבר: פרשו בו רבו לפי שטלטול האיש קשה בטלטול האשה ועוד נכתבנו בשרש טיל: והקבוץ ה הגברים לבד מטף: ומשק אחר עם גבר תמים: ומשק אחר עם גבו תמים: ראמות וגביש לא יוכר:אכן מהאכנים היקרות - ור יונה פי בגד כמיני השרד והפסים ואכני אל גביש פי' אכני

אמנה

יחזקאליב מילים מילים

ישניה יחוקחל ישניה יחוקחל ישניה יחוקחל יחוקחל ישניה שמוא משלי תיל קהלת ישני חיוב משלי ישני חיוב משלי ישניה עובהיה ישניה עובהיה תולע מורוע ב

פוטרים יחזקאל יפעי שנטרי יהושע זכרי ית־נב תבוה יהופע ישעיה איוב תבוה מלכים

מלכים

יחזקאל אינב

אמור תינים שופטים ישציה יהושע מבנה מקן כ תרומה ב מקץ תילים י'רמיה ני חי כח שמנחל ב **דה** תו ליש אינב ב' משא תילי ישעי זכריה קהלת וכריה דכי אל תילים כח יחוש' תולרו ירמיה ישעיה כ'לך לך משלי ירמיה יוחל ישעיה ישעיה שמוא תילי חיוב

פופטים דניאל ניגש שמואל יחוקאל פילים בהעלותך איוב תילים מילים איוב פופטים איוב יחוקאל

> מלכים מיכה שמואל בסביה תולרות תילים יחזקאל יחזקאל יואל

> > וידא

ישעיה משלי המשע ישעים פילי ישעי מילי ישעי מילי אי וכ הנשע ישעיה ישעיה משע

יהושע קרם כא תי לים

ניחי חוקת ב מזנאל משפטים ישעי מעלרו תילי בא ישש' ניוב ירמיה תילים איוב נינש ירמיה מלכים

לך לך רחה משפשי חדבר

בחר קיפ

בהע אחרי הרב מפת חש" פינ ההזי מפלי שעיה מפלי ירמיה יחזקאל י איבה יחזקאל תילים תילים יפעיה הופע תילים חבקוק הופ ישעים בו תיו הנקבח הומרה ההא למד הפעל ביוד ואמרו כי מגוית האריה דדה הדבש: ונויתו כתרשיש בלתי אם גריתבו ואדמתנו את גוית שאול ואת גוית בניו:את גויותיהנה יכמו גופת גופתינו חיש ובעופה קמוץ כמו קם שב יולו היה מן גוז חיה פתוח זהוא פעל עומד: והיוצא דינו שלוים: וינז את ראשו אתה גוזי: והוא תאר בפלם טובי כלם ענין הסרת הדבר ממקומו וגזיזח: נוח כי אתה נוחי מבטן תאר בפלם גוזי וענינו מוציאי מבטן · והכבד כי יגיח ירדן אל פיהו: כי יוציא : מגיח ממקומו מוציא: ויש אומרים שהוא בודד יוצא ממקומו: בגיחו מרחם יצא בצאתו: ותגח בנהרותיך ותרציא ויהיה מבגין הקל בפלס ותנח התבה: או מהבגין הנוסף בפלס וירח ה': ואפשר כי מהענין הזה נקר' ניחין לפי שהוא יוצא ומתפשט הרבה כי הוא נהר גדול כמו שאמר הסבב את כל ארץ כוש ואדני אבי זל בתב כי הוא יאור מערים ונקרא גיחון לפי שיוצא ומשקה האדמה והסמוך לירושלם נקרא גם כן ניחון ואעפ שהוא קטן והוא הנקרא שילוח כי כן תרגום יונתן והורדתם אותו אל גיחון לשילוחא: שנקרא גיחון לפי שהוא יוצא אל הגבות להשקותם: חולי וגוחי בת ציון ביולדה עניבו והאנחי ונם הוא ם מהענין הראשון כי האנחה הוצאת הנשימה: ברל נוי אחד בארץ: ויתר גוי יכחלום: יוד הכבוי חסרה גוים בבטנך: לשמח בשמחת גויך ומשכלת גויך מהמכתב ונשארה במכטא : גוים רבים: שני וגויך לא תכשילי עוד בכלם נפלח יוד הרבים מהמכתכ ונשארה במבשא וכן כאלדי גוי הארצות חטר יוד חרבים וכשארה במבטא ואמרו על קבוץ הארבה כי גוי עלה על ארצי: ורבותי הרגילו בלשונם לקרא לאי אחר שאינו מישראל גוי והיה ההרגל הזה אצלם לפי שכל איש שהיו רוצים לזכור שאינו מישראל רק מנוי אחר ולא נתברר אצלם מאי זה גוי הוא אם אדומי או ישמעאלי או משאר האומות לפיכך היו אומרים גוי בלומר שהוא מגוי אחר שאיבו מישראל: ור יונה אמר כי גוי נופל על איש אחד כאשר אמר הנוי גם צדיק ת תהרג: והישר בעיני כי בעבור עמו אמר כי היה קצף ה' עליו ועל עמו וכן אמר כי הבאת עלי ועל ממלכתי אטאה בדולה ועוד וירפא ת'את אבימלך ואת אשתו ואמהותיו וילדו הנה ברור כי לא לקה אבימלך לבדו וגלתי בירושלם: והפעל הכבד ניל יגיל אבי צדיק: וכפריו עליו יגילו יגילי מאד בת ציון: וחור מלרע: ונילד ברעדה: תנל נפשי: ויגל כבודי: ואתה תגיל בה': ונפשי תניל בה': והשם השמחים אלי גיל:אל תשמח ישראל אל גיל כעמים: פי אין לך לשמוח לשום שמחה כמו שאר עמים כי הם לא עזכד אלהיהם ואתה זנית מעל אלדיך ובהא הנקכח: כי הנגי בורא את ירושלים גילה ועכה משוש ובתיו תמורת ה ההא אף גילת ורגן כלם ענין שמחה וששון ויש מפר וכמריו עליו יגילו יאכלו: ואין צורך רק הוא כמשמעו מענין שפחה וכך הוא הפי'כי אבל עליו עמו וכמריו שעליו יגילו קודם זה עתה'יאבלו עליו לא גוע בעובו פי לא גוע לבדו:הן גוענו אבדבו: כל אשר בארץ יגוע: עני אבי וגוע מבערי

את גופת שאול ואת גופת בביו: התיו לנקב ונכלע נויעה מיתה קרה שאינה באריבות חולי: הנח בדגש: וכנהו בלשו׳ זכר בפלת אם בגפו יבא בגפו יצא כמו בגופו: ונכלע הנח בדג' כמו ופטורי צצים רוצה לומר אם בנופו לבדו יכא שלא כא נוף אחר עמו שהוא אשתר עם לבן נרתי . יגורו בך נדחי : גור בארץ הזאת : מי יגור באהלך יומנרת ביתה : גרים יאכלו פי אותם שיבאו לנור יאכלו: ויש לפרש גרים יאכלו כמו כרים שפרושו כבשים: פרץ בזול מעם גר פי' ממקום שהיו גרים שם המים יצבו: והש בגרות כמהם: ומשקל אחר רעות במגורם בקרבם: שריד במגוריו יימי שני וההתפעל סער מתנודר: אשר אני מתנורר עמח ענין דירה: בר יהיה זרעך: בי גרים הייתם: ובין גרו פי שכנו הגר אצלו: לגר אשר בשערי הוא הנכרי הנר בארץ ישרא שקבל עליו שלא לעבוד עז':וכן ונמבר לגר תושב:וכן כל גר שהזכירה תורה שהוא גר בארץ ישראל הוא שקבל עליו שלא לעבוד עז'ויש מהם שנתגייר מכל שנתיהד והוא הגר שהזהירה תורה על עני המצות כמו האזרח והנר: לגר ולאזרח הארץ: והגר הגר בתוככם לא יאכל דם: וענין שני לא תגורו מפני אי : יגורו שכן טוכרין: גורו לכם מפני הרב: לולי כעם אויב אגור: והמתרגם תרגם אותו מן אגרה בקציר והשם ומגורותם אביא להם בשרק מגורת רשע היא תבואנו. בחלם כי אם מגור מסכיב בחלם: מגורי אל חרב היו את עמי מגורי מסביב בשרק: ענין פחד: ופי מגורי אל חרב פחדי חרב היו לעמי :וענין שלשי ינורו עלי עזים: ינורו יצפנו: הן גור ינור: מי גר אתך: ויש לפרש מזה ינורו שכן שוכרון יואלה עומדים: והעוברים כל יום י יגורו מלחמות יובחלם יגורהו בחרמו: וההתפע' על דגן ותידוש יתגוררו ענין אסיפה וקבוץ ופי'מי גר אתך בי שיתקבץ עמך להלחם והוא אומר זה על נוג ומגוגעליך יפול כמו שנאמר עליו במקום אוזר על הרי ישרא תפול יוהשם העוד הזרע במגורה ויתכן לפרש מזה כי רעות במגורם כלו במקום שנאספים שם ובתוספת שתי ממין נהרסו ממנורות בשרקו ואאול' כתב כי חכם הראשונה לשמוש לפיכך נדנטה הכם השניה ופתח

זיגוע ויאסף אל עמיו: והמקור בגוע אחינו: בפלס כשכב אדני המלך: ומקור אחר האם תבנו לגוע: ענין

מני

חיל גדול מאד מאד רל רב המנין: וכן ויזכחו ביום ההוא זבחים גדולי כי הלשון הזה משמשין כו בכל ענין הרבוי בין בענין האיכות בין בענין הכמות: ויבן מגדל בתוכו: כמגדל דוד צוארך: אתץ את המגדל הזה: יתץ - ובחלם ממגדל סונה הוא הבית הגבוה והגדול והקבוץ בנפל מגדלים: ובלשון נקבות ומגדלותיך יתץ מנדלו ברקחים: הפרחים שיגדלו בבשמים: גדילים מעש שרשרות תרגו מעשה עבות עובד גדילו: גדילים תעשה לך הציציות התלויו בבגד שאינם ארוגים יקראו גדילים וענין הפסוק על הציצית אשר צינו בבקום אחר ומה שאמר הנה בלשין גדיל ושם בלשון ציצית כי בצות ציצית להיות שליש גדיל ושני שלישי ענף י גדע בחרי אף: וגדעתי את זרועך: ורמי הקימה גדועים והנפעל בגדעת לארץ: ובגדעה קרן מ מואב:והפעל ווכבד ואשריהם תגדעון:ובל קרגי רשעים אגדע:ושלא נזכר פועלו מכנו ש את מי חרפת וגדפת:את ה הוא מגדף:והשם גדוף: וישראל שקמים גדעו: כרם ענין כריתה לגדופים : ובהא הנקבה גדופה: וגדופת בני עמון והקבוץ ומגדופותם אל תחתו · ומשק"אחר חרפה וגדופה בפלם ענות הלושה: החרפה והגדוף ענין אחד הם דרך גדר דרכי בגזית:גדר בעדי ארחי גדר ולא אעבר: ולנודרים ולחעבי האכן: וגדרתי את גדרה: ותגדרו גדר על בית ישרא והשם אשר לוקח הפעל ממנו גדר מוה וגדר מזה: פרוץ גדרו: גדר הרחויה: והקכוץ למה פרצת גדריה: יום לבנות גדריך וחשם כלשון וקבה המו: היוצרים וישבי נטעים וגדרה: כלומר היו יושבים במקום הנטעים ש

והשם אשר לוקח הפעל ממנו גדר מוה וגדר מזה: פרוץ גדרו: גדר הדחויה: והקבוץ למה פרצת גדריה: יום לבנות גדריך והשם כלשון וקבה המו: היוצרים וישבי נטעים וגדרה: כלומר היו יושבים במקום הנטעים ש שהיו נוטעים הנטעים ועושים הגדרות: ומשקל אחר השם כלשון נקבה הגדרת הגינה: והקבו' והתשוטטנה בגדרות: החונים בגדרות: פרצתה כל גדרותיו: ומשק אחר וגדר אבניו נהרסה בשש נקדות: או הוא המשקל הראשון בעצמו אלא שנשתנה כן בסמיכית כמו גזל כתף ענין הכל סתיכה וסנירה וכל כותל העשוי לגנו' ולכרמים וכל כותל שאינו בנין חזק כנכי' הבתי' והחומות יקרא גדר וכן גדר החצר וכן נאמר לסגירה ולסתימה שעושין למרבץ הצאן גדרו צאן נכנה למקננו: וגדרות לצאנכם והו' הנאמר בדברי רבותי' זל דיר

באמרם נכנסות לדיר להתעשר ורש'פי'מזה והתשוטטנה בגדרות כלומ'התעוללנה בזבל גדרות צאן דרך בזיון ויונתן תרגם ויתהממן בסיען בדיש מגדיש ועד קמה: ונאכל גדיש: התבואה אחר שנקצרה כשצבורה בנורן נקראת גדיש ומוה אמרו רבותי'זל למלוי המדה על שפתה כל המדות שהיו במקדש היו נגדשות אין מוהקין במקום שגודשין: ועל גדיש ישקד פי' ימהר להאסף לקברות כמו הנדיש שאוספין אתו בזמנו אחר שנתבשל בן הוא יאסף בזמנו ור'האיי ז'פי' גדיש הקובה שהיא עשויה על הקכר

כמנהג ארץ ישמעאל ויפה פי כמו שאם הכתוב למעלה והוא לקברות יובל והקובה היא עשויה במו הגדיש והג'ו באלפא ביתא דאט כח בה גבול אשר תתנחלו את הארץ כמו זה:וכן תרגם יונתן דין מחומא בדרך ולא ינהה מכם מזור ענינו ולא ירפא וכן לב שמח ייטיב גהה: וחסרה ממנו כף הדמיון ומשפטו כגהה פי לב שמח ייטיב לגוף כמו הרפואה: ואאזל פי בלא כף ההדמיו ופי לב שמח ייטיב הרפוא ברו בתעורר ומתחזק הדמיו ופי לב שמח ייטיב הרפוא ברו בי יותר תועיל הרפוא שהחולה יהיה לו לב שמח ומתעורר ומתחזק

ירפא במהרה יותר פמי שיהיה דו לב עצב ה.ה כי הלב השמח ייטיב הרפואה: בדר ויגהר ארצהי
ויגהר עליו: ענין פשוט הגוף כלו ופי ויגדר ארצה שנפל על בטנו לארץ ונתפשט
בו התרגום וגחין לארעא מן הולך על גחון שעניב הולך על בטנו בפשוט הגוף כולו דר מן גו יגורשו מתוך: ופי מתוך העיר יגורשו כתרגום תוך גו יוענין אחר ושבט לגו חסר לב: גוי בתתי

ותשמי כאר' גוך: כי השלכת אחרי גוך כל חשאי ובהבלע הנח כדגש ואותי השלבת אחרי גוך: ותשליכי א אותי אהרי גוך: וישליכו את תורתך אחרי גום כמו גוף ונכנסה בו הא הנקב' שלף ויצא מגוה: ויתכן שההא שרש ואינה לנקבה והנגי עתיד להביאם: דָרַבְּ יוצר גובי: וטפטריך כגוב גובי: באו בסימן אחד שרש ואינה לנקבה והנגי עתיד להביאם: דָרָב יוצר גובי: וטפטריך כגוב גובי: באו בסימני הרבים וכן וקרע לו חלוני: וחשופי שת על כל אצילי ידי: ואורגי חורי בכלם נפל ממה מהם כם הרבים כמשק גבים שוקק בו ענין כלם ארבה כתרגום ארב' גובא: וענין אחר עשה הבחל הזה גבים גבים: באו על גבים ולא מצאו מים: חפירות חפירות כמין בורות: ותרגום בור גובא וכן ויספון את הכית גבים: באו על גבים ולא מצאו מים: חפירות חפירות כמין בורות: ותרגום בור גובא וכן ויספון את הכית

גבים כלומר שעשה קרויו כמין בורות שהיו הלוחו חקוקים על תכונת הבורות: ויונחן תרג וטלל ית ביתה
בהנתוכין ולא ידעתי מה הוא הנתוכים יוהנכון בעיני כי פי גבים צלעות כי צלעות הבהמה יקראו גב כמו
שאמרו על גבי בהמה וכן צלעות האדם כשהוא כפוף כמו שאמר על גבי חרשו חורשים וענינו כי קרה
הבית בצלעות כלומר בצלעות ברושים כמו שאמר יושבי הנבים: פירוש בקעות: דך די יגודנו והוא
יגוד עקב בבר זכרנו אותם שהם ענין גדוד ואעפ שאינם משרשו ויהיה גוד וגדד בענין אחד וכמוהם רבים
ואולם גם הם משרש גדוד ויהיה הנח תמורת אות הכפל ויש לפרשם ענין כריתה מן לשון ארמית גדו אילגא

ייה אינכ ברך כי השפילו ותאם נוה: מפני גוה: יגוה מגבר יכסה כמו גאה והאל מומר בוו שלף ויצא מגוה פי ישעיה כ מגוף ואפשר להיות מזה השרש גו: ובשנכתבת ישעיה כ מגוף ואפשר להיות מזה השרש גו: ובשנכתבת

יחוקאל עורא ישעיה שיר פופעיכ יחוקאל ישעי' יחוקאל שיר תצא

האם שמנא ישני ה ב ירתי

ראה תיני

ישניה ב שלח

ישניה בפני

ישניה בפני

אינב מלכים איכה

אינב מלכים עמוק

בלק ישניה תינים ב

מיכה ד

יחוקאל

ידמים תינים משלי

מאות ירמית **ס**ושטים משפעים

פיוב מלכים עמ ם

יחזקאל מגשע משלי

מלכים מלכים משלי ישעיה משלי ישעיה ישעיה ב'מלכים שות אלעודה היוב עמוש נחום

פעיה מלכים ירמיה מלכים

מינים שעית מחי

ל רכיא [מינב ירמיה אינב ישעיה ב

מיר אמתר יהזקחל תילים שיר חקתר זכרי חיוב חלכים יחזקא צפניח

> עזרם ישעיה בשלח שמנא ניצח הושע שיר יהושע עמום ישעיה ב תילים יהושע ישעי נינאישעיה · שמוא מקן איוב ורמיה יונה תילים זכרי מלכי זכרי

> > יהושע ישעיה יחוקאל יהושע ב'

> > > דאה יחוקא

> > > > איוכ

שמוא הושע ישעי חיוב שמוא

יפעיה אסתר ירמי אסתר ירמיה ב' עוכריה ישעיה 17 שמואל משלי אשתר ורעיה

רנד שמול ישעיה ממש עמוק נח משני חיוב ירמי קרושים יפעי כלק יפעי תילי

מבא תוריע ישצי ירמיה

חום כל מי שמסבב דרכיו אל ה'יפלטהו: גלילי זהב על גלילי בסף ענין סבוב: וממנו נקראו השבים גלגלי בכפל הפא שהם סובבים העולם תמיד: להם קורא הגלגל : קול רעכך בגלגל: הדלת האחת גלילים: עשויה שמודים עגולים׳ וכן גלילי זהכ גלילי כסף והכל ענין סבוב:וכן גקרא האגרת כגלה לפי שגוללין אותהים מגלה עפה: ובקר הדומן והצוא גלל לפי שהוא מתגלל: כגללו לבצח יאכד: כאשר ינער הגלל: בנללי צאת האדם ולחומם בגללים: ומזה גקראו העלמים גלולים לזלותם ולטגופם ורכותי זל פרשו - גלל השן - שאמרו ובער זה השן וכן הוא אומר באשר יבער הגלל ונקרא החשן גלל לפי שהוא דומה לאבן גלל שהוא האבן הנקראת בארמי ובלע מרמרא ובנמ' גלל כמו שאם נדבכין די אבן גלל וכן הקש והגכבה נקרא גלנל מפני שהוא בתגלגל מרוב קלותו שיתמו בגלגל כקש לפכי רוח: וכגלגל לפני כופה: וכן נקרא הראש גלגלת ל לסבובו: עכר לגלגלת: ואת גלגלתו תקעו: ונכפל גם הפא בגלגל ובגלגלת ככו שנכפל בקדקד שהוא כון קדד וכן נקרא חבר האבנים לסכובו גל אבנים: עד הגל הזה: והעד והראי ששרשו גלל. חכורו לרבים נם מזכחותם כגלים הדגש לחסרון אות הכפל כמו פת מן פתת וקן מן קנן : וכן המעין נקרא גל לסבובו גל בעול נלות מים: את גלות על יות ואת גלות תחתיו': והגפעל ויגל כמים משפט כי הוא פתח: ואופן הענלה יקרא גלגל: והכם גלגל עגלתו הג הראשונה בחרק וגלגליו כסופה הג' השניה בחרק ויתכן היות כוזה קו' רעבך בגלגל והוא אומר על גלגלי מרכבות פרעה כמו שאמר ויכר את אופן מרכבותיו: ועוד בענין הזה גלותי את חרפת מצרים: והנפעל ונגלו בספר חשמים: והכבד ויגל את האכן יוככד אחר ושמלה מגוללה והתתפטל מתגולל בדם: להתגולל עליבו ובכפל הפא תחת שואת התגלגלו: וגלגלתי כז הסלטים: טכיז הכל סכוב. גלי הים כל משבריך וגליך עלי עברו: בשוא גליו: לפי שגלי הים מתגלגלים בתגועתם גקראו כן: א אחד מימין הגולה: גולת הכותרות: וגולה על ראשה במפיק הא והיה ראוי גולתה כמו אצל פנה ראוי פכתה או יהיה משקל אחר בלא הא הנקבה גול בפלס חוק או יהי' המפיק לתפארת הקריאה כמו ותעלומה יוציא אור כבכורה בטרם קיץ ולא גשמה: והוא כלי עגול כמו מזרק:וכל גלילות פלשת:גלילות פלשתים גליל הגוים: בגלילות הירדן כמו גבול או כמו מחוז או מדינה יוצאים אל הגלילה הקדמונה טם מקום נקרא כז לענין ידוע אצלם: ויצא אל גלילות אשר נכח מעלה אדומים: וכן נקרא אל הגלגל אשר נכח למעל אדמים והכל מקום אחד והשם אחד ויונת תרג יוצאים אל הגלילה הקדמונה נפקין בגלילה ממדנחא וכל הנכנסים תחת השרש הזה הם עביין אחד כלם "אכל כל אחד יתפרש לפי מקומו ולפי עניינו הקרוב אליו: וכן בגלל תער הגלבים הם הסופרים: ובבראשי רבא היה הכלך, "עובר גלב הדבר הזה כסכת הדבר הזה: נדועה: גליכא: חרבות צורים גלבים דטור ומגלב בידו ותרג כל זקן טק תפרתי ערי גלדי: עורי: ודומה לו בלשון דבותי בשוקא דגלדאי פי' בשוק מתקבי העורו' ועיד אכרו גרדו והעמידו על גלדו כלו'שלא גשתייר 👢 אא עורו וכן קראו לבהמה פשוטת עורה מחמת בלה נלה ככוד מישראל: על ככודו כי גלה מבבו:

יגל יכול ביתו וגם גולה אתה למקומד פי למקומד נלה משוש הארץ: עתה יגלו בראש בחלים קשזר עם שוב שזכ למעלה כאלו אמר שוב למקומך כי נכרי אתה וגם גולה אתה בי בגת היה יושב לפיכך בכךא אתי הגתי ופי שוב ושב עם הכלך שוב למקומך לגת או שב עם הכלך אבשלום: והנפעל דורי נסע ו ונגלה: והפעל הכבד אשר הגלה גבוכדנצר: אשר הגלתי מירושלם: ושלא נזכר פועלו מפגו אשר הגלה מירוטלם: הגלת יהודה כלה הגלת שלומים כמו הגלתה: והשם כלי גולה: ומשקל אחר וגלות החל הזה: ר וגלותי ישלח ענין אלו והדומים לרם ענין גלות וידוע הוא כי הוא לשון טלטול והגעה ורוב הלטון הוא ט טלטול הטבי:ויש בו שלטול הנוע לבד שאין בו שבי כמו וגם גולה אתה וכן ויגלום אל בבחת:וענין שני גלה חציר והוא פוע'עומר כאלו אכר נגלה חציר: ואשר הם פועל יוצא גלה את אזן שמואל: גולה סוד: גלוי לכל העכים: ואקח את כפר הכקנה ואת החתום המצוה וההקים ואת הגלוי: תרגם יונתן ונסיבי ית שטרא-ד דזביני וית דכתיב בעיץ והתים כהלכתא וכדחזי וית ששרא פתיחה ואדני אבי זול פי שטר שגלה אזן ה הגואלים האחרים כפו שכ' ואבי אפרתי אגלה אזבך ונו' יוהנפעל וכגלה יסודו: וכגלינו אליהם: תגל ערותך: כהגלות נגלות יאבל ויגל כמים משפט: שהוא פתח הוא משרש גל מעגי' גלות מים: וההתפעל. זיתגל בתוך אהלו בי אם בהתגלות לבו: והפעל הכבד מי נלה פני לבושו: גליתי את מסתריו: גלתה אא מקור דמיה: כי מאתי גלית ותעלי: ו'גל ה'את עיבי בלעם: וינל את מסך יהודה: גל מעלי הרפה ובוז: ושלא בזכר פועלו מבנו והצב גלתה העלתה: ענין אלו והדומים להם ענין גלוי ופי בי באתי גלית עצמך שלא רצית לחסות ולהתבסות תחת בנפי: הגליובים והסדיבים הם החלוקים הדקים: וכן נקראים בער אל גלילה ונקראו לפי שנגלה חבשר מתחתיהן מרוב דקותם: ויש מפר גליונים מראות: קח לך גליון גדול :אגרת: בלה ואת הבתק לא יגלח: יגלח ה'בתער השכירה: כגלחי זמן וגלהה את ראשה:

חולי גלודה וכן בערכי נקרא העור אל נלד

המט מקום חידק כמו למבראשונה ענינם מקום אסיפת התבואה: ויש לפר מזה וסער מתגורר וכן תי עולעול מתכנש ואמר בו המסרה ב'בתרי לישני ופי'העוד חזרע במגורה דרך שאלה כלומר יש לבם עוד זרע ב במגורה שתשענו עליו אין לכם כי אם הזרוע בארץ לפיכך צריכים אתם אל ברכתי ואם תחלו בנין הבית תכירו מיד ברכתי שאשלח לכם בזרוע ובפרי העץ: ורבי שלמה פי עדין לא זרעתם כשנה זו כי הזרע עדין במגורה והאילנות עדין לא חגטו פירותיהן ומעתה תזרעו בזמן ברכה כי בנין הבית יביא ברכה במעשה י ידיכם: גור אריה יהודה: רבתה גוריהן: הגיקו גוריה ובחלם גערו כגורי אריות: כדי גורותיו: כני החיות ב לבש בשרי רמה וגוש עפר:חתכת עפר ודומה לו בדברי רבו בעודם קטנים יקראו גורים: לגזז את צאבר גוזוים לך: בזי בזרך: ויגז את ראשו: והנפעל וכן שנעקרו בגושיהן: נכרתו: והשם ירד כמשר על גזי הדשא שנקצר ונשארו שרשיו ועוד י בגזו ועבר:כרוכר יצמח עם המטר: וכן אחר גזי המלך: וכן הצמר הגוזזין מן הצאן גז צאנך: וימץ טל מן הגזה: את גזת הצמר ומן השר' הזה והעני הזה נזית ומשפטו להיות גזית ברגש וכא הנד, תמורת הדגש כמשפט: אכני גזית: רא וחשיכ את הגזלה אשר גזל ואשר ג תבנה אתהן גזית פי'אבני כריתה כלוכר אבגים נכסלות מלו עבדי אבימלך: פן תנזול את בנותיך: והנפעל ונגזלה שנתם והשם או בגזר : והספוך נזר אח. וגזל משפט וצדקי בחכש נקדות ענינו ידוע: וענין אחר ותור וגוזל הוא בן היונה ואמר גוזל שענינו העוף הקטן כמו על גוזליו ירהף: לפי שלא יכשר לקרבן מן היונים כי אם הקטבים נזער: העץ מגזע ישי בסגול:בל שרש בארץ גזעם:ובעפר ימות הוא מין ארבה נשאר בארץ יקרא גזע: וכן אמר רבותי זל גזעו מחליף: ועוד אחרו העולה מן הנקטף ושרשו הגזע שלא מן השרשי של בעל הבית פי כל גוף האילן מן הארץ ולמעלה והסעיפי העולי כמנו הן שללוקח והשרשין הם שטבונין תחת הארץ והעולה ברם שלבעל הבית נזר בכבלא צאן: לגוזרים סוף לגזרים נזרו את הילד החי: ויגזרו העצים: והנפעל בי נגזר מארץ חיים: והמה מידך בנזרו: והשם בין הנזרים ראלה: והנזרה והבניה ענין כריתה וחתוך: יופי והנזרה והבניה הלשכה הגזורה מהבית וכן אל פני הגזרה אשר על אהריה ויונתן תרג' הגזרה בעורתא. וכן ספיר גזרתם בלום כאלו נחתכו מן הספיר לרב זבותם: וכן אל ארץ נזרה שנכרתה מן הישוב ומן הצמחים: ובמגזרות הברזל הם המשורות שחותכין בהם העצים שירא בלעז או הדוכה להם מכלי הברזל החותכים: ואם על דבר החזק שלא ישובא אחור ותגזר אכר ויכם לך: ויגזר על ימין: והנפער ואשר בנזר עליה כלו נחתך הדבר שלא ישוב עוד אחור ור יונה. פי ג' פני הגזרה אשר על אהריה החתוך כלו שנחתכה ונחלקה מושבות לישראל ולכהגים וללוים כי גחלים אתה חותה על דאשו:הגימל בסגול ובסמוך כפתח גהלי אש: גחלי רתמים יאו הוא משקל אחר בפלס נחלי: ועם הכנוי בסגול וגס אפיתי על גחליו: והאחד מן גחלי גחל בפלס פחס אכר בו התרגו על מעד תיזיל כלום שהולך מושכב בל הולך על גחון: על נחונד, תלך שאם אכר בו התרגו על מעד תיזיל כלום שהולך מושכב ארצה על בניני יייים לייים שאם רבותי זל אתחד נוצא יחיי יל בייי יל בייי יל בייי יל בייי יל ביייים ליייים לייים ליייים ליייים ליייים ליייים ליייים ליייים ליייים לייים ליייים ליייים ליייים לייים ל שאם רבותי זל אתחך גוצא גחון ולחוש לה בלא בל גיא יבשא בסנול והשאר בערי : וְבּלֹשׁוֹ נקבה גיא גדולה כאד: וכשקל אחר ונשב בגיא: ובלא ארף: והגי ביביו ובין העי והקבוץ על דרך נקבות ובמותיך וגיאותיך - וביוד נראית לאפיקים ולגאיות עניגם עמקועמקים והיוד הנראית במלת ולגאיות ת תכורת הארף הרפה בכולת ונשב כגיא והארף תכורת היוד הנראית בו וכשפט הכולה ולניאות או כאכר כי ה וד הנראת בונשב כגיא היא הנסתרת בכילת ולנאיות בין הגימל והאלף - כמו שנסתרה בכל גיא ינשא והיוד הגראית בכולת ולנאיות היא תמורת הא הנקבה כי הנפרד מן נאיות נאכר גאה וכשנחברה. לרבות הופרה ההא ביוד ונאם גאיות ככו שהוכרה הא כלוכה נכלכיות ואעפ'שיש לוכד כי פלכיות הוא מקובץ מן כלכות לא מן מלוכה כמו שכתבנו בחלק הדקדוק בשער השפות והוא הגכון: ומזה העגין אשר על ראש גיא שבנים רל אשר על ראש הלומי יין שהוא גיא שבנים דבה הראש שלהם לרב התענגם והתעדב ויציקת השמן המבושם על ראש תמיד עד שחוא נור נמים הנגרים כנחל וכגיא וכן פי ר יונה: הָגשה: גידי פחדיו ישורגו: והגה עליהם גידים : ובעצמו וגידי תסוככני: ידוע: וגיד ערפך שבט ברזל לפי שיש גידים בעורף אבר כן י מן הילדים אשר כגילכם כדמותכס: וכן ארול דוכהלו יגיפו הדלתות:יסגרו:וכן 'אחיו של ראש וכן גילו של ראש כלומ תרג'וסגרת הדלת ותגיפין דשא ונראה כדברי רבו' זל' כי הגפת הדלתות הוא סגירה לבד בלתי געילה בכנעול שאברו ושחטו פתח אהל בועד בזמן שהוא פתוח ולא בזמן שהוא נעול פשיטא מוגף כבעול דמי וילון באי אר זירא רוא עצבו אין נענה אדא רנתח הנתוח באבגי את המכן ניר בגופצות ענינו סיד ובארמית על נירא די על כתל היכלא גול אל ה' דרכך: גלו אבגים גדולות אל פי הבערה: והתאר גל אל ה' יפלשהו בפלם להם

רנית חני

ליישר יחוץ איב ירמי נחים

חינב

מרכי מילים

בחום תילים

בחום תילים

במול שמטהי שופעי ב

מלכים

יתרנ ניקרא

קרב מיקרא יחוקאל

קרב מיקרא יחוקאל

מאויננ יואל

מאויננ יואל

מאויננ יואל

חבקוק תילי ם מלכי ב'ישעיה בעלי לך לך יחוקא היבה החרי שמוחל

אינבישעי הקתר יחקה משלי אחרי תילים ישעיה ישעים משנא שמ כי ברחשי

ישעיה דב" מאתחכן יהוטע יאוקאל ב'

יפעיה

יש זית און אינ שעי ארי מעי דניחן דניחן שורח

ישעיה רטא מצא מיני יהנגע מיני

אבו קלון מגניח: וענין אחר תתן להם מננת לב כמו דאבון ואפשר שיהיה מהענין הראשון ופי כסוי לב על דרך השמן לב העם הזה: ואאזל פי בסוי חלב וחלי ידוע הוא מתחלואי המות ואומ לו בערבי גלשיה אל ק מעיה למה גכבת את אלדי ויגכב יעקב את לב לבן הארפי פי'נכב דעתו כי הוא היה חושב ניבזב עם צאנו והוא ברח וכן ותגנוב אותי באלו אמר דעתי או יהיה אותי במקים מן כלומר ניטא שהיה נכבת דעתך ממני וכן אמר התרגום וכסית מני גנכתי יום וגנבתי לילה והיוד בשניהם נוסף והראוי גגובת ניצא משפעי ירתי שמוא יום וגבובת לילה והגפער אם נכב יגכב: והפעל הכבד מגכבי דברי: ויגכב אכשלו את לב אכשי ישרא ושלא בזכר פועלו מכנו כי נכוב גנבתי: ואלי דבר יגנב: ונגב מבית האיש וההתפעל ויתגנב העם ביום ההוא: ו נישב חיוב משפטי שמוא והשם את המצא תמצא בידו הגנבה: ונמכר בנניבתו: והתאר אם ימצא הגנב:אם נגבים באו לך:-אל גבזי הכולך: ירמיה אשתר ננכ כי ימצא: תרגם יונתן כבהתת גבר דמתחשיב מהימן ואשתכח גניב ובגנזי ברומים כבו אוצרות מקום או כלי שבבניסין בם הזהב והכסף , והבגדי החמודות אם יגעה שור על בלילו: הלוך וגעו: המית השור תקרא געיה: וגעלה נפשי בגעל נפשך הכל אתכם אם בציון געלה נפשך והנפעל כי שם נגעל מגן גבורים: והשם מענין מאיטה והרחק': ומהענין הזה שורו עבר ולא יגעיל ול ולא יפליט הזרע וישליכנו כי על התכונה י יפיל שפת הזרע ולא יפליטנה לחוץ ויעבר בה הפרה כפי התולדת: ויבו שורו עבר על הנקכה ויהיה עבר פעל עומד והנכון מה שכתכגו כי תכַלית הפסוס על הפרה וראשיתו על השור כי ספור דבריו על שלות ה הרשע ובי כל דבריו יבאו על נכון וכן אם תפלט פרתו ולא תשכל ודומה לו בדברי רבו מגעילו ברותחין , וגער בו ונס מכרחק:יגערוה כי כאשר הכלי בפים רותחין יפלוש כל אשר בכלע בתוכו: בך השטן: ומגער בך: הנגי גוער לכם את הזרע: גער חית קנה גערת גוים: והשם ולץ לא שמע נערה ובמא' ואת המגערת אעפ' שהם כלם ענין אחד יש הפרש ביגיהם מעט כי הדבקים בבית הם כמשמעם ותגעש ותרעש הארץ וההתפעל ויתנעש ותרעש לשון גערה וחאחרים לשון השחתה: הארץ. בבהרות יתגעשו מימיו: ושל נזכ פוערו יגועשו עם ויעברו: ועם ההתפעל ובנהרות יתנעשו מים: ושתו והתגעשו והתהללו עכין הכל התגודה והתבועה : אם כנפויכא ככר זכרנוהו בשרש גוף וכן זכרגו וכל אנפיו שהאלף בה גוספת בשרש אגף ואפשר שתהיה האף שרשות על גפי מרומי קרת על כנפי או הוא כמו על גכי כי הכית והפא ממוצא אחד הם: ויש לפר` מזה אם בנפו יבא פי בכנפו כלו שבא יחידי בכנף בנדו לבד ויתכן ששרש המרות האלה גפף י והכה גפן לפני בשש נקדות: ויהי לגפן אדרת: גפן בוקק ישראל: וימצא גפן שדה וילקש ממגו פקועות שדה: והנפגים סמדר: ויש מפר' גפן שדה עץ אחד שגדלים כו הפקועות והוא כמו גפן 'ונקרא נפן עצי גפר: הוא עץ קל על פני המים ואמר בו התרגו קתרום: ואמרו רבו ארבעה מיני א שדה: הם:ארז:קתרום עצו שמן :וברוש:ויש נסחאות כתרגו אעין דקתרון ובבראשי רבה ר בתן אום עצי גופרי אעי דקרדונא וביה בו ויורהו ה'עץ ר'יהושע בן קרחה אומר קדרונין: <u>גפרית ואש</u> מנורדות במניה: ענין כריתה ומנרה שם הכלי שכורתי בו שירו בלע': שד רשעים יגרם כלו יברת וכן סער מתנורר וכבר כתכנו אותו בשר גור ענין אחר: ומן העקר הזה קרא בנרון: ולולי הרש העלולה לקבל דג'משפשו להדג'זהראוי גררון בפלס זכרון ואטפ' שפא הפער שואית בהתחברו רכנוים כמו שג'נחר גרוני: והדגושי' רא ישתגו ונשתגה רהקר הקריאה' וענין גרין ידוע ונכבל בו גם הפא במלת וענקים לגרגרותיך: ומן הענין הזה והוא גרה לא ינר: כי מעלה נרח הוא: ולולי הרש היה דגש בפלס סבה וענינו משיכת המאכל בנרון - כלובר, שמחזיר האכל דרך גרונו בבעיו לתוך פיו לכתשו ולטחנו היטב וכן הושט הוא בתוך הגרון והושט מעבר המאכל והמשתה: להתגרד בו : להתחבף: ודוכה לו בדברי רזל ובגרב וכחרם:מחלאי ההכיךי נרדו והעפידו על גלדו: ברדו יגרה מדון: וההתפעל אל תתגרו בם: התנרית: ולם' תתגרה ברעח: אל תתגר בם: והשם מתגרת ידך כלם ענין התערב הריב: תרגם ופכסכתי מצרים כמצרים ואגרי מצראי במצראי: ועניין אחר והא גרה לא יגר כי מעלה גרה הוא וכבר זכרגום בשרש גרר זאפשר שיהיו משרש זה: : אבל לפי שהענין קרוב לגרון וענין גרון לנרגרותיך ש שמנו אותם כפולים: עשרים נרה השקל פי מעה וכמוחו לאנרת כסף: וכבר בתבנוהו בשרש אנר בגרזתי מנגד עיביך: בכרתי: וממבו נקרא הגרזן לפי שהוא כורת העצים ברתי: ברתי אחד לה' ובורל אחד לעזאזל : על שבי השעירים גורלות יפל הגורל על

צרם גרמיו במשיל ברול עצמיוי ודומה

ישעיה זכריה יש ני מלחכי מיני כ' משניתנא תינים שסנא ידמיה מינכ

הפיב חיכב

משפטי ב'עוברי

איוב שמוא בחקותי

ירמיה שמוא יחוקא

kpin i

אינב

ירמיה ב משפעום

נישב יחוקא הומעמו

n

42.5

משני

ממנג משלי ירמים かにかい

משלי שמיפי

תבא איוב משלי רטרים ירמי פתוא דברי תני שמיני כ

> ציאם שמיא תילים אחרו יונה:אתה תומיך - חחרייופה 37%

r X

וקרועי בגדים: על דרך כאלה גובלת עליה: כפו שאנו עתידין לבאר בשרש נכל. ושלא נזכר פועלו מפגו באשר גלח: אם גלחתי וסר ממני בחי: וההתפעל והתגלח עניבם ידוע: את אדרתו ויגלם כ כפר אותה וכרך אותה ובה הכה את המים:וכן בגרומי תכרת ורקמה מלבוש שיתכסה ו ויתעשף האדם בה קורין לו בלע קפא: (כן בדברי רול ומיכסי גלימה ויש מפרשים אותו כרכי הבגדים טרושלש בלע' : וענין אחר גלמי ראו עיגיך גופי כי גוף הדבר שאין כו כל צורותיו ולא נגמר לכלי נקרא ג גולם וגלמי בלי עץ גלמי כלי מתכו קודם שנגמר מלאכתן 🔻 לכלי יקראו כן יכן יקראו האדם הרק מאין חכמה גולם שבעה דברים כגולם וש בעה בחכם י בכ ולפגי התגלע הריב בטוש:וכל אויל יתגלע ובכל תושיה יתגלע יתערב בלים שגלשו מהר בלעד ר'יונה פירשו השבימו לקוח מלשון הערב שקורין לשחר גולש ויתכן לפרשו מענין גכה הוא שאמ'בו התרגום גלוש הוא וכן פי' אאזל שנברשו ונסרקו בינות עצי היער ונתיפו באלו נסרקו במסרק מלה שהיא בכל מקום לתוספת ענין ור׳יונה חלק אותה לענינים ואין צרך כי כלם לתוספת ויאכל גם אכל את כספגו לפי שאמרו הלא נכריות נחשבגו לו בי מכרנו כי לא די שלא נתן לנו משלו אלא אכל מה שראוי לתת לנו וגם אכל כספנו שהוא שביתותך: וכן גם שניכם יום אחדיכל אחד לרבות על חברו: וכן גם אתם גם את בני ישראל: וכן גם כעם כעם אחר כעם ופי נם ברוך יהיה לפי שאמר ואברבהו שברך אתו שלא מדעתו כיון שהרגיש בו והכיר כי יעקב היה אמר גם ברוך יהיה כלומר מדעתי אבר אותו עתה: ויעש גם הוא מטעמים לפי שעשה יעקב מטעמים אמר כי גם עשו עשה מטעמים ופי' גם אתם גם בנִי ישראל: גם אנחנו גם אתה: נם אנחנו גם אשר נמצא הגביע בודו: גם רכב גם פרשים: כל אלה לפי שאין דבר מיקדם בענין הכונה לפי׳ אפר גם עם הקודם כי יכשר היותו אחרון לפיכך יאמר גם עם כל אחד וכמו זה הדרך בלשון הקדש בבף השמוש כאמרו כעם ככהן כעבד באדניו:במוך כפרעה:בלומר זה כזה: וכן וילכו גם אחיו לפי שאטר בתחלה ויצוו אל יוסף ידמה ששלחו אל יוסף אנשים נכבדים שישא פשעם וחטאתם ואחרי כן הלכו גם הם ויפלו לפגיו: ויש בענין אפילו במו אין נם אחד אפלו אחד: גם לרעהו ישנא רש: גם בשחוק יכאב לב והדופים להם והכל ענין רבוי: הגםיאיני נא מעט מים יהשקיני: וכן ברעש ורגז יגמא ארץ: הארץ: וכן פי' אדני אבי עה'מנמת פניהם קדימה יוהוא מן כאלו פרב קלותו ומהירותו ישתה הפעל הדגוש: וכא כדרך בעלי ההא שאמר הבנין ממנו גמית מנמה מנמה: וכסמוך מגמת פניהם רוצה לום כי רוח קדים שותה פניהם כלום יבאו בעזות פנים כאלו רוח קדים שהיא עזה שותה פניה או השקתה היגאה גמא בלא בצה:תבת גמא ובכלי גמא:הוא עץ קל עד מאד:ויש לפרשם מלשון גמי בדברי רבותינו זה כי עושין מן הגמי ספינות קטנות וזופתין אותן בזפת שלא יכנס בהם המים והם קלים על פני המים: נמד ארכה: אמת הזרוע והתאר וגמדים במגדלותיך היו: פי ננסים אנשי מדה קצרה מגמת פניהם , קדיפה: נכח פניהם וכן תרגם מקבל אפהון דמן לרוח קדומא וכבר כתבנהו עם האלף בכול כי גמל עלי יאשר גמלם ברחמים אשר גמלגו אותו: גמול על עבדך את נכוח דישנפולת לנו: ענינם התהולת הטובה או הרעה יויש להשבת אחיוו אשרי שישלם לך השובה או הרעה יגמלני ה'כצדקי: והשם הנמול אתם משלמים ועם הא הנקבה ולמה יגמלני המלך הנמולה הואת ומשקל אחר תנמול : כל תנמולוהי עלי והוא כמו תנמוליו יובא בהא יוד על דרך הארמית עלוהי ידוחי: ועניין אחר ויגדל הילד ויגמל נשלמה יביקתו וכן עד יגמל הבער והפעל הקל ממנו כאשר נמלתו נ נפול ידו הדה גמולי מחלב: שבי עד גמלך אותו: וכן להשלמת בשול הפירות וינמול שקדים: ובסר גומלי את הגמל: וגמליהם נושאים גמלים מניקות: ידוע: ברץ חופר גומץ בו יפול: נכתבה בו הוו עם הדגש תרגום אל הפחת הגדול לגו קוביצא והכן והג' ' גטר אטר לדור ודור: כי גמר חסיד ענין כליון והשלמה: ואשר הוא פועל יוצא לאל גומר עלי משלים חסדו וכן ה' יגמר בעדי ישלים שובו בעדי: ויש מפר יגמר נא רע רשעים יוצא כלום הרע שעושים הרשעים יגבר אותם ויכלם ויתכן היותו פועל עובד כלו' שיכלה ויסור רע הרשעים גן בעדן מקדם גן נעול: ויגיחהו בגן עדן לעבודה ולשמרה: ולשון רבים מעין גבים: לרעות בגנים:ובא בלשון נקבה וכגנה זרועיה תעפיח:אל גנת אגוז ירדתי:ורשון רבות כגנות עלי נהר וגטעו גנות ואכלו את פריהן: ועא' גנות ואכלו את פריהם: והנכון ששרשם גגן והדגש כוכיח וגבותי על העיר ה הזאת: גבון והציל: הפעל הכבד כן יגן ה' : והשם מגן גבורהו מאדם ארף המגן תלוי עליו:ש שלש מאות זהב יעלה על המגן האחת: והקבוץ ושלש מאות מגגים זהב שחוט: ובלשו נקבות את החניתים ואת המננות: על כן נקרא מגן לפי שהוא מנן על נושאו:מנבנו ראה אליד' אתה שאתה לנו מגן וסתרה ראה בענינו ולחצנו וכן נקראו גדולי העם לפי שהם מגנים על העם כמו שאם בי לאלידם מגני ארץ: אהבו הכו

יחוקאל ב'תוריע מלכים ע לים מלי משלי משלי מיר משלי משלי מיר

יתלרות בא שמואל תנלרות תנלרות בא מקן בשלח בשלח

בילים מפלי ב' בירא אי.ב מבקנק

איו ב פמות ישעיה

שופעים יחוקהל חבק ק מילים ישעי ניחי תילים שלים תילים מחל שמנחל מילים ירח שמוחלב יםעי ב סמוא קרח ישעיה ין פמיכי משב נישלח קהלת מיל ם תילים כ תינים ב בראשית פיר בראמי תפיר כ' יפעיה פנר כלק עמוק ישעיה ישעיה כ מ(כים ב'

צשמה ביום זעם ויתכן להיות גשמה מבנין שלא כוכר פועלו והמפיק לתפארת הקריאה לא לצורך המפיק ו יכן ותעלומה יוציא אור: כבכורה בטרם קיץ: וגלה על ראשה יוהפעל הנוסף היש בהבלי הגוים מגשימים חובט השים בגת: כדורך בגת: כי מלא גת: והוא לעולם פתח ואפי בהפסק: והקבוץ דורכים נתות בשבת: עכינם ידוע למנצח יול הגתית פרשו בן כי עשה דוד המזמור בחיותו בגת פלשתי' ואשר והפשת' נבער: הוא קבה הפשתן רול כי הפשתה היתה בקבה שלה הם כבי ארבע אותיות: על יד מתרדת הנזבר הוא הפקיד והאוצר ובארמית לכל גזבריא די דפיכך נכתה יהי גרמוד: שומם ויחיד וכן שכורה וגרמודה: בעבר נהראי שנים שלשה גרגרים בראש אוערותיו וגנזביו ועליותיו כמו אמיר גרנש בלע' ודומה לו בדברי רבותי' דל נרגרת ועא וענקים לגרגרותיך: וכבר ווכד,: בעוז חסדים גומל : ובתחיל הגימל נשלמה אות זכרכוהו בשרש גרר וגרה: דדיה ירווך בכל עת: עשו דדי אות הדרת בעזרת ה': בנעוריה: שמח עשו דדי בתוליה הם השדים כתוליהן כי אותח שככו דאבה מני עוני: וכל נפש דאבה מלאתי: והפעל הכבד בהנחת עין הפעל ומדיבות נפש:משפטו מראיבות: והשם ולפגיו תדוץ דאכה: והמקור מן הקל ולא"יוסיפו לדאכה,כשקל לאהבה את ה' לדיך והשם ודאג לגו יאדאג מחטאתי: והרעב 'אשר במשקל אחר ודאכון נפש ענינו העצבון והדאגה והוא על דרך ההשאלה:אני דואג את היהודי אתם, דאגי בפבו: ובשבת בצורת לא ידאג: קמין בזקף את מי דאגת ותראי והשם אם לא מדאגה: עכינם המחד והעצבון על העתיד: באשר ידאח הבשר: וידא על כנפי רוח ענינם יעוף: ואת הדאה: עוף ששמה כן ואפש שנקראת כן לפי שתעוף ורבע הקב דביונים ענינו צואת יונים ודומה לתרגום אשר יזוב זוב ארי ידוב דוב מן היוגים ולשון פבוד קרי כן כי חכת חורי יונים שאינו לשון כבוד וכן כתב למחראות וכתב די ונח דובר מפקת יונים וקרי צואתם: וכן אמר בו התרגום רבעה קבא דובר מפקת יונים וכתב די יונה שהיו משמשים כו להדלים האש מפני חסרון העצים אצלם מפני המצור: ואאזל פי׳ דביונים כמו שביונים: בד'ו' הזרע שבזפק היונים היו בוציאין לאכול מפני הרעב כי היונים היו עפים רחוק ואוכלין הזרע ובאים ל דובב שפתי ישנים : והשם ומוציא דבה הוא שיר משני, אל קנם והם היו מוציאין מה שבופק ואוכלים בסיל יויבא יוסף את דבתם רעה ענינם דבור אך הפרש יש בין מוצי דבה ומביא דבה כי מביא דבה הוא אמת כמו יוסף שאבר ויבא יוסף את דבתם רעה כי אמת שהיו שונאים אותו ומדברים עליו רעה אך מוציא דבה שקר ודבר פגונה כפו ויוציאו דבת הארץ פוציאי דבת הארץ: ויש כלא פוציא ובלא מביא וכימיך דבאך פירושו לפי ע והענין מורה עליו כי שמעתי דכת רכים: ודבתך לא תשוב: עניבו תקפך וכן תרגם אנקרום וכיםי עוליםותך תקפך בלו' שתהיה חזק בימי הזקנה כבימי 'פי דבאך זקנתף חפוך כן דאבון נפש כי ימי הזקנה ימי רעה ודאבון וענינו כמו שפי הנערות ואאזר פלח דבלה: דבלת תאנים: והקברן בלשון זכרים ומאתים דבלים דבלים וצמוקים ו המתרגם: דר תאגים יבשות מקכצות ודרוכות יחד עד שגעשות גוף אחד: ודבק יטראל באשתו: דבקה נפשי אחריך: ובצרי רק בחטאות ירבעם כן נבט אשר החטיא את דבק:ולשנם לחכם דבקה: מפלי בשרו דבקו: כאשר ידבק האזור: ולדבקה בו מקור: והתאר יש אהב דבק מאח זבקה לכנף הכרוב: וחשם אום לדבק טוב הוא בשש נקודות והקבוץ בין הדבקים ובין השרין: ומה והפעל הגוסף העובר שלא גזבר פועלו מהדגוש ורגבים ידבקו איש באחיו ידובקו ענינם ענין חבור: והדבקתי דגת יאוריך בקשקשותיך: ולשונך אדביק אל חכך: מודבק מלקוחי והוא קמץ אעפ שהוא סטוך במו מתן אדם ירחיב לו או יהיה חכר למד השמוש והיה ראוי מדבק למלקוחי: ויש שיתפרשו ענין השגה: וידבק אותו: וידכקו פולשתים את שאול: וידבקו גם,המה אחריהם: היו ראויים וידביקו וידביקו אחריו והקול פן תדבקני הרעה ומתי: והרעב אשר אתם דאגים ממגו שם ידבק אחריבם: וכן תרגם זישיגם ואדבקינון כל אילו ענין רדיפה וחשגה ואינם יוצאים חוץ מהענין הראשון אבל הם מענינם כי ה ואין דובר אליו:כן כנות צלפחר דוברות:דבר דבור על אפניו המשיג את חברו דבק כו: והנפעל דל בו ההתמדה בדבור לפי הוא בלשון נפעל אז בדברו :הדוברות על צדיק עתק: יראי ה' :הכדברים בך:מה בדברבו עליך והכבד דבר האי אדני חארץ: ויכל לדבר אתו ירוח ה' דבר כי: פח אר פה אדבר בו:אז דברת כחזון רחסידך: דברח רשוני בחכי וידבר יהונתן בדוד שוכ:וידבר ח אר משח

לאמר: באשר דבר לי ואשר דבר לי: ולא יכלו דברו לשלום פי דבר אתו: גבדות מדובר בך: וידבר העם

ירמיה פופטים ישעיה יוא עזרא תנינים たコ עורחכ איוב ישנים דה ישעיה משני משני החוקאלב"

> ינינים ירמיה בתוחומו אונב ירמיה שמואל הילים ירמיה ב ישעיה והושע תכפ תיוי ראה מלכים

> > שלח שלח שילים מסלי כרפ'

שמוא ישיני שמנא こてクタッス יני לים מלכי חיוב ירמי נדבי משני רה ושנו מלבי איוב ב יחו זא יחוקא תילים

> ניבא שמוש כ׳ נירא ירמיה

אינב שנחש משלני מיליש מ'אכי יחוק ל כ מקן לך לך שמוא נישב תולים חקתי לתרגים עעם גרמא וכן ורוח נכאה תיבש גרם: ולשון רכה תשבר ורם: יששכר חמוד גרם רל חזק ובעל ג
גרמים וסוכל משא גדול וזה הוא שאמר ויש שכמו לסבול: ור' יונה פרשו שבור שאינו יכול לזוז ממקומו מן
ועצמתיהם יגרם: אל גרם המעלות בשש נקדות אל עצם המעלות כלו' אל המעלות עצמן: או הוא כענין
מדרגה: ויונתן תרגם דרג שעיא הל המדרגה שהיה בה סימן לשעות היום וכן תרג' על המעלות טול אכן ש
שעיא: ועצמותיהם יגרם ישבר הגרמים ועל הדרך הזה ישרש יסיר השרשים: ומכנין הקל לא גרמו לבקר כ
מלומר לא טרפו כי האריה או הזאב בטרפם ישברו הגרמים לבקר או פ' לא השאירו אפילו הגרמים לבקר
וכדרך ההשאלה ואת חרשיה תגרמי ברך גרן ויקב לא ירעם: ומלאו הגרמת בר: מדשתי וכן גרני
יידוע: ברס נכשי ויגרם כחצון שני : וישבר: ונכתבו בשין גרש כרמל בשש נקדות : מגרשה
והפעל הבכד ויגרם כחצון שני : וישבר: ונכתבו בשין גרש כרמל בשש נקדות : מגרשה

ומשמנה: החטה הנשברת והנפרב' פרשש בלע ודוכה לו בדברי רבותי חומן שנפל לתוך הגריטין ולא תגרע ממנו: וכל זקן גרועה ותגרע אליך חכמה כלומר אם היית בסוד אל איך היתה עתה החכמה שהיית צריך שתהיה אליך נגרעת ותגרע שיחה לפני אל י לא יגרע מצדיק עיניו: וגם אני אגרע ולא אחום ואגרע הקד: והנפעל כי אין נגרע מעבודתכם דבר: למה נגרע והשם כי מגרעות בתן לבית יוהפעל הכבד כי יגרע נטפי מים ענין הכל המניעה וההסרון וופי כי מגרעו גתן לבית מביב חוצה הגני עתיד לפר בשרש יצע כי היציעים והם הצלעות והתאים היו בגויות סביב חוץ לבותל בית המקדש ואלו הצלעות היו תחתיים שניים ושלישים זו על גב זו והיציע התחתונה חמש באמה בחבה וכנם כיתל ההיבל אמה אחת ועל אותה האמה היו שוככות קורות היציע התחתונה והיה ערו מהיכל מהיציע התחתונה ולמעלה בגרעון אמה אחת שהיה עביו של כותל ההיכל גרוע אמה אחת ממה שהיה מלמטה הנה היציע התיכונה רחבה שש אמות באותה אמה שכנם כותל ההיכל אמה ההיכל נוסף רחב עלה היציע התחתונה והיציע התיכונה והיה כונם בותל ההיכל אמה אחרת ועליה היו שוככות קורות היציע התיכונה והיה עולה בותל ההיכל מהיציע התיכונה והיה עולה בותל ההיכל מהיציע התיכונה והיה עולה בותל ההיכל מהיציע התיכונה והיה שבע אמות רחבה באותה אמה שכנם כותל ההיכל במגרעת אמה אחת עד למעלה הנה היציע השלישית שבע אמות רחבה באותה אמה שכנם כותל ההיכל במגרעת אמה אחת עד למעלה הנה היציע השלישית שבע אמות רחבה באותה אמה שכנם כותל ההיכל במגרעת אמה אחת עד למעלה הנה היציע השלישית שבע אמות רחבה באותה אמה שכנם כותל ההיכל ב

נוסף רחבה על התיבונה אמה וזה פי בי מנרעות נתן לבית סביב חוצה ובאות המנרעות היו שוכבו ראשי

הקורות כדי שלא ינקוב הכותל להנדת הקורות וזהו שאמר לבלתי אחוז בקירות הבית נחל קישון גרפם תרג'ואת היעים וית מגרפתא: ודומה לו בדברי רכותינו גורפין מתחת באנרף רשע: באבן או באגרוף : הא'נוספת כא' אזרוע והוא חתיבת עפר וכן תחת מגרפותיהם: והכם בסגול: אבל בדברי רבותי זל דומה כי אגרף היד הכפופה בלא הכהן ועשוין בני אדם להכות בח במו שאמרו והן הן אנרופין שלבית דוד. ועוד אמרו בעלי אגרפין: ועוד אמר אגרף נדול זה מאישה יהרימו גרושותים מעל עמי פי המסי שאתם גורשי ברימו ויונתן תרגם פלפו תשלחריי יייל יייים ברימו שאתם בירשי אנרופו שלבן בשיח ואמרו מודה ר'יהודה בכלא אגרף: הנני גורש מכניך: ואשה גרושה משליכי עליהם הריבו אותם בעליה ויונתן תרגם סרקו תקלתכון מעל עמי וינרשו מימיו רפש ושישי הגפעל כים כנרש פי בים שהוא מתנדב בגליו ויוצאים אל השפה כנרשתי בנגד עיניך יונגרשה ונשקעה ביאור מערים: והפעל הכבד גרש את האמה הזאת ושלא נזכר פועלו כי גורשו ממערים: והשם נרש ירחים : בשש נקדות י והוא הפירות שמניער ופורחים בכח הירח כאלו הירח מגרש אותם לחרץ והשם עוד בתוכפת כם מגרש ו'מען מגרשה לבז והוא שם במקום מקור כאלו אמר למען גרוש אותה לבז וזה השם עוד לפרוות אשר הם חרץ לעיר: ומגרש הערו' ומגרשי הערים: ומשקל א'לקול צעקת חובליך ירעשו מגרשו': ונקדאו כן לפי שהם חוץ לעיר כאלו נגרשו גרש כרמל נשש נקידות: מורטה ומשמנה: כבר זברנום בשרש גרם בינושים בן העיר: כעורים קיר וכאין עינים נגששה הראשון מוקל והשני דגוש ענין כגטטה הגשם והשלג: בשש נקודות: גשם שוכף וגשם מטרות עזוי ויורד לכם גשם: הוא נשם כשוש

משוש בשלם הנשם והשלג: בשש בקודות: נשם שוכף וגשם מטרות עזוי ויורד לכם גשם: הוא המטר המטר החזק: וכן נטע ארן וגשם יגדל וכן אבר התרגום ומטר ברבי: והוצרך לומר ונשם יגדל א ונשם יגדל בי הדברידוע כי הגשם יגדל הכל אלא כא לובר שאעפ שהוא נוטע העץ לשם עז הגשם יגדל א אותו והרי הגשם כשליחות השם ית וברצונו בא אעפ כן עולם כמנהגו נוהג כמו שאבר רבותינו זל כזה ה הענין הדי שגזל כאה שלחטי וזרעה דין הוא שלא תצמח אלא עולם כמנהגו נוהג וטוטי שקלקלו עתידין ליתן את הדין :אכל ימ בי שם אילן: וים כמו גוף מן הארבי גשמה יצטבע והנכו הוא כבו שפי ענין בטר והקבו ונתתי גשמיכם בעתם: והשם במ א לא גשבה ביום זעם: ההא כפיק ולפיכך נאבר שהוא שם והגפר גשם בפלם גדל וכא מחובר בשרק כמו הללוהן ברוב נדלו ופי ולא ירד גשמה

משלי ב'ניחר

כלק מלכים

בלק בפניח

יחזקאל הנשע ינאל ישעיה מילים איכה ניקרא ב'

איוב ואתחכן ישעיה איוב אינב יחזקא'ב'שמנ'בחעלות'מלכי אינב מלכים

סופטים ישעיה מש בטים יואן

משפטים אמור
יחזקאל
יבע ה כ'
יננה עמום וירא
בא ברכה
יחזקאל
מפעי
יחזקאל
יחזקאל
יחזקאל
יחזקאל
יחזקאל
יחזקאל
יחזקאל

בחקותי יחזקאל

בכל שהיתה מלאת זהב או שהיתה לוקחת הזהב מס מן הממלכות מתרגו זהב דהבא למה דהם תהיה כאיש בדהם: עכונו כאדם מכווהל שלא יוכל להעזר בעת צרה אשפרדוט כלעז TNNT ירמיק כתב כי מפרשים אותו כן הערבי שקורין למי שהוא מכוסה הרב מחלי מדהום וטום דוהר (U:Q מדהרות דהרות אביריו: דריסת הסוס בכח הליכתו תקרא דהרה: ופי אביריו על הסוסים שופטים דוב האבירים: תדהר ותאשור הוא עין כמיני הארזים ופי רבו תדהר שאנא ופי רבי שלמה שף בדעז ישעית איכה ישעי מלכים דוב אורב הוא לי: נהכה כדובים: שתים דבים: הדגש להבלעת הכח בדוב והוא חיה ידועה ואמר דבים על הנקבות כמו מן נמלה נמלים: גם נקראת היחידה דוב בלא הא הנקבה ופרה ודוב תרענה: ישעניה והיה עמדו עליו דוגים : דוגים תאר לעדי הדג: וביוד תמורת הוו לדיגים רבים ודיגום ומלת יחוקאל ודיגום קצת מדקדקי אמרו שהוא מהפעל הכבד וראויה היוד להדגש ויתכן שהיא מהפעל הנום וחחסר הא הבניין והראוי והדיגום וימן ה'דג גדול ונכתב כאלף מביאים דאג וכל מכר: אם את כל דגי הים יוכה עזרא בהעלותר ובלשון נקבה ממעי הדגה: הקבוץ על ידי תאר והדגה אשר ביאור תמות: דגת יאריך: תכאש דגתם מאין שמות שמותל מים: וכבר בתכנום בשרש דגה על עקרם: ובמשק אחר בסירות דוגה: דוד שאול:אחי אבין לבכי דודיהן יאחי אביהן:דודתך יאשת אחי אביך:לעיני הנמאל דודי: מפעי אחרי ורמיה דר בן דודי כי כן דרך העברים כמו שאמ וגם את לוט אחיו ורל בן אחיו: ואפשר שהיה זה חגםאל אחר שהיה דודו והיה שם בעת המקנה כי חנמאל המוכר היה כן טלום ושלום היה דוד ירמיהו וזה חנמאל אשר. היה שם בעת המקנה היה דודו אחי אביו:וכן תרגם יונתן לעיגי חנמאל אח אכא:ועניין אחר דודי לי ואני לו:ידידי ואהובי:כי טובי׳ שיר דודיך:אהביך וידודותיך:וכן שם אתן את דודי לך:נרוה דודים עד הבקר: - ועניין אחר בכיור או בדוד: שיר כ משלי שמוא תינים מלכי כ' כפיו כדוד תעברנה: וישיבו את ראשיהם בדודים: והוגעה הוו במלת בסירות ובדודים יעניין הכל קדרות: שבי דודאי תאנים: נוספה כו הא באלף לולאות חמישים וכן אמר אחריו בלא אלף לולות המישים וכן אמר ירמיה מלכישיר אחריו בלא א'הדוד האחד וענים סלים וכן יתכן במו כן וישימו את ראשיהם בדודים בסלים: הדודאים נתנו ריח:וימצא דודאים בשדה:בדודאי בבי:אפשר שתהיה האלף בהם נוספת או רם שרש אחר והם שרש עשב ניטוב שחוא בדמות זכר ונקכה מגדרונלש בלע': והדוה בנדתה: עניינו והחולה וכן תזרם כפו מטירע רואה דם שלא תחלה וראשה ואבריה כבדי עליה דוה: יהיא הכדה וכרא חולה לפי שאין אשה ישעיה י על זה היה דוה לבבו: כל היום דוה: ומא עלי לבי דוי בשקל גבב והיוד תמורת ההא למד הפעל והש' על איפה נ ערש דוי׳ על משקל סכך ולרבים המה כדוי לחמי ומשפטו דויי והחכם ר'יהודה בת'כי כדוי לחמי תאר ס ירמיה חיוב סמוך מן דוים והנכון שהוא שם ומא כימי גדת דותה יאו יהיה מקור: ומא בתוספת מם מדוי מצרים הרעים מריע עקב דוחו ולא יכלו קום: כמו נדחו: שנים שרשים ועכין אחד ויברות את מדויהם:מלבושיהם: דוח שמוא תילים וענין אחר לדעת החכם ר יהודה שכתבו עם ישעיה יחוקא גחי העין: ועכין אחר ידיח מקרבה: שם ידיחר את העולה: מלא כרסו מעדגי הדיחגי: ענין רחיצה ורבו נשתמשו הרבה בלשון הזה כמו שאמרנו מדיח ומ ירמיה ב:שלותך או דכו במרוכה: ענינו כתשו במכתש והדיבה אינה כך דקה כמו השחיקה ומולח ומדיחי רבו' זר שהפרישו ביניהם באמרם במחוסרין דיכה כולי עלמא לא פליני דאסיר בי פליגי במחוכר שחיקה הנה לדבריהם שהשחיקה יותר דק מהדיכה: ומהענין הזה נקרא העני דך אל ישוב תיני ביחוקא ישנית שכנה דומה נפשי: כדומה בתוך הים: משתתקת: או כרותה: והשם שבי דומם . דך נכרם: אלא שזה שרק וזה חלם ואפשר שהיא משרש דמם: וכן לאבן דומם ובנין התפעל ישעיה מכנו המורכב עם המרובע גם מדמן תדומי משפטו תתדוממי לדעת ר'יהודה ופי תשתתקי: והברוב לבדד אם לא שויתי ודומכתי ופי בהם ר' יונה ענין אבדה ואפלה ופי מזה משא דומה אלי קורא משעיר האומה האובדת והיא כולכות הרשעה: ופי'כשעיר כפו לשעיר דל בעבור שעיר ואין צרך לכל זה הדחק אלא ד דומה הוא האומה שנקראת דומה מכני ישמעאל ומשמע ודומה ומשא:ופי משעיר בי משעיר יבא להסה - פיי המחריב ומפחד טעיר ישיבו צופים בכגדליהם וברב פחד יקומו בלילה וישאלו השומרים מה מלילה וכן דן דין עני: דגני אלדים: למען תדעון שדון ירמי ניבא אינכ דעת יונתן כי דוכה שם אומה שלא תרגם דומה: דבר: והתא' והיה ה' לדין : ודין אלכבו': והבפעל אשר דון: לא ידון רוחי: דן אנכי: וחשם דין. לא בל העם גרון:והפעל הגוסף דן ידין עמו:ועומד לדין עמים:: משפטו להדין כי הוא מקור ואלו היה שם ה פמוא ניתי ישעיה היה לבד השמוש בשוא וכן דין לפביו ותחולל לו: משפטו הדין כי הוא צווי: אריהיה דין לפביו שם: ושם ה הריב ינרה מדון: והוגעה היו ונהפכה ליור במלת מדינים ישלח: ואשת מדינים: מדיני אשה: ובהעלם עין ומלת לא ידון רוחי אפשר לומר בו ענין אחר שיהיה מחסרי הפא

דוכה נחדח יחוקש ישיניי:

ברחשי לך ירמי שמוא משני

באלדים ובמשה; ותדכר מרים ואחרן במשה: תשב באחיף תדבר : ודברתי על הגביאים דברתי אני עם לכי כלומר חשבתי במו שבא גכ'לשון האמירה בזה העניין: ושלא נזכר פועלו ממנו כיום שידובר בה וההתפעל וישמע את הקול מדבר אליו משפטו מתדבר והש'דבר: דבר גדול: ודבר מה יראני סמוך למל' מה: ודברים אחדים: ובתוספת הא דברה על דברת כני האדם: על דברתי מלכי צדק ישא מדברותיך: או בתוספת כם מדבר ומדברך נאוה: או בדגש מבלי תוספת דבר נהדבר אין בהם:תחלת דבר ה'בהושע: וענין הכל במו אמירה אלא שיש הפרש ביגיהם בשמו הלשון כי האמירה אינה מבלי סמיכה אל אחר והדבור הוא מבלי סמיכה אל אחר כי הוא מורה על עקר הדבוד שהוא באדם כמו שתאמר אדם ה מדבר ולא תאמר אדם חי אומר אלא אם תסמכנו פלגי אומר לפלוני : ואף על פי שאין הסמיכה כתובה לפעמים העניין מובן כי המאבר עם הסמיכה כמו אמרי גא אחותי את: כי בודאי ירצה לינמר אמרי לשואלי אותך: וכן הדומים לו על זה הדרך: ולא יאמר לשון דבור על שאיגו מדבר אפי דרך משל כמו שיאמר לשון ספור והגדה כמו ויאמרו לך הננו: ועוף השמים ויגד לך: : ויספרו לך רגי הים: וכן בקשר יש הפרש ביניהם כי המאמר קשור עם אל ועם למד השמוש לבדן והדבור קשור גכ עם בית השמוש ועם את: ולא כן חמאמר ומה שאמר אמרתי אני בלבי ענינו חשבתי: וכן האומרה בלבבה: ויש כמו ענין על דבר הצפרדעים: ַעָּדְּ דבר הכסף: על ענין הצפרדעים ועל ענין הכסף: וזה הדבר אשר מל יהושע: זה הענין שבעבורו מל יהושע אין כחסור כל דבר שום ענין בעולם מכל המינים אשר האדם צריך אליהם : ולא ימות מכל לבני ישראל דבר: ואין מכלים דבר: ולא יראה בך ערות דבר: שום ערוה בעולם: ויתכן לפרש כמוהם על דברתי מלכי צדק יעל דברת בני האדם: וכמוהם רבים: וענין אחר דבר כבד מאד בשש נקודו והוא ענין פיתה: ומטכנ אהי דברך מות: והפעל הנוסף ממנו ידבר עמים תחתינו: והפעל הכבד ותדבר את כל זרע המלוכה: וים מזה אז ידבר אלימו באפו ומפר אלימו כמו אילי הארץ יוים מהענין זה המכים את מצרים בכל מכה במדב" או הוא במשמעו ופי שהכם על ים סוף בכל מכה כמו שא את היד הגדולה שהכם בעשר מכות ופי בפדבר במדבר ים סוף ויונתן תרגם ולעמיה עבד פרישן במדברא: ואאעה פרש כמו דבר מן ומדברך נאוה וכן פי אמרו אלה הגדים שהכו את מצרים בכל מכה בדברו וכמצותו לבד ועתה הוא בעצמו בא מי יצילנו מידו: מדבר סיני:את כל המדבר הגדול: מקום שומם שאינו נעבד ונושב: וכן מקום מרעה הבהמות יקרא מדבר רחוק מן העיר או סמוך לעיר כמו ועל פני דרך את המדבר: וענין אחר כעדר בתוך הדברו: מנהגו: ובא בשתי ידיעות כמו בתוך האהלי ונתן את הערכך והדלת מעמד בגעיא ומשפטה להחטף כמו ורעו כבשי כדברם : ופי כמנהגם ודומה לתרגום וינהג ודבר : והגכון כי מזה נקרא מדבר מקום מרעה הבהמות לפי שהרועה גוהג שם הבהמות: וינהג את הצאן אחר המדבר כתרג בתר שפר רעיא דמרבדא: ומזה העני אשים דברות בים והם הקורות הגדולות שקושרין אותן בראשיהן ומבהיגין אותם בים וקורין אותן בלעו רטיץ ולדבורה אשר בארץ אשור: עדת דבורו׳: סבוני בדברים: כאטר תעשינה הדבורים: אביילאש בלעז: להיכלי ולדביר ידוע: והוא הבית הפנימי כמו שאמר ויכן לו מבית לדביר לקדש הקדשים ואמר ודביר בתוך הבי הכין דתתו שם את ארון ברית ה'והבית החיצון בקרא היכל <u>דכש וחלב: ידוע: ונקראו </u> התמרים דבש: וכפרץ חדבר הרבו בני ישרא ראשי דגן תירוש זיצהר ודבט וכל תבואת שדת ולא יתכן לפרשו דבש ממש כי אין מביאים בכורים מהדבש:וכן פי רבותי זו ארץ זית שמן ודבש ועל דבשת נמלים: היא חטטורת הגמל הרכה גבנון שעולה לו על גבו וכן אמר בו התרגום ועל חיטורת ג וידגו לרב בקרב הארץ עניגו וירבו כמו הדגים: ויתכן להיות דג דגים מזה השרש הרבים יוביח שהוא השוא דגי הים במו מן בנים בגי שגים שגי וכן סמיבו דגה : דגת וסמיכות יאוריך: תבאש דגתם בשוא: ואלו היה דגה מנחי העין לא היה משתנה בסמיכות כמו'מן קמה בקמת ריעך אבל לפי שבעאנו מביאים דאג כתוב באלף שהוא עין הפעל וכן מעאנו הפעלה מבנו ודיגום: בהראו > עין הפעל דוגי דיגים גכתכם עוד בטרש דוגי והאמת כי גשתמשו כו בטני השרשים ורבים כמהו ונסע דגל מחנה יהודה: בשש נקדות · והוא הגם שמרימין ראשי החיילות: והפעל ממגו דגול מרבבה ובשם אלדינו גדגל:איומה כנדגלות דגן תירוש ויצהר:ואספת דגגך: הוא שם החטה או טעורה או אחד משאר חמשת המינים קורא דנר: ובקעה ודגדה בצילה: עבין אסיפה וקיבוץ ודוכה לתרגום חברים חברים דגורין אדדה כל שנותי: אדדם עד בית שים נפקדה מהם תיו התפעל והראוי אתדדה ועגינם הטלטול והבוע והלוך מעט מעט וכן בדברי רבו׳ האשה מדדה את בנח בדדין ענלים וסיחין ופי אדדם אדדה עכם כלומר אתגועע עכם . דדב שכתה בדהבה: תאר לעיר

בהפלומך תילי הושע קהלת שיר נשוא מלכים כלק נח קהלת תילים ברפה שיר הושע הושע

לך לך

לינכ ג'

קהלת ישעיה שמעים שפטים ארא ב שופטי מכא יינים קהלת נארא הושע תילים דה מילים שמואל

סיר

יתרנ הדבהים מיכה

ישעיה מלכים מלכים ישעיה שופעי תילי הדברי מלכים

שיר רח עקב ישעיה יחזקל ישעיח ישעיח עורא חוקאל

במרבר שיד תלים שיד תבוא ואתאום ירמיה ישעיה ירמיז ישעיה ישעיה תילים

ומניכ

האת הדוכיפת: תרגנלא ברא וכן פי רב שרירא נאון זל דללו וחרבו: עניגו יבשו וכן דלו מאבוש בעו: ואם דל הוא ואין ידו משגת: עני: ולרבים דלים הולבים ודלים: ולגקבה דלת: דלות ורעות תאר: והשם ומדלת הארץ: או יהיה תאר לעדת והקבוץ ומדלת העם ומדלות הארץ דירמיהו: והפעל ממנו דלותי ולי יהושיעי ובנין נפעל ידל כבוד יעקב: מדוע אתה וכן מדלח יכצעני פי כבח דל בן המלך: חולה וכן אשרי משכיל אל דל כי על חליו עשה המזמור אשבתי בי מחלי זה ישלימני שאמות מפנו: וענין אחר דלו עיני למרום ענינו רמו: וחבר ל יונה לענין זה בצרה על דל שפתי ועודְ נזברהו בשרש דלת:ודלת ראשך כארגמן קווצות השער: הדולג על המפתן תי'על כל דמהלכין בנימוסי פלשתאי פי'כמו שא'על כן לא ידרכו דגון על מפתן דגון יוהפע הכבד אז ידלג כאיל פסח: מדלג על ההרי : עניבו כמו מקפץ: דלה וגם דלח דלה לגויותבאנה ותדלנה: ואיש תכונו ידלנח: והש כמר מדלי: והוא הכלי ששואכין בו : והוא בם אחר יזול מים מדליו והיה משפטו בקמץ חטף על משקל חפניו מתגיו אזניו: ובא בקמץ רחב כמו בתוך הדברו: דליו שוקים מפסח: נכחו: כן כתבו ל יהודה חיוג עם העוברים בכנין הקל ואנחנו מצאנוהו בתח הדלת וכן כתבו ד' יעקב בן אלעזר ואם כן הוא צווי מן הדגוש ברפיון הלמד ומשפטה להדגש ופירוש דרימו שוקים מפסח כי מה יועילו לו וכן המשל בפי כסילים . והפעל הככד ארוממך ה'כי דיליתני רוממתני: לפנות דליותיו אליו: בעל דליותיו תשבונה עוכפים הרמים והנבוחים: ואפשר שיהיה כמוהו יזל מים מדליו כלומר מתחת ענפיו יזלו מים: ותדלח מים ברגלך:ולא תדלחם רגל עניגם הדריסה עם עכירת המים טרבולר בלע אדם-עוד ופרסות בהמה לא תדלחם: דרוף ידלוף הבית והשם דלף שורד בו נקדו הוא שפטוף המטר בבית וכן בדב רזל נותנין כלי תחת הדלף בשבת. וכן אל אלוה דלפה עעיני: כי הדמע יורד שפה שפה וכן על דרך משל דלפה נפשי ודלקו בהם ואבלום: שפתים דולקים ולב רע: ענין בתוגה כמו במסתרים תככה נפשי: הבערה: בקדחת ובדלקת: שם חולי השורף פרב חמיפו . והפע הנוס הדלק האש יין ידילק וענין אחר בי דלקת אחרי: חציו לדולקי יפעל פי חציו יפעל לו ולחבריו שהם דולקי אחר העבי: על הרבי דלקונו: בגאות רשע ידלק עני: מדלק אחרי פלשתים: ענינם ענין רדיפה ואפש' שיהיה , מזה הענין יין ידלי לפי שאכר שכר ירדפו כלומר הם רדפים היין והיין ירדפם ויפילם למשואות י אל הדלת או אל המזוזה כשש נקודות: הדלת תפוב ואחר והדלת והמזוזה: והדלת סגר אחריו על צירה: ולשנים לפתוח לפניו דלתים: ולרבים לדלתי הכית: יציב דלתיה: ובלטון נקיבו'יגיפו הדלתו דלתות לא העמדתי בשערים: ושתים דלתות לדלתות שתים מוסבות דלתות שתים לדלת אחת ושתי דלתו לאחרת פרשו רבו זל בכסכת מדות ארבע דלתות חיו לי שתים מכפנים ושתים מכחוץ החיצונות נפתדות לתוך הפתח לכסות עביו של כותל והפגימיות נפתחות לתוך הבית לכסות אחר הדלתות שכל הבית היה שוח בזהב חוץ מאחר הדלתות וכו כמו ששנויה שם: דלתות הכית הפנימי: ויקב הר בדלתו: וסגר דלתך: והוא במשקל אחר: ויקרא גם כן דלת הכלים כמו דלת השער כמ<u>נ שאמר ויקכ הד בדלתו והוא דלת הארון</u> וכן במשנה כל הכלים נשלין בשבת ודלתותיהן עמהם: שלש דלתות וארבעה: פי' דפין שהן דומין לדלתות שיפתחו ויסגרו · וגפקדה התיו בכלת על דל שפתי: כי כשפטו על דלת שפתי ונקראו השפתים דלת לפי טגפתחים ונכגרים כדלת וכן ראוי לנכון לעשות שפתיו כמו הדלת שנפתחת ונסגרת לצורך כן לא יפתח רבכון שפתיו כי אם לעורך וכן דרתי פניו מי פתח רוע לוכר שפתיו: דם יחשב:אל תכסי דם דמי והקכוץ דמים בדמים גנעו: ותחגף הארץ בדמים יקול דמי אחיך: והסירותי דמיו מפיו ידמיו עליו ישוש וכן אין לו דמים כלומר אם יהרגהו אין עליו עגש דמיו יוכן ויקר דכיו בעיניו: ויש מפרש ירמיו עליו ישום וכן אין לו דמים כלומר אם יהרגהו אין עליו עגש דמיו יוכן ויקר דכיו בעיניו: ויש מפרש או ענין כפר וערך והרבה נשתבשו בו רבו בענין ערך החליף לו דמי שור בפראל תעמד על המקח בשעה שאין לך דמים: ודם ענב לרב אדמימות היין דמה אותוֹלדם מעי רתחו ולא דמו: דמו עד דמם כן ישיבנה לדממה: והתאר הגיענו אליכם: והשם יקם סערה לדממה ופי יקם סערה ואח קור דממה דקה: דממה וקול אשמע: התמונה שהייתי רואה פעם היתה דממה ופעם היתה משמעת קול או פי הקול שהייתי שומע היה קול דממה כלו קול נמוך יומא עורי לאכן דומם: וכן שבי דומם פי בדום או הוא שם: וכן שוב ויחיל ודומם תאר: ואפשר שיהיו משרש דום כמו שכתבנו והגפעל ונדמו נאות השלום: אל תדמו בעונה: גם מדמן תדומי: והוא לשון גופל על לשון דרך צחות כי מדמן שם עיר למואכ

ידמו ונדמה שרשם נדם

פפניה י שעיה שיר שמנת שמות משלי ישעיה מיכה משלי בר. לים 1's If per. בלק יחזקאלב' יחוקאל משלי כ׳ אינב תילים עגכריה משלי תכא יחוקאל ישעים ניצא תילים איכה תילים שמו זל

שתיני ישעיק

אינב מבורע

ישעיק. תני נים שיר

שמוחל מקן מלכים

ירמיה תילים ישעיה שמואל תי לים ישעיה

יחוקאל מלבים ישנים

ידמיה מקש

משפטים

ישעיה נירח מפני

שרא יחוקאל

ישעיה מ'פים יהופע שרא

היוב אחרי אינ הושעתילי בראשי וכהי הושע משפטים תינים

החזיכו מיוכ פמוחל תילים מלכים חיוב חבקוק יפעיה איכה ירמים ירמי הכ' העברי לדבר לשון צחות כזה כמקומות כמו בחשבון חשבו עליה רעה: ועקרון תעקר: בבית לעפרה עפר ישע התפלשי: וידמו למו עצתי: ידמו כאבן: יבושו רשעים ידמו לשאול: ונדמח שם: ואדני אבי זל כתב כי אינ בונח שלים ירמיא

שפאיהם כון ויהיה הכח תבורת הרגש כבו ושהוא בויזר יעקב שמשפטו לחיות ויזד כן לא ידון משפטו לא פמנאל ידון שרטו בדן מן וישב חרבו אל בדנה ברתקה פדויידי כלע והחכם ד יהודה הביא לא ידון רוחי ויהי כל ה העם נדון בענין יגרה מדון מדינים ישלח ענין בפני עצמו שהוא מענין מריבה וכן פי אאזר לא יהיה רוחי העליוני שנפחתי באדם לא יהיה במריבה עוד לעול עם הגוף כי הוא איגו גהנה בתאות הגוף והגוף נמשך לתאות הבהמות וזה באשר הוא בשר ובתולדת הבשר שקועות וקבועות התאוות אאריך קב שנה אם יחזרו ולפּבִיו תדוץ דאכה ענין ששון ושמחה: ודומה בתשוכה ואם לאו אכלה אותם מן העולם: מדור באהלי רשע:כמו בגור כתרגו לתרגום שישו אתה משוש: דוצו עמה דוץ: נור דור וכן דורי נסע ונגלה. כלוכר מגורי בעולם הזה נסע ונגלה: וענין אחר וגם דור העצמים תחתיה: והוא צווי בפלם שוב קום והשם אגדיל המדורה: מדורתה אש ועצים הרבה: עניין הכל ההכערה הגדולה: דור הולך ודור בא: והקבוץ ולפני ירח דוד דורים: ובלשון נקבות דורות בגי ישרא ידורות עולמים לדורותיכם ברית עולם זמן חיי האדם יותכן גם מזה דורי גסע ונגלה כלו זמן חיי והוא מעניין הראשון כ אדוש ידושנו האלף נוספת: ודשתי את כ בלומר כל ימי אשר האדם דר בעולם הוא דור: הא : ופי כעגלה שהיא דשה שהיא אוכלת בשרכם:כי תפושו כעגלה דשא:והאלף תכור בל היום לא בעגלה שהיא חורשת שאיננה אוכלת: ועוד גכתכנו בשרש דשא ובמקצת ספרים הוא כתוב בהאיוחית הטדה תדושה: קומי זדושי בת ציון: והנפעל וכדוש מואב תחתיו: והמקו בשרק בהדוש מתבן והמקו' מהנוסף לא תהסום שור בדישו: משפטו בהדישו או יהיה בדישו שם לקוח מן והשיג לכם דיש כמו מן עיר עירה: והפעל שלא כזכר פעלו ממנו יודש קצח והשם מדשתי ובן נרגי : ובמשקל אח והשיג לכם דיש:ואקו ודישו:הוא שם חיה ולדעת אנקלום היא הראה שתרגבו ריבה דחה דחיתבי: וגפלו בה והוא לדחות פעמי:מלאך ה'דוחה: גדר הדחויה: והגפעל ידחה רשעי ידחו **בותו** ומלעיל שלא כמנהנ בדחי ישראל יכנס ואפשר שיהיה גדחי ישראל מחסר: הגון והיה ראוי להדגט א אבל הנכון שיהיה לשון נפעל מזה השרש: ושלא נזכר פועלו דחו ולא יכלו קום כן מצאנו כספרים מדויקי' מלרע ור' יהודה כתכו מנחי העין: והשם את רגלי מדחי ובמשקל אחר בתוספת מם ופה חלק יעשה מדחה יצאו רחופים והנפעל והמן בדחף: והשם יצודנו ודוחן וכוספים מייל בלע' ואיש את אחיו לא ידחקון: מפני למדחפות הכל עניין דחייה עד בלי די ופי הפטו והריקותי לכם לוחציהם ודחקיהם תרגום לחץ דוחקא: יהיה די לכם מגורות וכלים לאכף בהם' התבואה ברכה עד בלי די טלא יספיקו לכם ולא והיין כן פרשו אאזל והמלאכה היתה דים: הלא יגגבו דים: די ספקם וצרכם: ויבא עם אותיות השמושו כדי ובסמוך כדי גאלתו: די השיב לו: כדי בכו: ודי חלב עזי': די שה: די בהסורו: מדי העבוד' בדי גורותיו: לא התקדטו למדי עקרו למן די והפתח תחת הרק כמו למבראשונ ועניין הכל הספוק והצרך והיה מדי צאתם:מדי עברו יקח אתכם מדי דברי בו:מדי בא המלך בית ה':כי מדי אדבר: ענינם בכל עת <u>ויש די שהוא נוכף כאשר גוכף מן כי תלך במו אש: והיה מדי חדש בחדשו פי מחדש לחדש ומשב לשבת</u> רל מהם שיכאו משב' לשבת והם הקרובי' ומהם שיבאו מחדש לחדש ומהם משנה לשנה בפי הקרוב והרחוק ויגעו עכים בדי ריק ולאכים בדי אש:כדי ארבה לרב:בדי שופר יאמר האח:כל אילו גוספים כאלו אמר ב בריק באש בארבה בשופר: וכב' כתבנו בחלק הדקדו' כי יש בהן קצת ענין כי יורו על הגדל' הדב' והתמדתו ואת הדיה לכינה: והקבוץ אך שם נקבעו דיות: ואפשר שיהיה כון השרש הזה ואני כותב על ובנית עליה דיק מגדל שבונים נגד העיר לכבשה הספר בדיו ידוע: בקמץ כדרך בעלי ההא: וידכא עשק: ויואל אלוה וידכאגי: יבא לארץ חיתי ידכאום לפני עש :ובנוח האלף ותדכאונגי בכלים: לדכא תחת דגליו :וה חפץ דכאו החלי: בדכא בעונותינו: ושלא נזכר פועלו בבנו לא דכאו עד היום הזה וזרועות יתומי ידכא: והשם תשב אנוש עד דכא:פצוע דכא:והתאר ואת דכא ושפל רוח: ויתכן גם האחרים תאר כי פי עד דכא עד היותו דכא וכן פצוע דכא כמו שפירשוהו רבותי זול ובשרש פצע נזכרנו עוד: ואת דכאי רוח יושיע ::ובא וו בראית ת תכורת האלף למד הפעל לשון שקד ישנא דכו:שהוא כמו דכא:ובנין התפעל וידכאו בשער: והפך לילה וידכאו:משפטם ויתדכאו ענין כלם השבר והכתישה: ידכה ישוח פי ישים עצמו הרשע תלס דכא ושח כדי שלא ישכרו בני אדם במגו ונפל בעצומיו חלכאים: והגפעל לב נשבר ונדכה והפעל הכבד כי דכיתנו בטקום תנין: תגלנה עצמות דכית יאתה דכאת כחלל רהב נכתב באלף במקום הא מלס לבד הפע׳ הבופרת ביוד: והש׳ ישאו נהרו׳ דכי׳: הנפרד דבי בפלם עני עני׳ כפו כן ענין או השבר והכתישה

מינים ישעיה יחזקאל ישעיה קהלת תילים שופטים אמנד ישעיה שופטים ידמיה

חיוב מיכה ישעיה ב תבא בחוקותי ישעיה כ בחקנתי שמיכי תילים מולים ג' משלי ירמיה תולים תילים תילים משלי יחזקאל אשתר ב תילים ייאל פופטים מנאכי

ניקהל עובריה אסתר בהר ב עורא משלי תוריע בא ניק נתום דה רה ישעי ירמי מלכי רמי

ירמיה שופטים א' וב

סמיני ישעיה ירמיה יחזקאל ! מצים משלי איוב איוב ב איכה ישעיה ישעיה ירמיה חיוב מולים תצא ישעיה מסני אינב

שיר יחוקא הרברי כלח יהושע אינכ ישינית תילו ב שופטים חקת מוכי ישעי ב יתחן שופטים מלים מלבים ישעיהב

> יתוקא מפני יפעי תינים מפני יתרו אינב תילים שופטי ישעי מיכה עורח ירמיה חבקוק

איבה ירמי ישעי

תניים ירמית ברכק שמיני תינים מלים ראה תילים עורא תולרות מקן ישעים Fbib.

> רה' יואלברחצי החזינג

מלאכי קחלת

וילך תילים ב' ישעיה שופטים תילים משלי משלי ישעי ב' ניקרח ירמים

אשר דרך בח:דרך בוכב מיעקב: אשר תדרך כף רגלכם: תסק בדרגין והוא פעל עומד: לא הדדיכוחו בני שחץ: בלומר לא דרכו בו: והדדיך בגעלי והפעל הבוסף ואשר הוא פועל יוצא ידרך ענוים במשפט מדריכני באמתך:מנוחה הדריכוהו: _ פי ממנוחה הדריכוהו וכן תרגם יונתן מכית גייחהון שרדיגון: ואפשר שיהיה והדריך כנעלים גם כן פעל יוצא: והשם דרך המלך גלך בשש נקרות: וילך בדרך אחריזה הדרך לכו בו:בדרך אשר בא בה:את הדרך ילכו בה:לעשות דרכו יפי לעשות דרבו משם והלאה ולהתעכב שם:פן יאנף ותאכדו דרך פי תאברו מצד הדרך כלו בי דרככם: תאבד כמו שאמר ודרך רשעים תאבד: נעל הדרך הזה נובלת עליה שעליה נובלים: הנה אנוכי הולך בדרך כל הארק בפנהג: כי השחית כל בשר את ו<u>דכו: מנה</u>גו: כי דרך נשי לי: מנהג הנשים והוא חנדות וכן ארח כנשים: ומשהו ישא עליך בדרך מערים כמנהג מערים כמו שהיו מכין אותך המערים וכן ונשאו בדדך כ מצרים במנהגו שעשה במצרים וידו הגדולה שהראה בהם ופי' ונשאו ישא אותו מעליך ויכלה אותו: או פּי' ונשאו על המטה שישא עליו מטהו כפו שעשה במצרים וכן פי ומטהו על הים מטהו יעורר עליו כמו ש שעורר אותו על הים בטביעת המצרים והקבוץ על דרכים ישבת להם : וקכוץ השגים ונעקש דרכים יפול באחת: והיה אם למד ילמדו את דרכי עמי לחשבע בשמי חי ה' : הדלת מעמדת בגעיא י לית געו' יוכבדתו מעשות דרכיך: דרכי ספרתי: ודרכיך למחות מלכין: כלט ענין אחד כי חפצי הארם ועסקיו ומה שישתדל בו הכל נקרא דרך וכן המצות והעברות כמו שאמ'את הדרך ילכו בה: ויאחז צדיק דרבו: כי יודע ה' דרך צדיקי ודרך רשעים תאבד: ובתוספת מם מדרך בף רגל דל דריסת חרגל ובעני הזה ת דרכי נפשי עוז חכר בית השרות ופי תרבסי האויבי בעזי כדורך בנת ולאתה תדרך זית ולא תסוך שמן ותירוש ולא תשתה זין בחלם בקריאת בן אשר ובקמץ חטף בקריאת בן נפתלי: דורכים גתות בשבת: והבכד כגרן עת הדדיכה והוא מקור והחרק מקום פתח ענינם הדריסה והדישה. וכן דרכת בים סוסיך חבר מים רבים ופי הפסוק דרכת בים וסוסיך כמו כן דרכו בחמר מים רבים או פי דרכת בים על סוסיך והם ה הענגים: ובענין משיכת הקשת ונטייתו:דרך קשתו:אל יודך הדורך קשתוי וכל קשתותיו דרוכות ולפי שבמשיבת הקשת ימשוך גם כן החץ לזה אמר ידרך חציו: דרבו חצם דבר מר: והפעל חכבד וידרכו את ל ים ודרום ירשה: הוא התימן והוא הנגב כי בלשונות אלה נקרא לשונם משפטו ויודיכו: משה: וזרשו מחרבותיהם: וכתכ ד' יעקב בן אלעזר כי בספר ה דרש דרש הלאלי עליו לית כותי חשף וגם הגגיד זל כתב שמעאו ברוב הספרים חשף דרושים לכל חפציהם: ודרשת וחקרת: תדרש רשעו כל תמצא: בחלם בקריאת בן אשר ובקמן חטף בקריאת בן נפתלי ילדריוש הדבר : נוספת בו היוד ומשפטו לדרוש ותרך לדרו את ה' :והנפעל וגם דמו הגה גדרש בדדשתי:

נכתכנו כן ארבע אותיות:

בסתר המדרגה: וגפלו המדיגות תרג'לא תעלה במעלות לא

ללא שאלו יהודה כתב ביאלף תמור׳הא ומשפטו ההדרש אדרש:ור יהודה כתב ביאלף האדרש למדבר והדגש לחסרון תיו התפעל ונכון הוא וכא האדרש אדרש כפול לחוזק הדבר כמו האכה אכי ופי בררשתי ללא שאלו במצאתי וכזרמנתי : דרושי לכל חפציהם מזומני ונמצאי לכל החפצים כהם: והש במדרש הגביא עדו שיודשהו הדורש שמה כי הדברי מזומני בו וכן על מדר ספר המלכים ספר שמזומנים דשאו נאות מדבר: והפעל הנסף תדשא הארץ בן דברי המלכים והדורש ימצא שם: והוא נקרא כן בתחלת עאתו וכשיגדל יקרא עשב דשא: כשעירים עלי דשא בשש נקרות: כי שם דשא הוא תחלת הפעולה בעשב לפי בא ממנו פעולה כמו מן צמח ולא בא כן מן עשבי ויש מפר׳ מזה כי תפושו כעגלה דשא ומטפטו דשאה כפלס חכמה ונגרעה ההא כמו שנגרעה ממלת, שיוצא מלפני השליט שמשפטו שיוצאה: ור יונה הרחיק זה הפי'בעבור כי היה לו לומר דשאה בצרי חשין כמו מלאה צמאה וגם אין המלה בכתב אצלו באלף בי אם בהא וכן גמצא במקצת ספרים וכבר כתכנוהו בשרש דוש ואכל ושבע ודשן פועל עובר: והיה דשן ושמן תאר: דשנים ורענני יחיו: וישתחוו כל דשני ארץ: והשם ותתענג בדשן נפשכם בשש בקדות: החדלתי את דשני: כב'זברנו דקדוק החדלתי בחלק הדקדוק במקומו: והכבד דשנת בשמן ראשי: שמועה טובה תדשן עצם: ושלא גזבר פועלו ממנו בפש ברכה תדשן · ועפרם מחלב ידשן : ומלה מורככת מהגפע' וחתפעל הדשכה מחלב : וענין אחר k שפך הדשן בשש נקדות והוא האפר: וכל העמק הפנרים והדשן פי מקום שפך חדשן שהיה חוץ לירושלם אום

שיהיח אותו המקום נוסף בעיר לעתיד ופי וכל העמק הפגרים תרג'יונתן וכל משרא אתר דנפלו תמן • פנרי משרית אתוראה דל כי כל אותו העמק יהיה תוספ העיר וכל השדמות עד נחל קדרון והנה לא תרנ' והדשן:או תרגם אותו משרית אתורא לפי שהיו דשנים ושמנים כמושב' עליון ומשמן בשרו ירוה: והפעל הכבד ממנו ודשנו את המזבח יסירו דשנו:ועשית סירותיו לדשנו:ועולתך ידשנה סלה ההא גוסף כהא ו בארנר ערומה עלים נדם בשקל יפלו נפלח: הפעל הנוסף כי ה' שריבון חדמנו: ענינם כענין שפרשתי בשרש דום: שמש בגבעון דום: וידם השמש: פי ויעמר השמש כמו שפירשו בו רבו : ויש מפר ענין זה מלשון רבו עם דמרומי חמח: האנק דם:פירשתיו בשרש אנק: דם לה' והתחולל לו . ענין שתיקה או ענין תוחלת: וכן דמו עד הגיענו איכ' לא דכה אליו ביפיו: דביתי לקאת מדבר יזאת ענין תוחלת: וכן אך לאדים דבי נפשי: קומתך דמתה לתמר: ואשר הוא יוצא הבוה והמענגה דמיתי כת ציון:והנפעל נמשל בבהמות נדמו: ותמשילני ונדמה: פּי ואהיה נדמה · כפיר גוים נדמית · נדמה שמרון מלכה כקצף על פני מים · והפע` הכבד דמיתיך רעיתי: וביד הנביאים אדמה: ומה אדמה לך: והחתפעל אדמה לעליון: משפטו אתדמה: והשם ודמות החיות: בצלמנו כדמותנו אמך כנפן בדמך: כמו בדמיתך: וכן אצל פנה כמו פנתה יוצורם לבלות שאול: כמו וצורתם: או הוא משקל אחר דם בשקל צו קו. ורב האיי כת'שהוא ענין רשיבות השבע לפי שכל דבר היוצא מדבר אחר פורה כבגו יש בו מרטיבו שבעו: וחשם במשקל אחר דמיון: דמיונו באריה יכסף לפרו': ועגין אחר ודמיתי אמך: והגפע'כי גדמה כל עם כנען ובשחר גדמה גדמה מלך ישרא נדמתה אשקלון:אוי לי כי גדמתי:איך נדמיתה:גדמו עמי:ויש לפרש מזה גדמה שמרון מלכה: והשם בדמי ימי אלכח: בפלס פרי שבי צבי יויש מפר מענין זה אמך כגפן בדמך: וכלם והדומים לחם עני ברית וכליון :ויתכן לפר' בענין זה אעפ' שאינם בשרשו כי ה' צדינו הדבנו: ונדבה שם:ידבו לשאול בדבו באות השלום: ומזה הענין עיני בגרה ולא תדמה: כלו לא תפסוק: וענין אחר והוא לא כן ידמה עניגו יחשב: וכן ואשר דכה לנו: דמינו אלדים חסדך אל תדמי בנפשך: כאשר דמיתי: וענין אחר אל דמי לך אל תתנו דומי לו: ובמשקל אחר ולילה ולא דומיה לי: באלמתי דומיה: והתאר אך אל אדים דומיה כפשי: לך דומיה תהלה: ענין כולם שתיקה: ויש מפר'מזה אוי לי כי גדמיתי כלו'בשתתקתי לא אוכל לדבר: ופי'לך דומיה תהלה דל בשתתקה התהלה נגד פעליך העצומים שלא תשיגך תהלה: ויתכן להיות רומיה משרש דים והיוד ליחש כיתד תחתיה שלישיה: ויתכן לפר דמינו אלדים חכרך ענין הסבר והתוחלת כלו שברנו אלדים לחסדך: היו דמן לאדמה: כדמן על פני אדמה: הוא זכל האשפה: כהדוש מתכן כמו מדמנה: האשפה עצמה כי כן דרך להטיל תכן באשפה ולהלך עליה עד שתדוש ותעשה דמן ואאזל פי מדמנה שם עיר שהיתה למואב כמו שאם גם מדמן תדמי: ופי ונדוש מואב בעירו במו מדמנה כמו,שדשי התכן תחתיו ודםע תדמע ותרד עיגי דמעה יודמעתה על לחיה: ולא תבא דמעתך: והקבוע בטקומו: עיני ידוע:פולאתך ודמעך:כנוי לשמן או ליין היורד מן הגת כדמע שפח שפה כלו בדמעות כדונג מפני האש הוא השעוה: דעכו כפשתה כבו: ידעד נרו: ומה שלא כזכר דועכו כאש קוצים והנפ בדעכו ממקומם: ענינם פועדו מן הדגוש ואם לא גמצא: בכן אכך תתן דופי הוא הדבה הרעה: ואאזר פרשו מורכב משתי מרות הכבוי והכליון: בארמית טב לכתב טן דו: דו פרצופין וכן בלע דו שנים ופי המלה שתי דו פי ודו הוא שכים דפק פיות ידבר אחת בפניוֹ ואחת שלא כפניו: ודפקום יום אחר: ענין דחיה: מתדפקים על הדלת:קול דודי דופקי עניגם גם כן הדחיה עד אשר דם לעפר: פתח: ויטחן עד אשר דק: קבון בעבור האתב : תדוש הרים ותדוק: ידוקנו: והתאר דק מחספם: קטרת סמים דקה: קול דממה דקה: ודקות בשר: השבלי הדקות: והפעל הכבד הדק לעפר: והדקות עמים רבים: ושחקת כמנה הדק: בטיט חוצות אדיקם: וכתב ד יעקב בן אעזר הנפעל מזה בתת להדק: בצרי ופתח על משקל להחלו: ויתכן היותו מן הככד ומשפטו לחדק כמו שכתכנו בחלק הדקדוק: הנוטה כדוק שמים כקרום וכן לפי דעתי או דקאו תבלול בעינו: פי או שיהיה קרום או תבלול ב בעינו וכן,אמרו דבו זל בדוקין שבעין :הן איים כדק יטול :כעפר דק יטול אותם וחביטו אליו את אשר דקרו: וידקר את שביהם: ודכרני בה: והנפעל כל הנמצא ידקר יוהפעו' הכבד אנשים מדוקרים: ומדקרים בחוצותיה והשם כמדקרות חרב ענין כלם טעינת החרב נפרא כלעזי ודר וסוחרת ירבו אפרו שהיא אבן טובה,שהיא בכרכי הים ודורה שבה הושיבה באמצע סעודה והאירה להם כצהרים ופהם שאפרו כי לפיכך נקרא שם האבן דר שקורא דרור לכל בעלי פחורה מר דרור המור הטוב שהוא חפשי מן הזיוף וקראתם דרורי חפש: לה: כדדור לעוף שם עוף שמא והוא שקורין בלע אירובודא ולפיכך ב והתערובת:ודרור קן נקראת דרור לפי שהיא מקננת בבתים מבלי פחד כאלו היא חפשית מבני אדם שלא ילכדוה: והיו דראון לכל בשר פי ביאום יוזיו לכל בשר בראות אותם ברוב התולע שבהם וכן ואלה לחרפות ולדראון עולם: ועקר פלת דראון היא תולעת פלשון רבו׳ הדרא דבנתא וחכנה שבתבואה כשרין מפבי שאין בה לחה ויונתן תרגבו בשתי כולות די ראון כסת חזיבא ולהציב הדרבן ועוד

ירמים יהושע ב יחוקל מילים שאול מילים יחוקל מילים שיר ירמיה מיל ישעי יחוקל הוש ע שיר הושע איפה ישעיה יחוקל בראשים יחוקל

תילים

ל הושע צפני הושע ידמי הושע 'עוברי הושע 'ידמי ישעי 'עוברי הושע הזקאל
ישניה יחזקאל ידמיה ב' תילים ירמיה
איכה ישניה ישניה 'ישניה '

מילי ירמי ישעיה

ירמי'ב'איכה איכה משפטי' שיכה ישעיה משלי שילים אינב מילים מילים

ויטלח שופטים

פיד ואינחכן

תשא ישעיה
ישעי בשלח אחרי מלכי מקן
ב' מלכי מיכה משא שמוא
ב' מלכי מיכה משא אמוא
ישעיה אמור
ישעיה אמור
ישעיה אמניה
ישעיה ישעיה
ירמי בלק שמואל ישעיה

בהר סיני תשא תי לים'משלי

ישיגיה דכים פמוחל

בלא איכה הדפו:יען כצד ובכתף תהדפי והדפתיך ממצבך. והות רשעים יהדף מצאתי במקצת הספרים המדויקי היוד בסגול ובמקצתם בפתח: להדף את כל אויכיך כלם ענין דחיפה: והדרת פני זקן: ודל לא תהדר בריבו: הדור בלבושו והתאר פרי עץ הדר: והשם הוד' והדר לפביו: ומשקל אחר מעביר גוגש הדר כלכות בשש גקודות: והקבוץ הדרים בהדרי קדש כרחם משחר: ועם הא הנקבה הדרה: והסמוך בהדרת קדש: ברוב עם הדרת מרך: או יהיה הזרה בפרס שלכה כי הסבוך בשני ה המשקלים שוה והנפעל פני זקנים לא נהדרו וההתפעל אל תתהדר לפני בולך ענין התנאות והתיפות והראות סכר פנים יפות יוהדורים אישר: דרכים המעוקלים והמסובבות ודומה למה שאמרו רבותינו הדו א דכנתא בני מעים,שהם מעוקרים ומסוכבים סביב חכיב ובכל חוצות יאמרו הו הו קריאת האבל והצער הוא הדבר: כנוי לנסתר הוד והדר לבשת:הודו על ארץ וטמים: הוד בחרו אימה יולא בתבו עליו הוד מלכות: כסום הודו במלחם' והוא ישא הוד: ונתתה מהודך עליו: הוי אדון והוי הודן: כזית הודו: עבין כולם הכח וההדר ור' יובה הכנים ואתת הוה להם למלך: כי כה הוה לאדם: הוה גביר לאחיך: מקום בענין הזה ולא הד הרים: יהוא ובאה הוו בחה כוו וישתחו: כי לשלג יאמר הוה ארץ האלף שיפר העץ שם יהוא משפטו תמורת הא אפשר שיהיה הלו בשרש הזה תמורת היוד בשרש היה או יהיו שנים שרשים ועל כל פנים העני אחד: ועכין אחר הוה על הוה: ומא 'יעזבהותו: והות רשעים יהדף: הות נפשו: והותי במאזנים ישאו יחד: והקבוץ הוות בקרבה: עד יעבור הוות החשב לשונך פי תחשב בלבך ותוצי בלשונך: ופי יעז בהותו ברעתו שעושה לאחרים ענין כלם והדומה,להם שבר ועניגים רעים: ורב סעדיה פי בהותו בממונו והוא מ בענין הראשון כלוכר בככון ההוה לו: ויתכן להיותו ככוהו והות רשעים יהדוף הפך כה שאכר לא ירעיב ה צפש צדיק ואפשר להיות בן השרש הזה והענין הזה תהותתו על אישי דוני הוי אחי והוי אהות: הוי אשור שבט אפי יהוי משכי העון: הוי גוי חוטא: הוי גבורים לשתות יין:הוי האומרים ולרע שוב ולשוב רעי וחסרו היוד ואמרו ובכל חוצות יאמרו הו וכבר זכרנוהו שרש בפני ע עצבו "וענין הכולה הזאת קריאת אבל והספד וצער כבו אוי ויש שהם לקריאה לא על אבל הוי הוי ונוכר כארץ עפון הוי ציון המלטי ואפשר שיהיה כמותם הוי אשור שבט אפי כל הון יקר ונעים: תכיבר עמך בלא הון: והקבוץ ברב הוגך ומערביך: ענינם רבוי במון: לא אמרו הון ילא אכרו הוזים שוכבים: ישנים וכן אמר הכתרגם נימין שכיבין וקצת הכפרשי פרשו פי הרבה ודי בשיב' דברי תהו ובקצת ההלאי והוא שקורין לו בלע אוליונר ובלשון ערבי הדיאן המדכרים הדלת הרפה במקים הזין בעברי קינים והגא והי: ואפשר ששרש הכלה היה והוא לשון בספד: ויש בפרטים כמוחו היא בכל בשיאי ישראל י היא האשה: כנוי לנקבה הנסתרת הוא היה גבור ציד:אם עברת אתי והית עלי למטא:חסר יודאשר היא במקים לבד הפעל מהמכתב והמסורת עליו לית חסר: וכן והיתה לי לישועה חסר היוד אשר במקי לבד הפעל ולפי שהוא כתוב בהא באחרונה לא כללו בעל המסורת בחסר והמסרה הנכונה על יהיתה עלי <u>ל</u> רמשא די הסר דהסר אני אהיה לו לאב: הנה יד ה'הוים את חיי לאלפי רבבה: תהי נא אלה: מי זה אמ'ותהי יהי אור: והגפעל בהיה הדבר הזה: הנחיה כדבר הגדול הזה עכינם ידוע: ועכין אחר בהייתי ונחליתי: ושנתו נהיתה עליו: תאוה נהית תערב לנפש ענין שבר ופי בהיתה עליו נשתבשה הפך ושנתי ערבה לי:ויש בפר מזה הענין והליתי והייתי כאחד האד' ויהי דביאל עד שנת אחת לכורש המלך: ושני אנשי שרי גדודים היו בן שאול: כלו שבתו והמיתו אותו ואין צרך להוציאם מענינם כי פי'ויהי דניאל שהיה בכבל עד שנת אחת לבירש המלך ופי היו כן שאול היו עם כן שאול וכן תי הוו עם בר שאול כלו שהיו עבו כבר ונפרדו מכנו ועתה באו בביתו במרכה כלוקחי חטים והרגוהו: ויש מפרטי תאוה נהיה מהענין הראטון ופי נהיה בזמנה תערב לנפש: ולפיכך תועבת כסילים סוד ברע לפי שתבא להם תאותם והיך יוכל עבד אדני זה: היך אביא אלי את ארון האלדים ההא תמורת אלף איך והמם בהובה גדולה משפטו היכם והכם האחרונה סימן הרבים והאות כי הכם הראשונה קבוצה כדרך כל פעלים ואלו היה שרש היתה פתוחה בדרך כל פועל: והטם מהומה גדולה: כי היתה מהומת מות: עניגו כענין שבר: וענין אחר הפעל הנוסף אָרִיד בשיחי ואהימה:תהימנ מאדם והנפעל ותהום כל העיר ענינם הן: ועבין אחר שלישי והיא חיים ותהינו לעלות ההרה. ענינו ותאבו והוא לקוח ממלת הן כלומר שאברתם ההין: והיא הבידה שהיתה אצלם שהיא שגים עשר לוג והרוג ששה בצים להיכל ולדביר: והיכל תוסד היוד למטך ואפשר שהוא כן ארבע אותיות «לכים ישעית והיא מדת הלח ישעיה שנים זכרים והיא בהיכלי מלך יותגים בהיכלי ענג : ענינם ארבון : השע משלי ישעיה והקברץ ויבן היבלות

מקעי יחוקא ישער משני נאתחנן קרוטים משפטי ישעי אמור תילים דניא תילים מילים משלי ליכה מטלר ישציה עמום מקץ תילים תילי אינב רכיא זכריח זכרי פינחק ירמי הושע יחוקא עורה קהלת ניחי קהלת אינב

יחוקא מיני אינ' מיכה אינב

ישעיה ה' עמום זכריה ישעיה משלי תיני חוקא משני

תילו׳ ירמיה

יחוקא יחזקש חיי כח שמוש

ישעיה

Emp

סמוא נהרח פיי מנלרו היכ" ברחשי מובי נחתחכן דנים דניא משני פופטי רניא שמוא

> kyz רה עקב

עוןכ שמוא תילו מיכה רות רכרים

כחא ואקראה לך ופי ישיבה דשן כלובר שיוריד אשו מן השמים לאכלה ולקכלה כרצון: אפתר אם זר צ ודין :ואת דתי המלך:ודתיהם שונות ילעשות כדת היום:והדת נתנה בשושן הבירה:אשר כדת ענין הכל התורה והחק:ואשר הוא בן ארבע אותיות מפתר עמום בפאת מטה וכדמטק הכלה מורכבת כשתי ערש פרושו לפי מקומו כמו כפאת משה כי אין לו חבר או תהי פלות כדי משק ויחיה משק מן שקק ועניגו מן שוק כלומר באחד מכרעי המשה ודי הוא מלה גוספת כמו בדי שופר בדי ריק בדי אש שהוא כמו בשופר בריק כאש יולהציב הדרכן כלי קטוץ לכן נפתלי ולבן אשר הבית כפתח והדלת לשניהם מעמדת בנעיה ונא הקכוץ במשקל אחר דברי חכמים כדרבונות יהוא המחט התקוע בראש עץ שטוענין כו השורים בעת החרישה והמחט יקרא דרבן וה והעץ יקרא מלמד וכן אמרו במשנה מלמד שבלע את הדרבן כלו שנבלע אותו המחט התקוע בעץ בתוכו וקוץ ודרדר:כולו פתח הוא מין ממיני הקוצים ובכראשית רבה קוץ זה עכבית דרדר זה קבדם שהוא עשוי,דרין דרין ופי בעל הערוך קנדם בלעז קרדין: ואשר הוא בן חמש אותיות דרכטנים שש רבואות וכן לאדרכונים אלף והאלף נוספת והם מטבע ידוע אצלם באותר, הזמן וככר זכרנו אותו באות האלף בן , ארבע אותיות ואפ גם כן שהבונין נוספות נשלמ אות הדלת: בעזר פותח בשמים דלת בעזרת המוחץ והגוהה: ונתחיר אות ההא יחזקאל הליול הה ליום:והוסיפו בו האלף ברוב דבריהם ואמרו שפציה ירמי נינש אהה ליום ואמר אהה ה'אלדים והיא קריאה, כך על הצע'ועל הדאגה הא לכם זרע: וגם אני הא דרכך בראש נתתי כמו הנה: יתוקש ירמיה והפעל וילכו אחרי ההכל ויהכלו ההכל הכל המה כשש נקדות יומשקל אחר הכל הנוסף מהבילים המה אתכם: והשם אחרי ירמי ה ב הבלים והוא דבר שאינו כלום וכן קראו רבותי לאיד היוצא מהפה בהבל פיו הכל תינוקות כי הוא דבר ה م ازدر יחזקאל. המתבטל והכלה במהרה וקרנות שן והבנים: הם חיות שעושין מראכה מהעצם שלהן או מ הפיל שהוא השן: ויש מפרשים אותו העץ שקורין יבנים: והתרגום מהקרנות כמו שעושין מעצ אבר ושן דפיל וטווסין והוא העוף שנודע לנו בדברי רבו באבר כריבו ליה ריש טווסא בחלבא ולא אכל ועוד אפרו תרנגול ופסיוני וטוום כלאים זה בזה והוא העוף כקורין לו בלע'פוון ואפשר שיעשו מלאכה מעצם שלהם וכן בלשון ערבי נקרא שאוום יפדיי הברי שמים: הם החוזים בכוככים כמו שפי" אחריו ודוכה לו בלשון ערבי שקורין לחתוך הדבר אלהבר' והחוזים ככוכבים מחתכי הדבר תילים ב חינב והגיתי בכל פעלך: לא יהגו בגרונם: - ולשוני אם יהיה רמיה: וגוזרי אותו על פי הכככים יפעי מפלי יפעי תילי יפעי כאשר יהנה הארי כי אמת יהגה חיכי: וכיונים הגה נהגה: יהגו ריק: הרו, והגו ובא בחלם ההא לזוג המלות כי הרו בחלם על המשפט כי הוא מן ירה יהוא במו מרב דברי שקר:מקור ולהורות את בכי ישראל וכא הגו כמו כן בחלם לזוג המלות כמו אח מוצאך ואת מוכאך כן כתכו אאזל: והפעל הנוסף המעפצפים והמהגים: והשם והגה מפיו יצא: כדינו שנינו במו הגה קינים והגה והי: והוא ו יפער חיוב ונילים יחוקא מילים ג' בשש נקדות: ומשקל אחר הגיון סלה: והגיון לבי לפניך: ומשקל אח' בהכפל עין הפעל בינה הגיגי · ומשקל אחר והגות לבי תבונות ענין הכל הדבור וצפעוף הפה: וכת אדני אבי עליו השלום כי הכל הוא לשון ת ליש גמנום וצפצוף ואין כו לשון קריאה ודבור כי פי ובתורתו יהנה כל כך יהיה קורא בתורה עד שככל שעה א מי(ר` אפי שלא בשעת קריאה יצאו הדברים על פיו ויופיעו משפתיו: ויורה על זה וכיוני הנה כהנה כי הוא ענין ישעי הצפצוף וחוא כקול יללה וכן קינים והג'וענין אחר הנה ברוחו הקשה יהנו סיני' מככף: הגן רשע לפני מלך ישעי משעיבי יענין הסרח: ואאזול בתב מזה השרש והעני באשר הוגה מן הכסלה והוא שלא נזכר פועלו מן המרובעי kms דרך בפני הגדרת הנינה: פי ד יונה דרך נכונה וישרה ורכותינו זל נשתמשו הרבה בזה הלשון יחוקא כאפרם דבר הגון עשה שלא כהוגן: ויונתן תרגם אורח קדם דוכן ליואי ישינית הידד השבתי: הידד בדורכים יענה 🦈 כלה שהיא קריאת הדורכים כך לורו עצמם: ואפשר とわし שיהית בהענין הזה ולא הד הרי ופירושו כמו שאמ'קרוב היום מהומ'פי היום יום בהומה ולא תדבה להומת הרים **KLIU** וסלעים כשאדם גותן קולו שם שהוא קול גדול כי יותר גדולה תהיה הומהזאת ויש מפרשי הקול היוצא בין התרים כשאדם נותן קולו שם שילך אותו הקול עד מקום כרותו וישוב לאחור וישמע הקול ההוא בעצמו ואותו הקול נקרא הד הרי ויונתן תרגם ולא לאשתזכא במצרי טוריא גכול ידו הדה: ענינו פשש וד׳ יהודה אמר כי ההא תמורת יוד מן ידו אליה: רשעים Tim הדן הדום רגרי: עד אטית אויביך הדם ישל עורא הדום לרגליך הוא שרפרף הכסא: הדם והדם ועץ שמן: ותחת הסרפד יערה יפעיי. זכרית הדם פתח באתנח: והוא עומד בין ההדסים אשר

שוכטים שמנהל משלי תילים ישעי ב משלי שופטים שמות שופטי שמוש תילים

תבנת

ישעי מקץ ברחשית שיר יחוקאלי ועיה ירמי משנעי שופעי בשוח אשתר שמוחל שנים ירמיה ישציה ישצית ישעיה ביתילי בישעי מפני מלכים ישעיה עתים משלי

יחוקהל

יחזקאל ב' יחוקה

יחזקחל ירמית

לך לקמלבי עמים משלי מלכים קהלת מלכים

> ל חוקאל ינמל

> > ורמת ישעיה

מטות ויצא ישעי לך לך

אז הרמו עקבי סום: כלומר נשברו וגכתתו והוא בודד כאלו אמר נהלמוי וכן והנה ההמון בבוג: זילך והלום דל וילך הלוך והשבר: והעובר הלמוני בל ידעתי: בכשיל וכלפות יהלומון יהלומי יין: והשם את הולם פעם: ובתוספת כם למהלמות יקרא: ושם הכלי להלמות עמלים והוא המקבת וענין אחר אל תקרב הלום:מי הביאך הלום:בי הביאותני עד הלום:לכן ישוב עמו הלום: עניגם כמו הנח ופי ישוב עמו הלום ישוב עמו פעם אחר פעם הנה בזה הענין לחשוב ולהתבוגן בו למה תהיה שלות הר הרשעים ולמה מי כום מלא ימיצו למו כלומ'שהם שבעים מכל פוב בעולם הזה. ורבי יונה הכנים לכן ישוב עמו הרום בענין הראשון כרומר ישוב עמו נשבר בראותם שלות הרשעים ומימלא ימצו למו רוצה לומר דמעת הבכי: נפך ספיר ויהלם אפשר שתהיה היוד נוספת והיא אכן יקרה י וכתב החכם רבי אברהם כן עזרא כי חכם גדול ספרדי אכר שתוא הנקרא בערבי אלומאם שהוא שובר כל האבנים ונוקב הבדלח והוא הם יצאו את העיר: ובתוספת הא המה הגבורי ששים המה מדבית: ובכפל מהם ולא מהמהם: והכל כגוי לנסתרים דרוב הגריעות רא והבום גלגל המם עגלתו :אכלני הממני יוהמותי"את כל העם :ברק זיהום יויהם ה'את ס'סרא ויהם את. בחנה מצרים לחומם ולאבדם: ויהומם ח'בכר פרשתי ענינם בשרש הים בענין הראשון המה המרגוים : על כן המר מעי: נהמה כדובים כלגו: כיוני הגיאיות כלם הומות: כחלילים יהמה: ככנור יהמו ככלב: כי הנה אויבך יהמיון: אזכרה אלדים ואהמיה: עיר הומיה בראש הומיות תקרא מדוע קול הקריה הומה: והשם כהמות ימים: ומשקל אחר המית בבליך: ומשקל אחר המון שיריך עבינם פרשתי בשרש הים בענין השני ויש מפרשים מזה ואל המיתו אל תשא נפשך: כלומר יסר בכך ואם ינכה ויהמה אל תשית לבך לו ולא תשא לו נפשך לרחם עליו בדרך המוסר זיהיה המיתו מן המה כמו ב בכיתו מן בכה : וכתב החכם רבי יעקב בן אלעזר מזה השרש וחענין ולא מהמהם והוא שם המה בפר קשה יפה ועם כנוי הרבים המהם כמו שיאמר קשהם יפהם ויונתן תרגם ולא מכניהון קור המולה כקול מחנה: בלא ו'לקול המולה גדולה ביו עם חרגש וענינו במו מלה זיש אומרים יען המגכם מן הגוים חרבותכם כלום' היותכם המון רב והוא שם ומשפטו כי ההא נוספת: והוא כמשפטו ופי כי אני הרביתי אתכם והרבתי לכם טוב מן הגוים אשר בחורם או מקור טביבותיכם ואתם לא הלכתם בחקותי: וטעם יען רוצה לומרוכי יען עשיתי לכם כל טוב בעטתם בי על ד דרך וישמן ישורון ויבעט ולא'הלכתם בחקותי ואף כמשפטי הגוים לא עשיתם כי הם לא יכירו חוקותם ו ומשפטיהם ואתם המירותם כמו שאמר נתמר את משפטי לרשעה מן הגוים: אכן לשקר מגבעות המון הרים קמוץ כי איננו סמוך אל הרים כי אם על מם מגבעות ומם מגבעות עומד במקום שנים רוצה לוכר מגבעו ומהרים וכן הוא פי' הפסוק ההמון המעפים מהגבעות ומהחרים הוא לשקר שלא יעזרו ולא יושעו בהם,אכן בה אלדינו תשועת ישראל:אב הבון גוים נתתיך כל ההמון הזה: המון שיריך: טוב מעט לצדיק מהמון ר רטעים: קול המון הגשם : ומי אוהב בהמון יהנם ככל המון ישראל אשר נשארו בה פי הנם הסוסים כחושים ורעי בכל המון ישראל טנטארו בשמרון שהם בחושים מהרעב: ואם תאמר היאד לא נטארו כי אם חמשה סוסים בשמרון הנם ככל המון ישראל אשר תמו במו שתמו האנשים כן תמו הסוסים כן פי אדני אבי זל ויונתן תרגם ואם יבדון הא אינון בכל המונא דישראל דספו : וגם שם עיר המונה קל ההא ועקרה להיות בפיק: והקבוץ המוני המונים בעמק החרוץ: ענין כלם קכוץ ורבוי העם או ההמון או כל דבר: ובא בארף תמורת הא ואת יתר האמין וכבר כתבנוהו בשרש אמן ואפשר שיהיה המון משרש המה בפלם שאון נאון אכל להיות הנון שרש יותר קרוב בקדוח אש המסים פי רבי יונה הקש היבש: והקרוב המס שירצה לופר אש חוק וההאכוסף ויהיה משרש מסס והיוד והמס לרבים רוצה לומר כקדח אט החזק הממס כל דבר הכן במהמורו בל יקומו: עניגו לפי מקומו בשוחו עמוקות וכן בדברי הז בראשונה היו קוברין אותן במהמורות נתאכל הבשר מלקטין את העצמות וקוברין אותן בארונים, הן אבי בפיך לאל: הן לו יהי כדברך: הן היתה כזאת: הן נזבח אף על פי שענין אלה שנים לשאלה אינכ ניצא ירמיה כא מלת הן היא כמשמעה כי יבא ענין השאלה בלא אם ובלא הא השאלה כמו אתה זה בני עשו והדומים לויהן הנה היו לבני ישרא ובתוספ הא הנה אנכי עמך: ועם הכנוי בדג הנה הגם: הנך הרה: ובכנוי המדב' הנגי ענו בי בקלות שתי הגונין ובשוא הנון הראשונה ובדגש הנון הראשונה ובצרי אפרתי הנגי הנני ובסגול הגון הראשונה ובדגש שתי הנונין ויאמר הנגי בני: הנגי מי אתה בני: והם במסרה ב' דגשין ובכנוי המדברי הגבו בידך יהנגו עצמך וכשרך אנחנו: הנגו אתנו לך: כקלות שתי הנונין וכשוא הראשונה וכדג' שתי הנובין ובסגול הראשונה: הנבו ועלינו:הננו עבדים לאדני: הנגו לך לעבדים :והם במסרה ג'דגשין פלח מקן כחי עביבם על הדבר המזומן: ויבא במקום אם וראו הן היתה כזאת: הן נזבח את תועבת מצרים לעיניהם ולא ירמיה וחרה

היבל ה' היבל ה' המה: תרגם יונתן לא תתרחצון לכון על פתנמי נביאי שקרא קדם היבלא דה אתון פלחין קדם חיכלא דה אתון דבחין קדם היכלא דה אתון סגדין תלת זמנין בשתא אתו מתחזון קדמוהי: ואאזול פר הפסוק כן אל תבטחו על דברי שקר שאתם אומרים היכל ה' המה ה'א יחריב היכליו ואמר שלשה פעמים ה היכל לפי שהיו אולם והיכל ורביר: והנכיא היח עונה להם ארץ ארץ ארץ: הרי הם חשובים לפני כארץ ובקראו כל הבתים היכל לפי שההיכל היה'הכית הגדול שבשלשתם: וכן אמר ובגו את היכל ה' : אשר יוסד לא תבושו תהברו לי עבייגו תתמחו לי ובתב ד היבל ה' דל כל הכתים של בית המקדש בן על התמיחה הגדולה הכר: ואא עה כתב הכרת פ יונה כי הוא רומה ללשון הערב שאומר פכיהם מזה השרש ופרשו מצחת פכיהם כלומר עזות הפנים ומצח שיש 💂 להם וכן פי תהכרו לי תעיזו שבע ביום הללתיך :כי פניכם לי ולא תכושו ואכר כי בלשון ערבי הכר עזות פנים: הלל רשע על תאות נפשו יוהשם קרש הלולים: ויעשו הלולים: ובתוספת תיו תהלה לדוד ויבא בתיו במקום הא איך לא ענובה עיר תהילת בקמץ הלמד יוחקבוץ יושב תהלות ישרא: ובתוספת מם מהלל ואיש לפי מהללו: וההתפעל מה תתהלל ברעה הגבור: בקדוש ישרא תתהלל: ויש מפרשי להתהלל עם נחלתך מענין שמחה מן קדש הלולים ואין צרך להוציאם מענין תהלה שהוא השבח וההודאה אבל קרוב עבינם הוא השמחה: וֹבָן ובתולותיו לא הוללו כלומר שלא כאו לעת השמחה וההלול דל שלא היו לאכשים ובית החפה כקרא בלשון רבובי הלולא: ושלא נזבר פועלו העיר ההללה: להוללי אל תהולו: לא יתיצבו הוללים כי קנאתי בהוללי :ובנין פועל הנוסף כי העשק יהלל חכם: אברתי ופי בי בשבעו בתב ר'יונה מפחיתותי מהולל מהוללי כי נשבעו ופי מהוללי אשר הם מהוללים בעיני בעיניה' היו אומרים ישימני אלדים בפלני אם יהיה כך וכך: ובשנשתתף עמו התפעל ויתהולל בידם: יתהוללו הרכב: והתגעשו והתהוללו. וחתהוללו הרכב והשם ודעת הוללות וסכלות י פלא רע והוללות: לראות חכמה והוללות וסכלות הנפר מהם הוללות בצרי ומשקל אחר הוללות רעה: והמסורת לית כותיה שרק ומשקל אחר ובפלאכיו ישים תהלה והיתה הלמד ראויה להדגש: והוקל כמו לא ישים תפלה שחוא מן ונתן בפלילים מכסת נפשות מן תכסו על השה כלם ענין שגעון והיציאה מדעת השכל ומדרך הצדק והיושר: וענין יתהוללו הרכב כי פרוב פרוצתם בשפחה כאלו הם משתגעים פרוב השפחה: וכן על כן יתהוללו גוים פרוש בראותם מפלת בכל: וענין שלישי בהלו נרו עלי ראשי מקור מן הקל בתשלומו בהללו בפרס וכפתחו עמדו כל העם: והפעל הגוסף אם אראה אור כי יהל: לא יהלו אורם ויהל גופל הפעולה על האור ויהלו על הככבים והשם ותהלתו'מלאה הארץ: ויש מפרשים מהענין הזה עד ירח ולא יאהיל ונכתב בו הבח אשר ביהל יהלו ואעפ' שאיננו עקרי כמו שנכתב במלת אז איתם: ויש מפרשי מענין זה ובמראכיו ישים תהלה ולא עומר במקים שנים וכן הוא הן בעבדיו לא יאמין ולא - במלאכיו ישים תהלה ומהעני הז' מהלאה לדמשק: ומיום נקרא כוכב הבקר הַלל בן שחר וענין אלו כלם הננה והאורי חלאה אל מקומך רחק מעלינו השמיבי והראה: וחלפת משם והראח: גש הראה כרומר גש מלה מורה על רחוק המקום והזמן: והנפעל אשר לוקח ממנו: והנהלאה לגוי עצום כלוכ' הרחוקה והנדחה כן פרשו ר'יונה ואאזר פרשו הבריאה והשמנה ההולכת לפני הצאן מרב בריאותה וכן פי' הפסוק ושבתי את הצולעה לשארית הצולעה שאינה יכולה ללכת אחזקנה והנהלאה שהיא הולכת מהראה לפני הצאן אוסיף על כחה ואשימנה לגוי עצום וזה משל שעל ישרצ ועל בית דוד כמו שאמר והיה הנכשל בהם כדוד וכמלאכיו ישים תהלה בפרס בתרמה לאמר: יוכ הופטים ובית דוד כאלדים כמלאך ה'לפגיהם: הלה ונעתק הקמץ אל ההא במנהג אותיות הגרון ויהי ענין המולה כמו שפרשתיה בשרש הלל הלך בדרך מרחוק: הולך לקראתך: למה לא משלי וישלח בשני הפנים ויהיה הלל והלה בענין אחדי הן קדם אהלך: מפיו לפידים יהלכו: ותהלך אש: בלק ירמ 'אינב ב'וחדת הלבת אלי. פלטי בחרב הלבו אל תעמודו: מיני נחים חבקוק איוב ורשונם תהלך בארץ והשם בהא הנקכה הליכח יכשלו בהליכתם והקבוץ הליכות עולם לו: הליכות שבא הליפות ביתה: הליבות אלי: ובלא הא נקבה הליך ברחוץ הליכי בחמה: ומשקל אחר הלך דבש בחמש זכריה שמוא ובקודות ובתוספת בם בהלך יום ונתתי לך מהלכים בפלם במסמרים: ושם התאר וובא הלך לאיש העשיר ובתוספת תו עם הא הנקבה תהלוכה: ותהלוכות לימין מעל לחומה בפלס ואת בגי שאינו שאינו התערובות והוא תאר כלומר היו הולכות דימין החומה: והגפע כצל בנטותו בהלכתי : והפע הכבד שאינו מילי אינב מילי ב עובר ולא הלכתי בגדולות: קודר הלכתי בלא חבה: כל היום קודר הלבתי: לאור חציך יהלבו: בהלך ברגש משלי יחזקא מל זי איל משלי אם יחלך איש על הגחלי : בחקותי יהלך: ויהלך אנ: והעובר ערום הלכו בלי לכוש: בארח צדקה אהלך: בילי כח לך ניתי ויתכן לחיות גם כן צדק לפניו יהלך עובר וההתפעל את האלדים התהלך כח : התהלך לפני : אשר התהלכו וכן והתהלכתי כאמתך וענין כלם ידוע מלים אבותי לפניו רוצה לופר ההתעסקות בעבודת השם יתברך:

לכרית שני אינב יםעיח

ಎ.]ಬ שנלי קרופי שופטי תולי ירמיה תי לים משלי תילי ישצי תילים

חילים מילי ב קהלת קהלת תי ים k no פחנש ירמי ב קהלת

א נב ישעיה מכקנק אינב

אמנר פתנא נירא

וכן הגו מקור ואדני אבי זו' פי'כי הורו משרש ירה כמו ולהורו'את בני ישרא' : תהרו השש: האנכי הריתי ישעיה בהעלותר והרית וילדת בן:ותהר לו:התאר הנך הרה:לאי אשר אלה לו אגבי הרה:הרה לזנונים:ובסמוך הרת עולם שופטים ו שבג ירמיה דררבות על בקעם הרות הגלעד: והרותיהם תבקע את כל ההרותיה בקע: ובהראות למד הפעל והריותיו עמוק שמו זל מלכים יבקעו: ויאמר האחד ממנו הרות כמו שאמר במשנה מן דריותיו דרית ובדרת ובדקר בער הבית מוריד ומחדק: ואומר זה על מיעוט החמלה בהם כמו שאמר ועולליהם ירטשו לעיניהם ועולליהם תרטשנה ותאר אַחר הובישה הורתם: והשם הרון עצבונך והרונך: ובהראות למד הפעל ויתן ה'לה הרוון: כל הענין הושע בראשית רות הזה על זמן היות העובר בבטן אמו ועל יציאתו מבטן אמו הורה גבר והוא שלא בזכר בעלו מהדגוש כ באילו אמר יולד גבר ופי אמר על המכשר וכן ותחר את מרים ואת שמי ואת ישבח אבי אשתמוע - כאילו אמר ותלד יויש מפרשי ׄהרה גבר כמשמעו וכן דעת רבי יהודה שהכיאו בכלל השרש כו'ו בענין אחד ולזה הפירוש יהיה פי אמר על איוב והאב גם כן יקרא הורה לפי שנותן ההריון כמו שאמר על ברכות הורי הרס בעברתן: והרסת את מזבח הבעל הן יהרס ולא יבנה: תהרום קמיך אל יהרטו לעלות איכ מוכי איל בשוח יהרג משלי תילים משפטים אל ה והגפעל וגדר אבניו בהרסה:כי חשתות יהרכון:והפעל הככר כי הרס תהרכס 🕒 : מהרסיד ומחריביך: - והשם,עיר ההרם בשש נקודות ומשקל אחר הריסות בשרק: וארץ הריסותך ומשקל אחר והרִיסותין־אקים בחלם האחד במנו הריסה כלם ענין השגר וההפלה וענין אחר אל יהרסו לעלות אל עמוק יתרנ ה'כי היועא מן הסדר והמערכה כהורס חבנין ועוד כי בהחפום לראות יפיל האחד את חברו מילים עד אנה תהותתו על איש פי רבי יונה תאריכו לשוגכם על בני אזם ברע 🗼 וז מהו ללשון הערב התאל דגול כשפרכה בדברים ויש מפרשי אותו מלשון הוות: ואביכן התל בי:פעל כבד נארא ירמיה אינב אם כחתל כאנוש תהתלו בו ועיקרו להדגש וכן אל יוסף פרעה התל: ואיש ברעהו יחתלו ובא על משפטו בדנש ויהתל בהם אליהו: והתאר מפעל שלא גזכר פעלו לב הותל. והוא פתח והשם אם מלכים ישעיה לא התולים עמדי: ומשקל אחר חזו מהתלות ענינם עני השקר והתעתוע ואפשר שיהיה אם לא התולי שם איוב ישעיה תאר ואמר זה על חביריו שהיו בהנעייע ב בהבין הבהבין הבהבין הוא עברין פירוש תלן עיני: ואשר הוא כן ארבע אותיות הבד הלקים מצות קלי ועוד פתילת, הבגד שקפלה לקים מצות קלי ועוד פתילת, הבגד שקפלה באור כדי תאר ואמר זה על חביריו שהיו מתעתעים בו ובעבור המרותם דבריו היה ער בלילה להשיכם תשובה וזהו ולא הבהבה וכן ויופה ללטון הערב לצולה צלי הבהביא: בטלפה אות ההא רבתדולל ארת דורך לרבים ווים ובסמוך ווי העמודים והם יתדות תרנמה שהיו יוצאים בעמודים עשויים בצורת וו והיו עשויו להפשיט הקרבנות כם חוקת את והב כסופה שם מקום כתכתי המלה הזאת כשרש וו כי כן דעת המפרשים כי והב לבדו מלה אבל אני מצאתי ככנרים מדוייקים את , והב כלה אחת התיו נקודה כשוא. נשלמה אות הוו: בעזרת הפוב ונר זאב עם כבש: ישעיה נתחיל דקויו: אות יחוקאל בפביה טרפי טרף : זאכי כזאכים <u>ישרוק ה'לזבוב אשר כארץ כערים זבובי מות יבאי ידוע</u> ישעיה קהלתניבא זבדני <u>רפי</u> זכד טוב בשש נקודות ויש כנרים בחבש נקודות עניינו מקומו בתן לי אלדים מתן טוב וכתב רבי יונה כי הוא דומה ללשון הערב שאומר הלשון הזה על המתגה : אשר זבח לה': וזבחבו לה': וזכחבו לה'אלדיבו: אשר תזבח בערב: זבח לאלדים תודה: לזבח לה' ישעיה נארא ראה תיני אלדיף: והככד זכח אמון ילהם אזכח יעל ראשי ההרים יזכחו: והש' ויזכח יעקב זכח בהר בסגול דה הנשעויכת ולרבים זכחים שלמים: ובתוספת הא זבהה והקבו זכחות ויבושו מזכחותם: ושם המקום שמקריבים עליו משפשים הנגע הזב∴ים מזכח ועשית מזכח מקטר קטרת , אף על פי שרא היו מקריבים עליו זכחים נקרא מזכח לפי שהיה רפעם יזכלני אישי עניינו ידור עכי כי כן נקראת הדירה כוה עליו דם חזבה אחת בשנה: מלכים חבקיק זכול בנה בניתי בית זכול דך 🦠 מהרצנים ובתוספת הא שכש ירח עמד זכולה ועד זג: קמץ: והוא קריפת הענב שמחוץ, קדן זה ינחמנו על הודעת הדבר הנמצא בקרוב ברוב כשיא בראשית ואיביזכן הזה כי יאבר זה על הידיעה שכו נא בזה זבזה הבקום ' ופעמי ברחו כמ זה סיני: ההר הטו הזה הלכנו וכן ושחשת בזה ואברתם בזה המקום וכן מזה אחד ומזה אחד: והדומים להם ופעם יחסר בית השירות עלו זה בגגב פי'עלו בזה הדרך בנגב ובן זה ידעתי בי אלדים לי פי'חכר בזה הדבר אדע ואכיר כי 'אלדים עםי שנח תינים בי יטמעני ביום אקרא וישוכו אויבי אחור: וכן יבא על הודעת חזמן הנמצא זה לי עשרים שנה אשר זעמת ורבים מקצתם במקום אשר כמו זה אהבתי נחפבו לי: אל מקום זה יסדת חינכ פינים נרבים מקצתם במקום אשר כמו זה אהבתי נחפבו לי: אל מקום זה יסדת חינכ פינים משני, לאביך זה ידרך נאין צרך להוציאם ממשמעם : ויבא על חומבת ה פינים משני. זה ככה שנים זה ימים לבים

להם :הר ציון זה שכנת בו :שמע לאכיך זה ידדך נאין צרך להוציאם ממשמעם

יַכקלובו:ועבין אחר כי לא שלם עון האברי עד הנח:ולא ראיתיו עד הנה עניגם עד עתה: זיש בברשי אשר עדן לא היה : מתכנתו עד הן : אשר המה חיים עדנה עד הנה : וכא הגה בענין אחר קרוב ו'זה העני' אלא שזה הענין מורח על הזמן עד הנה בלומר עד הזמן הזה וזה הענין האחר מורה על הזמן עד הנה כלו המקו" הזה: והורדתם את אבי הנה: לא תבא הנה: לא אתם שלחתם אותי הנה: ויחצו הנה והנה: ודור רביעי ישובד הנה: דרך הנה פניהם וענין אחר שיבא לכנוי הנקבות הנסתרות והעברת את נחלת אביהן להן: ובתוספת הא כי שובות הנה כי חיות הנה: - ולהנה כנפים: כל היוצא מהנה דל מן הערים: וכא בנון לזכרים הרהן ת הם כל בשר מפני ה'פתח ויאמר הם: ואמר הם ס תשברבה: והנה כאו תוך השער לוקחיי והוא צווי בפרס גל עיני ומשפשם הסה גלה: ולרבים קבין מפני ההעמדה בזקף והוא פעל ככד לאמור הסו:ואף על פי שהוא מלעיל אין לחוש עליו כי מפני ההפכק העמד כמו ערו ערו עד היסוד בה ה השני העמד מפני ההפסק והראשון מפני השני וענינם שתק שתקו הפעל הנוסף העובר ויהם כלב כלומ השתיק העם שישמעו אל משה ומשפשו ויהסה ויכול היותו מן הקל אבל היותו מבנין הפעיל יותר קרוב ב ואיש ישראל הפך: כאטר הפך אישיבעל ברכבתוי הפכו בעכור כי הוא עובר אל אחר: ושערה לא הפך לכן: והנה לא הפך הנגע את עינו: ויהפכו ביום קרב: ושער בנגע הפך לבן: נערי דוד לדרכם: כל אלו בודדי : והעוכרי הפך לכם לשנא עמו: היהפך כושי עורו: ותהפך ותלך לארצה: עונה בלי הפוכה: הפוך רשעי ואינם: בהפוך את הערים: לבלתי הפכי את העיר: לחקר ולהפך ולרגל הארץ ולרגלה ולהפכה: והשם מתוך ההפכה: וכלא הא נקבה ויהי כך הפך מן הגשים כחמש נקדות ותהי להפך בשש בקדות: ויש ספרים שביהם בשש נקדות הפככם אם כחומר היוצר יחשב דל כן נקל הפככ'בידי כחומ' ביד היוצר שיהפך אותו מכלי אל כלי כאשר יישר בעיגיו ובתוספת תו עם היו הנקבה תהפוכה כי דור ת תהפוכות המה: ובתוספת כם אל המהפכת ואל העינוק בית המהפכת והוא בית הסהר: ויש מפרטים אותו ה הככל הנקרא כלע סיפשי: ואאזל כתכ כי הם שני עצים שיש בהם מקום צואר בין שכיה והוא עשוי לאסורי שיביאו שם צואריה': ומשקל אחר כמהפכת סדם ועכרה: והוא שם סמוך אל הפעול: במהפכת אלדים את סדום שם סמוך אל הפועל: והתאר בהכפל העין והלמד הפכפך דרך איש וזר והוא תאר לדרך האיש ש שמעשיו בשנוי ותהפוכות ומלת וזר תאר לדרך או לאיש ועל כל פנים הוא חסר איש רשע או איש מרם ה או הדומה לו וכוף הפסוק יורה עליו וזך וישר פעלו: והגפעל בהפך אל הרודף יולגזירת פעול ובהפך הוא: בחלתיבו בהפכה לזרים: כי נהפכו עליה ציריה: ונהפכו כל פנים לירקון: ונהפכו נחליה לזפת בסגול ההא וקל הפא כקש נהפכו לו אכני קלע: וזה אהבתי נהפכו לי בשוא ההא ודגש הפא: ויהפך לכב פרעה: גהפך: עלי לבי: השמש יהפך לחשך: וההתפעל מתהפך במחנה מדין: מתהפך בתחבולותיו: תתהפך כחומר חותם וכאו צליך ילהט החרב המתהפכת: ושלא בזכר פעלו כהפעל הנוסף ההפך עלי בלהות: הצן אחד מכלי רען רכב וגלגל: וחסר בית השירו ומשפטו ובאו עליך בהען רכב וגלגל ופי הזין או שם לכלל כלי הזין וכן אמר התרגום וייתון עלך במאני זיינא ויש מפרשי במו ענה או יהיה אחד מ ממיבי המרככות: ואאזר כתב הען בהא כמו חעץ בחית מן והביאו בניך בחען שפירושו זרוע וכן ובאו ע העמדת להררי עז:בהררם שעיר עליך הצן זרוע וענינו חיל כמו וזרועות הנגכ שפי חיילות והגפרד בהם הרר בפלם ארץ יובבקצת ספרי הריש בחטף פתח ומקצתם כשוא לבדו והתאר הררי בשדהי והקבוץ הררי ובסמוך כהררי אל: יסודתו בהררי קודש ומהרריה תחצב גחשת: ובא ההא בפתח קטן תחת פתח גדול ולרבים הרים וראוי ובנפול אות הכפל הר וכתוספת הא הרה גסו. לרדגש לולי הריש: גודו הרכם צפור הר שלכם: ויש בכרשו שהם שתי מלות הר ככו עיפור: ויש מפרשים בהררם שעיר מקור מהדגוש ויש להשיב עליהן מפני פתחות ההא ויש מפרשו מזה על בקעם הרות הגלעד יהרותיהם תבקע ואם הם כן השרש הזה והענין הזה דל על הערים הבצורות והרכות כהרים וכן הנגי אליך הר המשחית עיר בצורה כי בכל אינה כי אם בקעה וכן תרגם יונתן כרכא מחבלא: וכא הר מכונה בלשון נקבה: שכםה תחי בר שעיר: ברך ב כי הרג שאול את כהגי ה':יהרג בברד גפנם הרגו איש אנשיו ושחט צאן: הרגו לאכנר ואנשיהם יהיו הרוגי כות: לכן כל הורג קין: הרג בקר: בהרוגים האלה: הרגני נא הרג: עת להרג ועת לרפא ואף על פי שאין לרפא תמורת להרג אכר ו רפא כי אין להחיות הכתים עת נהוג בכנהג העילם בשאר העתים אף על פי'שהוא בדרך גם ועתיד להיות: ויש כפו שי' להרג כמו למחץ: והשם גיא ההרג' יליום הרגה: ובלא הא הנקבה ביום הרג רב בשש נקדות: ככת חרב והרג ואבדן. ושלא גזכר פעלו אם כהרג הרוגיו הורג: כי עליך הורגנו כל היום: והנפעל ובנותיה בשרה בחרב תררגנה: בהרג דרג בתוכך בפרס בעפף עולל ויוגק וכשפטם בההרג בהעפף: コフス עמל וילד און: הורו והגו מלב דברי שקר מקור: ובחלם מקום קמץ כמו חרו עמל והורד 178

לך לך ניבא קהלתם

ניבש שמוא ניגם מלכים ברחשי לך לך ירמ בנחק שונת זכריה רנת זכר יח שופטים עמוש

מזרח מוח

מופטי 'מלכי תילי תוריע ג'שמוא תילים ירמיה דה הושע מכלי וירא ב נירא יחוקא ב'

האזיכ: ירמי ב

מנבים ירמי משלי

שנפטי 'לפתר היכה פתול ירמי 'ישניה' היכב בשלח ירמי שנפטי ' אינ: ב' שנפטי ' אינ: ב' בראגית אינב לחזקל

יםעיה יחוקל תעלי לך לך

פללים ב' עקב יראיה לך לך מילים עאום מלכים מלכים

יחוקא שמוא תילי בלק בררטי יש י'שמוא ירמיה יחוקא בהעליתך קהלת

ירמי'ב' ישעי' אפתר ישעי'תילים יחזק לב' אינב יעבי גב' אינב מנכים תולי אוכרנילים בחעלנתך היונג יחזקא ישע ה למור ודמה ב' ירמיה קרח

ישעיה

מרומה איוב

האזיכו מיכה

מלכים

מלכים

ישעיה מילים ב'

זך והוא קבין: אם זך וישר

ישעיה כ משלי מ'כים ירמיה המנר תבנא תבא אינב איכה אינב תשא אינב אינב משא אינב אינב מדלים

יז נכנים לש ישעיה נישב בהעלקתך תילים איכה מלכים

> קרת קה ת אינב אפתר בשלח מילים נשא

בחעלו יחוקא הקתר יחוק:

נישב יחזקא שמוהל משפטר ישער מילו ברתשי בח מילים אייה הזורר המער איי מרכידר מלע' אחרגו' עטישותיו תהל אור זרירותי וגם זה הענין קרוב לענין ראשון כי בהתעטש ואדם יזור עצמו וענין אחר לא זרו מתאותם: רוחי זרה לאשתי: זורו רשעים מרחם: אפשר שהוא מהבעל הקל לגזרת פעול או יחיה מאשר לא נזמר פועלו לדעת רבי יונה: והשם והיה לכם לזרא בשקל ער רקה והארף מקום הא ועוד נכתכנו בשרש זרה: והפעול מבנין הפעיל מוזר הייתי לאחי: והנפע אשר נזורו' מערי בגילוליה כלם: נזורו אהור: וההאר לאיש זר וזרים לא יעברו בה: מים זרים קרים נוזלים: ושלחתי לכבל זרים וזרוה: לשון גופר על הלשון כי וזרוה מענין זרה הלאה ומשרשו: ויתכן היות וזרוה מענין זרים ימשרשו מן הקל לגזרת פעל ופירושו ושלחתי לבבל נכרים ויעשות בנכריה בכל אשר לה כי יקחו הכל זי יבזו אותה ועוד בפרשגו בשרש זרה כל אלו ענין התנכרות וזרות בי מים זרים בארץ רחוקה בשיבאו יבזו אותה ועוד בפרשגו בשרש זרה כל בל בי אין דעתם לעמד והקרובי אינם עושי כן ועוד בכתבנו בשרש זרש על עיר וילכדות יהפכו וישחיתו הכל כי אין דעתם לעמד והקרובי אינם עושי כן ועוד בכתבנו בשרש זרש על עיר וילכדות יהפכו וישחיתו הכל כי אין דעתם לעמד והקרובי אינם עושי כן ועוד בכתבנו בשרש זרש ולא משרבן זחוחי הלב פי גבותי לבומר שלא יסור ולא יזוז מעל האפוד ודומ לו בלשון רבותי "ל משרבן זחוחי הלב פי גבותי לבוני הרוחי הערב יונה פי התאחרתי ודמהו ללשון הערב יונה אחר זהלי שפר בזחלי שבר בזחלי שפר בזחלי שפר בזחלי שפר בזחלי ביונה בי ביונה בי ביונה של ביונה בי ביונה בי ביונה הלאחרתי ביונה בי ביונה ביונה בי ביונה בי בזחלי ביונה בי ביונה בי ביונה בי ביונה בי ביונה ביונה ביונה בי ביונה ב

הערב: ועגי אחר זחלי עפר כזחלי לפי מקומו פחדתי: ורבי יונה פי התאחרתי ודמהו דלשון ארץ. הם השרצים הנגרים ומתנועעים על הארץ ועל גחונםי - ודומה לו בדברי הזל שאמרו על המשקים הנגרים זוהלים: ומזה לפי דעתי אכן הזוחלת נקראת כן לפי שהמים היו זוחלין ונגרין לעדה כמו שאמר א אשר אצל עין רוגל: ורבי שלכה פי אבן גדולה שהכחורים היו כגסים את כחם להזיזה ולגררה: ויונתן תרג' אבן סכותא שעומדים עליה ומעפים לכרחוק: בחדש זיו: הוא חודש אייר ואם רוול כי נקרא כן כשום דאית בי זיזא לאילני בי הזיו בלשוג הזהר והנגה וכן תרגם מנגה נגדו מזיו יקריה: והתענגת בודה: ענינו לפי מקומו כמו זיו: וכן תרגם יונתן מחמד יקריה: ויש אומרים שהוא שם היה כיחית השדה כמו וזיז שדי עמדי: - וכן וזיז שדי ירענה ויש אומרים כי זיז שם כלל לכל חית השדה: בויקרא רבא וזיז שדי עמדי אמר רבי יהודה ברבי סימון הזיז הזה עוף גדול הוא ובשעה שהוא פורש כנפיו בכהה גרגל חמה הדה הוא דכתיב המכינתך יאבר ג'ן יפרש כנפיו לתימן ולמה נקרא שמו זיז שיש בו כבל באזרי זיקות:ובזיקות בערתם:פי נצוצות האש ואפשר להיות כזה ביני טעמי מזה ומוה: והדגש תמורת הנח: וכן ופטורי ציצים: ועוד גכתבגו בשרש זקק: השרש והעני היורה זיקי קלךן זית רענן: ושמן זית: ארץ זית שמן: פי עצי, זית עושי שבן כי יש זתים שאינם עושים שמן: וכן תרגו' אנקרוס ארעא דזיתהא עבדין משחא:זתים יהיו לך ידוע: ושבים לא זבו בעיניו:

אתה: זך אגי בלי פשע כלם פתחין ולנקבה ולבונה זכה: ותפרתי זכה: ולרבים זכים: וכוזה הענין נקראת

זכו בזיריה משרג: והפעל הנוסף והזכותי בכור כפי: והתאר שמן זית

הזכוכית כן לפי שהיא זכה: וא יערכנה זהב וזכוכית יהוא הזכוכית הרבנה היקרה מזהב שארזר בזוגיתא ומה יזכה ילוד אשה: והפעל הככד זכיתי לכי: בכה יזכה נער את ארחו: וההתפעל כשפטו הזדכו וכבר ביארתי דקרוקו בבנין התפער בחרק הראשון כזה הספר וענין ולא זבר שר המשקים: זכרנו את הדנה:ה'זכרנו יברך פי' ה'אשר זכרנו אהד הוא זכה וזכך: הוא יברך עמו ופי אחר כן בפרט מי יברך: זכר תזכר: כי זכור אני תמיד בחברתו עלינו ואתה יתכן היותו ציווי ופי"כי זכור כשהיינו אני ואתה את רוכבים צכדים: - והרב רבי יצחק גיאת זר כתב שהוא מקור ונקשר עם מלת אני כמו ושבח אני: אני פי מרך שמור שרשתם כת' שהוא מקור ואנהנו בתבנו ושבח תאר ופי מרך שמור יתכן היותו צווי ופי אני מזהירך כי כלך שמור: והשם זכרון לבני ישראל בדגש ו ומשקל אחר קל אין זכרון לראשונים: זכרונכם משלי אפר: ובקבוץ הנקבות את כפר הזכרונות: ומבלי ת תוספת נון תמחה את זכר עמלק בשש נקודות: אבל לזכר קדשו בחמש נקודות: ובתוספת כם מזכרת עון בפו"ס ברצבת אבנים ויתבן שיהיה בהפעל המכף זוותי שם כרובר והבנחה היתה בזברת עונה אם היה דה. והנפער ונזכרתם לפני ה' : ולא תזכרנה עדקותיו: נזכרי ונעשים: יען הזכרכם בכף תתפשון ואינגו ע עזבר כאטר כתב רבי יונה רק הוא בודד במשכט ופיליטן הזברכם לפני כלומר שאני זוכר אתכם מי אתם שאתם בריאי עון בכף תהפשו: והפעל הנוסף והזכרתני אל פרעה: והוא מזכיר עון להתפש: בהזכירו את ארון האודים ושם אלדים אחרים לא תזכירו: המזכירים את ה':מזמור לדוד להזכיר: וענין אחר זכר ונקבה בראם: הזכרים לבד מפף יויש מפרשים מזה ה' זכרגו יברך והיה ראוי על המשפט הריש בקבץ קטן וככהו ירבשם הכהן כמו ילכשם בערי ופי יברך חזכרים שלנו ואחר כן יברך את בית ישראל על הנקבו וזה אינגו נכון כי בית ישראל כלל הוא על

זה עושה כל זה ראיתי בחכמה: זה מתת אלדי ביולא זה העי בי כזה וכזה תאבל החרב: ונכתב בוו זו לעגם בארץ מצרים: ועדותי זו אלמדם: ויבא עם הוו בשרק והזא ללשון זכר ולנקבה גם כן עם זו יצרתי לי: עם זו גאלת: מן הדור זו לעולם: זו כחו לאלדו: זו חטאבו לו: זו פעלת לבו: בארח זו אהלך: בדרך זו אהלך: בדרך זו תלך: בדרך זו אלך: שתים זו שמעתי: ויש מפרשי מקצתם במקום אשר כמו ברשת זו שמבו ליי זו חפאנו במזימות זו חשבו זו שדוני : ויבא עוד לנקכה באלף במקום ו ו ובתיו הנקכה זאת האשה: זאת מנוחתי: ה הזאת לפם: בזאת אני בוטח: בזאת תבחנו: הזאת ידעתה מני עד בזאת ובזאת דברה הנערה זהב ובסף ידוע ולפי שהזהב זך ונקי יקרא גם כן הדבר הזך והנקי זהב: מצפון זהב יאתה לל הרוח הזכה והנקייח והחכם רבי אברה בן עזרא זל פי זהר, השמים הדומה לעין זהכ כי מפאת צפון יחל להזדכך ועוד כוס זהב בכל ביד ה' דל היין הזך והנקי: ועוד הכריקי מעליהם הזהב: דל השמן הזך והנקי וזהמתו חיתו לחם פי'תחשב נפשו המאכל לזוהמא והוא הזיעה המאוסה בין מגוף האדם בין ממאבל ודומה לו בלשון הזל על ענין המאכל להעביר הזוהמה :בידים מזוהמות: ועל ענין הגוף ישראל שעבדו על הר סיני פסקה זוהמתן: והזהיר את העם: והזהירה וגשמר בהא כמקום וו: והזהרת אתהם : ולא הזהרתו: והגפעל יחיו יחיה כי בזהר: ולא בזהר: והעם לא כזהר: והוא בזהר בפשו מלט:ארבעתם קפצים והם נפעל עבר בענין אשר לא ידע להזהר: ויותר מהנה בני הזהר בלם ענין הזהרח וידוע הוא וענין אחר והמשבילים יזהירו כזהר הרקיע: במראה זהר בעין החשמלה ענין בגהי ים זו יצרתי לי: זו חטאנו לו בפני רטעים זו שדוני פי ר יונה בענין אשר וכן דרך זו אהלך : ויתכן לפרשם כולם בענין זה והוו בהם תבורת ההא כמשפט זב עמקך פי מדם חללים: הן מילים חיכה בהכה עור ויזובו מים: שהם יזובו מדוקרים: דכ לומר יזוב דמם והוא על דרך משל שהם מתים ברעב פתאום כאילו הם מדוקרים ופי מתנובות שדי מחוסר תנובת שדי: ואשה כי תזוב זוב דמה: זבת חלב אשר זדו עליהם: כי אל ה' זדה: והתאר זיד יהיר לץ שבו: והזב את זובו: ענין זיבה ידוע: המים הזדונים: והשם בא זדון ופי בא איש זדון : און יהיה ת גערת זדים ארורים: וכשקל אחר תאר וכן הנגי אליך זדון: וכשל זדון ונפל ואין לו כקים: וכשקל אהר גם בזדים חשך עבדך כלו מהזדונות חשכני שלא ימשלו בי ואהטא במזיד אז איתם אם לא תחשב לי השגיאו ותחשך אותי מהזדונות אז אחיח תבים וניקתי מפשע רב: והפעל הגוסף כי יזיד איש :כי הזידו עליהם: ורבו זול נשתמשו הרבה בזה הלשון וקראו מזיד למי שעושה הדבר ברצון כזויות מזבח:בנותינו כזויות ומשקל אחר מזוינו מ מלאים והם הפיאות והפכות: מזוזה המם נוספת וההא לנקבה ומזוזתם אצל מזוזתי והם לחיי השערים ופי'ועמד על מזוזת השער פי' כמוך למזוזת ולרבות וכתכתם על מזוזות ביתך השער אבל יונתן תרגבו כמו בפתן ויקים על כקיפת, תרעא וכן על בזוזת היכל ה'סבוך ו'בזוזת השער: וכן הרגם יונתן בכטר סיפא דהיבלא דה: הזרים זהב בבים ענין זול יורבו דל נשתמשר הרבה בזה הלשון כמו שאכרו מעות בזול ופירות ביוקר: וכן הפעל הככד בענין קרוב לזה נ והוא ענין הבזיון כל בכבדיה הזילוה והראוי הזילוה ובא בדגש כמו וילינו עליו את כל העדה: כפיקים מזן אל זן והוא תאר לפינים הזנים במן החטה והשעורה ופיני הקשני' והדומים להם שזני' האדם: וכן במשנה הגושא את האשה ופסק עמה לזון את בתה שלש שנים וזולת זה הרבה נשתמשו בפעל הזה: והשם בר ורדם ומזון: רחב הזונה תאר בפלם טובה ופי מוברת מזון זכן תרגם יונתן פונדקיתא ורבי יונה פי בן ויתנו הילד בזונה: ויתכן שהוא כן זנה בענין זנות: ורבי יונה פי מזן אל זן כמין אל מין: מתרגמינן למינו לזגוהי וכן בשמים וזגים ברקחים: והגכון בדקדוק וזגים ברקחים שהוא מנחי הרכד בפרם בתים פני : וענין אדר ויתד תהיה לך ער אזניך ודאו ף בונף והוא כן כרי זין ברשון רבו זר וכן והזונות ר רהצו בשקל קובות קובה בבחי העין: ביום ש'זועו שוכרי הבית: ולא כם ולא זע כפנו: ונדכנד רבא והרכד ויקצו בזעזעיך: וו עם והיה רק זעוה ידועי ותשכח כי רגל תזורה: ויזר את הגיה: והזורה תבקע אפעהי ורסנור בקום כבץ ושרא בזכר פוערו ממנו רא זורו ולא חובשו: על דעת ר' יהוז הדבדקוקיועל דעתי שהוא פועל עבר לגזרת פעול בפלם כה טובו אהריך יעקר: ויהיה נער עובד ואף על פי שהוא עובר בכנין דקר הנה בצאנו אז הרבו עקבי סום בודד:

כמו הנח ויתחבר עם הנה למחירות הזמנת הענין בעתו כמו קול דודי הנה זה באי והנה זה מלאך בוגע בו:

וזה בסגול הוא ללשון זכר: ופי משבועתך הזה מדבר שבועתך הזה: ובחלם היא ללשון נקבה ולשמחה מה

שיר מלכים יהנשע קהלת ב מוכים שמוחל הוש מילים ישעי ה' בשלח ינינים חבקנין תיוים מילים ב' ינילים ב' מיני מקץ זיוב חוב ם

ירמיה זכריה

יחוקא ביתרנ יתוקא ה קהלתב דניא יחוקא לפעיה ב תילי ב ורתות מנורעשמות מכנדע יחרנ ירמי מטלי מינים ב'משלי ירמי תילים

משפנים ינורח ובר ה עינים כ' נחתהכן יחוקא שמוש

> איכה מינים

נינו יהנטע フフ מצא מלכים קהלת הפרגר חבקוק ישניה מיום שופנים ישעיה

משלי ישעיה הלבוגי בל ידעתי:עובר:ענין בעיבה ידוע:זנקראת הבכה לפי שיזורו אותה בזור: ורא ינהה בכם בזור: דרנך יטיבו בזור: וירא אנרים את דליו ויהוז האת מזורו: וגם נאבר על ו רפואה מזור לפי שהרפואה תבא ער ידי הזרתו בכה גבו כאבר לא זרו ולא הובטריאין דן דינך רבזור רפואו תערה אין לך: וענין אחר נ

יסעיה יואליפעיה אינכ ראה מכא הושע יסעיה יהישע מכא נילך הושע ירמי מילים יחזק ! יחזקא כ'ישעית

יחוקא שופטי ב הושע סנח יחוקא כ׳ יחוקא נחום ב' יהזקחל הופע הושע ב קרושים מלכי יחוקא חי כה איבה ב' דה ישעית kvz נרכ תנא . היוכ כלק דניא זכרי מיכה מיכה מש!י ביק ירמי במשלי משלי נישב ב רה מלכים מיכה יונה תילים שמוא הנ.ע יחוקא עורה וכדוה · עורא היוב コッカ פחוא פופטים איוב פופטי

> אינב ישעיה ישעיה כ ממנת ישעיה אינב היוב מלוכי תילים כ ת לדות חני ת לדות חני היי במוא נישב נירם ניהי ישעיה חיי במ א כ'ישעיה כ מילים אינב

שופטי יהשע ישעיה

ומזמרותיהם לרמחים וכרת הזלזלים במזמרות פ הכדי שכורתין בו הזמורות וחביתותיהם למזמרות: פודרויידא בלעז: ויש מפרשים מזה הענין נותן זכירות כלילה דל כריתה בענין שנאמר רגע יכותו וחצות ישימרה לראש ולא לילה: ותאו ו:כר שם חיה: כתכ ר' יונה נקראת כלטון ערבי זוראפה: לזנב: והקבוץ בלשון נקבות בין שני הזנכו : משני זנבות האורים: והפע הכבד במנו וזנכת ותזנים וגם לא שבעת: פי'ותזני עמם לא שבעת: פי'ותזני עמם וזכה אחרי אלדי ככר הארץ:כי אותם: ויזבב בך כלומר שהרג האחרוני שהם זגב המחנה: זנתה אמם: ואת זנית רעים רבים: הצמתה כל זונה במך: :את לכם הזונה: ואת עיניהם הזונות: וזנתה את כל במלכות הארץ: לפי שהמשילה בהתבשל הסוחרי מבנג' לזונה גשכחה אבר שתשו' עוד לאתננה - וזנתה את כל בבלכו' הארץ כלובר שיסחרו אותה בכל הבפלכות בזבותך אחרי גוים: ותזכה עליו פילגטו בוהתאר לבקבה והוא כן אשה זובה: והשם זכות יין ותירוש: והקבר' בסימן אחד ונשאו את זגותיכם:בזגותיך וברעתך: ובתוכפת תיו בתחילה וישפכו תזגותם עליה והקבוץ ואת תזנותיה ממצרים לא עזבה: ובתוספת גון תוות התיו מרוב זנוני זונה: המוכרת גוים בזנוניה: ונגלה ערות זכוניך או נכפל בו עין הפועל ככו כן הגה הגיגי כן כן זכה זכונים: והפעל הגוכף כי עתה הזבית א אפרים: הזכו ולא יפרצו: הזכה, הזכו: והם עוכדים והיוצאים אל תחלל את בתך להזכותה: ויזן את יהודה: וה והפעל שלא כזכר פועלו כן הכבד הדגוש ואחריך לא זונה: בכתבה בו הוו עם הדגש: הכלים ה כזבהו:כי לא יזנח לעורם ה':והעובד ותזנח משלום גפשי:והפעל הגוכף ואת כל אשר הזניח המלך אחז והאזגיחו בהרות: ענינט ענין רחוק:והאלף בהאזניחו נוספת ומשפטו והזגיחו וכת ד יונה כי נהגו בו העברים כבהג לשון ארסית שמוסיפין אלף כמו אשתיו חכרא:אתכרית רוחי: וכתב בו יזגק כון הבשן: עבינו ידלג ודומה לו גם כן הוא הבנין וככר כתכנו דקדוקו בחלק הדקדוק: הניו הנראית למד הפעל תמורת והיית לזעוה: בלשון הול דיה אם זנקה יםי נזעכו ענינו נכרתו: ההא וההא לבקבה ועשיבו כענין זועהי מה אזעם לא זעם ה: וזעם על עוזבי ברית קרש:אער זעמת זה שבעים שנה: זעום ה יפול שם:ואיפת רזון זעומה:יזעמוהו לאומים:ובקמץ העין ולכה זועכה ישראל:הזין בחלם להאריך על ה העין:והשם זעם בלאתני: מזעם רשונםי שפך עריהם זעכך:ורגכעל ופנים גזעבים: עניגם עגין מאיסה ובזעפו עם הכהנים כק ר ועל ה'יזעף לבן:פגיכם זועפים והגם זוענים: וועף ובעם וזעף והשם זעף ה'אשא: ויעמד הים מועפו. עבינם ענין הקצף והבעם: זער אליך זעקו יבכלטו: ותלך הלוך וזעקה: עבר בפקום ביגוגי כלובר היתה הולכת וזועקת: לי יזעקו והפעל הבבד ויזעק אותי וידבר אלי: והשם וזעקה זעק וה לר: וישובו ויזעקוך פי ויזעקו לך: בגוים נשבע ואת זעקתם שםעת על ים סוף: ואל יהי בקים רזעקתי: ענין זעקה וקריאה בקול: וכתב אאז בזה ברוב עשוקים יזעיקו והוא יוצא לשני פעולים הרטעים הגזו'ני יזעיקו את העניים והעניים זועקי' ַלא יתכרך: הזעק לי את איש יהודה יויזעק ברק את זבולון ואת נפתלי: כרב עשוקים יזעיקו: והגפעל נזעקו וי וידביקו את כני דן : כה לך כי נועקת ויזעקו כל העם אשר בעיר: והכקור מן הקל בזעקך יצילוך קבוציף י ענינם ענין קכוץ ואכיבת העם וגם אלה בענין הראשון :בי לא יאכף העם מבלתי הכרוז שיעבור ויועק להם ש אכפו או בזעק האדם כבו כן בעשק שיעשקוהו יאכף העם לקול זעקתו והנה הוא בזעיק'אותם וענין אלו כתר לי זעיר ואחוך: זעיר שם זעיר שם: ומא בתוספת כם והו ובים להם ברע אנרוירבינטי ותחכרה בהכר בזער תרגום כנעט זעיר: ונשאר אנוש בוער:כי עוד פעט י לאידו :ובקום ו זהב. זקק ענינם ענין ההתכה:לאסור מלביהם בזיקים:רתקו ובובת: לופת בועיה בטש נקדו פיצי בלע^י יזקו: והפער הכבד וזקק אותם: מזוקק שבעתים בזיקים עניגם בבדים ותרגום לא לנחשתים הוגשו לא לזקים דנחש אתקרבא: היורה זקים פי להבות אש ם ויהי כי זקן יצחק פעל עובר: ואברו כי זקן פדברי הול והוו נבקין זקוקין דנור מכומיה דר: בן זקוני הוא רו:בן לזקוניו והוא שם בלשון תאר וכסטוך זק, ביתו: ז**קנתי ושבתי: וה**שם כי רבי רא יבא טכנו יחיד וכן נעורים כתולים: ובא' כבדו מזקן: וכא ועד זקנה אני הוא:אחרי זקנתה · והפעל נוכף אם יזקין בארץ שרשו: גם כי יזקין לא יסור מכנה: וגם את הזקן תספה: ובכפוך בזקן עמשא: וההזקתי בזקנו ויבא בלשו זכר עד יצכח זקנכם ובלשון נקבה וכל זקן גרועה: וגם את הזקן תספה: בעת ה זוכף בפופים: עניבו מרים ותרגום וישא עיניו ו רא וזכף עינוהי וחזא: יזורבו נצמתו:יתכן לפרשו מלשו ברזב בדברי הזל והוא הפוך כלו בעת במרוב והעת ההיא נצמתוי ורבי סעדיה פרשו לשון קור דומה ללשון רול שאמר כסא דכספא נבי אסיר ם בשום דמודריב כלו שמענן וכן הוא הפי בזמן ההרף ובימי הקור נעכתו כלום נתאכפו יהד אפיקי הנחלים

ונצמתו פלשון צופת הנידים כדברי

בול

הב

הזכרים ועל הנקבות וכן בית אחרן: ולפי דעתי כי לפיכד אבר הזכרים כי הם היו עולים לרגל ובאים לבית המקדש לפיכך זכר אותם בפרט: ושם הכלל יראה כל זכורך: ובנין גפעל ממנו וכל מקנך תזכר: ובא בכאן מקבה בלשון נקנה כלומר תהיה נזברת שיהיו גפרשים הזכרים ממנה ואין תזכר עובר כאשר כתב ד יונה כי לא מצאנו לעולם בנין גפעל עובר כי אם בודד: וענין שלישי זברו כיין לבנון יוהיתה ללחם לאזכרוו: ה:שע למור אזכרתה לה : האלף תמורת הא: ויש מפרשים כזה ואחר הדלת והמזוזה שכת זכרונך: והפעל הקל ממבוי באח ישעית יזבר כל מנחותיך: וכן כזכר בניהם מזבחותם על דעת רבים כלומר שהיו מקריבים בגיהם על מזבחותם: ויתכן לפרשו מהענין הראשון וכן דעת יוגתן שתרגם באדברא בניהון אגוריהון: ואפשר שיהיה דעתו גם כן מענין ההקשרה. כי כן תרגם גם כך אוגקלים אזכרה אהכרתא ואפשר שהבל ענין אחד כי הריח מזכיר הדבר ולפרש כזכר בניהם ענין זכרון כך הוא פי כן ערב עוליהם זכירת מזבחותם וספורם תמיד בענייני קרבניהם כמו זכרם כניהם שהם אדוב ם להם מאד: והפעל הגיסף מכנו נזכירה דודיך מיין: מזכיר לבונה יעניינם פיר ישעיה ענין ריח וקיבול הדבר ברצון:ומה שהרחיק ל יונה וקמץ הכהן את אזכרתה להיותו מענין ריח אלא מענין זכרון אינגו נכון כי אעפ שלא היתה באותה המנחה לבונה הרי היה המקטיר קומץ מן הקמח ללחם לאזכרה הכשיר מאד להיות מענין זכרון ואכר כי לא היתה הלבונה ההיא נשרפת יוגם בזה לא דבר גכונה כי הלכונה ההיא שהיה עורך על הלחם באמת היתה נשרפת בשבת הבאה כסלוק הלחם ובהקטרת ח הלבונה ההיא היו החלות נתרות לכהגים ומתחלקות להם וזהו שאמר ביום השבת כיום השבת עזרך חדשה ומקטיר ישנה בי בסילוק הלחם היתה נקטרת הלבונה ההיא שהיתה על הלחם עד השבת שהיו מסלקין אותו והנה היתה הלבונה הקטרה בעבור הלחם כי מן הלחם לא היה עולה לגבוח כלום זולל וסובא:בזוללי בשר למו :המרבה באבילת בשר יקרא זולל במו שיקרא סובא המרבה תבח משני בשתית היין: וענין אחר אם תוציא יקר מזולל: כי הייתי זוללה: והשם ממבו כרום זלות לבני אדם: גם פא ורמיה מיכה תיני חפעל בשרק ענין קלות ובזיון ופי כרום זלות כרום , הרשעי ובהנשאם זלות לבני אדם והכני ל יונה בזוה והמזלג שלש השנים:והקבוץ בלשון נקכות העיקר הרים נזולו והנכון שהוא משרש נזל ביוה שמנוש בו הַבשר מן הקדירה ואמר השנים בלשון ומזלגות הוא הכלי בעל השינים שמוציאין שבים ואם היה בעל שלש לפי שהשבים הם זוגות ושבי המזלג שהמשילם בהם אמר גם כן בלשון שנים ואם הם שלש וגם יש מזלג בעל שלש שנים זוגות וכן שבעה עינים זורת דרת עם הארץ ובתוספת יוד זולתי כלב כן יפונה:אבל ואלהים זולתי לא תדע היוד כינוי המדבר וידוע עשה ה'אשר זכם: כאשר זכם לעשות לאחיו על כי דברתי זכותי כלעיל: זכתי בל איכה פנצרו ירמי מילו פי מלרע: והשם זממו אל תפק יומשקל אחר זמת אולת חטאת: . ופי'הפסוק אומר כל תיליטמשלי החושב בדברי אולת יביאהו לידי חטאת: ותועב לארם לץ והחושב בדברי הלץ והו אינו אויל אבל בתלוצץ בכני אדם ועסקיו רעי' ומי שהוא חושב בדבריו ורודף אחריו יביאהן לידי תועבת אדם שיתעבוהו בני אדם ולא עשית את הזמה על כל תועבותיך לא נתת את לבך ולא חשבת מה עשית על בל תועבותיך: והקבוץ זמותי נתקו :ובתספת כם מזימה תשפר עדיך כלם והדומים לו ם ענין מחשבה יוענין אחר כי זמה היא איוב מצלי הנש בקרושים והקבוץ הוא זמות יעץ . ובתוספת כם אטר יומרוך למזימה : עשותה המזמתה הרבים ענינם ענין טנוף ותו ישעיה תיליש ירמיה ותועבה ובעשה רע ויש אוברים כלם ענין אחד כי כל זכה כחשבה בין טוב ובין רע ולפי בקובו יתפרש כ ואתנה לו זמן לכל זמן: בזמביהם בכל שנה ושנה יוהפעל הדגוש ממנו לעתיד כל אחד עורה השתה זמרו למלבינו זמרו:אזמר לה שהי בעתים מזומנות ענינם ירוע עורה ב תיני ישראל: כי טוב זמרה אלהינו והשם בתוספת כם מזפור לדודוומא עת הזמיר הגיע : ומשקל אחר זמירו היו פוסטו תילי ב שיר תינים לי חוקיך: נותן זמירות בלילה: ומשק' אחר וזמרת גבליך לא אשמע עזין וזמרת יה יחסר יוד המדבר ומשפטו חיוב עמוק בשלח וזפרתי והראיה שהריש קמוצה ואלו היה מלה סמוכה היתה פתוחה כמו וזמרת גבליך: וכן אשר גתנך היום במים ביד : והוא קפוץ ומשפטו ב-די וראיה גדולה מהקבץ הענין כי לבינוי הוא כמו עזי עוכד במקים שנים כי kino נמצאו בקמץ סומכים כמו מנת השלך וזולתו רבים כמו שכתבנו בחלק הדקדוק: מזמורות חצוצרות הם ה מוכים הכלים שכזמרים בהם וענין אחר והגם שולחים את הזמורה אל אפם לל הריח הרע וענין אחר קחו כזמרת יחוקש כקן הארץ דל ממטב פירות הארץ והוא קרוב לענין הראשו בי מיטב השיר והמשובח שבו יקרא זמיר וענין אהר הזמורה אשר היה בעצי היער וזמורת זר תזרענו: ובמשקל אחר וזמוריהם שחתו או בא הקבוץ בל שו זכרים וחוקא ישעיה ירמיה ענינם הגפן או נטע אחר אבל ברב יפל הלשון הזה על הגפן ופי'ר'יונה מזה הענין זמיר עריצים יענה כי ה ישעיה הלשון הזה יפל על כריתות הזמורה כמו שבא הפעל ממנו - ופי'יענה כמו יקרא כלומר יקרא הקבה'הוא ל לכריתת העריצים והנכון לפרש יענה יבניע ופי הכריתה שתכא מאת השם יכניע העריצו ויהיה זמיר בלתי כמוך: ויתכן שהוא מהענין הראשון ופי הזמיר והתענוג שמתענגים בו העריצים יכניע אותם והפעל מזה הענין דר בו בריתת הזכורה : וברכך לא תזמר: והנפעל לא יזמר ולא יעדר : ושם

משה השמימה: וחצי הדם זרק על המזבח: וזרקתי עליכם מים שהורי ושחרת: גם שיבה זרקה בו: פועל בודר כלום בורקה ברהשיבה ארפי כי התולדת זרקה בן השיבה כי השיבה תבא מתולדת האדם: ומה-שלא נזכר פוערו כי מי גדה לא זורק עריו: ושם הכלי שזורקים במגו מזרק: והקבוץ בלשון גקבות ויעיו ומזרקותיו: ובקבוץ זכרים ואת הספים ואת המזרקים: ובסמוך מזרקי בכף: השותים במזרקי יין חסר הנסמך ופי במזרקי כסף או זהב שותים יין או הוא כמו מזרקים וכן חלוגי שקופים: נטעי געמגים והדומים להסי ושמים בַזרת תכן: זרת ארכו וזרת רחכו כשש נקדות ידוע ופּיגְ בון הול זרת האמור בתורה חצי וכרת הזל זלים הם סעיפנ הנטיעים אמה של ששה שפחים קואער הם בני ארבע אותיות אחזתני ההא לנקבה: ורוח זלעפות מנת כוכם: וככמוך מפני זלעפות ברוטץ ברעז זרזיף ארץ הוא העשב בעתה ורעדה או ענין שריפה: ירד ככטר על גז וכרביבים הנגזז והנחתך וכלת על עומדת במקום שנים וכן משפט הפסיק על זרזיף ארץ: ידומה לו בדברי הזל שאמרן דפרזלא לא משום דזריף ואעפ שבמלת זרזיף גכפלה בו הפא שרש אחד ותכן אחד להם ואא עה פי שהפלה מורכבת משתי מלות זר זיף ויהיה זיף מתרגו מלוה פוזיף: ואבר הוא על הבטר שהוא זר ואינו משבע הארץ והוא כלוה הארץ וחוכן אותה וכן אבר על זרזיר שהיא מלה מורכבת: ויט לפרט עוד לשון נטיפה והזלה ודומה לו בדברי רול מטא ורויפא דמיא על ראשיה: ו זרזיר מתנים או תיש: שם חיה שבחה במתניה ויש והוא הנכון אצלי בפי הכלה הזאת בלע ונקרא כן לפי שהוא דק בכתניו כאלו הוא חבוש אוכרים שהוא כלב העד עיד לברייר או חגור כבתניו ותרגום ויעטו לרם חגורות ועבדו לחון זרזין וכן ו רגו ויחבש וזריז: ויש אופרים שהוא נכר גם הוא דק כתנים וחזק במתניו: ויש לפרש שהוא מין עוף ככא שוכרו רבותי זר כאכרם לא לחנם ח הלך זרזיר אצל עורב אלא מפני שהוא מינו ואום' שהוא אשטורניל בלעז "אכל לא ידעתי הפירו' מה טעם מתנים: נשרמה אות הזין :בעז שמו מגדל עז בלי זין : בלעז חח ונזם: פי ר יונה עכם שקורין בעזרת השם: דעתי שהוא החלי שהוא כמין בהט שנוקבין ומחכרין כו שתי שפתות החלוק תחת הגרון וקורון לו בלעז אשפיבלא: וכן נקרא הכלי שמעלים בו הדגים לפי שנוקב לחיי הדג ושבתי החי באפך: ובתתי חחים בלחייך ובמא' ובחוח תקוב לחיו: וקורין לו מושקליר בלעז וכן נקרא הקוץ הנוקב: אות אות עלה ביד שכור: כשושנה בין החוחים:אבל ויביאהו בחחים אל ארץ מצרים הם מוסרות וככלים. וכן אפר בחחים התרגו' בשלשלן וכן וילכדו את מנשה בחחים בכבלי' וכן אפר אחרי זה ויאפרהג בנחשתים אף חבב עמים לשמן בחבי עוני: ענינם ענין אהבה וחיבה: וכבר נשתמשו רבותי הרבה בזה הדשון כמו שאמרו חביבי ישראל שנקראו בנים למקום חיבה יתירה נודעת להם ופי לשמן בחבי עובי לטמן עובי באהכתי אותו רק נליתי אותו ושנאתיו והרחקתיו כפני: כי נחבא פעל הכית: ונחבה לא עכר: הנה הוא נהבא פועל עומד: למה נחבאת לכרוח ונחבאו במערה בשוא יוכל בקור נבנה על תשלובו והוא כתוב בהא: וההתפעל בון החורים אשר התחבאו שם: ויתחבא האדם זאשתו: כאבן מים יתחבאו פי כשקופאים המים מפני הקור הם על פניהם כאבן והמים מתחת אינם נראין : ו וכה שלא הוזכר פועלו מן הכבד יחד חבאו עניי ארץ והפעל הנוסף כי החביאה: בצל ידו החביאני: כי ה החבאת את המלאכים: וכבר זכרתי דקדוק המלה הזאת בחלק הראשון מן הספר הזה בשרש חבה: וכה בזכר פעלו מן הבכין הזה ובבתי כלאים החכאו: וחשם מכל המחבואים אשר התחבאו שם: וכא' והיה איש כ חבי כמעט רגע: והגפעל גליתי את מסתריו ונחבא לא יוכל גפעל עבר או שכתכתי: ונחבאתם שמה: להחבא בשדה: חדר בחדר לרחבא: והש'ושם חביון בקיר ככו עוז: והנכון כי חבי כמעט רגע שם בפלס שבי כי אין בפסו זכר לנקבה וכן כתב ר'יהודה המדקדק: ואם מנחה על הכחבת: כחבת ברזל: פי רול מחבת צפה ומעשיה קשים כלום לא היה הכלי עמוק כבו ברהשת לפיבך היו בעשיה קשים שהיה הנאפה בה קלוי מאד בפני שלא היתה עמוקה והאש שולטת כה: דבס בי תחבט זיתך: יחבט ה'משבלת הנהר: ותחבוט , את אשר לקטה: חבט הפים בגת והנפע'יחבט לא חכל לא יחבל רחים ורכב בשוא ופתח ההת קצח: ענין ההביטה בלעז אטקויירו: בשוא לבדו החית ודגש הבית:יחבלו שור אלכנה: ו ורפה הכית: אם חבל החבל ולא תחבל ועל עני יחבלו ועל בגדים חבולים ישוי והשם ובעד נכריה חבלהן שהנפרד חבל בפלס ארץ: ומא' חבול לא ישיב: ובתוכפת הא הנקבה חבלה: חבולתו חוב ישיב וענין הכל בשכון וענין רוגם לקיחת המשכון ניש נתינת המשכון במון על עני יחבלו כלו ילוו הם המעות על משכונם לתוחלת שיגולו העני ויפרעו חובם

בנזלתו

מספטים יחוקא הופע

חקת תרומת מלכים נשא עמום

> ישעיה תרומה ישעיה מילים ב'איכת מילפ

> > משני

ניקהל

ישעיה יחזקאל אינב משלי שיר יחזקא

דה' ברכה איוב

מ'כים שמנא ברא מרנינים

שמול : יצח יהושע ירמיה שמול בראשית

אינב יהנשע ישעיה

יהושע ישעיה שחול ישעיה ד'ירחות

ישעיה ב'ירמיה יה ושע מלכי כ' חבקיק ישונה

ניקרא יחוקא

תבא ישעי רות שושטי 'ישעי יחזקא תבא משפטים איוכ אינג עמוס משלי יחזקא יחזקאל במן מסיפת הגירים: ור'משה בן גקשילא פי'יזורבן כמו יצורבו כלומר בשעה שיתחממו נכרתו כמו זרה הליאה יתזרה לרוח: ואזרם במזרה בשערי הארץ: ויזר שאמר בחמו נדעכו ממקומם: והשם ברחת ובמזרח: ואאזל פי מזה והיה לבם לזרא: בפלם על פבי הכוי ילא לזרות ולא להבר: בלה והאלף מקום הא וענינו כמו שאמר עד אשר יצא מאפכם שיזרו אותו מפיהם ומאפיהם: והנפעל ויזרו בארצות: בהזרותיכם בארצותי והפע הכבד וזריתים בגוים: ושלחתי לבכל זרים וזרוה: הוא לשון כופל על הלשון בי זרים מענין לאיש זר: ויש לפרש זרים מזה הענין ויהיה תאר בפלס בלים דוים והשלישי לכל דוח אזרה: וזריתי אותם בארצות: וזריתי את עצבותיכם מלרע: וזריתי פרש על פניכם מלעיל: והמסורת לית בוותיה מלעיל: אשר זרו את יהודח: וזרם מעבר לנהר: מזרה ישראל יקבעני - כי חגם מזורה הרשת היה ראוי להיות מזורה בדגש לולי הרוש בפלס מגלה: וממזרים קרה פועל בפלס מגלים כלומר מן הרוחות הבושבים והמזרים תהיה הקרח: ובנין שלא נזבר פועלו אשר זורה ברחת ובמזרה היה ראוי להיות זורה ב בדגש לודי הריש העדודה לקבל דגש והוא תאר כי העבר זורה בפרס גלה והתאר בא בפתח קטן להפריד בינו ובין העכ'כמו בנין נפעל מנחי הלמד שהעבר בקמץ נראה והתאר בפתח קשן נראה נגלה: יזורה על בויהו גפרית לולי הריש היה בשקל שמו יכוסה: וענין אחר זר זהב:מתחת לזרו הוא סכוב זהב על המסגרת כי המסגרת היתה למטה תקועה מרגל לרגל בארבע רוחו השולחן ודף השולחן נתון עליה וזר הזהב נתון למעדה עד שפת השודחן סכיב נתון עד המסגרת יוהפעד מהענין הזה ארחי ורבעי זרית כדומר סיבכת : ור'יהודה כתב בשרש הזה בענין ארחי ורבעי זרית: ואמר וכבד אחר ותזרגי חיל למלחמה וכן כתב אאזל אבל הוא פי בהעני הראשון פי ותזרה לי חיל בכל איברי בזרועות ובשוקים להיותי חזק במלחמה: וכן פירש מזה הענין ארחי ורבעי זרית ששה צדדי ארחי שנים פנים ואחור ורבעי ארבעה ימין ושמאל ומטה ומעלה כי אלו היו מחוברים לא היה מתוקן בגיגי: . ובבודה עליך זרח שמש זרחה: האום לחרם ולא יזרח פי בלילה ובעד כוכבים יחתום ביום: אלה פעלים עומדים ואפשר שיהיה זרח בחשך אור לישרים פעל יוצא או יהיה עובד כחביריו ופאת זריחת השמש נקרא מזרח: :ממזרח שמש ועד מבואו והשם לנגה זרחך: והצרעת זרחה במצחו נתגלתה כי זריחת השמש הוא גלוי השמש כי עד עת זריחתו הוא מכוסה ובזרחו יתגלה ויתראה או אמר זרחה שהיתה הערעת בהירה כשמש במו שנקראת בהרת: כאזרח מכם יהיה לכם הוא התושב והקדמון בעיר כי הוא מגולה לכל וידוע מי הוא ומשפחתו אכל הנר הוא בכוסה ולא ידע אדם מי הוא ומה משפחתו :כאזרח רענן הוא העץ הלח והרטוב שהוא מגולה ונראה ביופיו ובלחותו כזרם מים כבירים: מזרם הרים ירטבו: כזרם קיר בשש זרם קיר כזרם מים המפיל הקיר: וכתב הגאון רב סעדיה בקודות עניינם כענין שטף ופי בזרם זל מזה במהפבת זרים והוא כמו זרם כלומר במהפבת זרם מים והם שני משק במו קדם וקדים או יהיה תאר בפלם שכיר ומי במהפכת גשם זרים ושושף י והשם עוד בלשון נקבה וזרמת סוסים זרמתם ודבה אותם לסוסי' כי אמרו כי הם שטופי זמה יותר משאר הבהמות: והפעל הקל ממנו זרמתם שינה יהיו ויונתן תרגם וזרמת סוסים זרמתם וצחנת סוסוותא צחנתיהון והפעל שלא נזכר פועלו זורמו מים עבות וחסר הנסמך ומשפטו זורמו מים מי עבות והוא אומר על מחנה מצרים כמו שאמר וישקף ה'אל מחנה מצרי' בעמוד אש ועכן ור' יונה כתב שהוא מבגין פועל הכבד ופי'כי העבים זורמו והתיכו המים: והיה אם זרע ישרא:זרעו חטים: וזמור׳ זר תזרענו:אמר תזרענו לפי שזורעין החרען:את כל עשב זורע זרע פי שהוא עושה זרעי לא תזרע כרכוך: הזורעים בדבעה:אור זרוע לצדיק והגפעל ובזרעתם ונעבדתם: לא תזרע ולא תצמיח ונקתה ונזרעה זרע והשם זרע רב תוציא בסגול: אשר זרעו בו הם גרעיני הפירות שהוא כמו זרע שנוטעין אותם וכהם צומחים האילנות: וזרעו במים דבים : זרעך תפריחי פי'מה: שזרעת בערב יוציא פרח בבקר: בין זרעך ובין זרעה: והקבוץ וזרעכ וברמיכם יעשור: ומשקל אחר כזרע גד הוא: וכא' כל זרע זרוע: זרועיה תצמיחי ויתכן לוכר כי זרוע שם תאר בשקל אטון פצרים או יהיה מן הדגושים כפלם למוד מדבר: ובחלם ויתנו לגו מן הזרועים: ובתוספ'נון ונתון להם זרעונין: ומא'וכל מזרע יאור יוםה שלא נזכר פועלו'מן הדגוש אף בל זורעו: והפעל הכבד כל עשב מזריע זרע: אשה כי תזריע ז זרע העשבים והעצים והאדם הכל נקרא זרע יוכן נקרא הפרי'פרי בטנך ופרי אדמתך: וענין אח' הזרוע והלחיים את הזרוע בשלה בזרוע גטויה : חשף ה' את זרוע קדשו: היה זרועם לכקרים: זכרים וזרעים ממנו יעמדו: ויפזו זרועי ידיו: וזרועי עמים ישפוטו: ולשון נקבות כי זרועות רשעי תשברנ' וזרעות הגגב לא יעבדו: וזרועות השטף ישטפו: דל החיילו ופתחת זרועות עולם פי בפעל יהיה לך אדי: קדם מעון ופתחת יהיה לך זרועו עולם לסכול אותך: ובאף נוספת ובאזרוע נטויה: ואזרועי מקנה תשבר:

קרם יחוקל ירמיה בחף ישעיה ב'בהעליתך לחוקל יחוקל ב'ירמיה

יחוקא ב מלחכי ובריה מלבים ירמיה משלי הייב ישעיה

איוב [†] ארנמה ב'

תילים תילים

שנים שעים בחום אינכ מיום מיום מואפי ישעיה דה

קרנשים תילים ישעי'אינב ישעיה

ישעיה יחזקאל תילי

יחוקא תילים

מופטי ירמי ישעיה ברחשי תבא תילי ב'יחזקא ב'כשות תבא ברחשית בלק ישניה ברחשי שתוא בהעלות ך שמינין ישעיה ד.וא ב'ישעיה ישעי ברחשית תזרוע עקב פוטרי פשא ואתרבן ישעי ב' דניא ב'ברכה דניא ב'ברכה ירמיה אינב

ירמיה תצוח יחזקה ניפה איוב כ' יחוקהל ישעיה איוב תילים ישעים ישציה אינב נירחמלכים שופטים דכרי הימיש

אמנר תילים כחום תשא יחוקאל ישלי משפט ישעי מלחבי תי סמיני שנת קהל ניחוקא

פיר עוכרים

תצום תינים

באינאל תילים ינאל ינאל יחזקא מלפי משלי ישעיה מלכים בראשית ישעיה תילי

צפניהו ישעיה איוב יחוקאל יחוקחל

משלי יתרנ

מינים עורם תינים

לגר החבורה חיא השרישה והגדידה ותרנו ירושלמי לא תתנודדו חבודן חבודן: ונכפל חעין והלמד במלת וגפר חברברותיו והם כתמי הגפר שדומין לכתמי הבורה: ומדברי רבותיבו זל נראה כי החבורה נקראת ה המכה שנצרר הדם בה ולא יצא באמרם אי זו היא חבורה שאינה חוזרת נצרד הדם אעם שלא יצא ונקראת חבורה לפי שנחבר הדם במקום המכה ולפי שהחבורה היא בבשר כמו בתם נקראו כתמי הנמר חברבורות ונמר חברבורותיוי וחבשת להם מגבעות:פארך חבוש עליך:סוף חבוש לראשי והפעל הככד מככי בהרות חבש: כלם והדומי להם ענין קשור וחשו" בנידם חבוש בשמון וכן בענין קשור המכה והכריכה עליה ולגשברת לא חבשתם: ביום חבוש ה'את שבר עמו: כי הוא יכאיב ויחבש:והפעל הכבד ומחבש לעצבותם - ישלא נזכר פערו מכבו לא זרו ולא חבשו יוכן בענין הממשלה לפי שהמושל אוסר וחובש העוברים על מצותיו אמרו לא אחיה חובש: האף שונא משפט יחבש וכן בענין קשור הבהמח באזור שלה שקורו בלע סיכנלא אמרו ויהבש את חמורו: חבשו לי את החמור: וצמר חמורים הבושים: כלם אבר הם מהשר הוה ענין אחד הם אעפ'שזכרנו על מחבת בשמן בשרש חבת חבה אפשר שתהיה התיו שרשית למה שכתוב בדברי הימים באמונה על מעשה החבתים וכה שזכרוהו לזל חבתי כהן גדול לישתן ועריכתן בפנים: פי שהיה בהן גדול מקריב בכל יום עשירית האיפה במחבת מחציתה בבקר ומחציתה בערב כמו שכתוב זה קרבן אהרן ובניו. דור ב וחגותם אותו חגלה : המון חוגג: חגי יהודה חגיך: חגלה : ובחנים וכמועדים : וכן נקרא הקרבן עצמו חג על שם שקרב בטחבת מחציתה בבקר ומחציתה בערב כמו שכתוב זה קרבן אהרן ובניו בחג אסרו חג בעבותים: חלב חגי עד בקר: חגים ינקפו: פרש חגיכם ומן הענין הזה יחגו וינועו בשבור אדבת יהודה למצרים לחגא ענין תנועה כי גם החג נקרא כן לפי שפרקידין ומטפחין כשפח'יום טוב אוכלי ושותין וחונגים כלופר פרקדין ומפזזין ומכרכרין בשמחה וכן פירש רביבו האיי גאון זל את החגב למינהו : ונהי בעינינו כחנכים: מין כמיני הארבה יויסתכל החגב אמרו שהוא כמו ענב מן ותעגבה עליהם: והוא רמז לאבר המשגל והנכון שהוא כמשמעו והנני עתיד לפרשו בשרש סבל

בהגוי הסלע 🕟 פכני בהגוי סרע נהנכה ההא לוו נרא ת כסו כון שלח שליו היתי ו ושלוי עולם ופי בחגוי בבקעי הסלע או הוא כן חוג הארץ וית בשני ביפא

וחנרתה אותם אבנש: שארית חמות תחגור כלומר תחגור ותאסור אותם שלא יעשו כחמתם שהית להם על ירושלם כי החגירה היא הקשירה והאסירה: ופי הפסוק כי חמת אדם תודך כי המזמור באמר בנכואה על מחנה אשור כשחנה על ירושלם וזהו שאמר בתחלת המזמור גודע ביהודה אלדים ואומר ויהי בשלם סוכו והיא ירושלם כי עד ירושלם לא נודע אלדים במלחמות כי כל ארץ ישרא ככש וכשכא לירושל ודבר גבוהות כנגד השם אז גודע אלדים והיה גדול שמו כמו שאפר ויך במחנה אשור ואפר כשתעשה נקפה בפחנה אשור אז חפת אדם תודך פי שהיתה חפתו אליך ופתרגז כנגדך על כרחו יודך ותשוב חפתו דודאה לך ואז שארית חמות תחגור כלום הנשארים מכולכי אומות העולם שהיה להם חמה על ירושלם אז תחגור ותאסור חמתם שיראו מכך מאשר ישמעו שעשית במחנה אשור: וזהו שאמר בסוף המזמור יבצר ר רוח בנידים נורא לכולכי ארץ כשיבצר ויקטף רוח גנידים ככוו שאכר כו^ל נכור חיל ונגיד ושר בכחכה אשור אז יהיה נורא לכלכי ארץ או יהיח פי חכת אדם תודך על המצרים ואנשי כוש שהיו עם אשור במחנה בשראו הככה הגדולה ההיא שבו לדת היהודים: ועליהם נאמר יניע מצרים וסחר כוש: זעליהם נאמר יהיח מזכח לה בתוך ארץ מצרים וכל הפרשה: מתניכם חגורים: חגור כלי כלהכה: חגור הרכך על ירך גכור: חגורת שק וחגרו שקים: וטעם הפעול בענין החגירה כבו לוכש ולבוש שאנו עתידים לבאר": והתאר חגורי אזור במתניהם בחום וחנור נתנה לכנעני : ובה הנקבה ותחת חנורה נקפה: ובחגורתו אשר במתניו והקבוץ ויעשו להם חנורות: ופא מחנורת שק ענין כלם אזור: ויחנרו ממסגרותם יתנועעו מכבליהם שהם ובדברי רזל על הזבין ישבו על הגשר ועל הספסל בזמן שהן בהם בלומר מכובד ככליהם יפסחו מחנירין פי בזמן שמתבועעין שבזמן שרגלי הספסל איב שוין שהאחד קצר מחבירו בשיזד יושב עליו ית יתנועע ויתנודד אילך ואילך כמו החנד יוש מפרשים אותו שהוא הפוך ויחרגו מתרגו ומחדרים אימה ומטווניא חרגת מותא ופי ויפחדו מן מסגדותיהם וכתי ויזועון מבירניתהון וחדו מזאיכי ערב: והתאר וישם פי כחרב חדה. והשם חדודי חרש ושלא נזכר פעלו בהגוסף חרב הוחדה וגם מורטה למען שבוח שבח הוחדה ענין החדוד ידוע בדברי רבותי זול גפל תורא חדידו סביני ועוד אמרו טבי תלמידי חכמים המחדדים זה את זה בחלכה ענין החריפות והדקו ועוד אם החרש שאיבי יכול לעמוד מבני שהיה כו חדוד והחדוד מכריעו שהורפי שהכלי חד מתחתיו ואינו יכול לישב ויתבן לחיו מן העניין הזה ברול בכרול יחד ואיש יחד פני רעהו ואעפ שאינו מן הטרש חוה: ויחדיתרו: על חדח משקל ויחן שם ישראל משפטו ויחדה ודגט דלת ויחד לתיקון הקריאה בעבור שהמלה כלעיל: וחשם עוז וחדוה בפקופו : כי חדות ה' היא מעוזכם: והפעל הכבד מפנו

r r

וזהו ועל עני ופי יחבלו שור אלמנה כמו יקחו משכון האלמנה כחוב שיש להם אצלה וזה הדבר נמנע ב בעבור עליבת האלמנה כמו שג'לא תחבול בגד אלמנה והם לא יחושו לעלבוגן ולא ירחמו עליה או פי שאין להם אצלה חוב ויקחו שורה כאילו להם אצלה חוב ויחבלוה כשו שב כי תחבול אחיך דנם: והכנים ר' יובה בזה הענין בז לדבר יחבל לו: ועני אח תבלגו לך: האמר בשאתי לא אחבל: והגפעל בז לדבר יחבל לו: והשם חבל חבלנו לך: והפעל הכבד וחבל את מעשה ידיך: מחבלים כרמים: בראתי משחית לחבל ילחבל כל הארץ: ומה שלא נזבר פעלו: וחבל על מפני שמן ירוחי חבלה ופייוחבל עול וחבל עזל סנחריב מפני חזקיהו שהוא משוח בשמן כלם ענין השחתה: ויש לפרש מענין זה בעבור שמאה תחבל וחבל נמרץ: וענין שלישי שמה חבלתך אמך בעבור שמאה תחבל וחבל נמרץ הנה יחבל און: והשם בטרם יבא חבל לה בחמש בקודות: צירי וחבלי יאחזון: חבלי יחלק באפו: חבלי יולדה החית בסגול: וכן חבליהם תשלחנה כולם ענין צירים ומכאובי': וענין רביעי ותורידם בחבל בשש נקודות: בחבלי אדם אמשכם בפתח: וחבלים בראשינו הם העבותות: טמון בארץ חבלו החית בפתח ופי'החבל שילכד בו: ולפי שהנחלה תחלק בחבל כמו שאמ' ואדמתך בחבל תחלק: מטליך חבל בגורל נקרא החבל והמחוז חבל: בל חבל ארגוב גורל אחד וחבל אחד : חבלים נפלו לי בנעיםים ויפלו חבלי מנשה עשרה החית בפתח: הוי יושבי חבל הים תי'ווי דיתבין בספר ימא והמסורת עליו לית פתח וכל בחבלי כותיה יוסף חכלי תי יתקכל תרין חולקין: רב החוכל הוא הגדול וכן לקול צעקת חובליך והוא תאר וכן שבספינה שהוא ממונה על חבלי הספינה להנהיגה כמשפטה: נטשו חבליך תאר במו חובליך: ובשוכב בראש חבל: פי'ר'יונה כי הוא דבר עשוי מחבלי צף על פני המים או הוא רב החובל עצמו כשמעגנין את הספינות זבו ידעו מקים העיגון והאדם השוכב שם הוא בסכנה ויקרא'כן כי הוא שוכב בראש החבלי' וצריך לשום עיבו ולבו עליהם בשיצטרך להקים הנס או להוריד כ כמהרה מפני הרוח והוא בדאגה גדולה וחבל הוא שם כשקל והדבר אין בהם: ויש בפרשים חבל התורן שכל החבלים תלנין בו והוא תאר בשקל אטר: והגאון רבי סעדיה פי בי הספינה נקראת חבל וחובל לפי שהנהג' הספינה במשיכת החבלים ובהתרתן ופי בראש חבל בראש הספינה ופי רב החובל ראש הספיג ופי וכשוכב בראש חבר התרן שהוא בראש הספינה: והרוח תכיפהו ותניעהו כן השיכור מתגועע כגופו וענין חמישי כי בתחבולות תעשה לך מלחמה: ונכון תחכולות יקנה · מתהפך בתחבולותיו במו עצות ומחשבות שאדם מתהפך בלבו בתחבולותיו בהם לבחור הישרה: וענין ששי חבל נכיאים כשש נקודות: חברי רשעי עודוני החית בסגול ענין קהל או חבורה: ומענין זה ולאחד קראתי חובלים כי לאחד קרא נועם והוא הכהן ולאחר קרא חובלים והוא המלך שהוא ראש הקהלה: ויש מפרשים נועם נשיאות זרוכבל ונחמיה התרשתא שהיו כו מכית דוד חבלים זה כלכות הכהגים שמלכו כמוך לחרבן שני · וחבלים מהעגין השני ענין השחתה והם ה השחיתו דרכם ומעלליהם אחר מות חשמוניי וכניו וחלקו מלכות ישראל וגרמו חרבן בית שני: ואפשר ש שענין תחבולות וענין זה אחד כי המחשבות הם אסיפת הדברים והעניגו בלב ודומה לענין זה בדכרי רכו' זר חבירי תלתן וחבלי זרדין ועוד אמרו אין עושין מצות הבילות חבילות: הכסיל חובק את ידיו:את חובקת בן: עת לחבק: והכבד חבקו צור: חבקו אשפחות: תכבדך כי תחבקנה: כל אלה חברו:שתי כתפות ויחבקלו: לרחוק מחבק: והשם מעט חבוק ידים לשכב: רל קיבוץ הכהנים: ובתוספת הא חוברות :חבור עצבים:וחשם חבר כהגים כשש נקודות הנקבה וארח לחברה: וכתוספת מם במחברת השנית: לעמת מחברתו: והתא חבר הוא לאיש משחית: דבר אני לכל אשר יראוך: והקבוץ כאיש אחד הבירים: הברי ננכים ולכני ישרא חבריו ולנקבה חכרת על משקל גברת: וממבו והיא חברתך: והפעל הכבד וחברת את חמש היריעות: - ושלא נזכר פועלו ממנו אל שני ק קצותיו וחובר: והתאר מזה יברו עליו חברים דל בני החבורה: וההתפעל אתחבר יהושפט האלף תמורת הא: ולקץ שנים יתחברו: בהתחברך עם אחזיהו: והשם ממנו ומן התחברות אליו יעשה מרמה: ופעל כבד אחר אחבירה עליבם במלים ושם הפעל מן הדגוש ועצים לכחברות וברזל לרב למסכרי : דדלתות השערי ולטחברות פי'ר'יונה מקום שהיו נקבצים ונאספים שם לעכודת ה'ואפשר טהיה ענין מענין מלאכת הבית לפיכך אכר כי המסמרים היו צריבים למחברות כמו שעושין בקירות הבתים שמשימין עצים משופים תחת פחברות הקרשים לנאות שלא יראה הסדק שבין קרש לקרש וכן אבר אחריו ולקרות את הבתים: היחברך כסא הוות: הוא לפי דעתי מהפעל שלא גזכר פעלו מן הדגוש ונפל הדגש להקל ופירוש המרה היחבר עמך ובא על דרך לא יגורך רע: וכן הענין הזה וחובר חבר: ובית חכר: חובר חברים מחכם: בעצמת חבריך מאד : עמדי נא בחברי כמו שפי רבו זל וחובר חבר אחד חבר גדול ואחד חבר קטן פי חבר גדול שלוחש ומקכץ בתות בתות של חיות גדולות :חבר קטן בקבץ כתות של חיות קטנות כגון נחשים ועקרבים יחבורה תחת לבו חבורה: הבאישו נמקו חבורותי: ונפל הדגש ממלת ובחבורתו נרפא

משלי עזרא איוב משלי ישעיה איוב
ישעיה איוב
מיכה
מיכה
פיר מיכה חילים ישעיה
ישעיה איוב השע היוב
איוב השע היוכ
מיכה ב הרברים
מיכה ב הרברים
יישור
יישי ישעי
ישעי מוקל

שמוא היארה שמוא היארם זכריה

קהלת אינ איב משלי ניבא קהלת אינ איב משלי ניבא קהלת משלי לד לך מבוה הושע שמנא אינב תרנמה מבוה מש י מילים שנפטים יחזקא מלאבי תרומה פקורי אינב מלכ ם דביאל מלכי רניא אינב וה

דה תילים

שוטרי משני תילי שעיה ישעיה משפטים תילים ישעיה תילים
ישעי ב אי ב
ישעי ב אי ב
ירמי ישעי
ירמי מילי איוב ישעיה
אקתר יש ציה
איכה שמול ירמיה ב
קהלת
אינב איכה
מיכה
מיכה

איוב ב'

תילים משלר

יפועל ככד אחר והוא המרובע קול ה'יחולל'

בבקום עבר: והפעל מחוללת תבין יוהפעול והוא מחולל מפשעיבו: והתפעל כל ימי רשע הוא מתחולל: זא ואפשר שיהיה כסהו וסער מתחולל: ושלא נזבר פועלו מהנוסף היוחל ארץ ביום אחד: בחולה שמעתי בפלסטובה והשם חיל כיולדה: ובהא הנקבה ואסלדה בחילה יוהשם בהכפל וחלחלה בכל מתבים: וההתפעל ותתחלחל המלכה וכל אשר זכרנו הם ענין חיל וידוע הוא: ועא וחלה חרב בעריו: ולא חלו בה ידים: יהולו על ראש יואכ יעל ראש רשעים יחול פי'יפול ויחנה: וההתפעל וסער מתחולל פירוש ולא חלו בה ידים ולא חכו בה המחכות והחיילות כי כמו רגע נהפכה: ופי'ר'יונה מזה הענין יש רעה חולה : והוא תאר בפרם שובה כרוב רעה בופלת על בני אדם ויפה פי : וענין אחר ויחל עוד שבעת יכים אחרים יעל כן לא יחיל שובו: שוב ויחיל ודופם כלופר שוכ שיחיל ויהיה דוכם לתשועת ה' : ואפשר להיות ויחיל תאר משרש יחל בפלם שריד ויהיה פי הפסוק שיהיה האדם טוב ויחיל ודוכם לתשועת ה' ויחילו עד בוש וענינם ענין תווגלת : וכתב אאדל פעל קל מזה כי חלה לטוב ויורה על זה כי ירד דע מאת ה'כמו בי טוב קויתי ויבא רע: ויש לשום בזה העקר דום לה'והתחולל לו ויהיה בענין תוחלת או בענין חיל כיולדה וכן דין לפניו ותחולל לו והחכם ר' יהודה שם אותו כן הכפלים: ועא' חוללה ידי נחש בריח ירוח צפון תחוללי גשם: ותחולל ארץ ותכל ידב מחולל כל: ופי הפסוק הקכה הוא דב ואדון על הכל מחולל כל העולם לפיב זן אותם כולם כאחד וזהו שאפר ושוכר כטילי ושוכר עוברים כלו הכסילים והעוברים על מצותיו זן אות במו החבמים והצדיקים ואמר בו לשון שכר בי הוא ית זן ומפרגם אותם באילו הוא חייב לזונם כאדם ש שחיים לתת שברו לשכיר ועוד אפרשנו בשרש שכר בעזרת הבורא ותשכח אל 'מחולליך פועלו באין תהומות חוללתי: הן בעון חוללתי: ולפני נבעות חוללת: הרפאים יחוללו: עניינם ענין יצירה יוהכנים ר'יונה בזה הענין חולי ארץ: והיוד בו נוספת: ועוד הכנים בזה השרש לחול במחולותי המחוללות אשר גולו: וטוב הוא לשומם מפעלי הכפל ועוד אפרשם בשרש חלל: ומן השר הזה כחול אשר על שפת הים וכחול ארבה ימים וראיתי בספר מדויק ירושלמי ובחול ארבה ימים: בשרק לנהרדעי ובחלם וכל חום בכבשים יטחור יוהגכון אצלי כי חום מטרש חמם ושם אפרשנו: למערבאי: אתה הפת על הקיקיון לא חסה עליך עין: יהוס על דל ואביון: לא תחום עינך חום

איילות: והמקור חולל אילות תשמור: ואל שרה תחוללכם בסגול הלמד כלו שחיללה אתכם והוא עתיד

יונה הכנים זה בענין תוחלת:

החזינג משלי תילים אינב ב' תולי שופטים ש:פטים מלכים חי נב ניבא יונה יחוקל תילים שועדים יחוקא ב ישעיה שמוא יוא מפעי תנא ניצא קהלת משלי ירמי ישעי ידמוה מלכים מ כים כ יחוקב מלכי אפתר אפתר יפעיה ישעיה フジウ ירמיה עזרח ישעיה מלכים נחום איוב שמוא ישצי ישעי ב'

ילא תחום עיני : כלם בחלם: ואחד בא לבדו בשרק לא תחום עינם: וכל אחום בשרק ותחם עיני: עליהם משחתם. ותחם עליך פי ותחם עיבי או גפשי :חוכה ה' על עמד עניג חמלה דוריך מחוץ לעיר: בחרין תעמד החוצה אל העין ענינם ידוע וכן חוץ מפני שפירושו זולתי והכל הבכות בחוץ תרונה שפי שוק: ונתן לו ככר לחם ליום מחוץ האופים: - וכחוץ לעוברים שוטייו בחוצות ירושרם : וחוצות תשים ה'ך בדמשק: שפי'שווקים הכל עם ענין הראשון ענין אחד: והתאר כמנו בפנימי ו ובחיצון: וכן ופטורי צעים כלפנים ולחיצון לפניכה ולחיצון: ואעפ'שכולפני ולפנים אינם תאר ולהיצון הוא תאר והוא תאר לחיכל שהיה חיצון מהדבידי. - ולנקבה אל החצר החיצונה:אבל ואת מבוא ה הבלך ההיצונה הוא כמו החיצון כי הוא מלעיל הזכף בצרי וההא נוספת: חור ברפס ותכלת: לבן: וכן אכרו הזל מטת פילת לבנה העיע להם: תכלת וחור: והפעל הפעל ודא עתה פכיו יחורו: ותרגום לבן חיור: וכנה הבושת על דרך הוובן כי האד'שיש לו בושה יתלבנו פניו : וכן אפרו הזל המלבין פני חבירו ברבים: ור' יונה פי'מזה הענין ואורגים חורי בלומ'בגדים לבנים וכן בלי חורי יוטוב הוא שיהיה סלי חורי לבן כלו סלים עשוים מן המקרות המקולפות והם לבנים אחר הקילוף אבל הוא פי על דרך הרחוק: ופי מזה הענין עוד כן חורין: ואת כל הורי יהודה וירושלם: ואריבה את ההורי : חוריה ואין שם מלוכה ואם כי השרים והגדולים יכנו בלשון ישמעאל בלשון לובן :ועא ויקב חור בדרתו: ויכולא טרף חוריו: חורי עפר וכפים: מן החורים אשר התחכאו שם: וכשרק על חור פתן: בהורים כלם וידוע הוא: ויתכן לפרש מזה הענין ואורגי חורי כלוכר בגדים נקובים בעת אריגתן לבוי או אכר זה על הרשתות שהם נקבים נקבי וכן ענין הפרשה ככו שאכר ובורשי בבמורת על פני מים: וכן סלי חורי : סלים נקובים כי כן יעשו אותם ועוד נפרשנו כשרש חרר: והחכם ר' יהודה ור' יונה הכניםו בזה השרש וחרה בחשתה: ועצפי הרה מבי חרב יחרו יושבי ארץ יוהנכון והישר אצלי לשומם מפעלי הבפל וחש עתידות למו: חשתי ולא התמהמהתי: כנשר חש לאכל חושה לעזרתי: ו**תחש על מרמה ר**גלי: בי בי יאבל ומי יהוש הוין כמבי והתאר נחלץ חושי : והפעל הכבד אחישה מפלט לי: אחישנה: והשם כי גז חיש ונעופה: עניגם ענין מהירות: וים ומי יחוש מענין חוששי בדברי הזל כלוב מי ה'עושה חזיזים: ודרך לחזיז קולות: ויש יהיה חושש להתעבג ולאכול ולשמוח יותר מפגי: פרשם שהם אילו שרואה אותם אדם מבהיקין לומר שתם בשרש הזה בשקל הגיגי מן הגה: יתכן

נישב יחזקא איוב ישניה האזינו מילי חבקל מילי אינ קהלת מטית מילים ישעי מילי קהלת זברי אינב כמנו תחדהו בשמחה ענינם ענין שמחה : ויתכן להיות מזה השרש והענין אל יחד בימי שנה : ,ומן השרש הזה ברול בברול יחד ואיש יחד פני רעהו :אבל הם מהעניין שהקדמנו בשרש חדדי חדק חדל לספור: חדלו גבורי בכל להלחם : חדלו רגז פי חדלו מעשו רגז: הקולות יחדלון מקץ ירמי אינ נארא ישעיה שאון עליזים:כי לא יחדל אביון:חדל מכנו :חדלו לכם כון האד':מחדול להתפלל בעדכם: - והתיגר חדל ראה בפלח חיוב שמוחל וחדל אישר : והפעל הכבד החדלתי את דשבי וקבוץ החי לתפארת הענין ידועי עם יושבי חדל פי יושבי ושעיה שופטים ישעיה הזמן יוהוא כמו הפוך מסתים מחלד: והתאר ממגו מה חדל אני ויש מפרשים מזה שעה מעליו ויחדל: מילים מילים אינב משלי מיכה כמשוכת חדק:שובם כחדק בחמש נקודות:אמר כי הטוב שבהם הוא כחדק: והוא קוץ ממיני חדר בחדר להחכה: ואל חדר הורתי בשש נקודות י ויבא החדרה מוכים שיר מקן משכבך ויכשר להיות משניהם ומחדרים אימה: חדרי בשן: איש בחדרי וכשקל אחר ובחדר נארא האזינה מקץ יחזקהל חדרי תימן דול פאתי תימן וכת החכם ר'אברהם בן עזרא זול כי הם הככבים שהם כפאת נגב הגלגל הגדול ובעבור כי היושבים בפאת צפון לא יראו אותם הכככים על כן קראם חדרי כאילו הם במקום בחבא: וכן מן החדר תבא סופה: והבעל מזה החודרת להם דל האורבת בחדרי אינב יחוקאל ישעיה חיב: תחדש עדיך נגדי: וההתפעל תתחדש כנשר נעוריכי: והתאר אין כל חדש תחת השמש: וישן מפני איוב תילים קהלת וכן ומאכלו בריאה שפי שה חדש תוציאו: כי יקח איש אשה חדשה: והוא חגור חדשה פי חרב חדשה בחקיתי ת. אט . דאל בריאה: ואני תפלה איש תפלה והדומה להם : חדשים לבקרים: ודל באשה חדשה שתהיה חדשה אצלו פרש למחזיר גרושתו אבל אלמנה וגרושת אחר במשמע זכל ענין החדוש ידוע :ונקר החדש כן על חדוש הירח שפתחדש בו:וגקראו כל השלשים בכלל חדש ונקרא יום הראשון לבדו חדש: בחר חדש: לא חדש ולא סמוחל מלכים ישעיה יחזקחל שכת: והיה מדי חדש בחדשו: בשכתות ובהדשים: כל אילו והדומים להם על יום הראשון כלכד אכל ביום החדש השני הוא שם על כלו ופי'יום שני מהחדש ואאזל'פי'לא חדש ולא שכת כל השלשים יום כלומ' בהעליתך לא עבר עדין חדש ולא אפי שבוע שראית אותו יחדש ימים חדש ימים שלמי והוא שלשים יום :: עתה יאכלם חדש את חלקיתם החדש שנגזר עליהם והוא חדש אכ: וכן בחדשה ימצאונה בחדש שנגז' עליה שלא בנשע ירנויה תוכל להנצל מכף מבקשיה ואאזל פי בחדשה מקור כלו לא יעפו כל מבקשיה כי בכל עת ימצאו אותה בחדושה כאילו עתה מתחלת לרוץ לפניהם חבולתו חוב ישיב:הוא המלוח ולזל הרגילו הרבה בזה הלשון :ומזה השרש והענין פעל גבד וחייבתם את ראשי למלך כי כל אדם שיש לו די לשלם הן ממון הן מגוף יקרא חייב וכן רבותי זל ערכו הלשון בין לחוב הממון בין לחוב הגוף וקראו לזה ולזה חייב איוב ישעיה חק חג על פני מים : פּי מכב : והשם היושב על חוג הארץ פי גלגל הסוכב הארץ וכן וחוג חיוב משני שמים יתהלך: בחקו חוג: ושם הכלי שבתארין ומכוונין בו הענולה ובמחוגה יתארהו קונפש בלע ישעית שופטים ב יחוקחל חודה חידתך וגשמעג : אחודה לכם חידה : חוד שיבינו המבינים דבר אחד מתוך אותו הדבר חידה ומשור משר יענין הכל דבר סתום אחוה דעי אף אני : אחוך שמע לי: ונפל ממנו הדגש כתר לי זער ואחוך : והשם באלף נוספת חינב ג' ואחותי באזגיכם הכל ענין הגדה : חות יאיר ואת חותיהם: נפרש בשרש חיה ביוב מטוח.ב וינחם אל מחוז חפצם: ענינו כפו מדינו או פלך: או יהיה ענינו גבול: וכתב אאזל' מזה תולים ויודעיו לא חזו יפיו כפו לא גבלו: וכן הוא בחוז חפצם גבול וכן בערבי חוז: 31 f במערות ובחוחים יפי במעדות או הדומה להם: וכן אמר התרגום ואטמר עמא במערתא שמואל ובכעדתא וכבר פירשתי חוח עלה ביד שכור: כשושנה בין החוחים בשרש חח דורט משלי שיר ב' כחוט השני שפתותיך. ידוע:ותרגום פַתיל תכלת חוטא דתכלתא דוך ל לא חלתי ולא ילדתי: כי חלה גם ישעיה ב ילדה ציון: חולי וגוחי: ותרעש הארץ ותחול בחלם מפני ההעמרה: חול תחול: בשרק: ירמיה מיכה יחוקאל הרינו חלנו: בי חלח לטוב פי בי חלה בעבור הטוב שהיה לה טרם זה : ור׳ יונה הבנים זה בענין תוחדת הכית אותם ולא חלו . מלפני אדון חולי ארץ והוא צווי בכקום תיו איתן ופי מלפני אדון חולי ארץ כלומר ירמית תי ים משיב המשור בנגד השאלה ואום זה שתחולי לפני אדון הוא שהוא אדון על הכל ודין הוא שיחולו הבכראי מבנו כי הוא אדון על הכל והשיב השאלה על הארץ שהיא כוללת הים והירדן והגבעות וההרים: ויש לפרש חורי מקור והיוד לכנויי והיה דיבו מלרע ובא מלעיל מפני כלת ארץ שהיא מלעיל משיבה לשאלה ואמרה חולי ונוסי ורקדי הוא מלפני אדון שיש לו כח ליבש מי הים והירדן כמו שיש לו כח גכ'להפוך חצור שהוא יבש לח ויהפכגוללאגם מים כי הוא אדון הכל לעשות כל דבר והפכו כחומר

היוצר: והפעל הכבד מפניו יחילו עמי : ויחל מאד מהמורי : אם מפני לא תחילו: ולאשה מה תחילין: ויחלו מעט ממשא מלך שרים והדגש תמורת יוד יחילו או הוא מענין תחלה ומשרשו כלו עתה יחלו להתרעם ו ולהתאונן מעט ממשא מלך ושרים: ועוד יתרעמו ויתאונגו יותר כשיהיו בגלות : ואשר הוא עובר לאחר קול ה'יחיל מדבר יחיל ה'מדבר קדש יחילו דרכיו בכל עת : פי'דרכי הרשע יחילו העניים בכל עת ור' מעות

מטות מלחכי ! מ'מכי יחוקא נענים תילים משני תינר

ישיניה

שיפטים תילים תילים ישעיה משלי

כח ברחשית חחרי שמים ישעי והתחב תלי קחל חוה משלי משלי מיד מקץ שמורל כהר ירמי לך לך שלח מילי ים י יחזקא שמיא שמיא נינ ישעניו. שמרת ברחשית שמיני יהושע בלה ישעי תילי מטנ יהזקש חבקיק

עזרא מלכ מלכי שיכטי משפטי בח חלי א

רכרי היווים

אינב ביחוקא כ׳ תילים יהישיג ושעיה תוריע ב' שמיא תני משלי תינ 上いたがカラウ

יתחטאו פי מכל שברים אחרים יהיו נקיים כשיזכירו גבורת לויתן: ועוד נפרשנו בשרש שבר: וכל בגד וכל כלי עור וכל מעשה עזים וכל כלי עץ תתחטאו: אינגו יוצא כאשר חשבו אנשים אלא עומד כמשפט בל התפעל ולפי שאפר למעלה תתחטאו אתם ושביכם אפר ועם כל בגד וכל מעשה עזים וכל כלי עץ תת תתאטאו כי לא תהיה שהרתכם שריכה עד שיטהרו עככם גכ' הכגדים והכלים: וזאת תהיה חשאת מצרים וחטא כל הנוים ענש החפאת שוופאו: ובזה חדרך כי לא שלם עון האמורי עד הנה : עונש העון הטב ולא יחטבי מן היערים: מחטב עציך ענין כריתה: והפעול מהכבד מחשבות תבנית היכל: ור יובה פי בענין אחר חטובות אטון מצרים: כזויות מחושבות כלומר גבוהות ונשאות: ותרגום האמירך היום חטבך: ולפי דעתי אין להוציאו מהעניין הראשון ופי חטובות אטון מצרים שב אל הערש ואמר כי ערשה בדיו חטובות ומתוקנות במעצד ובמחוגה וכיוצא בהם בהכילים שמתקנין בה המטות וכן כזויות מחוטבו כי בנהג העולם לבנות זויות הכית אכנים חטובות אכני גזית אעפ' שכל הכית בגויה כאכנים שלכות הזויות עושים אבני גזית ופחטבו היטב עד שידמו כל אכני הזויות פרוב חטיבותן ביושר כאלו כלם אבן אחת ודמה הבנות ששוות וישרות בקומתן לזויות בעכור ותהלתי אחטום לך: דל רטם תהלתי אאריך חשמי לך כמו שא אאריך אפי כי האף חטף והחמה יקרא גב חטם וחטפתם לכם: יארב לחטוף עני: יחטף עני במשכו ברשתו : ענין חטיפה היא לקיחת הדבר דיצא חטר מגזע ישי: בפי אויל חטר גאוה: תרגום בטה חוטר' ופי חטר כי בפי האויל מטה הגאוה שמדבר גאוה וגדולות על האגשים ור' חוטר גאוה אומר יונה פירש בעבור דברים שידבר האויל יבוא עליו חטר גאוה כלומר שיכוחו מכות גדולות על דבריו

וארפכשד חי: ויהי כל ימי אדם אשר חי: וחי בהם: ואם בת היא וחיה: וכלת וחיה ראוייה להדגש: והתאר חי חי הוא יודך: חיים כולכם היום: אזי חיים בלעונו: בגד החיים: כים חיים

והשם בלשון רבים מות וחיים: ולא יפרד : וחיים לנעדותיך : ויהיו חיי שרה בנפול יוד השרש חי פרעה: חי נפשך: ויתכן וחי אחיך עכך פעל עבר מזה השרש ובא בדרך פעל והשם עוד אלכנות היות הראוי בתשלומו חייות בשקל מלכות פחזות וענין כלם ידוע ואפשר שרש כלם חיה כמו שכתב ר יהודה: וחיית אתה וביתך: וחיתה נפשי: חיו מן האנשים ההם ∗לא אמות כי אחיה: ה' עליהם יחיו תי' חיה ה' על כל פתיא אפרת לאחאה וקדם כולהון אחייתא רוחי ואחייתני וקייפתני: ויחי יעקב אשר לא תחיינה והשם אלבנות חיות: ומשקל אחר ולא ישאירו מחיה יכי למחיה שלחני אלדים לפניכם

ומשקל אחר חית ידך מצאת כלוכר ערב היה לך ככו המזונות לאדם על כן לא חלית: והתאר כי חיות הנה וכן חוה כי היא היתה אם כל חי בהתחלף היוד בוו כדי שלא יתערב עם זאת החיה אשר תאכלו: והפעל הבבד הנה החייה ה'אותי: ואותה החייתי: להחיות רוח שבלים 🕟 וכבד אחר ונפשו לא חיה: החייתם בל נקבה: וגפשות לכנה תחיינה: בקרב שנים חייהו פי' ישראל שהוא פעלך חיה אותו בקרב שני הערות י ונא מלת חייהו שלם בלמד הפע' שלא במבהג כי הוא כתו' בשני יודין ואפש' שיהי' שם כמו חייו וכן מגן גבורהו במר גכוריו זיואב יחיה את שאר העיר ופי יחיה את שאר העי שכנר יואב שאר העיר כיןדוד כנה מן המלוא ועד הסביב ויואב בנה חומת שאר העיר ואמ'בלשון חיות כי העיר ההרוסה כמו מתה יכן היחיו את האבני' מערמות העפר והמה שרופות: וכן במקום אחר בלשון רפואה כי עלתה ארוכה לחומת ירושלים: ועוד וירפא את מזבח ה'החרום : אשר חיו בנשי יבש גלעד: מכשפה לא תהיה לחיות זרע: ולחיותם ברער ונקראת הכשפה חיה לפי שהיא חיה לעולם ואיננה כפו הגוף יוכן הגפש הבהפית נקראת גכ'חיה מהפתו חיתו לחם: וחיתם בקדשים וחיתו כאור תראה: ועוד בחיים חייתם ואיש בעובו חיתו והיתם לדבר הסניר: ויש מפרשים בהמתם ואמר זה על דבר המקגה: ובענין הבריאות עד חיותם: וימרחו על השחון ויחי:או כי ישוב הכשר החי פי הבריא: ופחית בשר חי פי בריאות הכשר החי : לא יק מכך בשר מבושל כי אם חי פי נא: וכן אזי חיים בלעונו: נבלעם כשאול חיים: כמו חיון: ועוד נפרש הפסוק בטרט סיר: כעת חיה פי'כעת הזאת לשנה הבאה שתהיה חיה וכן כה לחי לזמן החי כלומר לשנה הבאה שתהיו חיים ותולה החיות בעת ובזכן להתמדת החיי בו: ויש בברשי בה לחי לעשי בי עבי חשוב ככת וכן מה לעני יודע להלוך נגד החיים נגד העשירי ואין צרך להוציאו במשפטו: וית בה לחי כדין החייך כרובר בה יהיה כל ימיך: ולדעת רזר שקראו למילדת חיה כמו שאמרו שלשה נאמגין על הבכור אביו ואמו וחיה יתכן לפרש חיות הנה מילדות כלומר אינן עריכות למילדות אחרות כי הן עעמן מירדות וכן קראו ליורדת מו טאמר והחיה תנעול את הסנדל וזולת זה וטוב הוא לפרש מזה כעת חיה כלומר כעת הזאת תהיה יולדת ופי אחר כן והנה בן לשרה אשתך : אשר נתנו חתיתם בארץ החיים ונתתי עבי בארן חיים : אתהרך יחוקא כ לפבי ה'בארצות החיים: פי'בהם ארץ ישראל נקראת ארץ החיים ככו שנקראת ארץ עכי :וכן ארזל ארץ

לפבי שיכא הרעם מעם והם שקודין אוילוצרש בלע : אבל רבו זל פירשו כמו ענן כמו טאכר חמשה שמות בקראו לו: אדי עב: עבן: בשיא חזיז: ועוד אפרו מאי חזיזין אפר רב יהודה פורחות כאי פורחות אפר רב ישמח עדיק כי חזה נקם וזה חזיתי ויסגרה: פפא עיכא קלישתא דתותי עיבה כביבתא: עשינו חוזה :פי ד יונה כן כבר שכנו עופה עם בלכם חזיתם:אשר אני אחזה לי:ועם שאול שאול שיודיעבו עת בואו ובקרבת עתו נדחה אותו: שמש בעשותו ולא אחז: ותחז בציון עינינו ובהראות למד הפעל רכה ידך בל יחזיון: והשפ בהראות לכד הפעל משא גיא חזיון: בחזיון לילה: והקבוץ מחזיובות לילה: ומחזיגות תבעתני: ומבלי הראות היוד מזון גראה אלי: ומא במחזה לאמר יובלשון נקבה ומחזה אל מ מחזה וית וזוי לקבל זוי. ומא ביד גביאי כל חוזה: ויתכן כי כמהו ועם שאול עשינו חוזה כרומר מחזה ע עשינו עם שאול וברית כרתנו עמו שלא יקחנו ומשקל אחר ובחזות עדו החוזה: ובשקל אחר חזות קשח וחזותכם את שאול: כלם ענין ראיה ותרגום ראה חזה יש מהם ראייה ממש ויש מהם מראה הנבוא 'על דברי חוזי כמו חוזים כמו ואורגים חורי והדומים לום כמו שכתכנו בחלק הדקדוק: ועא בית אכנים יחזה פי' ים יסתבך מן קרן חזות: והחכם ר' יהודה הכנים ועם שאול עשיגו חוזה בענין בית אבגים יחזה ולא ידענו מה היה דעתו בעביבם: ויקח כשה את החזה: חזה התנופה: והקבוץ וישם את החלבים על החזות וידוע הוא: יוהי כי חזק ישראל: ודבר המלך חזק על יואב אם תחזק ארם כמני: חזק ואמץ: חזקתני ותוכל בי חזקת ממני: יחזקו ממך בסנור החית פן יחזקו מוכריכם בשוא החית: לחבשה לחזקה: במפיק ההא פי להתחזק בה ואשר הוא יוצא מן הקל ויער לו ולא חזקו:וכן לחזקה לחזק אותה ויש לפרש ולא ל לחזקו ולא חזק ממנו או לא חזק לפניו ויהיה פי חזק על אחז ואם הוא יוצא יהיה פי כי ה' יתברך לא חזק א אחז לפביר: או פי ולא חזקו מלך אשור אפר כן לפי ששלח אחז על בלבי אשור לעזור לו אפר לא די שלא חזקר אלא שבא עליו והצר לו וזה הפי'הוא הנכון. והשם והשבדתי חזק מבלכות הגוים: הרא בחזקגו וב שבתוספת הא ואם לא הקחתי בחזקה ולכל אשר יצא על הבית לחזקה: ומשקל אהר כחזקת היד: ובהזקתר נבה לבו עד להשחית: או יהיה מקור: ומא ארחמך ה'חזקי החית בחירק כמי מן סתר כתרי והתאר החזק הוא הרפה: בחזק יבא פי בחיל חזק וחילו הוא זרועו הוא שאמר וזרועו מושלה לו: ותאר במקום פוע' ודוד הולך וחזק ויהי קול השופר הולך וחזק מאד: והפעל הכבד חזקו פניתכ מסלע: כי הזק בריחי שעריך: ויתרותיך חזקי: ואני אחזק את לבו: ויחזק חרש את צורף: לא חזקו הבהנים את בדק הבי : ופעל כבד אהר חחזק מלחמתך את העיר יועל ידו החזיקו כלומר דחזיקו המלאכה: החזיקו המשמר: החזיקי מלבן: כלומר

עודך מחזיק בתומהך ועודך מחזיק כם: אשר החזקתיך מקצות הארץ: כלו החזקתי בך:
וכן שמה החזקתני : כי החזיקך חיל: או יבא כלא קשר בית פעמים כמו לשון אחיזה שיבא בכית ובלא
בית וכן החזק מגן וצנה: וההתפעל והתחזקתם ולקהתם: ויתחזק ישראלי ולא יתחזקאיש בפניהם בצרי
וכבת חזק תחחזק: וכן בא בהפסק בפתח על ממלכות אביו יתחזק: ובענין מה שימיל הכלי: מחזיק בתים שילשת אלפים יכיל ול"ל הרגילו אה הלשון באמרם כלי ריקן מחזיק מלא אינו מחזיק וזולת זה הרבה:

החזיקו פלאכת מלבן:בי החזיק עד למעל' ופי'החזיק מלכותו: ויש בזה הפעל שהוא קשור עם בית ועניגו

שיחזיק עצמו בדבר לתקף אותו בחזקה והחזיקי את ידך בוי" והוא בענין אחיזה וכן ויחזיקו האנשים בידו

ואת החזיר ידוע: ובפשנה נשהמשו הרבה בזה השרש בלשון חזרה: חטא חטא ישראל: חט חטאה ירושלם ישאול חטאו פי׳ עד שאול חטאו בלובר עד והפאת עפך בחלוף הא הנקבה בתיו והרפות האלף: בבלחט אשר יחטא: ואחטך גם אנכי אותך מהטא לי כוו תמורת האלף למד הפעל יחוטאים לה לאכל על הדם האלף כחה: וחוטאי חוכם נפשו פי הוטא לי: והתאר הנה עיני ה' בממלבה החטאה: רעים והטאים לה': והייתי אני וכני שובה השאים כלו ידבה שנהיח הטאים לפניך שלא יהיה לנו בענין הכלוכה דבר יויש כפרשים כי הוא כינוי לדוד דרך מוכר לל כי ההטאי יהיה על דוד וכמהו והפאת עמך ואויבינו ילעגו למו יוימירו את כבודם: והכם בגל הפא אשר יהפא: רק חטאי ירכעם בן בכט:וכתוכפת ההא חטאה גדולה ובהדגש וכעכות הענלה חטאה: ופשע וחטא': ובהרפות האלף וחלוף ההא בתיו ונודעה החטאת: והפעל הכבד פן יחטיאו אותך לי: אטר החטיא את בני ישראל ו: ובא הסר האלף אשר החטי את ישראל בה הלך דאך לא סרו וכן לבען החטי את יהורה בחטיאי, אדם בדבר אל השערה ולא יהטיא כלומר לא יחשי האבן: ופעל כבד אהר אנבי אהכנה כלומר שיהיה ההט עלי ואשלם לך כמוה: ונקרא הקרבן שמביאין על הדט על עביו בכקום אשר ישהטו את דרטאת: ובא חסר האלף ושעיר עזים אחד לחטאת דפרשת שלח לך: וחטאואת המזבח'פי יסיר הטא האדם כעכודת המזבח : הכהן הבהטא אותה העובד עבודותיה ונעשית ההטאת על ידו ובסיר הטא ואדם בה וכן ויכרטהו ויהטאהו ועל הדרך הזה ההתפעל הוא יהחפא בו כלוכר יסיר הפאו בהזאתו: תתהכאו ביום השלישי:

תילר שיוב איוב ישעי איוב איוב ישעי איוב מיבה ישעי ב'איוב ב איוב רכיאל לך לך מלכים מלכים ישעיה ישעיה ישעיה דרי שעיה איוב דר ממיני ב' מופטי דה' ממיש יחוץ ממוש ישעיה איוה מופטי דה' ממיש יחוץ

חני זכרית מאל מלכי יסעי דה ישעיה שמול יתרו ירצי תלכים ישעי בשלח ישעי מלכים שמול עורת ב' נחום דה מירב ותרת ב' מחום ידת ב' מירה ב' מירה ב' מירה ב' מירה ב' מירה ניתי מירו מול מלכים דה

מתיני יהושע היכה חיוכ שמות שוטרפש וירה שתרא משלי מיכה וירה מלנים

פמות מטות תלכי תשה ישעיה תשה ניקרה מש נשים תלכי תלכים ב'ישעיה ש פטים יצה ניקרה שלה יחזקא צו שמ ני

פעל עבר כי חציו פתח באלו אכור נחולל ונפול חלל: תאר במקום פעול כי כולו קמץ: ממותי חלל בלב ימים :או בחלל : יהקבוץ ויפרו הרלים י בחללי רעב: והנה חללי חרבי הלמד בשוא לבדו: את הללי בת עמי הלמד בשוא ופתח והחית מעמדת בנעיא: והמקור ממנו ואומר חלותי היא: חלות עמ חגות כי אמר הגביא בהיותי בגלות אמרתי חלותי היא תבותתי והריגתי בארך הגלות אבל אזבר שנית יפין עליון כלו אזכור השנים שעורר עליון יפינו והוציאם בגלות מצרים כן יעורר עוד ימינו להוציאנו עוד מהגלות שאנחנו בן: והפעל הככד ממנו זאתה אדם ולא אל ביד מחלליך: כמו הורגיך: מחללי חרב: הרוגי חרבי והיו יאוים להדגש: ועא'פעל כבד היום החלותי החל וכלה: החל הגוף: אחל תת פחדך: אחל גדלך: ויחל נח: והמשאת החלה ויש מפרשי מזה ויחלו מעש ממשא מלך שרים וכבר בתכנוהו בשרש חול: והשם כאשר בתחלה: תחלת חכמה יראת ה' וענין אחר כי חלל יהודה : וחללו יפעתך ואחללך מהר אלהים ואבדך: אל תחלל את בתך להזנותה: ובדוללו יצועי אביו אשר נטע כרם ולא חללו פי'טלא עשהו חולין כי קדוש הוא עד שיפדהו. והנפעל אל מקדשי כי נחלי כ איך יחל: ונחלו מקדשיהם: ונחלת כך לעיני הגוים: אכל ובת איש כהן כי תחל לזכות: לכלתי החל לעיני הגרים : יתכן שאלו שניהם מבנין נפעל ובא החית בקמין קטן והיתה ראויה להפתח או מבנין הפעיל : והתיו והחא דאויה להפתח כמו ולא אחלל את שם קדשי ילא יחל דברו שהם מענין זה ומכנין הפעי ופילא יחל דכרו לא ישים דברו חולין אלא יחיה דברו קיים כמו אם אמר קדש: ושלא בזכר פעלו מכנו אז הוחל לקרוא בשם ה'ופי'כי בימי אנוש טעו אחר עז'וקראוה בשם ה'ופי' כי אז הוחלה: ויש מפרשים אותו מענין תחלה ופי כי אז הוחלו בני אדם לקרא שמות הגלולים והעצבים בשם ה והתאר מזה אשה זונה וחללה ויתכן מזה הענין ואתה חלל רשע: או מהענין הראשון וכתי' ואת חייב קטולא רשיעא והשם ולהכדיל בין הקדש ובין החול והוא דרך חול פי'אעפ'שיצאנו בדרך חול שלא היינו סבורים שנצטרך ללחם קדש :אעפ'

כן קדט היו כלי הנערי בי בצאתנו טהרגו עצמיגו ואם היתה אטה עצורה עמנו בצאתנו לדרך טהרגו ע כדרך בני אדם שדעתם לדרך וקדש הם כלי הנערים ואף כי היום שיהיה עמנו לחם קדש יקדש בכלי נשבר ובזהר שיהיה בקדושה בכלי: ויתן לו הכהן לחם קדש פי לחבי תודה שיוכל ישרא לאכלו בטהרה כי לא היה שם ויחם אחר כי אם לחם הפנים שלא היה יכול לתת ממנו כי הוא אסיר לזרים ונתן לו לחמי תודה יכן כת' אאור פי הפסוק ועוד ככתבנו בשרש עצר: ומא חלילה לך מעשות כדבר הזה: חלילה חי ה' חלילה לי אם אצדיק אתכם : כלם ענין חלול והוא תמורת הקדושה : ואאול'פי'מזה רוח צפון תחולל גשם פי'תמנע הגשם והוא מטנין חלילה שהוא שנין מניעה וכבר כתבנו אותו בשרש חול: ועא'ושרים כחוללים: והכבד מחלילי ושם הכלי ושמחת לככ כהולף בחליל: ולפניהם תוף וחליל: כחלילים יהמה והוא מכלי זמר ופי'ר' שלמה זל שהוא שקורין קרמלש בלעז ונקרא כן לפי שהו חלול וית צלצלן: ועוד פעל ככד אחר מכנו מן המחולו אשר גזלו וגם מזה נקרא מחול יהללו שמו במחול : במחול משחקים ובלשון נקבה מחולה וכסמיך כמחול ממוקבים והקבוץ לחול במהולות ובא נח מחלת מחולות תמורת הדגש כי היה ראוי מחלת מחולות בדגש הבדיל בינם ובין מחלות עבר בא כן : ונקר בן לפי ששוחקין תוכו בחלילים וכא לחול בשרק תחת חולם

ועא'ובמחלות עפר חפירות חלולות תחת העפר כפין מערות:את חלון התיבה חלוני שקופים אטומים וקרע לו חלוני כמו חלונים : הספים והחלונים האטומות . יוהקבוץ בלשון נקבות ולא זכיר אשר חלאתה כהחלונות האלה משביח מן החלונות : והחלונות מכסות וידוע הוא יין וחלב בה: וחלאתה לא יצאה מכנה הראשון רפה ההא והשני במפיק פי זוהמתה ולכן שנים מחלב: בהלב אמו :וחמה ישתו חלבך :ויגקת חלב גוים ידוע כל חלב וכל דם וחלב נבר' וחדב פריפה בחמש נקודות והקבו על אשי החלבים: ונכון הוא שיה ה מבכורות עאנו ומחלביהן שם תאר כתרגום ובשבניהון ויאמר לשמן חלב כפלם מלך עכד שהם שמות תאר ידוע: ועל דרך השאלה כבו שהחלב מכחר הכשר קראו למכחר כל דכר חלב: כל חלב תירוש ויצחר: ואכלו את חלב הארץ: עם חלב כליות השה : חלבנה כם שריחו רע והוא שרף אילן ,הנמצא בערי יון והוא כמו דבש שחור ובערבי מיעה ממתים מחלד בשש נקדות: מאנשי הזמן ביין חלבון תרגם יונתן בחמר חדת מבשל: דולד

ברומר מה זמני האזינו כל יושבי חלד אנשי וחלדי כאין נגדך זמני: זכר אני מה חלד הזמן ומצהרים יקום חוד פי זמנך יקום , ויאור יותר מצהרים: החוד והעכבר: הוא הנקרא חולדה בדברי היול שקורים לו בלעז מושתילא דולדן בי חלח ויחוק על כן לא חלית ופרשבו הפסוק בשרש חיה אהבה: ואין חולה מכם עלי: ויחלא אסא: כתוב באלף ובסגול

בעליתו אשר בשופרון ויחל ויחלה כשקל ויעש וקמצות היוד מפני האתנח יוהשם וידוע חולי גם כל חלי

תיוים יחוקש יחזקא חקת שמ א איכה כ׳ איכה יר עיה איכה מני לנים

יחזין ב שמוש קרח דברי יתושע כח שופט מקן משני מלחכי יחוקל ב קרישי דה שוטרים יהזק ! ישעיה יחוקא ב חות יחוקא

> יחזקא מטות ברחשית

אמנה K: 100 שמיני שמנג

ניראשינא אינב איוכ מילים מוכים ים ביה שמול ישיניה שנפטים תילים ישיגיה שיד שופע ס שעיה

ישעיה נח מלבים ירמיה יחזקא יחוקא שיר יחוקא ב יחוקא יששה ניתי תם וחוקה ישעי צו שמיני ברתעיינ בנ

קרח ניגש הלוינו 45.77 יחודל מינים מילים איב תילים אי בשמיני ישעיה ב' מלכים ישעיה תכוח ארץ שמתיה חיים ויש לפרש כלם כמשמעם: זאת החיה אשר תאבלו בהמה ככלל חיה אבל כי יצוד ציד חיה או עוף על החיה לכך לא על הכחמה כי אין לכחמה כיסוי הדם חיתו יער הוו נוסף כי הראוי כמו גער זוית קנה ונקראת העדה חיה: חיתך ישבו בה: חית קנה: חית פלשתי 'ופי' חית קנה העדה בעלת הקנים והן הי מחים: אל תתן לחית נפש תורך והיא כנסת ישרא המשולה לתור במו שהמשילה ליונה. ויש מפרשי לחית שם מן ושוד בהמו יחיהן שהוא ענין השבר וידיה לחית שם כשקל פנו אסר אחר שהם גב'פתחין: וכן קבוץ הכתים ביחדכמו פרונת וביוצא בו שאינו מונף לחית שם כשקל פנו אסר אחר שהם גב'פתחין: וכן קבוץ הכתים ביחדכמו פרונת וביוצא בו שאינו מונף ולא יובלו לכנותו בעיר יכנו אותו לקבוץ הבתים לבד חיה ויאספו פלישתים לחיה: ונתמור היוד בוו חוות

יאיר :וכן פירש ר'יוגה ואמר בי כן יקראו בלשון ערב לקבוץ הבתים ביחד אל חי חיכ חיל גדול מאד מאד: חילי הגדול: חיל כשדים הניעמו בחילך: וחילים יגברי בהרבות עין הפעל פי צבא ויש מפרשים מזה וגלות החל הזה אעפ שלא נכתב ביוד ובתי עמא הדין: ואם בא בדרך הסמיכות וכן אל המלך חזקיהו בחיל כבד במו שומר מה מליל:וחבך כיין הטוב: ויתכן לפרש מזה יהי שלום בחילך כלומר בעמד ומזה עוד ונפל בעצומיו חלבאים כי הוא שתי מלות בקריאה וישראל עושה חיל יהמאזרני חיל: עשה לי את החיל הזה: כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל: תאנה וגפן בתבו חילם: וברב חילו לא ימלט ענין חזק ואמץ וככר כתבנו בטרש גבר וחילים יגבר מזה הענין ישא את חיל דמשק ואת כל חידם ואת כל פפם: חילך וכל אצרותיך: ישאו על כתף עירים חיליהם: פי בפון ורכוש ויתכן גם כוה הגותן לך כח לעשות חיל: עשה לי את החיל הזה. וישר עושה חיל: אכל ויאכל חיל וחומה: ותעמוד בחי אשר חיל ים שיתו לבכם לחילה: יהי שלום בחיליך כל אילו פי בהם החומה: זלול פי חיל החומה הקטנה החיצונה שלפני החומה הגדולה באמרם מאי חיל וחומה ארֹחנינא שורא ובר שורא ואפש' שקראו הפנימי חיל והחיצונה הקטב חומה ויהי פי ותעמד בחיל שהפולו החום החיצונה ועמדה העיר בחיל שהיא החומ הפנימית ויתכן לפרש כי החפירה שהיא סביב החומה תקרא חיל מתרגום כגיא בחלתא ופי'ותעמוד בחיל ששפכו הכוללה וכלאו החפירה עפר ואבגי מדברי רבו זל מוליא בנצא ואח ששפכו הכוללה לא היה להם אלא להפיל החומה ופי ותעמו בחיל כלו ועמדה העיר להכב לפי שמלאו החיל:וכן בחיל יזרעאל : וגלו והין ערכו כתבו ר'יונח שרש בפני עצמו ופרשו הזקת ערכו ואין רו חבר ולפי החיל הזה חן ועוד אפרשנו בשרש חנן ושחד בחק חכה עזה: בחק יוטל את הגורל ונכת בלא יוד: ותחבק חיק נכריה: אל חיק בניכ ויש ספרים אל חיק בניהם מרא א אשת חיקך רל השוכב בחיקך ובחיקו תשכב: שאהו בחיקר יובחיקו ישא:יש מפרשי חיק בית הזרוע וכן פי אותו רבי סעדיה זל וזה בארץ ישבעאל שבתי זרועותיהם רחבים ונושאים בהם כל דבר ובארץ אדום בתי הזרוע צרים וחוגרים בפתגיהם על לבושיהם ומה שמעל החגורה תוך הבגדים יקרא חיק: ופי' שאהו בחיקך כי כן כנהג האומן לשאת היונק על חיקו וסומך אותו בזרועותיו כלו כליותי בחיקי דל בתוך בי עי

ומחיק הארץ פי מאמצעיתה ומשכורה כמו שהחיק אמצע הגוף וכן החיק לה אמה סביב המקום השוה והכמוצע וכתי ומתשוית ארעא ותשויתא לה אמתא מחור כחור ולזל פירשו חיק האמה זה יסוד היא והוא בונה חיץ פי מחיצה: :

והוא הכותל בדבריהם: דוך וחך אכל ישעם לו חכו מכתקים: וחכך כיין הטוב: אל חכך שופרידוע: בלה בחכה העלה: כל משליבי ביאור חבה: תמשוך ליותן בהכה: הוא כל הברזל שופרידוע: בלה בחכה של ויתכן שרש אלו המלות חכך והדגש מורה עליהם ואאז כתב כי שרש חד חבר והדגש בחבו חבר בעבור הבין וכן בערבי חבר:

הכרה אשרי כל חיבי לו : והפעל הכבד חבה את איוב בדברים: וחכתי לה' ולכן יחכה
ה'לחנגנם: אשרי המחכה: המחכה למות ואיננו יוכה בי איש גדודים היוד תבורת הא והוא מקור עניינם בענין התקוה ופי' יחכה ה'לחנגכם יאריך זמן החנינה כמו המחכה אך לא יעבר או פירוש פעל יוצא על דרך על אשר יחלתני כלומר יבטיהכם שתחכו לו להנגבם כי כן יעשה וזה הוא הגבון הכ" בני אם הכם לבך: אם חכמת חכמת לך: כי חכמה מאד: לו חכמו ישכילו זאת: חכם בגי ושמח לביי שמעו מוסר וחכמו: ויחכם מכל האדם: לא רבים יחכמו יוהש' אני חכמה שכנתי ערמה: הכמות כחוץ תרונה: חכמות בנתה ביתה פי' כל ו כבה וחכמה בפתה פי' כל אחת עיניו בראשו: והכם חרשים: חכמים בעיניהם יחכמי יועצי פרעה: חכמות נשים בנתה בפתה פי' כל אחת מהחכמות שבנשים: ותאר אחר החכמוני ראש השלישי: והכבד ווקניו יהכם: חברים מחוכם: ד כמים מהחכמות שבנשים: ותאר אחר החכמוני ראש השלישי: והכבד ווקניו יהכם: חברים מחוכם: ד כמים מחוכבי בתורנים מחוכם: די מחובם: די מחוכם: די מחוכם: די מחובם: די מחוב מחובם: די מחובם: די

מחוכמים ובעוף השמי יחכבבו. מאויבי תהכמני מצותיך וההתפעל הכה נהחנמה לו: ואל תחכם יותר ל, ל חלה תרימו תרומה: על חלות לחם המץ ידוע ויתכן ששרשם הרל התחכם יותר

שמיני

מילים ב'שמיאל תילים מכקוק

קמוא מעות

מוכדיה מוכדיה מלכים מינים תינים בלק תינים עקב ב'יוא תינים קהלת ישעי ז נישלח ישעיה ישעיה עקב ב'בלק חיכה שמוא

king

מלכים עובדיה אינב משלי משלי משלי ירמיה ידמי שמוא בהעלותך ישעי

ליוכ זיי

יחזקחל

יחזק 'ל יחזק ל אי וב פיר פיר מיכה חבקוק ישעיה איוב

> יפעיה אינב ישעיה ישעיה רכיא אינב הנפע

משלי ב' זכריה האזינו משלי ב' מלכים היוכ משלי ג' קה'תי זעי ה ב' משלי שמ אל רילים תילים ששלי איוב תילים שמות קהלת קרם צו ז זכריה ישעיה שמוא שוכטי משלי תילי תילים ב הי כ דישלח מטות מטרוב שמוא

יבעיק

וחתת משלי יהום מלכי יהו הישצ היוב לך לך נמוגל ני חי יהושע ישעיה עמום יהושע דה דברי ה מים ד לך לך חיכה ברכה דה' שמוא רות עמ פ וה' תיל משלי תיל כ כשני תיני ירמיה ישעיק תו דתיחו משלי ב' אינב מילרל כשלי ישיניה מילי ב' דנים ירמיה תילים k 27 ישעיה שמוא אינב בשוח ישביה יוש משח

> בשלח קהלת ישעות ישעיה ב' חיוב ישעיה תילים יחושע חיוכ שחוש נח הני חיוב ידב) חהלת הושע ישעיה חיוב ב' שיר ישעיה תילים בחוק ית ישעיה חיו בתוק מישעיה

שלובש אלו בהכרת אלו:והלבש אותך מחלעות: המחלעות והמעטפות:וקח לך את חליעתו: ויקח את חליצתם ובענין הזה כמו כן בענין ההצלח: צדיק מצרה נחלץ כלומר נפרד וכר מהצרח: למען יחלצון ידידיך: והפעל הככד ואחלצה עוררי רוקם: חלצה נפשי: יחלצני כי חפץ בי: ופי ואחלצה עודרי אכל אחלצם כלומר אם היתי נומל שולמי רע אכל היתי מציל אותו אעפ'שחוא צוררי בחגם: חלציך :מחלציך צאו: הם המתגים - והפעל ממנו ועבר לכם כל חלוץ: חגור כלי מלחמה בחלצים: והנפעל נחלץ חושים יהחלגו מאתכם: ואין החלעו יועא כאשר כתב ד' יונה. אבל הוא כאלו אכר החלעו מקעתכם האנשים והגבורים ככם ויהיו על מדין: ניתכן לפרש מזה וכח לך את חליצתו - אבר כח לך אחן שהגערים חהולכים עמו שישוב עמך ואם תירא ממנו קח לך את כלי מלחמתו וגם אתה לא תהרגנו אכל ועצמותיך יחליץ ענינו ידשן על דרך ושמועה שובח תדשן עצם ובענין הזה אמרו דול העובר לפני התיבה ביום טוב של ראש השנה אוכר והחליענו ה'אדינו כלומר השביענו ודשננו במציתיך או הניחנו כי כן פרשוחו לשון מנוחה: ואם בי בארבע לשונות גשתמשו בלשון הזה ישלף ישוב יניח יזין: ישלף וחלצח בעלו ... ישוב חלצני ה יזין חלוצי תעברו:יביח ועצמותיך יהליץ ה ך מה דא אם תעב והחליצנו אפל מום ל אשר חלק ה אלדי יחלק בחלה: ויחלקו את הארץ:תחלקו את השדה חלש אייביכם: והפע' ה עום ל חלק לכם: ורגפעל איזה הדרך יחלק אזר יוחלק עליהם לילה כלומר כי בחצי הלילה השיגם יוהכבד ויחלק לכל העם:א־לכם ביעקב יויחלקו להם את הארץ לעבר בה. ושלא גזבר פועלו אז חולק עד שלל ברבה: ואדמתך בחבל תחלק: וההתפעל התחלקו אותה לשבעה חלקים פי'התהלקו בה: והשם המחלוקת האחת: ועל בחלקתו כי לא פטר יהוידע את המחלוקת :לכל דבר המחלוקת הכאה והיוצאת במחלקותם לשכטיה` ומיז וחלק האנשים בחמש נקודות: חלקי ה'אכרה נפשי: ומא'חר'קת מחוקק: ומשקל אחר וחלקת בית אב בלם ענין ידוע יומזה נקראת אחזת השדות חלקה לפי שזו חלק אחד וזו הלק אחר החלקה אשר לי חלקת השדה: ואבלה את החלק: בחלק יזרעב: ועא חלקו מהמאות פיו והכבד אמריה החליקה: לשוגם יחליקון גבר מחלים : כי החלים אליו בעיניו : לחלים משם בתוך העם משפטו להחלים הם ענין השמטה שהוא כרוב לענין חלקלקות לל שהיה רוצה להיות נשמט משט:מחליק פטיש ויש לפרש לחליק משם בתוך העם מהענין הראשו': והתאראיש חלק: ובוקסם חלק: מן ההר החל': שלא היו בו אילגות: וית'מהענין הראשו' שורא פליג וחלק פשמן חכה והשם בחלק שפתיה תדיחגו: וכן לחלק יגיד רעים: והנגי עתיד לפרשו בשרש רמס י ומשסל אחר על חלקת צואריו: מחלקת לשון נכריה: דברו לנו חלקות: בחלקות תשית למו ובדגש יחניף בחלקות: ובהכפל העין והלמד והיה דרכם להם כחלקלקות באכלה: יהי דרכם חשן: וחלקלקות

כלומר שברם ורצצם יוכן חולש על גוים : ומלת על כנוסבת בי יכשר הענין בלתי מלת על י והתאר החלש יאפר גבור אני: והשם אין קול ענות חלושה: ורדל פי'דולש על גוים מענין גורל כלום פפיל גורלו עליהם כפו שאפרו פטילין חלשי על הקדשים ביום טוב אבל לא על הפגות ואמרו כאי בשמע דהאי וחם השכש ונכם: וחם להם יחמותי הלשים לישנא דפוריא הוא דכתיב חולש על גוים: ראיתי אור כלרע: אף יהם ויאפר האח: ויקח כהם ויהם החית בכמין הטף כי הזקף ביוד ופי וחם להם וחם להם בשרם יוהמקור בתשלומו ושרש רתמים לחמם: אין גהלת לחכם בפלס לשכב את כת יעקב: והתאר הם לבי בקרבי: זה לחמנו חם ויתכן להיות הם לבי בקרבי פעל עבר לפי שהוא פתח - אבל לחכבו הם תאר כי הוא קמזץ והכסור עליו לית קבץ וכל שום בר גש ליה כו יה: והקבוץ אשר בגדיך חכי ומא לשום לחם חם כפלם מעוז לתום: המכליג שד על עז: והשם קר וחם: לבוש ואין לחום לו : בחמו גדעכו ב מקומם: ויתכן מן השרש הזה וכל שה חום שפי שחור כי השחרות מפני החמימות הוא והשרק תחת חלם • הנפעל איך יחם כלם יחמו הנהמים באלים בפלם במארה אתם נארים או הוא משרש יחם: והפעל הכבד ועול עפר תחכם פי'תחכם ביציה: והחתפעל וכנז כבשי יתחכם: וכזה הענין נקראת השכש חכה. ברה בחבה. כאור החבה אבל ואין נסתר בחבתו הוא שם החביבותי ניתכן לפרש כי כן השרש הזה והענין הזה והכרתי את חפניכם והנון נוסף ונקראו כן לפי שעשו אותם עובדי השמש חכאה ודבש תמא יאכל: והפילו האלף נאברו ברחוץ הליבי בחבה: והקבוץ חלקו מחבאות פי הפתח שתהת הפס בפק ט צרי והבכון בחמאות ופי חלפו יותר מחמאות אמרי פיו או תהיה המס נוספת לא לשימוש וקרא דברי פיו בהפאות לפי שדם חלקים ורצח לופר מאד חלקו מחמאות פיו והסהדברים ואעפ' שהיה כם השני' בפחמאות ראויה להיות בשוא מפני הכמיכות אל פיו נשארה בקמץ שלא לחטף על הא חבר

מלכות בחלקלקות. כלם ענין רכות וחליקות: וכן בעני הדברים ברוך ופתוי הלשון והתרכית: וכזה נקראו אבני הנחל בחלקי נחל חלקך: וכא חכשה חלוקי אבנים כן הנחל לפי שהם חלקים ובלע קורולש

וגבר ימות ויחלש פועל עוטד ופי זכבר חלש כי קודם שימות יחלה: והעובר ויחלש יהושע

יפשי ייחי עמוק דברי עמוק עמוק עמוק ישעיי ישעיי משלי משלי הילרי וכל מכה יורא אפרים את חליו יוחליו וקצף יוכתב ר יונה כי וו וחליו וקצף בוספת כמו זו בנו בעור וחיתו ארץ ואין צורך רק פי כמשמעו או כי הסכל והוא מי שריבה דאגתו על ממונו ולא יהגה מסנו ולא ישמח בר אלא יכעום הרבה וחליו הוא הבעם והקעף: והקבוץ וחלאים רעים ונאמנים: וכן אכן חלינו הוא נשא: וכלשון נקבה כל המחלה אשר והוא חסר יוד הרבים: ומא' במחלה מעיך: רוח איש יכלכל מחלהו: אשר שפתי במצרים:וכא כי עזבו אותו במחלוים:ומשקל א בא בו האלף תמורת הא למד הפעל ובא על דרך בעלי האלף ויכת בתחלואים רעים: ואת תחלואיה: והתאר במשקל הזה תחלואי רעב: והגפע' נהייתי ונחליתי החית בשוא וסגול: נד קציר ביום גחלה בשוא ופתח תחת החית: ופי ביום מכה נחלה כמו גחלה מ מכתך: ואמר על המבה נפעלת ואעפ שהיא פועלת כי האדם הוא הנחלה והמכה הוא המחלה על המבה ה השנית כי הסבה הראשונה מביאה אותה: אעפכ כרוב החליים אשר במכה ההיא היא נפעלת ב החליי ההם כלו'מלאה מהם: וכן כי בלח ונהרצח כי נחרצה ונעשתה כליון חרוץ כי כלה אך נכהלה על זה הדרך: ויש אומרים כי המלות האלה אינם גפעלים כי אם שמות בתוספת נון נחלו ולא יועילו: ולא בחלו על שבר יוסף: בחלה מכתי: נחלה מכתך: מבה כחלה יואת הנחלות לא חזקתם בשוא לכדו: להתחלות:שבב על פשכבה והתחל: הראה עצמך שאתה חולה: והפעל הכבד גם אני החלתי הכותך: וה' חפץ דכאו החלי נקרא בבעלי האלף: ונפלה אלף מהמכתב ושלא נזכר פעלו ממנו כי החליתי: ובבד אחר אשר חלה ה'בה: ושלא נזבר פועלו ממנו גם אתה וזלית במונו: ועא ופני ה'לא חליתי: ויחל משה את פני ה'אלדיו:אחלי אדוני, בתבנו בשרש'אחל: ועא'חלי כתם: ותעד נזמה וחליתה ובתמורת היוד באלף: כמו ויחלטו המכנו: תרגום לצמיתות לחליטין: ותוכן המלה ויחלטוה ממנו כלו' ממגו שאם אחי הוא והכ מהרו וכאלו חטפו הדבר ממגו ואם אחיך כן הדר חטפו האמירה והגכון בי מלת הממגו שבה למלת , ינחשו האגשים ינחשו אם מכנו ישמעו דבר טוב וכששמעו אחי הוא עיגיו לחלכה יצפנו. עליך יעזוב חלכה: ההא כהם נוספת: מהרו ואמרו אחיך בן הדד: במוהם הגיעמו בחילך פי הגיעמו בעניות והורידמו מעשרם: א והעני יכרא חלך: וכת'אאזל אבל ונפל בעצוביו חילבאים 🛧 אינו מזה כי הם שתי מלות בקריא אעפ שהוא כתוב מלה אחת ופירו עדת אשר הלם לו.ם: חלום הלכתי:או חולם ההלום ההוא בעל החלוכו` אתם מחלימים: הראוי מחלימים כמו הם כעזרים אותם ופי'שהיו הלזה: והפעל הככך אשר אומרים להם שישאלו בחלום כמו אילו שעושים שאילת חלום כמו שאומר בשאול ולא ענני עוד גם ביד ה הגביאים גם בחרומות: ואפשר שג'מענין זה שמעיה הנחלמי לפי שהיה חולם חלומות והיה מתפאר שהיה חולם חלומות נבואה והיה מבטיח ישראל על שקר: ועא יחלמו בגיהם ירבו בכר והפעל הכבד והחלימני וכן בדברי וכן בדברי ביצה. וכן בדברי ביות שוטה: בריר חלמות הוא אודם הביצה. וכן בדברי דול חלבון מבחוץ וחלמון מבפנים ונקרא כן לפי שהוא מאכל בריא: והנשיא הרופא ר' יצחק בן בבטת פי' בריר חלמו ברוק הבריאות כי רוק הבריא אין כו טעם אבל החולה יש טעם ברוקו מאחת מארבע המרות אשר תנבר עליו: לשם ,שבו ואחלפה: נקרא בערבי אל חלפה והיא אכן כל פי שהיא באצבעו לעוד יראה חרף הרך לו חלפו עם אניות אבה:וחלפת משם והלאה:יחלף ולא אבין רחלוף יחלפו חק כלם ענין עבר:בבקר יציץ וחלף בכקר כחציר יחלף: והפעל הכבד והחליפו שמלותיכם לא יחליפנו ולא ימיר: ותחליף את משכורתי: כלבוש תחליפם ויחלופו יאם יברת ועוד יחליף: כלו יחליף יובקותיו : וקשתי בידי תחליף פי החזק התקף שלי תחליף ותחדש לי בבודי: וקוי ה'יחליפו כח: וארזים נחריף: ובבד אחר ויחלף שמלותיו: והשם חריפות שכלות: חליפות בגדים ויתן החליפות לבגירי החידה כלם ענין התהדשות התבורה :וכא דבר בבקום ז לתו עשרת אלפים בהדש חליפות פי שהיו מתחדשים שהיו הורכים אלו ובאים אלו:חלף עכודתכם בשש נקדות תרג' תחת חלף: ועא קרוב לזה אם יחלוף ויסגיר: בליל יחלף: ומחצה וחלפה רקתו: חחלפהו קשת בהושה ו והטם עד בוא חליפתי אשר אין הליפות למו ומשקל אחר כל בני חלוף: כל אילו ענין כריתהי בגי העולם בגי'חלוף לפי שתבואם הביתה והכריתה מן העולם: ואאזל פי'מזה כחציר יהלף אפר זרבתם שינה יהיו'כבקר כחציר יחלף כלו' אם הם בלילה אינם כבקר כי בחציר יחלף והוא בודד פי' יכרת בבקר יציץ וחלף כבו ועוד יחליף לערב יבולל ויבש: וכוה נקראו הסכינים מחלפים השעה ועשרים לפי שהם כורתים: את כבע בחלפות ראשי הם תלתלי השער פלוטש בלע׳ , ונקראו כן לפי שהם דובים לככינים אלץ בהם: חלק ונפרד וסר או נקראו כן שיבואם חלף ותכורה בהתלבנם לעת השיבה: בהם: והפעל העובר גם תנין חלעו: הוציאו שדיהן וגלו אותן להביק גוריהן: וחלעה בעלו: תשלף בעלו והסירהו: והכבד וחלצו את האבגים יכירום וינתקום ממקומם וכן נקראו חליפות הבגדים לבי

בופע קהלת

תבא ישעיה דה'משלי בשלח דה' דה' דה' כצבים ירמיה דניא ישעיה ירמיה

ישציה עמים ירמי ב'יחזקא שמנא ב'מיכה ישבי ממוא בבב' ישני שמוא תשח מלכי משלי הושנ שלכי מלי הושנ

ים כילים הילים הילים מילים נישב ראה נישב ירמיה

פמול ירמיה אינכ יפעיה אינכ

תצוה
פיר איוב שמואל איוב
ישניה ב'תי יש
הילי יוש!ח בחוקותי ויצא
תילים . איוב ב'
יש ניה ב'מקן ייגש
יש ניה ב'מקן ייגש
מופטים ב'
איוב ישעיה שופטים איוב
איוב תילים משלי
תילים

עזר:ז פוכטים השע איכה תצח פטריע

וכן במשקל אחר חמור חמורותים: ואפשר שיהיה כן חמור לחם או יהיה חמור גרם: יהוא חסר ופי חמור בושא לחם ופי המור גרם חמור חזק ובעל גרפים אחבשה לי חמור וארכב עליה אכר עליה אולי היתה ב בקבה או אבר עליה על ענין בהמה: עד היות ראש המור בשמונים כסף במשמעו: וכן תי ריש חמרא: ויש בברשים אותו כפו מעשר החמר: איל וצבי ויחמור: כתב ד'יונה כי כן קורין אותו בלשון ערבי והוא חיה ומקצה אחיו לקח חמשה אנשים ולשון נקבה חמש צאן עשויות: חמשים וחמשיו: את חמשיך: חמשים שלך: והפעל מזה השרש בענין החשבון הקטן וחבושים עלו בני ישראל פי חגורי חומש בכלי זין הוא הצלע החבישית. וכן פי דול ויבהו באחרי החבית אל החמש אמר ר'יוחבן בדופן חמיטית מקום שמרח וכבד תלויין בו ויש מפרשים וחשושים שהיה כל אחד מהם נושא חמשה כלי זין והראשון נכון: והפעל הכבד וחמש את ארץ מצרים כלומר יקח את החמישית: והשם האיל מזרזות חמישית פי' טהיו המזרזו' והאיל שהוא המשקוף חמש צלעות זה חוץ לזה וזה כונם מזה כמו שעושין היום בפתחים המצוירים: וית' אילוהי וספוהי מטקסין מענין וחמושים עלו בני ישראל שהוא ענין הזירוז והטיקום: וחמישיתו יוסף עליו פי רזל חומטיה מלבר והוא חמשית הקרן ומה שאמר וחמישיתיו דרשו בוכזל לרבות הרבה חמשיות על קרן אחד אעפ שעל דרך הדקדוק היה ראוי להיות חמישיותיו הנה מצאבו כמוהו בקבוץ הזכרים לבד ואחותיך סדום ובנותיה כלאית ברב עצתיך. או ויכלו המים מן החכת כשש נקודות: ויש ספרים בחמש יהיה חבישיתיו בלשון זכרים: ומזה חמת מיין: מספח חמתך והוא משק אח'ור יונה הכניסו וחמת מים כפתח המם הוא נאד: רחבותי את אשר אחן: אולי יחכן ה' עבאות בענין המת תנינים יינם: אשר חמתם שותה רוחי: טארית יוסף וחכותי לכני בטני ופי הפסוק רוחי זרה לאשתי ולאותם שחנותי ואהכתי כלו` לבני בטני:בי חנני אלדים:אשר חנן אלדים את עבדך יותורתך חנני:חנונו אותם:חלו גא פני אל ויחננו חבון יחבר לקול זעקך היו ראוים להיות יחבר החית בקמץ והכון דגושה אך הקלו בהם כמנהג: והנוקור בתשלוםו ולכן יחכה ה לחננכם לחנן בפלם לשכב את בת יעקב: אין גחלת לחכם: והמקור במא השבח חכות אל חכות בפלס חלות מן ואומר חלותי היא: והשם ויתן ה'את חן העפ"ו ויתן חבו: ומזה השרש והענין וחין ערכוי ובא בחרק והוא כמו בצרי וכן מץ ומיץ כן ובין נר וניר רש וריש אן ואין ופי הפסוק לא אחריש נבורותיו אם יוכר להלחם אתו ולא אחריש חן ערך מלחמתו כלו אם יהיה גבור ויערך מלחמה עמו אודה לו גבורותיו וימצא חן לפני בערך מלחמתו: ומא בתשלומו אשר לא אתן ל רכם חביבה: וכא לבלתי היות להם תחבה: היתה תחבה מאת ה'אלדינו: וכא' תחנונים ידבר רש: ובתחנונים אובילם:רוח חן ותחנונים:קול תחנוני:ובלשון נקבות תחנונות והקשיבה בקול תחנונותי והגפעל מה נ בחבת בבא לך חבלים עקרו בחננת יוההתפעל ואתחנן אל ה': בהתחנגו אלינו: והפעל הכבד כי יחנן קולו אל תאמן בופי ישא קולו בדרך תחיכה יחנבי ה'והיה ראוי להדגש: וכן כי עת לחנבה ראוי לחננה החית בפתח והנון בדגש: ופעל כבד אחר ומחונן ענוים אשריו: ואשר לא נזכר פועלו יוחן רשע כל למד צדק כ בלט ענין דון: אבל המבין יוכל להפריש מעט בין כל אחד ואחד לפי מקומו כי פי נחנותי את אשר אחון. אתן חבי וכן הנגי ארדים: חדו כא פכי אל ויהנגו: חנון יהנך: ובתחגונים אובילם: והדומים להם: ואעפ' שפי' קרוב לענין חמלה וכן חנן אלדים את עבדך חנונו אותם:פי קרוב לעני מתנה וכן ואתחנן בהתחננו שינו בי יהנן קולו פי כרוב לענין תפלה ובקשה כי פי חנונו אותם חבו אותנו מהם ופי אשר חנן אלדים את ע: עבדך כלומר כי בהם בילדים חכן אלדים את עבדך ופי ואתחג' בקשתי מלפניו שיחנני וכן בהתחננו אלינו וכן את כל התפרה ויותחנה הזאת מפיל אני תחינתי לפני המלך: והדומים להם וכולם נכנסים בענין אחד למכין: ופי מה נחנת בבא לך חבלים כלומר מה חן נשאר לך מכל אשר בגית וקגית כארזים כבא לך חבלי ותכן המלה מה נחננת וכא חסר על דרך השלם: ויצאה חנם המס נוספת כמם ריקם ופי ותצא בחן מאין כ כסף כלובר ביון שיוצאה מאין כסף כאלו יוצאת בחן שמצאה בעיני אדניה וכן כל חנם שבבקרא יתפרש קרית חבה דוד וחניתי כדור עליך:וחניתי לביתי מעבה:ויחן שם ישראל: פזר פי חובה עליך כמו בני יצאוני יצאו במני לא יגורך רע לא יגור עמך והדומים להם והנה על העיר ולכדה: בולם פעלים עובדים: ופירוש וחניתי בדור עליך וחניתי ככדור:

מופטים פמוש מלכים יחוקא רחה נינש שמנא מלכים"ב' בשנח שמנא מקן **kprn** かつり הושע חבקוק היוב תשא נישלח ב'תילו שופטי מלח מקן ישעים יכעיה ישעי תילים ב'כח נ שב פינב יהנשע עזרה משלי יקמיה זכריה מילים ב' ירמי ואתהכן מקן מפני מילים ב' משלי ישעיה תילי מלחבי ישעי ירמיה נישלח שושער מקץ משלי שופטים וישלח

מקץ

יכמיה

מ .פעים

תנליש

שמואל

מ כי סירמיה

וש ני ב וכריה יונרנ

חמד רשט מצוד: וחמדו שדות וגזלו: ולא יחמד איש את ארצך: לא תחמוד בית רטך: את בגדי עשו בנה הגדול החמודות כלומר בגדים חשובים ונחמדים: חמודות כזהב:כי חמודות אתה כלומר איש חמודות דל בעל המערות הגדולות והמדות הטובות: והשם במשקל זה וכלי חמודות: להם הנ ודות: לחם חשוב ונחמד ורבי היי זול פי לחם חם ודומה לו בדברי רבותיגו וזול נפלה לאור ונחמדו בני מעיה כלו בתחממו וכן פי׳חם לחם חמודות שאמ' כאי לחם חמודות אמר רב יהודה בריה דרב שמואל בר שילת משמיה דרב אפי׳ נהמא חמימא רחיטי בזיתי לא אכלי: והשם מחמד עיניך: נתנו מחמדיהם: ומשקל א'כל מחמודיה: ומכלי מם השספת ותמס כעש חמודו והקבוץ וחמודיהם בל יועילו: ומא' ארץ חמדה: - ולמי כל חמדת ישראל ומשקל אחר בחורי חמד: כרמי חמד: על שדי חמד: בשט נקדות והפעל הכבד בעלו חמדתי וישבתי. וה והנפעל נחמד למראה: הנחמדי מזהב: הנה חכיך בפרם אחיך כן אחח: והיא טרחה אל מצאנו אך הוא הם חמות כמו אח אחות ואינו נופל חמיה : כלה בחמותה: וחנפרד מהם לא זה הלשון אלא על ולאשה: וכן איננו בופל לשון חותן וחותנת כי אם אל האי׳ אבל במשנה מצאבו לשון חם נם אל האיש באכרם האופל שעל חמיו האובל אצל חמותו: חומה היו עלינו: אני חומה: עד רדת חומותיך : וקראת ישועה חומותים בי חבה אין לי אכתב בשרש יחם כי הוא שרשו לפי דעתי: החמט והתנשמת שרץ משיני השרצים, ופרשו בו שהוא שקורין לו בלעז לימסא ויש מי שפי ועל אשר לא חמל כי מי יחמל עליך ירושלם: לא תחמול כי הוא הנקרא כלעז כרכז: אל בחוריה אל תחמלו אל חץ: לחמלה עליך: מקור ופא הכעל ולא תכסה עליו: ואל תחבלו בשרק: ובא במשקל הזה מקור,אחר מלוש בעק עד חמעתו: והשם בחמלת ה'עליו: ומא' מהמל נפשם: ויש מפרשים ויחמל המלך על מפיבושת: וישמח: וכן וחמלתי עליכם כאשר יחמול איש על בנוי... ואין צרך להוציאם מענין חמלה כי פי'ויחמול שלא לקחו עם האחרים: או כמו שפי רוול שבקש עליו רחמים שלא י ילקטנו הארון וכן וחמלתי וכן כאשר יהמל מבוארים הם בענין חמלה: והכרתי את חמניכם! והחמנים אשר ו'מעולה מהם גדע: ידמה כי הם עצים כמו אשרים והגכון ששרשם חמסו תורתי: כי אחר שא נם מקייבים אותה באילו גזלוה חמם מענין חמה כאשר כתבתי: והסירוה במקומה: וכן כת'ר'יונה בי ענין החמס כלשון ערבי הסרת הדבר ממקומו: ומזמות עלי תחמוסו כלו שתחשבו עלי כי החמס אתי או פי בזמותיכם שתחשבו עלי חמס ועון י וחופאי חומם נפשו יויחמם כגן סכו הנכון בו כסכת גן ופי כמו שהוא נקל לסתור ולחסיר סכת גן כן עשה הוא כ בסכו שהוא ציון: יחמס כנפן בסרז יסיר ויגלה יוכן מבנין גפעל נחמסו עקביך: כלומ נתגלו והוסר הכסות שעליהם: ואת התחבם עוף מהעופות הטבאים נקרא כן שהומם שאר העופות וגוזל אותם וכן הוא תרגו' כי לא המץ פועל עבר: טרם יחמץ: מלוש בצק עד חמצתו מקור ירושלמי חטופיתא: תאפינה תאר: והשם כל בחמצת לא תאכלו: ואפשר שיהיה' בחמצת בפרס לחכר עליך: חמץ שם תאר לעריסה ענינם ידוע:ורול פי מזה אשרו המוץ כלו המחמיץ הדין שלא ידין מיד אלא אחר עיון הרבה וכן אברו אשרי דיין שמחמיץ את דינו כלו אברו אשריו:חמץ יין וחמץ שכר ידוע: והרתפע' ממנו בדרך ההשאלה כי יתחמץ לבבי כענין כעם:וחמץ יין וחמץ ענין אחד הוא כי הבצק כשהוא חמץ יותר מ מדאי פעמו שעם חמץ: בליל חמיץ יאכלו פי'ר יונה נקי וטוב ודכהו בלשון העדב שאכר לכספוא הבהמה הנקי והטוב חכצה בנקודה על הצדי ותי בליל פטים:אשרו חמרץ תאר לעשוק:מכף מעול וחומץ עושק והוא כמו חוכם בסבך וכן השביסים בסכך מענין ושבצת בצדי: ויש לפרש מזה וקטר מחמץ תודה ותירג' יוגתן ומגבן מן אנים תודתא: ורועה זוללים יכלים אביו תרגם ודמחבר לזלילי בחמיץ אבוי. חמוץ בגדים חמק עבר: סבב: עד מתי תתחמקין: תסביי והשם חמוקי יריביך אדום לפי ענין הפסוק: סכובי יריכיך ואכר זה על ויין חבר:פעל עבר ותרגום יין ח עובי הירכים: חמרא וכנה הפעל במנו עליו עצמו לומר שאדום היין ביותר כי כן עלת היין: ובכמה מקומות דמה אותו לדם ודם ענב'תשתה המר: וכן אמר כרם חמר לרוב חשיבות ואדמימות היין ממנו ואדום בלשון ערבי אחאבר: וחבר בשש נקדות: ועא ותחברה בחבר טיט שעושין בכיד ובחול לבנות מ מכבו ולשוח בו: ויש אומרים שהוא במין זפת: והחמר היה להם לחמר זה הפך זה: זה טיט סיד: וזה טיפ עפר יוהחבר הוא שיט סיד כן הנרא בי לעכת אבן בספור וזה כשיהיו שניהם בסיפור אחד: תתהפך כחבר חותם :אנחנו החמר: טיט עפר: וכן בארות חמר: והפע ממנו יחמרו מימיו: יעכרו כי המים העכורים הם כטיש וכן בהכפל העין והלכד פני חמרמרו מני בכי:מעי חמרמרו:נעכרו:חמר שעורים: 👚 מעשר ימוקל חנקוק וארא החומר: כורי והוא עשר אפות שהם שרשים סאה: חומר מים רבים גד וצכור: וכן חמרים חמרים :וכן

משני מיכה תבח יתרנ תולדות עזרח דכיא

יחזקא מיכה ב מיני ישני ידמי שמוא יחוקא עמום ישעיה שיר בראשית תולים נישב

שמוא שיר חבח ישעיה ב שמיני ראה שמוש ירמי ב יחוקא נירח יחזקא שמות מנאכר

בחוקותי דה יחוקא

אינב משני תיוב ירמיה ראה בא כא הנש ג יחוקא בו כח יפעיה PUS מילים ישעיה ישעיה תינים הושע משלי ישעיה שיר ירמיה שיר תילים

החוט ישעיה שמות אינב ירמי לך לך תילים איוב איכה ישעיה

המעולה ונקרא כן לפי שהוא חזק האדם ותקפו: ומזה לא יאצר ולא יחסן ותרגו בהרסו ממגורות אתפגרו ח וצפחת השמן לא חסר פעל עבר בפלס כי לא חמץ: וצפחת השמן לא תחסר:ה' אחסר: חסרגו כל לא חסרת דבר אל יחסר המזג: לא תהסר כל בה: אולי יחסרון חמשים הצדיקים חמשה: ויחסרו המי יחלוך וחסור כלם שהם מהבניין הקל הם בודדין ואין אחד מהם עובר באשר בתב ר'יונה במקצתם והש'אין מחסור: די מחסרו כל מחסורך עליו ומשק'א'ובחופר כל: ומש'אחר וחסרון לא יוכל לתמבות: ויתכן היותו תאר בשקל אכיון ומשקל אחר בחכר ובפן: ולא ידע כי חסר יבואבו בשש נקרות: ומשקל אחר ואוילים בחסר לב ימותו: והתאר כי מה אתה חסר: חסר לב: והפעל הכבד והוא ע עבר והממעיט לא החסיר ופי לא רחסיר מדתו בלקטו מעט כי כשיעור לקט כלאחד מהם וכ לא העדיף לא העדיף על בדתו: וכשקה צמא יחסיר: וכבד אחר ותחסרהו מעט באלדים: ומחסר את נפשי מטובה וכלם ע חופף עליו כל היום: מסתיר ומכסה עליו: והשם כי על כל כבוד חופה: יוצא מחופתה: מקום חסתרת הבלה עם החתן - ויתכן להיות/מענין זה לחוף ימים: מחופתו: וכולה לחוף אניות: כלומר מקום שנסתרים בו הספינות מפני הרוחות והוא הנמל או יהיה ענינו שפת ימים מדברי רול במה שאמרו במשנה בנזיר לא יחוף ראשו באדמה מפני שמשרת את השער ועוד אמרו אשה חופפת ביום וטובלת בלילה והוא חכוך הראש וגריר תו פנייר בלע' ולפיכך נקרא שפת הים חוף לפי שגוררין שם הספינות: וכן הענין הזה חף אככי ולא עון לי כלו בגרר וכגוקה מעונות וחפו ראשם: יראש לו חפוי: ואשר הוא פועל עומר ופני המן חפון כלומ נכבשו פגיו בכרקע כי היה לו בשת פאשר אבר לו הבלך ויש מפרשים אותו פעל עובר כחבריו בלובר משרתי הכלך כסו פניו ככנהג ה הנתלים שמבסים פניהם כי הרגישו המשרתים כי יצוה המלך לתלותו כי ראו כי כעם עליו מאד לפיכך אמר הרבונה גם הנה העץ והגפעל כגפי יונה בחפה בככף יוהפעל הכבד חפה עצי ברושים: ויחפהן זהב שהור ויחף את חבית זהב כלם ענין כסוי ותרגם ויכס וחפא:ומזה הענין והשרש ויחפאו בני ישראל והאלף ת: תמורת למד הפעל ופי ויחפאו הסתירו הידיעה מהבזרא ואמרו כי מעשה בני אדם נעלמים מן הבורא ואינו יודע ואינו משיג מהם דבר לפיכך ויבנו להם במות וכל ענין הפרשה וכן אמר ישעיהו הנביא עליהם הוי ח המעמיקים מה'לסתיר עצח והיה במחשר מעשיהם ויאמרו מי רואינו ומי יודענו וכן אבר הנביא עליהם כי אומרים אין ה'רואה אותבו עזכ ה'את הארץ וכן פרשו ה'דל ויחפאו בני ישראל מאי אמור העמוד הזה בחפזה לנוס:אשר השליכן ארם בחפזם:אני אכרתי כחפזי: אל אינו רואה ואינו שובע: בהר ולא יחפז:והשם כי בחפזין יצאת:כי לא כחפזון תצאו: והנפעל תיראו ואל תחפוויהן יעשק בחפז ללכת: בבהלו נחפזו: כן קול רעמך יחפזון יענין הכל נחץ ומהירות ותנועה עם חפחד מי חפץ בנתי עקב...... האיש:החפץ אחפץ מות רשע: עד שתחפץ כי חפץ בכת יעקב: לו חפץ ה' בפלא חפנים:מלא חפניכס ומלא חפגיו:ידוע: להמיתנו : והיה אם לא הפצת בה: ואם לא יהפוץ לא בנבורת הסוס יחפץ: והתא'אם חפץ בנו ה'לו חפץ ה'להמית': והש'תמצאו חפץ: החפץ לה'בה נקדות : כי 'אם בתורת ה'חפער: וכל חפעי לא ישור בה: דרושי לכל חפעירם: והנכון כי דרושי לכל הפעירם תאר בפלם זקניהם כלו לכל החפצים בהם הם דרושים אך יחפץ זנכו כמו ארז: 🔞 ני כו ענין תנועה בחלוף צרי בזין כי הם ממוצא אחד: והוא כמו הן יעשק נהר ולא יחפז לשון תנועה במהירות ופי'כמו ארו זנבו שהוא כי חפרתי את הבאר הזאת יחפרוה שרים: חופר גומץ: גדול בכו ארז יביעהו בכהירות: חפר בלבר סביב בניגיך ולא תצטרך לעשות חומה סביבותם וחפרת לכטח תשכב:בלוכר תחפר או להגביה אותם בי לבטח תשכב: ויש מפרשים כאילו חפרת סביבותיך כן תטכב לכטח: וענין קרוב לזה כי לחפור את כל הארץ באו: משם חפר אכל: ויחפרוהו ממטמוגים: ענין חפוש ובקשה כי המחפש הדבר כ בכו חופר: לחפור פירות שם עוף: ופי ר' יונה כי נקרא כן לרוב נקרו חפירות ונכון הוא ככו שאם' ולעטלפי שהיו עושין צורת עופות ועשלפים להשתחוות להם וכן תי לכסגד לטעיותא ולצלכביא: ויתכן לפרש בו ענין שתי כלות כי הם שתי כלות ניהיה פי מענין חפירה כלו לחפור חפירות וכן מצאגו בדברי ה'זל הלשון הזה בענין חפירה כאברם פירא דסולפי פי חפירה שעושין שבשליכין בה גרעיני התברים: וכן לשון ה המקרא הוא מן פר התפורדה ארץ ופי הפסוק ישליך האדם את אלילי זהבו ויבזה הכל לרב הצרה או בפני

שוֹא הושיעו לו ויבא לחפור הפירות להטמן שם כמו שעושין העטלפים שמסתתרין ביום בחורין: זכן אכר אחריו לבא בנקרות העורים: וענין אחר וחפרה הלכנה: בושה וחפרה: וחפרו הקוסמים: ותחפרו מהגגות:

ופניהם אל יחפרו: והפעל הכבד והוא עומד אל תיראי כן לא תחפירי החפיר לבגון על דרך כשל כמו הנפן

הובישה ואשר הוא יוצא בן מכיש ומחפיר: ורשע יבאיש ויחפיר כלם ענין בשת:

ישעית מלפים ב' פני ירפי הדברי שיר עקב ביב נירא משלי ראה שפטים תהנא קהלת איוב משלי משלי מלכים משלי בשלח משלי תילי קדלת ברבה ישעיה מינים יוא ניהי

> אינב ירמיה שמנא אסתר

מילים מלכים ב' מלכים ב'

פמוא מלכי מיללפ סנטרי אינב ראה ישעי סמוא מילים ב' קהלת נאר אחרי ניש טנפטי תבא ב'יחזקא שיר מילי שלח פמוא ישעי שמא מילים מפלי מילי

> אינב אינב נירא חקות קהלת אינב

יהושע איוב ב' ישעיה

ישעי יראי מיכה ישעי תילים ישעיה כ משלי כ

ופי וחניתי לביתי בצב אני אחב בביתי,ולא יפחרו בצב שיחב עליח ויתב להיו וחביתי בדור עליך וחביתי לביתי מצבה פעלי ווצאים והש מחגה ימצא בלשון זכר ובלשון נקבה: בלשון זכר והיה הכחנה הנשאר: וכלשון נקבה אם תחנה עלי מחנה יהמחנה האחת: והקבוץ בלשון זכרים הכמחנים אם במבצרים: "וישסו מנילי רישלח שות את מחניהם: ויקכעו פרשתים את כל מחניהם אפקה: ויקרא שם המקום ההוא מחבים שני בחגים: וקרא שם פמוא ב ניכח חמקום כן על פחנהו שהיה עם לבן ועל מחנה אלדים שראה אחר כן: והקבוץ בלשון נקבה לשני מחנות: םחנות פלשתים ומשקל אחר תחנות בפרס תרבות: אל מקום פרוני אלמוני תחנותי והשרק והחלם אחדים שמנא מוכים ומהשדש הזה'והענין הזה אל בית הבור ואל החבויות: והלשון הזה ידוע בדברי הדל חכות של ישראל: ומלאי של ישראל וגקרא בן לפי שחונים שם האכסנאי : ואפש שיהיה מן השרש הזה הבה חנית הכלך ויעבר שמואל אחד מהבערי : ויקחה ותצא החגית מאחריו: ולהב חגיתו: גשען על חגיתו: והקבוץ בלשו זכר את החגיתי ואת המגבות: ובלשון נקכות וחביתותיהם למזמרות: התאנה חנטח פניה:י ציאת הפירות ישעיה פיר והראותם שרם נמר בישולם תקרא חגשה: וכן בדברי ה'זל אילן שחנשו פירותיו קודם חמשה עשר בשבט בתעשר לשנה שעברה: ועא ויחגטו, הרופאים: לחנט את אביוי ימי החגוטים הוא ענין מעשה ציתי ב סמים שעושין לפת כדי שיעמד בשרו ימים רבים שלא ירקב ושלא יסרח: ומן השרש הזה והחשה והכסמת וחטים ושעורים כי הדגש להבלעת הגון וכן מצאגו בלשון ארמית חנטין: חבוך לבער על פי דרכני התחיל ללמדהו מקטבותו על דרכו כלומר מעט מעט שיוכל לסבול:וכן בדברי לוול משהגיע לחיכוך מצוה בלומר התחלת חיובו על המצות וכן אבל מחגכין אותן לשעות כלו' מתחילין מנטריש מובים להם ומרגילין אותן להתענות מעש מעש: ור'יונה הביא בענין אחר אשר בנה בית חדש ולא חנכו יוחנכו את בית ה': והשם מזמור שיר חגוכת הבית: ואינו לפי דעתי כי מהענין הזה כלו התחלת האכילה בבית ח תילים חדש יקרא חנוך כבו שיקרא התחלת הלפוד בנער ומנהג הוא שע ושין פעודה ושמחה באכילה הראשונה שיאכלו בבית חדש ולפי אם ולא חנכו ילך וישוב לביתו יוירקאת חניכיו: הנערי שחנך אותם ולמד אותם כי גם נגיא גם כהן חנפו: בצרי לגזרת פעל: והארץ חנפה תחת יושביה: הלא חנף תחנף הארץ: ירטוח ושצו ירמיה והיוצא ותחגף את הארץ או פי עם הארץ: והשם לעשות חגף: ומא יצאה חגפה: ידמיה ב חבף ומרע:והפעל הכבד ולא תחניפו את הארץ:יחניף בחלקות כלם ענין רשע ונשא פנים: יסעיה מסעי דניא ויצו את כיתו ויחנק: והפעל הככד ומחנק ללבאותיו: והשם ותבח בחנק נפשי: ענינם ידוע בדברי פמוא נחום חיוב לול שאם בל מיתה האמורה בתורה סתם אינה אלא חנקי ותינים שמוא עם חסיד תתחסר: זה חסרך מחי הילים יוכה עולם חסד יבנה בשש את רעך: חסד ואמת: : אמרתי נקדות: חכדם יעזבו ענין החסד הוא הטוב והגמילות לפנים משורת הדין ועא חסד חוא: חרפה: פן יחסדך שימע: ישים דברך הרפה ונכלה קרושים משלי ומפרשים פי מזה הענין חסדם יעזובו:אבל אאזל פי מהענין הראשון והוא הגכון:וכך פי משכרים הבלי ש שוא חסדם יעזבו כרומר החסד והטוב שנדרו לעשות כמו שאמרו וידרו נדרים יעזבו אותו אחר שנמרטו בן הרעה אבל אני בקול תודה אזבחה לך אשר בדרתי אשלמה יושני העניינים האלו שהזכרנו בחסד הם ע ענין אחד כי כמו שהחסד הוא תוספת הטוב ויתרון הגמול כן חסד הוא דל תוספ הזכות ויתרון הנכלה: וכן בת'ר אברהם בן עזרא זלי ואת החסידה פי רול זו דיה לבנה ולפה נקרא שפה חסידה שעושה חסידות עם צפניה משל שלים חברותיה בלוכר במזונותיה שמחלקת להם: וחסו בשם ח': וחוסה במותו צדיק: אחסה חסח תילים בסתר כנפיך בשוא לבדויובצל כנפיך אחסח בשוא וסגול:ומסורת אחד מצאתי וכל אחסח מחסה כחסי לחַכות רפין: וסימן בטחו לגו מציון במופת למחסה טובטוב כנפיו יוכל אחסה כותהון רפה בר מן חד ובצל כנפיך אחסה אכ הוא הפך מה שכתבנו. ובה יחסו עניי עמו: בצל כנפיך יחסיון בשוא החזינו יטלי שופ ישל בן: מושיע חוסים: והשם וה'מחסה נפשי: באו חסר בצלי: וישמחו בל חוסי בך: מושיע חוסים: והשם וה'מחסה ו יפעיה ועלים ג' ישעיה לעמו: מחסה מזרם: מחסה לשפני בשוא לבדו בחסה ועז: אלדים , מחסה לנו בשוא ופתח: ומא' והחסות בצל מצרים לכלמה: כלם ענין הסתופף אבריגר בלעז בי יחסרנו הארבה יכרתגו ויכלגו ולפיכך נקרא מין ממיני הארבה המכלה ביותר חסיל וכן ארזל למה החסיל והגזם נקרא שמו חסיל שהוא חוסל הכל גובי דהוא גבי דינא דבריה: ומזה אברו לכלות הדבר והשרפתו חסלת לא תחסום שור בדישו: המחסום הוא הדבר שישימו בפי תצא סדר פלבי או מסכת פלונית: חסם מינים יחוקאל הבהמה שלא תאכל ולא תשך: אשמרה לפי מחסום: וחוסמת היא את העוברים: כלו מותמת העוברים שלא יוכלו לעכור מרוב באשה וסרחונה או העוברים יחסמו אפיהם בטברם ותהיה מלת חוסמת :עוברת לשלישי יש ציה ב'תינים והיה החסון לנעורת: וחסון הוא כאלונים חזק ותקיף ומא מי כמוך חסין חסו שפתיו לך והשם כל חוסן העיר: חסן ויקר יקחו. הוא האוצר המעולה יה בפלם גביר ירמיה ימוקא

שמיא שופשי שמוא מוכים

יהיתה כוה תכים חציר לפכות יעכה: חציר לקנח ונופא: שכירם עכיינם כמו חצר והוא ידוע: וכתי החצרים: בחצריהם ובטירותם: חצרים תשב קדר כל אלו והדומים להם הם הכפרים והפרזות שאינם מוקפות חוכח הם כמו חצר: ועא אולי נמצא חציר: וצמחו בבין חציר: חציר כבקר יאכל: מצמיח הציר לבהכה יחציר נגות ענינם עשב :ור'יונה פי'וצמחו בבין חציר מענין הראשון כמו חצר:את החציר ואת הבצלים הוא ה הנקרא כלשון דול כרתי וכתי והוא שקורין לו בדעו פוריש: הוי החוקקים חקקי און: חוקקי בסלע משכן לווהיוד נוספת וכן יוד חוצבי וכבר כתכנו הדומים להם בחלק הדקדוק חקוקים בששר: וחקות עלי העיר: בחקו חג · בחקו פוסדי ארץ: ונרפו שביהם להקל: על ספר חקה ההא במפי עביבו חקוק אותה: ושלא כזכר פעלו בספר ויחקו וברפה להקל: והפעול מהדגוש וישכח מחוקק: ובבין פועל ומחוקק במשענות': ומחוקק מבין רגליו: חלקת מחוקק: ירדו מחוקקי כלם ענין כתיבה: ופי ומחוקק מבין דגליו כי דרך המושל להיות סופר יושב לרגליו ופי חלקת מחוקק כדעת התרגום: והשם חיקקי און :חיקקי לב פי שהלב חוקק וחושכ עליהם איך לא באו למלחמה ולפי שנתן לכתב משפט האדם שישן לו עם חברו ובה שראוי לו ליקח ממנו נקרא חק: כי חקך וחק בניך: חק לכהני מאת פרעה: הטריפני לחם חקי: כי ישלי. חקי: המכות והנגעים המכאיבים אותי תמיד ככל יום כאלו הם לי לחק: מחקי צפגתי אכרי פּי: כמנהגי היה לצפון בלבי אברי פיו:לכלי חק הפך חמשפט והכנהג:ובהא הנקבה חקה אחת יהיה לכם: זאת חקת התורה והקבוץ חקות עולם תמיד: את חקותי תשמרויויתבן לפרש מזה ומחוקק מבין רגליו: חלקת מחוקק והוא המושל נקרא כן כי הוא משים החקים בארצו ופי' שלא יסור מושל מזרעו ומבין רגליו כמו היוצאת מבין ד רגליה ופי חלקת מחוקק תחלת הפסוק וירא ראשית לו פי ראה ובחר בתחלה לעצמו לקחת חלקו מעבר ל לירדן כי ראה כי שם חלק מלבי ומושלים בתים ספונים וטובים וכן ה' מחקקנו שנתן לנו החקים: דוכדה מחקה על הקיר : מישר על המחקה : וההתפעל על שרשי רגלי תתחקה : והוא מעבין חקק: דוכן זדרטת וחקרת: חקרתני ותדע: הלא אלדים יחקר זאת: כי אחקר את אבי: חקרני אל ודע ילבו חקרו את הארץ: והגפעל לא נחכר משקל הנחשת כי לא יחקר: והכבד אזן וחקר: והשטצין חקר לתבונתו: :החקר אלוה תמצא:בהמש נקודות: גדולים חקרי לב פי' שהלב חופש וחוקר עליהם הרבה איך גפלגו ולא כאו למלחמה: ור יונה פי תאר על משקל יראי אלדים והענין שלבותם מגיעים לתכלית מחקר הגדולה והשררה ובתוספת מם אשר בידו מחקרי ארץ בסגול הכם ענינו רב החיפושי ועצמי הרה כבי חרב:והרה בחשתה:על כן הרו יושבי ארץ:והנפעל נחר כפוח:אף כי אש אכלתהו ויחר: והעצמות בחרו: את שבי קעותיו אכלה אש ותוכו בחר קמין: לפי שהוא ביבוני ואם הוא עבר הוא קמץ מפני הזקף : ובחרק הנון נחר גרוני ועצמותי במוקד נחרו: ופי נחר מפוח פאש אם שהמפוח שהוא הכלי שנופחין כו האש כדלק ונשרף כרב התכדתו באש והעופרת תם והוא שכשיכין הצורפין עם ח הכסף בצרפו כדי שלא יכלה האש הכסף ואו כי המפוח נטרף פרכ נפחו באש והעופרת תם ועדין רעים לא בתקו והוא משל על ישראל שידבר הבביא אליהם השכם והערב כאלו גשרף ברב דגרו אליהם כלו נדר צרונו בקראו אליהם חביר וכן אמר במקום אחר על כן חצכתי בנביאים הרנתים באברי פי ועם כל זה לא יוסרו ולא יאטיגו לקול הגביא: והשם ושכן חררים בכדבר עגין השריפה וההדלקה כרב החביכותי והאחד מן חררים חרר או חררה ומזה אמרו לעוגה הנאפת על הנחלי חררה כאמרם ולא חררה על גבי נחלי הולתו לפי שנשרפו פניה נקראת כן: ובתלכוד ירושלטי בפרש מזה סלי חורי כל שהיו הסלים כלאי חררות וכן הענין הזה והשרש הזה בהכפל הפא לחרחר ריב כלופר להדליק הריב ולהבעירו והוא סקור כן הדגלש ופתח החית האחרונה מקום צרי:ומזה עור:ובחרחור ובחרב והוא חולי השורף מרב חמימות: חרבו פני האדמה: ונהר יחרב ויבש: האומר לעולה חרבי: ושערו חרבו מאד החית תקרא בקבץ חטף והוא צווי ככו שמו ושערו וכתב ר'יונה כי אנשים היו קוראים אותו ככו חרכו פני האדכה: והיו מפ אותו גב'ציוי כן הדגוש על משקל פרקו כזמי הזהב והוא השיב אותם מפני הכסרת שהוא על חרבו מאד ל לית דכותיה: ועל חרבו המים אומר המסרת שהם שנים ובפסוק: וש"א נזכר פועלו אשר לא חורבו: והפעל הככד וכל הנהרות החריב: ואחריב ככף פעמי: והחרבתי את ימה והשם מכל אשר בחרבה מתו: - ונתתי

יאורים חרבה: וישם את הים להרבה: ומא יהי כא חרב אל הגזה ועל כל הארץ חרב: כהרב בעיון: חרב אל

מימיה ויכשו יוהקכוץ בלשון נקבות ולא צמאו כחרבות יומא כחרבוני קין: ומא ובחרחר ובחרב כשש כ

בקדות: והתאר שוב פת חרבה וכל מנחה כלולה כשמן וחרבה: ענין היובש והגגוב והחמימות ופי כחרב

רשונו רהם במסוח שוה ששהש שרת שאנו לה פנחה רו מרגוט שאנו זדום הבגטה בלי תסופה:

ישעי'ב'בהר תולרותישיניה מלכי 'ישעי' איוב תילים ב' בחיצלותך ישעיה ישעיה יחזקא ב'משלי ב' ישעיה איוב ששלי חקת ויחי ברכה שופטים ושעיה שופטים

שמיני מקן משני אינב ב אינב שלח חקב יחוקל קדופי ניחי ברכה

ישעיה יחזקא מ^וכים זיוב רהה תילי ב שמוחל תילים מלכי ב'ירמי קילתישעיה איוב שופטים

תילים ריוכ יחזקל ישעיה ירפיה יח קל ג' תילים כ'

ירמים

נישב מגל תבנא

בח אינב ישעי ירמית

פופטים' כחום ישעי'ירמיה כז יחז בשלח שופטי'ב יש'ירמ' ישעי'תיליסותבות משלי בג ועבד חפשי מאדוניו: במתום חפשי פי חפשי מעמל העולם במו שאמר ושם יכוחו יגיעי בח וכן ועבד חפשי מאדוניו: העברי והעבריה חפשים ופי'יצא לחפשי יצא למקום שיהיה חפשי ב כלומר שיצא מבית אדגיו אל ביתו ויש מפר' כי היוד נוסף זהוא כמו לחפש: ואחרים אמרו כי הלמד נוסף יושלא נזכר פועלו מהדגוש במנו כי לא חפשה: והשם או חופשה לא נתן לה כפלם טומאה יואפשר שתהי' ההא כינוי הנקבה ואעפ שהי רפה הנה כתבנו כמהו רבים בחלק הדקדוק ויהיה חופשה מחובר מן חפש כמו מרא קמצו מן קמץ ומן גדר כרב גדרו: בבגדי חפש לרכבה כלומ בגדים יקרים הראוים לחפשי וכן חורין: בבית החפשית נקרא כן בעבור התבודדו שם מכני אדם וכאלו חפשי מחברתם ופי בו ר'יונה פי אחר בית קטן מלשון ערבי שקורין לבית קטן חפשי ובתלמוד ירושלמי עשה לו בית בבית הקברות כמה דאת אמר חופש כל חדרו בטן יוכמטמונים תחפשנה: והנפעל איך נחפשו עשו: בגדול החל: וחפשתי אותו בכל אלפי יהודה: עם לבכי אשיחה ויחפש רוחי: פי אם אשיחה עם לבבי הוא יחפש רוחי וידע מחשבתי: תמנו חפש מחפש: ושלא נזכר פועלו ממנו ובקום רשעי' יחפש אדם: והשם חפש מחפש והוא כחמש נקדות ענין החפוש ידוע כענין חקירה: וההתפעל בעני' חליפות והשתנות הצעיף או חכסות באחר ויתחפש באפר:התחפש ובא במלחמה: והוא מקור: ופי אמר מלך ישראל להתחפש ולבא במלחמה כאלו אמר אתחפש ואכא כמלחמה ואתה לבוש בגדיך כי אינך עריך להתחפש: ואאזר פי ציווי אמר מרך ישראר ליהושפט הסר מעריך בנדי פרכות והכנס במרחמה ודעתו ש ששניהם יתחפשו: ענהו יהושפט ואחה לבש בגדיך אם אני אתחפש כי אחד מפנו יכנס בהוד בלבות ולא קבל ממנו מלך ישראל ויתחפש וכאשר ראה יהושפט כן לא הסיר מעליו בגדי מלכות:ועל זה חשבו שרי אינכשיים: ויתחפש שאול וילבש בגדים א hינכשיים: ויתחפש לבושי ויתחפש שאול וילבש בגדים א מלכים ירמיה תילים האחרים ויתחפש בולך ישראל: חץ שחוט לשונם: כחצים כיד גבור: הדגש לחסרון אות הכפל ועניגם ידוע יהלא החצי משך והלאה היוד גוסף וחיה הצרי ראויה להדגש ובא הגח תמורתו וכמוהו ואין קצה למרכבותיו שהוא במו קץ וההא ניספת והנח תמורת הדגש כי שרש קץ קצץ: והפעל ממגו מקול מחצעים רל יורי החצים: ובשרש הזה מענין חצי שהוא משר חצה ומספר חדשיו חצצו ואפשר שנקרא החץ מענין הזה לפי שהוא חוצה הדכר וחותך אותו: ויגרם כחצץ שני: יכולא פיהו חצץ: בקראו כן האבנים הקטנים עד מאד כמו החול כאילו הם חתיכות הגדולות :אף חצעיך יתהלכו יהם הברקי או אבני הברק וקראם כן לפי שהם משברים ומחתכים העשבים והאילנות ויצא חצץ בלו יוש מפרשי או זו באוסף : והנכון שהוא מהענין הזה שפירשבו מענין חתיבה ויהיה חוצץ פעל קל או שם תאר רל אעפ' שאין לו מלך יצא כולו ביחד מחתך וכורת העשכים והאילנות להשחית: וגם יקכ חעכ כו: פעל עכר: על כן הצכתי כנכיאים על דרך משל לרוב דכורו בהם כאילו מכתת אותם בדבריו: קיל ה'חוצב להבות אש:ובורות חצובים:כי חצכת לך פה קכר: על החוצב בו: חצבי מרום קברו היוד בוספת:ובבר בתבנו הדומים לחם בחלק הדקדוקים חצב נחושת:והנפעול ויעד בעור יחצבון: ושלא נזכר פועלו מהכבד הדגוש הביטו אל צור חצכתם: והפעל הכבד המחצכת רהכ · והשם ואבני מחצב: ענין הכל אשר חצה משה: וחצית את המלקוח: עד צואר יחצה כלום יחלק הכריתה כענין פסילה: הנוף כי עד צואר יהיה מכוסה כאותם המים ומן הצואר ולמעלה יהיה מגולה כמו שאמ' עד צואר יגיע והוא משל על השחתת מלך אשור כל הארץ עד שתהי קרובה להיות נשחתת כולה כמו הכא עד צוארו בכים שהוא קרוב להיות טובע - וזה שאפר עד צואר יחצה מדבר על הפכה שהכה פלאך ה'בפחנה אשור לא יחצו ימיהם: פי לא יגיעו ער חצי ימיהם: יחצוהו בין כנענים: וחצו את כספו: ויחץ את הילדים והשם ותהי הפחצה: מחצת העדה יומא מחציתה בכקר: ומא אמתים וחצי: ובסמוך חצי היריעה. וכבר בא כן מכלי סמיכות ותגו את החצי לאחת:וכבר כתבנו דקדוקו עוד בחלק הדקדוק: ומשקל אחר חצות לילה: והגפעל ותחץ לארבע רוחות השמים: ויחצו הנה והנה כלם ענין חלוקה בין שיהיו החלקים בשוח והביאו בניך בחצן: חצבי בערתי: ומא וחצבו מעבר: ענינם זרוע ויש מפרשים או כלא שוה: ויהי כאחד למחצערים ולמשוררים: כנף הכגד פרדא ענינם תוקעין בחצוצרות כי הצדי כפורה בחצוצרות מחצערים בחצוצרות: משפטו מחצירים

הצדי למחעצרים וכמחעצרים ואיננה נקראת השנייה - ואעפ שהיא כתוכה כשין יששכר השנית: ארך החצר הפנימית: החצר החיצונה: רוכם בלשו נקבה וימצאו בלשון זכר לפני החצר הפנימי בלשכת בן ש שפן הסופר בחצר העליון:את קלעי החצר את עמודיוי ויבאו אל המלך חצרה מלעיל כי ההא נוספת:

והקבוץ רמוס חצרי: ובלשון נקבות מן הבתים ומן החצרות: ביתי וחצרותי: לחצרות בית ה' ופשקל אחר

אינב תינים ירמיה משפטים

קרושים ב

krin

משלי ב'עובדיה מיןן שמוא תילים תילש מלכים ב

שופטי חיוב איכה משלי מילים משני

ישציה הנשע תילי והתתכן ישעיה ב

עקב אינב ישעי ב מלכים מעות ב ישעיה

תולים אייב משפטי נישלח מטנת ב' בנ תרומ ז ב' מלכיש תיליש דניא מלכים ישעיה עורה תילים

ירמו תרומ ירמיה יפעיה נחדה

מן החלוכות תרגום בעד החלון מן חרכאי תחת חרול יספחו: בכו פניו חרולי :יש מפרשי כי הוא עשב דומה לקוצים אורטיגש בלעז ויש מפרשים שהוא הקוץ שמעמידין בפרח שלו ה ואת כל הנשמה החרים: והחרים ה' את לשון ים מצרים: הגבינה קרדון בלעז: עריהם: פן תחריכו פי ולקחתם מן החרם: ושלא בזכר פועלו זובח לצורי והחר : והחרבתי את יחרם: כל חרם אשר יחרם מן האדם לא יפדה: פי רזל באדם היוצא ליהרג ואמר ערכי עלי או דבי עלי או א אדם אחר אמר עליו ערך זה עלי או דמי זה עלי אינו חייב כלום שהרי זה כמת הוא והמת אין לו ערך ואין לו דמים לפיכך אמר לא יפדה מות יומת כלום אחר שמות ימות אין לו פדיון: יחרם כל רפושו: וחשם כל חרם בישראל בשש נקודות: ועל עם חרמי למשפט ענין כלם ענין הריגה וכריתה והשחתה ואיבוד: ויש לפ מזה איש חרמי וכן תי'נבר דחיב קטול וענין והחרים ה'את לשון ים,כצרים ענין כריתה וגזירה בענין לגוזר ים סוף לגזרים וענין כל חרם בישראל כל חרם אשר יחרים איש לה'מכל אשר לו אעפ' שאין הדבר משחת ו וכלה אצל המהרים אותו הוא כאלו משחת שלא יהנה ממנו: וקרוב לעני זה יצודו חרם יוהוא בחמש נקודו יגורהו בחרמו ישלחת את איש חרמי: משטח חרמי במעודים וחרמים: ענינם מכמורות ורשתות יצודן בהם

יאו חרום או שרועיפירשו רול חרום זה שחרשמו שקוע כין שתי העינים שכוחל שתי עיניו באחת:

הארכ האומר לחרם ולא יזרח בשש נקדותי בטרם יבא החרפה ענינם השמש ומזה נקר שער המרחי

בבית המקדש שער החרפית לפי שהיה מכוון כנגד זריחת השמש: וית ממנו מלמעלה החרפיעד

דלא מיעל שכשא: ועא ובגרב ובחרם והוא הגרב היבש נקרא חרש לפי שמחככין אותו בחרם כפו שאמר

זיקח לו חרם להתגרד בו: הרך עם חרף נפשו למות: גלה ופרסם עצמו במלחמה למות: וכן

בחרפם בפלשתים והחית מעמדת בגעיא: ויש קוראים אותה חטף קמץ ולאותה הקריאה

בחרפם בפלשתים והחית מפרשים בחרפה לשון חדוד: ובא בענין ובליותי אשתונן כלומר בהתחמם לבם

להתחדדם אליהם: ותרגום אשר חציו שנונים דגירוהי בחרפין ותרגום בחרב חדה בחרבא חריפא: וכן
בדברי הזל סכינא חריפא: והיא שפחה נחרפת לאיש מיועדת ומפורסמת: וכן בדברי הזל האימר חרובתי
ביהודה חרי זו בקודשת. ופי הזל בשפחה כנענית חציה שפהה וחציה בת חורין המאורסת לעבד עברי
הכתוב מדבר וזהו פי והפדה לא נפדתה פדויה ואינה פדויה: וכן בלשון גידוף לפי שהוא גילוי המומין
ופרסומם חרפתי את מערכות ישראל: את בי חרפת וגרפת: כי לא אויב יחרפני: ופע' הקל וחרפות חורפיך

בפלו עלי: ואשיבה חורפי דבר: לא יחרף לבבי: ומזה לדעת המתרגם בחרפם בפלשתים שתרגם כד חסידו פ פלשתאי ותרגום חרפה חסודא: וים לא יחרף לבבי פענין בימי חורפי שעניגו בימי גערותי: ואאזל פי לא יחרף לא יסוג אחור כלומר לא יסוג אחור לבבי מאשר אמרתי כי לא חטאתי ובערבי יקרא מנרחראף הדבר הנסוג אחור: וואשם חרפה שברה לבי: חרפה וגדופה: והקברץ ואלה לחרפות: וחרפות חורפיך: ועא וכל

בהמת האתץ עליו תחרף פי תעמד שם בימי החורף: וקיץ וחרף והכיתי בית החורף: מחרף עצל לא יחרש פרמת האתץ עליו תחרף פי לא הניע איש מרמאת פי מקור החורף ידוע: דורי לא חרץ לבני ישראל לאיש את לשונו פי לא הניע איש מרמאת לשונו לישראל ולמד לאיש כי לאיש מבני לשונו לישראל ולמד לאיש כי לאיש מכני

דשונו זישו אדי זו כירו איש ישראל כלומר אפי לאיש אחר מבני ישראל לא חרץ אחד מהם לשונו ואין צריך לומר לכלם ביחד: לא יהרץ בלב לשונו: אז תחרץ: ענין התנועה: והתאר מחשבות חרוץ אך למותר: והון אדם יקר חרוץ פי כמו הפוך

וש מפרשים חרוץ יקר יש מפרשים חרוץ שם ופי היקר שבהון האדם הוא החריצות: ולרבים ויד חרוץ חתעשיר: ונפש חרוצים תדשן בקמץ החית לפי שהוא מן הדגושים לולי הריש ענין הכל התגועה ופי חרוץ חחרוצים אנשים המתנועעים על שרפם ועושין מלאכתן ביושר ובמשפט שהם חרוצים גזריזים לקנות העולם הזה והעולם חבא והם הפך העצלים הרמאים כי ענין חרוץ גכ'ענין גזירה ומשפט כמו כן משפטיך אתה חרצת פי גזרת וכן בעמק החרוץ: ואמר בו התרגום במישר פילוג דינאי ומזה עוד כי כלה ונחרצה ופי והכלה נחרצה: ודרך הנפעל בארנו בשרש חלה: אם חרוצים ימיו בשוא החית לפי שהוא פעולים כלומר

גזורים: כליון חרוץ: כי לא בחרוץ יודש קצח פי במורג חרוץ שהוא מהתך ודש התבואה כמו שנאבר הנה שמתיך למורג חרוץ חדש והוא כלי שדשין בו התבואה והוא לוח עץ ואבנים דקות תחובות תחתיו לחתוך התבן להוציא התבואה מקליפתה ושם הכלי מורג חרוץ ופי למורג וחרוץ אעפ שהם כלי אחד אפשר שיהיה

שינוי בין מורג וחרוץ: או יהיה פי חרוץ תאר למורג כלו המורג שהוא מחתך היטב והוא כלי גדול וכבד אין ראוי לדוש כו הקצח וזרע הדק לפיכך אמר כי לא בחרוץ יודש קצח: - וכטוהו וכחריצי הברזל: בהרוצות אברזל ענין הכל החתוך והכריתה : וכן או חרוץ או יבלת פי חתוך ופירשו רבו זל רים שלעין שנסדק או

גפנם או שפתו שנסדקה או נפנמה: ונבנתה רחוב וחרוץ : חפירה חרוצה בארץ: וכן כמשנה חריץ

איוב משני

יהושע ישעיה ירמיה חקת יהושע כ מששטים בחקותי

> עורא קרח יסעיה מיפים ישעית

מיכה חשקוק מלכי יחזקא קהלת אמור איוב שופטים ירמיה שופטים תבוא שופטים

קרושים

KIND

שמוא ישני פילים כ' משלי איוב

תילים יחזקא ימעי' תילים ישעי נח עמוק משלי יהופע

> to Salen king

מלכים יואל ישעיה איוכ ישעיה כ ישעיה

שמוא עמוק

kyr

כמו מי ששכב בבקום חם ואחר כך בא בכקום קר זהו בעל עב שלא יובל לפבול כן יענת ועא חרב לה ולגדעון. ויעש לו אהוד הרב ורה שתי פיות ויכניע זמיר עריצים עד שלא יוכלו לקום: : קח לך חרב חדה תער הגו'בים: תשיגהו הרב בלי תקום בשש נקדות כל דבר הכורת יקרא חרב או ברול או אכן החדודה כמו הרבות צורים דל הדודי הצורים והוא שם כלל פעמים ופעם פרט על הסיף כמו ויעש רו אחוד חרב: וכתתו חרבותם לאתים והדומים להם: ועל התער קח לך חרב הדה וכן נקרא המקכת ש שבסתתין בו האבנים חרב: כי חרבך הנפת עליה ותחלולה: וכן הכשיל שמפילין בו הבנינים ומגדלותיך י יתץ בחרבותיו. הנתוצים אל הסוללות ואל החרבי בהרבותיהם סביבי והפעל מזה חרבו כל פריה: חרוב והחרם עריהם: והנפעל בהרבו המלכים: והמקור שלא נזכר פועלו החרב בחרבו חמלכים ומא והעיר הזאת תחרב : והגוים חרוב יחרבו: והערים הגושבות תחרבנה: לבען יחרבו ויאשכו: ַ ויתכן מזה הענין ושערו הרבו מאד: והנפעל עיר נחרבת ועיריו בתוך ערים נחרבות: והכבד החריכו מלכי אשור החרבתי חוצותם ואת בחריב ארצנו: מהרסיך ומַחריביך: בתוך ערים מחרבות: ושלא גזכר פעלו אמלאה החרבה: והתאר: חרב הוא מאין אדם אעד ירושלים הרבה: וגכגו החרבות בקמץ הריש והוא מא ובצרי הריש והערים החרבות והנשמות והנהרסות: כן תהינה הערים החרבות וקמץ החית בַהם לתפַארת: והשם וחדשו ערי חרב: לחרבות חרב שמפה: ובהא הנקבה ועריכם יהיו חרבה: ואתנך לחרבה: לחרבות הרב שמפה: אכל בשעלים בחרבות הוא מא האחד ממנו חרבה בשקל בסערה השמים ואפשר שהוא תאר ודרשו מחרבותירם ויהרגו ממכגרותיהם:ויפחדו תרגו ומחדרים אימה וכטווניא ח כלם עגין חרבה וידוע: וחרד הפוך ויחגרו וככר זכרנוהו בשערו: זורנת מותא ויש לפרשו כמו וחרד:כי ופחד: וכל העם חרדו אהריו: והרדו לרגעים יויהרד יצחק הרדה: והתאר מי ירא היה לבו חרד: החרדים אל דברו: והשם חרדה גדולה: ותהי לחרדת אלרים כל חרדה גדולה: וככ**ר כתבבו ה** הדומים לו בשרש אפל הרדת אדם יתן מוקש: והקבוץ חרדות ילבשו: והפעל הכבד וכל המחגה החריד: ל - להחריד את כוש בטח דול שהיה בטח ענינם ענין הפהד בחנועת הגוף כשיבא לאדם פחד פתאום יתנועע כל גופו: ובענין התבועה מבלי פחד בדוע חרדת אריגו את כל החרדה הזאת: כלובר התבועעת בעבורנו והסעת כליך כפקום למקום ופנית לנו פקום : וכן ויחרדו נגים מים: ויחרדו זקני העיר ו'קראתו: כצפור מבוצרים פי'ינועו וכלם בסגול החית: אכל יחרדו האיין בשוא וכן כל העם חרדו אהריו ענין הנועה על הרועים חרה אפי:וחרה אפי בו:פן יחרה אף ה':והמקור בהרות אפט בנו: השיבות מהרון אפך: שאם היה שם היה דו לוכר בחרון בקמץ החית כי איננו כפוך ואפך הוא ה הפעול: ורבפעל בני אמי בהרו בי: כל הנהרים בך: וההתפעל אל תתחר במרעים: אל תתחר במצליח דרכו בשקל אל תתנר: ויתכן שיהיה שרשו תחר אן תהרה ומשקל תתחר תפעל וזה גכון מכני פתחותו ואלו ה היה על כשקל תתגר היה קבץ בכוהו: והפעל הבבד החרה החזיק: ויחר עלי אפו ענין הכל הכעם ועיקר הענין חמימות כי ברב החמימות יבעוס האדם ופי החרה החזיק חמם עצמו להתחזק בכראכה: והשם כי ח חרון על כל המונה: השלח חרונך: וכא בה חרי האף הגדול הזה:: יצוארך בהרוזים: ענקים חרוזים וענקים: וכן פי ר והם אנגים טובות וברגליות נקובות כחוברות בחוט והם נקרא ם יחוקל , יונה זר וארזים בכרכלתך הארף הפורת חית וככר זכרכוהו בטרש ארו וכן אברו דור כחרוזות שרדנים והם הדגים המחוברים יחד בחוט או בגבי ובזה נקרא לקצות בתי השירי שהם דובים זה דוה בתכלית בשלש ויצר אותו בהרט: וכתוב עליו בחרט אנוט: כשש נקדות הוא אותיות או כשתים הרוזים: תי כתב מפרש שכל אנוש יוכל לקרותו: והנכון כי לפיכך אכר עט סופרים: ופי בחרט אנוש בז רט אגוש להורות שיעשה המעשה ככש ולא יחשוב שתהיה כתיבה זו שמצוהו לכתוב במראה הנבואה לבד כמו שהם רוב המעשים הגראים לנביאים במראה הגבואה לבד כמו ערום ויחף שעוה לישעיהו ואשת זגונים להושע ותגלחת ראש וזקן ליחזקאל והרומים להם כי כל המעשים האלה לא היו אלא במראה הנבוא לבד: ויש מפרשים ויצר אותו בחרט בז פום בשני הריטים בשני ביסים: וכן הבט: חות וההריטים וכן נקרא רא יחרך רמיה צידו:פי הכים בערכי ברתח והחית בעברי גף בערבי בכקוכות רבים: לא יחרוך איש רכיה עידו: וענין הגסוק כתב אאזר שקנל כך פי כי דרך העידי שיעודו העופר שיעשו כויה בראש הכנף כדי שלא יברחו בידם ואינו בקצץ כנפידם בעכור שישארו בכנפידם והם נראים יפים רמברם ואותו הציר שהוא בער רמיה ראישאר צידו בידו עד אשר יעשה דו בויה כי קודם יעוף מיז ז ויאבד מבנו וזה על דרך פטל על עושר וממון שיקבץ בחמם וברמיה כי בבהרה יאבד וענין ההרוך ירוע פיל בדברי לול באפרם רב ספרא חריך רישא ובלשון ארכית ושער ראשיהון לא התחרך: ביציץ כן החו כים כן

שוכים ם ב יחוקש היוב יטעיה יחוקא יהזקש ירמיה ב ירמיה מלכים ב' ירמי ישעי יחזקא ירמי יחום אב יטעי צפניה שופטו שעי יחוקא ב ירמי עזרה יחוקא ישעי יחוקא בחק תי יחוק ג יחוקא תינים שלים .

ים במוא יחזקא תולרו שוכי שמוני ישעי תוורותשמוא משלי חוקא שישטי הנשע שמנחל הישצ זכרי כצבי נאתחכן הילים שיר ושעי מינים ב

עו יא אינב

יחזקש כשלו כבכים שיר

ששח ישעיה

מינים מ'כי ב זקור מלכים בלק ישעי'ב' ישעיה מלחבי תילים מלכים קרת אינב ישעיה ניצא צג דברי ישציה מילים ב' קהלת ישעי מופטי ישעים מלכים עורה יוא ושעו מיכה כח תילי ברחשית תיצים ישעיה תו נים חיכה תילים משלי תילים תינים ירמיה עמום ירמי תו"ים תינו ,ישב שמנגל ישעיה אינב ב עורא מינים משל נירם ישעי משי מיוב ב' יחוקא תביו דני תרומה תנום

ורמה בקשו הסכינות רכים: ודנש השין לתפארת דר וכקש חכמה וחשבון:כי אין מעשה וחשבון: תהבולות וענינים על מעשה הבורא למה עשה כך ולמה היה כך והוא עשה אותו'ישר וכל מעשהו באמונה ובענין המספר כמו כן לפי שהמספר תלוי במהשבה לא יחשב ה'לו עון: והנפעל אך לא יהשב אחם: הבסף הנתן על ידם:והפעל הכבד וחשב את שני ממכרו: ולא יהשבו את הצנשים:וההתפעל וכנוים לא יתחשב: וקרוב לעני זה לא חשב אכוש כלו לא הרגיש להם ולא השבם למאום וכמוהו גבזה ולא חשבנוהו אשר כסף לא יחשבו ולחושבי שמווה יחשב לי כלום שיהשבו לפניו תפירותי ותהינותי וירגיש אל העוני ואל הדלות שאגי בו: ומזה אברו לזו לאיש נכבד אדני השום: והפעל אין ככף לא נחשב ביבי שלכח למאומה פי'אין בסף לכל הכלים כי כלם היו זהב בעבור כי לא נהשב הכסף בימי שלמה למאומה: ונהשב לכם תרומתכם: מדוע נחשבנו כבחמה: כי במה נהשב הוא: הרא נכריות נהשבנו לו: לא יחשב לו פגול יהי' לכען ציון לא אחשה: פן תחשה ממני ויחשו גליהם: ע :רפאים יחשכו אף הם כענקים: מעול': ואתם מחשים אל תעצלו: הלא אני מחשה'ומעול' עת לחשות: והפעל הככד החשיתי גם אני אני ידעתי החשו יש אומרים הוא צווי והיה ראוי להפתח והנכון שהוא עכר במשפטו ופי כשאמר: לחם גם אני ידעתי הם החשו שלא דברו אריו עוד: יאשר הוא פעל יוצא והלוים מחשים בכל העם כלם חשך חשמש בצאתו: חשך בעריפיה: וחשכה לכם מקכום: ותחשך הארץ: ענין שתיקה: מראות והשם והשך על פני תהום: יגיה חשבי: וכתוכפת כם והיה בכחכך מעשיהם: מידעי מהשך: כּי באלו מידעי בכקום חשך שלא אראם ולא יבאו לבקרגי ואני חולה: במהשכים הושיבני כי מלאו מחשכי ארץ הם הכחותים מכני אדם שהם כחשך: 🌱 וכן כל יתיצב לפני חשוכים. תאר בפלם ערומים ותרגום ומן העם הדלים ומן עכא חשביא: דלות ורעות חשיכן ובישן ינמא השם בהשיכה כ באורה: ונכתכה יוד המשך אחר הצרי והסמוך השכת מים: והקבוץ כלשון זכרים אשר הרך השכים: והכעל הכבד והחשכתי לארץ ביום אור: כטרם יחשיך: גם חשך לא יחשיך בכך בי לא יחשיך דבר כבך: " טלה ח ולא חשך ככני מאוכה: ואת עבדו חשך ברעה! בורדף בלי חשך פי שוא וכפני לא חשכו רוק: אשר חשכתי לעת צר: חשכת למטה מעוגינו פי'ם: מגעת מעוניגו מלתתנו למטה ומלגמלנו כעונינו: גם מזדים חשוך עבדך: חושך שפתיו משכיל: ואחשוך ג גם אנכי אוחך: כרא בגרון אל תחשוך פי אל תחשוך הקריאה: וכן ועדיק יתן ולא יחשך: ולא יחשך הכתן: כי כלם פעלים יוצאים: אבל וביד שפתי יחשך ידמה שהוא פעל עובדי והגפעל לא יחשך כאבי כולם ענין מניעה: וכתחפבהם חשך היום פי'ר'יונה כמו חשך השמש ולא גבצא זה ההפך בלשו' הקדש אך פּי'כבשבעו בענין , כניעה ויש בו כלה נסתרת והוא אורו כלוכר כנע היום אורו ואכר זה לרב הצרה שתבא לרם: כל הנחשלים אחריך. הפוך מן ויחלש יהושע: ודומה לו בלשון ארמי בהדק וחשלי דולדן לאפד ולהטן: השן משפט :קראו חשן משפט לפי שהיו עליו האורים והתומים שהיו חטף ה'את זרוע קדשו: חשפתי שוליךי בודיעים משפש האדם כשהיו שואלים בהסי

חני מלנים מלכים פקורי ב מלכים בקורי ב מלכים ב מלכים ירמים איוכירמים ירמי שני מלוכ מעלם מלכים

וש ניה ורמיה

יניל תילים ניכד

ישעים.

ישעיה יחקא ישעים

וורועך חשופה. השפי שוכל:פא הפעל בסגול והשופי שת כמו חשופים וכן וקרע לו חלוגי: יחשף חשפה והשליך: ויחשוף יערות בסגול: והשם מחשף הלבן ענין כלם עגן גרוי: ובעגיינם על דרך ההשאלה ולחשוף כים מנבא כלו לקחת כים מגבא ואנר גבא שאין בו רק כעט כים ואין אדם יכול לקחת <u>םים ממנו בכלי גדול בי אם בשבר כלי שיכול לסכיך שפתי השבירה בקרקע ו.גבא ויקח בעט המים שבו ו</u> וכשלקח הפים פן הגבא הנה נשאר הגבא חשוף ומגולה לפיכך אכר לחשיף או לפי שהפים הן בכתר בנבא וכשלוקח אותם הוא בגלה אותם: וכן לחשף חמשים פורה כלומר לקהת כל התירוש עד שלא ישאר ביקב בלום ונמצא כי החמטים שהיה חושב לא תהיה כי אם עשרה. כשני חשיפי עזים אכר.בו התרגום בתרין גזרי חשקה בכם: השקו בכם: חשק אות' מחושקי' חפץ וידוע הוא: ומעכי זה וחשק אות' מחושקי' חשק ה'בכם: הטקה נפטו בבתכם: והטם ואת עזים כלוכר כני עדרים קטנים מן העזים: בל חשק שלכה בהכש נקרות ענינם כענין בסף וחשוקיהם כסף ענין הדוק ודבוק כי היו לעמודים חושי כסף בדובקים ובקושרים בהם סביב כבו ש שעושין בחביות העץ רהדק אותם והשם וחשוקיהם הכר"בועק: וחשוקים וחשוריהם הכל בוצק: ענין קטור וכן חשרת בים ובבקובו בתלים השכת וורל חשרת מים קשור הענים חת בדורך:חתו ולא ענו עוד:התו זו בזו מרב עבים שהם כולאים מים תחשך הארץ: שמיניחת הוא:ונחתה כשת נח:שה גילוליה הכה חתים התאזרו וחתו: והנפעל כפני זרועתי פי ונפבר בזרועותי והיה ראוי להיות ונחתה בדג'וחוקל ככו ורחבה ונסבח אבל כי שם ארם נחתי אעפ׳ שהוא דוכה בזה השרש טוב הוא לשופו משרש נחת לפי שאין ענינו דוכה לזח הענין:אל תירא וגל

תחת:יחת אפרים בעם

ואפשר שנקראו כן לפי שמעשין אותן כשעושים אותם ודובה מלאכתן למלאכת החרוץ כדישה: משלי תילים זכרי אינב בחרוץ ומפז:בירקרק חרוץ:וחרוץ כשיש חוצות:ירפד חרוץ עלי טיש:ענין כלם זהב: וים אבנים שובות יקרות ובת'ר'יונה ויתכן להיות ויד חרוצים תעשיר :כפש הרוצים תדשן פזה דל הכוחרים הגדולי הזהביים חרק עלי בשביו: ויחרקו שן : שביו יחרק: חרק עלי שביםו: הוא הדוק בלומר בעלי הזהב: בי.החריש לה זוהחריש יעקב עד באם השנים בהתקצף חאדם לא אחריש בדיו: אל תחרש ממנו מזעוק אל ה'אלדינו והחרישו שו איים: בחריש לדעת: ויהי במחרים באהבתו כלומר ישתוק על פשעיך שעשית כבר באהבתו אותך: בדיך מתים יחרישו: גם הוא פרל אומד ופי לבדיך מתים יחרישו שעושים עצכם בחרשים בשמעם כזביך: וכן אמר ותלעג ואין מ מבלים בשר שהוא פעל יוצא וכן כלם מענין חרש כי השותק הוא כאלו אינו שומע מה ידברו האחרים ועושה על בחרש: והפעל הקל צורי אל תחרש בבני: ראית ה'אל תחרש בלומר אל תעשה עצמך כחרש :תחרשבה אותיהם והתאר לא תקרל חרש: ואזגי הרשים ווהשם חרש לאמר בשש בקדות כלומר הלכו כך בשתיקה שדיו עושים עצמם כחרשים שלא ירגישו בהם יוההתפעל ויתחרשו כל הלילה: ויתכן לפרש בזה הענין רוח שלים וזרישית כלובר חזקה שנעשו בני אדם כחרשים בהיותה : וכן תי שתיקתא: ועא על גבי חרשו חרשים לא תחרוש בשור ובחמור יחדו: לולי חרשתם בעגלתי על דרך משל: אם יחרש בבקרים: והשם בחריש ובקציר לחרוש חרישו : ושם הכלי שחורשין בו את מחרשתו ואת אתו לכחרשות ולאתים: והנפעל ציון שדה תחרש: ור'יונה פי'מזה הענין רוח קדים חרישית בלומר הרוח שהיא בזמן ההריש שהיא קרה ויבשה: חרושה על לוח לכם: חרותה: ועא' ואביו איש צרי חרש נחשתי. והתאר והרש לא ימצא ככל גבול ישראל: הפכל גסך חרש: וחרשים המה מאדם: חרשי משחית: וחרש בסמוך הריש פתוחה בי, הוא מן הדגושים ולולי הריש היה דגוש לכן לא נשתגה תגועתו בסמיכות כמשפט כל הדגושים: חרש ברזל: חרש עצים : מעשה חרש אכן: אלה הם סמוכים לפיכך הרש פתוחה: ומא'אבי גיא חרשים: כי חרשים היו : ההית בשוא ופתח והוא מן הקלים והשם ובחרשת אכן למלאת ובחרשת עץ: ויתכן להיות שם לומש כל חורש נחשת וברזל בפלס ואת היותר החרמנו כלומר מחדד כל אומנות נחשת וברזל: ואת קרדמו ואת מחרשתו כלי מוכן לכל מלאכת החורש ועא'אל תחרוש על רעך: חורשי און ייועץ וחכם חרשים בפלם חכמי עניגם ענין בחשבה ומזה הענין פעל כבד עליו שאול מהריש הרעה: ויתכן מזה הענין החרש והמסגר כלובר ה החכמים החשובים בעלי חכמה ועצה או יהיה מהעגין הראשון כלומר הגדולים שהיו שותקין העם ועושין עצמן כחרשים בדברם: וית אמניא ותרעיא: ועא וחרש כצל עניגו סעיף וקראו מצל לפי שצילו רחב וכן כעזוכת החרש והאמיר: בחרשת הגוים: וישב דוד בחרשה: ודוד בכדבר זיף בחרשה: ובחרשי בנה ברגיות ובגדלים תר ביער בחרשא: יבש כהרש כחי:וכלי חרש אשר תכושל בו בשש נקדות י אבניה כקיר חרשת פי שברו אבני החופה ככלי חרש: ויקח לנ את חרשיה תגרבי יעד השאיר חרש להתנדד בו לפי שהכה אותו השטן בשחין ינש היה צריך חרש להתגרד בו:ויש בפרשים ויקח לו ח חרש חלי הגרב היבש כמו ובגרב ובחרט פי בחר לעצמו איוב זה החלי ששמו חרש משאר החליים לפי ש שיהנה בו מעש בנרידה כי השטן קודם זה הודיעו שיברר בעצכן בייסורין אי זה חולי שיו צה וזה הפי רחוק ואפשר כי החולי נקרא כן בעבור שהוא יבש כחרסאו בעבור עצריך הרש להתגרד בו: תחתיו חדודי חרש ברגליות מזהירות כשמש מן האומר להרס ולא יזרחי הרות על הלוחות: כטעכ חקום תהרו השש תלדו קשיוחשש להבח כמו שפירשנו חרושה על לוח לכם: ירפה פעל יוצא או יהיה פעל עוכד בחבריו ופי'וחשש ירפה ופי ולשון להבח ירפה החשש: ושאול חשב להפיל את דוד:ואתם חשבתם ע חשב בלחבה ירפה וחשש הוא הקש הדק והגכבה: עלי רעה אלדים חשבה לטובה:כי עלי חשבו בחשבות: ויחשבה עלי לשכורה: יחשב תהום לשיבה פי' הרואה התהום לכן יחשבהו לשיבה: והכבד חשבתי ימי בקדם: ואחשבה לדעת זאת: מה תחשבון אל ה' :לב אדם יחשב דרבו: ואלי יחשבו י והאגיה חשבה להשבר פי חשבו אנשי האניה שתשבר האניה על דרך וכל הארץ באו מצרימה שפי'וכל אנשי הארץ ותרעב כל ארץ מצרים והדומים להם ענין מחשבה ידוע

: ולפי שהאומנות הוא דרך המחשבה אמרו כן בענין האומגות ולחשוב מחשבות: בעשה חשב:

תנא רוקם מעשה כחש: ולפיכך פרצוף אחד: במלאכת החשבון וחכפת הפילוכופיא

וחשב אפורתו בחמש נקודות: ויעש בירושלים חשבונות: ודגש השין לתפארת וככר כת הדומים לו בחלם

הדקדוק ואמר רול מאי דכתיב מעשה רקם כמעשה חשב אמר ר'אלעזר שרוקמין במקו שחושבי בכתניתא

ובקש

חושב מעשה אורג לפיבך שני פרצופין: ואברו ככו כן

שבין שתי חצרות חריצים ונעיצים והרכה פזה דברו בו:

חריצי החלב אמר בו התרגום גובגין דחלבא

י משני ב אינב איכז תילים ב מע ת ניפלח איוב ירמי ישעי חיי שמוש צפניה חיוב

תילים נ ישעיה משפטי ישעי יהושע טופטים תינים תצא שופטים עמים תפת שמוא ב מיפה יונה פרני מלכי שמנא ישניק ב ירמיק ישעיה צ' מבוה דה ב תפת ברמשית משלי איוב ישביה שמגאן מלעים

k; in ישעי שמוא כ׳ מ なっりか יחזקאל מלכים

איוב תוא ידמיה ישעיה ב

שמוא ניתי ירמי שופטי חיוב שלים ב'נחום משלי הנשע יונה

ניקהל תרומה תעה דה

תחת חרול יספחו: צכו פניו חרולי : יש מפרשי מן החלונות תרנום בעד החלון מן הרכא: כי הוא עשב דומה לקוצים אורטיגש בלעז ויש מפרטים שהוא הקרן שמעמידין בפרח שלו ה חרם ואת כל הגשמה החרים: והחרים ה'את לשון ים מערים: הגבינה קרדון בלעז: עריהם:פן תחריכו פי ולקחתם מן החרם:ושלא גוכר פועלו זובח לשדי והחר : והחרמתי את יחרם: כל חרם אשר יחרם מן האדם לא יפדה: פי רזל באדם היוצא ליהרג ואמר ערכי עלי או דמי עלי או א אדם אחר אמר עליו ערך זה עלי או דמי זה עלי אינו חייב כלום שהרי זה כמת הוא והמת אין לו ערך ואין לו דמים לפיכך אמר לא יפדה מות יומת כלומ' אחר שמות ימות אין לו פדיון: יהרם כל רכושו: - והשם בל חרם בישראל בשש נקודות: ועל עם חרמי למשפט ענין כלם ענין הריגה וכריתה והשחתה ואיבוד: ויש לצ' מזה איש חרמי וכן תי'נכר דחיב קטול וענין והחרים ה'את לשון ים,כצרים ענין כריתה וגזירה בענין לגוזר ים סוף לגזרים וענין כל חרם בישראל כל חרם אשר יחרים איש לה' מכל אשר לו אעפ' שאין הדבר משחת ו וכלה אצל המהרים אותו הוא כאלו משחת שלא יהנה ממנו: וקרוב לעני זה יצודו חרם יוהוא בחמש נקודו יגורהו בחרמו ישלחת את איש חרמי: משטח חרמי: מצודים וחרמים: עניגם מכמורות ורשתות יצודו בהם :או חרום או שרוע פירשו הזל חרום זה שחוטמו שקוע בין שתי העינים שכוחל שתי עיניו באחת: האובר לחרם ולא יזרח בשש נקדות יבטרם יבא החרסה ענינם השמש ומזה נקר' שער המזרחי בבית המקדש שער החרסית לפי שהיה מכוון כנגד זריחת השמש: וית ממנו מרמעלה החרס'עד דלא מיעל שכשא: ועא' ובגרב ובחרם והוא הגרב היבש נקרא חרש לפי שמהככין אותו בחרם כפו שאמר עם חרף בפשו למות: גלה ופרכם עצמו בכלחמה למות: וכן カフロ ויקח לו חרם להתגרד בו: פעמדת בגעיא: ויש קוראים אותה חטף קמץ ולאותה הקריאה בחרפם כפלשתים והחית יהיה מקור מן הקל יוש מפרשים בחרפה לשון חדוד: ובא כענין וכליותי אשתוגן כלומר בהתחמם לבם והתחדדם אליהם: ותרגום אשר העיו שנונים דגירוהי בחרפין ותרגום בחרב חדה בחרבא חריפא: בדברי הזל סכינא חריפא: והיא שפחה נחרפת לאיש מיועדת ומכורסמת: וכן בדברי הזל האימר חרובתי ביהודה חרי זו בקודשת. ופי רזל בשפחה כבענית חציה שפהה והציה בת חורין הכאורכת לעבד עברי הכתוב מדבר וזהו פי והפדה לא נפדתה פדויה ואינה פדויה: וכן בלשון גידוף לפי שהוא גירוי המומין ופרסומם חרפתי את מערכות ישראל: את בי חרפת וגרפת: כי לא אויב יחרפני. ופע הקל וחרפות חורפיך בפלו עלי: ואשיבה חורפי דבר: לא יחרף לבבי: ומזה לדעת המתרום בחרפם בפלשתים שתרגם כד חסידו פ פלשתאי ותרגום חרפה חסודא: וים לא יחרף לבבי פענין ביםי חורפי שענינו בימי נערותי: ואאזל פי לא יחרף לא יסוג אחור כלומר לא יסוג'אחור לבבי מאשר אמרתי כי לא חטאתי ובערבי יקרא מנרחראף הדבר הנסוג אחור יוהשם חרפה שברה לבי: חרפה וגדופה: והקבוץ ואלה לחרפות: וחרפות חורפיך: ועא'וכל בהמת האתץ עליו תחרף פי תעמד שם בימי החורף: וקיץ וחרף והכיתי בית החורף: מחרף עצל לא יחרש לא חרץ לבני ישראל לאיש את לשונו פי לא הניע איש מהם את חרץ פי מקור החורף ידוע: כוספת כלמד והשלישי לאכשלום והדומים לו:או פי׳ דאיש מבני ישראל כלומר אפי לאיש אחר מבני ישראל לא חרץ אחד מהם לשונו ואין צריך לומר לכלם ביחד: לא יהרץ בלב לשונו: אז תהרץ: ענין התנועה: והתאר מחשבות חרוץ אך לכותר: והון אדם יקר חרוץ פי כפו הפוך נהון אדם חרוץ יכרי ויש מפרשים חרוץ שם ופי היקר שבהון האדם הוא החריצות: ולרבים ויד חרוצים תעשיר: ונפש חרוצים תדשן בקמץ החית לפי שהוא מן הדגושים לולי הריש ענין הכל התנועה ופי חרוץ ח חרוצים אנשים הבתנועעים על שרפם ועושין מלאכתן ביושר ובמשפט שהם חרוצים גזריזים לקנות העולם הזה והעולם חבא והם הפך העצלים הרמאים כי ענין חרוץ גב' ענין גזירה ומשפט כמו כן משפטיך אתה ומזה עוד כי כלה ונחרצה ופי חרצת פי גזרת זכן בעמק החרוץ: ואמר בו התרגום במישר פילוג דינאי והכלה נחרצה: ודרך הנפעל בארנו בשרש חלה: אם חרוצים ים ו בשוא החית לפי שהוא פעולים כלוכר גזורים: כליון חרוץ כי לא בחרוץ יודש קצח פי במורג חרוץ שהוא מהתך ודש התבואה כמו שנאבר הנה שמתיך למורג חרוץ חדש והוא כלי שדשין בו התכואה והוא לוח עץ ואבנים דקות תחובות תחתיו לחתוך התכן להוציא התבואה מקליפתה ושם הכלי מורג חרוץ ופי למורג וחרוץ אעפ שהם כלי אחד אפשר שיהיה שינוי בין בורג וחרוץ: או יהיה פי חרוץ תאר למורג כלו המורג שהוא מחתך היטב והוא כלי גדול וכבד אין ראוי לדוש בו הקצח וזרע הדק לפיכך אמר כי לא בחרוץ יודש קצח: וכמוהו ובחריצי הברזל: בהרוצות

והברזל ענין הבל החתוך והכריתה : וכן או חרוץ או יבלת פי חתוך ופירשו רבו זל רים שלעין שנסדק או

נפגם או שפתו שנסדקה או נפגמה: ונכנתה רחוב וחרוץ : חפירה חרוצה בארץ: וכן כבשנה חריץ

איוב משלי

יהושע ישעיה ירמיה חקת יהושע כ משפטים בהקותי

> עורא קרח ישעיה מיַכים ישעיה

מיכה חבקוק מלכי 'חזקא קהלת אמנר איוב שופטים

> ידמיה שופטים תבוא פיפטים שתוא

> > קרושים

שמוא ישעי מילים ב' משלי איוב

תילים יחזקא ימעי' תילים ישעי נח עמוק משלי יהופעי

> בח שמול משלי ב' משלי משלי

מלכים יואל ישעיה אינב

> ישעיה ב' ישעיה

שמוא עמום

kyz

כמו מי ששכב בבקום חם ואחר כך בא בכקום קר זהו בעל עב שרא יוכל לסכול כן יעכת ויכניע זמיר עריצים עד שלא יוכלו לקום: ועא חרב לה ולגדעון. ויעט לו אהוד הרב ורה שתי פיות יקח לך חרב חדה תער הגו'בים: תשיגהו הרב בלי תקום בשש נקדות כל דבר ובורת יקרא חרב או ברול: או אכן החדודה כמו הרבות עורים דל הדודי העורים והוא שם כלל פעמים ופעם פרט על דסיף כמו ויעש לו אהוד חרב: וכתתו חרבותם לאתים והדומים להם: ועל התער קח לך חרב הדה וכן נקרא המקבת ש שבסתתין בו האבנים חרב: כי חרבך הנפת עליה ותחלוה: וכן הכש ל שמפילין בו הבנינים ומגדלותיך י יתץ בחרבותיו. הבתוצים אל הסוללות ואל החרב יבהרבותיהם טביב יוהפעל מזה הרבו כל פריה: חרוב והחרם עריהם: והנפעל בהרבו המלכים: והמקור שלא בזכר פועלו החרב נחרבו המלכים ומא והעיר הזאת תחרב: והגוים חרוב יחרבו: והערים הגושבות תחרבנה: לבען יחרבו ויאשמו: _ ויתכן מזה הענין ושערו הרבו מאד: והנפעל עיר נחרבת ועיריו בתוך ערים נחרבות: והכבד החריבו מלכי אשור החרבתי חוצותם ואת בחריב ארצבו:מהרסיך ומחריבין:בתוך ערים מחרבות:ושלא נזכר פעלו אמלאה החרבה: והתאר: חרב הוא מאין אדם אשר ירושלים הרבה: וגבנו החרבות בקמץ הריש והוא מַא` החרבות והנשמות והנהרסות: כן תהינה הערים ההרבות וקמץ החית בהם לתפארת: והשם וחדשו ערי חרב: לחרבות חרב שממה: - ובהא חנקכה ועריכס יהיו חרבה: ואתגך לחרבה: לחרבות הרב שממה: אבל בשעלים בחרבות הוא מא' האחד ממנו חרבה בשקל בסערה השמים ואפשר שהוא תאר ודרשו מחרבותיום ויהרגו ממכגרותיהם: ויפחדו תרגו ומחדרים אימה וכטווניא ח חרנ כלם ענין חרבה וידוע: וחרד הפוך ויחגרו וככר זכרניהו בשערו: חרנת מותא ויש לפרשו ככיו וחרד:כי ופחד: וכל העם חרדו אהריו: והרדו לרגעים יויהרד יצחק הרדה: והתאר מי ירא היה לבו חרד: החרדים אל דברו: והשם חרדה גדולה: ותהי לחרדת אלדים כל חרדה גדולה וכבר כתבנו ה הדומים לו בשרש אפל הרדת אדם יתן פוקש: והקבוץ חרדות ילבשו: והפעל הכבד וכל הפחגה החריד: ל להחריד את כוש בטח דל שהיה בטח ענינם ענין הפהד בתניעת הגוף כשיבא לאדם פחד פתאום יתנועע: בל גופו: ובענין התכועה מכלי פחד בדוע חרדת אריבו את כל החרדה הזאת: כלוכר התכועעת בעבורנו והסעת כליך כמקום למקום ופנית לנו מקום : וכן ויחרדו בנים מים: ויחרדו זקני העיר ויקראתו: כעפור מבערים פי׳ יבועו וכלם בסגול החית: אכל יחרדו האיין בשוא וכן כל העם חרדו אהריו ענין הנועה על הרועים חרה אפי: וחרה אפי בו: פן יחרה אף ה: והמקור בהרות אפם בנו: השיבות בהרון אפך: שאם היה שם היה דו לוכבר בחרון בקבץ החית כי איננו כפוך ואפך הוא ה הפעול: ודנפעל בני אמי בדרו בי:כל הנהרים בך. וההתפעל אל תתחר במרעים: אל תתחר במצליח דרכו בשקל אל תתנר: ויתכן שיהיה שרשו תחר אן תהרה ומשקל תתחר תפעל וזה נכון מכני פתחותו ואלו ה היה על משקל תתגר היה קמץ כמוהו: והפעל הבבד החרה החזיק: ויחר עלי אפו ענין הכל הכעס ועיקר הענין חמימות כי מרב החמימות יכעום האדם ופי החרה החזיק חמם עצמו להתחזק במראכה: והשם כי ח צוארך בהרוזים: ענקים חרון על כל המונה: תשלח חרונך: ומא'מה חרי האף הגדול הזה:: חרוזים וענקים: וכן פי ר ודם אכנים טובות וברגליות נקובות כחוברות כחוט והם נקרא ם יחוקל , יובה זל וארזים בכרכלתך האלף המורת חית וככר זכרנוהו בשרש ארו . וכן אמרו הזל פחרוזות שרדנים והם הדגים המחוברים יחד בחוט או כגבי וכזה נקרא לקצות בתי השירי שרם דוכים זה ד'זה בתכר'ית' כשלש ויצר אותו בהרט: וכתוב עליו בחרט אנוש: נשש נקדות הוא אותיות או כשתים הרוזים: תי בתב מצרש שכל אנוש יוכל לקרותו: והנכון כי לפיכך אכר עט סופרים: ופי בחרט אנוש בדרט אנוש להורות שיעשה המעשה מכש ולא יחשוב שתהיה כתיבה זו שמעוהו לכתוב במראה הנכואה לבד כמו שהם רוכ המעשים הנראים לנביאים במראה הנבואה לבד כמו ערום ויחף שצוה לישעיהו ואשת זגונים להושע ותגלחת ראש וזקן ליחזקאל והדומים להם כי כל המעשים האלה לא היו אלא כמראה הנבוא לבד: ויש מפרשים ויצר אותו בחרט בו פום בשני הריטים בשני כיסים: וכן הכט: חות וההריטים וכן נקרא לא יחרך רמיה צידו:פי הכים בערבי ברתח והחית בעברי נף בערבי בכקוכות רבים: לא יחרוך איש רמיה צידו: וענין הפסוק כתב אאזר שקנל כך פי בי דרך הצידי שיצודו העופר 🚺 שיעשו בויה בראש הכנף כדי שלא יברחו מידם ואינו מקצץ כנפיהם בעבור שישארו בכנפיהם והם נראים יפים למכרם ואותו הציד שהוא בעל רמיה לא ישאר צידו בידו עד אשר יעשה לו כויה כי קודם יעיף מידו וענין ההרוך ירוע במבו וזה על דרך משל על עושר וממון שיקכץ בחמם וברמיה כי במהרה יאבד וענין ההרוך ירוע

שנהעים ב יחזקא הינב יהנשע יטעיה יחוקא יתרנ יהצקא ירמיה ב ירמיה מלכים ב ירמי ישעי יחזן א ורמי יחוקש ביטעי צפניה שופטו שעי יחוקא ב ירמי עזרה יחזקא ישעי יחוקל בחק תי יחוקל יחוקא תינים ת נים

ים :מוא יחזקא תולרו שופי שמת ל ישעי תוורות שמוא משלי חוקא שישטי יהוקא מלכים הושע שמוחל הישע זכרי נצבי נאתחכן הילים תינים שיר ישעי מינים ב

עו יא אינב

יחוקש כשלו כבכים שיר

משא ישעיה

והמה בקשו השבובות רבים: ודגש השין לתפארת דול וכקש חכמה וחשבון:כי אין מעשה וחשבון: תחבולות וענינים על מעשה הבורא למה עשה כך ולמה היה כך והוא עשה אותו'ישר וכל מעשהו באמונה שיעם מ'כי ובענין המספר במוכן לפי שהמספר תלוי במהשבה. לא יחשב ה'לו עון: והנפעל אך לא יהשב אחם: בזקור מלכים י הכסף הנתן על ידם:והפעל הכבד וחשב את שני בכברו: ולא יהשבו את הצנשים:וההתפעל וכנוים לא יתחשב: וכרוב לעני זה לא חשב אנוש כלו לא הרגיש להם ולא השבם למאום וכמוהו נכזה ולא חשבנוהו כלק ישעי כ׳ ישעיה מלחבי תילים אשר כסף לא יחשבו ולחושבי שמו ה'יחשב לי כלום שיהשבו לפניו תפירותי ותהיגותי וירגיש אל העוני מוכים ואל הדלות שאני בו: ומזה אמרו דול לאיש נכבד אדני חשוב: והפעל אין ככף לא נחשב בימי שלמה קרת למאומה פי אין כסף לכל הכלים כי כלם היו זהב בעבור כי לא נהשב הכסף בימי שלמה למאומה:ונהשב אינב ישעיה ניבא צג לכם תרומתכם: מדוע נחשבנו כבהמה: כי במה נהשב הוא :הרא. נכריות נהשבנו לו : לא יחשב לו פגול יהי² דברי ישעיה מילים כ' לכען ציון לא אחשה: פן תחשה ממני ויחשו גליהם: ע :רפאים יחשבו אף הם כענקים: מעול': ואתם מחטים אל תעצלו: הלא אני מחטה ומעול ההלת ישעי שופטי ישעים עת לחשות: והפעל הככד החשיתי מלכים : גם אני אני ידעתי'החשו יש אומרים הוא צווי והיה ראוי להפתח והנכון שהוא עכר במשפטו ופּי בשאמר עזרא לחם גם אני ידעתי הם החשו שלא דברו אריו עוד: יאשר הוא פעל יוצא והלוים מחשים בכל העם כלם השר השמש בצאתו: חשך בעריפיה: וחשכה לכם מקכום: ותחשך הארץ: יוא ישער מיכה כא מילי ברחשית מיצים ישעיה בראות והשם והשך על פני תהום: יגיה חשכי: ובתוכפת כם והיה בכחע ך מעשיהם:מידעי מחשך: בּי כאלו מידעי בכקום חשך שלא אראם ולא יבאו לבקרני ואני חולה: במהטכים מינים איכה תילים משלי הושיבני כי מלאו מחשבי ארץ הם הנחותים מבני אדם שהם כהשך: וכן כל יתיצב לפני חשוכים תאר בפרם ערומים ותרגום ומן העם הדרים ומן עכא חשביא: דלות ורעות חשיכן ובישן יומא השם כהשיכה כ תילים תינים ירמיה באורה: ונכתבה יוד המשך אהר הצרי והסמוך השכת מים: והקבוץ בלשון זכרים אשר הרך השכים: והבעל טמום ירמי חו"ים הכבד והחשכתי לארץ ביום אור: בטרם יחשיך: גם חשך לא יחשיך צביך בי לא יחשיך דבר בביך: - שלה ח תינו נישב שמנג ישעיה ולא חשך ככני מאוכה: ואת עבדו חשך כרעה! כורדף כלי חשך פי שו א אינב ב'עורא ומפגי לא חשבו רוק: אשר חשכתי לעת צר: חשבת למטה מעוגיבו בי'ם: מניש משל נירא מבעת מעוביבו מלתתנו למטה ומלגמלנו כעונינו: גם מזדים חשוך עבדך: חושך שפתיו בשכיל: ואחשוך ג ישעי משי גם אגכי אוהך: קרא בגרון אל תחשוך פי'אל תחשוך הקריאה: וכן ועדיק יתן ולא יחשך: ולא יחשך הכתן: כי כלם פעלים יוצאים:אבל וגיד שפתי יחשך ידמה שהוא פעל עובד והגפעל לא יחשך כאבי כולם ענין מיוב ב יחוקא מניעה: וכתחפנחם חשך היום פי'ר'יונה כמו חשך השמש ולא נכצא זה ההפך בלשו' הקדש אך פּי'ככשכעו בענין ק בניעה ויש בו מלה נסתרת והוא אורו כלומר מנע היום אורו ואמר זה לרב הצרה שתבא להם: כל הנחשלים אחריך. הפוך מן ניחלש יהושע: ודומה לו בלשון ארמי ב הדק וחשלי דוכדן תבח דני מרופה תנום לאפד ולחשן: השן משפט: קראו חשן משפט לפי שהיו עליו האורים והתומים שהיו וש ניה ורמות חשף האת זרוע קדשו: חשפתי שוליךי בודיעים משפט האדם כשהיו שואלים בהסי ישעיה יחוקא ישעים רורועף חשופה השפי שובל :פא הפעל בסגול והשופי שת כמו חשופים וכן וקרע לו חלוני: יניל מילים ניכא יחשף חשפה והשליך: ויחשוף יערות בסגול: והשם מחשף הלבן ענין כלב ענן גדוי: ובעגיינם על דרך: ישעיה ההשאלה ולחשוף מים מנבא כלו לקחת מים מגבא ואבר גבא שאין בו רק מעט מים ואין אדם יכול לקחת <u>בים מבנו בכלי גדול בי אם בשבר כלי שיכול לסמוך שפתי השבירה בקרקע ווגבא ויקח מעש המים שבו ו</u> וכשלקח המים מן הגבא הנה נשאר הגבא חשוף ומגולה לפיכך אכר לחשיף או לפי שהמים הן בסתר בנבא וכשלוקח אותם הוא בגלה אותם: וכן לחשף חמשים פורה כלומר לקהת כל התירוש עד שלא ישאר ביקב מלנים בלום ונמצא כי החמשים שהיה חושב לא תהיה כי אם עשרה. כשני חשיפי עזים אכר בו התרגום כתרין גזרי ואתחין יישוח חשק ה'בכם: השקה נפשו בבתכם: והשם ואת עזים כלוכר כני עדרים קטנים מן העזים: מובים פקורי כ' חפץ וידוע הוא:ומעכי זה וחטק אות' מחושקי' בל חשק שלכה בהכש נקרות עניגם כענין פה די בסף וחשוקיהם כסף ענין הדוק ודבוק כי היו לעמודים חוטי כסף מדובקים ומקושרים בהם סביב כמו ש מלכ ז כ" וחשוקים וחשוריהם שעושין בחביות העץ להדק אותם והשם וחשוקיהם הכר"בוצק: הכל פוצק: ענין קשור וכן השרת מים וכמקומו כתלים השכת וורל חשרת פים קשור העבים יימיה אינב ירמיה את מדורך: חתו ולא ענו עוד: התו זו בזו ברב עבים שהם כולאים מים תחשך הארץ: דתת ירמי ישעי מלוב מלים שמי ביחת הוא: ונחתה קשת נח: שה גילוליה הכה חתים התאזרו וחתו: והנפעל כוכני זרועתי פי וגשבר בזרועותי והיה ראוי להיות ונחתה כדג'והוקל בכו ורחכו: ונסכח אכל כי שם ארם נחתי' מלכים אטפ' שהוא דובה בזה השרש טוב הוא לשומו משרש בחת לפי שאין ענינו דומה לזה הענין:אל תירא ואל

רלר שניה

משלי תילים וברי אינב י משני ב' אינב איב ז תילים ב מע.תוישלח איוב ידמי ישעי חיי שמוש צפניה חיוב

ישעיה משפעי ישעי יהושנ ט,פטים תינים תצא שופטים עמים תפח שמוא נ מיפה יונה ירני מליכי שמוא ישניה ב ירמיה ישעיה צ' מכוה דה ב תפה ברפשית משלי איוב ישביה שמגאן מלנים

יחזקא יםעי שמוא ב ה תי לים ע יחזקחל מלכים

איוב תוא ירמיה ישעיה ב

שמוא ניתי ירמי שופטי חיוב

חריצי החלב אמר בו התרגום גובנין דחלבא שכין שתי חצרות חריצים ונעיצים והרבה מזה דברו בו: ואפשר שנקראו כן לפי שמעשין אותן כשעושים אותם ודומה מלאכתן למואכת החרוץ בדישה: מחרוץ ומפז:בירקרק חרוץ:וחרוץ כטיט חוצות:ירפד חרוץ עלי טיט:ענין כלם זהב: דים אבנים טובות יקרות ובת'ר'יונה ויתכן להיות ויד חרוצים תעשיר :כפש הרוצים תדשן מזה דל הכוחרים הגדולי הזהביים חרק עלי בשניו: ויחרק: שן: שניו יחרק: חרק עלי שנימו: הוא הדוק בלומר בעלי הזהב: בי החריש לה זוהחריש יעקב עד באם השנים בהתקצף חאדם לא אחריש בדיו: אל תחרש ממנו מזעוק אל ה'אלדינו והחרישו שו איים: מחריש לדעת: זיתי: כמחרים באהבתו כלובר ישתוק על פשעיך שעשית כבר באהבתו אותך: בדיך מתים יחרישו: גם הוא פרלשיומד ופי לבדיך מתים יחרישו שעושים עצנים בחרשים בשמעם כזביך: וכן אמר ותלעג ואין מ מכלים ביר שהוא פעל יוצא וכן כלם מענין הרש כי השותק הוא כאלו אינו שומע מה ידברו האחרים ועושה עלפרבחרש: והפעל הקל צורי אל תחרש במני: ראית ה'אל תחרש כלומר אל תעשה עצמך כחרש יתחרשנת אלביהם והתאר לא תקרל חרש: ואזני הרשים :והשם חרש לאמר בשש נקדות כרומר הלכו כך בשתיקה שהיו עושים עצמם כחרשים שלא ירגישו בהם יוההתפעל ויתחרשו כל הלילה: ויתכן לפרש בזה הענין רוח שדים חרישית כלוכר חזקה שנעשו בני אדם בחרשים בהיותה :וכן תי שתיקתא: ועא' על גבי חרשו חרשים: לא תחרוש בשור ובחמור יחדו: לולי חרשתם בעגלתי על דרך משל: אם יחרש בבקרים: והשם בחריש ובקציר לחרוש חרישו : ושם הכלי שחורשין בו את מחרשתו ואת אתו למחרשות ולאתים: והבפעל ציון שדה תחרש:ור ׄיוכה פי מזה העבין רוח קדים חרישית כלומר הרוח שהיא בזמן ההריש שהיא קרה ויבשה: חרושה על לוח לבם: חרותה: ועא' ואביו איש צרי חרש נחשתי והתאר והרש לא ימצא בכל גבול ישראל : הפכל גסך חרש: וחרשים המה מאדב: חרשי משחית: וחרש בסמוך הריש פתוחה בי הוא מן הדגושים ולולי הריש היה דגוש לכן לא נשתגה תגועתו בסמיכות כמשפט כל הדגושים: חרש ברזל: חרש עצים : מעשה חרש אבן:אלה הם סמוכים לפיכך הרש פתוחה: ומא'אבי גיא חרשים: כי חרשים היו :ההית בשוא ופתח והוא מן הקלים והשם ובחרשת אכן למלאת ובחרשת עץ: ויתכן להיות שם לוטש כל חורש נחשת וברזול בפלס ואת היותר החרמבו כלומר מחדד כל אומנות נחשת וברזול: ואת כרדמו ואת מחרשתו בילי מוכן לכל מלאכת החורש יועא אל תחרוש על רעך: חורשי און ייועץ וחכם חרשים בפלם חכמי עניגם ענין בחשבה ומזה הענין פעל כבד עליו שאול מהריש הרעה: ויתכן מזה הענין החרש והמסגר כלובר ה

ומגדלים תר ביער בחרשא: יבש כהרש כחי: וכלי חרש אשר תכושל בו בשש נקדות ו אנניה כקיר חרשת פי שברו אבני החופה ככלי חרש: ניקח לו את חרשיה תגרמי עד השאיר חרש להתגרד בו לפי שהכה אותו השטן בשחין ינש היה צריך חרש להתגרד בו:ויש בפרשים ויקח לו ח חרש חלי הגרב היבש במו ובגרב ובחרט פי בחר לעצמו איוב זה החלי ששמו חרש משאר החליים לפי ש שיהנה בו מעש בגרידה כי השטן קודם זה הודיעו שיברר בעצכו בייסורין אי זה חולי שיו צה וזה הפי'רחוק ואפשר כי החולי נקרא כן בעבור שהוא יבש כחרם או בעבור כצריך הרש להתגרד בו: תחתיו חדודי חרש םרגליות מזהירות כשמש מן האומר להרס ולא יזרחי הרות על הלוחות: בטעם חקום כמו שפירטנו חרושה על לוח לכם: תררו השש תלדו קשיוחשש להבת ירפה פעל יוצא או יהיה פעל עוכד בחבריו ופי'וחשש ירפה ופי ולשון להבה ירפה החשש: ושאול חשב להפיל את דוד:ואתם חשבתם ע בחשבות: ויחשבה עלי לשכורה: יחשב תהום

החכמים החשובים בעלי חכמה ועצה או יהיה בהענין הראשון כלומר הגדולים שהיו שותקין העם ועושין עצמן כחרשים בדברם: וית אמניא והרעיא: ועא וחרש כעל עגינו סעיף וקראו מצל רפי שצילו רחב וכן

כעזובת החרש והאמיר: בחרשת הגוים: וישב דוד בחרשה: ודוד במדכר זיף בחרשה: ובחרשי בנה ברגיות

בלחבה ירפה וחשש הוא הקש הדק והגכבה: השב עלי רעה אלדים חשבה לשובה:כי עלי חשבו לשיבה פי הרו אה התהום לכן יחשבהו לשיבה: והכבד חשבתי ימי בקדם: ואחשבה לדעת זאת: מה תחשבון אל ה' : לב אדם יחשב דרבו: ואלי יחשבו יוהאניה חשבה להשבר פי חשבו אנשי האביה שתשבר האניה על דרך וכל הארץ באו מצרימה שפי וכל אנשי הארץ ותרעב כל ארץ מצרים והדומים להם ענין פחשבח ידוע : ולפי שהאומנות הוא דרך המחשבה אפרו כן בענין האומנות ולחשוב מחשבות: בעשה חשב: וחשב אפורתו בחמש נקודות: ויעש בירושלים חשבונות: ודגש השין לתפארת וכבר כת'הדובים לו בחלק הדקדוק ואמר הזל מאי דכתיב מעשה רקם כמעשה חשב אמר ר'אלעזר שרוקמין במקו שחושבי בכתניתא

חושב מעשה אורג רפיכך שני פרצופין: ואטרו ככו כן במלאכת החשבון וחכסת הפילוסופיא ובקש

ומכני תוכב חוחן משה לפי שבצא ויאכר: אתן למלך: וכתב רבי יונה כי אחי האשה יקרא לבעו הדותן משה לחובב בן רעואל המדיני ואם ותבאנה אל רעואל אביהן דומה לו כי רעואל הוא יתרו וחובב בן יתרו ורא יתכן לפרש כך כי הלא אכר לו כי על כן ידעת חנותינו בכדבר והיית לנו לעיגים: ויתרו הוא שהיה ע עמהם במדבר כמו שאמ' וישמע יתרו בהן מדין וגו' אבל הנבון כי חובב הוא יתרו ורעואל"אבי יתרו ומה שאם אל רעואל אביהן הוא אבי אביהן כי כן דרך הלשון לקרוא לאבי אביו אביו ולכן בנו בנו ביום חתונתו: כלום ביום הופתו שהוא יום שבעשה חתן ואז יקרא חתן מפני הסמיכה אל חתגו יקול התן: והוא כחתן יוצא מחופתו כי חתן דמים אתה לי נראה מסברא כי כמו שהיו קוראי לאדם ביום חופתו חתן כך היו קוראים לתיכוק ביום המולו חתן כי עקר מלת חתן היא עניין התחדש בשמחה ובבן שתתחדש ה השמחה ביום החופה כן תתחדש השמחה ביום המילה ופי'כי חתן דמים אתה לי אמר בתחלה ויהי בדרך במלון ויבקש המיתו כלום שבקש המלאך להמית את משה מפני שלא מל אליעזר בגו • הרגיש משה כי ב בעובש המילה היה יצוה צפורה למול אותו כי הוא לא היה יכול מכני החולי שהיה כבד עליו ותקח צפורה צר ותכרות את ערלת בנה ותגע לרגליו פי לרגלי משה כלום אם מפני העונש הזה נחלית הנה דם הבילה ותאמר כי חתן דמים יפי במולה את כנה אמרה כי חתן דמים אתה לי כלומ' נעשיתה לי היום חתן לדמים ו ולהריגת בעלי וכשהגיעה מדם המילה לרגלי משה ורפה ההולי מנכו אז הכירה ואמרה חתן דמים למולות: בלום אתה שקראתיך חתן דמים אינך חתן לדמי ההרינה כי אם לדמי המולות: ומי ישיבנו והשם אף היא כחתף תארב יבשש נקודות עניינם כעניין הטיפה בטית חטף: וכף כחחף כף האמיתי כמו כף השבע'לי ביום ורל בי בעת שתוכל לחתף ולקחת תארב: חתר בחשך בתים. ואחתר בקיר: אם יחתרו בשאול: חתר נא בקיר: והשם אם במחתרת ימצא הגבב עניינם בעניין חפירה' וכזה ויחתרו האנשי להשיב אל היבשה: פי' שהשליבו הברזלי' שקורין אנקורש והיו חותרין בהם בקרקע הים להוציא הספינה אל היבשה או ויחתרו במחשבותם כלום חקרו וחפשו עלות ותחבולות שיוכלו להוציא הכפינה אל היבשה: וים׳, ויחתרו במשוטו׳ לפי שבעלי המשוטו׳ דומי׳ לחופרים חבצלת השרון: התיון קתיו הנקב בתיו שושב ואשר הם בגי ארבע אותיות רוסא בלעז: זקכלי העמקים והיא הנקראת ורד בלשון רזל אכלילי תאר: והשם חכלילות עינים: עניינם עניין אדביכות העינים כרוב שתות מצור החלמיש: מצור החזק והתקיף: מחלמיש צור סמוך רל מן חזק הצורים והוא כמו יפול לשון חלמיש אלא על צור אבר בלי זבר צור: בהלמיש שלח תולעת שני: שני התולעת ולפי שלא ידו:שמתי פני כהלבישי חבמק ושקמותם בחנמל: הוא מין ממיני הברד ורבי מעדיה תרגם אותו החזק שקורין לו בלעז קישו שמשבר פרחי האילנו' ומיבש הלהלוח בערבי אל צקיע והוא הקרח ועגול: ולדעת אנקלו שתרג' מקלף הוא כן בחשוף חלבן: ועין הפעל דוספס דק בחוספס: פגלגל, ובל חרטום ואת ההרגול מין ממיני הארבה: חרטם ככו שאכר כבו מכשפים אלא שחלוקים כחכמתם ואשף: ולא יכלו החרטומי לחרטומי ולאשפים ולמכשפים וכת'ר'אברהם בן עזרא זול כי החרטומי הם חכמי התולדת היודעי העיקרי <u>ותולדת כל דבר וכל מעשים שיעשי בלא: לפי קרא להם נכוכדו ער כעכור שהם יודעי עיקר החלופו' ואיך</u> וחרמש לא רביף: מגל . חרצב פתח הרצובות תראה הגפש דכיונות כלילה: חרע דות למותם פי שלא יבאו להם יסורים רשע: קשרים ואכרים: וכן אין מחרצנים ועד זג הם הגרעיני הפניבים דור אין מחרצנים ועד זג הם הגרעיני הפניבים דור און שלו ראה מתוך האש וכן אמ מותם כי בכרגוע ובנחת ימותו ותחלואים בעת כעין החשמל:מלאך ששמו כך: רזל מעשה בתינוק שהיה דורש במעשר כרככה והיה כבין החשמל ויצא אש כחשמל ואכלתו ועוד אם כי הכלה מורכבת באכרם מאי חשמל אם רב יהודה חיות אש במללות עתים חשות עתים ככמלות: בשעה שהדבור יוצא מפי הקבה חשות בשעה שאין הדבור יוצא מפי הקבה במדרות כרום בשבהות ובהדרות ה'ית' ויתכן שיהיה חשמל שם העין שהוא קרוב לעין האש בי אם כעין החשמל מתוך האש ואמ' כעין חשמל כמראה אש בית לה סביב מכראה מתניו ולמעלה: ואמ' במרא' השניה יאתיו חשמנים מני מערים: אנשי גדולים חשמז וממתניו ולמעלה כמראה זוהר כעין החשמלה : או הוא שם לפשפחה גדולה ששכם כך: ונגידים: כמו שנקרא מתתיה כהן גדול חשמונאי

יחוקא מילי

שמוא שופטים

בהעלותר

פיר ירמים

תילים

שמות

אינב

משלר

ניתי

מכני

עקב החזינג

(ישעיה מיני

כפלח שמיני דניא

かつらり

דביאל

מילים

kpin

かにつ

תבל ישניה

חינ יחיק עמנ יחוק משפטי

נשלמה

פירשתים בשרש האלף: החית אות

אחשתרנים אחשדרפנים מעם וברגע שאול יחתו לא יראו עוד ולא יחתו וצדקתי לא תחת: בלומר לא תשבר ולא תתכשל: והפעל הבבד החתות כיום מדין: ובוז משפחות יחיתני: פן אחתך: ושד בהמות יחיתן: הנח תמורת הדגש כי הרצוי בו בררך חבריו יחיתן בדגש התיו והפי שפי בו ר'יונה נכון שפי מה שאמר למעלה כי המס לבנון יכסך אמ׳ למלך בכל החמם שעשית ללבנון שהוא ארץ ישראל יכסה אותך כלומר ישוב חמכך בראשך אחר שעשית כמה רעות לסוף ישובו ויחולו על ראשך כי כן שד בהמות יחיתן בי השד שיעשו החיות בטרפם טרף רב ימים רבים ולכסוף פעם אחת יאספו עליהם ררבה אנשים ויחתו ויהרגו אותם כן אתה כל החמם שעשית כ כמה שנים ישוב עליך בפעם אחת הכל ויכסך ויפה פי' :אכל מה שכתב אותו שרש בפני עצמו בשרש חית אינו נכון אחר שמצאנו שרש חתת טוב הוא לשומו משרשו ומענינו והנח שבא תמורת הדגש אין תמה כי כן דרך הלשון במקומות הרבה ואם שרש יחיתן חית טוב שיהיה שם במנו אל תתן לחית נפש תורך: אבל לפי שהיוד פתוחה ידמה שהיא מלה סמוכה לא שתהיה התיו שרש וכבר פרשנותו בשרש חיה: ניל' הפסוק פי אחר עוד כי לפי מה שדמה ארץ ישראל ללבנון שהוא יער מלא עצים דמה השוכנים בה לחיות שדרכן ל לשכן בלבנון כמו שאם ולבנון אין די בער וחיתו אין די עולה ויוד יחיתן היא למלך בבל ופי הפסוק החבס שעשית לארץ ישראל והשוד שעשית לשוכנים בה שהחתות אותם יכסך ובפלם התשלום והתחתי אז ע עילם: וכבד אחר וחתתגי בחלומות: ושלא בזכר פעלו ונלכדו גבוריה חתתה קשתותם: והחרק במקום שרק כמו ופתחו שעריך תמיד : לא פתחה אזגך מאתנן זונה קבצה: ויש לפר' עוד חתתה כמשמעו מפע'הדגוש ומלת חתתה שבה אל בכל כלומר כאילו היא חתתה בחטאתיה קשתות גבוריה וזה הפי הוא הנכון והשם לבלי חת: ואפשר שהוא פעל עבר: ובמשקל השלם תיראו חתת ותיראוי ובמא' ויהי חתת אד'דים הראוי חתתת בפלס צדקת ה' ובמא'כי חתית גבורים כארץ חיים: בחתתם מגבורתם בושים: ובתוספת מם בחתת דלים רישח ובמא בהכפל הפא וחתחתים כדרך כלומר שברים ומורא יבא להם לזקנים בדרך שלא יכלו ל כי נחלים אתה חותה על ראשו: היחתה איש לה: ד מרב חלש זקנתם וכלם ענין שבירהי במבין בפלם ותתע משפשם תחתה תתעה:יחתך אש בהיקו לחתות אש מיקוד תחת גערה זיכחך מאהל עניגם ענין לקיחה: ויתכן תחת משרש נחת כלומר תרד ותחול הגערה במבין: והשם קח את המחתה: כלי לחתות בו האש ומלקחיה ומחתותיה היו מחתות המנורה לחתות בהן אפר הפתילות שדלקו בחתך על עפר ועל עיר קדשף פי בגזר: ורול , הרגילו בזה הלשון באמרם בלילה וכבו: בשר במקום חתך וזולת אלו הרבה: חתיכה של וערפל חתולתוי והחתל לא חתלת: לשום חיתול: ענינם עני חביש ועטיפה: ואכתב בספר ואחתם: והוא משל על בנות ישראל שנשמרות אתום בערור פשעי: מעין חתום כמו שאמר גל געול מהזנות או משל על כל ישראל כלו שלא יזנו אחרי אלדים אחרים יאתה חותם תכנית כלומר אתה חותם ח התכנית ומשלימו כי בך הוא חתום כלו: ובעד ככבים יחתם כאילו חתם עליהם ויםתירם במו שהחותם מסתיר הספר: ביד כל אדם יחתם יש מפרשים על הגשם שזכר שהגשם יסגיר וימנעם לצאת לדעת כל אנשי מעשהו בלומר מעשהו בשדה יום על הקור שיסגר ביד כל אדם שלא יוכל לעשות מעשהו מפני הקרירות: ויש פירושים אחרים אכל אלו קרובים לענין הפסוקים: וחנפע׳ ונחתם כטבעת המלך ולגזרת פעול ונחתום בטבעת המלך והוא בינוני: והשם שימני בחותם על לבך פי בחותם על היד כן שימני על לבך ועל זרועך ש שלא תסירני משם כמו השבעת שחותמין בו הכתבים שלא יסור מן היד שיהא מזומן לחתום בו:וכן חותכך ופתילך: וכת'אונקלום עזקתך והפעל הכבד או החתים בשרו מזובו כלו שסתם הזוב פ' האמה וסגר אותה מרוב עביו כי פי זוב ושכבת זרע על שני פנים האחד ריר שהוא יורד צלול והאחד שיהא עב ומרוב עביו יסנר פי האמה: וכבד אחר יומם חתמו למו כלום ביום יעשו חותם וסימן הגבנים בבותלים ובלילה יחתרו באותו מקום שחתמו : וים יומם חתמו למו יסגרו למו שהם נסגרים ביום שלא יראם אדם וזהו לא ידעו אור והכלל בי ענין השרש הזה הוא ענין סגירה ולפי שהחותם הוא סוגר הספר נקרא כן וכן הקשירות שיעשה: אדם על הדברי להסתירם נקרא חותם כמו שאמרו דול חותבות שבקרקע מתיר אבל לא מפקיע ולא חותך: ושבכלים מתיר ומפקיעוחותך אחד שבת ואחד יום טוב:ולפי נקרא המשלים חותם כאילו הנא סוגר הדבר שאין בו עוד לפי נא אתה חותם תכנית וכן אם הפותח במשנה והחותם כתורה מברך לפניה ולאחריה: לפי נקראת כתיבת העדים בספר חתימה כמו שא' עד שיאמר לסופר ויכתוב ולעדים ויחתמו וזולת זה הרבה ל לפי שהעדים הם השלמת השטר וסגירתו שאין אחריהם דבר: ועתה התחתן במלך. לא תתחתן בם: ויתחתן לאחאב: והתחתבו אותבו: ונקר אבי אשת חאד' חותן:חותן משה:ויחזק בן הותנו: ואמה חותנת : ארור שוכב עם חותנתו והוא נקרא חתן להם עוד מי לך פה חתך ובניך ובנותיך: שמשון חתן התיפני:כי אהיה

לי אינב ירמר ישעיה ישעי ארנב ירמיה חבקוק

תילים

ירמיה אינבירמיה

חלים שלים בילים יחוקל ב'תשלי שלים בילים ישעי'תשלי תילים

קרת פרומה רכיא ה'וכ יחזקא ב'ירמיה היוב פיר יחזקא היוב היוב

אסתר ב' שיד יישב מטרע אינב

> 'שמואל גאתחכן מלכי' נישלת יתרו שופטים תכוא גירא שופטי

שור אודם פטדה: טורי אבן. שלשה טורי גזית: וטור ברותות ארזים: ושור בחז תצוה ב מלבים ג' בחלב: לארבעתם שירת כסף : פי שורות ומערכות ועוד נזכרגו בשרש טיר: 715 סביב בנשר ישוש עלי אכל : פי'יחוש תרגום בנשר חש לאכול בנשרא דטאים למיכל . מיוב בלשון רכים כמטחוי קשת: פי׳ כהורות החץ במשיכת הקשת כלומ׳ טעור מרוצת החץ והוא שם נירם ור יונה בי שהוא פעל ויאפר מפנו כל בניין הרגוש פיח טיחותי וגו מטחו פטחוים ובספוך מטחוי קשת בהעלותר פופטים וטחנו ברחים: ויהי טוחן בבית ופי היא הרחיקה ממנו כמו שמרחיקין מושכי החץ בירותם: טחז תשח"ישעיה שחיבתו: קחי רחים ושחגי קבחי האסורים יושחן עד אשר דק כלום שף אותו בפצירה פים וזו היא על שם סופו כמו וגם אפיתי על גחליו לחם והדומים להם כמו שכתבנו: ובטלו הטוחנות. והם השנים הגסות gala שהם פוחנות המאכל: ואכות אותו טחון מקור: וכן בחורים טחון נשאו בפלם עמוד פתח האהל: כלומר ל עקב איפת לטחון נשאו:או יהיה טחון שם וכהגדה אום כי טחון שם הרחים : וכן אברו אין רחים בבבל: ודעת אנקלו בי ואכות אותו פחון שם לפצירה פים שתרגו' ושפית יתיה בשופינה ותהיה בית השמוש חסרה והוא כמו שקב ואכות אותו בטחון וכא בשפל קול הטחנה פי קול טחנת השנים ומזה העניין תטחן לאחר אשתי • כלושר קהלת אינב תעבד אחרים או הוא על דרך כבוד כיבוי למשגל והראיה מה שאם אהריו ועליה יברעון אחרין : ופבי עניים בשחין מצרים ובטחורים: ישעיה תבח תטחבו:תכו ותכתתו כי הטחנה היא כתיתת הריחים זו בזו לטיטפות בין עיניכם פירו לשון שמוא עקב וישתרו להם שחורים. הוא חלי התחתוניות: סטק והיו שאם רול לא בטוטפת ולא בסנבטין ואם טוטפת טוטפות הוא כמו ציץ שקושרין על המצח כמו אר אבהו המקפת מאזן לאזן ויש שהוא נקשר על הזרוע כמו שאם התרגום ואצעדה אשר על זרועו וטיטפת דעל דרעוהי וזה טושפת הכתו בתורה ידוע והוא הנקר בדברי רזל תפילין ואמ שהם ד'בתי תפילין של הראש וסמכו בזה אחר הקבלה על לשון טטפת כמו שאמ טט בגדפי שתים פת באפרקי שתים: ופי בין עיניך בנובה הראש מקום שמוחו של תיבוק רופם שהוא מכוון כנגד בין העינים וכן פי לא תשימו קרחה הצילני בטיט: רפש ושיט ידוע , ומזה ומכביד עליו עב שיט והיא מלה אחת מילים חבקוק ב' וה'הטיל רוח סערה אל הים: ניטילו את עב ומן טיט רל רבוי הטיט: והשלתי אתכם מעל הארץ וישל שאול את י.כה ירמיה שמוא חכלים אשר באביה אל הים: שאוני והטילוני אל הים: החבית עליו להכותו: ושלא בזבר פעלו מדוע הוטלו: חגם אל בראיו יוטל: בחיק יוטל את הגורל עניין ה ירמיה איוב משלי הסעה והשלכה והביא ר'יונה בזה השרש הן איים כדק יטול מכניין נפעל ויתכן שהוא משרש נטל וכזה ישנית העביין בהכפל הפא והלמד הנה ה מטלטלך טלטלה נבר: עניין הנסיעה והנעה : ורזל הרגילו הרבח כלטון טלטול: ואם על זה הפסוק טלטולא דגברא קשה מדאיתתא לפי שהאשה תמצא יותר ברחמים כן האיש ל לחלשתה: ואעפ' שעל דרך הדקדוק היה לו לום פלטלת הלא הראיתיך בפוחו בחלק הדקדוק כפו עריה בשת יוענדה צדק וזולתם: ואאזל פי נבר תאר לשלשלה כאלו אם שלשל נדול והא שלשלה אינה לנקבה אך היא בוספת ולפי דעתי כי כלת גבר היא קריאה כלום אתה הגבר הנה ה'מטלטלך טלטלה ועטך עטה תהי שירתם נשמה: ב וקראו גבר לפי שהיה מתגאה ומתגבר כמו שאמ'חצבי מרום קברו: מלך עשוים טירות טירות שוה בחצריהם וכטירותם :פי צרמון ונקר הארמון כן לפי שכוונלי הארמון בשוה באכני נזית כי הפור הוא הנקרא בדברי רול גדבך והאומנין קורין בראש הנדכך: וכן שורי גזית:ו מלכים וטור ברותות ארזים הן נדבבין וית סדרין וכן תי ומכשלות עשו בתחת הטירות סביב : מלרע לנדבכיא: מ'כי יחוקא לפי נקרא הארמון שירה: אכל שירת כסף: אין פי ארמון לפי דעתי אבל פי כותל כמו שאם לוח ארז: ור׳ פיק יונה פי בעניין ארבון והכדיל טור וטיר בעניין ובשרש ולפי דעתי כי הוא עניין אחד ושרש אחדי הוא יבנגו ויטללגו פי יסכהו כלום ישים עליו תקרה: וכן אם רול לסוכה מטללתא וכן תרנום עזרא בסוכות במשליא ותרגום בעל קורתי בשלל שירותי: ועא בי של אורות שלך: נמלא . של: ישעיה שיר אם השמים יתכו טלם: הדגש לחסרון הכפל ולשון רבים טלים או טלל ם על משקל צללים: ורמ ה ניצא ב' בקוד וטלוא: העקודים והטלואים: הבקודות והטלואות: הוא רושם הכתמים הגדורים כי בקוד הוא רושם הכתמים הקשבים נקידות נקידות : וטלוא הוא שכתמיו רחבי' : וכן ונעלות בלות ומפולאות : שהן יהושע מתוקנות בחתיכות עור עליהן במקום כליתן וכן אמ'רזל לחתיכת עיר בטלאי על גבי פלאי וכן לחתיכת בגד בש ית וכן ידמו כתמי הגוונין חתיכות חתיכות: ותעשי לך במות שלואות: כלום בגדי מגווני חרבה: יחוקא ויתכן להיות משורש זה: זאב ושלה שלה חלב אחד ואעפ שכתו בהא לפי שמצאנו קבוצו באלף: ובזרועו יקבץ טלאי': ואעפ' שהיה מן הדין להיות למד שלאי' בצירי כמו שאר בעלי האלף כמו מן צמא צמאים טמא שמאים בא בקפץ כמו תהגו אך נכאים: מן נכה רנלים: ואם תאמר כי שרשו שלה בהא ואלף שלאים מופרת ביוד כאלף ועפי תלואים הוא רחוק לפי שהשרש הזה באלף נפצא כפלות הרבח

איפה משפטי תכח מקץ ירמיה שמוש רישב שמוא ישעי משלי שמנא ישעיה

מצורע בא といってこころいっても מלכי

ירושע תיני ב ורמיה בשלח ירמיה אינב מטות מהץ מרומה שופטי יחזק

חמור תוריע מיכי חיוב מוכי ורמי אחרי בהענותך **אי**נכ כח אמנר תגדוע דה ki in מצורע תזריע. משפטי יהוקא תשריע בהעות יחוק מוחבי ב

ימנשע עזרא וידוח מצורנו

בלק שיר מלכי קה ת ב־חשי מיכה שלח ירמי ברחשי מקץ טמנא יתרנ מילים בהעלוהך ישעיה ישעי תשא תילי

ישעי מצורע יווק ב' יחוקא מכורע ישעיה

ונתחיל אות הטית טכח שבחת לא חמלת :ושבחו או מכרו: שורד שכוח לעיביד ושכוח טבח וחכן:יוכל לשבוח:והתאר וירם השבח:שר השבחים: לרקחות ולשבחות: והשם כצאן לשבח יובל במתל בשיתי שבחה: ובהא הנקבה שבחה ואת שבחתי :אשר שבחתי לגוזזי יומא הכינו לבניו משבח כולם ענין זביח" יור יונה חלק מהם לענין בישול וכן עשו רוכ המפרשים ודמו אותם ללשון הערב שאו לכבשל הכשר טכן והחית בעברי כף בערכי ולפי וטבל הכהן: וטבלתם בדם אשר בכף: דעתי אין צריך כי כולם יתפרשו ענין זכח :וטוכל בשמן רגלו:ויטכול אותה ביערת הדבש: ויטבלו את הכתנת בדם וטכלת פתך כחומץ וירד וישבל בירדן שבע פעמים: כולם עניג כענין רחיצה:אך יש הפרש ביגיה כי הרחיצ היא לנקות הדבר וחטבילה היא פעמים נגיעת הדבר בדבר הרח מקצת הדבר או כולו ועל דרך ההשאלה אז בשחת תטבלני בלומר אפי אם התרחצתי במי שלג אתה תרחצני בשחת כלומר שלא אגצל מן השחת : סרוחי שכו ים ב בראשיהם אומר על המצגפת שעל ראשם שהם סרוחים ויתרים תלוים לאחוריהם: וטכולים דל שהמצגפות טבולים בצבע: והנפעל נטבלו בקצה המים: טבע טבעו גוים בשחת עשו טבעתי ביון מצולה: וישבע ירִמיהו: ושלא נזכר פועלו מהדגוש שבעי בים סוף: ושלא נזכר פועלו מהגוסף הטבעו בבוץ רגליך: על מה אדגיה הטבעו עניין הכל צלילה ושקיעה: טבעת עניל וכומז : ויכר פרעה את טבעתו ויצקת לו ארבע שכעות זהכ: כלם עניינם ידוע: יש מהם בחותם ויש בהם כלא חות ויש בהם בית יד לכלים להכנים בהם בדים וכיוצא בהם: עלבר מעם טבור הארץ יושבי על טבור הארץ הטבור באדם באמר פיו סתום וטבורו פתוח וזולת זה הרבה :ולפי שהטבור ידוע והוא השורר וכדכרי רזל הרב`

וכא השמש ושהרי ושהרה מבקור דמיה: הלא ארחץ כהם ו שהרתי: שהרתי בהמאתי: וישב בשרך לך ושהר: צ'ווי במקום עתיד הזוא כמו ותשהר: לא תכחרי אחרי מתי עוד: פי לא תשהרי אחרי טגטמאת ואם תאמרי שתטהרי מתי עוד: לפני ה'תטהרו: והתאר והאיש אשר הוא שהור: ובסמוך ושהר ידים יהשית וההא בקראים בקמץ חשף: מן הבהמה השהורה: על המכורה השהורה: על השלחן השהור: פי שחיו זהב טחור: וחשם בדמי טהרה: ההא אינה מפיק ואינה סימן הנקבה הנסתר אך הוא שם לבדו ומפני ההא נהפך הקמץ בעין הפועל כי היה ראוי כפא כמו עצמה חכמה ובא בתיו כלתי סמיכות ועל שהרת לכל קדש והמחכר אל הכינוי: ואחרי שהדתו שבעת ימים יספרו לו: ופי רזל אחרי פרישתו מן הכת: אחרי ה הראותו אל חבהן לשהרתו פי אחרי שהרתו: אבל ובמלאת ימי שהרה: ההא במפיק והיא סימן לנקבה ה הגסתרת כי השם הנפרד מכנו שוהר: ובעצם וושמים לשוהר יוהפעל הכבד ושהרו הארץ: רטהרו או לשמאו וכה תעשה להם לטהרם: את ארץ לא מטוהרה היא: וישב מצרף ומטהר כסף: וטהר את בני לוי וזקקאותם: ורוח עברה ותטהרם פי באשר העבים מתפזרים השמים טהורים וזכים וכן זהב טהור אחרי הערפו וישאר מזוקק ונקי מכר סיג הוא שהורי ובדברי רזר זהב שהור שהיו מכניסין אותו לאור ולא היה חסר כרום וההתפעל אשר לא הטהרגו מכנו: ויטהרו הלוים: והטהרו והחליפו שמלותיכם: את האיש הכטהר: <u>המתקדשים והמטהרים אל הגנות: בכלם תיו התפעל נופלת להקל: והשם בתוכפ מם השבת משהרו: השית</u>

אמצע הגוף קורא למקום שהוא מצוע הארץ וגבהה טבור מעם טבור הארץ:יושבי על טבור הארץ:

בקמץ חטף לתפארת וכן דגש הטית לתפארת: כדגש מקדש ה'ורבים כמוהם: ווראוי בלא דגש מטחר בפלס מדבר משמר יופי השבת מטהרו כלו השבת זכותו ונקיותו וזוהר מלכותו וכסאו לארץ מגרת: טוב מה שובו אוהליך יעקב מה שובו דודיך מיין:והפעל הכבד השיבות כי היה עם לבכך: והתאר שונ. לפבי האלדים: זירא אלדים את האוד כי שוכ: שוכם כחדק הטובה היא אם רעה עדיקים ושובים ככגו ונשבע לחם ונהיה טובים: כלום עשירי ומלאים: כי טובות הנה: יפות: שבע פרות הטובדת שמבות ויפות: וכן בחור וטוב: ואין איש מכני ישו אל טוב בבנו:פי יפת בראה וכן יתי שפיר: והשם על כל הטובה אשר עשה ה'לישראל: טובתי בל עליך: וכלי הא והיה רטוב ההוא: וברככבו ישוב החורם שרק ורב טוב לבית ישראל שוב הארץ תאכלו אני אעביר כל שובי על נגיך זכר רב שובך יביעו ויש לומ כי טוב בחורם שם תאר וטוב בשרק שם דבר: ובין סמוך וכין במוכרת אחד הם והוא הנכון כי מנחר וטוב לבנין סכוך והוא בחולם:

טוו את העזים: והשם ויביאו כטוה ידוע: ופי כוו את העזים את שער העזים: כי שח מראות עיניהם פתח: וטח את הבית קמץ: והגם שחים אותו טפוי: אמור אר כיחי תפל ויפול: והשם איה השיח אשר טחתם: והמקור מהנפעל ואחרי הטוח ביותכן שיהיה כי טח מ מראות פעל עומד או יהיה יוצא כחכיריו: והפח הוא נכיא השקר או הלב כמו שאמ לכ הותר הטהו: ועגיין תלים הטיח הוא שטחין כותלי הבית בסיד או בחמר בין אבן לאבן מבחוץ או כל הכותל הן אמת חפצת בטווות . בי שת בטוחות חבמה פי בליות: ואברו כי נקראו כן לפי שהן שוחות ומבוטות:

ויטעם כדרך הטועמי וד יוגה הרק מהם בענין אבירה ומהם בענין טעימה והגבון כי כרם ענין טעימה ופי' ורא טעם כל העם לחם אפי'טעם אין עריך לוכר שלא אבל ולפי שהחיך שועם מיגי הכאכלים כמו שאבר וחיך אובל יטעם לו ואמר ועשה לי בטעמים כלומר תכשיל שיטעם החיך כטעמי מיגי התכלין הטובים: איוה מולדות יונה משלי ב רות וענין אחר מטעם המלך וגדוליו: משיבי טעם: וטעם זקני יקח: ברוכה את וברוך טעמך: לדוד בשנותו את תרוים תילים משלי טעמו טעמו וראו כי טוב ה' :טעכה כי טוב סחרה ענין הכל העצה והראיה בעי' הלב ותכן הדבר טעגו את בעירבם פו' עמסו וכן תרגום תהת משאו תחות שעוניה: ובדברי רבותינו זו כדי ש とづり שתהא עגלה מהלכת וטעונה אכני וזולת זה הרבה או יהיה פי שענו עני דקירה שדוקרין הבהמות ביינים בשעני הרב: מדקרי חרב: מבל לחם לפי הטף: וכל הטף בנשים: ואת כל טפם עניגם הקטנים: והפעל מבונו הלוך וטפוף תלבנה ברו שהיו הולרים ביינים בחצפה כמי הריים ביינים בייני בחצפה כמו הקטבים שאין להם בשת ודעת וילכו בסיפוק וכרקוד בפני הכל ולא יתכיישו או יהיה פי' וטפו' כון תף בתיו ברו יולבו בשוקי מתופפו בידיהן ומעכסו ברגריה ויהיה טפף ותפף בעני אחד בכו טעה ותעה ועוד פו בו כלשון רבותיגו זר לא מחוקות ולא גדושות אלא טפופות כלומר מלאות בשוה כלא תוספת ת יולא גרעון וכן פי הלוך וטפוף היו כרקרות בהליכתן בנאוה לעשות פסיעות שוות בלטון מסגרת טופח: שש אמות כאמה וטפח: וכא ועביו פפח בסגור: והקכוץ מצאגו במקרא מילים בקבות הנה שפחות צתת ימי: ורזל נשתמשו בלשון זכרים שפחים שפחים ענין שפה בענין זרת אבליאין בדת הטפח כמדת הזרת בי מדת הזרת באצבעו' היד מפחרות וכדת הטפח בארבע אצבעות דבוקות זו בזו והזרת הוא שלשה פפחים כפו שכת' ופי' הנה פפחות נחת ימי כמו שמדת הטפח קפנה כן מדת ימי לפי שא' הודיעני ה' קצי וכדת יפי כה'תיא אמר הנה טפחות נתת יכי כלובר אפי אחיה כל בה שיוכל אדם לחיות ש מפחות הם יבי והלדי כאין נגדך כמו שאבר כי אלף שנים בעיניך כיום אתמול: וממסד עד הטפחות פירוש מן היסוד ועד הכותל למעלה שהיה בנוי במדת השפח וית'ומשכללן בפושכיא : והפעל הכבד בכנו ויביני טפחה שבים: וקצת ספרים מדוייקים טפחה בקמץ הטף יאשר טפחתי ורביתי אמר טפחתי בענין גדול הג הבערים כי כן עושין לתיבוק שמשפחין אותו ומיישרין אבריו בכל עת כשמחתלין אותו: וכן השם מבנו ע יעוללי שפוחים כלום' עוללים שישפחו אותם בעודם קטני' ויתעסקו בגידולם ואכלום אהר כן - הכי הכשפח' אשר עליך פי צעיף וכן והמשפחות והחרישין פי צעיפים וכן בדברי דול משפחות ספרים שבלו עושין כהן תכריבין, למת מעוה וזו היא גניותן: ויש מפרשי המטפחות מהענין הראשון והם בתי הידים גונטץ כלעז טפלו עלי שכר זדים:ותטפל על עוני :ואולם אתם טופלי שכר ענין הסמיכה והדבוק וכן בדברי רבותינו זל אכרו שיהא ישראל עיקר ויעקב טפל לו כלומר דבק לו ומחובר אליו ופי' שפרו עלי חברו עלי מה שלא עשיתי: ובן ותשפל על עוני תהבר על הפעש שעויתי עונות אחרי או עונית ששש טפש כהלב לבםי שעשיתי בעוד שאיגי ראוי לגמול כמו שאמר ותורישני עונות נעורי תילים לאשר הוא מבלי דעת מי שמן וכן תרגום השמן לב העם טפש ליבא דעמא הדין ומזה קראו דרֹףְ שורד פּי שאיבו גפּסק אַא דורֹף תמיד וכן קראו רוֹדֹל למי שעסקו תמיד על בח ולא שקט כמכו טרוד ככון שאכר בעל הבית טרוד בפועליו הוא לחי חמור שדיה : ומכה שריה : פי לחה וכן הוא כלשון ערבי אכל בעל הכסורת אפר ב' ואינון היו עלי לטורח: טרחכם וכשאכם ענין הכובד והעמל ורול הרגילו הרבה בזה הלשון: והפע הכבד מזה אף ברי ישריח עב:פי אף ברויה ישריח העב כלומר להביא רויה ל אינב לעולם ישריח העב ויבבידו ברוב המשר ויהיה רי מן רוה כמו כי תחת יופי מן בוה וגי מן וגשאו איך בגיה שרם כלה לדבר בשש נקודו : בטרם שום אבן : בטרם יבא החרסה : בטרם תחיל ילדה ופי ושכואל טרם ידע את ה'וטרם יגלה אליו דבר ה'שידע שכום king ענין את ה'וקודם שיגלהאליו דבר ה'היה זה טכרא אליו ה' שמוצ ולפיכך לא הבין כי ה' קורא אליו: וכן וגר צ'דים טרם יכבה קודם שיכבה הנר שהיה דולק בהיכל ה' ושפואל היה שוכב במקדש קרא ה'אל שפול וו ויקרא בוספת כוו וישא אברהם את עיגיו: הטרם תדע כי אבדה מצרים פי מקודם שתשלחם תרצה לדעת כי אבדה (t) נארא מצרים: כי שרם תראון מפני ה'אדים פי'אבר משה לפרעה ידעתי כי אתה ועבדיך שרם שאתפלל בעדכם תראון מפני אלדים אבל אחר שאתפלל ויחדלו הקולות והבשר תוסיפו לחשו' ול יונח הוציא כל ביה לענין וטרף זרוע אף קדקר חציו קמץ וחציו פתח בי אחר ואין עורך רק כולם פירושם קודם הוא שרף וירפאנו כלו קמוץ וכבר כתבנו מרה

הרומים לו בחלק הדקדוק במרת

יפעיה נינט מעות נישלח

תרומה יחזקא מוכים

מלנים

ישעיה חיכה

איכה רות

תילים איוב ב'

שופנים ישעיה' ישעי ה הדכר ם

חיי חני שופטי ישעית

פתוחל

ברכת THIP

כשה משריע החרי כשה ק־ושי שמיכי איו מכורע ישעי שמיכי בחוקותר

יהושב שופטי אמו וישל כשא מורי חרושי יחוחש מלכים כ

التام

שופעי

םמיני אמנר איוב שמיני

משלי תילי ירמי ב' שמות וישלח איוב ב' ישעיה מלכי מקץ ירמיה ישעי אינב

תבוז כ' עיר ירמיה

נירה פמנאב׳ שמלא יוכה איו בשלח בהעלות תולרות

הרבה ובהא לא נמצא ועוד כי שלאים אינגו מקוכץ כדרך בעלי ההא כי היה ראוי לו ליכו שלים כמו מן קנה קנים ופי'שלה הלב שהיה עדין יונק חלב ולא אכל עשב עדין והוא המשובח: ויפקדם בטלאים פירו' שהוא שט בקום והנכון שהוא במשמעו מן שלה שידע מגיג על ידי שהביאו כל אחד ואחד פלה בי זמן פסח היה מכא בי שמא נזרו: וטמאה שבועים: ותשמא הארץ: וחנפעל והיתה אם הגוים: ויא כי מזה השרש ונשמאתם בם: זהוא חסר אל : והנכון אצויי נפכאה: כי בכל אלה נטמאו שהוא משרש טמה עם נטמינו בעיניכם: והתאר וטמא טמא יקרא: כי איש טמא טפתי אנכי ובתוך עם טמא שפתים: שמאים הם ושמאים יהיו לכם: ואם כל בהמה שמאה אשר לא יקריבו כמנה קרבן לה' פי בהם' שהורח בעלת מום ולפי שהיא כטמאה אצל המזכח קראה שמאה: כך פי רזל שבהמה שמאה ממש כבר אמר למטה מזה ואם כבהמה שמאה ופדה בערכך והוא מדבר במקדיש בהמה שמאה לבדק הבית ואעפ'שאמר בפסוק שלמעלה ממנו אך בכור אשר יבוכר לה זה שאמר ואם בכהמה הטמא ופדה בערכך לא יתכן בעניין בכור שחרי פשר חמור לא היה נפדה בערך כי אם בשה: ואך אם שמאה ארץ אחוזתכם: והשם ואל תאכלי כל ש שמאה: וטומאתו עליו : והפעל הכבד כי שמא את דינה בתו: ולא ישמאו את מחניהם: לשהרו או לשמאו : למען שמא את מקדשי: הנה נפשי לא מטומא': ושמא את התפת: שמא המלך: והוצי' רביונה אלו השני' לעני' חרבן ואין צורך כי מקום גלולים היה והמלך הסיר הגלולים וטמא המקום כלום שם אותו מקום טומאה לפי שהיה מקום גלולים צוה שיהא מקום טומאה להשליך שם הנכלות והטמאות:

ושלא נזכר פעלו מורכב עם התפעל: אחרי אשר הושמאהי משפטו עם תיו התפעל התשמאה: וגם זה מעניין טמאה כי אחרי שהיתה אשתו ונבעלה לאחר אעפ' טגרשה הרי היא טמאה אצלו: ואדוני אבי זֹל פּי אחרי אשר הוטמאה לשון מגיעה כלומ אחרי שנמנעה ממנו שלא יכול לקחתה בעודה אשת האחרון וכן יבא זה הפי לדעת רול שקכלו שאפי בתארסה לאחר אעפ שלא נכעלה לו אסור לבעלה הראשון דכתיב והיתה לאיש אחר כיון שהיתה בה הויה: ואם זבתה מותרת לחזור לראשון כיון שלא היתה בה הויה אם כן הוטמאה דל נמנעה וכן פי אל תאכלי כל טימאה כלום כל דבר הנמנע מן הגזיר וכן אפרו רבותי זל מאי ואל תאכלי כל טומאה אמר ר'יצחק דבי ר'אמי תגא דברים האסורים לנזיר ולפי שהדבר הטמא נמנע אמר לשון טומאה על דבר הנמגע: וההתפעל ולאלה תשמאו:לא ישמא בעל בעמיו:משפט' עם תיו חהתפעל נוכה נשמינו בעיניכם: ונשמתם בם: עניין סתימת הלב ואין דעת: כמו שאמ וכן עניין ונטמתם בם כי אכילת הטרצי' סותמת הלב ומוגעת מפגו הביג' מדוע נחשבנו כבהמה: ובדברי רזר נכפרו הפא והעין ביה הרשון באמרם מטמטם את הרב וקראו גכ'טומטום למי שהוא סתום שלא נראח לו זכרות וכן זכרוהו כפול העין לבדה באמרם היתה לו גומא ושממה בבית חייב משום בונה : ב בשדה חייב משום חורש: ומלה אחת זכרו בלא הכפל על ארבעה דברים נכסי בעלי בתים יורדין לטמיון בלום למקום שיהיו סתומין מחם שלא ישובו להם עוד: וים מזה כי איש טפא שפתים: בלוכר סתום שפתים טמז שלא אוכל לדבר: טמן עצל ידו בצלחת: טמגו פח לי וטמגתם במלט: אשר טמנתיו שם: אותם יעקב תחת האלה שמון בארץ חבלו: לשמון בחובי עוגי: והגפעל וה וישכבהו בחול: וישמן והשמן בעפר: והפעל הכבד וילכו וישמיגו: והשם נתן לכם משמון:כי יש לנו משמונים בשדה: ובשרק <u>ומטפוני מסתרים: פניהם חבוש בטמון: תאר למקום שיטמינם בו וכלם עניין הסתר והעלכה: </u> איככה

ולקח הכהן הטנא מידך: בשש נקודות ברוך טנאך עניין סל בתרגומו: מכך אטנפּם:אלכלכם וכדברי רזל בעניין לכלוך בזה הלשון באפרם בפבואות הטעו את עמי: והפעל הקל בומנו לא מצאנו במקרא אך נאמ'אותו על לשון המקרא כי הטעו פעל יוצא לעכי והעם טועים ועוד שמצאנוהו בכשנה העובר לפני התיבה וטעה והוא עניין שגגה ועניין תעה הכתוב בתיו וטעה בטית עניין אחד הם כי הם ממוצא אחד: וכן תרגם טעם ולא טעם כל העם לחם: טעם טעמתי בקצה המטה: אנקרום ותלך ותתע: ואזלת ושעת: מאומה: והשם אם יש טעם בריר חלמות: וטעמו כצפיחי אטעם לחם או כל מאומה: אל יטעמו בדבש: והיה טעמו כטעם לשד השמן: ובתוספת מם ועשה לי מטעמים: ובקבוץ הנקבות ואל תתאו ל למטעפותיו: כלם עניין טעימה שיטעם אדם בפיו ואינו אוכל ממנו ומעביר על גרוגו כי אם מעט: וכן אמ' רזר מטעמת אינה צריכה ברכה והשרוי בתענית טועם ואין בכך כלום הנה כי הטעימה בפה או בלשון ב בלבד שיקח אדם בקצה לשונו זישעם כדרך הטועמים : ור'יונה חלק שהם בעניין אכילה ומהם בעניין ט טעימה והנכון כי כלם עניין טעימה ופי'ולא טעם כל העם לחם:אפי'טעםי ואין צריך לום שלא אכל ולפי שחחיך שועם מיני המאכרים כמו שאפר וחיף.

ישלה שרשיו פי פלג מים: וכן פלגים יבלי כים וַאִמר בההלה פלגים ואכ'פי שהם פלגי מים: וכן על אובל א יצעיה דכיא בחוקניור יחוקש חבקנץ אולי והאלף תמורת היוד וכבר בתבנוהו בשרש אבל: ונתנה הארץ יבולה: ווארץ תתן יבולה: ואין יבול בגפנים : ובהכרון היוד לכול עץ אסנוד: כי בול ההרים ישאו לו ענינם ענין תבואה ופרי וכל בוצא הארץ שנייה הייב ופי לבול עץ לענף: יגל יבול ביתו פי תכואת ביתו: ויש מפרשים קורות ביתו לפי שאבר גגרות ביום אפו היוכ בלומר שיהיו נגרות אכני ביתו ויחרב משכנו על דרך והגרתי לגיא אכניה: וכבר כתכנו כול הרים לכול עץ בשרש בול: והיה בכשוך בכךן היובל: שופרות היובלים אמר בו התרגום שפריא דכרן דבריא ובדברי יהושע ב רול מאי משמע דהאי יובל לישבא דדיכרא הוא דתניא אמר ר עקיבא כשהלכתי לערביא היו קורין לדכרא י יובלא והשופר עצמו נקרא יובל לפי שהוא של איל : במשוך היובר המה יעלו בהר: וכן שנת החמשים נקרא יונורנ יובל לפי שהיו תוקעין בה בשופר של איל: עד שנת היובל יעכוד עכך: יובל היא :לא יצא ביובל: או הרוץ בהר ב או יבלת הוא ורוגה בלעז: ובמשבה חותכין יבלת במקדש אכל לא במדינה אכל יבלת זה הכתו בתורה הוא אמנר לבם תאר לבהמה שיש לה יבלת כמו חרוץ שהוא תאר:והבתוב במשנה הוא שם דבר ליבולת עצמו בא אל אשת אחיך ויכם אותה: - לא אבה יכמי פי'מי שלוקח יביכתו שהיא אשת אחיו הוא נקרא מיכם מישב תכת והוא נקרא יבם לה והיא יבכה לו :כאן יבמי:ונגשה יבכתו: וכן אשת היגם נקרא לה יבמה על שם בעלה: תנא כי הנה שבה יבמתך: ואין יבמתו יבמתך מחודר מן יבמה כי אם מן יבמת כמו שכתבנו בחלק הדקדוק: דות כי יבשו אפיקי מים: יבשו עצמותיבו: יבשה הארץ: וייבש הנהל: ויבוש מקורו: ענין משקל יאות מן יאת יהן יעצר במים ויבשו: ור'יונה כתב בי ויבשו בחירק הוו ונוח היוד ואנחנו לא מצאנוהו כן בספרים המדויקי בי אם בשוא הוו וחרק היוד: וחלקה אשר לא תמטיר עליה תיבש: עד יבשת המים מקו' עמום כח בפלם מכלתי יכולת ה'או יהיה שם יוהפעל הכבד אשר הוביש ה'את מי ים סיף : הובשתי עץ לח : הובישו כ יה שע יחוקא וכרוה כל מצולות יאור וגם הוא פעל יוצ'ור'יונה שבהו בודד: ואין צרך כי כן פי'הפסוק ועכר בים רוח צרה והכה בים גלים פי'והכה דרוח את גלי הים והובישו הרוחות כל מצולות יאור: וכבד אחר תיבש גרם: גוער בים ו מזלי זיבשהו: משפטו וייבשהו והיו הכתוכה היא היוד איתן ויוד השרש נעדרת וכשנעדרה נשארה תנועתה על ۵), ع היו הנוספת: ור'יהודה אמר בהפך זה ויא כי משפטו ויבישהו מכנין הפעי וכן דעת אאזר׳ והשם ונוזרי ער יבשה ותראה היבשה: או הוא תארי ובתיו תבורת ההא ויכשת ידיו יצרו: והתאר במשקל אחרי עץ יבש: בפשיבו יבשה: יבשות מאד: העכין הזה ידוע שהוא ענין חרב: ועא לא עתה יבוש יעקב: גם בוש לא יבושו יבושו רודפי ואל אבושה אני: על משק' יאות יאותו מן יאת: והפעל הכבד הוגשת היום את פני כל עבדיך: ירמיה שמוא ואשר הם פעל עומר הובישו אכרים: הנפן הובישה: על דרך משל באלו יש לה בושת כשאינה נותנת פריה 's ky בראוי: וכן הוביש תירוש: הובישו חכמים: כל הוביש על עם לא יועילו לכו כתוב בשני נחים באלף וביוד ינ לירמיה ישעים בי הוביש ששון מכני אדם: כלם ענין בשת ויש לפרט הגפן הובישה הוביש תירוש ענין יובש והפסק: Ł» לברמים וליוגבים: פי' עובדי חשדות: והשם כרמים ויגבים: וכן אמר התרגום למחוי מפלחין ב ירמיה ב' איכה ב'אינכ אשר חונה ה' :כי ה'חונה עד אנה תוגיון נפשי:ושמתיך ביד ם בחקלין ובכרמין: ישעיה בפניה איכה ב' אספתי: כתולותיה נוגת: ופעל כבד אחר ויגה כני בני איש: עיקרו מוגיך: והנפעל נוגי מכועד ויינה: ואאזר בתבו מבנין הפעיל משפטו וייגה והשם ונסו יגון ואנחה ומא תונת אמו: ועא באשר הונה מן ישעיה משלי שמוא המסלה: פי כאשר הוסר מן המסלה וכבר כתבניהו בשרש הגה: תינים שמנג יגע יגעתי בקראי יעד בי ינעה י ידו: בי יגעת בי: אל תיגע להעשיר: לא יגעו לריק: ויגעו עמים בדי אש: ופעל ככד הונעתם ה` בדבריכם: הוגעתני בעינותיך: וכבד אחר אל תיגע שמהאת כל העם יוהשם יגיע מצרים: וכל יגיעך: יופא בשיב יגע ולא יבלע כי הוא כולו קמוץ: ושם תאר עיף ויגע: כל הדברים יגעים: תארם כלשון יגיעה לפי אינב תצא קהלת שיש עמל ויגיעה לכל המתעכק בהם: 'ומא'ושם ינוחו יגיעי כח: יאמר האחד ממנו יגיע ענין היגיעה ידוע הינב אינב ירמיה יגרתי כל עצבותי: אשר אתה יגור בפניהם: עניגם ענין יראתי ירא: כענין העיפותי ויתכן ששרש יד ידה: וממנו ידו אליה כלומר השליכו ביד: וכל בני נש בחירמיה דה חיי דוד בתכו יד תחת שלם בלום בתכו ידם תחתיו להיו ברשותו: ובן שים גא ידף תחת ירבי: כי כן מנהג לנכנם ברשות אחר ובעבודתו: אנשי המלחמה אשר בידינו: ברשותינו: וכן ולקחת בידך עשרה לחם ונקודים כ מטות מלבים כלומר ולקחת אותם עמד וברשותד: זכן ריקח את כל ארצו מידו מרשותו: וכל טוב אדניו בידו ברשותו: בידם יוציאו: ברשותם כי מי שהיה רוצה להוציא סוסים ממצרים על יוי סיחרי המלך שלמה היה מוציא ול ולהם היו בותנים מחיר ההוצאה כי פרעה נתן אותו המוצא לשלמה : וכלי הקדש וחצוצרות התרועה בידו מטות ברשותו: מצרים נתנו ידי כלום הושטנו ידינו למצרים להחזיק בידינו ולעזרינו: איכה בהר וכן ומטה ידו עמך מכים את ידד וותי ודו : למוום הברות כי כן מנהג לכיים כל דבר יתו אדם ידו טל ידו של חבירו

ינהל יחוקא נח מלפים הנשע

ישעיה ברחשית תול יחוקא בהעלותך יחוק ישעי ורמי ישעי קהל ישעי ירמ מ'חכי ישני הושע שניה תבון

בעל: פון יטרף באריה נפשי: ויטרף לעד אפוי בנימין זאב יטרף: לטרף פרף: וחנפעול כל היוצא מהגה פניני בות קניחי יחוקא יטרף : אם טרף יפרף : ושלא בזכר פעלו מהדגו' טרף טרף יוכף : והתאר לנקבה הפרפה לא ישלם : כל בכל ירמ ה משעי נישכ ושרפה לא יאכל לשפאה בה: על השומאה בא להזהיר לכהן לפיכך אמר לפמאה בה כי על אכילת נכלח אמנר וטרפה גם ישראל מוזהרים ואבר לא יאכל להזהיר על גכלת עוף שהור שאינה משמאה אלא באכילה: כל ג בבלה ושרפה כן העוף וכן הבהמה הוצרך להזהיר הכהגים לפי שהותר להם בשר כליקה הייתי אומר יותרו להם שאר בבילות לפיכך אמר לא יאכלו הכהנים: והשם עד יאכל פרף כשש נקודות: מפרף בני עלית: בלק ניחי בהרדי טרף פי'ההרים ששם החיות הטורפות: - והגה עלה זית טרף בפיה שם תואר מפני שהוא קבוץ והוא עי לים נח תאר לעלה כלומר עלה זית היה טרוף בפי היונה וכן דעת אונקלום שהוא תואר שתרגם תביר: ענין הטרף הוא ענין הלקיחה בחטיפה וההכאה בכריתה וקראו לבותינו זל לנקוב' הריאה וכיוצ'בה טריפה אעפ' שאיג' נשרפת ביד חיה ואעפ' שאין ניכר כה כריתה לפי שסירכ' הריאה מפני נקכ הריאה וכריתתה היא שאין סירכה בלא נקב ולפי שפרנסת חחיות על ידי שרף אכר גם לפרנסת האדם שרף שגם היא על ידי לקיחה זה מזה ואע ואעפ' שאינה כטרפ'החיות יויהי טרף בביתי בשש נקודות :; ותתן טרף לביתה:הטריפני לחם חוקי כלום' מלחכי משלי ג' פרנסבי: ועא כל טרפי צמחה תיבש פירושו עלים וכן תרגום עלה זית טרף זיתא: ויתפרו עלה תאנה וחטיטו :kpin וטאטיתיה כמטאטי השמד. אם יהיה שרש なななな טרפי תאנין: ואשר הם כני ארבע אותיות ישעיה ופלפלתיה במפלפל או יהיה האלף האחרונה המלה טוא נכפל בו הפא והלמד ומשקלו ויהיה שרש הכולה טאה ונכפלה בו פא הפעל לבד ומשקלו ופעפלתיה במפעפל במקו'הא למד הפעל או תהיה המלה בת ארבע אותיות מפעלי הכפל ופי המלה אסירגה ממקומה ואנקנה אשקובר בלע ובדבויי רזר לא הוו ידעי רבכן מאי וטאטיתי שמעוה לאמתיה דר דקא אמרה לההיא אתתא שקולי טאטיתא וטאטי פקדו עליה טפסר הטית בחירק': וטפסריך כגוב בגובי הטית בפתח ענין הכלח נתום ירמית והשרי בשלמה אות הטית כי למצותי יאכתי: עביבו כמו תאבתי לאך הואיל משה באר את התורה. כי הואיל הלך אחרי צו: הבה בא הואלתי: ולו הואלנו ונשב: הואל נא ולין: ויואל ללכת מילים חדברי הופ נירח יהוש שופטי שמו כי לא נסה: ויואל משה לשבת את האיש: ענין כלם הרצון והחפץ ופירוש ויואל ללכת רצה ללכת לנסות כ שמנת בעבור כי לא נסה מימיו ללכת באלה ובאשר ראה כי היו כבדים עליו הסירם מעליו: ישמנא. שאול את העם פי השביע אותם ויהיה יאל ואלה בענין אחד: וענין אחר אשר בואלנו ואשר חטאנו: הרב על בחעל תד הבדים ונואלו: נאלו שרי צוען ענין סכלות וטפשות יבאלו על שפת היאור : כל המים אשר ביאור ירמיה ישעיה מקץ וארא הוא הנחר שתרגם יאור נהרא . על יאוריח על יאוריהם ועל אגמיהם: על דעת אונקלום כי היאור תרגם בלשון אחר לפי שהוא סמוך לנהרותם: והיאור הם המים הנגרים והנמשכים פלנים מן הנהר אל השדו" ולפי שנילום חוא שנמשכים מימיו ונגרים על השדות להשקות נקרא יאור וכן חדקל נקרא יאור: אחת הנה לשפת היאור ואחת הנה לשפת היאור: ועלתה כאור כלה. היוד געלמת וכשפטו כיאור דניא עמוק ליאש את לבי: להרפותו ולהעבירו מאלה הדברים שלא יזכור אותם ורול הרגילו בזה הלשון קהלת . כל זמן שהבעלים מתייאשי' מהם יאוש ושבוי רשות קני: ענין יאוש ידוע יוהנפעל ונואש ממגי שאול וולרוח אמרי נואש: לא אמרת נואש בלומר לא אמרת נואש לכי ונפרד מלכת אחרי שדים אחרי אבל התחזקת בהם אינב ישעיה וזכרת אותם תפיד: ותאכרי נואש לא כי אהכתי זרים פי נואש לבי מאהכת השם ית ואפרת לא אינני רוצה ירמיה בו רק אהבתי זרים ואחריהם אלך יוכן ואמרנ גואש כי אחרי מחשבותיגו כלומר גואש לבגו מהלך אחרי ה` ירמיה לפיכך יתפרש כל הסתר מהם לפי מקומו כי אחרי מחשבותינו נלך והמלות האלה יש בהם הסתר ענין כי מלת נואש היא בפעל לזכר היחיד ונמצאת כזכר וזנקכה והרבים לפיכך נראה כי ההסתר לב הכולל אותם בי לך יאתה:יאותו לנו האנשים: ואפשר שתהיה מלת נואש באלה המקומות שם היאוש: יר מיה ניטלח ענין המלות האלה ענין התרצות בדב ויאותר הבהבים לבלתי קחת כסף יאך בזאת נאות לכם מלכים נישלח כי לך גכונה ולא לאחר יכי בכל חכמי הגוים ובכל והכינו ופי כי לך יאתה כאלו נתרצתה המלוכה לך מלכותם כלומר בכל חכמתם ובכל מלכותם מודים שאין כמוך ותרגום נאות נטפס יתרגו אם יפתוך חטאי לבב בשקפו ווילולי שניהם כאחד אי גבוחי וילולי שניהם כאחד , בשקפה ותיבב כתרגום תרועה יבכא והלשון הזה גכתפק לרוול אי אל תאכה לא תטפס מי יובילני עיר מצור:יובילוה גכוחי הוא אי ילולי הוא תילים ישעיה

רגליה :יובילו שי למורא:ושלא נזכר פועלו ממנו יובל שי ובא

הבאח: ויבא אותם בבלה תרגו' ואובי'יתהון לבבל: והולך מהרה ואוביל בפריע: ועל יובל

בזק בקמץ לאשור יובל ענין

שמוא ויצא שמנת אינב בראשית מעו' נירא אינ' תפא תשא שיר אינב חילים תעליר ישעיה אינב ב'תשלי ב משלי הפלי דכיא תילים דשא דכיא שיערים שיערים שופטי ישעיה נאר! שמוא

משני ירמית

ניגש נהעלו השא מילי יחזק תילים אינב

> פמוא ניקרא איוב תיליב מرביש

רות מעלי רות

פיפטים משלי ישעיה יחוקא משל תילים

र्या प्र

מינים יחון א ברחשית

והחמץ לא היה בי אם מין אהד הנה מין הדמץ כנגד שלשה מיני מצה לפיכך קורא אותם גדולות: יהודה ול יונה שמו בעא שתי תודות גדולות והתודח השנית ופי ל יונה לשון קהלה וקהלות ורזל פרשוב במו שבתבתי שאמרו במשנה פרק שני דשמועות אין מוסיפין על העיר ועל העזרות אלא בבד של שבעים ו ואחד ובשתי תודות ובשיר ובד'כהלכין ושתי תודות אחריהן הפנימית באכלת והחיצונה נשרפת וכו': וקאמא בגמרא תנא שתי תודות שאמרו בלחמן ולא כבשרן: מנא דני מילי דאמר כרא ואעמידה שתי תודו טרם ידע את ה' : ולא ידע יעקב. לא ידעתי את ה' : המעתיק הרים ולא ידעו: והאדם גדולותי ווה:וכל אשה יודעת איש: אשר לא ידעו אישידעתי כי בל תוכל: ידעתיך בשם: ואדעך למען אמצא חן בעיניך: לא ידעתי נפטי שמתני: פי לא הרגשתי בעצמי עד ששמתני נפשי מרכבות עמי גדיב וכן המעתיק הרים ולא ידעו ולא הרגישו עד שהעתיקם: וכן תבואהו שואה לא ידע: ותדעהו בלובר שאתה משגיח עליו ופונה על עונו : והשם כי מלאה הארץ ריעה את ה : או הוא מקור והוא הנכון מפני מלת את:וכן לדעה מה יעשה לו מקור: ירעי אתכם דעה והשכל שם:והקבוץ תמים דעות עמך זכלא הא הנקבה דע אשא דעי לפרחוק:והקבוץ כפלאו תמים ז עים:ומא ודעת לנפשך ינעם ודעת מחרוץ בבחר: ודעת שפתי ברור מללו: ופי ודעת ברור שפתי בילווי וכבר בתבנו הדובים לו בחלק הדקדוקי ובא בלשון נקבה ישוטטו רבים ותרבה הדעת:פליאה רעת ממני: ומא מדע והשכל: ויתכן ששרשו גדע בראיית הארמית מגדע תגדע או יהיה שורשו ידע כפרס מצב מצע ופּי ומכיני מדע מחשבה שהיו מכינים מה שברב האדם במעט רמז:וכן גם כמדי, ך מלך אל תקלל: כמחשבתך: ואמרו במלת מדוע שחוא מורכב מה דוע וכבלעה ההא: ודוע בשקל בול הרים שהוא בכו יבול ועוד גזברגו בשר'מדע: והנפע לא גודע מי הכהו: ולא בודע כחוי ונודע ה'למצרים: ושמי ה'לא נודעתי פי'ובשמי ה'לא נודעתיי כי גודע דוד ואנשים אשר אתו כ בלומר נודע ונתפרכם באי זה מקום היו. יודע לה': יודע בבביא לב עלה ופי הככוק אומר בנין ביתך שנכג' להוד ולתפארת כי כל מי שהיה מכיא קרדום בסכך עץ בעצי הרבנון לחטוב הארזים ולהכיאם רבגין הבית היה נודע באלו מביאם למעלה לפני כסא הכבוד: ועתה פתוחי הזהב שעל הקירות בכשיל וכלפות יהלומון הצרים ומחללים משכן שמך בחרות אפך על עכך כן נרשו אאזל יומעקש דרכיו יודע: ואחרי הודעי סבקתי על ירך פי אחרי שהכרתי בעצמי והכרתי המעשים הרעים שעשיתי גחמתי בי וספקתי על ירך: וההתפעל ב בהתודע יוסף: בבראה אליו אתודע: והבעל הכבד ואתה לא הודעתני: הודיעו בעבים: הודע את ירושלים למנות ימינו כן הודע וגכוה מפרחק יידע: וכבר כתבנו דקדוקו בחלק הדקדוק בשרשו : ובשרש ישכי זפרשו אאזל כך בי רם ה' ושפל יראה כלובר רם הוא בשמים ויראה השפל וגבוה הוא ומברחק יידע בהשבים ידע הנסתרות ויודיעם למי שירצה: ואת הנערים יודעתי במו הודעתי או יהיה מבנין בעל כבד: ושלא נזכר פעלו מן כנין הפעיל או הודע אליו חפאתו :והחלם תמורת שורק:והפעל הרגוש ידעת שהר מקומו:אלופי וביודעי כלובר שידעתי אותו סודי ושצפוני וכן וסיודעין וכהגיו: בלם ענין ידיעה: וידוע הוא ובהם בענין ההברה וההרגשה וכן אשר הם בענין המשגל והכל ענין ידיעה: ולפי שקרוב האדם ואשר הוא ממשפחתר

פערו מן כנין הפעיר או הודע אדיו המשתו: ההחדם תמור א שודק: הצשר הרגוש ידעת שהוד מקומה או ופיר מביודעי כלומר שידעתי אותו סודי ומצפוני וכן וסיודעיו ומהניו: כלם ענין ידיעה: וידוע הוא יודוט הוא יוברס בענין ההברה וההרגשה וכן אשר הם בענין המשניל והכל ענין ידיעה: ולפי שקרוב האדם ואשר הוא ממשפחתי יודעו ומבירו נקר בן המשפח מודע לבעמי מודע לאישה: ומודע לבינה תקר ' זהרא בועז מודעתנו חסר ממחלדת ושכיל יהוד בענין אחד ויודע בהם את אנשי סוכו בוכן דיונה מתכו בעא ומת בוע עוד ובקרם כסילי תודעי והוא ענין שמפרשים בהן מענין שבירה ואיבוד וכן מפרשי מזה וידוע חולי שבור החולי: וכן ויודע אלמנותיו ועריהם החרי בונד ומרי ברניתיה ומעקש דרכיו יודע: וכן פי ליונה מה למנות ימינו כן הודע אלמנותיו ועריהם החרי בונדי אבר ברניתיה ומעקש דרכיו יודע: וכן פי ליונה מה למנות ימינו כן הודע אלמנותיו שורך להוציא אלו המלות מענינם בי פי'ויודע כהם שהודיע להם פשעם ועונם בהם ועל שם סים מכות שודע המודע המודע המודע המודע בהם ועל שם סים וכן וכקרב בסילים תודעי הפך בלב נכון תנוח חכמה כי החכמה שהיא בלב האדם נכון ומשכי תנות כו ולא יודיע עצמו שהוא חכם ואינו מדבר בה ומוציאה בכל מקום שהוא כי אם לעת העורך אבל דבר חכמה בקרב מידי שנותינו בהם שבעים שנה עזרינו בלימוד החכמה והודיענו דרכיה ואז נביא ונקנה לכב חכמה בעזרתיך כמו שאמרו דול אסתירא בלנינא שכתב מי שנותינו כהם שבעים שנה עזרינו בלימוד החכמה והודיענו דרכיה ואז נביא ונקנה לכב חכמה בעזרתיך כמו שאמר דרכיך ה הודיעני ופי יודע מבבי למעלה כמו שפירשנו: ופי ויודע אלמנותיהם בעזרתיך כמו שאמר דרכיך ה הודיעני ופי יודע מבי למערה כמו שפירשנו: ופי ויודע אלמנותיהם ההריב כתב אאזל כן כמו וידע אדם עוד את חוה אשתו כלומר היה הורנ הא שים ושוכב עם אלמנותיהם

י**ב הנא עריו** בידים אך זה שהיה עושה היה חורבן עולם:וכן גאפו חב

על דרך תקעת לזר כפך: ואפשר להיות פי תנה את ידך להעלותו אל המרכבה אחר שאמר לו כי לכן ישר ע עמו אפר לו שיתן יד ויעלהו על הברכבה עמו:היד יואב אתך בכל זאת כלוצר אם שם ידו ועצתו בדבר זה לעוותך: וכן אשר הכה כיד גדליהו כלוכר האנשים אשר היו על ידו ובעעתו בארץ: ורזל פרשוהו כאלו על ידו ועצתו נהרגו כיון שהיה לו לחוש לדכר יוחנן בן קרח ולא חש מעלה עליו הכתוב כאלו נהרגו על ידו׳ ולא היה בהם ידים לגום הנה וחנה: כלום לא היה בהם כח ועצה לגום ופעלך אין ידי לו: אין לו כח והעמד מלאו ידכם היום: ומלאת יד אהרן ויד בניו: כמשמעו שימלא ידיהם מן הקרבנו :וכן מלאו ידכם היום כאלו תקריבו קרבן בהריגתם איש בנו ואחיל: וכמו שהיד מוכנו לאדם לכל צרכיו כן נקרא המקום המוכן יד יויד תהיה לך בחוץ לבחנה איש על ידו לדגליהם: רחבת ידים: והאתונות רועות על ידיהן: ורעו איש את ידו: ו יידות מזה ומזה אל מקום השבת: הידות האלו היו מקום סמיבת ה:רועות מזה ומזה כשהיה יושב בכסא: ראו גא חלקת יואב אל ידי בלומר סמוך לגבולי ולמקומי אשר על ידי ארגון: בלכתו להשיב ידו בבהר פרת להשיב מקומו וגבולו: ובתי'בד אזל לאנשאה תחימים בנהר פרת: עם ארבות ידיו: מקומותיו וכבר פרשתי בשרש ארב ידיו ממש: יד חז'ת: כלומר במקום שראית ושבחרת אהכת משככם: ויקרא לה יד אכשלו כלומר מקומו ומצבתו שהציב על שמו: והנה מציב לו יד כלומר שמח מציב לו יד ' למערכותיו: נקרא ציר הדלת יד: שתי ידות לקרש האחד: לשתי ידותיו: לפי שהוא מקום לעמידת הדלתי וכן נקרא החלק יד שהוא בקום מוכן לאדם חלקו וארבע הידות יהיה לכם י במשאות כולם חבש ידות יעשר ידוה לד במלך: וידיו לא שטף במים כל גופו רל אלא לפי שב ורחץ את כל בשרו יכול אף בית הסתרים כן תל וידיו מה ידיו בנרא'אף כל גופו בנרא'פרט לכית הסתרו' : ולפי שהכח והגבור' כיד אמר על המכה הנה יד ה'הויה מפני ידך בדד ישבתי :ידי לילה נגרה:היד ה'תקער: כחו ויכלתו: וירא ישרא את היד הגדולה: כבד'מאד יד השרים שם: והיתה יד ה' בכם ובאבותיכם וכל שאחריו בית השימו הוא מורה על המכה: וכן הבכואה שכאה בחזק וככח הית עלי יד ה'בחזק' היד: ותהי עליו שם יד ה': על ידי דוד מלך ישרא בלום' במצותו ובשליחותו והיד מצאגוה בלשון נקבה ברוב ופעמים לשון זכר: והגה יד שלוחה אלי והגה בו מגילת ספר: אל ירפו ידיף זה יכתב ידו לה': ויא'כי ידו חסר בית השירות ופי'יכתב בידו לה': ידו גורל: בפרסרבו משערת ראשי ירכו דבריו משמן יופי השליכו כן כתבוהו ה' יהודה וה' יונה זל כי שרשו ידד ב בשקל וקלו בנשרים ירכו דבריו משמן: ואאזל כתב ששרשו ידר מבנין הפעיל כמו וידו אכן בי : ידיד ה': אפשר שנזרתו כן בסמוך ובכוכרת במו גביר :מה לידידי בביתי פי אהוב אהובי: כה ידידות כשכנותיך א אהובות: והשם נתתי את ידידות נפשי את אהבת נפשי: ידו אליה פי השליכו וד יהודה אמר イナバ הכבד לידות את קרנות הנוים: ל כי מעיקר זה גמול ידן הדה בתכורת היוד בהא: והפעל לחשליך יוידו אבן בי:משפטו ויידו :פי וישליבו:ובהעדר פא הפעל בשארה תבועהה על יוד איתן ולדעת אאזל הוא מבגין הפעיל ומשפטו ויידו והפעל הככד הנוסף הוא בענין אחר הודינו לך שדים: גם אני אודך בכלי נכל יודו שכך ה' זהודו לה כי שוב: ובשירי אהודנו: על כן עמים יהודוך: יהודה לתפלה: ענין השבא וההודאה: והשם או מקור על הידות הוא ואחיו: ובא דגש תמורת נח הודות כמו דגש אל בולדו להרפה יום הולדת את פרעה: אעפ'שבכתבה היוד כי כן נכתבה הוו בנולדו להרפה שהיא פא הפעל ואעפכ' בדגשה ה הלמד לחסרו'פא המעל וטוב מזה שג'בי רגש אות הידות להדגיש היוד ולפאר קריאתה כי אינו דומה לוו בולדו כי הוו אעפ שהיא בכתבת אינה נקראת והיא כאלו אינה ולפיכך נדגשה הלמד להסרונה אבל יוד ה הידות היא נקראת אבל לא היתה קריאתה נכרת על הביאו אם לא נדגש': וכא תודה וקול זכרה: ולוקח השם מבנו אודה את ה' על כן קראה שפו יהודה : ולפי שעיקר מלכות ישרא וקרנם החזק יהודה נקראו כל ישראל יהודים: ואל היהודים בכתכם: והחזיקו בכנף איש יהודי: וכן נתיחם לשון הקדש בו אל תדבר אליבו יהודית ונכנה פועל מכנו בשוב מהאומות לדת היהודים ורבים מעמי הארץ מתיהדים: ועא ומודה ועוזב ירוחם: וגם אני אודך: או יהיה אודך בענין השבי יודוך אחיך פי יודו שאתה ראוי למלוך עליהם - וההתפעל והתודה אשר חטא עליה: והתודו את הטאתם אשר עשו לשון הוידוי ידוע: ומזה הענין זכח לאלדים תודה הזכח שמתודה עליו עונותיו נקרא תודה אכל לא היה לו תורת חטאת ואשט אלא תורת שלמי אלא שהתוד' לא היתה נאכל 'אלא ליום ולילה ואעפ' שהיה בא הזבח הזה על עובו לא היה לו תורת חשא ואשם כי חשאת ואשם כאים על עון מיוחד וזה הזכח היה אדם מביא על כל עונותיו כשהיה רוצה להתודות ולשוב לדרך ה הטובה: ויא בי היה אדם מביא אותו הקרבן בשנעשה לו גם ולכן נקראת תודה שהיה מודה לאל על הגם ש שבעשה לו: אם על תודה יקריבנו: והקרי על זבח התודה: שתי תודות גדולו : פי שני לחמי תודה שהיו חמץ כמו שכתו על חלות לחם חמץ יקריב קרבבו ואמר גדולות כי כמצה היו שלשה מינים חלות רקיקין ורביכה

שמול ירמיה

ישעיה יהוקע תשח תצוה hin במרכר נישלח איוב ירמיה מליבים תמוא שוכטים: שמוא ישעיה יםשה שמנא שמנא תרומה ב רגם מקץ שמוא מצירע נחרח זרמי ת ון בהעל בשל שמוא יחוקא ישעי יחוקל עורה יחזקש בבניה יטעיה ענטרי

איכה כרכז
ירמיה שלים
ירמיה שליה
יששה זכריה
איכה
שלים, ב
שלים, ב
שלים ה'שרא
שלים ה'שרא

(יעכ

ישעה וצי אקתר זבריה ישעים אקתה תלים מילים ניחי מיקרא בשא מילים

נג כ'שרח

על חרציהון על לכהון יכרון: בזעת אפך תאכל לחם כלומר בעמל גדול כי ביגיעה תצא זיעת הפנים: לדוך ובקהלם אל תחד בבודי:זכרתי אותו בשער אחד: רך ויחיד לבני אמי: רק חיא יחידה לו ידוע: והם מעני אחד ונקראת הנשמה יחידה מיד כלב יחידתי : לפי שהיא יחירה כנגד חלקי הגוף וכחות יו שהם רבים ואיג'ם מינה: יחד יבאו גדודיו: ויחדיו יהיו תמי אל ראשו: וגם זה מענין אחד כי כשיתחברו רבים בראים באחד: ועל דעתי בי וו יחדו הוא סימן הרבים על יחיד כמו עליו אליו: ואעפ'שאין בו יוד ברוב הרי מצאני עליו בשמים ירעם בלא יוד וכן יחדו נמצאו ביוד שלשה: יחדיו נפלו שניהם: בי גם חמה נפנו יחדיו: כי מלכם כגולה ילך בהכיו וטריו יחדיו: ולפי שנתקבץ כו היחידות והרבוי, באמר כן: והפעל הככד יחד לכבי ליראה שמך: ברזל בכרזל יחד: כתכנוהו בשרש חדה: ויחרו לקיים רבר: ויחלו במטר לי:יחלבו לך: ולא ייחל לכבי אדם:יחל ישרא אל,ה׳ יזכר דבר לעבדך על אשר יחלתגי :יוצא לשלישי רל בתת לי תוחלת שאמרת לי שאיחל לך יוחלו לקים דבר רל שבותנין תוחלת לעם לקים דבר גבואתן אשר הוא שוא וכזב: ויחל עוד משפטו וייחליובא על דרך ויבשהו: או יהיה ויחל בשרש חיל במו שבתבנו אותו בשערו : לי שמעו ויחלו: באֹ כן בהפסק כמו הטיבו כל דברו ודגש הלמד ל לתפארת המלה כמו חדלו פרזון בישראל חדלו: ונחה פא הפעל והוסב החרק בוו במנהג אותיות השימוש עם היוד ברוב:והנפעל ותרא כי נוחלה אבדה תקותה:פי בי עמדה ימים רבי בתוחלת והנה אבדה תקותה וכן וייחל עוד שבעת ימים שעמד בתוחלת השבעה ימים הראשונים ועוד שבעת ימים אחרים: ואאזל פי'נ ותרא כי בוחלה בהפך התוחלת כלומר כי אבדה תוחלתה: וכן אמר כי וייחל עוד שבעת ימים אינו מבנין בפעל כי אם מבנין התפעל ומשפטו ויתיחל ולולי החית היה נדגש כי לא יהיה בכנין אחד דבר והפכו כי אם בשתי בגינים ישרש וישרש: ואחר שהגפעל מזה ענינו בהפך התוחלת ראוי להיות ויחל מכנין התפעל וטוב היה בה שאמר אם היוד היתה פתוחה אבל מצאנוה קמוצה כמשפט האיתן מכנין נפעל במו שכתכנו בהלק הדקדוק: והפעל הכבד הן הוחלתי לדבריבם: והוחלתי כי לא ידברו: לא כן איחילה לפניך כלומר לא טוב שאאריך לפניך ואוחיל שתלך ותכהו אני בעצמי אלך ויקח שלשה שבטים: מעי מעי אוחילה אפטר שיהיה זה מן ענין חיל כיולדה ויהיה יחל וחיל בענין אחד כלום אתן חיל למעי מרוב דאגתי והמייתי או פי אכאו' ואחיל מכאב מעי ומבאב קירות לבי:או יהיה מהענין זה השרש עצמו וכן הפי אמרתי שאתן תוחלת למעי בי עדיין יקוו הטוב אעפ שהן עתח ברע והנה קירות לבי הומה לי ולא אוכל להחריש ולשתוק משאגתי ו והמייתי:והשם תוחלת ממושכה:הן תוחלתו נכזבה: יחמתני אמי : פי יחמה ממני בעת י יחם יחם הצאן : ליחמנה במקלות: וכבר זכרתי דקדוק ליחמנה בחלק הדקדוק בנחי הפא בשרשו: והפעל הקל ויחמו הצאן אל המקלות:ויחמכה בבואן לשתות:ענין חמימות ויחם וחמם בענין אחד:והנפעל הנחמים כאלים ודקדוקו זכרנו בחלק הדקדוק: ולפי שיתחמם האדם בעת כעסו וכן הכעם מרוב חמימות ה האדם הוא נקרא הכעם חמה:חמה אין לי בפלם דעה עצה :ונכתב באלף ויצא בחמא גדולה ברחוץ הליכי בחמה: כתכנו בשרש חמא כי הוא כמו חמאה: ובסמוך חמת מלך מלאכי מות: וחמת המלך שככה: והקכו' שארית חמות תחנור בפרס עצת ה': עצות מרחוק: וככר פי' פסו שארית חמות תחגר בטר חגר יחמת למו בדמות חמת נחש ו'פי,שברוב בעם האד'ידמה בי יטיו' ארס מפיר ומפניו במו הנחשי שיטיו'ו ארס בהתרגום: חמת תבינים יינם :אשר חמתם שותה רוחי :ור'יונה כלל עם אלו המלות מספח חמתך :וככר זכרנו אותו בשרש חפת מן חמת מים והוא הנכון: וזכר בל אלו בשר חמה: והנכון להיותם מזה השרש לפעם שפירשנו והוא הולך יחף תאר: וכן מבעי רגלך מיחף ופי מהלך יחף או הוא שם יחף נקרא מי שאין לו מ יהף ולא להתיחש לבכורה: כלם התיחשו: המתיחשים ולא נמצאו: בגעלים ברגליו: ויטבו דבריהם: לתיטב והשם ואמצא ספר היחש עכין ידיעת המשפחה מאבות: דברו: הלא דברי ייטיבו: הנערה בעיניו ותישב לה משור פר :והפעל הכבד הטיכו כל אשר שה תישבי דרכך: ואלמנה לא יישיב בהנעת היודי המה משיבים את לבם: וגם הישיב אין אותם יוהשיבותי מראשותיכם: פי׳ אטיב אחריתכם כראשיתכם: ודקדוק המלה כתבנו בחלק הדקדוק :להטיבך באחריתך יל להרע או להטיב: ודרשת היטב: כלום באד מאד: וכן ההטב חרח לך: ואכות אותו שחון היטב: כי ייטיב אל אבי את הרעה עליך כלומר אם ישר בעיני אבי ואם יהיה שוב לפניו להביא את הרעה עליך וגליתי את אזנך וכן על הדע כפים להטי' : וכן מה תישבי דרכך : בהשיבו את הבירו' פי' בתקנו כלום בשיהיה מדשן הפתילו' שבשרפו בלילה והיה חותה אפרן במחתה בכקר והיה מתקן הנירות והיה משיכן ככל בקר ובקר: וכן ותישב

את ראשה: ותתקן: והשם פיטב שדהו ופיטב כרפו: כלם ענין טוב: והם שני שרשים וענין אחדי

ויין לבסך: ובססוך ישתו יין נסיכם חמת תביבים יינם פיין הרקח:את כוס היין החמה: השקיתבו יין

בר שית ניחי משלי פופטים תילים איוכ תרומה

לרמית י רמיה ב' תיליש משלי ירמית איוב מיכה תילים תילים תילים

kpin

כח

PJ

אינב ב שמנג ירמיה

תול ס

משלה אינב תילום ניבא ב' ישעי ה ישעיה רכיש אינב משלי אקתר תילים ב'

האויכו איוב חבקוק

שמוא ירמית דה ב עזרת עזרת רשלה חסתר תילש וח צחכן מישת ירמי חיו שופטי ירמי יחזק עקב ניקרת ראה יוכה עקבשמוא

מיכה ירמיה תבוה מלכים משטטים שלח החזו'ב'שיר ירמי תילי ברברי היםי ותועבותיו אשר עשה: וכן וידוע חולי שהוא ידוע ומוחזק לכל כי הוא בעל חליים יופי ומעקש דרביו יודע אפר הולך בתם ילך בטח מי שהולך תמי ילך בטח ולא יפחד מבני אדם אך מעקש דרביו יודע ויתפרסם לבני אדם ולא יוכל להתכסות מהם במעשיו הרעים ולא יוכל להיות בשוז: וכן המודיעים להלל בי שהיו יודעים לשורר ולהלל היטב ומודיעים לשאר אחיהם הלוים: אוב או ידעובי פרשו דול ידעוני זה ה השלך על ה'יהבך: כלובר המביח עצם ידוע בפיו ומדבר מאליו ופי ידוע עוף ששמו ידוע: אשר נתן לך עד היום השלך עליו צרכך והוא יבלכלך כמו שכלכלך עד הנה : או יהכך שם כלום מתבותיך השלך על ה'כי הוא יתכם לך והוא יכלכלך: ורול פירשוהו לשון משא ופעיבה לקחוהו מלשו ארמי אמרם לא הוו ידעי רבבן מאי השלך על ה'יהכך שמעוה לההוא טייעא דקאמא לההוא גברא שקול יהביך ו ושדי אגמלאי יהבה נרדה: הבה נלבנה לבנים: הבה גא אבא אליך כלום תן עזר או עצה: ונסמכ המלה הזאת לנקבה ולרבים ואעפ'שהיא לשון זכר לפי שאינה צווי ממש על נתיגת הדבר לפיכך שמו המלה במקום מקור או שם כאלו אמר צריך הדבר הזח לתת בו עצה או נהיגת עצה או עזר והרגילו המלה על ענין הזמנה ו וזירוז אחד לחבירו על המעשה וכן לשון הליכה בזה הענין כמו לכה נא אנסכה בשמחה: לכו ונמכרנו לישמעאלי׳ ילכה כשקה את אבינו יין: לכו ונחשבה על ירמיהו מחשבו׳ ילכו ונכהו בלשון: ולפי שההליכה זירוז והישיב עצלה נאם הזירוז בלשו הליב : אהבו הבו :פי אהבו תמיד לום תכו: הבי המטפחת אשר עליך זד יהיר לץ שמו : גבר י בלומר הכי אותה לאחר שיאתז עמך בה כדי לשום בה השעורים: הרוח : וכן בדברי רוור אי יהיד ולא יבוה פי גם רוח כי הוא יודע ועושה הרע בזדון בגסות לרם בטלי יהירי בטלי אמגושיי מלת יום ידוע פעמים היא זמן היות השמש על הארץ לבד: כמר ויקרא אלדים לאור יום׳ כל היום וכל דהלילה וכן רבים: ופעמי׳ כולל היום והלילה ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד :שמור את יום השבת לקדשו ין כמו הם רבים: ובהכפל הכם יורה על זמן השמש לבדו :או יומם ולילה יומם יצוה ה'חסרו : לא ימיש עמור העגן יומם: וכן כולם יאו יומים פי שני ימים : והקכוין ימים רבים. ושב הנח שהיה עם החלם קמץ גדול וכן ראש ראשים אכל במסמבו יאבד הנח מה שאין כן בראשים כי הוא נכתב בו הנח : כל ימי אשר יהיה הענן : שבתים ימים פי שנים שלמים יוכן חדש ימים : כי לא תשלם לנו החדש והשנה כי אם ביום שלם לא במקצת היום: ולפיכך נקראת השנה ימים: תשב הנערה אתנו ימים או עשור פי שנה או עשרה חדשים י וכן או חודש או ימים:ימים תהיה גאולתו: מימים ימימה: משנה לשנה: עשרה כסף לימים : לשנח: וימ'בן לשלשת ימים מעשרותיכם כמו שנאמ'מקצה שלש שנים תוצי'את כל מעשר תבואתך כלומר אעפ שתכיאו זכחכם בראוי מה יועילו אחר שתרבו לפשוע כמו שאמר במקום אחר אני ה' שונא גזל בעולה: אשר ישב דוד בשדה פלשתים ימים וארבעה חדשים שנה וארבעה חדשים: אבל קשה הוא לפרש זה ימים שנה כי היאך היו כל העניגים החם אשר היה לשאול עם דוד בח'חדשים כי שתי שנים מלך שאול לבד ויש לפרש כי ארבעה חדשים וימים מן החדש החמשי היה בשדה פלשתים ולא זכר מנין הימים וכן אמר ה התרגום יומין וארבעה ירחין ועדיין בשארה שאלה מה שאמר אכיש אשר היה אותי זה ימים או זה שנים: ויש לפרשו אשר היה אותי זה יפים ואני מכירו לטובה כאלו היה אנתי זה שנים:. ויאמר יום על העת ביום הכותי בל בכור פי'בעת זיום צעקתי בלילה בגדך: והיה ביום ההוא שרש ישי אשר עומד לגס עמים: וחרה אפי בו ביום ההוא: היום הזה יום בשורה: ופעמים יבא עליו כף האמתי השבעה די כיום כלומר העת הזאת : וכן כי אותו כהיום תפצאון אותו כלופר זאת השעה תפצאו אותו וכן קטר יקטירון כיום החלב: אבל ויהי כהיו הזה ויבא הביתה היא כף הדמיון ופי ויהי יום אחד בהיום ויבא הביתה לעשות מלאכתו כי היו לו ימים ק קבועים לעשות מלאכה או לחשוב חשבונות: ויתחבר יום בלשון נקכות זכור ימות עולם יכי מי נח זאת לי נמצא במקצת ספרים מדויקים מלה אחת :וכתי ביומי נח: לךן מטיט היון בשקל עקב.ובסמוך ט אדמת עפר! לודן בוו געלמת בקריא טבעתי ביון מצולה: ענינו כמו טיט ואעפ׳ שנםמך אליו וכן עיניו כיוני על אפיקי מים:פי כעיני יוני : עיניך יוני פי עיניך כעיני יונים וכיוני ביוגי הגאיות כולם הומות: וכיוני הגה נהגה: הנפרד לא מצאגו הזכר: והנקבה בגי יוגה: יונתי בחגוי המלע ואמר בני יונה לפי שהקשנים מן היונים הם הכשרו לקרבן אבל הנפרד הזבר נאמר מן יונים יון כמו מן תורים תר וכן מצאנו בדברי רזל אי תקדמיה יוכך ליון: כל אשר יזמו לעשות:פי־כל אשר חשבו לזם מיזגים ענינו כמו מזוייגים מן כלי זין: ורול וענין יום וזמם אחד הםי לא יחגרו ביזע במקום הזיעה ולשון יעקב בן אלעזר כתבו בענין מזון: זיעה ידוע בדברי דול ואמרו מאי לא יחגרו ביזע אמר אביי לא יחגרו במקום שמזיעי בדתניא בשהן חוגרין אין חוגרין למטה מפתביהם ולא למעלה מאציליהם אא כנגד אצילי ידיהן : וכתי ולא יסרון ע

רה' קרושים מרלים

בח צ'נישב

הופערות מפלי חבקוק

ברחשית בשלח ברחשית נחתחכן בהעלותך תבוה בשלח משפשי נירח

בהעלותך מחץ חיד בהעלותך בהר בח שופטי עמוס

שמוש

שמוא
בהעלותך

תילי ישעיח
כבבי מלכי ש תילות
שנו אל בי שנו מעור
האזינו ישעיה
תילים
שיר,ב' ישעיה
שיר,ב' ישעיה

נח ירמיה יחוקא

בכל שנח כאותו יום:ונכתב בוו עם הדגש ביום חולדת אותך הראשון: והשם מולדת בית או מולדת חוץ או יחוקל לפש הוא תאר והוא הנכון: ולפי פשט הפסוק הוא פי מה טאמר בת אביך או בת אמך כלומ'בין שנודדה אל אביך מאשה אחרת יוזו היא מולדת בית יובין שנולדה לאמך מאיש אחר וזו היא מולדת חוץ: וכן תרגם אונקלום זיהיה מולדת שם תואר על משקל מחמצת כשלמים ומודעת בנחים כמו שבתבנו בחלק הדקדוק: ורזל ד דרשו בין שאומרים לאביך קיים את אמה וזו היא מולדת בית בין טאומרים לו לאכיך הוצא את אמה כגון בת ממזרת או בת נתינה זו היא מולדת חוץ: ומולדתך אשר הולדת אחרי כן: פירו' בנים שתוליד אחריהם: בארץ פולדתו: מכורותיך ומולדתיך: וההתפעל ויתילדו על משפחותם: והלמד איננה דגושה והיוד פתוחה מעמדת בגעיא ופי הראו ממי בולדו כלומר הראו יחשם מאי זה שכט הם: והנפעל הבולדים לך: אם יולד גוי וכא דגש תמורת הנח במלת אל נולדו להרפה: וכן ואלה נולדו לו בירושלים ונכתבו שניהם בוו עם הדג': ושם לזכר הכולד ילד: הילד אינכו בשש כקודות: לא היה לה ילד: בקמצה היוד מפכי ההפסק: ויצאו ילדיה: ילדיהן תפלחנה: ובא בחירק היוד הלא אתם ילדי פשע: ולנקכה קח לי את הילדה הזאת כפתח היוד: ובוו . איני שעי ישלה תמורת היוד אין לה ולד בפלס חכם: ומא יליד בית יויליד ביתו: ומשק אחר את הילוד החי וכבר זברגוהו פעול: ושם לימי הבערות כי הילדו והשחרות הבל: שמח כחור כילדותיך ולפי שהזמן מוליד הקורות בקרא קורות חזמן ילד: כי לא תדע מה ילד יום: ומא' אלה תולדות יעקב הקורות אשר קרוהו בדבר יוכף וסבת ירידתו למצרים: אלה תולדות כח כולל כל לידתו וקורותיו לפי שוכר ויולד כח שלשה בכים ואחר כן ספר קורותיו יוכן בכל מקום שתמצא לשון תולדות מקופו יורה עליו אם ללידה עצמה אם למקרים: ולפי שהלב מוליד המחשבות והעצות נקראו מחשבות הלב ועצותיו ילדים: ובילדי נכרים ישפיקו יוש מפרשי ובילדי ניש מ ברים: כלומר שיספיקו בחכמות החיצונות שיתעסקו בהם ולא יתעסקו בחקי הצדים ובתורותיוי מפרשים עוד בצלמים שמחדשים בכל יום : והתואר לנולד לנער היולר: ומשקל אחר כל הכן הילודי וילך משה ילך גא ה'בקרבנו. האלה שמות הילודים לו בירושלים: הילודים במקום הזה: ונכתב פא הפעל במלת אילכה שולל וערום: והגבעית תלכנה חלכ ילרוכ התמדת הגרת חחלב כנה ההליכה לגבעות ואעפ שהמים הם ההולכים והנגרים: וכן ילכו כים: וכנה ההליכה לאפיקים ואף שהמים הם ההולכי והכגרים: ועל דרך הזה תרדנה עיכינו דמעה: לכו ונחשבה על ירמיהו מחשבות: לכה נא אנסכה בשמחה: לבו גא ונוכחה: לכו ונמכרצו: לכו ונכהו כלשון יבאילו המקומו אין עניג הלים במש אלא זירוז המעשה כבו שכתכנו בשרש יהב ונכתב לשון הליכה בלא הא בשלשה בקובות מקום אחר: לך ונקרבה כאחת המקומות ילך נתראה נכים דדגרי הימים: והפעל הנוסף הליכי את הילד הזה יהולך מהרה והולכתי עורים יוולך ה'את הים:אותי נהג ויולך:פתח , מפני ההעמדה י או גרב או ילפת: פי דול זו חוזית המצרית טכלפפתו עד יום הכיתה: ילק בשט במים לים מכסים יכ ויעוף: בשש נקודות: אבל הילק חוא מין מפני הארבה: י הים אני אם תבין: והחרכתי את ימה בהעלות הים לגליו: וים אפר אין עמדי: חים ראה וינום: ובא ים מכונה בלשון נקבה ואת הים הוריד מעל הבקר הנחשת אשר תחתיה: והקבו ולמקוח המים קרא ימים על ימים יסדה: עת נשברת מימים ידוע: ולפי שהים הנדול לפאת מערב ארץ ישרא קראו לפאת מערב ים: ים ודרום ירשה: ימה וקדמה: ואפשר ששרש ים ימם ודגש הכינוי והקבוץ יוכיח: או יחיה שרשו יום ויהיה הדגש תמורת הגח והראיה קמצותו כי כל ים קמוץ זולתי ים סוף: וענין אחר מזה השרש אשר מצא את הימים ב במדבר: והם הפרדים כי הם מהרכבת שני מינים הסוס והחמור: ובאמרו אשר מצא פי בדעתו מצא כי היח רועה החמורים וחשב בדעתו שירכיב הסום על החמורה והוא חוציא זה המין בעולם ואברו דוול ענה פסול אם השבא היה והביא פסולין בעילם כי כן עבעון אחיו היה שבא על אפו והוליד ככנה ענה: היביני:נ ואימינה בנח היוד:פי אלך אני לצד יכין :מימינים ומשמאלים בפוע היוד: התאחדי גחה היוד: ובא ארף בעה תמורת היוד במלת כי תאמינו וכי תשמילו: והתאר פני אריה אל הימין: ואננה על ימין או על שמאל כלופר הצד הימין: וכן חותם על יד ימיני: כי ישית אביו יד ימינו : יד ימין יואב : יד צדו הימין: ועין ימינו כהה תכהה: בנקור לכם כל עין ימין: עין הצד הימין : על ירך יבינו: ירך צדו הימין: שוק הימין: שוק צדו הימין או הימין תאר לשוק: וכן שים ימינך על ראשו: היד הימין וכנה היד בלשון הובר כמו והנה יד שלוחה אלי והגה בו מגלת ספר: יבתב ידו לה':וכן נעב ימינו בער:או ירצה לומר יד ימינך כלומר יד צדך היפין כפו יד יפינו ושפן ימינו יקרא בפרשנו עוד בשרש צפן: ולפי שהכח הוא כצד יפין כנה הכח בימין: וימינם ימין שקר: כחם וגבורתם שקר: ור אדנים מיאותו לשון שבועה מן הערבי לפי שאמר אשר פיהם דבר שוא אמר ושבועתם שבועת שקר: והתאר עוד והמם קמוצה ויקרא שם היכני יכין: את אצבעו הימנית ועל בוהן ידו הימנית וכתב ר' יונה כי בא כן קמוץ להבדיל בינו ובין הפתיחש אל שבש כניבין איש

יפיני: וכן כתב ד' יהודח

נח יחוקל במדכר ניתי ישעיה בה'צ' נישב שתוא משפעים כח לך לך את ר מלכים משלי נישב

פר שעים שמנת מ כי ירמי שמנ תפח מיכה ינא

ירמים קהלת ושעיה נישב ורמיה כלק שופטים דה שמות קרח ישעיה בשנח חיכת אמור נחוש ינא טעיה יחוקא חיוב תיני חי. ירמיה מלכים ברחשית תילים יחוקא ברכה

> לך לך רה יתוקא ישעיה יהון א חיי ורמיה ניחי טמנג זכריה שמוא שופטים צג ניחי יחוק א ישעיה מיכה משלי תילים

> > מטרע אפתר

תרעלה: בכלם חסר הנסמך: חיין יין החמה: יין יין התרעלה: בייןהטוב נסמך אל בניין יין זהרכוח: התאר עצמו כמו אל המלך חזקיהו בחיל כבדיאל מי המרים ויתכן לפרש מיין הרקח תאר ולא יהיה חסר ה מנסמך וקבוץ יין מצאנו בלשון גקבות בדברי דול ייבות שמנים וסלתות ידוע: אברהם את אביםלך: ויוכח אמש: ומשובותיך תוכיחוך: דרבי אל פביו אוכיח: המיראתדי יוכיחך:פי יוכיח עכך כלומר ישעון עמך: הוכח תוכיח הלהוכח מלים תחשובו: ושלא נזכר פעלו ממנו והוכח במבאו'על משכבון והנפע'שם ישר נוכח עמון ואת בל ונוכחת פי הם דברי משה אמ'כי כל עם אלה חדברים שארעו לח באמרה אחי הוא עם פרעה ועם אבימלך גובחה שרה זנוסרה מאמור אחי הוא: זו ונובחת כוו וישא אברהם את עיניו יוההתפעל ועם ישרא יתוכח: והשם ביום תוכחה ביום שהוכחתי במדבר בשבשי ישרא בשהיו כלם כאחד הודעתי להם באמנה: טובה תוכחת מגולה פי האהבה מגולה בתובחת כמו שאמר בי את אשר יאהב ה'יוביח: הוכח לחכם ויאהבך: וכשיוכיח אדם חברו הנה האהבה תגלה בתוכחת והאהבה החיא טובה מאהבה מסותרת שיאהב אדם את חבירו בלבו ולא יגלה לו את האהבה ולא יוביחנו בשעה ש שצרי לתובחת: ואאזר פי שובה תוכחת מגולה כלומר כשמוכיה אדם את חבירו טוב הוא לו כלומ'התוכח' שובה היא מכל מקום ואפי היא בגלוי אבל כשהתוכחה היא מאהבה מסתרת בלומר כשיוכיח האוהב את א אוהבו יוכיחנו בסתר בינו לבינו ולא יוכיחנו בגלוי כדי שלא יתבייש: והקכו'תוכחות בלאומי': ובקמץ גדו' בתובחות על עון: כלם ענין הזמנת הדברים אחד לחבירו בטענות והודעת משפטים והוסר מתוך התוכחת: וקרוב לענין זה אשר הוכיח ה לבן אדוני אותה הוכחת לעכדך ליצחק: פי זמן זמנת: לכל הפעל העובר מעיקר זה הוא על משקל פעול ולא יכול יוסף : להוציא את הכנים ולא יכלו: מה יבלתי עשות: ובקם חטף תחת החלם ויכלת עמוד: פן יאבר אויבי יכלתיו: פי'יבולתי לו או ממנו יובששק פעל ולא יבלה עוד הצפיגו ולא יכלו לעשות הפסח לא אוכל אנכי לבדי לא יוכל לכקר: לא תוכלי כפרה באשר יוכלון שאת יהשרק כהם תמורת חולם שלא יתחלף עם ששרשם אבל: והמקור בחסרון הפא ידעתי בי בל תוכל במו יכול יומזה השרש עברו את מיכל המים ענינו פלג מים: ויכום ויכתום כתבו ר יונה בזה השרש: זכן אמר ד יהודה שאינו משרש בתת: ולפי דעתי שהנכון במלה הזאת לשומה בשרש כתת עם חברותיה: ובתותי מפניוי ואכות אותו טחון יומעוך וכתות: ולא יהיה ערירי בזה השרש: נ ואל יקשה בעיניך שהוסב הדגש בפא הפעל כי כן קרה למלת הזילוה שהיא משרש זלל בכי אבל משה: ידמו כאבן ששרשם תמם דמם: ויתכן רומר כי שרש ויכתו' בכת: עד אגלים יללתה: ויללה מן המשנה: ויללת אדירי הצאן בשוא הוו וחידק היוד בקריאת בן בפתלי ובחרק הנו ונח היוד בקריאת כן אשר: ובקצת הנסחאות מצאתי בהפך כמו שקורא נכ'בן נפתלי ביקרותיך בנוח ה היו' וחירק הבית : וכן קורא בן נפתלי בכל יוד מונעת בחרק ומה שלפניה בשוא שמניח היוד ומשיל החירק במה שלפניה כמו: ליראה: ליזרעא: ביזרעא: מניח היוד ומביע הלמ'והבית בחירק: ילל ישימון: ענין היללה היא השמעת הקול בכאב הלב וקרא שם יללה למדבר לפי שהמקום החרב והשמם ישמעו בו קול הרוחות ה הבושבות בו בקול יללה: והמקו' מן הקל הזה הרה ללת משפטו לללת בפלם לרדת לשבת ובפלה למד הפעל לכבד קריאת שלשה למדים כאחת יהלילו כל אלוני תבשן: ולשון הציווי והעבר שווים בזה לכן ייליל ימ בואב למואב בלו ייליל: מושליו יהלילו: הוא פעל יוצא. ופי הגוים המושלים על ישראל יהלילו אותו: הרה עמל וילד שקר אא חלתי ולא ילדתי: וילדו לו בנים: וילדה לו בנים או בבות: אני היום י ילידתיך בלומר כאילו היום ילידתיך למלך: תלדי בנים: גם כי ילדון: הגך הרה זילדת בן: אמרנ שהיא מלה מורכב מן יולדת וילדת: או יהיה מכנין פועל על משק שופטת מן למשופטי אתחנן: יולד חכם: הרה ויולדת יחדיו: כצירי יולדה את הילוד החי: אדם ילוד אשה: ואלה שמות האנשיאשר היו לו בירושלים הרה עמל וילד און:לדת חק:וימלאו ימיה ללדת:והשם מלידה ומבטן ומהריון:וכח אין להידה תאר בפרס הרה: וכן כמו אשת לדה : ויהיה אשת מוכרת כמו אשת יפת תאר: הפעל הכבד ותקח המילדת : ונקראת מילדת לפי שפסייעת היולדת ללדת ושלא גזכר פעלו מזה אשר יולד לו ילדו על ברבי יוסף: בטרם הרים יולדו: בלום שיצאו בבח היצירה! ונבתבו בוו עם הדגש אשר יולד לישרבו - לעמל יולד: לצער היולד: זכ וכבד אחר והוליד כן פרין:אם אני המוליד . הרה עמל והוליד און בעירי וביוד:ויולד בנים ובנות: והבנין הזה על הזכר והקל על הבקבה ברוב ופעמי על הזכר כמו וכוש ילד: וארפכשד ילד: לאביך זה ילדך והדומי להם: והמקור במה שלא נזכר שם פעלו ממנו יום הולדת את פרעהו והדגש תמורת הנח: ופי'יום הולדת לפרעה שבולד לו בן או פי'יום שבולד הוא עצמו שהיה עושה משתה

מירא ניבא ירמיה אינב אינב קרנשים אינב אינב ב'נירא

מיכה הושע משלי משלי ב'

תילים היי ב' חיי ב' ניגש וארא מופטים יתרו תילים מת' בהעלות' ב'תבא ישעיה מקץ איוב מתוא שלח

תילים עקב אמנר

ישעיה בשניה ירמיה

סמוא זכריה ישעיה

תילים ישעיה תבא משפטים בעלי בראשי הגשע שופטי ישעיה ב'תלבי אינ' סמוצ תילי בפבי תולדו האש ישעי ידמיה ניפב מילים מופטי איזב שופטים יהזקא ישעי : ב'בראפית בראשית משלי נישכ תשת

ניש: כח דה' נאתחכן בהעלידך

נאתחכן ישציה כ'סמנת מסעי משלי אייב נאנטיטן ניבא אינב שמנת שמוש משלי ישבי'ם

משלי הישע ירמ תילי משלי תילי בי עקב ישעי בחוקותי א ישעיה ישעי י ימיה איוב יח.קא ישעיה הושע ישעיה הושע הושע איוב ירמיה תילי שעי ב ירמיה תילים איוב שמוא משפטי ב תרומה תילים הצוה ירמיה

איוב נילך תילים שמוא דה איבה יחזקא ישעיה וה'

> תילים תילים ויכח ישיני אינב היושע מופטים

ישעיה ישעיה שילים חבקוק ירמיה איו' ב' אומב

ישעיה במרכר

אשר בתיעץ שלמה לבנות ברם את בית השדים והעצה והסודילקה מאביו בבו שכתו זירן דוד לשלכה בגו את תבבית האולם ולא ימלטו מהענין הראשון כי הם בכרלו כי העצה והכוד לכעשה כיכוד לבנין: יכך על בשר אדם לא ייכך: הפר הפוע בלו רכך העבן על בערו וא ייכך בזה ו עבן: וכן וייעם בארון הכר המשים ויהיה יסך וסוך בעא' ועוד אכרו הנדכדקים שרוא ככו יוכך והוא שרא נוכר בועלו בשרש כוך ולא יסף עוד לדעתה ולא יכפה שוב אליו עוד: ויספת על וכן פי ויישם בארון כמו ויושם: ולא יסף פי ולא יכף עוד קול גדול ככהו:ויתגבאו ולא יכפר הטמועה אשר שמעתי:קול גדול פי ולא יספו עוד והתנכאות כפו שאם רזל שלא התנכאו אלא אותו היום רבד: והבתרג הוציא לעא שתרג זלא פסק ולא פסקן: אם יוספים אבחנו: הנני יוסיף על יכיך: הנני יסיף להפריא את העם: והגבעל ונוכף גם הוא על שונאינו: ונספה גחלתם: יש מפזר ונוכף עוד: והפעל הכבד ושתים ולא אוכיף: לא אוסיף לשכוע: יוכף ה'לי בן אחר: זכר מלחמה אל תוכף: כפתח בהפס': לא תאסיפון לתת תבן לעם גבת' במל' במקו' וו וכן ויאסף שאול לרוא אל תוכף על דבריו בשני שואין:בי לא תוסיפי יכראו לך רכה וענוגה: בי לא תוסיפי י יקראו לך גברת בכלבות שביהם כלרע בגשט אחד לבדו וכן הוא הבסרת עליהם ב'בטעם כדרע ענין הכל ידוע ור'יונה הבריד ביניהם ואין עריך רק הכל ענין אהדו יוכר לץ: באותי ואכרם: והנבעל והפעד הכבד יכרגי יה: ויכרתי הוסרי ירושלם: הוכרו שופטי ארץ: ברברים לא יוכר עבד: אתכם אף אני: באשר ייכר איש את בנו: ויכרו לבשפט: ויכפתי דיכרה אתכם: הרוב עם שדי יכור: בקור ו ואעפ'שהיוד בהרק ויכרני כלכת:ובא לכד הפועל בצרי שלא כדרך הכיריו:ואפש' שיהיה ויכרני כהקל זיוד הכתובה יוד איתן ויוד הפע'נבלעת בדגש דסכך כמו ובמקבות יצרהו והשם מוסר ה' בני אל תכאם: מוסר שלוביגו עליו מוכר הבלים עץ הוא: ואאזל פי הרב עם שדי יכור שם כמו מוסר וכן פרשו המדרך ה רמוסר הוא שיריב האדם עם שדי זהנפעל מורכב עם התפעל וגוכרו כל הגשים בשפטו ונתוכרו כלם עגין מוסר יש בדברי ויש במבות יומזה ויסרו למשפט ענין הכות אגרפי הרבישה ככשנט הזריעה: ועא איכירי בשמע לעדתם ווכבד אחר ואני יסרתי חזקתי זרועותם: והשפ בוכר בלבים פתח: ובחרם תמורת השרק וב ובמוסרם יחתם: ובצרי בתחת למוסרי: וכשוא עין הפעל פן יחזקו מוסריכם: מוסרי צוארך: וקבוץ הנקבות נתקו מוסרות וננתקה את בוסרותימו וכוסרות ערוד כי פתח עגין דכל ענין קט רה כןה המועד אשר יעדו:אשר לא יעדה ואם לבנו יערנה:והנפעל ונועדתי לך שם:בי רנה בועדו:אשר אועד לכם שכה:והפעל הככד כי מי כמוני ומי יועידגי והגון דגושה כזה ובאחר אשר בספר: אבל ואם למשפט מי יועידגי הגון רפויה: מועדי לנגי היכל ה'אגה פגיך מועדות יעגין הכל זיכון: ור'יהוד' אַלק לענין אחר יועידני ואין צרך כי הם מענין זימון ופּי' מי כמוני ומי יועידני:מי יומין לי במוני : ואם ל למשפט מי יועידגי מי יזמינני למשפט עם ה'ית: והשם במועד שנת השמטה. כי אקח בועד: בהבקר ועד עת מועד ויאכויו את המועד שבעת ימים פי זכחי המועד מועד ושבת :ובהגי' ובמועדו ומא ואין בודד במועדיו כקמץ העין: ובוו תיו הבקבות ושבתות ווחדשים וועדות: פו'הכל זמן זמנים. ופּי'ועד עת מ מועד הקרבן שהוא תמיד השחר והוא ארבע שעו": וכתי מדאתנכס תמידא עד ראיתפק: ונקרא מקום הקבו" לזמן ידוע מועד: שאגו צורריך בקרב מועדיך רל בקרב בית המקדש שהיו גועדים שם כל ישרא': וכן שרגו <u>בל מועדי אל : שחת מועדו: וכן נקרא אהל מועד לפי שהיו ישראל נועדים ונקכצים שם: ועוד לפי שנועד</u> שם עם משה כמו שאמר ובועדתי לך שם: קריאי מועד כשהיו בועדים הגדולים על אי זה דבר שיהיה היו רם קרואים כי היו אנטים גדוו ים: ואשב בהר מועד בירכתי צפון מקום שיתקבצו ויועדו שם כו' המולבים אריו בירכתי צפון והוא בבל: ובית כועד לכל חי: הקבר שיועדו שם כל חי בבא קצם: והשם בכשקל אחר ערי המועדה פי' שהיו אלה הערים להועד שם כל מכה נפש כשגגה: וכן נקרא הקהל עדה קריאי העדה עדת ה' לפי שהם נזמבים בהקהלם יהד: וכן אסיפת דבורים והנה עדת דבורי בהאכפם יהד כאלו הם נזמנים זה אצל ויעה ברד מחכה כזב: יעבור ויכיר: ומזה נאמר ואת היעים שהיו מס זה לכא בהקבצם יחד: כתרגומו ומגרופיתא שהיה גורף בהם הדשן מהמזבח: מסירים כהם הדשן את עם נועז: כמו עז ויהיה יעז ועזז בענין אחד וכן תרגכו יוגתן ית מרווה עם תקיף וים כבו בעיל צדקה יעמכי: עום אור לועז בחלוף לכד בנו לשכה ונשכה עניינו וכשו בעם לועז:

את עם בועז: כמו עז ויחיה יעז ועזז בעבין אחד וכן תרגבו יונתן ית מרווה עם תקיף וימ' במו לועז בחלוף לכד בנו לשכה ונשבה עניינו , כמו מעם לועז: לכלל בעיל צדקה יעזיכי: עוש אוד בשלב ה: ויעט ועטה בענין אחד לכל מה הועיל פסל: ואין בם בועיל: אלה והדומים להם עניינם לתת התועלת: ויש שעניינם לקבל התועלת מה אועיל מחטאתי: ומה נועיל כי נפגע בר: וחלק ר' יונה להותי יועילו לעא' כלומר ישתדלו ויבקשו לחותי ואין צריך להוציאו בעניינו ופי

0

ונחגו במנחגו כן שמש שכאליןבקמץ חבם נכ מפני שזה לעומת זה ואעפ שבשבארי אין צר ך הבדרה וימה כתבו וכן מצאנו במשנה בענין זו ההבדלה באברם במשנת פרה אמ' ו' יהושע לא שמעתי אלא שלשית אבר לו בה הלפון שלשית אמר להם כך שמעתי סתם אמר כן עזאי אני אפרש אם אתה אומר שלישית שלישית ל לאחרות במנין וכשאתה אוכד שלשית בת שלש שנים: ביוצא בו ברם רבעי אברו לו בה הלשון רבעי אבר להם כך שמעתי סתם אמר בן עזאי אני אפרש אם אתה אומ'רביעי רביעי לאחרי במנין וכשאתה אובר רבעי נישל בן ארבעשבים: וגתחבר שם העצם כבבו ואכיו קרא לו בגמין ופיבן ימין: ולפי שהימין נכבד וחביב על ה האדם מהשמש והקטן שבבנים חביב על האדם יותר קראו בנימין כלומ' בן יכיני חביב ונכבד עלי ונתיהשו בני שבטו אליו בעם על השם המלא כמו לכן ימיני ועם הימין לכדו כמו איש ימיני: ונקראת פאת הדרום י ימין כי היא לימין האדם בעת פניו למזרח כי פאת המזרח תקרא פנים כמי שנקרא המערב אחור צפון וימין אתה בראתם: וכן בתוספת תיו תימן: אלוה מתימן יבא: תימנה ומזרחה: וכן נקרא דרום נגב - ונסמכה אל תימנה נגבה תימנה ואעפ' שהכל אתד כמו אדמת עפר מטיש היון או לתוספת ביאור כי תימנה יותר ושון : מבואר מנגבה וכן קדמה מזרחה זבכבודם תתיברו:אבר בו התרגום ת תתפנקון: ויתכן בו שהיוד תמורת אלף אבר מענין וה'האמירך היום:יתאברו כל פועלי און ופי תתאמרו תתגדלו ותתרוממו: וכן יתאמרו: ולא תונו איש את עמיתו: הוגו בך יוהאכלתי דעת ר'יונה בינם יהד על משקל נירם עבין ה את כוניך יוכן הפעל הקל העיר היונה:ועל ההונאה ידוע והוא ענין קחת מכון אחרים בדרך מקח וכמבר או בזולתו שלא מדעת או מדעת: כמו ולא י יונו עוד גשיאי את עמי כלומר שלא יקחו נחלתם בחזקה : וכן להובותם מאחוזתם: וכתי ו'א ינסון למסבהון מאחסנת הון : זכן והאכלתי את מוניך: זכן ניגם יחד: חרב היונה: העיר ו.יונה: וארזו בי יש אונאה בדברים וזהו שאמר הכתוב וגר לא תונה לא תונה בדברים : ולא תלחצנו בממון: שלא יאמר לגר זכור מעשיך דר הראשוני וכן אם היה כן גרים לא יאמר לו זבור מעשה אבותיך: וכן אם היה ישרב בעל תשובה לא יאמר לו זכור מעשיך הראשונים: והביא ל יהודה בזה השרש ובזה הענין ואהריתו יהיה מנון: והנכון יותר שיהיה מ לא הניח לאיש לעשקם: ויניחהו בגן עדן :הניחו לכם למשברת: וינח לפני ה' . ז משרש נין: אצלה עד בא אדביו: והנחתיו על אדמתו ועתה הביחה לי: אפר ב ווכח לוי להביהר ותנח כגדו במדבר ושלא נזכר פעלו יגענו ולא הונח לנו והוניחה שם על מכונתה:והשם ורחב מקום המונח חמש א אמות סכיב סכיב פי המקום הכונח מלבנותו כלומר שהניחו אותו אויר שיהיה חצר המש אמות סביב ולפי שבם בקום בשוא בדרך הסמובים אפלנו כי המונח שם - כלומר מקום ההנהה ענין הכל עזיבה : והוא קרוכ לענין מנוחה כי העוזב הדבר וכניחו מלהתעסק בו הוא נח מהדבר. וכן הדבר המונח הנה הוא נח במקום שיניחוהו ודא יניעוהו אכ׳ יהיה מזה השרש והענין שוב מלא כף נחת דברי חכמים בנחת בשמעים: ויהיה ב נחת פון ינח בשקל שחת מן ישח דעת מן ידע: וכן ונחת שולהנך בלא דשן מזה השרש: ופי בה שמונח ב בשולחנך וכן אם יחד על עפר נחת: רוצה לומר שיהיו איבריו מונהים על עפר או יהיה ככו נרד מתרגו וירד ונחת ופי בולגו יחד על עפר בחת: וינקת חלב גו'ם:ראש פתנים יינק: כאשר ישא האומן את מסרע: ותגיק לך את הילד: להיניק את בני והניקיהו לי: היוגק : והפעל הכבד ויניקהו דבש אשה מנקת ידוע: ונקראו הנטיעות הילדות הרכות יונקות כביו שנקרא הילד יונק ויעל ביונק לפביו : ילכן יונקיתיו:ומשקל אחר:את ראש יניקותיו קכף: יסד ארץ על מכוגיה: ויסדתיך בספירים: וצור להוכיח יסדתו: כי הוא על יכים יסדה יהחלו הערטות ליסוד בדגש וביוד והנפע והיכל תוכד : למן היום הוסדה וההא רפה: והפע הכבד יסדת עוז: כי כן יסד המלך. ידי זרובבל יסדו את הבית דזה בבכורו ייסדנה: מיוסד אבנים יקרות: והתאר הנגי יסד בציון אכן: והוא פתח: ושלא בזכר פעלו והיבל ה'ל לא יכד יוהפעול מהפעל הנוסף מוסד מוסד: הראשון רפה והוא שם: והשני פעול והוא דגוש: או יהיה ה הראשון פעול וחשני הדגוש שם כמו שכתכ ר'יהודה ואין טעם לכה שהשיג עליו ד יונה לובר ששניהם מ פעולים וכה טעם לשני פעולים כאחד רק הנכון כי האחד בעול וחשני שם : וכן פני הלוט האחד שם והשני פעול : ושלא נזכר פעלו מבגו הוסד בית ה' : והשם אל יסוד המזבח יערות יסוד: ובשרק הוא יסוד ה המעלה מבבל: ובהא הנקבה יסודתו בהררי קדש: ומשקל אחר מן הפסד עד הטפחות. - ומא בטה מוכדה מוסדות הצלעות: ובחלם ותלהט מוסדי הרים: ובקבוץ הנקבות ואבן למוסדות: ומוסדות השמים: והנפעל נוסדו יחרי בהיסדם יחד עלי יאעפ׳ שאילו קרובים בענין העצה והכוד גכ׳ כמו הם יסדת עוז: כי כן יסד הפ המרך:וכן ואלה הוסר שלמה : בי ואלה התכונות והמדות אשר

מטקנק נאתרכן

ישעיה תכא תילים בחר יחוקא ישעיה בכניה תילים

ישעיה תילים יומיה ב'

תילים בראשית בשלח שת א נישב ירמי תשא הושע מטות חיכה זכריה יחוקא

קה תב ישעיה אינב בהענו האזי שמו מוכי שמו ع ورو معرون הושע יחוקא תילים ישעיה הביורן תילים דיו" ישעי וארא תיי אקה זכרי והושע ולכים ישעיה עורתישעים

חני ניקרה מכקוק עזרת תי ים במלכים ישעיה יחוקא החזיט ירמיה סמנא שנים ב מסתר

הכסף לשכר חרשי העין וירצא בבחם את הכסף על ישראל כלום הוציאו עליהם שהם פרעו אותו: והצווי מלכים בהראות היוד היצא אתך ב זיא מוצאת: ושלא כוכד פעלו והיא מעמים הוצאה: והשם ומוצא הסוסים: כי לא כיז נישב יחוק! מיכים ממוצא וממערב פי ממוצא השפשיוכמוצא מיםי וישרים למוצאי דעת בשוא: ובקמץ מוצאי בקר וערב ת תרנין: כמוצאי גולה: ויכתוב משה את מוצאיהם ויתכן להיותו לבוצאי דעת משרש מצא לפי שהוא בשוא ושם נכתבנו עם כי חיים הם לכוצאיהם ומא' למות תוצאות : אתה הצכת כל גבולות ארץ יצב יצב גבולות עמים כמו יציב יהציבו משחית: והנח מציב לו יד:דרך קשתו ויציבני: ולהציב הדרבן פי לחדד הדרבן ולהעמידו בתוך בין המלמד: וזכר ר'יונה שלא נזכר פעלו מזה והצב גלתה העלתה ואין לו טעם רק הנכון במלה הזאת כמו שפי רב שמוש הנניד זר בי הצב שם הבלבה: והנפע נצב לריב ה': נצב יפינו בצר: הנצבה לא יכלכל פי החולה שהיא עומדת במקומה שלא תוכל ללכת ינצבו כמו גד וההתפעל ויתיעב מלאך ה' :יתיעבו מלכי ארץ:ותתעב אהותו משפטו ותתיעב:וכבר זכרנו דקדוק המל' הזאת בחלק הדקדוק:ואמר ר יהודה כי יצב גבולות עבים מקור מן הדגוש כלם ענין העמדה: וההתפעל ו והבפעל לשון עמידה: והשם מצב פלשתי': אנשי המצבה והמצב הם אוחזי הצנות ההולכים לפני החיל והם מעמידים העם: המעב והמשחית: המשחית הם היוצאים בהמארב תי אפטרטינא ובחבלא: וכן תרנם מעב בלשתים מעב הערלים אסטרטיג: ופסל ומצבה: מצבת קבורת רחל: ונשתנה בסמיבות: בצבת הבעל: וכן הקברץ בסמיבות ויוציאו את מצבות בית הבעל ומצבות עזך לארץ תרד: והמצבה היא אבן שמציבין א אותה להשתחוות לה או לציון הקבר ופי מעב פלשתי כערכתם ומעמדם וכן אנשי המצב עורכי המלחמה ומעמידי העם וצרתי עליך מצב הוא מודל עץ שמציבין בנד העיר לרכד': הציגני כלי ריק: והצגתיה כיום הולדה יאצינה כא עמך: והצינבי למשל עמים: והצינו בשער המקלות: הצג על הארץ: מציג את גזת הצמר וושלא בזכר פועלו ממנו צאנכם ובקרב'יצג כלם ענין העמדה ואפשר שיהיה זה הפעל מפעלי הבון: ואציע שאול הנך: ושק ואפר יציע: ושלא כזכ' פועלו UYT לרבי': ויש מי שאימר כי יצע לרבים פעל עבר והיוד ממנו תחתיך יצע רמה: שק ואפר יצע בו שרש מבה שלא נזכר פעלו מהדגוש והראשון נכון וענינם כעניין פרישה אבל ענין פרישה מלמעלה ב ברוב וענין יציע מלמטה: והש יצועי עלה פי מיטתי: אם זכרת ך על יצועי ונקרא בן הכיטה על הכגדים ה המציעים תחת האדם: ומא כי קצר המצע: ושם נפלעל דבר אחר ויכן על קור הבית יציע: היציע התחתוב : היציע הוא שעושין באמצע הבית מקיר לקיר כמו עליה והוא כמו חדר להשתמש בו בהצנע זהו ענין כלת זציע אבל היציע הנזבר בכתוב היה חוץ לקיר כית המקדש במין לשכות בנויות סביב סביב לכותל בית המקדש והוא הנקרא יציע: ונקרא תא ונקרא צלע וזהו שאמר צלעות טביב פתח הצלע התיכונה: וכבר פ פרשתי ענינם הטב בשרש גרע: נפי אאזל בזה אהל בל יצען: והגון נוספת והוא שם דבר או תאר ופי אהל שלא ירד ושלא יהיה מוצע לעולם אלא לעולם יהיה פרוש ויצק עליה שכן : צקון לחש: ב בחסרון הפא והנון נוספת ועד נכתבנו נח העין יויצקו על העולה אכר ר'יהורה כי הוא עתי' והיוד יוד איתן ויוד השרש מעמדת בגעיא ונכון הוא ואין להשיב עליו: ור'יונה אמר שהוא ציווי והיוד יוד השרש ובא מעבד בגעיא כמו משכו וקחו לכם צאן וגם זה גכון: צק לעם ויאכלו פי'צק התבשיל בקערות לעם : וגם יצוק בו מים כלם פעלי יוצאים: אכל ויצק דם רככה אל היק הרכב פעל עובד: ויתכן להיות'מן השרש חזה וצור יצום עמדי פלגי שמן :אמר זה להפלגת הריבוי באלו הצור כלו מותך בשמ'או יהיה פירושו מן הצור חיו יצוקים פלגי שמן וכן ואבן יצוק נחושה כלומר מן האבן מותך הנחושת או יהיז שניהם פעלו׳ עומדים מנחי העין כבו שאנו עתידים לזכר : והפעל הכבד והיא מוצקת ושלא בזבר פועלו מכנו הוצק חן בשפתותיך: נהר יוצק יסודם פי ביסודם כלם ענין יציקה: ואין לחלק ענין התכה מענין יציקה במו שחלק ר׳ יונה כי היציקה וההתכה אחד הוא והוא חלק לענין אחר ההתכה : יצוקים ביציקתו: ובדברי הימי במשק׳ אחר יצוקים במצוקתו: והנפר' פוצקת בחלם או בשרק והקכוץ שבעה בוצקות: בצקת עפר למוצק: ויעש את הים פוצק כלום עשאו בותך: מרצק נחשת סמוך לפיכך הוא פתח ולית כותיה פתח יצקם הבלך: לצקת אדני הקדש: ור' יהודה כתב הכל ענין אחד ויפה כתב יויתכן להיות בצקת עפר למוצק ענינו חזק כלובר בהתוך העפר להיותו חזק וקבוע וכן אם אחריו ורגבי ידבקו. וכן לבו יצוק כמו אבן: ויצוק כפלח תחתית: בלומר חזק קבוע: וכן דבר בליעל יצוק בו: וכן והיית מוצק חזק: וכבוהם חזקים כראי מוצק כלומר חזק ואעפ׳שבזה יש לנו שעם פוב בזה שיהיה מהעניין הראשון: וכן פּי׳אומר על השמים בייהם חזקים וכרורים ומוחירי כפראה הפותך כי כן עושים פראות פהנחושת הפותך יפה שהוא זך ובהיר וכזהי כפו ויעש הכיור נחשת ואת כנו נחשת בפראות העובאות: ויש לפרש ראי שם שלא יהיה מענין בפראות העובאו' : אבל יהיה ראי פראה

תילי ישעיה משלי תילים יחוק א מכעי משלי תילי ב' האזינו ירמיה שמנא איכה שמוא נחום איכה זכריה בשלח בלק תילי שמות שמואב

שמוא בהר וישלח מלפי מלכים יחוקא

ישעיה ירמיה הושע נישלח חיוב עמו ניצון תצנה שנפטים כח מינים ישעיה ישעיה חשתר

ישעיה מ כים ב'

צו ישעיה מלכים מלכים יחוק ל מלפי 37.6 מלבי תילים מוכם דה זכריה חיוב דה מלכי : ה' שקורי

> 33:4 מילים חיוב ב'

שמחי להותי באלו ימצאו תועלת גדולה להותי ולא עוזר למו כלו זה התועלת לא עוזר למו והם שבחים ללא דבר לתועלת שלא יהיה בו להם עזר: על פני צורי היעלים: יעלי סלע: אילת אהבים ויעלת חן יותרגום יען אשר עשית:יען אשר לא יראה לעי הוא את הארץ:יען כשח ה' אקו יעלא והוא תיש הבר: מאסו כלם פי בעבור: ונכפל יען וביען להודיע כי הרבה שעמים יש לטלטולם ולגלותם בעבור כך ובעבור כך: ואת בת היענה: לבנות יענה כיענים במדבר: הם עופות שוכני אותי:יען וביען בחקותי מדבר ומשמיעים קול יללה: לעף ולאומים בדי אש ויעפו :לא ייעף ולא ייגע: וייעפו בערים ויגעו לשתרת היעף ענין העיפות ידוע: וכן לעות את יכף דבר: והוא ולאמים כדי ריק יעפי: והתאר הצמא לטמוע דבר ה' מועף בישף מעניין עוף ומועף פעול בפלס מוצק וביעף שם בפלס ביקר ופי הפסו נברים שראיתי בהזון בתחלה שהיה עף לפעלה עתה ראיתיו שהיה בוגע אלי: ועכי אהר ותועפות הרים לו בתועפות ראם לו: וככף תועפות לך: עניינם ענין חזק לעיך כי ה' צבאו' יעץ ומי יפר: אשר יעצני איעצך נא עצה: איעצה עליך עיני: רז' בעיני ופי שאשי איויתיך וכבר הרחבנו על הענין הזה בשרש אוה: עוצו עצה: יועץ בליעל: והשם עצה וכסמוך עצת ה: ו ובקבו עצות מרחוק ועם הכינוי ברבוי הזכרי לבד נלאית ברב עצתיך: ומא' מועצ' והקכו וילכו במועצו וממועצותיהם ישבעו והנפעל את מי בועץ: מה אתם בועצים ואת בועצים חכמה: ובועצה יחדיו יועץ ה יער וכל עץ בוו בעצי היער וישנו ביערי המלך: וההתפעל ויתיעצו על צפוניך: ידוע: וענין אחר אכלתי יערי עם דבשי: ביערת ת והקבוץ בלשון נקבות ניחשוף יערות ידוע: מה יפית ומה נעמת: מה הדבשו היא חלת הדבש קודם שיועיאו מכבו הדבש ברשקא בלעז בן נפתלי: ובקריאת כן יפו פעמיך: וייף בגדלו: בחרק היוד הראשונה ונוח השנייה בקריא אשר וייף בשוא הראשונה וחרק השנייה ובמקצת הספרים מצאתי בחרק הראשונה ושוא השנייה לכן אשר וזו היא הקריאה הגבונה על משקל וישב: ותיפי במאר מאד בקריאת בן אשר מלעיל בשני פשטין ובקריאת בן נפתלי מלרע כפשט אחד לבד: והכפל היוד והפא יפיפית מכני אדם ופא הפעל חטף קמן: מבלל יופי: על יפי חכמתך בשוא לבד והראוי בקמץ חטף: פהטובו ופה יוהתאר יפה עשיתיו: יפה את רעייתי ובהכפל העין והלם עגלה יפי פיה מצרים: ואפע שנכתב בשתי מלות ענינו מלה אחת וכמוהו פקח קוח והכוז לנא יוני בהוא ינהגנו על מות: וההתפע'לשוא תתייפי כלנ' תתקשטי ותראי עצמך שאת יפה בעיני העוגבי : והפעלהכבד בכסף ובזהב ייפהוי ריפח תהג לקץ ובסמוך ויפח חבם: פי הונה ומצפצף: וההתפעל כמבו תתיפחתפרש בפיה פי ותהמה ותקובן על הרוגיה: וית' דמשתכיחא ופרסא ידהא ואפרה ווי כען לי: ואפשר שיהיה ויפח לקץ משר' פיח מן ויפיח כמו ויפיח כזבים עד שקר והענ' אחד: נלפע וחללו יפעתך: שחת חכמתך על יפעתך ועל עצת רשעים הופעת: הזהרת על פי זהרך: הופיע בהר פארן נגלה בזהרו וככבודוי עצתם כלום שתשלי עצתם ושיניע אליהם כעצתם זהרך ורצונך: ובהפך זה הענין ותפע כמו אפל ותחשך ואמר בלשון אורה לכינוי ויש לפרשו כמשמעו ופי רמקום המופע והנאור שבה הוא כמו אופל יפת תנו לכם בופתיאני מופתיכם:את כל הבופתים האלה ענינו כבו אות אלא שמלת אות בופלת במקומות שלא תפול מלת מופת כמו איש על דגלו באותות : והיתה לאות ברית: ולא תפול באותם המקומות ובדומיהם מופת כי המופת הוא דבר נראה להאמין בו דבר ביוצא כו שעתיד להראות ומלת אות יצאת לישע עמך תבוא נכ' בזה הענין אלא שפעמים תבא לסימן לבר' ולא כן כלת מופת: שיוצאה: אך יצא ובא ערום יצתי חסר אלף וכן היוצת מבין רגליה. כשננה שיצה ימשפטו יצא יעקב: לא יצא בצבא: יצא נא אכי ואמי אתכם כלו יצא ממקומו ממערת עדולם שירדו שמה בעברי ויעמד אתכם עד אשר אדע מה יעשה לי אלדים כי שפא שאול היה שונא אותם לשנאת דוד בכם שוב בתי כי חצאי עם בערתיו פי כי תצאי לשדה עם בערותיו: היוצא השדה פי היוצא מן השדה: או הוא פעל כבד ופי אשר יוציא השרה: העיר היוצאת אלף איננו פעל יוצא כאשר חשבו אנשים בי יוצאת על כנסת העם לא על העיר עצמה כי כן דרך הלשון לוכר ענין אנשי העיר כלשון העיר כמו ותבא העיר במצור ועשתה ע עפיך מלחמה ואם לא תשלים עמך: ארץ כי תחשא לי וזולתם רבים: והשם ומיציאי מעיו ויתכן היותו תאר: ומשקל אחר השם בגללי צאת האדם: וכסית את צאתך: ומשקל אחר צאת בנות ציון: ומצאתו לא רחץ: ומא צא האכר לו והכסורת עליו לית לשו' שינוף : ולפי שצואה חיא לכלוך אפר לבגדים המלוכלכי הכגדי הצואים: ובתשלומו יצואים: ובהכפל העין והלמד הצאצאים והצפיעות: הבנים והבנות - וצאצאי מעידי אותו החוצה: ווצאצאי ישורשו כלומר יציאות הזרעים. זהפעל הכבד כי הוציא ה' : והוצאתי אתכם: ויוצא אותו החוצה: יוציאוהו לחרשי העק::וציאו את הכסף

שמוש איוכ.משלי נירח וח קש ישעים בזוקניני שמיכי יש גיה איכז ירמיה ישעיה ב חבקוק שאוא ישציה בלק איוב ישעיה תילים מלכים תילים ישעיה כחום תילי ישעיה ב'ירמיה משלי ישיני מיכי משלי עור מיני ישעי שי יחוק מלכי תילי שיר שמוא שיר יחוקא

Field's תולו הילים יחוקא זכריה יחוקש שיר .רמימ ירמית ירמיהחבקוק כל ם ירמיה

אשלי יחזיא ב' וָברכה חינב

ha kpini hahi

אינב מבולן הליד מולרות תבת זמנג

רנת רחה עמים

יחוק לתבח ישעי משלי

נקעה נפשה מהם: ויהיה נקעה בפרס ורחבה ונסבה בכקה: זגם יתכן להיו'ותקע כף ירך יעקב בן הקע נפשי יחוק! ירמיה מזת השרש: ונקעה שרש אחר ושיהיה הנון בו שרש ואעפ' שהם ענין אחד: וגם יתכן עוד לחיות שרש כלם ד נקע ובא הנח כמלת ותקע תמורת הדגש כמו שבא בכלת ויזד יעקב נזיד: והם ענין הכרת הדבר ממקומו ד כי הקיפו ימי המשתה: עדת מרעים הקיפוני: כי הקיפה הזעקה: הקיף את ה דשלינר בלעז: לא תקיפו **פאת ר**אשכם:אויבי בנפש יסיפו עלי ענינם ענין סיכוב:ותרגו' העיר בצרי וביוד: ונסב את הר עשו ואקפנא וואמרו רול לא תקיפו פאת ראשכם זה המשוה צדעיו לאחורי אזנו ולפדחתו וא ואפשר שיהיה זה הפעל מפעלי הבון: וייפַץ יעקב משבתו ויקץ כח מיינו: ויקצו מזעזעיך: זכר ר' יהודה מה יקר ח היוד מעמדת בגעיא לחסרון היוד פא חסדך אלדים פעל עכר: ואולי מצאו בספרו הקוף פתוחה ומאשר נוצאכוהו אכחכו בספריכו קבוץ בולו גבון להיות תאר: השם ולי מה יקרו רעיך אל : בלו 'יקרו וגדלו מהשיגם : מאשר יקרת בעיני : אשר יקרתי מעליהם כלומר יקרתי בעצמי וסרתי מעליהם כי לא הייתי יקר בעניהם: תיקר נא נפשי בעיניך, ו ויקר שמו מאד היוד בחרק: ובערי ויקר דכם בעיניו: והוא מלא עם פא הפעל. ויקר פדיון נפשם פא הפועל בעלמת מהמכתב כמנהג: והפעל הכבד הוקר רגלך: אוקיר אנוש מפז: והתא יקר מחכמה ומכבוד: וירה יקר הולך: ובסמיך יקר רוח: והקבוץ בני ציון היקרים: ולגקבה יקרה היא מפגיגים: וכסמוך פיגת יקרת כל יקרת פנת מוסד או יהיה סמוך על סמו' ושניהם סמוכים אל מוסד כמו נהרי נחלי דבש ראוי יהיה יקרת שם כלתי סמוך ואעפ שהוא פתוח כמו עגלת שלישיה:אל תתני פוגת לך והדומים להם יומא' הכן יקיר לי אפרים י והשם אדר היקר: יתנו יקר לבעליהן קמוץ: ובסמוך פתוח ביקר ברום: פי' כמשוכח שבכבשים והוא החלב שהיה כלה על המזכח: ואת יכף תפארת גדולתו כתב ר' יהודה שהוא פתוח: ור' יוכ' כתב שהוא קמוע: ואנחנו מצאנוהו במקצת הכפרי המדוייקים קמוץ ומקצתם פתוח: ואפשר שהוא סמוך אעפ שהוא קמוץ במו כתב שהוא קמוץ בין בסמוך בין כמוכרת כמו ובכתב בית ישראל או יהיה מוכרת ווו ואת עומדת במקום שנים ומשפטו ואת יקר ותפארת גדולתו: וקיבוץ התאר בושון נקבות אבנים יקרות ויסד הבית בבדות וכפו שמשתמשין בכבו בענין כבדות ובענין כבוד כך משתמשין כיקר בענין ככדות ובענין ככור בי ענינם שוה : וקבוץ השם בלשון נקבות לא יהיה אור יקרות וקפאון פי לא יהיה אור יקרות שהוא האור ה הבחיר ולאאור קפאון שהו'אור עבות אלא כך ביבובי כמו שאמ'לא יום ולא לילח והוא משל על הישוע' ועל הצרות שיהיו בתחלת הישועה וית לא יהא נהורא לא עידי וגליד יהא נהורא: בנות מלכים ביקרותיך כ גבלעה פא הפעל בדגש הקוף ואעפ שהיא כתובה :או הדג לתפארת הקריאה כמו שכתכגו בחלק הדקדוק והונחה היוד והושלה תנועתה בבית השירות וכשפטו ביקרותיך כך היא קריאת בן נפתלי וקריאת בן אשר חכית בשוא והיוד בחירק כמשפטו והוא תאר ופי בנכבדות שלך כלום בנשים הנכבדו שלך היו בהן בנות יקושתי לך: שמרגי בידי פח יקשו לי: נפשנו בצפור נמלטה מפח יוקשים: והנפע' מלכים: באמרי פיד ונוקשו וכלכדו: פן תוקש בו והשם כי מוקש הוא וד בפרס מועד מוקד והקבוץ במוקשים ינקב אף: מוקשים שתו לי סלה:: ובקבוץ הנקבות ומוקשות פועלי און י וחתאר לפח ה הלוכד פא יקוש על כל דרכיו בחלם: ובשרק וכצפור מיד יקושי ישור כשך יקושים בפלס עצום עצומים: והתאר לבלכד יוקשים בני אדם : ובבר פירשתי דקדוקו בשער הרביעי בטור הפעלים: ורא ירא שדים: כי יראו המילדות: כי יראה: כי לא יראנו את ה' ולמען יראתם את ה' שדיכם הריש ולית כוותיה: סמוך לבו לא יירא יוירא ויירא ויאבר: ואירא כי ערום אנכי: ויראו מגשת אליו: יראו מה ותראן המילדות לירוא מפכי דוד ולירא אותי כל הימים:מיראתו אותו:ירא את ה'כני ומלך: אך יראו את ה'משפטו יראו אלא שנח - כו האל' כדי שלא ידמה למלת יראו מן ראה: תראו חתת ותיראו: שגיהם כתובי' ביוד: ומזה השרש והעבין והתאר אשרי איש ירא ה': ובסמוך אשרי כל ירא ה'יראי ה' דללוהו: אשה יראת ה' והשם ובילו שי לבורא: לבית המקדש שהוא מקום הבורא: ואת מוראו לא תיראו ולא תעריעו: ומוראכם וחתכם יהיה ישיתה ה'מורה להם: ההא במקום האלף: או יהיה יובילו שי למורא תאר לשם יתעלה: וכן הוא מוראכם יוהשם במא'יראה: ויראה להם: יראת ה': ובעכור תהיה יראתו: והנפעל בורא מאד: בוראות בעדק תעיבו: למען הורא: ופי הפסוק אאזל כן הקבה נתן ממשלה לעליונים לעשות חפצו בארץ: אבל הסליחה אינה עכהם כי אם עמו לכה שלא יאמרו בני אדם בלבם אם אנחנו חוטאים יתפייסו לנו הכולאכים וישאו ע עונים: : בא להודיע כי אין בהם הסליחה למען שיראו בני האדם את השם יתעלה למען כי עמו הסליחה לא עם אחר זולתוי והחכם האברהם אבן עזר׳ זל פי שאם לא תסלח לא ייראוך החוטאי ויעשו חפצם בכל אות

בפשם: ושטם נורא יבארץ נוראה פי ר יונה רחוק ורחוקה: ואין להוציאם מענינם אעפ שמשמעות הכף

פובר על עם רחוק

איוב מיני ושעיה יחושנ קרנטים תינים

> ניצא כח חבקנק תילים

תילים ישציה זכריה מלכים שמוא תילים ב משלי ישיניה קהלת אינב משני איכה משני ישעיה

> ירמיה זכריה אקתר תילים אסינד

> > מ'כים

מינים

ירמיה מילים ב' משלי ישעיה רחה ב׳ אינב תיליש ב' הושע משלי ירמיה مداد

תבא שמות ניתי הושע מילי ניצא בראזי משא מילי שמו שמול וחתח משלי תילי מינים אינב מינים ג' משלי תיליש ישציה כח מנינים יזוקא משלי יתרו שופשים a.ja תילים

ים ניניכ

ממש ופי בהירים ומזהירים כמראה הדבר המותך שהוא מזהיר בשעת התכתו: אכל לאחר ימים הוא מעלה חלודה:אבל השמים הס'בהירים כבל יום כבהירת הדבר המועק בשעת יעיקתו:אבל ויעיקם לפני ה' אעפ' ש שידמה מן השרש הזה בפלס ויציבום טוב הוא לשומו משרש ציק ומענין מצוקי ארץ ובא דגש הצרי תמורת את האדם אשר יצריםי יצר אל: עם זו יצרתי לי: ויוצר רוח אדם הנח כמו וילינו עליו: コンソ המסוק בשרש ברא: ויוצר גובי כלומר שהקכה הוא יוצר גובי: ויש בקרבו:וכבר פירשנו זה מפרשים ויוצר גוכי שם ועניינו יצירה מן הארבה:וכתר ברית נובא או פי אסיפה כלומר אסיפת הארבה וכן ים וייצר ה'אלדי' מן האדמה כל חית השדה וכל עוף השמי ויבא אל האדם כמו ויאסף: בטרם אצרך ככטן : ויצורי כצל כולם כלומר איברי היצורים: או הוא שם יומא בי הוא ידע יצריגו כלומר ידע שיצירתיגו מעפר ואי אפשר להפרד מכל מתאות הנוף: והנפעל לפני לא נוער אל והוא סמוך כי הוא פתח ופירושו לא נוער מאל וכבר פירשתיו בשער הפעלים בטור השניי ענין היצירה ידוע: וכבר ביארכוהו בשרש ברא והוא גם כמעשה האדם וכפעולתו ובמקבות יצרהו: יעשהן ויחדשהו: הנה אנכי יוצר עליכם רעה: מחדש: יוצא עמל עלי חק פי׳ הרשע מחדש בכל יום און ועמל כאילו חק עליו לעשות כן:וכן עושה כלי החומר נקרא יו יוצר כמפור וקנית בקבו' יוצר חרש: ובסת וירדת אל בית היוצר: הכיוצר הזה: היאמר חומר ליוצרו: כחומר ביד היוצר: ושם למלאכת היוצר ויצר אמר ליוצרו לא הבין: בחמש נקודות: כי בשח יוצר יצרו עליו: אכל השליבהו אל היוצר ואשליך אותו בית ה'אל היוצר הוא כמו אוצר מענין אוצר:וכתי לתחות יד אמרכלא: והחכם ראברהם אבן עזרא פירשו כמשמעו כלומר אל בית ה'ומה שאמר אל בית ה'אל היוצר באילו אמ'אל ביתו י ושלא נזכר פועלו מהדנו ימים יוצרו ופי יוצרו על איברי האדם ואעפ שלא זכרם הנה זכר גלמי ראו עיניד: אמר כי בתחלת יצירתי שהייתי גולם קודם יצירת האברים ראו עיניך כלום שאתה ראית שתהיה יצ יצירתי כךי ועל ספרך כלם יכתכו האיברי העתידי להוצר בגלמי כלם ידועי לפניך ובימי רבים יוצרו שהיו נוערים באותו הגולם יום יום ולא היה אחד בהם גכר באותו הגולם תחלת יעירתו ואעפ שהיו כלם באותה שפה בכח תולדות לא היו ניכר בה צורת העין והאזן ודאחרים אלא יוצרו בה אחר כן יום אחר יום: ועל זה הדרך פירשהו ר'אברהם אבן עזרא ופי'ולא בלבד אלף והוא כן בכתוב:אכל הקרי הוא לבד וו ניהיה פירו' על דרך הקרי ולא לספרך כלו אעם שימים יוצרו לספרך הוא כאחד כלו ידוע לפניך הכל דרך כלל יושלא בזכר פעלו מהגוסף כל כלי יוצר עליך לא יצלח:ונקראת תאות לב האדם ורעיוניו יצר: וכל יצר מחשבות לבו: כי יצר לכ האדם רע מגעודיו: יצר סמוך תצור כחמש נקודות ונקרא כן לפי שהוא יוצר ופוע' העניני' בלב שהלב מתאוה אליהם ופי יצר סמוך הוא היצר הטוב כי יש יצר טוב ויצר רע פי הפסוק יצר הצדיק הס הסמוך ונשען עליך תצרהר מרע ותן לו שלום כי כך בטוח: ובזה השרש עא' בלכתך לא יצר צעדך: במלאת ספקו יצר לו:כי עתה תצרי ביושב:ויירא יעקב כאד ויצר לו:יצרו צעדי אזנו ויצר לאמנון ויצר להם מ באד: ותצר לדוד מאד:והשם מן המצר קראתי יה:או יהיה שרשו ציר כר' עני הצר שהוא הפך המרחב:ויש לומר ויצר לחם מאד ויצר לאמנון ויצר לו יהיו משר צרה ויהיו יצר וצרה כעניין אחד בסבכי היער: באש יצתו: והנפעל ונצתה המתי במקום הזה ולא תכבה: אשר נצתה בנו:ע עריו נצתו ינצתה במדבר: והפעל הכבד לכה הציתו עבדיך יהנני מצית כך אש: ויצת אש בציון: ואפשר ש שיהיה הציתו משכנותיה פעל עומד או יהיה יוצא והוא חסר המציתים כלם ענין הכערה והדלקה: אבל אצ אציתנה יחד אעם שהוא מזה הענין אינו מזה השרש כי והוא משרש צית: ויש לפרש עריו נצתו : נצתה כ במדבר ענין שמבה:וכתי קרווהי צדיין: גרן ויקב לא ירעם בשש נקודו': המן הגורן או מן ותיקד עד שאול תחתית:יקד יקוד: אש יוקדת: ו היקכ:וגם יקכ חצב כו ידוע: כמוקד נחרו: על מוקדה על המזבח יוהשם למקום שיוקדת בנ ומא: ומא : ומא האש לחתות אש מיקוד ופוגר כלעז : ושלא נזכר פעלו מהפע הגוסף והאש על המזכח תוקד בו עניינם ענין ולו יקחת עמים: שם בפלם דברת בני האדם ודגש הקוף לתפארת כדג' מקדש ה': חבערה: ליקה אם וחקוף דגושה: והוגחה יוד ליקהת אם והושלה תכועתה על הלבד ובשפטו וכן ותבוו ליקהת אם ופי שבידם משמעת וקיבול חמצוה ופי ולו יקהת עמים אליו ישמעון העמים דקבל עליהם בה ש שיצום ופי ליקחת אם עין שתכוז למשמעתה ולמה שתצוה עליו יקרוה עורבי נחל ודמה ר'יובה המלה הזא' והוקענום לח': ויוקיעום בהר לפני ה': והוקע אותם לה' נגד השמש: לערבי בזה הענין: ענין התלייה על העץ: ולא זבר ר'יהודה בזה השר'פן תקע בפשי מכדי את עצמות המוקעי ותקע נפשי מעליה: ותקעוכף ירך יעקב ובאמרו כי לא מצא מזה השרש ותקע נפשה כהם: בי אם הפעל הכבד אשר נהפכה כו היוד לוו נחה נראה כי אינם בדעתו מזה אשורש ואולי דעתו שהם משר' קעע עם כאשר נקעה נפשי טעל אחותה אשר

יהוטע טמוא בר אטית יטעיה ב'זכריה עמוק

בראטיתיירמיה מינטיטלים יעעית

ישציה ירמיה מינים

ידמיה נ'יטעית ישעיה כ'חבקוק ופריח וכריח בלים

יפעיא ברא^{טית} כח ישעיה

משלי ליינביים יי (ישלח איו שמיש שמוא ישעיה ישעיה מלכים כ ישעיה מלכים כ ירמיה ב שמוא ישעיה ירמיה ירמיה שעיה ירמיה הושע שעיה ירמיה שעיה ישעיה שעיה ישעיה שעיה מילים א ישעיה מילים א ישעיה מילים א ישעיה מילים א

פמוא כ'בלק פמוא ידמיה יחוקא ב'רפלח

kpin.

שיהיו בכנף הארץ והם חזקיהו נשריו ואאאל כתב אלהיו יורנו מענין השלישי ימטירנו עשה ירח למועדים: וירח לא יגיה אורו וירח לא יאיר אורו: וירחך לא יאכף: היא הלבנה שהלכנה מתחדשת בכל חדש - נקרא החדש ירח: בירח האיתנים בסגול: כי יתנני כירחי קדם: ולפי שהירח מתחדשת פעמים רבות קראו בלשון רבים ואעפ' שאינו אלא אחד: ואמר גרש ירחים פי'בי הירח יבשל ה ירטיהדרך לנגדי פי׳ שטח. ופי׳ הפסו׳כן אכר המלא׳ הנה אנכי יצאתי לשטן כי אמרתי חפירות לרינו ירט הירד ובלבו לקלל ואינו הולך דרך ישרה: ומלת לנגדי לפני: כן פי אאזל : וכן ו ועל ידי רשעים ירטכי: ולולי הריש היה גדגש כמו יתנני ויא כי שרש ירטני רטה: ירכים ידוע זכתף יאשר על כף הירך: ובסמוך ירך יעקב בשש נקודות: תהת ירכי: במתגים ועד ומזה הענין ירכה וקנה שהו'רגל המנורה:ירך המזכח פאת המזכח:ובתיו הנקבה וירכתו עד צידון:כלוכר פאת ארצו יהיה צידון : ולירכתי המשכן : ירבתי צפון : ירכתי לבנון : לירכתים יבה נתחבר להם סימן הזכרים גפשו ירעה לו: ולא ירע לבבך בתחך לו: וירע בעיני ה'אשר עשה: והנקבות ועניגם פאות: לא ירעו פני תרע עינו באחיו עתה ירע לגו שבע בן בכרי:פי ירע זירע למשה בעכורם: מדוע לבו דבר שבע בן בכרי והוא מלעי יוכן ירע שריד באהלו כלם ענין רע וירע וריע בענין אחד יור יהודה לא הביא בזה השרש כי אם נפשו ירעה לו: ודעתו באלו להיותם משרש ריע כדרך זרות: והנכון לשומם בזה ה השרש עם וגפשו ירעה לו וכלם עגין אחד: ויש לפרש ונפשו ירעוז לו עגין תרועה פי'ירעה בעכורו כמו ש ירק ירק בפניה. וירקה שאמר חלוצי מואב יריעו: בוטה שמים כיריעה: יריעות עזים ידועי כשרשורקק ואם הם ענין בפניו ידוע:אבל ומפני לא חשכו רוק: עד בלעי רקי:ובי ירוק הזכ אחד:ועא כל ירק עשב בשש נקודות:כל ירק בעץ:ומשקל אחר וירק דשא:והתאר ואחר כל ירוק ידרוש ר דר בל עשב ירוק: לגן ירק: כגן הירק: ארוחת ירוק: הוא תאר לעשב שהוא מאב אדם וכן קראו רוה לעשב שהוא מאכל אדם ירק:והקבוץ ירקות:ובהכפל העין והלמד לרב הירוק:ירקרק או אדמדם: ירקרקות או אדמדמות: ופי בירקרק חרוץ כי יש זהב שנוטה מעט גוגו לגוון הירק :או ירקרק שם לגוף המכורכם : ושם במא' ובהפכו כל פני'לירקון והוא כי בהבהל האדם ובבא אליו הצרה פתאום ישובו פניו ירוקו': לריט וירש ישראל את יורשין: וירשכו אותה: וירשתם אותה וישבתם כה: וירשוה בהירי: לגזרת פעל בצרי וכן וירשות קאת וקפוד:כי הגוי אשר אתה יורש אותם:במה אדע כי אירשנה: כי לא יירש בן האבה הזאת: הוא יירשך:אותו תירש וירשו אותה:ובני עשו יירשום: כלומר לקחו ירושתם:ואין ערך להיעיאו מעניין ירושה כאשר כתב ר'יונה שפי'בענין השלוח: וכן נשאר'הרבה כאד לרשתה: והציווי השלם ים ודרו' ירשה : ובחסרון היו החל רש יובצרי עלה רש :קום רש את כרם נכות : בואו ורשו את הארץ : הלירשכו קראת לנו: היוד בעמדת בגעיא במקצת הספרים: ופי'וכי קראתם לנו לירש מפונינו ואם לא בעבור מה קראת לנו בי כן בראה כי לקחת ממוגינו קראתם לגו: והתאר והיה אדו ירשה: והיה ירשה שעיר אויביו פי יהיה ירוש שעיר לאויביו: והשם כי ירשה לעשו: נתת ירשת יראי שמך: פי'נתת לי שאגו' בא הלך שהוא ירשת יראי שמך והפעל הככד והורטתם לבגיך: את אשר יורישך כמוש אלהיך: ותורישגי עווגות געורי: וזרעו יורישנה פי' <u>ולזרען: יורישנה: והשם למורש קיפוד: את מורשיהם: מורשי לבבי יפעיפי לבבי: בלומר כה שמוריש הלב</u> וכנחיל כאלו הסעיפים ומחשבות הלב נחלה בהיותם מוכנים לאדם ומזומגים י ועם הא הגקבה מורשה ק קהלת יעקב: לנו נתנה הארץ למורשה: כולם ענין אחד ירושה יש מהם ירושת הבן מהאב ויש מהם לקיחת הדבר מיד אחר ורוצה לומר שלוקח ירושתו: ומה שהיה בחזקתו כמו שהבן לוקח נכסי אביו: ובענין הגירוש והשילוח ה' לדיך מוריש אותם מפביך: ואת אשר יוריש ה' אלדיו מבניבו: הנה ה' יורישנה | והכה כים חילה: אכנו בדבר ואורישנו: ואם דא תורישו את יושבי הארץ מפניכם: והורשתם את העירי פי את יושבי העיר: מבטנו יורישנו ב: ומן הקל בזה הענין לרשת אותם מפניך: והכלל כל שהוא קשור עם כם הוא לשון גירוש ו נשילוח: ויתכן לפרש לרשת אותם מפניך לשון ירושה ויהיה מפניך דבוק עם כי יכרית לא עם לרשת ויהיה ניתיה אם כן כל בנין הקל בענין ירושה לא יהיה אחד מהם לשון גירוש וש לוח יוהפעל הדגוש בזה הענין יירש הצלצל: ועא קרוב לזה ה'כוריש ומעשיר: תורישכן ידי :או יהיה תורישמו מענין הגירוש - והגבעל ומענין זה תי הליורשנו קראתם לנו הלכסכנותנא פן תורש:פן אורש וגנבתי:ענין הרשות והמסכנות: כריתון לנא: ומזה העיקר שם איננו מן הענינים האלה: תירוש ויצאר: באשר ימצא התירוש באשכול בפלם זקן וישש בצרי: ובחרק גם שב ישש תינוק כן ינק אלא שתינוק תאר וזה שם: והוא היין החדש:

שוש בנו ובושושום חבחה: הם הזמנות רבו הומום כו הושוש

ישעיה תי ישעיה ב' מוכים היוב ברכה בוק

איוב יחזקא נישלח ב חיי תבות תרומה תיקה ישע ה תרומ ישעיה ראה נישב תילי עזרא תבוא שמוא איוב

ישעי תילי תרומ בהעלותך איוב ב'מבור ג מבז בראשי בא ישעיה א וכ מלכ 'עקבמשלי' השריע מבורע הילים, י מי שלח ראה יצעיה ישעיה ש טדי לד לך הירא לך לך שופטי ירמי הדברים יהושע ברכה ה ברי ב'מלכי וברי שופטי

בלק ב' הדברים תולים ואתח:ן שופטים איוב פלח יש ניה עובדיה אינב

> ברכ ז יחוקש

עקב אופטים זכרים שלח מקעי יהושע הרוב רחה

> תכל שמוא כשלת ניבש מילי קרת ישעית דה

רב ימים מהזהז ומהשב ונכוז

שמול

עזרא כ' דה'

מוץ שופטי ב' שמול

מוץ ישעיה מקן ב'

מיני תבול שוטרי אי כה

יול ישעיה

מולי שופטי און ייבש

במרבר תילי שמול יחזקאל

יהושע

יהושע

ישינית במרבר שמול

שופטי שמ:א

שמתא מלכי מלכי מלכי כשנה ו כה יהושע דה תילים יתרו שמוא יתרו שמוא מוא אינב ב מוא אינב ב מלי ישניה משא שופטים משלי ישניה משא שופטים

ישעיה

תילים נאתחכן תוליות שמוא

עקב מש!י יוא ב' ישעיה ב'

ועל ארץ רחוקה כי לעולם יירא האדם הרחוקים ממנו שלא ידע מנהגם ונכורתם פהקרוכים שידע מנחגם ו וגבורתם וידמה בעיניו על תרחוקים שהב גבורי וחזקים יותר. והפעל הכבד בי יראוני העם ע'משק' גרשוני פי הפחידוני וכן אשר היו מיראים אותי:אגרות שלח שוביה ליראני:ליראם ולבהלם: ירד ירדגו בתחלה: והיום רד מאד חסר הפא: וירדתי על ההרים: ויגידו לדוד וירד הסלע עמנו במלחמה או במלחמה ירד וגספה: כבהמה בבקעה תרד: וירדו אחי יוסף עשרה: רדו שמה ושברו לגו משם: מיורדי בור נמשך בקמץ בטעם: עד רדת חומותיך: עד רדתה: עיני עיני יורדה מים פי יורדה במים וכ וכן ותרדבה עינינו דמעה: תרדנה בדמעה: ויתכן לפרשו כלא חסרון בית כי לרב הזלת הרמעה שתרד מן חעינים כנה הירידה לעינים: ועל דרך הזה והגבעות תלכנה חלב: ילכו מים: כלו ייליל יורד בככי: ויש מ מפרטי אותו מעניין אריד בשיחי: וכן וירדתי על ההרים: :והפעל הכבד הורדנו בידגו:והוו דתם את אבי הנה: יורידו אותו הלוים: ויורר כנהרות כים: ויורד רירו על זקנו: נהה על הכון מצרים והורידהו: פירושו ל לפביו אל ארץ תחתיות יוש מפרשין אותו מעניין אריד בשיחי ואין לו טעם: והשם הם ככורד בית חורון: ו ויכום במורד: ויש לפרש בזה המה היו במרדי אור: והנבי עתיד לפרשו בשרש בירד: ושלא נזכר פעלו ממגו אך אל שאול תורד: והורד המשכן ויש מפרשי אפוד ירד בידו כמו חוריד וקשה הוא לפרש זה שיהיה פעל הקל מזה השרש יוצא כי לא מצאנוהו כי אם עומד יויתכן לפרש כשירד אביתר באפוד בידו ירד יויש לפר' כי אביתר כשברה ולקה עמו כליו ובגדיו היתה סכה מאת ה'שלקה האפוד כתוך כליו והוא לא הרגיש בדב" ולא ידע עד בואו אל דוד לפיכך לא אמר הוריד כי הוא לא הורידו בדעתו רק ירד האפוד בידו בדרך מכך והוא הבכון: ובי'ר' זונה וירדתי על ההרים ועליתי: בן נלא ירד עמנו במלחמה ואין טעם לפירושו כי העליה הפך הירידה היא: וכן לא ירד עמבו במלחמה אינו כי אם כמשמעו כי דרך המלחמה להיות בעמק ולא בהרי וכן תמצא לעודם ושון ירידה במלחמה ומה שאמר לא יעלה עמבו במלחמה כנגד המקום שעלו להלחם כ בבו שאמר ופלשתים עלו יזרעאל: ופי וירדתי על ההרים וירדתי מהמצפה לוכת על ההרים בי בית יפתח במצפה היה והמצפה היתה גבוחה על הירים: ואמרה בתו ארד מהמצפה ואלבה לי אל ההרים ואפרד מבני אדם ואתבודד שם ואככה על בתולי: וכן וירד הסלע נראה שהיה עמק בין הערבה שהיה שם דוד ובין הסל ואטר וירד העמק לעלות הסבע : מעשה מורד: ענין רקוע והוא קרוב לענין יר דה: וית' עובד כבוש כמו ש שתרגם אונקלו עד רדת חופותיך: עד רויתה: והכל נכנס תחת ענין אחד: ואפש שיהיה מעשה מורד משר רדד עם מוסך השבת ואעפ שזה כחל וזה כשרק ואז יהיה דבק אל עניינו הישב מן וירד על הכרובי ומתרג' ירה בים אשר יריתי ויריתי להם נודל פה לפני ה': ויודו המורים לירו במר תמורת ההא למד הפע'לירוא בחיצים ובאכנים גדולות: ונירם אבד חשבון אופר ובא בארף ופי בירה אותם ובלחם עבם עד שאבד חשבון: והגפעל אז ירה יירה: ופעל הככד ויוראו המוראי על עכדיו כתוב בארף נחה במקום למד הפעל: וימצאזהו המורים אנשים בקשת הורגי לחומר: אורה אתכם ביד ב: ויזרם אלדים : כלם עניין השלכה: ומענין זה פי׳ ואאזל׳ ומי כמהו מורה פי׳ כשליך ומוריד לארץ לעני שאם מי הוא ישגיב בכחו: ועא'אשר הורהו יהוידע הכהן: ויורכי ויאמר לי: הורוני ואגי אחריש: ולא שמעתי לקול מורי: אלהיו יורנו: ולהורות נתן בלבו כלם עניין למוד: ואישר רהיות מזה מנבעת המורה בעמק: או יהיה שם מקום: ואם יהיה מזה הענין יהיה פי'כי בגבעה היה צובה שהיה מורה ליושב ם בעמק בכא חיל עליהם וכתי מגבעתא דמסתכיא ואמר ר'יהודה ולא ימנע להיות מעיקר זה דרו והגו מלב דברי שקר: ובב'בתבתיו בשרש הרה והוא הנכון ושם כתכתי גכ'כי אאזר'כתבו מזה השרש והענין: והש'מענין זה שהוא לכוד התור' והמצוה יתורת ה'תביםה יהחוקים והתורות: וישמר משמרתי מצותי חוקותי ותורותי: ויתכן להיות כזה וזאת תורת חאדם ה'ארדי': ועוד נכתכנו בשרש תור: והתורה היא תכוב המצוה היאך תעשה: והמשפ הוא דין האדם בין איש לחבירו: והחוק הוא הדכר הנגזר על האדם לעשותו במצוה או במנהג יוהם שכרת לשכור שלא לעבור על המצוה ולעשות גדר על המצוה: ואעפ'שכל אחד ענין בפני עצמו יכא האחד במק: 'חבירו במקומות כמו שיתבאר בענין כל אחד מהם בשרשו: ועא יורה ומלקוש: ובארף תחת הא: ומרוה גם הוא י יורא: ופי המרוה העניים גם הוא יקרא יורה כמשר המרוה את הארץ: ומא את המורה לצדקה: מורה ומלקוש בראשון: ולא יכנף עוד מוריך: והיו עיניך רואות את מוריך: ענינם משר: ואפשר שיהיה יוד מוריך לקבוץ כי שניהם כלאים ביוד : או יהיה יוד לכד הפעל תכורת הא: ופי לא יכנף עוד כוריך לא יאסף עוד כשרך לפי שהיו בעת בצורת כמו שאומרי ונתן ה'לכם לחם צר ומים לחץ בשר אותם על השבעי ואמר יא יאסף נ ורא יעצר עוד פטרך והיו עיניך רואות את פטרך: כרוכר בעיניך תראה שיהיה זה בקרוב: ויכ פוריך טענין השני ענין הוראה כלומר מורים אותר בדרך ישרה: לא ירחק

פא הפעל ויעש ה'תטועה: הגותן תשועה לכלכי': ולה'התשועה: ותשועה ברוב יועץ שקר הסום לתשועה - kinb מיל : ועוד נזכרם בשרש שוע: ואאזר פי'מזה העכץ אם בפידו להם שוע פי'בפיד שהוא יום המיתה ו'הן תשועה - מינכ לאותן שהן יגיעי כח בחיים במו שאמר ושם יגוחו יגיעי בח: ויהיה שוע מן ישע בחסרון הפא במו בול ה

הרים שהוא כמו יבול חסר הפא: והפעל הככד ממנו כי הושיע ה את משיחו: ויהי להם למושיע: הושע ה' את עשך: הושיענו אלדי ישענו והשם מושעת: והקבוץ האל רבו אל למושעות והנפעל ישראל נושע כה': עם נושע כה' פתח כי הם פועל עבר: אין המלך נושע ברו' היל קמץ כי הוא עומד ונושעת' מאויביכם:

עם נושע בה פתח כי הם פוער עבר: אין המרך נושע ברו היד קמץ כי הוא עומד ונושעת פאויביכם: נושעים בה אלדיכם ללטור תרשיט שהם וישפה ועוד נכתבנו בשרש שפחי ליטון פאשר ישר בעיני כל העם כאשר ישר בעיני היוצר כי ישר הדבר בעיני כל העם

שלשתם פעל עבר כי עיגיהם פתוחה: ולא ישרו בעיביו: כי היא ישרה בעיבי: אולי ישר בעיבי האלדים: ותישר בעיני שמשון: וישרגה הפרות דגש השין להבלעת היוד פא הפעל: והתא שם ישר: ובסמוך ותועבת רשע ישר דרך: כי ישרים דרכי ה' ווירדו כם ישרים לבקר פי הושרים יש להם ממשלה וגדולה על העשירים הכסילים אוהבי העולם הזה והוא שאפר עליהם נמשל כבהמות גדמו ואעפ'שבעולם הזה הכסילים רודים בישרים כמו שאמר עשיר ברשים ימשול: לעולם הבא הישרים הם המושלים והרודים כלומר יש להם מעלה יתירה בעולם הבא והוא בקר להם וערב לעשירים: וצורת העשירים לבלות שאול כלומר סופם לבלות ש שאול במותו בסורו מהזכול והכדור שהיה לו זוא כן עורת הישרים אעפ שתשחת העורה הגופנית עורת נפשם קיימת לעד: והשם יושר לבי אפרי: ומא'ודובר ישרים יאהב: ואפשר שיהיה מחובר מן יושר לבי ומפני כוכד הקריאה כא כשוא לבדו ולא כא בקמץ חשף כמשפש כמו שבא בקר בקרי להקל: ומא בתוספ' כם והיה העקוב לם ש ר: ובקמץ מישר: והקבוץ הולך רדודי למישרים כי היין הטוב יישר ויערב לאדם מאד זכן יתהלך במישרים: ומשקל אחר ובישרת לכב: והפעל הכבד כל פקודי כל ישרתי: המישרים אורחותם: מ'ושר על המחקה ישרו בערב בסילה לאלדינו: והדורים אישר: "וישרם למטה מערבה כתוב בשבי יודין זהראשונה נקראת בפתח והשנייה נחה משפטו ויישרם בהגעת שתי יודין: ובנוח היוד פא הפעול היטולה ת תכועתה על היוד הנוספת: ובמשקל אחר בהראות פא הפועל בקריאה שלא כמנהג: ועפעפיך יישירו בגדך ידה ליתד תשלחנה תמוש היתד התקועה: יתד לתלות עליו: והקבוץ הישר לפני דרבך: היתדות למשכן ולחצר:וכל יתרותיו וכל יתדות החצר: יסט יתרותיו: בלשון נקבות וכל

פי אפי אחד מיתדותיו ידוע ויתדות המשכן היו קשורים במיתרים אל יריעות האהל והיו תקועים היתדו בארץ בחנות המשכן כדי שלא תניע הרוח היריעות וכן לקלעי החצר: וכן נקרא הכלי שמקפל בו האורג הבגד לפניו יתד ובא בהא הידיעה עם הסמיכות את היתד הארג וכבר פירשנוהו בשרש ארג: לתכם כל אלמנה ויתום לא תענון ייתומים היינו ואין אכ: פי אעפ שאבינו חי יתומים היינו כאלו

כל אלמנה ויתום לא תענון יתומים היינו ואין אכופי אעפ שאכינו חי יתומים היינו מאלו
אין לנו אכוזהו שאמר אחריו אמותינו כאלמנות ולא אמר אלמנות: לרך יתר מרשובה ופי הפסוק אמר החכם באמת כי הצדיק יתר משובה ופי הפסוק אמר החכם באמת כי הצדיק יתר משובה שהצדיק יתר משובה מרעה שאינו צדיק ויש לו שכר מעשיו בעולם הבא וורך רשעים תתעם פי ואם תאנר אחר שהצדיק יתר ברעהו למה אין הולכים בני העולם בדרכיו ולפי שדרך רשעים צלחה בעולם הזה והיא תתעה אותם לאחוז דרך החרשעים ולהניח דרך הצדיקים וכתב ר יהודה כי ויותר לרואי השמש ויותר מהמה תאר ויתכן לומר שהן שמות כמו יתרון ואעפ שרב השמות במשקל הזה מלעיל באו אלו כלרע: דכן ואת היתר החרמנו וכן לומר שהוצרות ויוש בחמש נקדות נדול יתר מאד ומתה בי שמתנאה על הענוים מי שרגיל לעשו הנאוה והואן בשש בקדות ויש בחמש נקדות נדול יתר מאד ומתר וותר עז תאר ומא בדווקבון על מכן עורא פי ויתר עז תאר ומא יומה בי והמעל מל הערבים ישאום ובתיו תמורת ההא על כן יתרת עשה אבדו קבוץ על מעקל עזי וזכרת יה והפעל מרכד הותר בני תמותה פחז ממים אל תותר או יהיה אל תותר משלא נזכר פועלו ממנו ווברת יה וה החולם ת הכבד הותר בני תמותה פחז ממים אל תותר: או יהיה אל תותר משלא נזכר פועלו מבנו ובא החולם ת המורת שרק כלם בענין השבח והמעלה: וכתב ר אדנים מזה הענין יתור הרים ברעהו כלובר המשובת תמורת שרק כלם בענין השבח והמעלה: וכתב ר אדנים מזה הענין יתור הרים ברעהו כלובר המשובת תמורת שרק כלם בענין השבח והמעלה: וכתב ר אדנים מזה הענין יתור הרים ברעהו כלובר המשובת

תמורת שרק כלם בענין השבח והמעלה: וכתב ר'אדנים מזה הענין יתור הרים מרעהו כלונר המשובת שבהרים ועוד נכתבנו בשרש תור: ובענין השאר ואת היותר החרמנו והשם יתר הגזם: ומיתר השמן: והניחו יתרם לעולליהם: והנפעל ולא נותר מהם איש: והנותר בשמן: אני נותרתי נביא לה'לבדי: ואם יותר מבשר המ לואים: לא יותר דבר : והעל הכבד אשר הותיר חברד: הותיר לנו שריד כמעט: ויותירו אנשים ממנו: כלם ענין השאר: כוננו חצם על יתר: הלא נסע יתרם בם שהם חושכים שהם נקשרים בעולם הזה:

ואת ביתריהם ענינם חבלים׳ אבל יתרים לחים ענינם שבטים כי מה טעם ליתרים העשוים מפשתן או ב מקנכם לה ותם לחים או יבשים: אבל רל על שבטים ובאמרו יתרים כי כן עושים מן זא

פחוא תילמשלי ב'תילים

תלילי ישציה ירמית תילים כ ישעי ה ברכה תילי בהעלותך תמה ירמיה ב'שמוא מלכים פופשים בלח פופטים שמוא איוב משלי הושע"תילי

חיוב משני

ישפעי מים משלי תילים מילי יחוקחל ישעיה כ'רה'

משלי תילי שופטי ישעי יחוקא תרומה בישעים

> שוכטים משפטים איפח מש!י

שתוא עמוק ניחי תילי ישניה ניזי ישניה ניזי ירמיה תילים ניחי שתא יול א גרע ישניה בא ישניה בגת תילים אינב

תרומה שופטים

ונכון הוא ההיותם מענין יש וישה וישש בענין אהר: ונקרא הזקן ישיש לפי שעמד' הישות כו ימים רבים: אברם ישב כארץ כנען: וישבתה בארץ גושן: ועלי הכהן יושב על הכסא ישב אשב עם הכלך: וישב המלך אל הלחם דאכל: ישבו לכסא לך: וישב תחת האלה: אשרי יושבי ביתך: אגכי אשב עד שובך: כלומר אתעכב: ותשבו בקדש ימים רבים נתעכבו שם: ושבו אל האדמ אשר נתתי לכם ולאבותי בסובות תשבו: לא תשב לנצח ילמען לא תשבי. היושבי בשמים: ואתה קדוש יושב תהרות ישראל ואתה ש שאתה קדוש יושב לעולם אתה תהלות ישראל: אם ״וב תשובוי אמר ר'יהודה בי גהפך פא הפעל לעין במלת טוב:והנכון שהוו בשוב הוא וו המשך ופא הפעל גגרעה בדרך חכיריו גחי הפא שבו גא בזה:ושב שם כבוד לאיש שבת מריב: ועוד גזכרנו בשרש שבת: ותגישון שבת חמס: פי בי הם מגדים ומרחיקי יום רע בדבריהם ובמחשבותם שלא יכא עליהם ומגישים ישיבת החמס: לכן קראתי לזאת רחב הם שבת בי לפי שישראל הולבים לכצרים ושואלים עזר מכצרים ללא יעירו לכו לכן קראתי לזאת ירושלים רחב הם שבת: בלום חזקי יהיו היושבי בה ויבטחו בשם ולא ילכו לבקש עזר בי הישיבה יותר חוזק ותוקף להם מההריכה זה שבתה הבית מעט: שבתך בתוך ברפה: ויש לפרש מזה שרוף ישויפו בשבת: כלום במקום שבתם והיות שם ישרפו:וכת אאזר בזה השרש בשיכתו נהגי והוא הסר פא הפע־:זמשפטו בישיכתו:והגפע ערים רא בושבו: אל ארץ נושבת: וככר ביארתי עניגו בשער הפעלי בשור השני: נושבת מימים יש בפרשי כםו בימי וכתי דהות יתיבא בגו יממיא: ויתכן לפרשו כמשמעו לפי שישובה היה מסחור הים ודרך הים היה כא אי יה בל הטוב בכן שבתב בפרשה האחרת: והפעל הכבד והושיבוהו בראש העם: ההושיבו גשים נכריו פי אשר הושיבו מושיב יחידים ביתה: ויושיבם לנצח: מושיבי עקרת הבית: הושב את אביך ואת אחיך ומלה מ בורכבת מן ישב ושוב: והושבותים כי רחמתים: ושלא נזכר פעלו ממנו והושבתם לברכם בקרב הארץ: אם ישוב ישיבגי: ישוב מקור מזה השורש רוצה לום' אם ישיבגי לירושלים לישיבה שאשב שם ועבדתי את ה' : האוב לירושלים תושב : והשם הנה נא כושב העיר טוב : פתח'לפי שהוא סכוך : וכן בית פושב עיר חובה בלום שיםכור בית בתוך עיר שיש לה חומה: על מושבו: והקכו ובכל מושבי הארץ: והקבוץ בלשון נקכו מושבות: בכל מושבותיכם: וכתב ר'יונה וכל מושב כית ציבא עכדים תאר רוצה לומ'כל היושבי'והשוכני בבית ציבא: והתאר למי שארך זמן ישיכתו במקום כשכיר כתושב קמוץ: תושב כהן בפתח כי הוא סטוך ופי תושב זה קבוי קבין עולם והוא הנרצע: שביר זה קבוי קבין שנים: והוא היוצ' בשש ותושב ושבי האמורי בפסי הם גויים וערלים לא מולים י וכבד אחר וישבו שירותיחם בך ענינם ידוע:מהטענון הישיבה נ מש:ו ומהם ענין עכבה: ואעפ שהוא עומד על רגליו : כמו אשרי יושבי ביתיך: וישב תחת האלה יוהדומים להם ו לה.חיל א ומהם ענין אריכות היות האדם כמקים שיהיה שם ומהם ענין העמדה והקום: היש לכבך אוהבי יש:יש דרך ישר לפני איש יש מפזר ונוסף עוד:ויש אשר יהיה העגן: ישר עם לבבי ויאמר יש: אם ישכם עושים אם ישך נא מצליח דרכי בי את אשר ישגו פה כלם עגין דבר ה הגמצא ומזה נקראת התורה והחכמה ומעשה הטוב והישר תושיה הגדיל תושיה: יצפון לישרים תושיה: והיוד לבד הפעל לפי שהיא נמצאת לעילם כי כל הישים יחסרו ויחזרו לאין והתור והחכבה תעכד בישותה <u>בל יבי עד ולא תעשינה ידיהם תושיה:פי בל יש ובל דבר שחשבו לעשות י</u> וישחך בקרכך: שם בפרס וישעך תתן לנו : ועגינו והכנעתך: וית' ויהא מררע במעך : והפעל טחי ונעכורה ענינו הכנעני : ויש איפרים כי שרש אלה שחה וישחך פעל ולא שם :וישחך כפלס ויפרך: ויתכן להיות מהשר הזה והענין הזה שחת: עד יברה לרשע שחת: בשחתם נתפש: ועו בבתבגו בשרש שחת: באשר יושיט לו המלך: ויושט המלך לאסתר ותרגו' וישלח ידו ויקחה ואושיט ידיה ונכבה:

והארמה לא תשם: ותשם ארץ :למען תישם ארצה:והבמות תישכנה:והשם על יולר ישיבון: תעו בכדבר בישימון דרך: ואפשר שיהיה מזה השרש וגשים עד נבח פני הישימון אם לא ישים עליהם בויהם. בפלס יצב דרתיה וכן כתב אאזל כלם עני שמכה ישנתי אז ינוח לי : וישבו ביערי : וישבו שבת עור ולא יקיעו: וישן ויחלו שבית בי לא ישבו אם לא ירעויהיוד מעסדת בגעי ': עורה למה תישן ה' : אינגו מניח לו לישון : והתא' ויקץ כישן ה' : אבי ישנה ולבי ער יוהש אל תאהב שינה פן תורש:כן יתן לידידו שינא:האלף תמורת הא::מתוקה שנת העובד: שנת עולם:ונלי ס סמיבות עם התיו אם אתן שגת לעיני: ושנתו נהיתה עליו: והנעל הכבד ותי שנהו על ברכיה ידוע: ועא וא ואכלתם ישן:חדשים גם ישנים: והגפעל בכנו וגושנתם בארץ: ישן גושן רר ישן באד ישן של אשתקד נושן טר שלש שנים צרע נושנת היא: ידוע לשוט יצאת לישע עכך בצירי: ויש עוד בצירי: ייש בסגול וכל חפץ כי לא יצמיח בחרק היוד ובסגול וישעד וכתבגו אותם בחלק הדקדוק: כי כל יטעי: תתן לגו: ומשקל אחר ויהי די לישועה:אבר לנפשי ישועתך אני:ובתוספת תיו ונפל פא

לר לך ויגט שיפטים שמלא שמוא תילי יוש תייי'שמוא רברים ירמיה אמור ישעיה תילים ב יהושע בל יישיח משלי עמוש משלי עמוש

למניתמים מאל לימים למו משלח יחוקא

מוכים שרח ביני חיוב חיני ניגב ישעיה בי ימיה ימינית ופים בהר שמיל ירמיה ניקה נשמנו בי המנר

יחוקא תילים יהושע

משלי בצייעליתך מלכים חיים כבטים ישעים משלי

אינכז ישניה מינים יחז אל חשתר ב ינגם ירמיה יחזקן נינם החזיג תני חקד יחזקל ירמיה מקץ חינב תנים קהלת תני שיר מענים קהלת תני שיר תני דני שפשים תני דני שפשים תורי ואתחב בזוקר תוריע זבקוק בחוקר שיר ואתחב בזוקר ממול תנים עינו יותרת הכבד זעד יפלח חץ בכדו: ידו כפשתה כבו: לא תכבה יהפעל הכבד ולא תכבה יקר 'ישלי ישעי כ'שמה' את גר ישראל: ופשתה בהה לא יבכנה יובבו, את גחלתי: לא יובלו לכבות האהבה ידוע: ככל ישעיה שמלש שיר של ברזל: ארץ כבול: פי בו שנקראת ישלים מלכים כ' משלים לפי שהרגל משתקעת ונכבלת כן מרוב השיט שבה או שהיתה חול וכן אם רזל ארץ כבול ארץ ש שינה עושה פירות: רב גחמן בר יצחק אם ארץ חמטון היתח אמאי קרי לה כבול דמשקעה בדעא בגוה כי בבלא: פי חמטון חול: דרך אל מסלת שדה כובם: שם תאר למכבם הבגדים: וכן רזל גשתמשו ישעיה

כבלא: בי חמטון חול: כבל אל מסלת שדה כובס: שם תאר למכבס הבגדים: וכן רול גשתמשו בתאר הזה בקל אשתייר ההוא כובס ופי שדה בובס שדה שהיו שוטחין שם הכובסים בגדיהם לשמש וכן תי חקל משטח קעריא יוהפעל הכבד בכס ביין לבושו: וכבסתם בגדיכם: כבסי מרעה לבך: דבתני מיניני ושלא דירד ביילי ממני ורבת שינים ומידר מורכר מורכר מדתפייל.

כבסני מעוני: ושלא גוכר פעלו ממנו וכבס שנית וטהר: ומקור מורכב מהתפעל וממה שלא נזכר פעלו מהנוסף אחרי הכבס את הנגע: ידוע כבע וכובע ישועה בראשו: וכבע נחשת על ראשו מלעיל: מהנוסף אחרי הכבס את הנגע: ידוע בעיות וכובע: והתיצבו בכובעים: הוא כלי מגן על הראש קופא ומלרע מגן וכובע תלו בך: כלם מגן ביר ביר הארוד ומים: ושאר מטט מוטר לא כביר: ואוריד

בלעז: כבר הן אל כביר: כביר כח לב כביר מאביך ימים: ושאר מעט מזער לא כביר: ואוריד בלעז: ירוע כבירים מורכבת מן כביר ואביר וזה להגדלה : ירוע כבירים באביר אחקר: כשאון מים כבירים: והשם בתוספת מם יתן אָבל למכביר: כלומ לרוב עביין כלם העצם וההגדלה לא חקר: כשאון מים כבירים: והשם בתוספת מם יתן אָבל למכביר:

הן בעניין האיכות: והפעל הכבד ממנו בבלי דעת מילים יכביר בלומ'ירבה ויגדיל: כאשר יבוע בכברה פי' בנפה: וכן במשקל אחר ועשית לו מכבר: כביר העזים: פי'כר של צמר עזים: וכן במשקל אחר ויקח את ה המכבר וישבל במים פי'בר: ויונתן תרג' גונבא: וכן תרגם ותכסהו בסמיכה והוא בגד עבי וילך מאתו כברת

ארץ: בעוד כברת ארץ לבא אפרתה: פי בו מיל כי אום שכן מהלך מקבורת רחל לאפרת מיל: וכבר פרשתיו בשרש ברה כי דעתי בו שהכף בו שמוש ולא שרש: מה שהיה כבר הוא ואשר להיות כבר היה. שכבר מתו: בשכבר הימים הבאים הכל נשכח: מה שהיה כבר נקרא שמו: כבר היה לעולמים: כי כבר רצה האלדים את

בשכבר היסים הבאים הכר גשכח: מה שהיה כבר נקרא שמו: בבר היה דעורמים: כי כבר רצה האדדים את מעשיך: בכל מקום שהיא המלה הוא לזמן שעכר: ייא כלעז: ופי מה שהיה כבר הוא: מה שהיה כבר בימים קדמונים עכשיו הוא: וימ בשכבר חימים הבאים במה שהיה כבר ומח שיהיה בימים הכאי הכל נשכח זכרון ברכיל:

הכסיל: בבלה וכבשו אבני קלע פּי'ר'יונה וכבשו אויביהם באבני קלע כלומר הקולעים ילכדו זכריה שלא יצילום ייכבש עונותינו: ויכבשום לעכדי ולשפחות: ומלאו את הארץ וכבשוה: הגם לכבוש מיכה י את המלכה עמי בבית: והנה אנחנו כובשים את בנינן ואת בנותינו: והנפעל ונכבשה הארץ יוש מבנותינו עורה נכבשות: והכבד מכל הגוים אשר כבשיעניין כלם הרדיה והתפישה בכח: ועא'וכבש בזהב לכסא מאחזים עורה

בשש נקודות פי מדרגה: וכן במשנה עלה בכבש ואינו עשוי במעלות אכנים או עצים שהם זה על זה אלא מעלה אחת לבד הוא משופע והולך ועולה מהקרקע עד המקום שעולין בו אליו: לפיכך היו עושין למזבח כבש והיה אסור לעשות לו מעלות כמו שכתו ולא תעלה במעלו :והכבש הזה של הכסא היה לפני המעלו סמוך לקרקע והיו עולין ממנו למעלות: ומלת מאחזים שבה אל המעלות שהיו מאחזים בכסא ודבקים בו

ועא פיח כבשן: בעשן הכבשן הוא ששורפין האבני לסיד או אשר מבשלין בו כלי החרש הוא יקר בכשן ושאופין בו הלחם בהדבקה יקרא תנור: ועוד נפרשנו בשרש תנר: בדי לין כבש אחד בן שנתו:

ושאופין בר הרחם בהדבקה יקרא תנור: דעוד נפרשנו בשרש תנר: כבש אחד בן שנתו: כבש אחד בן שנתו: כבש אחד בן שנתו: כבש ב בשש נקודות: כבשים בני שנה: וכבשה אחת כת שנתה: בפתח הכף: כי אם כבשה אחת קשנה בחירק: והקבוץ שבע כבשות הצאן לבדהן: ונקרא כבש בן שנה כי הגדול משנה יקרא איל:

בהיון הקבון שבע כבשונה צאן לבו הן זונן אכנט כן שמו כי הגדו מטנויקן אאז זי כידודי אש פי ניצוצי אש: ומהשרש הזה כד הקמח לא כלתה וכדה על שכמה: והדגש לחסרון הכפל ידוע: ועל דרך ההשאלה ותשבר כד על המבוע: והוא רומז בו על הכרס שתבקע: ואמר על המבוע רמז לקבר כמו שאמ וברוץ הגלגל אל הבור: ודל כמו שדרך הכד להוליך אותו אל המבוע כי הוא מקימ כן מקום האדם בקבר ושם תבקע כריסו: בדר כמלך עתיד לכידור: ובא במשקל אחר בדור אל ארץ רחבת ידים. ונחסר ממנו כף הדמיון ופי כבדור והכדור הוא ידוע במשנה הכדור והאימום והוא שקורין לו בלעז פילושא: ופי רבי סעדיה זל כמלך עתיד לכידור: על הגלגל ופי כגלגל זה העתיד לסכוב הכידור כלום כי הצרות האלה יסוב כוהו ויקיפוהו תמיד כמו שהגלגל עתיד תמיד לסבוב בלי הפסק: ויש מפרשי אותו כמשמעו כמלך שהוא עתיד לכידור המלחמה כלו לסכוב המלחמה ביאז יאסוף גדודיו כן מתקפהו בלהות לנצח: ומערכת המלחמה הוא בסכוב ובהקף מכל צד: וכן קורין למערכת המלחמה פ

שורניגא בלעז: וכן אמר ויבא המעגלה : שוכב במעגל: לפי שהמחנה הוא עגול: וכן וחביתי כדור עליך : ונחסר ממנו בף הדמיון בכדור: או בית השירות בכדור: בדור לא כחתה עיבו: ותכהינה עיביו

הגנע:

מראות: ותבה מכעם עיני: לא יכחה ולא ירוץ: והתאר כחה

בהיבה עיביר פרכה תולדות איוב ישעיה תוריע

איוב ע מוש תרומה שמוא מלכים ב' ניחי קהלת ב' קהלת ר'

ניחי מעות ירמיה

תשריע ישעיה שמול יחזקאל ב'ירמיה

מילים תורוע

איובג'ישעיה

ישעיה פיוכ

ישעיה חיוכ

זכריה מיכה ירמי בראשי אסתר עזרא מטות עזרא שמוא דה

> נארא יתרנ כשא

פיכחק כשא שמוא נירא

> איוכ מלכים חיי קהלת

> > איוכישעיה

ישעיה

4

מן השבשים חבלים בעודם לחים שיוכלו לקפל אותם: כי יתרי פתח פי יתר יראתי שהייתי אוםר אותם בו פתח אותו השם עד שלא יראו ולא נענו מפני ואותי ענה: וים הלא נסע יתרם בם על מיתרי הגוף אשר קיום העצבים בהם: אמר כי ינתקו ויפרדו ויאבדו: זכן כי יתרי פתח פי נתק עצכי והרפה מתרי באשר הרפה מ מיתר הקשת: ויש מפר מזה הותר בני תמותח כלום התר יתרם וקשורם לפי שאמ אנקת אסיר אמר שיתירם מן המאסר: ואת היותרת על הכבד הוא הנק כלשון רזל טרפש ובלעז אברש ואמ, על הכבד ופי עם הכנד כי פעש מן הכבד היה נושל עם היותרתי בשלמה אית היוד ודרו דולר אורה היה בושל עם היותרתי בשלמה אית היוד

ואבי עני וכואב: בהיותם בואבים: אך בשרו עליו יכאב והשם כי גדל הכאב: ואתם תזעקו מכאב לב: וכשקו אחר אם יש מכאוב כמכאובי: והפועו הכב' בי הוא יבאיב ויחבש: וקוץ מכאיב ידוע: ונאם על דרך ההשאלה וכל החלקה הטובה תכאיבו באבנים: ועל זה הטעם אך כשרו עליו יכאב כלו שישחת גופו כי אין המת כואב ומרגיש ופי עליו על עצמו: יטן הכאות לב צדיק: והנפעל ובאו בו ציים כתים ונכאה: ונכאה לבב למותת: והתאר ונפל בעצומיו חלכאים: כי הם שתי מלות דל מחנה העניים והכאים: וכאים בפלס דוים בלים ועניינם עניין באב ככב אלדיכם: ואת הככבים ידוע: ודכה המלך לרב גדולתו ומעלתו לכוכב: ברך ככדה מאד יד האלדים שם: וחשאתם כי ככדה מאד: ותכבד המלחם אל ככב מיעקב ולא ידע כלו יהיו רבים:או יהיה להם ממון רב וכבד כי הפכו ויצערו ולא י שאול:יכבדו בניו יבין למו :וכן ותמלאי ותכבדי מאד בלב יבים: למען שכי יככד ה': פי אחיכם שנאיכם אוכר בעכור שכי יכבר ח' כלום בבדו עלינו דבריו ולמשא הם עלינו: וחוא יהיה נראה ונגלה בשמחתכם והם יבושו וכן ורא נכבד עליך: כלום לא נחיה עליך לטורח ולמשא: תכבד העבודה על האנשים ויכבד לב פרעה ועיני ישר בכדו מזקן: ולא בכדה אזגו משמוע: והתאר כבד לב פרעה: כמשא כבד יכבדו ממני: כי כבד עליו וגלחו: ואברם כבד מאד: כי כבד הדעב:מספד גדול וכבד: כצל סלע ככד בארץ עיפה: כלומר סלע גדול שיש לו

צל גדול וימצאו בו מנוחה ההולכים בארץ עיפה: עמך הכבד הזה: הגדול: ככד מאד לפניו לא היה כן ארב' כמוהו: וידי משה ככדים כי כבד ממך הדבר ובסמוך כבד פה וכבד לשון אנכי: ומשקל אחר עם כבד עון בשש נקודות: והשם כוכד אבן ונשל החול: ומשקל אחר והוא תאר בפלם אדומה: ואת הכבודה לפניהם והוא כתו בואו עם הדגש יוכבר כתכנו הרומים לו בחלק הדקרוק כל ומקניהם ושאר ממוגם ומשקל אחר יינהנהו בככדות: והפעל הכבד הכביד את עולינו: והכבדתי ולא יצערו: פי שיהיה להם כמון רב ובבד: ונשאך לבך להכביד: להרבות עוד מלחמה: הכבדתי את לבו: ויכבד פרעה את לבו: ואזגיו הכבד: והכבד את לבו :וכבד אחר ולמה תכבדו את לבככם כאשר כבדו מצרים ופרעה: והגפעל באין מעינות נכבדי כלומר עד לא תחושות ועד לא מים חוללתי: וההתפעל התכבד כילק התכבדי בארבה: כלם ענין הכבדות והדבוי והכל ענ"ין אחד כי רבוי כל דבר הוא כבדות: וים התכבד כילק התכבדי כארבה כענין וטאטאתיה מלשון רזל מכבדין בין המפות:מכבדות של תפרה והם היעים שמכבדין בה את הביתי ומפ' עוד מזה כבוד מכל כלי חמדה: ובעניין הכבוד והוא קרו לזה וכבדתו מעשו דרכי : כי יכא דברך וכבדנו פי'כי יבא דברך שיתאמת הדבר שבשרתנו וכבדנוך לכן הגידה נא שמך: וימ' יבא דברך פירו אם גדע שמך <u>כשיבא דברך וענייגיך וככדגור :כי ככד אכבוך מאד :כי מככדי אככד :וֹקדוש ה'בכובד :ושלא בזבר פעלו</u> ממנו ושומר תוכחת יכובד: והגפעל מה נככד היום מלך ישראל: פעל עבר כי הוא פתח: והאיש נכבד פעל עומד כי הוא קמוק:רבים וגכבדים :ונכבדיהם בכבלי ברזול :נכבדות מדבר בך : פִי מעלו ומדות נכבדות מדובר בך והוא חסר המתואר כמו וידבר אתם קשות:קטנה או גדולה: כי מי בז ליום קטנות והדומים להם ועל פבי כל העם אכבד: ואכבדה בפרעה: וההתפעל ממתכבד וחסר לחם: והשם את כל הכבוד: ואחר כבוד תקחני: תנו לה אלדיכם כבוד כלום שתכבדוהו בתהלתכם ובהתודותים עונותים לפגין: וכן שים בא בכוד לה אלדי ישראל ותן לו תודה:ובהיכלו כלו אום ככוד:השבח והתהלה כי הוא הככוד לכורא יתב' והתאר לנקבה כל כבודה בת כלך פנימה: וישבת על משה כבודה שניהם כתובים בואו עם הדגש: וכבר כתכנו

הדומים להם בחלק הדקדוק: ונקראת הגשמ' העליוג' כבוד לפי שהיא כבוד הגוף ויקרו: לפען יזמרך כבוד

ויגל כבודי וכבודי לעפר ישכן סלה: ובקהלם אל תחד בבודי פי וכבודי לעפר ישכן סלה על דרך משל כי

הנשמה לא תשכון בעפר אבל הוא על דרך מש כמו דבקה לעפר נפשי: ופי ואחר כבוד תקחני: אכ'בתחלה בעצתך תנחני כלו בל ימי חיותי תנחני בעצתך ואחר כך בכבוד תקחני או אל הכבו אם תקחני : ופי אחר

ככוד שלחני: או.ר כל הגבואות האלו לבכור ולגדולה שלחני כי הנוגע בכם נוגע כבת עינו • .

מינל

ננילים ניקרא

לך לך נדת ניחי ישעיה לך לך נדת ניחי ישעיה מלכים כח מלכים כח מאלת נישתו שמות ישעיה משע שופשים

בשלח מלכים ידמים היא יש ני לארא שמוא מאל בחום בחום בחום

במוש ישעיה שופטים

כלק שמול ישעיה משלי שמולל כ' כלן שנים כ'

ש מיני בשלח משלי י של י שי ידמיה יהושע תילי ת לים יחזקחל תילים מילים ב'יוחי מילים

8.7.5

ומי יסבלגו: ומן העניין הזה והשרש הזה בהכפל הפא זהלמד הנה השמים ושמי השמים לא יכלכלוך: כלומ׳ לא יחזיקוד ולא יסבלוד : וגלאתי בלכל להחזיק ולסבולי ומי מבלבל את יום בואו: מי יובל להחזי ולסבול: הבצבה לא יבלכל החולה שעומדת במקים אחר לא יסבול אותה ולא יחזקנה : ומי מכלכל את יום בואו:מי יוכל להחזיק ולסבול :רוח איש יכלכל מחלחו ורוח בכאה מי ישאבח: כלו יותר נקל לסבול חלי הגוף מחלי הנפש: ועא קרוב לזה והוא כלכל את המלך: וכלכלתי אותך שם וכלכלם לחם ומים: ויכלכלם לחם ומים!: ויכלכל יוסף את אביו ואת אחיו: עניין זה הוא'עניין המזון לספק הערך כמדת כל אחד ואחד ואינבו יוצא מהעניין הראשון אכל הוא נכלל בו: וכן יכלכל דבריו במשפט : כלובר שיוציאם במשפט וביושר ובמדה מילים ולא ירבה בדברי או פי דבריו ענייניו כלו שמסדר הוצאותיו ומתנותיו בסדר ובמשפ': ומזה השרש והעניין ולבילי לא יאבר שוע: ועוד נכתבכו בשרש כיל: ויבוגנו ברחם אחד והנפעל נכון וטוב:לא נכון לעשות כן: כשחר נכון מוצאו: לאין נכון לו פי' כרן נכון הדבר הלות' ברי בהי למי שהמזון אין גכון ומזומן לו: והנה אמת נכון הדבר כלום נכון בפי העדים כאשר חקרת: ושבתם אלי אל נכון פי עם נכון בלומר עם דבר אמת נכון ואמת שתודיעו לי מקומו באמת: כי בא שאול אל נכון: באמת: נכונו ללצים שפטים: ותכון מלכותו והפעל הכבד הכין לבו:אל המקום אשר הכיבותי הכנו והקדשנו מי יבין לעורב צדו: ויכיבו את המבחה: וטבוח טבח והכן: ולא יכין לדבר כן יכלום לא יכין הדבר כפיו לדבר ביושר מח שהיה אוכ' לו: מוכני בית ה' ושלא נזכר פועלו ממנו והוכן בחסד כסא פתח כי הוא פעל עבר מוסב לעתיד מפני הוו: גם הוא למלך הוכן. קמוץ כי הוא פעל עימד: וכבד אחר אשר כוכן להשחית כוננו חצם על יתר: ומעשה ידינו בונבהו עד יכונן:וכונן לחקר אבותם כלום כונן דעתך לחקור ולדרוש הדברים: ושלא נזכר פעלו בכנו ביום ה הבראך כינגו. ועם ההתפעל ובתבונה יתבוגן: כלם עניין הכנה וידוע: והתאר מזה לא כן אנחנו עושי' כלו' לא טוב: לא כן אוחילה לפניך: אם כנים אתם בלום נכונים ואמתים: כן בנות צלפחד דוברות כן פטה בני יוסף דוברים: ולא מצאו להם כן: כלו בחשבון שהיו הם: ופיה עגול מעשה כן כלו בעשה ישר: וישתכחו בע'ר אשר כן עשר פי המעשה הישר אשר עשו: וגבורתם לא כן ידברו לא כן לא שוב: בל יחוקו כן תרנם לא יחזקו חוזק שוב: וקרוב לעגיין אלו כל כן שבמקרא: ויעשו כן החרשומים:כן כמו שהיו עושים הם ויושביה כמו כן יב ותון :כמו שהארץ תבלה כן ימותו יושביה ויבלו :כי על כן לא בתתיה :פי'כי על כן שלא נתתיה: על כן כולא לב האדם: אשר מלאו לבו לעשות כן וכאשר יענו אותו כן ירבה וכן יפרוץ: כלומר כל מה שהיו מעני אותו כן היה רבה ופורץ יותר: וכמהו קראו להם כן הלכו מפניהם: ובא על המלה הזאת לכד השירות: לכן חי אני נאם ה' ולכן ישכב עמך הלילה: זיש שתפרש מהם באמת שהם התחלת הדברים ויש שתפרש אותם בעבור זה: ויש שתבא עליו בית השירות: ובכן אבא אל המלך כלום ובזה שתתענו ותכקשו רחמים אכא למלך אשר לא כדת ואבטח ברחמי הצור: ובכן ראיתי רשעי קבורים: ויתכן לפרש זה ובאמת והשם אבא עד תכונתו כלום מקום מושבו שהוא נכין שם:ומשקל אחר מכון לשבתך: ובתוספ הא המכונה האחת: ויעש את המכונות יפי מושב הכיורות: ובשרק והניחה שם על מכונתה: מקום מושבה: ומשקל אחר ועל השלבים כן ממעל: ובהבלע הכתר בדגש ויעש את הכיור נחשת ואת כנו בחשת:מקו'מושבו: והשיבך על כנד: מקום מושבך שהיית נכון בו מתחלה: ובהא הנקבה וכנה אשר נשעה ימיבך : דל ארץ ישראל על דרך מכון לשבתך פעלת ה'מקדש ה'כונגו ידיך ואמר בו לשון נטיע'כמו שמצאנו ויטע אהלי אפדנו: ועוד שהמשיל אותה לגפן במזמור : ובבר פי המלה הואת במו נטיעה! במו שאמ אחריו ועל כן אמצת לך שהוא כמו בן פורת יוסף ילעשות כוונים למלאכת השמים יעשינו לה כונים להעציבה: ואת כיון צלכיכם פירוש ירמי ב'שמק מיני מאכלים שהיו מכיבים ומגישים למלאכת השמים ולצלמיהם: ואולי קראם כונים וכיון לכוין דעת' ולכם עליהם לעשותם ולתקבם היטב: ופי'בו עוד שהוא כוכב שבתי וכן נקרא בלשון ישמעאל ופרס כיואן ועשו דמותו לעבדו: ויו'תרג' כוגים כרדוטין ותרגום חגור אפוד בד קרדוט דבוץ: בנות המלך הבתולות מעילים וכום פרעה בידי: בוסי רויה: כי כים ביד ה'ויין חמר מלא מסך: גכיעים מלאי'יין מנת חלקי וכוסי:מגת כוסם:הוא החלק: ויש או בי זה הלשון הוא על החלקהגדול: את הכוס ואת השלך : ככוס חרבות: שם עוף טמא לא נודע אצלינו: ורבי שלמה זול פי פולקון בולעז: ואותו שקורין פלקון הוא נמצא ביישוב וצדין בו בני האדם שאר העופות ואחר שאם הכתוב ככום חרבות ידכה מכור הברול: כהתוך כסף בתוך כור:מצרף לכסף וכור לזהב: הוא הכלי

הבסף והזהב:ועשרים אלף כור חטים:הכור הוא החומר והוא שלשים סאים:

מכורווניך ומולדותיך בחולם: ובשרק הכף מכורותיך כמו מגורותיך וכן על ארץ מכורתם

עבד מולך הכושי: תו' עבדא דמוכא צדקיהו: וופי דעתי כי הכושי שב או עבד כוומרשזה היה

שמתיך בו הצורף

שת א נינש מוכים כ ישעי אינב וארא הושע עזר.ז שוטרים שמוא שמוח משני מכים מוכי משפטי רה חיוב מחץ שופטי ישעיה תינים ב' ישעיח היוכ יחוקא משלי מלכים שמוא מקן פינחק מקעי שושטי מ כי קהלת ירמיה ישעי ישעי וישב קהנת חזת שמני エロコ צפביה ניצא אפתר חהנת איוב בשלח מ'בים מלכי זכרים מלכר פחורם נישב תילו'

בשלחב

נישב תילים ב' ירמי תילים ב' שמיני תילר

נאתחכן יחוק ל משלי מלכי a ki in ירמיה

וחיא כחה: :תחת רוח כהחיכהות לבכות: ועיביו החלו כהות: פי החלו להיות כה:ת: או יהיה כהות בקור ויהיה קמץ קטן תחת קמץ גדול והיח משפטו כהות בפלס אלות שוא:ראות רבות:והשם אין כהה לשברך: והפעל הכבד ולא ביהה בם:וכן וכחתה כל רוח:והוא פועל עומד:ויתכן להיו כהה הנגע פועל עובר מזה הבבד אלא שאין מבהג מאשר עיניהם הא מהדגוש להיות פא הפעל בצרי כי אם בחרק כמשפטו בלא אות נרונית יבהג מהר שהר לחט כהן: וכן מזה השרש ולא כהה בם אם כן שוב הוא שיחיה בהה הנגע תאר אחת מן כהות לבגות כאשר כתכנו: ואעפ' שמלת גגע לשון זכר אפשר שתמצא לשון נקבה כנגע צרעת כי תהיה באדם או תשוב תהיה אל הצרעת: וכן ופשתה כחה לא יכבנה יתאר ופי הפשתה הקרובה לכבות לא יכבנה במו שאם קנה רצוץ לא ישבור: כלום כל כך יהיו דבריו והנהגת מלכותו כנחת כי אפי החלושי לא ירגישו בויעניין הכהח הוא הקבוט והעצור וכשהנגע או השבר קרוב לרפואה יתקטט הכשר: והפכו פשה הנגע: ופי העניין הזה בעינים כי ידוע הוא כי הזקגים יתקמטו עיניהם ויבנסו בחוריהם לפי שיתקמטו יתרי העין בי יגבר עריו היובש ותחרש הראות: ופי ובהתה כל רוח כי תעצר ותקצור רוחם ותחרש ופי לא יכהה ולא ירוץ לא יהלש ולא ישבר כלום לא יתרפה מלעשות המשפט לפי שאמר קנה רצוץ לא ישבור ופשתה כהה לא יכבנה ידמה כי יהיה רבה וחלש ולא יעשה משפט לפי אמר לאמת יוציא משפט ולא יתרשל ולא יחלש בדבר הכשפט עד ישים בארץ משפט: ופי ולא כיהה בם: לא עצר בהם ולא מגעם מלכת בדרכיהם הרעים: הוא אשר כהן בבית אשר בנה שלבה: ובהנו לי: ויכהן אלעזר בגו: לכהן לי: לבהגו לי: אין הוג בוספת אך בופלת על הפעול שהוא פועל יוהראר מכניין הקל והוא כהן לאל עליון: וגם הבהנים הנגשים אל ה' :אהרן הכהן :אמור אל הבהגים: והשם כהגה: כהנת עודם: - כלם בעניין עכודה בגדורה כי ה הבהנים היו עובדי ה וראשי העם: זגם הכהגים הנגשים אל ה איגו אום על בני אהרן כי אם על הבכורות כי אז היתה עבודה בבכורי ישראל וכל עובד יקרא כהן:וכן עובד עוובם כמו כהן מדין: רק אדמת הבהגים לא כנה: היה כהן לדוד: עבדו ובעל עצתו וגשמע אליו בראש'כלם כי האהוב הנאמן עובד לאוהבו בעצותיו הבכונות: וכן אתה כהן לעולם כלו עבד ה'וראש ישראל על דבר שאתה מלך צדק כמו שהכהן הוא ראש לעם:וכן ומיודעיו וכהניו ראשיו:וכן מוליך כהנים שולל ראשים:וכן חבר כהנים:יכהן פאר: יגדל פארו בלבוש ם נאים: וכן ובני דוד כחנים היו: וכן אומ' בדברי הימי' במקומו ובני דוד הראשוני' ליד המלך או פי' ובכי דוד כהגים שהיו עוכדי ה'ויראיו: ויונתן תרג'רברבין הוו אכר' למה שכת'בדגרי הימי' במקומו הפירו' כא אמר ח': כה עשו אבותיכם אעפ שנכתכה זאת המרה בהא קריאתה הראשון הוא האכת: אחר בפבשא ההא ועשית לאהרן ולבניו ככה אם כבה את עוש לי: שככה בוו: ובכפל הכף במשק השבעתנו: ככה לא תדע את כעשה האלדים: ויתכן ששרש ככה כך והחא נוספת כמו אן אנה: וכן כתב ר' יצקב בן אלעזר זר וכת'והבסרת וככח תאכלו אותו: לית כותיה בדרע: ואכ' הוא ששרש ככה כך היה ראוי לכתבו ראשון בזה האות ואחריו ככב: וכבד: אלא שאני כתבתים כסדר שבתכם ר'יונה ואעם כן גכון הוא יותר מדרך הדקדוק כמו שכתכטר יעקב בן אלעזר: ועוד כי רבותיגו גשתטשו הרבה בלשון כך בלא הא בי כן השרש והעקר: רוב הבלה הזאת עניינה כמו כן . ויש שעניינם הנה שים כה נגד אחי ואהיך: כדרך יום בה: גלבה עד כה ונשתחוה: עד הנה: והנה לא שמעת עד כה: עד עתה: ויהי עד כה ועד כה והשמי התקדרו <u>עבים ורוח: בין כך ובין כך: ור' יונה פי'איכה ואיככה כולות מורבכו'מן אי וכה. וכבר כתבתי אותם בשרש</u> כי תלך במואש לא תכוה: ורגליו לא תכוינה: והשם מחית המכוה: מכות אש: כויה ופי מוה העניין והשרש כי תחת יופי: וכן ברברי רזר כי תחת יופי אם רבא היינו דאכרי אינשי חלופי שופרא כואה ויהיה כי כון כוה בפלס רי כון רוח:אף ברי ישריח עב:או יהיה כבשבעו ופי בי נם כח ידיהם למה לייכחי וראשית אוני: כל זה שספר המק והנקפה יהיה להם תחת היופיי יבש כחרש כחי: כת החכם ר אברהם אבן עזרא זר בעכור היות חיי האדם לחת התולדת הקישר הכל המעמדת הגוף כנה הלחה בשם כח לפי אמר יבש כחרש כחי אם כחה אכלתי בלי כסף : בכחו רגע הים ידוע: והאנקה והכח כת'ר'יונה כי הוא. הנקר'בערכי חרדון והוא ממין העב: ורכינו שלמה זל כתכ ובל בשליש פי ומדד: והפעל הכבד אלפים כת יכיל:פי שהוא שקורין לו בלעז לוזירט: קטן מהביל העולה: כהחזיק כל כך כלום שלא היתה מדתר כך היתה מדתו כלום כך היה מחזיק: נדולה לכל העולות והשלמים:אשר לא יכילו המים לא יחזיקו המים אלא יצאו מהם כי הם גשברים:מרנה להכיל: פי הכום היא גדולה להחזיק הרבה כפי שאם חעפוק והרחבה: להכיל לפען ברק: פי החרב הוחדה ואדוני אבי זל פירש להכיל כמו להאכיל להחזיק ולסכול הררג ולמען הרבות ברקה להפחיד העמים: וכבר כתכנוהו בשרש אכל ונורא מאד ופי יכילנו: ופי

ל מורי בעי תורי שמול כחום למול יהוקל

לשננינ

יחוקא ישעיה

במול המדבר סיני תבו להתרו לך לך יתרו פנחס אמו תנוה

ויגט אמול תילים מלכים איוב הושע יפעיה במול

ממות ב-נעלות שיר מבוח ב-נעלות שיר מכלת לב

ניצא בתעלנת' נירא נארא מלכים

ישעי'מפןי תורי'ב'משפטי ישעיה

אינב ניחי תילים אינב ב' סמיני יפעי מלכי מלכים ירמיה יחוק ל ב'

ינחל

מקר רשלי ושעי ב'שמוה' ישעיה שמוא שיר תילים מלכים ב'

ישעיה

ניחי מטות ירמיה תילים תזריע תטריע ישעיה שמנל יחזקאל ב'ירמיה איוב ג'ישעיה ישעיה איוב ישעיה איוב תרומה שמנל מלכים ב' ניחי קהלת ב'

זכריה מוכה ירחי בראשי אסתר עזרא מעות עזרא שמול דה

> נארא יתרנ כשא פינזס כשא שמול נירא איוב מלכים חיי קהלת

> > אוכישעיה

ישעי ה ברכה תולרות ארוב <mark>ישעיה תזריע</mark>

עינו יותרת הכבד: עד יפלח חץ כבדו: ידו בכה בפשתה כבו: לא תכבה יהפעל הכבד ולא תכבה את גחלתי: לא יוכלו לכבות האהבה ידוע: כב את גר ישראל: ופשתה כהה לא יכבנה וכבו ענו בכבל רגלו בשש נקודות: בכבלי ברזל: הם שלשלאות של ברזל: ארץ כבול: פי'בו שנקראת הארץ כן לפי שהרגל משתקעת ונכבלת כו מרוב הפיט שבה או שהיתה חול וכן אם רזל ארץ כבול ארץ ש שאינה עושה פירות: רב גחמן בר יצחק אם ארץ חמטון היתח אמאי קרי לה כבול דמשקעה כרעא בגוה כי כבלא: פי חמטון חול: אל מסלת שדה כוכס: שם תאר לככבם הכגדים: וכן רזל גשתמשו ההוא כובס ופי שדה כובס שדה שהיו שוטחין שם הכובסים בגדיהם בתאר הזה בקל אשתייר לשמש יוכן תי חקל משטח קצריא יוהפעל הכבד בכם ביין לבושו: וככסתם בגדיכם: כבסי מרעה לבך בבסני מעוני: ושלא נזבר בעלו ממנו ובכם שנית וטהר: ומקור מורכב מהתפעל וממה שלא נזכר פעלו מהגוסף אחרי הככס את הנגע:ידוע וכובע ישועה בראשו: וכבע נחשת על ראשו מלעיל: ומלרע מגן וכובע תלו בך:כלם מגן וכובע:והתיצכו בכובעים:הוא כלי מגן על הראש קופא הן אל בביר: כביר כח לב בכיר מאביך ימים: ושאר מעט מזער לא כביר: ואוריד ירוע כבירים : האלף בוספת: או המלה מורכבת מן כביר ואביר וזה להגדלה : ירוע כבירים כאביר לא חקר: בשאון מים כבירים: והשם בתוספת מם יתן אכר למכביר: כלומ'לרוב עניין כלם העצם וההגדלה הן בעגיין האיכות: והפעל הכבד ממנו בבלי דעת מילים יכביר כלום ירבה ויגדיל: כאשר ינוע בכברה פי בגפה: וכן במשקל אחר ועשית לו מכבר: כביר העזים: פי'בר של צמר עזים: וכן במשקל אחר ויקח את ה המכבר וישבל במים פי כר: ויונתן תרג' גונבא: וכן תרגם ותכסהו בסמיכה והוא בגד עב יוילד מאתו כברת ארץ: בעוד כברת ארץ לבא אפרתה: פי'בו מיל כי אום שכן מהלך מקבורת רחל לאפרת מיל: וכבר פרשתיו בשרש ברה כי דעתי בו שהכף בו שמוט ולא שרש: מה שהיה כבר הוא ואשר להיות כבר היה י שכבר מתו: בשכבר הימים הבאים הכל גשכח: מה שהיה כבר נקרא שמו: כבר היה לעולמים: כי כבר רצה האלדים את מעשיך: בכל מקום שהיא המלה הוא לזמן שעכר: יוא כלעז: ופי'מה שהיה כבר הוא: מה שהיה כבר בימים קדמונים עכשיו הוא וומ'בשכבר חימים הכאים במה שהיה כבר ומה שיהיה בימים הכאי' הכל נשכח זכרון וכבשו אבני קלע פי'ר'יונה וכבשו אויביהם באבני קלע כלובר הקולעים ילכדו יכבש עונותינו: ויכבשום לעבדי ולשפחות: ומלאו את הארץ וכבשוה: הגם לכבוש את המלכה עמי בבית: והנה אנחנו כובשים את בנינן ואת בנותינו: והנפעל ונכבשה הארץ · ויש מבנותינו גכבשות: והכבד מכל הגוים אשר כבשי עניין כלם הרדיה והתפישה בכח: ועא' וכגש בזהכ לכסא כאחזיםי בשש נקודות פי מדרגה: וכן במשנה עלה בכבש ואינו עשוי במעלות אבנים או עצים שהם זה על זה אלא מעלה אחת לבד הוא משופע והולך ועולה מהקרקע עד המקום שעולין בו אליו: לפיכך היו עושין למזבח כבש והיה אסור לעשות לו מעלות כמו שכתו' ולא תעלה במעלו' : והכבש הזה של הכסא היה לפני המעלו' סמוך לקדקע והיו עולין ממגו למעלות: וכלת מאחזים שבה אל המעלות שהיו מאחזים בכסא ודבקים בו ועא'פיח כבשן: בעשן הכבשן הוא ששורפין האבני לסיד או אשר מבשלין בו כלי החרש הוא יקר'כבשן

<u>ושאופין בו הלחם בהדבקה יקרא תנור: ועוד נפרשנו כשרש תנר: </u> ככש אחד בן שנתן: כי אם כבשה אחת קטנה בשש נקודות: ככשים בני שנה: וכבשה אחת כת שנתה: בפּתה הכף: בחירק והקבוץ שבע כבשות הצאן לבדהן : ונקרא כבש בן שנה כי הגדול משנה יקרא איל: בידודי אש פי ביצועי אש: ומהשרש הזה כד הקמח לא כלתה וכדה על שכמה: והדגש לחסרון הכפל ידוע:ועל דרך ההשאלה ותשבר כד על המבוע:והוא רומז בו על הכרס שתבקע: ואכר על המבוע רבז לקבר כמו שאמ'ונרוץ הגלגר אל הבור: ורל כמו שדרך הכד להוליך אותו אל המבוע כי הוא מקימ'בן מקום האדם בקבר ושם תבקע כריסו: כדר כמלך עתיד לכידור: וכא במשקל אחר כדור אל ארץ ככדור והכדור הוא ידוע במשנה הכדור והאימום והוא רחבת ידים. ונחסר ממנו כף הדמיון ופי שקורין לו בלעז פילוטא: ופי רבי סעדיה זל כמלך עתיד לכידור: על הגלגל ופי כגלגל זה העתיד לסבוב הבידור בלום בי הצרות האלה יסובכוהו ויקיפוהו תמיד כמו שהגלגל עתיד תמיד לכבוב ברי הפסק: ויש מפרשי אותו כמשמעו כמלך שהוא עתיד לכידור המלחמה כלו לסכוב המלחמה ביאז יאסוף גדודיו כן תתקפהו בלהות לנצח: ומערכת המלחמה הוא בסכוב ובהקף מכל צד: וכן קורין למערכת המלחמה ט טורנינא בלעז: וכן אמר ויבא המעגלה : שוכב במעגל: לפי שהמחנה הוא עגול: וכן וחכיתי כדור עליך ונחסר מטנו כף הדמיון ככדור:או בית השירות ככדור: לא כהתה עינו:ותכהינה עיניו

בראות: ותכה מכעם עיני: לא יכהה ולא ירוץ: והתאר כהה

2

:הגנע

מן השבשים חבלים בעודם לחים שיוכלו לקפל אותם: בי יתרי פתח פי'יתר יראתי שהייתי אוסר אותם בו פתח אותו השם עד שלא יראו ולא נענו מפני ואותי ענה: וים הלא נסע יתרם בם על מיתרי הגוף אשר קיום העצבים בהם: אמר כי ינתקו ויפרדו ויאבדו: וכן כי יתרי פתח פי נתק עצבי והרפה מתרי באשר הרפה מ מיתר הקשת: ויש מפר מזה הותר בני תמותה כלומ התר יתרם וקשורם לפי שאמ אנקת אסיר אמר שיתירם מן המאסר: ואת היותדת על הכבד הוא הנק בלשון רזל טרפש ובלעז אברש ואכי, על הכבד ופי עם הכנד כי מעט מן הכבד היה נושל עם היותרתי בשלמה אות היוד

ואבי עבי וכואב: בהיותם כואבים: אך בשרו'עליו יכאב והשם כי גדל הכאב: ואתם תזעקו מכאב לב: וכשקל אחר אם יש מכאוב כמכאובי: והפועל הכב בי הוא יבאיב ויחבש:וקוץ מכאיב ידוע:ונאם על דרך ההשאלה וכל החלקה הטובה תכאיבו באבנים:ועל זה הטעם אך בשרו עליו יכאב כלו שישחת גופו כי אין המת כואב ומרגיש ופי עליו על עצמו: יטן הכאות לב צדיק: והנפעל ובאו בו ציים כתים ונכאה: ונכאה לכב לכותת: והתאר ונפל בעצומיו חלכאים: כי הם שתי מלות דל מחנה העניים והכאים: וכאים בפלס דוים בלים ועניינם עניין כאב ככב אלדיכם: ואת הככבים ידוע: ודמה המלך לרב גדולתו ומעלתו לכוכב: דרך

ככדה מאד יד האלדים שם:וחשאתם כי ככדה מאד: ותכבד המלחמ אל כככ מיעקב ולא ידע כרו יהיו רבים:או יהיה להם ממון רב וכבד כי הפכו ויצערו ולא י שאול:יכבדו בניו יבין למו :וכן ותמלאי ותכבדי מאד בלב יכים:למען שכי יכבד ה': פי אחיכם שנאיכם אוכר בעכור שכי יכבד ה'כלום בדו עלינו דבריו ולמשא הם עלינו: וחוא יהיה נראה ונגלה בשטחתכם והם יבושו. וכן ורא נכבד עליך: כלום לא נהיה עליך לטורח ולפשא: תכבד העכודה על האנשים ויכבד לב פרעה ועיני ישר בכדו מזקן: ולא ככדה אזנו משמוע: והתאר ככד לב פרעה: כמשא ככד יכבדו ממני: כי ככד עליו וגלחו: ואברם כבד מאד: כי כבד הדעב: מספד גדול וכבד: כצל סלע כבד בארץ עיפה: כלומר סלע גדול שיש לו על גדול וימצאו בו מגוחה ההולכים בארץ עיפה: עמך הכבד הזה: הגדול: ככד מאד לפניו לא היה כן ארב' כמוהו: וידי משה כבדים כי כבד ממך הדבר ובסמוך כבד פה וכבד לשון אנכי: ומשקל אחר עם כבד עון בשש נקודות: והשם כובד אבן ונשל החול: ומשקל אחר והוא תאר בפלם אדוכה: ואת הכבודה לפניהם והוא כתו בואו עם הדגש יוכבר כתבנו הרומים לו בחלק הדקרוק כל ומקגיהם ושאר ממונם ומשקל אחר ינהגהו בכבדות: והפעל הכבד הכביד את עולינו: והכבדתי ולא יצערו: פי שיהיה להם כמון רב וכבד ונשאך לכך להככיד: להרבות עוד מלחמה: הככדתי את לבו: ויכבד פרעה את לבו: ואזגיו הככד: והככך את לבו :וכבד אהר ולמה תכבדו את לבככם כאשר כבדו מצרים ופרעה: והגפעל באין מעינות נכבדי כלומר עד לא תחושות ועד לא מים חולילתי: וההתפעל התכבד כילק התכבדי כארבה: כלם ענין הכבדות והדבוי והכל עניין אחד כי רבוי כל דבר הוא כבדות: וים התכבד כילק התכבדי כארבה כענין וטאטאתיה מלשון רזול מכבדין בין המטות:מככדות של תכרה והם היעים שמכבדין בה את הביתי ומפ' עוד מזה כבוד מכל כלי חמדה: ובעניין רכבוד והוא קרו לזה וכבדתו מעשו דרכי : כי יבא דברך וכבדנו <u>פי'כי יכא דברך שיתאטת הדבר שבשרתנו וכבדנוך לכן הנידה נא שמך: וים' יכא דברך פירו'אם נדע שמך </u> בשיבא דברך וענייגיך וכבדגו': כי כבד אכבדך מאד: כי מככדי אכבד: וקרוש ה'ככובד: ושלא נזכר פעלו מסגו ושוטר תוכחת יכובד: והגפעל מה נכבד היום מלך ישראל: פעל עבר כי הוא פתח: והאיש נכבד פעל עופד כי הוא קשון: רבים וגכבדים : וגכבדיהם בכבלי ברזל : גכבדות מדבר בך : פּי מעלו ומדות נכבדות מדובר בך והוא חסר המתואר במו וידבר אתם קשות: קטנה או גדולה: כי מי בז ליום קטנות והדומים להם ועל פני כל העם אכבד: ואכבדה בפרעה: וההתפעל מכתכבד וחסר לחם: והשם את כל הככוד: ואחר ככוד תקחני: תנו לה אלדיכם כבוד כלום שתכבדוהו בתהלתכם ובהתודותים עונותים לפניו: וכן שים נא כבוד לה'אלדי ישראל ותן לו תודה: ובהיכלו כלו אום כבוד: השכח והתהלה כי הוא הככוד לבורא יתב' והתאר לנקבה כל כבודה בת כלך פנימה: וישבת על משה כבודה שנידם כתובים בואו עם הדגש: וכבר כתכנו הדומים להם בחלק הדקדוק: ונקראת הגשמ' העליונ' כבוד לפי שהיא כבוד הגוף ויקרו: לפען יזכרד כבוד ויגל כבודי וכבודי לעפר ישכן סלה: ובקהלם אל תחד כבודי פי׳ וכבודי לעפר ישכן סלה על דרך כשל כי הנשמה לא תשכון בעפר אבל הוא על דרך מש כמו דבקה לעפר נפשי: ופי ואחר כבוד תקחני: אכ׳ בתחלה בעצתך תנחני כלו כל ימי חיותי תנחני בעצתך ואחר כך בכבוד תקחני או אל הכבו אם תקהני : ופי אחר ככוד שלחני: או ר כל הגבואות האלו לככוד ולגדולה שלחני כי הנוגע בכם נוגע כבת עינו

たつりつ

תינים וישנת איוב אינכ ישעיה איכה איוב יחוקא מלכים יזו אל דכיאל תילים מעפ עמום ברחשי בלק שופטי נירה שאוא השוק ול ישעיה שובנל אמות נחרת

ו זי ישע וחרח תולי שמוחל לך לך נ רתניחי ישעיה מנכים כפ שעיה שעיה שמות ישעיה משני שופשים

בשנח מלכים ידמיה ב בק וחדח יש ני וחרה שמוש משני בחוש

במוש ישעיה שופטיש

כלק שמוא ישעיה משלי שמוחל ב בלן עינים ב'

שמיני בזלחמשלי לבל תי ירמיה יהנשע תילי ת לים יחזקחל תילים תילים ב'ניחי תילים

ומי יסבלגו: ומן העביין הזה וחשרש הזה בהכפל הפא זהלמד הנה השמים ושמי השמים לא יכולכלוך: כלומ' לא יחזיקוד ולא יסבלוד: ובלאתי בלכל להחזים ולסכול זמי מכלכל את יום בואו: מי יוכל להחזי ולסכול: ינימית מ לפי הבצבה לא יבלבל החולה שעומדת במקים אחר לא יסבול אותה ולא יחזקנה : ומי מכלכל את יום בואו:מי יחוקש מנחש יובה להחזיק ולסבול :רוח איש יכלכל מחלחו ורוח בכאה מי ישוגבח: כלו יותר בקל לסבול חלי הגוף מחלי הנפש: ועא קרוב לזה והוא כלכל את המלך: וכלכלתי אותך שם וכלכלם לחם ומים: ויכלכלם לחם ומים": שת א מינם מוכים כ' ויכלכל יוסף את אבין ואת אחיו: עביין זה הוא'עניין המזון לספק הערך כמדת כל אחד ואחד ואיבנו יוצא מהעניין הראשון אכל הוא נכול בו: וכן יכלכל דבריו במשפט : כלוכר שיוציאם במשפט וביושר ובמדה ולא ירבה בדברי או פי דבריו ענייניו כלו שמסדר הוצאותיו ומתנותיו בסדר ובטשפ' : ומזה השרש והעניין ולבילי לא יאמר שוע:ועוד גבתכנו בשרש ביל: ויבוננו ברהם אחד והנפעל בכון וטוב:לא ישעי אינב נכון לעשות כן:כשחר נכון מוצאו: לאין נכון לו פי׳ כרן למי שהמזון אין נכון ומזומן לו: והנה אמת וחרח הושע עזרה נכון הדבר כלום נכון בפי העדים כאשר חקרת: ושבתם אלי אל נכון פי עם נכון כלומר עם דבר אמת נכון שוטרים שמוא ואמת שתודיעו לי מקומו באמת: כי בא שאול אל נכון: באמת: נכונו ללצים שפטים: ותכון פלכותו שמנח מש י מ כים והפעל הכבד הכין לבו:אל המקום אשר הכינותי יהכנו והקדשנו מי יכין לעורב צדו:ויכינו את המנחה: וטבוח טבח והכן: ולא יכין לדבר כן יכלום לא יכין הדבר כפיו לדבר ביושר מה שהיה אוכ' לו: מוכני בית ה׳ ושלא נזכר פועלו ממנו והוכן בחסד כסא פתח כי הוא פעל עבר מוסב לעתיד מפני הוו: נס הוא למלך הוכן. קמוץ כי הוא פעל עומד: וכבד אחר אשר כוכן להשחית כוננו חצם על יתר: ומעשה ידינו כונבהו ישעיה תינים ב' עד יבונן: וכונן לחקר אבותם כלום בונן דעתך לחקור ולדרוש הדברים: ושלא נזכר פעלו בכנו ביום ה ישעים היוב הבריך כינגר ועם ההתפעל ובתבונה יתכוגן : בלם עניין הכנה וידוע: והתאר מזה לא כן אנחנו עושי בלו׳ יחוקא משלי מלכים לא טוב: לא כן אוחילה לפניך: אם כנים אתם כלום נכונים ואפתים: כן בנות צלפחד דוברות יכן מטה בני שמול מקן שינחק מקעי יוסף דוברים: ולא מצאו להם כן: בלו בחשבון שהיו הם: ופיה ענול מעשה כן כלו בעשה ישרן: וישתכחו שושטי מ כי בער אשר כן עשו פּי המעשה הישר אשר עשו: וגבורתם לא כן ידברו לא כן לא טוב: בל יחזקו כן תרנם חהנת ירמיה ישעי לא יחזקו חוזק פוב: וקרוב לעניין אלו כל כן שבמקרא: ויעשו כן החרטומים: כן כמו שהיו עושים הם ויושביה כמו כן יב ותון: כמו שהארץ תבלה כן ימותו יושביה ויברו: כי על כן לא נתתיה: פי'כי על כן שלא ישעי וושב נתתיה: על כן מלא לב האדם: אשר מלאו לבו לעשות כן וכאשר יענו אותו כן ירבה וכן יפרוץ: כלומר כל קהלת אזת שמני מה שהיו מעני אותו כן היה רבה ופורץ יותר: וכמהו קראו להפ כן הלכו מפניהם: ובא על הכולה הזאת לכד השירות : לכן חי אני באם ה' לכן ישכב עמך הלילה: ויש שתפרש מהם באמת שהם התחלת הדברים ויש צפביה ניבא שתפרש אותם בעבור זה: ויש שתבא עליו בית השירות: ובכן אכא אל המלך כלום ובזה שתתענו ותכקשו אקתר רחמים אכא למלך אשר לא כדת ואנטח ברחמי הצור: ובכן ראיתי רשעי קבורים: ויתכן לפרש זה ובאמת חהלת והשם אבא עד תכונתו כלום בקום מושבו שהוא נכין שם: ומשקל אחר מכון לשבתך: ובתוספ הא המכונה איוב בשלח מ'כים האחת: ויעש את המכונות פי מושב הכיורות: ובשרק והניחה שם על מכונתה: מקום מושבה: ומשקל אחר מלפי זכרים ועל השלבים כן ממעל: ובהבלע הכתר בדגש ויעש את הכיור נחשת ואת כנו בחשת: מקו'מושבו: והשיבך מנכי פחורי על כנך: מקום מושבך שהיית נכון בו מתחלה: ובהא הנקבה וכנה אשר נטעה ימינך: דל ארץ ישראל על נישב תילו' דרך מכון לשבתך פעלת ה'מקדש ה'כונגו ידיך ואמר בו לשון נטיע כמו שמצאנו ויטע אהלי אפדנו: ועוד בשלחב שהמשיל אותה לגפן במזמור : וכבר פי המלה הזאת כמו בטיעה! כמו שאם אחריו ועל בן אמצת לך שהוא במו בן פורת יוסף ילעשות כוונים למלאכת השמים י עשינו לה כונים להעציבה: ואת כיון צלכיכם פירוש ירמי ב'שמק ביני מאכלים שהיו מכינים ומגישים למלאכת השמים ולצלמיהם: ואולי קראם כונים וכיון לכוין דעת ולכם עליהם לעשותם ולתקנם היטב: ופי בו עוד שהוא כוכב שבתי וכן נקרא בלשון ישמעאל ופרם כיואן ועשו דמותו לעבדו: ויו תרג בונים ברדוטין ותרגום חגור אפוד בד קרדוט דבוץ: בנית המלך הבתולות מעילים וכום פרעה בידי ובוסי רויה כי כים כיד ה'ויין חבר בלא מסך: נכיעים מלאי'יין כרדוטין: נישב תילים ב' מגת חלקי וכוסי: מגת כוסם: הוא החלק: ויש או כי זה הלשון הוא על החלקהגדול: ירמי תיליש כ' את הכום ואת השלך ככום חרבות: שם עוף שמא לא נודע אצלינו: ורבי שלמה זל פי פלקון בלעז: ואותו שמיני תילי שקורין פלקון הוא נמצא ביישוב וצדין בו בני האדם שאר העופות ואהר שאם הכתוב ככום חרבות ידכה מכור הברול : כהתוך כסף בתוך כור : מצרף לכסף וכור לזהב : הוא הכלי נאתרכן יחוק ל משלי שמתיך בו הצורף הבסף והזהב:ועשרים אלף כור חשים:הכור הוא החומר והוא שלשים כאים: מנכי מכורווניך ומולדותיך בחולם: ובשרק הכף מכורותיך כמו מגורותיך: וכן על ארץ מכורתם.

עבד מולך הכושי: תי עבדא דמלכא צדקיהו: ולפי דעתי כי הכושי שב אל עבד כלומר שוה היה

מוכי משפטי רה חיוב מקץ

יחוואב ורמיה והיא כחת: :תחת רוח כחח יכחות לבכות: ועיציו החלו כהות: פי החלו להיות כר: ת: או יהיה כהות מקור ויהיה קמץ קשן תחת קמץ גדול והיח משפטו בהות בפלס אלות שוא: ראות רבות: והשם אין כהה לשברך: והפעל הכבד ולא ביהה בם: וכן וכחתה כל רוח: והוא פועל עומד: ויתכן לְהיוֹ כהח הנגע פועל עובר מוה הכבד אלא שאין מבהג מאשר עיניהם הא מהדגוש להיות פא הפעל בצרי כי אם בחרק כמשפטו בלא אות נרונית יבהג מהר שהר להש כהן: וכן מזה השרש ולא כהה כם אם כן שוב הוא שיחיה כהה הבגע תאר אחת מן כהות לבנות כאשר בתכבו: ואעפ שמלת נגע לשון זכר אפשר שתמצא לשון נקבה כנגע צרעת כי תהיה באדם או תשוב תהיה אל הצרעת: וכן ופשתה כחה לא יכבנה יתאר ופי הפשתה הקרובה לכבות לא יכבנה כמו שאם קנה רצוץ לא ישכור: כלום כל כך יהיו דבריו והנהגת מלכותו בנחת כי אפי החלושי לא ירגישו בו עניין הכהה הוא הקבוט והעצור וכשהכנע או השבר קרוב לרפואה יתקמט הבשר: והפכו פשה הנגע : ופי העניין הזה בעינים כי ידוע הוא כי הזקגים יתקמטו עיניהם ויכנסו בחוריהם לפי שיתקמטו יתרי העין בי יגבר עריו היובש ותחרש הראות: ופי וכהתה כל רוח כי תעצר ותקצור רוחם ותחרש ופי לא יכהה ולא ירוץ רֹא יהלש ולא ישבר כלום לא יתרפה מלעשות המשפט לפי שאמר קנה רצוץ לא ישבור ופשתה כהה לא יכבנה ידמה כי יהיה רבה וחלש ולא יעשה משפט לפי אמר לאמת יוציא משפט ולא יתרשל ולא יחלש בדבר המשפט עד ישים בארץ משפט: ופי ולא כיהה בם: לא עצר בהם ולא מגעם מלכת בדרכיהם הרעים: הוא אשר כחן בבית אשר בנה שלבה: וכהנו לי: ויכהן אלעזר בגו: לכהן לי: לכחנו לי: אין הור בוספת אך בופלת על הפעול שהוא פועל יוהראר מכניין הקל והוא כהן לאל עליון: וגם הכהנים הנגשים אל ה' :אהרן הכהן :אמור אל הכהגים : והשם כהנה : כהנת עורם : - כלם בעניין עכודה בגדולה כי ה הכהנים היו עובדי ה'וראשי העם: וגם הכהגים הנגשים אל ה'איגו אומ'על בגי אהרן כי אם על הבכורות כי אז היתה עבודה בבכורי ישראל וכל עובד יקרא כהן:וכן עובד עוובם כהן מדין: רק אדמת הבהגים לא קבה: היה כהן לדוד: עבדו ובעל עצתו וגשמע אליו בראש'כלם כי האהוב הגאמן עובד לאוהבו בעצותיו הבכונות: וכן אתה כהן לעולם כלו עבד ה'וראש ישראל על דבר שאתה מלך עדק כמו שהכהן הוא ראש לעם: וכן ומיודעיו וכהביו ראשיו: וכן מוליך כהבים שולל ראשים: וכן חבר כהבים: יכהן פאר: יגדל פארו בלבוש ם נאים: וכן וכני דוד כחנים היו: וכן אומ'בדברי הימי'במקומו ובני דוד הראשוני ליד המלך או פי' ובני דוד כהנים שהיו עובדי ח'ויראיו: ויונתן תרג'רברבין הוו אכל לפה שכת'בדגרי היפי'בכקונו הפירו' כא אמר ח': כה עשו אכותיכם אעפ'שנכתכה זאת המלה בהא קריאתה הראשון הוא האכת: בוו: ובכפל הכף במשק אחר במבטא ההא ועשית לאהרן ולבניו ככה אם ככה את עוש לי : שככה השבעתנו: ככה לא תדע את בעשה האלדים: ויתכן ששרש ככה כך והחא נוספת כמו אן אנה: וכן כתכ ר' יעקב בן אלעזר זר ובת והבסרת ובכה תאכלו אותו: לית כותיה בלרע: ואכ הוא שטרש ככה כך היה ראוי לכתבו ראשון בזה האות ואחריו ככב: וכבד: אלא שאני כתכתים כסדר שבתכם ר' יונה ואעם כן נכון הוא יותר מדרף הדקדוק כמו שבתכם ר'יעקב בן אלעזר: ועוד כי רבותינו גשתמשו הרבה בלשון כך בלא הא כי כן השרש והעקר: רוב הכולה הזאת עניינה כמו כן . ויש שעניינם הנה שים כה נגד אחי ואהיך: כדרך יום כה: נלכח עד כה ונשתחוה: עד הנה: והנה לא שמעת עד כה: עד עתה: ויהי עד כה ועד כה והשמי התקדרו עבים ורוח: בין כך ובין כך: ור' יונה פי'איבה ואיככה כולות מורבבו'מן אי ובה. וכבר בתבתי אותם בשרש כי תלך במו אש לא תכוה: ורגליו לא תכוינה:והשם מחית המכוה: מכות אש:כויה ופי מזה העניין והשרש כי תחת יופי: וכן ברברי רזר כי תחת יופי אמ רבא הייגו דאמרי אינשי חלופי שופרא כואה ויחיה כי כן כוה בפלס רי כן רוה:אף ברי יטריח עכ:או יהיה ככשכעו ופי כי כל זה שספר המק והנקפה יהיה להם תחת היופיי נם כח ידיהם למה ליי כחי וראשית אוני: יבש בהרש כחי: כת החכם ר אברהם אבן עזרא זל בעבור היות חיי האדם לחת התורדת הקישר הכל המעמדת הגוף כנה הלחה בשם כח לפי אכר יבש כחרש כחי אם כחה אכלתי בלי ככף : בכחו רגע הים ידוע: והאגקה וחכח כת'ר' יונה כי הוא, הנקר' בערבי חרדון והוא ממין העב: ורביגו שלמה זל כתב שהוא שקורין לו בלעז לוזירש: וכל בשריש פי וכדד: והפעל הכבד אלפים כת יכיל:פי קטן בהכיל העולה: בהחזיק כל כך כלום שלא היתה מדתר כך היתה מדתו כלום כך היה כחזיק: גדולה לכל העולות וחשלמים:אשר לא יכילו המים לא יחזיקו המים אלא יצאו מהם כי הם נשברים:מרבה להכיל: פי הכום היא גדולה להחזיק חרבה כפו שאם חעכוק והרחבה: להכיל לפען ברק: פי החרב הוחדה להחזים ולסבול הררג ולמטז דרבות ברכה להפחיד הטמים: מודובי אבי זל פירש להכיל במו להאכיל וכבר כתכנוהו בשדש אכל ונורא מאד ופי יכילנו:ופי

למורי יפעי תורי שמום כחום בחום במוא יחוקא

לשעיה

יחוקא יפעיה

פכחם אמנ תנוה

לאמול במרבריםיני תבו לך לך יערנ

ויגם אחל מילים מלכים איוב הושע ישעיה ממל

מטות היא מטות הבוח בי.עלות שיר הארם הארם

ניצא בהעלות' רירא וארא מלכים

ישעי משלי תשרי ב'משפטי ישעיה

חיוב ניחי תילים חיוב ב' סמיני יפעי מלכי' מלכים ירמיה ירחיק ב

ددور

ותכשיטיה: ומשתמשים בז עוד בבגדים ככלי מלאבת איש וכליו כל בלי ברזל ורזל נשתמשו בבגדים במקומות רבים באטרם מכיאין כלים מכית האומן 💂 כגון כר מבית הכרד וזולת זה הרבה: ומשקל אחר הוא תכא בכלח אלי קבר הכף בסגול: עלימו אבד פכלו זהב פי כלי הזהב והכם ,כו גוספת: יטוב דך נכלם: נכלכים כאד: הלא תכלם שכע' כלח הרא עת הזקנהי בושו והכלמו כדרככם והשם כסתה כלימה פני: והקיבוץ מכלמות ימים:מאנת הכלכ: ומשקל אחר וכלימות עולם אשר לא תשכח בשרק:והפעל ווכבד כי הכלימו אביו:ובסגו' ההא לא הכלמנו' ותלעג ואין מכלים: מכלים דבר בארץ: גם הכלים לא ידעו פי לא הרגישו בהבלמה שיכלימם אדם על רוע מ משיהם: ושלא נזכר פועלו ממנו בושו והכלמו וחפו ראשם: ולא הכלמנו: כלם עני בלים וידוע והוא יותר מן הבושת כמו שאבר בשו וגם גכלמו 💂 : בשתי וגם גכלמתי: ועוד כלימה לעולם מדרך גגאי והבושת כלף בכשיל וכלפות והיוד למשך והוא בשקל יאלפות סכי בעמים מדרך השבח מעד הענוה: כלי שמשברין ומסתתין בו האבנים סכיב האחד מהם אלם: כלף הוא עניל וכומז פי רול זה דפום של בית לך כשרי:פי יחשק ויהמה לך יוסכ הוא הנקרא כומין בלעז: במכמוני זהב וככף פי מטמוני על כמון הלא הוא כמום עמדי לו בלשון ארמית ואשר לא צדה ודלא כמן ליה ודוכה בי בכפרו רחפיו אל אחיו: יחד נכפרו נחופי "פי' בתגלגלו והמו כתרגו' פר גברז ויהיה קרו לענינו עורנו כתנו נככרו שפי בשחרו: ומזה נקראו הככרי : והשבית את או פ' נתחבמו הכמרי וכמריו עליו ינילו: ותרגו רק אדם הכהגי לחוד ארעא דכומרי והם עובדי עז לובשי שחורי : ופי את שם הכנורי עם הכהבי עם שאר עובדי עז שאינם לובשי שחורים: ועא בתא מכפר כתא כככפר: ומשקל אחר יפלו במכמוריו רשעים: ומשק אחר ופורשי מכמרת יומשק אח' ויאספהו במכמרתו הם הרשתו שעדי ויעשו כן ההרטומים המלה הזאת זכרתיה בשרש כון וכן כתבתי שם וכנה אשר נטעה ימ והיה לכנים: היה כנים: והנפרד מצאנוהו בדברי דול בהא הנקכה ההורג כנה בשבת: אבל כי לא ידעתי אכנה אכנך ולא ידעתני: ואל אדם לא אכנה: ותהי הכנם הוא כלל על המין. כבוד: ואפר אליהוא לאיוב לא אכסה שכך ולא אעליפגו אפ ענינם כסות והעלם השם דרך אתה רשע ולא אשא פניך: ובשם ישראל יכנה פי יכסה שמו ויאם כי ישרא הוא: ובּי אכנך ולא ידעתני יאם ואקרא לך כשמך כלומר קראתיך בשמך והוא כורש וקראתיך בלא שמך אלא בכינוי והוא מלך או פשיח עד לא ידעתבי כי אבי הוא הבותן לך כח בעבור ישראל כדי שתוציאם מגלות בכל: וכן אפרו רזל לשכו הקבה כנסתי לי גם ככף וזהב: בונס כגד בי הים: לך כגום שהם שמות התואר בכל הכיגויים חייב: את הגרים: והפעל הכבד וכנסתים אל אדמתם בדחי את כל היהודים: ועת כגים אכנים: לכגו' ישרא יבנס: וההתפעל והמסכה צרה בהתכנס: כלם ענין אסיפה: ומזה קראו למקו בית התפלה בית הכנסת לפי שנאסכים שם לתפלה ככנסי בד: מכנפי פשתים ידוע: ונקראו בכנסים בלשון שנים והוא בגד אחד לפי הראית כי נכנע אחאב מפני ויכנע מדין מפני בג' ישרא וכהכגע מגשה שיט לו שתי כנפו במנו אף ה': ורכבד והכנעתי את כל אויביך: הוא ישמידם והוא יכניעם אביו יובהכנעו שב לפניך: דיכנע אלדים ביים ההוא: דיכנע בעמל לבם : והשם אספי מארץ בנעתך כלם ענין השפלה: ופי אספי בארץ בנעתך אספי מהעולם ההכנעה שהיית עושה להם בי את עתידה לשבת במצו וענין אספי בעני אסוף ידיך: כניון בידו פאזני מרמה: ויביאם אל ארץ בנען בעיר רוכלים שמו: הנון נוספת: וחנור ניענה לבנעני ולדעת התרגו כן וירא שם יהודה בת איש כנעני: יחצוהו בן כנענים: ובא בפשקל אחר כנעניה נכבדי ארץ פי סוחריה: ויש לפר בזה אספי מארץ כנעתך וכן אבר התרנו כנשי מארע סחורתך: וכן יתכן כזה כי נדכה בל עם בגען בלומר העש רו'בעלי הסחורה כמו שאמר נברתו בל גטילי בסף וכן לא יהיה בגעני עוד סוחר כלומר רבים יהיו המקדישים כלים לכית הבקדש עד שלא יצטרכו לסוחר סימכור להם : ואאזר בתב בנעני כם ז מגוי כגען ולפי שהיו חושבי עצים ושואבי מים כגענים והם החוים שנתנם יהושע חשבי עצים ושואבי מים לבית המקדש אמר כי לא יהיו עוד הם חוטבי עצים ושואבי מים כי מגדולי האומו' יבואו לעבודת בית המקדש כבו שאמר וגם מהם אקח לכהגים וללוים: כל בעל כנף:כל צפור כל כנף פי'כל ההסידה : יפרש כנפיו : כנפי יונה נחפה כנף בעל כנף: כנף רנגים געלכה: ולהבה כנפים ככנפי בכסף ידוע: ועל דרך השאלה אשר באת לחסות תחת כנפיו כלוכר להסתופף כצלו 🚉 געל ציצית הכנף: על ארכע כגפות כסותך

דה היוב איוב תילו שמה ברועורך ירמיה יחוקש היליכש ישע ורמיה פמוצ ה חיוב שיפטי ורמיה ירמיה פמנש ירנינה מילים מערש מטות ישעיה דנים משכטי הרזינג מקן ירמיה איכה מלכי הושע צכניה ישעיה תילי ישעיה חבקוק וארא תילים (הרק ב נארא אינב יפעיה אינב

"ישביה כ

קהלת תילים אהרר . קהלת רג' יהזקא תילים יפעיה תטיה יחזקא מלכי פופטי ר ז' רה דה עקב פוכטי מילי ירמיה

> הנפע יהזקא משלי נישב איוב ישעיה ירמיה צפטיה כריה

מ לי וארוכן " אינב זבריה חיוב מילי רות ש.ח בכז חכלא : מבית כלא : בשש בקודות : את בגדי כלאו : ובבתי כואים החבאו : ובמשקל אזזר ורא בתכו אותו בכית הכלוא : ויוצא אותו מבית הכלוא : ומא גזר ממכלא צאן יההא תמורת האלף והבורו יוביח ממכלאות צאן כלם עניין מגיעה ועצירה : ופי ממכלה צאן מקום שהצאן בעצרות שם בתוך הגדדות אשר סביב המקו ההוא שלא יובלו ללבת הצאן משם כי אם דרך הפתח : וכגד כלאים : פי מעורב מצמר ופשתים : לא תזרע כרמך שלא יובלו ללבת הצאן משם כי אם דרץ השדך לא תזרע כלאים שני מיני זרעים וכן הרבבת האילן ככלל: כלאים: שני מיני זרעים עם החרצן : שדך לא תזרע כלאים שני מיני זרעים וכן הרבבת האילן ככלל: מראש כלב אבכי : לא יחרץ כלב לשוני : בשש נקודות : והכלבים עזי בפשי ידוע: כלוב קיץ פי

סל: ודומה לו בכלוב מלא עוף והוא בלי עשוי משבטי מעשה שבכה שמנדלין שם העופות: והוא כלבי : מיוחס אל כלב כלום בי סמשפחת כלב היה וכן תרג יונתן והוא מדבית כלב : י בי לא כלו רחמיו: כלו עיני מיחל: עיני כלו לישועתך: ואתם בני יעקב לא כליתם: ובלות אליהם החא תאר: והאחד ממנו כי כלח ונחרע': כי כלח אך נבחלה: יחדיו כלם יכליון: כד הקמח לא תכלה: בקמץ ומשפטו בסגול: בחרב וברעב עד בליתם: והשם כלה אתה עושה: עשו כלה: ומשקל אחר כליון הרוץ: ותכל הכבד ולא כליתי את בני ישראל בחרק לתחו והכל כחי כליתי: בצרי: ואכל אותם באפי ותכל תלובותם מעלי: פן אכלך בדרך ימשפטו אכלך בפתח הכף ודגש הלמד: מכלו' עינים ועיני אלמנה אכלה: ונכתב באלף לכלא הפשע ולהחם חטאת׳ עניין כלם והדומי להמעניין כליון והשחתה: ויש בעביין השלמ׳ והוא קרוב לעניין הראשון כלה הבית לכל דבריו: כלום בשלם הבית יוכלו באפס תקוה: ותכליב שבע שני השבע: בכלות בחי אל תעזבני: זמן השלמת כחי והוא עת הזקנה ותכל כל עבודת משכן אהל מועד: נ ובתוספת תיו לכל ישאר אחד : ובתוספת תיו לכל השם בשלחו כלה גרש ינרש כשיטלחכם בהשלמת כלכם ישלחכם שלא ישאר אחד תכלה ראיתי קץ כלום להשלפת כל הדברים ראיתי קץ אכל מצותך רחבה כאד ואין לה קץ: שאעפ' שהמצו' יש להן קץ וחשבון ידוע: הענפים מהם רחבים לאין קץ י והאובר כי תכלה מגזרת וכל בשליש על משקל מ מתגרת ידך טעה בזה ובזה כי שניהם כגחי הלבד על דרך הדקדוקי ועוד פירשו רחבה בצותך מאד על מ מצות הדב :אבל מצות הגוף יש להן קץ וזה הפי הוא האמת :ומשקל אחר תכלית שנאה שנאתים: ולכל ת יתבלית הוא חוקר: והפעל הכבד ויכל אלדי ביום השביעי ותכל להשקותו : ויכן שלמה את הבית ויכלהו: ביום כלית משה: כי תכלה לעשר כבלותך מחטא:יכלו ימיהם בטוב: ושלא נזכר פעלו ממנו כלו תפלות דוד בן ישי: ויכולו השמים והארץ וכל צבאם: כלם והדומים להם עניין השלמהי ובפירו בלו תפלות דוד בן ישי רבו דעות המפרשים: ולפי דעתי כי זה המזכור הוא תכלית כל תפלותיו ואעפ שלא כתכו בסוף אולי היתה דעתו לכלות ספרו בספר הבעלות וההלולים כי אין המזמורים בסודרי על סדר המעשים: הלא תרא מזמור בברחו מפני אבשלום ואחריו כמה מזמורי שהיו טרם מעשה אבשלו 'ובזה המזמו' התפלל על שלמה שתכון כלכותו וזה היה בעת זקנותו כשהוקם שלמה לכולך ואחר זה לא קרה אותו דבר שידבר עליו ובזה כלו דבריו ותפלותיו: ועא כלתה לתשועתך גפשי: בכספה וגם כלתה גפשי: והפעל הכבד ותכל דוד המלך. ופי ותכל נפש דוד: והחכם ה'אברהם בן עזרא פירשו פועל יוצא והוא אומ' על אם אבשלום: שהית' מתאוח אל דוד עד שרעה לצאת ממקומו אל בנו ולא הזכירה הכתו כבו אשר ילדה אותה ללוי: ואותו ילו ה אחרי אבשלום : עניינם ועניין הדוכה להם עניין תאוה וחשק : ועניין אחר והוא בעניין כלא כא'מכל ארח רע כ כלאתי רגלי כתו באלף: זנקר כבעלי ההא: ואת בניהם כלו מן הכית ילא יכלה ממך: אשר כליתני היום הזה מבוא בדמים: כלם לשון מגיעה ועצירה: ואפשר להיו מזה העניין מקרב חיקך כלה: כלום מנע ידך וימינך בקרב היקד והוציאה לנקום נקבה באויב: ובן הטרש הזה ואת שתי הכליות והוא ידוע: ויש אום בי נקראו כן בעבור שיש להם כח בתאות המשגל מעניין נכספה וגם כלתה נפשי : ועל דרך ההשאלה כליות חטה כי מרגרי החטה דוכות לכליות: וכן הטרש הזה כל כלי יוצר עליך: מים חיי אל כלי ואל כליך לא תתן: וכלים מכלים שונים: ועתה שא נא כליך: ומשתמשים בכלה הזאת ככל כלי תשמיש כמו ואל כליך לא תתן י וכלים מבלים שונים והדומים להם כלי הקטן מכלי האנגות ועד כל כלי הנבלים: פי' כלי התשמיש הקטן בלומר שמשימין ברס הדברים הקטנים ושעם מכלי האננות בסמיכות לפי שיש בכלים הנקראי אננות כלים שונים אלה מאלה וכן כלי הגבלים יוי׳ תרג' מכלי האגנות מכהגיא לבושי איפודא ועד בני לוי אחדי נכלין : וכן בזה כלין רעים אופר כי הכילי מדותיו רעים והסרים כלום אין צריך לום כי הוא רע הדעת לתת משלו אלא אפי כשימכור ימכור במדה רעה וחסר : ומשתמשי עוד במלה הזאת בכלי זיין : כבו כל כלי יוצר עליך : ואם בגלי ברזל: ועתה שא נא כליך והדובה להם: ובשתבשים בו עוד בבגדים ובשאר תשבישי הבית כל כו'י אשר תשב: וכן וככלה תעדה כליה כלופר בגדיה ותכשיפיה

ירמיה ישעי ירמי ישעים ירמיה ב חבקוק תילי

קדושים תי א קדושים פתול בא ישעיה עמוק

שמנא איכה תילים ב' מלחכי תבוח ישנו בפונה ת'כים ידמי יחזקא נירח ישניה שיכחק ישני יחזקא קרח תשח בחקונה חיל דכיחל דר חיוב מקן בילים פקורי בילים בילים פקורי בילים

הילים ליוב בראשי חיי מלכי ישנא מבג'יחוקא חיי 'תיני' בראשית

צושב שבישוש

ליינים שמול היי שמיל היי שמיל בילים היקים היקים הילים הילים הילים הישני הישני הישני

משעי תעלדו

אצורע ישעיה

הוי למתפרות כסתות: הגבי אל כטתותיכינה יכסת ידוע כספיהם איש אל שקו ידוע: רמת למשה בראו בסת לישב עליה וכסת הסבלים שמאה מדרם וחוא בדברי לול וכי לא היה לו טעושין ומשימין על ראשיהן שיהא נח להם לסבול המשא: כסת עגולה הכדור והאמום פירוש כסת קטנה תינים קהלת רשעיראה ובעם קמץ כולו: וכעם שעושים השרים לשום תחת מראשותיהם וקורין רילייר הרבה וחליו וקצף חציו קמץ וחציו פתח: ויכעם אפא אל רה שמנא הרואה: והכבד וכעסתה צרתה: בטסוני בהבליהם וכבד אחר אשר הבעים את ה'אלדי ישדאל: בגוי נבל אבעיםם:כן תבעיסנה:להבעיםר עורה יחוקא והכעסתי לכ במעשה ידיכם: כי הבעיסו ולנגד הכונים: רוצה ולומר כי הכעיסוני גגד הכונים: פמוא משלי עמים רבים: והשם גם בעס: בעס לאביו בן כסיל: כי שמוש איוב תילי אישב מרוב שיחי וכעסי: ויש מהן שנכתבו בשין כי לאויל יהרג כעש: ותכה"מבעש עיני: ותרב כעשך עמדי: לו היוכ שקול ישקל בעסי: וד יוגה כתב לו שקול ישקל בעסי כי פרוב שיחי וכעסי שרש בפני עצמו בשין בענין באב ואין צורך כי בשהאד דואג וכואב יבעם בעצמו: ועוד כי מרו'שיחי וכעםי הוא בכל הספרי המדוייםי עלכים אשר ראינו בכמך: והקכוץ על כל הבעסים אשר הבעיכו מנשה הכל ענין קצף וחרון אף: ור יונה כתב כי הכעיסו לנגד הכונים ענין הלעג והכוז ואין צורך כי פי כי הכעיסו אותנו גגד הבוני במו שפירשנו כלומר עורא ת לים כפף נפשי פעל עומד: וזכר נפש בלשון זכר כמו כל נפש להניא לב הכונים שלא לכגות תילים ב כפף כל אחד מהם נפשי: כרו לפני שיחה · ה'זוקף כפופים · שבעה :או יהיה פעל יוצא ופי` הלכוף כאגמון ראשו: והגפעל אכף לאדי מרום: משפטו אכפף: והשם לענף הנגזר מזה כפה ואנמון: וכפתו אמנרונשעיה לא רעבב : כפות חברי לפי שהיא כפופה : וכן פיר אאזר בזה בעוד בכפו יברענה כלובר כאש יראה אותה בענף יבלענה בעודה בענף: ומזה נקר עוד לתוך היד כף לפי שחיא כפופ : מלא כף נחת: יימלא כפו מכנ קהלת צנ ישער אינב הלכי וחרח בעודה בכפו יבלענה: על לא חמס בכפי: וכפיו גרושות השמים: אפרש כפי אל ה': וכף ישימו לפיהם: ואכפי עליך לא יכנד כמו וכפי והאלף ניפף וכבר בתבנוהו בשרש אכף יעל בפים כסה אור יעניינם לפי אייבב מלכים תמח שבתחלה הענן ככף כמו שאמר עב קטנה ככף אישי - ולפי שהם כמו כפח על בני אדם: וכן ושכותי בפי כלום אסכך בענני עליך עד עברי: או הוא כף ממש והוא דרך משל יוכן גשא לבכינו אל כפים: ענגים : ויש לפרשו כלשו בף ופי נשא לכבינו עם כפינו על דרך בנושאי ידי אל דבי קדשיך או פי נשים לבכנו בכפינו ונשא אותו למשאת אלא בשמים: וכן פירש רב סעדיה זל הן על כפים חקותיך: ענגים: וכן כתכ אאזל : יסעיה ויתכן לפרשו כמשמעו כאילו על כפים חקותיך שאראה אותך תמיד: וכן פרשו החכ"ל אברה בן עזר "זלי אינב רבא ניפלא וכן בקר'תחתי הרגל בף מבף רגלו שבף רגלך וכן על כף הירך לפי שחעצם שגכנם בו עגם הירך כפיף י זיש מפרשים כי נקרא כן שהבשר אשר סביב עצם הקולית העליונה עשויה כבין כף: וכן כף אחת עשרה בהצלותר זהב: כפות זהב הוא הכזך והיא כפופה קוליירא בלעז כפה בהעלנתך משלי מתן בסתר יכפה אף ישכך האף שיעלו ושירדו בשבת ענין הכפייה ויכיחהו ודוכה לו כלשון דול כופין את הסל לפני האפרוחים הוא שפני הכלי למטה וגבו למעלה : ור יהוד הביא בזה השרש אכף לבדי ברום ואולי מצאו בספריו קמוץ ורבותיכו זר בשתמשו הרכה בזה השרש בענין ההכרח באברם כופין אותו עד שיאמר רוצה אני וזורת זה הוא יותר כדוב לזה הענין: ראף על פי שענין בופין אותו ועבין תדומח ביחוקא וכפלת את היריעה השישית:רבוע יהיה כפול:והנפעל ותכפל חרב בופין את הכל קרובים שלישיתה והשם בכפל רסנו מי יבא כשש נק דות: כפלים בכל חטאתיה: מערת המכפלה. אינב ישציה מיי בפנה שרשיה עליו: אספה והוא הפוך'מן הדום לו בדברי הזל שקורין kprn. מערה לפנים ממערה: לשד ולכפן תשחק תרגום רעב כפנא: ואאזל פי הישיב והוא חסרון **אינכ** לאסיפת העם כנופיא: הבים כלומר אפיסת המעו' בעת שהמעו'ביוקר כי כה צורך לזכור רעב שתי פעמים והדא זכרו בראש כלם וכפים מעץ יעננה: אם נדכה אותו למה שאברו הזל כפסים אריחי הוא חבקנק כפס ברעב פדך במות בפסוק ולענין הפסוק ידכה כי הוא מענין העץ כי ככר זכר כי האכן סקיר מעניין האבן שזכר תצעק: וכן תי ושפא בגו פרישא עני לה: דל חתיבה מהקורה וכפרת אותה מכית ומחו' כז מדברי ה'זל כיפראי ומזה בכופריהוא שקורין לו בערבי קצר והוא במין חמר: וים זפת בקראת כפרת ועשית כפרת לפי שחיתה מכסח לארון: כי אמר אכפרה פניו פי אסיר בעסו: לא תוכלי כפר ה להסירה ולכשלה : ואיש חכם יכפרנה יסירנה: ושלא נזכר פעלו ממנו וכפר בריתכם את מות כלומר יוסר מגלי ישערה ויתכטל: והשם איש כופר נפשו פי' הסרת עון נפשו כלום פדיונו: אם כופר יושת עליו: נתתי בפרך בצרים תשת משכעו ישעיהו וענין הכפרה כמו כן מזה הענין כי הכפרה הוא הסרת העונות: וכן אמרו מזבח מזיח מכפר: והקשה המקש"

יינו מכפר: ותירץ מזיח גזירות מכפר עונות: ושניהם לשוז'חסרה הס'כי מזיח מז ולא יזח החשו

בעל האפוד יוכן שמשו הם בזה חלשון בלשו הסרה בחרבה מקומות

מקן יחוק לב

החור מ כי החור שמוני

ישעיה מיכה ישעיה אי

תר:תה רפלח ישעים

אשא כנפי שחר כלומר אם ילך לקצה המזרח: ומרפא בכנפיח דימה פרישת חאור לפרישת הכגף: ועל כנף שקוצים משוכם על פרישת השקוצים יהיה אדם כשוכם ותמה: ולא יכנף עוד מוריך ולא יאסף ולא יעצר: ו ודומה לו בלשון הדל שקורין לאסיפת העם ועצירתם בנופיא ויש מפרשים לא ירחק כלומר לא יהיה בכנף כנור ועוגב: ויהי לאבל בכורי:,והקכוץ וקול כנוריך הארץ וככר פרשתיו לך בשרש ירה לא ישמע עוד ובלשון נקבות ובכנורו' ובבבלים: תליבו כגודותיבו ידוע: תבסו על השה: והשם במכסת נפשות: את מכסת הערכך: ומא' ויהי המכס לה'כלם ענין מנין: ונקרא המכם על שם מניין לפי שדרך לוקחי המכם לקחת במניין מן העובר עליהם חמישית או שישי או עשירית לפי החק והמנהג: ורול בשתמשו הרבה כלשון מכם באמרם היה עובר על בית המכס וזולת זה הרבה עד שמרוב שימושם בו קבעו הכם שרשית וקראו ללקחי המכם מוכסים באמרם אין פורטין מתיבת ה המוכסים כמו שקבעו תיו תחילה ואמרו מתחיל מתחילין ותיו תרומה ואמרו תורם תורמין: בסא ככוד: וישב שלמה על בסאה כלומר למשפט כי המשפט לשדי הוא י היושב על כסאו השמים כסאי: ונכתכו בהא שש פעלות לכסה: וראש ענול לכסה: מאחז פני כסה: השמים הנקראים כסא כלומר כי בכחו יעמדו ויפרש עליהם עננו י והקבוץ בלשון נקבות נסאות למשפט בסאות לבית דוד: ונפל האלף מסלת על כס יה מפני שנתחבר עם יה והיא סלה אחת הסמך בשוא והעניין ידוע: ליום הכסא יבא ביתו זמן: וכן בכסא ליום חנינו והוא תמורת אלף יוהם בשש נקודות כסה אדם ערום בוסה דעת: וכוסה קלון ערום: והשם ככוי עור תחש: ופא' ואין כסות לאבדון: על ארבע בנפות כסותך כי היא כסותה לבדה וכא ועשית מכסה לאהל. וההתפע'ותקה הצעיף ותתכם: תכסה שנאה במשאון הראוי תתכסה: והגפעל בהמון גליו גכסתה: לבלתי הכסית: והפעל הכבד כסה הענן: ועווגי לא כסיתי:אליך כסיתי בחירק:ופי הפסוק העיליגי מאויבי ה' כי לא גליתי ריבי לבגי אדם כי שוא תשועת אדם אלא כסיתי מהם ואליך לבדך גליתי וזה שעם אליך כסיתי אליך צעקתי בסתר וכמכסה מבני אדם. ובצרי האבלתי כסיתי עליו את תהום: וכסיתי בכסות שמים: ויכס העגן: בעגן אכסגו: והוקל תהומו יכסוימו: אשר תכסה בה: ותקחי את בגדי רקפתך ותכסים: פי ותכסי בם: או יסמו אל הכינוים כדרך לבישה ירבשם הבהן ילבט בגדיך כלומר הבגדים שנתתי לך שתכסים לככוד בכואך אל ביתי כסית אותם לפני הצלמים:או היה כינוי ותכסים לצלמי זכר שזכר אפר כסית הצלמים בכנדי רקמה וערום כסה בגד : בבגד : כי תראה ערום וכסיתו: והשם ולמבסה עתיה כמו כסית והוא בפלס ממלא על גדותיו: שהוא שם תאר כמו כלא 'וכן ימך המקרה הוא לקרוי הבית ושלא גזבר פעלו כמנו כסו הרום צלה: ובחשך שכו יכסה טרובה אין כהם באש כסוחה יקוצים כסוחים: והתאר לנקבה ותהי , נבולתם כסוחה: בפלם ושכולה הכסיל חובק את ידיו: והכסיל בחשך הולך: והפע" ענין כריתה: תרנום לא תזמר לא תכסח זה דרכם כפל לפו בשש נקודות :ומא'אשת כפילות הקל מבנו גבאחת יכערו ויכסלו :והשם הומיה: ומא ואל ישובו לבסלה ידוע: ועא וישיפו בצדים בסלם: אם שפתי זהב בסלי: כי ה'יהיה בבסלך: ב <u>אשר יקוט כסלו: הלא יראתר כסלתך עניינם ענין הבטחון והתקו': ופי'ר סעדיה מזה טוברש הולך בתומו</u> ופי והוא בוטח כעשרו והוא כנגד רש ועקש שפתיו כנגד הודך בתוםו וכן בעקש שפתיו והוא כסיל: בששנה הפסוק בחלק השלישי כין הספר אכר והוא עשיר בכקום הנח והוא כסילי עש כסיל וכיכה: בתב ה יונה כי הוא כוכב גדול גקרא בערבי סוהיל והכוככים המתחברים אליו נקראים על שמו בסילים: כי כוכבי השמים וכסיליהם והחכס ל אברהם אגן עזרא זל פי שהם שני כוכבים כשני הסרנים ונקרא אחד מהם כסיל והוא האדום ההורג הגמלים אם יראוהו וטעם וכסיליהם קרוב מגזרת על הכסלים: או בושכות כסיל תפתח פירשתיו בשרש כימה: ויעש פיבה עלי כסל: ואת החלב אשר עליהן אשר על הכסלי ידוע וקורין להן בלעז פלנקש: ופי אשר על הכסלי חסר וו ואשר על הכסלים והכסלים הם סמוך לכליות תחת המותגים והם עיקרי הירבים ותרגו' גיססיא ובדברי ה"ל בגו' עניים סימן צד שמאל מכרר לבא מפני שנושאו 'אחיהן על גיססיהן כסום יכסמו את ראשיהם ארוול בתספורת שלבן אלעשא ותרגו על צד תאמנה נססין: ראשו שלוח כצד עקרו של זה: וית ספרא יספרון כלוכר לא יגלחו ראשם כהעברת תער ולא ישלחו גכ' פרע שלא ינלחו כלל אלא יספרו ראשיהם בדרך השוה: החטה והכוסמת: ודוהן וכסמים בדג' ברתה נפשי יבי נכסף נכספת ככף גבספת בבסף נו חשבר ב באריה יבסוף לשרוף: למעשה ידך תכסוף: והגפעל נכספה וגם לבית אביך: הגוי לא נכסף ענין תאוה וחשק: ואאור פי הגוי לא נכסף נוי שאין לו בושת מלשו התלמוד איכסי ביוכסופי אפי זהב וכסף בו קודו : והקבוץ כספים ולחשיב

וכנע בכגפו אל הלחם קצת הבגד מלמטה יקרא כנף: וכן מכנף הארץ: :לאחוז בכנפות הארץ בקצות הארץ

חני ישעיה אינב מינים מלאב לרגיא ישעיה

בראטי איוב יאזקא שמוא תילים בא בא בחקותי אטות

ירמיה אלפים בא שעיה אלפים, ב'אינב שלעיה

שלי שלי שלים לישלי מילים לישלי מילים לישלי מישטי מרומי חיים לישלים לישל

לבם לבקרי יחוקא ב לבחול לבה יחוקא

ליחים ליחים ליחים מעיה בילה מילים קהלת בילים בעיה בילים בילים יישנים משלי מילים בילים ביל

ישעיה אינב **עילים ְייקרא**

kpm

לקרה יחוקא שילים חיוב תילים מינים בטביה מינים

צאן פי בקום שיברו הרועים להיות שם בקניהם גבלאים: והגפעל עד יברה לרשע שחת כולם עניין הפירה זיתב לפרש ומברה כילח תל כילה ודובה לו בדברי רבותי זל שאמרו לתל התבואה כרי ואפרו התחיל לבוד אום ברוך השולה ברבה בכרי הזה: ועא' ויכרה להם כרה גדולה: ותכרו על רעכם יכרו עליו חברים והפעל הכבד ו'הכרות את דוד כן כתוב אבל קרי שהוא להכרות בתחלה להברותו ולכסוף להכרותו: וכן כתב פ בנחם בן סרוק כי הכתוב להברות וכן בתב ר' יהודה ואנחנו לא מצאנוהו כן בכל הספרים המדוייקים אשר ראינו וכן כתב ר'יונה כי לא מצא כתו' להברות בספר מדויים ולא במסורת עניינם ענין אכילה: ובתב אדני אכי זל בספר הגלוי כי לשון כרה היא ארוחה נדולה ובבית היא ארוחה קטנה ופי'מה שא'רבותי'זל בתחלה להברותו ולבסוף להכרותו בתחלה הפצירו בו שיאכל פעט וזהו להברותו כפו ואכרה פידה שהוא אוכל מעט כדרך חולה ולבסוף להברותו שיאכילוהו הרבה אב כאשר יחל לאכול מעט: ועא וגם מים תכרו פאת ואכרה לי ודגש הכף לתפארת בדגש יקרך עון ינוהשם ונהתי ככרם: ורחוק בפננים בכרה עניגם ענינם ענין קנין: ויתכן להיות מזה על מכרם בכסף עדיק כמו שאמר במקום אחר לקנות בככף דלים: וים מזה בקברי אשר כריתי לי :ואעפ שאברהם קנה אותו הרי הוא כאלו קנהו או בפני שקנה הד'ק עשו בנזיד עדשים ותכריך כוץ וארגבן טלת של פשתן ונקרא תכריך על שם שראדם כורך עצבו וכתעשף בו: ובדברי ולזל תכריבי המת והם נשתמשו בזה השרש בפעל הכל באמרם אפי נהש כרוך על עקבו לא יכסיק: ברוכה ומונחת בקרן זוית ו טע כרם: ועד כרם זית בשש בקודות: כרבי שלי סעדי זל לא יפנה דרך ישוב בי הכרכים קרובים לעולם לפני : לא יפנה דרך ברמים ופי רבי והרטע לא יפנה דרך ישוב אלא כל ימיו יהיה במדברות ויש בפרשים הכף שיבו כמו רמים וכרפנו כפדר ונקראו עובדי הכרמי כורמים לכורמי וליוגכים :אכריכם וכורמיכם: ועד כרם זית וו ועד עומד במקום שנים ובשפטו ועד כרם וזית: או יהיה כרם סמוך אל זית ויקרא כרם זית מקום נטיעת זתים הרבה כאהדי דעת דול בזה שאברו ברם זית איקדי כרם כתפא לא איקרי ונקרא כרם לקיבוץ נשיעת זתים הרבה בפקום אחד כמו שנקרא נטיעת הגפנים הרבח כאחד ברם כי לא תקרוז הגפן כרם ולא בקום נטיעת גפן אחת ושתים בי אם נטיעות הרבה ביהד: וכן אמרו דול כי נקרא ברם גפנים נטועות שתים בנגד שתים ואחת יוצאה זנב ובפהות מכן לא יקרא כרם כי ויחל נח איש האדם ויטע ברם הדבר ידוע כי הוא לא החל לפעת הגפנים אבל שהיו בוטעים בתהלה הגפנים נפרדים כשאר העצים לאכול פריהן לא לעשות יין פרם והוא החל לנטוע ה הגפנים הרבה ביהד כדי לעשות בהם יין וזהו וישע כרםי ויש בגרשים כן בכרמי עין גדי כי אינו אומר על ככרם גבנים אלא על אילנות רבים נטועים יחד ברע רבץ כאריה: בלתי כרע תחת אסיר ימלט אלא אותו שיכרע ויטמן תחת אסיר פירש ההכם רבינו אכרהם אבן עזרא זר לא זל פי׳ זולתי זאת הכריעה שיש להם בארעם ותחת הרוגים יפולו להמלש: ורבי אחי ר'משח עתה שהאומות מכניעים אותם אסירים ילכו והרוגים יפולו ותחת הוא בבקום כמו שבו איש תחוניו: ברעו על ברכיהם. מברוע על ברביו: וברכים כורעות תאמץ: ובלכם למבח תברעו והפעל הכבד ובחורי ישרא הבריע: תכריע קמי תחתי הברעת הברעתני: עניינם ענין הכנעה ומזה נקראו רגלי הבהמה ברעים רבי שהם בורעות בכריעת הברכי': שתי כרעים או בדל אוזן: והקרב והכרעי ירחץ בטים :אבל אשר לו כרעים במעל לרגליו: הם אצבעית הרגלים הישרות כמעל לארבע רגלים שיש לחגב כמיך לראשו ובהם הוא בתחזק כש בשרוצה לקפוץ וזהו שאכר לנתר בהם על הארץ בלא כרישו בעדני ידוע בדברי הזל החיצונה וזולת זה הרבה באמרם הכרס הפנימית שגיקבה או שנקרעה רוב ברת ה'את אברם ברית לאבר: ברתו יערה נאם ה'יש כחלקת בקריאת הכלה הזאת יש שקורין אותה בקמץ חטף: ואומרים שהוא צווי ויש שקורין אותה בהעמדה וכן מצאגוהו בסברים מד חיקים הכף מ בעמדת בגעיי והוא הנכון ויהיה עבר במקום עתיד יברתו יערה כי כן דרך המקרא במקימות רבים ודברי הנבוא ורבה מאד וסמך נאום אל פעל עבר אעפ שאינו מן הכנהג כדברי הנבוא הנה כא כמוהו ירדו לשבח באם המלך ה'צבאות שמו: וכן עם פעל עבר בדברי תוכחה כרכם פשעתם כי נאם ה': נכרות ברית לבדינו: ויכרתו ברית בבאר שכע: הגה אנכי בורת ברית יבות לנו ברית: אלות שוא כרות ברית: ויברות יהונתן ע עם בית דוד: בברות בני עם כן ישי ברתו עצה בחרק פא הפעל: כרות שפכה: והשם וכתב לה כפר כריתו'

והקבוץ ואתן את ספר כריתותיה אליה: והנפעל ונברת בעביו: אחרית רשעם נכרבה: ונכרתה הבפש ההיא הברת תברת: ושלא נזכר פעלו בהדגוש לא כרת שרך: והאשרה אשר עליו כורתה: והפעל הכבד והכרתי

י אחמב . בי יגרית ה'אדיך: לחברי הצפררעי': ולא נברי מהבהבה פי ולא נברי העיר בהבהם : ושלא נזבר

פעלו הכרת מנחה ונסך ידוע: ופי כרו שפכה שנכרת הני ושוב אינו יורה כחץ קלוח הזרע אא שופך ושותת וא נו מורי וו כרוני והפלתי שתי משפחות היו בישרא ששכם כך וית קשתיא וקלעי אבל אל נגב הכרתי הוא

תילים צפניה מלכים חיוב ב' שמוא

דברים הופע חקת מפלי עוווס

> ניחו מקתר

כח שופטים פיר איוב

פור

ירמיה יפעיה פופעים

נח פיר כלק יפעיה

סופגוים מלכים אינב יפיצית מילים ב"שופטים עמוק ניקרא פמיםי

ירנניה

בן לך ירמים

ירפיה עזרה נירח משח יהנם הגז שמוא במוא ירמיה תבח ב ירמיה תפח הילים קרושים שלת יהזקא פופטי שלחים רחה נחרח מלכים

מפרשתים פמוז

דפרסא כלום מסיד שמגו ומעבירו בבגד קשה שיקגחגו בו: אולי אכפרה בעד חטאתכם אסיר עונותיכם וחטאתיבם,בהתפללי בעד חטאתיב או אסיר בעם הבורא שבעם עלים בעד חשאתכם: וכפר אהרן בנתינת הדם על קרנות המזבח יסיר עובות ישראל שירצה לפני המקום ולכפר על נפשותיכם: כפר ולעכך ישראל י ושלא בזכ'פועלו אטר כופר בהם: ולארץ לא יכפר וההתפע אם יתכפר עון בית עלי: ועם הנפעל ונכפ'לח הדם משפשו ונתכפר: והשם יום כיפורים: וענין אחר כפר הפרזי וכפר העמונה: ומשקלאחר גריגה בכפרים ומשקל אח' לכה ונועדה יחדיו בכפרים:תרגום העיד וכגותיה וכפרנהא והם כתים חוץ לעיר לכפרי ועובדי ארמח: אשכל הכופר חוא הבקרא בערבי אלהינא: וכן כפרים עם נרדים: ויש מפרשים כפרים עם נרדים בשם אחד ואינו כמו אשכל הבופר: והחבם ד'אברה אבן עזר בתב כי אשכל הכפר הוא אשכל הדקל כי יש לדקל שמות משתגים כפי שנוי זמנו ויש לו זמן הנקרא כלשון ערבי כפר ולו ריח טוב: בפיר ותנין: ופני כפיר אל התישורה מפו: בפיר אריות: :הכפירים שואגי לשרף הם עולי ישים מהאריות ומהחיות רעו' : וכפיר גדול מגור כמו שאמר ותעול אחת מנוריה כפיר היה: ואמ' על דרך ההשאלה כפיר גוי בדמית כלום גדורים ותקיפ' באחרי תרשיש וכל בפיריה כלום גדוליה ותקיפיה: דק ככפו' על האר': כפור כאפר יפזר: הוא שנופל בשחר בימי הקרר וקורין לו בלעז קונגלפי ולכפורי זהב: כפות זהב: ורול פירשו מזרקים שאמרו ודם הסכין במאי מקנח ליה בשפת מזרק כדכתיב כפודי זהב ונקראו כן על שם שמקנח בהם הסכין כן הדם כפו מכפר ליה ב הכפישני באפר:יעטני וגאלגי ואפשר ל כפש בבלייתא דפרסא שעניינו מקנח כמו שפרשנוי כצושה שפרושו מדה נסה כלומר יותר מדאי לרמותו לדברי הזל שאמרו הוא מדד במדה נן הכפשני שמני כלי באפר עד שכסני בה: ויש מפרשים כפותה הפוכה כלומר ככלי הפוכה על פיו כן ח עם חלב ברים אורידם כברים לשבח : ביקר ברים רוצה לומר במשוב׳ הכפשני הפכני כאפר: כלה על הכובח והכרים הם הכבשים ועל דרך השאלה נקראו הנגידים שבכרים והוא החלב שהיה והאצילים ברים כמו שנקראו גב'אלים ועתודים: שלחו כר מושל ארץ: ויקח את שש המאות לכרי ולרצים: ומלת לכרי בגרעה מבנה כם הרבים ומשפטו לברים: וכן ויקח את שרי המאות ואת הכרי : או יהיה שם כך לקבוץ הגנידים: ושים עליה ברים גנידים ושרי החיילות: ואאזול בתכ ושים עליה כרים לשום ברים כבשים כ כמו שעושים אילי הכרזל לנגח החומה: וכן נקרא מקום מרעה הכבשי ושאר הבהמות כר כר נרחב ולבשו ברים הצאן: וד יונה פי'טלחו כר מושל ארץ כן הגמל ונקרא מושל ארץ כרוב כרוצתו וקלותו והגעתו אל המקומו' אשר יכוין אליהם: ואאזל פי שלחו כר ככש ופי אותו סמוך לפי שהוא פתוח וכן פי אותו הכבשי' של מושל הארץ והוא חזקיהו שלחו אותם אתם מואג מסלע מדברה והיא מערי מואג אל הר בת ציון שלחו אותם לפושל חזקיחו ואכרן זה בעכור כי היו רגילים לשדוח בם למלך ישראל ככו שכתו ופישע פלך פואב חיה נוסר והשיב לכולך ישראל מאה אלף כרים וגו'ובמות אחאב פשעו ולא שלחו כמו שכתוב ויפשע כולך מואב במלך ישראל וגו'ועתה בהתחזק מלך ישראל אמר שישיבו לו המס בבתחילה ויתכן שרש זה כרר ככר לחם אחד פי לחם גדול כי השאר היו חלות ורק יקים: לאגורת כסף וככר לחם כתרגובו פיתא דלחמא כלומר חתיכת לחם: ככר הירדן תרגום מישר ירדנא ככר זהב : ויצר ככרים כסף הואל וקח בברים ויקח בידו שני בכרי בכף : ככר החול היה ששים לטרין ושל קדש היה כפול מאה ועשרים בכר הנפל: הוא פרדעת הגמל: ובדברי רזל כר וכסת כלים וכסתו והם שמו המלה בכפלים על כן שמגו בכר הגמל כפול כמו שאמרו מביאין כלים מבית האומן כגון בר מבית הכרר וכך הוא בדבריהם הוא ששוכב עליו באמרם אטר ליה בתי כרסי כרי: ברוב אחד מקצה מזה : והיו הכרובים פורטי כנפים : ורא'אבן עזרא זר פי כי כרוכ כלל לכל צורה כי אילו הברובים שבתורה פירשו שהם צורת אדם ופני תכרוב אשר בכראות יחזקא דומה שהוא

אובר על פני השור שאבר בפסוק אהר נפני שור בהשפאל לארבעתם ובפסו אחר אבר פני האחד פני הכרו'

במקום שאמר הנה פני שור: ח'זל שמו הכף משמשת שאמרו כי פי ברוב ברביא כי כדמות הגערים היו והקשו אלו הפסוקים אשר ביחזקאל ותרצו יחזקאל ביקש עליו רחמים והפכו לכרוב אבר רבונו של עולם אין קטינור נעשה סניגור: והקשו עוד מה שאמר בפסוק פני האחד פני הכרוב ופני השני פני וזארם והלא אדם וכרוב אחד הוא: ותרצו אפי רברבי ואפי זוטרי יעשה אותה כרובי פי יעשה הפרובת מרוקמת בצורת

מזבח טוב: בקברי אשר בריתי לי: כי יתכן שיעקב אביו כרה וחפר קברו בחייו: כי יברה איש בורי כורח

כרובים: ונקרא המוד כרוב על דרך הנדולה את כרוב ממשח הסוכך:

אזנים כרית לי פי ברית לי אזנים לשמוע עולה וחטאה לא שאלת'

שחת: והשם ומכרה מלח: וכא נות ברות רוטים ונדרות צאו

בור כרה ויחפרהו:

על דרך הנה שמוע

תשח חחרי תצח שוט"ים נג שוטרי זופט שוטרי חמור שמול שיר דח דח

לינים ייושה שילים בייים שלים האפש בייים שילים בייים שילים

איכה

חחזים ירמיהתילים

ישעיה דה מלכים לישיח אישיים שעים שלים ישעיה

תכוה פמתא "פרומה לך לך מלכים" "פרומה לא לבים ב"

たり

ל תרווה ב

Fhtue

מרניה יחושל מילים מילים משני משלי בערה ב

בבתם אופיד בשש נקידות: כתם פז דל בתם ופז וחסרה הוו כמו שמש ירח וזולתו: או הוא סבוד כתם לפז תילים שיר ויחסו אליו לחשיבותו כמו זהב מופז: ולכתם אמרתי מבטחי ישנה הבתם הטוב: אי ב איכה מם י הטובוד יונה כתב הם הפניבים וביחסו אותו לאופיר ולפז ידמה שהוא זהב ל ז פנינים: וכן הענין הזח מבתם מילים לדוד כלומר היה עליו המזמור ככתם: נכתם עונך כמו נרשם ורוול קראו לרושם הדבר בתם שקא בלעז זרמית ויטכלו את הכתנת כדב יפשמתי את しゅう בתגתי: ויפשיטו את יוסף את כתנתו: והקבוץ והלבשת אותם כתנות: וישאום שיר נישב מצוש בכתנותם הת בשוא לבדו ודינו בקמץ חטף: ובספר אחד מדוייק מצאתי התיו בקמץ חטף ומא'ויעש את ה שמיני הְבתבות שש : בתנות עור: ובא את בתונת הפסים ועשה לו בתונת פסים: ופעם יקראו הבתונת והמטיל ב פקורי בראשי ויפב'ב באחת שדומה כי שניהם ענין אחד כאשר כתוב ועליה כתונת פסים כי כן תלכשנה כנות הכלך הבתולות פתוא מעילים: אבל הכתנת הכתוב בבגדי בהונה אינו המעיל כי כל אחד ואחד בגד בפני עצמו בכתף ישאו: ויתכו כחף סוררת: כתפי משכמה תפל: בכתפם בטוטות ידוע: ומה שאמר כתפו פוח זכריה חיו דה מנגם פקודי מלכי ישעיה . חוברות לפי שהיו על הכתפות נקראו כתפות ולכתף השנית: וכתפות הפתח: ועפו בכתף פלשתים: ענינס צד ופאה :ובכמוך אל כתף הבית בשש נקודות: ופי ועפו בכתף פלשתים ש היו פלשתים עיפים וחלשים מלכים בכתפם כלובר בארצם:או יהיה מהענין הראשון ופי שיהיו ישראל עיפי כתף מרוב הכות כפלשתים, וית' כתר מלכות בשש נקודות. בי יכתירו צדיקים בי ויתהברון כתף חד למכחי ית פלשתאי אקתר תולים יוזשבוני עליהם לכתר :וערומים יכתירו דעת ישימו הדעת ככתר על ראשם :הכותרת האח" משלי מלכים ושתי בנתרות עשה נקראו כן לפי שהיו על ראש העמודים ככתר: ולפי שהכתר הוא עגול סביב נשתמשו מלכים בזה הלשון בענין סבוב ואמרו אבירי בשן כתרוני פי סבבוני: כתרו את בנימין סבבו אותו עד טלא יכול תילים שופטים לנום הנה והנה וכבד אחר כי רשע מכתיר את העדיק :מסבב אותו ומקיפו :אבל בתר לי זעיר ואחוך הוא חכקיק אינכ עגין אחר וענינו לפי מקומו המתן לי מעט ודום עד שאחוך: וית' ולתורתו איים ייחלו יכתרון: ותרגו' ולילה ישעיה ולא דומיה לי ולא אכתר לי: ואאזר פי מזה כתרו את בנימן כלומר המתיבו להם עד שיצאו ורדפו אחרירם というか כמו שאפר עד התיקנו אותם מן העי וזהו שאפר הדריבוהו ואינו אופר בענין רדפוהו אלא הם עשו ברצונם וגסו כדי שיו דפו אחריהם ויאכרו נסים זום כאטר בראשונה וזהו פגוחה הדריכוהו בגוסם ישראל הדריכו ב בנימין במנוחה אחריהם ולא נחפזו עד אשר שבו עליהם מפי אם תכתש את האויל במכתש ענין הכתישה ידוע: ושם הכלי שכותשין בו בתוכו מכתש את המכתש אשר בלחי גומה אשר שושטים הלילו יושבי המכתש תי דיתבין כנחלא השן שוכב בה עשויה כמכתש וכן תרגם יונתן ככא דבר ועא: צפניה דקרון: ובמדרש אגדה שער הדנים זה עכו שנתונה בחיקם של דנים פי ששם ניצודים דנים הרבה ויללה מ מן המשנה זה לוד שהוא שבי לירושלים: ושבר גדול מהגבעו זה ציפורי שיושבת בראש ההרי : הלילו יושבי המכתש זו טברייא טהיא עמוקה מכל ארץ ישראל: ואשר הם בני ארבע אותיות ושמתי כדבד שמתותיך נפך ספיר תרגום ירושלמי כדכד נה וספרינא ישעיק בפסומ ויבלכל יוסף את אחיו: יכלכל אחד שנידם: בנפך ארגמן ורקמה ובוץ וראמות וכו כד יחוקל ניתי תילים כרכד <u>דכריו במשפט ככר זכרתים והדוכה לחס כשרש כול</u> תרונות וכפתר תחת שני הקנים כפתריהם פי תפוח שהוא כמין תפוח ם בולטי בגוף הכגורה: הך הכפתור וירעשו עמום הסיפים : הכפתור היא המשקוף הסמוך על שתי הסיפים שהם המזוזות וקראו כפתור לפי שעושים בו ציורי פרחים וכפתורים :וכן בכפתוריה ילינו ואבר בו התרגם בפתוח תרעהא מכרכר בכל. צפניה שמנא עוז פי מרקד ומזה נקראו הגמלים או הבהמות הקלות בהליכתם כרכרות בעכים ובפרדי' ובכרברות , ד'פי שברוב קלותם ומהירותם דומים שמרקדים וית'מכרבר משבח וככרכרו'ובתושבהן ישעית ודוד מכורבל במעיל בוץ פי מעוטף וככוסה וכן בארמית פשטיהון וכרבלתהון רה רנים יטרנמה ב' ברכב המזבח תחת כרכבו כתרגו מובב: ובדברי הזה אילו הם גולפי כלי לשוף ולברכב בלומר לסבב בבחוגה והיה למזבח סובב סביב והיה סיף שלש אסות של גובה המזכח כי המזבח גבהו עשר אמות: וכה שאמר ושלש אמות קומתו משפת סובב ולמעלח ונחלקו בזה דֹזֹל כי דֹ יהודה אומר דברים ככתבן ושלש אמות קומתו היה לבד: וד יוסי אומר קומתו היה פ פי שנים כארכו במזכח הפנימי: ומה שאמר ושלש אמות קומתו משפת סובב ולמעלה ומכבר הנחשת היה תחתיו והיה מגיע עד חצי גובה המזבח והוא היה סימן לחצי גובהו להבדיל בין דמים העליונים לדמים הת התדת נים: וארצר בי שני ברבובי היו זה שאם וברבב אחד היח להלוך רגלי הבהנים דלא לשתרקו בלובר שלא יבעדו רגליהם, כשהיו משכשים במזכח ברבם נרד וכרכו : חוא שקודין לו בערבי זעפראן וידוע הוי ברבר וכרמל בצקלונו ולחם וקלי וכרמל: נקראת כן השבולת כשהי רכה

כמו של עליהם גוי ברתים: והכרתי את ברתים: ברותות ארזים פי קורות ארזים כרותות וחטובות היטב
אם כשב הוא מקריב בשש נקודות: והכשבים הפריד יעקב ידוע כי הוא כמו הפוך: ככש וכשב
אחד הוא: וכאשרהוא בן שנהיקרא כשב וכשב ויותר מכן שנה יקרא איל:

כשית ענינו כמו כסמך כלומר כסית עבית כשה כשל כח הסכל: וכשלת היום: כי כשל לבבך מרוב השומן עד אשר לא תבין: אמת יובחורים כשול יכשלו יואין ירושלים יכשלנו בצהרים כנשף: כי כשלה ברחוב בשבטיו בוטל כושל יסימון מליך: והנפעל והיה הנכשל בהם ביום ההוא בדוד: ונכשלי אזרו חיל: ובכשלו אל יגל לבך משפטו ובהכשלו והפעל הכבד הכשיל כחי: הכשלתם רבים בתורה: והשם ולמכשול לב: והקבוץ והרבה המכשולים: ומשקל אחר והמכשלה הזאת תחת ידיך: והקבוץ והמכשולות את הרשעים: ומשקל אחר ולפני כשלון גכה רוח כולם עניינם ענין גפילת התגבורת וריפוי הכח: וכן בענין גגיפת הרגל במה שינע בו וכשלו בגויתם: והגפעל ואם תרוץ לא תכשל ייכשלו בהליכתם: ורשעת הרשע לא יכשל בה: רודפי יכשלו: והפעל חכבד הכשלתם רבים בתורה יויכשילום בדרכיהם יוהשם ונתתי בכשול לפניו ואף ע והכל ענין אחד יש להפרוש מעט ביניהם: בכשיל וכלפות על פי שהענין הזה והענין הראשרון קרובים יהלומון פי קרדום וכן תרגום ובקרדומיא באו לך וכמה דעלין בכשילין מעונן ומנחש ומכשף: מכשפה לא תחיח אמר מכשפה לפי שרוב הבשפים נמצא בנשים: לחרטומי ולאשפים כתב החכם רא אבן עזרא זל כי המכשפים הם הקלים בידם האוחזים העינים והכשדים הם חבמי המזלות וקרא בכוכד בצר למכשפים לפי שהם יודעים השעות הראויות לעשות בהם מעשיהם אולי י יסתכלו וידעו כח החלום כפי פערכות הככבים בזאת השעה בס קרא לכשדים שהם יודעים העתידות כפי מלאכתם בדעתם מולד האדם לבהוג המעלות על הגכולים ועל מבטי הככבים המשרתים ושני המאורות ות ותקופות השנה והחדש והשבוע והיום והם יודעים מולד גבובד נצר :והתאר עונניכם ואל כשפיכם והשם אי זה יכשר הזה או זה: והתא' וכשר הדבר לפני המלך: והשם ופה כשרו' יתרון הכשר חכמה ענינם היושר והנכו' מוציא אסירו' בכושרו' הם טבעו' הכבלים והכף בענין קוף במו קשורים כי הכף והקוף פמוצא אחד וכן פו תכן את רוח הי בכף: ותקן משלים וזרבה ב בקוף: והענין אחד : ידיה שלחה בכישור הוא שקורין ורטיל כלומר שמשימין אותו בראש הפלך כדי לישר וכתותי מפניו צריו: וסעוך וכתות: כשבר גכל יוצרים המטוה והוא נגזר מהענין הראשון אותו טחון משפטו אכות בפרס וחנותי אתאשר אחון: כתות: כתו אתיכם לחרבות: ואכות או הוא במשפטו במשקל מה'אקוב: והשם כתית למאור ופירשו רזל שהיה בותש חזתים כמבתש ולא היה טוחנם ברחים כדי שלא יהיו בו שפרים ואחר שהוציא שפה ראשונה היה מכניםן לריחים וטוחנן ואותו הש השמן שהוציא על ידי טחינה כשר למנחות ופסול למנורה שנ'כתית למאור: "ומה שאמרו במנחות בשמן בתית רבע ההין לא כאפר לחובה :והפעל הכבד ויכום ויב זום וכבר פירשתיו בשרש יכת יותכן להיות עוד משרש בכת וכן ואבות אותו שחון יושלא גזכר פעלו מהכבד ושאיה יכת שער: פי ובשאיה יכת שער <u>ובל פסיליה יבתו וכבד אחר וכתת נחש הנחשת: וכתתו חרבות לאתים: וכתתו את הארץ: והשם ולא ימצא</u> במכתתו חרש ענין כולם הרציצה והשבר: וכתב ר יונה כי מן השרש הזה חטי מכות והוא שם על משקל מ משור: דל חטים שחובים: ואאזל שקלו בשקל מישור בן נשר: וכן מכות שרשו גכת ותרגום ויגשכו וגביתו והאכילה היא נכיתה וכן בדברי הזל מנכית ואכיל אבי מערי: וכתכ לה ספר כריתות: בספרך אשר כתבת: קח לך מגילת ספר וכתבת עליה: והיא כתובה פנים ואחור: וזה יכתו' ידן לה'פי'יכתו'בידו: ויכתוב יהושע את הדברים האלה בספר תורת שדי': תי וכתב יהושע פתגמיא האלין ואצגעינון בספר אוריתא דה'וגחלקו בו רֹזֹל יש איברי בי על שמונה בסוקים מן וימת משה עד סוף התור אבר בי יהושע כתבם בתורה: ויש אומרי כי על פרשת ערי מקלט אמר שכתב יהושע בספרו כמו שכתובי בתורה ולפי פשט הפסוק יראה כי על דברי הברי' שכרת עם ישראל אמר שכתכ ויהיה פירושו כמו שתרג' יונתן כי לא יתכן שכתב דברי הברית בספר התורה כל הכתוב לחיים וכתוב בספר וחתום יה יספר בכתב עמים: ועל לבם אכתבנה בשוא ופתח התיו לבן נפתלי ולבן אשר אכתכנה בקמץ חטף: והשם על הכתיבה עצמה הכל בכתב מיד ה' עלי השכיל: מדינה ומדינה בכתכה: ובתוספת טם והמכתכ מכתב אלדים הוא והשם על הספר השלוח כי כתב אשר נכתב בשם המלך: ובתוספת כם ויבא אליו מכתב מאליהו הגביא: והנפעל כשם המלך אחשורוש נכתב:בארץ יכתבו:והפעל הככד ומכתבים עמל בתבו: כתל אחר כתלינו יוצא לשלישו: וכתובת מטמט פי'שיסטמט בבשרו ויבתוב באותו החרות

צפניה ירגיה מלכים ניקרא נינא

מחזינו

עזרא הושע ישעיה

ישעיה ג'

מיני אינ זכריה שמוא משני

איכה מלאכי שמוא

יחזקאישעיה בפניה

משני

בחים משני נחום יחזקא

ירמיה מלאכי יימיה יחזקא

מינים

שנטרי מאפטים רניאי

ירמיה מלאכי קהלת אסתרתהלים קהלת תילים

משלי תילים אמר ישעיה יוא עקב תבוה

פוח עקביפעיה מיכה מלכים יפעיה זכריה יפעיה דה

תצא תשא ירמיה יחזקא ישעי ה יהושע

יפעיה ורמיה תילים ירמיה רה אסתר'תשא אסתר אסתר רה אסתר ירמיה ישעיה קרושים שיר

כתם

הוא הקירי

דה" נאתחכן שתות שתואל יחזק אל שתואל ברבה

שמואל ברכה יחוקאל תילים נחוש משלי השע

כח שמות ב'כח שמות: שמואל

ירמיה נחנם דניאל בשלח ניבא ניתו תם ייע ב'ישעיה יואל תליש דניאל דניאל משפטיש

> פציה הנאע זייכא אמנר פיר מיל פ

> > Jeme

אפתר מילים לחרי אחרי תצוה מלכי אינ צפני זכ י רב א יחוק רניא יחוק

שיר הבר ניבא אפתר בכנים ישעיה חקת תוף נתישעיה זכרי מלכים דה

ودور ها

וכן לעדור בו'א לב ולב שלא היו להם שני לבבות במלחמה אבל בלב שלם היו נלחמים כמו שאמר עדכי מערכה בלב שלם: ולפי שהלב מיצוע גוף האדם ועצמו נאם' גם כן למיצוע כל גוף ועוצם שלו לב: עד לב השבים: בלבת אש בולב האלה: ואל לב שקוציהם ותועבותיהם לבם הולך : ויש שפירשו בלבת אש כמו בלחב האש ואם כן תהיה המלה מנחי הלמד לבת בפלם אות נפשך ודומה לו בדברי המשנ', אחד המבעיר ואחד המלבה: והלבב לעיני שתי לביבות: הוא הבצק הרקיק שקולין אותה במשרת: במקום הא שכן הוא הארי ימה אמך לביא משפטו לביאה: אבל בא היוד במקום האלף והאלף במקום הא יוהקבוץ נפשי בתוך לבאים: והגבון לביאים כמו מן גביא נביאי בוחקבוץ בלשון נקבו ומחנק ללבאותיו והקבוץ נפשי בתוך לבאים: והגבון לביאים כמו מן גביא נביאי בוחלת בדבריו: או פי יבשל ואדוני אל בתב בפי משלי כי הוא דומה לערבי בשתי לשונות ילבט בה כמו ימהר בה לשון אהרת ית מולבט כמו פוסח ופי ללשון הראשון ימהד ולא יתברר לו האמת לבן ותהי להם הלבנה לאבן השני פוסח הוא במה שיציה על שתי סעיפים: ולא יתברר לו האמת לבד ותהי להם הלבנה לאבן המתרום בלבנות בלבות בלבנות ילבנות הלבנות הלבנות הלבנות בלבנות בלבנות בלבנות בלבנות בלבנות בלבנות הלבנות לבנות המוד במה שיציה על שתי סעיפים: ולא יתברר לו האמת לבות המוד במה שיציה על שתי סעיפים: ולא יתברר לו האמת לבות הלבנות בלבנות בלבנות בלבנות בלבנות בלבנות בלבנות בלבנות בלבנות בלבנות בלבות בלבנות בל

לבן ותהי רהסות בלבים וה לבנים וללבון הלבנים וה ואת מתכונת הלבנים :אל תגרעו בולבניכם ידוע: והפעל ככבו בלכנה ות'וגרר שורפין בו הלבנים יקרא מלבן: והעביר אותם בכלבן: כלוכר שרפם בכבשן הלבנים וית'וגרר יתהון כשוקים כלום היה מגרר אותם כחוצות להמיתם מיתה קשה וגכזה: ומה שתרגם במלבן בשוקיא: א אפשר שדעתו שנקרא השוק מלבן לפי שהוא כאצטוניות סדורות מפה ומפה מדברי דול מלבנות התבוא' שהן ערוגות לפי שהן מסודרות וכן אמר מלבנות חפתחים והם מזוזות הפתחים מזה ומזה: במלט בכלבן במקום שעושין הלבנים: החזיקי מלבן בלומר כני כבשן הלבנים: ויתכן שעניין הלבנים מעניין הלובן לפי שבל דבר הנשרף באש יתלבן: וכן יתכררו ויתלבנו ויצרפו וכן אמ'רזל בזה הענין מלבגן באור והן פהורי' בזרע גד לבן פי המן היה לבן והיה גרגירים בזרע גד מחשוף הלבן: ובסמוך ולבן שבים מחדב בסגול: ל לבנה אדמדמת כהות לבנות והפעל הכבד ממנו בשלג ילבינו והוא פעל עומד: וכן הלבינו שריגיה:דל שיבשו וחזרו לבנים: ומשלג אלבי : והיוצא ולברר וללבן עד עת קץ היה ראוי ולהלב : ובהעדר ההא הושל תנועתה על למד השימוש: ובני התפעל יתבררו ויתלבנו ופיר יונה כי לבנת הספיר שם פי לוכן ספיר וכן אבר הגאון כי הכפיר לבן: ור אברהם אבן עזרא זל כת בפי כי הספיר אדום והעד אדמו עצם מפניני כפיר גזרתם והטעם כפול כמו זכו נזיריה משלג צחו מחלב: ועוד למה אמר כמעשה היה לו לומר כמראה לבנת הספיר רק הנכון כי הוא מגזרת לבנה כמו חשכת מים מגזרת חשכה: והנה לבנת הספי כמו אבן ספיר שרא יחזקאל: ודעת הדרש בזה הדרך שראו דמות לבנה תחת רגלי כסא הכבו לראות ולזכור שבשתעבדו ישרא תחת מצרים במעשה לבנים וחפרה הלבנה היא הירח ונקראת כן לפי שהיא נראית לבנה: תחת אלון ולננה מקל לבנה הוא עץ שגזרתו לבן: וכת'ר'יונה כי הוא הנקרא בערבי לובני' ולבונה זכה ידוע: ופי'עם כל עצי לבונה העצים היוצאת מהם הלבונה בי הלבוב הוא שרף עץ: על מות לבן: יש מפ לבן שם אחד מאויבי דוד ובמותו עשה זה המזמור: ויש מפרשי כי הוא הפוך מן בכל: ואדוני אזל כתכ כי הלמד לשמוש והוא שם מ משורר אחד שמו כן והוא מפורש בדברי הימים כמו שכתו ועמהם אחיהם המשנים כן ויעזיא ושפי דבות וואם תאמר היה לו לומר לכן המורר : ואם תאמר היה לו לומר לכן המורר : ואם תאמר היה לו לומר לכן הלמד בשוא בפו לאסף בי לא תבא ידיעה על שם אדם ועל שם עיר התשונ'אעפ'שאין מנהג הלשון כן יבא פעמים כן לרוב הידיעה כמו שבא בשם עיר שאמ' אשר בשוכו: ויפקדם בטלאים בסוכות: בקרקר: 🙀 וכן א אמרו לבן כדי שלא יסתפקו בו בלשון כן מן הבני לפי אמרו לבן המשורר הידו בשמו לבני עמו לבש אשר לבש בו הכלך: ולגזרת פעל לבש ה'עוז התאזר: ילבש על בשרו : ורחץ בכים את בשרו

אטר לבט בו הבלך: ולגזרת פעל לבש ה'עוז התאזר: ילבש על בשרו : ורחץ במים את בשרו
אטר לבש בו הבלך: ולגזרת פעל לבש ה'עוז התאזר: ילבש על בשרו : ורחץ במים את בשרו
ולבשם ילבשם הכהן: ואתה לבש בגדיך: צדק לבשתי וילבשני: ועל כל הלובטים מלבוש נכרי : היה ל
לבוש בנדי צואי : לכוש הבדים: הלבוש שנים. ובסבוך לבוש הבדים ילבושי תכלת ועניין הפעול ב
מלבישה לפי שאחר שלבש האדם את הבגד הנה הוא לבוש מן הבגד : וכן הבגד לבוש עליו וכן חוגר וחגור
בזה הדרך יכן אחוזי חרב וכן ואתה תאזור בתניך : אזור במתניו: לבוש ואין לחם לו: ובגד ללבוש י והשם
זנתון הלבוש והסום: ובתוספת כם מלבוש נכרי: ומשקל אחר בגדי נקם תלבושת: והפעל הכבד נילבש א
אותם את אלעזר בנו: הלבישה על ידיו: הלבישני בגדי ישע : והלבש אותך מחלצות יוכבד אחר מלבשים
בגדים: קרך עצי אלגומים: ובמקים אחר אלמוגים יושניהם ענין אחד והוא שקורין לו בלעז וורזיל ואעפ שכתבתי
נישפי אותו העץ שצובעין בו שנקר בערבי : אלבקם שקורין לו בלעז וורזיל ואעפ שבתבתי
בו המלה הזאת נוספת בו האלף כמו שכתב ר' יונה: יתכן שהוא כן ארבע אותיות ותהיה האלף שרשית
במו שכתבתי אכנט ווולתו מן המלות שאין להם הברע בשער האלף במרובעים

במו שבתבתי אבנט וזולתו מן המלות שאין להם הברע בשער האלף במרובעים לדוד ותלה ארץ בצרים עניינו ותשתגע כי מרוב הרעב יצא האדם מדעתוי ובן בהכפל פא הפעל והיא לחה עדיין יובספרא כרמל רך מל כלום רך ומלא דבי ד'ישמעאל תנא כרמל כר כילא בלוג ד שנ לאה השבולת ככר שהוא פלא נועה: ראשך עליך ככרמל הוא עין צבע ואופרי שהו' עין שני: וכן ביוד וכרכיל עם ארגמן יאל הר הכרמל: כי כתבור בהרים וככרמל: ונאסף שמחה וגיל מן הכרמל: ושב לכנון לכרמל: והברמל ליער יחשב וככוד יעדו וברמלוו הד הכדמל הר ידוע בארץ ישרא ששמו כך ונקרא כן לפי שהיה מקום שדות ואילנות כי כן הוא ברמל שם למקום אילנות פירות ושדות תבואה בכל מקום ופי ושב לבנון לכרמל דרך משל כלו אותם שהם רמים עתה כמו ארזי לבגון הרכים והגשאים יהיו כמו עצי הכרמל שהם שפלים והנרמל ליער יחשב פי ואותם שהם שפלים עתה כמו עצי הברמל יהיו רמים כמו עצי יער הלבנון ו.ו נבואה על מלכות חזקיהו: וכן בנבואה אחרת שאמר והיה מדבר לברמל והכרמל ליער יחשב: פירוש הערים שהם כמו הכדבר שאין בו אילנות ולא עצים יהיו כמו הכרמל שיש'בו אילנות פירות ושדות זרע והברמל ליער שיש בו ארזים ואילנות גבוהי דל שיעלו ישרא פפדרגה לפדרגה חזיר מיער: כי יחסלגו הארבה תרגום ירושלמי ארי יקרסם יתיה גובא וכן ככשנה שקרכמוה גמלים: והקוף והכף ממוצא אחד הם: ויש מפרשים המלה מורכבת יכרם מנה כלומר ימלא כרפו חור ברפס ,ותבלת הוא צבע , מן הצבעיר; ואוברים שהוא ירוק: בשלמה אות בארץ תלאובות בארץ ונתחיר אות הרכד צמאון ומקומות חררים ויבשים: וכתב ר' יונה כי כן קוראים בערבי מקום הצמא והיבש לאבה: הנסה דבר אליך תלאה: וילאו למצוא הפתח: ברוב עצתיך: גלאיתי הגחם: והפעל הכבד ומה תבא אליך ותלא: והנפע׳ונלאו מערי׳ : גלאית הלאיתיך: ההא בסגול והאלף בצרי:אך עתה הלאני: תאנים הלאת: כי תלאו גם את אלדי: והשם את כל ה התלאה ובתוספת שתי אותיות המם והתיו הנה מתלאה: ותרנם יונתן הא דאייתינא מליאותנא: ולפירושו הוא כמו מתלאה המם בחירק ובא הפתח במקומו במו למבראשונה: חלקו מחמאות פין כמו שכתבנו בהלק הדקדוק כולם ענין היגיעה הן יגיעת מחשבות בעניני שיקון האדם ברם הן יגיעת הפעולות: ותרגו ואתת והמלך לאט את פניו פי כסה: ונהפכה זאת האלף בהא てえひ עיף ויגע ואת כשלהיא ולאי: בלטיהם ועגייבו במעשה הכשפים שעושים בהסתר ובכסוי בכלת בלהטיהם ונחה בטלת מבני אדם כתחבולות ובדמיונות ואפשר שיהיה בלהטיהם. משרש להט ומעניינו ורבי יהודה הבי' לאש בטרש לוט ובא שלם בתמורת הוו באלף: והוא נכון ומלאך כא אל איוב: וישובו המלאכי : מלאכי אלדים והמם במלאך מהאותיות הנוספות: ולא ישמע עוד קול מראככה הוא כמו בלאביך: ובא צרי תחת כף הכינוי מקום קמץ והרא כה' אשר ציויתי אותכה: ור' יונה כתב כי ההא מ בקום יוד והוא כמו מלאכבי כמו שובי גפשי למנוחייבי: ור׳ יונה בן בלעם כתב קול השנים אוכלות הטרף כמו שאמר והכרתי מארץ פרפך: ובלשון פרס יקראו הריחינ מלאככה והם הפוחנות והשני נקראו פוחנו יוהשם בכראכות ה'עניינם ידוע שהוא ענין השל חות בין מכני אדם בין כאת הכורא יתכרך: וכן הנביא נקרא מלאך לפי שהוא שליח השם: וישלח מלאך ויוציאנו במצרים יוהוא משה רבי עה' יוכן ויאמר חני מ ם לאך ה': ויהיו מלעיבים במלאכי אלהים: וכן פי ויעל מלאך ה'מן הגלגל: ויהי בדבר מלאך ה'את הדבריכ ח האלה אברו שזה הבלאך הוא פינחם וענין אחר בזה השרש בלאכה :מכל בלאכתו אשר עשה : ויפול הענין הזה על מעשה האדם וממונו וענייגו: והמלאכה היתה דים דל הבסף והזהב אשר הביאו ושאר הדברים: לרגל המלאכה דל המקנה וכן וכל המלאכה נמבזה ונמס: ובסמוך למלכת השמים: והוא חסר אלף: אם לא שלח ידו במלאכת דעהו: וכן במוכרת והלוים במלאכת: והקבוץ מלאכות ובסמוך בנוע הביף כל מלאכות התבנית לספר כל מלאכותיך כתבתי כל המלו האלה בשרש הזה כי כתב'ר'יונה ודעתו בהם שהכם נוספת ויתכן לומר בהם שהמם שרשית ויהיו בני ארבע אותיות ויש מפרשים, למלאכת השמים המם שרש לשון: מלוכה דר לכוכב גדול שבשמים ויונתן תרגם לכוכבת שמיא: ולאום כלאום יאמץ: ושכי לאומים: תוכחות בלאומים: ולאומי אלי האזינו: נכתב בן הנח שהוא הוו עם הדגש ובבר כתכנו הדומים לו בחלק הדקדוק הם כפו אומים: גם לי לכב כמוכם: לבב עקש והפעל הכבד כבנו לבבתיני אחותי בלה פי הסירות את לבבי או מחצת את לככי בחץ עיניך: והגפעל ואיש נכוב ילבב פי האדם נכוב וחלול בתחלה באין דעה ואחר כך ילבב שיש לו לבב ודעת:והקבוץ בלשין נקבות כל לבבות דורש ה'וכלשון זכרים מתופפות על לבביהן: הכפולה לב ובלשון נקבה לבה: כה אמולה לבתך: והקבוץ לבות ולישרים בלבותם לב חכם ליכינו כלוכר בי הוא מזומן לו כמו שהימין מזומן לאדם לכל מטשה: ולפי שהלב הוא משכז השכל אבר כונה לב. באילו פינס אבר קונה דעת בלב ולב ידברו פי שבראח בפיו את לבו טוב והוא רע הנה כשידבר ידבר בשני לבבות:

פור נש ידאיה ישוני ב

せいりゅ תבנא

הפתר הושע

אינב נירא ליים לים ומשני ירמיה איבז ורנביחוקל ישעיה יתרו מלחכי

そつり コットカ ניכח נחוש

<u>חני רו שנשטים כ'</u> ברחשית ניקהל נישלת שמנא ירמי מ ששים דה ב אלרנת מילים ישעיה מונה שלים טיר יחוקא תיל ש קהלת משני

ובלולים יעילו אל התיכונה ינכתב בוו נדגש יפי במעלות יויו תרגם במסבתא בחן במפכה והלול בניין עבוד אכנים עשוי מעלות מעלו והעולה בו מקיף וחולך סביב העמוד ועולין בו במה אמות ואין צריך לשפוע כשאר סלם ובלעז קורי לו וורץ: ורזל אכרו במסכת מ מדות ומסכה היתה עולה מקרן מזרחית צפונית לקרן מערבית דרומית שבה היו עולים לגנות התאים וכו': כמו שהיא שנויה שם יויש לפרש ובלולים ובארובות כייומר דרך ארובה היו עולים מזו לזו : ובדבדי רזל לול ארובה כאמרם לול הפתוח בין בית לעליה: ומזה השרש לולאות תכלת האלף נוספת - כאלף דודאי ת תאנים ופי בחי אחיזה שנאחזים בהם הקרסים לאציש בלעזי: ומזה השרש עוד לולי ה' צבאות: "לולי בעם אויב אגור :דובם בתוספת יוד:ויש כתובים באלף לולא חרשתם בעגלתי :לולא התמהמהגו : כי לולי מ מחרתי: לולא האמגתי לראו' בשוב ה'בארץ חיים: כי לולא דברת כי אז מהבקר געלה העם: עניין המלה אם לא: ואפשר שהמלה מורכבת מן לו שעניינו אם ומן לא ונכתבה פעמים ביוד , לפי שהמל נקרא בערי ופי כי לולא דברת לו לא דברת ואברת יקומו נא הנערים לא היתה מלחמה זאת: כדן ההוא: ולגו בגבעה: כון הטרש בכלעת בדגש כון הרבים ומשפטו ולננו: והתאר מדוע אתם לנים בגד החומח: בפרס אם כנים אתם ולנה בתוך ביתו הסגור מקום קמץ וכן והזיר תבקע אפעה: והפער הכבד וילן יהושע: וילן שם בלילה ההוא: בצוארו ילין עוז: ויליגו שם: כי ברחוב גלין: רק ברחוב אל תלן ובהמרותם תלן עיבי: כמו תלין ידל שלא היה ישן בעבור המרות חביריו דבריו ומרשיעים אותו: וימ' תלן עיני מעניין השקידה על העניין תמיד ופי'עיני השנחתי כלום תמיד אני חושב ומעיין בהכרותם: בלשון הקודש לשון לינה בעניין השקידה כמו בצוארג ילין עוז: ושבע ילין בל יפקד רע בקרבד. וכן ולגה בתוך ביתו והדומים להם שאין עניינם לינת הלילה לבד אלא השקידה תמיד: ולפי שלינת הלילה היא בטול כל העסקים והשקידה על השיבה והמנוחה - אמר איוב כי היה ער בליו^וה והיתה שקידתו בהברותם: ואדם ביקר בל ילין פי היקר שיש לאדם והוא הכמון לא ילין עמו בכותו רק יעזבגו וכן אם אדם ביקר פי שלא יבין בעודנו בחיים עם הבימון ור יהודה הלוי פי כן יש עם האדם יקר שלא ילין ווהטעם שלא ישכב וימות והוא כבוד הנשמה ואדם שלא למד ולא יבין על כן הם כבהמות י נפשו בטוב תלין כשימות ב בפשו תבוח בטוב : והפעל היוצא מזה ערום יליבו מכלי לבוש מקום לבו ללין כמו להלין : וההתפעל בצל ובהא הנקכה ובשרק כמרונה במקשה: שרי יתלוכן יוחשם אל המלון ימלון אורחים: ולפיכך נקראת מלונה כי אינה לדירה אלא: יוהיא סוכת השומר שילין בה הלילה שילין בה הלילה: ועא מהכבד אשר הליגותם עלי: וילן העם על משה: וכדגש תמורת הגח יויליגו עליו את כל העדה והוא פעל יוצא לשלישי:אשר אתם שלינים עליו:כי תלינו עלינו: ובא רוב העניין הזה כדגש ל להפריש בינו וכין העניין האחר: והשם שמעתי את תלונות: והדגש תמורת הגח כי היה ראוי תלונות בפלם תבובות תשובות: והגפעל מזה העניין וילונו על משה ועל אהרן: ועניין התלונה תרעומת. כירט ושתו ולעו: עניינו ובלעו: על כן דברי לעו: נכלעו וגשחתו: והשם ושמת ככין בלועך: פּי'בכית הבליעה: והפעל הכבד ילע קדש: ומזה השרש ואפרוחיו יעלעו דם: פי'יבלעו דם: ונקדבה לבד הפעל לפא <u>חפעל לפי שכבד על הלשון לחבר שני עיינין כאחד:ומשפטו ילועעו: ויש לפרש ילע קדש לשון דבור מ</u> מלטון רזל לעי באורייתא ופי'הפסוק מוקש הוא לאדם שילכד בו כשיאמר קדש כלום' כשידור דבר ויאמר זה יהיה קודש ואחר כן יתחרש בן:וזהן שאם ואחר נדרים לבקר כלום אחר שנדר יבקר ויחפש אהר עניינו אם יוכל להשלים הבדר אם לא וזהו מוקש לו כי קודם הבדר היה לו לבקר ולחפש בעניינו היישב אם יוכל להשלים נדרו אם , ידר ובעניין הזה אם שלמה אל תתן את פיך לחטיא את בשרך ואל תאמר לפני המלאך ולצת לכדך תשאיוהפעל הכבד אם ללעים הוא יליץ: זדים הליצוגי ובהבפל ידו את לוצצים: והוא תאר כי אלו היה פעל היה מפעלי הכפל: וההתפעל ועתה אל תתלוצצו: והתאר לץ תכה ופתי יערים: לץ היין: פי שותה היין: זד יהיר לץ שמו: אם ללצים הוא יליץ עניין הליענות ידוע: ועא'עד בליעל יליץ משפט:אוילים יליץ אשם: כי המליץ בינותם. אם יש עליו מ מלאך כליץ: מליצי רעי: וכן במליצי שרי בכל: ומליציך פשעו בי וחשם להבין משל ומליצה: ענייג' תוכן הדבר והטענה: ופי עד בליעל יליץ משפט אומ בי עד הבליעל יתקן עדותו במיטב דבריו ואעפ שהוא שק יתקן עדותו במשפ כאלו הוא אמת: וכן אם אחריו ופי רשעי יבלע און: כלו יכסה השקר במטב טענותיו ותקח קמח ותלש לשות בצק: ותקח הבצק ותלש: אם הבצק, על שם סופו וכבר כתב הדובי

לו בשרש אפה לושי ועשי עונות: עניין הלישה ידוע:

הגטפח יכפו הזאת: והוא פלעיל כשני פשטין לכן אשר: ולכן נפתלי פלדע כפשט אחד לכד:

במו הזה: וכתוספת הא האיש הלזה: וכן לנקבה הנה השונמית הלז:

ישעיה האזיכנ שופטים מקן המואל ונינים שמוא

וישלח שופטים עזרה יהוש נישלח חיול יהול ניד'ני

אינב תולי ורמי

חיוב חיי מיני מקן ירמי ישעים ישעיה שלח בשלח שלח בטלח כ׳ בשלח בשלח עוברי איר משלי משלי היוכ

מסני ב תיני ושיניה משלי ד' משני ב מון מינ ב'דה ישני משני

> סמנא ירמי שמוא נירח זכרי שמוא ובתוספת וו הארץ הלזוה חיי מלכי יחוקא

הגער הלז:אשר מעבר הלז

היודה זיקים ודגאון רבי סעדיה זולפי ותלה כמו ותלא בלומר . באדם הגלאה לא ידע בה לעשות: כן בפתלהלה הבראה עצמו באילו לא ידע מה לעטות: ויחי כעלות הלהכ:והקבוץ פני לחבים פניהם :ובלשון נקבה להבה מקרית סיחון יומא' לחבת שלחבת: והקבוץ אש להבות בארצם בפרס בררות - ובסמוך להבות אש ידוע: ולפי שהחרב דומה ללהב בהתרהט נקראת להב: זיבא גם י דמהו ללהב ולברק: ולהב חרב וברק חנית וכלשון בקב להבת חניתו: הוא הנעב אחר הלהכ: וכן ולהג הרבה: עביינו למוד כאין הבנה: כדרם אש לוהטיאשבבה הברזל אשר בחנית: היום הבא: ולהכה לוהטים: והפעל הכבד ולהט אותם לוהטים פי בתוך להטה: ותלהט מוסדי חרי': ותלהטהו מסביב: עניינם ענין שריפה: ואמ' ואת להט החרב בעניין להב 😱 חרב וברק חנית: ויתכן להיות מזה השרש והעניין בלהטיהם כי יש במעשה הכשפים כלהב ההרב דברי גרגן כמתלהמי דעניינו חלקי בלומר דברי נרגן הם חלקים ואין אדם מרגיש בהם והם ירדו לדוק את להקת הגביאים: עב יבו חברת הגביאים: והוא בפו הפוך קהלת: לר בכבו: לא תשא עבע שוא. והיו כרא היו: הבלה הזאת עבייבה ידוע: חדרי בטן: ועלתה ומקום נפילתה פירשנו בשער אין: וכתבנו המלה הזאת בשרש לו: לפי שקריאתה בווי ופעמים רבו היא בוו בבתוב: ויכנס עליו הא התיכה במקראם הלא שמעת בתי:אם לא שמעת בתי:ואיכו התחל הדברי' אך מתחלת זה אבר לה בעז שלא תלך ללקוט בשרה אחר ובסוף הדברים אמר לה הלא שמעת כתי : כלומר רא שמעת כה שהזהרתיך השברי שלא תלכי ללקוט בשדה אחר: וכן הלא כי משחך ה'לנגיד: ובא בהא ב במקום האלף הלה היא ברבת בני עמון - ופי לפי שהפליא הדבר ואמר הנה ערשו ערש ברזל דוכה שלא ת תסכלהו מטת עץ והשומעים זה הדבר יפלא בעיניהם לפי׳ אמר הלא היא ברבת בני עמון : כלומר אם לא יא 🗲 ואמינו הטומעים הרא יכצאוה ברבת בני עמון שטם היא: וכאה עליו הוו הקמוצה בשני מקומות ועניינה ל לתמיהה יולא ילך נא אתגו: ווא יתן כא לעבוך: וכאה מלה אדרת כזה השרש כתוכה לו ובשרק ופעמי עם וו ואלף ועניינה במקומות כמו אם כמו לוא הקשבת למצותי: לו החייתם אותם: , ותבא בעני שמא כמו לו ישטפגו יוכף: ותחיה בעניין ולואי: לו ישמעאל יחיה לבניך: לו יהי כו ברך לוך ורוג אחד שמן מדה קשנה ידועה ביניהם והוא אהד מעשרים וארבעה בכאה והוא שעור ששה יחובן לויגו ככף: ואתה לא תלוה: לוה רשע: והבעל הכבד והלוית גוים רבים: הוא ילוך: כולות ה דל: בכלוה כלוה ענין ההלואח ידוע: ועא' הוא ילוגו בעכולו: והגפעל וגלוה הגר עליהם: ילוה אישי אלי: הבלוים אל ה' הבלוה אל ה' : הוא ביגוני ובקבץ שלא כפנהג: ואכשר שיהיה עבר וההא בפקום אשר : כהא ההלכוא אתו: באו וגלוו אל ה'ציווי כמו הלוו: והשם כי לוית חן הם: ענין כלם ענין חבור ודבוק: ומן הענין הזה עוד כמער איש ולויות סכיב פי חבורי וכן לויות מעשה מורד: מעבר איש לויותי תמשוך לויתן כחכ' לויתן זה יצרת לשחק בו: אתה רצצת ראשי לויתן: על לויתן בחש בריח כום הם שם התבין הגדול אשר בים העתידים עורר לויתן:פי אבלם:וכן בתלמוד ירושלמין לא העורר אנה לויתה נבועד כמה דאת אמר ה העתידים עורר לויתן יובן פי הרב רבי סעדיה זל: לרן אל ילוזו מעיביך נעור תוטיה: פי'אל יסורו ואל ינטו כנגד עיניך: והגפעל כי תועבת ה'נדוו: וכן ותכטחו בעשק וגלוז: ופי ובדבר גלוז כלוכר במשפט מושה על דרך והעיר מראה מושה ור'יונה פי'ונלוז שם: ונלוזים במעגלותם: והכבד אל יליזו מע בעיניך: שברם בתוך לבבך: זהדגש תבורת הנח בבו שבא גכ'ויוינו. ובזה הענין השם בשרש לזה ורזות ש שבתים דרהק ככך: ולוז וערכון הוא שקורין לו בלעז אבילגיר ורבל סעדיה זל בי לוז שקדי בעבור שנק על לוח לבם: והלוחו בעשה כן ברשון ישבעאר וכן בתרגו'ירושרכי תרגו'שקדים לוזים: לדאת כל לוחותים ידוע: ובכלת אלדים הכה: שני לוחות אבנים: נכוב לוחות: ברושים משניר בנו לוהותים לשון רבוי ולשון שגים כי הרבוי היה בתכונת השנים:ור'אברהם אכן עזרא זול כתב כי הטעם שיש ספינות יעשו אותם בשני לוחות: כל עץ לח הובשתי , עץ לח: לחי ויבשים: והטם לח ולא נם להה : בפלם את בל העם ברעה: ידוע כי הוא הכך היובשי לוטה בשכלה כעוטפת בשכלה ופיאחר הלוט הלוש הראשו שם והשני פעול: ובתבורת האפוד: ככו טתי בתר דשאיל ליה באפודא: פני ימ'א מלכיס – הוו כאלף געה: לאט את פביו וכבר כתבנוהו שרש כפבי עצמו: והפעל הכבד וילט פכיו באדרתו : עניינם ה שמוא שופטי ש יואל ההכתר והכיסוי: והשם מזה דברו אל דוד בלט: ותבא אליו בלאט יוהוא כתי באלף כרו בסתר אבל לאט לי נישנ מין דבער לאבשלום: והדובי לו בבר בתבתי בשער האלף בשרש אם יבאת וצרי ולום: נכאת ולום: פי בו הוא הנקר בערבי שיהבליט ונקר בלוט לפי הנקר בלע גלנטץ ושיהבלוט נקר בלע קשטנשי ובבראשית רבח ככאת שעוה ורוט :כשטיבי וידוע הוא

ים ניה תקת יחוקא תילים ש פעדם נחום שמוח! קה ת תי נים תילים מלהכי יואל החזיבו לשעיה ברחשית פומחל תבח משפטים עובדיה

ממוא מוכים ישעיה שופטר ני זי לה לך ניצח מצורע

עור תבף משלי תבה ב משיי ישעי ק. לישעיה ניבא ישעיה ב' ירמיה משלי מיכים ב'אינב יטוים בישעי

3:40 ورع (د משלי ישעיה משלי ב' ירמי משא לתשה תרומה יחוקש לתוקצ ב כשא ברכה

ירמים יהוקא

דה קה!ת נאתחכן ב' הנשע שור ורמי ב' ישעי ורמי ישעים מנפטי בה'

ישעי תילי איוב תילי ערא ב' דה' ישעי ישעיה ב' תילים תגלות

> ירמיה איכת כ .בי עמום משלי

ישעיה לוכ שופטי שופעיש יתרנ ם פטי רנת אינב kor מ'כים שופטי מלכי שופטי נחכיכן יחוקא היי ניכח משלי תציה יחוקש כת נחרת ירמים מלכי ניצא מצא נירא הנשע ביזן קרת ם:כטים שמוא コ リコック ברחשי מיני ב יחוקא שמ.אב נחרה ישעיה מלכר בראזית נירא ישעי מטנת וש יה

דה יפעיה תרימה תילים

מטות

עזרא שמוא משלי ב' משלי האזינו משלי ורמיה זהנשיג

לעשותם:אסלמד ילסדו את דרבי עמי: והתא ולמודי מלחם : ומא אשור בלמד רובלתך: למד בפלם בכד: ובסמוד לפד כמו ככד פה: פו בני אשור היו כלמודי לבא תכיד אליך בסחורה : כן כתבו אאזל: ועוד גכת' בשרש רבל: ומא בקטן בגדו מבין עם תלמיד: והבב למד דעת: ראה למדתי אתכם אשר אנכי בלמד אתכ : עגלה מלומדה מלומדי מלחמה: ושלא נזכר פעלו מכנו בעגל לא לומד: והתאר ברא למוד מדבר: לשון ל למודי למודי הרע: וכל בגיך למודי ה' עניגם הלמוד וההרגל וידוהוא: ומזת נקה' הבקל שבראשו תקוע לעב ויהיו מלעיבים מחט הנק דרבן מלמד: במומד הנקר: לפי שמלמד ומורה הבקר ו'הרישה: במלאכי אלדים פי משחקי ומלעיגי ותרגו והייתי בעיניו במתעתע ואהי בעינוהי לעגה לך בתולת בת ציון: ה'ילעג לכו: ותלעג ואין מכלים יוהשם לעג וקלם לסכיבותיגו: והכבד וילעינו לבוי זילעג על היהודים: ומלעיגים בם: ענין הלעג ידוע: וכן בענין הפך תכוג הדבר: , בלעגי שפה ובלשון אחרת: בלעג לשון אין ביבה: והם כמו הפובים מן ולשון ערגים תמהר לדבר צחות: לעד לועז: כלום מדבר לשון אחר שאיננו לשון הקדש וכן במשנה קורין אותה ללעוזות בלעז: הלעיטני נא: האכילני: וכמשנה אין ממרין את העגלים אבל מלעיטין אותן: ופי'אי זו המראה איזן היא הלעטה , כמו שמפרש במסכת שבת ואמרו עוד או שהלעיט חלתית הוא שאכלה הרדופני והוא הנני מאכילם את העם הזה לענה זכור עוניי ומרודי לענה ורוש: פורה ראש רלענה משפט: ידוע כי הוא כמו רוש במרירו אבל הם שני מיני וימ שהוא העשב הנקר בלעז אישיבץ: ור'יונה פי' מזה לב צדיק יהנה לענות: כלום יחשב מרורות ומצוקו' בעולם על דרך לב יחכמי בבית אכל: ולא יתכן מדרך הדקדו כי היה לו לומ' לענות הלמד בשוא ובשרש ענה אפרשנו עוד: כלפיד יבער: לפיד כוז: הוא העץ הדולק: אשת לפידות: אשת ברק: 'וברק ולפיד קרובי' בעניין ויבער אש בלבידים: על שם סופם כי קודם שהבעיר בהם האש לא היו נקראי לפידים כי אם עצים קנכן וטחני קפח:אפיתי על גחליו לחם:את הקולו ואת הלפידי בעל דרך הדפיון כאלו ראו לפידי בוערי לפת זילפות שמשון ענייבו וישה: והנפעל וידרד האיש וילפת: ילפתו ארחות דרכם: ינשו ויתעותו: ויהי המלצר: עניינו לפי מקומו האוצר או הממוכ'על, המאכלי : וכתבו ר'יונה בזה ויהי המלצר: עניינו דפי מקום וואו ב אותיו': לכך אשר לקקו הכלבים: והמם נוספת יותכן שהמם שרש והוא כן ארבע אותיו': לכך אשר לקקו הכלבים: עניינם בל אשר ילוק בלשונו מן המים: • ילוקו הכלבים: והפעל רכבד הכלקקים ואתכם לקח ה': ובחסרון הפא קח על כים רבים: והוא קפוץ -עבין דחיכה וידוע הוא: להפריד ביבו ובין הצווי :אשר אחד בי ב----לקחני מבית אבי : לקחה את התרפים : הצל לקוחים למות : לקח פר אחד בן בקר: ולקח עץ אחד: ובחסרון הפא ואתה קח לך: קחו לבם: לבלתי קחת מוסר: בפתח ובשוא הקוף קחת כסף: המעש קחתך את אישי ולקחת גם את דודאי בני: הלמד לשירות: כי יקח איש אשה השתמשם בלשון הזה חסרו פא הפעל ברוב וגם דגש הקיף: ואקחה פת לחם: ורובם כן: יקחם על זרועותיו מקור כלום לקחת אותם על זרועותיו: או פעל עבר מן קח על מים רבים: ויקח קרח: לקח עצמו עם חביריו והתיעצו בזה הדבר: וכן ויקחו שלשים כרעים ויהיו אתו וכן ואבשלים לקח ויצב לו בחייו: לקח בעצבו <u>זאת העצה: וכן מה יקחך לכך: תקח לה: תעככם לעצמה אל תחזור עתה עוד עליה אחריה: ובעניין כיתת</u> העדיקים כי לקח אותו אלדים: כי יקחבי כלה ואחר בבוד תקחני: והנפעל הוא בעונו נלקח: וארון הארדים בלקחה: אל הלקח ארון האלדים: וההתפעל ואש מתלקחת: ומה שלא בזכר פעלו מהדגו כי לקח עמי חגם: והתאר מכנו אם תראה אותי לוקח מאתך: כי הוא קמוץ כי מאיש לוקחה זאת: בקלות הקוף ובקמץ חכף: ושלא בזכר פעלו ככבו מהנוסף: יקח נא מעט מים: היקח מנכור כלקוח: והשם את השבי ואת חכלקוח ומלקוח עריץ: וזה מה שנשתמשו בזה השם בעניין השלל ומה שאמ'את השבי ואת המלקוח ואת השלל אמ' השבי על האדם ואת הכולקוח על הבהכות ואת השול על הבגדים והכלים: וכן יתפרשו כשהם כאחד אבל האחד יבא במקום חברו כמו וחצית את חמלקו' נאמ' על האדם ועל הבהמהי ונאמ' זה שלל דוד על הברכ": ומא בחסרון פא הפעל ומקח שוחד בחרק המם: ונקראת הצבת לפי שהוא לוקח הדבר מלקחים: במלקהים לקח מעל המזבח בסגול המם: ומלקחיה ומחתותיה בפתח המם: ונקר בלשו שנים לפי שהוא שנים: ומלקהי הכגורה היו לקחת בהם הפתילות מתוך השמן ולישכן ולמשכן כפי הנרות: ולשוני מדבק מלקיחי כה שעל הלשון ומתחתיו בקראו מלקוחים לפי שהם בקבצים ולוקחים בעת הלעיסה: והשם בענין המקנה המביאים א את הבקחות וכל שבר: בחירק המם: וכן בדברי הזל מקח מבכר: ומזה לוקחי חטים ופי כלוקחי חטים: וכן תי בזבנין חטין: וכן זממה טדה ותקחהו: ובעניין המדע ומתק דמאמר כי לקח טוב נתהי לכם תורתי אל ת תעזובו: ויוסף לקח בסגול: יערף כמשר לקחי השתו ברוב לקחה. וכזה הלוקחים לשוג' וינאבו נאם בענין

ולזות שפתים חרחק במך: כבר פירשתיו כשרש לוז: בלחי החמור: לחי חמור טריה: כי הכית את כל אויבי לחי: מכת לחי היא מכת בזיון: הזרוע והלחיים: באוו לחייך בתורים: ולחיי למורטים על לחיי עכים: לדוך בלחוך השור את ירק חשרה: 🙀 והכבד והמים אשר בתטלה לחכה : עתה ילחבו הקהל: עפר ילחבר י כי לחמו לחם רשע: כלום אכלו מאכל לחם רשע: וכל אלחם ב עניין הלחיכה ידוע: במבשמיהם: אל תלחם את לחם רע עין: כי תשב ללחום את מושל: לבו לחמו בלחמו: ולחומי רשף • פירוש אכולי רשף יויט מפרשים מזה ושרש רתמים לחמם: וכבר כתכנוהו בשרש חמם: וכל לחם עניינו כול לכל מאכל יועל הלחם לכדו יכי לא על הלחם לבדו יחיה האדם בשש נקודות ילהוציא לחם מן הארץ: אכר מה שהוא תכלית העשב כי הלחם אינו יוצא כן הארץ אלא על ידי סכו קדמוהו : וכן צמח כלי יעשה קמח לפי שתכלית הצמח הקמח אעפ' שיש ביגיהם פעלים יצא מפועל אל פועל עד שיגיע אל התכלית והוא הקמח ואינו התבלית האחרון כי התכלי האחרון הוא הלחם בכה שיאות אל האדם: והורגל הלשון הזה על הלחם י יותר משאר המאכלים לפי שהוא עיקר מאכל האדם :וגופל על הבשר לבדו :לחם אשה: ` את קרבגי לחמי לאשי:וכן כי את לחם אלדיך הוא מקריב:וכן המה כדוי לחמי:ומשקל אחר ולחוכם כגללים: נימשר עלימו בלחומו: לחם אלדיו מקדשי הקדשים ומן הקדשים יאכל: כולל הכשר והתרומות וכן מלחם אביה תאכל: ` נשחיתה עץ בלחמו: בפריו: ואדוני אזל פי הפוך גשחיתה לחמו בעץ כלו גשחיתה מאכלו בעץ והעץ הוא הנקרא בערבי דפלא והוא כם המות ועליו גאם ייורהו ה עץ וישלך וגום והיה גם בתוך גם כדברי רזל: וכן תרגם יונתן גרמי סמא דמותא כמכליה: מאשר שמנה לחמו : כולל כל מאכל כלו כל מאכל שתוציא ארצו יהיה שמן יומלת שמנה נופלת על ארצו כאלו אם מארץ שמנה יהיה לחבו. והוא חסר כמו ומאכלו בריאה: ועוד בפרשנו בשרש מן או אומר שמנה על לחמו וירצה כו עונה או חלה שהוא לשון נקכה: וכן לחם ת תכופה שתים: דל חלות: והכלל כי כל לחם עניינו מאכל: וכן מזה העניין מלחמה לה': ולפי שיש במלחמה מאכל החרב מזה ומזה: והפעל מזה לחם את לוחמי: לוחם ילחצני: כי רבים לוחמים לי מ־ום: והנפעל אם בלחום גלחם בם:אשר גלחם אבי עליכם :בעבורכם: גי ה' גלחם להם:בעבורם: אז גלחמו: וילחמו עליה : וילחם עם לכנה: ה'ילחם לכם: בעכורכם: לא תעלו ולא תלחמו יוילחמוגי חגם. וילחבו כי חגם יוכת'ר'יוג' כי אז להם שערים: פעל עבר בן הקל על משקל יבש חציר: ואעפ שהוא בסגול פעמי יבא הסגול תחת צרי ואם היה מהפעל הכבד היה הלמד בפתח כמנהג:אכל מאחר שהוא קמוץ הוא פעל קעב בהקל: ויתכן היותו שם בפלם חמץ כלום אז היתה כלחכה בשערי ואעפ' שזה בסגול וזה בצירי והוא לחץ הלוחצים אתכם את בגי ישראל בחזקה: וגר לא תלחץ ולחצתם אותו בדלת מפגי לוחציהם: יותלחץ את רגל בלעם : יוהשם וגם ראיתי את הרחץ: לחם צר ומים לחץ: והנפעל ותלחץ אל הקיר עניין כלם עניין דוחק: לדוש עלי יתלחשו: ידברו בסוד וכחשאי: כי עבדיו פתלחשים: וכן נקר' הדבר הנדבר בחשאי לחשי לחשי אם ישור הנחש בלא לחישי אייר להייים לחשיל לחשי המלחשים אל הכחשים: ויתכן לואר בניין הקל מזה בי מצאבו שלום בן הלוחש יותכן כי היה לוחש אל ה הנחשים לפי נקרא כן או היה יועץ נכון לחש: ואלו היה שם העצם ולא שם תאר לא היתה נכנכת עליו הא הידיעה יוכן נבון לחש: גבון העצה והסוד: וכן צקון לחש פי שפכו התפלה בעת שמוסרך לכו והתפל היא בחשאי: ובתי הנפש , והלחשים: פירשו בו כי הם הלי האזן ובלעז בריילש ובקרא כן לפי שהאזן , היא בעלת חלחש: לשא והלטאה:הוא מין ממיני השרפים ופי רשול לניגרמושא ברע: ר לושש בל חורש נחש בחש וברון בחדר: ללטו את מחרשתו ואת אתו: וכן ילטו עיניו לי: וחלטאה: הוא מין ממיני השרפים ופי רשור לניגרמושא בלע : לכן שנ בלשון נקבות על משכבי בלילות. שיתי כליל צלך: ובתוספת הא לילה: בלילה ההוא: והקבוץ ולילות עמל מנו לי: ובסמוך ליל שמורים הוא לה': וכן אם שומר מה מליל: וחסר הנסמך: ויש אום שהוא מוברת: הרגיעה לילית שם חיח בדברית: , ולפי שצועק בלילה בקרא כן: ויא שהוא עוף גדל מן הרוח כמו , סלמבדר מן האש וקורין לו גמליון: כללט ליש אוכד סבלי טרף ילביא ולישי הוא הארי הגדול: לכך ושאול לכד את הפלוכה: ילכדניה : וחבה על העיר ולכדה: עונותיו ילכדונו: ב המים: ושלל הערי אשר לכדנו: השבט אשר באה הגון רפה ובחולם שלא כמנהג: כי מנהג נון וו כינוי הנסתר להיות בדגש ובשרק: וכן כא כמהו וקכנו לי משם כמו שכתכנו בחלק הדקדוק: זהנפעל נלכד בשחיתות': נלכדת באפרי פיך: כי גלכדה העיר: והיה והיה הנלכד בחרם: וההתפעין יתלכדו ולא יתפרדו: ופני תהו'יתלכדו: והשם ושמר, רגלדמלכד : ומא' לכוב עצי אלכוני כפו אלגופי וכבר פי בשערו: לכוד כל לפד צדק יולפד לשרו פרף ולפדת אותם ושברתם לעשותם וכלכודתו עלי נתיב: מלרע:ישמעו ולכדו:לכען

משלי שוטרי שיר ישע ב' בלק מ'ב'בלק תילי משלי תילים משלי ב'הח'יכו משלי ב'הח'יכו היוכ

ניקרא פינחק אמור איוב בשניה איוב אמור ב ירמיה

(יחי

הלכם הלים בילים מפטיב בפלח שוכטי יהו יהושע באח שלח תילי שופטי

משפטי שופטי ב'שמיא בלק שמות ישעי בלן מילי שמול קהלת תילים עורח

ישעיה בי ישעי פמיני בראשי שמול הינב מרני ישעי אקתר מיר אינ'כא שיר אינ'ה ישעיה ב

ליכה משלי ורמי יהושע היוב ב' משלי חיוב מלכי ישעי פלך שנשרו יחוץ והתחכן

דברי יהושע שמוא משלי

למו האלף תמודת חבפל ומשפטו ימססו גמו בזאו בהרים ארצו שהוא כבו בזוו: וכן עודי רגע וישאם משפשו וימסס ויש לפרש ויכאס כחביריו מענין מאום סלון שמאיר עניינו כמו מבאיב: コメコ כמנד תכואות שמש וכן צרעת בפארת: מכגד שמים מטל בשש נקודות עם בלשו נקבות עם תוספת גון וכגדבות בתן לאחיה ולאכה: מביאים כבחח פרי בגדים: והקבוץ לה בירושלים ומגדגות לחזקיהו: זיתן להם אביהם מתכות רבות לכסף ולוחב ולפנדגות: בלל המלח הזאת הדבר המשובח והבעולה כין כפירות כין כזהב וכסף ואבגים יקרות ובגדים וכל אחד ואחד לפי מקומוח הכתוב בו יקרא הדבר המשובח והמעולה , בהםמנד ומגדנו וכן פי ממגד שמי מטל כי הטל הוא המשובח םן המטר שיועיל ולא יזיק: • שלחו מגל: ותופש מגל עניינו חרמש ואפשר שהמלח הזא מפל מתן:וכן כתכ אאזל והביא לו ראיה מן הערבי כי יקרא מכעלי הגון והמם נוספת בפלס בערבי מנגאל בנון י אשר מגן צריך בידיך ענינו נתן ומסר: וכן אמר התרגום דמסר שנאך תטנגך כלוטר תתן ותמסור לך עטרת תפארת: אמנגך ישראל:אתנך בידך:וכן עטרת תפארת וכסאו לארץ מנרת עניינו הפלת: ותרגום ויפול רכבו אחור ויכנר ואטסרך ביד האויב: ר' יונח מזה השרש והענין בקר מנורי אל חרב חיו את עמי כלומר בפולי רכביהון לאחורא: וכתב חרב היו עמי ותהיה מלת את גוספת כמו ואת הברזל נפל אל המים וככר כתבתי מנורי אל חרב בשרש מדו בד: חגור מדו: לבושו בחירק והוו בהם נוספת יולבש קללה כמדו ,כ בפתח והוו לכינוי: והקבוץ בפתח ומדיו קרועים: והקבוץ בלשו נקבות בחרק על פי מדותיו: פי פי פדותיו בית הצואר והוא יקרא פי הבגד:וכן שפה לפיו כפי תחרא ענייב' ענין לבוש ואפשר שיהי שרש המלה הזאת סדר והוא הנכון בעכור הדגש: מי מדר בשעלו מים:ומדתם מחוץ לעיר: אשה:וימדו בעמר: והנפעל אשר לא ימד: אם ומדותי פעלתם ראשונה אל חיקם וימד אלף יםרו שמים: והפעל הכבד ויברדם בחבל: וימדד שני חבלי להמית וכבד אחר עמד וימדד ארץ: וההתפע' עמד ויתמדד על הילד כלומר נשתשח עליו :ופסוק עמד וימודד ארץ פי אאזל כן ויחלק להם הארץ כמדה ויתר גוים הוציאם מארצם ופי ויתר כן לנתר בהם על הארץ שתרגומו לקפצא כן מקפץ על הגבעות והוא'פעל יוצא: והשם תכן במדה. ארוכה מארץ מדה במפיק ההא משפטו מדתה ככר היוכ כ' עובר בשוק אצל פנה שהמשפט פנתה וכן ובזז בזה ראוי בזהה: וד'יעקב בן לעזר בתב שהם שמות בלשון זכר יאמר כהם מד בז: וקבוץ פד זה גורלך מגת מדיך: איש מדה פי מדה נדולה: וכן אנטי מדות מדות נדורות: וכן אבנה רי בית פדות: כדות גדורות: ומא' מי שם ממדיה'על מטיקר מצרי שאור ששדשו צרד ע ענין כולם ענין מדה: וד' יונה חלק זה לשני ענייני' : כאשר חלקם החכם ד' יהוד' ואין צורך כי אעפ' שזה בדת השטח וזה מדת המלוי הכל ענין מדה ואחד הוא: ופרשו מזה הענין ויודי איש מדון כי במקומו בדכרי הי חימים איש מדה וכן תרגם יובתן והוה גבר דמשחן והנח בו תפורת הדגש והוא כזה השרש ובבר בתבנוהו בשרש דין עם ומשלח בהנים: ובתב"ר יהודה בזה השרש וכדר ערב געל עבר: ואאזל בתבו בשר גדד ושם בכתכנו עוד:אבל למדת המלך אינו סזה השרש כי משפטו מנדת ורמם נוספת והוא מענין מגדה כלו והלך ופירשו ה'זל מגדה זו מנת המלך בלו זה כסף גלגלתא וה זד זה ארגוגא פי מנת המלך תשורה שעושים מדינה וכדינח ככתכה ירועי והיא כוולת ערים רבים וכן בעילם למלך כשע בר עליהן כדר מדינה ובדינה ככתכה ידועי והיא כוללת ערים רבים וכן בעילם המדינה אי היא פעם כלל ופעם פרט: יושבי על מדין שם דרך היה ידוע אצלם: או הוא שם עיר למלך כשע כר עליהן הכזכר בספר יהושע: ואמר במסרה מדין ג'בג'ל שני מדין וסככה : יושבי על מדין להטות מדין:חד לשון קרתא: חד לשו ארח: חד לשו דין: כדי נמדוע תתנשאו על קחל ה' המלה הזאת עכיינו כמו למה ניש אופרין כי הוא שתי פלות מה דע : מן ידע כרו מה דע זה הדבר מה עכיינו: בדן שאלה לדעת ענין הדבר היאך הוא או פה הוא. מה תוארו - מה דמות תערכו לו: לראות מה יקר מהרת למציא בני וחדומים לאלה: ואין המלה הזאת שאלה על חי מדבר אלא מלת מי הוא שאלה עליו ומה שאמר ויאמרו אחידם מה אתם פי'מה כשורות כפיכם כרומר מה אתם אוכרים: ויש שהוא במקום כתי עד מה ה'תאנף לנצח עד מתי: וחנקוד בסנול עד מה בבודי לכלמה ככו עד מתי: ויש שהוא נקוד בסנול והוא שצלה על הדבר מה הוא מה עשית לנו ומה חטאתי לך יויש שיכא עם למד שפי בעבור למה זה שלחתני בעבהי מה שלחתגי בזה הדרך: לכה אמרת אחותי היא: למה זה אתה נופל על פניךי וכן הנקוד בסנול לכה תככי ולפה לא תאכלי ולפה ירע לככך: ופי'ר'יונה למה אשכל גם שניבם: למה אבכה: למה בכות לעיניך והדומים לרם במו לבלתי ואין טעם לפי הזה אך פי כחביריהם בעבור בה ופי לפח אשכל לפה תרצה ש שאשכל וכן כלם ותכגם עליו השין עם הלפר שלפה אהיה בעטיה: ויש שתחסר הלפר ופי גב' בעביר ופה לא תשא פשעי ויש להפלגת הדבר ולמעלתו הגדולה מה רב שובך אשר צפבת ליריאיך:

יחוקצ תוריע טרטו צ' פיר חיי

ינא ירימות

לך לך משלי הושע מילים

צי פאוא תינים שמנא שנים

ישעיה מקבי יש ניה ינוקא בשלח הופע ורמיה שמנא ב חבקוק מלכים,

ורמיה שמנא שלה

מופטים

יהושע שופטים יםצים

שמוא ישעי בר זשי תול ב

תילים כ ניראשת ת לך לך יהושע שמוש ת.לרות ניבו

מאין צדיך להרציאו מענין לקיחה כי הל כי אנשי ישרא דקחו מצידם ואבלו , לקיי בריתם עמהם וכן זיקה ויתן את העדות הוא כמשמעו כלו לקח לוחות הברית ונתגם בארון: לקטו לחם משנה: 1/23 בשוח המור חמותה את'אשר אשר ילקטו יום יום: והשם ולקש קצירך בשש נקדות: והכבד ותרא אלקטה גא ואספתי לקטה: ללקט אורות: וילקט יוסף: וילקט ממנו פקועות שדה: ואלקטה כשבלים: מות מלבי נינש מלכי ליות נ בעמרים הקוף בשניהם בקמץ חשף : ושלא נזכר פעלו ממנו ואתם תלקשו לאחד אחד: וההתפעל ויתלקשו ישעיה שופטים אר יפתח ידוע:בכרי הרועים אשר. לו ובירקוט הוא כרי שמשים בו הרועה צידו:או הוא כרי שמשים בו פמנא לקט יורה וכלקוש היורה הוא המטר וובה והיוא כשש נקודו׳ בתחלת עלות הלקש: והנ׳ לקש אחר גזי המלך והוא כשש נקודו׳ הקולע אבני שלוקט דקלע: עזכ הנאוחר: וכן העשב המאוחר שמוק ב והפעל הככד מזה וכרם רשע ילקשו: פי בו אאזל פי נכון אבר שיאחרו הכרם לצורך הרשע כלום שיאחרו חיוכ. הענבים בגפנים אחר שבערו שאר הכרבים להתבשל הישב הענבים בגפנים, ועושים היין המשובח ובפני אימת הרשע יפחדו ולא יגע כהם אדם אעצ'שכערו שאר הכרמים: בחעלותך לשד השמן:פי החכם ר אברהם אבן עזרא שהלכד שרשית וכן נהפך לשדי ועניינם תילים • הפך החורב והיוכש: ועיד גכתב בשרש שדד בעזרת השם עם ושד כולכים תינקי מעניינו ומשרשו: ישני ויקח שנוש את שאול ואת נערו ויביאם לשכתה: כלו אל הלשכה אשר היו אוכלים בה: ולשכה ופתח שמוא עזרח יוהקבוץ אל הלשכות לבית , האוצר הוא כמו חדר: עזרא תצנה לשם שבו בשש נקודות וכתב ר'יונה לשם נקרא בערבי אל גזע: 1900 גדולות:לשוכי עם סופר מחיר: ולשוני לשון מדכרת מדבק מלקוחי: ולשוגי איוב ישעי' אם הגה רמיה: והקבוץ בלשון נקבות אקבץ את כל הגוים והלש. נות ללשונותם בארצותם ידוע: והפע' הככד מבגו אל תלשן עבד אל אדוניו: וככד אהר מלשבי בסתר רצהו: בח משלי מילי יוהוא מבנין פועל הדומה לכרובע והיוד בו נוספת יאמר ממנו מלושן בשקו משופט: היוד שבה למד לקמץ חטף : לשון זהב אחד דל שבט זהב שדומה ללשון וכן בדרך , ההשאלה עוד לשון ימנשע ישויה אש לשון ים: מן חלשון הפונה נגבה סלע בדמות לשון יוכן תרגם יוכתן כן כיפא יהושעכ לאשר על המלתחה על הבגדים ותרגם יונתן קומטרא: ובדברי הזל קומטרי דספריא יוהם מלכים תיכות שמשימין בהם הספרים או לוחות שמשימין על הספרים ומדבקים אותם בהם לכסותם ולשומרם: וכן. ולתך שעורים כשש בקודות: הוא חצי המלתחה מקום, או כלי שהיו נשמרים שם הבגדים: TRIP מולים מלתעות כפשים הם השינים הגדולים: זהגפעל מזה ושבי כפירים גלתעו ורל עקירת המלתועות וגפילתם כמו ישרט שהוא עקירת הטרשי נתעו משפטו コッか במתלהלה היורת זיקים כתבנוהו בשרש לההי בשלמה אות הלמד:תהלה לצ משני ובשמו נתחיל אות המם דעת לאדם מלמדי ברחשית ירמיה תילי זהבה טוב מאד: א תקעוף ה עד מאד: אל תעזבני עד באד פי עד מאד דבק עם את חוקיך אשמור: ואל תצל מפי דבר אמת עד מאד פי כאלו אמר עד עולם כ מילים ב' כלוכר כל יפי חיי: במאד מאד עביין המלח הזאת ענין הריבוי: וכן ובכל מאדך ריבוי ממונך או פי'רב רב לך לך נמתוכן שמנא פקורי אהוב אותו בכר מה שתוכר ותחיה האהכה נמורה כרב: מאה כבר ככף: ובסמוך מאת בכר חבסף: והקבוץ למאות ולאלפי': והכפל ומאתי' לנטרים שיני איני את כריו יההא במאה שרש וכן בשנה: ור' יונה כתב כי ההא לנקבה והא השרש למד הפעל נפלה ונהפכת יוד במלת ויקח את שרי המאיות בכתוב ואינו נקרא כן: ויתכן כי המשפט כן במו שכתב ר' יונה וכן ראיתי למדקדקים אחרים כתכו כן: וגם אני כתבתי כן בחלק הדקדוק לפי שכל שם מנחי הלמד שהוא בקמק גדול ההא לנקכה ולכד הפעל נופלת והראיה בהתחלפה בתיו בסמיכות ובכינוי וכל שם מנחי הלמד שהוא פתוח בפתח קטן ההא שרש הפעל לפיכך לא תשוב תיו בסמיכות ובכנוי והכל ביארתי בחלק הדקדוק בשע השמות בנחי הלמד: אשר חושא קהלת תכא עושה דע מאת:פי מאת ימים או מאת שנים ומאריך לו: כי תשא ברעך משאת מאוכה: דבר בלק ראה מלבים ב' מאומת: ולא ידכק בידך מאומה: ואל תעש לו מאומה רע: ולקחתי מאתו מאומה:רואה את כל מאומה מיעוט אחר מיעוט: וכן הרק אך במשה ההא במלה הזאת בוספת לפי שהמלה מלעיל וענינה כלום: ובא בלי הא באלף נחה והוטלה תגועתה על הבט ובכפי דבק מאום י ועוד בכתבגו בשרש מום: ロメニ מאן בלעם הלוך עמנו כאנו פחת מוסר: אם מאן יכאן אביה והתאר אם כאן אתה לשלח: בפלם בוח יד זיה משפטי כא ושכח אני את הפתים: ומשקל אחר מאן: המאנים לשמוע את דברי: מאם כי מאס ח' במכטחיף: ? ירמיה עלש ירמיה המאום מאםת: ואתה זבחת ותמאם יעל מאסם את תורת ה הוסב הקמץ החטף אל האלף להרחיב ישעיה השע עליה: וכן יען מאסכם בדבר הזה הכם נקרא בקבץ רחב והארף בקבץ חטף: ואמאסך בכהן לי: בכתב בו לדמיה ישעיה מינים ארף יתירה בין הסכך וכף הגמצא והגפע ככף נמאם: ואשת געורי בי תמאם אבל ימאם: בכו בים יתהלכו

בשם ה'כי אמילם: והמרובע ימולל ויבש והוא ופעל עומד או חסר הפעל והוא הרוח על זירך ורוח עבר'בן ובכר כ וחהתפעל ידרוך חציו כפו יתפוללו: עביין כלם עניין כריתה ויש לפרש מזה קול המולה: וכבר כ בתכנוהו בשרש המל ועוד נכתכנו בשרש מלל: מול האלדי : נגד האלדים: ויסוב מאצלו אל מול אחר כלו אל מקום אחר: ובחלם תמורת השרק פול סוף: ובאלף נחה אחר הוו והתודה השנית ההולכת לפואל: בים מום בו: בניו מומם: ידוע: ויתכן להיות בזה ובכפי דבק מאתם: ובכתב וכן ילדים אשר אין בהם כל מום: בשני נחים האלף והוו: בי לא ראיתם כל תמונה: ותמונת ה'יביט : המלה הזאת נופלת על צורת הדבר ועל תכניתו ו המוכן בחושים: ותפול גכ'על צורת השכל שלא יוכן באחד מן החושים כי אם כשכל וזהו ותמונת ה'יביש • בפוץ יסוער מגורן: כי אם כמוץ אשר תדפגורוח יחוא הדק שבתכן: כמוץ עבר יום: תי' לדתהוון דמן לשוצא דנשבא רוחא וכתננא דעדי מן קדם יומא פי בעשן שעובר מפני השמש: מור דרור: בטכן המור: כתב החכם ר'אכרהם אבן עזרא יש שפי'מוסק: ואם היה צור מוסק לא היה אום אריתי בורי בי המוסק איגו צמח שיארה: והוא פי אותו בשם ממיגי הצמחי שילקט: ורבי האי זֹלפי שהוא שרף עץ שיש לו ריח שוב הנקר בערבי לובני אל דהבא ולזה הפי יתכן לומ':זריתי מורי: ובמדר חזית מה המור הזהראש לכל הבשמים אף אברהם אבינו ראש לכל העדיקים: כה הכור הזה כל מי שלוקש אותו ידיו בתכורות כך היה אברהם אבינו בכרר עצמו. כה המוך הזה אינו כפיח ריחו אלא באור כך אברה אבינו לא הודיע מעשיו הארץ ההיא פעל יוצא: והפעל את הטמודים לא משו:פעל עומד:וכן כי ההרים ימושו אבל ומשתי את עון הכבד לא ימיש עמוד הענן: לא תמישו משם צוארותיכם: והמישני את העמודים: כלם עניין הסרה ואת העמודים כמו אל העמודים וכן ואת בית ה'אני הולך וים'והמישני את העמודים מעניין מישוש לפי שאמ'את ואין צורך: אבל לא ימיש מתוך האהל פעל עומד: וכן ולא ימיש מ מעשות פרי: ואפסר גכ'לא ימיש עמוד העגן פעל עומד: מצות שפתיו ולא אמיש כלו שמרתי מצות שפתיו ולא אמוש ממבה: או הוא פעל יוצא כלום לא אמיש אותה מלכי: ַויש לפר מזה השרש והעניין וימש השך במו שאם התרגו או יהיה בעניין פשוש וכן ידיהם ולא יפישון: מית כי בת הילד: פן תדבקני הרעה ומתי:לשחת יורידוך ומתה:ממותי חלל כלב ימים:וכי ימות מן הבהם' וויכת תחתיו ספני ורעב קרוב לפות: וימת לבו בקרבו ויהי לאבן: טנשתקק ויהי כמת או מת מיתה גמורה: בטנת מות המלך עוזיהו בי דול שנה שנעטרע: כמו אל נא תהי כמת: וכן תי בשתא דאתנגע מוכא ולמה נמות ועיניך גם אנחנו גם אדמתינו כי האדמה השוממה כמתה שאינה מוציאה עשב ועץ ברי כמשפטה: עד יום מותה בחולם: ובעת מותה בשרק: והתאר אשר אין שם מת: כלנו מתי': מתה אנכי: ומן העניין הזה תי'וכבודו בתי רעב ויקריהון מיתו בכננא:וולפי דרך הדקדוק איגו נכון מפגי שוא המם:והטם מות וחיים ביד ושון:המות הזה: יהללך: ובתוספת הא המותח לחסידיו: והקבוץ כנוח הוו: מותי ערלים תמות כיד זרים: ואת עשיר כמותיו ובתוספת מם ממותי תחלואים ימותו: ממותי חלל כלב ימים: בפלס כמכואי עיר מכוקעה: וטעם הקבוץ במות שפעמים ימיתו האדם בדקירות רבות או בייסורים קטים: וכן ממותי חולו בולב ימים יכי הפובע וא יבות בכת אחת: ומא' בני תבותה: והפעל הכבך והמית איש או אשה: והכתיו והמיתיו נכתכ ביוד עם הדגש וים בזה ואל המיתו אל תשא נפשך כלום יכר בגך בנהת לא שתמיתגו במכו' :וכבר בירשגוהו בשרש הנה : מתוך בני המרך המומתים . ושרא נזבר פערו ככנו והומת ותרית אותו עד עץ: לא יומתו אבות עד בנים ו וככד אחר אני פותתי את משיח ה' :כמותת אחריו:אשר לא כותהכי כרהם:תכותת רשע רעה: מוג אל יחסר המזג זה הלשון ידוע בדברי רוַّל יין מוּוג פו בסוך שמערבין בו מים: בזי שרטית: מח רעכ: עניינו שרופי רעב: וכן בארמית למזא לאתונא: ואעם שאין לו מס רמזא אין מזח עוד: ולמזח תמיד יחגריה הכם כצרי: וכא ובזיח אפיקי רפה: עניינ עניין חזק ותקף ולפי שהחגור חוזק המתני קרא החגורה מזח: ולמזח תמיד יחנריה: בור הכיא ר יוגה כזה השרט לא יכא ממנורות: ויהיה מעניין זר וזרים במזר יאפשר שיהיו שני הממין נוספות כמו שנוספו בנהוימו והממור הוא ידוע בדברו רזול מחייבי ברתות ומחייבי מיתות כד": והגה הוא זר וכן דומה שהיה דעת יוגתן בוישב בבזר באשדוד מעניין זר שתרגם ויתבון בני ישראל באשדוד דהוו כיה כנוכראין. התיעיא מזרות בעתו: פי בו ככו כזלות: ויתכן שיהיה שם לאחד כן הכוככי יוים כזה וממורים קרה: וכבר בתבנו בשרש

וכחה אל פי הברים: ובחה ה'אלדים דמעה מעל כל פנים יבחיתי בעב פטעיך: אכלה

TI:

תיל ס ב"
תילי זקא
יחרנשמוא
הדברים עזרא
ירכיא ולתי כן
בהעלותך
הושע
מעלי נכנים

משא ישעיה זכרים בשלה מיכה שופטי

ירגיה בפלח היוב כח תילים מלכי ניר יחוק ב שמיני ירני שמול ישעיה במעלו דך ניגש שיול

בא ב'ניגא ישנית משלי בא ישניה תיל'יתוקל ישניה ירתיה יתוקל

> תילי משכטים כמוש משלי

ממא ב'ירמי תילי פיר האזינו פיר האזינו

ישעיה תיני איוב

التدام

זכריה אינב אינב בזא יפעי ב םה טובן ומה יופיו מחשובו דודיך מיין: מה יקדו רעיך אל מה עצמו ראשיהם: מה רבו מעשיך ה' : מה יקד חסדך אלדים והדומים להם: ויש להפך זה לגרעון הדבר ולחסרונו מה אנוש כי תזכרנו: ואחרן מה הוא בי תלינו עליו: כלו שתלונתם על גדול ממנו שעל ה הוא אכל אחרן מה הוא כי תלינו עליו יוכן זכור אנד מה חלד והדומים להם: ויהיה עם המלה הזאת הסתר דבר כמו ויהי מה ארוץ כלו'ויהי מה שיהיו: איני חושש ארוץ ואגידה: וכן ויעבור עלי מה כלו יעבור עלי מה שיעבור ואיגי חוששי ויש שיבא בענין נהי כמו מה אמולה לכתך: מה אמך לביא: ויבא על המלה הזאת הכף והיא טאלה על כמות הדבר כמה ימי שני חייך: ויבא להגדלת חדבר כמו זה כמה שנים כלומר שגים רבות ולחסרון הדבר כמה לי עונות וחטאות והדומי להם: והפרש יש בין כמה ובין איך שהוא גם כן שאלה על הדבר כי איך היא,שאלה על תכונת הדבר וכמח היא שאלה על ענין הדבר כמה נר רשעים ידעך פי עד כמה: סבאך מהול במים עניינו מזוג: והביא לו ראיה אאזר מהערבי שאופר לדבר המעורב מהרא מהר צועה להפתח: ומהרתם והורדתם את אבי: מחרה ולכה : מהרי שלש סאים פי מהרי וקהי :מחרנ את המן אפשר שהוא יוצא או פי מהרו וקראו את המן: וכן מהרה מיכיהו כן ימלא: למהר לשלחם מן הארץ והתאר קרוב ומהר מאד בפלם ושבח אני אם מאן אתה: ומא' סובר מהיר איש מהיר במלאכתו ובסמוך: ומהיד צדק והשם לא תוכל כלותם מהר:וכמוהו אפשר מהר קח את הלבוש או יהיה ציווי מהר ופי מהר ו יקח: ומא'מהרה חושה אל תעמד: והולך מהרה: והנה מהרה קל יבא: מהרה רדה: עניין כלם עני' הזריזות ועא בפעל הקל מהר ימהרנה ירבו עצבותם אחר בהרו וכבר פירשתי זה הפסוק בשרש אחרי, והשם כהר ומתן: כמהר הבתודות ענין זה ענין המתן והשלוחים: והנפעל ואינו מענין זה הגוי המר והנמחר: ולבכ במהרים יבין לדעת:אמרו לגמהרי לביועצת נפתלים נמהרה ענין זה ענין הפתיות: ואפשר שבא הרשון הזה לפי שהפתיים מעשיהם במהירות ובכהלה ולא ימתינו למעשיהם ולדבריה' ולא ישגיחו ולא ישבילו הנוגע בארץ ותמוג פעל עומד: והיוצא ותמוגנו ביד בהם ואם כן יהיה מהעניין חראשון: עוגנו: למען למוג לב גכפלו בו מלת הטעם ואות הטעם כי היה בספיק באברו לפען כונ לב או למוג לב: מבלי שיאמר למען יורבים בזה הלשון לתוספת ביאור: והנפעל והנו: ההמון נכוג יוההתפעל וכל הנבעו תתמוגננה והמרובע ברביבי תמוגננה ותמוגני תושיה עניג עני המסיסה ופי ותמנגני תושיה ומוח עצמותיו יטקה ידוע: וכזה השרש והענין וחרבות מחי תמס ותעבור ממני תושיה: גרים יאכלו: עולות מחים אעלת לך ובי הטלאים והכבשים השבנים: ותאר אותם בושון פוח כי הַמוח שמן ונכחר ופי וחרבות מחים כמו הפוך וחרבות גרים מחים יאכלו ואמ זה על חרכן הארץ: אמר כי הבתים יהיו חרבה עד שירעו בו הכבשים כמנהגם לרעות במקום המרעה ובחרבות שהיו גרים מתחלה בהיותם כתים עתה יאכלו בהם כחים: או גי' על דרך משל ורעו ככשים כדברם: אבר שירעו הככשים והם העניים שהם חלשים ככנהגם שיכלו הרשעים ואין עושק אותם וחרבות מחים והם הרשעים הם הבתענגים והמתעדגים העניים שיבואו לגור בהם יאכלום כלו בכלות הרשעים יאכלו חלקם העניים: ברט ומשה ידי עמדי עדים מש לפני רשע: ומשים להרגילעת תמוש רגלם: והגבעות תמושנה: והש׳ לא יתן לעולם מוש לצדיק: אל יתן למוט רגלך: והבעל הכבר כי ימיטו עלי און: והגפעל בל נמוטו פעם: ויחוקהו בבסמרים לא ימוט: ימוטו עליהם נחלים: וההתפעל מוט התמוכטה ארץ עניינם ע עניין החטיה והמעידה: וקרוב לענין הזה נישאוהו במוט: ונתנו על המוט: אשבור מוטהו: אם תסיר מתוכך פושה ויקח חנגיה הגביא את המושה מעל צואר ירמיה הנכיא וישברהו: אעפ'שהמושה לשון נקבה אמר

וישברהו כנגד העול כי המוטה היא העול: או נקרא מוטה הרצועה שנקשר בה העול: והקבוץ בכתפם במוטות: שו הקבוץ בכתפם במוטות: מושות כנפיו עניינם עניין מוכוטות: מושות עץ שברת ובהבלע הנה בדגש והמיר החולם בשרק וחיה מושות כנפיו עניינם עניין מ

מוסרות או בדי עץ ואאזל כתב מוטות כנפיו בשרש נטוו והדגש להגלעת הנון והוא'בשקל מופנה צפונה שוסרות או בדי עץ ואאזל כתב מוטות כנפיו בשרש נטוו והדגש שם והרבים מופנות בשקל מונטות כי השרק והקמץ חטף שוים ופי' נטיית מחנהו יהיה מלא רחב א ארצך ובמדרש ר'תנחומא כמה הם מושות כנפי התרנגול אחד מששים בכנפיו אחד מששים באכלוסי סכ

בערלה על ישראל שהם מולים ועל הגוים שהם ערלים: כי כולים חיו יוהגפעל המול יכול: 'ואם לא תשכעו

ומך אחיך: וכי יכוך אחיך: כתנ. ר' יונה המלות האלו ניבחי

ומל ה'אלדיך

כל מול וטל כל אשר

ואלו היה מפעלי הכפל היה פתוח:, ודעת החכם ו' הודה

ים יה פיר מולי ב מינים בשלח

ליני ממני אוקא ביוב יחקא ניבי ביוקא ניבי שלים

אינב ישעיה
ישעיה
ישעיה
מוגי שמנא ירא יפתר
מוגי ש בא
תוני ש משי ישעיה עקב אפתר
שעיה עקב אפתר
אמנא קרח ישעיה שמיא
משפטים תיוים ניטלח
משפטים חבקיק

עמוק ירמים גיחוקא ליתים שמא שמים תילים חיוב מיוב ישעיה תלים

בחר משלי ב' האוימי שעיה יילים ב' תילים ישעים תילים ישעים שלח נשלי זינים ישעים ירמים

דה ידמיה ישעיה

בהר כ

סנחריב כולא רחב ארץ יהודה: העין לפי שמעא וכך אחיך קכוץ

שהקמפעלי הכפל שלא זכרם בנחי העין: ובשרש מכך גכתכם בעה:

ומרתם את ערלת לבככם: וימר את בני ישראל: על כר מול בערלה פי'על

כצבים שקב יהושע ירמיה יהושע לך לך נישלח משריע

במו שאמר הכתוב בשרם יביר איש את רטהו או לא ראתה אותה יתכן שלא הכירה אנתה בראותה אותת עדיין כשפתחה לה להכגם וקער הכתוב בפענה אנכי רות שהיה משפט המענ כמנהג הכתוב לקצר בפקומו" רבות ולסטוך על הטבין: ופי' טי פשע יעקב הלא שומרון ומי במות יהודה הלא ירושלי בי הוא שנרם לפטע יעקב הלא אנשי שומרון בעשותם העגלים וכי חוא שגרם לבמות יהודה הלא כהני ירושלי שאינם מתנהגי בעבודתם כהוגן וכל אחד ואחד הגלך ובוכה במה לעצמו: 🍸 ופי מי לך כל המהנה הזה אשר פגשתי כי הוא שטגרת לו כל המחגה הזה שלך אשר פגשתי: וכל מי אשר הפכם ר'יונו: פירשתי לך והכלל שלא תמעא כי כי אם על חי מרבר: מים רבים: מי הירדן :אפשר כי שרש המלה הזאת מיה ומשפט מים רבים מיים מיי מיי: ולעולם הוא לשון רבים: ונאבור מים בלשון שנים לפי שנחלקו לשני מחלקות שהבדיל הרקיע בין מים העליוגים למים התחתונים ונכפלה המלה במלת מימי חירדן וכן הדרך לכפלה ב בהתחברה עם הכיגוים: ולקחתי את לחמי ואת מימי: ונתן מימיו: כל מקוה מימיהם: ואם מימיך נשתה: מ שימינו בבסף שתיגו: ויתכן לומר שהמם והיוד השיני ללשון רכים: ואעפ'שהוא עצמו לשון רבים אחר ש שחוא בלשון יחיד כי לא ימצא יחיד ממני עשו המם הראשונ'כמו שרשית כמו שעשו גכ'מלת פנים השואית שאפרו פניבים: מי כדה לא זורק עליו אעפ שבי הוא לשון רבים אפר לא זורק לשון יחיד על הענין: וכן כי יתן מים על זרע: יזל מים מדליו: מי הברים המאררים כמו מים המרו' ומים כרבים כמו מי ברכים: כי בהרבח מקומות יבא הסמוך מקים המיכרת והמוכר מקוש הסמוך: ומפי יהודה יצאו על דרך משל כלופר מפקורו וממגו יעאו: בת מי זהב כך היה שמו מי זהב ואנקרו תרגם בת מצרף דהבא: עושה פרי ל דמינו:את חית הארץ למינה מה שדומה לו והוא מתכונתו: כי מיין חלב : והתאר כי אפס המץ ואם ענין ומיץ אפים יוציא ריב: ומיץ אף יוציא דם: כולם ענין המציצה: המציצה בחלב להוציא החמאה כי ידוע הוא כי בהקשת החלב בתוך הנאד בחזק תצא ההמאה והמציצה בהקשה ההיא: מיץ אנים כי בהתחזק החרון באנים יעשה בהם כאלו ימוץ אותם: יכיקו וידברו ברע עשק ימסו בדבריהם: ובמשנה חוץ ממוכה שחין לפי שהיא ממיקתו: מיר ההמיר גוי לדים נכתב היוד בין הא הפעיל ובין פא הפע נהוא הנח אשר נהקי השיב יונכת בזאת המלח שלא כמנהג : ואפשר שהכונה להרכיב המלה בשני עניני האחד לשון הניר הוא לשו החלפה כלו אם החליף גוי אלדים באלדים אחרים אעפ' שהמה לא אלדים: והענין השני מן ובכבודם תתייפרו ויהיה המיר בשקר הטיב ופי ההגדיר גוי שדים אחרי שאיבו שדיו ואעפ שהכה וא שדים לא זה ולא זה:הפיר כבידו:לא יפיר אותו: לא ימיר ולא יעביר ראשי' הארץ יוהט'תמור': והיה הוא ותמורתו ענייג' עני החלפה דבר בדבר וימכו בעונם: ויתכן שיהיה וכי ימיך אחיך מזה ובא השרק במקום חלם: וכן ירון ושמח: וכן וכך אחיד עכך ואעם שהוא קבוץ שלא כדרך פעלי הכפל אולי בא הנה בזה לתבורת אות הבפל: ואנפעל יכך המקרה: ושלא בזבר פעלו בהנוסף והצבו בכל יקפעון יוהיה ראוי והכבו וכלם ענין שפלות: ואאזל בתב בי והככו שרשו נפך יוהביא ראיה מדברי רזל מקום נפיך בפלס נדול: ועוד בי היה לו לוכר והמכו בדגש הכף אם היה שורשו מכך ואין ראיה מן ידמו באבן: ויתמו ימי ככי אבל כי לפי דעתו שרשם גדם נתם: אבל לפי מה שכתכנו אנחנו אותם כן הכפלי בא גכ והמכו כמוהם: ומקום נמוך הנזכ' כדברי ה'זל יתבן גב' בהכפלים ויהיה נפעל בפלם ננוז מן גנוזו ועבר לאיש אשר מכר לו כי מכר ו רשעתי': וכי תמכרו במכר: לכי וככו י בצרים וכי עורם מכרם וכי ימכור איש: זימכרם ביד כושן את השמן ימכרה כיום: והגפעל הן בעונותיכם נמכרתם: כי נמכרנו אני ועמי: וההתפעל והתמכרתם שם לאויביך אשר התמכר לעשות הרע התמכרך לעשות הרע: כולם ענין מכירה כי פי אשר התמבר לעשות **הרע:יען התמברך לעשות הרע:מרוב השתדלותו בפעלת העבירות כאלו מכר עעמו לפעלה ההיא:והשם** מביאים דאג וכל מכר: בשש נקודות: ומא' ומוכרי כל ממכר: כי המוכר אל המככר לא ישוב: לכד כמכריו על האכות: פי לבד מבה שמכרו האבו זה לזה בימי דוד ושמוש שנקבעו המשמרות ומכרו זהלזה טול אתה שבתך ואני שבתי כלי חמס מברותיהם פי בו כמו מגורותיהם: כמו מכורותיך ומולדותיך: והוא בחולם: ובשרק הכף בארץ מכורותיך: על ארץ מכורותם: וכן אמר התרגום בארע 🗼 אתותכותהון עבדו גכורא: ובילמדנו כלי חמם מברותיהם לשון יוני הוא שקורין לחרבו מכירין : כל פי פלל לאכרהם: ברור מללו:מי ימלל גבורות ה' והשם אין מלה בלשוני: וים קול המולה כפו ברה וכן דעת

התרגום שאם' קל מלוליהון: וככר כתכנו אותו שרש בפני עצמו המל: והקכוץ כלשון זכרים הלהוכח מלים תחשובו:אחבירה עליכם במלים: ופעמים נכ'בא כנון כמו אני אשיבך מלין:הלא אזן כלין תבחן: וזולתם:

תרגום וידבר ומליל: ומן העניין הזה הפעל הקל על דרך ההשאלה מולל ברגליו בעניין קורץ בעיניו - כלו'

tæin

נישלח

שיר יהוטע

שמניל חקה נחרה חקב

חקת שמוכי כלק כשל יחוקש ישעות

> נישלת ברת ליתה משלף משלי כ'ישבית

> > מילים

ירמיה

יש גיה ירמייז בחקיתי יחיקא בחקיתי תליש בחד משלי בחר קהלת איוב

בחד ריגש האזי משפ' חלטי בחר נ תלרנ' יששי הקהל ענא תלטים כ'

עירה כ'יהוק' שוערי

ניתי יחוקא יחוקא כ' נידח

מינב מילים ביחוקא א גם

מינ ג מזי

ומחתה פיה: ומחיתי את ירושלים כאשר ימחה את הצלחת: כי מחה אמחה: וימח את כל היסום: חבוסף ואל תמח חסדי: וחטאתם מלפניף אל תמח": היוד תבורת ההא למד הפעל ובא בחרק כמנהג היוד: ומזח העניין ודרכיך לפחות מלכין: כלום להשחית דרכי המלכים ועניינם: וחפתח בלמד לפחות תמורת חרק אם חוא מן הקל ואם הוא מן חכבד משפטו לחמחות: והנפעל ונמחו מעשיכם: ימחו מספר חיים ריבחו כן הארץ עניין כלם הסרח והשחתה: ועניין ומחה ה'אלדים דמעה יועניין אכלה ומחתה פיח: כאשר ימחה את מצלחת מחה והפך על פניה: עניין קנוח והכל עניין אחד וכן ומחיתי את ירושלם: ופי ומחיתי את ירושלם מיושביה: ועא ומחח אל כתף ים כנרת: וכא על דרך ויך שרשיו כלבנון: ותרגום והבה ומחה : וכן ימחאו כף כמו יבו כף : יען מחשך ביד וב ז האלף תמורת ההא למד הפעל: ובתבו ד'יהודה ור'יונה בזת השרש ומחי קבלו: ואם הוא מזה השרש דל מכת הדייק שלו יתן בחומותיך והוא שקורין לו קלברי: ויתכן לומר כי המס גוספת כי כן מצאנו בדברי דול מתקטלין בחיקבל והוא הקשת שקורין ארקו בלישטרא ודל יתן בחומותיך שיורו בהם החצים בחומות שלא יוכל אדם לעמוד על החומות: ועא שמנים ממוחיים יוהוא מעניין שפי בשרש מח מעניין מיח ויהיה מוח ומחה בעניין אחד: מחץ בחץ כיום אפו מלכים: בליע פחץ ראש מלעיל: מפני כלח זעיר'. טחצתי ואני ארפא: וטחצה יוחלפח רקתו: וחציו ימחץ: בי ובחציו ימחץ: מחץ מתכים קמיו: והשם ומחץ מכתו ירפא יעניינם עניין דקירה בלעז נפרא: אכל למען תשחץ רגלך הוא ככו חפוך תחמץ מן חמוץ בגדים שפי אדום: ופי תאדם רגלך בדם האויבים ותמחץ לשון כלביך מנהו פי'מן הדם ופלת תמחץ עומדת כמקום שנים כאלו אמ'תמחץ רגלך ותמחץ לשון כלביך מדם האויבים: ונקמץ כדם לפי שאינו נסמך למלת לשון כלכיך אלא למלת מאויבים המאוחר ומפני מם מאויבים ם זקה ראשו:השירה ראשו מעליו:וכן כדברי דול אין אין לו כשפט הסטיכות לחפתח: במקום שמוחקין הוא שמעביר המחק על המדה ומסיר כל פוחקין כמקים שגודשין ואין גודשין מחר אנכי נעכ: למחר יהיה הוא היום שיבא אחר היום שהוא בו: מה שמשיג על המדה: היום כי אם לאחר זמן ברחוק כי ישארך בנך מחר:מחר יאפרו בניכם ויש שאינו בקרוב אחר לבנינו ובקרוב ורחוק אל תתהלל ביום מחר: ובתוספת תיו וכל יום המחרת: וכן בסמיך ממחר הפסח: אלא טזה סטרן וזה פתוח מפני הססיכות: ויכט דוד מהגשף ועד הערב למחרתם פירו מנשף יום זה עד ערב יום שני כל אותו הערב עד הכקר שהוא מחרת: ולפי אבר למחרתם שבקר יום שני מחרת שני הנשפים שעכרו: ובחיר כלביכי קנה אקנה מאתך כמחיר ילא במחיר ולא בשוחד: ולא רבית במחיריהם: עניין הכל דמים בל גמוטו פעפר: יש ספרים שנמצא בהם דגוש ואם כן הוא דמי הדבר וערבו: פריץ בלעז: משרש מוט וכבר כתבנוהו שם:ומן השרש הזה וישב על המטה כזה השרש יואם איבו דגוש הוא : בשתו שלשלמח: מטות זהב ובסף: ועוד נכתבנו בשרש נטה: ואפשר שיחיה נכ'משרש הזה בטה: ויהיו תואסים מלבשה: וההא גוכפת כי המלה מלעל: ואעפכ לא נמצא מכלי הא: אכל 🔒 מעלה באם מכלי ההא אל ידרשהו אלוח מפעל: ויתכן ההיות מטה משרש נטה ושם גבתבנו: נדמיו כמטיל ברזל: יערף בפטר לקחי. וגתתי מטר 🦴 ארצכם בעתו: ונסמך אל עניינו כשבש ברזל: לכם: כבו אדבת עפר: משיט היון: והקברן בלשון נקבות מטרות עוזוי נשם: ומשר נשם יתן והגפער מטנו חלקה אחת תטטר:והפעל הכבד והמטרתי על עיר אחת:הגני ממטיר לכס לחם: ימטר טל רשעים פחים: וחלקה אשר לא תכטיר עליה תיבש: פי'שלא תמטיר עליה העבי ויהיה פעל יוצא לשביט נ והבשרתי וחבריו פעל יוצא לטלישי וכן בא הפעל הזה על העבים: ועל העכי אצוה בהבשיר עליו משר: המלח הזאת על ידיעת כן דעת מי הוא כמו שגופל על זולתו מלת מהי ופי מה אתם מה אתם אום כי מלת מה על הכשורה אשר בפיהם לא עליהם כי כבר ידעו כי שלוחים היו: ומה שאם מנוח למלאך בי שמך ולא אם מה שמך כמו שמצאנו בכל מקום זולת זה והשם שאינו נזבר אינו העצם אכל חשם הנזבר הוא בסקום העצם: ויאפר עליו פי כפו פי אבימלף ופי שכם: פי דוד ופי בן ישי: וכן כל הפעלי יספכו על השם רגוכר כבו על העצם והוא בושם עליו לאות ולסימן: ולא יתכן זאת השאלה בי אם על עצם החי ה המרבר לבדו או על שמו הגזכרי יתכן לפרש לפי שאין ידיעת האיש הגדול הנכבד אצל רוב בני האדם כי אם כששו חהולך לפרחום ולא ראו אותם פעו. 'ויבירו איתו וידעו אותו לזכור שפו: השם הוא אצלם כעצם אחר שנזכר ונודע: ויתכן על השם שאלת כי כמו על העצם וכן מנוח חשב על המלאך כי היה נביא ואדם נדול ונכבד ולא ראה אותו מעולם ולא הכיד איתו עד יום ששאל אותו מי טמך כאלו אפר מי אתה כי כ כשנשם נ מהיום והלאה שמך נכבדך וזהו שאם דברך וכנדגוך אם יבא אדם במצות ויזכור שכך וכבדנוך: ופים את בתי אם בן ר'יונה שהוא כמן בה וכז אם במי שפר: ואיז צרך כי יתכז

משלי מוכים בשלח נח עורה ורמיה יחוקש תילים בז ישעיה משי לשעלה יחוקא

ישעית שיני חחויכו שופטי בוח ברכח ישעית

פופעיש

בילזכא נח צחכן יהנזע בחעלתך משעם

מכים ב תינים יניני שיר אטתר אמב כ שקט ב ולה זכריה אינב עמום ב בעלה היייי

מלוח עלי שיח: והמלוה הוא מן דעשבים הקשים והרעים ולא יצמחו בי אם במקום קשה דומה לכלחה:ו זיש אופרים שהוא הנקרא בלעו אורטינא בכלח טהור קודש אבר בו התרגום פערב כלופר שיהיו הכמים שחוקים ומעורבים יחד היטב: ופי רבי שלכה כי מזה הענין נקראו תובשי המשוטים מלחים: וייראו המלחי מלחיף וחובליף לפי שבהפכין את המים במשוטות כשבנהיגי את הספינה כשהן יושבין כאד הבהפך בכף בצים לערבן במים וכל דבר שאדם רוצה לערב יפה יפה כהפבו באצבע או בבזך: ואפשר שיהיה פי

ממולח מענין מלח כי מלח סדומית היה בה כמו שנזכר בפטום הקטרת כלח סדומית רובע: וגמלטתי מידו: והיה הגמלש מחרב חזאל: שאלי גס וגמלפה פי'אם איש ואם אפה וגכלפה מלעיל והיה דינו מלרע כי הוא בינוני או יהיה עבר ופי' כן האיש אער נס והאשה אשר נבלפה יוש אוברים כי הא זנמלטה גוספת לפיכך הוא מלעיל אמלטה כא שכה מלרע: אכלטה נא ואראה את אחי כלעיל: כי המלט אמלש אל ארץ פלשתים: המלט על נפשך: והפעל הכבד מוש בצרי: ומלט הוא את העיר בפתח: יבלט אי בקי: הממלטי את נפשך: וקל ברגליו לא ימלט פי לא ימלט נפשו: וההתפעל ואתמלטה בעור שני: עניינם עניין הפלשה וידוע הוא: וענין אחר קדוב לזה'שמה קננה קפוז ותבלט: ובבד אהר והבליטה זכר ענין השלכת העובר בלידה :ומזה הענין בידודי אש יתבלטו בלובר יושלכו ויתפורו וכן בשרש פלט הם שני ה

חעניגים האלו קרובים זה לזה והכל ענין אחר: ושמנתם במלש בשש נקידות פי חומר שעושין בסיד ומחול ודומה לו בדברי הזל ואענ'דעבד בהו הבלטה פי שתיקן בקים הקורות בסיד: ו אעפ'שיש מפרשים אותו ם מקום הנחת הקורות זה יותר נכון כי הוא אבר בי קירי לא הויא חזקה. והוא החורים בקום הנחת הקורות בה

עוד ואעג דעבד בהו המלטה :וכן בלטון ערבי נקרא אל כולש: ועוד נכתבנו בשרש עב

בחברון כלך שבע שנים: ומלך כלך והשכיל. וכלכת בכר אשר תאוח נפשך: המולך תהת יאשיהו אביו: ועתליה מולכת על הארץ: התמלוך כי אתה מתחרה בארז: הן לעדק ימלוך מלך: ה'יכלוך לעולם ועד: כלוך עלינו: מלכי עלינו: לפני כלך מלך: ומלך בשש נקודות: והקבוץ ארכעה מלכי :ונכתב באלף המשך לעת צאת מלאכים: והשם מלוכה ואת דבר המלוכה לא הגיד לו: ומא ממלכה ושריה: לך ה'הממלכה: מבלכת כהניםי ותהי ראשית ממלכתו: לא נעשה כן לכל ממלכות: וכא' ממלכות עוג בשרקיאת ממלכות ישראל ומכלי מס גוספת מלכות בשדים: עד מלוך כלכות פרסי ומלכותו בכל מ משלה: יוקביצו ארבע מלכיות ולפי שהתיו וחתא שנים בא היוד שהיא מקום ההא בקבוץ תמורת התיו כ כמשפשה לכא תמורת ההא יוכן בהגו בקיבוץ גלות גליות : וים בזה למלאכת השמים רוצ לום לכוכב גדול

שבשמים: והפע הכבד הכליך את שאול: ואמליך עליכם מלך יושלא גוכ פעלו מכבו אשר המלך על מלכו בשדים ענין הפלוכה ידוע: ועא וימלך לבי עלי עניגו ויתיעץ והוא דומה לארכית כלכי ישפר עליך: וכן בדברי הול המלך בקונך ועא: וים מוהבן חכמים אני בן מלכי קדם כמו יועצי קדם וה יונה פירש מוה ה למחות פלכין וכן פיר מזה התפלוך כי אתח בתהרה בארז התיו נכשכת בכאריך והכם בשוא ופתח כלום' התחשוב בלבך להדבות ולהשתחוות לפלך הגדול ואין צורך להוציאם בענין בלובה ופי לבחות בלבין פ

פירשתיו בשרש בחה: ופי התפלוך כי אתה מתהרה בארז התדמה היות כלך ותתגאה להתחרות בארז בלום גדול ממך כלום אין המלבות לך להתנאות על גדול ממך: אשר יתן מזרעו למלך: ולמולך שקוץ בני עמון

שם עז'כך וזו עבורתה שמוסר בנו לכופרים ועושין שתי פו וויות נד לו' ופעביו ין את הכן ברגליו בין שתי בדורות האשו לא תתן זו מסירת הכופרים ולהעכיר זו העברת האשו בה נכלצו לחבי אמרתיךי פירש בה נמתקו ומה נמרצו רוצה לומר שהיה בחזק המתיקות: ואפשר

להיות בריצה : , וכן בפריצי שריבכל ובריציד פשעו בי: ויהיה בריצי פריציד כבו ערי שריד מן הערש ומלקאת ראשו:פי יפרקאותו במול ערפו :וארזל כיצד מולקין חטאת העוף נותן. הזה:

גפיה בין שתי אצבעותיו ושתי רגו יה בין שתי אצבעותיו והיה כותח צוארה על שתי אצבעותיו: והיה מולק בצפורן ממול עורף עד שמניע לסיבני וקוצץ אותן או רובן ואינו מגדי שנאם

ולא יבדיל :אבל בעולת העוף שאמר ומלק את ראשו ולא אמר ולא יבדיר היה מולק ומבדיל הראש בעצמו היום ההוא והלאה יהמן העץ זויבנס עליו הלמד למן עולם ועד עולם: לכרחוק סור אפרים מעל יהודה : ולא גשא דוד מספרם למבן עשרים שנה ולמטה: ונכנסו

הלמד והמם והבית כאחד כי למכראשונה לא אתם: והמם פתוחה ומשפטה בחירק. ובתוספות יוד ובערי הנון סורו טני דרך הטו כני אורח י ובחירק הנון כני אפרים כני מכיר: לכני אשור וערי מצור: ודגשות הנון

באלה מפני השיפות המלה כי לא יתכן בלתי דגוש אם לא יולד גח בין הכם והגון: ופרוב השתמשם כמלה הזאת יחסרוה ברוב ויבליטוה כדגש: פסרב אחיד':פפני ה'אלדים: מפני שיבה תסום: ובאח'הטר'

מילים

דה ישעיה ניקרה

יחוקא ברחשי ידמי חיוב ישעיזרה **בה**

ישעוה שיפטים מיכז

how

kpr.A

שמוא מלכים ירמים

נירה שמוא ב׳׳ נירא קי.לת איוב שמוא עמום חיוכ ישעיה ב' היוכ

ירמית

מוכי ירמיה שמול ורמיה מלכי ירמיה שעיה בשלח שופטי ב נישלח וך לד במוא ב'חיכה

מלכי יתרו נח מלכי הנינו שמנא ב'דה תונים k">7

י יסניני

שמוא ב ירמית עורחוניא

ישעיה

משלי ירמים

קרושים מ'בים

יעכח

פקודי ישעיה יחוקא ירמיה מלכים ירמיה ישעיה חיוב נח בשלח ישעיה יצולים יחוקא ברכה

לק ירמיה כנפטים צלק שלים חבקוק ישעיה ניתי שמוא קהלת יחזקא שעיה ירמיה ירמיה יחזקא ב'

אינב ירמי ז שטעח מלכים חופע מלכים ירמיה ישעיה אינב חיי תבוח בות תבוח שובטים מלכים מופטים מלכים רה תבוח

שיה צ'קמות יחזקא מלכים ניצא אקינד בנ כחום אינב ב

חיי בלח ישעיה ירמיה משפטים משפטים

מצא חקמ ניקרת יחזקל ישניה ירמיה ב'אינב מילים ניקרת ביל

כלומר כאלו מדכר ברגליו כשרומז בהם: וענין אחר וקשפת מלילות בידך ענין המלילה ידוע בדברי דול ח המולל מלילות מערב , שבת למחר מנפח על יד על יד ואוכל: ועוד אמרו מוללין מלילות ומברכין קטנית וככוד ה'מלא את המשכן פעל עבר: כי מלאו מקדם פי'כי מלאו ארצ'כשפי' ויש בפרשים קדם כני ישמעאל שנ כו ישור גפיש וקדמה: ובא מלו תוכך חמס על דרך פעלי ההא: ומלאו את המקו הזה דם נקיים: והצווי מלאו ארבעה כדים מים: והתא כי את השמי ואת ואת הארץ אני מלא: מלאים את ההיכל אילו והדומים להם פעלים יוצאים ויש מהם פעלי עומדים כי מלתי מלים והוא חסר אלף: כי מלאה הארץ חמם: תמלאמו נפשי: שפי תמלא מהם נפשי: ומלאו במזרק פי כמורק המזבח כמו שאשר כזויות פזבח: ומי מלא ימצו למופי וכי כוס מלא :כלא חכמה:וכלא הנוצה:ומלא כ ברכת ה' : כלומר והיה כולא כרכת ה' :או יהיה פעל עכר מוסכ לעתיד,מפני הוו כלום ויכולא ברכת ה'והתא' הסמוך זקן עם מלא ימים: ניש לפרש מלו תוכך חמס פעל עומד וכן תי' אחמליאו אוצרך חטוף: והשם מלא הספל בים יבלא ביתו: ירעם הים ופלואו: ארץ ופלואה יפלא כל הארץ בבודו פי בה שהוא פלא הארץ בחי וצומח ודופם הוא כבודו של הקבה: ועל הדרך הזה וזרעו יהיה פרא חגוים: ויפל כלא קומתו ארצה פלא כף בחת: ובוו מקום אלף מלו חקבה שש אמות אצילה: וכן לקכוץ הדברים כי הוא דומח למלוי יאשר יקרא עליו מלא: וכן קראו אחריך מלא כלומר לאסוף ולקבץ אחריך: זרבי היי זר פי שהיא מן המלות שמפרשי אותם בהפכם כלומר חסר ככל דבר כמו שאמרו לסומא סגיא גהור וכן הברו החצים מלאו השליטי בלומ אספו אותם והכינום למלחמה י וציווי בהדגו' קראו מלאו ואברו האספו והוא קל יוכן ומלאו את החצרות חללים ומזה לפי דעתי בנה את המלא והוא מקום בירושלים סמוך לחומה מכפני ולא היה בנוי אא היה רחבה שהיו באספים שם כשהיו עושים שום אסיפה וקיבוץ לפיכך נקרא מלא ושלמה בנה אותו המקום: וההתפעל מזח עלי יתמלאון כלומר יאספו ויתקב צו אלו ענין קבוץ ורם כרובים בענין והפעל הכבד בלא גרשו מעדגי כקשץ יובערי כלא ציון משפט ועדקה: כלא ידו בקשת כלומר שם כל ידו וכל כחו בקשת: וכמוהו כלאתי אפרים וארם כלאו את הארץ פעל עבר מהדגוש והוא קל וכן פי'רוח בולא מבלה יבא לי רוח חזק יותר מאה ומרוח שהוא לזרות ולהכר: והממלאים למני מכסך פי'ממלאים כליהם לממסך המני והוא מספר הככבים במו שאבו עתידים לפרש בשרש בבה: עד יבלא שחק פיך ההא תמורת האלף: ותמלא כדה: ומלאת בו מ בלואת אבן : וקברץ השם במלואותם ורל שהיה ממלא המשבעות באבנים ולפי נקראו האבנים אבני מלואי הרחב פיך ואמלאהו נפל ממנו הדגש להקל: כי שבעת ימים ימלא את ידכם כלומר ימלא את ידכם מן ה הקרבנות יוכן וימלא את יד אחד מכניו :וכן אחפץ יכלא את ידו: והתאר מזה הכניין והוא עומד כדמות פעול והוא ממלא על כל גדותיו: והוא בפלס למתעב גוי שהוא גם כן תאר במקו'פעול: והשם איל המלואים והוא כמו השלפים כי זבח שלמי היה ומלואי ושלמי אחים הם בלשו ועוד נפרשגו בטרש שלם: ומא יושבו ׁ על כלאת: וחנפעל שראשי גכלא טל: ותכלא הארץ יאכלאה החרבה יויכלא את החככה: וכן כעני ההשלם כי הוא אחד בענין המלוא כי מלאו יבי ובמלא הימי האלה נכתב בוו ובאל עד מלאת ימי מלואיכם באל : והתאר בקש יבש בלא כלום שבשל והגיע זבגו והוא נשרף במהרהי ולפי שהדבר השלם והגיע זבגו לכרית בקדא מולא אמרו בענין הכריתה בלא יומו תמלא וכן התמלא בשוכות עודו: ויא'כי האלף תמורת הכפל ז ושרשם מלל או יהיה פי בלא יומו תמלא כמו כקש יבש מלא כלומר קודם זמנו תכא כפתו להשלמת ימיח ותיבש וזה הוא דרך משל שימות כלא זמנו או תסור הצלחתו ממנו ברוב: וכן בכסף מלא כלומר בדמים ש שלפים: והפעל הכבד ואני אבוא אחריך ומלאתי את דבריך: והשלפתי: ויפלאום למלך והוא קל הלפד פי׳ השלימום כי מלאו אחרי ה': והוא קל הלשד פי'השלימו רצון חבורא ללכת אחריו: ויש לפר'מזה והממלאים למני ממסך : כלומר בשלימים לו הממסך : ויש לפרש מזה מלאו השלטים כלומ השלימום ביחד כלם וערכנ אותם: מלאתך ודמעך פי כשתמלא התבואה שלך ותתבשל תן ממנח הככורים: ודמעך היא התרומה ש שיפריש מן התבואה תרומה אחר הבכורים: ואפשר שיאמברמעד בעבור היין היורד כדמע מן היקבי וכן המלאה הזרע: וחסר הנסמך כלום מלאת הזרע והיא כבוא הזרע , כשבתבשל ובן היין נקרא מלאה וכמלא םן היקב כי אין הענכים נדרכין ביקכ עד גבר בשולםי בבלח תכולח. כם כולח בסנול: ושלא נזבר פעלו מהנוסף והמלח לא המלחת ידוע יכי שמים כעשן נפלחו ענין השחתה וכלייה: וכן ובלויי מלחים בלויים וישנים: ומזה עוד ארץ מלחה לא תשב: ומשכנותיו מלחה: ארץ פרי לכלחה פיארץ גזרה ושממה שלא תצמיח כלומר שנגזרה מן הישוב: וכן ברית מלח עולם פי ברית נגזר שלא תפרם: בתו בכולבה על ישרא לעולם לי ולבוון: ברות בולח בבות וויף שלא מפרה הכתולבה כו נון ל לעולם: וקרוב לענין זה הקוטפים

ורשקל עשרים גרוו בפו שאבר והשקל עשרי גרוז עשר שקלים אבשה ועשרים שקלים: עשרה והמשה שקל הפנח יחיה לכם: וכה שהרק הפנה לאלה המשקלים כי כל אחד היה כשקל בכני עצמו ובין כולם היו כנה וכן בכל משקל יש בו מנין ידוע כמח אונקיאות יש בו ובכה פשוטים יש בו :והגה וֹזֹדֹ זכרו הכנה בבקונוֹ בעני משקל שהוא הלישרא באברם כבה דבלה ובמקומות בענין בגיין באובר בתוולה גובה כאתים ואו כנ מנה : והוא מאה זוז: והבל אחד כי לא נקרא המשקל מנה אלא מפני המספר הידוע שבו כי בכקומות אדר קורין לטרא לעשרים זוז: ומזה עשרת מונים פי פעמים: ולפי שהם מנין נאמר כזה ה לשון: ועא אשר מנה את מאבלכם : ולילות עכל מנו לי: וימן ה'דג גדול : וימן להם המלך: הסד ואמת מן יגצרוהן יצווי דם" כמו עו את בני ישראל ומשפטו מנה כלם ענין הזמנה ומתנה והשם למשה היה לכנה פי כתנה וחלקי בנה אחת אפים : מנת שועל ם: מנת חלקי וכוםי: ומשלוח מנות את תברוקיה ואת כבותיה. ענין מתנות וחלקים: ובא בתשלומו מניות הלוים: מניות המשוררים יהשוערים: ובתמורת היוד באלף מנאות התורה פי'חוקי הכהני שעותה התורה: ובאו סמוכים בקמץ על דרך המוכרת להקל הקריאה כי היו ראוים מגיות הפה בחיד' כמו צדקות ברכות בסמוך: ובא השם מבלי חא ויקראו בני ישראל שמו מן: ומנך לא מגעתה מפיהם והוא בשקל צו קו לפי שלא ידעו לו שם קראו לו מן כלומר מתנה וחלק מאת ה'ית': וקרוב לזה הענין ממנים על הכלים: אשר מנה שר הסריסים תרגום ויפקד שר הטבהים ומגי רב קטוליא מנה אל תפן אל כנחתם יהכלה דזאת הזאת אומרים כי הכם שרש :ויתכן לוכר כי המם נוספת ושרשו נחה וזהו הקרוב לענין כי ענין מנחה מענין נחה כמו שנקראת גם כן ארוחה מענין ארח אכל לא נ נוכל לברר האמת מפני הקבוץ שלא מצאנו במקרא. ולמה שנהגו לקרא במשנה בנהות בשוא תהת המם דומה כי המם שרשית וכן היא הקריאה בפי הכל מנחות אכ' המם שרש כמו שתאמד מן גבעה גבעות כן ת תאמר מן מנחה מנחות: ואם תהיה המם נוספת היה ראוי לומר מנחות בחירק תחת המם כמו מעוה מצות וכן מחתה מחתות: ונקראת עולת הערב מנחה הקטר את עולת הבקר ואת עולת מנחת הערב: כפי מנחת ערב: ויהי בעלות חמנהה ויגש אליהו הנביא פי בעת עלות המנחה וכן אמר לעודת הבקר מנח ויהי בבקר כעלות חמנחה בשעה שמקריבין מנחת הכקר: וכן נקראת תפילת המנחה לפי שהיא בעת עלות המנחה בערב והוא עת נטות השמש: אני יושב משומם עד למנחת הערב ובמנהת הערב קמתי בתעניתי: אשר מבע מבך פדי בשן :מבעך ה'מכבוד : כל מבעת סלה . כי לא ימנעני מכך : ואמנע נהרותיה ויבלאו מים רבים: מונע בר יקבוהו לאום: בנעי רגלך מיהף. אגיד לכם לא אכנע מכם דברי לא ימנע טוב להולכים בתמים : וימנענה בתוך חכו: והנפעל כי נמנע מכית אד יכם: אל גא תמנע מהלוך אלי בכגור אורגים הוא העץ שמקפר וימנע מרשעים אורם: וימגעו רביבים: ענין המניעה ידוע עליו האורג את הכגד: ויתכן כי שרש המלה גור כן נירו לכם ביר: וכן תרגום עול גירא והעץ ה מסס ההוא דומה לעץ העול: ויוגתן תרגם באכסן דגרדאי וכן תרגם יונתן היתר הארג בבסם ובחוריו למם בוסס: למס מרעהו חסד והוא תואר במקום נפעל או יהיה תואר יועא: והשם יהיו - והפעל הכבד המסו את לבבינו. והנפעל והם השמש וגמם : ונמסו התרים: דימס לבב העם: וימאסר אסוריו יוהוא נם כן חיל אשר לבו כלב האריה הכם יכם : פי הפסוק אאז. "כן אמר חושי לא טובה עצת אח אחיתופל בפעם הזאת כי מה שאמר והכיתי את המלך לבדו אביך איש מלחכה ולא ילין את העם ומה שאמ' והוא יגע ורפה ידים והחרדתי אותו עם כל העם אשר אתו זה לא יתכן כי אתה ידעת אותו ואת אנשיו בי ג גבורים המה ומרי נפש כדוב שכול בשדה והנה נחבאים באחת הפחתים כאחת המקומות: והיה כנפל מהנה ישראל בתחלה כלום הראשוני שיפלו בהם יצא הוא מן המחבואי והגבורי אשר אתו ואכר וה תה כגפה פי ויקראן הם אנשי דוד היתה מגפה בעם אשר אחרי אבע לו בלובר רדפו אחריהם כי היתה הבגפה בהם ונתנם ה'בידינו והוא גם בן חיל פי' ושבע השומע קולם והוא השומע אפילו יהיה בן חיל ולבו כלב האריה יבס ל לכולם: והשם תכם יהלוך והתיו בוספת והוא בשקל תבל עשו : ובהא נוספת בקדוח אש הכיסים היתה ראויה הכמך להדגש לחסרון הכפל ופי האש המסס כל דבר והאחד ממנו המס במו חבם : ופי ד יובה למכ מרעיהו חסד פעל יוצא והנכון שהוא עומד וכן פי אומר על מה שאמר למעלה בהתרעמו על חביריה אמר בעבור ני שהוא גמם ונמק בייסירין יותר פרעיהו אומרי עליו כי חכד ויראת שדי יעזוב ועל כן באו עליו היסורי

היתה לכם : למס עובד: שרי מסים ידוע: מסת נדבת ידך תרגום די מחסורו כמסת חסרוניה

הכסיו את לב העם כמו שכלול תפס יהלך: ערסי אמסה: ותפס כעש חמודו עניינם כענין מכס

וידוע:וכתב היודה כי הכסיו בא על דרך לשון ארמית אישתיאו חברא וכן עשו בכל תגמולוהי עלי ש

\$110

לי היות יכה יכיל מילי מינים בית יכיל מילי מינים ב'תקינה ב' שורת ב'

> דה' דכיא מקן קרח

בשנח שורה

דה' תילים מלכים

עזרה ניבו, כיק שלי שמוא יחזקא משני ירמיה כ תלים אינב יוא בלק אינב ירמיה שמוא ירמיה אינב ישנית

דברי בשל מיב יה:מ' שוכעי

תילים ישעיה אינה

מסה

שמוש

איכה ניחי סמנת ראח יהושציטלים הצרי תמורת הדגש מראש:מהלוך:מעבו :מערב ועד ערב:מחלד:וככר כאו עס החית ועם אריש בחירק: והכל ביארגו הישב בחלק הראשין מזה הספר בשער הפעלים בשור הראשון: ובשנאיו מן יקומון פי אשר יקומוז עליהם :כי שר לי פאד מכם פי מצד אהכתכם:מכל צודרי הייתי חרפה כלומר מדבריהם ומדעגיהם עלי כל היום הייתי חרפה: מאשר שמנה לחמו כלום מאשר תצא ברבה לעולם כי שמנה תהיה לחמו כלום ארצו המוציאה לחמו תהיה דשנה ושמנה זהוא יתן מעדני מלך: מאל אביך פי מאל אב יך בא לך זה והוא מה שסיפר למעלה ותשב באיתן קשתו אומר כל זה הטוב בא אליך מגו אביך שיעזרך ומאת טדי שיברבך: ולא נכרית מהבחמה פי'ולא נברית העיר מהבהמה: ואני לא אצתי פרועה אחריך כלומר לא דחקתי עצמי ולא דאגתי מזה הדבר שאהיה רועה אחריך ויום אנוש לא התאותי כי ידעתי כי יום אנו יהיה ליליום הגבואה אבל אתה הכרחת אותי: מכחן יקחו פי'יש מכהנים שיקחו והם כחנים הדיוטים שמותרים כאלמנות וכן ת אמר התרנום שאר כהגיא יסכון: ויש מפרשי לפי מה שאמר בתחלת הפרשה והכהגים הלוים בני צדוק אשר שברו את משבת מקדשי בתעות בני ישראל מעלי דומה כי כשהיו תועים ישראל הכהגים לא היו תועים לפיכך אבר להם לכהנים שאם יקחו מבנות ישראל לא יקחו כי אם הבתולות ואפי כהן הדיוש כי הבעולות בבגות ישראל כחזקת פסולות שגבעלו לפסול להן והרי הן ככלל זוגות ואסורות להם ואם יבואו לקחת אל אלמנה לא יקחו כי אם אולמנה מהכהנים כי אותן לא תעו ובחזקת כשרות הן: ויבא בענין יותר שמן ששון מחבריך יותר מחביריך יתבורך מנשים יותר משאר נשים : טוב שם משמן טוב והדומי להם: עתה נרע לך מהם חסר למד השימוש ענינו יותר מלהם כלומר יותר גרע לך ממה שבלבנו להרע להם: ויש בענין פחות ויצא גבול בכי דן מהם ויעלו בני דן וילחמו עם לשם וילכדו אותה כלומר הגבול יצא לבני דן פחות מהם לפיכך יצאו ובלחמו עם לשם: ויש במקום בית ממחרת השבת יגיפנו הכהן כמו במחרת וכן ביום זבחכם יא יאכל וממחרת מסיגי בא כמו כסיגי: עתה מקרוב כמו בקרוב: מהיכלך על ירושלים כמו בהיכלך: מפי עו עורלים כמו בפי: ואפשר שיהיה כמותם מכל צוררי הייתי חרפה כלומר ביניהם י ויש לפרשם כמשמעם כי פי בסיני רל מסיני בגלה כבודו ובא לישרא: ופי מהיכלך על ירוטלים כי משם תבוא להם היראה כמו שאמ' בורא אדים מבקדשיך מפני הכבוד השוכן במקדש לפיכך לך יובילו מלכים שי: ופי מפי עוללים כי מעת שיתחיל התיכוק לדבר יודע עז הבורא כי הפליא האדם בנשמה השכלית ולא יודע זה הדבר עד שיתחיל ל יטלים ישעיה - לדבר: ופי'מכל עורדי מכל מה שעושי לי עורדי הייתי חרפה להם לרואי אותי ופי'וכלפני'ונאכ עדיק כמר מי הגיד מראש שאמר כלומר מתחלה מעת שעלה במחשב ונגזר דבר כרש ועד עתה מי הגיד או מי השמיע זה יהיה לעתיד: ופי' לא יהיה משם עוד עול שלא יצא משם לקבר עול ימי' ולא זקן שלא יפלא ימיו: ופּ מטרם שום אבן שימו לבככם מהעיתים שעברו טרם שום אבן עד היום הזה: ופי מאין כמוך ה'ממה שאנו רואים שאין כמוך ידענו כי גדול אתה וגדול שמך בגבורה י וכמחרת בא במם כי לא יבא על מחר ומחרת בית השימוש לעולם ותכנם עליו מם השימוש וכאשר תכא המלה הזאת עם הכנויים נכפלה ברובה. וזה עם בינוי המדפר בעד עצמו והמדברים בעדם: ועס כינוי הנמצא והנמצאת הנסתר והנסתרת יאמר למדבר ב בעדו ממני ודגש המם השניה להבלעת נון ודגש הנון להבלע נון מן השני הנכפל :וכן למדברי בעדם ממנו ולנמצא ולנמצאת נפל הדג'השני ממך ממך: ואם בהפסק הנמצ'בדג הכף שיהיה גב' זולתי החסרו ולנסתר לנסתרת כמנו מסנה וכבר בא כלא כפל המדבר בעדו שעו בני:נסע ונגלה פני ימה פני יחלוף: לעשו' עצה ולא מני: ובסגול המם דברי עונות גכרו מני: וכן כא עם הנסתר בלא כפל ובכינוי עם הא וו שמץ מנהו: המם ם גול והנון רפה בשוא: ובא הנון דגושה וכסגול והכם בחירק מאויבים מנהו: ועם כינוי הרבים בהא מם ומכוס אבד מנהם ויבא בענין חוץ אין לו ממנו בן או בת פי אין לו חוץ מפנה בן או בת ואמר המסורת עליו ששה סבורים ממנה וקוריט מכגו: ולא קם ולא זע ממנו: ועל העבים אצוה מהמטיר עליו מטר שלא ימטירו עליו: והוא בן בליעל מדבר אליו שלא יחוש לדבר אליו: והשבתיך מזוגה מהיו' זונה: וכן וימאסך ממלך מהיו מלך: ויסירה מגבירה מהיו גבירה: לכו ונכחידם מגוי מהיו גוי: גם מיום אני הוא קוד היו בלום קוד הזמן בצל חשבון עמדו מכח נסים :כתב ד יונה כמו מכלי כח :וכן כת דשי : ואאזר פי הנסים מפני כח אויביהם עומדים בצל חשבון: במנים ועוגב כלי מכלי הניגון: והגאון רבי סעדיה פי אותו כמו מינים כלומ" ואתה תמנה לך חיל: מונה מספר לכוכבים : ומניתי אתכם לחרב: בסינים רבים מכלי הגגון לפנות יפינו כן הודע והוא מקור: ור׳ יונה כתב שהוא שם: והנפעל גם זרעך ימנה ולא יספרו ולא ימגו :והשם והממלאים למבי ממסך כמו מגין כלומר למנין הכוכבים והם שבעה ככבי לכת:וים שהוא יחו ל שם בוכב כולם והדומים להם ענין מגין ומספר : וכתב ל יהודה בזה הענין המנה יהיה לכם : ול יונה השיג דמ שורח עליו לדעתו ואעפ שיהיה מנה משקל כמו שפי וכן שלשת מוגים זהב יוכסף מנים אלפים אעפכ יש בו מנין ידוע:והמנה הוא ששים שקלים

חמר תונים כרכה רנת 'תילים

מלכים ורמיה

kpine

תילים פופטו קהלת יחושע קרנשים ברבה תילים כ'

ישעיה ב'איוב ישעיה תילים חיוב תילם איוב שופטים. חקתר ישעיה שמנא דחון פמנא מלכי תילי יששיה ינימיה מילים מלכים תילי ישעיה מילים לך וך

למען תמצר ואפשר ששרש המלה הזאת נצה כפו מסה ומרובה או יחיה שדשה מצין: בשרש פיץ מצא והתענגתם מזיז כבודה: עבין המציצה ידוע וכבר כתכתי כי אפס חמץ מצא חז במדבר: ולא מצאח היונה מנוח: אם הנד תגירו אותה לי שבעת ימי המשת ומצאתם. ייאבר לא מצאתיה: במוצאכם אותו נמשך טעמו להרחיב על האלף: כי מוצאי מצא חייםי למוצאיהם: נישרים לפוצאי דעת: ומוצא אני מר ממות: אין בשורה מוצאת נחה האלף: כמוצאת שלום ב בחראות האלף בתכועתה: ופירו אין בשורה מוצאת לך מקום עתה שתכשר חיום הזה: וית לית לך בשורתא מתיהבא לך: מצא את החצים. ומצא חן ושכל טוב: מצאת חן בעיני ומצאו מרגוע לנפשכם יוהצרותי להם למען ימצאו פי למען ימצאו צרות ויאמר כל אחד אוי לי על שכרי וגו' ועוד אני עתיד לפרשו בשרש צור: את כל המיצאות אותם: פי הקורות המוצאות אותם: אם את כל דני הים יאסף להם ומצא להם ונמצא להם או יהיה פי'ויספיק להם: ופי אאזל כן כי כאשר יתאוו תאוה צאן ובקר היה להם הרבה אך לא היו יכולים: לאכול מבנו עד שיביאו לפתח אהל מעד כעבור זריקת הדם והקפר חלבי כמו שכתו איש איש מבני ישרא ועוד אם לא היו בני כיתו טהורים לא יאכלו ממנו עד שיביאוהו לפתח אהל מועד בעבור זריקת הדם כמו שכתוב אשר יאכל מזכח השלמים אשר לה'ושומאתו עליו ונכרתה :אנור משה אם צאן ובקר ישחט להם ש שיובלו לשחוט בכל מקום ומצא להם כאמת יספיק להם כי הרבה צאן ובקר להם: וכן אם את כל דגי הים י יאסף יספיק: אבר אם זה לא יהיה איך יאכלו בשר שיספיק להם: ענהו הבה היד ה'תקער אני אתן להם בשר שיספיק לוום זולתי צאן ובקר ודנים: וכן הגפעל בענין הספוק ואל ארץ גלעד ולבנון אכיאם ולא יכצא להם אעפכ לא ימלט מזה העבין: את כל התלאה אשר מצאת בדרך: ומצאוהו רעות רבות: ומצאנו עון השדים מצא את עון עבדיך: ולא כצאו להם כן: ואם לא מצאה ידו: והשם על זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת פצא יוהבירוש על דדך דרשו ה'בהפצאו: והבפעל ולא נמצא חרב וחנית: כי נכצאו כעמי: כל נמצאיך אסרו י יחדו פי הנמצאים בך: הנמצאים בשושן בשוא הצדי במשקל אתם נטמאים נחבאים במערה: אשר ימצא אפינר מהן אתו אם המצא תמצא כידו: כי לא ימצא לגו ההר הל לא יספיק והפעל הכבד וכארה איש ימציאנו: והגא אנכי ממציא את האדם איש ביד רעהו וביד מלכו: ולא המציתיך ביד דוד כא על דרך בעלי ההא בתכורתה זכריה שמוא האלף בהא כמשפט ואת העולה המציאו אליו לכתחיה כולם ענין המציאה וחוא כעני הזמנה ולפי הענין מאיני הזה בוכל לפרש אין בשורה מוצאת מזרמנת כלו לא יזדמן לך שכר בזאת הבשורה: בצד ודוד אז פמוצי ב' במצודה: וילכד דוד את מצודת ציון יוכל צביה ומצודתה: והו' כחולם ופי'כל הצוכאי' פמנא ב' ישעים עליה מצודות ללכדה: ה'פלעי ומצודתי וישב דוד במצודה: על שן סלע ומצוד': והקבוץ לבית מצודות ומבלי ההא וישב דוד במצד הוקל המם כמם למני ממסך : כי היו ראויות להדגש במשפט : והקבוץ בלשין ג king בקבות את המערות ואת המעדות ישבו במעדות ייבואוה במעדות: וכן כא בספוך מעדות סלעים משגבו : בבצדות עין גדי: וכמא וכנה עליה מצחרים גדולים: כל אלו והדומים להם הם ענין המגדלים הגבוהים ו פת א קהלת והסלעים הרמים: ומה שאמר וישמע דוד וירד אל המצוד גראה כי היה כסלע החוא בערה כי ימצאו מערות הרבה בכלעים או המקום שהיה דר בו היה גבוה מהמצודה וכן ויעלו אותם עמק עבור: וירדתי על ההרים במו שפי ואין וירד במו ויעלת כאשר חשב ר' יונה כי לא מצאגו שתי מלו' במקרא זה הפך זה: לזה בנגד זה: שיעשו שלום ביביהם פעם אחת ויעלה זה אצל זה. או ירד זה אצל זה: מית בצית;אך שכיניה ישתו ימצוי ויכץ של מן הגזה: והנפעל ונמצה דמו: ימצה אל יסוד המזבח: וכי מלא ימצו למו על מצח אחרן הכם בצרי: מצחך חיק לעמת בנות יחוץ :פי מי כוס כלא ענינס ידוע כענין המציעה: על רגליו: שם של נחשת וקראו מצחה שהיה מצחם על מצהות האכשים ידוע: ומצחת נחשת כל רודפיה השיגוה בין המערים כלופר בין כדמות המצחה שנושאות על מצחן הנערות: ואנה: ובסמוך ומצרי שאול מצאוני כמו מזכני הגדרים גדר מזה וגדר מזה שלא תוכל לכום אנה זכני ואפשר שיהיה הנפרד מהם מן המצר ויאמ'מן מצר מצרים כמו מן ענב ענבים :אלא שזה מן הדגושים - תי לי ז או יהיה מן המצר שרש אחד יצר או צרר כפו שכתכנו בשרש יצר: וכן בדברי הול אילן הסמוך למצר פ מצרים הרחיב לו ודומה כי דעתם שהכם שרש כי אמרו מצר לו מצר ראוכן מצר אחר ויתכן להיות שרש מצרים צרר וכן ומצרי שאול מצאוני בפלם ממדי:מי שם ממדיה: מקק ונמקו כל צכא השמים: וכם ישנית אנחנו נמקים ואיך נחיה: ימקו בעונם: ולשונו תמק בפיהם: והפעל בשם מקוהיה: ופי כי הכשם מחזק הבשר ומעמידו והנח מק הפך שרשם כמקיהיה ובדברי ה'ול מקק ספרי מקל שקד: מקל תפארה: ובמקל יד: אלח בצרי ובפתח בקל לבנה: ירמיה כ יחוקא ייבו מקר זהוא מה שנרקב מהם: כי במקרי עברתי ומקרו יגיד לו: ויצג את המקרות: ואפשר שיהיה ה נישל הושע ניצח ובכינוי וכקכון נפל הדגש כמר כדלי: כטפה הנוזלת מן הדלי ויתכן שרש המלה הזאת מכעלי הנון והבם נוספתי מר לך תפרורים שהוא ענין הגבהות: ולוה הענין דכי kיים ירמים המלה הזאת פרד מענין ניתפרפר אליו: שיפי בק-את הטפה הנופלת מן הדלי אל הבור כשמעלים הדלי מן הבור כר לפי שנופלת מנכוה:

ירמיה כי שופשים נישב נישוח משלי משני ב' קה לת פתוא שיר

שמוא משלי משח ירמ בפגי

יתרו ניוד מוכים מקן שופטי בהר תילום ושיני שמנא ורמיה יששיה

משבעים יהושצ הינב

תולים שמנא חייב תולים

פושנים שחוא וחוקא ישעי

ת לי שופטי ניקדא ב'תילי

יחוץ בחוקותי וכרוה כ

המסיו בשרק בוו כמו נטיו רגלי וכבר כתכנו דקדוקו בחלק הדקדוק בשרשו מסך בקרכה רוח עועים ענין תערובת ובלבול: וכן בענין המזג שהוא תערובת המים עם היין מסכה יינה: ושתו ביין מסכתי: והשם מלא מסך בשש נקודות: ומשקל אחר לחקור ממסך: למני ממסך: וכתב רבי יובה בזה השרש באחד מהפנים כל אבן יקרה משוכתך כלו מתערבת עמך : והנכון כי הוא משרש שוך מ מענין הסר מסכתו: ואעפ׳ שזה בסמך וזה בשין אחד הם כלו גדרתך היא מאבנים יקרותי למסור מעל בה': והנפעל וימסרו מאלפי ישראל: ענינם ענין הנתינה בכל לב והתשומה ברשות אחד הן בדבר מדברים הן בגוף האדם עצמו י ורול הרגילו בזה הענין נתינת האדם עצמו בכל לב במקום סבנה במוסר עצמו למיתה ראשונים שהיו מוסרים עצמן על קדושת ה' וזולתם הרבה יוכן אמרו במשנה משה קבל תורה מסיני ומסרה ליהושע: ותרנום ויתנהו ה'אלדינו ומסריה ותרנום אשר מגן עריך ב ולא מעדו קרסולי: לא תמעד אשוריו בה'בטחתי לא אמעד: והפעל בידך דכסר שנאך: " המעד: וים' מזה והעמדת להם כל מתנים על דרך ההפוך: והתאר לנקכה משלא כזכר פועלו רגל מועדת: והשם בכון למועדי רגל כלם ענין השמטה ותרגום ולא מעדו קרסולי ולא מעי מעי אוחילה על כן מעי למואב ככנור יהמו: מפעי הדגה: רצאצאי מהם מעי בפלם כלי פרי שבי:אבל כמעותיו הוא משרש אחר: האחד מ מעיך כמעותיו יהאחד ממבו בעה ופי וצאצאי מעיך כצאצאי מעי הים והם הדגים: ואכר כן על דרך וידגו לרוב בקרב הארץ: ומ ומעים ידוע כדברי לול בא זאב ונטל את כני מעים והוא כלל האברים הפנימים דריאה והלב והכבד והד והדקים ונהגו קריאחם מעים בלשון שנים מפני הדקים שהן בפולין ומסובבין וכן הריאה היא שתי ערוגו' ומה שאמר המו מעי לו: המון מעיך ורחמיך הוא אומר על הלב שהוא בעל המחשכה ולא תכון ההמיה - וז וזולתה וכן רבים: ותורתך בתוך בעי כאלו אכר בתוך לבי כי הלב הוא כלל המעים ואכר המו מעי כלשון רבים לפי שהלב עקר המעי תלה המעים בו: כי הוא עקר חיי הגוף אף כי האכרי הפנימים הסמוכים אליו: אבל מעי חמרמרו יתכן על חלב כמו שאמר נהפך לבי כקרבי יויתכן על הדקין ועל שאר המעים כאילו ב נעברו ונשחתו: ומה שאמר עשת שן אומ'על הבשן: ולפי שהמעים מבפנים לבשן קרא לבשן מעים: וכן ת תרגום בבטנה במעהא: וים כמעותיו על אבני החול לפי שבהם אבנים קשנות דמות המעות הנזכר בד בדברי דול מעות קונות וזולת זה מה שזברו הרבה בזכר המטבע וכן תר"יו בפרודוהי והם אכני החול שהם הון מהבל ימעש אל ימעטו לפניך: והרביתים ולא ימעטוו והשם מעט ימי וחדל: כמעט שכב: כמעט נטיו רגלי: המעט מכם: אכל למקדש מעט מים בכלי: הלא מעט הוא תואר כי למקדש קמוץ ואינגו סמוך ומעט תיאר לו: וכן הקיבוץ יהיו ימיו מעטים: על כן יהיו דבריך מעטים: זמא' השם ולפי מעט השנים או הוא מקור והפעל הכבד והמעטתי לבלתי רדות בגוים יוהמעיט' אתכם:תמעיט מקבתו פן תמעיטני ודמרבה והממעיט: וככד אחר ובטרו הטוחנות כי מעטו: והוא יוצא במשפטרופי בי מעטו הטחינה כלומר שלא יוכלו השנים לשחוק ולכסום המאכל כי אם מעטי <u>ומטוך וכתות: ושלא נזכר פועלו שמה מועכו שדיהן עניינם ענין העשוי כענין , הסחיטה ופי'</u> מער מער בחרם:מער מעוך שביציו מעוכין ביד: וחניתו מעוכה בארץ פירושו תקועה: האחרון שהוא פתוח כולו ומלעיל הוא שם. וגם הראשון הוא כלעיל םפני סמיכותו לשם שהוא מלעיל: אבל הראשון הוא חציו קמוץ שהוא פעל עבר: ור'יהודה כתב כי הראשון מלרע ולא מצאגוהו אב אבחנו כן בספרים המדוייקים: ומעלה מעל בה': כי תמעול מעל בה' במשפט לא ימעל פיו : כי הפריע ב ביהודה ומעול מעל בה': ומעול הוא מקור - ואפשר שהוא פעל עבר בשקל ולא יכול יוסף באשר כתב רבי יובה עניינם הבחש והשקר: חשן ואפוד ומעיל: ומעיל קטן תעשה לו אמוי כי כן תלבשנה בנות המלך הב הכתולות מעילים הוא לבוש בככד: אבל מעילים הנז'הנה אינו בתכונת המעיל הכתוב בתורה כי זה ה'ה למען אשר יביאו בתכונת הכתונת כמו שאכר ועליה כתונת פסים וית מעילים כרדוטין: עניינם בעבור: ופי כי בני יטראל: למען אנסנו: למעני ולמען דוד עבדי: לא למענכם אני עושה: שמך הסריחה למען תוורא: לפי שידעו כני אדם כי בידך כח העונש וידעו כי עמך הסריחה הנה אם חפאו ישובו אליך ויראו ממך שלא יוסיפו לחטוא כדי שלא תענישם ואם ישובו תכלח להם:וכבר בתבתי פירוש הפסוק בשרש ירא פי אחר: והלמד בלמען כמו בית בעבור ולא יתכן לומר אותם מכלי הלמד ומבלי הבית ויתכן לוכר כי שרש לפען ענה כי פי כפו ענין שהוא הסבה והערה: במערה אנר כשדה המכפלה: אל מערת עדלם: את המערות ואת המצרות: חפירות תחת הארץ: והביא ר'יונה בטרט זה כמער איש ולויות סכיב: ממערה גכע והנגי עתיד לפרשם בשרש ערה בעה תהיה ההא לנקבה: כצות תאכלו ידוע ור' יונה הביאו בזה השרש ככשפטו כאלו הכלות

יפיניה מבלי משלי תילים משלי ישעיה יחזקאל

יהושע מטות

מנים הלים ב לרינים יחוקלו מסני חיוב תינים ירמיה ב'יונה ישעיה

ירמיה יפעיה נילוט יים

איכה

משלי מזרא ירמיה מלכים אינב תנלדו תילי קרח יחזק שינב תנלדו תילי קרח יחזק תילים קהלת בהר יחזקא בחוקותי בהר ירמיה בשלח קהלת

אמנר יחוקא שמנהל יהנשצ

ניקרא ב'משני רברי הימי תנה שמנהל שמנהל אחרי אחרי בשלח'יצעיה יחזקל תולש

ניחי מוחל ב: מלכים שופטים ניקרא בא

משתבה מאד ומתחלף יומודה לא יעלה על ראשו: הוא התער: וימרחו על השחין ויחי עבין מרח חביש וחתול: וכן פרוח אשך שנפרחו אשביו ונפעכו: כרט ואמרטה משער ראשי ואכה מהם אנשים ואמרשם: ולחיי למורשים: וכל כתף מרושה והנפעל בי יברט ראשו: והתאר בבה שלא כזכר פועלו מהדגוש אל גוי ממושך ומורש: על משקל והסנה איננו אוכל: עניינם גפילת השער אן עור הבשר או עקירתו: ובעניין המריקה והעברת החלודה : חרב הוחדה וגם מורשה וושבח מרושה יותן אדתה למרטה והפעל מן הכבד נחשת ממורש: ושלא נזכר פעלו ממנו למען היה לה ברק מורטה: מורטה: והטית בחם דנושה לתפארת וחבל נמרץ: מה נמרצו אמרי יושר: קללה נמרצת: עביין חוזק ותוקף ַ זהפעל הככד מה ימריצך כי תענה: עניינם מרקו הרמחים: בחשת מרוק: ושלא גזבר פעלו מהדגוש: וברק וששף במים: והשם תמרוק ברע עניין המריקה ובדברי ר'זל מריקה בחמין ושטיפה בצוגן ידוע: ופי ומרק ושטף במים שימריקוהו וישטפוהו היטב וקצתם אמרו מריקה ושטיפח בצובן והגעלה בחמין: ומזה נקרא לקישוט הגשים תמרוק לפי שהוא ממרק זוהמת הכשר ומנקהו: ונתון תמרוקיהן: ובתמרוקי הנשים וכן נקרא למים שנתכשל בהם הכשר מרק לפי שיש בו מריקת הכשר. ואת המדק שפוך: ומרק פיגולים כליהם אולי ימושני אבי והוקל גשה נא ואמושך בני: כי היה ראוי להדגש: והפעל הכבד כי מששת את כל כלי: עביין המשוש כי מן המים משיתיהו: וים מזה ויזכור ימי עולם משה משה ידוע:ויש לפרש מזה וימש חשך: ועמו: והפעל הכבד ימשני ממים רכים: עניינם עניין ה טבו: או הוא כמשמעו ועניינו משה משח המשיכה וההרצאה: ואכסך משי: פי בגדי משי והוא ידוע: יען משח ה אותי: דברי הנכיא בנגד המשיח שהמשיח יאמר כן יען משח ה'אותי ונו' :אשר משחת שם: ומשחת את הזאל משחים בשמן למשוח עליהם מלך: למשחך למלך השין בקמץ רחב והחית בקמץ חשף : למשחה בהם: לך בתתים למשחה: כלו בעבור שאתה משוח וכהן נתתים לך ולבניך: ואת אהרן ואת בניו תמשח: קום משחהו והתאר הבהן המשיח: בלי משיח: כלומר כך גפל כאלו לא היה משוח בשמן למלוכה: למשיחו לכורש: אל תגעו במשיחי: אבר זה על האכות שהם גדולים וגסיכים כמו המלאכים שהם משוחים בשמן: ותאר אחר ומשוח בששר בחולם בפלם קרוב רחוק: ומא' כרוב ממשח הסוכך: קומו השרים משחו מגן פי' שימשחו ע עליהם מלך כי כבר מת בלשאצר והפלך הוא המגן: ויש מפרשים מגן כמש ופי שימשחו המגן ויצחצחו א אותו כדי להחליק אותו שלא יעבור בו כלי זין: וכך מפרשים בעניין הזה כלי משיח בשמן כמו שאמר כי והשם שמן המשחה שמן משחת קרש: תו לפ' שם נגעל מגן גכורים ואוכר שהיה המגן כאלו לא נמשח כשמן: והנפעל כי הוא נמשח דוד למלך: ביום המשח אותו כולם ענין משיחה בשמן או בזולתו וידוע הוא וולפי שבנוי המלוכה והגדולה על ידי משיחה נאמר למנוי אעפ שאינו על ידי משיחה בל שון משיחה: ומשחת את חזאל: תמשח לנכיא תחתיך: וכן יען משח ה'אותי הם דברי הנביא על עצמו: ואיש כשך בקשת לתומו: אשר לא משכה בעול: על כן משכתיך חסד פי'משכתי אליך חסד: חסדך ליודעיך על דרך ויט אליו חסד תמשך לויתן בחכה. משכו אותה ואת כל המוניה: המסתקרא בקמץ חטף כמשפט הציווי כי ציווי היחיד משוך בחולם וכן קבלנו קרואתה בקמץ חטף : וכן מצאתי בספר מדוי במסורת עליו לית חשף יובא בחירק לגזרת פעל משבו וקחו לכם צאן והמם מעמדת בגעיא: כמשכו ברשתו במשך בקרן היובל: וימשך האורב פי'משך כשופר או משך העם אשר אתו אל העיר: לך ומשכת בהר תכור פי'וכשכת העם אליך בהר תכור: ואמר כלשון משיכה כי פי'תוציאם כעל כרחם ותפתם ברברי' עד שתביאם למלחמה כי היו מתיראים מפני חיל סיסרא וכן פי ומשכתי אליך אל נחל קישון את סיסרא שר צבא יבין את רכבו ואת המונו כי אמרו כי אצטנניניו ראו מפלתו ומנעוהו לצאת לכלחכה והקבה חזק לבו ומשכו אל נחל קישון: מושכים בשבט סופר פי'כי הסובר מוסך העט על הספר בכתבו: למשך ביי'את בשרי לנהגו ולמשכו ביין: והנפעל לא תמשך עוד: וימיה לא ימשכו והשם נושא משך הזרע בשש נקודות: ומשך חככה מפנינים: אבל כי גרתי משך הוא שם אומה ואמר יוסף כן גוריון כי הם אנשי טושקנה: והחכם ר'משה אבן עזרא פי'מזה סוסים מיוזנים משכים היו מיוחסים אל משך כי משם יבאו הסוסים האבירי' : ופי' ומשך חכמה יקר החבמה כי הדבר היקר ימשך שמו למרחוק וכן משך הזרע כי הזרע יקר לזורעו ואף כי בארץ הנגב: ולשעם זה יאמר על, נושא הזרע זורע במושך הזרע: והפעל הכב מן הדגוש תוחלת פמושכה: אל גוי במשך ומורט: משל יוא במשלו אשר משל: וישב ומשל על כסאנ: ומשלת בנוים רבי׳ ומשלו מים עד ים: מושל בנבורתו מושל עמי ויפתחהוי מושליו יהילילו בשול בנו גם אתהי ובבר פירשגוהו בשרש ילל: והכבד המשל ופחד עמו והשם ומשל מכשל רב המם בחירק: ובתוספת הא

או תיו המכשלה הראשונה: לבכשלת היום: לממשלת הלילה וממשלתך ככל דור ודור: ופמשלת אתן בידו

והקבוץ לפמשלות בלילה הפם בכלם בסנול :ישראל ממשלותיו: הכם בפתח: ועא הנה

מוביום ישעיח חמור עזרה ישעיה יחוקא תוריע ישעיה 's kpin יחוקא מיכים יזוקא יחוקא ב'חיוב מלבים חיוב ירמיה רה על משלי

אמתר ב שופטים ישעיה תולדות תנלרות וובא כא שמות ישוניה תילים

יחוקא ישיניה ניבא מלבים תציה שיפטים שמנא תציה קרת תמור שתוא נ קרח שאנג ישעים תילים ורמיה יחוקש ישעים

frokono מלכים ב יז ציה מלכים שנטרים וימות תולם אינביחוקא

> בל בינים יהנש בשות ויש ב

> > שנשעי

י ב

שופטים קהות יחוקא יש ביה תילים איוב תילים ירמוק

עמנם משלי ישעיה וכיא ישעיה רהח פרצאי ובריה שלי ב ישעיה מיכה בראשיה ב'תיניישעי מילים ב'

בן ייבור בר דפי שנופרת מנכוה: כור נפשיכי מרים הם: צעקה גדולה ומרהי מרח כלענה: ה אלדיך:אך כי מרה גפש כל העם פעל עבר כי הוא מלעיל כשני פשטין: ויתכן גכ'כי מר לי פעל עבר לפי שהוא פתח או יהיה שם זולתי תאר ואעפ' שבתארי פעלי הכפל מצאנו פתחים מעטים הם: ובן על מר נפשי שם כלומר על שווצלת ממר נפשי: וכתי דאוכף על חיי ושזיב מכרר נפשי: וכן הנה לשלום מר לי מר: והש" עם הא הנקבה מרה: ובסמוך לב יודע מרת גפשו וחריש דגושה. והניא ר' יהודה עם זה מרת רוח והיה ראוי להדגש ולהחשיף הכם והנכון שהוא משרש מרה והשם בתשלום מרור: והקבוץ על מצות וברורים: השביעפי בטרורים ובקכוץ הנקבות כי תכתוב עלי מרורות :אשבלות מרורות י ומשקל א' בשברון מתנים ובמרירות. ומא בכי תמרורים: והתאר וקטב מרירי: במרירי יום פי כמו אותם שהם מרירי יום וקשי מזל יהיו מבשים אותו היום בקללתם ויש מפר'בי הכף נוספת כמו כחצות הלילה: כמשיגי נכול: וענין וקטב מרירי חזק החום הרוכה לכם המות: ומא ומכר ליולדתו בפלס מכס: ומא כי ישכעני מכרורים והגפע יכר שבר לשותיו: בפרס ותקל גבירתה בעיביה: והפעל הכבד אמרר בכבי פי אמרר נפשי או השומעי : וימררנ את חייהם וכבד אחר כי המר שדי לי: והמר עליו כהבר על הככור: ועא בזה הפע'ב תכר בו: ולפי שנקשר עם בית הוא כענין המדר: והנפעל בעא וריחו לא נמר בענין לא נתחלף: וכתב אאזל מזה אדדה כל שנותי על מר נפשי כלו אשתעשע כל ימי על שהחליף לי שהוסיף לי בשנותי ואמ ה' עליהם יחיו כלו' עתה ידעתר בי על השנים הקצובות לבני אדם ברצונך תוסיף על ימיום כמו שהוספת לי וכבר כתבנו כו תי בשרש ח חיה יועא שימי לך תמרורים הם הציונים הגבוהים: וכן הכעים אפרים תמרורים בלומר בתמרורים שעשה ה הכעים חשם ית' וההתפעל בהכפל המם בענין הוה ויתכרמר אליו כלו' גבה והתעלה בכגדו: ויתכן הכעים אפרים תמרורים מהענין הראשון ופי הכעים אפרים כעם תמרורים: והנכון להיות כמר מדלי מזה השרש נ ייהיה מזה הענין ענין הגבחה ונקרא נטף הדלי כן לפי שנובל מגבוה כמו שכתכנו: ישפוך לארץ מרתי ברורת פתנים בקרבו: וברק מטרורתו יהלוך הוא כים המרה: ויש מפרש כמו הם אשכלות מרורות: הפעל הכבד וים רוהו ורובו כלופר שהורו חציהם עד המרה: מרא שור ובריא: יוחלב פריאים ופריאי בשן: ושלם מדיאכם מין ממיני הבקר הגדולים: ויא' כי המפוטמים שבכהמות יקראו מריאים ודוכה לו בדברי לזל אין ממרין את העגלים אבל מלעיטין אותם. ואמרו אי זהו המראה ואי זהו הלעטה ת המראה למקים שאינה יכולה להחזיר פי שמיריד המאכל בכלעו של ענל במקום שאינו יכול להחזירו בתו' בלעז אלא חשוב הוא כבלוע זהו המרא השאסור לעשות בשבת: בעת במרום תמריא פי תגביה: ברב הנה שכתיך למורג חרוץ חדשי קרשים נקובי ובהם יתדות שלעץ או של ברזל שדשין בהן התבוא ופי למורג חרוץ למורג וחרוץ: והחרוץ הוא המורג ששניהם עשויים לדוש בהם התכואה כי כן מצאנו כ במקום אחר כי לא בחרוץ יודש קצח ותרגום ארי לא במוריגי פרולא: אלא שיתכן שיה ה הפר'בעט בינידם שיהיה האחד גדול מחבירואו משונה בעשייתו: והקכוץ גדגש והמורגים וכלי הבקר לעצי והמרגים לעצי ינם במלך גבוכד נאצר מרד: ושלש עשרה שנה מרדו פי ובשלש עשרה שנה בה אל תמרדו ואתנו אל תמרודו: המה היו במורדי אור יכלו שהם מורדים באור ואינם מכידים אותו: ויתכן ל**מ** במירדי אור המם נוספת ושרשו ירד: ופי' המה היו בירידת האור כלו לערב ילכן ובחשך לחתר בקירות ה הבתים: והשם אם בברד אם במעל בשש נקודות: ומא בן נעות המרדות: ועא ברודים תביא בית: והשם ימי ענייה ומרודיה כמו בימי עיגיי :זכור עניי ומרודי ענינם ענין דרות ושפלו ועוד נכתב בשר רודי מרה אשר מרה את פיה'. כי מרו כך: כי אותי מרתה: ולא מרו את דברו פי האותות אשר שם בם כאשר צוה כן היו וכן כאו העפרדעים והערוכ: או פי'ולא מרו את דברו משה ואהרן אשר שלח על המכות: כי מרו בריתי: סורר ומורח: שמעו נא המורים: ותהיין מורת רוח כל אחת ואחת היתה בורה רוחם: או יהיה שם בפלם ולדבר על ה'תועה: והשם במא'כי בית מרי המה גם היום מרי שיחי: כי אבכי ידעתי את מריך ב בסגול המם: לשוב לעבודתם במרים:בהרק המם:והתאר במשקל הש'ואמרת אל כרי בית ישראל:וכן אל תהי ברי בבית הברי: הראשון תאר בשקל פתי והשני שם: או יהיה גם הראשון שם ויהיה חסר: והנכון בו אל תחי איש כרי וכן ואני תפלה ואני איש תפלה וכן אך כרי י בקש רע תאר או'שם חסר איש: והפע'הכבד כי המרו את רוחו ופי כי המרו משה ואהרן את דבר השם ורוחו כמו דברו ויבטא השם בשפתיו שלא יכנסו לארץ: וימרו בי: ממרים הייתם: כמה ימרוחו במדבר ותמראת משפשי לרשע': למרות עיני בכודו משפשו להטרות זכן למרות עליון בצייה:ובהמרותם תלן עיני דגש המם לתפארת: ופי ובתמורת התתילים תלן ע עיני כלו באמת ההתולים אינם עמדי אכל בתמורתם תלן עיני ואני שומר תמיד האמת שהוא תמורת ההתולי׳ :וכבר פירשתי בו פי׳ אחר בטרט התל ובשרט לון כולם ענין שנות וחלוף הדבר והמצוה: נמן הענין הזה תי' על הארץ פרתים: על ארעא דעמא כרבן: ומן הענין הוה את עני יש יאל פורה פאד כלופר פ

שמנל בשלח תילדות משלי רת שמנל רנתירמים שמנל ישינים ישינים משלי שמנל מלי שמנל ליב לינב ה זיינו יחזק לצרמים החזינו היוכו

משלר אונט ישעיה ישעיה שמנת ייה מגפעים ירמיה ירמיה

יראיה הושע דכיא ישעיה הינכ הינכ ב'האזינו ליוכ ב'האזינו ניאי מוכים ישעית יחזקא עמופ

אייב ישעיק

ישעיה לא טשא יהלך לך שלח יהשע היונ

יהנשע שמנש ישעיה היכה חיכה הל ש תילי ירעיה מילים

לים מול הלים למול היום לים יחז קב חיום כילין אורה יחז קב חיום נילים אורה יח קא משלים משלים משלים משלים מילים משלים חיום מילים חיום

ירמיה מלבים

לרמי יחותא מישע משלי ב לרינים חינה תיונים קרח ישעיה נילך כשלח שלח שמנא רט עני ישעיה עורה יחוקא יהזקש איוב במנה חיכם תילים

, מבטנו יבכוש מבטם בפתח חנים

איוב תרומה ברכיז שמות

תילים מלהכי

שמוא יפעיה たつり

ירמית ירמים זרוקא ה יחוקא ירמיה יהוקא זכרי ה יחוק ל מוכים ירת 'יחוקא ב' שמוא שמוש ב' יפעי ב׳ בלק משא שמוא לך נירא תילי הבקוק שמות תילים ישעיה ב' זכ יח ישעיה ים ניה יחר שיניה ב' ישעיה ירמיה ישע ה

יפעיה

יפעיה' שמוא חיוב מפלי

37% ירמי הושע ירמית החזיכנ כטים

צו יםשם ניקרה

ייבאפו את כשי רעיהם: וחשם לבלה נאופים ובהכפל למד הפעל וואפופיח מבין שדיה ידוע ותוכחת נאץ לבי נאצו כל תוכחתי: ועצת טליון נאצר וינאץ בזעם אפר: והפעל הככד נאץ ה': לאצו האנשים הארוה יואת אמרת קדוש ישראר ביאצר: ונאצובי והפר את כריתי: עד אנוז ינאצוני · בבאצי לא יראוה :אפס כי גאץ נאצת :ונאץ הוא מקיר :וההתפע עם הפעול מזה הבנין ותמיד כל היום שמי מנואץ:משפשו מתבואץ:או הוא מורכב עם שלא נזכר פעלו כאשר כתכתי בחלק הדקדוק בכניינו בשער הפעלים: והשם יום צרה ותכחה ונאצה: ומא ויעשו נאצות גדולות: בסגול הנון: שמעתי את כל נאצותיך בקמץ הגון: והאלף ענין כלם ענין מיאום: ואשר הם מהפעל הכבד הם קרובים לענין הכעכה וכלם קרובים ונאק נאקות חלל: מעיר מתים ינאקו: ויטמע אלדים את נאקתם: ענינם ענין צעקה: באר מקדשו: בחרק: נארת ברית עבדך בערי: ענין הרחקה והשלכה כן הלב ג פרשם ענין השחתה וכת'עמהם נאור אתה: בשקל יכול: ותנפעל מזה אתם נארים: לולא הגיף היה דגוש אא הפעל כמו גנשים וכבר כתכנוהו בשרש ארר: ואיש גבוב וֹלבב ובוב ו'חות: כבר בישראל: יהיה גכיאך כמו שאמר הוא י ורא קם גביא עוד כתכתים כשרש ביב: שהנכיא מדבר לעם כשליחות האל כן ידבר הוא בשליחותך כה שתאמר יהיה לך לפה כמו לו כמה שאבר ואתה תהיה לו לאלדים: וירא את להקת הנביאים: ואקרב אל הנביאה הנביא קראה נביאה: וגם לצועדיה הגביאה: כתב ר'יוגה כי הוא כמו הנביא כי אין נועדיה אשה: וכתב וכבר אבר בי הוא שמעית כן דליה וכראו נועדיה בעבור אפרו לו נועד אל בית האלדים: לעשות הנקבה זכר והזכר נקבה: וכבר בתכנו מקצת מן הדומים 1 וכן בחלק הדקדוק כתכנו דעתינו כום שם: ונועדיה היתה אשה גביאת שקר שכרוה סגבלש וטוביה והפחיד גחמיה וכן שכר נביאי שקר אחרים ל להפחידו כמו שאפר וליתר הגביאים אשר מיראים אותי: והנפעל ממגו יקם ה'את דברך אשר נכאת: ונכתב ביוד מדוע נכאית כשם ה': ונכאתי כאשר צויתי על יד אסף הניבא ולעיתים רחוקות הוא ניבא : כן אדם הנכא אל נביאי ישראל הנבאים בקמץ: ושאר גבאים הנבאים כשוא: אשר שלחו ה'להנכא: הנכא כן אדם ו והמקור בתוספת תיו איש מחזיונו בהנבאותו: ובא הענין הזה בלשון נפעד לפי שעניינו קיבול הנבואה מ בהאל ולדבר בה אל השלוח אליו יחיד או רבים: יההתפעל והמהמתנכאים : ויתנבאו עדלעלות המנהה: הנכאו בבעל משפטו התנכאו: וכן והנכאתי כאשר צוויתי משפטו התנכאתי: המתנכאות מלכהן: ויתנכא בתוך הבית: תרגום ואישתטי בגו ביתא: ובאה מלת והתבכית עמם על דרך בעלי ההא: וכן ויכל מהתנכאו לא יוכלו לנכוח: צעקת הכלבים תקרא נכיחה: בבט ונכט לארץ: הנון שרש והוא פעל עבר מהדגוש: ויא שהוא נפעל: וכבד אחר לא הביט און ביעקב:והביטו אחרי משה: והבטת צר מעון: הכט נא השכיכה: אל תביט אחריך המביט לארץ ותרעד: והביט אל עמל לא תוכל:

מהביט אל האלדים: ומקור אחר כצרי הבט ימין וראה: והשם הבה כה בכליציץ פעל עבר בפלס יכש ועקרון כי הוביש מכטה: המם כסנול ענינם ענין ההשגהה: : חציר: אבל נבל ארץ: גבל תכול: כגבל עלה כגפן יוציין גובל עבי תפארתו והיתה ציצת נוכל <u>: ובנבלת מתאנה יוהתאר וחטד'ה נבל: כאר'ה נוכרת טליה פי' נקראת האלה נובלת לפי שטליה נובלים ופי'</u> נובלת מצד עליה: ועל זה הדרך מגלחי זקן שזקבם מגולח וקרועי בנדים שבגדיהם קרועים: וכן חגור כי י מלחמה שמותגיהם חגורים בכלי מלחמה וכן וחלקה אשר לא תכשיר עליה תיבש שייבש עשבה וכן העיר היוצאת אלף כי אנשי העיר הם היוצאים וכן ותבא העיר במצור ואם לא תשלים עכך ועשתה עכך מרחבה והדומים להם: והכבד ונבל כעלה כלנו: בא הקמץ תכורת הדגש כמו שבא גכ'ויזד יעקב נזיד משפטם ויזד ונבל בדגש עין הפעל ועיכר ויגזד וינבל:או יהיה מבנין נפעל ועקרו וננבל: ובהעדר גון השרש הושלה תנועתה על גון הגוספ׳ כמשפט כלם ענין גפילה: ומזה נקרא לאדם הפחות והגופל גבל כי גבל נכלה ידברי באחד הנכלים: כדבר אחת הגבלות: ענין הכל נפילה וירידה: ונאמר מן הענין הזה אם נכרת בהתגשאי ופי הפסוק אם נפלת מגדולתך היה בהתכבד והתנשא שלא תשאל את הנברים ומאגשים שאינם ראויים ל לשאלתך כלו הוכך גפשך אעפ שבפלת ככו שהיית יכך כודם לכן יוחדל בשאול אגשי שאיג ראוים ומעשו" דברים המגונים לך: וזהו שאמד ואם זמות יד לבה כלו אפי אם חשבת לשאול שים יד לפהשלא לשא ושלא לעשות דבר שאינו ראוי לך לעשות:ומזה עוד לכלתי עשות עבכם נכלה כלובר דבר כעור וכגונה:וכן בנבלת שקוציהם כעור גילוליהם ומא אגלה את נכלותה: ונבלותיך אגלה והכבד אל תגכל כטא כבודך כ כלו אל תפחיתהו ואל תורידהו: וינכל עוד ישועתו הורידהו בגדולתו לפי בחטבתו ולפי מעשיו: והשלכתי עליד שכועים וגבלתיד: כלו' אשיכך כעורה ופגונה: או פי'בנבלא המושלכת: - ומוה נכרא הגויה הכתח

הבופלת נבלה: חלב נבלח: נבלתי יקומון יפי עם נבלתי יקומון כתיך ומא או בנבלת חיה שפאה: לא יג

חבה כל המושל עליך ימשול על כן יאמרו המושלים: מושלי העם הזה: וית מהענין הראשון שלטוגי עמא: והציגני למשל עמים והשם להבין משל משל הקדמוגי: והוא סמוך ופי משל מושל הקדמוני: או הוא מא' ואינו ספוך והקדמוני תאר לו: וישא כשלו: למשל ולשנינה: והככד הלא ממשל משלים הוא: וענין המשל הוא דמות דבר אל דבר: ויש בו גב'דברים סתומים: וכן בענין הזה זכרוניכם משלי אפר: והנפעל נמשל כ כבהכות נדמו: ונמשלתי עם יורדי בור: והחתפעל ואתמשל כעפר ואפר: והכבד ותמשילוני ונדמה והתא מזה לכמשלי לבית אביהם לל דומי להם בגבורה כי גבורי חיל הבה: ובא בחרק המם כמו עתליה המרשעת ממשק חרול: פי לפי מקומו מוצא החרולים כלו שיצמחו שם מפני ת : הערים המכדרותי שוקקי ישתקשקון דול שיהיה הפקום מוא חרלים והעובר שם ישמע קול ההרבן: וים פלשון חרולים נושקין זה על זה בנשוב בהם הרוח זיהיח שרשו שקק: ור'יונה הביא בזה השר'ובן משק ביתי והנני עתיד לכתבו בשרש שקק: ואאזל כתב משק ביתי וממשק חרול בזה השרש בעא': ופרשם ענין עזיבה ופי' בן משק ביתי בן שאעזב כל אשר לי בידו והוא דמשק אליעזר וכן מבשק חרול שיהיה המקום נשפט ונעזב מלא חרולים ובא על דרך והארץ תעזב כהם: וכתי במשק חרול משמט מלוחין: ובדמשק ערש פירשתיו ב במתג ורסן עדיו לבלום:מתג להמור כשש נקודות: ומתגי באות הדולת כן ארבע אותיות: כשפתיך שלשתם ענין אחד יומתג לחמור הוא דרבן הברזל התחוב בקצה העץ שדוקרין כו ה החמור'למהרו כמתג ורסן: ומתגי בשפתים חוא הברזל הארוך שמשימין בפי הבהמה להנהיגה היא שקורין לו בלעז פראן והוא במו הרסן אלא שאינו עשוי בתכונתו:ויקח דוד את מתג האמה מיד פלשתים: תי' ית תיקוף אמתא ובדברי הימים במקוםו ויקח דוד את גד ובנותיה מיד פלשתים יאולי מתג הָאמה היא כלל ל מתים יחרישו:מבתים ידך ה ימתי מספר: ויהי מתיו מספר וכבודו מתי דגת ובנותיה: בבודו יהיו רעבים ובבר כתבנו אותו בשרש מות על דעם המתרגם: מתיך ב רעב:בלומר עם בחרב יגלו יוהשם מעיר בתים: אין מתום בכשרי: מכף רגל ועד ראש אין בו מתום: והמם נוספ כמם שלשום לענין המולח הזאת אנשים: ופי אין מתום בבשרי לא נשאר בי צורת אנוש: ועוד נכתבנו בשרש תמם: וכן מעיר מתים מעיר שיש בה אנטים הרבה כלובר עיר נושבת : וכלת מתים לא מצאנו היחיד מפנה ומשקלה פנים זנים לא נפצא להם יחיד: אבל סאים שהוא במשקלם יש לו יחיד סאה: ויכתחם כאהל לשבת: עניין המשיכה ורפרישה וכן בדברי רזל מקום שנמתח עמו: ומזה ויכצא הגביע באמתחת בנימן: והאלף נוספת והתיו לנקבה והיא לכטיכות נהפכה כי מבלי הסמיכות אמתחה כפלס א אזכרה: והנכון כי אכתחת אחד בספוך ובמוכרת וחיבורו לכינויים יוכיה אמתחתו אכתחתי: ואלו היה כין אמתחת היה התיו רפה והוא השק ונק'כן לפי שהוא נכתח תמיד בכל עת שממלאין אותו כי כאשר הוא רק מאוסף וכקופל יחד: ובעת שכםלאין אותו מותחין אותו: והקבו מלא את אפתחו האנשי בפי אמתחותינו בתי תנחמני: עד מתי עשנת: לבתי אעתיר לך: ידוע: מתן הסופר במתביו: פי שהיה ממתנים ועד ירכים: מתניכם חגורים: חנרה בעז מתניה: מצומדת על מתניו: וקסת תלוי באזור בתגיו: חם החלצים מקום שחוגרין עליוי מתקו לו רגבי נחל·מתקו רכה פי' לם תבתיק בפיו רעה: והוא על דרך : טהקלו הרמה:או מתק מכנו פי הרמה:והפועל הככד ההשאלה והוא פעל עומד: וכן אשר יהדו נמתיק סוד: והוא פועל יוצא: והשם במתק שפתיה תדיחנו: בשש נקודות יומא החדלתי את מתקי: המם בקמץ הפף: ובתוספת מם חבו ממתקים יוהתאר מה מתוק כדבש: ותהי בפי כדבש למתוק פי בדבש שהוא לאדם לכתוק כן היתה מתוקה כביי והתאר בשרק מתוקה שבת ה העובד יומתוקים מדבש: ועל דרך ההשאלה ומתוק האור: ואשר הוא בן ארבע אותיות: מהמה השתי ולא התכהכהתי לוו א התפהכהנו: ראו אני כתכהכה: התכהכהו ותכהו: ולא יכלו להתבהבה: ואהוד נפלט עד התבהבהם אם יתבהבה חכה לו: ענין כלם ענין עכוב: ופי התבהמהו ותבהו התכהבהו בבחשבה : ז והבהו ויהיה בעיניכם פו'א: נשלבה אות הנם שכח לאל המחלל אמן ואמן: דבר נא באזני העם: עניינו עתה וכן כלם: ויש מפ אל נא תהי כמת עניין תחינהובקשה: ובתוספת ארף אנא שא נא פשע אחיך: אנאן הושיע נא: ויתכן האלף שרש וכבר כתננוהו בשרש אן :אל תאכלו במנו נא פי שאינו מבושל כל צרכו: וכן בדברי רזל יוצאין במצה נא מאי מצה נא כל שפורסה ואין חושין נמשכין וינאמו נאם׳ נאם פשע לרשע: חרבו מאד נאם ה': ונשכו אתכם נאם ה': עניינם עניין מכנה ומלת נאם הוא שם ואפשר שהוא פעול כמוך אבל ויבאמו באם הוא שם בשקל באמר ייוב זכול: ובזה כסיר שפה לנאבנים והם הצחים אלשונם ויודעים בחכמת הדבר: ועין אינב קדנטי 'ירמי 'יחוקא בואף שברה נשף : אשר יבאף את אשת איש : והכבד אשר באפה משוכה ישראל : האשה "א הבנגפת:

יחוקא זקת ישעיה אינב משלין שמואל בלק מבין יחוקאל איוב תינים תיני איוב יסעית ゙゙゙゙゙゙゙゙゙゙゙゙゙゙゙゙゙゙゙゙゙゙゙゙゙゚ゔ゙ヺ צפנית בחום

תיני מבני ישעיה

חיו תילי תבא ברכה ישעי חיוב תינים ישעיה

ישעיה

מקן ב תילים ב וארא מבוה בא משלר שמואל יחוקאל אינכב 1)16

תילים משלי שופטו שיר שופטו יחוקא קה(ת תילי קהלת תיני מקן שמנג ישעי : בח שופט בי חבקוק

בהעלותך ניחי תולים כא

זרמיה תילים ורמיה כ'

החיל אשר גגע אלדים בלבם עד יעזר גגעו: כאשר לא נגענוך יפי להרע: וכן לבלתי נגעך: הנוגע באיש הזה. להרע לוולא תגע בו ידומאנה לבגוע נפשיו ער כן לא בתתיך לנגע אויה ולא יוסיף לגעת בך: הלא כגעת בה: גע בהרים ויעשבו: והפע הכבד שאינו יוצא עד לשמי הגיע כניע השמים' : עת הזמיר הגיע: אף כי לדקות העיון כל הפעיל הוא יוצא: ואשר רוא יוצ'והגעתיהו ב הארץ ובגלה יסודו יוחגעתם אל חמשקוף : ותנע לרגליו: ויגע על פי: המלאך הגיע הרצפה על פי וישלח את ידו וינע טל פי: פי הגיע ידו על פי:ואס לא תגיע ידו כלומר שלא הגיע ידו לכמון שיקנה בו שה:ופי הזל אין לו ללוות ו ולא לעסוק באומנותו ואפי'היה לו השה אלדמיו ולא היה לו הוצאת הדרך מביא קרבן עני שג'די שה עניג' ההשנה וההקרבה יועא בגוע מוכה: ואהי בגוע כל היום: והשם נגע צרעת: איש בגע לבבו בכגול הנון: נגעי גדולים והפעל הככד כי בגעד ה' יוינגע ה'את פרעה ושלא נוכר בעלו ממנו ועם אדם לא ינגעו: והנפעל מזה העבין ויבגעו יהושע וכל ישראל כלומר הראו עצכם שהיו כננועים ומוכים כי היו בסים לפניהם כדי ל להתיקם מן העיר: ויתכן לפרשו שהיו כן גגועים כי אחר שהיו גפים לא יתכן שלא היו בגועים שהרי לא היו משיבים מלחמה לרודבים אחריהם ואלו היה פי שהראו עצכם נגיעים מכלתי שהיו בגועים היה אומ בלשון התפער ויתנגעו כי כן המשפטי בדף ונגפו אשה הרה: וכי יגוף שור איש: כי אם ה' יגפגו: נגוף ורפוא: יגוף ה'את הילד אשר ילדה אשת אוריה לדוד ויאנש פי נגפו בחולי קשה: לנגף את מצרים בלם פעלים יוצאים: והעוכד פן תגוף באכן רגלך: ורגלך לא תגוף יוהגפעל כי גגף לפני ישראל פתח והוא בפעל עבר:אך גגוף נגף הוא:יתנך ה' נגף קמוצים והם בינונים: בהנגף עמך ישראל ינההתפעל ובטרם יתכנפו רגליכם על הרי בשף: והש ורא יהיה בכם ננף בשש נקודות: וכא ויהי אהרי הכגפה:את כל מגפותי כולם ענין הדחיפה והמכה יש בהם כמיתה ויש מהם כלא מיתה. עיני נגרה ולא תדמה: נגר ארצה: ויש מפרשים מזה פרץ ידי לילה בנרה מכביין נפעל: וכן נגרות כיום אפו: וכמים הנגרים בחל מעם נר: יוהכבד והגרתי לגיא אכניה: ויגר מזה: יגירוהו על ידי חרכ:

: ותגר את בני ישראל על ידי חרב: כמים מגרים ככודד ענין ההתכה וההגרה: וכה שנפל בזו: הלשון בדמע במו עיני בנרה: ובדם במו ותגר את בני ישראל: יגירוהו על ידי חרב: ובמים כמו כמים מגרי במורד: ובמים הניגרים ארצה: וביין כמו ויגר מזה הוא ענין ההתכה כמשמעו. וכן ידי לילה נגרה דל מכתי נגרה על דרך ניתכו כמים שאנותי וכה שאכר באבנים וכככוהם הוא בענין הגרת הדבר וגלגולו מנכוה לעמוק: בדים ריגש אליו יהודה: ותנשן השפחות: נש הלאה יובפתח גש פגע בו: גשה לי ואשבה: גט שכה בעכורי שאשב בריוח כי צר לי המקום: וכן גש הלאה כי אעפ שהוא רחוק ממקום המדבר הוא קרוב אל המקו האהר - גשו בא אלי ויגשו: גשי הלום: לגשת אלי : עד גשתו עד אחיו: אל תגש בי כי קדשתיך: והנפעל יען כי גנש העם הזה: כן כתב ר' יונה וכן במקצת הספרים והמסורת לית בסג רא ועוד מסורת אחר נגש וגגש: ד' ואיש ישראל: וחברו: ירהבו: בעבה: אם כן לפי המסורת יען כי בגש בשין כי אלה הארבעה הם בסין יובמקצת הספרים ימצאיען כי כגש בסין: ודעת המתרגם כן שתרגם חלף דאיתרברב עפא הדין: וכגש משה לבדו: ואחרי כן בנשו בני ישראל: ונגשה יבמתו: וגם הכהגים הנגשים אל ה': וההתפע'התננשו יחדיו פליטי הגוי' : והכבד והגישו אדוניו: ויגש לו ויאכל: ור'יונה כתב' לא תגיש ותקדים בעדינו הרעה פעל עובד: ויתכן 'ל לפרשו יוצא כחבריו דל תגיש האויבים ותקדיכם בעדנו יושלא נזכר פעלו לא לנחשתים הגשו: בנט את הכסף ואת הוהב: לא ינט את רעהו ואת אחיו וכל עזביכם תנגטו איך טבת נוגשי

והנוגשים אצים: והגפעל ונגש העם איש באחיו ואיש ברעהו: ואיש ישראל ראו כי צר לו כי נגש העם: קמו כד אחד: כצכו כמו נד: עניבם בנש והוא בענה :יען כי בגש הַעם העם חזה כלם עגין לחץ : נד כי נדדו ממגי: נדדה שנת ענין קבוץ כיחד כענין גדיט:ואפשר שהמלה מנחי העין: ולאחיה נודד כבף: וגם הוא המלך::ותדד שנתי מעיני:ידוד ממך:מלכי צבאות ידודון ידודון: פועל עומד ופי אין בודד מצד כנפו כמו כאלה גובלת עליה שפי בצד עליה: או בופלת מלת נודד על כנף בל. מר אין כנף נודד: ור' אברהם אבן עזרא זל פי'פעל יוצא: והשם ארחיק נדוד בחלם ושבעתי נדודים ע עדי בשף. בשרק ומא'ובדד ערב משפטו בתשלומו מנדד בפלס משקל: והפע'הכבד ומתבל ינדוהו: ושלא בוב פערו כנ בו וידד בחזיון לילה: ור'יהוד הביאו בסדר פעל הקל ודום כי ספרו טלמד בו הטיגהו שמצא וידד היוד בחירק ואם חיה כן היה מהקל: אבל אחר שמעאנו בכל הספרים היוד בקבוץ שבתים הוא משלא בזכר פעלו בלי ספק: וכבד אחר שמש זרחה ובודד וכן כתבו ר'יונה לפי שהוא פתיח ואלו היה כנהי העין היה בצרי ככו כאשר כובן :ואאזל כתבו פעל שלא נזכר פעלו כבחי העין ככו כאין תהוכו חוללתי. ע- ודי שמים ירופפו ביום חבראך כונבו ויפה כתב לפי שהוא פעל עומד וכלם עני התגוע והדרהק : וכזה השרש היוכיהוק והעבי' כימי בדת דות': כבדת עמי הארץ: והדוה בבדת': כי מי גדה לא זרק עליו: והוציאו את הבד'כן הקדש – סייע עור' מטור' הקת זיי

שנינא ישעיה תלדנת רות מולרות ימרו איוב נירא שמו יחזק ת לים דה ניצא שיר יחוקא בא שמנת ושכנה ורמיה ניקרא

ישעי תילים תוריצ מלכי לך דה לך לך מינים

משכטי בשמוא ישעי 42 FINE תולים משלי שמנא שפטי תבא מלכ ס ירמיה כא שנחם וארא תילים איוה שמוש איוב מינה תילים ב' י זקא מכה איכה יהוקא הילים מיכה שמנגל תילים כ'

ניבם ניבלח ניר שמנא ישנ ניגש רות ירמי נישלח יש.

משפטים משה מכא יתרו שעים משפטי בולרות עמום שמוא מלכי רחה ישעי ב׳ םמות ישעיה שמוג ישעי כ'יהושע בשלח הישע השתר ניבא נחנש נגילים ישעי

מי יש חייב

7 1

תלין בבלתו על העץ: או הם מא ופעם ישתנח ופעט לא ישתנה כמו שבתבנו בחלק הדקדוק בשער חשמות וכן נא' בלשון נפילה על הגוייה המתה: ויסר לראות מפלת האריה: אכ' נבלה היא מענין מפלה: נכל יטלא יין: ואחד כושא נבל יין בשש בקודות: ויש ספרים בחמש נקודות פי באד העור או כד היוצר כי כן כתוב ושברה כשבר נכל יוצרים: וככליהם ינפצו: לגכלי חרש: נכל ותוף: בנכל וכנור: בנכל עשור בחמש נקודו" אבל בכלי גבל סגול והמסורת עליו לית סגול וחד והיה כניר וגבל: עלי עשו' ועלי גבל: בכינורות ובגבלי הוא כלי מכלי הזמר:: מכלי האגנות ועד כל כלי הנבלים תי מכהניא לבשי איפודא ועד בני לוי אחדי: בבריא: ונכלי שמים מי ישביב פי גשמי שמים וכן זיה: המבול כי משפטו מנבול בחל בובע : והשם מבוע: וצמאון למבועי מים: ועל מבועי מים ינהלם: גביעת המים חיא יציאתם מהמקור: ותשבר כד על המכוע: הכד הוא המרה והמכוע הוא הככד שהמרה סמוכה עליו לפיכך אמר ותשבר כד על המבוע והכבד הוא מקור הדם לפי' קראו מבוע : וכן נקרא הדבר בלשון הזה לפי שהוא יוצא מהפה כמים מהמקור: יום ליום יביע אומר יהנה יביעון כפיהם: אביעה חידות: תבענה שפתי תהלה: וכן יבאיש יביע ש שמן רוקח: אומר כי הזכוב יבאיש שמן רוקח ולא יפסק הבאוש כי בכל עת יביע הזכוב הבאוש ויוציאו: ור יונה פי בענין הדבור כלוכר מרוב באושו כאילו ידכר ויכריז על כאשו בחוץ ובא על דרך ושמן ימינר יקרא: והרב ה' יצחק אבן גיאת פי מענין אבעבועות ומשרשו כי כתב כי הוא מבנין הכבד מפעלי הכפל כי מלך הנגב בשש נקדות: צפונה ונגבה הוא דרום: כי כאשר יבאיש השכון יעשה אבעכועות: משא בהמות ננכ: באפיקים בנגב: כסופות בנגב: ארץ הנגב בתתני פי ארץ חרבה וחררה: וכן רתרגום חרבו פני האדמה בגובו אפי ארעא וכן בדברי רזול בגנכן והן שהורין יוזולת זה נשתמשו בלשון ה הזה הרב': ודוד קם מאצל הנגב: על גגב יהודה: ועל נגב הירחמשי ואל גגב הקיני אל נגב ואל צקלג: יתכן בכלם שפי המדבר ומקום החרב והיבש או פי דרום וכן ערי הנגב סגרו: או יהיה פי ארה ארץ מישור כי גם המדבר הוא מישור והדרום עצמו נקר'על כן נגב לפי שיש בפאת דרום חרב הרבה ואין בה ישוב כמו בשאר מילהגיד לך:את כי הגדת כילין כמו אל כי יהגדתי היום לה' אלדיך הפאות מפני החמימות: כלומר אספר ואקרא הדברי לפניו ואתן לפניו הודאה כי באתי אל המקום אשר הבטיח אבותינו ל "לתת לבו: ובעל כנפים יגיד דבר בצרי וביוד המשך: וכן ותנד לבני ישראל יהגד נניד למרך: פגדת מולדת ואתם הרא תגידו: הגידו ובגידבו פי הגידו עליו דבר שקר ובגידבו למלך כמו שאמר לכו וככהו בלשון: ו אלא שענין ההנדה יבא גם על ושלא בזבר פועלו והגד לך: הגד הגד לי: הגד בקור עכין כלם ענין ספור החדשות ולא כן ענין סיפור אלא על הדבר שנעשה או נאמר: נגד ה'משיחו בשש נקודות. כאין נגדךי אעשה לו עזר כנגדו כלו שתחיה לפביו ולעומתו תמיד לשרתו: והכף ככף כהיום: כי הבעיסו לנגד הכונים הלכד כלמד לעוכת ולמד לנוכח יאמר עם הלמד וכלתי הלמד:וכתוספת הא נגדה נא לכל עמו:או תהיה ההא בכקום למד השימוש כלם עניגם לעומת ונכח: וכאשר המלה הזאת עם כם עניינה מרחוק כמו ותשב לה מנגד: מנגד בגעי יעמדו כלומר רחוק לעומתי ונכחי ולא יקרבו אלי לפקדני ואתה תעמד מנגד: ומה ש שאמר ויעמדו בנגד מרחוק: להודות על המרחק יותר או תוספת ביאור: ומן העגין הזה נקרא ראש העם ג בגיד ואתה תהיה לבגיד מפני שהעם שמים פביהם תם ד ופוגים אליו בכל ענייניהם: נגיד חסר תבונות ורב ם עשקות: מסוף הפסוק למדגו פי תחלתו כי הוא חסר מלת ימות וסמך הכתוב על הפבין במקומות רבים במקרא חכר ענין מהפסוק לפי שהוא כוכן כמנו: וכן הוא משפט הפסוק נגיד חסר תבונות ורב מעטקות ימות בקצר יבי ושנא בעע יאריך ימים: ואאזו פי מלשון תרגום בשני ענינים משכו תרגום נ בגידו: אומר ימשך מן העולם מי שהוא רב מעשקות אך שונא בצע יאריך ימים: ויותר טוב כזה מלשון ויגוע ואיתנגיד אומר ימות קודם זמנו: וכן נקראו מזה הדברים הטובים והחכמות נגידים מפני שהכל פונים ועל דרכך כנה אור: ולא יגה שביב אשו: והשם אליהם מפני חשיבותם: שמעו כי נגידים אדברי באפרלות כהלך: בפלס בארץ נכוחות יעול: וכנה כאור תהיה: ובנה לו סכיב: ובא לבגוהות והכבד וה' יגיה חשכי: וירח לא יגיה אורו יעניגם ענין זהר: כי יגח שור איש: והככד ובקרניכ תננחו כל הנחלות: בהם עמים ינגח: בך צרינו נגגח: מגגח ימה וצפונה ונגבה: והתאר, ואם שור בנת הוא: וההתפעל ובעת קץ יתגנח עמו מלך הנגב: ענינם ענין ההדיפה והמכה בקרן: התוונ מגל: משפטו מנגל: והדגש לחסרון הגון זכן יקרא בערבי בגון וכבר כתבנוהו באות המם: נגן קדבו שרים אחר בוגנים: השרים הם בפה: והבוגנים הם ביד בכלי פי'קדבו שו יש ואחריהם נוגנים • והכבד ונגן בידו ושוב לך: והיה כנגן המבגן: מבגן בכינור: והשם נגינה למבצח של נגיבת לדוד: התיו מקו ישעיה חיכה הא: וכבר בתבנו הדומים לו בחלק הדקדוק: והקבוץ ונגינותי ננגן. ומא אני בנגינתם: ענין הניגון ידוע והוא באחד מכלי חומר:

פיפטים ירמיה שמוא ישער יראי איבשמוא תיני מיני ישעי מ נים דה ישעיה אי.ב בח משני ישעיה כ מילים ה' קהלת

רכיש ניכח . ימושע תילים ישעיה ב

. שמוא ה

ברחשית חיוב תכח

מהלת יתרו ירמי אסתר יש עיה ירמיה ש:ערים רות שמנש תילים ברחשית עורח תילים

פירא איוב שמוא

משני תיובב חבקוק יהוקא ישעיה תילים ישיציה משפעי ס יחו וש ברכה תיני יחוקא משפטים דניא מפתו מוכי שמיא יטוים

משלי יחוק ג ישעיה ב'משלי מולים ישעי איובכ' ישעיה ב ירמיה יטלים יהושע ישעיה אינכ מלים ב' וארא תילר' ישעיה אינכ שופטים מטות ב' מילים שלח'חיוכ מעים ב' זכריה

חיכה יים כ' משני ישעיה מנחכי זכריינ ברחשית ירמיה ירמיה אינב ב'ירמיה ב'

ירמיה ישעיה רמיה תי לר'מלבי שמוא ברחשית תילי ב' אינב איכה ישעי נשלח שופשי תילים תילים יהגשע חבקיק ישע באיוב ישעיה בשלח בטלו ירמיה תילים איוב דה ידמיה ניחי צפניה ירמיה ב

יוא תילים יחוקא כ חיוב שמוא חבקוק ישעיה שה:א

נא דחנן שמוא יתרו נח פכחק יחוקא קהלת ב תשח משלי יחזקא רה יחוקא יתרנ יחוק ישעי רנהר ו'תולם ידמיה

נוספת וכתי וכל בתי תושבאתא: ונהמת באחריתך: ונהמתם איש אל אחיו: ישאג בכפירים ים והשם נהם ככפר איכת מלך: וכא שאגתי מנהמת לבי: ויבהום: וינהום עליו ביום ההוא כנהמת בהק הינהק פרא ערי דשא: בין שיוים בינם: ענינם ענין ונהרו אליו כל הגוים ולא ינהרו אליו עוד גוים: ענינם ענין בנהמת ים עניינם כענין שאגה: ונהרואל ה'ואל טובו: מרוצה אל החפץ: ומזה הענין נקרא הנהר לפי שהוא מקום מרוצת המים: נהר פלגיו: בעבר הנהר ובקבוץ מקום גהרים יאורים: גהרי נחלי סמוך על סמוך: וכבר כתבגו הדומים לו בשרש באר: הגקבות: ועל בהרות יבוגנה: ויורד בנהרות מים: על'בהרות בבל על בהרותם: ועא' הביטו אליו ובהרוי אז תיראי ונחרת: ויש מפרש מזה ונהרו אליו: והשם ואל תופע עליו בהרה עניינם ענין אורה ותרגום אור נהורא ומזה הענין המנהרות אשר בהרים והם המערות יוכנה אותם בלשון אורה מפני החלון שיכנס מכגו שמה: ואם הניא אביה אותה: ולמה תניאון את 🧦 האורח כמו שכנה גב'בזה הענין ועל מאורת צפעוני לב בני ישראל:שמן ראש אל יני ראשיי גכתכ בלא אלף וכתכנו הדומים לו בחלק הדקדוק: והשם וידעתם את תגואתי: תגואות עלי ימצא ענייגם ענין שבר הדברים והמחשבות וביטולם: חיל כֵי ינוב: עוד ינובון בטיבה: ויש לפרש כזה ותירוש ינובב בתולות יופי הפסוק כי מה טובו ומה יופיו דל מה טוב הדגן והיין שיגדל אותם בחורים ואותם בתולות בעת שישארו מה'מטר ולכל איש עשב ב בשדה יתן על כן מעזרת האל ומרוב הדגן והתירוש ומטובו יהיו הבחורים והבתולות יפים וחזקים כן פרשו אאזר :והשם מתכובות שדי: עכיגם עכין יציאת הפירות והעשבי וגידורם:וכן בעכין הרבות העושר והעדן והטוכ שהוא בגדול הצמחים הולך וגדל כמו שאמר חיל כי ינוב: עוד ינוכון בשיכה: וכן בענין הדכור כי הוא פרי הלשון פי צדיק ינוב חכמה: והשם גיב שפתי בוכיבו גבזה אכלו והפע המרובע יהוא יוצא לטלישי ותירוש יגובב בתולות פי הדגן והתירוש ישמח הבחורים והבתולות ויכובב אותם שירים וזמירות דֹל ש בע וגד תהיה בארץ: נודו לו כל סביביו: ואל נוד שיאכלו וישתו וישמחו ביום התשועה חהיא· אותו: מי יבוד לך: וכחלם ואל תבוד להם: עבין ה תגודו לו: לבא לגוד לו ולנחמו: וינודו וינחמו הנעגוע והטלטול: ובא בענין נחמת האבל וסיפור הצרות עמו לפי שהמנחמים גדים ממקוכם זה מפה וזה מפה לנחם האבל וישלטלו בעבורו: וכן בענין הזה ההתפעל אפרים מתנודד כלומר מספר קורותיו בינו ל כי מדי דבריך בו תתנודד פי כאדם המתנודד ומכרכר לבין עצמו: ובענין הנוד והתנודדה כמלונהי לשמחה: והפעל הככד ויד רשעים אל תגידגי: להניד רגל ישראל: ובליעל כקוץ מוגד כלהם: והשם וישב

בקרא לאהל הרועים נוה :אבי לקחתיך כון הנוה :אל נוה איתן :פי'אל הנוה בקום איתן : וכן ותשב באיתן קשתו דל במקום איתן : והקבוץ גות ברות רועים: והומרה הוו באלף על גאות מדבר קינה: וכדמו כאות השלום: כי דשאו נאות מדכר: מקום נאות מדבר כי אהלי הרועים במדבר מקום המרעה: בנאות דשא ירביצני: בנאות מקום דשא: ולא נה בהם: ונשאו אריך כניהם קינה וכתבנו אותו כשרש נהה: לא שקטתי ולא נחתי: ונחנו עליו כאשר יפל הטל יאנוח ליום צרה פי באשר חשבתי לנוח נהפך לי ליום צרה: ינוחו על משכבותם: וידברו אל גבל ככל הדברים האלה בשם דוד וינוחו פי' כי יגעים היו מן ה הדרך וסיפור זה בעכור זריזותם כי לא נחו עד שדברו לו הרברים בשם דוד: וית ופסקו כלום פסקו מלדבר עוד עד שישמעו תשובתו:למען ינוח:לנוח עליהם יומם:וינח ביום השביעי:ותנח התיבה:והשם לריח ג ביחוח: ומשקלו פעלול: וכן בזה המשקל ופעלו לניצוץ מן נוץ: והקיבוץ ריח ניהוחיהם: ומן הענין הזה דברי חכמים בנחת נשמעים: טוב מלא כף נחת: וכבר בתבנו אותו בשרש ינח יונה כתכם בזה השרש על משקל אשר זורה ברחת הבנזר מן רוח: והפעל הכבד והניחותי לך: יסר בגך ויניחך: והגיחותי חמתי בס יויבח ה להם: להניח ברכה אל ביתיך: כאשר יגיח ידו וגכר עמלק: ויגיחני בתוך הכקעה: רוח ה'תנ חנו יו והש הלא אבקש לך מגוח יממנוח הארון:והקבוץ והשרק בו טקו חלם: שובי נפשי למנוחייכי:ומא וכיוח לא מצאתי: והיתה מנוחתו כבוד ושריה שר מנוחה: דעת התרגום בו כמו מנחה שתרגם רב תקרובתא: ויש מפרשים שהיה ריע המלך והיה עם המלך בעת מנוחתו לחברה ולרוח ולהתרוח עמו: והקבוץ ובמנוחות ישניה

בארץ נדי כודי ספרת אתה:ועם מם גוספת מגד ראש:ומא'וניד שפתי יחשך: ובהא הנקב' לנדה היתה: ומא'

נד קציר: ויתכן מן השדש הזה נצבו כמו בד וכבר בתכנוהו בשרש גד: ועא את נאד החלב: כנאד בקיטור:

שימה דמעתי בנאדך: והקבוץ ואלה נאדות היין: ונאדות יין בלים: ונכתכה בהם הלף במקום וו עין הפע'

הכבד ממנו זה אלי ואנוהו פי אעשה לו נוה ומשכן: ותאר האשה בלשון הזה לפי שהיא יושבת בבית תמיד

הכוה והמעובנה: ובסמוך ובות בית תחלק שלל: ושלם גות צדקך יאו יהיה גות צדקך על הבית עצמו: וכן

גבר יהיר ולא יגוה פי לא ישכון בנוה: ונוה יקרא משבן

ואקכ נוהו פתאום: כנוח שלום: אל נוה קדשך: והפעל ה

יאבל את נאוד החלב נכתב באלף וו: נוד

האדם יבוה משלח ונעזב: כוה שאכן :

כלו חשומאה: וזהכם לנוה יהיה: על כן נתתיולהם לנדה שירחקו ממנו וילכו בגלות: והתאר נדה היא: ארק נדה: ענין הכל הרחוק: ונקראו מי נדה לפי שהיו המים לעורך הרחוק והוא השמא: בדב לכן אותנה אשר נדבה רוחו אותו: אשר ידבנו לבו: והתאר ונדיב גדיבות יעק: להושיבי עם גדיבים: ורוח גדיבה תסמכני: תרדוף ברוח גדיבתי: יתכן לפרשו על הנפש כמו שנ' במקום: אחר ורוח נדיבה תסמכני כי הנפש בעלת הגדיבות: או אכר כן על מעלה יתירה הראויה לכוא ככו שאמר ובעב עברה ישועתי :נדיבות יעץ והוא על נדיבות יקום פי מעלות נדיבות ובעבורם יקום: לה': גשם גדבות: גדבות פי רצה: וההתפעל אני ביושר לבבי התגדבתי: המתגדבים בעם: התנדב ונכפלו בו מלות השמוש שלא לעורך כי היה מספיק באמרו לבד או על אכל הוא תוספת כיאור וכן משפט לשון הקודש בהרבה מקומות כמו המכלי אין קברים וזולת זה הרבה וענין הגדיבות ידוע: והוא מי שנפשו רחבה לתת משלו במקום ראוי וכפי הראוי לוי המגדים ליום רע אחיכם שונאיכ' היא: והדגש ז'חסרון גון השרש מגדיכם: עכיינם ענין רחוק: ואפשר שיהיה מזה השרש גדה ועסרו בנדה בפרם בגלה: ועא' לכל זונות יתכו בדה: בשש בקדות ובנין תמורת ההא או היא נוספת: ואת לבלתי ידח ממנו נדח: לנדוח עליו נרון י אפשר שיהיה בתת את נדגיך והוא כתן הזונה: והוא בופל על הגרזן: והנפעל ממנו בדח: ותושיה בדחה ם לבדוח פועל יוצא או יהיה עומד מכני. וכרחה ידו בגרזן להשיב המלך את גדחו: אם יהיה בדחך: או את שיו גדחים: גדחי עולם: ובא ברפיון עין הפעל בדחי ישראל יכנס:ואפשר שיהיה תאר קל עם שמחי לב:ישרי לב:ואפשר גכ להיותו בבעל ם משרש דחה ושם כתבנוהו יוהפעול מהדגוש ואפילה כנדח פי ואל אפילה מנדח: וכבד אחר והדיח עלינו את הרעה: והיה בצבי בדח: למען הדיחי אתכם: להדיחך מן הַדרך: וידיְחוֹ את יושבי עירם: והשם כדוח: וישב חרבו אל נדנה פל אל נרתיקה והוא התער שהחרב ג והקבוץ משאות שוא ובדוחים: אתכרית רוחי אנא דניאל כגו נדנה: ויש מי שפירש מזה הענין נתון בת.כו וכן בלשון ארמית לא, ידון רוחי באדם שחגוף לדוח כגדן : ויהיה מזה השרש גכ' והגח תמורת הדגש והיה ראוי להיות ידון ב בפרס יגוש: כמו ויזד יעקב נזיד שבא בו הנח תמורת הדגש. ואת נתת את גדניך פרשתיו בשרש גדה: אשר תדפנו רוח אל ידפנו לא איש: כהנדף עשן תנדף : זהנפעל העלה נדף תערוץ: נקש נדף קשתו: ומלת כהנדוף עשן יא שהוא מקור מבנין נבעל: והראוי בהנדף ויש אומ' שהוא מקור מכנין הפעיל ואני כתבתיו בשער הפעלי שם הפעל מכנין הפעיל וכן כהתוך כסף והעני הזה כענין דהיפה כי גדר נדר עבדך:איש כי ידור גדר:וידר יעקב נדר לאמר:וידרו גדרים:וכי תחדל לכדור: ונדר חמשה מהם בחמש נקודות והשאר בשש נקדות כמו שבתבנו בחלק הדקדוק ענינם ידוע: ונהה נהי נהיה : נהוז על המון מצרים : והשם אל יודעי נהי : ומא נהי נהיה בפלס שמלה לפרש נהיה משרש היה מענין נהייתי ונחליתי: ומא ולא נוה'בהם: ומא' ונשאו אליך בניהם קינה-והוא בפלס אף ברי יטריח עב משרש רוח: בגיהם בפלס בפיהם: ונה בא בבלס שד מן שדד כי זה אעפ' שהו' כבחי הלמד הנה בא כפול העי או הלמד כשאר הכפולי ועקר נה נהה בפלם נוגה: ונפל אחד מההאין להקל במנהג כל הכפלים: וכבלת בניהם היוד הנחה תמווית ההא עין הפעל ואעפ'שאין בנהג ההא להיות נעלבת בהיותה פא הגעל ועין הפעל כי אם בהיותה לכד הפעל: באה במלה הזאת געלמת כעבור התחברה עם הא מס הכינוי: אבל באכת היה אפשר לוכיר בכם הכינוי לכדה בלא הא נהם בפלסקום: ור יהודה ור יונה שמו נה כהם: ונשאו אליך בניהם: משרש נוה: והנכון בעיני כה שכתכתי בהם לפי עניינם: אבל לפי דרך הדקדוק הנכון מה שכתבו הם וענינם ענין קינה: - ופי ולא נוה בהם לא ישאר כי שיבכה ויקונן עליהם: וית' ולא מכני בניהון ויתכן להיות מן הענין הזה וינהו כל בית ישראל אחרי ה' : כלומ' שהתאבלו על מעשיהם הרעים ושבו אחרי ה' או ויבהו יהיה כמו ויאספו מתרגום יונקוו אליה כל הגוים ויתנהון למפלח בה כל ע עסביא ויהיה מזה הענין גב'ולא נה בהם בענין שאבר לא בהם ולא בהבונם ודל ולא בנה שבהם כלום' לא אותי נחג ויולך: נוהג כצאן יוסף יוינהג את כל מקנהו: ולבי נהג בהכמה: בקברן שבהם: בחכמה ועזא ואחיו נוהגים בעגלה: ומלכיהם נהוגים: נהג ולך: כי בשגעון יבהג כלומר נהג עצמו

: פי׳ינהג מחנהו יבהגו לפני המקנה ההוא : ופי׳נהגו על הצאן והבקר שזכר כלונר הכל כמו שלקח דוד הכל

בחסדו שלא פחדו מכל סביבם: וההתפעל אתנהלה לאשי:

יחוקש ב קרושים עזרא ניחהל ב תרומ ישעי ניקהל תילוש ב איוב

ישעיה יחוקא תילים ב יה שופטים

עמוק שעים קרנזים יוזקא שמוא שוטרים שוטרי שמו בכבי תכח ירמ ד תיל ש לשעיה שמוא ישעי ירמיה ראה ב היכה דה ברחשית מעל ליו מילי איוב ים ביה

שמוא מטות ויצא יונה מיכה יחוץ עמום יחוקא דניא יחוקא

איכה תילי ניבל קהלה דה ישעי מלכי שמוא נהגו ולא הניחו דבר שלא היה להם פחד ומקצתם הלכו לפני המקנה ויאמרו זה שלל דוד: והכבד נהג רוח קדים יותנהג את בנותי. מנהגות כקול יונים ,פי בנהגות אותה וקולה כקול יונים יוכלם פעלי יוצא וחשם במבהג יהוא בן נמשי עניינם ידוע: בד,ל נהלת בעזך ועל מבועי מים ינהלם. אין מנהל לה יוינהלם בלחם: יינהלם מסביב: בלומר נהלם מוכי בפוח ישיני חיכ ייבז בלחם: וינהלם מסביב: כלומר נהלם עניינם ענין נהגיוככל הגלולים פין ממיני העצים השפלים והפחותים: ואאדל כתבו משרש הלל והגר

מי שיבא אליה משאר הכופות יהיה בריא ושלם וזהו שאמר משוש כל הארץ: זינאץ השקד: והאלף בו מקום היוד ורמן בו על השיבה לפי שהיא לבכ' בפרח הלבן: והשם בהבלע עין הפעל בדגש הצרי עלתה נצח במפיק ההא:והנפרד נק: או נאכר בו הגפרד נצה בהא והראוי נצתה במו אצל פנה שהראוי פנתה: והוא הנכון מפני מלת עלתה: ובתוספת הא ובסר גמל יהיה נצה: ההא רפה: וישלך בזית גצתו: ועם הנון הנוספת הנצנים נראו בארץ: והדגש בבולם תכורת הנח : ענין כלם ענין פרח: ועא ופעלו לגיצון בפלס ניחוח מן ניח ופי בן הרשף בלוגא בלעז והתאר מזה מענין ונוצצים בעין נחשת קלל בפלם לוצצים מן ליץ: ור׳ יהודה כתב נוצצים משרש נצץ והוא יחיד בענינו ובשרשו: והנכון אם כן ל לשומו משרש בוץ עם ופעלו לניצוץ שכתב ר'יהודה בשרש בוח שהוא משרש בוץ: ויש מפרשי וינאץ השקד מענין נאץ ואעפ שהאלף בו נחה: למען היות ניר לדוד עבדי:ניר בירושלם בחירק: נר על המלכות לפי שהוא כמו נר לעם להאיר להם: נר אלדים לרגלי דברך בצרי:ומה שאמר גיר בשמת אדם ונכתב ביוד כי אתח נרי ה: וכן הכלי שדולקת בו הפתילה נקרא נר והקבוץ בלשון נקבות ובהעלות אהרן את הנרות: בהטיבו את הנרות: גרות המערכת: ואת נירותיה: יש מהן הפתילה הדולקת ויש מהן הכלי שדולקת בו והכלי שמשימין עליו את הנר נקראת על שכו כבורה: וזה מעשה המבור : ואת מבורת המאור כלומר שהיה המאור עליה תמיד:ועא נירו לכם ניר:רב אכל ניר רשים:ניר רשעים חטאת כלו רום עינים ורחב לבב זהו גיר רשעים שהוא חשאת: ואמר גר על דרך משל על מחשבות הלב כמו נירו לכם ביר עגינם ענין חרישה: ותרגום ולחרוש חרישו ולמינר כיריה: ובדברי רוול שרה כירה: ביר שנה וזרע שנה: הוסיף ר יונה זה השרש לפי שמצא חרפה שברה לי ואנושה: וחנכון הוא מה שכתכתי בשרש א ויוד יעקב גזיד: ויפלח אל סיר הכזיד: אל הלחם ואל הבזיד: פי בזיד תבשיל במלת ויזד הנח תמורת הדנש כי היה ראו להיות ויזר בדגש עין הפעל: בזר ואשר יזה מדמה על הבגד אטר יזה עליה: ויז מדמה אל הקיר והככד והזה אל הבית: כן יזה גוים רבי ייזה שבע פעמים: הזה עליהם מי חפאת: ומזה מי הגדה: ויז מכנו ופי ומזה מ' הגדה ארוול כי המזה פהור אלא על הנושא הוא אומר שהוא שמא טומאה חמורה לטמא בגדים שעליו מה שאין כן בנוגע שהנוגע אינו טעון כיבום בגדים: ומה שהוציאו בלשון מזה לומר שאינו טמא עד שיהא בהם כדי הזייה: ולזה הפי' יהיה בזה שם כמו משה: ופי הפסוק מי שנושא חזאת מי חנדה יכבש בגדיו ענין , ההזאה ידוע בענין הטפטוף: ופי כן יוה גוים רבים בענין ידבר והוא פעל יוצא:פרא פרלר בלעז: בזך הרים נזלו מפני ה' ימים זרים קרים גוזלים. ובוזליהם בל ישתיון : ויוציא בוזלים מסלע: יזל מים מדליו: ישב'רוחו יזלו מים אלה הם פעלים עומדים: והיוצאים ועפעפינו יזלו בים ושחקים יזלו צדק אשר יזלו שחקים: והכבד ובים מצור הזיל למו: וכלם ענין ההגרה ומזה הענין והשרש מפניך הרים גזלו וכא כן מפני ההפסק לנזרת פעול והדגש לתפארת המלה בדגש חדלו פרזון בישרא חדלו: ור'יהודה כתבו בשרש זלל ואינגו נכון לפי שלא מצאנו מענינו בשרש זולל ומהשרש הזה והענין הזה לשמש ולירח ולמזלות: ולפי שהם נוזלים במרוצתם נקראו כן: התוציא מזרות בעתו פרשו במו בזרות או יהיה שם ככבי נזם זהכ כשש בנזק השלך בשש נקידות: בוק הבבד ושלא נוכר פעלו כמנו נקודות: ואת הבזמים אשר באזניהם נזמי האף: ידועי <u>זה הלשון ידוע ברברי</u> רול ושמושם בו בפעלם בנפעל הנפעל כמו שאמר לזל במשנה הנזקין שמין להם בעדית: והכבד וכשהזיק חב המזיק: ושלא נזכר פעלו אשר בזרו מעלי בגלוליהם כלם י בזורר אחורי ככר והוזק כהם אחד חייב: וזולתם הרכה: השרש בפרם קטנתי: ולא יכולו: והנפעל וינזרו מקדשי בתכנום בשרש זור ואפשר שיהיו מוח בני ישראל: וינזרו לבשת: הבזר כאשר עשיתי זה כמה שנים פי'אם אבור ממאכל וממשתה ומתענוגי' והשם כל ימי נזרו: גזי גזרך: גדול השער יקרא כזר: את שער ראש כזרו: והתאר בדר כזיר: : כי בזיר אדי יהיה הבער וחשם על משקל זה ואת ענבי בזיריך והפעל הכבד והזרתם את בני ישראל:מיין ושבר יזיר פי וזיר עצמו: כי נם הוא פעל יוצא להזיר לה'כל ימי הזירו. כלם ענין הפרישות: ופי ואת ענבי נזיריך הענבים שפרשת מהם ולא התעסקת בהם בעבודה: ולפי שהנזיר לא יגלח שער ראשו אבורו לשער הארוך נזי נזרך והשליכי: ו נעא' ויעשו את ציץ בור הקדש: ויתן עליו את הכזר ואת "עדות: פּי'בזר עטרח: וכן בזר שמן משחת אלדיו בי גזר אלדיו על ראשו והוא בחמש נקדות:והתאר ולקדקד גז'ר אחיו כלובר ראש אחיו ומעוטר: ומשקל אחר מנזריך כארבה כלומר השרים בעלי העשרות ודגש נון מנזריך לתפארת בדגש הקוף מקדש ה'ואפשר

שיהיה בזיר אחיו מהענין הראשון לפי שחיה מופרש מהם התוציא מזרות בעתו כבר כתבנוהו בשרשו ב

נחה

בשרש כול ובשרש בזר שהם כמו מזלות או שם כוככ:

•ונהך ה'תמיד: לך נחה את העם: ונהני בארח מיטור:

פיר קהלת ניטב ישעיה אינב טיר ישעיה יחוקא קהלת

מלכי ב תילים משלי תילים תיוח ב בהעלותך נשוא חשע משלי ב

תילים תולדות מלכים חגר

חקת מלכי מכו ישעי אחרי כהעל תך חקת בג

יזניה פופטים ירמי תילים ב' בלק תילים ירמיה ישעיה איוכ ישעיה ב'

> מלכים איוב מפלי נישלח שעיה אפתרי

רחזקל ופע ח אמור הנפע זכריה נשוא ירמיה נשוא ב'פופטי בהר מבורע נשוץ בשוא כ בהר

ירמי פקורי מלכים נפנא ... בשוח ניחי

בחית כצאן עמך יםי נחני עד אדום

והכבד תנחה אותדי לנחותם הדרך:

נחנם אינב

מילים ב ישעי משא מילי משלי בשלח שאבנות: ומא והבחה למדינות עשה ענין המנוחה ידוע: והכל עא בין המנוחה מהמלאכה ומעסקי האדם ו ומחיגיעה ומהצרות בין חבית הדבר אמרם שהוא גח בו הכל מנוחה: יושב כרובים תנוט נמו רעיך מרך אשור: נמו שבתם פי במו כשנתם וונה וארץ: ענינו כענין תמוט: לא יבום ולא יישן: והש' וקרעי תלכיש בומה: ובתוספת תיו ותנובה לעפעפיך: תנומות: בתנומות עלי משכב יהתנומה אינה חזקה כמו השינה רק היא מעט מעט בקודר בלע' ולא בס לחה: ונסגו לפניהם: ונסתם גיא הרי: כך אני קוראים עמ' ושבתם וקמתם: וית' ואסתתם חילא דטוריא דוכה כי היה קורא אותו ונסתם בשקל גפעל שרשו סתם ואוכר כי כן נכוצא בטקצת ספרי מדוייקי אבל אני לא ראיתי והחכם ר'אברהם אבן עזרא זל כתב כי אנשי מזרח קוראים אותו כן: כי אם נום ננום לא ישימו לב: על סוס ננוס: וינס החוצה: בנוס מפני בני ישראל: ולא תקחו בפר לנוס אל עיר מקלטו: פי רמי שיש לו לנום לא תקחו כפר ממנו לשוב לשבת בארץ עד מות הכהן הגדוו בלומ לא תקחו מכנו כפר לנום אבל ינוס אל עיר מקלט במשפט שוגג: ואם גם שם לא תקחו ממנו כופר לשוב לשבת בארץ עד מות חבהן הגדול: ובספרי מפרש הפסוק במזיד הרי שהרגהגפש במזיד שומע אני יתן מכון ויגלה תל ולא תקחו כופר לבום: ורבי שלמה פי לבום תאר כמו לנם כלומר למי שהוא נם אל עיר מקלטו לא תקחו ממנו כפר לשוב ל לשבת יויפה פירש יויהיה לכום תאר בשקל סוג לב: והפעל הכבד הנים את עבדיו ואת מקניהו ילהנים מפני מדין: והשם ומכוס נסו ולא הפנו: ומנוס אבד מנהם: ועם כינוי בשרק זמנוסי ביום צרה: ועם הא הנקבה ובמנוסה לא תלכון: ונסו מנוסת חרב כולם ענין כנוסה וידוע הוא: ופי ולא נס לחה על דרך ההשאלה כ בלומר לא הוץ לחותו: ואאזל פי בספר הגלוי ולא יבש לחותו מלשון ערבי יבש הלהכ נס אל גכס ויפה פ פירש כי כה שעם לניסה ובריחה על הלחות ופירוש על סוס בנוס: פרשו ר'יונה מענין מתבוססות על אדמתו ענין הגובה והמעלה ואין צורך להוצ' ויממשמעו כמו שכתבו גם כן ר'יהודה ואעפ'שחשב ר'יונה לתפוש עליו כמו שעשה ברוב מקומותיו ולא גלבד בשחיתותיו וכן הואהפי בי אמר למעלה בשובה ונחת תושעון ולא אביתם ותאמרו לא כי על סום גגום על כן תגוסון כלומר אני אמרתי כי בתוך ארצכם תושעון במהאויב בשובה ונחת אם תשמעו אלי ולא אביתם לשמוע ותאמרו לא כי אם יבא האויב נכום לאשור ולמצרים לעזרה על כן תנוסון כדבריכם ולא המנוסה שחשבתם אלא תנוסו הנה והנה להנצל מהאויב ב בבאו בארצכם ולא תושעו באותה המנוסה באשר חשבתם אלא ישיגו אתכם אויביכם וילכדו אתכם וזהו נוע תנוע ארץ כשיכור: וינע לבכו ולבב עמו כנוע עצי יטר שאמר על כן יקלו רדפיכםי נעים כי תשמרם בכטנך: ועוד גכתבנו בשרש נעם והכבד הנט מפני רוח והייתי גע ונד:כי ועוה פי הלא הבע ועוה אותם כולם: וכתי הלא טלטליבון ואגלאיבו׳ והביעותי בכל הגוים: ויביעם במדברי ותניטני על כרכי וכפות ידי: ואשר הוא עומד מהכבד המה יניעון לאכול:והנפעל אם ינועו ונפלו על פי אוכל: כאשר ינוע בכברה: בולם ענין התנועה וידוע: ומן הענין הזה והשרש הזה בהכפל הפא והלמדי ובמבענעים ובצלצלים: ונפתח העין להרחיב והוא מכלי הגיגון שיניע גופו וירקד בהם: נפתי משכבי: ענין ההתכה והזלוף בבשמים: והשם בוגת תטפנה שפתותיך כדה: ונופת עופים: ונפת מתוק אל חכף. כפלס בשת מן בוש: וכשיבוא בלי סמיכות עופים או בשמים: והוא על דרך חסרון אלא שהוא מוכן ממקום אחר על חבירוי וכן הפעל הכבד ממנו גשם גדבות תניף לדים כלומר תזיל ותפיף ועא והביף אחרן תכופה: ויביפהו תכופה פירשו הדל שהיה מוליך ומביא וזה הוא לשון הכפה התכועה אירך: ואילך אכל תרומה היתה הגכחה למעלה שהיה מעלה ומוריד: וזהו שאכר אשר הוגף ואשר הורם התנופה מוליך ומביא: התרוכה מעלה ומוריד: וכן והגיף ידו אל המקום ואסף המצורע כדרך המלחשים על המכח שבניפים ידם עליה הנה והנה: וכן אם יתנדל המשור על מניפו כי המשור על בניפו בי המסור הכורת בו מביף אותו אילך ואילך: ושלא נזכר פעלו ממנו אשר הוגף והמקור מן הפעול להנפה גוים בנפת שוא: או הוא שם וחשם נפה וכסמוך בנפת שוא: ובדברי דול אמרו נפה לכברה שמרקדין בו את הקמח: ואמרו נפה שמוציאה את הקמח וקולטת את הסולת ונקראה כן לפי שכניפין אותה אילך ואילך כשברקדי את הקמח וכבד אחר ינופף ידו בענין אחריך ראש הניעה כי הבוזה לדבר מגיף ומניע ידו וראשו עליו וכן הקורא: לאחר כביף לו בידו שיבא אליו: ולזה הענין נאמר מפני תנופת יד ה'עכאות אשר הוא מניף כלומר שמניף ידו לנלחמים בו ומביאים עליו וכן הניפו יד ויבאו פתחי גדיבים: וכן ובמלחמות תגופה נלחם כם: יפה נוף משוש כל הארץ פי מחוז או פלך: וכן במא בן אביגדב כל נפת דאר: בנפת דור: וכן אמ' התרנו בפלכי דור: וכן שלשת הנפת תלתא פלכין: ופי אאזל יפה נוף כן אכר דע כי הבורא יתעלה חלק עולמו שבעה ח חלקים והם נקראים אקלימים: ובלשון הקדש נופות וכל בוף וגוף האויר משונה זה מזה ומי שיצא מנוף ת תולדתו ויכנס בגוף אחר יחלה על הרוב להשתגות האויר ממזג תולדתו אבל ירושלים היה יפה הגופות בל

אקתר תילי נחום תילים תילים משלי בי משלי אינב משלי אינב

םמוא ישציה וישב יהושע מקעי

נארא סופטים ירמיה אינכ ישעיה ישעיה

ישעיה

יסציה ג' צראשית משלי ישניה טמוס מטות רכיא, תילים נחום שמוא משלי שיר תילים משלי משלי משלי מילים תילים בהעלותך נו

כנישניה ישעיה ישעיה ישעיה ישעיה ישעיה כ' מילים יהושע כ' איוב ישעות ב עמום

ירוקא מיכים עורה דה מלכים ירמיי. ב

היוב בחקותו ישעית

איכה ירמיה שמנא

מלכים

יחזה

kern

ידמיה

מיוים

מילים

khy

תינים

אינב

אינב שמנא

מלכים

ה וב ישעיה מלבי

ירמ שמני תילי שום אינ במלי משני ישעיה תל בשילך לך תיליב רבא ישנורת עזר משפטי דנים יחקא תיני חיוב שמוא עזרח הנשע ישעיה מלים בלק זכריה עמום

ניתי שאגם

יוכן ויורהו ה'עץ כי אמ'כי עץ מר חיה: נחשים צפעונים הראוי נחשים וצפעונים כמו שמש ירח: יחודלה ידו בחש בריח: על לויתן בחש בריח: נחש עקלתון: אצוה את הנחש ונשכם: הוא לויתן נקר בן לפי שרוכה לבחש: ונקרא גם כן תנין הוא והדגים הגדולים כפו שנקראו נחשי היבשה גב תנינים: ועניין נחש בריח נחש עקלתון הוא משל על מלבי אומות העולם: וים נחש בריח התלי ונקרא נחש עקלתון בעבור שהוא ככו מעוות יובריח שהוא מבריח מן הקצה אל הקצה: נחשת קלל: נחשת מבורש: וכלי נחשת מצהב שובה בחשת רבה מאדי עשה שלמה את ים הנחשת: ידוע: וישאו את בחשתם כבלה: לא היה משקל לנחשתם כל הכלי׳ האלה יבשרק: באה ידיעה אחר הכינוי במו ותפתח ותראהו את הילד: והדומי לו כמו שכתכנו בחלק הדקדוק:אם בשרי נחוש פי אאזל הוא שקורין לו בלעז אצרו:וכן ואת ארצכם כנחושה ומצחך נחושה : וכן פי כל נחשת ונחושה שבמקרא שמדבר אליו לעניין חזק: וכן כלם כרי פררים הולכי רכיל נחשת וברול בי במו שהנחשת מעורב עם הברזל לחתוך יפה והוא שקורין לו בלען אצייר כך הם מעורבים זה עם זה ברכילות להרע: וכן תי בהלכין בנכילן ככה דמערב נחשא עם ברזלא י ואפר סרי טוררים כי סרי הוא כפו שרי בשין כלומ ארוני הסוררים כלומ העבדים סוררים ורעים והולכי רכיל לאדוניה במו הבחשת עם הברול טלא יעשה זה מלאכת החתוך מכלי זה יחכביד נחשתי: ויאכרהו בנחשתים: ורגליד לא לנחשתים הנשו בלם בשרק הם הכבלים: ונקראו כן לפי שעושין אותן מנחשת: וכן ארר חתרגו בנחשתים בשלשלן דנחש: ואכר בחשתי בלשון שנים לפי שעושין אותן לשתי הרגלים: ויכרא לו נחשתן תוספת האותיות לכעט כלו שוא היה לו תועלת כמו שכתבנו אישון אמינון כי התוספת למעט:יען השפך נחשתך פי תחתיתך והוא שכנה בו לערוה: וכן אמ'בו התרגום חלף דאיתגליאת בהתותיך: וכן וחרה נחשתה: תחתיתה: וכן במשנה חבית שהיא מליאה משקין שהורין ונתנה למשה מנחשתה של תכור פי תחתיתו: כייחת עליבו משפטו ינחת ולולי החית היה דנש ופי'מי ירד או מי יחבה: ותרגום וירד ונחת ידך:ותרד עלי מכתך:והשם אם יאד על עפר נחת:ונחת זרועויוואה:והתאר כי שם ארם נחתים:ובא הדנש תבורת הנח כי הראוי נחיתים בפרס שרידים ופי'יורדים וחונים שם• והנפעל כי חעיך נהתו בי :משפטו בנחתו כלום ירדו בי וחנו עלי י והפעל הכבד שבה הנחת ה'גבוריך פי הורד שבה גבורי ופלאביך לעזרה על דרך מן שבים גלחמו: וככד אחר נחת גדודיה פי הוריד הכפר בגדודיה כמו שאם תלמיה רוה: ויתכז להיות מזה וכחת שלחכך פלא דשן: כלו'פה שירד ויחנה על שלחנך וככר כתבנו אותו בשרש יכח: ויתכן להיות מזה השרש וכרגע שאול יחתו: ודגשות התיו מפני ההפטק: תפארתי וכתבנו ונחת קשת נחושה כי יואב בטה אחרי אדוניה ואחרי א בשלום לא בטה: אם זה לפי שברדו שניה אמר כי יואב לא היה נסכם במרד אכשלום אכל בכרד אדוניה היה נסכם ונטה אחריו להחזיק הממלכה בידו כי דוד היה זקן ולא פחד ממנו: ואין אבטלום שלמה כאשר כתב ר'יונה כי לא נמצא זה ההפך שיזכור אדם אחר כמקום חבירו וגם כן זרע יעקב ודוד אין יעקב אדרן כי אם יעקב ע טצמו כלום לא אמאס זרע יעקב וזרע דוד כי אעפ שדוד מזרע יעקב אחר שנכחר לכלך וזרעו אחריו הוא ראש למשפחתו כלה: ואמ'כי מזרע דוד יהיר כושלים בישראל - וכן משאר זרע יעקב יהיו גדולים ורבים מ בושלים על זרע ישראל ובכללם הכהנים שזכר ושאר נסיכי ישראל לל שלא יהיו עוד בבבשלת האובות אלא בממשלת מלכיהם ונסיביה במו שאם ואשיבה שופטיך יוכן בני יעקב ויוסף סלה · דל שאר בני יעקב ווכר יוסף לפי שהיה ראש: והחכם ר'אברהם אכן עזרא פי'איך מי שהוא מזרע יעקב אמאם בעבור שאברה תורה שלא יהיה מלך מושל בישראל כי אם ביעקב ועוד שהוא ממשפח דוד והנה הם שתי מעלות: וכאורח בטה ללון: נטה לך על ימינך: כמעט נטיו רגלי: עד גטו היום: אם תטה אטורי מני הדרך: ויטו אחרי הבצע אל תטימין ושמאל:אלו והדומים להם הם פעלים עיבדים: ואשד הם פעלים יוצאים הנגי נוטה אליה כנרר שלום: ויש שבים וירד: ויש בשה את ידו: ויש אהלה: גטיתי לבי: כקיר גטוי: ימי כצל נטוי: וכזרוע נכויה: בטויות גרון יוהנפעל כי ינטו צללי ערב: והפעל הכבד ועלי הטו: הסד: לא תטה בשפט יהטה אלדי אזנך י והעיר מלאה מטה: פי דין מטה: אל תט לבי לדבר רע: דרכו שברתי ולא אט: ויט לבב כל איש יהודה ויט עלינו חסד: ענייב עניין ההטיה וחהגעה אל הדבר: ומזה השרש והעניין ואט אליו אוכיל פי ואטה אליו מאכל: וכן סורו מני דרך הטו מני ארח אעפ שידמה פעל עומד כמו סורו אינו אלא פעל ירצא ופירו הטו אותנו כדרך ה לדדך אחר כמו שאמ אחריו השביתו מפגינו את קדוש ישרא: ועניין כרוב לזה נוטה שמים: ועביין קרוב בנחלים נטיר וקו ינטה: עביין פשיטה ובתיחה: ופי ר' יונה בזה העביין ועל בגדים חבולים יטו אצל כל מזכח: כלומר יפשטר וישענו אצל כל מזכח: או יהיה מהעניין הראשון והוא הנכון: ומהעניין וזה

בקרא כשה: ויתחזק ישראל וישב על המשה: השוכבים על משות שן

יבחני במעגלי צדק:ולפני גדולים יבחנו:ובתבונות בביו ינחם:זינחם בחלח וחבור: שוטח לנוים וינחם וניבחם את פכי מלך מואב: כלם ענין הולכה והנהגה: ויביגו את המנח פירשתי המלה חואתוכשרש מנח: נחק אשר בחלו כני ישראל: ובחלו לעולם יכי לא בבחל אתם: ;יבחלו לכם את לטוגיגו ולחטאתיגו ונחלתנו: כי אתה תנחל בכד הגוי': לגחל את הארץ יונחל ח'את יחודה חלקו: כלם שהם מפעל הקל הם פעלים יוצאים אל פעול אחר לבד והוא הנחלה כי פי' ינחלו לכם בעבורכם: ופי' וסלחת לעוכינו ולחפאתינו ונחלתנו תנחל אותנו שנהיה נחלתך כמו שאמר כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו: זהם עמך ונחלתך: וכן ונחל ה'את יהודה חלקו: כלו' יהודה יהיה נחלת השם לעולם על אדבת הקודש: ופי'כי אתה תנחל בכל הגוים אמר תהלת רמזמור עד מהי תשפשו עול ואמ' קומה אדים שפטה הארץ כלו קח משפט העניים והצועקים חמם מידי הרשעים, שפטי עול כי אתה תנחל העניים בכל ה הגוים כלו' באי זה גוי שיהיו העכיים והעשוקים הם עמך ונחלתך ואתה תנחל אותם ותצילם מיד העושקים. והשם ונחלה לא יהיה לו בקרב אחיו ה' הוא נחלתו: והנפעל יתכן לפרש מזה ונחלת בך לעיני הגוים אעפ' שפירשתיו בשרש חלל: ויתכן לחיות מזה ומשפטו ונגחלת ולולי החית היה דגש ונחלת כך שקידם לכן ה היית בחלתי אבל כיון שחטאת אין את כחלתי אלא תהיה נכהלת כך ולא כי: והכבד יוצא לשני פעולי אלח אשר בחל משה בערבות כואב: אלה הנחלות אשר נחלו אלעזר הכהן ויהושע בן נון: וכבד אחר יוצא גכ ל לשנים פעולים כי אתה תנחיל את העם הזה: ביום הנחילו את בניו: בהנחל עליון גוים: ושלא נזכר פעלו מ מכנו כן הנחלתי לי ירחי שוא: וחהתפעל והתנחלתם אותם: למטות אבותיכם תתנחלו ופי והתנחלהם א אותם מהם: ועא פרץ בחל פעם נר יוחיה מהנחל תשתה ינחלה עבר על בפשנו: ובלשון שנים אל כל אשר י יבא שם נחלים יהיה: והקבוץ כל הנחלים הולכים אל הים: נחלי בליעל יבעתוני: נהרי נחלי דבש וחמא' : בא סמוך על ספור: וכן את כספר מפקד העם: ומכצר משגב חומותיך: מבחר וטוב לבגון: חכמי יועצי פרעה : ושפוני שמוני חול: ויחפרו עבדי יצחק בנחל: בהלקי נהל חלקך: העמק שנגרים בו המים יקרא נחל: ואעפ'שאין ברמים יקרא גכ'נחל כי הפקום הוא הנקרא נחל: וכן והשקה את נחל השטים: והעיר אשר בנחל בוכן בדברי ה'ול ביושבת בנחל: אל נחל איתן היה בו מים כי כתב ירחצו את ידיהם: וכן וצדקם כנחל איתן ורבי האיי זר פי המרה מרשון טשוטפים כו המים ככח: למנצח ב הנחילות שם ניגון היה ידוע אצלם ברם כי נחם על אמנון בנו כי מת: הוא בחיל של דכורים דל כי בנונו היה דומה לשריקת דבורים: אותם יראה פרעה ונהם: ונחמו אתכם נפעל עבר על עיקרו בנחם: והיתה החית ראויה להדגש: וכן ובחמתי של הרע" ויבחם יצחק אחרי אמו: כאנה הנחם על בניה: נלאתי הנחם: והש כחם יסתר מעיני: ומא" ואשלם ביחומים - דברים ניחומים: וחסר הנסמך והראוי דברים דברי ניחומי : ומא זאת נחמתי בעניי: ומא בוס תנחומים משוד תנחומיה: תנחומיך ישעשעו נפשי. ובקבוץ הנקכות תנחומות אל: והפעל הכבד כי ביחם ה'עיון ביחם כל חרבותיה : כחמו נחמו עמי: כאיש אשר אמו תנחמנו: כאשר אבלים ינחם: ולמנחמים ולא מצאתי: ושרא בזכר פעלו ממנו סוערה לא נחמה: ובירושלם תנוחמו: וההתפעל וימאן להתנחם: הוי אבחם מצרי:הראוי אתבחם כן כתבו ר'יונה באפשר ואני אוכר כי אינו כי הנון קמוצה ולפיכך הוא מבנין כ בפעל ואם היה מבנין התפעל היתה פתוחה כי עם החית לא יבא תשלום הדגש כמו שכתבתי בחלק הדקדוק והניחותי חמתי בם והנחמתי: זכרתי משפטיך מעולם ה' ואתנחם: מתנחם לך להרגך: כלם ענין תנחובים יו וידוע הוא: ועא וה'כהם כי הכליך את שאול:פתח כי הוא נפעל עכר והראוי בו ננחם - ואין איש נחם על רעתו קמץ והוא נפעל עומד: וכן ונחם על הרעה: קמץ: כי נחמתי כי עשיתי בינוחם ה'על הרעה: וההתפע' ועל עבדיו יתנחם: והשם יחד נככרו ניחומי כלם ענין הרפח: ופי נכמרו ניחומי נתגלגלו חרטותי כ בי היה דבר המלך גחוץ: ענינו ענין מהירות: בשחשבתי להפך ולשחת אותם: האף ונקרא העטיטה על טם חנחירים: בשמע נהרת כנחיריו יצא עשן: הם שני נקבי בחשתי ויברכני ה'בגללך: מעונן ומנחש: והאגשי יבחשו הלא ידעה' סוסיו:הוד נחרו איפה: במוני: והשם כי לא נחש ביעקב: ולא הלך כפעם בפעם לקראת נחשי בי נחט ינחש איש אשר יענין הנחש האכור פרשו דול מנחש זה האום פתו נפלה מפיו מקלו נפלה מידו בנו קירא לו מאחריו עורב: קורא לו צבי הפסיקו נחש מימינו ושועל משמאלו אל תתחיל בו שחרית הוא ראש חדש הוא מוצאי שבת: ועוד אם תבו רבנן לא תנחשו כגון אלו המנחשים כחולדה ובעופות ובכוכבים ופי כי נחש ינחש בו ישאל בנחשים בעבורו. זים שהוא עצמו ינחש בו כלו יחשב אכדת הגביע לנחש רע לעצמו שאבד ממגו הכד'י שהיה שותה בו: והנהש היה ערום ידוע: נחש שרף ונקרא כן לפי שהוא שורף בהבל פיו: נחש נחשת בתב אאזר אברו חכםי הרפואות כי אדם אשר ישכנו הנחש ויראה הנחשת מיד בת לפיכך אמר הבה למשה עשה לך בהש נחשת והיה כל הנשוך וראה אותו וחי בהפך שבע העולם להגדיל הנס: וכן דבלת תאנים לחזקיהו:

תיני משלי תילי מלכים איום איוב שמוא מקן יהנשע תשא מטות מפעי תשא תילים מטות זכרים

האוים השא זכריה תילים

אפוערים יחוקל.

יהושע ב' יהושע תנא האזיכי אינב בהר מקעי אינב מלכים מיל ש יחוקל קהלת מילים אינב

תולרות ישעיה
יוא הרברים
שוטרים עאוק
מילים
מילים
מחלא ב'
מיקא ב'
ירמיה חיי ירמית ב' הוטע
ישעיה וכריה תילים
יטעיה ב' איוב תילים
ישעיה ב' וישב
ישעיה ב' וישב

ממוק א תילים תילרות שמוא ירמיה יוכה בראטית תשא האזינג ירמיה שמ א אינב ירמיה אינב ירמיה אינב ירמים מין בלק ב

בר הפית עקב חקת

במר מן חשה חשים שנה שנים פנה פנים: וחשם כלשון נקבה מכה: מכת חרב ימה המכות האלה יוהפלא ה" את מכותך בא בסינין ריבוי הנקבות לבד על נבון אבל לא על המנהג וענין קרוב לזה נכה רגלים • נאספו עלי נכים והקבוץ בהתחלף ההא באלף נראת תהגו אך גבאים: והנפעל ממנו נכאו כן הארץ: ואפשר להיות מזה חעבין פרעה נכה וקראו כן לפי שהיה נכה רגלים וכתי פרעה חגירא נכח השולחן: ומא' בעבורה ויש מפר' בכחו תחנו עבינם ענין בגד ועפת ילנכח אשתו פי רעומת אשתו כלומר לככח אשתו כי בהתפללו היה נכח אשתו כדי שיכוין לבו בתפלה עליה. וכן הענין היה ונכחה לא תוכל ל לבא: לא תחזו לנו נכוחות כארץ נכוחות יעול והם הזה כלשון זכר הולך נכוחו: כלם נכוחי למכין עניג' היושר והנכונה: וכאו בלשון הזת לפי, שהם נכח האדם כמו שנקראו גכ נגידים בענין זה הדברים הטובים וארור כוכל: וחשם בנכליהם: והכבד אשר נכלו לכם: וההתפעל כמו שפירשתי בשרש נגד: להתבכל בעבדיו: ענינם המחשבה הרעה הצפונה כלב ויחיה כמנה ויתנכלו אותו להמיתו: בנכסים רבים שובו אל אהליכם נבס המעשה בערמה ותרגום להרגו בערמה למקטליה בנכילו: הלשון הזה ידוע בדברי ה"ל והוא כולל כל דבר קרקע וכטלטלין כלם וגם הבהמות כי כן אמרו במשנה המקריש גכסיו והיתה בהן בהמה ראויה ליקרב על גבי המזבח וכו'ובארמית לענש נכסין: בבן ולא נכר שוע לפני דל: הוא נפעל: וכן לא נכרו: בחוצות: וההתפע'גם כמעלליו יתנכר בער: ואאזל' פי בהפך ההברה כלומר הנער במעלליו יתנכר שאם פעלו'וך וישר אומ' אין זה מעשה נער: והכבד ולא הכירו כי היו ידיו: והמה הכירו את קול הנער הלוי: ואין לי מכיר: ואינם מכירים לדכר יהודית: לא תכירו פנים במשפט ויכר יהודה: הבר פנים לא טוב: וישראל לא יבירגו קמוץ ומשפטו ערי: בגד אחינו הבר לךי ו ייייכ משני יששי ניבל זהתאר איש מאת מכרו:מאת מכריכם והשם הכרת פניהם ענתה בם ענין ההכרה ידוע:ועא ביום בכריי ו והוא מקור: וההתפעל בשפתיו ינכר שונא והכבד וינכרו את המקים הזה: גך ינכרו צרימו: ואותותם לא ת תנכרו: וההתפער והיא מתנכרה: ויתפכר אל הם ענין ההכחשה והזרות: והענין הזה הפך הענין הראשון י ו והתאר מזה הענין כל בן נכר:אלדי נכר הארץ:וביוד איש נכרי:מלגוש נכרי:נכרים באו שעריו: מגכריה אבריה החליקה: בכריה עבודתו הלא בכריות בחשבבו לו: והשם ונבר לפועלי און בשש נקדות ואם יהיה ב ביום נברו שם יהיה מא': ועא' נכר אותו אלדים בידי פי' מסר והסגיר: והנבין להיות גכר שם ותאר כי גו גבר תאר ובן כל בן נכר ואותם שבא הסמיבות עליהם יהיו שם: כנו ונגי גבר: וכגי הנכר: אלדי הנכר: אדי גבר נכאת וצרי ולוט האלף תטורת ואו חמשך ופי דבר נחמדי וכן ויראם את כו בית נכתה בית חמדתו: וכן אמר התרגום ית כל בית גנזוהי: ויש מפרשים נכאת וערי ולוט ברי החרוב: - ובכל מפרש נכאת טעוה וידוע הוא: ויתכן להיות מהשרש הזה ויכום ויבתום ומשפטו היה ויכיתום כמו וידכקו נם 🔭 המה שמשפטו וידביקו: יוכן ואכות אותו טחון אפשר היות מעקר זה ועניגם פירשתי בשרש כתתי בלד כניותך לבגיד משפטו כהגלותך במשפט בהגלותך, ופי בחשלימך: והש ולא ישה לארץ בגלם ינמלתם את בשר ערלתבם :ופהשר ש' במלס ונתתי מכרם: פי' תכליתם והשלמתם: הזה והענין הזה אלא טהם פעלים עומדים ומכעל ימל קצירו:כצין יצא וימל:ובראש שבולת ימלו: והנפעל במלו אתו כאשר הם נימולים ובא במשקל נפעול כמו גשלוח ספרים: כלם ענין כריתה: דך אל נפלה עצל. ובקבוץ הנפלים עם לא עז ידוע: בבקר ונמר חברבורותיו וקלו מנמרים סוסיו ידוע: והוא חיה שעורו כתמים כתמים : נבר שקד על עריהם המשיל האויב כנבר: ונשא נס לנוים:ה' נסי: ידוע: ועקר הענין בענין גבהות והתרובמות כי נושא הנס הוא נושאו גכוה שמתראה על כל בני הצבא ואחריו ילבו והפעל הקל ממנו כמסם נוסם. וענינו כי כשימם נושא הנם כל כ בני הצבא ימסו ויברחו :והפעל הכבד הדומה למרוכע רוח ה'נוססה בו כלו התרוממה על הצד להשיבו אחור: וההתפע בתת ליריאיך גם להתבוסם: פי להתרובם בו ולהתעלות: כי אבני גזר מתנוססות על אדבותו - מילים זכריה פי בתרובמות: ור'יהודה כתב במסום בוסם עא : ור'יונה בתבו שרש אחר וענין אחר: וכן הוילון בקרא בם רפי שמרימין אותו על התורן: בל יחזקו כן תרגם כל פרשו גם: וכנס על הגבעה: כליפות: והפעל הכבד מסיג גבול: בכסיגי גביל ילא תסיג גבול רעך: אר תשג גבול הם אעפ'שנכתב בשין: גבולות ישיגו: ענין כולם ענין הדבקה אל הקודם ודחותו מניקומו. ואפשר להיות מן השרש הזה בענין אחר ונכג מאחר אלדיגו והוא מקור מן הקליושלא נזכר פעלו מהגוסף במנו והוסג א אחור בשפט: והנבי עתיד לכתבם בשרש סוג: בכה חלקר יונה השרש הזה לשלשה ענינים ואינז

> בסותם את ה': כי לבעבור נסות אתכם בא האלדים פי'החכם הגדול הרב ר'משה זל אל תיראו שזה המראה הגדור אשר ראיתם לא היה רק שיניע לכם האמת ובראות העין בעכיר שכשינסה ה אתכם בנכיא השקר או ם זירת מה ששמעתם אותו שתעמרו על אמונתכם ולא תמעד אשורכם ולולי ששמעתם אותו בזה המראה

כי אם ענין אחד כאשר כתכם ר'יהודה: והאלדים

אסתר זכרים ת יוא שמנא תולים ישעיה חיוב מלכים תרומה בפלח תולרנת ישעיה ב משני

מנאכי פנחם ב

אינב איכה משני

מונרים פת ניעוד מרבו מלכים בישעיה עוברי מ לי רמיה זיזינג אינכ מלכים מקץ בא נילך שיש צת עוב משני ישעיה ניכח חיונב שתנא ישעיה ב' נישלח נילך

> ישעיה איוב חיוב ד ישוח מש! ב ירמיה אבקוק

נישב ישעית

לא יסג ב ישניה ב'מיכה י תב א הנשע שנטרים מפני

יר מיר.

ישניה נשלח

נסה את אברהם:אשר נסוגי אבותיכם: ועל

והראוי בהן מנטה מנטות ונקראת כן לפי שהאדם שוכב עליה ופושט עצמו ונשען עליה וכבר בתבנוהו בשרש מטט יוכן ג'מזה מטה: ויאמר מטה: את מטה האלדים בידו: והקבוץ בלשון נקבות את כל המטות מלפני ה' ובלשון זכרים נקבת בכטיו ראש פרזיו: ונקרא כן לפי שהאדם נשען עליו: ופי'ר' יונה צץ המטה מהעניין הראשון ויפה פי לפי שאמ'פרח הזדון: ונקרא השבט מטה: אלף למטה:כי ענין שבט ומטה אחד כלם עניין משען: וכן אמר בשברי לכם מטה לחם: כל מטה. לחם שבר: כלומ'משען וחזק ואפשר להיות כי גטל עליו:אנכי נוטל עליך :פי בושא: נטי מן השרש הזה מטה וכבר כתבנוהו בשרש מטט: החול בחמש נקידות כלום משא החול: ומא תרגום וישא ונטל. הן איים כדק ישול: והשם נשל בר בטילי כסף: כלום כל משאי כסף: או יהיה נטילי כסף נושאי כסף בלום העשירי ראשי הכסף וכן אמר התרנו כל עתירי נכסיא: והפעל הכבד ויגטל וינשאם: נטע ארן: גטעתי לי כרמים ונשעתם בל עץ באכל: נטעו בוטעים ועת לעקור נטוע: ויטע ה' עוד תטעי ברמים: על כן תטעי נטעי בעבבים: ויטעו ברמים: לא יטעו ואחר יאבל : בלם בדגש הטית: לבגות ולגטוע: עת לטעת יועל דרך הרחבה וישע אהלי אפדבו לנטע שמים: וכן וכמסמרו נטועים: ועל דרך החשאל ונטעתיו ושכן תחתיו: ונטעתים על אדמתם׳ תביאמו ותטעמו:והשם ועשה קציר כמו נטע: נטעי נעמנים:ומא נטע שעשועיו: ומא אשר בניבו בנטיעים: ומא'משע ה'להתפאר: למטעי כרם: נצר מטעי: והגפעל אף בל נטעו: עניינם ידוע וידי בשפו מר:אף שמים נשפו: גפת תשופנה ישפו הרי עסים. והשם כי יגרע נשפי מים: והכבד והטיפו החדים עסים עביין הכל ההזלה וההתכה: ובדרך השאלה בעניין הדבור ועליבו תטוף ב בלתי כעניין תזל כטל אמרתי והפעל הכבד אטיף לך ליין ולשבר: והטף אל דרום: והיה מטיף העם הזה: אל תטיפו יטיפון פי חפסוק בי יטראל היו מטיפין ואום לגביאי האמת אל תטיפו : הנטיפות והשרות: לבר מן השהרוני והנשיפות: הם הענקים: ואום שקורין לבדולא הזך בערבי אל נשף: נשף ושחלת אם שהוא צרי ונקרא כן על שם שבוטף מעצי הקטף כמו שאנו רול צרי אינו אלא שרף מעצי הקטף בלסמו בלעז יוש היבטר לעולם: ובוטר הוא לאויביו: לא אטור מפרשי מזה הנטיפות כלי שמניחין בו הצרי: הברמים כלם עניין שמירה ותרגום וישמור ונטר: לעולם: לא תקום ולא תשור: שמוני גוטרה את ומעניין הזה אמ'לדבר שמציבין אותן לירות שם החצי מטרה ויקימני לו למטרה: ובאלף מקום הא כמטרא לחץ: וכן נגזר מזה העניין בחצר הפטרה כפו שנ בעניין זה ויאסוף אותם אל פשמר: וכן ועמרו בשער ה והכה נשש אביך את דבר האתונות: ועי כי נששת נטש המשרה שהיו השומרים עומדים שם: ולא נטשתגי לנשקי ונטשתי המדברה: תשמטב ונטשתה מעש הצאן כי נששת עבר בית יעקב: כי לא יטוש ה'את עמוי ויטוש דוד את הכלים: ולפני התגלע הריב נטוש: והנפעל גטשה על אדמתה: בטשר הבליך: נטשו עברו ים: וינטשו בלחי: וינטשו בעמק רפאים: ושלא נזכר פעלו ממנו מהדגוש ארמון נטש: עניין הכל עניין עזיבה והנחה:אבל ונטשתי אתכם ואת העיר אשר בתתי לכם ולאכותיכם פעל פני: החא בעניין ונתשתי בתיו:וכן אם ינתשו מים זרים: כמו אם ינששו בשית כי התיו והשית ממוצא אחד וכן שעה ותעה בעניין אחד ועניין קרוב לזה והוא פועל עום וישש על המחנה עניינו ויפשוט יוכן ותטש המלחמה והגם נטושים על פני כל הארץ: מפני חרב נטושה כלם עניין פשישה והנחה: ויתכן מזה נששו עברו ים <u>וינטשו בלחי: וינטשו בעמק רפאים: והוא עוכר: ודמיו עליו יטוש כלומ יניח עליו דמיו אשר שפך: ונקראר</u> ם זה העניין הסעפים הארוכים שמתפשטים אנה ואנה: ואת הנטישות הסיר התז: הסירו נטישותיה: ויש מפ` בין וגבד: ולניגי ולנכדי: הסירו נטישותיה שיני החומה ברלרץ בלעז: וית ואת ברגיתהא: גיגם יחד עניינם כמו כן:וכא' ואחריתו יהיה מנון: והנפער מכנו ו'פני שמש ינון שמו: וכבר כתכנר ותקח האשח חילד ותניקהו: מענין ינק שנים שרשים ועניגם אחד הוא: ניגם יחד בשרש ינהי בקודו ולביני ולגכדי הוא בן הכן: וחכה בים חילהי והכית ביוד מקום למד הפעל: את כל זכורה: והכתיו והמתיו: בדבר ה'הכיני נא : נכתכ והבית בעור: הכה תכה: והכתי קשתך כיד שמאלך: ויך את החנית בקיר: לכו ונכהו בלשון: יך ויחכשנו: נ ויך הברר: ואך אותך: והך את עפר הארץ: ויך שרשיו כלו בה שרשיו הנה והנה דו שילכו שרשיו לרחוק: ובא הלשון הזה כענין ומחה אל כתף ים כנרת: הנה אנכי מכה במטה אשר בידי: האשה המכה: והכ' עבריך מוכים: ועל דרך ההשאלה ויכו את צקלג דל ויהרסו כי על העיר הוא אומר ולא על העם שהרי אמר מקשן יעד גדול לא המיתואיש: ושלא בזכ'פעלו ממנו אשר הוכה את המדינית: ונכתב בוו עם הדגש הכה כעשב ייבש לבי: על כה תכו: ושלא נזכר פעלו מהדגוש והפשתה והשעורה גכתה: והחטה והכסמת לא גכו: והנפעל ושכתם באחריו ונכה ומת:ובתב ר'יעקב בן אלעזר זל שם בלשון זכר מכה בסגול הכף בפלם מ מטח: והקבוץ מן המכים אשר יבוהו ארמים יוכן כת אאזל : ור' יונה כתב כי הוא בקובץ מן מכה לשון נקבח

שמות ווורא קרח חבקוק יחוקא בחנקותי תילים איכה שמנא ישעיה משני ישעיה ב קהלת קרושים ירמי קהלת ברא ירמי ישעי תילים ישצני יימיה קהלת דכי ישעי קהלת שמו עמ ק בזלח חיוב ישעיה ב מיני ישעי מיכה ישעיה ב שיר תולי שיר ונא אי.ב עמום חיוב מיכה יחוקש מיכה מיכה ישעיה שופטי תשח

ידמיה נחום ישעיה קהנשים אור אינב איכז יבמי עורה שמותב ימער ניצח יחזקא משפטים שמוא כ'משלי עמוק ישעיה ירמיה שופט שמ:k ישעיה ורנו ה בהענותר פמוא ממוא ישציה ירמיה שופטיה שמוא הושע ישעיה ירמיה יש ניה נירא מילים משלי תילים תילים שמות ישעיה נירא זכריה שוערים שמנא מוכים בש. רא יחו שמוא ירמי הופ נארא ב הנשע נארא פינחק שמותשמוא פיגחס תילים ישעיה נארא ב'

בבטנד מהרה יהיו געים וילכו להם: נכפרה בו למד הפעל תחת הנעצוץ:ובכל הבעצוצים אחר מן האילונות הפחותים: וכתב ד יהודה אפשר שחוא שקורין לו בערבי נעצוץ והכפרשי פרטו בו סדריי בערבי: ורבינו סעדיה זה פי קוצים לבנים חדיםי נטרו בגורי אריות פי'ש שאגו והמו והנעירה בדברי הזר בחמור כאמרם חמור נוער: וכתב ה'יונה מזה השרש כי נטור ממעון קודשו יוהוא תאר על משקל יכול אלא שנתחלפה התנועה בעבור העין יוכן כתבו אאזל ואמר לשון בעור על הא ית'על דרך ה'בציון ישאג:ועא'נם חצני בערתי:בוער בפיו מתמוך בשחד ונער בשן וכרמל: פי בוער פירותיו ותבואתו או הוא פעל עומד: בעור ורק והנפע ננערתי כארבה: אצא בפעם בפעם ואנער: האלף בחרק: וינערו רשעים ממנה: והשם והיה החסון לגעורת וכן במשנה בנעורת של פשתים והוא מה ש שמבער ומנפץ מתקן הפשתן ממבו: והפעל הכבד וניער פרעה וחילו: ככה יבער האלדים: וינער ה'את מ מצרים: ההתפע התנערי מעפר: ויש מפרטים מזה והנער נער: כלומר והנער חריף יודע בין טוב לרע כמו המנער שמנער את הפסולות: ועא בי נער אנכי: בי שהוא קטן בשני יקרא נער: ולפי שדרך הקטן לשרת את הגדול בקרא המשרת נער ואעפ שהוא גדול כשנים: נער עכרי: והוא בער את בני בלהה: ומשרתו יהושע בן בון בער: גחזי בערו יקימו בא הבערים: כנערי שרי המדיבות: ורחבעם היה בעד בי בבער בדעתו: והבער בער פי הבער עדיין הוא בער קטן כי בן עשרים וארבעה חדשים היה כי כן כתי עד הנכל הבער ודרך הבער ליבק עד עשרים וארבעה חדשים: ואאזל כתב והנער גער גדול משניו: והקטן שבצאן כמו כן נקרא בער הבער לא יבקש והנשברת לא ירפא: והבערה יפה עד מאד: בערות בתולות: בערות אסתר: רבקה ובערותיה · והשם רבת צררוני מנעורי :מגודלים בנעוריהם: ובקבו הנקבות כי היו בכי ישרא ובני יהודה אך עושים הרע בעיני מבעורותיהם: ומא' תמות בנער נפשם: וים זה מהענין השני כלומר במיתוז קשה: הבית ונפחתי בו־כלום שילך בדרך מארה:נופח כאש פחם. ויפח כאפיו:בדוך בפוח פעול במקום תארי ורוצה לומר גופח כלומר רותה שמעלה הבל כי בעת הרתיחה תעלה הקדירה הבל והגפיחה הבל הפה או יהיה נפוח פעול במשמעו ואכר על הסיר והדוד נפוח לפי שנופחין בו בעת תעלה רתיחתו: ופחי בהרוגי האלה ויחיו לפחת עליו אש: ושם הכלי שנופחי כו מפוח כחר מפוח מאש: ושלא בזכר פעלו ממנו מהדגוש: אש לא נפח: וקרוב לענין הזה נפחה נפשם: והשם מפח נפש: והכבד ונפש בעליה הפחתי: והפחתם אותו: ועניגם ענין דאבון ודאגה ומי שיש לו דאבון גפש כאלו גפשו נפחה ויוצאה מבגן: ופירוש ו והפחתם אותו: תביאו את הגזול ותפיחו ותדאיבו נפש בעליו שנולתם ממנו וית ושניקתון יתיה כלומר ת תפילון הקרבן דרך בזיון בשתביאוהו: בפך נפך ספיר ויהלום: אבן מהאבנים יקרות והיא שחורה אימתכם עליגו: ולמה נפלו פניך ואת הנופלי :אשר דא כפל דבר אחד: כי נפלה נפלו עליו: וטמגש נפלו על דוד: לכו ונפלה אל מחנה ארם: אל הכשדי אתה נופל: ונפל חלל בתוכה וכן בהכפל הלטד ונפלל חלל בתוכה: וכתי כד יתרמון קטילין בגוה: או יהיה משרש פלילים ומעניינו באשוי בתכו ד יהודה מיום גפלו עד היום הזה בקמץ חטף ובהרק פא הפעל כי לא יחיה אחרי נפלו: מקול בפלם: לא נופל אנכי מכם כלומר פחות: וכן ויפלו מאד בעיניהם כלומר היו נפולים ופחותים מאד בעיניהם לננדנו כי ראו שנעשתה החומה על כרחם: על פני כל אחיו נפל בלומר גפל גורלו:או בענין שכן:וכן בפלים כעמק: ונפלו ולא תקומו בי יפול הנופל מכגו: והימים הראשונים יפרו: כי יפול לא יוטל: בעד ה השלח יפלו: ותפל מעל הגמל: חשבה גדולה בופלת עליו כלם ענינם ענין אחד וכל אחד מתפרש לפי הענין אשר הוא בו: והפעל הכבד ראו הפלתי אתכם: רק הפילה לישרא בנחרה י ואור פני לא יפילון י ולא הפיל פ מכל דבריו ארצה. לא הפילו ממעלליהם: וההתפעל ואתנפל לפני ה': אשר התנפלתי: ולהתנפל עלינו: ו והשם ומפל בר: והוא פסולת הבר ונה שנופל ממנו בכברה: ובהא הנקבה והיתה כעי מפלה בקמץ הפא: ובצרי שמה למפלה: כריה בעורה למפלה: ויכר דראות את מפלת האריה: כלוכר גוית האריה מקום שנפל שם: וכן על מפלתו יפלו כל עוף השמים: מקול מפלתו הרעשתי גוים: גפל אשת כשש נקודות: פוב ממנו הנפל: כנפל שמון: הוא העובר שמפלת האשהי ונקרא כן לפי שנופל מתי מפלי בשרו דבקו:פי חתיכות ב בשרו כלומר שנתלין בכשרו חתיכות בשר: או יראה זה מפני שמנו ודומה כאלו כ פלין מסגו והם דכקים בו שלא יבוטו. הנפילים היו בארץ הם האנשים הנדולים בעלי קומה גדולה: ונקראו כן שיפול האדם בפחדם ונפע מפבי שהם גכוהים כל כך כי לעגין זה נקראו האמים כמו כן: וכן הר נופל יבול: גכוה ותלול

ענין הגעיפות ידוע כענין יופי: ויש לפרש כי בעים כי תשמרם בכשנך מן והיית נע כלומר אם לא תשמרם ב

שעיה ב'

ירמים . זכ־יה

עורא ישעיה כ'
עורא ת לים שופטים
איוב שעיה
תילים ודא בטלח
י_עיה שמוא
מין נישב
תשא מלכי שמוא מלכי דה
שיוא
מלכים אקיר ב' חיי
תילים ב'

は、後には

יחזקא ב' רמיה אינב ירמיה חיוב ב' מלחכי

תבוח מלכי יהושע ב"בראשי מ'כי דה ב'מלכי ירמיה יחזקא יהזקא שמוא ב' ירמיה מי,ב כז א

שופט "ירמי תבא כשא תילי יתא חיי לך 'ך יה שנה ב חייב במוא שוכטים עקב ב מין עמ ס ישביה ישניה ב ששטים יחוקא ב'תיעש קהל באינב

בראזית אינב שמול ישעיה נח שופטים ישעית רמיה מילים ירטה"ב'תילים

בי ראיתי כי נפץ העם: מרוממותיך נפצו גוים: ומאלה **נפצה כ**ל הארץ: והמקור והוא יוצא

פנתי בך גוים ובכליהם ינפעו: ככלי יועד תנפעם:

הבדים והשם נפץ וורם ואכן ברד בשש נקודות: וחכבד ונפצתי איש אל אחיו: ונפץ את עולליך אל הסלע:

הגדולה היה אפשר שתשמעד לו אחד שיאכו שהוא שליח כאתו ובמוד מפרש נסות לשון דוממת מעני נס בלו להגדיל ולרומם אתכם בא הגלדים אליכם: ובענין הזה כי לא נסיתי. כי לא נסה: הנסה דבר אליך תלאה בי אם נסה המנסה לדבר אליך ידענו שתלאה ואעפב ועצור במילין מי יוכל:או הנסה אדי ולא תנסוג יבה נא אנסבה בשמחה: אנסה אותך יוהשם מסה ומריבה: לכטת נקיים יולעג: המכות הגדולות: כולם ענין בחוב ופי'כי לא בסיתי לא בחנתי עוד פעם אחרת ללכת באלה לפיכך לא אדע ללכת בהם:ופי'המסות הגדוולות שהיה הבה בוחן אותם במבותיו אם יעמדו ברשעם אם לא: בית גאים יסח ה יחתר ויכחך מעל האדמה ענין כלם הרס ונתיצה מאהר והנעל העומד ובגדים יסחו טמנה: והנפעל ונסחתם :והשם כזה ושברתם את משברת הבית בכח:פי משברת הבית מטברת נכח כלומר שלא יכח אחד בכם ויפרד מסדר המשמרה ללבת אל מקום אחר: ובא כענין פן יהרסו לעלות ב הגפרד מהסדר ומהאסיפה באילו הורס המעמד ונותצו או יהיה פי שלא תסיחו דעתכם לעא רק יהיו עיניכם ולבכם תמיד לכשמרת ה הבית ובענין הזה אלול הכח הדעת כלו שמסיר אדם לבו ומעבירו מהענין ופונה לבו ודעתו לענין אהר ני נסך עליכם ה רוח וערדמה והמככה הנסוכה: והמסכה צרה כהתבנס: המסכת: ואת קשות הנסך אשר יסך בהם: ענין כלם ההכתר והכסוי: ויש לפרש בי שקר נסכו: ה הפסל נסך חרש: ונסלי ונסכי עום: - והדומים להכ מוה הענין כי היו עושים הפסל מעץ ומחפין אותו זהב וככף: ויש לפר עוד מזח ולנסך מסכה ולא רוחי: והוא משל על פעצה ופי המסכה והמסכת הוא כם לבגד שמכסין בהן על המטה ואמר את יתד הארג ואת המסכת כי עדין היתה המסכת במקום שהיו אורגים אותה והכל הסיע: ופי קשות הגם אשר יסך בהם שהיו הקשות כפין חצאי קנים חלורים ומשים אותם על ראש כל לחם ולחם כדי שיכנם הרוח ביניהם כדי שלא יתעפש הלחם: והנה הקשות היו סתר וכסוי לרחם: - ועא כי יצר א ופסל בסך: ופסלי ונסבי: כי שקר גסבו: פסל ומסכה ילא יסכו לה'יין: ונכך לא תסכו עליו: ג הם בשש בקודות ובחם בחמש ובבר בתבנום כחלק הדקדוק: ומא ישתו יין נסיכם: והכבד והסיכו נסכים: הכך נסך שבר: ויסך אותם לה' :וכבד אחר ויגסך אותם לה' ענין כלם והדומי להם עני יציקה והתכה: ועא' ואני נכבתי ברבי והנפטל מזה נסכתי מראש: והתאר וגם אלדירם עם נסיביהם עם בלי חברתם: נסיבי סיחון יענין בלם הגדולה והקצינות והגסיכות: ויש לפר בזה ולנסך מסכה ולא רוחי כלו שמשימי עליה קעיני שלא ברשותי שהיו בבקשים עזר מפרעה כפו שאם לעז במעז פרעה ולחכות בצל מצרי : בכע הסכך הוא קל יויסעו ורוח נסע מאת ה' ויסע אברם והנה בערים נוסע אחריהם רוב הבנין בשוא מסובות: בסעה ובלבה: ובדגש ונסעה מנהר אחוא: ויש אום כי בסעה וברבה ציווי בתוספת הא קובו סעו: ה הלוך ונסוע. ויהי בנסוע הארון אלו והדומים לוום הם פעלים עומדי : והיוצאי ויסע את היתד הארג יויכעם עם הבריח: ויש לפר גם אח עומדי ופי ויכעם ויסע עכם כלו עם חדלתות וכן ויסע את היתד: והנפעל דורי בסע ובגלה: הלא נסע יתרם בם: זהפעל הכבד ויסע משה את ישרא: והכלא תסיעי: ויסיעו אבנים גדולות: בסיע אבנים: והשם אכן שלכה ככע פי שהיו פסיעים האבנים שלכות כהרר ולא שהיו בונין מאותן שהיו מוצאים פסולות רק הסיעו אותם בהחריוכן כתוב ויסיעו ארנים גדולות: והקבוץ וילך למכעיוי ובהקל את מוצאיהם לפסעיהם: אלה בסעי בני ישראל: והשם בענין המקור ולפסע!את המחנות כאילו אפר ולהסיע את הבחנות: זכן קום לך למסע לפני העם כלם ענינם ידוע: הוגית מסע ושריה: שם כלי מכלי המלחבה זכן ברשו המפר וכן אם המסרה מסע כ' ואינון בתרי לישני: ור' יונה פי' מענין נסיעה כמו אבן שלבה מסע זכן ברשו המפר וכן אם זוכש זו בשל בשל החגורה כחרב: נכסק אם אסק שמים שם אתה יצי אט ייעי ייביב ורל החגית וומוסעה ביד לא החגורה כחרב: נכסק דלתות העליה בעדו ונעל :גן נעול אחותי כלה: ביד ורכי לבלי שבוגרי העליה בעולות: ענין הכל עני סגירה במנעול: ומענין הוה נקר לכלי שפוגלי גל בעול: והנה דלתות בו הדלת מבעול: על כפות המבעול ומבעוליו ובריחיו וכן נקרא הכבל בעל בענין הזה על אדום אשריך בעלי פי בבלי כי חבבל בשו כוגר האד ומוגעו מלבת ומלגרוח כי כן נקרא במקו אחר הכבל בלשון סגירה ויתכהן בסוגר: ואעפ'שאפשר להיות סיגר שם לבית המאכר: ועא ואבעלך תחש והעין בשוא ופתח יוהכבד וילבישום ויבטילום: והשם חלוץ הבעל. של בעלך: והדריך בבעלים: של בעליך מעל רגליך: ולא בתק שרוף. בעליר: וקבוץ השנים בעבור נעלים: נעלכם ברגלכם: וימ' בהענין הזה על אדום אשליך געלי: ולשון נקבות ונעדות בלות וכטולאות: ובתוספת כם ברזל ונחשת כבעלי בדו מדרך רגליך בחרים יהיה בר.ל ונחשת: הי שיהיו בחלקו וזרי ברזל ונחשת : וים אותו בהענין הראשון כלו שתהיה ארצו חזקה כאילו סנור בחונ ות בחושת וברול: בעם נעמת לי מאדי וששעו אברי בי בעמו ודעת לנפשך ינעם: והשם כי נעים בי ת והקבוץ ושניהם בבעיםים יוקיבוץ הנקבות נעימות ביםיבך נצח: והתאר כל הון תשמרם בכטנך: יקר יונעים: וגעים זמירות ישראל: הנאהבים וחנעימים: ומא געמן: גטעי געמנים והשם בפא דרכיה דרכי בועם: ומא וכל אלחם במנעפירם:

בייה בילה ליהים בילה ל בילה ליהים בילה ליהים

משלי תילים שבי יושה מבים

ישעיה ל שופשים מרומה ירמיה ישעיה ב ישעיה כ

מוטע האויב: ירמיה כנחם שמוא דה' תולים משלי דניא יהושע -ישעי ז ישעיה בהעלותך לך בשלח כ' ישלח עודה הדברים לך בהעלותך שועשים כ'

ישעיה איוב בשנח מלכי'ב' קהלת מלכים לך מפעי בחעלוחך עקב אינב

שמשל מיני משלים אינב תבלים משלי שמשל ב"שעיה משלי מיניש

היה כאבי נעח חזק והוא תאר: והגפעל משובה נעחת: עקרו גנעחת: או יהיה שם במא^ייאמ הזכר בכגו נעח מילים יפרדו ממנה כי הדבר החזק הוא מותכד: ויחי עוד לנצח : בפרם נכח ופי בצחת חזקה מותמדת שרא ישביה ירמיח תצא ישביה ואברתם נעונו בפלס נפעלנו: אשר ינעל אליך: להנעל לעולם ילנצח נצחים:לעולמי עד יחוקא שמות. בעוקתם ינעלו נפשם: וכבו אהר והעל לא העלת את ע מפני מלך אשור :והכבד המה עבך: והצלתם את נפשותינו: למען הציל אותו: באוד בוצל מטרפה: הלא זה אוד מוצל מאש: והשם רוח יהושעושב עמנם זכרוה חקתר שמית דה ניכח והצלה יוענין קרוב לזה ונצלתם את מצרים יוינצלו רדם לאין כשא: וכבד אהר אשר הציל אלדים מאבינו: ויצר אלדים את מקנה אביכם: והציל עיניכר פי ינצל ראותינו ומראה עינינו בהבנסו באחד מן המקומות: ניכח שרנא ואל תצל מפי דבר אמת עד מאד: וההתפעל ויתנצלו בני ישרא את עדים נהר הורב: - פי'התנצלו מעדים מננים משח שלא לכשוהו עוד: עכין ההכרה והשלילה - וגם הענין הראשון בכלל ענין זה כי ההצלה היא הסרה מהלוקח משור תילי משני ישיני מילים עיני ה בצרו דעת: בצרתי עדותיך: בוצר תאנה יאכל פריה: אני ה בוצרה לבוצרי כחום ישציה בצורמצורה : ונצורות ולא ידעתם פי' שמורות ונשגבות מהשיג אליהם לדעתם: בריתו: יחזקא משני והנשאר והנצור: כלוכר שמור מהשיג אליו: שית זונה ונצורת לב־פּי´שכורת לב - כלוכר שלא יוכל אדכ ל תילים ישעת לקחתה ולפתותה רק היא מפתה כני אדם: נצור לשונך כרע: ובחסרון פא הפעל צר תעודה: וכתי'נכיא טר תינים מזני ם דותא נצרה על דל שפתי ציווי בתוספת הא ודגש הצדי לתפארת כדגש מקדש: וכן נצרה כי היא הייך: הדגש לתפארת: ומענין זה ממגדל נערים: והם הצופים שעוכדים בכגדל: וכן קראו נוערים בהר אפרים או מלכים ירמיה יהיה קראו נוצרים מיוחסים אל מקומם והראשון נכון יור יונה פי גוצרים באים מארץ המרחק עם מיוחסים ינימיה ישעיה החזינו ושביה אל נכוכד נאצר: וכן פי אאזל: העור שלום: יצרנהו כאשון עינו: לירה ויום אצרנה בקמץ חכף הצדי ב ברכה מלכים במקצת הספרים: ובריתך ינצורו: כלם ענין שמירה ופי'ממגדל גוצרים עד עיר מבצר מגדל שאינו לישוב א אלא שעומד הצופה שם: ופי כראו נוצרים הצופים והשומרים יקראו קומו ונעלה ציון: ועא וכנצורים ירינו ונעורי ישראל להשים: בעיר בעורה ענינם ענין חרבה: ופּי׳ אאזל מזה ונעורת לב: רוצה לומר חרבת דעת ישציה במשני וכתב כי כן בדברי הפילוסוף ישכו עורבם בחרבן שכלם: ואמ'כן על האשה הזונה הרבת שכל: ועא' וניבר מטרשיו יפרה: נצר מטעי: כנצר נתעב בחמש נקודות ענינם יונק או ענף: ופי כנצר נתעב כמו שמשריך א ישעיה ב' אדם הנצר שהוא נתעב שאינו'מצליח ומוציא אדם אותו מהחפירה שלו ומשליכו כן אתה השלכת מקברך: בנקיק הסלע: ובנקיקי הסלעים. ענינם חורי הסלעים או שני הסלעים: ירמיה ישעיה צ' בכפו ונקבה: נקבת במטיו: במוקשים ינקב אף: אל צרור נקוב: ויקב חר: חבקוק איוב חגי מלכי והשם אל מקבת בור: בלומר אל בור נקובה שנקרתם ממנה: וכן שם הכלי שפוסלין בו האבנים ונוקבים אוהם בו נקרא מקבת והוא הפטיש שראשו האחד חד לנקו ולפסול בו יובראשו האחד מכין בו והולמין בו בכלאכת הברזל והנחשת וזולתם: זתשם את המקבת בידה:ומקבו והגרזן: ובמקבו יצרהו. במסמרות ובמקבו יהזקו שופטי מלכי ישעי ירמיה ומן הענין הזה ננזר זכר ונקבה ועא נקובי ראשית הגוים ונקבה שברך עלי: אשר פי ה יקבנו: ויקב כן האשה עמוש ויצא ישעי אמור הישראלית: פי' השם באותיווניו וקלל: ועם ענין הקללה ונוקב שם ה' בלובר בפרש ומקרל שאינו חייב עד נקד נקודות שיש בהם בתבים שיפרש ויקלל: יקבוהו אוררי יום: יקבוהו לאום ואקוב נוהו פתאום אינב משלי אינב שיר הנקוד ידוע: וכן נכראו הבהמות הלבנות שיש בהם כתמים שהורים : או לבנים דומות לנקודות: ושלוא ונקד: נקדים וברדים ואת כל העיזים הנקודות: ולפי שרוב הבהכות על זה ניצא ב הדרך נקרא הרועה אותם או בעל מקנה על שמם ומישע מלך מואב היה נוקד: אשר היה בנוקדים מתקוע: ו כלכי צחוק ובתי ברי גיתין יוכן נקרא הלחם היבש המעופש לפי שהעפוש בלחם לבן וירוק ושחו בקודים נקוד ם:וערה הנה יבש והיה נקודים: עשרה לחם ונקידים: וית' נקדים כסנין: ובדברי ו"זו פת הבאה בכסנין: ופי רבינו היי יהניע מלכים דל פת הבאה בבסנין פת בין מתוכלת בין שאינה מתובלת שעושין אותה בעכין יבשין וכוססין אותה בבית ונקיתי דמם לא נקיתי: שנסתרות נקני ונקה לא אנקדי בלובר לא אנקד מן העודם יוא מיל ס ירמיה המשתה: העולם נקי מכך ונקה לא ינקה בי לא ינקה את האדם כן דעון מכל וכל אעפ'ש משה שישגר שהוא נשא עון אלא יעניש את האדם בעט כדי ליכרו ורהשיבו לדרך טונה: ורזל פירשו בגקה הוא לשבים ואיבו בקנה לשאינן שבין : וחשם לא יוכלו בקיון : נקיון שבים : והתא' ובעל השור נקי : דם נקי : נקי בפים : נקים הוש' בת' ת' מ'פ' בנטרי מילי אנחבן: ונבתבן באלף אשר שפבו דם נקיא: ואל תתן עליבו דם נקיא: ובאו על דרך נחי האלף בשיא: נביא: יולי נה יהנשע והגפעל ונקה האיש מעון: ונקית כשבועתי זאת: ונקתה לארץ תשב פי תהיה נקיה מאנשיה ומאין יושב בה: כוח חיי ישביה בי כל הגונב מוה ככוה נקה פי המגלה היתה כתובה פנים ואחור והיה מצד האחד כתוב אלת הגבב: ומצד ועריה אחר אלת הנשבע לשקר ועל שניהם אומר נקה שיכרת מן העולם ויהיה נקי מכל טוב: ופי במוה כמו פני

המנילה האחת כפניה האחרת בתוכה באלה זו כזו וכן במוך כמו הם יוהמקור מהקל ואתה נקה תנקה יאת ה

המבקיו': מנקיותיו: בחלוקת בין הזל יש אופרי כי המנקיות אילו הסניפין שהיו במין יתדות של זהב יא ב כמדכר זרומז

S

כאבני גיר מנופצות כולם ענין פיזור: ויש מהם פיזור עם השבר והרצוץ: ושם הכלי שמנפצין כו מפץ: מפץ אתה לי . בצרי: ובקם' ואיש כלי מפצו כידו: ההתא העצב ככזה גפוץ בשרק: ובחלם נפצים על ההרי כצאן י ותהי שם המלחמה נפצת יוהיא מלה זרה כי משפטה נפוצה בפלס גדולה או נפצת כשקל קטרת נחשת אכל בשאר בו הקמץ על דרך היחיד כמו בגודה אחותה ואאזל כתב ונכליהם ינפצי: יריקו מתרגום ותער כדח: ונפצת קולתה: בשו שאמר וכליו יריקו והוא כפל דבר: במש תחת נפש בשש נקודות: ונפש שבעה: הנפש ההיא: ופעמים כא בלשון זכר רוצה לדבר בו על הגוף יאחר גפש מחמש חמאו בפש שנים: כל בפש ארבעה עשר: בפש כי תחשא ושמעה קול אלה: והקבוץ ועל כל הנפשות אשר היו שם: לחמית נפשות ובקבוץ הזכרים מצודדות את נפשים יברזל באה נפשו: אמר כן לפי שהנפש מענה בעינוי הנוף : וכן בגועל נפשך: גופך: ואמר על דרך משל נשבע ה'בנפשו: וכן אשר לא נשא לשוא נפשיו ונפשו א אותה ויעש: ושלחתה לנפשה: כלומר שתהיה לעצמה ולא תהיה ברשות אחר: וכנה המת בנפש כי סכת ה המתה בחפרד הנפש מן הנוף ואמר על כל נפשות מת לא יבוא: כל הנונע במת בנפש:וכן מאשר חשא על הנפש ויש מרול שפרטו מאשר חטא על הנפש על שעער עצמו מן היין הנה חטא על הנפש המתאוה שכבע תאותה מן היין מכל וכל: נפש כי תמעל ינפש אשר תגעי ונפש כי תחשא ולפי שהיא בעלת הרצון והתאוה תלה החטא והמעל בה: וכן נגיעת הנוף כי פעל הגוף בשתופח: וכן אבר אל תתנבי בנפש צרי: כלומר ב ברצונם ובתאותם: לאסור שריו בנפשו: כלומר ברצונו שלא ברשות המלך י זיאמר נפש על הנשימה ההבל היוצא מחפה נפשו נחלים תלהט: וכמוהו פי'ר'אברהם אכן עזרא זול לכן הרחיבה שאול נפשה: והנפעל ש שכת וינפש: וינפש כן אמתך כרומר שתגוח נפשו: ואת הנץ לפינהו:יאבר נץ: חוא העוף ש בלעז: ופי אותו בעל הערוך אשטור בלעזי שצדין כו העופות וישוב אל יד בעליו אשפרויר בציב מלח: פי'תל מלח: וכן נקרא האבן שמעמידין אותה לעובדה ופסל ומצכה: וכן נקרא נציב העם והממונה בהם: נציב פלשתים: ויתן נציבים בארץ יהודה - שנים עשר נציבים - ממוגים ונצבים על העם: לבד משרי הגצבים: פי משרים הגצבים מם הרבים חכרה: והדומי לו כתבנו בחלק הדקדו' או פי'משרי הנעכים שהיו שם שרים על הנעכים והנעכים על שאר העם: ומלך אין כאדום נעכ מלך: פירוש בימי יהושפט לא היה מלך כאדום אבל הנצב היוז להם מלך פי הנציבים שהיו מעמידים להם מלכי בית ד . דוד כי תחת ידם היו בימי דוד כמו טכתב וישם באדום נציביםויהיו כו אדום עבדים ודוד: והטע שהזכיר ענין זה בזה הפסוק רוצה לומר לפי שהלך יהושפט בדרך ה' ויותר הקדש אשר נשאר בימי אסא אביו בער מן הארץ לפיכ'לא פשע אדום מתחת ידו ועוד ביכיו אין מלך באדום אך הנצכ שהקים הוא היה להם מלך אכל ביםי יהורם כנו שעשה הרע כעיני ה'מיד ברד בו אדום כמו שכת' ביביו פשע אדום מתחת יד יהודה ויפריכו עליהם מודי הגעבה לא יכלכל פי השה החולה העוסדת במקימה שלא תוכל לזוז: ויבא גם הנעב אחר ה הלחב: הוא יד הסבין שהוא מעמיד הסכין להיות לו יד לחתוך בו: וכן ולהציב הדרבן ולהעמיד הדרבן כ בלומר כי בפצירפים היה מתקן כל הכלים האלה והיה מעמיד בו הדרבן שהיה מחדדו ומלששו בו ויתכן רוב אלה שכתבמו הנה משרש יצב כמו שבתבנו שמה דומיהם ארא שאין הכרע: כי נצו גם הנח תמורת <u>בטר: כי נצא תצא: וכא האלף תמורת הא והיה ראוי להיות תצא כפלס תפה: ובא</u> הדגש בפנהג: ארך האבר כלא הנצה: גדול בנפים ורב נוצה: והסיר את מוראתו בנוצתה: ופירשו ה'זל שהיח קודר סכיב הזפק בסכין כעין ארובה וגישלו עם הגוצה של העור ופי'כי גצו גם געו בלוכר שהלכו במהרה ועפו כאלו היה להם גוצה וכן פירש כי נצא תצא: ויתכן שנקרא הנץ מזה הענין כלומר שיש לו כח בנוצתו וכבנפיו לעוף הרבה כמו שאמר המבינתך יאבר גץ יפרש כנפיו לתימן: ועא הפעל הכבד אשר הצו על מ פשה ועל אהרן: בהצותם על ה: בהצותו על ארם נהרים: והשם אנשי מצותך: ומא אוהב פשע אוהב מצהי הן לריב ומצה תצומו: והגפעל שני אנשים עברים ניצים יוינצו שניהם יוכי ינצו אנשים: כולם ענינם ענין מ פריבה : וענין אחר עריך תצינה כאין יושב:והגפעל גלים נצים: ענינם ענין חרבה ושממה: ופי נלים נצים באלו אפר ותהי להשאות ערים בצורות שיחיו חרבות ויהיו לגלים ואאזל כתכם משרש בץ - עלתה בצה:ה הנצו הרפונים ופענינו רוצה לופר העדים הכצורות תהיינה גלי אכנים צופחין דשא: מנצחי להעכיר את העם: לגצח על מלאכת ה: למגצח לדוד: למגצח על הנגינות: ענין חזק: וקרא בעל חשיר והגיגון מנצח כלומר שהוא חזק על המלאכה ושר וקצין עליה: והשם וגם נצח ישראל חנון בצרי והמסורת ד'בלישנא כצרי וככר כתבגום בחלק הרקדו' : ופי בצח ישראל חזקם וכחם: וכן אבד בצחי: ואוריד

בשנית ירמית ימוקא ירעיה מלפים פוניא ירמיק מפוטים משלי פנח מטות מנש ב מקרא חקת דמוקא ב תילים יחוקא שמום ונילים איוב תנא חמור חקת ניקר אנ תילים מולים איוב יפעיה ירמי מפפטי שמיכיח וב

נידא צאנא דה ב מוכים ב

ופריח פופטים

שחוקש ב ניקרה

חיוב פבחד פנחק תי[ים ישעיה משלי לשעיה שמו שמוא משפטים ירמיה יפעיה פיר רק עורה תינים k)7:0 יפשיה כ' לארץ נצחם: ויו נצחם על בגדי: כלומר דמם שהוא הכח והחיים:

אם יעלה לשמים שיאו פי גדולתו ורוממותו: ישא פרעה את ראשך מעליך: כי תשא את ראש בני ישרא: ואת ראטם לא תשא: ישא פרעה את ראשך: אשר כשא ידן במלך: כי נשא אשא להם פי אשא לדם האויב: וית אם יתובון משכק אשבוק להון יוחרפה לא גשא על קרובו לא הטי' עליו שום דבר חרפה: נסה עלינו איר פניך ה' בחלוף שין בסמך ואלף בהאיהלא שאתו תבעת אתכם וכשאתו לא אוכל אך משאתו יעצו להדיח וכנוח הא'ונעלמה מן המכת'משתו ינורו אלים גדולתו ורוממותו. ומזה פי'יתר שאת כלומ'יתרון הגדורה והתכף היה ראוי לך לולי שעלית משכבי אביך: ואם תשאו בנותיכם לבניכם כלומר אם תקחו: ודא היו לו בנים כַּי אם בנות וישאום בני קיש אחיהם יבלובר ויקחום לנשים: וישאו להם נשים מואביות: ובתים ונשאו: ולקהו: וכן בכינה בתולה נשאת וכן נשת ברכה מאת ה' יקח: וכן בכינה בתולה נשאת וכן נשתמשו ב בנטילה שהיא הנשיאה בענין הלקיחה טול חפץ זה טול אתה יין נסך ואני פירות בשא עליו הבשא הזה:הנה בשאתי פביך: לא ישא פכי כל כפר:אולי ישא פני: לולי פני יהושפט אני נושא: ונושאים פנים כתורה כלום גושאים פֿני הגדורי בתורה ואינכם מוכיהים איתם בעברם ער דברי תורה: וים כי אינכם שזכר עומד מכקר שנים בלומר אינכם בושאים פנים כתורה אבל אתם מחללים אותה - והשם כי אין עם ה'אלדינו עולה ומשוא פנים ומקח שוחד: כי החושא והמתבייש נופלין פניו כמו שאמר ולמה נפלו פניך והמפביר לו פנים כאילו ג בושא פניו שנפלו יוכן לא ישא אלרים נפש: כלום לא ישא כני נפש שיבולטנה מן המיתה: וכן בענין הכחילה והסליחה שא בא חטאתי: שיא בא פשע אחיך: ובשאתי לכל המקום בעבורם: הלא אם תיטיב שאת כלוכר אם תיטיב מעשיך יהיה לך כפרה: וכן פי אאזר מזה יתר שאתי והוא תפילה לא ית'שיגביר הכפרה על העון וזו היא הברבה שברבו: שא נא לפשע עבדי אלדי אביך: אשרי נשוי פשע: ובא על דרך בעלי ההא וסליחת ה הפשע הוא בשיאתו ונשילתו מעל האדם: והנפעל ונשא כל אשר בביהך: ונשא בם את השורחן בכאת נשא לנו: נשאת תאר לתשורה הנשאת אבל נשא לנו בהכבד: ואפש שיהיה גכ' נשאת שם מן הכבד בפלס יושבות על בלאת: וטם התשורה בפא ותצא אחריו משאת המלך בפתח ובצרי ארוחה ומשאת וישלחהו: והקבוץ וישא משאות וכן התרומה לאל ית': את משאת משה ואת ראשית משאותיכם וכן חורם מלך צר נשא את שלמה בעצי ארזים מהכבד ובאו נשא לנו: נשא את שלמה בקמץ כדרך בעלי ההא וכן דכא לארץ חייתי ו ופי בשא את של מה נשא אותו וסבל אותו וכל כלו באלה הדברים: והנפעל עוד הרבים והנשאים: ועל כל גבעה בשאה: וההתפעל מתנשא לאמר יותנשא כלכותו ינשאו להעמיד חזין: וינשא לעיני כל הגוים: זהפעל הכבד עוד וכי נשא ממלבתו בערי: מגשאים את היהודים: וינטלם וינטאםי ינשאוהו אנשי מקומו: ובענין הנבואה נשא עליו המשא הזה: משא פצרים: המשא אשר הזה: משא אשר יכרתו אמו משאות שוא ומדוחים בקרא הבבואה משא שהיא נשאת כפי האדם: וכן היו אוברים ישראל לירמיהו מה משא ה: ענין ה הפסוקים ההסכי הם כשהיו שואלים לנכיא מה משא ה'לא היה דעתם לנכואה אלא לשון כובד ומשא כמר בשא בני קהת כי היה דבר ה'להם למשא ככד ויודע נסתרות גלה מחשבתם לנביא: לפיכך אכר כי הכשא יהיה לאיש את דברו: כלומר דברו של אדם יהיה משא כי הדבר נשא כפיו בלפכך נקראת הנבואה משא וא ואתם תהפכן דברי צדים ותהיה כונתכם בו לשון ככדות ווהפעל הכבד עוד והשיאו אותם עון אככה: והוא יוצא לשלישי: והשיאו כל ישרא את העיר ההיא חכלים: והשם בענין המקו למשאות אותה משרשיה : כלום להשיא אותה ולעקור אותה משרשיה: ועא וישאם דוד ואנשיו פי וושרבם: וכן המשאת החלה: וועל בית ה הברם שאו בשאת: וכן במעט ישאני עושיני: ואשר הוא פער עומד ותשא הארץ כפניו וכן ישא בשיחי מ משכבי: ויתכן שנקרא השרפה כן לענין הלהב הנשא למעלה: וכן במשנה משיאין משואות: ואפשר שיויה שאת או ספחת: שאת המכוה היא מענין זה ענין שרפה: כמו שאבר צרבת המכוה היא שהיא ענין שרכה: ו ההנבן לחיות מהענין הראשון לשון הגבחה: וכן בירשור זול בסיפרא שאת זו שאת :בהרת זו בובה ספהת שבי לבחרת בראה עבוק שני לשאת מה לשון שאת מנכהת כמראה על שהם גבוהי ממראה ההמה: נה רשון עבוק עמוקה ככראה החמה שהם עמוקים ממראה העל: מה לשון כנחת שנלה שנאמר סנחני גא אל אהת הנפעל מזה נשאו שרי נף: והכבד הנחש השיאני: השיאוך יכלו נשא ז.כהובות לאכל פת לחם: אכן השא השאת לעם הזה. אל ישיא לכם חזקיהו כולם והדוכים רד. אל תשיאו נפשותיכם: להם ענין ההסתה והפתוי: ועא להשות גלים נצים בפתח ההא והשין דגושהי ויש ספרים מדויקים גקיד ברס להטות הלבד פתוחה וההא בחה על משקל לעשות ולזאת הקריאה יהיה משר'שאה ומשגטו להשאות כאטר בתו' בבקומו בספר ישעיה: והשם חשאת וחשבר: ומא הריכה פעמיך למשואות: הפלתם למשואות: וכא תכסה שנאה במשאון ענין הרבה ושכמה:

וישב אותם אברם ענין ההפרחה והריחוף.

שבי חיי אבותי: פן יפהר השיגני: והשיגו כי ירבה הדדךי

במדנר ושב במוש הופע מילים ב' אינו ב'מילים איוב ניתי דה רותמיכה תילים ניר משלי נישלח מלכי מלרכי

שמנג

בא ניחי נירא בראפיר

ליחי

ניחי ביליש ישעיה נגרומה שמוא

שמוא ירמיה מקן דה יתוקצ מלכים

ישעיה ישעי מלפי כלק דכיא דה שמוא אם תר יטעיה עורה מלכים ישעיה ב'משלי היכה ירמיה

ורמיה

המנר שונגל יזוקל

ש ווש שיכטים

ירמיה איוב ביז,ש אינב

ישעיה ברחשית עוכדיה ירמיה בישעיה

משלי ישעיה תילים שמוא שוערים מקן

כי רוח ה נשבה בו והכבד ישב רוחו יזלו כיכ: או השינה ידו יולא השיגו את יכי לקלך נהר נינס נטג

והשגתם ואמרת להם יא ג

ועומדים בארץ ונבוהים מעל השולחן ומפועלי פצולין לסמוך הקנים והם הקשות שלא ישברו במשא הלחם ויש מהם שאמר קשותיו אלו הסביפין ומנקיותיו אלו הקנים: ולזה הדעת נקראו כן לפי שמנקין הלחם שלא בקם נקמת בני ישרא ונקמני ה'מכך: נוקם ה' לצריו: עד יקום גוי אויכיו: לא תקום יתעפש: נהשם ונקם ישיב לצריו: נקם ברית ומא נקמה יוהקבוץ בל נקמות הופיע: והנפעל ונקמתי מאויבי ואנקמה מאויבי: והכבד ונקמתי דמי עבדי : ונקמתי את נקמחך: כי אם נקפתי כלומר א אעשה בקמה בכם יוכן בקשר הבית כי נקמת ה'היא הנקמו כה: ונקמו ברם יוההתפעל מפני אויב ומתנקם: בלובר שבראה עצמו בהרבותו להרע כאילו לוקח נקמה ומשלם גמול: ושלא נזכר פעלו בהנוסף יקם קין חגים ינקפו: כלומר יכרתו רץ תלקח נקבתו מההורגים אותו : וכן לא יקם כי כסבו הואי ראשם יותרגום וערפתו ותנקפיה: הערופה דנקיבה: והשם ונשאר בו עוללות כנקף זית: ובא ותחת חגורה נקפה: והכבד ונקף סבכי היער בברזל : ואחר עורי נקפו זאת פי כברן ונקרו התולעים וכן בדברי דול המנקף בראש הזית: וכן אפרו א זאת: ואמר זאת על העצם וכולם ענין שבירח ובריתח: אין אדם בוקף אעבעו מלמטה אלא אם כן מבריזין עליו מלמעלה: וכן אכרו דם נקוף מרעה כרם מזבח:נ בגקר לכם כל עין יכין: ומצודו עלי הקיף: כי הקיפו ימי המשתה כבר כתבנום בשרש יקף: יקרוה ערבי גחל: ותכבד לילה עצמי נקר מעלי: העיני האגשים ההם תנקר: וינקרו את עיניו ושלא בזכר פעלו ממנו אל מקכת בור נקרתם והשם ושמתיך בנקרת הצור: והקבוץ לבא בנקרת הצירים: נ והוא המקום המנוקר בצור המערה וכיוצא כה וכן אבר התרגו בנערת שינרא וענין הנקור ידוע: בקש בפעל כפיו נקש רשע: פי'הקכה' מאכד הרשע בפעל כביו ופועל כפיו הוא המוקש לו על דרך ויפול בשחת יפעל כי נקש ויקש ענין אחד: והנפע פן תנקש אחריהם: פן תוקש: והכב וינקשו מבקשי נפשי כלופר שכו מוקש: ינקש בושה לכל אשר לו: כלומר ישים מוקש ויקח כל אשר לו: וההתפעל מתנקש לנפשי להמיתני: פי'כי הוא מסכב ומתחכם להיותו קשור ונוקש בנפשו ולשום מוקש כנפשי להמיתני: ואעפ' שהוא בועל שבהו פעול מרוכ רגילו' והתמדת הפוקש והלכידה במחשבתו כמו שכת' כמלת הגדברי בך כי ברוב התמדת הדבור יקראו כלשין פעולי ואעפ שהם פועלי זוכן כתדפקים על הדלת: בצרי הנון : נרדי נתן דיחו בחרק הנון · והקכו' כפרים עם נרדי' . וכתב ד' יונה כי נאמ' בו כי הוא הורד : ויא בי הוא המוסקי ודא אכן עזרא זר פי בי הוא בשם דומה לכרכים: כי נשני אלדיםי ולא נשא אותם הארץ: פי'ולא כבל: ונשאתם את אכיכם: כאשר בשאת אותו: דע שאתי עליך חרפה: שאוני ואנכי אדבר: כלוכר סכלו כבד מ יוכלון שאתי מלי עדיכם אעפ'שקשה עליכם והניחוני לדבר: ונמריהם נשאים: נושאת זהב וכסף יבהראות האלף בתגועה נשואותיכם עמוסות: הנשואים מני רחם: ונשאתם את סכות מלככם: והשאי גלודיכם תשאנה בהראות הא בקריאה: והנפעל בשוא ינשוא ומשפטו ינשאו: ובן בשוא לשוא עריך משפטו נשאו: וכבר בתבנו דקדוקו בחלק הדקדוק והשם זינצלו להם לאין משא: משא לעיפה: משא בני קחת ובהא הנקב וכבד בשאה: ואשר הוא פעל יוצא לשלישי לא חכור אחד כהם נשאתי: כלוכר לא נחתי עריו כשא: והפעל הדגוש ונשא אתכם <u>בצנות: כלם והדומי להם בענין הטעינה והמשא ידוע: וכל הענינים הגכנסי בשרש הזה כלם נכנסים בענין</u> אחד הכשיאה והנטילה וקל הוא להפריש מעט ביניהם כל אחד לפי מקומו ולפיכך אינם צריכים לה:כיר כל העכינים כפני עצמם: שאי בנך: שא נא כליך: גושאת חן בעיני כל רואיה בנוח האלף: לא תשא שמע שוא: לא תשא את שם ה'צדי לשוא: ישא ביום ההוא לאמר לא אהיה חובש: פי' ישא השם בשבועה כל אער נשאר לכו:ונשאך לכך:וישא משלו:נשא כפין זה הכשל יישא מדברותיך: פּיֹמדברותיך שצוית לו ישא המיד בפיו ואובר תורה צוה לנו משה: ואשא את היין לכניו: וישא כשאות ישא ברכה כאת ה' יבשאת כפי כנחת שרב:ונשא ענף ועשה פרי: כי עץ נשא פריו: וישא עיניו וירא: וישא יעקב רגליו: ותשנה קולן ותבכיב' עוד ותשיבה עלינו נהי בהעלם הא'מן הכתב: וישא עשו קולו ויבך: ישאו בתוף וכנור יפי' ישאו קולם בקול תף וכניר או כפו שנושאין קולם החוללי עם התיף והכנור :ונשאת תפלה פי תשא התבילה דה או תשא קול בתפלה או כפים יוכן ישאו מדבר ועריו ישאו קול: ואליו הוא נושא את נפשו: את מחמד עיניהם ואת משא נפטם יפי לפניו בניהם וכנותיה שהם מחמד עיניה ואליהם הם נושאי את נפשם: בנושאי ידי אל רבי קדשי וכא האל בהעלם כבעלי וזהא ונשו את כלימתם הגסה דבר אליך תלאה בחלוף שין בכמך ואל בהא וכבר כתבנו אותו בשרש נסה ובשאת הכרובים כנפיהם: בשוא גריו אתה תשבהם: כרובר בהתרוכם גריו אתה תַשקיטם:ותאר לגדול ונשיא בעַמך לא תאור:וכי יעשה הנשיא נדבה:שנים עשו בְּשיאים:והענגים מינים משלי להתרובבם יקראו נשיאים מעלה נשיאים: נשיאים ורוח ונשם אין: והשם בגבול הנון

מטי שמוא נחל יהנש קדושי האזיבו בחוקנתי תילים שמ ש ישע ירמ מלפ ם שופ יר מיה ביחוקא תילים משכטים ישעיה ישעיה ב איוב

אינב צ שמ:א משל איוב קרח שופטים ישעיה תשח ישעיה

תילים ראח עקב תינים מינים שמוא

710 מקן לך לך ניגש מקץ תרנאה ירמיה אינב נישבמובים ישציה ב עמוס יחוקא ירמיה תילם דה ישפיה נשא ישעיה קרח עמוק

מלכי תנלרו חשתר משפטי יתרו ישעיה ניקהל מלכים כלן ברכה עורא מקץ תילים ב יחוקל יול ניכח ניכח דנד ירמיה תולדות איוב ישעית ישעיה מצא יחוקא תי ים art kpin יחוקא מינים אפטער יחוקא לך לך

ואמרו על זה הפסוק מהגעף ועד הערב באילו אמר מהבקר כי גם הוא יקרא גשף: ואמרו אמר רב אשי תרי בשפי הוו נשף ימכא ואתא ליליא: גשף ליליא ואתא יכם': ואת הינשוף בשרק: ובחלם וינשוף ועורב ישכנו והחזיקה בו ונשקה לו עדק ושלום נשקו על דרך משל:ש בהיעוף שהוא עף בדירהי נשק רעהו : ויפל על צואריו וישקהו יושקני מנשיקות פיהו א שפתים ישק: וישקו איש אל אשקה נא לאבי ולאבי: ותשקידי לפי: ועל פיך ישק כל עמי: כרובר להודותו לאדון: בזקן עמשא לבשק לו ובקצת ספרי מדוייקי אשקה גא לאבי ולאמי בקמץ חטף והוא לגזרת אפעל: ובבקצתם בחטף פתחי והבכד משיקות אשה אל אחותה כרום' מגיעות כאילו בושקות זר לזו: ובכד אחר בשקו ברי ויבשק לכל אחיו: לגשק לבני ולבנותי ועא אל נשק בית היער בחמש נקודות: ומסורת אחד מצאתי כל נשק כשש נקודות בטג'י יברח מנשק ברזל: והמה מכיאים איש מנחתו: וחברו סבות לראשי ביום נשקי ועיר מכער והנשק: כי בנשק יבערו אש: בנשק ומגן וענה הוא כמו זין: והפעל ממנו נושקי רומי קשת: בלומר נושאי כלי זין: ובן נושקי קשת מיבונים ומשמאלים באכנים ובחצים ובקשת: ולדעת הכתרגם כן ועל פיך ישק כל עבי: ואש גשקה ביעקב: משקרו נפערה: והכבד ובערו והשיקו: אף ישיק ואפה רהם: ענינם ענין הבערה את הנשר הגדול גדול כנפים בשש נקודות יעל כנפי נשרים: ני'כמו אם הייתם על כנפי נשדים שנשברתם מכל בזק כי הנשר הזה יעוף גבוה מכל עוף ונושא אפרוחיו על בנפיו לשברב: במר שאטר יפרוש בנפיו יקחהו: יעלו אבר בנשרים: בתב הגאון רבי פעדיה זל בי הנשר לעשר שנים יעלה מאד ישעיה על פני רקיע השמים ויכרב לחום השמש ויפיל עצמו בים לרב החום וימרט ויתהדש ויעלה אבר וישוב לימי אם יתגדל ה עלוֹמיו: וכן כל עשר עצים ובשנת המאח יעלה במנהגי ויפול בים וימות שם: בשרק לבה ש הפשור על בביפו: שבנו אותו מחסרי הגון עם מכוע ואעפ שוה כחום וזה שמצאנו במשנה אף הנסורת של בעל הכית ועוד אמרו ללו חות הנכורים מסככים בנכרין: וכן המישור יקרא בערבי בבשאר והוא הכלי שקורין לו בלעז שירא: והפעל כזה וישר בכגרה היה בשפטו וישר השין דנושה נשתה נבורתם בפרס ויגש אברהם זיבא הנח תמורת הדגש במו שבא כן בויזד יעקב נזידי מהים כולם ענין לשונם בצמא נשתה: הדגשות מפני ההפסק לתפארת: והגפעל ונשתו מים יפלס גתיב לאפו: נתיב לא ידעו עיט :הדריכני בנתיב כצותידודרך רפה והיתה ראויה בכפיק: ובהא הנקבה ובכים עזים נתיבה: נתסו ג נתיכה אל בות: ההא בתיבתי פנע רגלך בנתיכתם: והקבוץ בגתיבות לא ידעו אדריכם עניכו כבו דרךי כל נתח אותו לבתחיו: וינתחה לעצמיה לשנים עשר נתחים:תגתח לבתחיו אכף בתחיה אליה: ותתך עלינו: ויתבו ככים טוב בסגול הגון: ויש כפרים בצרי:עגין נתחים איברים: ` והנפעל ומטר לא נתדארצה: שאנותי: ולא תתך חמתי בירושלים: כן תתך חמתי עליהם: עד בתך מים עליהם: כאשר בתך אפי וחמתי על יושבי ירושלים: ונתכתם בתוכה: המת ה'אשר נתכה בנו: וחמתי בתכת: חמתו נתכה כאש: דל כדבר הנתך מפני האש: והכבד והתכתי אתכם: התיבו עבדיך: ויתיכו את הכסף: בחלב תתיכני והמקו השלם לפחת עליו אש להנתיך: והשם כהתוך כסף בתוך כור: ושלא נזבה בתן אכרהם כתגנת: ואויבי תתה לי עורף: בעלו מכנו כן תותכו בתוכה ענין הצקה והרקה: אל רעהו: ויתן את ישרבו : כתנה ראש יואכחנו בחסרון הקצוות שלא ככנהג בעבר כי יתן איש בתן דד בפתח לגזרת פעל: ונתבו את בנותיכו: הליועץ לכדך נתנוך: אשר ה' בידי גותן לך: ונתון את שדיהם באש:לבלתי נתן זרע ונתון אותו על כל ארץ מצרים ונתונים נתונים המה לי: תן לי הנפשיתנה את נשי: תבו את ארון הקדש בכית אשר בנה שלפה האשה אשר נתת עמדי: ויתן יד: תנה את ידך: וגם בני המלך נ בתבו יד תחת שלכה: כצרים נתבו יד: שאו זכרה ותבו תף: ביום תת ה'. לתת לך: לתתן שם ארון האלדים: כ מקור בתספת הגון י והתאר ומן הנתיבים שנתן דוד והשרים לעכודת האלדים: והנפעל ככוד הלענון נתן לך: והיא לא נתנה לו לאטה: ונתנה לך גם את זאת יונתנה לנערי המתהלכים ברגלי אדוני: ונתת כיד אויב: תכן אין כתן לעבדיך: ותכן לא ינתן לכם: הנתן תכתן את הע"ר הזאת: ושלא נו'פי, לו מן הכבד וכי יתן מים על זרע:והט מהר ופתן: ופכנו תרופת מתנם. ובהא הנקבה עבודת מהנה איש כפתנה ידו: וכא ואתנה לך בתסו גתיכתי: ענין הריכה: כינתץ נתם בתת: מתת אלדים היא: ענינם ידוע: מזכחותם תתוצון: גם אל יתצך את מזכח הבעל:יתצני סכיב:את ותתעו הבתים מוקל ומשפטו להדגש: ברתעות בפירים נתץ ה': לנתוש ולנתוץ: הנתוצים אל הסוללות: והנפע' והצורי בתצו מכבו: וכל עריו בתצו לפני ה'מפני חרון אפו: וחככד אשר נתץ יחזקיהו אביו: ונתצתם את מזבחותם: ונצתו רמותיך: ושלא נזכר פעלו מכנו והנה בתץ מזכח הבעל: . ושלא נזכר פעלו מהנוכף

נתק

כי משם אתקכך

תבור וכירים יתץ: כולם ענין שבירה והריסה

סריני ישעיה משלי תי ים משלי שמוא וישלח שיר מלשים חיוב מקץ זמוא מנטים יחוקא תילים ניבע ניצח היו מוכי תיני מוכד יחוקא ינון זא מילים רה׳

> בינים יחוקל ושעיה יחוקא יתרנ

ישעית

רה` ירמיה ישעיה כ תילים ליוב תיל ש משני ישעיה היוב משלי ישעיה ניקרא שיכטים תכנה יחוקא ב' דכיא חיוב דה ידמיה נחרא פת:א ורמיה יחזקא דה ירמיה נחום מלכים דה היוכ יחקש כ יחוקא חיי תינים

מעפטים מובטי נישנ זה יתרנישעי נישב מהן כשה לך לך ניבח דה ברח . י נישב מלביש רה חיב חילי יהו בשני מלכי עזרחיששיה נישב ניב שמוש בח קנ שמותב ירמיה שמ כי משלח קרח במובר רווה מוכים, קילת חיוב שוכשים אינכ ת־א תילים ושעיה תלים ירמי ב' נחום ירמיה דה רלת

שמ כי ירמית

יא ד

פתוא כ'מוכים

מיכה הרכז ירמיה האזיכו ישעיה תיליש אינב ב' מקן ירמיה

מלכים מלכים למום מלכים ישעים

ישעיה תכא אינב חלבים

מילים הילים ב'ישעיה הלבים דה'עזה הלשלי האח חשלי האח

יהמיה ישעיה קהלת משלי עמוק מיכה ירמיה חקת תהא ביבה ביבה

פזרא ב'שנטרים תכה נחתחכן חיונ יהושע מ'כים יהושע

> ליש היים דבי א אינב אינב בארני שמיני

ישעיה בשלח מלכים ירמיה ירמיה אין פלר ישע ב'משלי שמול איוב ב' איוב ב' בשלח

כי השג תשיג יואין משיג ידו אל פיו כלם ענין ההדבקה וההגעה: והשם כי שיח וכי שיג לו: כרופר ענין יש לו ע" אחר או השנת אויביו במלחמח: שיג שם בחסרון הנון כמו שיא אם יעלה לשמים שיאוי וכמו הם ואטפ שנכתב בסכך ותסג ולא תפליש: כלובר תגיע להריון ולא תפליט אותו דק תפיל אותו: בשיתי טובה: ובא המקור באלף וגשיתי אתכם גשא. צור ילדך תשי חיוד במקום הא למד הפעל ומשפטי תשה ועקרו תגשה והנפעל וישרא לא תנשבי: פי לא תגשה מבני ומהענין הזח בארץ נשייה: והיא משום אמתים כי הם נשכחים: והפעל הכבד כי השוז אלוה חכמה: כי ישה לך אלוה מעוכך: וכבר כתבנו כי בשבי אלדים בשרש נשש: ויא' שהוא מזח השרש מהדגוש והנתח תחת חירק: ועא' לא נשיתי ולא נשו בי יפי לא בשיתי בהם ולא נשו בי והוא כפל דבר וענין הכפל שלא בקשתי אני מהם וגם דם לא נתביחו לי מעצמם: או לא נשיתי אני בחם והם לא נשו בי כי המלוה הוא קשור בבית והלוה בלא בית וכן כגשה באשר נשא בו: ונשא בו אלה להאלותו: ונכתבו כאשר נשא בו ונשא בו באלף במקום הא ובא בלא קשר הבית וכל איש אשר לו בשא: והוא כתוב באל ובכגול: ואעפ'שתבא המלה למלוה פעמים בלא קשר הבית הוא חסר הסשר והענין מורה עליו כמו והנשה בא לקחת: או בי כנושי פי כנושי בי ואינגו רחוק שיקרא נשה הלוה והמלוה בי הקשר מפריד ביניהם וכשחסר הקשר הענין מורה וכן שובר יקרא הקונה והמוכר והקשר והענין מפריד ביניהם: וענין כנשה כאשר נשח בו אחר שזכר כמלוה לפי שהאחד רוצה בו משאת כסף והאחד משא אוכל ולדעת התרגו התאר מזח נשה נשים: שתר ונשים משלו בו וכפרי חובה שלישין :והפע הכבד כי תשה ברעד משאת מאומה יוש לפר מזה כי יטה לך אלוה מי וגיך בלוכר שיחייבך אלוה מעוניך : וכן פי ונשא בו אלה יחיבנו השופש שבועה: לא ישיא אויב בו נכת' ונקרא כבעלי הא'בלום לא יהיה לו כנושה שיקח בפובו: וכן ישי מות: והוא כחסרון אלף כמו אל יבי ראשי: וח'חפץ דכאו החלי: בלום שהיה המות להם כנושה שיקחם והשם נשי: ושלפי את נשייך: ופא'פשא כל יד: משא איש באחיו: נעזבה נא את המשא הזה: ועל דרך נקבה משאת מאומה: והקבוץ בעורבים משאו': ויתכן כל בעל משה ידו שם בפלם מטה: גיד הנשה ארזל כי נקרא בן שנשה ממקומו ועלה כלומר כאילו שכח מקומו וסד לו ממנו: והיה נכון לפרש גיד הנשה גיד הנפסק מן בשתה גבורתם ויהיה גנ" מזה השר אלא שטוב הוא לחבר נשתה גבורתם עם ונשתו מים בשרש גשת: ומלת כ אם ישד הנחש בחלם: ובפתח אחריתו כ נשים וכן גשיחם נשלך כתבנו אותם כשרש אנש: כנחש ישך: ונקמץ מפני ההפכק יאצוה את הנחש ונשכם: הנשכים בטניהם: והכבד ונשכר אוחם:וינשכו את העם. ולפי שהרבית הוא כאילו נושך האדם נקרא נשך: כל דכר אשר ישך: והכבד לא ת תשיך לאחיך: והשם גשך כסף גשך אוכל בשש נקודו : ולא תשיך עובר לשלישי כי המלוה הוא כשי והככף או האובל נושך כמו שאמר כל דבר אשר ישך: והלוה נשוך: וויול אברו שהוא אזהרה . ללוה ועא לעשות לו נשכה ויפקדו ביום ההוא אנשים על הנשכות הוא כמו לשכה לשכותי ונשל חברול מן כי ישל אוה נפשר העץ: כי ישר זיתיך: אלה חסועובדים: והיוצאים ונשר גוים רבים בפניך: ב שפטו ישל ברגש: ובא גח תמורתו כמו ויזד יעקב גזיד : ועוד נכתבנן בשרש שלה: של בעליך בפלס גש פ פנע בו: והכבד ויבשל את היהודים מאילות עניגם ההסרה והסתירה: ואת כל הנשמה ת החרים: כל אשר גשמת רוח חיים באפיו ידומה כי כל רוח בעלי חיים יקרא גשבה ולפיכך נסכך אל רוח כלומר כל שיש לו נשימת רוח כלוכר תנועה: וכן ויהי חליו חזק כאד עד אשר לא כותרה בו כ נשמה כלו שלא היתה לו נשים ונתבטלה תנועתו ונעצרה נשימתו: וכן ואני מעתה לא יעמד כי כח ונשמה לא נשארה בי:אבל המאמר ההוא על דרך הפלגה שהרי היה מדכר: מנשמת אל יתן קרח על דרך וברוח פינ כל צכאם: ונשמת מי יצאה ממך כמו דבר מי כי הדיבור בנשימה ופי ממי קכלת אלה הדברים שדברת יור' אברהם אבן עזרא כתב כל אשר נשמת רוח חיים שבה אל האדם כי לא פצאגו גשפה חוץ פנשמת האדם ור ורבים אכרו שנקרא כן בעבור שהיא כן השבים ואם הם שנים שרשים נמצא כמוהו רבים ואת התנשמת ואת הקאת עוף מפיני חעופות אכרו נקרא כן כי כל רואה אותו ישום:וכתב ו' שלמה זו כי הוא הנקרא צואיפא: וגב'זה השם בשרצים והחמט והתנשמת. וכתב רבי שלכה כי הוא הגקרא בלעז שלפא: נשף בהם וייכשו בשפת ברוחך עניין הריחוף והנפיחה: ויקומו בנשף לבא אל מחנה ארם: ובטרם יתנגפו רגליכם על הרי גשף: כלוכר על הרי חשך: ולגי שהלילה חשך אפר געף: ועין בואף שמרוז בשף: קדמתי בנשף ואשועה: מאחרי בנשף: נשף חשקי שם לי לחרדה: בנשף בערב יום: ויכם דוד מי נשף ועד הערב למחרתם: בשש נקודות: ושבעתי גדודים עדי נשף: יחשכו כוכבי נשפוי בולם ענין לילה ויש מפרשים מזה נשפת ברוחך וכבר פירשגו מהנשף וער הערב בשרש בחר: ודעת הזל בי גם כן יקרא נשף ת תחלת הלילה כשפתחיל החשך ותחלת היום כשפר החשך:

עד שהמלך במסיבו: ראש בסבי: והקבוץ בלשון נקבות והוא מסבות: ענין בולם וכל אשר הם בזה השרש ענין סבוב והקפת הדבר: והחבם ר' יונה חלק השרש הזה לשלשה ענייני' והשיב על החכם ר' יחידה שכתכם כולם עמין אחר ועל דעתי כי דעת החכם ר' יהודה ישרה ונכוחה כי כלם ענין אחד כי אטר נפלאו בעיני ר' יונה להוציאם מענין סיבוב והקפה כמו וסכותי אני ליאש את לבי בכובב סובב הווך הרוח: ואתה הסכותה את לבם והסב לב מלך אשור עליהם: וכל אשר חבר עליה' עוד לא ימלש אחד כהם מעני הטיבוב וההקפה אבל הם בכללו כי אין הגילגול והחזרה וההפך מבלי הסיבוב וההקפה: ומה שאמר עד שהמלך בכסיבו: ר ראש מסיבי שהוא עבין אחר מענין הסנה ממה שאמר רזר לא יאכל עד שיסב ז אינו:בי ההסיבה בלשין ד רבותי הוא לשון סיבוב והקפה כי לפי שחיתה ישיבתם ואכילתם ושתיתם במסיבה שהיתה דרכם לישב על - המאכל והמשתה סביב סביב: ובעת אכילתם ושתיתם היו נסמכים אל עד שמאלם דרך חשיבות קראו גם לספיבה הסיבה: ותדע כי לא קראו לשום ספיכה בעוד הסיבה כי אם בעת האכילה והשתייה שדרכם לשבת בניב וכן אמר התרגו' וישבו לאכל לחם: ואסחרו למיכל לחמא: כבא ונסכאה שכר: זולל וסובא: אל החי בסבאי יין יוכסבאם סבואים יוהתאר מובאים סכאים מבדברי בלימ' שתויים ושכורים ונקרא על שם זה היין סבאך מהוד במים: ולפיב' קראו למוכר היין סובא במאט' בע" השיר: אמת כל האנוש נמצא בעולם לבד מסבאים הם הנבלים: אשר לקחו מעט כסף וצוו: במי זחב למלאות הנבלים: וכן ארזל למוכרת היין החוא מסוביתא דמסרא מפתחא לנויה: בוש וסכא וסכאים אנשי בדה שם אומה מכגי כוש: זיש לפרש סבך כי ער סירים סבוכים: והשם נאחז בסבך: ונקף סבכי הישר: ומא כן מוכא ססכאים ממדכר: בקראת בקמץ חטף: ומשקל אחר עלה אריה ניסיבו הבית בשוא ופ בסכך עץ קרדופות הבית וצתת: ויש ספרים בש:א לכדו: והנפרד במנו ואעם שנכתב בשין תהת שוכך האלה : ודגש הב'לתפארת: : ופער שלא כזכר פעלו על גל שרשיו יסככו הכל ענין הסתגבות וחסתעפות: ועקר הלשון הנקרא כן העיף נהסעיף לפי שהענפים והסעיפים נאחזים ונקשרים ומעורבבים זה בזה ונקרא כן ברשון דור הדבר הנקשר ו והנאחז והמעורבב כסובך כמו שאפר תחת צפר בסובך - ווולת זה מה שוכרו בזה : ומן הענין הזה שבבים אחד הוא:כי דופה קו השככה זה ער זה לענף או לכעיף מעשה שככה ואעם שוה בשין וזה כסמך עובותיהם סכלנו: ומכאבינו סכלם: והפוע כבניין הדגוש הנקשר והנאחז אחר על חבירו: סכל ויסתבל החגב: והשם לכל סכל בית יוסף בחפש נקודות: אלופיגו מסוכלים: וההתפעל השירותי מסבל שכמו: ומשקל אחר בושא סבל שם בפלם שבת: ומשקל אחר עם הא הנקבה סבלה והקבוץ סבלות כצרים: למען ענותו בסבלותם: ומשקל אחר את עול סבלו יהבית בקמץ חטף וענין הכל כובד הם חמשא ושעינתו על הכתף: ופי אלובינו בסובלים רו לופר שורינו חזקים ויכודים לכבול משאם ועבודתם או ענין מסובלים לרוב הבשר והשומן שהיו שפנים הרבח ובעלי בשר כאילו הבשד והשומן למשא עליהם ו ופי ויסתבל החגב רו לוכר שאפילו התגב שהוא עוף קטן יסתבל עליו אם יגוח עליו שלא יוכל לסבול אותו אף יסגד לו וישתחו: לבול עץ אסגוד תרגום וישתחו אפילו החגב: ציהיה עליו למסא סגולה: וסגולת מלכים: ענין יחוד הכסף והזהב והאבגי' והייתם לי וסניד: באוצר כדן והסנגים לא ידעו אנה הלכתי:פחות וסגנים:ויבא סגנים בכו חובר היוצר על החבר: והם השרים הנדולים ובלשון המשנה נקרא משנח לכהן טובות פי ויכא על סגנים כמן היוצר והדלת סנר אחריו: סגר את פרץ עיר דוד: וה כגר רחמה כנר עליהם המדבר: והוא כחביריו ואינו בודד ופי כאילו המדבר סנר עליהם הדרך שלא יובלו לעבור: ויהי ח השער לסנור:וסנור דלתך בעדך:סנרו הדלת יוהנפעל נסנר לכא הלא תסנר שבעת יכים:והפעול בהדגו' סוגרת ומסוגרת: ושלא נזבר פעלו ממנו סגר כל בית מכוא. וסנרו על מסגר: והשם להוציא ממסגר אסיר וה והחו שם בית הסהר: והקבוץ כלשון נקכות ויחגרו ממסגרותיהם: ושם במשקל אחר ויתגהו בסוגר: והוא שם הכבל: ותי בקולרין: ומשקל אחר בתוספת כם בתחרה ותיו כאחרונה ועשית לו בסגרת טפח שהיא סוגרת תוך השולחן וככר ביארנו אותו בשרש זרח הישב: ופשקל אהר ואקרע סגור לכם: רו' לופ' על השומן הסוגר לבם שלא יבינו ושלא ישכילו כמו שאמר השמן לב העם הזה: והפע הכבד והכניר הכהן את הגגע. והכנירו חבהן שבעת ימים : רוצה לומר יעמידנו סגור שלא יראנו אדם וגם סגור היה שלא היה יוצא בין העם: וענין אחר לא תסניר עכד אל אדוניו: חלנו הסנירו ביד הכלף: ולא הסנרתני ביד אויב: היסגירוני בעלי קעילהי נ וכן פעל כבד אחר פנר אלדי היום את אויבך בידך :אשר סנרני בידף ייסגרף ה'בידי עני כולם והדופה להם בתינה ומסירה: ואעפכ לא יפולט כן הענין הראשון כי קרובי הם בענין: וענין אחר וא יותן סגור תחתיה:

הוא הזהב חשהור הנקי וכן אפר זהב סגור: כלובר פטוחר ומזוקק: ואפשר שיהיה בחענין הזה החרש

והבסגר רוצה לוכר האנשים הגדולים וחושובים וכן

קהלת ב מלכים

מילים

ישעיה תכל משלו פחום יחוקצ

בחנם נירא ישעים תילים ירמיה

> כמנו אינב

מבים

אוכה יפעיה תילים קהלת מלכים תילים מלכים נארא סמנת יפעיה

מילים

קהנת ישעיה ב' ותרן קה (ת עורה ירטיה ישעיה

נירא מוכים שמוא כמנז

יינן יפער עור שמוא בחע יה פציטעיה ב kpin k no תרנמה

> הושע מייענ

תנה מתוא תילים שתוא פמנא ב'

זעקרו אנתקף וחנון נוספת: ונתוק וכרות: ונתקנוהו מן העיד דגש חקיף לתפאר כדג מקדש ה': והנפע' ולא בתק שרוך בעליו יבתקו כפות רגלי הכיגני יז.. ותי בתקו מורשי לככי : ורעי לא נתקו : לא כמהרה ינתק יכאש ינתק פתיל הנעורת: והכבד נתקו מסרות: ומוסרותיך אנתק וינתק את היתרים הלא שרשיה ינתק: ושדיך תנתקי: וכבד אחר עד התיקנו אותם מן העיר: התיקם בצאן לשבחח: ושלא נזכר פעלו ממנו הנתקו מן העיר בלם ענין ההעתקה והעקירה: וכזה הענין ונתוק וכרות והוא מי שביציו תלושין ביד עד שנפסקו חוטין ש שתרויין בהם :אבל נתונים הם בתוך הבים והכים לא נתלט: בתק הוא בשש נקודות שם נגע שהוא בבקום שער ופרשו שהוא כתם שחור: ואפשר להיות כזה השר אתיק אל פני אתיקי ודגש התיו לחכרון הנון הנופרת זיתר ממקומו. וחכבד ראה בי יוכלו אתיקים: ואתיקהא מפר וכפו וית ענין זויות: אחר קרוב לענין זה לנתר בהם על ויתר גוים: ה' מתיר אסורים התר אגודות מוטה: וכבד הארץ: וכתב אאזל מזה ויתר גוים ועל שכעה אומות הוא אומר שקפצם והגלם מארצם: וקצת מרוול יש להם סברא זאת ואמר באי משמע דחאי ויתר לישנא דגלות היא דבתי לנתר בהם על הארץ ומתרגמינן לקפעא בחון. ועניול נתר הוא בתרגומו ענין הדלונ וההעתקה מהמקום ובן בלם הנוברים ענין ההסרה וההעתקה מהמקום: ומזה הענין כי אם תכבסי בנתר והוא בשש נקודות ונקרא כן לפי שמעכיר הכתם ומסירו במקומו ויש שפירשו בו שהוא שקורין לו בלעז אלום שמלבגין בו הצמר: ויש שפירשו שהוא העפר שרוחצין בו ה ונתש את ישרא: וערים נתשת: ובתשתי אשריך: ויתשם ה': ונ הראש ומנקין כו כל דבר: לבתוש ולבתוץ:והנפעל לא ינתש ולא יהרס: אם ינתשו מים זרים ונטעתי אתכם ולא אתש: קרים: ושלא בזכר פעלו מהדגוש ותתש בחימה עבין בולם העקירה: אבל אם יבתיאו מים זרים קרוב עביבו כ כמו ינטשו בטית כי הטית והתיו ממוצא אחד ויכאו בענין אחד כמו טעה ותעה: וכן ונטשתי אתכם ואת העיר הזאת אשר בתתי לכם ולאבותיכם מעל פני: כענין ונתשתי בתיו: ובן ארבע אותיות: הביא ר'יונה ופיבחב , המפורש ואיננו לשין עברית כי אם ארמית ו יוכעמר יאכלם סם: הוא העש אלכים האובל בגדי צמר: ויהי סאה סלת ב בשוא הסביך: וסאה סלת בשקל בקבץ חטף הסמך: ההא לסימן בקבה ולבד הפעל נפלה ונהפכח תיו במלת סאתים והוא משנה סאה כמו מכאה מאתים: והקכו שלש סאים: ונעלמה כמנו ההא כמו שנעלמה ההא מן שנה בשנים: ויתכן לובר כי החא בסאה שורש והוא למד הפעל כמו ההא בשנה ואין בה סימן נקבת ואעם שהבלה בנקבה: ויתכן עוד כי ההא בשנה לנקכה ולמד הפע נפלה כמו שכתבנו בחלק הדקדו וענינה שהיא מדה הידועה אצ לם שליש המדה הנקראת כמו כן אצלם אינה: ומלת במאמאה בשלחה תריבנה מענין זה: ואפשר שהוא שם במקום כאה וגכפל בו הפא והעין וההא בסוף למד הפע'כמו יפיפית מבני אדם שהוא פעל פנזרת יפה נכפל בו הפא והעין והיוד שבין הפא והתיו למד הפעל : ועוד יש לומר שהוא מקור כבנין הדגוש רוצה לומר במדדה ונכפל כו הפא לבד כמו שנכפלה במלת זרזיף שהוא מנירש זרף כאשר כתבתיו בפקומו והאלף הַראשונה עין הפעל והאחרונה כתחלפת בהא למד הפעל ומשקל הכלה כפעפלה · בי בל סאון סואן ברעש ענינו לפי מקומו צער וצרה: וסאון שם בפלס טחון: וסואן פועל בפלס

שוחן: ואאזר פי מתרגו של בעליך שרי סינך: ומלשון דור מסאני אובמי אומ כי כל בעל נועל ברעש ושמלותיו מגוללות בדמים תהיה לשריפה: ואומר זה על סנחריב: וית מסכהון ופתבהון כרשע: וסבב ביתאל: סובב סובב הולך הרוח: ובהכלע אות הבפל סבוני גם סבבוני: סבו ציון והקיפוה: סובי עיר: יסובו עליו רביו: והנה תסכנה בומותיכם: וסבותי אני ליאש את לבי: והפעל הככך הסיבות את לבם: והסב לב מלך אשור עליהם אחרי הסבו אותו: הסבו אלי: מוסבות שם: ויסב אלדים את העם יויסב ח חזקיהו פניו אל הקיר: ובא ויסבו את ארון ישראל בדגש הספך והביתי ושלא נזכר פעלו כפנו על כפון יו יוסב יהוא כתוב בוו ודגש ופליגי עליה יוסב רפה: ופעל הדגו לבעבור סבב את פני הדבר: ופעל כבד אחר יסובבוה על חומותיה: יסובבנהו יבוננהו נקנה תסובב גבר: והמשיל כנסת ישראל לנקבה מבקשת בעלה כמו שנאכר במקום אחר ובקשו את ה אלדיהם ואת דוד מלכם: והנפעל ונסב הגבול: נסבו על הבית: ונסבו בתיהם לאחרים יוכא מוקל ורחבה ונסבה למעלה: ומשפט המלה ונסבה כמו נסבה אלי: גת יסב: לא יסבו ב בלבתם ויסכ מעליהם: ויסכ מאצלו: ותסב המלוכה: והשם סכיב סכיב: והקבוץ בלשון זכרים וסכיביו ג בשערה מאד: אכלה חרב סביביך: ואבלה כל סביביה: ובלשו' נקבות סביבו' שיביו איבה: ועל סביבותיו שב הרוח: על כן סביבותיך פחים: ובהבלעת אות הכפל כי היתה סבה מאת ה': ובתוספ'נון כיהיתה נסבה מעס וחבורו:עד

אמר פופעים יפני יהושע אינ ירמי קהל ם פעי ירמי ב שופטי יחזק נתוחש להנשע ירמי שופטי אמור תוריע KI ID' יחוקש ב'חינב מכקיק תילים ישעי שמינ

שלשוש מילים מיכה נצכים ירמיה ד יחזקא מרמי,ז

יפעית

יפעים

פמוא קהות תיוים ב ישעי חיר רישב קחל מלכים עזרח שמוא כ' מקעי כטוח יפעיה שמנא ישעיה סמנא ן תנינים החזיכו ירמיה מקעי נירא ירמיה ירוקל בשמוא יחוקא מהן פתוא מלכי יחוץ תילי ירמיהוב איוב קהלת מינבמלבים יה

בכלל בענין הראשון כי הבם מסתתר עפדם ורל כי כר ממקומו לראות סורה ממקומך ושבה פה: ומזה ה חענין וסר כרוח סרוחים כלומר קרוב לבא אבל הסרוחים ועא פר סכאם פי נבאש ותרגום ויבאש וטרי כ בלומר מרוב שתייתם נכאש סכאם בפיהם: ויש לפרש מזה כלו סר: ועא כי דבר סרה: תאר בבלם ורחל בתו באת הל דבר דברה סרה העמיקו כרה דבר עשק וסרה עוד תוכיפו כרה:פי דברה כרה או עלילה כרה:מה זת רוחך סרח: סר וזעף ייסורו כי: וכגין הפעיל סזה לדעת קצת המפרשי חי אל הסיר משפטי: ובנין מרובע דרכי סורר: והתאר כי כפרה סוררה: ויתנו כתף סוררת: ענין המלות האלה העוות והשתנות מהמגהג: וכת' הרב ר'יצחק בן גיאת דרבי כורר מן סירים סבובים. ובתב החכם ר' יונה כי סר וזעף מפעלי חכפל וראייתו שחוא פתח ואלו היה כפעלי חעין היה קטץ כי התארים עלולי העין קכוצים ואנחנו מצאגו. בספרי מדנייקי רוב התארים בפעלי הכפל קמוצים כמו התארים עלולי העין אפע טמקצתן פתחין וכן נמצאו תארים מנחי העין מעטים בפתח כמו מקל לבנה לח כל עץ לח פפיקים מזןאל זן ורע הרכה ממנו פתחין אם כן סר וזעף ו וחביריו באו כמו הם אב'יהיו כנחי העין או כפעלי הכפל ואטר עליהם בעל הכסורת ב' פתחין: ותשלישית בשער סור יתי בתרע נטריא: ובדברי רזר שהוא שער המזרחי ושבעה שבות נקראו לו שער כור ששם היו ש שמאים פורשין הרא היא דכתיב סורו שמא קראו למו: שער היסוד ששם היו מיטדים ההלכה: שער חרשית שהוא מכוון בנגד זריחת השמש הא כפה דתיכר האומר לחרם ולא יזרח: שער האיתון שהוא משמש כניסה ניציאח: שער התוך שהוא מפוצע בין שני שערים: שער חדש ששם חדשו סופרי את ההלכה: שער העליון ובדם ענבים סותה פי כסותו: שהוא למעלה בעזרת ישראל י וסחכנו א נסחב עד הנחל: ואובר אותו על אותו עד הנחל. פי חוכת העיר שהיא לשון נקכה לפי שנקרא גם כן שור שהוא לשון זכר יאם לא יסחבום צעירי הצאן סחוב והשלך יאת ה הכלבים לסחוב: בלויי סחבות ענין כולם הגרירה והמשיכה בקרקע טירסר בלעי :ור לוכר סחבות הבגדים כחה וסחיתי עפרה מבנה יוהשם כחי וכאום בפלם שבי צבי: הבלויים שנסחכו בקרקע ובאשפה: גרירת הטיט מן הקרקע והדברים המאוסים כשמכבדין ח ענינם כענין כחב אלא שזה הוא מטר סוחף ואין לחם: והנפעל מדוע נסחף אביריך עניגם ענין הולבה ונריפה הקרקע ההוא זרם המטר גורף ומוליך העצים והזרעים וכן בדברי רבותי זול בכתחפה שדהו והדיפה כי סחרו אל ארץ ולא ידעו פי סכבו : לבי סחדחר כלום הלך סביב סביב ואינו ביושב ברוב הצרות ותרגום סביב סביב פחור פחור: ויםב מעריתם ואסתחר מלוותהון: ומזה העני נקרא התנר פודר לפי שהוא סובב את הארצות תפיד הולך ושב יעובר לסוחר יאנשים מדינים סוחרים:אשר סוחריה שרים:ש שבו וסחרוה דל סחרו כה: תרשיש סוחרתך רוצה לום מביאה הסחורות אליך: והשם איי רבים סחורת ידךי ומשקל אחר סחרה ואתנגה ישוב סחרה: ופשקל אחר כסדר ככף: ותהי כחר גוים: וסהר כוש: ובתוספת כם ובסחר הרוכלים וכן נקרא פזה הענין הכגן שהוא עגולה סכיב סוחרה צגה וסחרה אכתו: רודלא בלעזי נ זרר וסחרת אכן יקרה ואפשר שתהיה ביד הסוחרים תכיד לפיכך נקראת סוחרת על שאכרו רבותי זר דרן ו וסוחרת שהיא אבן אחת שקוראה דרור לכל בעלי כחורה: כחש ובשבה השנית כחיש הוא הצ הצובח משרשי הזרע וית קתקתין כלומר הכא אחר הספיח בסגך היה לסיגים: היו לי בית ישראל לסיג הוא הדבר הרע הנשאר אחר שהותך הככף או שאר המתכות ונבחר הטוב שבו וזוקק וישור הרע הוא יקרא סיג: בכף סיגים: שלא זוקק ולא הוסרו וחכיגים בפנו מלך בשבתנו על סיר הבשר: שפות הסיד שפת וגם יצק בו מים:סיר נפוח:כות בסיר:כיד אשר חלאתה בה יתוות הסיר: עניגם קדרה: והקבו בלשון נקבה בסירות ובדודים: ועשית סירותיו: בטרם יבינו פירותיכם אשד ואכר יביגו על הקדרות על דרך ההשאלה - ורל בפרם שירגישו הכירות האפד כלוכר ש שות וממו מן האשד הבוער תחתיתם כמו חין שהבשר בקדרה עדיין חי שלא בתבשל כלום כן יבוא החרון ו והשער להם פתאום ופי הפכוק על דרך הכשר עודנו בין שיניהם טרם יכרת ואף ה'חרח בעם: ועא בקול ח הכירים: הנני סך את דרכך בס רים: כי עד סירים סבוכים: ובלשון נקבות ואחריתכן בסירות דוגה ענין כלם הדובים להגו קוצים: ויש מפרשים פזה הענין דרכי סורר ויש לברש בסירות דוגה מהענין הראשון והן הד הדוגיות ולפי שהם קטנות קרא אותם בלשון כיר ובתי ובנתיבון בדוגית ציידין כי יכיתך אחיך בן אמך: ויסת את דוד בהם: אם ה'הסיתך בי: ההא בחטף סגול יואף הסיתך מפיערח ההא בחשף פתח כי חמה פן יסיתך: ותסיתהו לשאול מאת אביה: ותסיתני בו לבלעו חנם: ויסיתם אלדים בבנו: אשר הסתה אותו הדגש תמורת הגח אשר בהסתה או הסיתה: וכן ברגש פא הפעל הסיתוך יכלו לך:

בן יסית אתכם חזקיהו יוהדגש תבורת הגח כלם אשר הם כזה השרש ענין הסתה והשלכה

עמנק חופע. תילים ראת ישעיה ג ד כים ב המשחינה איכה הושע זכרית בתום

מנטש

ניתי פמנש

ירמיה ב' ירמיח ב'

יחוקא מיפז

מפלי ידמית

ירמיח תילים מחץ

חיי משב ישעיה מחלח יחוקא ב' ישעיה משלי ב'ישעיה ב'

א'כים תילים אקתר ישעיה

יהון א מיני

בהעלות יחזק ירתי מלכים קהלת דה תרומה יחזקא תילים

> קהלת הושע נחוש עותק א כה עמוק ראה שמנג ב אינב אינב יהנשע אינב רה מלכים ירמית

וכן יכרא לחשוב בכלי המלחמה סגור כמו שאמר והרק חנית וסגור לקראת רודפי: ניש לפרש וסגור ציווי מהענין הראשון כלופר סגור לקראתם שלא יעברו וירדמו אחרי: ומהעני הראשון עוד נים כפול הלמד דלף שורד ביום סגריר: רוצה לוכר ביום הכשר שיהיו בגי אדם גסגרים בבתיהם שלא יכלו לצאת כפגי הבשר סדין עשתה ותמכור:שלשים סדינים הוא בסות הלילה הסכוך לכשר עשוי בפשתים: ויש פרם צלמות ולא סדרים פירש ר'יונה סדרי הכוכבים עשויים להתעפף בהם ביום: ואין שם שום סדר: ותרגום שתים מערכות תרתין או יהיה פי כי במקום החשך הכל מבולבל סדרין יומן הענין הזה ויבא אהוד המסדרונה ואמר בו התרגום לאכסדרה: וכן הוא כי האכסדרה מסדרת וג ובערבת ספסלים וכסאות לישיבת האנשים ומן הענין הזה כתוב בשין ושדרות בארזים: נהבא אלהשדרות יומת: הוציאו אותה אל מבית לשדרות:: רוצה לום באפרו ושדרות בארזים שעשה מערכו התקדה בארזיי שרדך אגן הסהר: תרגום ירח סיהרא: ועל זה נקראו בראות הנשים שהרונים כפו שאמר ואת ה השהרבים שהם דומים לסחר והוא כתוב בשין: בית הסהר שם המאסר שהוא עגול דמות הסחרי כלו סג יחדיה נאלחו בדרכיו ישבע פוג לב: והנפעל לא נסוג אחור לבנוי נסוגים אחורי ואת א הנסוגים מאחרי ה': גסוגו אחור: ויסגו ויבגדו באבותם: ונסוג מאחר אלדיבו וכן קשת יהוכתן לא בסוג אחור: ואפע׳ שנכתב בשין. ושלא נזכר פעלו והסג אחור משפט והדגש תמורת הנח בהוקם והושב ענין הכל התאחרות והתנכרות ועא סונה בשושנים פי נגדרת ונגכלת וכן בלשון המשנה ועשו סיג לתורה רל סוד ה'ליראיו: כי אם גלה סודו: וכוד אחר אל תגל ענין עצה ודבר סתר ומוח נדר ונכול : ישבתי בסוד משחקים רל' בעצהם כשמתחברים יחד ועצתם לשחוק ולהבלי העולם זכן ועל פוד בחורים יחדיו: בסוך ישרים ועדה: ור יונה חלקם לשבי עניגים והנכון שהכל עא :ומן השרש הזה והענין הזה הוסד שלמה לבנות בית האלדים כלומר נתיעץ ועמד בסוד הבנין עם דוד אביו כמר שנאמר זיתן דוד לשלמה את תכבית האולם: ותשם בסר רגלי יש מברשים אותו כי. הוא העץ שמשימין בו ר ריתן על פניר בסוח הוא הצעיף: בפת בלי האכורים סיפש בלעז ועוד נכתבנו באות השין: ופוה לא סכתי: ורחצת וסכת: ושבן לא 💮 יתפוד ופי ובשבן לא תפוד בשרך ושערד: ואסכך בשפךי והפעל הכבד וירחץ ויכך: והביא ד' יונה שם בזה תשהש כרוב מפשח הסוכך אבר כי סובף שם השכן טוב שהיה בנהג הבלכים להמשח בו וראיתו כי בלת פבשח פתוח בעבור שהיא ב בסמכת אל כוכך זימה פי : ונכפל בו הלמד כמו שנכפל במלת לשוטש בעדכם שהוא מן שוש: ועל שם זהב בקרא הלגין שפשימין בו השמן אסוך: אסוך שמן: על שסבין מבנו יוהאלף נוספת ועא אך כסיך הוא אתר רגלין: להסך את הגלין בנוי לפי רגלים: וית' עביד צרבוהי למעבד צרביה רוצה לום להפנות לנקבים גדולי וכן במשבה זה הכלל היה במקדש בל המסך את רגליו היה טעון שבילה: וכל המשיל מים שעון קדוש ידים ורנלים : פור בי בא סום פרעה: והנקבה סופה לסופתי ברבבי פרעה: כי תרכב על סופיף: זרבת בים סוסיף: 🧵 יבו לענגים וושם עוף בזה השם כסום עגור כן אצפצף ופי כסום וענור כמו שמש ירח ובפקום אחר אברו בינד תחת הוו ותור וסים וענור: והוא שם עוף ואכר בו התרגום ושפנינה וכורכש יוסנוציתא ובדברי רזר כם ריש לקיש צוח בכורכיא ופי רבינו שלפח זל גרואה בלעז תמו ווכרם לא יפוף : יההיו יסופו: והפעל הכבד אכף כל :אכף אסיפם: אבל אסוף אינו פעיקר זה כי אם בשרש אפף באשר כתבתיו בשרש האלף אבל הוא פענין אלו וענינם ענין כליהי ומענין קהלת כ'דה' ביה טוף דבר הכול בשביעו פוף כל האדם: ובצאתם אותו בסו הנחל ואחרות הדבר ותכליתו: ולא יכולם בענין זה וכנלצל לפני מופה: בכוץ נבכתו סופה: בסופה וכשערה דרכו: ונלגליו כסופה: כסופות בנגכ לחלוף כי גם הוא ענין פלייה שהוא הרוחות והיועות שרם בניעים הדברים קל בהר ובכלים אותם: וענין אחר ותשם בסוף על שפת היאור: קנה וסוף קבלו: הוא הגבא: ויש ככנו גדל בקרקע הים בעיקרי החרים: ועליו נאבר כוף חבוש לראשי: ונכלחוא לא יבלש בהענין הראשון בי אפשר שנקרא כן לבי שהוא כלה בכהרה כך והענן סר מעל האהל יויש לפרש כמו זה כלו סר:מן הדרך הטובה:וסרתם מן הדרך: וסורי בארץ יכתבו: רוצח לובר סורים בפני והוא תאר כייבאו תארי גחי העין פעמים בשרק כמו ותכט עיני בשורי:ש שובי מלחמה וכן סורי הגפן גכריה רוצה לומר הנשישות הסורים מן הגפן כלוכר כך נהפכחם לי כסורי הג הגפן וכגפן נכריה ונודה וסורה חוצה דומר סורה כמקומה: כי גם אוי להם בשורי מהם נכתב בשין והוא כ כמו בספך והפע הכבד והפיר ה' מפך פל חולי: ותכר בגדי אלבנותה: הכיר הכענפת והרם העשרה: כי אם הסירך העורים והפכחים ההא בשוא וסגול. מוכר מעיר: ושלא נזכר פעלו ומעת הוכר התמיד אך וירא ה כי כר לראות: אסורה בא ואראה: כורה שבה פלוני אלפוני: והדופים להם ידפה כי הם ענין אחר הפך הענין זו הראשון אבל לדקות העיון תכיר שהוא נכלל

מטלי משלי שופטים איוכ סוכעים מלכים ב רה מלכי שיר' ישניה וישבי תינו משלי מינים ארמיה צפניה ישעיה תילים ישעיה םמנצים ביח תילים עמום משלי ירמיה ירמיק תינים רכים רות מבנח יחוקש שומא יחוקש

הֹלכים פופטים

בשנח שיר מבקוק מבקוק ישעיה ורמיה

אפתר ישעיה בבניה ירמיה

ישעיה איוב כחום ישעיה ב

פמותישעיה בהעלותך תילים ניוך ירמי

ירמיק יסעיה הושע עקב נישב יהוקא פמנא יפעיה רניא

העני את סכות מלככם כלומר קיבור עבודת מלככם ואפשר שיהיה סכות שם האלוה שהיו עובדים: זבטל העליון: סלי חרי: עניינס ידוע ויתכן ששרש סל כלל כי הוא גדגש בקבוץ ובכינוי ובהכפל הפא והלמד יהשב ידך כבוער על כלכלות: ועוד נכתבנו בן ארבע אותיות: יהללוך כלה: בצעדך כישיכון סלה פרשו בזו המלח במו עדי עד ופי בצעדך ביטימון כלה מני עד וכן בדברי הזל תנא דבי רבי אליעזר ב תילם בן יעקב כל בקום שג'נצח כלה ועד אין לו הפסק לעולם ולעולבי עולבים: נצח דכתיב לא לנצח אקצוף: פרה דכתיב יכוננה, עד עולם פלה: ועד דכתיב ה' ימלוך לעולם ועד: ור'אברהם אבן עזרא פי'הברה כמו א אמת והנכון והישר בעיני שוו המלח אין לה ענין דבק בענין אשר היא עליו אך היא מלת ניגון כך שהיו ה המנגנים משלימים במקופות הניגון כן והראיה כי לא תמצא זאת הכילה במקרא בי אם במזמור ונגון כי ר רוב הזכרת המלה הזאת בתילים ובתפלת חבקוק שהיתח בניגון: ערות יסוד עד צוצר כלה וכן אכר בסוף התפלה לפנצח בכגיבותיי ולפי דעתי כי שרש המלה סלל וההא נוסכת כי המלה מלעיל לעולם ויהיה כל על בשקל צל כן וכשנוספה בו ההא היה ראוי להדגש והוקל וכשקלה עם תוספת ההא הרה נסו: וענייבה הרכה והגבהה כן סלו לרוכב רל כי באותו המקום הית הגבהת הקול בניגון: סלו חמסילה דרך לא סלולה: סלוה ככו ערימים יויסולו עלי ארחות אידם: ויתכן כי ויסלו אבל ר'יהודה ור'יונה הביאום ביה השרש והשם וחיתה מכלה: וכא' מסלול ודרך: זכר ר' יונה בזה השרש ע ענינם ענין זה אחד וענין סלו לרוכב בערבות עודך מסתולל וענין מסילות לבית ה' ועל דעתי כי כים ע מי ים נחרת רה ענין אחד ענין ההרמה וההגבהה ופי סלו הכסילות הריכו האבנים והככשולות כן הדרך ולפי רוב הרגילות בהסרת האבנים והרמת המכשולות כן הדרך נקראת הדרך עצמה מכילה וכן דרך לא כלולה שלא הורכו ה המכשולות בכנה :ואאול'פי בסירה כלולה שבריבין הדרך באכנים שמשימין בה וכן סקלו באבן בלובר כאבנים חזקות כנו אותה וכן אפר ופסילותי ירובון ובענין זה סרו שירימו הפסילה: וכן פנו דרך והריבו מכשול המעברות שהם בטיט גדול ופבו דרך שיסורו בני אדם מהדרך וכן ופנה דרך לכני: שברימין עליו האבנים ומשליכים אותם תוך העיר נקרא סוללה כמו שאמר כרתו עצה ושפכו על ירושלם פוללה: בשפוך סוללה: הסוללות באו העיר ללבדה: הבתוצים אל הכוללות ואל ההרב: נוכא או קלברי ב בלעז: ויונתן תרגם ועברי בילתא: ובילתא הוא תל עפר בדברי רבותי זול שקל ביליא ושרא בנצא אדעתא דארעא: וכן תרגם הפוללו באו העיר הא בליתא צברו על קו תא לביבבטה: וכן הנתוצים אל הכוללות ד דמתרעין להון ועברין מלימתא לתקפא שורא מן קדם דקטלין בהרבא בלומר שאנשי העיר היו נוהצין ה הבתים ועושין מהאבנים תילים תילים כמוכים לחובה מבפנים לחוקה: וכל פוללה תרגם כליאתא: ונכון הוא פירושו וכענין זה אפר ויצבר עפר וילבדה: ופ׳ סלו לרוכב בערבות רוכבו לו וגדרו דו: וכן בסילות ב בלבבם: וכולה ברובעת בפול הפא סלסלה ותרובמך רוכמה ותרובכך: וכן כסתולל בעמי בתרונם ומ ומתגאה בהם לבלתי שלהם: מסילות לבית ה'אפשר לברש תקרות לפי שהם גבוהים כראם כן: או יהיה מ מסילות מעלות לבי שהם כמו הדרך שידרכו בהם בני האדם תמיד קראם כן אבל לפי שאבר בכפר כולכים על זה מסעד לבית ה'במקום שאמר הנה מסילות לבית ה'נפרש מסילות כענין מסעד ויהיה התקרה במוש שאברנו כי גם היא מסעד או יהיה בניין אחר כמו עמודים עשוי לכעד ולחזק: וענין אחר סילון מבאיר ב בחרק: כי סרבים וסלונים בפתח ועניינו כמו קוץ: והפעל הקל בגבוויםלו עלי דרכם: ויסלו עלי ארחות אידם וכן כתבו החכם ר'אברהם אבן עזרא: וכן בתבו רבי יהודה כן בלעם וכן כתכו אאזר': סלא הבסלאים בפז האלף הזאת תכורת הא: לא תסלה בכתם אופיר: או תהיה הארף שרשית באלף קרא ויהיה סלא וסלה ענין אחד ופו׳ המסולאים הנערכים בפו: בחילה פי אני בתדבם ונכוח בחילה: ובדברי רבו זל כל שהיד כולדת ברם: כלה תילים שונים מחוקד: והפעל הבבד כלה כל אבירו יתכן לפוש ענינב בענין מסלה אעפ' שרם איכה שני שרשים דל דרכת ורכסת כל שוגים וכן כלה כל אבירי דרך ורמכ כל אבירי בקרבי: ועא לא תסלה ככתם אופיר ענינו לא תערוך: וכבר זכרנוהו בשרש כרא: סלחתי כדברך: לא יא יאכא ה'בלוח לויכלח נא לעון ז לו:והתאר טוב וסלח: העם הזה: וווגפעל ונכלח והשם כי עכך הכליחה והנה כלם מוצב ארצה:ידועי סירון בבאיר עניינו כפו קוץ מכאיב וכן כי סרבים וסלונים קוצים כן הביאו ר יונה שרש בפני עצמו וכבה כתבנו אותו בשרש סלל: כלע ושים בסלע קגך בסנול הסכוך: ודברתם אל חטרע: כלעים מ וכנו המכצרים הגבוהים בסלע לפי שרובם נבנים על טלע כמו מחסה ושפנים ענין סלע ידוע: שאבר ושים בסלע קנך: והתרנו ושוי בכרך תקיף מדורך וכן ותפש את הסלע בפרחפה ויקרא את שמהי יקתאל יוכבש ית כרכא: ועל דרך משל ה' פלעי

מה שירבר ה' או פי' נעשה מצות עשח ונטמע מצות לא תעשה שהם בשמיעה וקבלה לבד והביא בזה

נישב כ' ירמיה תילם

מילים

חבקנש

תולים ישתיה מיה ב חיוב ישעיה כ'

ישעיה

ירמיה ד'

תילים ב משלי נחרת

FULL יח קו היובבי

> חיכה חינב היוכ

איוב שלח כבשים פוח ניקרא תולים ת לים ניצא יחוקא

> kpin ב.ק חקוד מילים

תרומה יחזקא ב משת תרומה היכה ב מוכים איוב ב תיליש איוב תרנמה איוב תילים איכה ישעיה אמור מילים תרומה נחים פקורי ב נבי ומוה איפח איוב תילים ירמיה בשמ k קהנת קה (תשמוא ישעיה שמוצ ניכח אינב ג אינב ב けっさん תילים ישעיה שמות רה דה כ מלנים

קהלת •שעיה

עקב תילים נח

בעשה ונשמע נעשה מה ששמענו ונשמע עוד מה

מדעת לדעת אחר: ופי ויסיחם אלדים מכנו כענין ויסיחם כלובר העיר רוחם והסית לבם לסור במנו כמו ש סוככים בכגפיהם: מכשח הכוכך : כרוב הסוכך: וכן ושכותי כפי ואעפ' שאבר וה עזרו: וסכות על חארון את הבפורת סכותה בענן לךי - סכותה באף : ויסכו שנכתב בשין: הברובים: יסבוהו צאלים צללו יוהפעל הכבד ויסך בדלתים ים באברתו יסך לך: ויסף אלוה בעדו : ושלא בזכר בערו במנואשר יסך בהם יוכבד אחר ונכתב כשין ובעצמות וגידים תשוכבגי: והשם שוך כי יצפנגי בשובו: ונכתב בשין ויחמום כגן שכו: ובהא הנקבה וסכה תהיה לצל יופם מחרב: בככות תשבו שבעת: ו ומשקל אחר בתוספת מם פרש ענן למסך:את מסך הפתח משפטו מככך בפלס מכלל: והוכן הסוכך: הוא מ מכסה קרשים ועורות עליהם באים הגלחמים אל העיר וגבנסים תחתיו עד לחומה וחותרין תחתיו החומה ו והוא פגן עליחם מן האבנים המושלכים מעל החוכה ובדעז קורין לה טלבא: ומזה השרש והענין הזח זאת מוסך השבת: בשקל מעשה מורד ששרשו רדד ואעפ שזה בשרק וזה בהלטאחד הם: ופרשו ר'יונה מחסה המשמרה כלומר המקום אשר יחסו בו אנשי המשמרה: ויונהן תרגם שקים וכתב רבינו שלמה גג אהל עשוי ל ויש שהוא ענין מחיצוו ומגן לצל לשכת תחתיו בעזרה ביום השבת . הענין הזה רבו ענין טיכוך למעדה: והבדל בין דבר לדבר כפו וטכות על הארון את הגרובת: וישך על ארון העדות כי לא היה הפרובת על ה הארון אלא סמוך לו מבדיל בינו ובין אהל פועד ובין פרכת המסך: ואת מסך הפתח: סכותה בענן לך: ויסך בדלתים ים:כי אעבור בסך פי׳בכנין הקחל ובכולו ודוכה לו בדברי רבו זול בענין מנין הכל כך זבינתא: סך קירי פלסתר: סך הכל: וזולת, זה כמה שנשתמשו בזה הלשו, הרבה ווווסיפו עיליו כם ואפר ונלבד שלא עם כבל ואין לב:בנים כבדים נפבלת כי לא שמרת את מעות ה יזכיר לו סכום מקח: בפרומים רבים בשש נקדות: ויא שהוא ענין שבל בשין והא הנכון י והשם נוגן הסכל ועוד נפרשבו בשרש עשר: ובא' וסבלות הו לות: והפעל הדגוט והוא יוצא סכל גא את עצת אחיתפל: ו ודעתם יסכל: והפ ע' הכבד הסכלתי ואשגה: הככלת עשו. וידמה שאינם פועלים עוברים: ומזה הענין אעפ' שהוא כתוב בשין ודעת הוללות ושבלות ואפר המטרה כל לשדן שפשותא כתוב בסמך כר מן הד כתוב - כ הוכח בדבר לא יסכון: לא יסכן נבר: כי תאפו פו יסכן: ה בשין ודעת הוללות ושכלות: הלאל יכבן גבר: בי יסכן עלימו משכיר פי הראר יועיר גבר בעדקו וביושר מעשיו בי לו ל לבדו יועיל ולא לאל עניינם ענין תועלת ור׳ אברהם אבן עזרא פי הלאל יסכן גבר ענין תוכחת בלובר ה הלאל יוביח גבר או יוביח בין שגיהם משביל :והפעל הכבד הסכן גא עביו ושלםי והוא עובר בנ שפכו ב בהסתר מרת דרכיך פי תועיל דרכיך עמו ותהיה בשלום: וכן וכר דויכי הסכנת פי הועלה כלוגר ענתת ב בם תועלת: ועא ההסכן הסכנתי פי' ההרגל הרגלתי ויש לברש כזה הענין הככן גא עמו ושום פי'הרגל ע עבו שתהיה עמו תמיד: ויש מפרש מזה וכל דרכי הסכנת הרגלת דרכי כלומר שאתה יודע אותם תמיד: נ ועא לך באאל הסכן הזה פי הפקיד האוצר: וכן ויכן ערי מסכנות לפרעה: ואת כל מסכנות ערי גפתלי ויכן ביהודה ביְרָנִיות וערי מסכגות: ומסכנות לתבואת דגן ותירוש ויעהר: עניינס אוערותי והכניס ר'יונה ב.ה הענין ותהי לוסובנת בלוכר אוצרת: והגבון והישר בעיני כי פי סובנת מועילה בכיו כה יסכן לך: .. הלאל י יסכן גבר: וענייגו שתהיה מועילה לו מפני הצינה: וזהו שאבר ושכבה בחיקך ודם לאדני זובלך: ועוד ב פירשו סוכגת מחמשת וכורה עליו ושכבה בחיקך וחם לאדוני המיך רוצה לומר שוא ידעה אך היתה לו מ בחממת ושוכב עמו כי אסורה היתה לו משוט לא ירבה לו גשים וכבר היו לו שמונה עשר יוכן רפי דעתי נ ובוקע עצים יסכן בם כלומר יתהכם בם בעכלו בם וכן קווין בערבי לדגר ההם אל סכון: וים יסכן בכ מענין סכנה ומפה שנשתמשו רזר הי בה בזה הלשון באברם במשנה הכפרש והיוצא בשיירה והבס כן: ועוד אפרו השוחט את הכסוכגת וזוד'ת ארה רביםי. הכסכן תרומה הכניסו ריוגה בענין ערי כסנגות יועל דעתי שהוא מענין שוב ילד מסכן: ואדם לא זכר את האיש המסכן שפירושו עני וכן תרגום עני מככן וכן פי הבסוק בי אפר למעלה הפסל נסך חרש ועורף בזהב ירקענו ורתוקות כסף עורף וזהו מעשה העשירים שיעשו הפסילים מכסף ומזחב והעם המסכן שאינו יכול לעשותו מזהב וכסף לתרופה לנס-ו טץ לא ירקב יבחר כלובר אחר שלא יוכל לעשותו זהב וכסף יבקש ויבחר העץ הבוכחר שלא ירקב: והשם בזה הענין א ארץ אשר לא בכסכנות בי יסבר פי דוברי שקר: ויסברו מעינותתהום ענין סגירה: ומזיז הענין אעפ שנכתב בשין כל עושי שכר אגמי נפש: והוא כשש נקידות פּי שסוגרים בפני ה הדגים רישקלבשא בלעז: ויתכן לפרש לפי שאבר והיו שתותיה ם הטים לקכץ המים ולצוד בדוכאים אומר כי עתה יהיו עגפי נפש אותם שהיו עושים השכר כלוכר החומות: ואלף אגפי במקים עין: סכת וטבע ישעיה עקב - וענין אחר ושכרתי את מצרים ככו וסיגרתי מענין יסגרן' ה בידי ככו שפירשנו: ישראל כמו האזן ושמע אשקולטה כלעז: ורבי יונה פרשו לשון קבלה ואיגנו נכון לבי שברת ש שמע מתאחרת שחיה משפטו להתקדם כי קודם יששע אדם ואחר כך יקבל ואין ראיה מנעשה ובששע כי פי

ענין אחר לכן ישעיפי ישיכוני: סעפים שנאתי: ועל רעתי שהוא מהענין הראשון על דדך ההטאלה כי ח
המחשכות ללכ כמו הסעפים לאילן: יפי ר' זונה סעפים תאר רוצה לומר בעלי המחשבות הרעות והנכון ש
שהוא שם למחשבות רל כל שאר המחשבות שנאתי אבל תורחך אהבתי וכל מחשבותי אליה: והנפרד מנ נו
סעף: ולולי העין העלולה לקבל דנש היה סעף בפלס יהדבר אין בהם: לי נקס ושלם:
להפיצני: והנפעל ויסער לב מלך ארם. והשם ויהי סער גדול בים: כי בשלי הסער הגדול
יהזה: יו וסער מתגורר כן תרדפם נסערף ומא רוח סערה: פופה וסערה: ויעל אליהו בסערה השמי
הסטך בקמץ חטף והבית מעמדת בגעיא: הנה סערת ה: והקכוץ רוח פערות תבקע: והלך בסערות תיכן:
ובשין שערו חרבו מאד: כמו חרון ישערגו: והנפעל וסביביו נשערה מאדי והשם אחזו שער: ומא בסופה ו
ובשערה דרכו: ועוד נכתכם באות השין עם חבוריהם הכתוכים בשין: ופי כמו חרון ישערגו יסער
ממנו וכבר פירשתי הפסוק בשרש סיר: ואסערם על כל הגוים פי ואסער עכם כאשר פירשתיו בשער הדקדוק
ממנו וכבר פירשתי הפסוק בשרש סיר: ואסערם על כל הגוים פי ואסער עכם כאשר פירשתיו בשער הדקדוק
בכגין הקל כי בגין הקל והנפעל מזה הפעל בוד באינגו עובר כאשר בתב החכם ר' זונה יוהפעל הכבד שהוא
עובר מבנו וישערהו מבקומו כי הוא מחדגוש בפלם יבערחו והוא בתוב בשין: ומה שכתב החכם ר' זונה ש שהוא נפעל לא נראה לי כי לא מצאנו לעולם בפעל עובר כי אם בודד והדנש שאבר אוננו: ושלא כזכר פעלו

במוץ יסוער מגורן משפטו היה יסוער בפתח: וההתפעל וישתער עליו מלך הנגב והוא כתוב כשין:

בף רעל: כן הדם אשר בסף ישמרי הסף ימשכב וספות כפתח: ספות ככף י והספות והמזמרות והמזרקות: בחרק והדגש לאות הכפול ואפשר לומר שיהיה מן חשביים ועניינם שהוא שם כדל ל לכלי היין או לשאר כלי הבית לגדולים ולקטנים וכשנזכר עמהם כלי אחר הם פרט לכלים שהם עשויים ב בתבוגת הכדים: ותי ספות קולין ותרג'אונק וכדה על שכמה וקולתה: ועא ויביד את כף השער יהך הכפתור וירעשו הספים : הסף הוא מזוזת השער אבל כשקוף הוא המפתן העליון ו וכתכ החכם רבי יהודה שהוא ה הבשקוף ולא נראה לי כי אמר הכתוב על המשקוף ועל שתי המזוזות ותרגם המתרגם על שקפא ועל תרתין סיפיא: ועוד אם היח המשקוף סף איך יכנהו בלשון רבים לשער אחד כמו שאבר הך הכפתור וירעשו הספי ואין לשער אחד בי אם משקוף אחד אבל יש שתי מז וזות ולא מצאגו משקופים כי אין משקוף בשער כי אם אחד יואפשר שנקר כן לפי שהוא נשקף ונראה לפי שהיא עליון : כופלת פתח הבית וידיה על הסף על אחת כן המזוזות ומה שאנר בתתם ספם את ספי ומזוזתם אצל בזוזותי: הוא כפל דבר במו שהוא מנהג הכתוב לבפול הדבר בשתי לשונות והענין אחד ויונתן לא תרגם מזוזתם בענין מזוזה שתרגם בכתנהון ספיהון כ ביקבל כפי בית מקדשי ובַנְיִגיהון בכטר עזרתי: היא באה ככף הבית והגער מת במזוזות שער הבית יוסמך סף אל הבית בלא זכרים לקצר הלשון במו שאמר נם כן במזוזה ונתן אל בזוזת הבית יוש אוברים כי כ במדשנקראו לחיי השנים פפים כן נקרא האסקופה התחתונה כף והוא בה שאמר וידיה על הכף וכן היא ב באה בסף הכית וכן בתקלם כפם את ספר ונקראת האסקופה כן לפי שהספי סבוכים זו לזו עליה: וענין אחר ה הסתופף בבית אלדי עניין החסות אבריגר כלע: ונכון שיהיה ענין אחד עם כף הבית כי דרך הכף יבנס א אדם בבית וחבית הוא מקו החסות: נם תבן גם ככפוא רב עבנו: ותבן ומספוא לחמוריהם ספא הוא שם כלל למאכל הבהמות השוערי ישבולת שועל ושאר הדברים לבד מתבן: מפך

זחנפעל ולא יספדו ולא יקברו: וחשם כמספד על היחיד: ובסמוך בפתח מספד בית האצל עניינם ידוע :

ספתה בהמוקוקיף: והוא פועל עומד יוכן ונטאת הזקן תספח: ואשר הם פועלים יוצאים האף תספה צדיק עם רשע: כבקשי נפשי לספותה: הנפעל או במלחמה ירד ונספה: ויש נספה בלא משפט: וכל הנספה יפול בחרב שבל מי שאין זכנו למות לא ימות על משתו אלא ימות בחרב: עתה אספה יום אחד ביד שאול; והפעל הכבד אספה עלימו רעות: עניינם וענין הדוכה להם עני כליון ופי אספה עליכו יום אחד ביד שאול; והפעל הכבד אספה עלימו רעות: עניינם וענין הדוכה להם עני כליון ופי אספה עליכו על שנה יעול אור בל הרעות שבעולם אכלה בם שלא אניח רעה בעולם שלא אביאנה עליהם: וענין אחר ספו שנה על שנה יעול והדומים להם תוספת ויתרון: ופי למען ספות הרוה: הושע חושב בלכו להלוך בשרירו לכו למען ענין אלו והדומים להם תוספת ויתרון: ופי למען ספות הרוה: הושע חושב בלכו להלוך בשרירו לכו למען לדרוות הנפש המתאוה לאכל ולהתענג ואפי ברבלים האסגעם זויש מפרשי הרוה נפש השכלית והיא רמז לרשע כי היא צמאה לתאות העול תמיד ולא תשבע ונפש השרל לצדיקי והצמאה נפש המתאוה הדיא רמז לרשע כי היא צמאה לתאות העול תמיד ולא תשבע ונפש השרבה לישים היא רוה שתספים כמה שיניענה מן העולם כענין שנאמר צדים אוכל לשבע נפשו ובשן רשעים תחסר ופי היא רוה שתספים בלבו כי הצדיקים רבים כנגדי ובזכותם אנצל ולא יניעני העונש הזה ואלך בשרירו לבי: והחכם ר'וונה פידש למען ספות הרוה בהענין

וספדו לו כל ישראל: לא יספדו לו: כי צמתם וספוד: ואל תלך לספוד: ולא תכפד ולא תבכה:

איוב תילים

רכקוק מלכים יוכר ב" ירתי ב תילי ב"ישעיה מלכי ירתיה יחזקא תינים ירתיה תילים ב"חינב בזום תילים

חיוב

הושע דכיל זכרי בא מלכי שמוא מלכי ב

יחוקא

פופעים יחזקא

מ כני

תילים ריי שובטים

מלכי ירמי זכריה ירמיה כ ירמיה זכריה מיכה ירמיה ישני ה נירא תילים שמנא משלי ישניה שמנא האוי ג ישניה' ישניה' מטות נבנים ישניה

מילים ישעי ה

בנשרים משלי אינכ משלי ניקרא ב'

משח ב

פינחס עמוס תילש ישעיה תילי ישעית ב'תיליס ישעיה דח'

יחוקם מולים פור

מולרות שובטים

חזקא נאתחכן

יפעיה תילים ידמיה זינג

ישעיה רה' ירמים קהלת

ברכה שמות

משלי היש ייש נירא שנשנים ב מ'כים מילם ב'ער ישעיה מלכים תילים

ישעיה ב'מלכים היוב היוקל ב'ישעיה מופשים ישעיה ב' אינכעילם

סלעי ומעודתי על דרך מגדל עוז שם ה'וסלעו ממגור יעבר ופיבו התרגום כמו מלכו ושולפנוהי מן קדם דחלא יעדון: ואפשר לפרש כמשמעו ויהיה למד מסתתר רל ולסלעו ממגור יעבר בלומר שינים אל סלעו ואל מנדליו החזקים מרוב מגור: ואאזל פי בי דרך העולם בשיברח אדם מפני אויבו ויבא למבער מעוזו, לא יפחד אך מפני תגופת יד ה'אפי סלעו ומכעריו ממנור ומפחד יעכו ויפחד עוד ולא יאמין בחים ים כל וים לף דברי צדיקים:אולת אדם , תסלף דרבו:ואיתנים יסלף:והשם וסלף בוגדים ישדם סלת חטים: מפלתה ומשמנה: הוא הקמח שהוא שחון שחינה גכה: בשש נקודות ענין עוות: קח לך שהיא מועיאה את הקמח וקולפת את הפולת: וכן אמרו במשנה נפח הסבנין שזוכר ופורט אחר כן נטף ושחלת וחלבנה: סמים כלל לכל אלו טנ.ים ולבנה זכה: פירשו בו סם שקרוי כן כי איך יהיה כלל הסמים והרי זכר בתחלה קח לך סמי נטף: אכל רבו זל' קכלו הלכה למשה מסיגי כי אחד עשר סמים נאמרו למשה בסיגי ופרעיו הפסוק בך: קח לך סכים שנים נפף ושחלת וחלבנה הדי חמשה: סמים כלל עוד במנין אשר זכר שתם חמשה הנה עשרה ולבונה זכה הנה אחד עשר: ורזל בשתמשו הרבה בזה הלשון באמרם כם פלוני יפה לו סם פלוני רע לו ועוד אמרו לא תשתי סמא והוסיפו בו הנון ואכרו אין שודין דיו סמנין מכעוד יום ואפשר ששרש סם סכם ואעפ שאין ראיה אהרת א אלא דגש מכ"סמיכו בי סמך משה את ידיו עליו: וסמך ידו אל הקיר: והלויים יסמכי את י ידיהם: סומך ה' לכל הגופלים:יצר סמוך תצר שלום שלום: סמוך לבו לא יירא: וחמתי ה היא כמכתני: ועדקתו היא סמבתהו: והנפעל עליף נסמבתי מרחם: אשר יסמך איש עליו: ויסמכו העם ע ד דברי יחזקיהו ענין המלות האלח והדומים להם המשען: ופי יער סמוך תער רוצה לומר יער שהוא סומך ו ונשען עליך תצרגו ויחיה בשלום כי בך בטוח: ויש ענין קרוב לזה הענין סמך מלך בבל אל ירוטלים: עלי סמכה חמתך והפעל הכבד סמכוניבאשישות ענין המלות האלה הקרוב והסכוב ורבותי בשתמשו ה הרבה בזת הלשון באמרם ערב שבת סמוך לחשיכת וזולת זה הרבה מאד ובענין הראשון כמו כן שאכרו חזי דעלך קא סביבנא בלובד בשענתי ושברי עליך: ודגן ותירוש סבכתיו רל שיהיו סבוכים וקרובים לו לעולם וכן ורוח גדיבה תסמכני שתהיה סמוכה וקרובה לי תמיד: וענין אחר ותכסהו בשמיכה והוא כתוב בשין ה הוא הכסות חעב שיצאו עליו ציציות מן הצמר והא שקראו לו רבותי זל גלופקר וקורין לו בלעז קוט ודוב א לו בדברי רבותי שקורין לדבר העב ספיבתא , בפו שאמרו ספיבתא וקלישתא וזולת זה הרבה והנני עתיד לבארו באות השין בגה: סמר הקנאה המקנה בחמש נקודות:תמונת כל סבל ענין

עתיד לבארו באנת השין בנה: סכול הקנאה המקנה בחמש נקודות: תמונת כל סבל ענין
הפסילים והאלילים ויתכן להיות
עקר המלה צורה מן הצורות או כלל לצורות אחר שאמר
תמונת כל ספל: סכול ושעורה נסמן פי לסימן ולגבול לחטה: סכור ספר מפחדך ב
בשרי: כילק ספר:
ההכד תספר שערת בשרי ענין הנעירה והרעדה כאדם שעמדו שערותיו אריספנט בלעז: וענין אחר
ני פי הרוח תספר שערת בשרי ענין הנעירה והרעדה כאדם שעמדו שערותיו אריספנט בלעז: וענין אחר
ויחזקהו במספרים לא ימוט: בפתח המם וברזל לרוב למספרות נטועי בפתח המם: ומשק למספרות בחרק
הנקבות במספרות ובמקבות יחזקום: ונכתב בשין וכמשפרות נטועי בפתח המם: ומשק למספרות בחרק
ענינם ידיע: ועל דעתי כי גם המפהעניין דראשון כי בהספר הבשר אז שערות הראש יקיפו ויעפדו ב
במספרות: סבר מדוע לא יבער הסנה: ורצון שכני סנה: יש מפרשים אותו על השם יתברך בלו'

במספרות: סבר מדוע לא יבער הסנה: ורצון שבני סנה: יש מפרשים אותו על השם יתברך כלו רצון האל ששכן בסנה תבאתה לראש יוסף: או פי רצון האדם השוכן בסנה רוצה לוכר במדבר ובמקום היוכש כי הסנה גדל בארץ צייה ומה הוא רצונו הבשר ששואל תמיד תבאתה לראש יוסף ונקרא הר סיני על שמו בהראות למד הפעל במבטא: סיד מעד וסעד בחסד כסאו: ולחם לבכ אנוש יסעד: עובר לשני ווסעדו לבכם עובר לשלישי כי ני וסעדו לבכם בלחם כי הלהם יסעד הלב: וכן סעד לבך פת לחם והוא קמוץ שלא כמשפט: אבל סעד נא לבבך שהואקמוץ הוא חטוף כי הוא סמוך במקף: באה אתי הביתה וסעדה הוו במאריך והסמך בשוא: ויש ספרים שהסמך בקמץ חטף: וכזה קקראו רבותי זל למאכל סעודה: ומאשר הוא עובר לשני עוד סעדני ואושעה וימיבר תסעדני להכין אותה ולסעדה: מסעד לבית ה פרשנוהו בשרש סלל ענין כולם הסעד והסמך: בחברו מתעורדת כן הסער: ויש מפרש כמו נוסעה בחימות והוא של דרד השאלה וכלח סעיפיה פוריה ובהבלטת הנח בדנש של שתי המיניאים והוא של דרד השאלה ובחבלים הוא של דרד השאלה

יתפרש לפי מקומו מרוח מתעורדת כן הסער : ויש מפרש כמו נוסעה

וכלח סעיפיה: בסעיפיה פוריה ובהבלעת הגח בדגש על שתי הסעיפים והוא על דרך השאלה

רל שתי מחשבות לפיבך אמר שתי לפי שהוא כנוי למחשבות שהם כלשון נקכ : וכן בשעיפים
מחזיונות לילה: לכן שעיפי ישיבוני ונכתכו בשין רל מחשבות כי המחשבות ללב כסעיפים לאילן והקבוץ
בלשון נקבות לא דמו אל סעפותיו: בסעפותיו קנגו בפתח העין: והפעל הכבד מהם מסעף פארה בל כורת
הסעפים: ומזה הענין על דרך השאלה בסעיף סלע עישם: ובסעיפי הסלעים יתחת סעיפי הסלעים כדתר שו הסלע שהוא דובה לסלע בסעיף לאילן: והחכבר יונה כתב

החלום ואת שברו: כולם והדומה להם ענין ספור והגדה: וזה הענין לעולם מהכנין הכבד הדגוש ויש מפר מזה הענין מי יספר שחקים בחכמה: והחכם ר'יונה פרשו מענין כתיבה אאזר פירשו מענין ספיר דר ש איוכ שעשאם כעין ספיר כבו שאמר ותחת רגליו במעשה לבנת הספיר וכן פי מזה אז ראה ויספרה: ואכתוב ב משכ ם חיום בספר: בחמש בקדות: ספר התורה הזאת: אל יודע ספר: כבא הספר הזה אליך: לא ידעתי ספר: לא ידעתי זרמר יהו ישער מלבד ימעד לקראו: מספרך אשר כתבת: ובתב אאזל מזח בינותי בספרים: והם ספר המקנה וספר הגלוי שכתב ירמיהו תמח דניא יובהא הנקכה הלא בספרתך: ברוך בן נריה הסופר: ויקראו סופרי הכולף: גודי ספרת אתה: ה'יספר בכתב ע מילים ירמיה אפתר תיליצ' עמים: ענין הכל והדופה לחם ענין כתיבה: וללמדם ספר ולשון כשדים פיבקובת כשדים ולשון כשדים : ו k137 נים בחדי ספרת אתה: ה'יכפר מענין השני ושני הענינים קרובים כי בתיבת הספר הוא סיפור הדברים: ויש שלים ב' לפר׳ זה ספר תולדות אדם לשון ספור: ועא בופך ספיר ויהלם: במעשה לבנת הספיר: ספיר גזרתם: יש מפר׳ ברחשית תצוה משפ' חיכה האכן היקרה שקורין לה בלעז שביר ואם כן הוא אין הערך אליו בכראח אלא ביכר וגדולה בכר הככלאים בפז כי לא יערכו האדם כשכח במראה אלא באדום או בלבן:והחכם ר'אברהם אבן עזרא פי'כי היא אכן א אדוכח לקרה בכו שכתבנו בשרש לבן: והגאון פי בייהספיר לבן ואמר שהוא שקורין בלע קרישטל: וכבדר מעשה באדם אחד שהלך למכור ספיר ברומי אמר לו בלוקח על מנת לבדקו אקחבו נתנו 💂 על גבי הכדן והתחיל מכה עליו בפטיש גבקע הסדן ונחלק הפטיש והכפיר עובד בבקומו: עוד בעט אסקלוני: וסקלתו באבנים והנפע סקול יסקל השור: והפעל הכבד ויסקל באבנים בשלח ראה משפעי שמוא בזכר פעלו כי סקל נכות וימת ובהפך הענין סקלו באכן לפי שהוא דכוק עם כם:וכן ויעזקהו ויכקלהו: מלבים ישעיה ב' נהוא חסר הדבק ופי ויסקלהו מאבנים ידל הכרת האבנים ונקות הכרם ממנו: ואאזר בתבם כולם ענין אחד בי פי ויסקלהו בנה לו בדד אבני אחר שעשה לו החפירה סביב יוזהו ויעזקהו במו ומצאו שהיה עוזק בדברי וול ופי סקלו מאבן עשו מסלה גבוהה מאבנים גדולות: כי כפרה סוררה כרר ישרא: סורר סרר המע תצח ומורה:אף סוררים שכנו צחיחה. ואף כוררים לשכן יה אלדים: כולם שרי סוררים: יכורו בי: תילים ב' הושע ב' משפט הריש להדגש או יהיה יסורו מנחי העין וענינם העוות והשתנות מהמנהג וכבר כתבנו דרכי סורר כי בפרה סוררה כר וזעף: כי דבר סרה: מנחי העין: כרב כי סרבים וסלונים: ממאנים ומברי ותרגו' הושע מלבים רחה יחוקל ויבאן וסריב ותרגום עם פרי סרבן: והלשון הזה ידוע בדברי הזל באברם ולא יהיה סרכן באותה שעה וזולת זה הרבה מאד: סרה ואל יתעל בסריונו: לבשו הסריונות: הם לבושי הבדזר אוברגש ירמיה ב פרחת: תסרח על אחורי המשכן: והתא'יהיה כרוח על צדי המשכן יחוקא תרומה ב' על ערשותם ערוחי שבולים: כרוח כרוחים: והשם וסרח העודף בסגול ענין הכל עמום יחוקא עמום תרומה היתרון מההתפשטות: ופי וסרוחים על ערשותם שהם שוקדים על ערשותם תמיד ובתפשטי עליה בהתענג ומהתעדן או פי בגדים סרוחים על ערשותם: ופי סדוחי טבולים כתכנו בשרש שכל: ועא נכרחה חבמתם ירמיה עין הפעל בקמץ חטף נפסרה ונכאשה ובלשון דול שיפה כרוחה: ובעיני הסרנים לא טוב אתה: וסרני פרשתים: ענינם שרים: וענין אחר וסרני בחשת הם הלוחות והוא הפוך דומה ל שופטים מלבים ללשון המשנה מסבכין בנסרין וכן אמר התרגום ונסרין דנחש: ואל יאבר הסרים וישבע ע עבד המלך חבושי איש מרים: שבעת המרימים ופריםי המלף הגיעו: ומא את סריכי פרעה: - ירמיה הסתר ב נישב הם המסורסים וידוע הוא: ופוטיפר סרים פרעה היה סרים בעים ולא סרים הגיד: לפיכך חיתה לו אשה: וש סרים שענינו שר וממנו וחיו סריםים בחיכל מלך בבל: וכן תרגם יונתן ויהון רברבין וכן תרגם אנקלום: פ מוטיפר סרים פרעה על שני סריסיו סריסי פרעה רברבין י ונשאו דודו ומכרפוי הוא אחי נישכ ב עמוק ז אבו כי דודו הוא אחי אכיו ובסרפו אחי אבו ויש מפ'מענין שריפה כלרמי ששרפו להוצי עצמי מן הבית וית'וישליניה קריביה מן יקידא: כי הנה הסתיו עבר הוא זמן החורף ותרגום קיץ וחודף קיישא וסתוא: כתם סתם את תסתמו: לסתום את בימי מוצא מי גיחון:שתם תפלתי בשין: בל בעין מים דה מיכה העיינות: כל סתום לא עכמוך: סתומים וחתומים והנפעל וכי החלו מלבים דה יחוקא דני א הפרוצי להכתם: והכבד סתמום פלשתי : ענין הסתימה ידוע: סתר נסתיה דרבי:בה : ומפניך אכתר : הבשארו והנסתרו מפניך: הנסתרות לה בדינו: אם יכתר איש בככתרים: ואין נסתר כחכתו: ו עקב נכנים ירמיה תילים ובענין זה וישתרו להם טחורו ואעם שהוא בשין הכל ענין אחד ובי כי היו הטחורים בכוסים להם בבפני והכבד יסתירני בסתר אהלו: ויסתר פנים ומי ישורנו: אסתירה פני מהם: ויסתירם ה': באשפתו הסתירני: ל לסתיר עצה: כמו להסתיר: וחטאותיכם הסתידו פנים מכם משמועי הוא יוצא לשני פעולו': והכבד הדגוש ישעיה ב' סתרי בדחים: מאחבה מסותרת: ופי הפסיק כשרש יכח: וההתפעל הלא דוד מסתתר עכנו: ובינת גבוניו ת ישעיה משני תינים תפתתרי והשם אתה כתר לי מצר: הוי סתר למו מפני שודד: בחמש נקודות: בסתר הבדרגה: אענך בסתר העם שענין פי בענין ויען ה'את איוב מן הטערה: בסתר אהלו ובהא הנקבה יהי עליכם סתרה: ובתוספת בם תילים החזיכו יארב במסתר: במסתרים יהרג נקי: ומא' וכמסתר פנים ממנו ומא' למחסה ולמסתור: וסתר מים יששפן:

עורא תנלדות ישעי בראשי תיני איוב האזיכנ ירמי יש, יםעי תילי ישעי שיר תילים מעום בישעיה ב יבא

מהעבין הראשון כלומר למען שיראה הרשע כלית הצדיק עם הרשע ואין יתרון הצדיק על הרשע במות אנ אומר כי אין גמול ואין עוכש ואובר שלום יחיה לי וזו חיא דעת כעלי הקדמות אשר אינם פאמינים כגמול ו ובעובש וקלל הגביא בעל הדעת הזאת כמו שאמר לא יאבה ה' סלוח לו: ויש בפרשי מהענין הזה וכל הנספה יפול בחרב כלומר כל הבספה על בני העיר להיו' נקלט עמהם במצור יפול בחרב כשתלכד העיד: וכתי כל ספחני נא אל אחת הכהגות יהנפע ונספחו על ביתי ספח דיעל לכרכי צירא יתקטלון בחרבא ה והכבד מספח חמתך ואף שכר: ושלא נזכר פעלו ת יעקב. וההתפע' מהסתפח בבחלת תחת חרול יסופחו כלומר שמבהגם לעמוד במדברות בין שיחים תחת החרולים ענינם הקבו והדבוק ואסיפת דבר אל דבר: ואפשר שנגזר מן הענין הזה שאת או ספחת: מספחת היא: בי היא החזזית הנאספת והמקובצת יחד: ורזל פירשו כי לפיכך נקראת כפחת לפי שהיא טפלה לבהרת שניה לה בלוגן מלשון ספחני נא: ומן הענין הזה עוד ויקו למשפט והנה משפח זהוא כתוב בשין כלומר אני קויתי שיעשו משפט העניי והעשוקר והבה הם להם מספח וכגע צרעת וקויתי שיעשו להם צו קה והנה צעקה: שצועקי מהעושק שעושקים אותם: והפעל הכבד ממנו ושפח'ה'קדקד בנות ציון אעפ' שכתוב בשין: ועושות המספחות על ראש: וקרעתי את מספחותיכם: הם כמן משפחות וכקראו כן לפי שהן גדכקות ונצמרות תמיד על הראש: ומה שאמר ועושות מספחות על ראש בל קומה הוא מדבר הכשפים הידוע אצלם:את ספיח קצירך. תששף ספיחיה עפר ארץ: הוא הצמח היוצא מבלי חרישה וזריעה: ויש לפרש תשטף ספיחיה כמו הפוך מן מטר סוחף: ופי ספיחי עפר ארץ וזכר המים בלשון נקבה רוצה לומר תעלת המים: כמו שאמר מי פלג לשטף בספל אדידים שם בחמש נקידות: מלא הספל מים אמר בו התרגו בלא לקגא דמיאי תעלהי חבת מים כלי עוד שעושין אותו למים: כך פירש רב שרירא גאון: ותרגים כספל א אדירי בפיילי גבריא: ותרגום חשותים במזרקי יין דשתיין בפיילי חברי ועשית קערותיו תרגו'ירו' פיילותי חלקת מחוקק ספון: פי' מקורה: כלומר שהיה חלקם של כני ג יבלשון יון קורין לכום פיליי הכל בגוי ומקורה כהוגן רומז בו לערים שכבשום מעבר ל גד חלקת מחוקק ומושל שהיח לירדן :וכן ויספן את הבית גבים: וספון בארז :אתם יושבי' בבתיב ספוגים: והשם עד קירות הספון כלם עני קרוי הבתים וכסוים: וקרוב לענין זה ושפוני טמוני חול והוא כתוב בשין שפוני כמו טמוני: אל ירכתי ה ספקו עליך: ויספק את כפיו: ספקתי על ירך: לכן ספק על ירך: ישפק ע ספק הספינה יידוע: והוא כתוב בשין: תחת רשעים ספקם רוצה לומר הקבה ספק הרשעים ב עלימו כפיםו במקומם: עניינם ענין הכות כף אל כף או על ענין אחר: וספק מואב בקיאו פעל בודר כלוכר יתגולל לו נ ויתהפך ולפי דעתי עני אחר פן יסיתך בשפק הוא כתוב כשין וכן כת' ר'יונה:אבל ראיתיו במקצת הספרל בסכך וכן ביניגו יספק סזה העגין והוא כתוב בסמך ובמקצת ספרים ראיתיו בשין אכל המסורת ראיתי על אם ישפק עפר שומרון: ישפק ג': ב' חסרים ובתוב בשין ישבק עבר שומרון: ישפק עלימו: וחד מלא ובתיב סמך ביגינג יספוק: וענייג' פענין הספוק שהוא לשון די: והורגל הלשו' הזה בדברי רבו זר' ועוד אגו עתידי' לכתוב ענין זה באות השין: ופי הפכוק פן ישליכך ויהופך עם ספוק המכון שלך בלומר שלא יועיד ה <u>המכון: וזהו שאמר אחרי כן ורב כפר אל ישך: ובן בינינו יספק רוצה לוכר יספיק דבריו וירבה אותם בינינו</u> שלא יתביש מפנו וזהו שאפר אחר כן וירב אפריו לאלי והחכם ר יונה הכניםם בענין הראשון עם שינוי פ מעט:וכן בענין הספוק חפעל חכבד ובילדי נברים ישפיקו והוא כתוב בשין: פי יאמרו שדי להם בעצות ובמחשבות הנכרים ויניחו דברי השם ותורותיו והנגי עתיד לבארם באות השין: אחר כן ספר את העם: וספרה לה שבעת יבים: וספרת לך: שבעה שבועות תספור לך: איה שוקל איה סופר איה סופר את המגדלים כלומר שתירא ותפחד עדין אעם שכבר בא מולך המשיח עדיין יהגה לכך א אימה ממלכי האומות שהיו מופרין ושוקלין הכסף שחיו לוקחים מס מישראל: ספרו מגדליה: יהנפעל אשר לא יספרו ולא ימגו מרוב: והשם בתוספת מם את כספר ימיך אמלא: ובלא תוספת אהרי הספר אשר ספרם ד דוד:והקכוץ כמגו בינותי בספרים:והשם בענין המקור ומספר את רובע ישראל - כלומר ולספור רובע י ישראל כי הוא קפו ואיננו ספוך ועוד פלת את פורה עליו שאינגו ספוך אם כן הנכון כו שיהיה שם במקום מקור כמו ולמסע את המחנות יוהתאר כי לא ידעתי ספורות: והוא תאר לצדקתך ותשועתך שהזביר אמר ל לא ידעתי שיוכלו להיות ספורות :או יהיה שם ספירה בשקל בשורה כלובר לא ידעתי לחם בספרים ענין ה הכל וחדומה להם מנין: ובא פעל הכבד מזה הענין אספר כל עצמותי מרוב כחשותי: בשפתי ספרתי כל מ משפטי פיד:ספר אתהלמטז תצרמ: - ספרו נא לי : נשלא נזכר פטלו אשר לא מפר להם: והשם את מחו החלום ואת שברו: כולם וחדומה להם ענין ספור והגדה: וזה העניין לעולם

ישעיה

שמוא ישעיה שמוא חבקוק אינב מוריע ב'

ישעיה

לשניה י חזקל לבהר אינכ בהר אינכ

פופטים ב

ברכה '

ופעיה

מוא מבורע בהר רחה ישעיה תילים מלכים מפפטים רה' רניא בלק

תילים

שנים כילים בילים בילים

לעכוט עבוטו: יוציא אליך את העכוט הוא המשכון דבר ווהו לעבוט עבושו לתפוש משבונו: ומוה נגזר ולא יעבשון שחוא תפוש ומעוכב ביד האדם ארחתם כלו לא יעכבו באורחתם כי במחרח ירוצון כאשר אם כנכזרים ירוצון וכן אם התרגו ולא מעכבין ארחתהון: ויש מפ׳ ולא ישאילו אורחותם זה לזה מן העפט תעביטבו לפי שאמ׳ ואיש בדרכיו ילכון: וים כמו לא יעותו וכן בלשון ערבי: העכט תעביטנו חלוה תלונו די מחסורו: לפי שההלואה על המשכון נקראת העכט וכן אם התרנו אוזפא תוזפיניה: וכן והעכטת גוים רבי והלוית יואתה לא תעבוש ילא תלוה: ואפש [להיות מזח עב שיט בפלס סגריר הל ריבוי ממון: וכבר כתכנו בשרש טיט בי היא מלה מורכבת: יהוא עבר לפניהם: ועברתי בארץ מצרים: ויעבר עלי!מה פי מה שיעבור: ומאלדי משפטי יעברי לעפרך בנרית: לפי שדרך הברית הוא לעבור בין בתרי הבהכה או העוף השחום: כי לכך בתרו אותו זיעברו בעלי הגרית כין הבתרים וכן אמר בכרית אבררם אכיני עם הבה אשר עבר בין הגזרים האלה: וכן זיעברו בין בתריו לפיכך אם לעברך בברית: ואין כך לעכור על בריתו כי לל שיטוש ויעזב הברית ויעבר עליו כאו אם מעל בריתו: וכן וגם עברו את בריתי פי מעל בריתי: ואתן להם יעכרום: ואתן להם הכיצות והם ישבירום מעליהם ויניחום יונים לא יעברו פיו: לא יעברו על מאמרו אא כמו שצוה כן יעשו: זמותי בל יעבר פי מחשבתי לא יעבר פי אלא כפי כן מחשבי כי אינגי אחד בפה ואחד בלב: ותאמרי לא אעכר פי לא א אעבר בבריתך: והפעל הכבד חעביר אותו לערים ובא לבה העברת העביר שלא במנהג כי ההא בקורה ב צערי והעין כשוא ופתח וכבר זכרנוהו בחלק הדקדוק : ויקיים ויעכירם: והעברת שופר תרוע': מעכירי' עם ה'פי' מעכירים אותם מרבא רבית המקדש רזבוח: וימ' כמו ויעכירו קיר כרו' אני שומע כי עם ה'מעכירי' קור והעברתי את אויביך בארץ אשר לא ידעת פי אעביר אותך אל עליכם שאתם חושאים וכדנגים עליכם: אויביך והוא ירה החצי להעבירו. להעביר הגער או כקום המטרה: העביר בנו כאש: והעביר במלבן : פי' העכירם ושרפם בכולבן והוא מקום שרופת הלבגים: והשם ועברה העברה ולחעביר את בית הכולך: ' וים' העברה תאר לספינה הקטנה המעברת שעוברין בה את רחב הנהר: ומא מעבר יבק: ובהא הנקבה עברו מ מעברה: והקבוץ על הפעברות בשוא: והמעכרות נתפשו בקמק: ועל דרך ההשאלה עובר לסוחר: שהכסף פעמים לוקח אותו הסוחר ופעמים נותן אותו כאילו הוא עובר ושב תמיד ליד הסוחר: שברו יין פי עבר עליו היין והשבירהו:או עבר אותו כלו שהיה יותר,חזק ממנו כמו ויעבר את הכושי כלו' רץ יותר מסנו ועברו: וכן עברו דברי רע: יותר עשו רעות מכה שעשו רעים אחרים: עכרי אנכי:ממשפח` עבר: מעבר הנהר בה'נקדות מעד הנהר:איש אל עבר פניו אל עד פניו כלו' העד שכנגד פניו:איש לעברן תעו:מכל עבריו מכל צדדיו:אתם תהיו לעכר אחר:לצד אחד:והאיר אל עבר פניה פי שיהיו פי ששת ה אנירות שבראשי הקנים היוצאים מצדדיה מסכבין כלפי האמצעי סיהיה אור הנירות על צד פני הקנה האמצטי שהוא גוף הכבורה: ועא' ויעבר ברתוקות זחב ויבריח תרגום מבריח מן הקצה אל הקצה מעבר מן סיפיה לסיפיה: ועא עובר ומתעבר על ריב לא לו: וכסיל מתעבר ובוטח: מתעברו חוטא נפטו דל בתעבר בו:ובנחלתו התעבר:התעברת עם משיחך:ויתעכר ה'בי:והשם עברה וזעם וצרה את דוד עברתו: ליום עברות יוברו: הנשא בעברות צוררי בפתח העין:חפץ עברות אפך בסגור רבן נפתרי ורבן אשר בפתח ע עברות: עניינם הקצף והחרון: ויאכלו בעבור הארץ בדגן הארץ תרגום דגן עיבורא: ויתכן לופר כי אשר ווא משנה שעברה יקרא עבור ואשר הוא משנה הבאה יקרא תבואה: וכתב אאזר בחיבור הרקט מענין זה ושבט עברתו יכלה: אמר בראש הפסוק זורע עולה יקצר און ושבט הוא השכט שחובט ן כו את התכואה אמר בי יכלה השבט קודם שיוציא מקצירו תכואה: ואולם בעכור זאת: בגלל כך וכך: בעכור דודי בגללו בעבור שמאה תחבל: בעור ששמאה תחבל: בעבור ישמרו הקיו : בעכור שישמרו: ואביון בעבור נעלים ו מכרו האביון בגלל געלים שיקחו עליו ואיננו גכון להשתמש בו מכלי הבית כבו שעושין מקצת הפייטים: בעכור הילד חי צמת ותכך: ענינו בעוד שהילד חי או פי'בעכור חילד בשחיה חי צמת ותכך: ונוספה בו ל למד שפירושה גם כן בעבור: כי לבעבור נסות אתכם והכפל לתוספת ביאור כמו בית בתוך: ובית בבין חציר: שורו עבר יזה הלשון ידוע בדברי הול פרה מעוברת וביוצא בזה שנשתמשו כזה הלשון הרבה ועגין שורו עבר פירשנו בשרש געל: וכתב אאזל בענין זה ועברתו לא כן בדיו: לא כן עשו כי בדיו חם כניו ואם דא כן אינם כנים בגיו כי ממזרי הם ואו היה מסתכל בהריון שהיה מלוט אביהכ לא היה מתגאה: עבשו פרדות כמו עפשו בפלס אחר פי התעפשו גרגרי הזרע תחת מגרפותיהם יוענין העפוש ידוע ברברי רבו זר הפת שעפשה: עבת וענף עץ עבות האר על משקל עקוב הלב:ועלי עץ עבות: אלה עבתה:בפלם עקבה מדם מן עסרתו אל אלה עבתה:בפלם עקבה מדם מן

בין עכותים עינם ענין פעשח עכות שתרגומו גדיל כת שנעשה פן החבל הוא הנקרא גדיל

הטבים והמסובכים להסתר שם:

תצח ב ran דממ חכקוק נישלח בח חינב ישעים נכנים לך לך ירמיה יהנשע ירמיה משלי תילים ידמיח ניבש יהופע ניפנח בהר פמנב ניקהל ירמיה פמוא מיכים פמנא 's king נישלח ישעי שופטים פיי לרמניה שמנצ יר מינה יוכה

מנכי ש משלינ ינילי ב' ואת-כן תילים יפשי איוב תילים חיוכ

ממנית לחותי ליחום

מלכים שמוא מרוגה

משני נארא תילים

יחושע

מינה שנים שמום

משבשים חתכ ועיניק

שמינש

ky, למור עורא kprr. kpin או יהיה סתר סכוך לפים ויהיה פי'פענין שנשתמשו בו דול הרבה באמרם הסותר את כותלו ואחרים רבים ברבריהם בזה הענין: ואשר הם בני ארבע אותיות: סכסד וסכסכתי בצרי במצרי ואת אויבינ דעתי, כי המלח מעני סלסר תריים פי החכם ר' יונה כמו זלולים: ועלי בבוצר על סלסילות סל ומשרשו ונכפלה כו הפא והלמד והם הסלים שאדם כוצר בהכ: מלעם ואת הסלעם למינחו הוא אחד ממיני הארבה הוא רשון בדברי דול ויש לו גכחת ואין לנ זכב וראשו ארוך: סמדר וחגפנים סמדר: פתח הסמדר החמדר הוא הענבים הדקים לאחר הענבים אבל אינם גמורים עדיין וכשהם גמורים שפרחו מיד שגיכרים שהם כפול הלכן קודם בישולם יקראו בוכר: ולאהר בישולן יקראו ענבים: בסנסיניו: בסעיפיו: כנפיר וקשקשת ארזל אילו הן הקשקשין הקבועים . :3 ספרד היא אספנייא: סברר סנפירי הפורח ברם הכו בס:ורים: ותארבנה סרעפותיו: במו הוא חשכות העין: כעיפותיו הסרפד יעלה הדם הוא צמח, מן הצמחים פחות וגרוע: בשלפה אות הסמך בעזרת סימך לכל הנופלים. רנתחור אות העין בעזרת הבותורוני ראין: לדך ועב על פניהם:ועב עץ א פני האולם מהחוץ :וצלעות והעבים מנני דגשות הבית ידמה ששרשו עכב:או יהיה מנחי העין ושרשו עיב ויהי משקר עבים: ללים: כי ימירו הנח כדגש בהרבה מקומות יוארזל תניא צלעות הבית אילו המלשטין והעבים אילו חברישות: ופי מלטסין החורים שמגיח אדם בקיר להנחת הקורות כמו שאברו במקום אחר ואעג' דמנח בהו המליטה אמרו בעינא לכי מפייסנא לי דלא מיתרע אשתאי: פי'אעפ'שמניח בחורים סיד חמר וחול או עצים למקום הנחת ראשי הקורות אינה חזקה דיביל למימר להכי הנחתי הדבר ההוא במקום הקורות שאם יתפיים עפי ויפרע לי חלקו בכותל שלא יזדעזע הבותל בעת שיעשו בו החורים ויביחו בהם החופר או העץ להנחת ראשי הקורות: וכן ראה הנביא שהיו הצלעים ורם העצים בקירות הכית סכיב ויוצאים חוצה לקכל עליהם ראשי הקורות שלא יהיו אחוזים בקירות הבית: והעבים אילו הפרישות: בי הקורות הגדורות יקראו מרישות וכן אמרו ועל מריש שבנאו בכירה: עבד ועבד הלוי: עבדו את כדר לעומר: ועבדום וענו אותם: ועבדתני חנם: לא תעבד בו עבודת עבד : ועבדו בו גוים רבים: א ז ישמעו ויעבדו למי אני ועבדו בו גוים רבים:א זישמעו ויעבדו למי אני: אעכד: פן תעכדו לעכדים: בעברה אשר תעכוד עמדי: הלא ברחל עכדתי עמך: והתאר עכד אדני זה בשש בקדות: עבד עבדי יהיה לאחיו: ונהיה אנחנו ואדמתינו עבו ים לפרעה פי'כי האדמה בעכד לכעליה יוהש' עבודת עבודה פי השיר שהוא עבודת הקרבן וכא ובעבודתינו לא עזבנו אלדינו: ובענין עבודת האדמה ועבדת לו את האדמה: עוכד אדמה: הלשון הזה פעל הקל בו על העוכד ועל הבעבד אא שיש הבדל ביניה בי הנעבד קשור עם כית כמו לא תעבד בו אם כן תאבר על העבד עובד אותו: וחאבר על האדון עובד בו: ודעת אנקלום בועבדום וענו אותם שהוא כמו ועכדו בם לפיכך תרגם ו פלחון בהון: ויש לפרשו במשמעו ויהיה ועבדום על ישראל ויהיה וענו אותם על מצרים והנפעל אשר לא יעבד בו ולא יזרע: מלך לשדה נעבד: מהתמדת עבודת האדמה בן יקרא נעבד ואם הוא עובד: וכן ונעבדתם ונזרעתם או פי למד לשדה ב בעבור ופי אפי המלך אינגו בעבר אלא בעבור חשרה שממגוליצא לו מה שיתן ויאכיל לחיילותיו: וזה הפי הוא הנכון והפעל הכבד:והעבדתיך את אויביך:ויעכידו מצרים את כני ישראל:לא העבדתי במבחה לא וטלא נזבר פעלו כן הדנוט וכן העכודה הקשה אשר עבד בך:אטר הכרהתיך לעבור לפני בכנהה: לא עבד בה ענין הכל השמוש לבני אדם: ועבדת אלהות ועבדת האדכה: ולרב ערך אדם ש האדמה ושצריך שיהיה מתעסק תמיד בה הוא אליה כעבד לפני אדניו: ונקראו תוצאות האדמה על שם העכודה שעובדין אותה עכדה: ועבדה רבה כאד: רכן יכיר בעבדיהם פי'מעשיהם כתרגום מעשה עובדא יוכן כלא כם הנוספת ועבדיהם ביד האלדים : מעשיהם: וכן ועבדו זכח ומנהה: וכן ובושו עובדי פשתים שריקות וכן ולעבוד עבודתו נכריה עבודתו: ובן ועברת הצדקה: עבה עבית כשית: קטני עבה לשון עובי ידוע כדברי הזל בכעבה האדפה פי בעובי האדבת יצקם כלו מרב כלי הנחשת ובנדל הכלים לא יספיקו לו כורים ולא יתכן התכתם בכורים ויצקם בעובי האדמה כלומר שחפרו באדמה כעין כורים: והחכם ד'יונה פי'שעשה הכורים מן המשוכח שבחובר וכן העה שבו: המתרגם שתרגם גרגשתא והוא עפר אדום וירוק קורין לו בלעז ארזילא יעשו ממנו הכודים להתיך בהם ח

הבתכות: ויתכן לפר בזה הענין ומזה השרש בעב הענן שהוא פתוח בפלס צו כן צוה קו מן קוה ואלו היה כנחי העין היה קבץ ולא נשתנה אפי בסמיכות: ככו בעב של: בעב מלקוש שהם קמוצים בסג יכות ופי׳

בעובי הענן וכן בעבי גבי מגיניו: בעבי האדמה שכובשקל צבי שבי: והחב'ר יונה לא זבר בו השני ובעכי

גבי בגיניו אין ספק כי היה לו לזוכרו הנה ואולי הוא שגנת הכותב: ויש בפ' מזה באו בעכים כלום ביערים

0

ישעי**ה** ישעיה ירמיה

שיר ב' שיר ב'

מיר שמיני כ ברות : רח יחוקא ישנהי

יחוקא ב' מלכים

קרח לך לקב ניכל בחר ירמים אינב שמול כ'ניכל כ' רכיל כז ניגז בשל עזרל שמול בראטית

מהלת יהון א מיטרים

ירמיה שמנת ישעיה ישעיה פ טרים

מנלרונת איום באר תי שניה ב' ישניה ב' החזיכו מלכים דה'

יתרנ ישניה משלי אינכ מלבים ירמיה משלי ומרח חחרי עמום בלק דה" k,

מלכים מולרות פיר ישעית בלק איוב תילים מיכה ישעיה ישני תיני ב המב משלי ים

ישעיה

בשלח ניחי ישעיה

יחזקש הופע ירמית יח קא דה תילים יחוקא ב' חיוב وروار איוב תיני מילים עורה נירם ברחשיתיחות ירמיה שמוא

> ישעיה משלי ניחי שמוש

שנר מיז ביירכר תר ומי בשלח ישציה יזעיה במלכים

> רק` ניש[ח ניבח יוא ישעי ב

ักๆ

יחוקא מנלדות יחוקא

כי בעד אשה זונה: העת ירו בעדי: ובפר בטרו: לא תקדי ותניש בעדינו דרעה: אין היוד לרכוי כי אין רבוי בזאת המלה אבל היא גוספת ביוד עדי אבד. ה'הטוב יבנר בעד: הוא דבק עם הפכוק הבא אהריו כל לבבו הכין לדרוש האלדים: והחכם רא' אע' פי'בי איננו דבק וכל לבכו הכין הוא אוכר על חזקיהו ופי'יכנר בעד אלה שאכלו הפסח בטומאה: ולא יתכן לומר המלות האלה בענין הזה בכלי הבית: ויש בענין מן כפו בעד החלונים יבאו בגנב: ויפל אחזיהו בעד השככה: וישקף אביפלך בלך פלשתים בעד החלון: ונכנכה עליו ח חשם מבעד לצמתך: וים אותו מבכנים : ויש בפו לכד השימוש בעד בערות עד עולם אבר כי עפל ובחן ש שהם בניינים גבוהים יחרבו וישובו למערות: ויש כמו דבר האזינה עדי כנו צפור פי רברי: ועדיכם אתכונן בי אתבונן דבריכם: ויתבן שהם לשון עדיו לבלום: שפי פיו ולפיכך יקראו הדברים כן ואפשר כ הם שרש א אחד: והחכם ר'יובה פי בענין אל כלו האזינה עדי אלי: וכן אכר ככהו עדיך תאתה: ועא שוכן עד: בשהר בה עדי עד עומדת לעד: ואל לעד תזכור עון: הזאת ידעת מני עד: ועד ארגיע לשון שקר: עד עולמי. עד ובסגול לעולם ועד: כלם עכינם עולם ועוד נזכרם כשרש עוד: ועא יאכל עדי אז חלק עד שלל מרבה: וו החיבור מסתתרת עמו והנכון עד ושלו כמו שמש ירח: וענינם שלו ותרגום שלו עדאה: ועוד כזברגו בשה עיד כי השרש על נכון: וענין אחר וככגד עדים פי בגדי סמרטוטי ובלאות וכן כדברי הול המשפשת בעו זי יועוד אמר הכשמשת כשני עדים:והן הם תיקיניה ועוותיה:ועוד אמ' עד שהוא נתון תחת חכר ונמצא ע עליו דם בי כברטוט של בגד שהאשה מקנחת כו ובודקת עעמה כו אם תראה עליו דם: וימ' מתרגו' ספחת עדיתא והוא נגע יוהבגד הבוסם עליו הוא נמאם: ויחכן גם כן ששרשר עוד ועדים בפלס ופטורי ציצים אר יתום ואלפג'יעודד מעודד ענוים ה'ואנהגו קכנו ונתעודד:אעפ'שאנחנר בכפולים אפשר שיהיו מעלולי העין ועניגם ענין תקובה והתרובכות והביא להם ראיה אאזל מהערבי אעדודני: עזרני וסמכני: עדד ועדית עדי:ותעד נזכה וחליתה עוד תעדי הככד ויהיה פתח קטון תהת פתח גדולי תפיך: והיוצא ככבו ואערך עדי :אז יהיה מהפעל והשם ויתן עליו את הבור ואת העדות: עדות לאסף מזכור כלו פאר וחבדה הוא לאכף זה המזכורי והעם במא'וצבי עדיו לנאון שבהו: ותבאי בעדי עדיים: בלו' שהגעת לזמן העדי והקשוט: 'ועא'לא עדה עליו ש שחל עבר ותרגום אשר עבר כין הגזרים האלה דעדא'בין פלגיא האלין יווהפעל הכבד בכנו פערה בגד ביום קרה: מסיר מעכיר הבגד ביום קרה וימ'מזה הן'עד ירח: דו מסיר אור הירח: ועא' במתג ורסן עדיו ל לבלום פיו המשביע בפוב עדיך פיף עדר ויתעדנו בטובך הגדול: ויתענגו: והשם היתה לי עדנה: הנקכה גן בעדן: כל עצי עדן בחמש נקודות: וארבעה תענונ: והוא יכי הכחרות: ובלא הא בהם בשש נקודות שהם שם עיר וכת ננום כחלק חדקדוק: מלא כרשו מעדני יהמלבישכן שני עם עדניםי אבר שהוא חסר כלו מלבישכן שני ושאכילכן ערגים: וכן אמר התרגום ומוכיל לכון הפנוקין: ור'יונח פי המלבישכן שני ביםי עדנים: ועל דעתי כי אין לשנות על הכתוב ואפר עדן על הלבוש כי כפו שהמאכל הטוב עדן לגוף כן הלבוש הנאה וכל דבר הכהגה לגוף יקרא עדן ושם התאר שמעי נא זאת עדיבה: והשם בתוספת מס ויתן מעדנים לנפשך: והוא יתן מעדני מלך: וילך אליו אגג מעדנות פי במעדנות כלו בשמחה ובתענוג הלך אליו כי בחר פותו פחייו: וים פערנות שהלך אליו בקשורים: וכן התקשר בעדנות ביפה ק<u>איב</u> קשרי בימה על הפירות ופי אנג מעדנות שהלך אליו בקישורים ובשלשלאות שהיה בהן וככון זה הפי: וכן בו כרי דזל בזה הלשון בענין קשירה כיון שחתיר ראשי מערגים שלהן כשרין יור' יונה פירשו שיחסהו על עדף וטרח העדף: העודפים על הלוים: חצי היריעה הגעימות לרוב תענוגותיו וגדל מלכותו: העודפת:והכבד לא העדיף הכרבה: ענינס ענין יתרון: עדר איש לא געדר: לא חסר יעדרו דבריבולם והדומה ולא בפקד:אחד מחנה לא בעדרה:ותהי האמת בעדרת:והבבד לא להם ענין הכרון: וענין אחר עודרי מערכה בלבב,שלם: פו עורבי וכן אמר בפסוק למעלה!עירכי פלחמה ו ולעדור ברא לב ולב פי אילו היו לערוך מלחמה כנגד אויבי דוד בלא לב ולכ כלומר שלא היו להם שתי ל לבבות בי אם לב שלם אל דוד יוכן אמר לנגד זה עדרי בערכה בלבכ שלם שהיה לבם שלם אל דוד יועדרי לאורות פי בערכים לאכוסים: ומזה נקרא מערכת הצאן עורים: עור לבדו בחמש נקודות: וישת לו עדרים לבדו:גם עדרי הצאן נאשמו: וענין אחר לא יופר ולא יעדר:וכל ההרים אשר במעדר יעדרון: ענין

אלו ענין חפירה ועכודת הכרמים:וכדברי ד'ול עדור עמי ואעדור עניך:אין עודדין עסהנוי בכלאים ופי וכל ההרים אשר במעדר לל ההרים אשר יחפרו ויעכדו לא תנא שמה יראת שמיר ושית כי הכרם הנעבד לא יעלה קוצים :ואפר החרים הל שלא יפחדו שם מן האויב ויוכלו לעכוד הכרמים שכהרים ואחר שיהיו בעבדים לא יעלו קוצים אך יהיו למשלח שוד ולפרכם שה שירעו שם שלא יוכלו לצאת ולרעות בשדות פ

לוקדים ופול ועדשים:לחם ונזיד עדשים ידוע: עורב תעוננה לעיניהם:הנכון יב ג

דבן העלי בשהם רבים בקן אחר יקראו עבות כמו שפירשו רוול כי זה יקרא עבות כשההדם תלתא שרפי ב בקינא חדא: או יותר: והעבף הוא לעלין במו החוטין הנתלין אחר מעשה הגדיל בחבל: וכן דימוהו הזל על ענין צצית שליש גדיל ושני שלישי ענף דימו החוטים הבתוים לענף והגדיל הוא העבות כמו שאם גדילי מעשה שרשרות לפי אם גדילים תעשה לך: ובעבות העגלה: ובחבל העגלה והקבוץ בלשון זברים עבותים חדשים: ולשו בקבו שתי העבותות הזהב: בעבותות אהבה יוהפעל הדגו'מזה והגדול דובר הות בפשו הוא ויעבתוה בלו בין שלשתם השר והשופט והגדול עשר ההוה והשכר כמו עבות כלוכר יחזקיה עד שיוציאו הגזילה לעצמם: ואאזל פי בי לשון עבות חבר משלשה מיתרים או רצועות שרצא בלעז לפי אבר ויעבתות פי וישלשוה כי הם שלשה בפסוק השר והשופט והגדול: ולפי ארדל עכות ו הדם שלשה עלים בקן אחד בי עבות לשון שלש הוא: עבר ובכל אשר עגבהומאסו בך עוגבים: ותשחת ענבתה: בי ענבי בפיה יותענכה על מאהכיה: עכין אהבה ודכרי חשק: במינים ועוגב: ועוגבי המה עושים: כשיר ונגבים לקול בוכים: נית פוה כשיר עגבים בובר אנובין והוא כלי בבי הניגון ופי בי עגבים בפיהם הבה עושים מרבים בפיהם ובדבריהם כי דברי חשק להם דבריך ולא כן לבם יוית לשו לעג ותעתוע שתרג ארי תולעבא בפומחון אינון עבדין: ענה הלהן תעונה: בפר'ם אשר לא תעשבה ועניינו תתאהרנה ותתעכבנה: בזאת המלה ששרשה ענן כמו שבשתמשו הזל הרבהבזה העדש כמו שאמ' והנבון והישר בעיני עגונה לאטה היושבת בלא בעל: ועוד אמרו ובלבד שלא ישחא העגובה שבהן שלשים יום כלו שלא ישהא אותה הבהמה שלקה באחרונה שלשים יום: וכן אמרו מכר מכר ואת העיגון זתני ר'חייא אילו עיגונין ש שלה: וכן הוא אובר הלהן תעגנה: והן הקרדומים הגדולים שקושרים אותם בחבלים ומשליבים אותם בים ל להעביד הספינה והוא שקורין בלע אנקיריש והרגום וכוגרו על מכגר ויתעונון בבית ענונא ולאער בחשך הגלו לדעגוגין: ובכתי כראים החבאו ובבתי יסורין עגונהון וחסרה נון השרש לפי שאם היתה בון השרש בכבלת עם נון הרבות והיינו אומר תעגננה היה כבד על הלשון ולחסרון נון השרש היתה נון הרבות ראוים דהדנש וכא הנח תפורת הדגש כמו שבא גם כן בפקיפות רבי ולפי הגיפל נקודה בצרי כמו, שהיה אם היה שלם תעגננה: ואו היה שרשו עגה היתה נקודה סגול בביו שין תעשנה והדובים לו: עדל סביבים תאר בפלם אדום עקוב: ברובעות לא ענולות והשם ושאול יושב ישן במעגל: והוא : ובתוספת הא ויבא הטעגלה: ונקרא כן לפי שכמהנה יהנו בסבוב ובמענל ישר מעגל צדיק תפלס: פלס מעגל רגליך: פרשו רשת ליד בעגל יוהקבוץ במעגלי צדק יובלשון נקבות ונלוזים במעגלותם: ענין אילו ה הדרך והכסירה: עניל וכומו: חלי האזנים. וכן נאבר וענילים על אזניך ענל כן בקר בחמש נקדות י ענלה בשולשת פישלש עגלות ואין לובר בת שלש שנים כי בת שלש שנים תקרא פרה: עגלים ישקון - לעגלות בית און כולם עניגם ידוע: עגלה חדשה: וישלח להם עגלות על פי פרעה: שש עגלות צב ואופן עגלה: ע ענינם ידוע נקראת העגלה כן לפי שהיא עגוולה: עדם עגמה נפשי לאביון פי דאבה וכן בדברי הול לא יתלוש מפני עגבת נפש: לודר בסום עגור כן אצפיף ותר וסים ועגור אמר בו התרגום ו לא יתלוש מפני עגבת נפש: לודר בסום עגור בדברי הול אימת סנונית על הנשר ופי רבי היי זל כטאף בערבי וסנונית א היא סנונית הנזכר בדברי הדי אינות סנונית על חנשר ופי רבי היי זר כטאף בערבי ו זוא שקורין לו בתעז ארבדא יום עגור הוא עיף שמצפעף בלשון שלבני אדם בשלמדין אותו: גייט בלעז עד שבו הרודפים עד יבא: עד אשר הביאונום המלה הזאת כשתבא על פעל עבר או עתיד יבא ב בדרך קצרה בחסרון אשר כי אין קשר הכלה כי אם עם השם או המלה ועד שבו דל עד אשר שכו: עד יבא עד אשר יבא : עד יצכח : עד אשר יצכח : ועד הגורו עד קשתו: ונשים עד גפח : תגע עדיך ותכהל: ע עדיך תאתה עד שיפוח היוכ: עד בואי אליך מצריבה: עד הגבול שלחון: הן עד ירח: צעקה גדולה וכרח עד מאד: עד בהרה ירוץ דברו: והוא שכור עד מאד: יפה עד מאד: ויחילו עד בוש: עד לא שמת אלה י עד לשמים הגיע: בא המלאך עד הם ולא שב: בא עד אליהם ולא שב יוחוויכב נ לה זו עם הן זהגה ונפקדו: ההא ונשארה הנון אשר עדן לא היה: אשר המה חיים עדנה: הדלת בסגול: והראוי עד הן: עד הנה: ויבא בתוספ׳ יוד ואהריתו עדי: כולם בענין הזה ידוע: וכן לפי דעתי אם יכובר העין הזה לכם עד תכוהון כלו בי הבות ההיה לכם כנרה או הדין אחר המיתה: וכארול כל שיש בידו חילול השם אין כח בתשונה לתלות ולא ביום הביפורי לכפר ולא בייסורי לכרק אלא כולן תולין ומיתה ממרקת שנ'אם יכפר העון הזה לכם עד תמותון עד הגבול שלחוך פי עד הגבול שהיו שם האויבים כאילו ככרו אותך בידם ואתה היית בוטח כהם ור' יונח פי כמו כן כלו שלחוך מגבולך ומפחוזך: ויש בענין עוד הרא זה דברי עד היותי על אדמתי כמו בעוד ה היותי על אדכתי:וכן עד התכהפהם.עד זה מדבר בעוד זה מדבר: ויש כענין על אשר עד בדבא:ובתים בית בעד השלח יפלו ולא יבצעו: ויסגור ה'בעדו: עליו: בעדה ובעד בניה: יגפר בעדי: יגפר חסדו עלי:

ישעיה היפטים מטר הושע מטר מ

יחוקא ידמיה י חקא לפנים בחוקאל ב מילים אינם

20178

לחי לחים שורם שמוא ישעים משלי תיליב'משלי מטות יחזק' שמיכי לך הישע כאלישיה מינא יינש כאלי שיים ישעיה ירת ה

יהנשע הושע משות יהושע הושע שמוהל ב'חקת חיוב שיכה שיר ניחי עובדי 'חינב הו'תיליש..נגל מלכ'בל'ישעי' דה' מלכים הח'תיליש..נגל מלכ'בל'ישעי הח'ת בלק ישעיה

עוכדיה יונה סיכטים אינב חקת מאלבח מלכים תילים פתוא דכיא רח השתוא ישעיה יחזקא ירחיה ישעיה איוב ברתשית אר

תילים ישניה ב'שמוא ישניה ב'אינב ישניה ב' אינבישני ה ב' אינבי תילים קרושים,יחזקא ב' בעביה אינב שמוא אינ: ג' תילים אינב תילים ישנו' תילים ישנו' ירמי' תילים בפביה שמוא מילים בפביה שמוא

ינים ינים

דה ברכח תילי נחנם משפעי

מלכי שוטרי ישעי כ קרושי זרמיה אינכ תיליש ישעיה תיליש כרחשית הנשע דכיא זכריה אינכ

> אינב ישנה ישעיה

עמוק איוב

ובבר אחד ועוח פניה: והשם מפנו עוה עוה עוה אשימנה: ושם על מא'עון בפלס נאון מן גאה שאון מן שאח ואעפ שואו המשך נעו רת: והקברץ עונים אם עונינו ענו בנו: ועוגיגו כרוח ישאונו: ובקבוץ הנקבות כבה לי עוכות וחטאות: ועבין כלם עבין עוות וידוע הוא: ויש עון שעכיבו ענש העון ככו גדור עוני כגשוא כלו' דר לא הגיע זמן עונש האמורי ל גדול הוא עכשי מכשא אותו ומסכלו: כי לא שלם עון האמרי עד הנהי להורישם מארצם עד כלות ארבע מאות שנה על דרך שאפר כי ברשעת הגוים הארה ה'אלדיך מוריש אותם כמו שאמר הנכיא ואנכי השמדתי את האמרי מפניך: והזכיר האמירי כי הוא הגדור שבשבעה אומות מפניהם אשר כגבה ארזים גבהו וחסון הוא כאלנים יוכן תנה $_{ au}$ עון על עונם תנה עונש על עונם: ובזה השר עלות ינהל: שתי פרות עלות: והצאן והכקר והענין הראשון עוד רוח עועים:והוא כפול הפא: בניהם שהם עולים : וכן הנערים בבני אדם כ עלות עלי: בקראו הבהמות המביקות כן על שם בקראו כן : וקראו גב' עול ימים וזקן :התשבח אשה עולה: ובהראות עין הפעל ישלחו כצאן עויליהם: עוילים מאסו בי ונכון להיות מעקר זה ומענין זה עוד בנין מרובע והוא עמי נגשיו מעולל והתאר עולל ויונק בצרי להכרית עולל בקמץ: הקכוץ עוללים שאלו לחם בקמץ: מפי עוללים ויונקים בשוא: ועא לא תעשו עול במשפט. ובסמוך בעול רכולתך בשט נקדות: והכגוי בעולו אשר עשה יכות: והתאר ולא יודע עול בושת ומא יסגירני אל אל עויל: והשם עוד עם הא הנקבה ולא יוסיפו בני עולה לענותו: איש שותה במים עולה יהלאל תדברו עולה:אם תדברנה שפתי עולה:ונהפכה עין הפעל למד הפעל נראית במלת על בני עלוה כמו שמלה'ושלמה: כשב כבש: ובשני סימני נקבה לא נמצא עולתה בך: ונהה עין הפעל אף בלב עולות תפעלון: ועולתה קפצה פיה: יחפשו עולות: והפעל הכבד מזה העכין בארץ בכוחות יעול: בעול וחומץ : וים מזה העכין עמי בונשיו מעולל : וענינם ענין התרמית והאון זהעיות: מעון תנים: מעון אריות ימשכן התנים ומגורם יותכא תפלתם למעון קודשו לשמים: היה לי מעון ולא יכרת מעונה: ההא במפיק: אשר צויתי מעון יכאשר צויתי במעון דל זבחי ומנחתי אשר ציויתי לעשותם במשכני ובמקדשי אתם תבעטו כהם:והכטת ער מעון:פי אתה תביט הער שיהיה במעון רל ער על הכהן ש היה במעון כי שני כהני בכקדש ערים זה לזה כשתי גשי האיש שנקראו ערות כבו שא וכעסתה וכן בדברי הזל נקראו צרות פוטרות צרותיהן וצרות צרותיהן: לפי שהן בבית אחד ו והן צרות זו לזו וכן הכהגים: ואמר ה'ית' לעלי תביט הכהן שיהיה עליך בבית המקדש ויהיה הוא עקר ואת' טפל לו ועל זרעו אמר לו כן ולא על עצמו כי הוא כל ימי חייו היה גדול שבביונה: מעון אתה היית לגו לבו דל מקום היית לבו וסובל וסובך וכן עליון שמת מעונך: וכן דוו בנו שמו של הקבה מקום לפי שהוא בקומו של עולם ואין עולמו בקומו: ואאזל פי'מעון אתה היית לגו מן עין כלו' שכל עיגי בגי אדם תלויים אליו כמו שאמר הנביא כי לה עין אדם: וקבוץ מעון בשרק ויכו את אהליהם ואת המעוגים אשר נמצאו שם ובהא הנקכה מעובה בדי קדם: ומעונתו בציון: ומעונותיו שרפה: ועא' שארה כסותה ועונתה: עת הקבוע: לתשמיש כמו שאמרו ה'זל עונה שלתלמיד חכם מערב שבת לערב שבת יואמרו עוד העונה האמורה בתורה הטיילים ככל יום. הפועלים שתים בשבת: החמרים אחת בשבת: הגמלים אחת לשלשים יום: הספנים אהת לששה חדשים יואמרו עוד לעת עובה המקדיש פירותיו עד שלא באו לעובת המעשרות פי לזמן ועת ה המעשרות: ועוכן וכחש וכשף :מעוכן ומכחש ומכשף ועוכנים כפלשתים: תאר: וכן בני עונבה ילא תעוננו ובעוננים לא יהיו לךי אם רבו מעונן זה האוחז את העינים ר עקיבה אומר זה המחשב עתים ושעו ואומר: היום יבה לצאת למחר יפה ליקח: לדך ה כחלום יעוף: מחץ יעוף יומם. ויעף אלי אחד מן השרפים: בא חיש ובעופה: והפעל הכבד ועוף יעופף על הארץ: וההתפעל הפעל נקראת כקמץ חשף: כי גז ממנו כעוף יתעופף ככודם: ואפשר שיהיה מזה השרש מועף ביעף ויהיה יוד ביעף גוספת כיוד יקים שהו' מן קים וכבר כתכנו אותו בשרש יטף: ושם פיושנוהו: והביא ר' יהודה בזה הענין מגורה עפה: התרגום מגלה פרחא: וים בפולה כתרגום וכפלת ותעיף: וענין אחר תעופה כבקר תהיה: כלומר אם תחשך עתה כבקר תהיה: עושה שחר עיפה: ארץ עיפתה כמו אופל בשני סימני הנקבה כמו ישועתה: וכתב אאזל פי כמו אופל הוא מקום שלא יזרח בו השמש ששה חדשים שאינו תדת קו הארץ ולא ישיגנו אור השמש זמן ארוך: ולא סדרים שאין שם סדרי ירח וכוכבים ותופע ככו אופל ותחשך כמו אותו אופל: ומא השם מעוף צוקה: והפעל הכבר מזה הענין כי לא מועף לאשר בוצק לה: כלובר לא החשך לה ארץ ישרא לאשר מוצק לה: כעת הראשון כרו לא היתה הצרה הראשונה כשהגלם פול כלך אשור כצרה הזאת כי בפעם הראשונה הקל ולא הגלה אלא זכולון ונפתלי וזה האחרון הכביד טנחריב:ויתכן שיהיה מועף שם וכן מוצק:והביא

ד'יהודה בכלל אלו התעיף עיניך בו ואינבו: וענין כלם החשך והאפלה: ועני אחר הפך זה לדעת רוב יב ד

לזכר אולי מצא כן נקוד צרי והפע הכבד אשר העוה עבדך: העוינו הרשענו: העוה גלאו: אשר בהעותו

בו תעוננה בדגש הנון כי הנפרד כו תעוג אותה וכא הנח תמורת הדגש: ויש כי שאם בי על הדרך הזה בא בי תקראנה מלחמה כי היה ראוי תקראנה וכנוי הנקבה על חיניר כלו בי תקראה מלחמה על העיר: לפרש תעיגנה הגשים ופי' תעונבה על אפיית העונה לא על לישתה כי מיבשים צפיעי חכקר ומדליק' אותם ואופים בהם: היה עוגה כלי הפוכה: פי העוגה האפריה על הגחלים כשאיננה הפוכה איננה אפויה שא מצד אחד ואיננה ראויה לאכל כן היה אפרים שהיה נמהר בעצתו ולא היה מהפך אותה ומתכונן בה אם היא ב בכובה: ועוגת שעורים תאבלנה עוגת רצפים: פי עוגה, אפויה בגחלים ומא אם יש לי מעוג ועניגם ידוע: וברשו מענין זה בחגפי לעני מעוג: ועל דעתי שהוא ענין לעג ודברים בטלים: ודוכה לו בדברי ה'ול אכא שאול אומר אף ההוגה את השם באותיותיו. תנא בגבולין ובלשון ענא: דל את פוכיר את השם בגבולי אפי לצורך ובלשון עגה דל בלשון לעג ודברים בטלים אפי'בירושלם על זה אם אבא שאול שיין לו חלק לעוום הבא לון ד חבלי רשעים עודובי: ופי עורוני של לוני ובזוני: והשם יאכל עד: אז חלק עד שלל ברבה: ושלל כמו שמש ירח: לינם קומי לעד: ואעפ' שהביאונום בשרש עד הנבון שהם מזח השרש אחר שבצאבו עודוני: ועא העידותי בכם היום: על מי אדברה ואעידה: העד העיד בנו האיש לאכר: ויעירוהו יפי'יעירו בו : ושלא בזכר פעלו והועד בכעליו: ומקצתם קרוב לענין הזהרה כמו העד העיד בנו האיש אלא לפי שהמזהיר באחד מזהיר בפני עדים כדי שלא יכחיש בו אחר כן נאמ'בלשון עד ת:וכ עד לאומים נתתיו ומזהיר עד ה' בכם ועד משיחו ואנכי היודע ועד:תחדש עידיך ננדי פי'נגעיך שיעידו כי ם מאתך הם לי: וים אותו פתרגום מספחת עדיא עד הגל הזה ועדה המצכה: אלו הם תאר והדומים להם: ויש שהוא שם לא תענה ברעך עד שקר כמו עדות שכר וכן עונה ברעהו עד שכר יוכן ויעקב קרא לו גל עד: דל גל עדות כנגד שקרא לו לכן יגר שהדותא ואלו היה תאר היה אומר יגר שהדא וכן האל הגדול שם תאר יש לאל ודי שם דבר: עניינם ירוע: ומזה נקרא לתורה ולמצות תעודה ועדות לישראל שקבלו בצותיו ע עליהם: צר תעודה: לתורה ולתעודה: עדות ה'במנה וכן ארון העדות: לפני העדות: על הלוחות שהיו ב בתובו שהן עדות לישראלי ובחלם ועדותי זו אלמדם. ובלשון נקבות העדות והחוקים והמשפטיםי אשרי בוצרי עדותיו: גם עדותיך שעשועי כי הוא מקיבץ מן עדה המצכה: זאת תהיה לי לעדה: בי או היה בקבץ מן עדות היה עדיות ונהפב"עין הפע למד הפע כמלת בדרך עדותיך: דבקתי בעדותיך והדובי להם שנרא" בהם זו בקריאה כמו שנהפכה ועולתה קפצה פיה על ככי עלוה ולא יתכן לוכר שתהי הוו הנראית בעדותיך ואו הרבות כוו עדותיך הנחה כי לא מצאנו וו הרבות נראית: והפריד ר יהודה מזה הענין מה אעידך ומה א אדמה לך: ויתכן לפרשו בזה הענין רל מה אעיד לך כלונר מה אומה אתן להעיד לך שאוכל להראותך ול ולהעידך שלקי כפותך ושבאה להם רעה כרעתך - ועל ענין ההתמדה והזמן ההוה עוד זה כדבר: בעוד ש שלשת ימים: בעוד הילד חי צמת ותכך: בעוד שלשה חדשים לקציר: בעוד בברת ארץ: ופי בעוד שלשת יבים :בעוד שלשה חדשים :בסוף: כלו בסוף שלש מהזמן הזה: ולא אם עודני חי פי ולא שאלתי מבך אם עודני חי בעת שתמלך לא שאלתי ממך טתעטה עמי חסד ה' ולא אמות כי זה בטוח אני טתעשה אבל שאלתי ממך אם לא אָהיה חי בעת שתמלוך שלא תכרית חסדך מעם ביתי ולא בהכרית ה'את אויבי דוד כ ביתי לא יברת מלפניך: עודך מחזיק בתומתך: ועודך מחזיק בם עודם מדברים עמו הן בעודני חי עטכם היום כי כל עוד בשפתי בי: כל זמן שהנשמה כי: עילם ועד כל יבי התמדת העולם ספוכים לעד לעולם: להשמדם עדי עד עולם: שוכן עד: ומזה הענין תאר ועד בשחקנאמן סלה: כלו קיים תמיד ונצחי: עוד בל יבי הארץ: לא אוסיף לקלל עוד את האדמה ולא אוסיף עוד להכות את כל חי: לא יאפר לך עוד עזובת ולא יהיה עוד המים למבול כל אלו דל לא יהיה זה לעולם: וכן עוד יהלדוף סלה לעולם: ויש לומן מעש: כמו עמלו לא יזכר עוד: איבו הל לעולם אלא בל זמן שהיין בוי וכן ורא יספו עוד גדודי אדם לבא בארץ ישראל באותו זמן וכן כי כל עוד גשבתי כי כל זמן הכועש הזה שנפשי בי.זיש בענין יותר ככו ויאשר ה אליו עוד: והדומים לו רבים וכן ויבך על צואריו עוד: וש כענין עדיין עוד היום גדול: באהלים יוישבה ירושלם עוד תחתיה והדומה להם: ויש לברש כן כמו חולו שובבי קבר אשר לא זכרתם עוד: כלו עדיי לא זכרתם וזה לאות שיבא פועד שיזברו בו המתים: וכן ולא ענב: עוד ניתב, לפרש כאלח עודך מחזיק בתומתך ופי בתמיהא כלו עדין אתה מחזיק. וכן זעודך מחזיק בם: וש בענין מקודם זמן ש פעודך עד היום הזה מזמן היותך רוכב ואני ראויה לרכיבה: הזאת ידעת פני עד והדובה רהם: עיתה ושתי הכלכה: על דעת רבים שהוא בשרש זח: וער דעתי שהוא משרש עות: ואאזל עה" בתבו בשרש עות: עם בעות הכרדות: בעוות לא יוכל לתקון יוהנפעל מזה השרש בעויתי שחותי משלי - עד מאד: ונעוה לב: ויתכן היות נעות המרדות מזה והוא לנקכה: ונהפכה ההא לתיו מפני הסביכ דזה מלת כן שהוא נקוד סגול בדרך הסכוכים כן פצאנוהו: ואאזר פי נעות משרש עות ואפר כי הוא נבעל

יחיקש מננים ב

ישלים ניחי ישיני נאתחכן מקץ מלבים משפטים שמוש דמי איב י נרן משני ניפח

ישני ב תילים תרוא בסוח תינים רחה תינים ב ניבא והנוע

שמנא עמוק ניחי

אינב נחדת חסתר נוד איוב תילים ב מילים ישעיה תילים כז בז בישעי משלי מלכים

פמות ניביז ניכח הושע תנינים פתוא אינב נחרא בלק איוב אפתר פית ל קהות תינים

אן אינב כ' א וכ אמטי שמוא איכה תילים קהלת כ' איפה ישעיה קהלת ויבא עקב אסתר יחזקא

> בחוקותי קהלת ישעי קהלת יחזקא ישע קהלת אשתר קה ש דה עזרא

עורא תילים אחרי ישעי מלכים ישעיה דניצ

> לך ו צא ניקרא תרומה ניקהל אחרי ש פטים תילים קהלת תילים

ישניה משליי משלי תילים תילים בשלח תילים ישעיה תילים ב יש ביז שופשים ישעיה ג עזרא ישעיה שלח ויחו תילים משלי תילים ישעיה פחיני אחרי ימים ברלשית ויצא

בהענותר וחרף ישעיה ב

אברהם וכשבאו ישרא לארץ לא יכלו להכנס שם מכני השבועה שג'ואת היבוםי,יושבי ירוטלם לא יכלו בני ישראל להורישם: ובשמלך דוד רצה להכנס שם ולא הניחוהו שנ' ויאמרו אנשי יבוס לדוד לא יבא דוד: אמרו לו אין אתה יבול להכנס עד שתסיר הצלמים הללו שבתוב עליהם ברית השבועה שב בי אם הסירך ה העורים והפסחים: ואילו הם הצלמים שעינים להם ולא יראו רגלים להם ולא יהלכו שנואי גפש דוד שונא מ מלשמוע ומלעבוד עז׳ יוהחכם ר׳ א׳ אבן עזרא זל פי׳ בי אם הסידך בבו אם הסיר לך כלונאם נביר לבלחבתך העורים והפסחים שכנו הם ימנעוך שלא תבא הנה כי בנינינו חזק כאד: וית העורים והכטהים הטאייא וחייבייא: עושו ובואו כל הגוים פי האכפו: וכן אכר התרגום ויתכשון ויתון כל עכמיא: וכוח בסיל וכימה שהוא אסיפת הכוככים והוא זנכ טלה: וכן ידכאום לפני עש כלומר כל זמן שהעש קיים דל לעולם: כמו שב לבעח יאבדו: ונראית עין הפעל ביוד ועיש על בניה תנהם: עותה ושתי הכלכה: והנפעל כן נעות הכדרות תאר בפלס נפעל: וככר כתכבוהו כשרש עוה: והפעל הדגוש לעות אדם בריבו: כי שקר עותוני: את אשר עותו: וההתפעל והתעותו אנשי החיל והשם ע עותה בשקל בלהה: ראיתה ה'עותתי: כלם עול ועוות וידוע הוא ועא לדעת לעות את יעף דבר:פי לזבן ליעף דבר והוא העבא לשמוע את דבר ה'שיזמינו לו הדבר בעתו: ומזה עת ללדת ועת למות: לא עת האסף המקנה: בעת ההיא: אם לעת כזאת: בא העת: הגיע היום: ובהתחבר עם הכינויים ידגש התיו למד ה הפעל תמורת הנח נמו ופטורי ציצים שהוא מן ציץ: ויתכן היות שרש עת עתת. וכא לעות בטרק ככו ולבור את כל זה: וכן רבותי זכרוהו כפול באכרם לעיתותי ערב או יהיה לעיתותי ערב בשני סימני רבוי כ ברבוי הזכרים וכרבוי הנקבות ואין שם כפל וכן מראשותי שאול בשני סימני ריבוי: ונתתי גשמיכם בעתם בי לא ידע האדם את עתו: וקרוב לבא עתה: לכיה תמות בלא עתך פי'עת הקצוב לאדם ברוב והוא לשבעי': או לשמונים כבו שאמר ימי שנותינו בהם שבעים שנה ואם בנכורות שמוני שנהי והקבוץ ולעתים רחוקות הוא ניבא: והיה אסונת עתך: כלם ענין זמן: ומזה עוד עת ומשבט ידע לב חבם: כלו' שידע החבם זמן כל ה הדברים ומשפשם יודעי העתים יודעי הזכנים לכל דבר ולכל ענין ילמו שאמר החכם לכל זמן ועת לכל ח חפץ וכן ארזל שיודעים לעבר שנים ולקבוע חדשים וכן ובני יששבר יודעי בינה לעתים: בעתים מזומנות יבא שלא היה שם הפסק או פי'מזומנות על המשכרות שהיו מזומני לעתים הידועים לקרבן ולבכורו':יבא לעתים מזוכנים פי'לעתים שכתן אותו זמן שיבא לפנינו והקבוץ בלשון נקכות בידך עתותי: והתאר עם יוד היהם ביד איש עתי: איש מזומן ללכת שם שהולך שם עתים הרבה. והחבם ר'יונה הוציאם לענין אחר ואני בעתה לא ידעת: לא ידעת: ועתה אקום יאכר ה' ועתה אדני הכלך לא ידעת: לא עתה יבוש יעקב: ואני בעתה לא יעמד בי כח ונשמה לא נשארה בי וכן כלם מהענין הזה לל העת הזאת: ויש אומ' כי עת חסר נון הנראית לדך ועז משלשתיואת כל העזים הנקודות והטלואות: ואם עז קרבבו ידיעות כלשון ארמית וכענת: שוו את העזים ידועי ויתכן ששרשו עזז והדנש בחבורו יוכיח בשקר פתי: עזים פי צמר עזים: וכן או עכז בשקל חשים: וכן בערבי ענז: עזאזל מלה מורכבת מן עז ואזל. ונקרא ההר כן לפי שהעז היה הולך ותעזיד מדין:יעז בהותו. החכמה תעז לחכם: גם הוא בודד כאשר לשם:ותרגום הולך אזל: תהיה לו עזה ושלפתי והחכם ד'יונה כתב שהוא עובר: עוזה אלדים כתב החכם ר'יהודה כלוכר

נכתב בור ובדגש והוא ציווי: פי עוזה אלדים בעבורינו כנגד האויב כמו שפעלת לנו פעמים רבות: וענין זר כמו זו חטאנו לו: יהיה בענין אשר או יהיה בעני זה: ומקור לעוז במעוז פרעה ובתשלומו בעיזוז עיבות תהום והבעל הכבד העזה פניה ותאמר לו: בקלות הזין והיתה ראויה להדגש: והש'ה' עוז לעמו יתן: בחלם ובמקף בקמץ חטף ה'בעוד ישכח מלך בקמץ חטף: : עזי וזכרת יה בקמץ חטף וכן עזי וזכרת דישעיה נ ודתלים ושארא בשרק: עוזי ומגני: ובתשלומם ועזוז מלחמה: ועזוז נוראותיך יאמרו ועזוזו ונפלאותיו: ובתוספת כם ונפול הכפל לעיז במעוז פרעה יעל ראש המעוז הזה. ואכר זה,על הסלע כי הוא מקום עז:ה' עזי ומעוזי: לשמיד מעוזביה: הנון נוספת: או הוא תחת אות הכפל והזין רפה כי שדד מעוזכן: חדות ה'היא מעוזכם הזין דגושה: והתאר נמלך עז ימשל בם: כי עז העם: יתר שאת ויתר עז: וכבר כתכנו פירושו בשר' בשא בשני פנים: יגורו עלי עזים: חמה עזה יובתשלומו ה' עזוז וגבור: המוציא רכב וסום חיל ועזוז: בפלם חתול פגור הוא: ומזה חענין ואת הפרס ואת העזגיה: כי על רב עזה נקראת כן: וכן מצאנוהו במשנה ורבי יונה פירש מזה עזאזל כלומר שהיה קשה ועז בקראת עוז חוץ מכנף העוז ופרשו בד שהוא עזנייה י עזב ככפיר סוכו: על כן יעזב איש כי לא אעזבך: אל נא וכבר כתכנוהו בשרש עז: מקנהו אל השדה: עזובות ערי ערוער: ורבה העזובה בפרב תעזב אותבו:ויעזב את עבדיו ואת המפרשים תעופה כבקר תהיה: והפעל הכבד התעיף עיניך בו עניגם החברקה והאורה: וכן מפרשים מזה ע עושת שחר עיפה:וכבד אחר בעופפי חרבי על פניהם דר בחבריקי אותה ולהטי אותה בהוציאה בגדנה: ויש לפרשו מחענין הראשון ענין התנועה כלו בהגיעי אותה ורופפי אותה עליהם להרג: וענין התנוע קרוב לענין העיפה: ובדברי הזל בענין זה אין מדליקין כערי מפני שהוא עף כלומר פורח ונע מן הגר וגתז הנת והנה: וכן ארול היתה מעופפת כזמן שכנפיה נוגעות בקן חייב לשלח: כלו מתנועעת שאינה עפה אלא ק קרוב לעיפה: וכן לפי דעתי ועפו בכתף פלשתים יכה והוא סמוך כלו' יבועו ישראל לרוח פלשתים לשלול ולבון בז ואטפ שלא בא בכתף כדרך הסמיכות כי היה לומר בכחף בשש נקורות : וכת בן אשר כי בא כן כ בעבור פא פרשתים לתקן הקריאה: והשם ענין זה כפול בעפעפי שחר: נגה השחר ואזרו: וכן נקרא בענין זה אישון העין עפעף: לעפעפי תכומה: עפעפיו יבחנו בני אדם: ועל עפעפי צלמות ועפעפינו יזלו מים: ותי וגלגלי עיננא יגחא מיא: וענין שלישי עיפה נפשי להורגי : והוא ברדם ויעף וימת: ויעף דוד: שניהם פא הפעל בפתח להבדיל ביניהם ובין ויעף אי שהוא עכין אחר: והתאר עיף ויגע ורפי שהעיף צמא לכים קראד בדרך החשאלה לצמא עיף ואעפ' שאין בו ענין העיפות כי אם ענין הצמאה לבד כמו שאמר כאשר יחויום ה הצמא והנה שותה והקיץ והנה עיף ונפשו שוקקה: וכן הארץ הצמאה שלא ירד מטר עליה כארץ ציה ועיף בלי מים: נפשי כארץ עיפה לד סלה: כצל סלע ככד בארץ עיפה: וים כזה הענין ועפו בכתף פלשתי וובבר פירשתיו בשרש בפף: עורה כבודי עורנו:הוא פעל יוצא:והאחרי עומדים: עורה כבודי עורה "דבורה: עורילאבן דומט: עורה למה תישן ה' : ועורה אלי משפט צוית: כלו' הבבל וכנור: עורי עורי טורא לחביא אלי משפט שצוית והוא המלוכה והתאר אני ישנה ולבי ער: והנפעל כי נעור ממעון קדשו י יעורו ויעלו הגוים: ומרכים רבים יעורו מירכתי ארץ: ובב בתבנו כי געור ממעון קדשו בשר גער לדעת ר יובח וזולתו כן המפרשי : והפעל הככד חעיר ה העירותי מצפון ויאת : ולא יעיר כל חמתו: פעלים יוצאים: העירה והקיצה: אעירה שחר פעלי עומדים: ור משה הכהן פי אעירה שחר פעל יוצא: והטעם עורה הנכל בי אני אעירך בשחר: וכן כתב אאזל מזה קול ה'לעיר יקרא כמו להעיר: וכן ה'בעיר צרבם תבזה: ויב' מזה ישבות מעיר: וכבד אחר ועורר עליו ח': והוא עורר את חניתו: עוררו ארמנותיה: אם תעירו ואם תעוררו: טוררה את נבורתך: וההתפעל ממנו והתעוררתי כי מצאו רע: מתעורר להחזיק בך ענין הערה בושדר ב בלעז:ומזה אמר התרגו ניקץ ואיתער:והביא ר יונה בזה הענין ערער תתערער:כלו כי האומות תתנודנה ותנוענה אנה ואנה: וכן פנה אל תפלת הערער כלו שמעורר התפלה תמיד: וכן פי מזה הענין עיר ובהלות בלו המיה ותנועה ויפה פירש: ומזה הענין יכרת ה'לאיש אשר יעשנה ער ועונה: כלומר שלא ישאר לא. מעיר דברים ועובה עליהם: וכן פרשוהו הזל אם תלמיד חכם הוא לא יהיה לו ער בחכמים ועובה בתלמידים זעקת שבר יעוערו פרשו בו שהוא הפוך מן ירועעו מענין תרועה:או הוא כמו יעירו ונכפרה בו הפא ועל: דעתי שהוא לשון שבר מדברי הזל שאמרו נמחקה המגלה ואמרה איני שותה מערערין אותה פי לא תרצה לשתות הטוטה משברין וכבין אותה אעפ שביעוערו לא נכפלה בו כי אם הפא הלבד שניהם ענין אחד נ ושרש אחר להם: וכן יש לפרש מזה ערער תתערער וכן יש לפרש מזה עוררו ארמבותיה וכן תי פגרו ב ברנייתהא:וענין אחר נשוא לשוא עריך: וה'סר מעליך ויהי עריך פי אויבך ושובאך: ומלאו פני תבל ערים אויבים: פי ולא ימלאו יובל שזכר עומד במקום שנים: ובן תי בעלי דבב: ויש לפרש כמשמעו כי הוא הרס הערים כמו שאמר ועריו הרם:וכשימותו הוא ובגיו ימלאו פני תבל ערים:וכן פי אאזל עיר ובהלות אויב ויש לפרש מזה והשפדתי עריף: וכן תי ואטיצי ית בעלי דבבף: וכן אכר בעל הפסרה על ויהי ערף ב' בלישב חד חסר וחד מלא והשמדתי עריך: ולדעתו אינו מזה נשוא לשוא עריך כי לא חשבו עמה': ויתכ לגר' והשמדתי עריך כמשמעו כמו שאמר והכרתי ערי ארצך כלו' שלא יהיו להם ערים בחומה מרוב אדם ומרוב השלום כמו שאמר פרזות תשב ירושלם ופי נשוא לשוא יש מפרשים כמו נשאו ופירו אויביך נשאו שמף לשוא: ור'משה הכהן פי'נשוא פעול כמשפטו: ופירש כי עריך הוא כנוי שמך כמו נאץ נאצת את אויבי ה' בדבר הזה ופי שפך הוא נשוא לשוא בפיהם: ועא פשוטה ועורה: והוא מקור: למען הביט ב מעוריהם: : ענין חשוף וגילוי והנפעל מזה עריה תעור קשתך: אבל עריה הוא שם מנחי הלמד מזה הענין: ועא בתנות עור:בעור הבשר:והקבוץ ואת עורות גדיי העזים:ובקבוץ הזכרים עורגו כתגור גכמרו: עכינם ידוע:ועא וטיני צדקיהו עור:יעור פקחים והתאר או'פקח או עור: והולכתי עורים כי אם הסירך העורים והפסחים: והתאר בלשון נקבה עורת או שבור: לפקח עינים עורות: ופי חעורים והפסחים הם צלמי בחשת: ובבריתא דר שינור אברו אנשי יבוס לאכרהם כרות עמנו ברית שאין זרעד יורש את עיר היבוס ואנו מוכרים לך את מערת המכפרה ועשה כן: ואנשי יכוס עשו צרמי נחשת והעמידו ברחוב העיד וכתכו עריהם ברית שבועת

איוב ב' עמוק יחזקא

ישעיה

באיה הילים של ביל בילים לירתי שנשטים של היילי לישעי היילי

ישעי ישעי מינים

היוכ מינים עי בי היים

שופעי חבקוק מינים ב

שיר זכריה

מיל ירמיה

עזרא ישעיה מינים

מיכה מינים

מיכה מינים

מילים איוב ישעיה

ירמיה

מילים איוב ישעיה

ירמיה

מילים ירמיה

מילים איוב ישעיה

ישעיה

מילים פמוא ישעיה

מיכה תלים מיכה

ישפיה חזקוק הבקוק בראפי מורי מולדות היכה שלבי שוט שמו ישע שמוא אמר ישעיה פעיק

מין ל חיכם מילים חיפה כ' מינים יונה

יבה ב

ישעיה יחוקא תילים זכריה פתוא ישעיה תילים תילים פיר תולים מילים אינב

איכה אינ'ישעי' מפלי מלבים ישעיה איכה ירמים שמוא תילים מיפה אינב יפעיה תילים ורמיה חקם

> נארא ישעים ירמיה כ'סמש יסעיה לך ישעיה ישעיה ירמי ישעיה יחוקא שמוא ישעי

37.4

ישעי ישעי תילים ב'ישעי ישעי תילים ב'ישעי

זכרי משלי ישעי ימוקא דה מינוכרי מגלי זכרי מרנה

מלפני יעשף יבי הרוח תצא מלפני שיעשף האדם וילבשנו יורנו זה לתחיית הבתים כי הרוח אעם שהיא פ פנימית היא מכסהו ומחסהו כי מכלתה הוא כאבן: וכא הלשון הוה בענין הצרה והצוקה ובענין פרבית ה התפלח והכקשה כי האדם בעת צרתו הוא מדוכא ומעונה כאילו הוא מתעשף קצתו בקצתו: התפלה בשירבה להתפלל ולהתחכן ככל לבו כך הוא כפוף ומעונה כאילו הוא מתעשף קצתו בקצתו יועל ענין זה נאמר תפרה לעני כי יעטף: העטופים ברעכ: נפשם בהם תתעשף: בעכף עולל ריונק בהתעשפם בחללו בעשף לבי: בהתעשף עלי נפשי: ואאזל פי בי רוח מלפני יעשף כמו תפלה לעני בי יעכף אמ כי לא לעולם אריב כלו לא אהיה בטריבה לעולם ובקצף כי הרוח שבהם תעטף ותתפלל לפכי שארציאנה מעונג' הגוף ושאתן לישראל לב חדש שלא יחטאוןעוד: ואני אטשה בקשתה ושאלתה כי אני עשיתי הבשכות ודם עליונות מחצרי ומכית משכני: ועא ובהעטיף הצאן לא ישים והיה העטופים ללבן: ענין התאחר בתרנומר ובלקישות ענא: דל על לידת הצאן שתלדנה באחרונה זמן שילדו רוב הצאן ובאותו זמן לא ישים יעקב את ו מקלות כי חזמן שתלדנה רוב הצאן ידע יעקב כי יבא לכן על הצאן לראות כה תלדנה ולפי לא היה בשים המקלות באותו הזמן: עשר לעטרת צבי: והרם העטרה: תבית לראטו עשרת פז: והקבוץ ועשית והפעל הקל מזה השם עוטרים אל דוד ואל אנשירי עשרות העכין ידוע: וםארבים לו סביב כעטרה לתפשם: והפעל הכבד על צר המעטירה: - נותנת עטרה וכבוד לאנשיה: האפש" להיות כמנו רצון תעשרגו כמו תעשירגו: כמו יעשרגו המרך ופי תסובבגו רצון סביביו בצנה שהיא ענור" בעטרה ואפשר לומר גכ שהוא מן הקל:וכבד אחר עטרת שנת טובתך:בעטרה שעטרה לו אמו:המעטרכי עטש עטישותיו תחל אור: חלשון הזה ידוע בדברי רוול חסד ורחמים: וכבוד והדר תעטרהו: המתעשש בתפלה סימן ימה לו: עיטוש סימן יפה להולה: אששורנודר בלעז: לולך יעיב באפו ה'כטעם יחשיך מן עב: עבים סתר לו: כעב פל. כעב כל, וש: הנח עב קטנה איש והנה ה'רוכב על עב קל : ואם יעיב בפקום יחשיך בי יום המעוגן חשך: ויש לפרש הריפם בתחילה עד אטכים ובאפו השליכם לארץ וזהו שאם אחריו השליך משמים ארץ: והראשו נכון: באו בעבי 'פּ' בכקומו' הנבוהות בעבים: וכבר פרשנוחו בשרש עכה פי'צחר: וקבוץ עב כלשון נקבות בקרלא עכות: זורבו בים ע עבות. לדלך לעי השדה: בפלס אף ברי יטריח בן רוה: וני בן ונשאו אליך כניהם קינה: ופי לעי השדה השדה: וכן אך לא בעי ישלח ידי והיתה מעי מפלה: המם נוספ': והקבון שמו את ירושלם לטיים: וירושלם עיין תהיה. כולם ענין חרבה ושפפה: בעיי העברים תרג'אונקלום כפגיזת עבראי וית' עד המעכרות עד כגיזתה או פי'עי עיים גל גלים: ותכל אחד: כי החרבה לגלים: ותי' והיתה בכל לגלין יליגרין ותרגום לעי השדה ליגרי חקלא: ופי לא בעי ישלח יד אך לא בקבר ישלח יד הקבה ליסר כני אדם בי שם י יכוחו מיסורין ובפידו שישלח להמיתם להם תשועה: עלן שלח העז את מקגך: יושכי הגכים העיא: העיזו בני בגימין . העיזו אל תעמודו כלם ענין הכגום והאסיפה אל העיר: לפי שהיוד קפוצה הוא משר הזה ויהיה כן ענין עיט שהוא העוף: קורא מכזרח עיט: על כורש וכנהו בלשון עוף לרוב קלותו ומהירותו לבא אל בבל: וירד העיט על הפגרים: העיט סביב עליה וקץ עליו העיט: בשניהם ההא קפוצה: העיט צבוע בחלתי לי ההא בשניהם פתוחה שהיא לתביהה ואם כי בי העוף הדורם הוא הנקרא עים: ובספוך יעובו יחדו לעים הרים: לעים צפור: הספיבות הזה בספיבות א אדמת עפר טיט היון יופי ויעט בהם הדיחם והפריחם מעל פניו: ומנהם חבר קורא מסורח עיש עם עשה ו וטעם לשון עצה ואיש עצתי הבא אחריו יוכיח ופי העיט צבוע נחלתי לי בתבו אאזל כן העיט צבוע מרם חללים יהיה סביב על נחלתי שבחרתי לי ואחר שישבעו העיט יבאו חית השדה לאכול כמו שאכר לכו א אספו כל חית השדה התיו לאכל: אמר לעופות אחר שתשבעו אתם לכו אספו כל חית השדה בעבור כי כן המנהג שעופות יבואו על החללים תחלה והחיות רואות העיף צכוע ויתורו מקום החללים: בעים רוחו יתפרש לפי עניינו בתקף רוחו: וכבר פירשתיו בשרש בעה בעא': ור'אחי ר' כשה זל פירשו מן לעי חשדה שפירושו גל ויהיה בעים כבו בגלכ כלו בגלי הים והנהר יניף ידו ורוהו: "ללך עין בעין יראו. עינים להם ולא יראו: עיני ה אל צדיקים: לברות עני בבודו כלו אפי בפרהסיא במרים וזהו שאמר וחשאתם ככדום הגידו לא כחדו שאין להם בשת סיבחדו השאתם:ועני חסר יוד עין ה הפעל יבי לה' עין אדם: כלו' הכטתם ותוחלתם לה' ואליו נושאים עיניהם: והוא בלשון נקבה עין תלעג לאב: עיג ד תראנה ירושלם: ואת עיניכם הזונות:כי ה'עיניו מסוטטות בבל הארץ: ובא בקבוץ בלשון זכרי יראו ע ביו בידו. עיני ח' המה בשוטטי' : עיניך לנכח יכיטו ישבעה עינים ופי שבעה עיני כאשר פּי לפניו שבע' ני ח'המה משוששי בכל האר' : ודר כי עיני ה'ישמרו הבגין שלא יהי יכולת ביד ששני ישר להשבית המלאכה ושעם שבעה שמירות רבות כמו שבע כחשאתכם: שבע יפול צדיקוקם: וזולתם רבי ידוע: והפע

הארץ כלל אל הבתים והשדות והכרמים העזובים והשוממי מאין אדם: ויש אומר שהיא שם בשקל מלוכה: עליך יעזוב חלכה על דרך השלך על א יהכך היעזבו להם היובחו פי' וכי סבורים הם שיעזבו להם לבנות בית המקדש ולזבוח: עצור ועזוב: כתכ אאזל עצור העושר שהוא עצור בבתים ועזוב המקנה שהוא עזוב בשדה מיום עזבה את האדץ והוא מקור וההא לנקבה ואעפ' שהיא רפה וכבר כתכנו עם הברותיה הרפות הראויו להראות במפיק בחלק הדקדו המסרת עליו ב'עזבה יתומיך והדין: מזה למדנו שהעין השופה יר'דה ועזוב:הנפעל מדוע בעזב בית האלדים פתח כי הוא פעל עובר: לא ראיתי צדיק נעזב: קמוץ: מפני שהוא בינוני או מפני ההפסק: עיר לא נעזבה: תעוב האדמה בצרי: הלכענך תעוב ארץ: עין הפעל בפתח: ומה ש שלא בזכר פעלו המון עיר עוזב: וכן איך לא עוזבה עיר פי איך לא עוזכה כלהלחם עליה וכן הרגם יונתן א אכדין לא אישתביקת יוש מפרשים מן ויעזכו את ירושלים : כלומר איך לא נבנתה ולא נתחזקה: ועא'קרוב לענין הזה בעזבוניך נתכו: וכל אשר בפרשה ההיא ענינם ענין סחורה והזין דגושה ועא ויעזבו את ירושום עד החומה הרחבה: זים כמוהו היעזבו להם היזבחו ענין בנין וחוזק: - ובדברי הזל התחתון נותן הקורה והעליון המעזיבה: צריך שיהא תחתיו מעזיבה שלשה שפחים: והוא כלל לכנין שעל התקרה והתקרה הוא הקורות או הקנים שמקרה כהן והשיש שנותן עליה ומעגל במעגלה נקראת מעזיבה והוא חוזק התקרה::: ובענין טעינת המשא עזוב תעזב עמר אעזבה עלי שיחי: עזק ויעזקהו ויסקלהו פי חפרו וכן בדברי רבו הלך בשדה ומצאו יושב זעוזק תחת הזתים:פי חופר רבו הלך כשדה ומצאו יושב ועוזק תחת הזתים:פי חופר גדר סכיבותיו: וכן יש לפרש ויעוקהו גדרו סכיבותיו בטבעת שהוא עגול: ותרגום טבעת עיוקא: עוך עד הבה עזרבו ה' יאמצתיך אף עזרתיך:איש את דעהו יעזורו וכשל עוזר וגפל עזור:הן ה'אלדים יעזר לי: ויעזרו אחרי אדביה: יעזרה אלדים לפבות בקר: מאל אביך ויעזרך: הוו בענין שין השמוש ופי מא אביך בא לך זה התוקף שיעזרך: והנפעל בו בטח לבי וגעזרתי: ויעזרו עליהם: כי הפליא להעזר: הכבד הם מעזרים אותם: משפטו מעזירים בפלס אשר אתם מחלמים שמשפטו מחלימים כמו שבאו נם כן וידרכו את לשונם: וידבקו גם המה: שמשפשם וידריכו וידביקו : ופי'אשר הם עוזרים לל כי הם עוזרים אותם ומלוירים אותם לאחרים: והשם ועזר מצריו תהיה: בחמש נקודות: רוכב שמים בעזרך: ומא' עזרה בצרות נמצא מאד: האם אין עזרתי בי החככה והצדקה העוזרת אותי: ואמר על האשה אעשה לו עזר כנגדו כי ה היא עוזרת האדם תמיד ומשמשתו: עד העזרה הגדולה: עד העזרה התחתונה והעזרה הגדולה: ודלתות ל לעזרה: הוא החצר שבאספי בו ישרא בבית המקדש להתפלל שם והקבה שומעם ועוזרם לפי בקראת עזרה עט סופר מהיר: בעט ברזל ועופרת יפי כי בל הכא להתפלל שם בלב שלם נעזר בה'אלדיו: UU על עופרת כי בעט עופרת לא יכתכו על קולכום: ופי בעט ברזל ועופרת לא ששבה מלת עש הצור רק פי'בעט הכרזל ובעופרת כי מי שיכתוב על האבנים חוקק תהלה האכן בעט ואחכ' כמלא החקק עופרת כדי שיהא קים לעד כי אם ישאר החקק ריקן יתפוצצו צדי החקק ליכים ותשוב הכתיבה גבחקת ורא תראה: וכתב ד' יונה שידמה שמלת עט הוא מן השלישים משרש עטה אחר שמצא בדברי רבו ארבעה מתו בעטיו שלנחש: ופירשו בו בקילמוס שנכתב בו המות לפני אדם: והנכון מה שפירשו עוד בעטיו בעצתו בכן עטה וטעם והראיה בי אבר התרגום על ישי כי הוא בהארבעה שמתו בעטיו של נחש: אמר התרגום ועובד הוליד את ישי חיא יומין סגיאין עד דאדכר קודם ה'עיטא לייהב חיויא לחוה ויהיה עט מן השנים אר ועטה את ארץ מצרים כאטר בנחי העין שיהיה שרשו עיט ולא מן השלישים כנחי הלמד: עטה יעטה הרועה את בגדו: עטה אור כשלכה: כבגד יעטה: ועל שפם יעפה ועטך עטה: והפעל בהדגוש מעטה לטבח בשקל מגלה: והפעל הכבד במנו העטית עליו בושה סלה: ענינ' ענין העטיפה בכסות: ועא'בהראות למד הפעל שלמה אהיה כעטיה פי' כנוטה וסרה על עדרי חביריך וכן ויעט העם אל השלל: ותעט אל השלל ולפי שהיוד והתיו פתוחים הם משרש זחיויעט בהם שהיוד ק קמוצה הוא משרש עיט כמו שאנו עתידים לבאר: עסיניו מלאו חלב: יש מפרשים הכלים ש שחולבין לתוכן ואין בזה יתרון עושר וגדולה אלא ידמה כי ירצה לומר הכלים הגדולים יוכתב ה החכם ד'יונה כי בלשון ערבי יקראו עשיני'וומקומות שמקכצי'בהם המים וזולתם: ובלשון רזר הגוטל זתים מן המעטן והוא הכלי שנותנין בו הזתים: עום ועמקים יעשפו בריכרו יתכםו מרוב התבואה וענין לקראתו: ואמרו כל עטיפה שאינה כעטיפת ישמעאל העטוף ידוע בדברי רול בתעטף ויצא אינה עטינה והוא שמכסה שפבר וזקנו וחושמו בכענפתואו בטליתו המחלעות והמעשפות הוא הכטות שבתכסים בו: יעשף ימין ולא אראה כאילו יתכסה ויתעלם דצד דרום ולא אראגו. יעשף שית חמם למו:

תינים עז"ח האזיני הימי הימי הימי באיני ישעיה ייתי ישעיה ייתי עזרח עזרח עזרח עזרח עזרח עזרח

משפעים איוב ישעי

שמראישעי בי ניחי ישעי מובי מילים ניחי הילים דה ב הילים דה

בילים שלים היפוקאים ל היפוקא הי הי בילים חיום

ירמיה הימין בילי ביתוריע ישעיה יחוק ביל מינים ישעיה שיר שמו ב חינב

מילים

ישעיה אינג תילים אמב זכא

עזרה

יהוטע. ת לים

פולים

משני

ורמיה תבא יצעיה שופטים ישניה

פרת תכא תולרותיונלכים

اعراق ذ

ישר בילים סיר שמוא

לך יישלח שנבט ם

ימנפט ניתר

Entra

יה:קצ

ניר,ד'ם

ישע ה

ים וניה ד' ישעיה

ישעיה בהעלותך ב'קרח ב' יחוקל

ירמיה זינג

תהח חבק ק

פת:א ב מובים נח

מלכים ירמיה פ.פטים

בחום יחוקא

מוכים ב תילים

יו זקא ישעים

ירושע

שמנו רה מלכים

רה יחוקא

יחום לב ישנים

הנעע

פעולים כמו הנדברים כך מתדפקים על הדלת : והדומי רהם שכתכגו בחלק הראשון מן הספד בבנין התפעל ועוללתי בעפר כרכי: שעשיתי כרני בעפר כלובר עוללתי ראשי בעפר ואפרי עלילות דברים: הוא גולגול הדברים בעקיפין אנקוישל בלעז: ורול הרגילו בוה הלשין באמרם כל שכן שעלה מצא: לשמא משקין שהן עלולין לקבל פוטאה: ועא בפועל ידיהם בפלם והכאתי מורך בלככם מן רכך ופי ברוכפות ונשיאות ידיה ואפשר להיות מזה ועוללתי בעפר קרני דל ועוללתי בעפר קרני העליתי עפר על ראשי:את גלות עלית: גלות השדה העליונה ופי רבי יונה מזה נורא עלילה והוא תאר אחר תאר כלו בורא ועליון וההא בוספת· ואיננו בכון בעבור היות המלה מלרע להיות ההא נוכפת יוכן פי'מזה בעליל לארץ כלומר כככף הצרוף במשובח שבעפר ובעליון שבו כי כורי המצרף יעשה אדם כן העפר המשובה: ואאזל פי בכו עלי בתוך הריפות בעלי: והוא שם בלי שבותשי בתובו: ובן בעליל הכור שנתיכין לתובו הוהב והכסף לפי שדובה לו ויהיה עלי ועליל שרשם עלה עלי בשקל שבי צבי: עליל בשקל הניג ימן הגה: חזיז מן חזה: בן כתכ ואין אצלנו פי' עלי המכתש שכותשין בתוכו אלא יד המכתש שכותשין בו: וכבר פירשתיו שקבית שרשית ופי' אדון הארק: ושבה המלה כנגד השם יתכרך שאכר בתחלה אכרות ה'אכרות שרורות אמר כי אמרותיו בכף צרוף מאדון הארץ שהוא ה'ית'שהוא צרף וזקק אותם: ורוול פרטו בעליל במקום הנראה והבגלה כאבר'בין טנראה בעליל: ואפרו מאי משמע דהאי עליל לישנא דגלוי הוא דכתיב בעליל לארץ יועוד אמרו ומדדו: שאפי נמצא החלל בעליל לעיר מצור לעסוק במדידה כלו אעפ שגלוי וגרא לנו שהחלל קדוב לעיר הזאת מצוה למדוד: ועא עולל יעוללו כגפן: לא תעולל אחריך: וגשאר בו עוללות: ויעוללוהו במסרות י שלא השאירו בו עולרות שכל שמצאו במסלות הרגו: וים מזה עמי נוגשיו מעולל: וכתי עמי דסרכוהי בזווהי, כמעללי כרמא:ועא לא עלה עליה עול עור ברול:ופרקת עלו:אגי אוסיף על עולכם:ידוע:

לולד ולשון עלגים תמהר לדבר צחות: במו הפוך בלעגני שבדי והגפעל גלעג לשון אין בינה:

עולד ומשה עלה אל האלדים: עלית למרום מי זאת עולה מן המדברי עולים אל האלדים:

ויעל צדים מעל אברהם: כי עלה השחר: כלו עלה זוהר היום: מלמעלה החרם: פי מעלות זהר השמש וזריחתו: וית עד לא מיעל שמשאיבלו שרם בא השכש: ויהיה לדעתו פי מלמעל שהיה השמש עדין למעלה נראה ברקיע שלא גכגם עדין תחת הארץ יועלה הגכול ימטרף בני עלית: פי מטרף האויבים נתעלית במעלה גדולה: או פי משעלית מן השרף רבצת ושבבת כארי מאין מחריד: ותעל אחד מגורי בפיר היה פי רבתה אחת מגוריה עד שעלה במעלות הימים עד שהיה כן לפי שהיה עילה כלו כליל על המזבח: והעצמות: עולה הוא אשה ריח ניחוח לה' נקרא הקרבן הזה כן לפי שהיה עילה כלו כליל על המזבח: והתאר שונא גזל בטולה: פי אם יפריב אדם לפני עולה גזולה אני שונא אותה כמו שאמר והבאהם גוול:

והתאר שונא גזל בעולה:פי אם יקריב אדם לפני עולה גזולה אני שונא אותה כמו שאמר והבאתם גוול: : והתאר אדביה לעליון: יהברבה העליונה: ועלה שביר ושית: ועלתה ארכ נותיה בירים תעלה הארץ בקום ארמבותיה סירים: על אדמת עמי קוץ שמיר תעלה: ידמה הענין הזה שהוא פעל יועא: ואינוי אבל כרב שינדלו שם השמיר והקוץ ויעלו הרבה כאילו האדמה עולה בקוץ ושמיר ומה שאמר על ארמת עמי מלת על שבח למעלה שמם סופדי על שדה חמר על גפן פוריה ועל אדמת עמי אטר תעלה קוץ וטמיר: והנפעל נעלה הענן י בהעלותו יסעו: העלו מסביב: ויעלו מעל מטכן קרח: ובא ותעלו על שפת לשון ודבת עם: <u>בשוא ופתח העין שלא ככשפט וההתפעל ואל יתעל בכריונו : כשפטו יתעלה: והפעל הכבד העלה דוד: </u> אשר העלנו מארץ מערים: כלה כחכה העלה ההא כערי והעין בשוא ופתח ודקדוקו כתכנו בחלק הדקדו יוהערתה לו ביבים: נפתח בגלל העין בעלים את ארון ה'יאלף עולות יעלה שלבה: ויעל עולות במזבח: בהעלות ה'אה אליהו:אעלה אבסה ארץ: פי'אעלה חייוותי: ושלא נזכר פעלו מסנו העלה על הסובח ה: הבנוי: והצב גלתה העלתה: פי'העלתה על המרכבה להוליבה בשביה: וחשם ומעלות רוחכם המחשבות ה העולות על רוחכם ופילידעתיה על בל אחת מהמעלות:וכזה הענין עליה:ויכר על העליה: עלית קיר יה המקרה במים עליותיו לפי כחם על הבית ואדם עולה להן וכן לא תעלה במעלות: במדרגות: לפי שאדם ע עולה בהם: וכן ומעלותהו בנות קדים יובא עם בינוי ההא והוו במשפט שלא במגהג י על המעלות תישול אבן שעיא והוא שאברו במשנה אבן השעות: והיא שבסכנין בה לדעת שעות היום: והשם עוד במערת בית חורון: במעלה העירו במעלי קברי בני דוד ודר עם הפונים שבכלבים: ושמנה מעלות בעליו: בפלם בעשיו: וכא'ועולתו אשר יעלה בית ה': ועלייתו: והקכוץ וכעלות שבע' עולותיו וכא'ועל הבתף בחוצה לעולה בסנול בשקל יורה וכלקוש: ופי בפר מעלה מדרנה: ומא בעל: במעל לרקיע: שרפים עובדים כמעל לו ובהא הנקבה ויהיו תואמים מלמעלה או ההא נוספת יועלו אותם עמק עבור מה שאבר ויעלו לא אבר לענין העמק כי היה לו לובר ויורידו אותם עמק עכור: אכל ידמה בי בין יריחו ובין עמק עכור היה הר או גבעה ואמר לשון עוליה כבנד

הקל ממנו ויחי שאול עוין את דוד כלו בותן עיניו עליו ומביטו הבטת השנאה. ולפי דעתי כי כן כהרטת ה התוחלת כל פעייני בך כלו בל הכטתי ותוחלתי בך: ודול הרגילו הלשון בכנין הדנוש הרבה באפרם אין לה עיין עליה: אין מעייגים במקום שכבריעין: והיית לבו לעיגי כלו שתורה אותנו הדרך הטוכ כמו העינים שמורין לאדם דרבו:או פי שתהיח לנו לעינים ונראה אותך תמיד ונוכל לגמלך טובה: ותשב בפתח עינים היא בעינים כפתח שהוא בגלוי ובפרהסיא שהיו עוברין ושבין דרך שם כמו שאמר על הדרך: ועינו בעין הבדולח: מראיתו כמראה הבדולח: כעין תרשיש: כמראיתו: בי, יתן בכום עינו: מראהו וזהרו: ואם בעיניו עמד הבגע לא הפך הנגע את עיבו: בראהו שהיה בו מתחלה: הנה הוא לך כסות עיבים פי' האלף כסף בתתי לאחיך שיקנה לך בו כסות נאה שהיא עשויה עינים עינים: וכן פרשו בכר: אולי יראה ה'בעיבי: ים'בו כי ה היוד הנקדמת בין העין והגון ראויה להאחר ומשפטו בעניי: וית' דמעת עיני: ויתכן לפרש בעיני בעניני ש שאני בו עתה. ורדל הרגילו הרבה בזה הלשון באברם מעין שכנה עשרה מעין כל ברכה וברכה כלו מענין כל ברכה יופזה תרגם אונקלום עין יעקב בעין ברכתא דברכינון ברום בענין שברכם כן נפל חבלם ונורלם בארץ: ושכן כל אחד בטח בחלקו שנפל לו: על עין המים והוא בלשון נקכה על כן קרא שכה עין הקורא: אל עין בשפט היא קדש: והקבוץ עינות ותהומות: ובכמוך עינות מים בצרי בעזוז עינות תהום: בחרק: ובתוספ בם מעין נרפשו למעייבו מים העין בשוא והוו גוסף כוו בנו בעור: והקבוץ המשרח בעיני כנהלי ובפכוך מפעייני הישועה העין בפתח: אל כל בעייני המים: העין בשוא ובקבוץ הנקבות הנקבות באין מ בעייבות נכבדי מים: ובסמוך כל מעייבות תהום רבה העין בשוא: עין יעקב על דרך ממקור ישראל : והכנים ר יונח עם אלו כל מעייני בך ויש לפרש בו כל עיוני והשנחתי בך: לדוף נפשי. כבר זברגום בולם בשרש עיף: עלק הנה אנכי מעיק תחתינם בר בשר תעיק העגלה: מעיק פעל יוצא: תעיק פועל בודד: אבר על הענלה תעיק על דרך משל בי אינה בעלת חיים שמת : שמת העבר עמיר ולא משא אחר כי מכני הנפח הוא יותר מצר נישא העמיר מן משא אחר : שמת בועקה בפתגינו בפני עקת רשע: תרגום צרה עקה: כל אשר בעיר: וקבוץ בהכתר היוד עין הפעל ויתן אוכל בערים: ערים לשכת: ובהראות היוד ושלשים עירים להם ולא אבא כעיר: בהסתתר ענינו מן הנסוק ועגינו לא אבא בעיר אחרת כי אם בירושלים: ור'יונה כתב בשם ר'יצהק בן ר' שאול ענינו ואם לא אבא כעיר כלו שלא יכלכלני מקום: והצרך לזה בעבור שאבר בקרבך קדוש: ובא בעיר בלשון זכר ועריה עלה כי פי ועריה עלה נפסק כל אחד ואחד מעריה: ויתכן כי אכר לשון זבר על העם א אשר בעיר: ווש לפרש ער בואב כמו עיר או הוא שם העיר כך: ובכר פי ומלאו פני תכל ערים: והשפדתי עריך: בשרש עור בשני פנים: וענין אחר ועיר פרא אדם יולד פי וכעיר פרא: ועל עיר בן אתונות: רוכבי על שלשים עירים: ובפל זה הלשו עם לגפן עירה ועניבו ההמור בעודו קטן: ובפל זה הלשו נם על הפרא שהפרא דומה לחמור אך הפרא מפין חיה והחמור מפין הבהמה כמו שאפר רזל כדי שיכיר בין חמור לערוד והערוד הוא הפראי לדל לן ועים על בניה תנהם זכרנוהו בשרש עוש: את תפארת במנו וברגליהם תעכסנה תקשקשנה בעכסים העכסים: והפעל הדגוש שברגליהם: והוא חלי שמקשקש שנושאות הנשים ברגליהם וגם כן נקר׳ הכבל עכם לפי שהוא בתקשקש כמו כן וכעכם א מופר אויל: הוא בשש נקודות: עבר עבר אבי את הארץ: עברתם אותי יעברך ה'ביום הוה: ואת יטראל: והנפעל וכאבי נעכר: ובתבואת רשעי, נעכרת יונה היית בעכרי: האתח זה עוכר בתב כי הוא שם ובשקלו במשנה נברכת הכובסין ענינם ענין השחתה. שפוך על עולל: עורלים שאלו לחם: ובצרי עולל ויונק כמי עיללים ויונקים הם הקטנים: המלות ברבעים מן עול ימים: ומזה עוד עמי נגשיו בעולל: והוא תאר בתוספת כםי והתאר עוד בתוספת תיו ותעלולים יכשלו בם: ויש עא' שהוא ענין עצם המעשה והפעלה: אבל הוא על ענינים שונים כל אחד לפי בקומו: גורא עלילה: גורא מעשה כלו' שבעשיו גוראים: וכן גדול העצה ורב העליליה כלו' רב המעשה ובא עליליה ועלילה ככו פליליה פלילה יאשר התעללתי בכצרים ישהראיתי בהם כעשי הבוראים והגדולי לבני יטראל עלילותיו: מעשיו הגדולים וכן אזכור מעללי יה: ובעלילותיך אשיחה: ובל הדומים לאילו על: הדרך הזה: אבהר בתעלוליהם בכעשה ההשחתה והדרם שאתעלל בהם: להתעולל עלילות ברשע: הדי בי׳ העלירות שהם ברשע וכן רע מעלליכם:ואת כל עלילותיכם אשר נטמיתם בם:ובעלילותיכם הנשחתות: אשר עודל לד: עיני עוללה לנפשי עשתה לנפשי הדאגה והדאבון ברב בכותה מכל בנות עירי: ועודל למד באשר עוללת לי: עשה להם הנמול על כשעם כאשר עשית לי: בי התעללת בי עשית בי בעשה תעתועים ובזיון וצחקת כי וכן כן יתנו אותי בידם והתעלרו בי: ודקרוני והתעלרו בי: יעשו בי בהרגם אותי דקירות ש כטי בקמה ובזיון: ויתעללו בה: עשו בה מעש תועבה ותעלול במשגל: ובא ההתפע בעני הזה בענין פעל לפי שהוא בורה רוב הפעלה ופנהג הלשון ברב הפעלה טישיבו הנפעל וההתפעל בעלים ואם ום בעצכם

שמנים מרנים בהצוותך נישב בהעלוהד שוקש משלי תוריע תורוע נירם k.np

דרכה חיי שופטים יד ניקבבונחמשני משלי תילים ב ישעיה מוכ ם משליבו ביכח שנש תכח ירמיה ووالع

תילום ב נישלח מקן מפעי שופטים חושע

ירמית חק זים ציק עיכה הינגזכריה ש.פטים ניתי

מנית שמוש מים הובים ליהושוני שופטי מוכם תילים משני

ירצי ה איבה ב תינים ישעיח מילים ירמי ts תילים ג' ישעיה תילים שלעינו יחוקא ב

בשבור : ואפשר בי אותה הרעדה היא בדרך השחוק: וכן כתב רא'בן עזרא בשם ר'יונה כי הוא כדרך השחוק שיארע לקצת המתים בעת המות: ובזה כתב ד' יונה כי רעתכי אז תעלזי ופי', מפני רעתכי שעשית כאז תעלוי עתחוכן פי מזה קריה, עליזה כמו שאמר חלליך לא הללי הרב: על לם ועלטה היה: בעלטה מצא יהוא חשר אפלה: ל זרת ובעלח דבר יבעלמה מעיני בל חיי תצא:הוא חשך אפלה: עלם ונעלם דבר ונעלמה מעיני כל חי תהי בעלמה: כלו כאלו לא היית על דרך ושתו ולעו והיו כלא היו ועם כעלמים לא אבוא: אנשים חוטאים בפתר: וההתפעל עלימו יתעלם שלג:ועוד אפרשנו בשרש קדר: והתעלמת מהם: והפעל הכבד ואם העלם יעלימו עם הארץ יוה העלים ממני: ואעלים עיבי בו פי ממנו פי אם לקחתי כופר והייתי מעלים עיבי נמן חדין שלא הייתי דן אותו כהוגן או פי ואעלים עיני כנותן הכופר כלופר שכם תי והתעלפתי עיני עליו ולא גליתי את שעו: ואאזר פי אם יבוש לאמר לפני אותו שלקחתי הבופר ממנו אעלי עיני שלא אביט בו: אל תעלם אזנך והשם עלומינו למאור פניך: דל שגיאותינו כי חשניאות נעלמות מן האדם: ובתוספת התיו ובחא הנקבה: ותעלומה יוציא אור: ואעפ שההא מפיק איננה הא הכינוי וכמוהו וגלה על ראשה: כבכורה בטרם קיץ: והקכון תעלומות לב: כלם ענין הסתר והמצפון: ומזה על עלמות שיר על נסתר השיר ותעלומיו: מפרשים עוד מזה הוא יבהגבו עלמות על דרך כי יצפנני בכבה יכתירני נסתר אהלה:תצפנם בסבה מריב לשונות:אבל במסורת אומר כי הם שתי מלות וכן נמצא בסנרים מדוייקים'על מות שתי מלות ופי עד מות כלו ינהגנו עד מותינו: בן מי זה העלם בשש נקודות והוא הנער ופי בן מי זה העלם לא היה שואל בן מי ה היה כי כבר שלח איו שישלחהו איו לכגן לפכירי אכל בשובו בהכות את הפלשתי וראה את גבורתו שאל בן מי הוא כלו אם היה בן גבור: ולזה ענה אבנר חי נפשך הכלך אם ידעתי כי האיש בימי שאול זקן בא באנשים וכששל שאול את דוד בן מי אתה הנער הבין דוד כי היה שואל אותו לדעת אם היה אביו גכור וענהו בן עכדך ישי בית הלחמי: כלו מבית לחם הוא ואיש מלחמה היה ומפורסט וידוע היה בגבור לבך חיו קורין אותו בית הלחמי כי המלה יש בה טעם שתי הענינים: והיה העלמה היוצאת לשאוב : הנערה: ויתכן לקרא עלפה לבתולה ולבעולה בפו בערה י רנה העלפה הרה בעולה היתה והיא אשת הנביא או אחז: בל עמנואל אינו חזקיהו בראיות ברורות: וכן דרך גבר בעלמה לא יתכן לפר' בתולה כי אם אחריו כן דרך אשח מנאפת אכלת וכחתה פיה ואמרה לא פעלתי און: ואמר בתחלה שלשה הכה נפלאו מכני ונו' בלומר דברים שהם נעלמים שלא יבירם אדם: דרך נשד בשמים לא יכיר אדם דרך שפורח באויר: וכן דרך נחש עלי צור וכן דרך גכר בעלמה שאינה נכרת הבעילה אכל ככתולה נכר המעשה בלי ספק ועוד הכיא אאזל ראיות במלה, הזאת נספר הכרית שחברון להשיב להם ואם בי אם היה לשון עלם בתולה לא יאטר ממנו לזכר עלם כמו שלא יאמר מבתולה לזכר בתול: והקבוץ בתוך עלמות תופפות: ויש מפרשי מזה ינהגנו עלמות וחסר כף הדמיון ינהגנו כעלמות כימי הנעורים שהוציאנו ונהגנו ממצרים ואעפ שהי שתי מלות כפו שכתכנו יתכן בו פי מלה אחת כמו עגלה יפה פיה והבוז לגאיונים פקח קח שהם שתי מלות יהקצרת יםי עלומיו: יפי בעוריו: וכן ישוב ליפי עלופיו: עצפותיו פלאו עלומיו חטאת עלומיו: כי כשת עלומיך תשכחי: ויש מפרשי מזה ועם נעלמים לא אבא כלו שעושה מעשה נערי ילעולם ועד יתשועת עולם:ם העולם הזה והעולם הבא: וכן צור עולמים: אגורה באהלך עולמים: או פיי זכבים ארובים כי כן בא על ימים רבים קצת העולם הארוך: ועבדו לעולם דל כל היבים עד היובל: אל תפג צבול עולם: כי מעולם שברתי עולך: מזמן רב: לעולם לא אשכח פקודיך והדומים לו: דל כל ימי חיי אמרתי עולם חסד פי אמרתי בלבי שחסדך עם דוד יבנה לעולם: ותהיה עובדת אמונתך עמו כמו שהשמים עיבדים. ובא במא'אשים את שמי לעילום: ויש מפרשי' כי נקרא עולם מענין עלם שהוא שם הנער כי לא ת תשיגנו הרם והשחתה כפו לבן אדם בימי זקנה כי הוא כמו העולם , כל ימי התמדתו: ויש בפרשי אותו מלשון וגעלם דבר: וזה לרב סתרו ועומק עניגו לדעת אותם: עלם בחיל תפורתו ולא , יעלםי והנפעל כנף רגנים נעלסה: וההתפעל נתעלסה באהבים ענין שמחה ונילה: בניך עלפו שכבו עליו עלפה: והוא תאר ומזה הכנין בתוספת הא כמו צחה'צמא: אשה לה: וההתפעל ותך השמש על ראש יונה ויתעלף תתעלפנה הכתולות היפות ענין הכל העייפות ורוב היגיעה בנפשוהבהלה עד שלא יוכל אדם לעמד על עצמו וכמעט תצא רוחו: וכן בדברי רזול גזירה שמא יתעלפה יופי כל עצי השדה עליו עלפה לרב התאבלותם עליו עד שלא יוכלו לעכוד על עצבם בבו שאם ואקדיר עליו לכנון: מעלפת ספירים: ותכם בצעיף ותתעלף: ענין העטוף והכסוי: לוכליך עלץ לבי,בה יעלץ השדה: בערץ צדיקי רבה תפארת: והשם עליצות: עליצותם כמו לאכול ענין שמחה וגיו'ה: ואלו שלשה שרשים: בזין ובסמך ובצדי בשתוים לעלוקה שתי בנות משני ופי בו רבי סעדיה ענין העדר כלומר העדר בבעלי חיים

ירמו ז ישעיה וך יחוקא ייקרא איוב בחוש מי ים איוכ מבל קרושים מלכים במוא

> מילים מלפ

ニッカ תילים

מינים

פתוא

ישעום 1) 53

מילים מילים

תילים איוב ב' ישעיה תילים בפלח ישעיה ב'תילים מפפעים משלני ורפיה הילים תילים ักร

> ניקרא אתכ איוכטיר ישעיה יחון יוכה עמוק

פיד ניפכ פמיא רפ מפלי חבקות אותו ההר או הגבעה כי הנסיעה פיריחו היתה עליה אעפ'שהלכו לעמק עכור: וכן וירדתי על ההרים לפי שהיתה המצפה גבוהה על ההרים אם' ירידה אעפ שהחליכה על החרים עלייה: וכן ויגידו לדוד וירד הפלע : וענין אחר קרוב לזה: כעלות גדיש: יצועי עלה פי בהיום שחללת גפסק יצועי: שדר מואב ועריה עלה. ו ותעל שבבת הטל: וימ' מהעבין הזה ועלתה ידו על יד רעהו: הברת ותפסק: וכן תי' ותתלוש ידיח כלומר כ בשיחזיק איש ביד רעהו תפסק ידו כפו שאם הפק בשרו : והפעל הכבד אל תעלני בחצי יםי: ואנכי אעלך גם עלה: כולם ענין הכריתה וההפטס: וכתב אאזול מזה והעב גלתה העלתה: ויש שפי'מזה והבית חזה יהיה עליון: לשון כריתה והשחתה: ואין צורך לחוציאו בהענין הראשון: ופי והבית הזה שהוא עתה עליון בשיחטאו כל עובר עליו ישם וישרק וכן תי דהוה עילאה יהא חרב: וכן אמר בדברי הימים היה עליון לכל עובר עליו ישם יותכן אעלך גם עלה לשרן עלייה מפש רמז לקבורה שיקבר בארץ כגען: או רמז לבניו ש שיעלו מטצרים:וכן יתכן לפרש יצועי עלה ויהיה דבק עלה לפחז כמים אותו זרם כמים עלה וגבר עליך: ובמהו והנה מים עולים: מתנכרים: וכן ותעלה דמלחמה היתה הולכוג ומתגברת: וכדומה לענין הזה אמרו הזל מקצר ועולה פי'תולך וגומר בכל כחו תפלתו: וענין אחר ואת המים אשר בתעלה לחכה: ואשר עשת את הברבה ואת התעלה: אל קצה תעלת הברבה: והקבוץ ואת תעלותיה שלחה היא אמת הבים וענין אח לשוא הרבית רפואות תעלת אין לך: הגני מעלה לה ארוכה: מדוע לא עלתה ארוכת כת עפי: וקרוב הוא ל לענין הראשון: ופהענין הראשון עוד בתוך הריפות בעלי והוא יד הפכתש הגקרא כלשון רבו בוכנא: ונקוד בן לפי שמעלין אותו בשכותשין בו: האמרו אין גוטלין את חעלי לקצב עליו בשר ודר בה על הכובג הגדול" שבותשין כה חריפות וכיוצא בדבר שמלאכתו מרובה: לפיכך אין ראוי לטלטלו ביום טוב: ויש מפרש מזמ בזה והעלות וכפות ולפי דעתי שחוא כלי קטן ששואכין בו היין ודומה לי בדברי הזל עלת נקפת בכד יוכן אמרו בתליסר עילתא דדנרי: ופרשו בו כלי קטן ששואבין בו היין ויש מלה בזה הטר והוא מהעני הראשו בשתמשו בו הרבה: עלי עשור ועלי גבל יוםבלי יוד הרבים על פני חמים: על מה תובו: ועל השגות החלום יובנס עליו כף הדמיון כעל גמולות כעל ישלם: כעל כל אשר גמלגו ה': ויבא בענין עם ויבאו האגשי' על הבשים פי' עם הבשים: בחה ארם על אפרים עם אפרים: ועיש על בניה הנחם: עם בניה: ולא שהם על צאן לבן: עם צאן לבן יועשית חסד על עבדך: עם עבדך: ועליו מטה מגשה כלו' עמו בדגלו ובגרד וסמוך אליו: וכן והוא עומד עליהם תחת העץ: שרפים עומדים ממעל לו: כמוך לו: וכן וזכחת עליו את עולותיך ואת שלמיך יספוך לו: בי על המזכח לא היה זוכח: וסכות על הארון את הפרוב : ויסך על ארון העדות: סמוך לו בי הצרוכת לא היתה על הארון אא מסך בינו ובין אהל מועד: חוני על הים: סמוך לים ונתת על המערכת לבנה זכה: סכוף למערכת: ויבא כפו עד והוא ינהגנו על פות: כלו' עד פותינו: וכן על המעברות: וכפו אל והיא עלתה על יהם: כמו אליהם: וילך אלקבה הרמתה על ביתו כמו אל ביתו: ויאם חלקיהו הכהן הגדול ע שפן הסופרי בבו אל שפן: ותתפלל על ה בבו א ה' ונתן הספר על אשר לא ידע ספר בבו א אשר לא ידע ספר: ודברתי על הנכיאים כפו אל הנכיאים: כי יככן עליכו: כפו אליכו ועתה אמור נא בו אוש יהודה ועל יושבי ירושלים כמו אל יושבי ירושלם: איש אל רעהו ואיש על אחיו: כמו אל: ויבא במקום בית השימוש ו ועל חרבך כמו וכתרבך: המלט על נפשך כמו בנפשך: ונתת אותם על סל אחדי כמו בסל אחד: כל ימי ח חייבו על בית ה'כמו בכית ה' :תפתח האכנים על שכות בכי ישראל :בשמות : ועל ידו ההזיק יבידו: כלומר במצותו וברשותו והדומים לו רבים כמוך על למלת יד על זה הדרך: ישובו לא על: חסר פי' ישוכו לא על צרך ולא, על דבר: וים שהוא תאר לפי שהוא קמוץ כמו נאם הגבר הקם על: כלו עליון: וכן ואל על יקראהו ותאר ואעפ שהוא פתוח: את השוק והעליה ופי ואשר עליה והוא הירך שהוא על השוק: וכן תי וירכיה: והבה עלה זית טרף- בפיה: ויתפרו עלה תאנה: ידועי והביאו עלה זית ועלה עץ שמן ועלה עץ הדם ועלי ת תמרים ועלי עץ עבות:דל על הענפי עם העלים: באלה גובלת עליה: חסר יוד ופרשו פזה ומעליו איש ש טוב יואאזל , פי׳ הצית אש עליה כלו׳ בעליה: ודונש פי׳ מזה פן יפקד עליה פי׳ פן יחסר אפי׳ העלה כל שכן וי יעלו השדה וכל אשר בו:יעלוו חסידי בככוד: שבחי ועלוי בכל לבב כקמץ חשף: ועלוו בחרק: פן תעלונה בנות הערלים כי רעתכי אז תעלזי: פי בשהעשי רעות אז תעלוזי: ו וחתאר הדרה והכנה ושאונה ועלו בח.פי ובל עלו ושמח שיש בה ירד לשאול ועל הדרך הזה תי' ודתקיף בהון :וים' ועלו בה האויב: וברגש כמא' עליזי גאותך ישאון עליזים יקריה עליזה: הכל עגין השמחה והגילת ו השברתי למען יעלוו: הוציאן ד' יובה לענין אחד עני הרעדה: ואין צרך כי השיכור ירבה לשמוח ולשחוק ולהשתנע: וים כפו כן פענין הרעדה ועלז בה כי אופר בערבי עלז אלפות: וכתב ר'יונה כי היא רעדה ש שאוחזת המשקף על הכת ואוחזת החולה גם כן בעכור חלישות כחם: וכן אוחזת השיכור בעבור חלישות גידיו כבו שאפר נוע תנוע ארץ

שרשים שלוכ דיחי ירמיה בשלח זכי יה מעלים ייבש פחום פחום מלכים

ליגפ ייחי אלכים אלכים ישעיה יחוקא ירמיה ג משלי

רה'

מצים ברחשית ישע מהץ ישעיה ב ניקהל ים נית אינב ניצא סמוא במרכר נירא ישעיה יתדנ תרומה פקנדי בפנח אונר יהנש"ב יהנשע פוונא דה שינוא יש ניה בנשע חיוב ירמיה なの たつ カカニショ ישעין תנוח עורא שמוא הושע בח ברחשית עורה ישציה משני ישעיה שינים ב צבמה תילם שאנ ברמיה

בשניה ישעיה כ

יחוקל יפעים מכה

איוב נאתחכן איוב

יוכה משלי תילים קהלת תילים כ'קהלת תילים תכא משלי שופטים איוכ מקן עזרא תילים זכרית ישעיה ב' עזרא מלכים זבריה תילים תזריע משלי יחוף איוכ מילים מלכים משלי תילים ישעיה משלי תילים ישעיה ישעיה ישעיה

בשלח בשלח אמו' תצא רות ירמית זבריה תילים זכריה ניקרא אחרי ניקרם יחז זא קחלת

תנא ב'

יתרו כז יתרו יהוקא נח שוטרים מיכה ברכה הושע נהר ישעיה תילים ישטיה תיל ם תבא ישעיה ישעיה משיי שיר קהלת תבח כ מיני ד משלי ירמיה

> תלכים אינב ירמיה ב'תבא פתוא ישעיה מ'כים אינב יחז זא ב'

> > K 21

מצין שאם ראה חברו שובע בנהר או לכטי באים עליו או חיה רעה באה עליו כביין שחייב להצילו תללא ת מוד על דב רעך:ופי לשכור את בריתו לעמדה לעמד בה והשם בעמד ובבעגדך יהרכך: יקח בבם ע עמדתו פי'ר'יונה כמו אמדתו בלשון אומד ויתכן לפרשו מענין עמידה כמשפפו ובי'ילמד מכם עמידתו בלוכר שלא תצא יושבת צאכן למספד בית האצל שילמד מכם עמידתו כמו שאתם לא יצאתם להסגד בגדור אחיכם כן לא יצאו הם כגלותכם: בעוד שדי עמדי:ואתה פה עכד עמדי:וצור יצוק עמדי: ככו עמיי ואפשר שנגזרה המלה בענין 🗼 עמידה רל עכדי בפקום עמדי בלומר שאני בן ולא מצאנו בלה זו בי אם אשר לא עמלת כו: נפש עכל עמלה לו: שוא עמלו בוניו בו: בכל אשר כ והשם עמר וכעם: ועמר לאומים יירשו ורהכם עמר ואון: עמר הכסילי יעכל תחת השמש: תיגעבו: ראה עביי ועמלי:את עמלגו ואת לחציבו: והתאר נפש עמל עמלה לו ילהלמות עמלים יענין הכל" יגיעה וטרח: ועא קרוב לזה תחת לשונו עכל ואון: וכאדכה לא יצפח עכל: כי אדם לעמל יולדי וזורעי ע עמס ויעמוס איש על חמרו: ועומסים על החמורי: עמל יקצרוהו ענין כל אלו והדופה להם עול: העמופים פני בטן: נשואותיכם עמוסות ונכתב יום יום יעכום לנו: כל עומסיה שרוט ישרטו: בשין והנושאים בסבל עומשים :והפעל הכבד אבי העמיס עליכם: והשם אכן מעככה: ענין הכל הטעינה ו מאד עכקו מחשבותיך: והתאר עמוק מעור בשרו: והקבו בים עמיקים עצה ברב וכן לנקבה העמוקה והרחבה: ולרבות מגלה עכוקות כני חשך כלם כדגש יור'יו יונה כתב מגלה עמוקות רפה ולא כן מצאנוהו אנחנו :ומא עם עמקי שפה שהנפרד נ מנו עמק בפלס דשן ושמן ומזה נקדא הניא עמק לפי שהוא עמוק: בעמק הבכא בחמש נקודות יוקבוצו ולא אלדי עמקים הואי והשם במא שבים לרום וארץ לעומק ובתוספת מם במעמקים קראתיך ה' והכבד העמיקו כרה כלום הרבו לעשות כרה כי כמו שהעמק הוא רב בחאדם מהגיע אליו'כן כל דבר הריבוי יקרא ברשון עמק: וכן העבק ש שאלה: העמיקו שחתו: המעמיקים מה' עמוק עמוק מי ימצאנו: עם עמקי שפה: שלא יגיעו אל דברת השפה והתעמר בו ומברו: לא תתעמר בה: ענין שמוש עם הסחורה במו שאמרו רוול הגוגב נפש מ בישראל אינו חייב עד שיכניסו לביתו וישתמש בו ויבכרני שנאגר והתעכר בו ובכרו עד ש שישתמש בו: לא תתעמר בה לא תשתמש ותשתעבד בה אהר שבעלתה: עמר לגלגלת: בדה כמו שאבר ו והעומר עשירית האפה הוא: וכן והגיף את העומר: ושכחת עומר בשדה: ואספתי בעמרים. ומא'וכעמיר מ

זעל גבר עמיתו: ובחש בעביתו: ואל אשת עביתך יחבר: לעמת העצה יסירנה לנכח העצה: וקול בה האופנים לטומתם לנכח העצה: וקול מאחרי הקוצר וכלפיד אש בעמיר: היא אנדת השבלים והפעל הדגוש מכנו וחצנו מעבר: האופנים לעופתם: לנכחם: זהלפד בהם לשפוש בלפד לנכחו לנגדו: ובלא לפד השירות כל עפת שבא: וקשרו כלת כל עם עמת על דרך הארמית כל קכל דגא: והנכון מה שבתב כו הנאון אכן גיאת כי לעמת לא יבא מכלי הלמד כמו למען שלא תחטר מכנו הלמד ובית בעכור וכל עמת שבא הכף כף הדמיון והלמד מן לעמת: והיה ראוי להיות מלה אחת כל עמת ונפרד כמו הרבה מן הנדבקים שנפרדו כבו ולאסירים פקח קוח שהם שתי מלות וענינם מלה אחת. ובחלם לעמות אחד החלקים. כמו לעומת: וכן שבועו' ימים מצות יאכל בעב הענן: ונראתה הקשת בענן: וענן בבד על ההר: ענן נדול ואש מתלקחת בעכבי עכן על הארץ והוא קל : מעונן ומנחש : ומעוננים לא יהיו לך כבר פ והפעל הדגוש מבנו ודם ענב תשתה חבר: כענבים במדבר ידוע: ואת ענבי פירשתים כשרש עון בענין עונה: הדומים לו בחלק הדקדוק: עבב והתענגתם מזיז בזיריך: הדגש לתפארת:ונתבנר בבודה: והתענגו על רוב שלום: ותתענג בדשן נפשכם: והתענג על ה' :מהתענג ומרך: והפעל הכנד הבוה והמעוכנה: והשם בהיכלי ענג : וכתוספת תיו לא נאוה לכסיל תענוג: אהבה בתענוגים: והקבו בלשון בקכות ותקנוגות כני הארם: והתאר והענוג מאד: הרכה כך והענגה: קנין ההשתעשעות והנעימות בהגאת מה ענה ה' אענדנו עפרות לי: ענדם על נרגרותיך ענין קשורה שרותיה ת העם י ענבי ה' ענגי :חכמות שרותיה תעננה : בי אהת ויען כל תעניבה יאף היא תשיב אבריה לה: ויש לפרש תעננה רשון רבות: וכא הנון כדגש ככו עיני הראנה בה: ופי תשיב אמריה לה לזה הפירוש לעצמה: ולא עכו אותו העם דבר: הענין וזה הוא השבת הדיבור ברוב: ויש טהוא תחלת הדבור כמו ויען איוב הראשון: ואמרת מה ענה ה'כה תאמר ב' הגבי' מה ענך ה': וענית ואמרת: ושפואו ראה את שאול וה ענהו: כלם יענו ויאכרו אליך: והשם בי אין פענה אלדים: והדובים להם: וו נפעל וארוב דברים לא יענה: אני ה גענה לו בי: פי בעבור שפי אעפ שהוא איבו ראוי :געניתי לו בה ברוב גילוליו בלום אעפ שהוא בא ברוב נילוליו אני ה'נענתי לו: ובא כתוב בהא ואין ההא בפיק וכמקצת סכרים בא קרי ועכפ׳ פירושו באלף וכן אמר התרנום אנא ה׳ משתאיל ליה במבריה דאתי למתבע:אבל לדעת התרנום בא

דבק עם בעניתי לו: ולפירושיבו דבק עם ברוב גילוליו וגענה ובעגיתי עניגם נעתר וגעתרתי

יחוא על שבי פנים האחד העדר ההוים כמותם וזדר שאול שאמר: והשני חעדרים שלא יחיר: וזהו עצר רחם: בן בעמחים ארץ לא שבעה מים ולא תוציא העמהים: והשני כלות העבחי אחר היותם וזהו שאמר ואש לא אמרה הון: ועקר המלה האת נראה בעיני שהיא המלה בעצמה הנזכרת בדברי הזל מפני סכנת עלוקה והוא התולעת הגדלה בנהרות ונתפשת ברגלי האדם וברגלי וובהמה בעברם בנהרות ושואכת דמם עד שתמלא ותנפח ונופלת: והבשיל זה הענין הנזכר בפסיק לעלוקה שהיא אינה אומר די בשתית הדם: וכן תי לערלים השלח הזאת ענין חכור ורבוק: וים פענין המלה הזאת לא עממוהו כלו לא היו אצלו בגדלו וביופיו: ויתכן ששרש המלה עכם: ויהיה מכגו עם: דעם הזח: לפי שאסיפת האנשים וחבורם זה עם זה יקרא עם: לפי בדגש בחבורו עם הכנוים יהי ה'אלדיך עכיך: וכל העם אשר עמו: הדגש לחסרון אות הכפל: ומלת ושם ידבר עמנו: אמר ר'אדנים וכן אמר ר' יונה שהוא במו עמו: ורנכון כי הוא דברי הנכיא עם חבריו כלו היום ידבר עמגו שם במקום שדבר עמו כלומר כי עוד נשארה ל למקום מעלה: ובא ה'אלדי' ובל קדושים עכך: אבר ר' אדונים וכן אמר ר' יונה שהוא כמו עמו: ולא נמצא זח ההפך: והבכון כי הוא מדבר בנגד ירושום כי המלאכי יהיו עמה לעזרתה: עמו הראובני והגדי לקחו נחלת' פי עם חצי שבט מנשה האחר: ולפי שזכר לתשעת השבטים וחצי שבט מנשה האחד סמך ולא זכר חצי ח: האחד ואמר עמו כאלו זכרו: ותכא זאת המלה במקים בית וידעת עם לבכך כמו בלבכך: פן יהיה דבר עם לבכך בליעל לאמר בלבבך: אם הלכתי עם שוא: בשוא : תחת האלה אשר עם שכם: בשכם ואמות בעירי עם קבר אבי ואמי: בקבר וישב יצחק עם באר לחי ראי בבאר: מעם ברביו ויקם יהונחן בעם השלחן ז א אשר עם בית און פי סמוך לבית און יהם עם יבום כמו סמוך ליבום: המה עם בית מיבה: סמוך לבית מיבה ובמקום וו אדמני עם יפה עיגים: אדמני ויפה עינים וכן כל מבצריך תאנים עם בכורים תאנים ובכורים. יראוך עם שמש הל בל ימי התמדת השמש : ובא במקום את שהוא נופל על הפעול וישאוהו מבית אבינדב אשר בגבעה עם ארון האלדים. כמו את ארון האלדים: ונכפל הפעול בזה הפסוק כי בתחלה אמר וישאוהו ופיעוד בה נשאו את ארון האלדים: וכן יביאה את תרומת ה' : ותפתח ותראהו את חילד: והדומים להם ככנ שבתכנו בחלק הדקדוק: ויש מפרשי וישאוהו על הארגז שהשיבו פלטתי לאשם: ואאזל פי עם צרון הבדים בי עזא היה הולך עם ארון האלדים ואחיו לפני הארון על כן שלח ידו עזא וכת והחטא בעבור שאחז כארון כי נושאי הארון לא היו אוחזים בו אלא בבוטות בכתפם: ארזים לא עכבוהו: כל סתום לא עשמוך:איכה יועם זהביענין הכל ההסתר והכיסוי: ועכמוהו הוא פעל עובר רל שלא ב בסוהו ולא הסתירוהו הארזים הנכוחים כי הוא עלה על כלם: ועממוך בודד פי עממו עמך כלו וא נכתרו ו ולא נינולמו ממך כל סתום שלא ידעתם: ואאזל פי עממוך מן עם כלו הדברים לא היו עכך סתובים עם רב ועצום: ברוב הוא בלשון זכר: ופעפים לשון נקכה מדוע שובכה העם הזה: וחשאת עמך: העם אשר בקרם יושבת לבטח: וכן חבי כמעט רגע למי שמפרש אותו לשון ציווי: עמים הר יקראו: וכתשלום אחריך בנימן בעממיך: ואת עבמי: וכמו שנ' עם על קבוץ וקהלת האנשים כן יאמר בדברים האחרים כמו שנ על הארבה עם רב ועצום במהו לא נהיה מן העולם: ועל הגמלים נאמר עם לא עז ונאמר על שפנים עם לא עצום: וכן פי אאז עם זו יצרתי לי תהלתי יספרו: ועל החיות אכר בנסוק שלפניו תכבדני חית השדה ואכר עם זו יצרתי לי תהלתי יספרו ולא אותי קראת יעקב: בי מי עמד בכוד ה :רגלי עמדה במישור:י ואתה פח עמד עמדי: אם יעמד משה ושמואל לפני : עמדו עמדו ואין מפנה: עמד פתח האהל: בקור: בכו זיכלת עכד ביום עפדך בנגד הכם מעמדת בגעיא: ויבא אצל עכדי: אצלי במקום שאני עובד יויעמדני על עמדי כבו שהייתי בתחלה עומד: ויעמד השמן נפסק שלא הורק עוד: ותעכד מלדת: פסקה: וירח עמד: ויעכד השמש בחצי השמים: ותעכד הכלחכה והתקיים: היעכד לבך: היתקים ויתחזק: ויעמד כל חעם בכרית נתחזקו בקבלת הברית ולקיימו: למען יעמדו ינים רבים יתקייבו: בין ו.עובדים האלה בין הקייםים האלה והוא דמז למלאכי הקייםים לעד: זכן עכודי שמים ירופפו: לעכוד ברזל: והבישני את ה העמודים ילפי שהעכודים קיום הבית או אשר הם החתיהם::ורדביון העכוד נקרא עכוד העון: האש והפעל הכבד ויעמידם לעד לעולם שהיו קיימים לעד יזיעג ידם רפני ברעה: שעכ דו דנניו שיצום מ שירצה: והעמדנו עלינו מצות: קימנו וקכלנו על עצמנו: להעמיד את חרבותיו: והעמדת לרם כל בתני! בי בהשען האדם הוא כפוף: ובהפסק המשענת יעמד מהלכפף יוכן תי ולא תהי להון לבית סומכי: כלומ" תעטידם על פתנידם שרא יסמכו עוד עליך: נכבר פרשנו בו פי אחרבשרש מעד: ומלך ישראל היה מעטיד במרכבה נכח ארם: פי היה מחזיק עצמו ומתחזק שלא יראוהו אדם נגוע אלא היה כראה עצמו כאלו לא הכ מלכים תילים הבה בדי שלא יתחזקו ארם על ישראל במלחמה והפעול מעמד במרככה ואין מעמר ושלא נזכר פעלו י אחרי קרושים יעמד חי:ופי לא תעמד על דם רעד כל שלא תעמד לאחור שלא תולך ותצילהו אם תוכל כמו שפי כול מ

יתוקא וילק יהו זע שמנא הושע

זכרוק יהושע

עקברחה איוב וישלח פמנא חיי ניחי במיאן פושטים ב פמנא נחום מילים K)7.D

kpih יחוקא זיכה

ky. ורמית שמנת שופטים ברכה שנישים יוא משלי בי וקינה ורמיה תניכם חתחכן ידמיה נחום שופטי יתרו ען בריה דני דכי א מוכים נינח יהנשע ב יחוקא מוכים ורמיה זכריה אינב ידמיק שופטים בכלח תילים עורה ב יחוקא

למעניתם י הוא קו שיחרוש החורש בשורים בשיעור שירצו בו ואחר כך יחזור ויעשהו אחר כבהו וכן עד שיחרוש כל השדה ובלעז שליו: ובן בעא' באוסרם לשתי עונותם יהאחד עונה בפלס שואה והוא רמז ל שרש וענף:וענפיה ארזי אל:אכל ענפכם תתנו:לא נגזר לשתי הממלכות אפרים ויהודה: מענף אבל הוא משקל אחר כאשר פרטתיו בשער השכות בכקובו: והתאר פוריה וענפה: וה באחד ענק מצוארוניך וענקים לגרגרותיך: ובקבוץ הנקבות ולבד מן הענקות צכליהם: הוא חלי תלני בצואר ויבא תחת הגרון: לכן ענקתמר גאוה כלומר שבור הגאוה ענק לצוארונם: הענק תעניק לו רל טענהו ושים על צוארו בענק הרוזות הרוזות מן הדגן וה ועבשו אותו מאה בסף: ויעבש את הארץ: ויין עבושים ישתו: גם עבוש והנפעל ורשעים עכרו ובענשו ענש יענש י עניינם חיוב וגבוי נתיגת הממון: ואפשר שיהיה ורשעים עברו'ונענשו חיוב נתינת הנפש כלומר המיתה כמו שנשתמשו רזר' הרבה ב בזה הלשון באמרם דמעגיש וקטיל: וזולת זה הרבה יועל הררך הזה פרשו הם גם ענוש לצדיק לא טוב:

עםם ועשותם רשעים ענין הדריםה והכתישה פרמריץ בלעז: ומזה נקרא עסים ישפו ההרים עסים יוכ ובעסים דמם ישכרון: מעסים רמני הוא המשקה חיוצא על ידי הסחיטה והכתישה

אשם כצוארי

לצדיק לא טוב:

מכין עפאים יתנו קול האלף נחה והיוד נעה הם הסעיפים: וכן בארמית ואתרו עפיה - ועפיה שפיר: ויש לפרש עפיה: עליו: והוא הנכון לענין הפסוק וכן כבין עפאים: מבין העלים עפל ובחן: עפל בת ציון וסבב לעפל ויגביהה כאד: ובחומת העפל בנה לרב מקים גבוה ומכצר: ומזה ויעפי, ו לעלות אל ראש ההר פי הגביהו לב וחזקותו לעלות אבגריישירון בלעז: ופזה עוד הנה עפלה לא ישרה נפשו בו ופי הפסו'פי ר'אחי ד' משה זל פי'נכון אוכר בי נפש הרשע שלא ישרה כעצבו ואין לה בטחון ואפונה בשם יתעלה עפלה כלוכר שכה עצבה בעפל ובמבצר אכל הצדיק הכוטח בה'באכונתר ובבטחונו יחיה ולא יצטרך לשום עצבו בעפל ומכצר: ויבא אל העפל ויקח מידם ויפקד בבית פי לכקום ג - מלכים גבוה הר או גבעה חוץ לעיר והפקיד בבית שהיה שם הכסף וחליפות השמלות וית'ועל לאתר כסי תי'אותו במו אופל: ומזה עפלים שאנחנו קורים טחורים שהוא כינוי לתחתוניות יות ב עפר מן האדמה : כ ברזל מעפר יקח: עד אשר דק לעפר. ואשליך את עפרו: וראש עפרות תבל בי ובפרות זהב לו פי העפרות שיוכח כהם הזהב: או יקרא הזהב השחוק עפר כמו שכתוב ואשליך את עפרו כמו שאר"ל: וכן האפר נקרא עפר מעפר שרפת החטאת: עפר:אדכה:ארץ:תכל:ארבעתם ענין אחד:ואעפכ'גםמכו זה לזה כמו עפרות חבל :אדמתעפר על : עפר ארץ: ואעפ בן יש הפרש ביגיהם מעט כי העפר יקרא חדק ברוב וכן אדמה במו שאמר ואדמה על ראשו ומעט נזכרה האדמה על הדק: וארץ ותכל יש כיניהם הפרש מעט כי ארץ הוא כלל הכל ישוב ומדבר ותבל כלל על הישוב: וכן הדברים הדקים יכונו בעפר כמו שאכר וידק לעפר יונשא את עפרם: וישלך את עפרה: והפע הכבד הגלקח מכנו ועפר בעפר: מאש תם עופרת: צללו בעופרת הוא האבר

כתרגומו ואמרו שנקרא כן עד שם האפר כי כל המתכות יאכדם העפר ויפחתו בהיותם בו : אכל <u>העופרת ת</u>

תוכיף בעפר: לעופר האילים כשני עפרים : הוא ילד האיל או הצבי

ישאל ירמז בו אל העלמים בל עצך ופרי אדמתך:חטבי עצים:ויבקע עצי עולה:ובאברו בעצו שהם בעץ:או אומר כן על המנחשים כמו שארזל מנחש זה האומר פתו נפלה מפיו מקל נפל מידו בנו קורא לו מאחריו: וזהו שאמ'ומקלו יגיד לו: כבל העני כמנהג הלשון: ובהא הנקבה ברתו עצה ושפכו על ירושלים סוללה: ההא רפה ואינגה כיכוי: ועץ חגיתו: הוא יד החגית: וכתב חץ כי הוא עשוי כפו החץ ולא עצבו אביו פעל עב ר: כלומר לא הרגיזו ולא הדאיגו: ועצובת רוח: ועשית מרעה לבלתי עצגי פעל עומד : ופי שתעשה עמי שלא אעצב ולא אדאג מרעה: והגפעל געצב אל דוד: געצב המלך על בנו:שניהם נפעל עכר כי הם פתחין יאל ידע זאת יהונתן פן יעצב ועתה אל תעצבו וההתפעל ויעצב אל לבו ויתעצבו האנשים: והפעל הכבד והכח ברו ועצבו את רוח קדשו: כלום הרגיזו והדאינו את רוח קדשו בל היום דברי יעצבו: ופעל כבד אחר יעציבוהו בישימון: והשם אם דרך עצב בי כלוכר אם דרך הרגזה ודאגה בי על המקרי שיבואוני אלא שהכל אני בקכל מאהבה: או פי אם אני הולך דרך רע שירגיזך ויכעיכך ומא ולא יוסיף עצב עבה: בשש נקודות יודבר עצב יעלה אף: ומא למעצבה תשכבון: ומא קירץ עין יתן ע טצבת יובסמוד ובטצבת לב רוח נכאה: והקבוץ יגודתי כל עצבותי: ומחבש לעצבותם: ירבו עצבותם: ע ענין תולם הרגז והדאנה: ואבר מחבש על הזי.נה על דרך השאלה כי כן אפ' הרופא לשבורי לב זומזה הענין בקראו צולמי עז עצכים העצב נבזה פן תאמר עצכי עשם: כי הם דאגה ורוגז למתעסק בהם ומרגיז בהם ה יויתכן לפרש בזה אם דרך עצב בי כלום אם אני פונה אל העצבים: וכן עשינו לה כוונים להעציבה כ'ומר לעשות לה עצבים: או יהיה להעציבה על דרך הכינוי דל לשמחה והא להעציבה רפה ומשפשה מפיק: וככר כתבנותו עם חדומים בחלק חדקדוק: ועא קרוב לוח משיע אבנים יעצב בחם יתעשל ויתיגע בהם וחפעל ה קילני

חושע תנחכי תילים יחזקא kprov שיר משלי שופטים ,0h7 תבל דה עמים משלי משלי משפטים

> מנחכי יוא ישעוה שיר מינים רניא ב"

ישעיה מיכה דה ב חכקיק

שמנא ברחשית אינכ עקב ב מפלי אינב

עץ פרי: עמי בעצו ישאר

מיכים מ,כי ב שמנא מימיה בשלח

שיר ב ברחשית הום ב הנוח יהושינוירח הושע

> ירמיק שמוא מלכים ישוניה דה שתוא ב' שמוא ניבש ברחשית דישלח יש ביה מילים ב

משלי ב'ישעיה מש י ב איוב תולים ב

> ירמיה ישעיה תינים ורמיה

21

ועוד אכאר הענין

הזה בשרש עתר והפעל הנוסף ודוח מבינתי יענני: והוא עובר לשני פעולים רל יבריהני לענות: והשם א אשר לא מצאו בענח: ובה' מענה לשון: ועא' קרוב לזה הענין שקר ענה באחיו: לא תענה ברעך עד שקריו ועבתה בי צדקתי וח' ענח בי: ישמע אל ויענם: פי יענה בם: וחטאתנו ענתה בנו פי בל חטאת וחטאת ע עבתה בנו: וענה גאון ישראל בפניד: בחשי בפני יענה: וכפיס מעץ יעננה פי יעיד עמה כלומר הכפיס יעיד עם האבן כי גם הוא מגזלה: הם ענין עדות: ועא קרוב לו ותען להם ברים ענו לה בתודה. עלי באר ענו לת ועכה איים באלמנותיו: וענתה שםה כיפי בעורית: והפעל הכבד מענין זה לכנצח על מחלת לענות: כרם חמר ענו לה: קול ענות אנכי שומע: ענין הכל הנכחת חקול בשיר: ויש כאבר והוא וענה איים באלמנותיו: וכן בדבדי רבותי זל מענות אכל לא משפחות ולא מקוננות: ופירוש הענוי שכולן עוגות כאחת: ומזה הע חענין מקור מפעול הקל אין קול ענות גבורה: ואין קול ענות חלושה פוצעקת המגצחים במלחמה ולא צ צעקת המנוצחים: ויש לפרש גם כן מזה הענין וכפים מעץ יעננה כמו שאמר כי אכן מקיר תזעק אמ' והכפים תצעק עמה כי גם הוא מגזלה: ויש לפרש מזה כי שמע ה'אל ענייך כלומר אל צעקתך כי בודאי מתוך עו עוביה צעקה לאל: וכן דעת אנקלום שתרגם ארי קכל ה'צלותך: ואם היה ענין עני היה אומר ראה לא שמע: וכן מזה חענין הירד בדורכים יענה: וענין אחר ענה בדרך כחי: עניתי בצום נפשי: ויענך וירעיבך: אם ענה תענה אותו: ואענה את זרע דוד למען זאת חאלף רפה: ושלא נזכר פעלו טוב לי כי עניתי: אשר לא תענה: והמקור ממנואת כל ענותו:או הוא שם בפלס זלות לבני אדם: ואם זה בחולם עין הפעל וזה בשרק: וה וההתפעל וכי התענית ככל אשר התענה אפי והנפעל נגש והוא בענה: ונפש בענה תשביע: לענות מפני: משפטו להענות: והפעל הקלממגו לפי דעתי אני עניתי מאד·וכבר פירשתי פסוק זה בשרש כזב: ויש לפר` מזה וענה גאון ישר בפניו וכן תי וימאך יקר ישראל ואינון חזן:וכן מזה הענין יענו כי אין רועה: עריצים יענה: מקולם לא יחת ומהמיגם לא יענה וכן שרם אענה אני שוגג פי שרם הכגעי והייתי חוש שונג הייתי כי לא הייתי פונה אל מצותך יאל אמרתך ולא הייתי בות:ם על לב וזוברם: ועתה כשראיתי שחטאתי בהפבותי לבי מאמרתך גכנעתי ושבתי לשמור אמרתך ולזכור אותה תמיד כדי שלא אהיה שונג באחת ממצותיך : ו ואפש' להיות בנין הפעיל מזה ישמע אל ויענם: והתאר ויד עני ואביון לא החזיקה: העניים והאביונים: עניית "סוערה: והשם ענות עני והשם עוד לחם עוני: נקרא כן על שם שנתענו במצרי: כי על זה בחרת מעוני ופי הפסוק כן השמר אל תפן אל און כלומ היהלך להשמר שלא תפנה אל און ולהצדיק עצמך ולהרשיע דין ה': כי על זה בחרת מעוני כלומ' על זה הפנות לאון ולהצדי' עצמך בחרת יותר מלענות מלפני ה'ולומ'ה' הצדי' ואני ועמי הרשעים: וכן על זה הדרך יחלץ עני בעניו כלום הנכנע מפני השם בהכנעתו יחלץ אותו ויצילהו מצרתו שהוא בו לענין שאמר למעלה וחנפי לב ישימו אף ולא ישועו כי אסרם: והשם במא קמתי מתעניתי וקרוב לענין הזה ענו מאד: יאכלו עניים וישבעו: והשם עקב ענזה: וענותך תרבני: ובנוח הוו וענותך ת תרבני: ומא ועננה צדק: עניגם שפרות רוח ומזה הענין עני ורוכב על חמורי וכן תי ענותן ורכיב על ח חמראי וכן והשארתי פקרבך עם עני ודל וכתי עם ענותן ומקבל עולבן יועא הוא ענין רע נתן אלדים לבני האדם לעבות בו: ובעם עניינו: עסק דע להתעסק בו יובעם עסקו: כי בא החלום ברוב ענין בעסקים ופנים ד רבים: ובתב אאזל מזה לב צדיק יהגה לענות ופי'על אשר הקדים וטהורים אמרי נועם אמר לב צדיק לענין יהגה ויחשוב להוציא לענין ולא ידבר בלא ענין יזהוא שם בפלם פנות קדים: למנות ימינו שהוא כמו למנין ימיבו יוכן לענות כמו לענין גם זה הבל וענין דע דל ענין איש דע כי הוא פתוח והוא ספור: והמסורת עליו לית פתח והכיא ר׳ יונה בענין זה כל פעל ה'למענהו כלומר לענין שהוא רוצה בו יויתכן לפרש למענהו בעבורו יופי'ר' יונה הוא ענין רע לענות בו: כי האדים מענה בשמחת לבו: וענותך תרבני ענין ההשגחה: ו ואפשר שיהיה מענה בשמחת לבו מענין עדות יוכתב הנאון ר'יצחק אבן גיאת זל פי'ענין ולענות בו הכונה בחפץ והתעסקותיו בו יוסמנו וענותך תרבני עזרתך ורצונך: ומַמנו בל פעל ה'לפענהו: ולפען ולפעני א אשר הוא הסיבה והעלה והחפץ: והביא ר' יונה אענה את השמים וכו' והם יענו את יזרעם בענין הכונה: ועל דעתי שהם מהענין הראשון שהוא השבת הדבור ופי אענה את השמים כי מרוב העצר את השמים כאלו הם ישאלוהו המטר והוא ימטיר אותם והם יענו את הארץ כאלו הארץ תשאלם המטר והם יתבו המשר: והארץ תענה את הדגן כאלו הם ישאלוהו שתוציאם כי עמדה ימים רבי' שלא הוציאה אותם ולא עשתה פירות: והם יעכו את יזרעאל באילו עמק יזרעאל ישאל על עמדו חרב כמה ימים ואחר שירבה הדגן והתירוש והיצהר י ירבה הישוב: וכן הכסף יעבה את הכל כאלו כל ערכי האדם ישאלו לכסף והכסף יפלא את הכל: וכזה כי האלדים מענה בשמחת לבו כלופר כי הוא רוצה בשמחתו ומזמן לו והוא פעל יוצא לשלישי כי האלהים מענה והדגן והתירוש והכסף והזהב יענוהו למלאת חפציו. ועא'בכחצי מענה צמר שדה י ומא'האריבו

אינב משלי שוטרים יתני ל ניבה רנת תולים ישעיה הושע היוב חבקוק בשלח תיו ש חוקת ישעיה הנטע תילים ישעיה תשת ישעיה

ं जे तिराज 7) 7)

ירמים תילי ב עקב משפטי מלכים ינילים אמנר מלוס מלכים יפעיה ב'בח הושע זכריה ישציה ב'תינים

מילים יהוקא ישעים ב מיניש ראה אינב

בהעל תילי משלי תילי שמוא תיוים ובריה בשניה ההלת קהלת ב

קה תב תינים

עצור בעצמותי: בהיותו עצור בחצר המטרחיאל תעצר לי לרכוב יאל תעכב לי הבהמה לרכוב: ועצור ו ועזוב בישראל:ואפס עצור ועזוב: בתב אאזר' עצור העושר שהוא עצור בבתים ועזוב חכקבה שהוא עזוב בשדה: והנפעל בעצר לפני ה'בלומר מעבב שם להתפלר: והשם מעצר וממשפט לקח: מקום שהיה ע עצור שם ורמז בו על הגלות: ומשקל אחר כי אין לח'מעצר ומשקל אחר איש אשר אין מעצור לרוחו: עני כלם העכוב והמניעה ומזה נקרא המלכות והממשלה עצר: יורש עצר בשש נקדות זה יעצר בעמי:אל י יעצר עמך אנוש. לפי שהמלך או המושל עוצר העם מלצאת ומלעטות דבר בלי רשות בענין שג'ובלעדיך לא ירים איש את ידו ואת רגלו: וכוזה נקרא קכוץ האנשים ואסיפתם בכקום אחר עצרה: קדשו צום קראו ע עצרה: עצרת בגדים: לפי שבעצרים ומתעכבים במקו' אסיפתם: ואאזל'פי' עצרת בוגדים מלכות בוגדים מן יזרש עצר: ונקרא החג עצרת לפי שנעצרי ונכנעים העם בו מעשות מלאכה: ושמיני של סוכות הוא הנקר עצרת מיוחד לפי שלא היה בו דבר לבנות אותו כמו חג המצות וחג השבועות וחג המוכות לפי שהיו ב בעצרים בו עולי הרגל אחר השלימס חג הסוכות היו עוד נעצרים לעשות אותו היום קדש: עקב עקב הלב מכלישם תאר: כי כל אח עקב יעקב השין בשוא לבדו וכל שום בר נש בשוא ופתח: ויעקבני זה פעמים: והתאר לנקבה עקבה בדם: יאבר מן עקוב עקבה ככו מן אדום אדובה - והשם ויהוא ע עשה בעקבה: ענין הבל התרמית והערכה: וכן פרשו רזל עקבה מדם שהיו עוקבין להרג נפשות כלומר מ מעריפין: ובבקום אחר פרשו עקבה מלוכלכת שאמר בתלמוד ירושלמי אם יש בו עקבת יין אסור: ואברו מ מהו עקבת יין דההוא דמלכלך כדכתיב עקבה מדם: והיה העקוב למישור הדרך המעקל וקשה לעלות בו: יאחז בעקב פח'יאתה תשופנו עקב: וידו אוחזת בעקב עשו:אחור הרגל: הגדיל עלי עקב יפי הגדיל עלי עקבו כאילו אני תחת רגלו: והקבוץ בלשון זברים צאי לך בעקכי הצאן כלומר הליכות וכלשון נקבות'ע עקבות משיחך: ועקבותיך לא נידעו. דל בקים הליבותיך ודגש קוף עקבות ועקבותיך לתפארת והפעל מ מזה בבטן עקב :כלומר אחז בעקבו: ומזח נטיתי לכי לעשות חקיך לעולם עקב בחמש נקדות בלומר עד סוף העולם וכן ואצרנה עקב עד סוף העולם: דל כל ימי חיותי יוהוא יגוד עקב כלומר לסוף ואברו לסוף ע עקב לפי שהעקב טוף הגוף: ומזה עוד הפעל הככד ולא יעקבם כי שמע קולו: לא יאחרם לסוף אךיבא ת תכף חברק הרעם: וכן אם על השכר עקב לפי שהשכר סוף הבעשה והיה עקב תשפעון: בשבר שתשמעון: ישובו על עקב בשתם בשבר בשתם ישובו אחורי בשמרם עקב רב: שכר רב: וכן עקב אשר שמע אברהם: עקב היתה רוח אחרת עמו: וכן קראו לשבר אחרית כי יש אחרי ותקותך לא תכרת: וכן פי אאזר למה אירא ביםי רע: בלופר ביםי העוגש עון עקכי יסכני השכר הרע שיהיה לי לאחריתי עתה יסבבני אכ' לכה אירא מילים כי עתח אבי מקבל שבר מעשי ועון שאמר הוא שכר העון כמו כי לא שלם עון האמורי ואת עקבן מים לעיר לך לך יהופע ברשו בו סופו: ואאזל פי מענין ויעקבני שאמר בו התרגום ואכמני שהוא מענין מארב דל מארבו היה מים לעיר: וכן אמר התרגו בזה וית כמניה מערב לקרתא: ויעקר את יצחק בנו: ויקשור: ויתן פני עכור הצאן אל עקוד: עקודים נקודים: פי' שהכתכים שלהן במקים שקושרין אותו היד והרגל שכופפין היד על ורגל וקושרין וכאותו מקום היו בתמיהם לכך קראן עקודים: בית עקד הרועים בחמש נקודות תי ב בית כנישת רעיא יואאזל פי בית שהיו הרועי גוזזים שם את צאב ובשעת הגזיזה קשרין אותם ברגלירם כקו' ועשית מעקה לנגך יהוא בנין שעושין , לגג סביבותיו כנין גבוה עשרה טפחים חעקרהי תכח כדי שלא יפול הנופל ממנוי על כן יצא בשבט בעוקל פי בעוות נחש עקלתון הוא לויתן ההולך בים דרך עקלתון שמעקל עצמו שאינו יכול לכשוט עצמו במקיכות בהים מרוב גדלו וארכו: וכן קראו נחש בריח שמבריח מקומות מהים מן הקצה אל הקצה והוא מ משל על מולכי האוכות: וככר כתבנו בו פי אחר בשרש נחש: ובהכפל העין והלמד ארחות עקלקרות. וח וומטים עק לקלותם: כלם ענין עוות: לעקר נטוע: והגפעל ועקרון תעקר: כל רבר הנהרם או הנתלש מעקרו יפל בולשון עקירה: כלומר הסרת העקר כי השרש הוא עקר בארמית ברם עקר שרשוהי: וכן דול הרגילו לקרוא ליסודי הדברים עקר: והפע' הכבד בכריתת עקבי הבהמה את סוסיהם יהושע תעקר:את סוסיהם עקר: ויעקר דוד את כל הרכב: עקרו שור:, כי רגלי הבהמה הם יחוד ועקר לבהמה מה ש שאין כן באדם לפיכך כנה כריתת עקבי הבהמה בלשון עקירה במו תלישת הנטוע משרשו: או לעקר מ משפחת גר בחמש נקודות:ארזל זה שנמבר לעז' עצמה להיות לה שמש: וקראו עקר לפי שנעקר מבל ע עסקיו לשפש לעז'לחטוב עצים ולשאוב מים: עקר ועקרה: מושיבי עקרת הבית: האשה שאינה מולידה: וכן חאיש שאינו מוליד עקר: ואפשר שנקרא כן שנעקר בה דבר שאינה יכולה לקבל הזרע וכן האיש שאינו תם אני ויעקשני: והנפעל ובעקש דרכים יפל באחת: והכבד מוציא הזרע כמשפט: גתיבותיהם עסשו לחם: ואת

ירמיה ב'מלכים ב' מלכים החזינג םמול ישעיה Jan kmo שופטים שמוא רק' ינא ירמיה

> מולרות חושע מלפים

ישעיה אינב ברחשות תולרו תילים תילים ב' הושע תולים תילים ניחי אינכ עקב תי לים ב'תולרות שלח חייוב

> נידא ניצא כ' מלכים

חכק:ק ישעיה

שופטים תי לים חהלת בכנית

יהנשע שמיש נ חי

איוב משלי בל הישרה יעקשו: ובעקש דרבין יודע: והתאר דור עקש: יגג ישציה מיכה משלי האזימ הבבד ידיך עצבוני: וחשם בעצב תלדי בנים בשש נקודות: בכל עצב יהיה מותר: כלומר עמלו ויגיעו ב ביצירתם: והוא על דרך משל: והחכם ר'משה כן עזרא פי'מענין הגידים שנקראו עצכים "ל כראו עצבי ב ובשרי: וכל עצבינם תנגשו ודגש חצדי כדגש קוף מקדש ה': ועצביך בבית גכרי ומא'כי ילדתי בעצב: מעצבך ומרגזך ומא'בעצבון תאכלנה עצבונך והרונך: ומעצבון דינו ענין הכל העמל והיגיעה: ופי'ב בבל עצב יחיה כותר בכל עמל שיעמל האדם יהיה לו יתרון ומעלה ממנו כי ברוב העמל יגיע האדם אל ח המעלה ואל חעושר והשררה יאך עמל השפתים ויגיעת הדבור אין בה כי אם חסרון וגרעון וזהו שאמר ו ודבר שפתים אך למחסור לעד חרש ברזל מעצר: מעשה ידי חרש במעצר: הוא הקרדום או הכלי שקורין לו בלעז דולדוייראי או אותו שמורוי איישיא ייים ייים או הלעז דולדוייראי ישעימ ירמיה ודבר שפתים אך למחסור שמצאנו עליו בדברי הזל כי אברו במשנה מה שחרש מוציא במעצד הרי אלו של בעל הכית ואמר הברית בח שחרש מוציא במעצד והנפסק במגרה הרי אלו של כעל הבית ודעת המשנה במעצד שהוא הקטן והוא שקורין לו בלעז דולדויידא או אותו שקירין איישא בי שניהם קטנים לפיבך מה שניוציא במעצד הרי אלן של חרש:והכשיל הוא הקרדום הגדול לפיכך מה שמוציא בו הוא של בעל הבית: ולא זכר בכרייתא כשיל כי סרא לו מעצר: ולדעת הברייתא אכ' המעצד הוא הקררום הגדול לפיכ'מה שמוציא כו הוא של בעל הכית ומה שאמרו עוד אם היה חרש בותכין לו שני מעצדין הוא הגדול והקטן כמו שפירשבו: עיניו לחשוב תהפובות: פי סותם כי יותר יחשב האדם כשעיניו סתומות שלא יפנה אנה לאכת

ואין לבו כי אם על הדבר ההוא שהוא חושב בו: לעמת העצה יסירנה: הוא קצה השדרה: ורול שמר המלה הזאת משרש יעץ שאמרו מקום שהכליות יועצות ולמעלה מן הכליות היה מסירה לך אל נמלה עצל : עצלה תפיל תרדמה : בעצלתים ימך חמקרה : אמר המלה כלשון שנים לפי שענינה עצלות הידים: ולחם עצלות לא תאכל והנפע' ממנו אל תעצלו: ענין הכל התרשלות בדבר הצירך וחמבע מעשותו מפני לאות נפש העצל מהתעורר אל הדברים שצריך אליהם בכחו:כי עצמת ממנו: ואויבי חיים עצמו: עצמו לי אלמנותיו מחול ימים:רב חטאותיכם והשם כחי ועוצם ידי :לא נכחד עצמי ממך :ומא זה ימות בעצם תמו בשש נקודות - דל בתקף שלמותי: ומא' ולאין אונים עצמה ירבה: וכן כוש עצמה חטף: והמסורת עליו ב' יירבה: ופי'בוש היה לך ל לעצמה כמו שאמר פוט ולובים היו בעזרתך: ובסמוך בעצמת חבריך: ומא'ותעצומות לעם: והפע'הככד ויעציטהו מצריו ענין הכל החזק והתקף והגדולה בענין האיכות והכמות:וכן נאמר לענין חזק הריב ובין עצומי יפריד: כלו בין המתחזקים במריבה: הגישו עצמותיכם: תקף ריבכם וראיותיכם: וכן בדברי היה בזה הלשון שנים שנתעצמו בדין: ונפל בעצומיו חיל כאים: בתקף ריביו ומלחמותיו: ועצומיו תאר לריבים ה 'התקיפים ולמלחמות החזקות: עצם מעצמי בשש נקודות: דבקה עצמי לבשרי: פירשנוהו בשרש בשר: ע עצם אל עצמו? והקכון בלשון זכרים כעצמים ככטן המלאה ידל העובר אשר בכטן ההרה: והקיבו בלשון נקבות אספר כל עצמותי העצמית היבשות: ועצמותיכם כדשא תפרחנה: ועצמותיהם יגרם. ידוע: כקרא בן לפי שהעצם חוק ותקיף מהבשר: ולפי שהעצם חוזק הנוף ומעמידו נקרא הגו' עצם:אדמו עצם מפנינים בשש נקודות: אך עצמי זכשרי אתה: עצמך ובשרך אנחכו: ואעפ' שזכר בשר עם העצם העצם שזכר אינו םיוחד על העצם לבד כי אם על הגוף ובשר שזכר אחריו הוא כפל דבר כי גם כשר לבדו יאמר על הגוף כ כמו שנאם' ומכשרך לא תתעלם שהוא הקרוב שהוא כגופו של אדם ובדברי רול הרבה בזכר העצם בבקום הגוף באטרט הלך הוא כעצמו: ויתכן להיות כמו אין אעפ שהוא מא לא בכחד עצמי מפך כלומר גופי וכן כל דבר יקרא עצם בעצם היום הזה כשש נק דות בגופו של יום: וכעצם השמים לטוהר כגוף השמים יוה והפעל הדגוש ממנו וזה ואחרון עצמו:פי שבר עצמותיואועא עוצם עיביו ברעות ברע:והכבד ויעצם את

עיניכם: ענינם הסתיכה וכן בדברי הזל המעצם עיניו שלמת קידם יציאת הנשמה הרי זה שופך דבים: בי עצר עצר ה' : עצרגי ה'מלדת: ועצר את השמים הן יעצר במים ויבשו: כי אם אשה עצורה ל לגו: מגועה ממנו כלומר עצורה בעבורנו שלא היתה עבינו כתכול ש שים בצאתי: ויהיו כלי ה הנערים קדש אם כן מותר לנו לאכלו: זהוא דרך חול פי והוא הלדם זין בו מעילה אחר שהוא מוסר מלפני ה בי אין בעילה בלחם הפנים אחר הקטרת בזיכים: ואף כי היום יקדש בכלי אין צורך לופר זה שניכל ל לאכלו אלא אפי זה שהוא על השולחן שהוא קדוש בכלי שהשולחן מקדשו וכל זמן שהוא על השולחן יש בו מעילה אעפכ נוכל לאכלו מאחר שאין לך לחם אחר ואנחנו רעבים שא ן לך דבר שעומד בפני פקוח נפ נפש: אלא עז' וגילוי עריות ושפיכות דמים כך נראה זה הפי'בדברי רור' במנחות: ובבר פירשתיו פירוש אח' משלי קרח מלכים בשרש חלל: והשם שאול ועצר רחם: והנפעל והכגפה נעצרה: בהעצר השבים ענין המניעה ובענין קרוב דניש יה' ב' לזה והוא ענין העכוב לא עצרתי כח לא עיכבתי הכח לעצמי: ולא עצר ירבעם כח: ולא עצרו ללכת אל ת שינב שופט ס מלכים תרשיש: פי לא עצרו כח ללכת אל תרשיש ישרים עצרו בפילין: נעצרה כא אותךי ולא יעצרכה הגשם. ע

ישעיה בראשית ג'

משלי כ' קהלת משלי שופשים שנוקר תילי ירמי פמו עמו עקב תילים חיוב ישעיה כחום ישעיה תי'ים תילים משלי ישעיה ອບາກ ברחשית תולים יחוקש קהלת תינים יחוקש ישעיה כלק ניבח רח

לך לך משפטים ירמיה ושעיה כ

נירא לך לך עקב איוב שמוא

קרושי ישעיה חבקו תילים חיכה נח כח יחוק ל plu. מיכה חכקוק קדושים מקץ מוכים יחוקא

> ישעית ישעיה

ישעיה נ

תילים ש אמור ב הינכ ישעיה אינב תילים ירמיה יוא שמוא היוב פקורי טמ:א שמואב אמנר שובשים מטני ニッカ תילים ב' איוכ יפעים

בחוקותי ד

קרנטים נישלח יהושע לך לך יחוקא נחרם

ירמיתו חבקיק

שמוש משני משלי תייים ברחשית חיוב ייושע חיוב ברחשית יחוקא ברחשי ישעיה ברחשי חיב

חרבה ועא"את מקורה הערה וככד אחר פתהן יערה יערות יסוד עד צואר: ערו ערו עד היסוך בה: ההתפע" תשברי ותתערי על דרך וישכר ויתגל בתוך אהלה:והשם ואת ערום ועריה פי בערום ובעריה: וכן והגיהוך ערום ועריה או יהיה תאר וכשידבר על כנסת ישראל ידבר פעם לשון זכר ופעם לשון נקבה ככו שבתבנו בחלק הדקדוק והוא הגכון: עריה כשת: עריה תעור קשתך י אגל תעור בנחי העין: ערות אביך וערות אכך לא תגלה כי ערות הארץ באתם לראות: ומא כמער איש ולויות כביב: והראיתי גוים מערך ענין כל אלו ע ענין גלוי. ור' יונה פי'כמער איש מצד כלומר שהצורות היו מקיפות כל צד מצדי כל קרש וקדש זהוא במר שאבר בעבר איש לויות: וכן פי במערה גבע מצד הגבעה: וית במישר גבעתא: ותרגום מעבר איש לויות מ מכבש עובד דבוקיוכת במער איש ולויות סביב בבש חד ובדבק סחור פחור: ויתכן להיות בזה הענין עד יערה עליגו רוח מפרום כלום עד יגלה: או הוא מהענין הראשון וכא על דרך אשפוך את רוחי: ועא' וקיר ע ערה מגן: והוא ענין דבוק כלום שדרק המגיגים אל החומה להלהם אל העיר: וכתי ועל שורא דבקו תריסין ודוכה לו בדברי רזל מעורה בטרפשים כלומר דבוקה:אם היו כעורות בגידין אסורות: ודוכה שפי רזל מן הענין הזה בכער איש שאפרו מאי כמער איש ולויות סבי אפר רבה בר שילה כאיש המעורה בלויה שלו כ בלומר כאיש הדבק באשתו פה כנגד פה והכנים ד יהודה בענין וקיר ערה מגן עד יערה עלינו: ועא'ערות על יאור והוא תאר לירקות ולדשאים הלחים ובא בפלם בלות ובטולאות וכן מכערה גבע: דל בקום כמוך לגבעה שהיה שם בקום דשאים ועשבים וכנהו כן ללחות הדשאים שבו: וההתפעל מזה הענין ומתערה כ וערך עליה העצים: ויערוך עליו ערך להם:יערך את הגרותי באזרח רעכן: בלום פתלחלח: העין דר יערבו לפני: וינידיה ויערכה רי בשוא העין: ולא ע בעותי אלוה יערכוני:בפתח ערך אלי טלין:בקר אערך לך:פי אערך לך תפלתי יערוך כאיש מלהמה:ערוך מלחמה סמוך והעין כשוא וסגול : ערוכה בכל ושמורה: צרכה לפני התיצבה פי'ערוך מלחמה. או ערוך טענותיך: המערכה ענין כרם והדומים להם ענין כדר: ושם פקום למלהמה מן המערכה נסתי היום: והקבוץ מערכות: ובפכוך מערבות פלשתים: מערבות ישראל: מערבות אלדים חיים: כרם בפתח העין כלומר מקום שעורבין המלחמה אלו נכח אלו: ערך לחם וערך בגדים בחמש נקודות: בלומר סדר בגדיו ממה שצריך אליו: ואמר בו התרגום וזוג לבושין ילאדם מערכי לב בפתח העין מה שיחשוב ויכדר בלבו להוציא כלשוגו וכּעכים לא יזרמן לו לרבר מה שחשב כי מה'הוא מענה לשון על דרך אם אצדק פי ירשיעני: ועא' קרוכ לזה לא יערכנה זהב וזכוכית: כי בי בשחקיערך לה': ואתה אגוש כערכי: לא ידע אגוש ערכה: ונאם כי מה דמות תערכו ו'ו מהפעל הבבד ומשפטו תעריכו ככו וידבקו גם המה שמשפטו וידביקו לפי שהוא יוצא לשלישי כי הדמות עורך והאדם מעריך: וכן והעריך אותו הכהן: יעריכנו הכהן - כערכך הכהן: והיה ערכך לזכר: הכף לנכח 🥋 הכהן ואיננה גוספת כאשר חשכו רבים רל כערך שתשים עליו כן יהיה ואעפ שנכגכה במלת הערכך שלא בכנהג הנה במה"בתוך האהלי וענין אלו השיווי והשומא: ער ל וערלתם ערלתו את פרין: והשם לאיש אשר לו ערלה: ומא'אל גבעת הערלות: והתאר וערל זבר ובא ערל לב וערל בשר בשט נקודות כי הסכוך כן וערל זכר ערל שפתים כל דבר היתר והכבד שראוי ל <u>להשליכו ולהסירו יקרא ערלה: וכן ערל שבתים כי העלג יכבדו עליו דבריו ויוציא כשפתיו דברים יתרים</u> עד שיגיע אל הדבור שרוצה לדבר והוא שקורין לו כלעז אופגי: יכן ערלה אזנם לשון נקבה כלוכר כבויה ויותרת בשר כאילו אינה כרויה לשמוע וכן ערל לב: ערלי לב: כאלו רבם כבד ויתר בשר ושומן המכסחו ש שלא יוכל להבין על דרך השמן לב העם הזה ואזגיו הכנד. רדה והשכבה את ערלים:אשר ירדו ערלים אל א ארץ תחתיות וכן כלם אשר הם בפרשת בהה על הכון כצרים ביחזקא לל ברם ככדי העונות ויתרי החשאים: או פי׳ ערלי לבכות: וכן אפר התרגום חיביא: שתה גם אתה והערל: התג. ה שתגלה ערותך על דרך נישכר ויתנל יאו הוא הפוך והנכון בו והרעל מענין כום התרעלה: עדם ושופר תוכחת יערים: על עמך יערימו סודי והתאר והנהט היה צרום יערים הוא:ופתי יערים: ערום כפר מחשבות ערוכים והשםויעשו גם הכה בערמה לובד חכמים בערמכ הגבון בו בערמתם: וכן כתבוגם עצבי שר גכון כתבו.תם ענין התחבולות והערמה: ועא וערום כסה בגד: ואת ערום ועריה: וגם הוא תאר כי כשידבר על כנכת ישרא ידבר בלשון זכר ונקכה: - ונכתב ביוד הכשך אחר העין ועירום יכסה בגד: כי עירום אנכי: בהיותך עירום ו ועריה: כי ערומים הם: ועא ערום ויחף: והקכוץ ויהיו שניהם ערומים: ובגדי ערומים תפשיט בדגש וגכתכו בוו עם הדגש: והדובים ל<mark>הם כתכנו בח</mark>לק הדקדוק: והמסורת חכימין רפין ערטילאין דגשין: ובא' התאר מ מערומיהם הלבישו או הוא שם יוחשם עוד ובערום ובחסר כל: ויתכן גכ ערום ועריה : ופי בערום ובעריה ה'תבנח וענינם ידוע:ועא בקצה הערמה:ערמת חטים:והקבוץ בלטון נקבות ויתנו ערמות ערמות ובלטון זכרים - רית שיר לה' סלוה כמו ערמים והנפעל מזה נערמן מים! כלומר שעמדו ערמות ערמות כמו שאמר נצבו כמו גד: ובדרך יימיה נפלו עקש:אשר אורחותיהם עקשים:תועבת ה' עקשי לביוהשם הפר ממך עקשות פה: כלם דגושות הכוף ומ ואנכי הולך ערירי: יחיד בלא בנים יוכן ובשקר אחר ופעקשים לפישור הכל ענין עוות: בתבו את האיש הזה ערירי: ערירים יהיו יאמרזלי אעצ שיש לו בנים קוברן ויהיו בלא בנים: ובשבחתו לא יתערב זר: ויתערבו בגוים: ולפותה ש ערירים ימותו ישלא יהיו להם בגים: עלה אתם: ויבדירו כל ערב: בחמש נקודות: ענין ע שפתיו לא תתערב:והשם וגם ערב רב ערבוב והתחברות הדברי ומזה נקרא העת אחר ביאת השמש ערכו בערב תאכלו בשר בשש נקודות מפני שהוא עת החשך ויתערבו הדברים שלא יביר אדם ולא יפריד בין דנר לדבר ולפי שהערב יחלק הלילה מן חיום נקרא הלילה ערב: ויהי ערב ויהי בקר במני אקום ומדד ערב בין הערבים. הוא מעת נטות השמש ל למערב והוא משש שעות ולמעלה עד הרילה: ואמר ערבים שהם שנים כי מעת שתתחיל השמש לנטות הו הוא הערב האחד ואחר ביאת השבש הוא הערב השני ובין הזמן הזה הוא מה שאופר עליו בין הערבים: ופ ופאת ביאת השמש נקרא מערב ויראו ממערב את שם ה'ובהא הגוספ מעבר לירדן מערבה וישרם למשת מערבה כי הם מלעיל ובהא הנקכה למען ידעו ממזרח שמש וממערבה: מערבה לגיחון: הם מררע: והפעל בבינו הנה גא רפה היום לערוב: ערכה כל שכחה כלוכר חשכה: את השתי זאת הערב בחמש,נקודות הוא . חוט האריגה שקורין לו כלעז טרכא ובקרא בן שכתערב עם השתי כי חוט השתי הוא דק וחוט הערב הוא עַבה מכבו ומתערב עם השתי: ואת כל עורב למינו: ואת העורבים צויתי לכלכלך שםי והעורבים מביאים לו לחם ובשר: יקרוה עורבי נחל ידוע: ומלאן בתי מצרים את הערב: ויבא ערב ככד: הם אספסופי החיות במינים הרבה: ועא נערבה לה מנחת יהודה כלומר תישב ותהנה לו ותכשר לפניו: וכן וערבה שנתך: וש ושבתי ערבה לי:יערב עליו שיחי:אשר ערבת עליהם:ערב לאיש לחם שקר יבי קולך ערב:וזכחיהם לא עַ ערבו לי: והעובר כזה ערוב עבדך לטוב בלומר הטיב והכשר עבדך לטוב:וכן עשקה לי ערבני יויתכן ל להיות בזה כי הוא זה ערב את לבו לגשת אלי: כלומר מי וווא זה אשר הטיב את לבו והכשירו לגשת אליי ו ומזה נקראו השמים ערבות לרוכב בערבות: לפי שהם טובים ונככדים: וכן מפרשי מזה ואת כני התערובות הל בני האצילים והחשובים: זכן אפר התרגום ית בני רברביא: וכתב ה' יונה כי אפשר להיות מן הענין הזה ואת העירבים צויתילבלבלך שם: ואמרו צויתי הל שהעיר את רוחם לבלבלהו: והנכון שהם עורבים ממש שהם העופות השבאות השחורו כמו שכתכנו. ועא כי עכדך ערב את הנער: אם ערכת לרעך: אבכי אערכנו בעורבים משאות: שימה נא ערבני עמך: וההתפער התערב גא את אדני מרך אשור: והשם ערב ערבה לפני רעהו. פירמנצה בלעז: והמשכון אם תתן ערכון עד שלחך: ומזה הענין לפי דעתי ואת ערכתם תקח כלוכר משכונם כי דרך אנשי הצכא לשים משכונות על הוצאתם לפי שאין המעות מצויין עמהן: ואמר לו שיקח ו ויוציא משבונם מאשר משכונו אצלו: וכן בני התרעובות כני השרים שהיו נותני אותם כבית הפלך ערכים שלא ימרדו בן יאיששייש בלעזי והפעל ממנן שדותינו וברמינו ובתינו אנחנו עורבים. כלומר ממשבנים: 1 ומזה קראו למסחר מעריב וערכ: ואת כל הערב אשר בתוכה: בחמש נקידות - נתנו מערכין וכל קהליך ב בתוכך יול אנשי מעריכך: מחזיקי בדקר: ועורבי מערבך: וכתב אאזור מוה ואת העורבים עויתי לכרכרך שם. והעורבים מכיאים לו לחם ובשר ונקרא המסחר כן לפי שררך הסוחרים לערב זה לזה בס זורתם: אשר שבתי ערבה כיתו: מדבר: וכן כמדבר בערבה: ציה וערבה · ערבה לו להם לנערים: והיה השרון כערבה: ב ב לרבות מואכ יזאב ערבות ישדדם יוחדו מזאיבי ערב: שופטיה זאבי ערב: כולם והדומים להם ענין פרבר: ואפשר לפרש זאבי ערבי זאב ערבות מן ערב שהוא הלילה לפי שהזאבים באים לעיר בלילה לשרוף: וכתי מריכי רמשא: ערב וכל נשיאי קדר: ואת כל מלכי ערב: משא בערב: וכן כל מלכי הערב השוכנים במדבר: זהוא בשש נקודות: והם הערביים השוכנים כמדבר: אבל ואת כל הערב הוא עם המקובץ מעמים רבים כמו וגם ערב רב: וית סומכוותא לשון ערבוב והוא בחבש נקודות: והמסורת אומיא ורמשא כשלש נקודות: ע כאיל תערוג על אפיקי ערוב ומטוח בשתי גקודות: כערבים על יבלי כים: וערבי בחל ידועי געיה לשור ולשון שאגה ו מים כן נפשי תערוג אליך: תזעק ותהמה ולשון עריגה לאיל כמו לשון ונהיםה ונעירה לאריה: ובדברי ה"ל לשו נעירה לחמור כביו שאם' בשברה ראשונה חמור בוער יואם תערוג לשון נקכה כי אפשר כי הנקכה היא עורגת יותר לצמא מהזכר : ואמר איל ואם היא נקכה כמו שאמ' גמל על הנקבות נכלים מניקות: או יהיה פי' כאיל כנפש איל : לערונת הבושם : והקבוץ מערונות משעה : לערונות ה חכושם. כשזורעין הגן עושין אותו תלמים תלמים שורות והשורה נקראת ערונה והלשון ידוע בדברי רזול כ ואינכ באברם ערונה שהיא ששה על ששת וזולת זה הרבה: ערד ומוסרות ערוד מי פתח תרגום פרא ל הבר וארזל כדי שיכיר בין חמוד לערוד: לשור מדבר בעד רא דשדוריה במדברא והוא חמור לוך דן תחת אשר העדה למות נפשו: ופעל כבד אחר אל תער נפשי: ותער כדה: ויערו את הארון: ענין שפיבה ויציקה: וְאפשר להיו בזה הענין תשכרי ותתערי: כי כן דרך השכור להקיא או ור שנשתכר

אחזיפו משוי ב ישגיה לך לך ירמינו ק־נשים קרנשים משלי תר ים משני בחעורה تنازم

א ברחשית זיוב

ישעיה נישב שופטים ישעיה תזריע

שמיבי מלכים ב' משלי יחרא כ׳ מנרפי משני ידמי תילי יחזקא משלי שיד ירמיה תינים ישעיה תילים מלכים

מנטים ניגש מש י ניצח משלי איוב ישעיה משלי נישב שמוא

מ'בים פרמיה יחזקא יחוקא מלכים

איוב דברי ירמי איו ישעיה מקעי ירמיה חכקוק צפנ ה

ורמיה דה ישעיה ירמיה

ישעיה אמנר'תינים

סיר יחוקא מיר

ישעיה תילים חיי דה **חיכח**

בקנין הצאן כל מעשהו ומלאכתו עליהם אומר עליהם מעשה: זכן יען בטחך במעשיך: זכן אומר עליהם מ ירמיה מלאכה לרגל המלאכה אשר לפני: אשר נסתרת שם ביום המעשה דל ביום שעושין בו מעשה כי אותו יוםר אש חדש היה זהיה מנהגם שלא לעשו' מלאכה ברח' כמו שהוא מנהג הגשי שלנו היום שאינן עושות מלאכה בעיניו ברח' :וכן אמר התרגו' ביומא דחולא: ועשתה את צפורניה תנדל אותם: כך פ' ד' עקיב' כדי שתתגנה בעיניו מצח ולא יקחנה: וגלחה את ראשה כי שיער האשה יופיה: זה אליעזר פי שתכיר אותם: זראיה לדבריו ולא עשה שממו: זענין שני הנגי עושה את כל מעניך: בעשות מצרים דדיך: זהפעל הכבד ושם עשו בפניה דרו בתוליהן: הכה עשו דדי בתוליה: ושלא כזכר פעלו עטיתי בסתר ענין הכל הסחיטה והכתישה: יחוקל יתריה בתוליהן: הבה עשו דדי בתוליה: ושלא כזכר פעלו עטיתי בסתר ענין הכל הסחיטה והכתישה: יחוקל יתרי לבעשן נמלחו: והבערתי כעשן דכבה כלום ישניה האורים העשנים: והשם תבור עשן ואפשר שהוא תאר: בעשן נמלחו: והבערתי כעשן דכבה כלום ימושע כאש נדול שנראה עשבו מרחוק: ובסמוך והנה עלה עשן העיר: ומא' כעשן הכבשן בשש נקודו' ידוע: ולפי מופע מלים עלים אבר באאו ברחוק: ובסמוך והנה עלה עשן העיר: ומא' כעשן המבשן בשת בתול שנת בתפלת מילים עכדי יעשן אפד בצאן ברטיחד. עלה שים באפו: יששו אף ה'וכגאהו בידידות את מילים משמתי ואת מילים עכדי יעשן אפד בצאן ברטיחד. עלה שים באפו: יששו אף ה'וכגאהו ב' בעשן: עד מתי שמכחי ואת מילים עכדי ישם אפד בצאן ברטיחד. עלה שים באפו: יששו אף ה'וכגאהו ב' דידידים אחרון הוא מולים בייישו אף ה'וכגאהו ברצאן ברטיחד. עלה שים באפו: יששו אף ה'וכגאהו בייישו אף היונה בייים אורים בייישו אף ה'וכגאהו בייישו אף היונה בייים ביייים ביייים ביייים בל ביייים ביייים ביייים ביייים ביייים בריייים ביייים בייייים ביייים בייייים ביייים בייייים בייייים בייייים בייייים ביייים בייים ביייים בייים ביייים ביייים בייים בייים בייים ביייים ביייים בייי

שהאף והחרון הוא החמימות: זכן כנהו באש כי אש קרחה באפי: זכנהו גב' בעשן: עד מתי עשנת בתפלת עמדי יעשן אפך בצאן בדעיתדי עלה עשן באפו: יעשן אף ה' זכנאהו לדליך את מי עשקתי ואת דעותי. לא תעשק את דעד ולא תגזול: אינגו כפל דבר כי פי לא תעשוק את רעד אם בא ממון רעד לידך בפקדון או בהלואה או גתחיבת לו שכרו כשישאלנו מגד לא תככוש הממון ותא בר לא אחזירנו לד ופי ולא תגזול שחושף ממנו או לוקח ממנו בחזקה וכן פירשו דול והביאו ראיה ויגזול את החבית מיד המצרי וכן הפרידם באמרו או בגזל או עשק את עמיתו:

המצרי וכן הפרידם באמרו או בגזל או עשק את עמיתו:

הפסו עשוקים בני ישראל וכני יהודה יחדיו וכל שוכיה חחזיקו כם מאנו שלחם: ומה שאמ'והצירו גזול מיד

עשוק לא שהכל אחד אלא שבודאי הגוזל עושק כי אחר שיגזול חברו בחזקה אין צריך לומר שיעשקבו אם י
יבא ממונו לידו: ומלת עשוק תאר בפלס גדו רחוק: ולפי דעתי כן הוא אדם עשוק כדם נפש תאר והוא בנ ו
עושק ואעפ שהוא בשרק נבצאו כמהו תאריט בשורק וכן פי אא"ל חץ שחוט תאר כבו שוחט: ופי אדם ש
שהוא עושק אחרים בדם נפש כלום שהוא הורג בני אדם: ואא"ל פי עשוק שעשקו יצרו הרע והרג את הנפש
עד רדתו לגיהנם לא יתמכו בו בני אדם ולא יעזרוהן: ואכר ינוס בעבור שהוא בפחד כל ימין: ופי עשקה לי

ערכגי לפי דעתי שהוא צווי ואעפ שאינו חטו הנה כמוהו שמרה נפשי כי חסיד אני ופי ותר והוסיף לי ימי ושני. ובדברי הזל עשיק לגביך ושוי לכרסיך פי לכסות את עצמך קנה הכטות בויתור ובתוספת דמים אף על פי שאינו שזה כל כך אכל לבטנך קנה בשוה וככר פירשנוהו ענין אחר פעל עובר לנקבה ופי עשקה לי מחלתי ערכני אתה וזה שבתבתי הוא הישר והנכון בעיני: ופי על הם יחיו על השנים שקצכת לאדם ע

עליהם יובלו לחיות עם רעונך כמו שאני עושה כי כבר נטלבד ימי הקצובים והוספת לי עליהם חמש עשרה שנה יולכל בהן חיי רוחי לכל אספר ואוכר כי בהן בשני התוספות חיי רוחי ובדרך השאלה הן יעשוק נהר כלו שמושבו בולו אל פיו כאלו עשקו: והפעל הכבד המעושקה בתולת בת צידון: והשם כי העושק יהולל חכם: ובתוספת כם עם סימן הנקבה ורב מעשקות כואם בכצע מעשקות: עשקה ו קרא שם הבאר

<u>עשק בחמש נקודו': וההתפעל ממנו כי התעשקו עמו ענין שרידה וערעור</u> מדברי ל'זל ויצאן עליה עשקים: פי מערער לומ שלי היא: לינוך אך עשרתי בצאתי און לי: לא יעשר ולא יקום חילו: והפעל הכבד ואינגו יוצא אל תירא כי יעשיר איש: ברוך ה ואעשיר בנוח האלף: ויד הרוצים תעשיר: על כן גדלו ויעשירו: ואשר הם פעל יוצא אנכי העשרתי את אברם: יעשרנו המלך עשר גדול: רבת

תעשרנהו משפטם יעשירנו: תעשירנה: ברכת ה' היא תעשיר:

ואת עשיר בכותיו: ועשירים בשפל ישבו: ופי'ד יונה ואת עשיר בכותיו בכו רשע: ועשיר: בשפל ככו ח
הבסים: ואינו גכון להוציאם מענין עשר: ופי'ואת עשיר בכותיו: לפי שאפר ויתן את רשעים קברו: כלונר
שמת קודם זמנו שיהרגוהו על לא חפס בכפיו כמו הרשעים שמתים טרם זכנם נמו שאכר הגביא אנשי ז מים
ומרמה לא יחצו ימיהם אן שהורגים אותן על רשעם: וכן ואת עשיר במותיו כמו העשיר שו ורגים אותו על עשרו: ופי'ועשירים בשפל ישבו לפי שאפר נתן השכל במרומים רבים הלבעלי השכל והחכמה גרגו ב

במרומי על חכמתם אכל העשירי שאין עסקם על החכמה כי אם לקבץ ממון בשפל ישבו: "לללך"
צאגכם יעשר ול יקח המעשר והפע הככד עשר אעשרנו לך ול אתן המעשר לך וככד אחר
לעשר את כל מעשר תבואתך הל לתת המעשר ומשפט המלה להעשר יוכן בעשר הלוים כהעשר: והשם ה
הביאו את המעשר אל בית האוצר: ואם גאל ינאל איש ממעשרו: והקבוץ כלשון נקבות מכל מעשרותיכם:
ומא' ועשרון מלת: וכא' והעומר עשירית האפה כל זה אחד מעשרה : ושם המספר כולו עשר: עשר ידות לי
במלך בשש נקדו': עשרה הכף: ולפי שהעשרה הוא סוף החשבון וכולל כל חשבון יבא פעמים לסך חשבון
נאינו רוצה כו חשבונו לבד במו זה עשר פעמי תבלימוני: ואפו עשר נשים: מעשרה שלימים: כי עתה בגנו

ממנש ממנא בפניה יחזקא ב יחזקא תילים יתרו תילים יתרו

ישעיה לך לך ישע ה נחום יהושע יתרנ תילים תילים ב כצבים שמוא קרושים

> ממוא ניקרת ירמיה ירמיה

מפנר

(1.55

אינב ישעיה קהלת משלי ישעיח מלרנ*בב* הנשע היוב

תנורו בב הושע היוב תילים זכייה משלי ירמיה לך לך שמשל תילים ב'משלי כ' ישעיה'קהלת

> שמני! ניצא תבא עזרא מלאני קרח' קרח בשלח שמנא נשוא אינב תבא קחלת

החשאלה היחיו את האכני בערמות העפר והמה שרופות: לח ולוז וערמון: וערמוני לא היו כבארותיו: הם הנקראים בלשון רבותינו דופרי וכן אמר התרגום ודדלוב: ואוברים כי הוא האילן הנקרא בלעז קששנייר: ידך בערף אויביך: בראשית עריסותיכם וראשית עריסותיכם:פּי בצק ידוע: כי עם קשה עורף הוא: ערף ולא פנים: פנו אלי עורף ולא פנים: ואת ערפו הקשה: ממול ערפו: הערף הוא אחרי הפני : וכן ארול עורף דלהדי פנים: ומול עורף הוא מה שאחורי הגרו והפעל ממנו וערפתו כלופר שתכרות ערפו: ופי רזל שמכה אותו בקופיץ ממול ערפו: וכן וערפו שם את ה הענדה: שהיו מכין אותה בקופיץ ממול ערפה זובח השה עורף כלב כלוכר מי שהוא זוכח השה לפני א אחשוב אותו כאלו הוא עודף בלב לפני כי אמאם כזכחיהם: יערוף מזכחוהם יהרום: וכן צר ואור חשך כ בעריפיה : לדעת רבים כלומר בהריסותיה ובחרבותיה ולפי דעתי כי בעריפיה כמו בשמיה רב כי השכש ו והסתר חשבו לה בשמיה מרוב הצרה וכנה השמים עריפים על שם שיערפו של כמו שאמר עליהם אף שמיו י לא תערץ מפניהם: לא תיראון ולא יערפו של ופי' יערפו יזלו וכן יערוף כמטר לקחי: יזלי והעלה נדף תערץ:כי אערץ המון רבה: תערצון פעל בודד: והפעל העובר בקומו לערוץ הארץי אזרי תערוצי: עביב והדומה להם השבר והחתת ופי אולי תערוצי תשברי אויביך והשם בערוץ בחלי לשכון בשקל גבול זבול לל בבקעי הנחלים: ומא בסעף פארה במערצה: בתקף גדול ובשבר והנפעל אל נערץ ב בם ד קדושים רבה: ונקרא השם נערץ לפי שיערצו ויחתו בני אדם ממנו כמו שנקרא נורא לפי שייראו ממנו וכן הניבור החזק נקרא עריץ לפי שיערצו ויראו ממנו: כנכור עריץ: עריצי גוים: ואת אלדי ישראל יעריצו שיתבו לו העריצות והכח שיאפרו עליו שהיא נערץ: וכן יתכן אולי תערוצי תתחזקי שיערצו אויביך ממך: הוא מוראכם והוא מעריצכם שם בפלסיתן אוכל למכביר כלומר הוא מעריצכם שתערצו ממנו כמו הוא מ העורקים ציה: הבסים תרגום ויגט וערק. וערק־ לא ישבכון. גידי ברזל דברול כלופר גידי כרול כפו שנאפר במקום אחר וגיד ברול ערפך: ששות ותרגום ערקין חנה ערשו ערש ברזל: על ערש דוי בשש נקודות: אף ערשנו ובערבי יקראו הגידין אל ערקי וסרוחים על עדשותם:תרגום מטה עדשא: רעננה: והקבוץ בלשון נקבות יאכלם: כי ככנד יאכלם עש יפי כפו שאוכל העש הבגד כן יאכלם העש כלופר דבר קל יאכלם: וכן אפר ככגד יכלו עש יאכלם: ועש הוא התולעת האוכל הכגדים: והפעל מפנו: עששה מכעם עיני עשב מזריע זרע: ונתתי עשב בשדך: בחבש נקידות: עשב נפשי ובטני:ועצמי עששו: זהקבוץ בלשון נקבות עשבות הרים ודגשות השין ל וכל עשבם אוביש ידוע: לתפארת: ופירוש הפסוק כן אפר ידע תדע פני צאנך שית לכך לעדרים - כלוכר שתכין לעדריך באכל ב בבית כי לא לעולם חוסן - כלוכר ולא יכצא בכל עת כרעה בשדות כי יש עת שייבש העשב גלה חציר ונראה דשא אעפ שנראה הדשא פעמים נאכפו ויכלו עשבות הרים י עשה ה'אשר זמם: שפשי ארץ כתהו עשה: על דרך ונשה עליה קו תהו ואבני בהו: על כל הגרים אשר ע עשה:אבכי עשיתי ארץ: חוא עשך ויכוננך יהעשויה בהר סיני: אשר ברא בדים לעשות: פ' לעשות מהיום ההוא ואיו ד כלומר כי הוא ברא כל מין ומין מהגבראים בששת ימי בראשית להיוהם עושים ום ומהדשים בל אחד במינו עוד כל ימי העזלם: והגפעל כל אשר נעשה תחת השמש: ישועות כל נעשה ארץ: ואשר הית בעשה ליום אחד: עד חצי המלכות ותעש: ולא נבלטו פענין זה וימהר לעשות אותו שפי לתקן אותו: וכן ל לעשות את יום השבת: לתקנו ולשברו יוכן לא עשה רגליו ועשתה את צברניה וכלם שפי היקין כי גםרם בלולים בענין הראשון: וכן ישלפרש מזה כי אינם יודעים לעשות רע:פי כי אינם יודעים לתקן הרע שעשנ בזבח שהם נותנים כי אינם חוזרים בתשובה בה יועיל הקרבן: וים כי פלת רק נכתרת עכו: ופ' כי הם אינם יודעים לעשות רקידע וכן בחסרו פלת רק לא תעשון ככל אשר אגחנו עושים בה היום איש כל הישר בעינינ פי רק איש כל הישר בעיניו יעשה להקרי קרבנותיו בכמותיו ולא יצטרך להביאם בבפה גדולה כפו שעתה אנחנו עושים שאין לנו רשות לשחוש ולהקריב אלא באהל בועד על המזבחי וזהו שאבר כי לא באתם עד עתה אל המנוחה ואל הנחלה אל המנוחה זו שילה: ואל הנחלה זו ירושלים: כלום קודם שתכואו ב המנוחה ישעית ואל הנחלה הנתרו הבכות לכם משתעברו את הירדן: וכן כזה ותחת בעשה מקשה כי מעשה אינו סמיך ל למקשה כי הוא בסגול רל מעשה ומקשה כמו שמש ירח ופי תחת התיקון וההשויה כלומר תחת תיקון ה השער והשויתו תאיה קרחה יוכן אשר פירושם אסיפה וקנין כמו ותעש הארץ: את הנפש אשר עשו בחרן: עשה לי את החיל הזה והד ובה להם כי הקבין והאסיפה והתיקון הכל הוא מעשה נוכן ה'אשר עשה את כשה ואת אחרן בלומר שהגרילם ברוחו והזמינם לשליחותו וית דעבד גבורן על ידי משה ואהרן ויפה כתכ ד'י יהודה שלא כתב בכולם אלא ענין אחד כי כולם עא': אבל כל אחד'יתפרש לפי מקופו אל הלשון הקרוב א אליו: והשם כי אין מעשה וחשבון ודעת: והקבו את כל המעשים אשר נעשו: ואיש במעון ומעשהו,בכרמל רל הצאן והבכר שלו כי לפי שהאדם המתעכק בקנין

צורה יכה יחוקא

פנח יחיקל ניחי משח ורמוה ב נילך ניקרא כח שוערים ושעיה הושע さいい צרבה החזיכו ינקב עקב ישעיה אינב ב ישציה היוכ י שעיה תילים

ירמים בישעים ישעיה ישעיה איוכב

דכרים תילים שיל עמוק יסעיה ישניה תילים תילים בראשית עקב ישציה משני

מבן ישעי החזר פנח ברחש

קהלת ישעיה עורא רפתר נירא מבן שווא תבן

מהן לך לך עקב שמנא

בחלת כ'פגנא

ואפשר כי על ענין זה נהגו כן בלש ן עתירה: ואעב שאינו נפצא כן ל לעובה אליו והוא הקורא והצועק למדו פזה כי ענינם קרוב והלשון קער אצלנו וטוב הוא להרחיבו בדמיון הנמצא בפסו אך שלא נצא כדרך לשון הפסוק מכל כמ: שעשו קצת בני עמינו הנקראים בשם פיישים בקורבות אשר חברו והוא חפא גדול עליהם והמתפלל בהם מזכיר עונם ומחדש עון לעצבו המקום יצילגו במכשול הלשון לבלתי נכשל בו ש שוגגים:ובן שאל דוד עה'ה'שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך: ועא'והעתרתם עלי דבריכם כלום' דברתם עלי דברים עבים והנפעל ממכו ונעתרות בשיקות שונא: וכין הענין הזה ועתר עגן הקטרת עולה פי עובי ענן ה הקטרת: ויתכן שהכל עא' ענין דבור והענין הראשון הוא ריבוי התכלה: עתרי בת פוצי שם אוכה : ואשר ומככיד עליו עבשישי , מלח מורכבת מן עב ומן שישי זכבר יום כני ארבע אותיותי ובשרש עבט: עטקף ואת העטלף י ולעטלפים יה כתכתיה כשרש טיט החלד והעכבר ידוע: טבבלט הוא העככר בעל כנפים אשר יעוף בלילה: הוא העש הנמצא בכתים והוא וקורי עכביש יארגו: ובית עככיש מבשחוו חמת עכשוב תחת שפתיבו סרה:אחד מזוחלי ענד באורג וכבונה,בקירות ונכוהלים: שרף ועק ב: למעלה עקרבים: מקום נחשים ועקרבי ממין פתן: המעלה: ועא איסר אתכם בעקרבים:מין מפיגי הקוצים איגילגציר בלעז: ויש בערער בערבה: הוא עץ לפרש מזה: ואל עקרבים אתה יושב: או הוא מהענין הראשון: הגדל בכדבר בארץ ציה ואוכרי שהוא הנקרא בערבי אל אכהל והוא עץ הנקרא כלעז כרבי זיא שהוא הנקרא בלעז יונברי: והמשיל כנסת ישראל בנלות לערער: ואמר פנה אל תבילת הערער: וכבר כתכנות בשרש עור פי אחר: ואפשר להיות מזה נתהיינה בערער במדבר: כלומר כערער בערבה: וית'והוו במגדל ערוער דשרן בשבונן בכדברא: וית' כערער בערבה בעכביתאי ופי רהי' האיי זה עבבית הוא קוץ מ מכחוץ ומכפנים פרי נאכל ונקרא ערער. ור יונה כת'מזה עזובות ערי ערי ער כי הנכואה על דמשק וערוער היתה מערי מואב: ונקרא דמשק ערוער לפי שעתידה להיות כערער במדבר ואין צרך לפירושו אף על פי שהמדר' מסיעו כי אפשר שהיה בדכשק עיר גדולה שמה ערוער לפיכ'אמ' ערי ערוער הסמוכות לה ואעפ' שהיתה בערי מואכ ערוער היתה גם בדבשק עיר שמה ערוער: ורבה בערי בני עמון היתה עיר שמה ערוער כמו שכתוב עד ערוער אשר על פני רבה: וכן הוא משמעות הכתו' בערוער אשר על שפת נחל ארנון ידמה בי ערוער אחרת היתה: ויש לפרש נכ' עזובות ערי ערוער על ישרא כי לישרא היתה אזתה ערוער שלקחוה מיד האמורי ולבני גד היתה ולפי שנועדו יחדיו רציץ מלך ארם ופקח כן רכליהו לו לחם על יהודה זכר כ בנבואת דמשק כמפלתה מפלת ערי ישראל כי בזמן אחד היתה מפלתם על ידי מלך אשור וחרבן ארץ בני ג גד ובני ראובן שהיתה שם ערוער היתה , קודם וה על ידי פול מלך אשור וכן אמר בזאת הגכואה ושאר ארם וכשה נגש אל הערפל: הוא החשך העבה: בככוד בגי ישראל יהיו: גקבות הצאן: וארזֹלַ לכה נקראו שפם עשתרות ועשתרות צאנך: אמר שהם שמעשרות בעליהן שמובר את הגכנה והצמר והטראים: לבעל ולעשתרות : צלמים עשויים בצורות ונתחיל אות הפא פאה עשתרותי נשלבה אות העין: בעזרת המוציא יש מאיןי לפאה האחת יעל ארבע הפאות: ומחץ פאתי מואבו קצה כל דבר וסופו יקרא פאה: קצועי פאה: דל מקועעים ומפוזרים לפאהי והפעל הכבד מזה אמרתי א אפאיהם פי' אפזרם בכל פאה: לא תקיפו פאת ראשכם פירשו דול כוף הראש והוא הכשוה צדעיו לאחורי אזניו ולפדחתו :פאת זקבך הוא שבולת הזקן: זיש לברש מזה כמו בתהן כן ועוד נכתבנו בשרש בות: התפאר עלי יפן יתפאר עלי ישראל. היתפאר הגרזן על החוצב בו: אשר בך אתפאר: והשם בי פאר תפארת עזמו אתה: לכבוד ולתפארת: והפעל הדגוש ולקדוש ישראל כי פארךי בת תפארתי אפאר: דבאר מקו מקדשי: והשב עוד לתת להם פאר תחת אנר: ואת פארי המגבעות: בארי פשתים יהיו על ראשם הפארים: הצעדות: הם המגבעות שה. פאר לאדם כשהם על ראשו: - ופארכם על ר ראשכם חסר יוד הרבים ענין כולם השבח והיופי: ויתחפש באבר כתבנו בשרש אפר: כי הוא הפוך מן פארי המנבעות: ופי התפאר עלי הן תפארת ושבח לעצבך עלי שתאכר למתי א' תיר לך וכן אעשה: כל פנים ק קבצו פארור: שם כפול הלם ופי קבצי פאר שלא נשאר להם על דרך וככבים אספו נגרם: כן פי כנהםודונש

פי לשון ובשלו בפרור והאלף נוספת ופי קבעו כל שחרות הפרור: ואאזר עזר לדונש בפירושו ואמר כי רא יתכן כדברי מנחם כי הפרש יש בין אסיפה לקיבוץ כי לשון קיבוץ לא יתכן אלא על אסיפת דברי הכפוזרים שיקבעם למקום אחד לפיכך לא יתכן כל פנים קכעו פארם שלא נראה אך לשו אסיפה יתכן כזה הענין גמו ויאסף רגליו: ויאסף אל עמיו אסוף ידיך: ולא יתכן לומר קבוץ יד ד ויקבץ רגליו: ויתכן להיות מזה השרש

מסעף פארהבשרק: ותארכנה פארותיו בחלם כמו סעיף סעפותיו: והבעל מבנו לא תפאר

מרנמה מרניה בלק
ירמיה
האויני קרנטיט
קינטיט יטעיה
נחרא טופטיט יטעיה כ' מילים מטור מערה
יטעיה בטירה כ' יטעיה ב'סקורי יוזקל
יטעיה ישע ה

> מלכים נחרח

יחוקא

צפניה חבק:ק

פתיכי

תילים

מלכים

תילים

משני יחזקא

שמיני ישעיה

ישעיה אינב

עובחקעי

מון א פיימ מ

יהושיג וחתחכן

ישעיה

יתרנ

עקכ

שושעים

ינא המעותר

few I fing

עשרה אלפים: ההתאר המיוחד ממבו העשירי יהיה קדש: בעשירי לחדש: בשנח העשירית · ושם כספר כפלו עשרום בקר: ואמר כן לפי שיש בו שתי עשרות וכן כל המספר עד מאה: עלי עשור ועלי גכל תאר לכלי ה הנגדן שיש בן עשרה יתרים: בגבל עשור אזמרה לך: חסר ממגו התוספת ומשפטו בגבל ועשור: וכן שמש ירח עמד זבולה יבעשר לחדש :ימים או עשור תאר לזמן :ופי בעשר לחודש חיום העשירי מן החדש או כמר שכתכנו ופי'או עשור תאר כולל כל מספר ימים אי חדשים או שנים וכזה רל עשרה חדשים! ושם תאר ב במא'לנקבה ועוד בה עשיריה והוא תאר כולל כל המספר לל בי עוד יחיו בה עשרה מלכים שרם הגלות כי ביםי עזיהו נאטרה זו הבכואה וממנו עד הגלות עשרה מלכיםי שמנו עשתו:צחו וזכו:ב והוא הבקרא כלעז אסייר: או ברזל עשות: זך וקלל: ועשות תאר לברזל בפלס רחוק קרוב הברזל הנקרא הינדי: וית ערקין דפרזל דל שכטי ברזל כמו וגיד ברזל ערפך: וכן בדברי דדל עששית של ב ברזל היו מחמין מערב יום הביפורים: וושם עשת שן כשש נקודות דל כזכות השן: ומא לעשתות שאנן ב בפרס עבדות ופי הפסוק אמר איוב על עצמו שהוא לפיד בוז ומרס זה היה לעשתות שאגן כלומר לזכות ונעם השאבן והשקט ועתה גבון למועדי רגל: ועא אולי יתעטת האלדים לבו יתרצה ויתחשב לכו בי הרצון במחשבה:אבדו עשתכותיו בסגול העין פי מחשבותיווחדומה לו בלשון ארמית ומלכא עשית להקמותיה: חשבורצה: ותרגם בי אחרי מחשבותינו נלך בתר עשתונגא: ומזה הענין לעשתי עשר חדשי עשתי עשרו יריעות והוא אחד עשר ונקרא כן לפי שהוא כחשבת הסופר ותחלת כה שיעלה כלכו לספור אחר עשרה כי עשרה כוף המספר: ור י נה פי עד שתי וכבר שברנו דבריו בחלק הדקדוק עדת לא עת האסף המקנה: טתך במלך עתיד לכיו ורמוומן: להיות היהודים עתידי כבר פירשתיו בשרש עות: לניתן:חמורכנים לעורר אבלם: וחש עתידות למו מה שמוובן להם לבא מן הפורענות: ועתודותיהם שוסיתי מה שמזוכן להם מן יזסגולה והחמדה: או יהיה פי' תחומיהם לפי שאב׳ ואסיר גבולות עמים כי חגבול והזמון קרובים בענין והפעל הכבד מזה ועתדה בשדה לך ההא במפי כינוי למלאכה שזכר כלומר תכין ותזמין מלאכתך בשדה ואחר תבנה ביתך: וההתפעל התעתדו לגלים ת המווסגות לחרבה ולהיותם לגלים: העתודים העולים על הצאן ידוע בי הם הזברים מן העיזים ונכראו גם כן תישים והגדולים יקראו עתודים ותישים והקשנים יקראו שעירים: וכיראו האצילים והגדולים בזה הלשון בררך השארה: כל עתודי ארן: לפי שהם הולכים לפני העם יסנהינים אותם כעתודים לפני צאן: עתם געתם ארץ: חשכה הארץ מלשון ערבי אל עתאמה חשך ואמר כו התרגים חרובת ארעא: עתקו גם גברו חיל: עבו וחזקו ואברו על הדברים העבים החזקים:והדברים עתיקים ומא יצא

עתק מפיכם: הדוברות על צדיק עתק: ומא הון עתקוצדקה ירב וגדול: ומא ולמכסה עתיק פי לבסות עב וחשוב זועא וצור יעתק מבקומו ייטור ויעקר: והפעל הבבד המעתיק הרים ולא ידעו: בלובר ע עוקרם ממקומם: ויעתק משם החרה פי'ויעתק אהלו משם יהעתיקו מהם כלים: עקרו הדברי' מהם שלא היו <u>להם עוד דברי לענות: אשר העתיקו אנשי חזקיח כותב הכפרים מספר אל ספר יקרא מעתיק לפי שמעתי ו</u> ועוקר הדכרים מספר לספר: ואעם שדברי הספר הראשון אינם נעתקים מכנו הרי הסופר באילו הוא מעתים אותם: והתא עתיקי משדים: כלוכר שנעקרו משדים שלא יינקו עוד כמו נכולי מחלב: ואאזל כתכו מהענין הראשון כרוכר עתיקים ושבנים משדים כרוב חלב שינקו ואין להם תנונה ועא' עתקה בכל צוררי כלוכר נתישנה בעבור כל צוררי המכעים שותי ומרוב בביתם על הכעם נתישנה: ודומה לו בלשון ארמי ועתיק יומין יתיב ותרגום ישן עתיק זיתבן לפרש מזה והדברים עתיקים יעתר אל אלוה וירצהו: והנפעל ונעתר להם וופאם בפתח ונעתור להם כי בטחו בו בחלם ויעתר לו ה: והכבד והעתרתי אל ה' : לפתי אעתיר לך: תעתיר אליו וישמעך. והשם וגיליתי להם עתרת שלום ואפת עבינם רצוי ותפלה: 1 וית ואגלי להון תרע תיובתא ואחזיגון דיהכון בארח שלם וקשוט: והעותר או המעתיר הוא המרצ והמתפל והנעתר ומי שיתפללו אליו הוא המרוצה ומקבל התפלה: ואני תמה על מה שנהגו בבתיבת שלום בפוצאי: יום הכיפורים אחד לחכרו תעכה ותעתר רל תקובל תפלתך יוכן אבר הפייט תזכו לשנים רבות תענו ות ותעתרו יואין זה על דרך לשון הפסוק כי הקנה' הגעתר כשמקבל וותפלה: ואפשר שנה:ו כן לפי שבצאנו בלשון מענה העונה והנענה כאחד כי הנה כתו וה' ענהו עב"י ה' ענני כי ה הוא העונה הקורא והצועק והאדם הוא נענה במו שאם הן אצעק חכם ולא אענה ומצאגו כמו כן לשון הנפעל כה אני ה בענה לו כי בעניתילו. ועתה אנלה לך זה הטעם כן עכפ׳ צריך טעם: כי הפועל והגפע זה לעובת זה כי זה פועל וזה פעול ואיך יהיון לשון זה נופל על זה אך הטעם כי לשון מענה הוא על שניפנים כמו שכתכנו בשרשו האחד הוא תחלת ה הדבור כפו ויען איוב הראשון וענית ואמרת: ושפוצ ראה את שאול וה'ענהו והשני הוא השכת הדבו והוא הנכצא ברוב: ובשאבר כי הקבה הוא העוטו כן הוא לקורא ולצועק וכשאבר עליו בעכה ובענתי הוא בעבז

לינב אפתר אינב אפתר אינב האזינג ישעיק משלי אינג אינג ניבז

זבייה תרומה

ישעיה ישעיה הינב רה הינב אינב מלים ביל מילים משלי שמול מילים לך לך חינב שמלי משלי

מששי סילים איטה סירה מינה הראו שיניה דה להרג ורמיה משניה וארא חיוב ירמיה

צובה : ולשון פדן בדברי רזל שנים ההוא נכרא דגזל פדנא דתורי מחכריה: פי צמד בקר ותרגום זיקח צ צמד בקר פדן דתורי יואעפ'שיש גם כן ארם דמשק וארם בית רחוב שנים מאלה קרובים זה לזה לפיכך בזוג אותם שנים וארם אשר מעבר הנהר זהו ארם נהרים: ויש בפרשים פדן ארכ שדה ארם: ישמעאל השדה פדן: וכן כתכ אאזל וכתב אפדנו בשרש אפד מן ואפדת לו: פדעהום פי חלב ו ואת הפדר: ואת ראשו ואת'פדרו: פרר ברדת שחת כבו פדהו: וארזל' מלמד שהיה חובה הפדר את וכן אמר התרגום וית תרביה ביתה השחיטה ומעלהן וזהו דרך כבוד שלמעלה: בי שם פה לאדם ידוע: ופי לחולהם עם יהושע פה ועם ישראל פה אחד: בעצה אחת ובהסכמה אחת: ובסמוך הומרה ההא ביוד כי פי ה דבר: וי וישם פי כחרב חדה: היוד למדבר בעדו ויוד השרש בפקדת שלא יתכן בלשון לקכץ שני גחים רפים ושגירם אות אחת יולוכר פיי בהנעת היוד הראשונה ככד גם כן על הלשון: ואמר על הדבר ועל המאמר פה: אשר י יםרח את פיך: על פי ה'יחנו: הן אני כפיך לאל: כלומר הנני נשפט עמך בעבור הל במאמרך שאמרת כי לא איש כמוני אעננו נכא יחדו למשפט והנגי איש במוך מחמר קורצתי גם אני: וקראו גם כן לשפת הבגד הע העליונה מקום שמכנים ראשו בה הנקרא בדברי רול'בית הצואר: על פי מדותיו: שפה לפיו כפי תחרא: <u>וכן קראו לחודו של חרב לפי חרב יולה שני פיות: הפא בערי: רל שהיו לה שני חודים מזוו ומזה: והבליעו</u> הנח בדגש והפא בחרק ואברו חדה כהרב פיות ובהכפל הפא חרב פיפיות: ובא הקבוץ בלשון זכרי והיתה הפצירה פים פי פצירה שיש לה פיים רבים: ותרגומו שופינא לימא בלעז: ואאזל פי בצירה לשון רבוי פ בי רבת הפיות לשון ויפצר בו שהוא רבוי דברים ותחבונים: ונשתמשו בו עוד על שיעור הדברים לחם לפי הטף יאיש כפי אכלו יכשעור הטף כמו שיאכלו : איש כפי עבודתו: ולפי העלות העכן : על פי הדברים יל לפי דברי ולפי שכלו: ויהי גא פי שנים ברוחך אלי שיעור שני חלקי רוחך: לתת לו פי שנים שיעו שני חלקי בה אשליך לכם גורל: ואתה פה עמוד הנה: ואום עד בה תבאיעד הנה: ונכתב באלף ופא ישית בגאון גליך ואאזר פי אחר שאכר לים עד זה הגבור תבא קרא ושפת הים פה ואמר ופא ישית ויורחם בגאון גריך ויפה פ מיר :ונכתבו בהם רבים בוו שנים שלחנות כפו: ואתיקהא מפו ומפו: וזורתם וכלת איפה פירשתים בשרש על כן תפוג תורה: ויפג לבו: והנפע נפוגותי ובדכיתי: והשם אל תתני פוגת לך: ונסמכה על למד השרות כמו השבוני באהלים : והשם עוד בתוספת הא כאין הפוגות ענין רפיון וחלישות ובדברי הזל וגיחוש דילמא פייגא דעתייהו דצבורא כלום שמא תחלש דעת הציבור ועוד אכרו גוף קשה יין מפיגו כלומר מחלישו ומסיר כוחו: ותרגו וריחו לא בכר וריחיה לא פג כלומר שלא נחלש ריח עד שיפוח היום:והפעל הכבד הפיחי גכי יזלו בשביו:ענין גפיחה:ויש לפרש כזה ה היין כל צרריו יפיח בהם: כלובר שלא יחשוב אותם לכלום: באש עברתי אפיח עליך ככו שנופחים כאש כדי שתבער ומזה הענין פיח ככשן : כלומר נפיחת הכבשן והוא הנקרא בלשון רול רמץ ד דשקליב בלעז: ומזה נקרא הרבור בלשון הזה לפי שהוא נפיחת הפה: ויפיח כזבים עד שקר: כלונר בי ש שידבר בזבים בדברים בעולם בן יעיד עדות שקד מפני שהורגל בכזבים: זיש מפרש מזה יפיח לו: כלוכר מ םי שידבר לו אמרות ה'אמרות שהורות אשיתגו בישעי ואפשר מזה השרש וינח לקץ וכבר בתכגוהו בשרש יפת: והענין אחד: ועא פח יקוש הפח נשבר: ענים פחים בדרך עקש: ישטר על רשעים פחים בדרך ההשאל בלו' יביא עליחם דברו' שיכשלו בהם כמו שיכשל הנלכד בפח : ויתכן שהמ'שרש והיג כבו פחם לפי שאמ' אחריו אש וגפרית: והבעל חככד מסגו יפיח בהם: יפיח לו פי מי שהרשע יפיח לו ויסכב ללכדו והוא העגי אף אני אצילגו מידו ואשיתנו בישע:יפיחו קריה:הפח בחורים כלם:כלונר שילכדו אותם כולם ויטכינום בחורים ויחבאום שם כמו שאמר אחריו ובכתי כלאים החבאו: או פי אותם החורים שנטמנו ובכתי כלאים שהחבאו שם ילבדו: ועא' קרוב לזה רקועי פחים וירקעו את פחי הזהב פי'שסים לנדש בלעז: ונקראו כן ל בי תקרעי בפוך עיניך: ותשם בפוך עיניה: הוא הכחול השחור. מרביץ שהם פרושים כמו הפח בפוך אבניך:אבני פוף? ב נין הפוך: ואוכר שהוא שקורין לה בלעז: אכן יקרה שעיניה ופול ועדשים:ידוע קרבונקדי. או דר על הפוך עצמו כי גם הוא אבן נשאתי אימיך ממלת פן ומענינח דל הכבדתי עלי א אפונה הנכון והישר במלה הזאת שהיא גזורה אמים שאני מפחד תכיד בכך ואומר פן יקראני כך וכך על העונות כי כל אדם מפחד אומר בלבו פן יהיה זה וזה או שמא יהיה כך וכך: ואפונה דובטי בלעז: פן בחרב אצא: ארח חיים פן תפלס: פן יפקד עליה: פן ישלח חקת מפני ישעיה כראטית ידו: כלם ענינם שמא: ופי'פן תפלם בתמיה כלו תחשב שכא תפלסארח חיים לא תעשה שא נעו'מעגליותיה פן בפוץ:יפועו בעינותיך ח יחמשלי רא תדע כלו לא תרגיש כדבר עד שינועו מקגלותיה אל מות יועה ותפועינה מכלי רועה: הך את הרועה ותפועינה העאן: עוד תפוצינה ערי מטוב פוצו בעם והנפעל אשר נפוצותם כם והוא כחלם: והפעל הכבד מאבידים ומפיצים: עלה מפיץ על פניך. מפי

וחרב הפון עכרות אפך יויפן ה'אותםי יפין עכן

דניא איוש ניקרא כ'

שמוצ יהושע עוברית

ישעיה

יהושע בהעלותך חיוב

תי יש מצוה ב' יז שע שופטים משלי תילים ישעים שמוש ישביה ינש' בשלח כשח בהעלותך מוכי משלי מוכים תכח יהנשיב כ אמכן אינב ב

יחוקא כ חנקוק ניצש תני"ים איכח

נארא הושע תילים משלי תילים

תינים תינים

שיר כ

מינים ימוקא

קרת כקורי ירת ה מענים ישעיה רוו

> יחוקא תינים

יחוקא וכ"יה ב ממנת יחוף ליר זיה נחום ו אינג ביז אינב

אחריך והוא פתח להבדיל הענין כלומר שלא תשול מה שנשאר בפארות: ורול פירשו לשון פאר שאמרו ש שלא תטול תפארתו מכנו ואפשר שנקרא הסעיף הגדול והגבוה פארה לפי שהוא פאר האילן ויופיו א ואפשר כי שרש פארה פארותיו פרה כמו שכתב ר' יהודה: ותהיה האלף הקודמת לריש כמו וו המשך ויהיה פארה שם מנחי הלמר בשקל ולדבר על ה'תועה: ואעפ שבא מסעף פארה בשרק והשרק והחלם אחדים:כ במשקל ואין ראיה שיהיו מזה השרש מפני האלף הקודמת לריש כי במעשים מהם יבא זה כי הנה נכתב ות ותשלח פראות הריש קודמת לאלף וכן פראותיו הרוב נכתכו הריש קודם האלף: והמסרה תגא עליהם כי ת שנים גכתבו אלף קודם לריש ותארכנה פארותיו. ותחת פארותיו ילדו: ושארא ריש קודם לאלף: פנ התאנה חנטה פגיה: הם התאנים שלא בשלו כל צרכן: וארול הפגים משיזריחו ועוד אמרו תנו כל צרכה באילן ושכנה בתבן להתבשל שם: ואפשר כי רבנן פגה שטמנה בתבן פי התאנה שלא בשלה פגול הוא לא ירצה: ומרק פיגולים כליהם הוא הבשר שרש המלה פוג או פגג לפיכ נדגשה: טעון צורה כלומר שאינו נשרף עד שתאכד צורתו: שנשתנה ריחו ומראהו : וכן ארוול פיגול ויפגעו בו מלאכי אדים:ויפגע כמקום. בפגעו בו:כי תפגע שור אויבך:ופגעו הדוב: פן יפגעו בכם : ענין פגישה : ומזה הענין ופגע הגכול בתבור: ואשר יפגעון מעפון : ופגע אל הנחל : ומזח עוד לפי דעתי פנעת את שש ועשה צדק דֹל כי מתחלה פנעת ומצאת מי שהיה שש ושמח כמצותיך ועושה צדק: והוא רכז לאברהם אבינו ושאר הצדיקים אחריו שהיו זוכרים אותך בעת הכעם בכדותיך הידועות, שהם חגון ורחום ארך אפים: והפעל הכבד אם לא הפגעתי בך בעת רעה ובעת צרה את האויב וכנגד ישר L ין כר כמו שאמר חילך וכל אוצרותיך לבז אתן :והשם ואין פגע רע בסגול חפא:ובתוספת מם למה שמתני למפגע לך: גש פגע בו:פן יפגענו כדבר או בחרב פן תפגעון בי אתם ענין פגיעה בחרב באדם להמיתו: ויתכן להיות מענין זה נקם אקח ולא אפגע אדם בחסרון כף הדביון כל לא אפגעם כשאר אדם אלא שאקח 'נקבתי שלכה כהם: והביא ד' יונה זל בענין זה'פגעת את שש: ועא'ואל תפגע בי: ופה גועיל כי'נפגע בו: ופגעו לי בעפרון בן ציחר: והפעל הכבד ופגעו גא בה'צבאות: הפגיעו במלך לבלתי שרוף את הכגלה: נ וישתופם כי אין מפגיע: ויצו עליה כמפגיע: כלומר יצוה על עב המטר שתמטיר בתפלה שמתפללין בני א אדם:וכבר פירשנו בו פי אחר בשרש אור: ולפושעים יפגיע ענין תחנה ובקשה:והביא ר'יוכ בענין זה אם לא הפנעתי בך כלומר שאשימנו שיבקש ויתחנן לך וכן דעת רוב המפרשים וכנגד הנביא ידבר נכן אני ע עתיד לגרש הפסוק בשרש שאר: ואטר מזה ולא אפגע אדם כלומר לא אקה בקשת אדם ותחבתו עליהם: ו. וכן מפרשים פגעת את שש ועושה צדק: כלומר היית מקבל פיוס הצדיקים ובקשתם ואומ'בי העותר כלשון פניעה הוא קשור עם בית בנעתר כמו ואל תפגע בי וחבריו או בלא קשר והוא חסר הנעתר כמו כי אין מ מפגיע ולפושעים יפגיע וחביריהם אבל כשהוא קשור בלא בית הוא נופל על הנעתר כמו ולא אפגע אדם דב הפגר בשש נקודות כפגר מוכס יוכובד פגר:פגרים מתים ופגריכם אתם יפלו. על פגרי ג גלול כם ידוע: ופי פגריכם אתם אמר אתם לבאר כי אם אמר ופגריכם לבדו יוכן ממנו פגרי בגיהם לפיכך אכר אתם: הפגר הוא הגוף בלא רוח אשר פגרו מלכת אחרי דוד פי נחלשו והיו יגעים ולא יכלוא לרכת: ויהיה פגרו כמו ופתחו שעריך שהחרק במקום שרק: אז יהיה בנין פעל בעצמו ויהיה עופד או יהיה יוצא ופי פגרו עצמם כלומ' הראו עצמם נחלשים ואעפ' שלא היו כדי ש. א ילכו כי היו יראים ובחרו לשבת על הכלים יותר מלכת. ודומה לו בדברי דול יומא דמפגרי רבגן אמרי האידגא יומא דשפמי. כלומר היום שהיו בחלשים התלמידים ויגעים מן הגירסא ולא היו יבולים לבא לבית המדרש היו קורין אותו היום למשל יובא דשפבי בלומר יום בטול כמו המגלח השפם שהוא ככטל שאינו נוטל שכר על תקון השפם לכד כי אם על תקין הראש או הזקן: ב דש כל המחנה הזה אשר פנשתי: ותפגש אותם כי יפנשך עשו אחי: הגים ה': פגוש דוב שכול באיש: והנפעל עשיר ורש נפגשו והככך יומם בקם מעמד ורפה: ויפגשהו יפגשו חשך: ענינם ענין פגיעה: פדה בשלום נפשי:וחוא יפדה את ישראל: והשם פדות שלח לעמו: ומא ויקר פדיון גפשם:ובנם את כסף חפדיום בפלס שלשם: ומשקל אחר ואת פדויי השלשה שהאחד ממנו פדוי בשקל כסוי עור תחש: והנפעל והפדה לא נפדתה: והפעל הכבדא אשר לא יעדה והפדה: ופי והפדה שהוא יסייע בפדיונה כלובר שמגרע פדיונה מספר השני שהיתה אצלן כאלו שכורה אצלו ותתן לו השאר ויוצאה: והמקור מכנין שלא נזכר פעלו מכנו והפדה'לא נפדתה: ופירו' ושמתי פדות בין עמי ובין עמך שהפדות הוא שיפדו ויכצלו הם מן העדוב והוא הפרש ההכרה בין עמי ו וישע אהלי אפדבו האלף נוספת ופירו ארמונו: ובדברי רבותינו בירא הארמון א ובין עבד ואאזל כתב כי האלף שרש והנון נוספת מענין ואפדת לו מפדן ארם: פדנו ארם אפרנאי נקרא כן לפי שהיו שני מקומות שהיו נקראים ארם: ארם נהרים וארם

יחוקא כ'

קרושים ישעיה

ויצא ב'תסעי משפטי עמוק יהישע יהושע ב' ישעיה

ירמיה סמוא איובטמוא סמות סופטים יסעיה ורמיה חיים חיי ירמיה כ יסעיה אינם יסעיה יסעיה יסעיה יסעיה

ישעיה ב שחי ישעי בחים ישעי שלח

ສາເ

נישלח שמנא נישלח ממנת משלי ב' 'אינב תילים ב' תינים במדבר במרבר קדופים מעפגים

ארא רכיא תצוה תנורות פוחזים: והשם פחז כמים אל תותר כלומר תנועה וקלות היצר היה לך כמים הקלים הנגרים לפיכך אל תותר לא יהיה לך יתרון: והשם במא בשקריהם ובפחזותם: וית רקים ופוחזים סריקין ובסירין פּי נבזים תרגום דבר ופעל כפחם פחם לגחלים הפא כסגול ידוע בחת אל הפחת הגדול חפירה ושוחהי ארץ ונפתח מפני החית : והקבוץ כאחת הפחתים: ותרגו' כי כרו שוחה ללכדגי'ארי כרו פחית:פחתת היא חסרון ורבותינו נשתמשו הרבה בזה הלשו'באמרם אין פוחתין את חנר מפני שהוא עושה כלי :ואמרם עור לא פחות ולא יותר: בסך וברקת:פטדת כוש:אבן מהאבנים היקרות ואומרי בי היא אבן ירוקה:וכתב ר' יונה בי היא הנקראת בלשון ויפטר מפני שאול: עומד: והפעל העובר כי לא פטר יהודע הכהן את המחלקו ולא התירם ללכת אכל עכבם כמו שנאמר באי השבת עם יוצאי השבת: והלשון הזה מורגל במשנה פשור ותבורתו חייב: וכן יתפרש פשורים כי יובם ולילה עליהם במלאכה: פי'פשורים ב משאר מלאכות כי במלאכת השיר היו מתעסקים יוכם ולילה והיו יושבים בלשכות: פוטר מים ראשית מדון והפעל הכבד יפטירו בשפה: וחשם פטר כל רחם בשש נקודו': ובהא חנקבה פטרה: ובסמוך פטרת כל רחם עכין השלוח והפתיחה: ותרגום והאגשים שלחו ונכריא אתפטרו: ותרגו' ושלח רצוצים חפשי' ופטר דאגיסין. בני חורין: ופי פושר פים כמו המשלח הפים והפותח אותם תחלה והם נגרים שלא יוכל אדם להשיבם כן ר ראשית המדון: יפסירו בשפה ישלחו בשפה חדברי ניפתחו אותם ולפי שהבכור הוא שלוח הרחם ופתיהתו יהבקעו תחלה בקרא כן: וכן ופטורי ציצים שפתחו בהם הציצים והפרחים: וכפטיש יפוצץ WUS סלע היא המקבת הגדולה: פלך ופיד שכיהם מי יודע:אם בפידו להם שוע ענין איר בסל. הם הקמטים שנעשים בכטן האיש השמן: ותרגומו ועבד רטבא ויעש פימה עלי עלוי כפלא: ותרגום נהפך לשדי אתהפיך לרטביו בבה והנה מים מפכים: יוצאים: ו זמזת נקרא הצלוחי פך השמן לפי שמוציאי ומריקין השמן ממגו בני כפרת הצביים הביאו ד'יונה ולא ידעתי למה כי הוא משמו עבדי בני שלמה זן נקרא על ענין ידוט אצלם כמו שנקרא כולם איש על שמו בענין מקרה מן המקרים אצלם בלל ראה פניך לא פללתי: לא עשיתי פשפטו ויפלל: עשה המשפט שדקר זמרי וכזכי בת צור זדין בעצמי שאוכל עוד ראה פניך:ויעמד פנחם ופללו אלדים:אשר פללת לאחותך: והכפעל לדעת ר'יהודה וכפלל חללי והתאר עם יוד היחש והוא עון בלילי: והקבוץ בבפול יוד היחש והוא עון פלילים: ונתן בפלילים: וחשם עשי פלילה י וביוד היחש פקו פ מליליה: ענין הכל המשפט והדין: ופי'ופללו אלדים אמר אם יחטא איש לאיש ופללו אלדים כלומר ישפטנו הדיין ויוציאנו נקי מיד חברו בצוותו מה שיתכן לו לעשות או יעשה פשרה ביניהם אבל אם לה'יחשא איש מי יתפלל לו כלומר מי יהיה בזקק להשפט עמו ולומר נעשה ביניכם דין כך וכך: ואמר לשופט בלשון ה התפעל שהוא הפעול - וכן אמר ונשפטתי אתו בדבר וכדם: בהשפטי אתכם לעיניכם :לפי שהשופט חוזר הטענות ומראה טענת כל אחד לחברו כאלו הוא נשפט באמרו דברי הנשפטים: ופי'אשר פללת לאחותד: אמר גם את שאי כלמתך כי את שפטת לאחותך בתחלה כשהחלה להרע היית שופטת אותה על חטאותיה ו <u>ועתה חרעת לעשות ממנה ותצדקי אותה בחטאתיך אשר הרבית ממנח. ואמרו על התחגה והבקשה בבגין ה</u> התפעל ויתפלל אכרהם אל האלדים: והתפלל אל הכית: ויתפלל בעדך וחיה: והשם תפלה למשה: שמעתי את תפלתך לפי שהמתפלל יבקש ממנו שישפטנו ברחמיו ולא יפנה לרוב הרעות שעשה כי המשפט הוא , שיעזוב לו מעובותיו ולא יזכרם לו כלם כמו שאמר הגכיא יסרגי ה'אך בכשפט אל באפך פן תמעיטני בייפלא ממך דכר לא נפלאת היא ממך: נפלאתה אהבתך לי: בשני סימני הנקכ כמו כי החבאתח נפלאים מעשיך: בגדולות ובנפלאות ממגי: שיחו בכל גפלאותיו: ונכתב ככעלי ההא אודך על בי בוראות כפלאת: והשם עושה פלא בשש בקודות:ותרד פלאים: והקכוץ כלשון נקכות פלאות עדותיך: קץ הפלאות: ובתוספת כם מפלאות תמים דעים: והתאר פליאה דעת ממני כמו שיאמר מן שריד שרידה ומן פליט פליטה: ומשקל התאר פלא יועץ והוא בשש נקודות יוהפעל הכבד הפליא עצה יכי הפליא חסדו לי: אשר עשה עמכם להפליא: הפלא ופלא: וההתפעל ותשוב תתפלא בייענין פלא ידוע: ומזה הענין והוא פ פלאי והוא שם תאר לשם הנפלא כלוכר שמי נפלא ונשגב מלהודיעו לך וכן ליעקב אביגו שלא רצה הכלאך להודיע לו שמו ואמר לו למה זה תשאל לשמי והיה זה בעבור כי היו המלאכים נראים להם בדמות אנשים ו ולא היו מגלים שהם מלאכי' לפיכך לא היו מזכירים שמם: וכן פלוני אלפני האיש המכוסה שמו אצל הזוכר אותו יאמרן עליו פלובי ואעפ שהוא ידוע אצל הזובר אותו ואינו רוצה לקרותו בשמו יאמר עליו פלוני וכן יפליא לנדור נדר נזיר יוככד אחר לפלא נדר ענינם ענין וֹזֹל הרגילו בלשונם כזה: ועא קרוב לזת כי הפרשה ובענין הזה הוא שרש פלח בהא פלב כי בימיו נפלגה הארץ: כלומר נחלקה למחלקות

בפבוה ניחי זרמיה יפעיה משני סמוש שמיש משריע תצוה كادوت פמוש דה משלי מינים כח בחעלותך מלכים ירמים משלי אדב איוב kpro מנכים תיליש שמוא יחוקאני

kpin'

ישעיה

נירא מלכי' ,ירא מילי'. מלכי'

איוב ב משפטים ישעיה

פוטרי נצבים פיווא תילים תילים ג' שילים ב'בשלח איכה תילים דעיא איוב תילים ישעיה ב'תילים יוא ישעיה איוב שופטים

דות

בשה המנר

עכן אורו: וכן זיפץ העם בכל ארץ מצרי פעל יוצא יוהמפיץ הוא פרעה שהכריחם לפוץ לקושש קש: ואפשר שהוא פעל עמד וכן ויפץ העם מעליו: והפעל הברובע וכפטיש יפוצקסלע וההתפע ממנו ויתפוצצו הררי עד: ואכרו כי מפיץ וחרב הוא שם הפטיש שיפועץ הסלעים: והשם תפוצה בפלם תקומה תשובה: והקבוץ תפוצות: ובא בחולם ותפוצותינם ונפ תם ככלי דמדה התיו בחרק שלא כמנהג: וככהו בחרק התיו אם לא שריתיך לטוב שהיה ראוי שריתך: ופי לפה שאכ כי מלאו ימיכם לשבוח ומלאו גכ ימיכם לבא תפוצותיכם כלומר באו ימיכם לטבוח ולגלות כלם ענין פזור יואמר בשבירת הסלעים וכפטיש יפוצץ סלע ישבשבירת השלעים יתפוצעו שברי הטלעים הנה והנה: ופעל בבד משנו כפול הפא והלכד ואחז בערפי ויפעפעני:ה פקו פליליה: והשם לפוקה ולמכשול העצב בכזה בפוץ ינפצים אל ההרים כתבנו בשרש נפץ: פרק ענינם ענין מכשול :ופי פקו פריליה ב לב: והפעל הכבד יחזקום ולא יפיק: והשם וביק ברכים בפליליה כלום כשלו במשפט: ועא הפעל הכבד ותפק לרעב נפשך פי תוציא אליו נפשך ורצונך: זמכו אל תפקאל תוציא מחשבתו ואל תשלימה: ויפק רצון כה ויוציא רצון ימפיקים מון אל זן מוציאים ממין זה אל מין אחר כלומר לרוב מלא הזויות מיגי התבואה וזולתה פורצים ומוציאין מין זה אל המין האחר ומערבים זה עם זה: ויש לפרש כוזה ולא יפיק ויהיה פעל עובד כלובר שלא יצא כמקובו: הפעל הכבד ותסדי לא אפיר ה הפיר עצת גוים:את בריתי הפר:מפר אותות בדים: לך הפרה את בריתך: מעמו: ואם הפיר יפיר: ואישה יפירנוי ושלא בזכר פעלו במנו גם את כריתי תופר את דוד עבדי: ענינם ה הביטול: ועא בפעל ככד אחר אתה פוררת בעוזך ים: וההתפעל פור התפוררה ארץ: _ והפעל הככד מכנו בפול הפא והלמד שלו הייתי ויפרפרני: ענין הריצוץ והשבר: וים מזה לחפור פרות ולעטלפים פי לחפור בקעים וחפירות ובבר פירשנו הפסוק בשרש חפר: ומזה הענין נקרא הגת פורה יפורה דרכתי לבדי ילחשוף חמשים פורה לפי שדורכים ורוצעים הענכים או הזתים בתובה - וית'פורה דרכתי כבעוט דמתעביט במ במעצרתא תרגו ממשים פורה גרבין דחמרא : הפיל פיר הוא הגורל פי עמו: והקבו וימי הפורים: ופשו פרשיו: כי תפושו כעגלה דשא: ויצאתם ופשתם כעגלי מרבק: ענין רבוי: ואפשר שיהיה מהענין הוה פישון: נקרא הנהר ההוא כן לפי שמימיו רב ם או מרבים ומגדלים יותר משאר הנהרים ובענין זה אמרו דול לכה נקרא שמו פרת שמימיו פרים ורכים: חדקל שמימיו חדים וקלים: והנפעל נפושו עמך על ההרים: וית' ענין פיזור אתכדרו עכך והשם לא לא ידע בפש כאד: ואעפ' שהוא פתח ימצאו כמוהו מנחי ה העין כמו שכתכנו בחלק הדקדוק וענינו לא ידע איוב לרב מאד בדרכי ה'וכמשפטיו לפיכך הוא מתקצף והפותות לדלתות הבית י הוא כמין פס קטן של ברזל שיסוב ציר הדלת עליה ומכניר כרין במשנה הפותה שתחת הציר: ומזה פתהן יערה י כי הנפרד כמנו פות ובהסמכו ויפזו זרועי ידיו: ויתחזקו מפזז ומכרכר מתחזק ורוקד כי כן רכנוי פתהן יוהוא בנוי לערות בעת רקידתם יתשית לראשו עטרת פז הוא הזהב הטוב המזוקק דרך הרוקדים לחזק אזור מותכיהם כי יותר הוא חזק המזוקק: והפעול מסנו זהב מופז כלוכר מזוקק ומחוזק: ובאלף נוספת וכותניו חגורים ב שה פזורה ישראל יוהנפעל נפזרו עצמינו לפי בבתם אופז: ויש לפרש מזה ויפוזו זרועי ידיו את דרכיך: כפור כאפר יפזר: יש מפזר ונוסף ע שאול: פור בתן לאביונים: פורת אויביך: ותפורי ופחד ורחב לבכך: פחדו בעיון חטאים: שם פחדו פ פחד עוד: מפוזר ומפורד ענין כלם ההפצח ויראן מכנו וינהרו אליו ואל טובו:ועל זה הדרך ופחדו פחד: ופחדו אל ה'ואל טובו: פי'שיפחדו ורגזו על כל הטובה ועל כל השלום אשר אנכי עושה לה: והשם פחדו פחד וכו' פי'לא היה פחד במוחו :ו ופחד יצחק היה לי: כי שמפהד יצחק כמנו היה עמי: וזהו שאמר וישבע יעקב בפחד אביו יצחק במיש שמפחד יצחק כמנו ואבר ענין זה ביצחק לפי שפחד מהשם ומסר עצמו בדבר העקיה. וקכוץ השם קול פ פחדים באזניו: והשם בהא הנקכה פחדה: ולא פחדתי אליך: והפעל הכבד אשרי אדם מפחד תמיד: ותפחד תמיד כל היום מפני חמת המציק: וככד אחר והיא יוצא ורוב עצמותי דפהיד: ועא'גידי פחדיו ישורגו: ל לחם הפחה: הפא בסגר והוא מן הדגושים לולי החית העלולה ותרגום מרוח אשך ערים פחדין בחה לבד הפעל נגרעה: ובא בהא הנקנה ואעפי שהשם לזבר והנת לקבל דגש וההא לבקבה וההא במהו במשקלו בשם המספר ששה ובשמות בני אדם נמצא לזכר שם עם ההא ככו: לכנה: חגכה: חוסה: חופה: בלגה: וזולתם וההא באלה השמות היא נוספת לא שהיא סימן לנקב' : וכסמו'נפתח כלו פחת יהודה והוא מלרע: וכא כן בתיו גם בלי כמיכות ואיך תשיב את פניפחת אחת עבדי אדוני הקטנים: ובא אחד פל מלעיל אמר אל זרובבל פחת יהודה: והכנוי הקריבהו נא לפחתך: והקבוץ פרות וסוגים כלם: חסר במנו ל למד הפעל ועקרו כמו שאפר במקום אחר על פחית עבר הנהר ילהיות פחם בארץ יהודה: משפטו פחתם: כ אנשים רקים ופוחזים:פי כמו וצורם לבלות שאול שמשפטו וצורתם: וענין פחה כמו נגיד: סלים כלובר קלי הדעת:וכן גביאיה

ממנא ירמיה חבקוק משלי ירמים ירמיה מצים ישעיה שמוא ירמיה נחוש תילים משלי תילים ישלי לך לך ישעי מלכי תילי מטות ב ירמים תילים יפעיה אינב יפעיה ישעיק חני ישעיה_ חני אם יר כ חבקנק ירמיה מלחכי アルアクコン אינב מלכים יפעיה ניח במנא תיליש לביא ניתי ירמיה מיל מילים ב'ירמיה תילים משלי אסתר ישעיה ב תילים הושעירמיה ניבא אינב ירמיה מפלי ישעיה מינב ב'

עזרא

ישעיה חבי מלכים יחוקא עוראב שופטים

לא הפגו אבות אל בנים מרפיון ידים: לא החזירו להם פניהם: וכן ומנום נסו ולא הפגו: אשר מפנה צפונה • בהפנתו שכמו ללבתיויפן זגב אל זגב: ושלא כזכר פעלו כמנו גוסו הפנו העמיקו לשבת יושבי דדן: ואיגנו ציווי כאשר חשבו אנשים כי לא יתכן ציווי מזה הכנין רק הוא עבר ופי בך אמר כננד עשו נוסו יושבי דדן בי בבר הפגו אויבכם לבא עליכם והעמיקו לשכת בארצכם ולגרש אתכם ולהגלותכם: - ואאזל פי באשר אמרו להם נוסו הם הפנו והעמיקו לברוח והרחיקו ניקום שבתם שלא תשיגם יד האויב: ובן יתפרש העמיקו לשבת יושבי חצור וכולם ענין הכטה: שער הפונה: במו שער הפנה : ונק־את הפנה פונה לפי שהיא מכט הקיר ויופיו ומזה נקראו פני לפי שהם פונות הנה והנה ולפני ה': ויושם לפניו לאכל: מפני עשו אחיו בפני אשר ירד עליו: אם בפני לא תחילו: ועם המם והלמד כי מלוני ה'הוא בוויח מלפני אלוה יעקכ: מלפניך משפטי יצא ועריך להתכוכן היאך כא המם והלמד בשמוש כאחד וזה הפך זה כי המם מורה הרחוק והלמד מורה הקרוב: אכל דל בהמקום שהוא לפני ה'והוא מקום קיכול הנכואה יוכן מלפני אלוה יעקב: כפני בשה שהוא נביאו עומד לפני ה' :וכן מלמעלה ומלמטה וכילם קרובים למבין :וכן תכנס הלמד על המם כמו ש שכתבנו בשרש מן : על פני בל אחיו נפל : דל שנפל גורלו בגורל אחיו : הוא היה גבור עיד לפני ה רל שהיה מקריב מצידו לפני ה' יאו יהיה לפני ה'להגדיל גכורתו כמו עיר גדולה לאלדים בהרוי אל כמו שכתבנו בשרש אפל:אם לא על פניך יברכך דל בחייך: וכן על כניכם אם אכזב ושניהם ענין שכועה: וכן ויפת, הרן על פני תרח אכיו כלו בחיי אכיו: על פני אהרן אכיהם יבחיי אהרן: וכן מי יניד על פניו דרכו: בחייו: ָ: ויוציאך בפביו: בחייו כלו' כשבועתו: אל פכיר ישלם לו: בחייו: לפני שמש ינון שמו: בעוד שהשמש קיים יוכן ידכאום לפני עש בעוד שהעש קיים כלו לעולם כמו שאמר לנצח יאכדו ולא יהיה לך אלדים אחרים על פני :בעוד שאני קיים והוא לעולם יאו יהיה פי'על פני לפני ואפי'בסתר לפניו הוא: אמתך לפני בת כליעל :חסר ופי אל תתן את אמתך לפני השם ככת בליעל : ונקרא מה שכנגד כני דאום פנים והפכו אחור: והיא כתובה פנים ואחור: ובענין ההקדמה לפנים הארץ יסדת יואת יהודה שלח לפניוי לפני בא יום ה': ולפגי מזה יקודם זה יהוא ההיכל לפני פי הפניני וקראו פנימי ואעפ שהוא חיצון לדביר לפי שהוא פניםי לאולם:או פי לפני לפי שהיה לפני הדביר בבניםה ובא היוד ליחש ביוד כלי או דר לפנים ובא כן ככו וחשופי שת אורגים חורי: ודומיהם: שהם כמו חשיפים חורים: ועם היוד והמם מלפני' ולחיצון והיוד והכם אעפ שהוא לשון רבים אחר שהכולה כלשון יחיד עשו היוד והכם ככו שרש והכניסו עליה יוד: היחש וכם הרבים וו תיו הרבות יהבית הפנימית בפנימי ובהי גון יוחדריו הפנימים:אל החצר הפנימית יד דלתותיו הפנימיות וכל אלה תאר: אכל כל כבודה בת מלך פנימה הוא שם וההא נוספת כי המלה כלעיל

נכמו שנ בעסוני בהבליהש: ועא בפעל הככד פנה אויבך : ואנכי פניתי הבית : פנו דרך: ענינם ידוע: פנק מפנק מנוער עבדו: מענגו ומעדגו: ותרגום מעדני בלך תפנוקי מלכא בס בתנת פסים: בפסת ידאי בפסת ידאי בפסת ידאי

ופי עומדת בפבים: וולפי שהבעם נראה בפנים כנהו כם כאכרו ופניה לא היו לה עוד אכפרה פניו: פני ה'

בעושי רע: ונתתי פני באיש ההוא: פני ה'חלקם: לא אפיל פני בכם: אעזכה פני ואכליגה: ויש לפרש כזה

ויוציאך בפניו כלו בכעסו שכעס במצרים. וכן לפי דעתי מזה לא יהיה לך אדי אחרים על פני דל להבעיכני

<u>ומזה יהי פסת בר'בארץ כלומר חולקת בר: ואאזול פי'במשמעו פס ידא כלומר יזרעו בף מלא תבואה אפי' ב</u> בהרים ירעש כלבגון פריו:וכתב כי שרש פס ידא כתנת פסים פסס והוא הנכון:והדגש לאות: כי פסו אמונים כלו אפסו : במה עלה ראש הפסגה: כמו גבעה: והפעל הכבד מכנו פסגו ארמנותיה פסח אזידלג כאיל פסח איש עור או פסח:פסח ש ארמגותיה כלו חזקו ובצרו והנפעל ממנו גפל ויפסח: ידועוומן הענין ה שתי רגליו: והקבוץ פסחים בזזו בז:והוא קל: הקרוב אליו ונסח ה'על הפתח כלו ידלג על הפתח בראותו הדם ולא יבא המשחית: ופסחתי עליכם: ולפי נקרא הזכח ההוא פסח: ואמרתם זכח פסח הוא לה אשר פטח: בסגול הפא לפי שפסח על בתי בני ישראל וק וקפץ עליהם ודלניוכן גבון והציל פסוח והמליש: לפי.שפסח ודלג'על ירושלים ככא המלאך המשחית על מחנה אשור והקבוץ נתנו לפסחים עד מתי אתם פוסחים על שתי הסעיפים: שאין אתם עומדים ומתקיימי על אחת מהם אלא פוסחים ומדלגים על שתיהם: והפעל הככד ויפסחו על המזכח אשר עשה ישעכרו עדיו כפסחים שלא היה דעתם מתישבת ומתקיימת עליו: וית'ומשתטן על אגורא דעבר כלומר במשפטם על מזכחותם ופי'אשר עשה העושה אותו לשם הבעל אחאב או זולתו: 🌎 🚓 🦰 🦰 פסול לד שני לוחות אכנים: ויפסול שני לוחות: והשם פסילי אלדידם: וכא פסל ומסכה בשש נקודות • חלשון הזה נופל על פסילת האבנים ברוב: וכן על העצי': הנושאים את עץ פסלם: ושאריתו לא עשה לפסלו

הרשון הזה נופר ער פסירת האבגים ברוב: וכן ער העצי: הגושאים את עץ פסרם: נשאריתו לש עטה רפכ יוהוא עבר את הפסילים: בקום שהיו פוסלים שם אבנים: בעוד כיולדה אפעה: יד א

ירמיה ב'יהזקא שמוא שופטים ירמית

יחזקא נירח חיי נישוח יתרנ ירמיה יננה תולים ב'

תוי נת

מיוב ב

כח במדבר איוב נאתהכן ב'תילים אינב יתרם שמוא

פחנג יחזקא תילים ניגז מ'הכי עזרח מלכים

מלכים

מלכים יחזקא רה אקדנר רה מילים שמוא נישלח מילים קרושים איכה ירמיה אינב נאתחכן יתרנ בפביה חיי ישעות משלי

מילים נאתחכן תילים

תוני

ישעיה המור שמוא ישעיה שמוא בח ב

> בא ב" ישעיה דה מלשים

> > מלכים

תטא תטא רא**ה מבא**

שופטים ישעים

ישעיה ב'

למחלקו הלשון יומסבת מחלוקת הלשון נחלקה גם כן לישוב :לפלגות ראובן גדולי חקרי לב : פי לכחלקות ראוכן שנחלקו מאחיו ולא יצא למלחמה הזאת גדולים חקרי לכי כלום דברים רבים לכי חוקר וחוקק עליהם לפלגות בית האכות ילמחלקו'בית האכות שהיו המחלקו לכהגים וללוים על משמרותם וכן במא לפלגות לבית האבות יומא פלג אלרים מלא מים בשש נקודות: וקכוץ פלגים יבלי מים; על פלגי מים: וכא אל ירא בפלגות נחרי נחלי דכש וחכאה: הפלג הוא חלק דמים אשנחלקים המים הנגרים לפלגי קטנים רייל בלעז והפעל הכבד , מי פלג לשטף תעלה פלג לשונט: בלד באש פלדות הרכביםן לפיד אש בדרך הפלא ה'חסיד לו נכתב באלף: והפלא ה' והפלה ה'בין מקנה ישראל: כי מבותד בלום יפריש מכותיך ויבדילם ממכות אחרות שיהיו גדולות ונאמנו מזולתם וחפליתי ביום ההוא כלומר אפריש ארץ גושן משאר ארץ מצרים, שלא יהיה שם ערוב: אשר יפלה ה' : הפלה חסדיך בושיע הוסים במתקומבי בימינך : פי אתה מושיע חוסים הפרש חסדיך מאותם הבתקומבי ביבינך והנפעל ונפלינו אגי ועכך כלומר נהיה נברשים מכל העמים בבא שב יכתך וככודך בינינו בבו פולח ובוקע: והפעל הכבד ויפלח אל סיר הגזיד: יפלח כריותי ענין בקוע: והשם כפלח תחתית בסגול הפא הוא התחתונה מן הרחים שידביו הרחי כאילו בכקעה אחת בחברתה פלח רבב החתיכת בהעליונה בן הרחים הנקראת רכב: פולח דבלה חתיכת דכלה כפלח הרכון: נקע הריפון: ופרטו פליטי הברים פי הפחותים יבי אכרו פליטי אברים פי הפחותים שבאפרים היו אוכרים אתם גלעד כה אתם חשובים בתוך אפרים ובתוך כנשה: זנקראו הפחותים פלטים כל הם כמו פליטי הגדולים והחשובים : וכן דֹבי דעתי פליטי הגוים הנחותים: להכרית את פליטיו אלה בחרק: ובצרי ושלחתי בהם בלשים: בגיו פלישים פי שהיו בורחים להמלש אם יוכלו: והפעל הכבד תפלשני פריבי עם יפלטה גפשי מרשע חרבך: ומפלטי לי והוא קל : רני פלט תסובכני סלה י והשם והיה המחנה הנשאר ל לפלטה: ופעל כבד אחר ויפליט ואין מציל: הכל ענין הצלה והכלטה ופי'רבי פלט שבח והודאת ההצלהי כלוכר בשאנצל מן האויב ארנן ואוזה לך: ופי ויפליט ואין בעיל וישלול ויבוז ואין בעיל בידוי ועא קרוב לזה ותסג ולא תפליטי ואשר תפלט לחרב אתן: ענין השלכת העובר בלידה וכן על און פלט למו כלוכר ה השלכה וחרחקה להם ודומה לו בלשון הזל בדה שפלטה טכבת זרע ותרגום ויקא את , יוכה ופליט ית יונה: והנכון בעיני לפרש צל און פלט לכו כהענין הראשון והוא בדרך התכיהה: וכחזיק כפלך בשש נקודות והוא בשה המשענת וכפיה תכבו פלך: וזמשה ששוות בו הגשים: ו חצי פלך ירושלי: שר חצי פוד קעילה , לפלכו: מחוז:ותרגום כל חבל ארגוב כל בית פלך שרכובא:וכן תרגו שלשת הבפת ישר מעגל צדיק תפלס: פלס מעגל רגליך: יפלס בתיב לאפר: ענינם יושר ה תלתא פלבין י הבעגל והנתיב: וכזה ושקל בפלס הרים והוא כשש נקידות: והוא יושר המאזנים והוא מה ש שתופש בידו השוקל שלשון המאזנים בתובו: ויש בי בקרא פלם נטה ברזל ששוקלין בו והוא כסומן בסימנין לדעת המשקו ים ותולין על נקודות הסמנים אבן המשקי ו דוע הואי ועכודיה יתפלצון: והשם פלצות בעתתני: ענין איבה ורעדה: ובדרך כינוי ללענ אשר עשתה כפלצת לאשרה: ויברת אסא את מפלצתה : תפלצתך הטיא אוהך: בכו עצבים שהוא כנוי ללעג הפסילים. וכן וב , תפלעתך השיא אותך גאותך וכנה הנאוח בלשון איםה ורעדה ללענ כי הפך ובאיטים יתהוללו יאו פי' התפלטי פי בעפר: והתפלשו אדירי הצאן: ענין התגלגל ו הגאוה האיבה והיראה עפר מפלשי עב כמו בפרשי עבהוים בשקרי כן ושקר ב והתכסות כעפר וכאפר לקראתך:פן אמות עליה ככר זכרתים בשר פון :אצל בפרס הרים פן בחרב אצא על ארבע פנותיו: עובר בשוק אצל פנה: עקרו פנתה: או יהיה משקל אחר בלא הא פן יוהקבוץ בפנו עד שער הפנים : היתה לראש פנה ענין זוית יולפי שחוזק הבית הפנות אבר על המנדלים החזקים פנות: על הערים הבעורות ועל הפנות הגבוהות: ולפי שפנות הבית כן האכנים הגדולות כנה ה האנשים הגדולי והאצילים בפנות: גשר הלום כל פנות העם ויתיצבו פינות כל העם: ויתכן היות פנה פנות כשרש פנן לפיכך נדגשו: ורחוק מפנינים מכרה: אדמו עצם מפניגים: כלומר שעצבם אדום וכן מנית התרגום אוטר וקיליא וקוליא בדברי רזר פנן מערביז במולים יוירה בר וחטי מנית ופגג ודכש:יא שהוא שם בקום ו הוא עשב מירקות השדה דנווכלים שאפרו מ מערבין כקוליא: ויוסף בן גריון אבר כי בנג הוא כלספי והיה נמצא ביריהו והנה אכר כבסיק וערי והצרי מפרשין אותו שמן אפרסבון שהוא הנקרא בלסבי: כי פנה אל אלדים אהרים: כי פנו פנה אלי עורף ולא פנים:וככל אשר יפנה ירשיע:הואילו פנו בי: פנה אלי וחנבי אשר לבבו פונה היום: ויפן וירד נשה: ויפן בניבין אחריו פגו לכם צפונה: לפנות ערב: בשהערב פונה ובא: לכנות ככך: כ כשהבקר פונה ובא:והשם וכעלותהו פנות קדים בשקר לבגות יבינו. והפע הכבד הננה עירף בואב בוש

דה'ב'
תילים ישעיה תלם
אינב
אינב תילים כחים
להינב תילים כחים
להיראת לים תבא
בארא ב'תילים

הנים מלכים אי נכ'ם פופטים פופטים פחוא שיר יחוק' לך יחוק' ישעי שופטי

עובדיה ישעיה חוקת תילים תילים ג ניש חיש ביה

מיכה כ

ממני עורה משני עורה נזרה ישעיה משני תילים ישעיה

<u>אינב יפעיה מלנים</u> מלכים ירמיה

מיכז ירמ ה אינב אקר תר לינת משלי תרנמה משלי זכריה תי לים בבניה פתוא שוכטים משלי איכה ליחומה

ני לך ירתיה ממוא היוב תינים כבכים הלמו שום דברי מאה בשלה יהוקא ירמית

ובקמץ הפא: ענין הכל והדומה להם ענין מכפר ומנין: ועא והוא פקד עלי לכנות לו בית ענינו צוה בחרג' :והשם פקודי וו ישרים: פי מצות: ובתוספת מם במפקד חזקיהו המלך: כלו במצותו: ושרפו במפקד הבית : במצות הבית כלו מה שהיה מצוה על הבית לעשות כן הכהגי שהיו בקומות חלוק ם כבית לכל דברי הבית: וית'באתר דחזי לביתא: ובסימן הנקבה ויהי בעת יביא את הארו; אל פקדת המלך ביד הלוים: במצות הכלך: וג' במקום בית השרות: ופקידהך שמרה רוחי ומציתך: ועא' ויקח מידם ויפקד בכית והפע' הכבד למכמש יפקיד כליו וישב אל מקומו אשר הפקדתו שם:ו פקידו את ירמיהו בחצר המטרה: המגלה הפקידו: ושלא כזכר פעלוממנו אשר הבקד אתו: והשם או את הפקדון: והיה האוכל לפקדון: ענין גביזה והבחה: ויש לפרש מזה ופקדתם על בחל הערבים ישאום: ועא ופקדו שרי צבאות: - ופקדתי עליכם ארבע משפחות: פקדו עליה טפסר: וכתב ר'יונה עם בנין הקל ויפקד אותי לכל סכל בית יוכף: מצאבוהו בספרים המדויקים ויפקיד אותו מבנין הפעיל והמסרת עליו ב' ויפקד עליהם את גדליהו : ודין י זיפקד שר הטבחים את יוכף: יפקד ה'אלדי הרוחות: ואת אהרן ואת בניו תפקד: הפקודים אשר לצפי הצבא והפעל ויפקדו כיום ההוא אנשים על הלשכות: ויפקדו המשוררים והשוערים: והפעל הכבד והפקדתי עליכם כהלה. אשר הפקיד מלך ככל בערי יהודה: ראה הפקדתיך היום הזה: ואתה הפקד את הלוים: הפקד עליו רשע יוהפקידו עליה אגשים לשמרם: המופקדים בית ה':ויפקד אזתו לכל סכל בית יוסף: ויפקד דוד המלך על הראובני: והתא' אשר היה פקיד על אנשי המלחמה להיות פקידים בית ה'ומא' פקוד ושוע והשם בעל פקידית: ומא' ויהיו לבית אב לפקדה אחת: ופקדת משמרת בני מררי. על פקדת ישרגו: ושמתי פקודר.ך שלום דר המם שיקחו הפקירים עליך: והקבוץ וישם יהוידע פקידות בית ה'ביד הבהגי': וישם הכהן פקידות על בית ה': ויש לפרש מזה קרבו פקודות: וענין הכל והדומה להם מג י וגזברותי ומזה הענין לפי דעתי פקדתו יקה אהר: כלו מה שהוא פקיד וממונה עליו והוא אשתו או ממונו: ועל בית יהודה אפקח את עיני: ויפקח אלדים את עיניה פוקח עורום: ותפקהנה עיני שניהם: אשר עיניך פקוחות והקבון עיני פסוח אזנים פקח נא את עיניו: והנפעל אז תפסחנה עיני עורים: והתאר או פקח או עורי פקחים בקלות הקוף: ענין הכל הפתיחה ובא השם מכנו בהכפל העין והלמד ולאסורים פקח קיח כהכפל העין והלמד כמלת פתלתל ופי'פתוח המאטר: ואעפ'שהוא כתוב שתי פלות ענינו מלה אחת: ויש לפרש שעניגו שתי מלות ויהיה קוח מקור מן לקח ומשפטו פקח לקוח כלו ולפתח אותם ווקחתם מהגלות: ואאזל בתב בי קוח שם בית הסהר בק־בן לפי שהאסורים לקוחים וכלואים שם ובי כקח קוח לפתח להם בית הסהר וימצא גפן שדה וילקט ממנו פקעות שדה פי בעל הערוך שהן כעין אכטיחים קשנים והם מרים בקע וימצא גפן שדה שמן הוא שארול בשמן פקועית ווהוא הנקר בלשון ישם עאל חנשל. ומצאנו בפי גאון שהפקועות הם הנקראים בערבי אלבאגן: ופקעים מתחת לשפתו סביב שהיתה צורתם כצורת פ פקועות שדה וית'וצורת ביעין אם כן היתה דעתו שהיתה צורתם עגול כצורת הביצי ודומה לו בדברי ה'זל הכדור והפגעות של גכי ועוד אמרו כשתי פקעיות שלשתי הוא שקירין כלעז קפריל ובדברי הימי ורמות בקרים תחת לו סביב דל תחת לשפתו אולי היו לפקעים פני בקר והיו דומים לבקרים לא בגוכם פר בן בקר:פרים בני בקר:פר יקרא אפילו בפניהם כי גופם היה כדמות בצים לדעת המתרגם: 😩 הזקן ובאופרו בן בקר ידמה שאינו גדול בשנים: והקטן יקרא ענל: וכן דרטו רוול בר יכול זקן תל"בן אי בן יכול קטן תר'פר: הא כיער בן שלש שנים: ופר השני שבע שנים נפרשנו בשרש שנה: ודוב תרענה . פרות הבשן דבה להם הנשים הנכבדות: בדר ובשלו כפרוריאו בפרור:הוא היורה שמכשלין בו: וים מזה כל פנים קבצו פארור: רל שחרו וכבר פירשנו אותו בשרש פאר: כי הוא בן אחים יפריא ירבה ויפרה: ור יונה פי לשון פרא:פרא אדם כשש נקודות ופירוש אדם מדברי כפראיונכתב בהא פרה למוד מדבר: הוקכוץ הן פראים במדבר: הוא חמור הבר: בר ויבא הפרד בשש נקידות איש על פרדו: על הפרדה אשר לי: בעבים ובפרדים ידוע: וכתכ רבינו האיי גאון כי נקרא פרד בעבור שלא יוליד והוא נפרד. וכנפיהם פרודות נפרשות: מגרפותיהם:פי גרגרי הזרע שהם נפרדות ובפזרות תחת ווארץ: ויינפעל נפרד מקין קמוץ ואעפ שענינו ידמה נפעל עכר: נפרדו איי הגוים: הפרד נא מעלי: ממעיך יפרדו: לתאוה יבקש נפרדפי מי שנפרד כדעתו ובעצתו ולא יאפין לעצת חבריו יבקש התאוות: ובכל תושייה יתגלע כד'נ' מראה עצמו מתערב בכל חככה

ואיכו כי אם הולך אחר תאות לבו: והנאון רב סעדי זל פי בך הוא הבונד והנפרד מהכון העם ועוזב אמונת אמר כי הוא הולך אחר תאוה ועל כן נפרד מדעת קהלו ומאמונתם: וככל תושיה יתגלע בכל שענה שתכיא לו יריב עמך ויכזבך. על כן אחריו לא יחפץ כסיל בתכונה כלום לא יחפץ בתכונה כי אם בבריבתו לגלות רוע לבבו וההתפעל והתפרדו כל עצמותי: יתפרדו כל פועלי און: ובכי לביא יתפרדו: והפעל הכבד יד ב

מוזרא תנינים דה' יהזקא

דה חייב מיכים ישעיה שתוא ירמיה ירמיה ניקרא ב מקץ ישעוה ש טרים ירמיה ירמיה מלכים ירמיה נישב פינחם במרבר משות עזרה ב בחוקתי ירמיה ב במדבר תילים יהוש במלכים כ דה' ירמיה ב יחוקא יבמיה דה כפח דה ישעי דה מלכים יחזקא תי ים ור מול בר לש ' ורמו **"ו** ישעיה מוכ ישניה נחות सवद्याःक्रवारत

ו'בים

מלכים

תביה כז א

שנשטים ישעיה ע :ופ בהעלותך שמ:א ינא הנפעלך ירמיה א וכ פמנא מל ים ישעיה יפזקא יואל שופטים בחלך בערות משלי

תלים כ איוב

עביבו אצעקיוכן בדברי הדל סתם גוי מפעא פעי: פעיתא היא דא:אפעח ושרף מעופף מין נחש: מי פעל ועשה אף יפעל אל: ובקטן חטף העין אם חטאת מה תפעל בו: ופעלי רע על משכבותם ואפשר שיהיה הקבוץ מכגו רב פעלים כמו מן רבח רמחים מן וחשם בפעל כפיו נוקש רשע: בקר בקרים ודל שהיה גדול המעשים השובים: פעלך בקרב שנים: ובא שלא כמשפט בחלם ופעלו לא יתן לו כי היה משפטו ופעולו ופי ושכר פעלו וכן בא כמהו שלא כמשפט ותארו מבני אדם כי היה ראוי תארו ואאזר בתב כי ופעלו כא כמשפשו ואינגו שם אלא פעל ופי ופועלו שעבד עמו לא יתן לו שכירותו וזה: הפי הוא הנכון: ומא פעלת שכיר ופי שכר פעלתו: ובקבוץ לפעלות אדם: ומא לכו חזו מפעלות אלדים: פעם כחוץ פעם ברחובות: זאת הפעם: שבע פעמים: זכרני גא וחזקני נא אך הפעם הזה האדי ופי'ר' יונה מזה ותחל רוח ה'לפעמו: דל החלה הנכואה לבוא אליו פעם ראשונה או יהיה לפעמו: לשברו ולכתתו מענין ותפעם רוחו: נפעטתי ולא אדבר: שהוא לשון שבר וכתות והוא הנכון: והתפע מזה ותתפעם רוחו: והשם את הולם פעם דל שבר המכה או מבת השבר :או יהיה פעם שם בלי שמכין בו והוא ה המקבת: וכן אמר התרגו דמטפח בקורנסא: ומזה הענין נקרא הזג פעמון זהב ורימון: לפי שהוא מתקשקש ובתכתת בענכל שבחובו: ויתנו הפעמונים בתוך הרסונים כלו בין רמון ורמון היה פעמון יורבו פירשו וים מזה הרימה פעמיך למשואות נצח: כמו ם מזה לפעמו שהיתה רוח הנבואה מקשקשת לפניו כזוג: מחלמותיך: ועא מה יפו פעמיך: הרימה פעמיך: פעמי דלים: רגלים: ופירשו מזה צלע א צ'ע שלש ושלשי פעמים: וית'תלתין ותלת חדא עשר בכדרא: ובקבוץ הנקבות פעמותיו דל זויותיו: בלדף פי פערתי ואשאפה:ופערה פיה:ופיהם פערו למלקיש ופערו עלי בפיהם:הבית נוספת וכולם ואנכי פציתי פי:אשר פצו שפתי:הבל יפצה פיהו:פצה פיך ואכול:ופוצה פה ומעפצף כלם ע עבין פתיחה: ועא'קרוב לזה פעני והעילני: הפועה את דוד עבדו ענין פדיון ופתוח המאסר: בצחין פצחין רבה וצחרי: פצחי הרים רבה: עביבו הרמת קול: ועצמותיהם פצחו: עביבו שברו: אשר פצל. ויפצל בהם פצלות לבנות: עניגז הסרת הקלף מעל העץ בעודו לח: הרעשתה ארץ פצמתה: עכיבו בקעת אותה ותרגום וקרע לו חלוני ופצים ליה חרכין: ובדברי רבו חרם כדי שיתן בין פעים לחבירו: רל בין בקע לחבירו: מצען הבוני פעעוני: הכה ופצוע: פצוע דכא: וחשם פצע תחת פצע: בסגור ענינם ענין בקיע כלום מכה שמוציאה דם נפרא כלעז: ותרגום ירושלםי ויבקע את עצי העולה ופצע קיסין לעלתא ופי פצוע דכא שנבקעו ביציו ואפי אחת מהן : מצר בו מאר: ויפצר בו לקחת וימאן: ויפצר בו חתנו: ויפצרו כו עד בוש: ו ברוט:והמקור כהפעל הכבד און ותרפים הפצר: הכל ענין העברה על רצון וה פקד את שרה: בקד פקדתי אתכםי האדם וההכרח: הפצירה פים פירשתיו בשוש פה: תפקד לשלום: ויפקד שמשון את אשתו ב ותדיחום ולא פקרתם אותם: ופקרת גוךי ואת אחיך בגדי עזים פקרו גא וראו מי הלך מעמבו: וביום פקדי ופקדתי עלידם חשאתם: ובכל יוליך את צדקיהו ושם יהיה עד יום פּיקדי אותו: ותפקד עלי עון האשה: פן יפקד עליה לילה ויום אצרבה פוקד עון אבות. כי אין <u>פקד אפר: כדר בחנם הוא מתקצף ומעודר אפר כי לא ידע בדרבי חשם ובמשפטיו: והנפעד ונפקדת כי יפקד</u> מושבך. ושלא גזכר פעלו מכנין הפעיל היא העיר הפקד: ופי היא העיר שהפקד עליה עונה: וההתפעל ויתפקד העם: והנה אין שם איש יוהוא קל והפא בקמץ: והשם כאו יבי הפקדה: קרבו פקודות העיר: בעת פקודתם יכשלו: ופקדת כל האדם יפקד עליהם: ואל יושבי פקוד היא בבל: וקראה כן לפי שבא עת לפקד עוכה ויובתן לא תירגמו אולי לדעתו היא שם עיר מערי, כבל וכן פקד ושוע וקוע: דדעתו שמות כדיגות ענין כלם והדומה להם ענין זכירה והשגחה על הדבר: ופּיפן יפקד עליה פּן יפקוד עליה האויב כלום שמא ופי עד יום פקדי אותו נאים ה' שאזברגו ואקח יזכרנה האויב ניתן פניו להלחם עליה לילה ויוכ אצרנה: נשמתו ממנו: ועא אשה רעותה לא פקדו: ודונש בן לברט פי מזה פן יפקד עליה פי לרגעים אשקנה פן יחסר אפי העלה שלה כל שכן הפרי: והנפעל ולא גפקד ממנו איש: כי יפקד מושכך: ולא גפקד להם באומה ויפקדו מעבדי דוד תשעה עשר איש ועשאל יאם הפקד יפקד: ולא יחתו ולא יפקדו באום ה'. ושלא בזכר: בועלו מהדגוש פקדתי יתר שנותי: ענין הבל והדומה להסוחסרון ופי'כי יפקד מושבך בעבור חסר מושכך שלא תהיה שם ונפקדת כלו תזכר שיזכרך אבי כשיראה מושבך חסר מאין יושבי ועא ויפקד שאול את ה העם: ויפקדם בטלאי תפקדו אותם לצבאותם: ולא יהיה בהם ננף בפקד אותם: אלה פקודי המשכן והפע הכבד אלדים ה עבאות מפקד עכא מלחמה: ושלא נזכר פעלו מנכו אשר פקד על פי משה: וו התפע ואיש ישראל התפקדו לבד מבנינין: והוא קל והפא בקמץ: וכן ויתפקדו בני בנימן לבד מיושבי הגבעה התפקדו יקלים והפא בקמץ: ועם מה שלא נזכר פעלו לא התפקדו בתוכם: וכני ישראל התפקדו וכרכלו: והם קלים

ישעיה ישעוה ב'אינב מ כז עלם שמנא מבקוק ירמים

שרנשים תילים ב'

נמלי ברחשי נישלח שופטים

נוכט ס

נוכט ס

דכיא ישעיה

תנוה

מופטים תילים

שיר תילים ישעיה

ישניה חיוב ב'

ישניה חיוב ב'

ישניה חיוב ב'

ישניה היינים

מופטי תילי אינב יחז ישני

ישניה ב' חינים

מילים

נירא מלכי שופטי מלפים נירא שמנא שמול נירא שמנת ירמי הינע שמול שנפטיש שמול תשא שמול תשא ירמיה שמול יש ביה יתרנ

אינבט זוא
ירמיה
מותטים הושע יחזקא
ירמיה קרח ירמיה
ימעיה
ישעיה
ישעיה
מטרע שמוא ב
ממרע שמוא ב
שעיה שמיה שמיה
שמיה פקורי
ישעיה פקורי
ישעיה פקורי

תחת הצעיף יוכן גדל פרע שער ראשו הפא בסגול: וראשו יהיה פרוע: את ראשו לא יפרע: 👚 ראשיבס אל תפרעו: כי דרך האבל לגלות ראשו ולהסיד מענפתו או מגבעתו ופארו מעל ראשו: ופי גדל פרע כי כ בשיגדל שערו הנה הוא מגלה תחת המצכפת: וים מזה הענין בפרע פרעות כישרא כי הפריע כיהוד': ועא מראש פרעות אויב: נקטות האויב: וכן בפרוע פרעות בישראל: והפעל הככד כי הפריע כיהודה: ותרגום בקם נקמת בני ישראל אתפרע פרענות: פרץ על כי פרץ ה'פרץ בעזא: פרצו ויעכרו: גגער: ותפרץ בם מגפה: פן יפרץ בם: פרץ גחל בעם גר: פרועים יפרוץ גדרו:פרעו ודמים כדמים יפרעני פרץ על פני פרץ: ותירוש יקכיך יפרועו: מה פרעת עליך פרץ: ופרצת יכה וקדמה: מאר:ומקנהו פרץ בארץ:כן ירבה וכן יפרוץ:כי ימין ושמאל תפרצי יוהבפעל אין חזון נפרץ: וההתפעל ה ומתפרצים איש מפני אדניו: והכבד וחוסת ירושלם מפורצת: והשם פרץ כשש נקודות: כפרץ רחב יאתיו: פרץ על פני פרץ: ובתוספת מס ועל בפרציו ישכן: לא עליתם כפרצות אפשר שהוא מקיבץ כן פרץ: - כמו מן ארץ ארצות: או יהיה האחד ממנו פרצה: וכן בדברי רוול פרצה דחוקה מותר להכנס בה בשבת - והתאר ארחות פריץ: ופריץ חיות בל יעלנה: וכא ובאו בה פריצים וחללוה: המערת פריצים: וכני פריצי עכך כלם ענין אחד: והוא ענין ההריסה והבתיעה אבל לרוכ הדכרים ושפועם ידמם לפריצה ככו ומקנהו פרץ בארץ יותירוש יקכיך יפרוצו: ויפרץ האיש מאד מאד: נפרצת ימה וקדמ': והדומי להם כ⊾ו מרובם יפרצו הגדרי וכן ועל מפרציו ישכון רל מקום התפשטות שלא יכילם מקום נגדר ובהפך זה נאבר הזנו ולא יפרוצוי הנהרות וים ועל מפרציו הבקומות שפרוצות העירות שם ישכון לשמרם מפני האויבי ולפי לא בא לבלחכה יוכן נפרצה נשלחה כלו בשלחה הנה והנה: ועא ויפרצו בו עבדיו: ויפרץ בו אכשלום: בכרים כסף: ויפרץ בו ולא אבה ללכת ויברכהו: כלם ענין ההפצר והוא הפוך מן ויפצר בם כאד וכבר פיר : ברק ופרקת עלו מעל צוארך:פרק ואין מציל: ומשם ואל תעמד על הפרק: כחש פרק כלאה: בשש 'ו נקודות: והפעל הכבד פרקו נזמי הזהב: ופרסיהן יפרק: מפרק הרים: וההתפעל התפרקו ויתנו לי ויתפרקו כל העם ופי התפרקו מכזמי הזהכ אשר באזניהם ולפיכ בא בלשון התפעל כייברצון גדול עשר: זרצו להיותם נפרקים מבזמיהם שלא יהיו להם עוד:התפרקו ויבשו:הכל בענין השכר והפרשת דבר מדכר ופי ואל תעמד על הפרק לא היה לך לעמד על השבר הבא לישראל אך היה לך להצילם אם היית יכול וכא: בדרך לא תעמד על דם רעך: וימ'על הפרק בראשי הדרכים מקום שיתפרקו ממנו הדרכים שם היית עומד ו ויוית אומר לבכליים אי זה דרך הלך הפליט: ותשבר מפרקתו הוא עצם הצואר: וכן אכ רול ודילמא כעצם דמפרקת איפגים ולפי שהוא פרקים פרקים נקרא כן: וענין קרוב לענין הראשון ויפרקנו מצרינו פרקאין מידם:תרגום רושע ופרק: פרש לפרש לפרש להם על פה' והשם ואת פרשת הכסף: ופרשת גדולת מרדכי תורת האלדים מפורש ושלא נזכר פעלו כמנו כי לא פורש כה יעשה והפעל הככד ויקראו כספר: לו:וענין הכל הביאור והפרוש והגפעל בענין קרוב לזה ביום היותו כתוך צאגו גפרשות פי נפרדות ועא הפעל הכבד וכצפעוני יפריש: והוא ענין טריקה בדברי רבו חויא טרקיא פוניינה בלעז: וכזה הענין נקרא רוכב הסוס פרש: פרש מעלה פי מעלה להב החרב וברק חנית וו ולהב נוספת כוו וישא אברהם את עיניו או הוא חסר דל מעלה חנית או כידון והדום להם טכלי המלחמה: ברכבו ובפרשיו: את הרכב ואת הפרשים יבקול פרש : וני,דא כן לפי שהוה מפריש הסום כמנפים שברגליו להריץ אותו · ויתכן להיות מזה ופרשיו ו'א ידקבו: הם שיני החרוץ שהם חדים וימ'סוסים ופרשים וברדים נתנו עזבונך: מין מסוסים סיוחסים יכראו כן ואין צורך רק הוא כמשמעו ועכיבו כמו שאמר המה רכליך כנפש אדם: ועא וזריתי פרש על פניכם פרש ח חגיבם: בשש נקודות: עורו ואת פרשוי על פרשה ישרף: הוא הזבל שבכרם הבחבה: ברש הן פרש לפניו: עליו אורו פרש ענן לכסך: ופרש כפיו אל הבית אפרש כפי אל ה': ויפרש אותה ופרשו בנד כליל תכלת: וכפיו פרושות השמים: פרשי בנפים: פרשו רשת ליד מענל יורשת פרושה על ת תבור ופרשי בכמורת: כשחר פרוש על ההרים: והפעל הכבד ממנו ופרש ידיו בקדבו באשר יפרש השוחה לשחות:פרשתי ידי אליך:פרשתי ידי כל היום ג עם סוררי בפרש שדי: ובפרשכם בפיכם יענין כלם והדופי' להם ענין שטוח והשם פזה הענין מפרשי עב והוא התפשטות העבים ועא קרוכ לזה כנין נפעל והנשארי לכל רוח יפרשו: והככד כי כארבע רוחות השמים פרשתי אתכם ענין פזור: פי בכר שארבע רוחות השמים רחוקים זה כזה כן ארחיק אתכם זה מזה בפורי אתכם: ועא' ופרשו כאשר בסיר: פורש אין להם: והנחר הרביעי חוא פרשה ציון בידה תפרש כפיה פרשתים כשער פרס וים מזה כפרש שדי: פרת ופי אאזל מזה הפרתמים כלו׳ הפחות היושכים על נדר פרת יפשה כי פשה הנגע: ואם ויפשחני שמני שומם שמואר: וכמשנה אילן שנפשח

ואם פשה תפשה לא פשתה: עניב הפשטה הופרצה י שםעני ובקעני ותרגום וישסף שמואל את אגג ופשח

בשנא תוריע אמור ממיני שותע ט דה הרזיכו שיפטים דה שמנש מיכה עז ישעי הו תולי יתרו אינ איוב משלי וישב ויצא בישלה איוב שמות רועיה שמול ショウウィン といる איוב שופטים יחוקב

תור ישעי יהוק ! ירמי דני משל נישוח ניצח הושע טופעים

דה ממוא ב מלכים ת ליות תיוי עובריה כחים רטח זפריה מוכים תשח תעת

> יחוקא ע.כדיה

שמנא תילים איכח שלח מסתר צ' עורה המנד. ים קא ncn נחוש כשלח'ב' <u>ירתר ישער </u> kpin

מלחכי ניקרא ב אינב מינים מ'כים וארא יחוקא בחרכר מלכי תרו תילי הג" ישעיה יוא ישעיה מינים ישעי תינים ישעיה 3) h יחוקא וכריה מיבה א כה אינה ירמיה תילים ברחשית חקתר תורינ

הפרוך יעקב יופרוד ביני ובינך: בהפרידו בני אדם וכבד אחר כי הם עם הזונות יפרדו כלו שמפרישי הנשי שטוף בזבות כמו הפרד כי אין בבהטות שטוף בזבות כמו הפרד כי אין בבהטות שטוף בזנות כמו הפרד: וים יעשו עם הזונות מעשה פרד שאינו עושה פירות כן הם ישכבו עם הזונות בדרך ש שלא יולידו: ברה ופריבו בארץ:פרה ורבה:פרו ורבו:בן פורת יוסף:אשתך בנפן פוריה בהראות וכן פריה וענפה בשקל בוכיח ונצר משרשיו יפרה : והשם עץ פרי: כי עץ נשא פ פריו: ונטעו גנות ואכלו את פריהן: ונטעו גנות ואכלו את פרין: ועשו גנות ואכלו את פריהן: תשאו לעמי ישראל הפא בסגול וקבוץ פרי לא מצאנו במקרא: אבל במשנה מצאנוהו מקובץ בלשון נקבות בירות: והפעל הכבד והפריתי אותך כי הפרגי אלדים: ויפר את עמו: ומזה הענין והשרש אפריון עשה לנ המלך שלמה והאלף בוספת והוא משה שבושאין בה הבלות: וכן קדאו דול למשה פוריא ופרשו על שם שפרין ורבין עליה. ויתכן להיות כזה השורש מסעף פארה :ותארכנה פארתיו:ותשלח פארות והדופי להם ופרשו מענינם בן פורת יוסף: וכבר בארנו ענין זה בשרש פאר: פרזות תשב ירושלם: היושבים המישור שאין להם לא מבער ולא בערי הפרזות: ובקבוץ הוברים: נקבת במטיו ראש פרזיו: הם ערי חומה: ושם כלל להם חדלו פרזון: צדקות פרזונו: והיושבים בערי הפרזות נקראו פרזים היהודים הפרזיםי פרח כטה אהרן: הפרחה הגפן: מטהו יפרח: עדיק כתמר יפרח: יפרח בימיו עדיק פרח תפרח: ותגל ערבה ותפרח כחבעלת וחשם פרח שושן בכגול: כפתוריה ופרחי והכבד מריח מים יפריח : ואהל רשעים יפריח: בחצרות שדינו יפריחו: אלו הן פעלים עומדים: והיוצא הפרחתי עץ יבש הענין ידוע וענין קרוב לזה להגלות הדבר ולהתפשט אם פרח תפרח הצרעת: בשחין פרחה: פורח באדם וככהםה: על ימין פרחח יקומו:בהכפל הלמד: ופי הקטנים והנערים יקומו על ימינו ללעג עליו: וכן נקראו קטני ח העופות אפרוחים או בצים: וכן בדברי הצל פרחי כהו נה והם כני הכהנים הנערים - ויש אום כי פרחח שם מורכב ומשפטו פרח חח והוא רומו בו לבני אדם הנקלים והנכזים: ודמה אותם לפרח החוח והקוץ שאין בר בַבש :אשר אתנה מצודדות שם את הנפשות לפורחות פי כעופפות,תרגום יעופף על חארץ יפרח על ארעא ופי אשר אתנה מצודדות להרגם להיות נפשותם פורחות והולכות להם: ברט ברמך לא תלקש בשש נקודות הגרגרים, האחדים הגושרים בעת הבצירה ואמרו דול שני גרגרים פרט שלשה ומוה הפורטים על פי הנכל פי מתאחדים יאו פי אינן'פרט: ודומה הלשין הזה למה'שאמרו כלל ופרט: הפורטים כלומר פותחים השירים והזמירות שלהם על פי הנבל ודומה לו בלשון רבו הוה פריטן שפותיה: ויעבידו מומה מלשון פרוטה הידוע בדברי רבו בלו שנותן כל אחד פרוטה למשורר: בדי ויעבידו מצרים את בני ישראל בפרד: לא ירדנו בפרד לטיניד: בשש נסודות: פי בסושי וברצויו בצרים את כני ישראל בפרך: לא ירדנו בפרך לעיניך: בשש נקודות: פי בקושי וברצוץ רבו שתהא נפרכת בצפורן: ועשית פרוכת פי יריעה שהיתה מסך לארון להבדיל בינו ובין אהל מועדי ובדברי דכו ותלה בחופת בנו פרכייות שחודות פי יריעית שחודות כאחלי קדר:. בדם: וכגדיו לא יפרום: ובגדוכם לא תפרומו ולא תמותו: בגדיו יהיו פרומים ענין קריעה: ואחר ואוחז בבגדיה אם בקרעו נקרעו ואם נפרמו נפומו כראה כי יש הפרש בין קריעה לפרימה כי הקריעה כבגד נופו שלא במק ם התפר והפרימה במקום התפר: פרס הלא פרס לרעכ לחמך: וכן פורש אין להםי חתיכה בידים פצייר בלעז: ודומה לו בדברי ופרשו כאשר בסיר: אעפ שנכתבו בשין ענין הצותן פרוסה לעני: וכן בא הלשון בפריסת חידים והגוף באכל פרוב הצער: תתיפח תפרש כפיה: פרשח ציון בידיה והן כתובין בשין: ונכתב בפמך ולא יפרסו להם על אבל והמסורת כל לשון פריכה כתו' בשין בר מן ב'כתיבין סמךיהלא פרסלרעב לחמך: ולא יפרסו להםי ופירושו לא יפרסי ולא יבואו לנחמר עם מת בלומר לא יספדו על המתים ולא ינחמו החיים: והמפר פרשו ולא יפרסו להם ופירושו לא יפרסו על אבל כפו שפורס׳ לאבל ובוצעין לו הלחם כשמברין אותו וזהו שאפר לנחמו על פת וכן פי׳ אאזל פרשה ציון בידיה כי הכנהג שמנחמין פורשין לחם לאכל והיא בעצמה פרשה בידיה כי אין מנחם לה: ועא כל מפרסת פרסה שיש לה שתי פרסות יופרש עוד ושוכעת שסע שפרסותיה סדוקות מלבטה בכו מלמעלה כי יש בהבה שפרסותיה סדוקות מלמעלה ומלמטה דבוקות כמו שאמר לכל הבהמה אשר היא מפרסת פרסה ושסע איננה שוסעת כמו הגמל והדוב והכלב והחתול: וכא השם הזה כלשון זכרים ופרסיהן יפרק: ואת הפרס בשש נקודות והוא עוף גדול שוכן בסדכר בדברי הזל פרס ועזניה בישוב לא שכיחי: וכתבר' יונה שבעו כוסר וחכמו ואל תפרעו:ותפרעו כל עצתי: פורע והוא שקירין לו בערבי עקאב: פרע שבעו בוסר וחכמו ואל תפרעו: ותפרעו כל עצתי: פורע כוסר: פרעהו אל תעבר בו: והנפע באין חזון יפרע עם: והפעל הכבד תפריעו את העם ממעשיו: עבין כולם והדומים להם הפרי והרחוק והכטול: וים אותם פדברי הזל הקורא את הפגלה לפפרע כלופר ה השבת הדבר לאחור וההפך: וכן לא אפרע ולא אחום: כלו שלא אשוב אחור מכה שדברתי: ועא כי פרוע הוא בי פרעה אהרן: פי מגולה מבעשיו הרעים: וכן ונרע את ראש האשה כלו יגרה טער ואטה הנכתר ת

ניכן רנת האצינו הושע

תולדות וישלח ברה"ויחי תי החזקא ישעיה ברחשית יוא ירמיה ב'עמום יחזקא

לך כקץ מילים פיר

ישניה יחזאל ב'

ליחי זכריה

לקתר חבקיק

שופשים ב' לקתר

קרח שיר קרח תילי ב' יש'

ישני 'פלכי 'תרומה אינב

משלי תילים יחזקל

תורי ב' נארה

תוריע ב' נארה

ליוב

ליוב

ליוב

נחוק! קרנזים

ענמנם

שמות בהר תרנמה

אמנר פמיני וטרוע

ישעיה א כה

מיכה ירמיה

איבה ירמיה ישעיה ירמי

חיכה

rda

וברות המח: משליב

יחוץ לישה משל כשול

במקום ולמד הפעל: וכתב ד'אחי ד' משה מזה והפיתית כשפתיך: וההא כמקום אם כאילו אמ'ואם פתית: ופי' הפסוק כן הוא אל תהי עד חגם ברעך ואם פתית כלו ואעפ שפתית בשפתיך אשר כנגדו והעיד בעבורך ע עדות שקר אל תעיד לו בעבור זה עדות שקר וזהו שאמר אחריו אל תאמר כאשר עשה לי כן אעשה לו ונו' ועם הפעל הכבד יפת אלדים ליפת משפטו יפתה ותרגום כי ירחיב ה אלדיך ארי יפתה: יום מזה הענין: ולפותה שפתיו כלו למרחיב פיהו לדבר דבדי ריק וחרפות וגדופי בני אדם אל תתחבר עמו או פי' לענין שאבר גולה סוד הולך רביל ואפר ולפותה שפתיו שמרחיב שפתיו ומגלה סוד לא תתערב עמו: בתח ודלתי שמים פתח: כי לא פתח ויך: תי ארי לא פתחת תרעא לאשלמא. ופתחה לך: ויעזבו את העיר פתוחה: להיות עיניך פתוחות יפתח ה'לך את אוצרו הטובו פתח לבנון דלתיך: פתחו שערו ראשיבם והמקור בחירק הפא בפתחי את קברותיכם: וכפתחו עמדו כל העם פי כשפתח פיו לקרוא בתורה: פותח את ידיך: פתוח תפתח את ידך: וכל כלי פתוח. אגרת פתוחה בידו: והכפעל שערי הנהרות נפתחו: בקור גפתח:יהיה סגור לא יפתח: והשם עם נון גפעל מעין מי נפתוח: והשם פתח דברך יאיר: הפא בקמץ קטן להבדיל בינו ובין פתח השער שהוא בפתח קטן: שמור פתחי פיך וים מזה כנכיה פתחו מכקש שבר בלו שמדבר גבוהות על בגי אדם יוכן הוא מפורש בדברי רוול ומא והם על המפתח ולבקר לבקר: כלומ׳ במונים לפתוח השערים לבקר לבקר: ובסמוך ומפתח שפתי משרים: ומא ולך אתן פתחון פה בתוכם: פי׳ בתיך ישראל כי יראו נכואותיך מתקיימות ובשרש קרן אפרש הפסוק עודיומזה נקרא הפתח לפתח חשאת רובץ בסגול ויצא אליהם לוט הפתחה: והשתחו עם הארץ פתח השער ההוא: כנביה פתחו כלום שכתעסק בבניינים גדולים על דרך שארזל כל העוסק בכנין מתמסכן: ונקרא פתח מה שיש מן השער חוץ לדלתות כי הכל יקרא שער בין כבפנים בין מכחוץ עם הדלתות והאסקופה החיצונה כמו שהיא עם הבזוזות והמשקוף בקרא פתח לפי שהוא נפתח תמיד אף בהסנר הדלתות הוא נשאר פתוח: וכן שם הכלי שפותחין כו ויקחו את המפתח ויפתחו ובסמוך לא בשתנה מפתח בית דוד: ותי מפתח בית מקדשא ושלטן בית דוד: ושלא בזכר פעלו מהדגוש ופתחו שעריך תמיד גם מאז לא פתחה אזכך פתח הסכדר: והחרק בהם תמור השורק :והראוי בהם גפתחו פתחה אזנך ופתח הסמדר בשרק: כמו מאתנן זונה קבצה שהחרק תמורת שורק ומשפטו קכצה כן דעת המדקדקים: ויותר נכון בעיני שיהיו מן הדגוש בלא תמורה ויהיו פעלים עומדים. ובענין ההתר שהוא קרוב לענין הפתיחה כי יתרי פתח ויענגי: מוסר מלכים פתח: ויפתח הנפלים: א יתהלל חונר כמותח: פתח חרצובות רשע: לפתח בני תמותה: יפתח וישרד אדמתו: הנני מפתח פתוחה כאו האכן היתה במאסר כל הימים שבטלו המלאכה ועתה יפתחנה וישימו אותה ככנין יוהפעל הקל אסיריו לא פתח ביתה והבפעל לא נפתח אזור חלציר יסגר על איש ולא יפתח: ויתכן מזה הענין תפתח הרעה: וההתפעל התפתחי מוסרי צוארך פי'התפתחי ממוסרי צוארך כי בנין התפעל אינו יוצא כמו שכתבנו בחלק הדקדוק :וכענין החתירה והחקיקה שגם הוא ענין קרוב לשו: ופתחת עליהם פתוחי חותם: תפתח את שני האבנים: ועתה פתוחיה יחד: ויתכן לפרש מענין זה הנגי מפתח פתוחה: ולפי שהשלמת תכונת האבן היפה הוא הציורים והפרחים וחבפתרים שיפתחו ויצירו בה אמר"כן על דרך משל בלומר הנני משלימה לבנין ככל

תילים מיכח ישעיה יחזקא תילים

באת ישציה חיוב ירמים

ירמי יהזקא מלפים הנשע

תילים מוכים שוטרים

יחוקא עורא תי ים

מיכה משלי

מפני יחום

נירח יחוקא מעלי

שופטים ינעים

יפעיה כ'שיר

אינב ב'חיי

ישעיה

יטעיה

מבנה

מילים <u>וכריח</u>

מלכי ופעי תולי יפעי וברי

ישע ה אינב ירמים

ברחשית

דה'

ראה חקת עורא כחום

זכריה ייזק! יהנשע תילני

יהושע מלטי בנוח זכרי תני

משלר

מבל משלי אמב תילי ש שמוא ניכח

בופשים שלח

יותר נכפל עם פתע כפתע פתאום: כי פתאו לפתע: והנפעל אם נפתה לבי פתיתני ה' ואפת: משפטו אפתה י והפעול הכבד פתיתני ה'ואפת: פתיתי את הנכיא ההוא: בי יפתה את אחאב: הנה אנכי מפתיה נכת' בו היוד תכונת ביםן הענין הזה נקראו החרבות והמה פתיחות ואת ארץ נמרוד בפתחיה ופי'ר יונה כמו הם ויבואו פתחי גדיביםוועוד פי באחד מהפנים חרב :חרב פתוחה. חרב פתחו רשעים ענין לטישה וחידוד: צרך רק עניגם הוצאת חרב מתערה כמו שנ'פתוח על הוצאת האסור ממאסרו והתרתוי גפתולי אלדים גפתלתיי אין כהם בפתל ועקשי ועצת גפתלים נמהרה: וההתפעל ועם עקש

התפתל יועם עקש תתפל: עיקרו תתתפל: ומשפטו תתפתל ונהפכה עין הפעל בהא הבעל בולם ההפוך והעוות: ופי בפתולי אלדים בפתלתי בתהפכתי ובשתדלתי עם אחותי לבעחה גם יכולתי: וסמך נפתולי אל מלת אדים לנודל הנפתלים ועצמם על דרך מאפליה שלהכת יח עיר גדולה לאדי' כהררי אל: אשר אין צמיד פתיל פי'חתיכת כגד קטנה: ודומה לו כדברי המשנה פתילת הבגד שקפלה ולא הבהבה ובמהו לפי דעתי חותכך ופתילך לל אדרתו או העניף שעל ראשו וכן דעת המתרג שתרגם שושיפך ותרגום וילט פניו באדרתו בשושיפיה: ותרגום המחלצות והמעטפות כותינא וטושיפא: ותרגום ופרשו השלמה ויפרשון שושיפא:פתיל הבעורת::פתיל תכלת יחוט כפול ושזור: - וכן אדול פתיל שיהיה שווי ושזור: והקכון וקצץ פתילים:וכן חותמך ופתילך לדעת קצת המפרשים:והנכון מה שבתבתי בו וכל הנכנס תחת השרש הוה הוא ענין אחד ענין העוות וההפוך כי החוט כשחוא בפור ושזור הוא בעוות וכן הכגד טנעשה מן החוטים השזורים וים כזה נפתולי אלדים בפתלתי ברומר בתחזקתי עם אחותי כי החוט ידד

ויטא

קושרין אותו בשביעית:ועוד בדבריהם החו מפשח ויהיב לן אלוותא אלותא: ופשט את בגדיו: ויפשט גם הוא את בגדיו: ואת בגדי רקבותם יפשטו: ותאר לבקבה פשוטה ועורה :אנ הוא מקוד בתוםפ' הא והוא הגבון בי חוא מלעיל: והבבד לפשט את החללים יוחעם ישובו אחריו אך לפשט פי לפשט החללים שהיה הוא חודג: וההתפעל ויתפשט יונתן את המעיל אשר עליו פי מן המעיל וכבד א אחר כבודי מעד הפשיט: פן אפשיטנה ערומה פי אפשיטנה שתהיה ערומה מכל בגדיה: אהרן ענינם ידוע וכן לחסרת העור מעל הכשר והפשיט את העולה: געורם בעליהם הפשיטו: וענין אחר ופשפת על העיר:ועמלקי פשטו:ג פשטתם היום:ויפטטו על הגמלים ענין הפריצה וההליכה לשלל שלל מלך מואב פשע בייוהם פשעו בייויפטעו ישראל בבית דוד:פשע וכחש: בימיו פשע אדום מתחת יד יהודח:אז תפשע לבנה בעת ההיא:ופושע מכשן קורא לך:ולפושעים יפגיע: בהתס כתב החכם ר' יונה שהוא שם כמו כהתם הפשעים ויל העונשים שעכרו עליהן ו והחכם רא' אבן עזרא פרשו כמשמעו פועלים: והטעם כי בעבור שהיו פושעי ישראל רבים על כן נמכרו ב ביד היונים: וחשם על כל רבר פשע בסגול: מה פשעי : על כל פשעים תכסה אהבה לכל פשע הם: והנפעל אח נפשע מקרית עוז פי קשה הוא מקרית עוז: ענין הפשע הוא המרד ויציאת מרשות האדון או רמצוה אותו על הדבר וכן אפר הדל עונות אלו הזדונות וכן הוא אומר הברת תכרת הנפש ההיא עונה בה: פשעים אלו המרדים וכן הוא אומר מלך מואכ פשע בייאז תפשע לבנה בעת ההיא: חטאים אלו השנגות וכן הוא אומר גפש כי תחטא בשגגה:וכן מה שב'בענין הפקרון על כל דבר פשע ורל פשע בפקרון שלא שמרו כ בדרך השומרי אעפ שאין כאן מרד ואינו מאבדו בידים נקר פושע כי אחר שאינו נותן עיניו ולבו וטמירתו בפקדון אשר הפקד אתו כאלו הוא מורד בטפקיד אצלו ויוצא מתחת יד מצותו שצוהו לשמור הדכר וקכל עליו לשפרו ולא שברו: פשע אפשעה בה פי אצעדה והוא בקמן חטף בפקצת הספרים. והשם כי בסגול ענינו כצעד: כלו דבר מועט: וחלשון הזה מורגל בדברי היול בפשע ביני ובין המות: באברם פסיעה נסה נוטלת אחד מחמש מאות ממאור עיגיו של אדםי וכנה הערוה כלשון הזה ואמר עד המפשעה כמו שכנה גכ'ברגלים כמו שאמר לא עשה רגליו: אך מסיך הוא את רגליו: בשק פרשק שפתיו מחתה לו: כלומר פותח: והכבד ותפשקי את רגליך: פי ותפתחי והוא על דרך הכשגל ומי יודע פשר דכר בחמש נקודות: ויש ספרים שהוא בשש נקודות עניגו פתרון דבר: איש בפתרון חלומו גבר כפשרן חילמיה: בשה והפשתה והשעורה נבתה: ופשתה בהח לשון נקבות צמרי ופשתי: כפשתים אשר לא יכבנה: והכנוי והקבוץ כלשון זכרים ואעפ שהענין בעדו באש: בצבר או בפשתים: בפשתי העץ: ופירושו בעצי הפשתים כי עדיין היה בקנה שלה והוא יקרא עץ וומצא בסכיכות הזה בלשון הקודש כי פעמים ישוב הסומך נכמך והנסמך סומך כמו תולעת שני ואת שבי התולעת והוא בשיתכן כל אחד מהם סומך ונסמך והכו לפי הענין והביאור: פתות אותה פתים: ענין חתיכה ושבר: וכן פת לחם: חתיכת לחם: ואוכל פתי לכדי: מפתו תאכל: פתך אכלת תקיאגו: משליך קרחו כפיתים: פי כמו הדבר הגבצע לבצעים: ובתשלמו ובפתותי לחם: וזכר <u>ר'יהודה בזה עא'הפעל הכבד והפתית בשפתיך וכשפט הפלה הפתות בחלם ועוד כתכנו בשרש פתה על </u> בתכנתו. ויתכן להיותו בהענין הנזכר ענין שבירה וחתיכה לענין הפסוק שאם ב תהי עד חנם ברעך שאם תהיה עד חנם כו תשברהו ותבהו בשפתיך: בתה פן יפתה לבבכם:ויפת בסתר לבי:ולפותה שפתיו על דרך האמת והשכל לא תתערב ענינו הטיית הלב לזולתו שלא ופי ולפותה שפתיו לא תתערב ולפותה בשפתיו כלו אל תתערב למי שבושה אליך בשפתיו ובדבדו חלקלקות אליך ולבו לא נכון עכף: ופותה תמית קנאה: מי שיטה לכל דבר שיראה ויתאוה לו תמיתנו הקנאה שיקנא לכל דבר חכדה ש שיראה לזולתו ביובה פותה אין לב פי כמו היובה שנוטה אל האוכל ואין לה לב להבין ולהשכיל כי הרשת ברושה ללכדה כנטותה על האוכל כן אפרים שנטה אל אשר תמשכהו תאותו לכצרים ולאשור לבקש עזר ר ואין לו לב לדעת ולהבין כי יוצר הכל יכשילם בלכתם לבקש עזר מבלתו זוכן אמר בפסוק שאחריו כאשר ילבו אפרוש עליהם רשתי: ולפי נקרא השוטה פתי לפי שהוא נוטה לכל דבר כמו שאמר פתי יאמין לכל ד דבר שובר פתאים ה' נכתב באלף יוד האלף נחה ואיננה לבד הפעל בי היוד הנעה היא לבד הפעל ויוד הרבים נפלה: וכן נחלו פתאים: וארא בפתאים: הביגו פתאים: עזבו פתאים: פתאים עברו ונענשו: ונכתכו בלא אלף עם יוד לבד הפעל לבד עד מתי פתיים: כי משובת פתיים: ונכתב בשני יודין ביוד רמד הפעל ו וביוד הרבים ופתיים עברו ונענשו: ושם דבר פתיות ובל ידעה מה: ובמשקל התאר עד מתי פתיים תאהבו פתי בשקל מרי: ומזה הענין והעקר נגזרה מלת פתאום והאלף תמורת ההא למד הפעל והוא בשקל שלשם ויאמד ה'פתאום:ופתאום יבא אל היכלו: על כן פתאום יבא אידו שהוא ענין מהירות ופתע ודבר שלא י ירניש אדם בו עד שתהיה: כי הפתי עושה דבריו בכהירות כמו שאמר ועצת נפתלים נמהרה: ולנחץ הדבר

ים ביה לקאים ליחום ליחום ליחום ליחום ביה מונה ליחום ל

מפפשי ניבא משני אזרי משני

משפעים

זם ניה

רה מטני
יחוקא
קהלת
כח ישניה
כח ישניה
רושע שופטים
תשריע ישושע

פקרה נירה היוכ שמנא משלי מילם יחזקא משלי

עקב חינב משלי

חינכ יייי

הומב

ילנה מילים

משני יו משליב'

משויב

בהע נתך מלוכי מפלי

כל עבאיו:ובלשון נקבות על עבאותם:ה'עבאות:אלרי העבאותי כלומר אדון החיילות חיילות מעלה שני צא מינים הופע וחיילות משה: והשעם כי אעפ שהכח והאמץ עם החיילות בהסכפתם בלב אחד והתאספם יחד אעפב הוא אדון ומושל על כולם ולא יצליחו בבחם כי אם בכחו וברעונו: והפעל הכבד המצביא את עם הארץ: כולם ירמוק ענין אטיפת החיל: וכן במראות הצובאות אשר צבאו פתח אהל מועד: שהיו בנות ישראל מתאספות פתח פקודינ אהר מועד ומביאות בידיהן אפי ממראות שלהן לגדבת המשכן: ועא הלא צבא לאגוש עלי ארץ: חינב י וזמן ואמת צבאה: ואמת הדבר וצבא גדול: וצבא תנתן על התמיד בפשע: ענין הכל קץ וזמן: איב יטעיה רניא ב' וים ועבא גדול חפץ מן הארמית די הוה עבי הוה קטיל:והחכם רא אע פי כן הענין הראשון כלומר ועכא kツフ גדול נראה לו לדניאל במראות הלילה: עבה ועכתה בטנה: והתאר ונקבה ואת בטנך עבה יוהפעל כשוח כ הכבד לעכות כטן כי משפטו להעכות כמו לנחותם: ומן השרש הזה איל ועבי: תאמי צביה: כשוח רחת שיר והקבו ליבים כאחד הצביים יונגרעה ממנו יוד הרבים ונכתבה באלף וביוד השף נחה והיוד בעה: ובצבאים שמנא נק על החרים לבהר ויוד הרבים נגרעה ולרבות הומרה בהם היוד באלף בעבאות או באילות השדה: והוא חיה שיר ידועה: נחלת עבי: עבי היא לכל הארצות ונתתי עבי בארץ חיים: עכי לעדיק: לעטרת עבי: עבי תפארתו: ירמי יחוקא כישעיה ג' צבי בית הישימות וצבי עדיו: הצבי ישרא: לחלל גאון בל צבי: לצבי ולכבוד. עניג' החפץ והרצון ובלשון ירמיק ישעיהכי ארפית די הוה צבא הוה קטיל: ובקבוץ הרבות הומרה היוד באלף בחלת'צבי צבאות גוים: ואפשר שיהיה דניא ירמית צבאות גוים מן צכא: ומזה נקראת ארץ ישראל צכי אל הנגב ואל המזרח ואל הצבי: ייעמד בארץ הצבי: דניא כ בין ימים להר צבי קודש לפי שהיא ארץ חפץ: וימ'אותם כולם לשון הדר ופאר ודעת "זל בי לפיכך נקראת kyz ארץ ישרא צבין מה צבי קל ברגליו מכל החיות אף ארץ ישרא קלה לבשל פירותיה מכל הארצות. צבט ייצכט לה קלי: ענינו לפי מקומו ענין נתינה והושטה וכן במשנה אחורים ותוך ובית הצביטה רות ואםר בגמרא מאי פת מצביטה מקום שצובטין אותו וכן הוא איםר ויצבט לה קלי אאזל הביא לו ראיה מן רנת הערב צבט בנקדה על הצדי: צבע העיט צבוע בחלתי לי: לפי שהוא גוובין מובין קראו לו כן באילו ירמיה עיף אחד זה שהוא צבוע וכל העופות נאספים אליו לאוכלו הוא צבוע ואומרים כי הוא ששונאים אותו: וים עוף צבוע מגולל בדם ששאר עופות נאספים אליו: ובתבתי פירושו בשרש עיט: צבע שופטים רקמתים כסגול הצדי: שלל צבעים ענין הצביעה ידוע בדברי הזל הנותן צפר לצבע לצבוע לו אדו וצבעו שוכעים שחור והנשקף על גי הצכועים המדברה: צבוע הוא חיה הנזכרת בדברי רזל ר' כאיר אומר אף הצבוע: במנא ואטרו צבוע זה אפא ופי אפא אפעה כי כן מנהגם להסתיר אותיות הגרון: ובתי על גי הצבעים לחילת אפעיא וכבד הצבוע הזה בטפה של לובן היה ויש בו כיני צבע כמנין ימות החמה: וכן השרש הזה אצבע נארא שניהם היא אצבעו הימנית והאלף נוספת כי כן מנאנוהו במשב שנשתמשו בו בפעל הכבד ואם היו שניהם מצורע שוים הממונה אום להם הצביעו ופרשו בגברא תנא הוציאו אצבעותיבם לכנין: צבר אם יצבר בעפר 3) 1 בסף : ויצברו אותם חמרים חמרים: ויצברו בר: ויצבר עפר וילבדה פי שפיכת נארא מקן הבקנק שפרשנו בשרש סלל או פי ויצבר עם כעפר וילבדהי והשם ציבור: שימו אותם שני ציבורין ענינם ענין מלכים הקבוץ: צבת של תשלו לה מן הצכתים:מן האגודות ותרגום מלקחיה צבתהא:וכן בדברי הזל אף לפי שהמלקחים לוקחים הדבר ואוגרין אותו נקראו כן: 377 וטעיה מצד שאול יוצאים מצידיהי על צדי המשכן ולצנינים בצדכם: והיו לכם: לנדים : בקרא שמוא תרומה ב'מקשי קצר הוא: ופי לצנינים לצדים: ור יונה כתב כי הדגש תמורת הנח כמו ופטורי ציצים והוא מן ציד יהיה לכם למצודות תפלו בחם: צדה אורה ההא רפה ומשפטה להיות מפיק וכבר זכרנו הדומים לו בחלק king הדקדוק ענינם ידוע: והדגש בהם בהתחברם לחסרון אות הכפל כי כן מצאגוהו כפול בדברי האוחט מן הצדדין שחיטתו בשירא המולק מן הצדדין מליקתו פסולה וזולתם רבים עדד ואשר לא צדה: משפטים ואתה עודה את נפשי לקחתה: והשם או השליך עליו כל כלי בלא צדיה: בולם שתוא מקיני ענין כונה: ועא בנין נפעל בצדו עריהם פי בשמו עריהם כתרגום והשימותי ואצדה: וכן תרגום תהו ובהו צדיא ורקניא: צפניה צדקן יחדיו: עדקה ממני: יתנו עדיהם ויצדקו: למנן תעדק בדבריך: תעדקנה ממך: כי לא יצדק לפניך כל חי: והתאר ה'הצדיק: ניסלף דברי צדיקים: אנשים בעלי טענות ודומהו: ואנשי צדיקים יטעיים ניומאר אין וימאר וארא משפעי יחז המה ישפטו אותהם: חוקים ומשפטים צדיקים: ואם שבי צדיק ימלט פי הצדיק בשביו זה, כלומר כי בצדק נהתהנן ישעיה לקחו : וזה מאמ' האומות שאום שהם גבורים וצדיקי בשבי ישרא ששבו אותם ואיך ימלט מידם: ענה הקבה' נם שבי גבור יקח אעפ שאתם גבורי אני אקח השבי כן ידכם: וכה שאכרתם ואם שכי צדיק יב לט אינו שבי צדיק אא מלקוח עריץ וימלט מידבם שאין לכם כו דין: ופלפנים ונאם צדיק פי אם הגיד מלפני העתידות かんたい מאם בבאם כי הוא צדיק ונאמן בדבריו: והברתי ממך צדי ורשע תי ואגלי מינך זכאך בדיל לשיצא' חייבך kpin יוהש'צדק צדק בשש נקודו' יאמרת צדקי מא:ובלשון נקכה ויחשכה לו צדקה:וענתה בי צדקתי:והנפע'

ונצדק קורש: וההתפע מה גדבר ומה בצטדק : כלו מה נוכל לטעון שנהיה צדיקים: והפע הבבד והצדיקו

שוטרים חיוב לך לך ניכח

דכיא מקן מכח

בשיכפל ניהיה שוור הוא יותר חוק: והתאר כהכפל העין והלכד דוד עקש ופתלתל: בקן החזיכו פתן: כמו פתן חרש בשש נקודות: מרורת פתנים בקרבו ראש פתנים יינק: הם הנחשים הרעים≀ ישעיה תילים אייכ ג' ואבר פתן חרש לעוצם רעתו כלו שאין לו לחשי כרותות אל המפתן ימתחת מפתן הכית קדיםה: יחוקשוב האסקופה התחתונה אשר ידרכו בה וכן אמר התרגום סקופתא: בקני פתע ישבר הפא בסגור בפתע פתאום: אם בפתע בלא איבה פתאום בלא כוונה: בקר משלי נשוח פתאום: אם בפתע בלא איבה פתאום בלא כוונה: בתר מפעי מקן כ הלא לאלדים פתרונים: ענין הכל פי' וביאור יתשמע חלים לפתור אותו:איש כפתרון חלומון מקץ ב נישם רישכב את כלהה פלגש אביו: ולבני הפלגשי אשר החרום: ואשר הם בני ארבע אותיות: נישלת חיי היא בן יהיא האמה המיוחדת לאדם למשכבו בלא לאברהם: ופלגשו אשר בשכם ילדה לו גם שופטים בתוכה ובלא קידושין זופי ותעגבה על פלגשיהם אנשים לא נשים פי עבדיהם: ויורה על זה אשר בשר kpin חמורים בשרם: וחנכון בעיני שיהיה פלגשיהם כמשמעו ופי'על כמו עם אמ'כל כך חשקה בהם שד שנדמית להם כמו פרגשיהם לא שרתיהם יולענין זה נושה התרגו׳ שאם ואתדמיאת למיהוי שמשא להון : פעבר צפנת פענח: שם תאר בפלם פרשז ופי צפנת פענח הצפונות מגלה ואם שהו פעל עבר מן הדגו מקן והנכון בו פענח בחירק הפא: ואמרו הפייטין ממנו כל הבנין ככו שא הפייט המפענח צפונות סתומות ויש פרדס רמונים: שומר הפרדס: גנות ופרדסים: הוא אומרין כי צפנת פענח לשון סצרי הוא: פרדם פיר עורה קהנת ברור אל לשכת נתן מולך הסרים אשר בפרורים פי השבית את הסוסים יהודה לעבדת השמש ונתנו אותם בלשכת נתן מלך שהיה ממונה ופקיד ב במגרשי הערים וחצריהם: וכן בדברי הול יקראו מגרשי הערים כן: כבל וכל פרורה נחוג כרב: נהרדעא וכל פרורהא נהוג כשמואל: ועוד אמרו הקונה שדה בסוריא בקונה בפרורי ירושלם ותרגום ירושלםי ירעשו מ מנרושות יזועון פרוריא וכן תרגם ירעשו האיים פרוריא: פרבר לפרבר למערב ארבעהי שם הבית נקרא כן וכן זכרו רזל כאפרם היאך דאפרבר חד הוא ואחרינא בעותא הוא דאזיל ויתיב נביה משום דקאי אבראי ואטר מאי לפרבר אמר רבה בר שילה כמאן דאמר כלפי בר: פרעש אחרי פרעש אחד ידוע: ולגרעותו ולחלשתו כנגד המלך כנה עצמו ככלב ופרעש יות בתר חלש בתר הדיוט חד ותרגום לבקש את פרעש אחד יד חלש חד: ועוד חוא שם אדם: הפרשדונה יש לפרש בו שהוא שם מקים כך והבון וההא נוספת כמו נון הא המסדרונ" יש בהם הבון וההא לתאר בלשון נקבה כמו באחרונה בראשונה ואעפ שהיה משפטם כדרע אם ההא לשון ב בקבה ודעת התרגום בו שהוא פרשור לת גוסף כלו אחר שתקע החרב בכשגו יצא הפרש מבשנו וכן תרגם אותו ונפק אוכלא שפוך: ודומה בי עתו היה שהמלה מורלכת מן פרש ומן שדוגה שהוא לשון שפיבה כ בתרגומו: ברשו עליו עננו:אמר שהוא כנו פרש בשין והזין נוכף ויש אום שהמלה מורכבת פרש שדי זיו: פרתם הפרתבים חם השרים הגדולים המיוחסים ואאזל, כת חקתר והם הפחות של עכר נהר פרת: כי המם נוספת כמם פתאם שלשם: ותחת פתיגיל מחגורת שק: לבוש שלובשין אותו לכבוד ולתפארת ואמרו שהוא הנקרא יסעיה אלנלאלא: וים החנור שחוגרות הנשים שקורין יצילא: ברבם פתגם המלד והוא קמין בסמיכות ית חסמר פתשגן יוביתא בתיני פתשגן אוריתא בתיני תרגום דבר פתגם: ואשר הוא בן חמש אותיות: חקתר וזה פרשגן הנשתוון הטופש הכתב ותרגום את משנה התורה ית ותרגום ויכתב שם על האכנים את משנה תורת משה ית פרשגן אוריתא דמשה בריש וכן בארמית פרשגן א אנרתא בריש ושניהם עא': ולפי דעתי בי אינם לשון עברית כי אם לשון ארמי כי לא נמצאו כי אם בספרין ונתחיל אות הצדי הגולה וכן פתנם וכן נשתון: נשלכה אות הפא: フメゾ יסכוהו צאלים עדלו: תחת צאלים ישכב יהם עצים או צמחים גדלים על המים ועל הבצה: ומי יסכוהו צאים עללו הוא כפל ענין כי כך פי יסכוהו צאים והצאלים הם צללו: והפסוקים ההם יתפרשו בדרך תיכה כי ברב גדלו לא ישכב תחת צאלים ואין צאלים בעולם שיסכוהו: עב שש ענלות עב: בעכים ובפרדים: כלים מחוברים שנושאי בגי אדם בהם על גב הבהמה כסוח ישעיה חמתרגם בהם שהם עגלות מכוסות שאמר שית עגלן כד מחפין: ועגלות סמיך עגלות של מכסה: ותרגום ירושלמי שית עגלן מזוגן כלו שכל עגלה היו לה זוג בקר המושבין אותה: ויתכן לפרש שהם מיני בהמה: החלד והעכבר והצב הוא הנקרא גריישנט בלעו: צבא אשר צכאו על ירושלים: 'ויצבאו על מדין: הצכאים על אריאל: לצבא על הר ציון ילעבא צבא תוספת ביאור כי די לו בלצבא: וכן מקרקר קיר ותשרש שרשיה: וכנח האלף ונפילתה מן המכתב: וכל צוביה ומצודתה: והש' כל יוצא צכא: וחניתי לביתי מצכח נכתכ בהא: רבה צכאך: כי נתן לצכאך וצכאו ופקודיו: והקכוץ ברכו ה' במדבר זשרי שופ ב במדב

על ראשי: זהשקיתי אדץ צפתך מדמך על ההרים כלומר המקומו שצפים המים עליהם עתה אשקה אותם מדמך ויצף דם עליהם עד שיעלה אל ההרים: והכבד אשר הציף את מי ים סוף: ויצף הברזל ופי' הכביא ה הציף הברול: ומן השרש הזה צוף דבש אמרי בועם יובופת צופים הם חלות הרבש ברשקא בלעז: צרם יהציקותי לאריאל: הציקתני רוח בטני: אשר יציק לך: ואיה חכת המציק: רחב לא מוצק תחתיהי לאשר בוצק לה:או יהיה בוצק שם והשם וכצוק העתים:וכתוספת מם במצור ובמצוק: ומא בארץ צרה וצוקה והתאר כל איש בצוק: ענין צוקה ידוע כענין צרה יובענין ההתכה הפעל הקל וצור יצוק עבדי ואבן יצוק נחושה ונכון הוא להיות פן השרש הזה צקון לחש: בלו שפנותפלה בעת שמוסרך למו: ויא ש שהוא משרש יצק וכבר כתבנוהו שם: וכענין העמרה ויציקים לפני ה'פי'ויעמידום והדגש תמורת הנח כמו יילינו עליון והשם מענין זה מצוק מצפון פי מעמדי מצוקי ארץ: כלו עמודי ארץ: יצרך וצרת עליה: בי תצור אל עיר: לצור אל דיד ואל אכשיו: אל תצורם: ויצר עליה: והנם צרים עליה : והנה צרים על העיר: וצרתי עליך מצביעלי עילם צורי מדי: והוא מלרע: נצור עליה לוח ארז: וים מזה אחור וקדם צרתני: זהנפעל בעיר נצורה: וחשרק מקום חלם: וכתי בקרתא דציירין עלה: וכן תרגו והנשאר והגצור: ודאישתאר וייעוק לכרכי ציירא: וככר בתבנוהו בשרש נצר: והככד והצר לך: ואפשר להיות מזה אל תצר את מואב: והשם ובנית מציר במצור ובמצוק ועם חכינוי בשרק עד כלותך ימי מצורך. והקימותי עליך מצורות: וכן נקרא עיר מבער מצור לפי שלא יכבוש אדם אותה בחזקה!אם לא במצור שיבנו עליה ויעמדו סביבותיה במצור עד רדתה מרעב ומצמא: ותכן צר מצור לה: יושבת במצור: יובילני עיר מצור: ויבן ערים למצור ביהודה: ערי מצור חומות דלתים ובריח: ואתיצבה על מצור ועם הא הנקבה הוא בשרק ויבן ערי מצורה ביהודה: בצור מצורה: וכן הקבוץ לכל ערי המצורות: ויתן להם אביהם בתנות רבות לבסף ולזהב ולכנדנות עם ערי מצורות ביהודה: ויחזק את המצורות: ועא' קרוב לזה והוא' ע ענין הרחק בכל צרתם לו צר: והמסכה צרה בהתכנס פעל עבר כי הוא מלעיל וכן קצר שהקדים על עבר בי הוא חציו קמץ וחציו פתח ואשר הוא יוצא וצרתי את צורריך:כי צנרדיך משר צרר: ויהודה לא את יצר אפרים: ויתכן להיות פזה הענין אל תצר את כואב יאל תצורם: והתאר צר לי מאד: בצר הרחבת לי: ומעוק מצאוני: צר לי הכקום חנה נא המקום אשר אנחנו יושבים שם לפניך צר ממנו: והבשת צר מעון וכן האויב נקרא מדוכי יבא בנהר ערוכי אין הער שות בנזק המלך: איש ער ואויב: נעב ימינו כער: ילטש עיניו לי:אל תתנני בנפש צרי יוהשם צרה ככככירה: תעלים לעתות בצרה פי לעתות שאנחנו בערה ובעוקה. בכל ערתם לו ער: בשש ערות יצילךי ויתכן להיות לו ער שם וכן ער לי מאד: כי ער ליי צר ומעוק יתכן היותם שם זולתי תאר: ומא ציר: צירים וחבלים יאחזון: צירים אחזוני כצירי יולדה כי נהככו עליה ציריה: בהפכו צירי עלי ולא עצרתי כח: וכנו כענין זה לצלמים ואם' חרשי צירים כמו שכנו להם גם בן עצבים והפעל הכבד והצרותי לאדם מלרע:והצרותי להם למען ימצאו בלעיל פי'למען יבצאו אשר אברתי עליהם: והחכם רא אבן עזרא פי הפכוק כן כי השם יביא עליהם קולעים ורבים ויצר להם והטעם ל להיותם נחבאים בכקים אחד למען ימצאו אותם הקולעים: ואשר הם עומדים ויצר לו ולא חזקו: ובהצר לו חלה את פני ה'אלדיו: ובעת הצר לו כלב, אשה מצרה כלו בואכת ועובדת בדוחק: ויש לפרש ויצר לו יוצא כלו כ' מלך אשור הצר לאחז כולם והרומים להם ענין הכאב והדחק ומה שיש בו בענין האויב גב בי האויב מכאים ודוהק ולפי ששתי כשים או יותר לאיש אחד האחת שינאה לחברתה ומקנאה לה ומקומם צר להם נקראת כל אחת מהם צרה כנגד חברתה: וכעסתה צרתה: וכן פירשתי והבטת צר מעון כשרש עון: וגם זה הענין כלו שהוא ענין הדחק הוא קרוב לענין הראשון כי היושב במצור הוא בדוחק שם ובצרהי ויתבן להיות זה הענין כלו שרשו ערד: ועא' וצרת הככף: וצרת אותם ככנפיך: ויצר ככרים כסף יוצורו ויבנו פי וכבר מנו אותו תחלה ואחר כך צרו אותו: צור תעודה: ענין גניזת הכסף או כל דבר בכים וכיוצא בו עם הקשירה וזה הענין קרוב לענין שלפניו כי,קושר הרבר דוחק אותויועא ציר נאמן לשולחיו: וציר בגוים שלח: השולח בים צירים יוההתפעל ממנו וילכו ויצשיירו: ענינם ענין שליחות: ועא הדלת תסב על צירה והוא רגל הדלת שתטב הדלת עליו: ותרגום שתי ידות תרתין צידין: וים בי ציר הוא החקק שבטפתן שנכנסה בו רגל הדלת ואיני כן והראיה שתי ידות :ואותו החקק שנכנסה בו רגל הדלת נקרא עבור: ככו שא'במשנ' הציר והצינור והקורה והכנעול והמפתח שנשברו בתקגן במועד: ומה שא'תסב על צירה שדן' בי דכר אחר הוא הציר זולתי הדלת כן הוא כי יש שאין עושין הציר מגוף הדלת אא בוקבין הדלת וקובעין בו עץ או ברזל להכניסו בחקק הכפתן כדי שיסוב: וכן אמרו במשנה מחזירין ציר התחתון בנ קדש אבל לא בפדיב והעליון כאן וכאן אסור: ורול פרשו מענין זה כי נהפבו עליה ציריה: וכבר בתבנו אותו במלת אכני בשר אכן יועא וצור יעתק במקומו: דיעתק צור ממקומו: הנני עומד לפניך שם על הצורי והקבוץ והצורי בתצו ממנו: חלקת הצורי : ופי חלק החזקי כי חזקי היו שה הבערי במו הצורי שהיו שה מול שה ולא

ישעי משפטי מלכי חיבה יח יא עקב מלכים משלי מינים ישעי איום הכוח ישעי אינג יבעיה דניש מכוא ישעיה שמנא מינב איוב ישעיה יהושע שמוא ב'שוטרים שוע שמוא הרב יהו מוכים ושעיה ב'שיר מילים ושעיה יחוקא תכוח הרברים שוטרים ירמיה יחזקא ישעים זכריה ורמיה תילים דה ב'חבקוק דה בחום רה רה'ב' ישעיה כ" משפשים ישעיה הרברים ב'שמנא מילים ב' ישעים חובים שמוא ושעי חם זר ב איכה תלים תינים ירמי תינים ישני אינב שמול תיל סב' יםעי כ שמוא דניחל צפביה ידמף

'altme

רחה יחוקאל מלכים כ' ישעי' משלי עוכרי' ישעי' יחשע

משלי

משני

איוכ ב' בפלח בזום פחוש

בל איש אשר יהי לו ריב ומשפט והצדקתיו :אכ' והצדקפיו על הצועק כי בודאי האחד יצדיק והאחד ירשיע אכל על הצועק אפר והוא אשר לו ריכ ומשפט כי לא אצדיק רשע עני ורש הצדיקו :ומצדיקי הרבים:וכבד אחר צדקה נפשה משובה ישראל ותצדקי את אחותך: דבר כי חפצתי צדקך: בצדקתך אחיותך: התיו בוספת במשפט שבוספה הא על המקור כמו לאהכה את ה'אלדיך: ובו'שער צהוב: והפעל מחנוסף וכלי נחשת מצהב טוכה שנים חמודות כזהב: גוון קרוב לגוון הזהב : וכן ארול תחלת הצהוב בזה ובזת פסול והוא כי בוצת בן היובה אחר שהשליך השער הראשון והוא בוצהב ז דומה גוונו לגוון הזהב וכן אמרו מפני שנחשתן מצהב: ועוד צהבו פניו של ר'בלו האירו פניו: בגאון ה'צהלו: איש אל רעהו יצהלויותצהלו כאבירים: צהלי ורני: והעיר שושן צהלהושבחה והיוצא צהלי קולך: והשם מצהלות אכיריו יבאופיך ומצהלותיך כולם ענין עליזות: להצהיל: פנים משמן ע-יבו הזכות והאורה מן השמחה: צדקף כי אתי דאכלו חאנשי בעהרים: ערב ובקר וצהרים היום חזק ונקראו בלשון שנים לפי שהיום נחלק כ ומצהרים יקום חלד ידוע: והוא מעת שאור: באורו לשנים מהבקר ועד חצי היום הולך ואור: ומחצי היום ולמעלה הולך וערב: והצהרי היא העת שהאיר חזק כו כשני הצדרין יצהר תעשה לתיבה חלון שממנו יכנס האורה י דגן תירוש ויצהר: ארץ זית יצהר ודבש נקרא השמן כן בעת חידושו אחר הדריכה:ונקרא השמן כלשון מאור לרוב זכותו כמו שנקרא גב' במקום אחר זהב: והפעל הככד ממנו בין שורותם יצהירו כל ידרכו הזתים ויעשו השמן: שני כני היצהר הם זרובבל בן שאלתיאל ויהושע כן יהוצדק שנמשחו בשמן המשחה זה למלוכה: וזה לבהונה: **YIN** קיא צואה כלי מקום: צואת בנות ציון: ומצאתו לא רחן: הבגדים הצואים: ענין טינוף ולכלוך וכבר כתכנום בשרש יצא עם וכסית את צאתך:. אור צדוני כצפור: אשר יצוד ציד חיה: עלי הקיף:וכהא ולא יהיו עוד בידכן למצודה צעדינו והשם הוא היה גבור ציד:ובא ומצודו והוא הרשת שצדין בו: ונתפש במצודתי ובחלם כדגים שנאחזים במצודה רעה: ובלא הא הנקכה בחלם מ משודים וחרמים אכל וכנה עליה מצודים גדולים הוא משרש מצד ושם בארגוהו: ומא יביאוהו במצודות: ונבון הוא להיות מזה הענין והשרש והיו לכם לעדים: והדגש תמורת האות הרפה שהיא עין הפעל כמר ופטורי צצים שהוא מן זיצץ ציץ: והתאר אשלח לרבים צידים וצדום: והברובע לצודד נפשות: מצודדות את נפשים: הנפשות תעודדנה לעפי ועא'ביום מכרם ציד: וכל לחם צידם: ויקחו האנשים מצידם: צידה ב ברך אברך ההא בכפיק ועם הא הנקבה י צדה שלח להם: הכינו להם צידה: ויקחו את צדה העם בידם: ו ואותי צוה ה: וצויתי וההתפעל זה לחמינו חם הצטיידנו אותו מביתינו ענין הסיפוק במזון. צרה את ברכתי: כאשר צוני ה'אלדי: כבל אשר צויתני: תורה צוה לנו משהי אני צויתי לבקודשי: ה'צוה אל כנען: ועל העבים אצוה מהמטיר עליו מטר: וצו את יהושע: יצו ה'אתך את הברכה: ויצו את א אשר על ביתו: על בני ועל פעל ידי תצווני פי תצוו לי הנביאים להגיד לכם על בני: ושלא נוכר פערו ממנו כי כן צוותי: וחשם כי צו לצו: ופא שמור את כל הכצוה: כי מצות הפלך עליהם: דריוש היתה לתת ארוחה למשוררים ואכנה על המשוררי כלומר ארוחה זו קייבת שלא היתה בפפקת מצות הלוים והמשורדי' והשוערים: ובי'מה שמצוה על ישרא לתת להם המעשרות: המצות והחוקים: שכר מצותי נחיה: צרח בראש הרים יצוחר: צוחה על היין: וצוחת , ירושלם עלתה וצוחתך בלאה הארץ: עביבם צעקה על הרעה הבאה על האדם: צדל האומר לצולה חרבי פי על בבל שהיא בקום בים: ובתוספת מם ותשליכני מצולה: במצולות ים: ובחלם ירדו במצולות כמו אבן: במחשכים בפצולות ואת רודפיהם השלכת בפצולות: עניגם ענין ריבוי המים ועומקם: ערם מדוע צמנו ולא ראית ויצומו שבעת ימים. ויצם דוד עום: וצומו עלי שלשת ימים לילה אני פי אם צמתם בעבורי וכי אני צוויתי לצום אלא בעונות אבותיב' שחרב הבית ומה תתנו לי בצומכם או באכלכם ושתותיכם על דרך אם צדקת מה תתן לו ורל אם תעשו משפט אכת וחסד ורחמים לא תצומו כי יבנה הבית שאתם צמים בעבורו ותשמחו בבניינו ותאכרו ותשתו: והש'ויקראו צום: והקכוץ בלשו נקבית דברי הצומות ידוע: אכל קראו צום והושיבואת נכות בראש העם כתב אאזר כי אינו לשון תענית כי אם ל לשון קיבוץ מלשון צומת הגידין מן התלמוד וכן כל קריאת צום שאינו בעני תשוב וכן ביו צוכןשבירמיהו ביום קבוץ: צרן צאן אובדות היו עםי: נכתבה זאת המלה באלף וקריאתה וו: צנה ואלפים כלם בלא ונהפכה לאלף בראית בכלת לענאכם הבהמה הדקה הכבשים והעזים יקראו 🚺 צאן פעם כולל כולם כמו ואם מן הצאן קרבנו ופעם פורט על אחד מהם ולו צאן שלשת אלפים זאלף עזים ידל הכבשים: ניחמו הצאן דל וגקבות: וכן העתודים העולים על הצאן: והבקר: צאנכם יעשר שהרי לא זבר בקר בפרשה והוא שם כולל לא יםצא בלשון רבים: ושתי צאן: וארבע עמן: מצה צמן:

פמנא מפפטים מילים דכיא ירמים יחזקא אינב יחזקא האריע שרה

າຫອກ ຕົນສາໄສ້າສາກຳພູຍາ ອາໄຫ້ ລຳສາກຳພອງ ອາໄຫ້ ຖາສ ^ຄາ ລາກ

בח עקב רה

אינכ וכרים

ישעיה צ'משלי זכרית משלי זכרית מבת היפה החרי ה' בת מבת היחוק לבת היחוק הבת היחוק הבת מקן הבת מתון הבת

ישעיה ב'ירמיה משלי ישעיה ב'ירמיה כ ישעיה יוכה מיכה כשלח אינב עזרא ישעיה שמול ב'אקער זנריה

ינכז אקתר מלכים ירמיה תשיה תילי מטות ויקרא שמנא ויבא ב ישעיה משפטים מלכים איכת

והראותם וקרוב לעבין זה בוציץ מן החרבים כלו בגלה עצמו ובראה ובשקף מן החלובות . וימ מזה ועליו יציץ בזרו: כלו במקום שאצמית קדן לדוד על המקום ההוא יראה בזרו: או יהיה פי בזרו שעל ראשו יפרח ו ויציץ: כלו תרבה גדולתו והדרתו ככל יום ועא ועשית ציץ זהכ: ציץ כזר הקודש: והוא כם של זהב: והפע' ממנו ועליו יציץ נזרו: ועא תנו ציץ למואב: בנף שיפרח בו: ותרגום סנפירים ציצין: ואמר רבותי סנפירין שפורח בהן יועטו להם ציצית : ענף הכגד מה שנשאר מן הארוג שהוא נתלה בו יקרא ציצית אולביכך קרא החוטין שצוח הכתו לתלות בכנף הכנד ציצית: וכן תלתלי השער הנתלים כמו ענף הכגד ויקחני בציצית ראשי: וים מזה מציץ מן החרכים : כלו בראה ציציות ראשו: יציצית נקרא על הענף הנתלה כי רוב חוטי ה הציעית הם ענף כמו שאכרו רבו זל שליש גדיל ושני שלישי ענף: וכן אמרו אין ציצית אלא ענף וכן הוא אומר ויקחני בציעית ראשי:ובענין זה אמרו ציעין המעכבין את המלה: עלך ציר נאמן לשולחיו כבר בתבנו אתענין הזה בשרש צור: צלת אציתנה יחד: ענין הבערה והדרסה וצית ויצת בענין הצל שעובר במהרה בהתפשט השמש: ויש לפרש כצל העוף ימיו כעל עובר:כמו בעופפו:וכן פי במדרש כעל עובר בחדין עופא דעבר בטוליה וטוליה עבר עימיה:כי ינטר צללי ערכ: יסכוהו צאלים עללו ולא יאריך ימים כצל: בצל החכמה בצל הכסף: פי ינוח האדם בצל החכם בשיחיה גם בצל הכסף כשיהיה לו די ספקו שיתקבל יותר בעיני בגי אדם כשלא יצטרך להם ויובל להתעסק בחכמה כשיהיה לו במה יחיה כמו שאמר בפסוק האחר שובה חבמה עם נחלה אעפכ' יתרון הדעת הוא ש שהחכמה לבדה תחיה בעליה: בעל קורתי: סר עלם מעליהם: ונסו העללים: והפעל ממנו מבנין הקל כאטר צללושטרי ירושלם כלו' שהעריב השמש וצללו שערי ירושלם: והפעל מבנין הפעיל וחרש מצל כלו' עושה צל:או יהיה שם תאר והתאר בהכפל גם פא הפעל הוי ארץ צלצל בנפים:בלו כי בצל על העולם ברב כנפיה ישעיה הוא דרך משל על רוב הסחורות ומיגי הדברים היוצאים ממנה לשאר ארצות: וית דאתון לה כספינן וקלעיהון פריסן כנישרא דטאים בכנפוחי: ועא לקול צללו שפתי: והנפעל אשר כל שב עו תצלנה שתי יהכבד אשר כל שמעו תעלינה שתי אזניו ענין תגועת הרעשה אוניו:אשר כל שומעה תצלנה אזניוי שנדמנט בלעז: והשם צליל לחם שעורים: כלו שמע רעש לחם שעורים וראה שהיה מתהפך כמחנה מדיז ועוד גפרשגו בשַרשַ צלה: וכזה על פצלות הסוס והם הזגים התלוים כסוס שהם מתקשקשים: - וכן בהכפל מפאיובמגענעים ובצלצלים בסגול הפא: בצלצלי שמע בחרק הנא והם שני כלי נחושת שמקישים זה בזה ומשמיעין קול וכן אמר במשנה הקיש בן ארוא בעלעל : אבל בעלעלי תרועה הוא אומר על החצוערות : ו ובנפול אות הכפל בני אכף במעלתים:במעלתים נחשת להשמיע: ונקרא בלשון שנים לפי שהם שני כלים שמקישין זה בזה וסמיכות במצלתים נחשת בתכנו הרומים לו בחלק הדקדוק שהו חלק הראשון מן הספר יועבן אחר צללו כעופרת: כאשר צללו שערי ירושלם: ענינם ענין שקיעה: וכן הביאם ר'יהודה ופי'כאשר צללו שערי ירושלם כאשר נשתקעו מליכנס בשערי ירושלם כלו שהיה ערב:והנכון כמו שכתבנגאותו מ מענין צל: ובצלצל דנים ראשו כלי שדוקרים כו הדג במים, ומעלין אותו פיזיירא בלעז. ויש אומרין שהוא אצלה בשר ילצלות לבהן:והתאר צלי: בי כלי העשוי משבטים יכנס בו ראש הדג ונלכד בו: אם צלי אשיוהש' בהכפל עין: צליל לחם שעורים <u>בפרס הגיג מן הגה: ופי עונת לחם שעורים</u> ובתי חרר דלחם שעורים והיא העוגה כמו שאמרו רול ולא חררה על גבי גחלים: ונקראת כן לפי שהיא ב: באפת על נכי נחלים, כמו הצלי ומפני זה נקראת גכ חררה שהוא ענין שדיפה וככר זכרנו אותו ענין אחר בשרש צלל: צלח מדוע דרך רשעים צלחה: אשר לא יצלח ובל: והיא לא תצלח: ותצלחי למלוכה רכב יוחפעל הכבד והצלחת ובנית בית ה'אלדיך: עלה והצלח: עלו והצליחו: וישב שלפה על כסא ה'לפלך תחת דוד אביו ויצלח:ויהי איש מצליח: אל תתחר כמצליח דרכו פי'בבי ש שדרכו מצליח: התצליח דרכינו: והעובר אל הקל אם ישך נא מצליח דרכי: והצליח דרכך: מצליח בידו: ומה שאמר כי אז תצליח את דרכך: ואעם שאין הצליחה גא לעכדך מלעיל יאנה ה'הצליחה נא מלרע: אהצלחה תלויה ביד האדם לפי כי בשמרו מצות ה'ועל ידם תכא לו ההצלחה כשו הוא מצליח דרכיו: ענין ההצלחה ידוע::'הוא הזמנת הטוב ובואו אל^והאדם בדרך יטרה בלא עכוב:וענין קרוכ לזה וצלחו. הירדן ל לפני הטלך: כלו הדריכוהו ועכרו כו כאלו בקעו אותו: ותרגום ויבקע עצי עולה וצלח אען עלתא: וכן פן יצלח כאש בית יוסף יבקע: וצלחה עליך רוח ה':כלו'תכא ותדרך ותעבר עליך: וכן ותצלח עליו רוח ה' יקחו לי צלוחית חדשה פי כמו צבצבת ותרגום צנצבת צלוחית וכן בדברי דול וכי לצור על פי צלוחיתו ה הוא צריך: וזולת זה: ומא' טמן עצל ידו בצלחת: כאשר יכחה את הצלחת: פי קדירה או קערה ובדודים ובצלחות הגח תמורת הדגש כי היה ראוי צלחות כמו מן שבעת שבעות: ויש לפרש שמן עצל ידו מלכים

שנטמן הדבר בענענת או בקדירה:

נירח פלו שים חבקוק פמוש ירמיה מלבים שופטים שמוא מינים מילים עורה דה רק` בשלח עורה

ישציה שמנא

בא מנפטים

שוים

מצוח ב

מרלים ירמי

יחזקא משני

ירמיה אינב קה לתב"

יםעיה

תילים

ירמיה בשנח יחוקא מיני רה מ כי רה דה נישבתילם שופטים חיי ב'נישב עורח מילים ייונפע

עמום סמוא שופטים בצלחת כמו בחיק: והוא הנכון לענין הפסוקי ומה שאמר החיק בזה הלשון כי כן נטמנת היד בחיק כמו משלי בצחו אלה לאלח אלא יחדיו בפלו: ובקבון הַנקבות בצורות יאורים בקעי ובחלַם כשמיר חזק מצר: ותקח צפורה צר. ומא כצר נחשבו ענינם סרע: ולחזק הצורים כנה הגו בצור כי אין לדמותו אלא למעשיו והוא דרך העברה: הצור תמים פעלו יצור עולמים יואין צור באלדיגוי ואש לפרש כמו הם ויעתק צור במקומו בלו אם בעבור כעסך ורגזך יעזב דין ארץ ויעתק צור ממקומו בלו ממקום משפטו: וכתכ ר'יונה מהענין הזה ותכן צר פצור לה: יושבת במצור ויבן ערי מצורה ביהודה וכל הדומים להם ענין חזק: וכתי וכן כתב מזה בכל צרתם לו צר:וכנוילו שב אל ישרא ויחיה צר פעל יוצא פי'בכל צרתם חזקם ואמצם: ויש לפרש מזה יאודי מצור לפי שהנהרות והיאורים חוזק העיר: וימ'דללו וחרבו יארי מצור: ואחריב בכף פעמי כל יאורי מצור ככו יארי מצרים: וכן למני אשור וערי מצור ולמני מצור כמו מצרים - וית'יאורי מצור נהרין עמיקדן: ועא'צר ואור חשך בעריפיה פרשו כו שמש וירח ייתכן לפרשו בפשמעו אויב כלומר יראה והנה חשך צר והאור שחשך בהריסות המדינה: או יהיה שם והנה חשך הצרה הכאה עליו ואעפ' שעמד הטעם במלת חשך: ועא בעגין החדוד אף תשיב צור הרבו חדוד חרבו: וכן חרבות צורים: חרבות חדודים כלום חרבות שיש להן חדודין :או יהיה ציר וצורים תאר: וצור חרבו כמו חרבו הצור כלו חרבו החד: וכן חרבות צורים חרבות חדים ואם נסמך המתאר אל התאר כמו בני שלשים תולעת שני שני התולעת: וית בזה הענין חלקת הצורים שתרגם אחסנת קטוליא:ועא אחור וקדם צרתני: ויצר אותו בחרט: צורת הבית: לבלות שאול: והנכון בו צורתם וכן כתבנום עצכים הראוי כתבונתם: ויש לפרש מזה ויצורו ויפנו שעשו הכסף מטבע להוציאו לאומגין לקבות עצים ואכנים: וכן דעת דול במלת וצרת הכסף שאפרו דבר שיש לו ונכתכה כהם האלף למשף ונפל מן צורה וכן השרש הזה עד צואר יחצה: נישם רביד הזהב על צוארן: ואדיריהם לא הביאו צוארם בעבדת אדניהם: ופעמים זכרו הצואר בלשון שנים לפי שהוא שני צדדין הימין והשמאל:בכחי על צואריו: ויפל על צואריו: ופעמים יבא הקכוץ בשוא הוו ויפל על צוארי בכימן אחיו: הכיאו את צואריכם בעול מלך ככל: ובתוספ׳נון באחד ענק מצוארוניך ובשארה השף בצוארי ובצוארים ומצוארונים ואעפ שאכד בהם המשך: דרו על צחיח סלע שמתהו: שכנו צחיחה: באחרי לחובה בצחיחים : פקום הגבוה בפלע והוא מקום היובש והצמא לפיכך נקרא כן: .. ומזה בהכפל גם הפא והשביע בצחצחות נפסך דר בזמן יובש וצמא:והתאר והמונו בחה צמא בפלם אשה לה'מן אשש: ועא צחו בחלב והיה ראוי להרגש לולי החית:והתאר דודי צח ואדום:בחם צח:רוח צח שׁפֿיים: בלשון נקבות תמהר לדבר צחות כלו אפרות צחות ענין כלם הזכות והכהירות: ויש לפרש בוח צח שפים בחענין הראשון רוח יבשה כלו שאין בה תועלת לבני אדם אך היא הזק להם לא לזרות ולא להבר ואין לה תועלת כי היא נושבת בפדבר שאין שם זרע כן דרך בת עמי כמו אותה הרוח:או פי משל על מחנה גבוכרי בצר הבא דרך בת עמי כלומר שיבא על ירושלם ודמה אותו לרוח חזק שאינה טובה לזרות וההבר אך הוא חזק יותר נזהו שאפר רוח פלא פאלה כלו רוח חזק יותר פאלה פרוח לזרות ופרוח להבר: צדן ותעל צחכתו: כבו באשו: צדוק לבה זה צחקה שרה: לא צחקתי: בל השובע יצחקלי: עחקה ואברה בקרבה לא שהועיאה דבר מפיה על כן כחשה בעבור הירא ותצחק יאו פי ותצחק שרה בקרבה שצחקה בינה לבינה שלא ראה אותה אדם צוחקת: והשם צחוק עשה לי אלדים יזה צחיק בפה:והכבד ויצחק לפניהם:מצחקאת רבקה אשתו:ויקומר לצחק:וזה שעשוע ושבחה:לצחק: בי:להתעלל בי: אשר ילדה לאברהם בצחק: פלעיג וכולם גכנסים תחת ענין הצחוק: צדוך צחורות ענינו לבנות: וכן וצפר צחר: לבן: ארן וצי אדיר לא יעברנו:בפלס אף עכ: עי השרה: והקבוץ יצאו מלאכי בלפני בצים: וצים כיד כתים היוד יוד הרבים ויוד השורש כ נופל: ובדראות היוד אשור יסדה לעיים: וענינם ספינה ספינות: ור משה הכהן פי מזה לעם לעיים: והלמד כלמד לעכדך ליעקב ופי לאגשי הספיגות: צייה גם חום: למרות עליון בצייה: והקבוץ בלשון בקבות הלכו בציות נהר פי הלכו המים במקום הצייה והמדבר כמו נהר ומא כחורב בציון בשקל רצון עניגם עגין חורב ומדבר: ורכעו שם ציים: ופגשו ציים את איים חיות השוכנות בציה: ותי'תמון לפנין יכרעו ציים: אובות השוכנים במדבר :או הוא מהענין הראשון כלו בעלי הספינות כמו שאמר אחדיו מלכי תרשיש : אבן עזרא פי'לעם לציים השוכנים במדבר: והטעם אעפ'שהוא בים ויש לו כח גדול תתננו מאכל ליושבי מרבר: על כן מה העיון הלז: ובנה אצלו ציון: בפלסחבוק ידים: חציבי לך ציונים ענינם בענין מצבה אותו על הקבר או לאות על הדרכים: יצריך שמשימין צץ המטה:והפעל הכבד ויציצו כל ישראל: ויצן צין: ופטורי ציצים פועלי און: ויציצו מעיר כעשב הארץ: יציץ ופרח יהיוד נכלעת כדגש והענין ציורים כמו פרחים וציצים: והשם עם תיו הנקבה: והיתה ציצת ביבל: ונזכר זכר ונקבה כי נוכל לשון זכר ונכמך המתואר אל התאר במן בני שלשים:או יהיה שם בלתי ס סכוך ובא דרך הסמוך כמו עגלת שלישיה: אל תתבי פוגת לך. והדומים להם ענין כלם גלוי הפרחים

איוכ ימוקא ש וותישעיה החויכו ישעי שמלא אינכ

ישע הימית דימית דים ישע ה ישעיה ב ישעיה ב ישעיה ישעיה

יהולים יהנשע

יהופע מול תיל תשל יחז תילים מלכים ישעיה מקן שיר מנים ירמים פיר ירמים פיר ישעים ירמים ישעים ירמים ישעים ירמים ישעים ירמים

מל נירא ל'

שופטים תולרות תשא וישב נידא פופט ם יחזקא ישעיה יחזקא כלק ישעיה תילים אינה תילים מינים ישעיה מינים ישעיה ישעיה כיעים

תילים מלכים יחוקא ירמית יחוקא תילים תילים ישעי קרח מלכים ישעית

הדקדוק מזה השער בשער הפעלי בטור השלישי: וכבד אחר אותו אצמית: הצמתה כל זונה כמך: ומשנאי לתוך צונן :מפריש מן החמה על הצוננת ומן לתוך צונן :מפריש מן החמה על הצוננת ומן לכנר אצמיתם:יצמיתם ה'אלדיגו כולם ענין כריתה: בצבת שלג ביום קציר: עביבו עבין קריקות: תינים כ'משני ומצאנו הכפל כדכרי דור בשביל שלא תעטנן: חם הצוגגת על החמה: ולצנינים בערכם: ולצנינים בעיניכם ענין קוץ: ופרשו בו מסוכת עצים הכובבת לסגר מקעי יהנשיג ולכלא אתכם מאין יוצא ומאין כא זאו יהיה דרך משל כמו ושכים בעיניכם: ובחסרון אות הכפל ואל <u>מצנים</u> יקחַהו: צנים פחים כדרך עקש: וברשון נקכות ונשא אתכם בצנות: ויש לפרש צנים פחים מענין קרירות כלו הקרירות כפחים בדרך עקש ינושא הצנה הורך לפניו עורכי צנה ורובה : צנה וכוחרה אכתו שמו אדה תיים יַנהקבוץ ובכל עיר ועד צנות ורפחים: כרי בלחכה דופה לפגן טרגה בלעז: וכן בערבי אלדרַקה: לפרש מזה ונשא אתכם בענות והם הדוגיות הקטנות שהן עשויות בכיגן וענה: וכן פרשו הזל ואחריתבן בסירות דוגה שאם סמכום אומר המוכר את הספינה מכר את הדוגית ואמר סמכום בארעא דישר בל הוא קרי ליח דוגית כדכתי ואחריתכן בסירות דונה וכן תי בצגות מן צנה וכנן ויטלון יתבון עכמיא על תריסיכון ובנתיבון בדוגיות צידין עברן ותצנח בארץ: ענינו ענין נעיצה וכן אמר התרגום ונעיצת בארעא: וכן שיפטים הפילה עצכה כל כך בחוקה מן החמור בארץ כלו היתה בעוצה בארץ ותצנח מעל החמור: יאבל התרגום אמר בזה ואתרכינת מעל חמרא כתרגום ותפל מעל הנמל: ואתרכינת: צבם צנומות דקות פי' קטנות ודקות ובדברי ה'זל פת ענומה בקערה פת הפתותה פתיתים קטנים: וימ' מלשון צוגמא בדברי רבותי שהוא רסלע והשבולים הגדלות בכלעים יש בהן יובש עד שהם דקות הרבה מ מפני היובש: וכן פת צגומה פי'פת היבשה בי הפת היבשה יעשואותה פתיתין קטני לשרותם כברק בקערה ואת צגועים חכמה: עניגו השפלים והמסתתרים מרוב ענותם כרם תבצא החכמה: והמק ר מן ה מטני הכבד:והצגע לכת:ובמשנה המצניע לזרע: צבף צנף יצנפר פי יהפך הפוך ויסבכך אבור המצנפת: בצנפת ואבנטי אבוב המצנפת: בצנפת ואבנטי עת ק ישעיה סביב כסכוכ המענפת:ובמענפת בד יענף הסר המצגפת והום העשרה:מצגפת ואכנשי החרג יחוקא תבנה הצביף הטחור: כמעיל וצביף: והקבוץ בלשון נקבות: והצביפות ידועי צבק אל רמהפבת ול הצינוק: הוא בית הסחר: וים שתי חבלות האלה כבלים המהפכת הוא כלי כפגר בנתים בית צואר שיכנסו שם האפורים: וצינוק כלי מסנר לידים: צַרָר ויגע בצנור.פי ברזב הידוע kind בדברי רוול והוא שנשפכין בו מי הגג:וכן לקול צנוריך המשיל הענגים לצגורים כשפכם המים תינים :וית וינע בענור וישרי למכבש ברכאי: צייך כי צעדו נושאי ארון ה' בנות צעדה: שמוש ניחי והבגות 'הם הנארות ודרך ביתהיצעד: בזעם תצעד מהבנות גבהה עד שצעדה על החומה משני חבקוק ארץ: בצעדך בישימון פלה והשם מטיבי צעד: תרחיב צעדי תחתי: ששה צעדים: ובתוספת הא את קול ה מינים משני תינים שמוא הצעדה יובתוספת מם מה'מצעדי גבר כונגו: ולובים וכושים במצעדיו: והבבד ותצעידהו למיך בלהות: ענין כולם פסיעה ופסיעות אצעדה וצמיד הוא מחליי הזרוע כמו שאמר ואצעדה על זרועו: יהקבוץ מטות פ.נא מבלי האלף בוספת הפארים והצעדות: וית ושירי רגליא: ידמה כי הוא כלי אחד יש שהוא עשוי לזרוע ויש שהוא עשוילרגל: ואשר עשוי לרגל בקרא צעדה על התכובה לשון צעד ואשר עשוי לזרוע לפי שהוא עשוי ישעיה שאבר יוצא פי בסיע בכקום אל מקום כלו מסיע ישראל מכל כקוכות גלותם אשר נפוצו שמה: וזהו שאבר ברב כחו: וכן ושלחתי ברם צועים וצעוהו כלו'אשלח לו כגלים ובסיעים אותו והסיעוהו ממקופו והגלוהו ירמית אך וצעוהו מהבנין דכבד הדגושי זרין אהל בל יצען פי בל יעתקיואאול פרשו משרש יצע ומענינו ישעיה זשם ביארגוהו: ענוך ותכם בצעף: ותסר צעיבה מעדיה: עטוף שבעשבין בי הבטם פניהם: ענוך הרבנון וצעקי פא הפער ב פניהם: ענוך צעק לבם: צעק לבם: צעקו וה' שמע: על כן אתם צועקים: עלי הראה אלי: נאת צעקת' בייתר הראה אלי: נאת צעקת' נישככ פניהם: צעק לבם: צעק לבם: צעקו זה שמע: עו בן אונט בי עק ט. ע. הבאה אלי: ואת צעקת בקמץ הטף: בי אם צעק יצעק: והשם ויצעק צעקה גדולה הבצעקתה הבאה אלי: ואת צעקת בקמץ שמעתי והבפעל ויצעקו מכל חוגר חגורה : ויצעק איש ישראל: והכבד והוא מצעק אבי אבי: ענינם כענין מלכים שופטים מלכים זעקה בזין: צער ויצערו ולא יבין למו: ענינו ימעטו בנו שאמר בהפכו יבבדו בניו ולא ידעי וכן חיננ ולא יצערו: והשם והיה ראשיהך מצער: הלא מצער היא: כלו הלא היא דכר מצער ידמיה חיוב ירח ילמצער ירשו עם קדשך: פי'לזמן מועט ירשו נחלתם עם קדשך כ־ לא עגדו בה אא זמן מועט ובאו אויבו' מקן ניראירמיה כ ובוססו בקדשך: ומא והצעיר בצעירתו: והצעירה גם היא : שלח: צעיריהם. השמיעו זעקה צעיריה: והשיבותי ידי על הצוערים תאר בפלס אובדים: ומא יצא קרן אחת מצעירה: ודגש הצדי לתפארת הקרואה

בולם ענין מיעוש: וית השמיעו זעקה צעיריה שר שונהא: ואפשר שהיה דעתו שכנה הגדולים בלשון

איוכ משלי עמום משלי

זערי חיוב ישעיה ורמים

שמוא תילים דניא חינב

איכה תילים שמות ירמיח מיפטי מולדות וירח שמנת

זכר ה רניא

ירמית

צלם בצלם אלדים כשש נקודות:אך בצלם יתחלך איש בצלמנו בדמותנו :ואת כל צלבי מסביתם: ענין צלם כענין דמות והוא פעמים גופל על הצורה מורגשת כמו צ'מי ם בעיר צלכם תכזה: מסכותםי צלמי שחוריהם וזולתם: ופעמים על הצורה שאינה מורגשת אלא צורה פחשבית לל ערך ודמיון במעלה וזהו בצלם אלדים: בצלמינו בדמותנו: ואפשר להיותם כמותם זיולר בדמיתו כצלמו שהיה נערך אריו ודומה לו בעניבי בחבמתו ובמעלתו: וכתב ר' יונה אך בצלם כמו חשך: וכן כתכו אאזל ודמהג ללשון הערב שאובר לחשך צלם בנקרה על הצדי ופירשו כי האדם בפתהלך בחשך על אשר לא ידע יום מותוג וכן פירשו מזה תשלג בצלמון כלומר כנפי היווה יתלבני כשלג וככסף ברוף בחשך: וימ'צלמות מענין חשך ויפרשו אותו כזה השרש וכן הוא מענין חשך כמו שאכר אין חשך ואין עלמות להסתר שם להיות כזה השרש אינו נכון לתנועת הוו כי היה לו לופ'עלמות בפלס מרדות עבדות יוהנכון שיהי'עלמות מלה מורכבת מצל וסות כמו שפי אותו ז הגאון רב סעדוה זל שתי מלות כלו צל המות והוא חשך ואפלת כמו שאמר ארץ עיפתה כמו אפל יצרים ויכן ה'אלדים את הצלע: מלרע והקבוץ בלשון נקבות ויקח אחת מצלעותיו: ולפי שהצלעות שני צדים ימין והשמאל כנה צד כל דבר בלשון צלע:: אחת מעלעותיו: ולפי שהעלעות ולצלע המשכן השנית: ויכונה כלשון זכר יקישי צלע המשכן האחד דועשית כריחים: כצלע ההר מלעיל ומלרע פתח הצלע התיכונה: ורחב הצלע ארבע אמות: צלע אל צלע: שלש בים מלרע כאותו ענין: וכן: בארץ כנימן בצלע בקבר קיש אביו: ובן וצלע האף מלרע: באותו ענין: ואשר הם מלעיל פא הפעל כסנול והק. וץ כלשון זכרים שני צלעים הדלת האחת גלילים:כלו'שבי צדי הדלת האחת היו עגלים וית'צירין ל: וכת ושני קלע סהדולת השנית גלילים ובקכוץ הנקבות: ויעש צלעות סכיב והוא היציע שעשה סכיב בית המקדש וכבר פרשתיו בשרש יצע: ובשרש גרע ולפי שהקורות לבית כמו הצלעות לגוף אמר ויצף את ה הבית בצלעות ארזים והצלעות צלע אל צלע לל הקורות: ונקרא הפסח צולע לפי שהולף על צרו האחד יוהיא עולע על ירכו:אוספה העולעה: והשם כיַ אני לעלע גכין ישוכו י עדעי ובעלעי שמחו וגאספו:

צרם גלי צמתך: מבעד לצמתך: צמה בפלם כלה גנה: והצבה היא ציציות השער שמכינה האשה על פניה קרין בלעז: ור'יונה פי'בו המסוה: ושאף צמים חילם: יהזק עליו צמים הם בענין צבה: והיא תאר במשקל כביד אדיר וענ נו ליסטים ואיש רק ופוחז ומנהג הליסטים כארן ישבעאל לגדל שער ראשם ולעשותם צמה תלויה להם אחורי הצואר וגודלים השיער כמו עבות: ונא בי הם הלכטים שוכני הבדברות הולכים ערומים ומנדלים שיער ומתכסים בשערם עד שתותיהם ישבר או א צמאו בחרבות הוליכם: השקיני נא מעט בים כי צמאתי: ויצמא שם העם למים: זבא על ורך בעלי ההא וצמית והלכת אל הכלים: והתאר ומשקה צמא יחסיר: רעבים גם צמאים. והשם ועתה אמות בצמא: לא רעב ללחם ולא צעמא לבים: ולצמאיישקוני חומץ: ישברו פראים צמאם פ'ר'יונה יקחו רוות צמאם והלקיחה בו בדרך ואת רעבון בתיכם קחו ולבו: ועוד אפרשנו בשרש שבר: ומא' וצמאון למבועי בים: וצפאון אשר אין מים: והשם עוד בלשון נקנה וגרונן מצמאה: צמד הבנמדים לבעל פעור: ויצמד ישראל לבעל פעור

ענין חבור ורבוק:והתאר אשר אין צמיד פתיל עליו פי שאין חתיבת כגד דבוקה עליו לסתמו כי בלי חרם מטמא מתובו ולא מגבו: וגקרא צפיד החדי שעל היד לפי שהוא מחובר בה תמיד אצעדה וצמיד: ושני צמידיםעל יד ה:וכן נק־א זיג הבהבות מפני החבור ויקחו צמד בקר בשש נקדות: וצכד חבורים: את רוכבים צבידים: - פירשתיו בשרש את שנים עשר צמדים: ונפצתי כך אכר וצמדו: עשרת צמדי כרם: פי היי כם ר אברהם אבן עזרא כעכור ה ה שיגם הגבול הנה הכרמים נצמדים יחד. וימ כי מה שיחרוש צמד בקר ביום קרא צמד כרם והפעל הככד מצומרת על מותניו: וכבד אחר ולשונך תצמיד מרמה: כלם ענין חבור: צבוח צמח בו: וצמחו בכין חציר: שרם יצמח: הצובח לכם מן השרה צומחות אחריהן והפע העובר שצים: והשם וצמח האדמה בסגול: והכבד ושערך צמח: עד יצמח זקנכם: ויחל שער ראשו לצמח והוא 🌢 פעל עומד: והעובר מן הכבד הגוסף לא תזרע ולא תעמיח: וקוץ ודרדר תעמיח לך: והעובר לשלישי מצמיח חציר לבהמה: פצמיח הרים חציר: והולידה והצמיחה ענין כולם ענין הגדול: צבון ושדים מצמיח חציר לבהמה: פצמיח הרים חציר: והולידה והצמיחה ענין כולם ענין הגדול: צמוקים בייריים פי יריים יוורים: ובדברי ה'ול מצממק וינה לו: ומזה נקראו הענבים היבשים ושני צמוקים:אם בו התרגו ותרין אתכולין דענכין יבשין: צמוקים:אם בו התרגו ותרין אתכולין דענכין יבשין: עבותים: עניגם הסעיף הגכוה: צמר חרכה וובין עכותים היתח צפרתו: ולא יתנו צכרתם אל בין ופשתים בשש נקודות ועכר צחר צכרי ופשתי: כצכר יהיו פי כצכר הלבן ידוע: وويزواء בבור חיי: והנפעל כעת יזורבו נצכתו: וים אותו נתחברו מלשון צומת הגידין בדברי והשם לצביתות לקינה אותר צמתתבי קנאתי: בעותיך צמתותובי. וכבר ביארנו דקדוק הבולה הזאת בחלק

ינילים ייפלים ייפעי אילים מפעי לינים ממני לינים בראזיים לילים

कार्यक अरह

בראשית בראשית תרנתה שמוא שלנים יחוקל של לחול מלנים מלנים מלנים

מלכים יחזאא יישלו מינה מילי ירמי מיני ישעיה שיר מינים

ישעיה שופטים בפלח הית יפשה תי ים פטים של שת ליפ ב ישעיה ע ב ישעיה ב קב זרמיה ב קב

חקת מטות חיי שמ אב זוכים מובים מינה ישעיה

ממוא תי ים תשריען שציח ברחשות בח מיון וחלת נירח יחזקא מוא שופטים כבטים ברחשית תילים בישציח הושע שמוא יחזק אב חזקא ביתבה יחזקא הושע ישעיה חיבה היוב בהר שלם כ

וחצבת אשר על ראשו אמות חמש: כשש וכן במדרש נטל עפורן של ברזל: במלכים וכבר פירשתיו בשרש עפה: וכרטל עניבו כמו כותרת: וכן הוא במקומו הבדינים בצקלונו: אמר בו התרגום ופרוכן בלבושיח: ויהודה לא יצור את אפרים: וככר כתכנוהו ב כי צוררים הם לכם: ואפשר להיות מזה השרש בשרש צור: ותהיינה צרורות - לצרור ולגלות ערותה: והשם כן המצר: בין המצרים: ומצרי שאול פצאוני: והחכם ר'יהודה שם ענין אחר וכעסתה צרתה:לצרור לגלות ערותה:וככר ביארגו ענין צרתה בשרש צור: וכתכ"ר יהודה בעקר זה והצר לך: והצרותי לאדם וככר כתגנו בשרש צור: וכן כתכנו שם צר ואוים: צרה כמבכירה: בשש צרות: צר לי מאד: והדומים להם: ויתכן היות שרש כולם צרר: ועא מי צרר מים בשמלה צורר מים בעביו: כצרור אכן במרגמה והכבד ומכוקעים ומצוררים: והשם צרור הכסף לקח בידו: משתכר אל צרור בקוב: והנה איש צרור כספו: את צרורו בספיהם: צרור הכור דודי לי: עניגם ענין קשירה: ואפשר לחיות מעקר זה ומענין הזה צור תעודה וככר כתכנוהו בשרש צור: ובשרש נצר: והנכון שיהיה מן הענין הזה ותהייבה צרורות עד יום מותן כלומר באילו היו קשורות שלא הותרו להנשא לאדם: ולא יפול צרור א ארצה:אשר לא ימצא בה גם צרור: פי אבן והוא כמו צור:וצור:וצרר בענין אחדי בה כל פנים:ועל שפתיו כאש צרבת:תאר על משקל תהי אזנך קשבת יאלא שצרבת קכוץ ם ופנג ו בפני ההפסק וענינו כמו אש בוערת:כי צרבת המכוה היא:שם וענינם ענין שרפה: ורבש ושמן וצרי:בחלם: מעט צרי: הצרי אין בגלעד: עלי גלעד וקחי צרי: בקבץ : חטף ובשוא לבדו: וצרי ולוש יוהוא בשף שהזכיר הכתוב בסממני הקשרת: וכן בדכרי לזל רבן שמעון כן גמלים אומ' הצרי אינו אלא שרף חצוטף פעצי חקטף שרושמין בעץ ויוצא מכנויהצרי: והוא הנקרא בלסכי כלעז: מר צורח: והכבד יריע אף יצריח עבינם הגבהת הקול בצעקה: וכן בענין זה נקרא הכנין הגבוה ויבאו אל צריח ביתאל: נישימו על הצריח: ויציתו עליהם את הצריח באש: והקבוץ ובכלעים ו ובעריחים ובבורות: ואאזל פי'כי לפיכך נקרא הכנדל צריח לפי שהצופה העומד שם צורח וצועק: ואנחנו נכרות עצים מן הלבנון בכל צרכך: הלשין הזה ידוע כדברי הזראת שהפטה צרך בהן פטורין: והתאר צריך לבריות וזולתם הרבה: והפעל הקל כפגו אכרו במשנה לקח בכור לבשתה בבו או לרגל ולא צרך לו מותר לככרו: וכן שמשו בו בבנין נפעל ובנין הפעיל הרבה ובבנין התפעל: או צרוע או זב: זב ומצורע: וחנה הוא מצורע במצחו: מצורעת כשלג: והשם נגע צרעת: ידוע: ושלחתי את הצרעה אמרו שהוא מין שרץ העוף והיתה ככה אותם בעיניהם ומטילה בהם ארם לשוא צרף צרוף: ערוף הוא והם מתים: והחכם דֹ אברהם אבן עזרא זֹל פֿירשו מענין צרעת: מקור או יהיה תאר לעורף: ערפתיך ווא בכסף :ערפתני בל תמצאיאמרת ה צרופה:אמרת ה'צרפתהו: ואצרוף כבור סיגיך: ואצרפנו לך שם: ותתנהו לצורף: הנני צורפם: כבף צרוף: צרופה אבירתך שמתיכין בו מצרף לכסף: והנפע באד: צרפה כליותי ולבי הכל ענין החתוך והזקוק : ושם הכלי צלצל כנפים:וכן בצלצל דגים ויתלכנו ויצרפו רבים: ואשר הם בני ארבע אותיות: <u>סקאה והוא מין ארבה: וכן בדברי</u> <u>ראשו בתכנו בשרש צלל יוירש הצלצל: תרגם אונקלוס</u> צנתרות הזהב פי ד יונה שרבישי הזהב:ויותר נכון להיות שני כלים רול ובעלה סקאין: כמו שאפר הפריקין מעליהם הזהב:וכתי אסקריטין דרהב והוא שם כ כמין שני צנורות ענענת אחת כמו צלוחית כתרנומו: צעצע כלים כמו שכתוב כשרש צפה: שפירטו צאצאים כלוכר מעשה נערים כמו שנים מעשה צעצועים: כמו רול ברוב ברביא וכן אם תניא אונקלו הגר אומר ברובים מעשה צעצועים היו ומצדדין את פניהם בתלמיד הנפטר מרבו ואמר מצדדין פניהן לפי שכתו אחד אומר ופניהם איש אל אחיו וכתוב אחר אומר ופניהם ל לבית: רים מעשה כרכוב היו עושים הנקרא בלשון ערבי צגעה כרש: ופעה פהומעפעף: המצפעפים והבהגים: אברתך תעפצף: כסום ענור כן אצפצף: פי' בסום כענור: וענין ה TETP TETE הצפצוף בעופות בענין הדבור באדם: וענין אמרתך תצפצף כמו תשח אנותן" שמו: מין ממיני הערכה ובערכי צפצף והיא הפחותה כמו שאמרו רוול ערבי בחל פרט הגדלה בין ההרים. והם פרשו הפסוק כן קח על מים רבים צפצפה שבו: אני עשיתי אותם כערבה הגדלה על מים רבים והם שכו עצמם כצפצפה הגדלה בין החרים י ולדבריהם פי שמי שם ישראל עצמו: וית' צפצפה שמו גפן נעכה שויה דל אעפ׳ שלקחו זרע וזרעו שמו שמו כגפן גטועה: כלומר כי במהרה גדלה: עד צרפת אומר כי היא הארץ הנקראת פרנצה :אכל קום לך צרפתה אשר לצידון היא שם עיר

בארץ צידון: וכן חפש אותיות:

שמואל יחוקאל מפלי תזריע יחזקאל מיץ ירמיה כ' ניפב בכניה יסשת פ כנים ב' שמוא דה'

מוכים מקיצי פנחק

שמנש חחרי תיני חיב תיי

מבה צפני הקתר ירמיה

אינב משל ייהושע משלר

כנהם ישעיה

שמנש מחפי

חיוב שמוא משלי

חני מקן בשיר

שמוש עמים

ישעיח

אמו כמוא דה במו מזרים. מטפטים ידמיה ישעיה תילים ב' חילי ישעי שופטי ב'ירמיה הילימלי תיליב' דביא ישעיה איוב

> בילח רה'

זכריה

יבעיה זשעיה ג

יהוקא

יצפרדע ותעל הצפרדע:ויעלו הצפרדעים

עובדיה מלכים וארא ב' טוא

צעירים על דרך גנאי: אַבַ אַר עורם על עצמט: עניינו דבק בדברי היול מפני שהחומץ צופדן כלר צופה נתתיך: צופיו עורים: יצף ה': עיניו בגוים תצפינה: וצפוי הוא אי הצפית: ויהיה הצפית תאר לעופה והתיו תמורת הא למד הפעל: או תהיה חתיו בוספת חרב: צפה בפרס דלית מן דליותיו: זוית: כן כזויות מזכח · וכבר עפה העפית סדר מגרתא אית אתרא דקריין מגרתא צפיתא:והשקיתי ארץ צפתך מדכך: ענינו ארץ השקפתך והבטתך כרו אפרהמקומות הגבוהים אשקה מ מדמך וכבר בתכנו בו פי אחר בשרש צוף יוהפעל הכבר בצפיתנו צפינו:בקר אערוך לך ואצפה: ואני כה' אצפה: צפה דרך עמדי וצפי: ובזה הבנין הוא קרוב לענין תוחלת כי המוחיל לאחר מכיט לו: והשם ויקרא אריה על מעפה ומא עופיה מן בעפיתנו עפינו: ונקר המקום הגבוה מעפה לפי שאדם עופה משנו למרחוק ולפני ה במצפה: כולם ענין הבטה וועא ועפה ראשיהם ועפית אותם: ויצף את הבית: מצפה על חרשי והשם צפוי למזבח ויתכן להיות מזה השַרש והענין והצפת אשר על ראשו אמות חמש: ונקראת הכותרת בן לפי שהיתה צפוי לעמוד: והתיו בצפת במקום הא לכד הפעל כתיו שקת או יהיה התיו בשניהם נוספת בתיו גברת דבלת: ולכד הפעל גפלה: והגני עתיד לכתב צפת שרש בפני עצמו כי כן כתבו ר'יונה ואמ' בש' הגאון רב סעדיה כי ביאור המלה צנצנת: אברה ואת צפחת המים:ומעט שמן בצפחת כמו צלוחית: בשבין וטובלים אותם בדבש ותרגומו כאסקריטוון ב כצפיחית כדבש:פי רקיקין אופין אותם בדבש:ופי'הגאון צפיחית מן צפחת המים כי עושין מהן כדמות כלים וציורים רכים וכן תרגום צנתרות הזנב אסקריטוון דרהב ולשון כלים הם: צבי עפניה צפן רוח: צפנתי לך: אשר צפנת ליריאיך: : ואלח צפנת בלבבך: כי לכם צפנת משכל: ותצפנו: פי אבר ותצפנו כי לא החביאה שניהם יחד במקום אחר: רק זה לבדו וזה לבדו כדי שלא ירגיש ע עליהם אדם: ויש לפרש כי מלת ותצפנו שב אל מלת את שהיא כוללת שניהם - וכן ויושב את משה ואת א אהרן:ויתכן לפי שהיה משה עקר אמר לשון יחיד ואהרן עמו וכן ויבא משה ואהרן: ופי צפניה צפן רוח שלא ישמרעה לצפון חאשה הרעה ולהסתירה שלא ישמעו בחוץ עכיניה הרעים כבו אם ירצה לצפון הרוח שלא 🔸 יוכל ולצפון אותו: ושמן יפיכו יקרא כפו שמן יפינו שיקרא ויכריז על עצמו שהוא רוקח ופריח.כן האשה י ירגישו כה מרחוק וקרא חשמן הרוקח שמן ימינו לפי שהיד הימין מוכנת למשוח ומח שדבק כה כן השמן חוא מריח: כי יצפנגי בסכה: נצפנה לנקי חנס: יצפנו לנפשות': ואאיול פי נצפנה ולנקי חנס: יצפנו רנפשות' יפעלים עומדים וכן יגורו יצפונו: בלו יארובו שמשימין עצכם במקום צפון: וכן עיגיו לחלכה יצפונו: ו וחללו את צפוני: פעול יופי הדבר הנסתר והכוצנע או יהיה שם: וכן וצפונך תכלא בטנם הטוב הצפון א אצלך לתתו לאשר ישר בעיניך: ולפיבך קרא טוב העולם הזה צפון כי לא תשינהו יד האדם לרצונו כי אם ברצון הבורא והנה הטוב לעיניו ונמנע ממנו כאילו הוא צפון:ויתיעצו על צפוניך פי' על ישראל שהם צ צפונים ונסתרים תחת כגפיך: והנפעל לא נצפן עונם מגגד עיני: ומספר שנים נצפנו לעריץ והפעל הכבד מי יתן בשאול תצפינני: ולא יכלה עוד הצפינו ודגש הצדי לתפארת כדגש מקדש ה' : והשם נכעו ביצפוניו : בודם ענין הסתר והצנע:אוכר לצפון תני: ובא בשוא שלא בסמיכות: ואל המלכים אשר מצפון: צפונה <u>ונגבה: ידוע והיא הפאה השפאלית נקראת כן לפי שהישוב בה בקצה המחרון מעט באלו יהוא מהום צפון ו</u> ואינו נראה לבני אדם:או נקרא כן לפי שבהלך השמש אינו על פאתו כי אם על הפאה הדרומית וכאלו א אותו הרוח צפון מהשמש: באל בי משרש נחש יצא צפע כסגול: ובצפעוני יפריש: נחשים צפעוני פי בחשים והנו צפעונים: או יחיה עפעונים מאר לנחשים והוא שיהיה הצפעוני הנחש הקשה והעז: פי בחשים וצפעונים: או יחיה עפיעי הבקר פי' צואתם: וכן בענין הזה הצאצאים והצפיעות פי' הכנים והכנות והעאצאות ואם בו התרנום בניא ובגי בניא: אבר ישוב ויצפור: ענינו ישכים בבוקר: זתרנום בקר עליך בבקר: וים ויצפור: הצפירה עני סיבוב יוית עפרא: וכן כאה העפירה: כלומר הגזרה הכאה הצפירה מלכותא: ולצפירת תפארה: הבצנפת שסיכבין על הראש ובמשנה הקופה משיעשה בה שתי צ צירות לרחב שלה והערקומשיעשה בה צפירה אחת יפי הסיבוב שעושין לקופה סביבותיה: שהורה: כל צפור כל כנף: שתי צפורים חיות שהודות: ובלשון ובר כצפור בודר על נג: אשר שם ציפורים יקנגו: שם כולל לכל עיף ופעם פרט גם צפור כצאה בית ודרור קן לה כי אחר שהאהרון פרט הראשון גכ' פרש: והוא עוף קטן והוא רב המין לפיכד כל עוף בזה השם: והצפיר השעיר: וצפיר העזים צבירי ח חטאת שנים עשר: ידוע: ותרגום שעיר צפירא: וכה שאכר והצפיד והשעיר כפל לבאר כמו נגבה תיכבת קדבה בזרחה כי הלשון האחרון כבואר כן הראשון:ולשון צפיר אינו כורגל בלשונו ככו שעיר כי אם ב בלשון ארמי:או פי השעיר מן וישתער עליו מרך הצפון: בצפורן שמיר: ועשתה את צפורגיה ידוע: לגי שחותר אדם בעפורניו קרא לעט ברול החותר צפורן לפיכך אכר בצפורן שמיר כי שמיר הוא הברול החוק

השים לי ניבא מילים אינב שעי ניבא מילים אינב שעים

ליחן א איבה נילט מיבה נחנט ירמיה ישעיה א כה שמו ז'פקורי תרנ'מוכ משני קרח דה

פח: א מלכים בשלח

משלי שיר תילים איוב ב'משלי ב' יהופע

シビル

שי לים משלי ב' תילים ב' יחוקב תילים

מצלים ירמיה איוב איוב שמות עובריה ישעיה יהוש גויכא

ושעיה משלי ירמיה

יחוק א ישעים ש פשים יחו א ישעים ישעים רחה האיניום ב תילים ב תילים ב מילים ב

ידמים מצם

החזיכנ ירמיה ישעיה ב לשעיה ישעיה כרכה משלי שמנש יחוקש מלחבי ישעיה מילים ישעיה יחוקא ורוקא ב פוכטים יונה מעלי חיול מיכה תבח תילים תינים איוב תילים כ'מיכה

> ברחםית ב מיוב במרבי יחוקא מילים מיכה ירמיה יוש איוב ירמים ב'תינים חיוב

> > ישעיה מ הכי יהוקש מ כים

> > > תביה קרח ישעיה שמוא מבת

קציעה: ועוד נכתבגו בשרשו ורבינו סעדיה כתב כי הוא הקושש: כי אש קרחה כאפי:פ פעל עומד: והיוצא כי אש קדחתם באפי: הן בלכם קודחי אשי כקדוח אש המסים: ענין בערה ושריפת ומזח באפר את השחפת ואת הקדחת והוא החולי השורף פרוב החמימות: והוא שקראו לו אש של עצמות: לאבני אקדח: היא אבן מהאבנים היקרות: ואולי נקרא כן כי מראיתה כמראה אש: מימי קדם קדמתה::מראש הררי קדם: בשש נקדות: והקכוץ ממנו קדמים: והסמוך מראש מקדמי ארץ יומא והוא תאר משל הקדמוני : כימים קדמונים: וכשנים קדמוניות: וקדמוניות אל תתכוננו: ומא ה השם שקדמת שלף יבש: פיםי קדם קדמתה. וההא כינוי לנקכה והיא במפיק תשובן לקדמתן: תשובנה לק לקדמתכן: והקבוץ והושבתי אתכם כקדמותיכן: וכא נחל קדומים: והפעל הכבד מהם על כן קדמתי ל לברוח תרשיש': קדמו שרים אחר בוגנים: חסר וו החיבו' ומשפטו ואחר גגנים כמו שמש ירח ראובן שמעון: קדמוני ימי עוני ומדוע קדמוני ברכים: במה אקדם ה':אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים. ברבות טוב פי' בברבות טוב כי פעל עומד הוא: קדמה פניו הבריעהו: וכבד אחר מי הקדימני ואשלם: לא תגיש ותקדים בעדינו הרעה: כלם ענין הקדמה וידוע הוא: ור'יונה חלקם לשני עניינים ואין צריך כי בּי'ק קדמה פניו הכריעהו הזדמן לפניו בקצפך וחרגך והכריעהו: וכן כי תקדמנו ברכות טוב · במה אקדם ה'וה להדומים להם ממה שזכרנו ושלא זכרנו: לההזמנה היא ההקדמה: וכן נקרא פאת המזרח קדם כמו שנקרא כ כנגדו פאת מערב אחור ואחרון: גן בעדן מקדם: מקדם לגן עדן הן קדם אהלוך: קדמה מזרחה: כפל לכאר כי יותר סבואר וידוע לשון מזרח מלשון קדם: וכן נגבה תיבנה העפיר השעיר: קדמת אשור אל הגלילה ה הקדבונה: המזרחית: וכן נקרא רוח פאת המזרח קדים. רוח הקדים: יסע קדם בשמים: ומה שאמר וינהג ב בעוזו תיכן יתכן שהיתה הרוח מזרחית דרומית: וכן נקרא הים המזרחי את פניו אל הים הקדמוני וסופו אל וקדר עליהם היום: וקדרו השמים: שמש וירח קדרו: קודר הלכתי בלא חמה: הים האחרון: החזיקתבי: ושעריה אמללו קדרו לארץ: כאבל אם קודר שחותי וקודרים שגבו ישע:הקודרים כגי קרח: • פי הנחלים הקודרים מהתחלת זמן הקרח שירבו המים ויכנסו שטפי הארץ בהם ו ויחשכו המים עד שהשלג בשיפל בהם מתכסה בהם לרוב חשבותם ואעפכ לעתי בצבתים אותן המים אעפ שהיו רבים וגכזבה תוחלת הולכי דרכים בהם כן נכזבה תוחלתי בחברי אוהי והשם אלכיש שבים קדו ות ומא וכי הלכנו קדורנית והפעל הכבד ואקדיר עליו לבנון יוההתפעל והשמים התקדרו עבים ורוח: ענין ה הבל ענין החשיבה: ומה שנאם' ממנו בענין שפלות שהוא גכ' ענין חשיכה וכלם ענין אחד: ומזה קראו לכלי שמבשלין בו קדירה לפי שהיא שחורה מהתמדת האש תחתיה. קדש וקדש הוא ובנדיו: כי קדשוי אל תגש בי כי קדשתיך פי קדשתי ממך: ואף כי היום יקדש בכלי תאסר בהנאה בקדש: וכן ארזל מבין לכלאי הכרם שאסורים בהנאה נאמר כאן איש כי יקדיש קדש ונאמ באן פן תקדש: כה להלן אסור בהנאה אף כאן אסור בהנאה: וכן אל כל מאכל היקדש: פי היטמא כלומר חני שיאסר מפני טובאתו בקרש שהוא אסור: ופי הפסוק שטאל חגי לכהגים תורת השמאות אולי שכחו בגלות ושאל להם אם ישא איש בשר קדש בכנף בגדו פי'בכנף בגדו שהוא שמא שנגע בשרץ ונשא בשר קדש בכנף בגדו הנה הכנף ראשון לשומא ובשר קדש שני: וגגע בכנפו אל הלחם: פי במה שבכנפו והוא הכשר נגע בו אל הלחם או אל הנזיד או אל היין או אל השמן - ונגעו אלו אל המאכל היקדש יפי היטמא המאכל הזה שהוא רביעי לטומאה: אי השרץ הוא אב הטומא והכנף ראשון של טומאה ובשר קדש שני והלחם והנזיד והמשקין הללו שנגעו בכשר הם שלישי והמאבל שנגע באלו רכיעי: ועל זה שאלם על המאכל שהוא רביעי אם הוא טפא ואפרו לא:זהראיה כי על כל המאכל לכדו שאלם שאכרו היקדש ולא אכר היקדשו:ויש מרזל שאמרו כי טעו הכהנים בזו התשובה כי הרביעי טמא הוא כקדש: אכל על דרך השאלה האחרת ששאלם אם יגע ש טמא נפש בכל אלה השיבוהו בראוי - פי אם תהיה הכנף טמאה טומאת נפש שנמצא שהכנף אב הטומאה והבשר ולד ראשון: והלחם והנזיד והמשקין שני והמאכל שלישי: ויענו הכהני ויאכרו ישמא: ושלישי בקדש היו יודעין שהוא שמא אבל רביעי בקדש לא היו יודעין שהוא שמא :וכזה שעו לפיכך השיבם הגביא ואשר יקריבו שם שמא הוא: ויש מרזל שאמרו כי לא שעו באחת מהן יש מהן מי שאום כי חמישי בקדש שאל מהן בראשונה וכראוי השיבוהו שאינו טפא: ויש פהן שאם כי קודם שנזרו רביעי בקדש שאלם וכראוי השיבוהן וםזה שמשיב להם ואשר יקריבו שם שמא הוא פי אעפ שהם יודעים הלבות שומאה ישהרה כל אשר יקריבו לפבי באלו הוא שמא הואיל והם מתעצלים בבבין הבית: וענין הפרשה מוכיח זה השעם שלא טעו שלא ה הוכיחם אא על ענין הבית בכל חפרשה כל אשר יגע כבשרה יקדש: ַפּי כל דבר אוכל שיגע בבשר הח

ויבלע ממנה יקדש בלומר יהיה קדש כמוה שאם פסולה היא החשאת כגון פיגול או פסול אחר יפסל הגוגע בה ואם כשרה היא יאכל הנוגע בה כחמור שבה : כלומר אם נגע כשר שלמים שנשחשו מאתמול בחטאת ש

פון ב

ישרץ חיאור צפרדעים: ידוע זיתכן לחיות ותעל הצפרדע: שם כלל הפין ולא שיאפר י בשלמה אות הצדי: ותהי הכנם:וכן אמר וצפרדע ותשחיתם: ונתחיר אות הקוף ואת הקאת: וירשוה קאת וקיפוד: כן הכיא ד יונה זה השרש והביא הקאה בהא ואמר וכבר המירו ההא בתיו ואמרו הקאת והנה הקאה בהא לא נפצא ולמה היה דעתו כי עקר הקאת כ בהא והתיו תמורה מי חביאו בצרה חזאת יוכן הפייט שאם לכום פדבר וקאת דעתו כדעת היונה: והבכון בי ק זת התיו שרשית והוא בשקל דבר: ובסמוך דמיתי לקאת מדבר: והתלמוד אפר רב יהידה קאת זה הקיק ובתלמוד יחושלמי תני ל ישמעאל קאת זה הקיק וכמשנה ולא בשמן קיק: ובגמרא בעי מאי שמן קיק אכר כאשר קאה את הגוי: במשקל עשה כנה קנה נ שבואל עוף אחד יש בכרכי הים קיקשמו הארץ:ובתמורת הארף ביוד שתו ושכרו וקיוי וכנה הארץ כלשון זכר וכן ולא נשא אותם רבע הקב דביונים: מרה שהיא ששית הסאה ויתכן ש ענין הקיא ידוע ועוד נזכרנו בשרש קוא: וקכותו לי משם: מה אקוב לא קבה אל: נ ששרש חמלה קבב כי בהקבץ ידגש קבים ישראל בל הקבהי כמו אל האהל: וברפיון נ וקבנו לי משם וענינם ענין קללה ויבא אחר איש ואת האשה אל קובתה. או יהיה אל קבתה מעגין הזרוע והלחיים והקבה: כתרגוםו במעהא: ענינם הכים ש שבמעי הבחמה שבו כנום חלב היונק וקרוש בו:ונזכר כאשה על דרך חשאלה או הוא כן במעי האדם:ור'זל פירשו קבתה מקים הערוה באשח וקבה אין לגזור עו שרשון וד יוגה בתבו בשרש הבה בפלם חמה יוכבר כ בתכנו הטוב והישר בחמה ששרשו יחם: וקכה למה שנהגו לקרות במשנה בכמיבו המלה קיבת הנכרי הקוף בצרי: וכן אמרו בסמיכות הכנוי כשרה שינקה מן הטרפה קכתה אסורה ידמה ששרשו קוב ויהיה אכ ואל ה ובהתחבר בא בקמץ חשף תמורת החלם או הוא: האשה אל קבתה כא יהיה מנחי העין והנפרד קובת וקבל היהודים: וקכלו הכחגים: ויקבלם דוד: וקבל בנחי הלמד והנפרד קובת בשקל שוקת: מוסר: וההפעיל מקכילות הלילאות: כלם ענין קכלה שהוא כענין לקיחה ופרשו בזה ובחי ק קבלו :פי בלי שהוא מכה בגגד החומה: ותרגם נגד קבל: וכן שעם מקבילות הלולאות שתהיה כל אחת נגד ח חברתה בשוח וענין בגד וענין חקבלה אחד: וכן ויבהו קבל עם בגד העם והוא שתי מלות: וכבר פירשתי ו וקבע את קובעיהם נפש: היקכע אדם ומחי קבלו בשרש פחה פי אחר יותר קרוב כזה אצלי: ענין גזל ולקיחה בהכרח: וגתן קובע אלדים: כי אתם קובעים אותי ואמרתם כמה קכעגוך: ' בחשת על ראשו מלעיל: ומלרע ענה ומגן וקובע ישיפו עליך. ומסורת עליו לית כותיה וולפי שנמצא ב במקצת ספרים ונתן כובענחשת על ראשו בכף והוא בקוף ברוב הספרים והמסרה' מעידה עליו: ולפי שלא יטעה אדם בו אכתכ הגה המסרה אשר עליו : לית בקוף וואמר ענה ומגן וקובע ותרויהו מלאים: ושאר ק קריא בובע בלם בכף בר מן אלו תרין בקוף: והוא בלי מגן על הראש: קבעת בום התרעלה ענינו שברים פ ויקבץ כל פונדרדיאש בלעז: וית פיילי כסא דלווטא: ותרגום בספל אדירים בפילי גיברין: את כל אוכל: ויקכצו את כל אוכל: וקובץ על יד ירבה וכל בערי קבוצים שם על שלח קבוץ אלי את כל ישרא קכצו זקנים בחרק: לקכצי ממלכות בקפץ חטף: והשם קבצת כסף ונחשת י ונפעל אך שם נקכצו דיות: כל צאן קדר יקבעו לך: והכבד כל פנים קבצו פארור: וקבצתים מירבתי ארץ ותקבצו את מי הברכה התחתונה :לחוגן דלים יקבצגו ילבן אשר ולבן גפתלי יקבצנו קל: והשם בזעקד יצ יצילוך קבציך כלומר קהליך: ושלא נזכר פעלו כי מאתנן זונה קבצה החרק תחת שרק כמו ופתחו שעריך תם ד:כן כתבר' יונה. ונכון הוא שיהיה קכצה מן הכבד ופי'כי מאתנן זונה קבצה שמרון מה שהיה לה ל אתכן זונה ישובו וכן ופתחו הוא מהכבד והוא פעל כבד כאלו אמר ונפתחו שעריך: וההתפעל כי התקבצו כל בעלילמגדל שכם:ויתקכצו יחדיו:ענין הקבוץ בענין אסיפה: אך יש הפרש ביניהם כמו שכתב אאזל'ב בחיבור הלקט כי'לשון הקבוץ לא יאמר כי,אם על המפוזר ולשון אסיפה יאמר אפעפ שאינו מפוזר כמו א אסוף ידיך ולא יאמר קכוץ ידיך: וכן ויאסף רגליו: ואין איש באסף אותי: ולא יאמר מקבץ אותי: כובף ואחריכן קבר אברהם: שמה קברו ושמה קברתי יאחרי קברו את אביו ויקבור אותו: קבור מתך: והשם בקבר איש האלדים בשש נקודות: המכלי אין קברים: ובקבוץ הנקבות והוא לקברות יוכל: סביבותיו קברותיו: ומא' וגם קבורה לא היתה לו: מצכה על קבורתה: היא מצבת קבורת רחל: ויחי קהלה סביבות ק קכורתה: ופי וגם קבורה לו היתה לא צורכי הקבורה והם התכריכין: והגפע תקכר בשבה שוכה: והכב**ר ואין** זיקד דוד אפיםיויקדו וי מקבר: ומצרים מקברים: ושרא גזכר פערו שבה קבר אברהם: קדנ אלא שנכפלה כו הפא: ושרף וישתחוו: ענינם הכנעת הקדקד ושחותו: כי קדקד משרש קדד זרוע אף קדקר: ולקדקר בזיר אחיו: ועל קדקדו חבסו ירד: קדקד שער: כי בקדקד יחלק שער הראש חציו ל לימין וחציו לשמש: ועד קדקדך: ועוד נכתכנו עם בני ארבע אותיות: וקדה חמש מאותי תרגם אונקלוס וקציעתא וכן בזכרת בדכרי רבותינו זול בפיטום הקטרת בר וקציעה וכן נקראת כלשון ערבי ובלשון יון

נחרת תילים שמים ישעיה

מילים

אחרי יר:יח מלכים

دلم د دلم ن

בלק שוערים

בוק הקתר עזרה דה משני תרומה יחזקא תרומה ה'כים משני מלחכי מלחכי ב' שתנא יחזקא

מחן מחן משלי עזרה מקן משלי עזרה מעיה ב'תא יחזקא ישעיה ב'תא ירמיה ישעיה מילי

ם פעים הופע

חיי ניחי ג' ברכה חיי מלכים בסלח חינב יהזקאל קהלת נישלח ב' יחזקאל קהלת ניקל לך ירמי מקער חיי שמואל מקץ

ברכה וייני תילים ב' מבנא משא חיוב! מלכים דה'

ידי מי זי זי זי

אינב ישעים

מינים ב' אינב מינים ב' יחוקא ב'

אינב

י. ז אל תילים ב' תילים ת לרות שמות תילדו אינב יתרו מלכים יתרו ירמיה

בראפית הושע ברכה ישעיה חיי לך עמו מולרו ב בהעל תיל מיב איו 'יה:שע שמוא מלבים

<u>שרוא</u> מלכים פמוא בילים ירמיה

> ירמיה בעלח תשא

מ'כים ישעיה ב' שיר שתואל שופטים ב'שמואל ישעיה כהד ירמית ירו,יה חיי איוב אפתר ב' תילים במואל תילים שמואל מיכה תילים איוב תילים בחוקתי שו ג עפר: וית'תורא דחוט זחוריתא: ותרגום שפה לפיו תורא יהא מקף לפומיה: אכ' דעת התרגום בתקות חוט השני שפת בגד אדום: ויתכן להיות מזה ויכלו באפס תקוה לפי שהמשיל ימין לכלי האורג שבו חוט הערב ומזה הענין ומקוי סוחרי המלך יקחו מקוה במחיר: כלומר שהיו סיחרי המלך מוציאים הסוסים ממצרים ו והיו לוקחים בירושלים בפחיד הסוסים מקוה שחיו כוליכים למצרים: ובדברי הימי מקוא יקחו בכחיר כתו' באלף: ויתכן כי המקוה היו מוציאים ממצרים כמו הסוסים כי כן מצאנו כי מלאכת הפשתן ועבודתו היא ב במצרים יותר משאר הארצות : וכן אמר ובשו עבדי פשתים שריקות: וכן שש ברקמה ממצרים: ופי'יקחו מקוה במחיר לפי שהסוסים לא היו כוציאים כי אם כמחיר:אכל המקוה היו כוציאים בפחיר כי פרעה נתן ל לשלמה מוצא הסוסים שיוכל להוציא הוא סוסים בכל רצוגו וכל מי שיוציא סוסי במלכי הארץ גכ ממצרים שיוציאו על ידי שלמה ולו יתנו מה שהיו נותנים למלך מצרים בהוצאת הסוסים: ואמר הכתו בי סהרי המלך שלמה היו מועיאים סוסי ממצרים לירושלים כלא מחיר:אבל המקוה מלאכת הפשתן שהיו מועיאי ממערי היו מוציאים במחיר ואחכ אומר כמה היו בותנים בהוצאת הסוסי מבצרים מלכי הארץ ברכבה בשש'כאות בסף וכן כלכי החתים ומלכי ארם וכל בי שהיה צריך להוציא סוסים ממצרים כידם יוציאו: כלומר על ידי סוחרי המלך שלמה היו מוציאים ולהם היו בותנים מחיר ההוצאה כי פרעה נתן אותו המוצא לשלמה: ויתכן להיות מענין זה אם אם אקוה שאול ביתי כמו אם אבנה שאול ביתי לפי שהבנין יעשה בנשות הקו: וכן קו ל לקו: בנין אחר בנין כלום יצור להם הנביאים מעוה אחר מעוה: ויבגו להם כנין אחר בנין: כי המעוה והחוקה כמו הבכין: ומזה נקראת העצה יסודי בכל הארץ יצא קום כנינם: כונ ארבעים שנה אקוט בדור: בשרק: ובחלם אשר יקוט ככלו: וההתפע ראיתי בוגדים ואתקוטטה ובתקובמיך אתק'טט: והנפעל ונקוטותם בפניהם: והביא ה' יהודה ונקוטו בפניהם בגין גפעל מנחי העין דומה שכצאו בספריו ר רפה: ור יונה כתב שמצאו דגש וכן מצאנוהו בספרים מדויקים ובכסורת עליו לית ודגש: ואכ'יהיה מפעלי הכפל: וכן נקטה נפשי בחיי בפלט ורחבה ונסבה: ענינם ענין כריתה: ומן הענין הזה והשר הזה לפי דעתי במעש קט ווש לפר ראיתי בוגדים ואתקוטטה: ובתקומכיך אתקוטט ענין קטטה שהוא ענין כריבה בדברי שבה אקוט בדור: כלומר שהיה בקטטה בדור המדבר ואעפכ'אינגו רוול: וכן יתכן להיות מזה ארבעים 🕌 הקול קול יעקב. ושמעו לקולך: שמע בקולי: קיל בגידים בחבאו: פי בכון מן הענין שפירשנו: לקולי בנידים נחבאו או פי בלא חסרון כמו שכתבנו אותו עם חביריו בשרש אוה : וקול שופר הלא קוד רגלי אדוניו אחריו יוהי קולות וברקים ידוע:יש מהם הקוד עם הדיבור: ויש בלא דיבור: קולה כ כבחש ילד פי קול צעקת מצרי ילך כי בחיל יבאו אליה ובקרדובות להשחיתה: ואם כבחש כמו קול הנחש שהולך למרחוק: ומצאבו הליכה בקול קול ה' שדים מתהלך בגן יות גקוש זייביהון כחויין והילין: קום וקאם שאון בעמד: נכתכה בו האלף נחח שהיא עין הפעל: ולא קם נביא עודי עתה אקוםי ניקם שדה עפרון: קום התהלך בארץ ולא תוסי' קום: יקום אבי ויאכל: קום נא שבה: ויקם העם כל היום ההו" בי קמו בי עדי שכר: בת קמה כאמה: ויקם כי כחשי: ולא קמה עוד רוח ועיגיו קמה כי קמו עיגיו משיבו: ואם לשון קיפה בעין כי כאשר תכן ינה עיני האדם לעת הזוקן יתקבשו יתרי העין ותקום העין ותכנם ל <u>למעלה ויש מפרשים לפי עביבו ענין בליון עיבים: ותי בלו עיניהון קמא עיניהון:וכן תרגם ועיביו קמה: בי</u> קמו עיניו קמא: כל הקמים עליך שאון קביך: ואל יושבי לכ קמי: פרשו בו שהוא כשדי באת בש כאלו אבר יושבי בשדים וכן ומלך ששך בכל באת בש: ויתכן לפר' שיהיה ארץ כשדים חסר כאו אם יושבי ארץ כשדים וסמך על המבין לפי שזכר בבל וכן מנהג בהרבה מקומות: ולבוקמי כמשמעו לב אויבי: כמו תהרום קמיך: לשמצה בקפיהם והדומים להם: ונקראו האויבי קפים לפי שקמים על שכנגדם לרעה ויהיה תכונת הפסוק כן לאל לב קפי ישבי ארץ כשדים: וית הפסוק כן כדנן אפר ה' צכאות הא אנא פייתי על בכל ועל יתבי ארעא בשדאי עמטין קטולין דרם לבהון ושפירין בקומה רוחהון מחבלה: ומא' מכף מלך ישראל הקמים עליי ב בפרם שובים בושים: וחשם ורמי הקומה גדועים: "וכמהו ואכרת קומת ארזיו רד'הגבוהים שבארזיו כמו ש שאפר מבחר ברושיו: זאת קפתך דפתה לתפר: ויפל מלא קופתו: ונקראת התבואה קודם שיקצרוה קפה ל לפי שהיא קצה כולה כאחה: פגדיש ועד קפה: בקפות פלשתי' יוקבה בידך בפלכ' ישרא. תעכוד ותתקיים: וכן לא תקום ולא תהיה: וכן וקם הבית אשר בעיר: בי קום יקומו דברי, עליכם לרעה: וקום בחלם: דבר מי יקום ממני ומהם יויקם שדה עפרון כלומר שעמד ונתקיים בידו:ותנזר אמר ויכם לך: וכן בענין הקיום ה וופעל הכבד ומאמר אסתר קיים: ' קיימו וקבלו היהודים: קיימני כדברך : וכבד אחר הקימותי את דבר ה': יקם סערה לדבמה ופי'הסערה שהקים ישיבנה לדבמה: ושלא נזכר פעלו ממנו הוקם על וכבד אחר וה וחרבותיה אקומם: והעובד לאויב יקוכם: וההתפעל ממנו מכתקובמים בימיגך: ומתקוממי כעול: ובתקוממיך אתקוטט והוא תאר בתספת תיו או נפל ממנו כם הבינוני: והטם ואולך אתכם קוממיות כלומר שבשחשה חיום נאכל אותו בשר שלמים כו ביום בלבד כדין שלמים הנאכלים לשני ימים ולילה אהת אכל לא בלילה כבשר החשאת שהחשאת נאכלת ליום ולילה: חנה לפי שהחוברא עכשו בהשר שלפים נאכלת כדין בשר שלמים ואם החומרא בכשר החטאת כגון שנשחשו היום החטאת והשלמים ונגע כשר השלמי כחטאת באכל כדין חטאת היום והלילה בלבד אכל לא למחר כשאר כשר שלמים וזהו פי יאכל כחמור שבה: כל תשה הנוגע במזכח יקדש אפי קרבן פסול שעלה עליו קדשו המזכח להכשירוי וכיון שעלה לא ירד והוא שיהא ראוי למזבח אלא שנפסל באחד בהדברים הפוסלין הקרבן: וכן כל הנוגע בהם יקרש שנאבר בכלי שרת מ משנכנס לתוכו קדש קדושת הגוף ליפסל באחד מן הדברים הנפסלים הדברים שיש להם קדושת הגוף ואינו בפדה לצאת לחולין יוהשם קדש הוא והקבוץ לכל הקדשים מקדשי ח: ואיש את קדשיו לו יהיו:ובלא חשף כצאן קדשים: קדשי בזית: ומא את מקדשו ממנו: ובית הקדש נקרא מקדש ועשו לי מקדש י ומקדשי תיראו והקבוץ והטף אל בקדשים: חללת בקדשי וכן ארמון המלך לפי שהוא כמקדש שלא יכנסו שם אלא הידועי נקרא בן:כי מקדש מלך הוא: ובא אל מקדשו להתפלל ולא יוכל: חללת מקדשיך: וימ'מזה והיה למקדש כלומר מקום שילך אדם להשגכ בו ולזה הפי'יהיה פי'לשני בתי ישראל לאחד לשוב ולאחד לרע כי שבנא ו וסיעתו השליפו עם מלך אשור וחזקיה וסיעתו לא השלימו: וזהו שאמר לא תאמרון קשר לכל אשר יאמר ה העם הזה קשר נראה כי מקצת העם היו קושרין ומורדים לתת העיר ביד מוך אשור: ואמר וחזקיה וסיעתו יהיה שם הקכה למקדש ולארכון להשגב בו ולבית הקושרים יהיה לאכן נגף ולצור כבשול יויש רפרש עוד לג קדש להזמנה כלנמר להזמנת פורענות כלומר למכשול יהיה לפניהם כמו שאמר ונתתי מכשול לפניו יו ויהיה פי'שני בתי ישראל פקח כן רכליהו ושכנא וסיעתו כי שניהם היו רוצים בכפלת כלכות בית דוד ויהיה פי ליושב ירושלים בעבור יושב ירושלי והוא חזקיה וסיעתו: ואהי להם למקדש מעט: על דרך מגדל עוז שם ה: בלומר שהם גשגבים בו מעט בעודם בגלות: ונחלו מקדשיהם: כמו מקדשיהם: אלא שהוא מא האחד ממנו מקדש בשקל למתעב גוי: והתאר קדוש הוא . קדושים יהיו לאלדיהם: והנפעל ונקדש בכבודי: ונקרשתי בתוך בני ישראל י בקרובי אקרשיוההתפעל והתנדלתי והתקדשתי: לא התקדשו למדי והיא מ מתקדשת מטומאתה המתקדשים והמטהרים: והפעל הכבד ויקדש אותו: קדש לי כל בכור ולא יקדשו את העם בכגדיהם: פי'שלא יקדשו אותם כנגעם בהם מבגדי בהונה: כי אם יגעו העם בכגדיה ידמה שהם קדושי' כטו הם: וכתי ולא יתערבון עם עמא כלבושיהון וכבד אחר אשר הקדיש: הקדשתי אותם ליי כל הככור א אשר יוֹי ד בבקרך ובצאנך הזכר תקדיש: פּי אעפי שקדושתו ברחם צריך לומר הרי הוא קדוש לבכורה: לא יקדיש איש אותו פי'לא יקדישנו לקרבן אחר: והקדישואת קדוש יעקב פי'יתנו לו הקדושה בתהלתםי ועא" קדשו עליה מלחמה: קדשו עצרה: ויקדשו את קדש בגליול בהר גפתלי ויקדש את ישי ואת כניו: וכבד אחר הקדיש קרואיו: והקדישם ליום הריגה: וההתפע בליל התקדש חגי התקדשו ובאתם אתי בזבח יוחשם והיה למקדש עַנינים וכל הדומים להם ענין הזמנה ונכון הוא לחיות כליל התקדש חג התקדשו ובאתם בהענין הראשון כלו הלילה הזה שיפו' בו חיל סנחריב יהיה לכם שמחה כלילה שמקדשין בו החג והוא ליר הפחו: וגם קדש היה בארץ: וחיתם בקדשים: ויעבר את הקדשים מן הארץ: לא תהיה קדשה ולא יהיה קדש: כלם <u>, תקהינה שיניו: והפעל הכבד אם קחח חברול: עניב'</u> עגיינם שהם מזומנים למשכב: כחה בקהלו היהודים: הבקהלים עליך: ויקהל העם על יחלש הכריתה בשנים או בברזל: אחרן : ויהי בחקחל העדה: ויקחל בל העם אל ירביה בבית ה'. והשם לעדה וקהל ועם רב : חקהל חקה אחת לכם: ההא הא הקריאה כהא האכור כית יעקכ : הדור אתם ראו דבר ה' : ופא'ואתן עליה' קהלה גדולה יקהלת יעקב :והכבד ואת כל העדה הקחילו:הקהל את העם:ובהקהיל את הקהל:והשם ב במקהלים אברך ה' ובקבוץ הנקבות במקהלות ברכו אלדים: כאשר קאה: בשקל הבני ולא תקיא אתכם הארץ: ויקא אחריכם כאה או יהיה מנחי הלכד ומשקלו עשה בנה: והכבד את יונה :והקאתו יוהשם קיא צואה פירו קיא וצואה בהתעות שיבור בקיאו:וכפק בואב בקיאו: והורכבה זאת הכולה עם בולת קלין וקיקלון עו בבודך: ובצרי ככלב שב על קיאוי ענין ההקאה ידועי: קוב הזרוע והלחיים והקכח: ואת האשה אל קבתה: ככר זכרנו בשרש קבב: ושם ביארנו עבינם: וקוי ה הכה ירשו ארץ:אשר לא יבושו קוי:ובתמורת הון ביוד וקוי ה'יחליפו כח:ויוד הראוי ח חסרה מהמכתב ונשארה במבטא: והשם מקוה ישראל: ומא'ויכלו באפס תקוה: ותקותי מי י ישורנה: והככד קויתי ה'קותה נפשי אם אקוה שאול ביתי: זיקו לעשות ענבים: יקו לאור ואין: כלם ענין ה הסבר והתוחלת: ועא' ונקוו אליה כל הגוים יקוו המים: והשם מקוה מים: ובלשון נקבה ומקוה עשיתם בין החובותים ענינ' ענין קבוץ: וענין שלישי קו הכדה: וקו שלשי באמה יסוב אותו: קו קו ובבום ' מעש אחר מעט יבוססחו ככו שהבוג בוטה הקו בעט אחר מעט: ומא את תקות חוט השבי: ונסמך אל חוט כבו אדמת

קרושים כשת יחוקא ב ברח תרומ קדוש יחוקש תילים עמוק ישעיה תילים ישעיה

kith kptn בשח חמור תבנה המור שמיכי יחוקא דה שמוש ישעי כרחש כח יחון

שמוש בהעונזק בחנקותו ישעיה ירמיה יוא יהושע שחוא בפניה ירמיה וסעיה שמוא ישעיה ב'שמוא

מלכים איוב מלכים תבא דרמיה קהלת חקתר יחוקש תפח בהלח ירמיה יחוקא שלח ברכה במרב וילך בהעוות תילים ב' אחרי אתרי יונה מש יישעיה ב יו מיה משלי שוערים ב'ק תינים ישעיה ב ירמיה חיוב ב' תילים איוב יששה אינב יהמית בקאשי שמיכי ישעי מל שם ישעיה יהופע

ברכה קרח יחוקא יחוקאל נידא תילים כ' דה'יחוקאל תבנה'יה' יחוקאל דעירל דביאל

ינניה

ניקרא מלכים ב'

מלכים תבוה יחוקאל ירמיה בלק ישעים

איוב נחום שמואל ב' ירמיר לך לך שמואל יפעים שמואל איוב איכה בהעלותך ירמית ישעיה ישעיה קרושים משפטים קרושים ירמיה שמוא

> יחוקל ירמים טו ד

כי משחתם בהם כלומר בכל מקום קטרת מוגש לשמי ומנהה שהורה אלו צויתי להם: ור אברהם אבן עזרא בי גדול שכי בגוים:כלוכר כמזרח שמש ועד מכואו מגדלים שכי ואחשוב להם גדול שכי כאילו כגישים מ מנחה טחורה ומקטירים לפני לא כאשר אתם עושים שמקריבי לחם מגואל ומחלוים שמיי וזהו שאמר אחריו ואתם בחללים אותון ואאזל פי אעפ שעובדים שם לעז לשם ה'הם עובדים וכונתם לשםים ואפשר שהוא פ פעולי ופי'מוקשר בוגש "דל ההקשרה על קשרת הכמים וההגשה על הקרכנות והכנחה על מנחת הסלת יו והשם ישימו קטירה באפידי ובתיו ושים קטרת ישבני וקטרתי בקמץ חטף לקריא בן אשר בכשפ ולכריאת בן נפתלי וקטרתי בפתח וכן וקטרתי ושמני שמת עליה פלגין ומא קיטור הארץ כקיטור הכבשן יכי הייתי בנאד בקיטור דמה עור בשרו לנאה בקיטור כי הוא יבש: שלג וקיטור הוא הכל העולה מן הארץ שדומה ל לעשן ושם המחתה שיושם בה הקפרת ובידו מקטרת להקטיר ואיש מקטרתו בידו ושם למזבח שמקטירין עליו מקטר קטרת פתח מפני הסמיבות: והקבוץ בלשון נקבות והוא מא ואת כל המקטרות הסירוי בארבע מקצעות החצר חצרות קטורות יפי קשורות ותרגום ותקשר וקטרתי וכן בארמית עוד משרי קטרין ימתיר קשרים: קטרי חרציה משתריין קשרי מתביו: ולל חצרות קטורות בחוברות וקשורות בזויות החצר זו בזו הזוית ובא על דרך ותקשר בל החופה עד חציה 'וכן תי דרתא בקשרן 'ובכסכ'פדות אוכ'אין קטורות אא שאיבן בקירות" : כלכן ויעל קיקיון יובמשל ולא בשכן קיק יואפרו בגבר באי קיק קיקיון דיובה פירי הבקר בערבי אברוע׳ ואמ׳ רב׳ בר בר חנא לדידי חזי לי קקיון דיוב׳ ולצלולבא דבי ואבי פשקי רבי פירוש בין בעעי הכים הוא גדל ועל פום חנון בדלן יתיה: פירו על פי החנויות בדלין א אותו לעל יוספרצידוהי עבדין משחא: מגרעיניו עושין שמן: ובצאתי פי צלוליבא בתשובו הגאונים אילן סרק יש במקומנו ועושה גרעינין ועושין מהם שמן וכל מי שיש לו צנה הרבה שותה ככבו ושמו בלשון ע קיר המזבח 'בוגעת בקיר השבי: בעשה בא עליית קיר:פי'בותל הידוע בכשבה: קיר בלוכר שתהיה העליה בבויה בכותלים שהוא בנין אבגים לא במחיצות קנים והוצים: והקבוץ כלשון נקכות בקירות הבית: את גנו ואת קירותיו: וקירותיו עץ: ובדרך השאלה קירות לבי הובה לי: מפני שהלב יש כו דפנות וחללים: והפעל הכבד מכנו וקרקר כל כני שת: ופא הפעל פתוהה נ ובשפטה חירק: אבל התנועות משתנות בהרבה בקומות: בקרקר קירי והיה משפטו מקרקר בצרי אלא ש שהתנועות בשתנות וענינם הריסת הקיר כמו שהוא משרש מס ר השרש כן מקרקר הורס הקיר: ואבר קיר לתוספת פי'ני די היה לו בכקרקר בכו לעבוא עבא:ותשרט שרשיה:ויקסמו קסמים: הן קלותי מה אשיבך: כי קלות: והנפעל ונקלותי עוד כזאת: ובוזי יקלו: על בקלה -פי' על אכרה נקלה: ותקל גבירתה והכבד ומדוע הקלותני: להקל כל נכבדי ארץ כלם והדומים להם ענין בזיון: ויתכן לפרש בזה כי בקללים להם בניו: כמו שאמר ובוזי יקלו: ובענין הקלות ורם קרובים בענין קל הוא על פני טים:קלים היו רודפינו:ובהבפל הפא בלחם הקלקל פירשו דור בעבור שהיה המן גבלע באיברי קראוהו כן ורשם בקל זנותה: והמסורת עליו ליה חסר בקלילות ובדברי רזל מפרש אותו כמשמעו ואברו קול באשה ערוה וכה טעם והיה כקל זכותה ותהבף את האבן ואת העץ: והנפעל יקלו רודפיכם כחירק היוד וכדגש ה הקיף להבדיל ביבו ובין בוזי יקלו: והפעל הכבד הקל ארצה זכולון: ובענין הקללה אביו ואמו קי'ל: ומקלל אביו ואמו: לא תקלל חרש: כלה מקללוגי: כבר זכרנו דקדוקו בחלק הדקדוק בטור השלישי כי מקללים להם בגיו: וקלל במלכו: ושלא גזכר פועלו כמבו: תקלל חלקתם בארץ: והשם ברכה וקללה: כי קללת בדי תלוי כלום על שקלל את השם תלוי ויש לפרשו בהענין הראשו בלום בזיון אלדים הוא התלוי שבשיראה אדם אותו תלוי אובר על שחרף וגדף הוא תלוי הנה הדבר בזיון אלדיכוהוא הדין לכל הנתלי בארץ ישרבי: בי שני טעמים יש לדבר:אחד בי קללת אלדים תלוי וזהו טעם למגדף ולעובד עד שהיו נתלים ועוד טעם שלא תשכא את אדמתך: והוא שעם גם לכל הנתלים בארץ ישרא כי המת בארץ שאינו נקבר טומאת הארץ היא:וכן עשה יהושע תגביא במלך העי ובחמשת המלכי' שצוה להורידם לערב ולעשות עלירם גל אנכיכ: וכן עתידים ישראל לעשות בהרוגי גוג ומגוג כמו שכתוב וקברום בית ישראל למען טהר את הארץ הרי א אתה רואה שכל זמן שלא נקכר המת הוא טומאת הארץ:והטעם שלא קברו את בני שאול המוקעי עד נתך עליהם בים ולא נתנו לקבורת בגיסן ועד תשרי וזהו בתחלת קציר עד נתך עליהם בים: פי רול כי לפיכך לא קברו אותם ואעפ' שכתב לא תלין נבלתו על העץ אברו מוטב שתעקר אות אחת בן התורה ויתקרש ש שם שמים בפרהסיא שהיו עוברים ושבים אוכרים בה טיבן של אלו אומרים להם בגי מלכים הם ומה עשו פ פשטו ידידם כגרים גרורים אמרו אין לך אומה ראויה להדבק כה כאומה זו: ובהכפל גם פא הפעל קלקל ב בחצים: ובל הגבעות התקלקלו: והם מענין קלקול בדברי רזר שהוא מענין ההרם וההשחתה כבו שאברו כ כר הבקדקלין פטורין וזורת זה גשתמשו הרבה בזה הלשון :ור יונה פרשם לשון תנועה בענין הקלות וכן

בקומה זקופה שלא תפחדו מאדם על דרך יוצאים ביד רמה: ומא ולא תהיה לכם תקומה: ומלך אלקום עמו: פירשתיו בשרש אל כי היא מלה מורבבת מן אל ומן קום: ושם במא בתוספת יוד וימח את כל היקום: ואת כל היקום אשר ברגליהם והוא שם כלל לכל חי על האדמה: ושם במא'אם לא נכחד קימנו: והוא כמו קימנו בצרי דר יקוטיגו פי באמת לא גכחד יקוטיגו מהכל במבול כי נשארו גח ובניו: ויתרם אכלה אש: פי יתר הרשעים והם שחיו אחר כן כסדום ועמורה: ושם במא' ושמתי מקום יונתתי לך מקום: והוא כלשון זכר ברוב ובלשון נקכה ולא תשורנו עוד מקומו: והקבו באחד המקומות ונזכר בלשון זכר וקובץ בלשון נקבו ואיזה מקום בנוחתי: כי מקום אינו כמוך: וזח מקום לא ידע אל חסר הנסכך ופי מקום איש שלא ידע אל: מקום שם קבר הוא במו הפוך מקום קבר שם:וכבר בתכנו חרומים לו בחלק חדקדוק: ולעולם יבא על מלת אשר ועל שין חשיבוש בסמיבות במקום אשר תשחט העולה: במקום אשר גבראת: מקום אשר יוסף אסור שם - מקום אשר אסירי חפלך אסורים: פקום שיפול העץ שם יהוא: ורוֹל כגו שבו של הקכה בקום לפי שהוא מקובו ש של עולם כמו שבקרא גב בעון ימעונה אלדי קדם יום כי ריוח והצלה יעמד ליהודים מכקום אחר רמז בו להקבה לפי שלא רצו לכתוב השם במגלה לפי שנכתבה עם ספרי מדי ופרם: שא קינה: קינה היא וקינבוה: ויקובן ירמיהו: וקראו למקונבות: בנות הגוים תקיננה אותה: הדגש לחסרון הכפל: ענין הספר: ופרשו הזל קינה אחת אוברת וכולן עונות יומשקל קנו שלשת מאות משקל נחשת • פיר'ד יונה להבת חניתו: ובתב אאזר כי קנו הוא חעץ וחסר הוא להכת רל להבת קנו: וכן בלשו' ערבי אומר לעץ החני' אל קנה ויתכן להיות פי קבו כובע או שרין: שבחבים וקופים: הקוף הוא שקורין לו בלעז ותופשת כידיה כמו האדם: ומן השרש הזה ת שיכי: חיה שעורת פניה דוכה לעורת בני אדם תקופת השנה: ותקופת הימים: ותקופתו על קצותם: והוא מענין כי הקיפו ימי המשתה : יקף וקוף בענין א אחד והוא ענין עבוב: ואמר תקופת השנה לתקופת הימים על תקופת השמש שישוב בסוף השנה לתקופתו: וקץ עליו העיש:קיץ וחורף:על קיצך ועל קצירך: בלוב קיץ פי מלא פירות הקיץ: וכן והלחם והקיץ: הפירות הסייבשין בקיץ: ועא קצתי בחיי: ויקוצו מפני בני ישראל: ויקץ מואב: ריקץ ב בישראל ויבלך על ארם:ואל תקץ כתוכחתו: כחלם ואקוץ בם כשרק: אשר אתה קץ: ואפשר שיהיה ויקץ בישראל פועל יוצא יוהכבד נעלה ביהודה ונקיצנה. כלוכר נעשה להם שיקוצו מכנו כלם ענין צוקה וצרה ואמר ואקוץ כם על דרך משל כמו ותקצר נפשו בעמל ישראל: ועא לא הקיץ הגער: הקיצותי ועודי עפך: הקיצותי ואראה: העירה והקיצה: אשבעה בהקיץ תמובתך: והם פענין ויקץ יעקב: ויקץ וקרץ בענין אחד ועא בא הקץ הקיץ עליך: הקיץ מענין קיץ: ואעם שקץ מפעלי הכפל כי הדגש בורה עליו קצו קצך קצי: נ ועוד שהוא ענין קצץ כמו שאנו עתידים לזכרו יגם יתכן להיות קץ מזה השרש והדגש תמורת הנח כמו ו ופטורי ציצים: והתאר מזה הקיצונה והיא אשר בקצה: ועא קוץ ודרדר: קוצים כסוחים ידועי ועא קוצותי רסים לילח: קוצותיו תלתלים בדגש העדי הם מחלפות הראש ובשער חלף פירשתיו: קרתי ושתיתי פים ימקור פים חיים: ופי קרתי באתי עד המקור כלומר ששתיתי כל פימי הנחרות והיאורים ברוב חולי עד באתים מקוריהם ושתיתי מימיהם יות אגא הויתי חפר גובן ושתי מיין: <u>והפעל הככד כהקיד ביד מימיה כן הקרה רעתה: ומזה השרש וקורי עכביש יארנו: קיריהם לא יהיו לבגד פ</u> ופי ירועה: ואאזר פירשם במו קורות בתינו רד כמו העכביש שתארג לכסות כמו הקורות: זכר ר' יונה בזה השרש ולמוכיח בשער יקושון: ולפי דעתי שהוא מפעלי הכפל עם התקוששו ונקטו בפניכם. נקטה נפשי בחיי בפרס ורחבה ונסבה: ענינם ע וקשו ושם נפרשנו בעה' עכין כריתה וכבר זכרגום וקטב פרירי: בקטב ישוד צהרים בשש נקדות: ומא אחי קשבך שאול זה הענין כמו כן ענין כריתה והוא החדי הכא פתאר לאדם ובכה אותו יותרנו ירושלבי לחטוב עצים למקטב קיסין אם תקטל אלוה רשע: הן י יקטלני לא איחל: והשם בחר עשו בקשל: קמץ: בפני ההפסק עניינם ההרג: קשנתי מכל החסדים: ותקשן עוד זאת בעיניך והשם את המאור הקשן: קשן וגדול שם הוא: קטני עבה:רל אצבעי הקטן יובקמץ ודוד הוא הקטן: והקבוץ הקטנים עם הגדור '. לעשות קטנה או גדתר : כי םי בז ליום קטנות:והמקור מן הפעל הכבד להקטין איפה: ודקדוק קטני עכה כתבנו בחלק הדקדוק ש את ראש יונקתיו קטף וקטפת מלילות: בראש יונקותיו רך אק りひり שהקדבנו בשער השכות אשר קטרו שמה אקטוף: והנפעל עודנו באבו ! לא יקטף ענינם ענין בריתה: הבהגים וקשר כחמץ תודה: מקשרת מור ולבנה כלומר שבגדיה מעושנים בסמים: והשם ה הלא את הקטר אשר קטרתם:בפלס והדבר אין כהם:וכבד אחר והקטירם הכהן: להקטיר אשה בהשיבו א את הגירות יקטירנה ושלא נזכר פעלו משנו כליל תקטר: והשם בוקטר מוגש לשמי: על משקל משחת מן

בחוקותי מפלי כח עקב איוכ,

שמנא רה' אינב שמו אל ישעיה אינב יחוקאל

בני יחוקאל נישכ ב' קהלת אפינר יחוקאל רה' ירמיה ב' פאואל

מלכים

תשא שמנאל תילים אינב

יפעיה תילים ישעיה עחום שמיחל תילור שמו בלק מלכ" משני קרושים ישעיה מלכים ישעיה קרושים מלכים תילים ירמיה לתילים ניכח יחוקל

מרנמה ברחשר ישעיה שיר שיר מלכים ירמיה

ירמיה יפעיה פיי פיי עמוק צפניה וי חזק א חייב החזינו תילים הושע הישנים של החשב עובריה מענים של א הילים פיק זכריה עמוק יחזק א חייב מלכים יחזק א חייב מלכים יחזק א חייב מלכים ירמיה ניקרא מענים שיר ירמיה ניקרא

רחל באחותה: והתאר כי ה' קטא שמו: ומא קנוא ונוקט ה' יוהשם רוח קנאה: בקנאתי לח': והקברן כי בנחת קנאות היא : והפעל הנום יקניאוהו בזרים: סמל הקנאה הזאת הכקנא: ובא כדרך בעלי ההא וכשפטו מקניא בפלם משגיא לגוים: ואני אקביאם כלא עם כולם מן הפעל הנוסף כי הם יוצאים לשלישי: וכן מן הדגוש הם החזינג קנאוני בלא בל והוא קל הנון: וכן ויקנאו אותו מכל אשר עשו אבותם:ענין הקנאה ידוע והוא קרוב לענין אשר קנה אברהם: קניתי איש את ה' יקונה שמים וארץ: הלא הוא אביך קנך י כי תקנה זכור עדתך קנית קדם: כי אתה קנית כליותי: והשם מקנה וקנין: קנין כספו ובאכרו תינים ב יחזן א אמור מקנה וקבין כמו מקניהם וקנינם: האחד על הבהמות והאחד על שאר גכסים: והנפעל ונקנה השדה: עוד יקנו ניפלח ירמיה כ' בתיבז והפעל הנוסף כי אדם הקנני פנעורי כלופר למדני שאהיה קונה מקנה ועובד אדפה: והשם לאברהם וכר יה לבקנה : מקנת כספו: ומא' מקנה השדה : וכלם ענין קנין והוא כנגד המכירה וידוע ויש קנין שאין שם מכירה ולא דמים כמו קונה שבים וארץ והדוםים לוי והבהמות הנסות והדקות יקראו בקנה לפי שהם קנין האדם ו לדלד ובספו ועסקר: ומקנה רב היה: גם מקנה בקר וצאן הרבה היה לי: איננו כמוך כי הוא פתח קטן ואחב מפרש מטות קהלת בת הוא הכקנה בקר וצאן וכל בקבך תזכר: ירעה מקבך ביום ההוא. יתכן שיהיה לשון יחיד והיוד לבד ד תשח ישעיה הפעל ואעם שהוא שלא כמנהג או יהיה לשון רבים יואעם שאמ' ירעה הנה כמו רבים וכן הוא הקבוץ מקנים במו בן בעשה מעשים יויביאו את כקניהם אל יוסף: ואם מימיך נשתה אני ומקני: אתי ואת בני ואת כקני ב בצמא: ועא באשר ינוד הקנה: קבח וסוף קמלו ידוע ולפי שעושין מן הקנה מדה אכר חכש מאות בקנה ה המדה: וכן הבדים הדקים שהם בדכות הקנה :ירכה וקנה : וששה קנים: שלשה קני מגורה: ובקבוץ הנקבות תדומח ב בפתוריהם וקנותם וכן קבורת היד נקרא קנה ואזרועי בקנה תשבר וההא נחה ובשפטה בפפיק והוא מפרק תרומה איוב הזרוע ועד פרק הכתף וכן הרמחים לפי שהן כדמו הקנה נקראו כן נער חית קנה כלומר העדה הלוחמת ב תילם ברמחים: וכן כד המאזגים שתלוין בו הכפות כחושים מזה ובודה בקרא קנה: וככף בקנה ישקולו וכן אפרו ישעיה' דור נפש מאזנים תלויה באויר שלשה שפחים וגבוהים מן הארץ שלשה שפחים וקנה ומותני שלה שנים עשר שפחים־וכן הכושם שהוא בדמות קנה הנקרא בלעז קנילה: וקנה בשם : לא קנית לי בכסף קנה וקנה הטוב קנוז וקנמון ורגמן בשם מחציתו הוא הבשם הנקרא בלעז ליני אלואי מארץ כירחקי מיר תשא כינם יקוסס ויבש ענינו קטף והוא כפו יקוצץ בצדי: יחזקא שוערים קוסם קסמים: ובושו החוזים וחפרו הקוסמים: והשם קסם על שפתי מלך: בשש בקודות ויקספו מיכה משלר קסמים יאמר קכמים לתוספת פי במו בקרקר קיר לצבא צבא:ותשרש שרשיה: וקסמים בידם פי ודבי ק מוכים בוק קסמים או פי'מיני קסמים או מה שצריכי אליו מענייני הקסמים: וחשכה לדם מקסם יקסמי נא לי באוב הקוף מיכח שמנא בקבץ רחב והסמך בקמ חטף: ונוא השם ומקסם חלק והוא פתח שלא כמשפט כי איננו סמוך וכבר כתבנוהו **kpin** בהלק הדקד ק בשער השמות עם חביריו ואפשר שיהיה סמוך ויהיה הלק תאר לאיש הדובר חלקות והוא נ נביא השקר: הלשון הזה כולל כל מלאכה שעושי אותה לדעת העתידות: יחוקאל וקשת הסופר ב במותניו בשש נקדות והוא כלי חדיו והתדגו אוכר ופנקם כפרא: והוא בה שכותכ עליו ה הטופר ב יר או לוח: ואעפכ ענין הפסוק הוא על צרך הדיו לא הלוח שאכר והתוית תו: ואולי לפי שתלויין בפתני הסופר הנייר וחלוח עם כלי הדיו כלל הכל בפנקם: פן הקע נפשי מבך יותקע כף ירמיה נישלח ירד יעקב ותקע נפשי ברם: ותקע נפטי בעליה כאשר נקעה נפשי כעל אחותה: זכרנו יחוקאננ הבלות האלה בשרש יקע ואולי הם מזה השרש וענינם ענין הסרת הדבר ממקומו דשלוגר בלעז: ויתכן מזה השרש פקוד ושוע וקוע והוא שם תאר בתארי השמות האנשים הנכבדים ירוקאל נטנא הקערה האחת קינרת כסף יועשית קערותיו בשוא הקוף שלא כמשפט כי המשפט בפתח בשת תרומה ככו קערת ככף וכבר בתבגו הדומים לן בחלק הדקדוק ידוע ק≧או תהומות: הקופאים על שבריה': ענינם בשלח צפגיח וקפאון רל השלג הקופא וככר פירשנו בו עמידת הדבר הביתך גילר בלעזי וכפבו יקרות זכריה פירוש אחר בשרש יקר: והפעל הכבד וכנבינה תקפיאני והוא בשמש מין בחלב דבר המעכידו יקרא אז ג שינב קפדתי כאורג חיי פי כםו שהאורג מקפיד היריעה מהמנור מהר בהשלימו אותה: נבינהי ישעיה קפרה בא ענין כריתה:לפורש קפוד: וירשוה קאת וקפוד הוא עוף משוכני המדבר נהשם ים קהל ישעיה כ׳ ובתב אאזר כי קפוד הוא הנקרא בערבי קנפאד ונקרא בלעז טרטונא: טמה קננה קפוז כמו יבעיק לא תקפץ את ידך: יק אם קפץ כאף רחמיו כלה:ועולתה קפצה פיה: קפוד: תילים כ' ראה מלכים פיהם ענין סתימה ומניעה: מקפץ על הגבעות כמו מדלג ומכחר ללכת וה יקפצו ישעיה שיד והנפעל בכל יקפעון: כלומר כמהרה יהיו כלים ולא נודע מקומם כמו הכדלג: ובדברי רול קפץ ונשבעי 3:か וקציתה את כפיה: ועל כל קצוצי פאה: והפעל הכבד קצץ עכות רשעים: וקצץ פתילים: בהנות ידיהם ורגליהם בקיצעים: ויקצעו את ידיהם ואת רגליהם: ענין חתוך ובריתה ומהשרש הזה פופטים כ' הענין הזה בא הקין:

כחוש בשוח תיבים בשנה החזיכו יחזקא חחזינו מוכים ניחי ברחשי לך החזי מתפט

לחיר חכונד ניחף

ניבש חקת בטלח מלכים ישעיה יחוקא

תכא יפעיה ירמיה

מצח ירמיה תינים פקודי

ישעיה

כתכם אאזר ידר קרקר בחצים עוה לידות החצים למעלה ואם יפול החץ לצד כני עכון ירך שם: וכן דעת יונתן שתרגם קשית בגרריא: נחשת קלל פי'הנחשת הממורט והזך ומזה והוא לא פנים קלקל: כלונד: אשר קולם מודך בכל ואכיב קולוי ב לוטשו פני הברזל :ומזה הענין חבר מנחם קלקל כחצים: איפת הקליא הזה: ואאוול פי בוח בי באש:מצות וקי"וי והתאר ולחם וקלי וכרמל: ונכתב באף בשלי מלאו בקלח: וכן מלא פגיהם קלון: עניגם ענין שרינה וצליה: ועא כקלה אכיו ואמו: והנפעל ונקלה כ כבוד מואבי איש רש ונקלה: כי כסלי מלאו נקלה פיבגע ד נקלה: והשם שבעת קלון מכבוד: וקיקלון על כבודך מלח מורכבת מן קי , וקלון: עניגם ענין בזיון: קלה וכבשר בתיך קלחת:או בקלחה אכו כו שרגלו אסופה וצרה: ורול פי שפרסותיו שרוע וקלוט:חוא התרגום או בקדירא: קלט קולטות וקובצות בתוכן הנסים שם: או החמור: ערי מקלט שהיו קרושות ברגדי הסום ובמשנה כדי שיקלוט את אעין כלומר שיקח הצבע ויקבצנו: לעג וקלם: לחרפח ולקלם כל וחברו: וההתפעל בו נופל על ה היום בשם בקודות יומא וקלסה לכל הארצות ענין הלעג המלעיג והוא קשור עם בית והוא במלבים יתקלם יתקלסו כך: ויתקלסו בו ויאמרו לו עלה קרח עלה קרח: ו ולפי שיתמיד הלעג עליהם הנה הוא כתפעל כלעג בהם: ופעם הלשון הזה נופל על השכח כמו ולא היית כ בזונה וֹקלם אתגן: בלום לשבח אתגן שלוקחת אותו יותכן להיות בענין זה והוא בבלכים יתקלם בלובר י ישתבח בהם אבל לבה שאבר אחריו ורוזנים משחק לו'ידמה הענין הראשון יותר: וכתי והוא על מלכיא מ בתלעכ ובענין השכח אברו בקדיש ויתעלה ויתקלס: אנל רב עברם גאון זל כתב בסדור בתפלות שחבר שאין ראוי לוכר ויתקלם וגם יש לפרש לקלם אתנן בענין הלענ והבוז ויהיה כל הלשון בענין לעג ובוז ו זהענין כי הזונה לועגת לאתגן אחר שלקחה אותו לוענת על זונה אחריה וכבזה אותו בלבה . לפי שנפתה ל לרבריה ונדח בפתק שפתיה או ענינו כי הזונה לועגת לאתגן עצמו בפני הזונה ז ומכזה אותו כדי שירבה כלע בל זה קולע באכן יפי לה אתכן ואת לא די שלא היית כזונה בזה העבין אלא שנתת את נדניך. משליך האכן בקלע:והככד ויקח משם אכן ויקלע:ואת נפש אויביך ובאבן בסגול : כתוך כף הקלע וקלעו בידו פרונדא בלעז: הנני קולע את יושבי הארץ כפעם הזאת: דבה א אותם לאכן בתוך הקלע כלופר ככה ישליכם: ויםכו הקלעים תאר לפשליכי בקלע: פסב קלע: וקלע עליהם ב קלעות ברובים: מקלעת פקעים פתוחים: ואולי הם פתוחים כפתוח הקלע שזכרגו: קלעים לחצר: פירוש י יריעות ונקראו בן כי נעשו בעשה פתוח: ושני קלעים הדלת השני גלילים יענינו כבו צלעים כבו שאמר ש שבי צלעים הדלת האחת: וכה שאבר קלעים לפי שהצלעים היו מעשה קלעים: וות שניהם צירון: ין ולטלש קלשון:הוא הבלי שיש לו שנים שמסלקין בו הובל והתכן וקורין לו פורקא בלעזיזטם קבוח קכח שעורים בכגול ו הבלי קלשון ובאמרו שלש כאילו אכד קלשון שלש השנים: ותקח קמח ותלש: קחי רחים וטחני קמח: אכר קבח על שם סופו כי לא אפיתי על גהליו לחם בי לא יחיה להם עד שנאנה: ואחרים וזולתם כמו שכתבנו בשרש אפה: וכן בלי יעשה תקפטני לעד היה ענין הקבושידוע בדברי דול אחר שבלה הבער קבח כתבנו בשרש רחם: שוברו בזה הענין רונצא בלעו וזהו שאבר ויקס בי כחשי בי מפני ורבו הקפטין וזולת זה ממה בחש הבשר יתקטש העיר: ושלא נזכר פעלו בפגו אשר קטשו ולא עת והוא על דרך השלה פזה הענין כלו לבות ועת הזוקן הוא עת הקבוט או יהיה קבטו בעניגו גכרתו טנכרתו כלא עתם כאירו כא עת זקנתם החפיר לכנון קכל פתח באתנחי קנה וסוף קבולו: כלונור נכרתו: כבו הפוך בדברי רור קטום" קפצוי ענין קבוץ ואסיפה ודל מלא קמצו מולא אגרופו בשאוכף וקמץ משם כרא אצבעותיו על כף היד: ובדברי הזל כיצד הוא עושה פושט טלש אצבעותיו על פס ידו ובוחק בגודרו מדבעלה ובאצבעו קטנה מלבטה: ובכה ותעש הארץ בשבע שני השבע לקמצים: דל שאספי אנשי הארץ דבר לקבועים שקבעו ואספו תבואה רבה: או,פי ותעש הארץ ממט לל שהועיאה הארץ תכואה רבה: ם: קבש וחוח: והנה עלה כלו קפשונים פין ממיני הקיצים: ופי אורטיגא אשר שם צפורים יהנגוי ממונים בשרים בחדים בחים מפרוטה אחת קמצים: בטור השלישי: והיו ביונה תקגן בעברי פי פחת: שמה קגנה קבוז ובא גול בסעפותיו ק הדקדוק קבנו כד עוף השבים: ודרור קן לה׳ ובכמוך קן ציפור בפתח ואופר עם קני אגוע כרו במקום מלוני ומכוני וכן אם בין כוככים שם קבך: והקבוץ קבים תעשה את התבה: כגשר יעיר קנו דל אפרוחי קנו קני אשר קנא לצדיוי וקנא את אשתו: המקנא אתה לי: פי בעבורי: וכן אשר קנא לאלדיו: בעבור פמואל אלדיו יבקנא זו לבני ישראל ויהודה: בעבור בני ישראל בעבור שרפו הגבעונים לישראל רצה שאול ל וֹאינכ להבותם ולבלותם בנחלת השם והכה הרבה מהם והרג אותם ויקגאו בו אחיו קל הגון: וכן ויקנאו אותו פ תלרות וינו פלשתים: באו כן רהקר כי בשפטם רהדגש. וכבר זכרגו הדומי להם בחלק הדקדוק: ותקנא

יחוק ! קהלת ירמיה ני קרח יהנשע אמור שמוא חילים ב תבח ישעיה במוא תילים חבקוק ב מיכח טמוא מקעי תינים ירמיה הכקנק יחוקא'מלכים

יחוקש חבקוק

מנשעים פמוא ב םמוא ג פמוש בירמים מובישנ עלכים ב תרומה

king hes פמוא ישנים

הנזע חיוב

יליוג. ישעיה ב' ניקרא

יפינית משני תנישי רמיה ירמיה ישעה יחוקאל תילים תנא אינב עוברוה כז האזינו פנחק בשוח בהעלות כבחק משני שופטים'

בר חשי מלכי הנפע ברחשי ירמ ישעי תילי אינ'ב' תינה׳ ברחשי ישע'ב טמנא יחוק במדכר קרח שנחק אמנר ישעיה יונה אסתר בישעיה ישעי וחוקש ישע ה ישעיה משלי

> פרמיה מקן ננח דנים ישעיה נילך ישעיה

ניחי שמנת שמנא שמנא שמוא ישעיה ירמיה! יתרו שמות ורמיה פמין

בפלח הרברים יחוקא

רחה צפניה

נירח ישעי בחשמו דושמול ניקהל משא נאתחנן תילם תילים ואת:כן תבא שתיבי מלכים שמוא יחזקאישצים תילם ישניה משפטים יהנגע בשלח לך לך

ים שעישעיהןיחוקא כ

ניקרת חוקא

עזרח נורח תינים

וקור וחום ימעדה בגד ביום קרה: ואין כסות בקרה: לולי הריש היה דגש כמו חמה - לפני קרתו בי משלי איוב תילים מי יעבר: בפרס המתו: זכן מים קרים בפרס תכים: וכן בערית המקרה: ורורי הריש היה בפרס בחתה מננה: ופי בעליה שהיה כושב בה הרוח עשריה לימי הקיץ לקרר: ובן אמר התרגום בעלית בית קישא ורזר זכרו הלשון הזה שלם בכפלו מיא קריריא: חמרא אפי בתקופת תמוז קריר ליה: קרא לילה: ולשלמה עבדך לא קראן: מצרים קראו אשור הלבו: לראות כח יקרא לו: וזה אשר יקראו: יקרא הדורות פראש: קוראים אל ה'בחה השף: קורא לשוד ויענהו יקרא אלוה בכל עת: יקראני ואענהו: לקרוא בשם ה': קרא נא זה יקרא בגרון: אחרי כן יאכלו הקרואים: שלשים וקרואים: דל גדולים ו וקרואים לעכיבי המלבות:אלה קריאי העדה יוהתאר קריא: קריאים יקריאי מועד: הוא דתן ואבירם קריאי ה העדה: והשם מקרא קדש: על מכון הר ציון ועל מקראיה: מקו שנתקבצו שם במקראי קדש: ומא וקרא אליה את הקריאה יוהנפעל ואבי לא בקראתי: ויהיו בקראים לפני הסיך: והפעל מן הדגוש וישראל מקוראי: ושלא בזכר פעלו ממגו ופושע מבטן קורא לך: לאופנים להם קורא הגלגל באזגי יוקורא לך גודר פרץ אל גוי לא ק קורא בשמי: פי בי עתה אינם קרואי עם ה'כמו מתחר כלם עא' וכל אחד יתפר לפי מקומו ושמן ימינו יקרא פרשנו בשרש צפן שפירושו יבריז: זכן פירשנו רב אדם יכרא איש חסדו: דל רוב בני אדם יכריז ויאבר חסדו משלי ומעשה הטוב שהוא עושה ואיש אמונים מי ימצא כלו אדם שיעשה חסד באפונה לשם שמים לא להתגדל ולהשתבח בעיני הכריות קשה הוא למצוא אותו האיש כי הרוב עושים חסדם להשתכח ולהתכבר אצל בני אדם ועא כדוע קראוני אלה: וקראהו אסון: פן יקראנו אסון: ונכתב בהא את אשר יקרה לעכך: שתים הנה ק ק ראותיך: בנוע האלף ובנוח האלף וקראת אתכם הרעה: התיו תבורת הא ומשפטו וקראה: וים כן וקראת ישועה חומותיך: וגכון הוא להיות מהענין הראשון ותיו וקראת לנכח ציון כלוכר תקראי ישועה חובותיך ולשעריך תהלה: את אשר יקרא אתכם: כי תקראנה פלחפה לל פלחפה ופלחפה: ורגפעל ושם נקרא איש ב בליעה ושבו שבע כן בכרי: נקרא נקריתי בהר הגלבוע: והגא מקור שלם :אבל נקריתי מבעלי ההא בשקל כ גגליתי: ויקרא אבשלום לפני עבדי דוד: אשר יקרא עליו מלא רועים: יוהפעל הכבד ותקרא אותם את כל ה הרעה הזאת: והשם לקראת האלדים: חנה הוא יוצא לקראתך קורא דגר: באשר ירדוף הקורא בהרים: הוא העוף הנקרא פרדיץ בלעז: ופי קורא דגר כי הוא מאסף ביצי עוף אחר ורובץ עליהם כאילו הם שלו: וימ' כי על הקורא הזכר הוא אומר שהוא רובץ על הכצים שילדה הקורא הבקכה יוזהו לא ילד כי הוא לא יו ד אותם ואכת הוא זה כי קורא זכר מנהגו להיות רובץ על הביצים כפו הנקבה כפו שאם במשנה קורא זכר ר צ'יעזר פחייב וחכמים פוטרין אכל ממשמעות החלב שם נראה כי הקורא בין זכר בין נקב רוכצים על בצי אדר ם וכאשר ירדוף הקורא הוא מקרא חסר ופי כאשר ירדוף הצייד הקורא בהרים :וכן תי ככי. דמתרדף קוריאת ולא קרב זה אל זה כל הלילה: וקרבת כול כני עמון: וקרבו אל אשר לעם: גם הוא פ וכן תי ויתערבון עם עפא:קרבה שגת השבע:אל ארדיה לא קרבה:הערי לגזרת פ פעל : ואבימלך לא קרב אליה : ואקרב אל הנביאה יואז יקרב לעשותו: אל תקרב הרם: והיה בקרב איש ל להשתחות לו בקרא בקמץ חשף ולקרבה אל המלאכה ובקרבתם אל המזכח וקרב אתה ושמע וקרב אל בפטי <u>גאלה: כולם פעלים עומדים: וירא המלך את המוכח ויכרב המלך. על המזכח: פעל יוצא כלומר שהקריכ ק</u> קרבנו על המזבח:או יהיה על המזבח כמו אל המזבח וגם הוא פעל עומד: והתאר קרוכ ה':קרובים אליו: ו ואיש את קרובו:בקרובי אקדש: ומא ואת כל הקרבאל שלחן המלך שלמה:הולך וקרב המהבני צדוק ה הקרובים:והשם קרבת אלדים יחפצון חשף: אכל בספר אכלה ואכלה כתו' שניהם טעכם כלעיל: ויש ספרי' קרבת אלדים לי טוב יקרבת אדים יחפצון שניהם טעמם מלעיל: ויש סברים קרבת אדים יחפצון חטף יאבל בספר אכלה ואכלה כתוב שניהם טעפם מלעיל נו והנפעל ונקרב בעל הביתי ונקרבתם בבקר לשבטיבם והפעל הכנד והקרו את העולה יואת בגיו תקריב: הקרב אותה בגי אהרן: הם מקריבים: תקרבון ארוי ופרעה בי יקרא מט'מ אמנר רכרים הקריב: פי הקריב מחנהו' בי הוא פעל יוצא: וכן כאשר הקרי לבא מצרימה: ואפשר שהוא פעל עומד יוככד אחר כי קרבו בתגור קרבו ריבכם: וקרב אותם: בפלם פלג לשונם: אלו יוצאים: והעומד כי קרבו לבא: ושם לדבר הקרב על הכזבח קרבן לה ובהעמדת הקמץ וברפיות הבית בשר הקרבן בפלס הדרבן: ור'יוגה כתב בחטפות הקוף וברפיות חבית ובשרק הקוף ולקרבן העצים: ותצחק שרה בקרבה: כלומר בתיך לבה: קרבם בתיכו לעודם כלו במחשבתם שיהיו שוכנים ככתיהם לעולם: וים כמו הגוך קברם: בקרב בית ישרא בשש גקודות: בי יקום בקרבך גביא בתוכך: וכן נקראן הסטים לפי שהם בתוך: - הקרב והכרעים: וקרכו וכרעיו: - יאה ייקיא כ' ועא ביום הלחבו ביום קרב: טובה חבמה מבלי קרב: פדח בשלו נפשי מקרב לי: ופניך הולכים בקרב: וקרב וביה קהלת שמוא מילים לבו וכלובר פיו חלק ולבו פלחבה: והקיבוץ בלשון נקבות קרבות יחפצו: ענין כלם פלחבה :ותרגום פ שלים

בו חבה קרבא: ובאו בקרב לי: וקרב לבו

קין בל בשר יוהוא סוף הזמן באילו שם חתוך: או תחלתו כמו מקין שבע שנים תעשה שמישה: ואעפ ש שעניבו סוף להשפטת כספים הוא תחלה להשמטת קרקע ולשלות טבדים. וכן מקץ שבע שנים תשלחו ת תחלת שבה שביעית כי הראש והסוף יסרא קצה: ויתכן מזה ועל כל קצוצי פאה כלום השוכנים כסוף הישו בפאת העולם: עד אנה תשימין קנצי למלין: הנון תמורת הכפל יוכן לדעת קצת המדקדקים כי לא תמנו כ כמר תממו: או יחיה קנצי וקץ שרשם קנץ: ולחסרון הגון ידגש קץ בהתחברו קצו קצי: כיצב עץ כרומר ויכרת עץ כמדה שיהיה היד לכרזל: והשם מדה אחת וקצב אחד בשש נקודות בדה אחת וחתוך אחד: לקצבי הרום ירדתי: לאחריתם וסופם: בעדר הקצובות שיות בקופתן כמדתן כאילו מקצה רגלים: לקצות בישראל: שלשה שרוצה מייירים: הם חתוכות בשוה והוא חסר המתואר דר העיוים הקצובות: שלשה שרשי שזכרנו עא : ובדברי והמקור מן הקל קצות עמים רבים ענין כריתה וחתוך ואה רוור בוה לקצות בתאנים בלומר לחתוך דבלת תאנים:וכן נקרא סוף המקום והפאה קצה: כמו שזכרנו גכ' קץ וקצב יכן הקצה אל הקצה: קצה בפורך: והקבוץ ולקחו עט הארץ איש אחד מקציהם: והיתה הקוף ראוי להדגש': או הוא חסר כם השימוש ומשפטו ממקציהם: והקבוץ מזה בלשון נקבות על שני קצות החושן: ו ובלשון נקכה מקצה בחוברת: והקבו ואת שתי קצות שתי העבותות: על ארבע קצותיו ימקצות כנפיו ועד קצות כגפיו יוכהדאות למד הפעל בקיבוץ הזכרי מבטח כל קצוי ארץ: ובקכוץ הגקבות ויראו יושבי קצוות ומא ובקצת ימים עשרה: ובקצתם יעכדו לפני המלך: ונקצה אחיו לקח חכשה אנשים: ופי בקצה רגלים כ בורת רגדיו וחמם שותה מי ששולח הכסיל כאילו רגדיו כרותות ולא יוכד ללבת עד שיצפרך לשלוח ה הכסיד שאין לו תועלת בו יוהפעל הבוסף את העבר אשר הקצו: - כלוכר הסיעו אותו לקצה הבית לפנותו ולחוציאו חוץ לעיר: הקצות את הבית: וית'לשון קילוף כמו יקציע: ומן השרש הזח והענין הזה ואין קצת למרכבותיו בפרס הרבה ככה: והוא ככו קץ. ואפשר שיחיה משרש קצץ ותחיה ההא נוספת: והפיץ קצח: כי לא בחרוץ יודש קצח בסגול יוהוא זרע שחור והוא ממיני התבלין י יהיית לגו לקצין: אל קציני אנשי הפלחמה: כל קציניך גדדו יחד: פי הראש והכנהיני ואת הבית יקציע מבית בתרגוכו יקלף כלומר יביר הטיח : וכן נקרא הכלי שבקלף בו החרש העץ ומחליקו:יעשהו במקצעות ואמר מקצעות לשון רבי' בי הם שני כלים לזו המלאכה האחד קורין לו ם סימנט: והאחד קורין לו פלגא: וכתי באזמליא וזה הכלי הוא כמו אזמל: במקצוע החצר: ויעבירבי אל א ארבעת מקצועי החצר:ובקבוץ הנקבות לשני המקצועות:בארבע מקצועות החצר:ומקצעותיו לו: ומא' למקרצעות המשכן עניגם פיגות יוהפע ממנו מדה אחת לארבעתם מהקצועות: פי בעלו פינות: מור ואהלו קציעות: תרגום קדה קציעתא וכבר כתכנו שהוא הקשט וכן פי הגאון רב סעדיה - אכל בפיטום הקטרת ז זבר אותו בשני מינים שאם מר וכרכום שבולת נרד וקציעה ששה עשר ששה עשר כנה הקשט שנים עשר קלופה שלשה: ופר רב חפץ פי שהקשט הוא שקורין לו בערבי קוכטי ופי קציעה ענבר קצף קצף ה'על אבותיבם קצף יועל כל העדה יקצוף יהסתר ואקצף יוהשם כי יצא הקצף בשש ער אבותיבם קצף זכי בקצפי הכיתיך: בקצפו תרעש הארץ ובסגור אר בקצפך תוכיחגי: וההתפע והיה כי ירעב והתקצף והכבד וכחורב הקצפתם: מקציפים הייתם ענין הרתיחה בכעם: ומזה נאבר לרתיחת המים בחזק הרוח : כקצף על פני מים אשקומא בלעו־ובתי ברתיחא על אפי מייא יוים אותו קליפת העץ ותאבתי לקצפה בלוכר שבקלפה ברוב היובש בכו שאכר חשוף חשפה: ויש לפרש ותאבתי לקצפה מהענין העם׳ היד ה תקצר ורגזרת קצר ושבט רוויים בי קצר המצע׳ הקצר רוח ה' : הקצר קצרה ידי מנדות׳ ותקצר נפש פעול ושנות רשעים הקצרנה והשם מקוצר רוח זוהתאר קצר ימים ושבע רוגז׳ קצר אפים יעשה אולת: ומכלי הסמיבות יאטר קצר או קצר: והקכוץ ויושביהם קצרי יד: ומא'ו השלכות העליונות קצורות: כפלם גדולות רחוקות אעפ'שהוא בשרק המשקל אחד: והכז מצאנו התארב בשרק בזה המשק שרוע וקלוט :ברוך עצום : והכבד ענה בדרך כחי קצר ימי : ובבד אחר הקצרת ימי עלומיו ענין חבל הצוק והקוצר והוא הפך הארך ועא ועשה קציר כפו גטע. וטל ילין בקצירי תשלח קציריה ער ים: עגין כלם והדומים להם ענין סעיף: ומזה גם יהודה שת קציר לך: בלופר שם נטעו סעיף ועזר לעבודת הבעלים כשהיה בלבי לשוב שבות עשיי הנה יהודה שת קציר לך וחזר לעבוד הבעלים :ועא' וקצרתם את קצירה: כי תקצר קצירך: והיה כאסף קציר קמה תאר בפלם שריד ופליט: והשם בחרו ובקציר זרע וקציר כי לפני קציר כחם פרח׳ גד קציר ביום גחלה: ופל הפסוק שאמר ביום נטעד תשגשני: והטעם שהרצית בנים וגדלת והצלחת במעשיך: והנה עתה שבחת אלדי ישעך וצור מעזך לא זכרת יבוד קצירך ביום בחלה כלום" שיאבדו ויסופו בבהרה: וטעם על כן שזכר הוא קשור עם בר קציר כלופר נטעי נעפנים שהיית נוטעת ב

בתחלה וההצלחה רבה שהיה לך הכל יכוף כי שבחת אלהי יטעך ועל כן יכוד קצירך:

בח ראה
ירמיה
ירמיה
אינכ
אינכ
אוככ
אוכים
אוכים
אוכים
יוכה שיר
יוכה שיר
משלי מלפים

תרומה חקת יחזקא מצוה תרומה תצוה ב'מ'כים מילים"ב תילים"ב דביא ב'ויגט משלי

מכורע מכורע ישעיה

ישניה ב מ גרע מ גרע יפעיה לפעיה ליחון ברומה יחוקא שרומה יחוקא שרומה יחוק

זכריה

סמיני ישעיה קרם
קברו ישעי יי מי 'תיני 'שעי
ישעיה עקב כ
ישעיה עיכה ישעיה חק ע
ישעיה מיכה ישעיה חק ע
בהענתך תינים וארא אינ
משני ישעיה
משני ישעיה
משני ישעיה
ליחוב ב תינים
הושע
אוור תצא ישעיה תשא כח

לקושש

בזכר פעלו ממנו מחמר קרצתי גם אני: ננזרתי: וכן כמשנה הכיאו לו את התמיד קרצו כלומר שחשו: וכן ב

בעבין גדבוד העינים והשפתי ללעג ולבוז כאילו כורת ופשבר אותם:יקרצו עין:קורץ בעיביו יקורץ שפתיו

לקרש האחד בשש בקודו': עשר אמות אורך הקרש: קרשך עשו שן: ועשית קרשים: לוח ולוחות

לקושש קש: מקושש עצים: הקש הוא חתבן הדק או העצים הדקים: ונגזר מכנו ל ומקושש בלומר לקיטת הדברים הדקים תכן או עצים בושקלייא בדעזי וכן בחיפוש

්ධ ්යතුපුද්ගන מרומה ביים בל ישיניים ממותב ב

צעניה

בחעונתך ישנית

פנזרח מילים מלכים כ"

ישער ורמי ב ומיי ירמי תילים שמ אמשני משני תילים ראה שמוא ישעיה נילך תשח עקב ישעיה דנרים כח חיגב דה נישלח משלי וינלת תרומה בהעלותך ירמים ישעיה

תרומה ב נשא

א וכ ישעיה!

תילים משלי המכ נישלח

כאתחכן נישב נינס

שינא כורה

אינכ ניטא

ישעיה ירמיה ישעיה'

שמוש שמוא עמו ישע שמוא מוכי ניבח ב'

ולקיטתם היטב כמו הדברים הדקים שצריך חפוט היטב: ההקושטו וקשו: בלומר התחפשו ממומיכם: הרעים ואחב 'חפשו האחרים כמו שאמרו רוול מזה הפסו 'קשט עצמך ואחב 'קשט אחרים ואמרו עוד נקשש נרמין עד לא נקשש אחרנין: וכן למוכיח בשער יקושון: והנח תכורת הכפל בכקום הדגש רל שבוביחים לבוכיחים אותם בענין שאפר דור ששופט את שופטיו אוכר לו טול קיכם מבין שיגיך:אומר לו שול קורה מבין עיביך: קשא את הקישואים. כמלונה במקשה הוא שדה הקשואי וההא תמורת : וכן יאמר לרבים מקשאות באלף כמו מכלאות: ופי כמלונה ב אלף בשקל גזר ממכלה צאן במקשה כמו סוכת שומר שדה הקשואי אחר שבלקטו שתשאר חרבה ואין כן סוכת נן כי בהלקט פרי אחד קשובות: ואין קול ואין קשב: תאר כי הוא מלרע: כל בל בל בתב דיווה ואי כי הוא מלרע: בל עיל כן בתב דיווה ואי כי היא תהי אזכך קשבת: שכי תאר: וכן תהינה אזכך אין קול ואין עונה ואין קשב שם הפעל כי הוא בלעיל כן כתב ד יונה ואין קול זאין קשב מלרע ואנחנו מצאנוהו מלעיל בכל הספרים המדויקי אלא בספר ירושלמי אשר סמך עליו כי באותו הספר ראיתיו מלרע: והפע'הכבד ממגו והקשי' קשב וקשב בשש נקודו' הקשבתי ואשמע מי הקשיב דבריו וישמע: הקשיבה לקול שועי הקשיבה ה'אלי ואל נקשיבה אל כל דבריו הקשיב בקול תפלתי:להקשיב מחלב אלים:נטיתי ידי ואין מקשי':יחסר הפעל השני והיא האוזן וֹל הקשיבה. תן אזנך להיות קשבת וכן כלם פעלים יוצאים ופעבים כתב הפועל שהוא האוזן: דהקשיב לחכבה אזניך: לא יקשה בעיניך יויקש דבר איש יהו דה: והתאר אדנים קשה: ואת תכין לבם תקשיב אזנך: עורף אתה: על דרך בובלת עליה: קרועי בגדי : כמו שכתבנו: ובי ערפך הקשה : כי עם קשה קשה עורף שלא יפבו אל הקורא אותם: והשם אל קשי העם הזה: בשוא לבדו: והגפעל ועבר בה נקשה ורעב והפעל הכבד כי הקשה ה'אלדיך: כי הקשה פרעה לשלחבו: פי'הקשה לבו: מי הקשה אליו: הקשה לבו ויקש

והקנים והכל חיה גוף אחד לא שיהיו הקנים והכפתורים עשויים לבדם ומחוברים אחר כן בכנורה: וקשותיו ומנקיותיו: ואת קשות הנסך: ובהראות לכד הפעל ואת הקשוות אשר יוסך בהם יב בפלם וייראו יושבי קצות מאותותיך ככר פירשתי אותם בשרש נכך ובשרש נקה: משר

את ערפו: זיהי בהקשותה בלדתה פי'שהקשתה הלידה על נפשה: ומקשה לבו: וכבד אחר ותקש בלדתה

נם הוא פעל יוצא על הענין שפירשנו ענינו ידוע: מקשה תעשה אותה: מקשה תעשה הבנורה: כתמר בקשה המה ולא ידברו: ענינם ענין טוה: וכן במא ותחת מעשה מקשה ילל מעשה ומקשה: כי מעשה איננו סמוך

בי הוא נקוד שגול: ופי'תחת התיקון והחשוייה כלוכר תחת תיקון השיער שהיה יפה ושוה עתה הוא קרחה: ויתכן היות בקשה תאר לפעשה כלובר תיקון השער השוה: ורול פירשו בקשה תעשה אותם בקשה תעשה הםכורה לשון דא לרא בקשן ענין הכאה בטריץ בלעז רל שהיה כבה בקורגם ופושט אילך ואילך היריכים נ

הקשיח בניה ללא לה: תקשיח לבנו מיראתך: ענין אכזריות וקושי הלב: וענין פסוק תקשיח לבנו מיראתך בראותיגו שלות רשעים וארך גלותיגו והיותיגו ברמם להם יקשה לבנו על זה וכאילו תתענו אתה מדרכיך ותקשיח לבנו ביראתך בראותינו כי ארכה השלוה להם והגלות והצרות לנו: קשם ' מפני קושט סלה יובשוא להודיעך קושט אמרי אמת תרגום אמת קושט: ותרגום בתם לבבי איש קשיטה אחת : במאה קשיטה : פּי מעה וכן בדברי רוֹל אמר ר עקיבא כשהלכתי רה לערכי שמעתי שהיו קורין לבעה קשיטה:אכל אונקלו' תרגם במאה קשיטה במאה ח וקשרתם לאות: ותקשר על ידו שני ונפשו ק קשורה בנפשו: מרב אהכתו כאילו נקשרה נפשו קשר נמשרה בנפשו: מרב אהכתו כאילו נקשרה נפשו בנפשו ונתחברה כה: והנפעל ונפש יהוגתן נקשרה בגפש דוד: ותקשר כל החומה עד חציה: כלומר שנתחבר כל בנין החומה ושלם כלו מאין פרצה: נ זהפעל הכבד התקשר מעדנות כימה : וכבר בתבנו פירושו בשרש כיבה: ואאזל כתב כימה תבכר הפירות ופי תקשור בלשון והקשורים ליעקב שתרגם בכיריא ומושבות ככיל תפתח היא תכשל הפירות באחרונה: ותקשרים בכלה: והשם כלה קשוריה: והקשורים ובתי הנפשי לל על החליים והענקים שקישרת האשה ב בראשה או בגרגרותיה : וכן בהתחכר הדברים ואסיפתם בהסכמה אחת כי קשרתם עלי בולכם: אחיתופל ב בקושרים: קשר עליך עמום: והשם לא תאכרון קשר: כשש נקודות: ויהי הקשר אמיץ. וההתפעל ויתקשר י יהוא: והקשורים ליעקב: הצאן המקושרות בתרגום בכירייא והם שכולדו ביבי ניסן והם חזקים ובריאים מ בהאחרים וקראם כלשון קשר כי הקשר חזק:

בקמץ חטף תחת הקמץ הרחב לתפארת: או יהיה עקרם בחל ומפני סמיבות המקף הושבו לקמץ חטף אעם המה"קרוהוי ולקרות את הבתים: לקרות את שערי הבירה: המקרה הקורות וכסות בהן הבית: קורה אחת: מפיל הקורה · בצל קורתו: ק שאין להם סמיכות אחר: קרה קורות כתינו ארזים ושם לכלל הקרוי ימך המקרה בפלס ולמכסה עתיק: כלום שישפלו הקורות וינטו לנפר מפני הדוף הפורד עליהם: ועא בטוב צדיקים תעלץ קריה: קרית חנה דוד: אפשר שהוא סמוך וחסר חנכם או באה התיו בבקום הא וכבר כתכנו הדומי לו בחלק הדקדוק: ובלשון שנים נלבדה קריתים: ויתכן שהוא שם עיר מערי מואב וכן זכר אותה בספור ערי מואב ועל קריתים ועל בית גמול : והקבוץ כלכדה הקריות ב בחרק הריש ודגש היוד: ופי כל אחת ואחת מחקריות ודקדוק המלה כתכנו בחלק הדקדוק ויתכן שהוא שם עיר מערי מואב וכן זכר אותה בספור ערי מואב ועל קריות ועל בצרה ואעפב' שנכנסה עליו הא הידיעה ה הְנה כמוהו העי בקרקר בשטים: וכאה תיו תמורת הא הנקב'או למד הפעל על גפי מרומי קרת: ליד שערים לפי קרת - בצאתי שער עלי קרת: ותרגום עיר קרתא: והפעל הכבד מזה והקריתם לכם ערים: ועא אשר קרך בדרך: וקרהו אסון: היקרך דברי: במקרה הכסיל גם אני יקרני: ויקר מקרה: את אשר תקרינהי והכב בי הקרה ה'אלדיך לפני: הקרה נא לפני : וחשם מקרה אחד: כי אמר מקרה הואי כי מקרה בני האדם ומקרה הבהנה: ומקרה אחד להם: שלשתם בסגול והם מכרת: ופי בי בני האדם מקרה בעולם: וכן הבחמה ומקרה אחד להם במיחתם: ומא אם תלבו עמי בקרי כלומ' שתאמרו כי היסורי שאני מביא עליכם דרך מקרה הם ואינם תגמו' עונותיכם: ומא מקרה לילה כי הקוף דגושה והמם לשימוש: והגפע נקריתי בהר הגלבע: אקרה כה: ויקר ה' אר בלעם: פן יקרד עון: משפטו יקרך בקטץ כלומר יקרה לך: זיתכן היותו,כן הקל והדגש לתפארת כדנש מ קרח ונזי: לא יקרחו קרחה בראשם: ועל כל ראש קרחה: באה קרחה עד עזה ונכתב והקריחו אליך קרחא: הרחיבי קרחתך כנשר: ומא וכי יהיה בקרחת: בקרחתו או ב בגבחתו: וכבר פרשנוהו בשרש גבח: והתאר קרח הוא: עלה קרח י והנפעל ולא יקרח להם: והכבד והקריחו אליך קרחא: כל ראש מקרח ענינם מריטת השער ועא וקרח בלילה כעין הקרח הנורא בסגו' : משליך קרחונ וקרמתי עליכם עור: פעל יוצאי ויקרם עליהם עור: פעם עומד ענין קרם וקרמתי עריכם עוו ובעי הביה יוכן אמרו אין נותנין פת לתנור בדברי היול קרום שעלה מחמת מכה: וכן אמרו אין נותנין פת לתנור כפתים קונגלפי בלעז: הקרן הגדולה בשש נקודות: ובא כיסוי העור על הבשר: וכן עם חשיכה ולא חררה על גבי גחלים אלא כדי שיקרמו פניה: מצעירה ולו קרנים: בעל הקרנים: מכונה בלשון זכר וכלשון נקבה בפסוק אחד יצא קרן אחת והקרנים גבוהות: וישבר את שתי קרניו כל אלה קבוץ השנים ואעפ שהקוף בשוא שלא כמנהג זה המשקל בשנים כי הנשפט בקבוץ השנים בזה המשקל הקוף בפתח כמו הלא בחזקנו לקחנו לנו קרנים: נאחז בסבך בקרניו יובסכו וכל קרני רשעים אגדע: והוא דרך משל: וכן רמה קרני וקרן ישעי וירם קרן משיחו: אצמיח קרן לבית ישרא: דל תוקף: ופי אצמיח קרן כתב אאזל כי כן אמר ביום ההוא בזמן ההוא שתהיה מלכות ב נבוכד נצר ובנו והן בנו שעמדה מלכותם שבעים שנה אכר בתוך הזמן הזה אצמיח קרן לבית ישראל: והוא בורש שנולר לחפשים שנה בהגלו' וזהו ממוצא דכר עד משיח נגיד שכועים שכעה שהם חפשים שנה: ואם' על כורש קרן כמו שאמר למשיחו לכורש כי קרן ישראל היה ומשיחם: ועל ידו יצאו מהגלות וכה שאם וולך אתן פתחון פה שיראו ישראל שנבואותיך מתקייבות יובקבוץ הנקבות ארבע קרנות: אלה הקרנות אשר זרו את יהורה: לידות את קרנות הגוים: תרוממנה קרנות צדיק: והוא דרך משל: וקרנות שן: נפרש עוד בשרש שן והפע הכבד מכבו מקרין מפרים על קרנות המזבח: ועשית קרנותיו: זויות : וכן בלעז הזוית יקרא בלשון הקרן:ועא כי קרן עור פני משה: והשם קרן: והשנים קרנים מידו לו: ענין זהר וקרוב הוא לענין הראשון כי בהסתכל האדם בשמש הישב או בכל אורה ידם לו שיעשה הזוחר קרני : ומן הענין הזה ועוללתי בעפר קרני כרע בל קורס נבו: קרסו קרעו יענין קרס ונרע אחד ענין הכפיפה ו קרע ה'את כלומר זהרי וכבודי: שהיו ראשיהם כפופים ולתפוש בלולאותי והכאת את הקרסם. כותנתו: כא ממלכות ישראל: וְקָרע אותו מן הבגדי ויקרע את כגדיוי קרעו בגדיהם: קרוע קפוץ וספוך כמו לבוש הבדים: קרועי בגדי על דרך נוכלת עליה : והדומי להם שכתכנו בשרש נבל : יקרעה בתער הסופר: והשם קרע והקבוץ וקרעים תלביש נומה: והנפע והמזבח נקרע: יהיה לו לא יקרע: ענין הכל בקיעה וחיתוך יוכן כן הענין הזה קרעו ולא דכו: כלו באילו קרעו בשרי כרוב התפדתם לדבר ע יי וכן בי תקרעי בפוך עיכיך כאילו קירעת עיביה מרוב התמרתה לכחול עיביה: או יהיה קרעו ולא דמי בופל על ח חיתוך הלשון בדברים או על רוב פתיחת הפא לשחוק והוא הבכון: וקרע לו חלוני תי'ופצים ליה חרבין קרץ בצפון בשש נקודות: בלומר ופתח לו חלונים: וכן לו קרעת שמים ענין פתיחה: עבין כריתה וגזרה יוכן הפעל שלא נזכר

עזרא דה'עזרא תילים מלכים ב'ת לים פיר משלי משלין ישעיה ירמיה ירמיה ב'

משלי משלי אינב משעי מבא מבא מש בהע חהל רל ישע מנלרל חיי קהל שמול זה קהלת מולרל חיי קהל שמול זה בחיקותי מדר חיים קהל שמ ללק כ' מיכה קרושים יחוץל ירמיה מוריע מוכים ירמיה יחוץל יחוקל ב מכא יחוץל מילים יחוקל ב מכא יחוץל מילים יחוקל ב מכא יחוץל מילים

ליני בניל, בי באניק במוק במול עמול שמול מול שמול יחוקל

זכריה מינים יחז , א

מינים מרומה כ

מינים מרומה כ

מינים ישעיה כ

מזריע יוכה שלח שמוא

משלי מלנים מצוה

מינים

מעניה ירמיה

מינים

ירמיה

ישעיה ירמיה

מינים

משלי מלנים מצוה

מינים

משלי מלנים מצוה

מינים

ירמיה

ירמיה

הראיתיך בעיניך ובא והראיתי גוים מערך בפתח ההא שלא כמנהג: אראנו גפלאות: ונחת וזרעו יראה: ז נירא אותם את כן המלך: והשם מפנו נחמד לפראה: הבן להלז את המראה: ואשתומם על המראה: והקבוץ ובמראה עיניך: הגם אל פראיו יוטל: ובלשון נקבה במראה אליו אתודע: וראיתי אני דביאל לבדי את ה הבראה: והקבו בפראות הלילה: ושלא כזכר פעלו ממנו והראה את הכהן: כראי מועק: במראות העובאות הוא הכלי שמסתכלין בו הפנים וכבר פירשתי כראי מועק כשרש יעק ובמראות העובאות בשרש עכא:

ועא' והסיר את מוראתו בנובתה: והוא הזפק יבתרגומו ובשרש נוצה פירשנוהו: ומא' ושמתיך בראי ענין טינוף ולכלוך: והפעול מהדגוש הכבד מזה הוי מראה ונגאלהי ובא החולם תחת קמץ חטף: ו
והראה ואת הדיה אלור ראה זו דאה ולמה נקרא שמה ראה שרואה ביותר הדיה אלור ראה זו דאה ולמה נקרא שמה ראה שרואה ביותר

כמו בן ראמים ובהניח האלף מקרני ראמים עניתני ובהניח האלף החקש מקרני ראמים עניתני ובהניח האלף מאד התקשר רים בתלם עבותו בהמה מבהמות המדבר חזקה מאד התקשר רים בתלם עבותו בהמה מבהמות המדבר חזקה מאד

הראש: ראשי ראשי: ראשך עליך ככרמל: ידועישוב עמלו בראשו: דרכם בראשם בתתי: דרכם בראשם בתתי: דרכם בראשם בתתי: דרכך בראש נתתי: ויקף ראש ותלאה: פי הקיף ראשי ובתלאה הקיפויוש מפרשים אותו כמו רוש ולענה וועוד בכתבנו בשרשו: ויהי דוד בא עד הראש: פי ראש ההר שהיה רגיל להשתחוות ולהתפלל שםיוכתי עד

ריש טוראי ואומרים שהוא הר הזתים שממנו היה רואה כית המקדש וזהו שאמ' ודוד עולה בכעלה הזתים: ואעפ שלא היה שם הכית אז וגם לא היה נודע מקום הכית בעעמו: הר המוריה היה נודע כקבלה אבל לא'ה היה נודע כאי זה מקום מכנו עד שאמר גד לדוד שיכנה מזבח בגורן ארונה היבוסי: ובכנוי הרבים ישוב ה החלם לק...ץ ראשיכם שבטיכם :ראשי בני ישראל: בראשינו יפול אר אדוניו שאול: ובא בחלם כל ראשיו ק

קרחה ויש סברים והכלים בראשינו מלא ביוד הרבים: והמסורת כ"חד מלא וחד חסר ויש כפרים חסר וה והמסורת ב וחסר דמו בראשינו וכן כתב ד"יונה כי שניהם חסרים ולפי שהראש מכחר הגוף כנה בו מבחר האנשים וקצינם :וכן כל ראשי בשמים המשובח והמוכחר שבהם: בשמים ראש פי"קח לך בשמים והראש ש שכהם והמובזר תקח: וכן ראשית שמנים ימשחו והטיבותי בראשותיכם: הרי" בחרק ופי איטיב אחריתכם

בראשיתכם והוא בנשקל אמרה כבשה: והראו האלף בכי ירד בראשותיכם כלומר גדלתכם: וכן כהנעת ה ה דף אשר שם מראשותיו פי תחת ראשו וכן החנית אשר מראשותיו ואת צפחת המים אשר מראשותיו : ו זכבר כא מכלי מם התוְפַפּת מראשותי שאול: כי המם בענין מן כי היא נקודה בצרי וטכא ראש גזרו: כלומ'

שער ראש כזרו: והיה לארכעה ראשים הדברים הנהלקים מן האחד יקראו ראשים: כי כל אחד ראש לעצמר אחר שנחדקו: וכן בשאר הלשונות זה הענין ידוע: ור יונה פרשו נהרים גדולים ואין ערך: כי תשא את ראש בני ישראל פי'בו לם כלומר שיהיו לראש אחד יושלם אותו בראשו: קרן הדבר יקרא ראש קפטל בלעז: כי ה

הוא ראש ההכר ותחלתו ואחר כא עליו הריוח: ראש דברך אפת: תהלת דברך: בראש השנה בעשור לחדש: פי בחדש השביעי שהוא ראש השנה בעשור לחדש והואיום הכפורים: ורול פירשו בי יום העשור קרא ראש השנה ושנת היובל היתה ואכרו אי זו היא שנה שראש השנה שלה בעשור הוי אוכר זה יובל: הוציא את ה האבן הראשה תאר לאבן שהושכה תחלה ביכוד ויעשו בה תשואות לשמחה ויאכרו לה חן חן יהיה לה: ר

<u>ראשונה יסער בתחלה: ונכתב באלף וכיוד: כי לתמהיה הגורל ריאשונה: היושבים ריאשונה: כלוכר שהיר</u> ראשוגיט קרוב לכלך במעלה: וכן כיכל אחד השרים הראשונים: כן הגדולים במעלה: וכן קראו השר הגדול

והתאי ברצשו באחד לחדש והוא ביסן שהוא תחלת החדשים: אכל אך ביום הראשון תשביתו שאור פי ביום שלפניו והוא יום ארבעה עשר שהוא לפני שבעת ימי המצות: וכן הראשון אדם תולד פי הלפני אדם והוא ב

נכתב באר וביו בי שאל נא לדור רישון נכת ביוד לבד בקום האלף: ויש לפרש ביום הראשון כמשמעו הל שיהיה מושבת ביום הראשון: וכן ויכל אלדים ביום השביעיו והתאר לנקכה בשנה הראשונה: המרבבה

הראשונה: אל תזכרו ראשונות: ובא היא השנה הראשונית: והשם ותהי ראשית בסלאכתו בכל: תחלת מ מטלכת ו: אך בראשית כרא אלדים: איננו סכוך: וכן מגיד בראשית אחרית: ובי בתחלה ברא אלדים

שת השפים ואת הארץ ואחר כך תוצאותיהם: ואכ סבר כי בתחרת כר את חארץ היתה תוהו ובוהו: טוכ א אחרית דבר פראשיתו: פרשו אאזר כן טוב אחרית דבר כשיתבונן אדם פראשיתו פה יהיח אדריתו אז הוא שיב האחרית בענין שאנו הרואה את הגורדי ובא פרשית השנה חסר ארף: ראשית גוים עמרק פי כתרגובו

ם בהאחרית בענין טאם הרואית את הגדור די ובאם שיתהשם החם און יה אשית גדים עמו קפי כים בובר ור יונה פי הגדול שבהם והחשוב: ויתכן להיות כזה ראשית החרם: כלום המשובח שבו: וכן ראשית שבנים יבשחו: רבן משערות ראשי: ורב שלום בניך פעל עבר מוסב לעתיד מפני הוו: רבו משערות ראשי: ורבה עליך:

לרב על פני האדמה: והתאר עוד העטרב: ארך אפים ורב חבד: רבים יחלו פני גדיב: על ארץ דבה. בסוד קדושים רבה: כלום השקה אותם דבה. בסוד קדושים רבה: כלום השקה אותם

דבה. בסוד קדושים רבה: לל עדה רבה: לא אבוט רבה: מוטה רבה: וישק בתהומות לבה: כלום השקה אותם הרבה בהצורי במו מתהומו: ורבת בני : ובתוספ יוד רבתי עס: ובזוו תי הסטיבו רבת צררוני מגעורי: רבת

ברפה כחים מיכה יפעיה מלב ש כראשית רכיש ב קחלת אינב בחעלנתך ניגש תנוריע הינב ניקחל

ניקרת יחס ברכה תילים ב מינים ב מיקר מלכי שיר משלי זחז יחזקא איבה שמנא

פצבי שלח שמנל ישעיה יהושע שיר תניח ע נסייחון ירמיה ירמיה ע אל נשח ע אל נשח ברחשית תשח ניחרת מולים יחזקל

זכריה בחשלותך דה אקתה דניא יחזק ל בא אינכ אינכ א (כ זכריה ישעיה ידמיה פח בראשית ישעיה

קרלד עקב בלק שמוא עמום ישעיה תי לים מפתט ם ברא זית שופטים יעה שטלי תילים ד' שמוא איכה תילים כ'

קשת נבורים בשש בקודות: את קשתי נתתי בענן יונראתה הקשת בענן י עריה תעור קשתך י מקשת אסרו פי'מפחד הקשת מסרו'עצמן ואסרו: והקבוץ וקשתות נערים תרטשנה: רובי קשת ופריודע לעשות הקשתות אן שם בפלם שבת יוהמקובץ ממנו וכל קשתותיו דורכות: וקשתותם תשברנה ובבר זכרנוהו בשרש קדד: או יהיה דנש השין לתפארת: ואשר הם בני ארבע אותיות: וכתוכת קעקע:פי חרות ש שיחרות בבשרו ורזל בשתמשו בו בבגין הדגוש קעקע באמרם מקעקע כל הבירה כולה ומחזיר וקרקר כל בני שת: מריש לבעליו זויתכן שיהיו משרש קעע כי הוא עגין פן תקע נפשי: מקרקר קיר: עניגם הריסה וכבר זכרתי אותם בשרש קירי קרדם ואת קרדומו: ו כתב ר יונה והם הברות: ולא יתכן ולהקרדומים וכקבו הנקבות ויקח אבימלך את הקרדמות כי הפר הוא כלי אחר שיחפרו בו והוא הנקרא בלשון הקדש את: והקרדום הוא כדי שמבקעין בו עצים ד דשטרל בלעז: וכן זברו הזל מר וקרדום בשני בלים: כמו , שאמר ואף אבא שאול לא אמר אלא במר פסל ולא מעדו קרסולי: הם הארכובות או היתדות וקרדום הואיל ונפיש אגריהו וזוטר פסדיהו: קרסולין: זהם הרגלים היתרות ממעל לארבע שממעל לרגלים: ותרגום אשר לו כרעים דליה רגלים שיש לחגב סמוך לראשו ובהם הוא מתחזק כשרוצה לקפץ וזה שאמר לגתר בהם על הארץ: ואכרו ב במשנה ובחגבים כל שיש לו ארכע רגלים וארבע כנפים וקרסוליו ובנפיו חופין את רובו: ובתרגום בהיבות בקרקע המשכן: אם יסתרו בקרקע ה סידוע: ידיו ורגליו ית קרסולי ידוהי ורגלוהי: והדבקתי דגת יאוריך בקשקשותיך ארזר ארו סגפיר וקשקשת: והקבוץ הם הקשקשים הקבועים בו סנפירין הפורח בהן : זכוה נאבר ושריון קשקשים הוא לבוש : כ

בלובר עשוי מעשה קשקשים בלובר על כל טבעת וטבעת של השריון תלויה בו בבין קשקשת של ברזל לסתום בקב הטבעת בדי שלא יבא חץ כתוך הטכעת: בשלמה אות הקוף: ונתחיר אות בי ראה ה' : ראה ראיתי : ואסיר אתהן כאטר ראיתי פי

באשר ראיתי רעתם או פי כפו שנראה לי: ובתי כפה דגלי קדמי: ולבי ראה הכפה ודעת: ד'ך גא ראה שלום אחיך: וירב יעקב כי יש שבר: פי'ראה כי אנשי הארץ הולכי לטבר בר במצרים: או ראה בלבו בלומר הבין לפי ששמע וראה: כמו ולבי ראה הרבה חכמה ודעת יהדור אתם ראו דבר ה': בלומ' תנו דעתכם לדבר ה'וכן בראיית הלב ראה דבריך טובים וגכוחים: בלומר תן דעתך והבין: וראה ערותה: עיני תראנה בה הגון דגושה שלא במשפט: אז תראי וגהרת: המה יביטו יראו בי י ועיגיו אל קדוש ישראל תראבה: שבות ראיבו רעה: שבה בעיביו אינבו רואה: חמותי ראיתי אור אמרת אין רואבי: קמץ גדול תחת ק קמץ קטן: אחרי רואי: רואה אותי דל הנראה אלי וראת אותי בעוניי: וירא ישראל את בני יוסף פי ראם ולא הבירם בי לא יבול לראות הטיב וזהו לא יוכל לראות: ולפי שהרגשת העין היא גדולה משאר ההרגשות ב בשאלות שאר ההרגשות לה כמו וכל העם רואים את הקולות: ראה דיח בני: לא אראה יה: פי הגאו רב טעדיה בטעם הודאה: ונבון הוא כי ראות הבורא הוא ההודאה והשבח לפניו והתכונן בדרכיו: ולא יראה כי יבא ח חום: על דרך משל כאילו לא יראה החום ודא ייבש בעבור החום הבא לעולם כאילו אינו רואה אוהו: וכן ו ולא יראה כי יבא טוב: והטוב לעץ הוא המטר: וחשכו הרואו' העינים: ויש בענין ראיית המלחמה וימיתהו בסגידו בראותו אותו יכדום בהלחמו אותו: וכן נתראה פנים: ויש מפרש כן דמה תתראו: או פי דמה תתראו תראו עצמכם שאתם שבעים ויש עמכם אוכל כי כל שאר העולם הולבים לשבר שבר ואתם יושבים: ובענין מה שהוא חוב וחק: הראויות לתת לה: כלומר גערות נכבדות שהיו ראויות לשמשה: - וים המה יבישו יראו בי: ענין בזיון וכן לראוה בך: את כל גבוה יראה ואין ערי להועיאם כן ענינם וכתי לראוה בך לאסתכלא בך: והשם יכל בשרו בראי : לא תשורני עין רואי: וטוכ רואי: יבקמץ חשף : אתה ב ראי: כלום ב ראות אתה שיוכל אדם לראותד:כי אברה הגם הלם ראיתי: כלובר כזה הכירה שהיה בולאך כי בעוד שהיה בדבר עבה בעלם פעיניה ולא ראתהו: וזהו פי'הגם הלם ראיתי כלו' שלא ראיתי אחריו דבר כשגפרד מפנו כדרך העולם שיראה אחר שנפרד ממנו עד שיהא רחוק ויתעלם מעיניו: ומא שגו ברואה: כלומר בנכואה ואאזל פי ב בדבר שהוא נראה לכל אדם הם שגו בו ופי רואה שם הראיה ובכנוי המדבר אחרי ראי: כלומר נכואתי כן כ בתבו ר' יעקב בן אלעזר ונכון הוא: וכן כתב ועם שאול עשינו חוזה שם בפלס שואה מן השיבה נפשי ם פשואיהם יורה ופלקוש: ופא המבין בראות אלדים כלו בגבואת האלדים: ופא בי אם ראות עיגיו: והגפעל לא בהייתה ולא נראתה כזאת: וירא על כגפי רוח: כי בענן אראה על הכפרת ונראה בשמחתכם והם יבושו: פי הקבה יהיה גראה ונגלה בשמחתכם והם יבושו: לה הגראה אליו: וההתפעל נתראה פנים: למה תתראו: ושלא כזכר פעלו מהדגוש ושפו עצמותיו לא ראו: והאלף נדגשה: והפעל הכבד אשר הראה ה

פמוא כח כח חבקוק ישעיה ב'נירא ישעיה תילים

קרושים

יחז זא כלק ישעיה שמוא שמוא טופטים

כשוא עמום שתיכי יחזקא שופשים

ניבח שמות יחוקא" קהלת נישב מקן קהלת ירמי ה סמוא קר לשים תובה ישעיה תילים ישעיה תילי קהלת ישעי ב' לך לך ניחי :0') יתרו תגלרות ישעיה

ירמים קהום מיכים ב מקץ

אפתר תינים יחוקש חיוכ חיוב ב שמוא לך לך על

עקב דה קהלצ פונצים פמוש חחרי יפעיה לך לך מלבים מקץ חיוב בחעלותך

חבקוק שמוא נינם א נכישעיה יחוקא ישעיה ב אינב ישעיה פמוש תילים סמוא דברים יהושע משפטים מולים יו זקאנ שמיני דביאל רות בהעלותך ירמיה מופטים מלכים בא נישלח נישלח ניבח שמנא ישעיה שמוא משפטי בלק חמו ב'יחוקא המו דה משני זכר זה תולש

> ירמיה ופעיה ירמיה תבנה משלי ישעיה ירמיה ורמיה ישניה אינב י רמיה תילי איוב יי מיח יחזקא ישעיה

יפעיה

משלי

משלי דברים

ישעיה איוכ מילים

ת יש מלכים

פור ושעיה

תילים נ

בחוקו בהר תילי בלן תילי יחוקא בהר חיכה

ותחתי ארגז מוכדות משמים ירגזו אל תרגזו כדרך: ואשר הוא פעל יוצא ותרגזי לי בכל אלה יוהשם חדלו דוגז מעצבך ומרגזך: ומם השמוש בחרק: וכבר כתבגו הדומים לו בחלק הדקדוק: ונהא הגקבה ומימיך ב ברנזה ובראגה תשתהי וההתפעל יען התרגזך אלי יוהפעל הכבד והרגיז ליושבי בבלי הכרגיז ארץ במקובה לכה הרגזתני לעלות אותי" ענין הרעדה והתבועה כן הפחד או כן הכעס" וכתב החכם ד'יונה על ואת הת התרגזך אלי־ואפש'שיהיה נופל זה הלשון על קול הרעם והרעש ויהיה החפץ כהתרגזך העתרך עלי בדכרי והגברתך לשונך עלי ופמה שמחזק זה אמרו ושאנגך עלה באזני דל רבוי דבריך ודוכה לענין הזה אמרו ו ותרנזי לי בכל אלחי בלום . הרבית בכל המעשים האלהי תשיבו בארגז מצדו בתבנו אותו בשער האלף לא רגל על לשונו־והככד וירגל בעבדך־ענין המלשינות והרכילות־ואפשר בן ארבע אותיות; רבל לפי שהמלשין והרכיל הולך תמיד וכספר דברים מזה לזה׳ וקרוב לענין ה וווא בלשון אותה־עלו ורגלו את הארש כענין ויתורן את הארץ־רגל החת רגל־בשש נקודות־ והוא בלשון בקבח ירגלי עמדה במישו ירגל ישרה: והשני ורגלים לפכח אני אשר לו ארבע רגלי וזרועותיו וכרנלותיו דנדיון ותשכב מרגלותיו אצל רגליו שש מאות אלף רגלי כלומר שהיו הולכים ברגליהם זכן כי את רגלים רצתה־בעמק שלח ברגליו־שלא שאל בהמה לרכב עליה ברוב ברוצתו וחפצו במלחמה־ וכן ויצא המד'ך ו וכל ביתו ברגליו ברוב הפחד והדאגה וכל העם אשר ברגליד כלומר ההולבים עמד לרגלד וכן לרנל ה הבראבה אשר לפני ולרגל הילדים" כלומר לאשם שלא היו רגליהם בכרועה ובכרירות והוא התנהל לרגלם ויברך ה'אוחף לרגלי־פי'בענין שאומר רגל טובה לפלוני: ולא עשה רגליני ביגוי לשער הערוה כמו שאמר ושער הרגלים וכן להכך את רגליו בינוי להשתין מים שלש רגלי תחוג לי בשנה כי הכיתני זה שלש רגלים פי פעבים ושניהם לשון אחד׳ ואנכי תרגלתי לאפרים׳ ענין הרגילות ידוע בדברי הזל שהוא בענין הכנהג׳ וכבר ביארבו דקדוק המלה הזאת בחלק הדקדוק בכנין הפעיל׳ עין רוגל תרגו' עין קצרא יותרגום שרה כ בובם־חקל משטח קצריא וענין רוגל מענין רגל כי מככסי הבגדים ישפשפו אותם ברגריהם זרגמו אותו כל העדה־וירגפו אותו אכן יורגמו עליהם אכן ירגם ירגמו בו־ורגמוהו באכן כצרור אכן בפרגבה קבוע אבני ביחד קלפייר כלעז־ופי אבן טובה: ואאזל כת בפרגבה כמו ארגמן 'ופי כערור אכן כאבני החוצו בבגד ארנכן כן הנותן לכסיל ככנד יורגם מלך ואנשיו בשש נקודו ישרי יהודה רגבתם פי קהלם: וים שרים ויובתן לא תרג' ורגם כלך: אולי שני אנשים היו שנם כך: שראער ורגם מרך והוא הנכון ורוגבים ילמדו לקח : והנפעל והוא פי שהותמדה מלאכת ההתול בו: לפיכך שב פעול: ואם הוא פועל דברי נרגן כמתלהבים ותרגנו באהליבם: הם האנשים שדעתם ופחשכתם להרע ועסקם בענין התלונה והככסוך ובראים בפיהם כה שאין בלבם יוזהו שאכר באהליכם " בכוחו רגע הים׳ רוגע הים ויהמו גליו׳ עורי רגע ויבאסי ענין הבקיעה והמחץ׳ ובזה ועל רגעי ארץ׳ בקומות שנסתרים שם יויש לפרש כזה ועד ארגיעה לשון שקר:כר ו' אבקיענה ואכרתגה׳ ובי' ועד כמו דעד שובריוכן יש לפרש בזה בי ארניעה אריצם מעליה יבלומר אברהם ואגלם מארצם ועא' לים הרגיעה לילית׳ הלוך בהרגיעו ישראל: ובגוים ההם לא תרגיע: והפעל היוצא ועד ארגיעה לשין עכל בד'ו אשקיטנה שלא תרבה לדבר:וםשפטי לאור עמים ארגיעה כלונ ר לעיני העבי ארגיע לכם ומשבטי להם:למען הרגיע את הארץ והרגיז ליושבי כבל : זהוא כקור בחרק ההא: ואפשר טיהיה הרגיע עבר בכקום עתיד: כאלו אכר למען ירגיע את הארץ והרגיז ליושבי בכל : ומצאו מרגוע לנפשכם: ומא וזאת הנ גרעה: ומא לדעת קצת ה המפרשים וכרגע שאול יחתר בסגול׳ והנפעל הרגעי ודכי: ענינם הכנוהה וההשקט: ול יובה פי כזה ועל ר רגעי ארץ:כלומר ענוי ארץ והרפים שכו׳ וכן פי עוד מזה עורי רגע כלומד נרפה ונחלש:רגע אדבר בסנול והקבוץ וחרדו לרגעים הוא הזכן המועש: וריונה פי'מזה ומשפטי לאור עמים ארגיע כלוכר בשנ טי אראה בכל רגע כהזמן להאיר בו לעמים: וכן פי מזה כי ארניעה אריצם כעליה בלובר שיהיה מועט כן הזמן א אגרשם מכנה: וכתי ארי בזמן אייתיגון עלה: וכתב ד' יונה כי אלף ארגיעה וארגיעה נוכפת כארף אכזיב ו לפה רגשו גוים והשם מרגשת פועלי און: וכא נהרך ברגש: ענין ואכזיבה כפו והיה בכזיב: והשכתי את המון מערים ואכטל ית רגשת מעראי: הקיבוץ וההכון: ותרגום הרודד עבי תחתי: והפעל הכבד וירד על הכרובים ועל התיבור תאת הזהב: והשם בעשה בורד ענין פרישה ורקיעה ותרגום וירקעו את פחי הזהב ורדידו ית טסי דהבא: וכן השרש הזה זהענין הזה לרד

לפניו גוים והוא בקור: וכן הקל בפלם כשך יקושים כן וחמת המרך שככה: נשאו את רדידי מעלי: והרדידים

הם כדפו'צעיפים או מעשפות הנקראים כערבי בא ארדאי וים קרעי משי שעושין לקשור הנשים רדלץ כלעז

רדה

ורדו ככם שונאיכם לא תרדה בו בפרך: רדה בקרב אויביך וירד מיעקב וירד מים עד ים: ו

ובחזקה רדיתם אותם ובפרך: לא ירדגו בפרך וירדנה: פי וירדה בה בעעם: וכן שם בניבין

שבעת לה נפשבו: כי רבת בקחר אשר לא התקדשו למדי ירב לכם בני לויי רב עתה הרף ידיך: ורב בה ית קולות אלדים וברד כלומר די: והשם ומרב ימים כי ברוב חלומות: לרוב אחיו: יהתאר בזה המשקל הרב דברי לא יענה: ובמקף ישוב החולם בזה המשק' לקמץ חטף : רב אכל ניר ראטיט: רב אדם יקרא איש חסרו: ורב כופר אל יטך: והשם כענין ח כי ברוב וזכמה רוב כעסייש זהב ורב פניגים: ורב תבואות ככח שור: החשבון:רבבה כעמת השדה נתתיך: שוכה ה'רבבות אלפי ישראל: והוא החשבון הגדול שהוא עשרת א אלפים: וכנפול הכפל וחכלע בדגש ודכמונים שתי רבות יובמא בתוספת אלף בסוף כל הקהל כאחד ארבע ריבוא: והקבו והפיל רבואות דרכמונים: שש רבואות ואלף: ובלא אלף ואדרכונים רבו: משתים עשרה רבו אדם: ורבו רבבן קדמוהי יקומון: ומבלי האלף בקבוץ השנים רבב אלדים רבותים: והם שתי רבואות: ובא עם וו והתיו גם כן שהוא קיבוץ הדיבוי דל כי הם רבואות הרבה אבל הם על תכונת שנים: וכן אטר אחריו אלפי שנאן שפירושו אלפים שנים: והפעל ממנו צאננו מאליפות מרבבות: וכן האדם הנכבד והחשוב יקרא רב לפי שרבו מעלותיו מושיע ורב וחציל: על כל רב ביתו: קרית מלך רב והוא דוד כעני קרית חנה דודי ורבי המלך: יצע לרבים: רבתי בגוים: זכן וספו בתים רבים: כלו חשובים רבים בבגינים: וכן אכתוב לו רבי תורתי: הדברים הנכבדים שכתורה: וכן הגדול בשנים ורב יעבוד צעירי - לא רבים יחכםו יומהעירש הזה וְ והענין הזה וברביבים עלי עשב: ברביבים זרויף ארץ והוא המטר החזק: ועא וברקים רב וירמם והא פעל עבר בשק'כי אם תם הכסף וגמצא קמץ על פי מקצת המסורת אם כן הוא תאר. ויפרדוהו ורוכו: והוא לגזר' בעול בשקל רומו מעט: והתאר רבי והקכוץ השמיעו אל ככל רבים יסבו עליו רביו: ענין הורות החצים ורביד על גרונך:רביד הזהב: חליים עשויים מזהב או מזולתו: ויש מהם על הצואר ועל הגרון ויש ליפות על הכטות ככו שאכר פרגדים רבדתי ערשי וחיית ורביתידבו ע עצבותם: כי ירבה מכך: אספרם מחול ירבון: וכהראות למד הפעל וכקרך וצאנך ירביון.פרה ורבח למען רבות מופתי: והפעל חבבד הרבה אשמה: עד כל מרבה רגלים לא ירבה לו גשים וירב בבת יהודה ח הרבה ארבה: והרבה המכשולים: הרבות נכותיכם: מהרבת נואל הדם יהרב כבסני צווי חסר אי הוא שם: נ וכן הרב להעלותם משאת העשן בן העיר: בדורתה אש ועצים הרבה: ולבי ראה הרבה חכמה ודעת: כי הרכה יהיו: והרבה עמו פדות: ומשק אחר למרבה המשרה בערי מפני הסמיכות: אז חלק עד שלל כרכה: וכשק אחר כי מרבית העם: ומא' מרבה להכיל זהוא תאר לכים: וכבד אחר רבה עכאך וצאה: ויתבן להיות רבו אכליה מזה זהוא ציווי או הוא עבר כשרש רבב: ור יהודה כתב בענין אחר ולא רבית במחיריהם ו ובסרבית לא תתן אכלך ותרבית לא יקח: ואין צרך רק הם בענין זה במשם וענין שבי והוא קרו לראשון רבתה גוריה אשר שפחתי ורכיתי. והשם תרבות אנשים חשאים:ומא וכל ברבית כיתך: ענין הגדול: וענין שלישי רבה קשת והוא מורה החצים בקשת: ויש כפרשים אותו מתרגו' נער רביא יויתכן להיות מן השרש ה הזה את הארבה לפינהו ונקרא כן לפי שהוא פין רכ: רבד פרבכת תביאנה: ולפחבת ולפורבכת פי' חלישה ברותחין: רבוע יהיה הבזבת: התארע חמשה ועשרים אלף בחמשה ועשרים אלף רביעית וכלומר ברובעת תהיה ארכה כרחבה: וכן מזוזות עצי שמן מאת רביעית כלומר מאת כל צדריו היו מרובעות ווכתי'מן ארבע ט סטריהון ברבעין ושם החשבון בתוספת אלף לארבעה ראשים: אל ארבעת מקצועי החצר: לארבעתם מהקצעות: ולנק־ות כלי ההא וארבע צאן: ואת הכבשה ישלם ארבעתים: שני פעמים ארבעה פי שנים כ כמשפטו שנ'בגונב צאן וארבע צאן תחת השה: ושם לחלק מחלק הארבעה: רבע ההין בסגול הריש:אל ארבעת רבעיו: ומא'ומספר את רובע ישרא ומא'רביעית ההין יוהתאר עם יוד היחש יום רביעי בני רבעים ומא בעות: וכת' ליונה ומפעל הכבד ברבע סכיב: ורחב מאת אבה מרבעות: וכת' ליונה ומפה שנגזר מן הענין הזה לרבעה תכל הוא: והכבד לא תרביע כלאים: והגבון שיהיו מענין ארחי ורבעי זרית: שהוא מתרגום ות ברע רבץ כאריה: ורבצו שם ציים: ורבצת ואין מחריד: ורבצה ו ורבץ תחת בלעם ורבעת:: המשפתים: והאם רובצת: ונמר עם נדי ירבץ: וחרבץ תחת בלעם בו כל האלה:רוכץ כין והכבד בנאות דשא ירביעני: ורועים לא ירביעו שם: איכה תרביץ בעחרים: פרביץ בפוך אכניך כלופר ש שירביץ באבני פוך אכני הכנין ה'ל שיסידה יהיה באכני פוך: וזהו שאמר ויסדתיך בספירים: והשם ועמק ע עבור לרבץ בקר בחמש נקודות:אל תשדד רבעו:ומא מרבץ לחיה: ובסמוך ואת בבי עמון לברבץ צאן: ולאשה ענל מרבק: וענלים מתוך פרבק: בקום שמכניסין הענלי שם לפטמם: ודומה לו בדברי ודול הכניסה לרבקה ודשה: בתקו לו רגביבחל: ורגבים ידבקו: פי בהם ד יונה ה המקובות אשד בעמקים הסמוכים לנהל ועובדים בהם המים: ואחרים פרשו מגרפות העפר משלי רברים חשקיק בוטש בלעז:או חלקי הנחל קורלש בלעז: ורגז ושחק ואין בחת: ורגזר וחלוי ותרגז בשני: ו

דה קרח שמנא נמרח ישעיה קהלת חקתר חיוב משלי ב פהלת משלי ב' אינב יהוקא בחצינהד עורח דניא עודה דה יונה רניא תינים

ישעיה אפתר תילים דרמי לוכז איכה עמו חושע תנולרנת חינב שאוילג תילים כ ירמיה איתב יחוקש מקץ משלי כזבים תילים ראה תילים עקב וישלח בא דה שמיני שנשפר איכה ברחשי יחוקא עמים שאנא שופטי'יש ני קהלת קהלת תילים ישעיה ב דה יחון ששפטם קה תתעים בהר יחוק ב יחוקחל חיבה מעות שמנול שמיני צו רה תרנמה ومتحمل

יחוקא בוק שוח ברחשים ניתי משה יחזקא כ' אחרי קרושים מינים ב ק ישעיה חיוב כנבים ניחי תבא ישעיה בלח ת נים ישעיה שיר ישעיה

בראבית יחוקאל כ"

משכטים שמנחל

ישעיה משלי בפניה יחוקא פתנ ל עמים אינב ב'

בבבים תולים ב' ישעיה ב'איבה משלי

ירמיה תילים ישיציה

ישציה כ' אחב שתנא חיוב חסתר ישלח יחרח חיפה ירחיה ברחטית שחוא ישניה יטעיה ב' רה' שלח ישעיה יחון א

> ישעיה ירמיה

ירמיה יחוקא

יחוץ ב'ירמיה קהלת קהלת קהלת קהלת איוב ובריה מעלי איוב ב'ישעיה מעלי ישעיה האזיני זכריה תילים יחוח! תילים יחוץ תילים מעלי תילים מעלים איוב משל יחוץ ב'יחוץ תילים איוב משל יחוץ ב'

לך שמנא יחוק משלי ב' תיל

תרומה שמוא יחוק ל עו

٠.

ספות הרוה פירשתיו בשרש ספה: ובתשלום כוסי רויה: ותוציאני לרויח: פי לארץ רויה: והפע' הכבד כי אם הרוח את הארץ: וחלב זכחיך לא חרויתני יהרוני לענה: ומרוה גם הוא יורה: ופי ומרוח נפש הענים גם הוא יקרא יורה וחוא המשר כי כמו שהמשר כרוה הארץ ומשביעה כן הוא מרוה נפש העניים ומדשנה: וכבד א אחר ורויתי נפש הכהנים דשן הטעם בתיו: תלמיה רוה: אריוך דמעתי מלעיל בשני פשטים: לפיכך הוז ב בפתח קטן והיוד היא עין הפעל והוו למד הפעל והוא שלם והיה ראוי על המנהג היוד בשבא׳ ואשר הוא ע עומד מזה הכבד כי רותה בשמים חרבי ורותה ארצם מדם: ומזה השר והענין אף בדי יטריח עב: ופי ברויה ורוח לשאול: אדברה וירוח לי :והשם רוח והצלה יטריח העב להמטיר על הארץ עד שתרוה: רוך לרוחתי לשועתי־ופי אל תעלם אזנך לשועתי שאני ירוח תשימו כסגול: ומא כי היתה הרוחה: בשוע אליך בעבור רוחתי: והפעל הכבד ועליות מרוחים ענין הריוח ידוע שהוא הפך הצוקה: יד יונה כתב מזה לרוח היום כלו' בעת רוח היום ורוח היום הוא קרות אוירו: ואפשר לפרשו מענין רוח הנושבת כמשמעו בלומר לעת פנות היום שנושב הרוח וכתהלך שב אל הרוח או אל הקול וכמוהו קולה כנחש ילך ועא רוח ה דבר בי: בל אשר היה ברוח עבור ורוחך הטוב נתת לחשבילם ויצא הרוח ויעבד לפני ה' הוא רוח הנבואה או מלאך: וכן וסוסיהם בשר ולא רוח: ולא מלאך: לפי שהוא רוחני וכן אדני ה שלחני ורוחו: ומלאבו: ורוח לבשה את עמשאי: פי רוח הרצון והחפק:וכן יען היתה רוח אחרת עמו 'עד יערה עלינו רוח כמרום' רצון הבור׳ ושאר רוח לו:יתרון רצון ורוח טובה היה לו לאכרהם אבינו: ועוד נפרש הפסו' בשרש שאר יאל אשר יהיה שמת הרוח ללכת ילכו: כלומר אל אשר יהיה חפצם ורצונם ללכת ילכו: ויש לפרש מזה, אביעה לכם ר רוחי: ורוח לא יבא ביניהם אויר: רוח גדולה וחזק: רוח קדים יהדוח הנושבת - ומזה נגזר אשר זורה ברחת: כשקל פלא כף נחת זוהוא הכלי שמזרים בו התבואה לפי שמניפין אותו ב הרוח פרא בלעז: וכתב החכם ד יעקב בן אלעזר מזהוהורדתי בריחים כלם והם הספינות נקראו בן לפי שהולכים ברוח: וכתי ואחיתית ב במשוטין כולהון ויתכן לפרש מזה ועליות כרוחים כלומר שיכנס בהם הרוח עשוין לימי הקיץ וזהו שאמ׳ וקרע לו חלוני׳ והבאתי אל עילם ארבע רוחות מארכע קעות השמים יפי ארבע מלכיות ודכה אותם לרוח כמו שהרוח החזקה משחתת ומכלה הארזים הנכוהים. ורל באמרו ארבע כי מכל צד ומכל פינה תכא לום הרעה־ומהענין הזה נקראת הפאה רוח לפי שהם ארבע רוחות לארבע הפאות ילכל רוח אזרה: מדד את ר רוח הצפון :את רוח הדרום מדד: ויהיו הרמונים תשעים וששה רוחא "מלעיל: ופי לרוח אחת היו הרמונים כך לארבע רוחות מדדו יוים מזה סובב סובב הולך הרוח ועל מביבותיו שב הרוח יוהוא אומר על השמש ש שיסוב וילך הפאה: רוח כל בשר: רוחו ונשכתו אליו יאסוף: פעמים היא קרואה כל אחת משלש הנפשות כן או הנשמה העליונה בלבדי והרוח תשוב אל הצדים אשר בתנה־או השכונה בלב והיא בערת ווכעם לפיכך אפר אל תבהל ברוחך לכעום-כי תשיב אל אל רוחך:הניחו את רוחי בארץ צפון כל רוחו יוציא כסיל פי כל רצונו־ויש שיאכר על הנשיבה רוח רוחי זרה לאשתי־לא יתנני השב רוחי : וברוח שפתיו יבית רשע פי בדבר שפתיו כי הדבר יוצא מהפה ברוח והבל" אביעה לכם רוחי ואאזל פי מזה והריחו ביראת ה' ד דבורו יהיה ביראת ה'-וכן פירש מזה לרוחתי לשועתי אל תעלם אונך לדכרי ולעעקתי

ידינו רמה זבהראות עין הפעל באלף בראית וראבה וישבה תחתיה ארום בגוים: וירם כבוד רומה על השמים והמקור לרום מעל הארץ: כרם זלות לבני אדם כשרק ופי כרום הרשעים זלות לבני האדם ובחולם וברומם ירומו אותם יוהתואר על כל גאה ורם על ההרים הרמים יורמי הקומה יעינים רמות יונכת באלף ראמות לאויל חכמות׳ ומא'רום עינים ורחב לב בפלס עוד ימים: וכל שה חום: סוג לב׳ ואפש'שיהיה רום עינים שם כמו ורום לבי־וחשם בחולם רום ידיהו נשא בפרס אור־ובהא ולא תלכו רומה בפלם שואח: ומא' עלית לכרום־ושהדי בכרומים־על גפי מרומי קרת: ומא' ותעשי לך רמה־ורמתך עשית בכל רחוב ב ובקבוץ ונתצו רמתיך ומא ומלאתי הניאיות רמותיך כשרק ובהכפר מרוכמותיך נפצו גוים בשרק ומא תרומה לה' 'ושדי תרומות 'וביוד היחש והיתה להם תרומיה בתרומת הארץ: והפע' הכבד והרים את הדש' ופירושו ה'זל שהיה מרים מלא מחתה מן הרשן בכל יום ונותן במזרחו של כבש אבל הוצאת הדשן שאמר והוציא את הדשן לא היה בכל יום אלא כשהיה דשן הרבה על המזבח ואין מקום למערכה מפנה הדשן ומוציאו משם ואעפ׳שהיו מורידין תל הדשן בכל יום ומוציאין לא היתה המצוה אלא הרפת הדשן בכל יו' אבל דשון המזכח לא׳ שהרי ברגלים לא היו מדשנים והיו מניחין התל כפו ש הוא מפני שהוא נוי למזבח: הריםותי ידי לוירם הטבח: תרימו הרומהי וכסילים מרים קלון יוקצר אפים מרים אולת יולא ממדבר הרים כ כלומר ההרמה וההגדלה לא תבא לו לאדם לא ממוצא השמש ולא ממערבו׳ ולא ממדבר הרים בלומר מרב השתדלותו והליכתו לכאן ולכאן לא תבוא לו הגדלה כי אם על ידי השם כמו שאכר כי אלדים שופט זה ישפיל וזה ירים: ובקצת הספרים פמדבר פתח ואם כן יהיה הרים הפי מגזרת הר ואעפ כן הראשון הוא

מינים צעיר רודם פי רודה כם זהיצרכנו לתיקון זה בעכור כי רוב הענין קשור עם בית ושוב חוא לתקן הפעש א אחר הרוב: וכן תרנס המתרנם לא ירדבו בפרך לא ישלוט ביה יוכן לשון ממשלה שהוא בענין הזה קשור עם בית ברוב מלבד אחדי נקשרו בלא בית מושל בגכורתו מושל עמים: וכן מזה השרש רויתם אותם ילא ירדנו בפרך וירדנת רודם: ופוב חוא ללכת אחרי הרוב בשימו הלשון: והפע הכבד ומלכי ירד : וכבד אחר אז ירד שריד: ירד לי בגבורים ענין הממשלה: ועא רדה הדבש: וירדהו אל כפיו: והכהגים ירדו אל ידיהם: ענין ל לקיתה: פי'ירדו השתד אל ידיהם כרודה הדכש שהוא שוב וערב: וכן בדברי לול בלקיחת פת מן התבור אף הרודה ונותן לסל: וים ירדו מהענין הראשון כלומר הכהגים רודים בעם על ידי הגביאים ובמצותם:

ברדמתי עד פני ארצה: והוא נרדם ויעף פתוח ועבר: נרדם ורבב וסום קשון: ובינוגי וישכב ו וירדם: והשם ויפל בדים תרדמה היא השינה החזקהי דיף אחרי הרכב: ולא רדפו אחדי בני יעקב: דדפו אחרי כי ח'נתן את אויביכם את מואב בידכם: בקש שלום ורודפהו: תחת רדפי שוב נמשך הקמץ בשעם: צדק צדק תרכוף: שכר ירדופו: ויקם אדם לרדפך. אם לא דם שנאת ודם י ירדפך בקמץ חפף בקריאת בן אשר:ובקריאת בן נפתלי ירדפך בשוא ופתח:והנפעל על צוארגו ברדפבו:ו וההתפעל לדעת המדקדקים ירדף אויב נפשי: וכבר זכרנו דעתנו בו בחלק הדקדוק בכנין התפעל: והכבד ורדפה את מאהביה: ומרדף עדקה יאהב: ואיביו ירדף חשך והוא פועל יוצא לשלישי שהאל מרדף והחשך רודף והאויבים רדופים: ושדא נזכר פעדו ממנו ורדף כמוץ הרום: וכבד אחר כתרו את בנימין הרדיפוהו: אל תפחדו ואל תרהו עניגו לפי מקומו אל תפחדו: פורדף בלי חשךי

פי יתחזקו ויתנאו׳ והמקור ורהכם עמל ואון בפלם בשמרם ירחבו הנער בזקן: עקב רב: או הוא שם־והיוצא לך התרפס ורהב רעיך׳ בלומר הכגע לפניו וחזקהו בדברי רצוי׳ ואעם שמלת רעיך כתוב כיוד והמסורת עליו לית מלא תהיה חיוד גוספת או יהיה מנחי הלמד והיוד למד הפעל' - ויש ל^ד ישעה - לפרשו לשון רבים ויהיה חסד בית ברעיך כלומר שתרבה עליו רעים: והשם רהב הם שבת:כלומר החזק ש שלהם ישבת ויכשל אומר זה כעבו' מערים כי הוא חחזק שלהם־וכבר פירשתי בו פּי'אחר בשרש ישב:אזכיר רהב ובבל יהוא מצרים לפי שהיו מצרים בעלי חוזק ונאוח קראם כן : המחצבת רהב יובתבונתו בחץ רהב .ב כלם ענין חזק ואמץ-ורהבם עטל ואון-פי'התקף שלהם הבל הוא כי במהרה גז- ולא פנה א רהבים-א בעלי החזק והנאוה ותפה אני מה שמצאתי בספר הנקיד לר'יהודה חיוג שכתב ופחד ורהכ'לבבך בהאי האמר כי חריש קמוצה"וההא פתוחה להפריש כינו וכין רהב ובכל שהוא פתוח כולו ואנחגו קבלגו קריאתו וורחב ב בחית וכן בתכו ד'יונה בחית: והפעל הככר תרחיביגי בנפשי עוז פי' תחזקגי שתתן עוז בגפשי להתחזק על עבודחך שהם הרהיבוני חזקו חשקו ואכצוני עליו: דרה רהיטנו ברותים תרגום וירץ ורהט והם קרדוגש בלעז וכן פלך אסור ברהטים-כלו' בנינים שהולכים כהם בבתים הגבוהים מבית לבית

המלך להיות אסור באותן הרהטים כלו שיהיח על ביתה תפיד מרוב חשקו,בה: ור'יונה פי'רהיטבו ברותים מרובים ואסור ברהטים משל על תלתלי שערה דמה התלתלים לרהטים ואמר כי המלך אסור אהבת אותם ה התלתלים׳ ובדברו הול בראה פירו' רהיטנו הקורות הדקות שאמר אבגי ביתו של אדם ודהיטי ביתו של אדם הם מעידים בו שג'בי אבן בקיר תזעק וכפים מעץ יענג' ובמדרש קורות בתינו ארזים רהישיבו ברתים מכאן יצא למדה תורה דרך ארץ שיהיה אדם מקרה ביתו בארזים ומרהש בברותים: ברהשים בשקתות המים במקום מ מרוצת המים כבריכות העשויות בארץ להשקות שם הבהמות רבת ה'ריבי נפשי הוי רב א לגזרת פעול ופי'יריב הקבה' את יוצרו יהרוכ רב יורוב עצמיו איתן יהוא כקור או פעד עבר ועצמיו במכאוב איתן ובמכאוב שזכר עומר במקום שנים או פי יריב עצמיו שהם חזקים וא ואיתגים יוהפעל הבבד מדוע אליו ריבות משפטו הריבות : נעב לריב ה'משפטו להריב כי הוא בקוד וכן ל

לדין־אם אלדים הוא ירב לו־ויריבו רועי גרר־ריבה ה'את יריבו באמכם ירב כו הבעל ואת יריבך אנכי אריב׳ והיוד בריבי ובריבך אומר כי נהפך עין הפעל בפא ונכון אוא לומר שהיודין בוספות ביוד יק יקום - וחשם מסה ומריבה : ומשק אחר כי ריב לה עם עמו אל תצא לריב מהר: בין ריב לריב ענין מריבה עוד דד עם אל בדוע אמרו עמי דדגו ענינם ענין ממשלה ואפר דד עם אל בענין כי ש עם אלדים־ופי אפרו עמי רדנו גלומ'יש לנו מפשלה ושרים ובלכים לנו לא נבא עוד אליך׳ והפעל הכבד והיה כאשר תריד כלומר כאשר תמשל כלומר כשיכא עת הממשלה לך שישר יעברו על התורה ויפרקו מעליהם עול המצות ופרקת עולו מעל צוארך: ויש מפרשים כאשר תריד כענין אריד ב בשיחי ואחימה: והוא ענין תגודה על החולה או על הצרה פלנייר בלעז־ויש מפרשים מזה הענין ימי עניה

ומרודיה: זכור עניי ומרודי: ויש לפרש ומרודיה ומרודי ענין טלטול יוכן ועניים מרודים תביא בית־ ובתי וחשיביא מטלטלין. וכן תרגם בדוע אמרו עמי רדגו מה דין אמרו עמי אתלטלנא־ וכבר כתבנד ברודים ברודיה וברודי בשרט ברד׳ ירויון כדשן ביתך:ורותה כדפם׳ והתאר כגן רוה

יטעיה טופטים שופטים ב ירמיה

דַב יא שופטים מילים יוכה פרחשי שופטי וישנח שופטים הינים מילים בוערים ישעי שמוא יחון א איכה מילים המצ משלי ישעיה ישעיה שופיים ישעיה ב ישעיה תילים

שינים ישעיה אינכ さつりか ישעיה תילים תילים 37:0

שום תולדו תילי הושע שופ

איבה ב'ישציה

תילים יחוקא ישעיה

וירוצצו: וההתפעל וַיתרוצצו הכנים בקרבה: והגפע' ונרוץ הגלגל או' הבורי בתגשם כך בכף חרוץ יענינם ענין שבירה־ניתכן להיות וגרץ הגלגל כין הענין הראשון: ור יונ'פי'בהענין חזה כי בכה ארוץ גדוד־והקרוב להיותו מהענין הראשון בפירים רשו ורעבן: והתאר ורש לא שמע גערה: ישנא רשי וררש אין כל: עשיר ברשים ימשל: ובאדף אחד עשיר ואחד ראש:את ככשת האיש הראש-ראש ע עושה כף רמיה' רב אוכל גיר ראשים: פי העביים המתעפקי בעבודת האדמה יניעו לרב אכל" ויש נספה כלא משני משפש פי ויש עשיר נספה בלא משפש הזריעה: כלומר אם לא יתעסק בעבודת האדמה יה ה נכפה וילך ע עושרו בענין רעישכח עבודת האדמה וגנה אהבת הכסף כמו שאמר בכפר קהלת: והשם רש וקלון פורע משלי מוסר׳ובאלף ראש ועשר אל תתן ליי וביוד מחתת דלים רישם: ובא מתהלך רישך: ובארף ובא במהלך רא ראשך׳ ובחרק ישבע רשי שתה וישכח רישו׳ ויתכן להיות בעיקר זה ירושש ערי בבצריך: בתרושש והון רב:או הם מפערי הכפל וענין כלם ידוע:רוש ולענה־לענה ורוש:ענכימו ענכי רוש והוא כתוב בוו ירוש ו ותלאה: ופרח בראש משפש׳ ויתנו בברותי ראש׳ וישקנו מי ראש: והשקיתים מי ראש: בי הפכתם לראש מ משפט :וראש פתנים ענין הכל ארם טוישגי בלעז: ואומרי כי בראש הפתן הוא הארם לפיכך נקרא ראש יויש ראש שהוא עשב ומי שחיטת העשב הוא שמשקין למי שרוצין להבית לפיכך הוא אובר בי ראש: בי רזה את כל אלדי הארץ והתאר לנקבה השכנה היא אם רזה והשם ואיפת רזון זעומה: במשמביו רזון וישלח רזון בנפשם: ובא' ואום רזי לי רזי לי: והוא מלעי בפני בלה זעיר אטר בעידו: ואאזל פי רזי לי בענין וכל רז לא אנס לך אמר הנביא דבר סוד הוא אלי שיגלו כל יושבי הארץ יוהנפעל ומשמן בשרו ירוה: ענין כולם ענין כחש וחסרון ואבוד: ורזון בנפשם הוא מות רמתאוים במדברי דן דן תבוא בית מרזח פי בית אבל: וכן וסר טרוח סרוחים כלומר יקרב ויבא אכל הסרוחים על ערשותם והכתענגים עתה יגלו בראש גולים ויבא אבלם כן המיז בעיניה: שלח אצבע תרגום דרמיז באצבע: דין ברבוי להדדי ו קורץ עין תרגו הנותן דוזנים לאין: ודוזנים נטדו יחדיובא ובאפס לאום מחתת דזון: ענין שדים ובלבים: דחב רחב פי על אויבי ורחבה ונסכה למעלה בצלעות־ופחד ורחב לכבך־פי יפחד ליראה השם הנכבד כשיראו רוב הטובה כמו שאם' ופחדו אל ה'ואל טובו: ורחב בהערות שהיה בהם בתחלה עתה ירחב וישמח והנפעל כר ברחב והשם ורחב לב כחול פי בכל הדברים שצריך התכונגות היה לו לב רחב בהם כי אין כחול נשוא לרחב לב אלא דבר מדה היה נשואו לא דבר מספר: כמו ורחבה מני ים אלא כחול בשוא הוא לכל הדברים שצריך בהם התבונגות שהם כחול אשר על שפת הים ולכולם היה לשלמה רוחב לב וכן ולתבונתו אין בספר בלומר לדברים שיש לו תבונה בהם אין בספר בי נשוא תכונה חקר כבו אין הקר לתבונתו: חכש אבות רוחב: לארכה ולרחבה: וכשקל אחר ואתהלכה ברחבה: והוא שם לכקום הרחב: ומשקל אחר כי ברחוב נלין: רחוב וחרוץ: והקבוץ בלשון נקבות בתוך רחובות ארצחיואין צוחה ברחובותינו: והשם ויוציאני לכרחב: ומשקל אחר רחב לא מוצק תהתיה: כפלס שער תער: ומשקר אחר ר רום עינים ורחב לבב: ואפשר שהוא תאר כאשר כתבתי רום עינים גב'י והתא'ורחב ידים: רחב נפש ינרה <u>בדון יורחב לכב: זיהיה מכלי הסכיכה רחב בשקל חכם : ולגקב אל ארץ שובה ורחבה: והארץ רחבת ידים י</u> והפעל הכבד כי עתה הרחיב ה'לנוי הרחיבה שאול נפשה : בצר הרחכת לי: ברוך מרחיב גדי תרחיב צעדי תחתי: הרחב פיך ואמלאהו: ואם ירחיב ה'אלדיך את גבולך: צרות לבבי הרחיבו וגם הוא פועל יוצא והפירוש צרות רבבי הרחיבו מקומם וגכולם בלבבי מרגם ודם מצרים לבבי ' ומרחיבים בו בקומש וגבולם ודבר בו עוד דרך צחות בחבר שתי הלשובות בעגין וזה הפך זה: דדך וכרחל לכני גוזזיה והרכך רחם ארהמנו: והיותו שם יותר גכון: והקכוץ ונתן לך רחמים: כי רכים ר רחפיו: ושלא נזכר פועלו אשר בך ירוחם יתום: ומודה ועוזב ירוחם־והתאר אל רחום וחגון: והתא' עם יוד היחש רחמני׳ ידי גשים רחמניות ענין בולם ענין רחמנות וידוע הוא וענין אחר ארחכך ה'חזקי החית בו בקמץ חטף ופירוש כמו אוהכך מתרגום ויאהכ ורחם: ויש מפרשי בזה רחם תזכור כלום בעת הרוגז תזכור אהנת אבות יוהחכם רבי אברהם אכן עזרא זול פירש ארחמף מהענין הראשון ופירושו אבקש רחמי מכך בל פטר רחם :אשר בצאתו מרחם אמו בשש נקודות: ויכא בפתח רחם רחמתים: וכן כשיבא כהפכק ב בהעביר כל פטר רחם הריש קמוצה מפני ההפסק: ורחמה הרת עולם ההא נחה ועיקרה מפיק: וכבר כתבנו יחוקא זרמיה הדובים לו בחלק הדקדוק׳ מרחם משחר פי'יום שבולדת ושיצאת מרחם אותו שחר של ילדותך היה: הטל מענים שירד אותו השחר לך היה כלומר טוב היה לך כאדם שאומר של כרכה ירד אותו היום שכולדת: ועל דרך

ההטארה בגיחו מרחם יצא והוא אופר על הים כי בהוציאו אותו ככי שיצא מרחם

תיליש משל ב'שמנהל משל עמותל ב'משלי משל במיכיו משלי כבטים החזיכו חיבה הנשע תיני ירמיה ב' עמום החזיכו צפניה נולח מיכה ישעיה תולים ישעיה

> דניתל ישעים דרמית עמוק היוכ

ישעיה תילים משלי שמנאל יחוקאל ישעיה

ישעים מוכים

תרנוה לך לך תילים. נירא דכיאל משלי תילים ב' איוכ משני תולי משני משני עקב וישלח מנרול יעשו מיני ברב מיני תילים שנטרים תילים

> יטעיה לישלח תנילים דחה ירמיה חכקוק שמוחל הושע תילים יננה איכה מילים,

> > כא בהעוותך שופטים

2776

הנכון ואם בא במדבר פתח זולתי הסמיכות הנה כמוהו בשפט אחד יהיה לכם ומקסם חלק ולשומו מרכם זבמדרש בהו ולא ממדבר הדים אמר ד אכא כל הרים שבמקרא הם הרים חוץ מזה שהם רוממות שאין אדם מ מתרומם מן הדרכים הללו - ומה הקבה' עושה גוטל נכסים מזה וגותן לזה: שנאמר כי אלדים שופט זה ישפיל וזה ירים: וירס יד בכלך יכלומר מרד בו יוזהו הרכת יד בו: ושלא נזכר פעלו מכנו אשר הוגף ואשר הורס: ו ופירשנו בשרש נוף מה כין תרומה להגפה: כאשר יודם משור יהודם התמיד וככד אהר גדלתי ורוממתי: א ארובכד אלדי המלך: לרוכם את כית אלדיגו יוירוממוהו בקהל עם: ואשר הוא עובד תרומכינה קרנות צדיק ובנין התפעל עתה ארוכם: וירמו הכלובים: ירמו אותם: הרמו מתוך העדה: וכבר כתכתי דקדוק המלות ה האלה בחלק הדקדוק בשרש רום: והתאר ימין ה'רוממה: והשם במשקלו רומטות אל בגרוגם האחד ממגו ר דוממה וכל הענין הזה הגבהה: ורֹ יונה חז'ק ביניהם ואין צורך כי הפרשה דבר מדבר הגבהה היא יוכן וכ ובסילים כרים קלון · מגביה ובביא עליו הקלון : ובן גדים אולת כגביה ומביא עליו האולת : ואפשר שיהיה כ בגזר מענין זה ארמון על משפטו ישב: לפי שהוא כנין גבוה נקרא בן: וכבר הביאותיו שרש בנני עצמו ארם ראכות וגביש: אבן מהאכנים היקרות׳ וימ'אותו במו אלמוגים־שהוא הנקרא בלעז קורל: דיף לף ובעיבי משה רעיורע בעיניו: ורעה זאת לך: ורעה עינך: והתאר כדבר הרע הזה: רע עין: ורעים בתקו: ורעה לא תכיצא בך: והקבוץ לא תהיה אח יי רבים לרעות יכלומר לעשות רעות: גם את הרעות ו'מרת את דרכיך:פי הגשים הרעות יוהשם רוע מעלליהם אין זה כי אם רוע לב: ואין להפריש בין ענין זה לענין ר רבות רעות צדיק־להציל לו ברעתו: כי רעה שתבא מאת האדם או רעה שתבא לו מה' הכל רעה אין הפרש ביניהם־והפעל הכבד הרעו מעלליהם: הגם אל האלמנה אשר אני מתגורר עמה הרעות: וכגביאי אל תרעו לא ייטיב ה' ולא ירע: ותרע ולעשות: למה הרעותם לי: ואם הרע תליעור וירעו אותנו: כמו לנו: חנף וכרעו מרע מקשיב על שפת און: כי כדעים יכדתו: זרע מרעים: אינו אובד מרעים על האבות א על הכנים כלובד זרע שהם מרעים ובנים משחיתים מעלליהם: וכן בענין דלות הגוף והשתנות הפנים ורעות תאר מאד: רעות המראה: מדוע פניכם רעים בכל ארץ מצרי לרוע: ולא הייתי רע לפניו:פי עד היום לא הייתי רע לפניו ביא שבח וטוב לב והיום כשראה אותי כך שאלני מדוע פנין רעים: כלם ענין רעה וידוע הוא: ועא תתקעו ולא תריעו:יריע אף יצריח: הריעו והרעותם יוירע העס: למה תריעי ריע: ושרא נזבר פעלו מהדגו' וכברמים לא ירנן ולא ירועע: והשם ותקעתם תרועה ותרועה בעת צהרים' והשם בכא לכה תריעי ריע: יגיד עליו ריעו את קיל העם ברעה ופי וגיד עליו רעו כי הרעם יגיד ויורוז על הגשם וההתפעל יתרועעו אף ישירו: עלי בלשת התרועעי בלם ענין תרועה שהוא השמעת הקול בתרועה לשמחה או לאבל כטו לכה תריעי רעי ותרועה בעת צהרים "ואמר יתרועעו אף ישירו: על השיבלים כאשר גושב בהם הרוח ומכים זה כזה וכבו הם מתרועעים ומשירים: ועא איש רעים להתרועע ירעך ורע אביך ז ותכרו על ריעכם נכתב בו היוד עין הפעל לף התרפס ורהב רעיך והוא כתוב ביוד אולי הוא לרבים וכבר פרשבו אותו בשרש רהבי וכן וכתתי לרעיך כתוב ביוד ועניגו ליחיד ועוד אני עתיד לכותבם בשרש רעה ועא תרועם בשבט ברזל הירוע ב <u>ברזל ברזל מעפון ונחשת: פי הירוע ברזל וגחשת מעפון ברזל בלום ברזל וגחשת הוא נבוכד נאצר הירוע</u> ברזול שלהם הלא אם חזקים יבא להם יותר חזק מהם לשברם ולכתתם ירוע כבירים לא חקר: שן רועה: והוא פוער עומד וכן רעו עמים והתו: והנפער רע ירוע כי ערב זר: ורועה בסירים ירועי וההתפעל רועה התרועעה ארץ: ורועה בלעיל כי ההא גוספת והוא מקור: בלם ענין שבר ולפי דעתי בי זה הענין בורו כ מפעלי הכפל וכן בלשון הזל בכותל רעוע שנו מפלת שאמרו בריאות ולא רעועות: ועליהנ לתרופה: פי לשבר כלומר פריו יהיה למאכל ועלהו לרפא בו השבר: וכן עמודי שמים ישברו ותשטח עליו הריפות: בתוך הריפות בעלי: הוא החטה הנכתשת במבתש: ויתכן לפרש ירופפו ע קנין תנועה ותנודה מענין שאמרו כהרף עין וכן אמרו בהכפל הפא והלמד ועוף אפי לא רפף אלא בעינו ולא כשכש אא בזנבו זהו פרכום: וכ אברו במשנת אהלות הסריגות והרפפות מעטרפות: ומפר בתוספת רפפות אלו של אלקטיות פי חלונות שעושין לבתי הקיץ להכנים בהם הרוח: והגער רין- כי אם רצתי אחריו לא שלחתי את הגביאים והם רצו:רץ לקראת רץ ירוץ כי ככה ארוץ גדוד פי ארוץ לגדוד אויבי וארדף אחריהט:וירץ עשו:רוץ מצא החצים: והטם כי לא לא לקלים הפרוץ יומשקל אחר כמרוצת אחימעץ: ותהי פרוצתם רעה: והתאר רץ ל לקראת רץ־וחבשים איש רצים לפניו: והפעל הכבד כוש תריץ ידיו לאלדים־כי ארגיע אריצנו מעליה: ויריצוהו כן הבור: והרץ המחנה לאחיך: ויריצו לכל בני העם ובבד אחר בברקים ירוצצו יועא לא יכהה ולא ירוץ גרשתיו בשרש כהה ותרץ גלת הזהב אלו עומדים:והיוצא גתץ המלך וירץ משם:כלומר נתצם ושברם בשם: וית וארהק כתמן: ולדעתו הוא מענין וירץ עשו אלא טזה פעל יוצא ופירושו הריצם משם:

והפעל הכבד ותרץ את גלגלתו הריש בחירק : והשם על העשק ועל הפרוצה לעשות יוכבד אחר יוירעצו ו"

מוכים בו הקרא דניאל ישעיה תייים עזרא תילים ב' ישעיה יהזקאל ב'קרח תילים ב'

מזליב אירמיה
ירמיה
בהע'מז שמול רחה ב'מזיי בהע'מז שמול רחה ב'מזיי ירמי
ירמי שמול מזפ ירמי
ירמי מולים יוכח
מילים מלכים מילים
בכני מלכי מלכי מעיה
משלי מילים ישעיה
מקן ב' א

בה לל ישעי יהובע ב'מיבה ישעי בהע ירמי מיכה אינב משק עילים

משלר ב' אינב משלי מיל תילים ורמיה

למבחה מעום משלו ב'ישעים

יחזקא אירב שמנא משלי

מתנים ירמיה ב תולים וישוח שמוא קילת שמוא ירמיה מוכים תולים ירמיה מדן שמוא דה כמים ישיניה קהלת מוכים וישוח פופטים ירמיה

משמן:וחתאר רך ושוב:רך ומשוח מלך: כלו בענין המלוכה היה רך עדין כמו שהנער רך: רך ויחיד לבני אמי כי הילדים רכים: רבה ועבנה: ועיני לאה רכות: והנפע' אל ירך לבבכם יושלא נזכר פעלו בהדגוש ולא ושלח ים ניה ניצא שוטרים רככה בשמן והפעל הכבד ואל הרך לבי: וחשם והבאתי ברך בפלם במעל ידיהם: רכב אשר רכבת מילי: וחרבבנה על הומלים: רובב שבים: לרובב בשמי שמי קדם: כי אם הבהבה אשר יסעיה אינב בהנהותי בנה חיי ברבה תילם עורת עלי: ותרבבנה על הגמלים: רוכב שבים: לרוכב בשמי שמי קדם: כי אם הבהבה אשר' ויפול רוכבו אחור: פי רוכב בז או עליו: צלח רכב. החברים לבית המלך לרכב. והשם לסוס או לכל בהמה ניהי בילים סמוא שירבב אדם עליה וסוס דוחר ומרכנה מרקדה בפתח המם כי כן נמצא במקצת הסגרים המדוייק ס:אכל מ מצאנו במסרה כל לשון מרכבה בג'נקודות כמו ויאסר יוסף מרכבתו: ויהי לשלמה ארבעים אלף ארות כו נו מוכים מקץ כפוחפים סוסים למרכבו חוץ מאחד במרכבת המשנה בחרק וכל לשו רבי בפתח :מרכבות פרעה: מרכבות עמינדיב יוא ובדוח מופטים בקול מרכבות: והנה ארבע כרכבות: פעמי מרכבותיו: ופי במרכבת המשנה במרכבת האיש המשנה אשר לפרעה: ויש שהוא שם כולל לסוסים רבים או לזולתם כיחד׳ הכרככה הראשונה: והנה ארבע מרכבות: מ בשלם מלכים ימרכבות פרעה וחילו: והמפרשים פי'כי כתם מרכבה ארבעה סוסים לפי שמצאנו ותצא כרכבה ממצרים בשש מאות ככף וכוס בחמשים ומאה: ולתבנית המרכבה הברובים זהכ־פי'ברכבות חיות הקדש כי בהם פ 👚 🕬 פני הכרוב: ואת מרכבות השמש שרף באש: פי שהיו מדרגות לעבודת השמש: ובמא שש מאות רכב בחור מלכם בשלח בשש נקודות ובחור תואר לרכב: וראה רכב איש עמד פרשים: כלומר שהיו פרשים רוכבים עליה: כי יש שירכבו עליה אנשים שאינם פרשים׳ לפיכך סמכו אל הפרשים:ונפצתי כך רכב ורכבו:שני רכב סוסים:ב מלכים ישעיה תילים בסוסיו וברבבו־פי'רכב בהכות אחרות לא סוסים רכב חמור רכב גמלי ומא' השם צבים רכובו: שם מרכבו ויאם לרבבו קח רכב ושלח לקראתם: הוא תאר לאיש הרוכב עם הפרש והוא נושא כליו זושם לכלי שרוכב עליו על הסום או על כל בהמה הנקרא בדברי הזל פרגל ונקרא כלעז שילא של חיק הרכב : ומא וכל המרכב מלכים מצירע אשר ירבב עליו: ברכבו ארנכן בסגול המט: ומא בבגדי חפש לרכבה : פי בגדים לתיקון המרכבה: ואפשר שלריחוש מרץ שמנא שהוא מקור: והפעל הכבר וירכב אותו במרכבת המשנה אשר לו? וירכיבו את ארון האלחים אל עגלה ח חדשה: ועל דרך משל והרכבתיך על כמותי ארץ־ירכיבהו על במותי ארץ: הרכבת אגוש לראש־נו־ארכיב ישעיה החויבו תילים הופע מלכים מצח אפרים־ובתפישת הקשת ביד הרכב ידך על הקשת וירכב 🗼 ידו: לא יחבל רחים ורכב יהיא האבן העליונה שברחיים: ובכר פירשנו הפסוק הזה בשרש ריח: רבל בעיר רוכלים שמו זוילינו הרוכלים ומוכרי יחוץ עורה כלמד רכלתך תי מדינן אתור ומדי אנון ת כל מככר - רוכלת העמים ידדן רוכלתך אשור תגרך: וככר כתכנו כלמד בשרש למד פירו אחר: בני דדן רכל ך הם הכוחרים: והשם לסחורה רכלה : ברב רכלתך: ובזו רכלתך יומא וארזים כמרבלתך: ויש שיאמר על הבשם לבד מכלל הסוחרים ככל אכקת רוכל יחוקא נשיר החזיקו הצורפים והרובלים: ואפשר שיהיו במו הם וילינו הרובלי' ובוברי כל בככר: לא תלך רכיל : הוולבי עורה ב'קרושים ירמיה יחוקא רכיל־אבשי רכיל היו בך: רכיל הוא שם למלשיבות ונשתחף הלשון הזה עם ההליכה לפי שהכולשין הולך בבית חבירו ומה ששמע בכיתו הולך ומספר לחבירו: וגם ענין זה קרוב לענין הראשון כי המלשין כמו ח הרוכל הסוחר שיש בידו במה מיגי סחורות ווכן הכשם שנקרא רוכל יש בידו כמה מיגי בשכים כמו שאכר בכל אבקת רוכל: וכן המלשין מאסף הדברי מזה ומזה ומספר לזה ולזה או כמו שהסוהר מעתיק הסחורות בי יקנה מזה וימבור לזה בן המלשין מעתיק הדברים ישמע מזה ויטפר לזה: רבם והר בכים לבקעה חהרים הגבוהים: ומא פרכסי איש מנאות בני אדם ופגבהותם והפעד מכנו מילים תנגה וירכסו את החשן רכש רכבי הרבש׳ רתם ו מרכבה בלומר יגכיהו החשן לחברו עם האפוד שהוא למעלה ממנו: עכרו עליהם שנים רבות־ ויתכן לרכש בשש נקודות: בתב ר' יונה בי הם הסוסים השובים שלא מיכה היותם בהמות אחרות לא ידענום כי הנה אמר ביד הרצים בסוסים רכבי הרכש: ַזאמר והשעורים והתבן ל לסוסים ולרכש: דומה שהוא מין אחר זולתי הסוסים־ואת כל רבושו אשר רכש: ואחרי בן יצאו ברבושג מלכים נינא לך לך גדול- ופגרשיהם יהיו לבהמתם ולרכושם ולכל חייתם: ואת כל האדם אשר לקרח ואת כל הרכוש: כל אלה מקעי קדח שרי הרבוש אשר לפלך דוד: השם הזה כולל כל ממון האדם מקנה הבהמה וכסף וזהב וכל מטלטלין: וכן תן לי הנפש והרכוש קח לך: פי' הנפש נפש האדם כי לא היה מכקש כמנו כי אם האדם ויקח לו המקנה וכל איוב ב'יחוקש הממון: רמם וראה ראש ככבים כי רמו׳ ולגזר׳ פעו׳ רמו מעט ואיננו: וירם כבור ה' בעל הברוב והנפ׳ הכרובים יהרמו מתוך העדה הזא' יעתה ארומם: או הם מכנין התפע'כפו שכתכנו בחלק יחוקר | קרח ישעיה הדקדוק: ובנין פועל הככד ורומם תחת לשוני: פי מה שתחת לשוני רומם וגדל אותו והוא רמז ללכי וכן יחד לא ירוכם: פי לא ירומם הקכה ולא ינדלהו כי הנביאים מוכיחים זקוראים אותם שישובו אל אל עליון וינדלוהו וירוממוהו בתפלתם וכולם יחד אין אחד מהם שירומם אותו והנה לא תועיל תוכחת הגביאים: וכן על כן לא תרומם דבק עם הפסוק הסמוך לו ולחלק יגיד רעים והוא תפלה למקום ברוך הוא

תרומם למי שיגיד לריעיו חלקלקות ולא יוכיחנו על פשעיו באמת כי אעפ שיש ברעי אלה שיכיר כי ז תי

האמת ידבר חולקלקות עם ריעיו להרשיעני שלא כדין יהכח פרשתי לך שלש המלות האלה

ברום כשיצאו המים ונקון הסך בעדו שלא יעבר החק ששם לו והוא החול: וכן מרחם משחר לדעת החים ל אברהם אכן עזרא זל שפי כן: ופי משחר מעת עלות השחר כלומר שיצא ממקומו כאילו יצא מרחם. ופי׳ הפסוק אם הצרכת לעשות מלחמה עמך יבואו אליך כנשם נדבות ותראם בהררי קדש מרחם משח ר כלומר מעת עלות השחר יבואו כשל שחורגלת לראו בילדותך כאשר היה רועה צאן־והפילו הלשון הזה על האשה עצמה רחם רחמתים ו'ראש גבר פי'עלמה ושתי עלמות וקראום כן לדרך בזיון: ואת הרחמה אם שחוא עוף רחפו כל עצמותי והככד על גוזליו ירחף: מרחפת על פני המים כלם אם רחץ ה': ורחצו אהרן וכניו :ורחצת אזתם כמים נ עכין כדנוד ותכועה: מים: פי ירחצו ידיהם ורגליהם במים: לרחוץ על היאור ורחצת וסכת פי ורחצת בשרך: ירחצו וכנו נחשת לרחצה: רחץ וטהר ירחצו הזכו כלם פעלים יוצאים: ואאזל פי'מקצתם עוכדים יושלא נזכר פ פועלו מהדגוש ומצואתו לא רחץ: לא רחצת למשעי וההתפעל אם התרחצתי במי שלג : והשם שעלו מן ה הרחצה־ובלא הא מואב סיר רחצי: יאמר האחד ממנו רחץ נפלס נער נעל ענין הרחיצה ידוע: על כן רחק משפט מבנו:כי רחקו מעלי ירחק הק:כי ירחק מכך המקים:רחקו בעל ה'ציווי כי הוא בתח ירחקי בעשק צווי במקום עתיד. ופי'תתרהקי בעשק שלא יעשקר אדם ובכחתה שלא תקדב אליך לרחקה בעל בקדשי החית בקמץ חטף : והתאר אך רחוק יהיה: או בדרך רחוקה: והתאר עיד כי הנה רחקיך יאבדו והשם מפרחק תביא לחמה: באים מארץ מרחק: ערים באים מארץ הברחק הכם בסנו : מארץ מרחקים תראנה ארץ כרחקים הכם בפתח וכברחקים יזכרוני: והאזינו כל פרהקי ארץ הכם בסגול: והכבד ורחק ה' את האדם: ולבו רחק ממני־עתה ירחקו את זכותם: וכבד אחר הרחיק ממנו את פשעינו: הרחק מעליה דרכך ואשר הם פעל עומד במבו הם יצאו את העיר לא הרחיקו־המה הרחיקו מבית מיכה־אל תרחיקו מן העירי ע ענינם ידוע: רחש לבי דבר טוב׳פי׳הוציא והביע כי זה הלשו'בדברי ה'ל בתנועת השפתים שפותיה: וכזה הענין בגזר ואם מגחת מרחשת והוא כלי עמוק: וכן פירשוהו ה'זל מהשת עמוקה ומעשיה רוחשין: מחכת צפה ומעש ה קש ם פי המרחשת היתה עמוקה כתיבה ומתוך שהיא עמוקה שמנה צבור ואין האור שורפר ומעשה מנחה העשוין בתוכה רוחשין ומתבועעין: הפבתה לבוסורטט החזיקה בשש נקודות ענינו כמו רתת טרכולו בלעז: רטב ועוג'יהם תרטש י הוא לפני שמש מורם הרים ירשבו עניגם ענין לחות: רטש אם על בנים רטשה׳ ועולליהם ירוטשו ל: וקשתות נערים תרטשבה :ושלא נזכר פעלו סכנו לעיניהם : ענינם ענין הנטישה עם ההפלה: ותרנים תשכשנה ונטשתה תשמטנה ותרטשינה: ותי תרטש תת תטורף ירטשו יטרפון והוא כמו שנאמר בדברי רבותינו זר או שטרפה בכותלי אף להם ורא יריחון: וירח ה'את ריח הניחוח׳ ולא אריח בריח נחוחכם: ומרחוק יריח כלחמה: ' ענין הריח ידוע ופי יריח מלחמה על דרך הרחבה כלוכר ירגיש: וכן כאשר ינתק פתיל הנעורת בהריחו אש־ והריחו ביראת ה'בלומר במעט רמו יכיר מי הוא צדיק וזהו שאמר ולא לבראה עיניו ישפוט בי הריח היא החרגשה הקלה שבהרגשות: ואפשר להיות כן הברש הזה רחים: לא יחכול רחים ורכב: קחי רחים וטחני ק קמת : ולפי שהם שתי אבנים יקראו בלשון שתים וחתחתונה לבדה תקרא רחים לפי שהיא עקר מלאכת ה השתים והיא הגדולה: והעליונה תקרא רכב לפיכך אכר לא יחבל רחים ורכבי ויתכן עוד לפרש כי רחים ה היא על השתים לא על התחתיבה לבד כי התחתונה לבד תקרא שכב כמו שנקראת העליונה רכב: כמו ש שאמר במשנה מרחיקים את הריחים שלטה מן השכב שהם ארבעה מן הרכב ופי מן הפכוק לא יחבל ריחים והם השנים ולא אפילו הרכב לבדו לא תחכול אותו כי לא תהיה הכלאבה זולתי שת הן ביחד וזכר העליוג' לבדה: ולא זכר התחתובה כי העליונה נקלה לקיחתה כהתחתונה כי התחתונה קבועה י בריקים שקיהם על הארץ יריקו: הבריקים מעליים ווזרב: ושלא נזבר פעלו מכנו: ולא מכלי אל כליי שבן תורק שמך: ואפשר שהוא תאר בתוטפת תיו ואעפ שהוא פתוח מצאנו כמהו יכד בצין לב הותל: ולשון זה בופל על הכלי ועל היוצא בכבו ולא זה לשון הצקה שאינו בופל אלא על היוצא ככרי והתאר געור ורקי כלים רקים : והקיץ ורקה נפשויהשבלים הרקות: והשם הצגני כלי ריקיותם לריק כו כם ו אומים יהגו ריקי ובתוכפת מם ריקם שלחתני והוא שם שוה לזכר ולנקבה: ועא והריקותי אחריבם חרבי וחרב אריק אחריכם: והרק חנית: וירק את חביביו׳ העל כן יריק חרמו׳ ענין חליצה לכלחבה׳ ויש לפר זה הענין קרוב לענין הראשון כי הוצאת החרב מתערה כמו הרקת כלי ואולי יש חנית שיעשו לו גם כן תער־ וענין וירק את חניכיו לפי שהם מריקים החרבות: כטיט חוצות אריקם: לפי דעתי שהנח תמורת הדגט ני היה ראוי להדגיש והוא מענין רקק בדגרי דול עוף שנברא מן הרקק הכשרו בסימן אחד והרקק הוא הט ט הבדוק: ואפשר להיות אריקם מענין רקות בשר ורקיקי מצות שהוא ענין הדלות׳ רבו דב.יינ אינכשמול מלכים שלים זהשם בריר חלבותי ויורד רירו על זקנו: בבא בלעז:

טופטים שמיני ירמיה האזינו בראשית ישעיה תכנה ב תות השא שאות השתמלכים ישעיה משלני יחוקא אינב שור תונים ישעי יחוץ רחה מיכ יחוק וחוקא יהושע בהעל תרוים ישע ה עיר מיה ב יש ביה ב ישעיה וחזקאל תילים מטלי מקן שופטים יהושע תיליש ניקר.ז

ורמיה איוב אינב מלכים ישעיה ה שע ישעיה משפטיש

מינים נח בחוקותי חיוב מושם.ם いふる מבץ ושעיה

מקן קהלת וכריה ירמיה

עור מלפ ישע מק ירמ כחל תילים ניצא בחוקותי יחוקא מילים לקילך חבקים

וכאילו טרט זה היה חוסם פיהם ברסן כמו שעושים לבהמות כמו שאומר בפסיק כמתג ורסן ינדיו לבלום ש שמשימין אותו בפי הבהמות להנחיגם ברצון הרוכב: ואומר כי עתה שלחו הרסן מפניו כלומר שלא ייראוֹ א אותו ועל דרך הדמיון בכפל רטנו מי יבא: די לוך די רשו ורעבו: לא ירעבו ולא יצמאו: והשם ויהי רעב

בארץ התכא לך שבע שנים רעב בארצך: 'מא'ובימי רעכון ישבעו ובסמו'ואת רענון בתיכם מהוא חסר ופי'ואת שבר רעכון בתיכם יאו פי'כמשמעו מה שהוא רעבון בתיכם קחו ולבו והוא הרחם שהם רעבים אליו אכ'הוא רעבונם:והכבד לא ירעיב ה'גפש צדיק: ויעוך וירעינך: רעדי המביט לארץ ותרעד:והשם יאחזמו רעדו ובהא הנקבה רעדה אחזתם שם והכבר והוא פעל עובד: עמדתי מ

כרעיד: מרעידים על הדבר ידוע: די לידור יהיו רועה הכרמל והבשן י ורעו כבשים אפרים רעה רוח: בל רועיך תרעה רוח ירועה אפר: יהיו רועים כמדבר : לרעות בגנים : והיוצא לשנים פעולים האלדים הרועה אותי ה' רועי אני ארעה צאני: כל רועיך תרעה רוח. הל רועיך שהוא יוצא לשנים פעולים ותרעה רוח שהרוח תרעם ותאכלם: לרעות את צאן אביהם בשכם: וירעם בתם לבבו ירעה את צאן ההרגה יתרעה רוח שהרוח תרעם ותאכלם: לרעות את צאן אביהם בשכם: וירעם בתם לבבו ירעה את צאן ההרגה

באהל רעי: ככו רועה היוד תמורת הא למד הפעל: וכן הוי רועה האליל: ורעו אתכם דעה והשכל והקימותי
עליהם רועים ורעום והשם כמדעיתם וישבעו וזה השם הוא שם לצאן עצכט: וכל מרעיתם נפוצה וכן כי
שודד ה'את מרעיתם: או יהיה על מקום המרעה כמו שאמר אחריו ונדמו נאות השלום וימ' מזה ורעות רוח
ורעיון רוח: על דרך אפרים רועה רוחי כלומר שלא יועיל ולא ישביע: והשם למקום המרעה: מרעה שמן וש
ושוב: ומא' ועשרים בֿקר רעי ילל מפטמים: וענין שני ורועה כסילי': ורועה זוללים יכלים אכיו 'ורועה זונות

זהכבד אשר רעה לו זוהשם לכרעהו: ואחוזת כרעהו: שלשים כרעים זהמם כצדיי אף כי כרעהו רהקו כגו המם בשבא: ומא' רעה דוד: רעה המרך יאכר ממנו לנקבה רעה ולרכות רעות: רעותיה מוכאות ז'ך זומא' ל לנקבה רעיה: רעיתי יפתי: ומא' אשה רעותה: וההתפעל אל תתרע את בעל אף יזימ מזה הענין ורעות רוחי ורעיון רוח: ואפשר להיות מזה השרש רעך ורע אביך יבנפול למד הפעל: זיוויה רע בשקל כן ששרשו בנה:

זרעיון רוח: ואפשר דהיות מזה השרש רעך ורע אביך: בנפוד דמד הפקד: זיוויה רע בשקר כן ששרשו בנה: וכן שמענו גאון מואב גא מאד ששרשו גאה: ואעפ'שבא בחבור הקבוץ רעים: רעי איוב כדרך נחי העין כי ב בדרך נחי הלמד היה לו לומר רעי בשקל בני פני אולי בא כן מפני העין שהיא גרונית. שרא לחשוף עליה ול

ולומר רעי: והראיה כי דם מזה השרש היוד הכתובה במלת ורהב רעיך: וכן ונתתי לרעך כתוב בייד - ודם ש שניהם ענין יחיד אם כן היוד למד הפעל יזעא וברעיון לבו: ומא ורשית רוח: ובהסרון למד הבעל בנת לרעי ורי מה יכרו ריעיך ג'יענין בולם הרצון ודמחשבה מתרגום רצון: ופי ולי מה יכרי רעיך אל: לפי שאמר בנת לרעי מרחיק אמ אם אתה תכין רצוני ומחשבתי מרחוס קידם שאחשב ויהיה לי רצון אכל רצונך ומחשבותיך

וום יקרים לי כי לא אוכל לדעתם: וים בזה כי אינם יודעים לעשות רע בלו רצון הבורא ועא רועה עקרה לא תלד־ירעוך קדקד: ודעו דליותיו: ורעו את ארץ אשור בחרב זיתכן להיות כן הענין הזה כל רועיך תרעה רוח כלום שהרוח שהם רודפים תשבר אותם ענין שבר: ואפשר שיהיה ורעו דליותיו פעל עומד הל ונשברו

ואפש שיהיה נפעל מן השרש הזה ירע שריד באהלו ואעפ שהוא פתח והיה משפשו קמן בא פתח לפי שחוא מלעיל: וכבר בתבנוהו בשרש ירעזוכן מפרשים מזה הענין ורעות רוח: דינול סף.רעל ה

<u>השקיתנו יין תרעיה: בום התרעלה: ובנין הפעל ממנו והברושים הרעלוי כתב הייונה ענין הכל</u> בכוכה ומהומה: וכן כתב אאזל ענין תרעלה והרעלו לשון רעדה ואנו רגילים לפרש כם המות: וית ורבני מ משריתהון מסרבלין בצכעונין: ועא השרות והרעלות: ים טנבורש כלעז: וים מן המשנה ערביות רעלות:

משריתהון מסרבלין בעכעונין: ועא השרות והרעלות: ים טנבורש כלעז: וים מן המשנה ערביות רעלות : ופי הנאוני זל נשים ערביות יוצאות רעלות כדכתי והשרות והרעלות ושמו בלשו ערבי גרץ ופי שמשימות צעיף על ראשן ומכסות כל הפנים שאין נראה להם אלא העינים וקשורות למטה: וית חנים נסיא כמו שתרגם

חכנים רעם רעמו פנים: והכבד בעבור הרעימה־ודגש הריש כדגש מקדש ה': ענין זעם גנים: ומא ירעם הים מלואו: והכבד אל הכבוד הרעים: ירעם מן שמים: ובקול כמוהו תרעם: והשם ורעכ ג נבודותיו פי יתכונן: רעם שרים ותרועה: התלביש צוארו רעמה. עגינם בענין הרעשה: רעין הפעל הזה נבצא כפול הלמד ובפתו לא רעננה פעל חולף כי הוא מלעיל אף ערשנו רעננה תור

בי הוא מליע: כזית רענן: והיה עלהו רענן בשמן רענן: והקבו ידנש דשנים ורעננים יהיו׳ ענינ ענין לחית ואמרו בשמן רענן כלומר הדש: רינף ידעפו עלי אדם רבי ירעפון דשן: ירעפו נאות מדנרי ושחקים ירעפו של- והכבד הרעיפו שמים ממעל ענין הזלה: רינין תרעץ אויב "וירעצו וירוצצו

עבין שבירה: ריכולן ורעשו מפביו דגי הים־ארץ רעשה ירעשו האיים־תרעשנה ח ותרעש הארץ־והנפעל נרעשה הארץ: והכבד הרעשתי גוים : הרעשתה ארץ

פצמתה: התרעישנו כארבה: מרעיש מכלכו 'והשם רעש גדו': לחמך ברעש תאבל' ענינם התנועה והרעדה פרמלו בלעז: אבל ירעש כלבנון פריו אמרו שהוא כמו הפוך יעשר: ור יונה פירשו יפרה וירבה: ודמהו ל ללשון הערבי האומר לברכה ולפריה רגש: וענין פריו בניו כלומר שירבו בניו כרבות עצי הלבנון 'ור

אברחם אכן עזרג זל פירשו כפשוטו ירעש זה הפרי שהוא הכר

נינים

איוב ת לים יפעים תולרות שמוא תילים מקץ

משלי עקב מילים בפלח מילים דביא עוד ירמי ישעי חומני ירמ ה ישציה שלח שיר חיי תיליש יחוקש יר מית נישה תילים זכריה ישעיה זכריה ורמית׳ ירמיה הנשע ירמית ירמיה חהלת קהלת הנשע דה" מלכים משלי ב' שופטי ב' תולר, שופטי משלי שמוא ב'תול ם פיר ישציה משלי קהלת קהנתמני אינב

> משלי שמוא קהלת תילים תילים

קהלת ב' אינב ירמיה ב' מיבה יראית ירמיה אינב קהלת זכריה תילים ישעיה נחום

LARC!

יחוקא שאנא רה תלים ב'אינב ב' אינב אינב אינב פיר תילם ירמיה תילים מילים אינב תילים תיל ם משלי ישעיה בטלח שופטים יאוץ תילים יחוקא ב' ידמיה ב'יחוץ מילים אינב ישעים יחוקא ב' אינב ישעים יחוקא ב' יוצאות ואינן עומדות בדעת דיוב': ויתכן היות לא ירוכם־לא תרומטי מנחי העין ויתכן ורומם תחת לשוגי מבנין פועל מנחי העין ופי רומו מעט נתגאו ונכחו מעט הרשעי ואיגם כי רגע יאכדו: ורמח תכסה עליהם תחתך יצע רכה: מתקו רכה ידוע: והפעל מכגו וירם תולעים ויבאש בשרק: להכדיל בינו ובין וירם כבוד ה רמה בים יפרש ורומי קשת: נושקי רומי קשת: ענין חשלכה ידוע:והשם פזה היו בקשת רמיה: ור יונה פי מזה וכלאתי הניאיות רמותיך כלום אשר יפלו חללים מהכונך יועא כן איש רבה את רעהו לפה רכיתבי: המה רמוני׳ ואם לרכותני לצרי בפתח מקו צרי: והשם ולו תרברו רמיה׳ כפלם בצדיה והתאר לשון רמיה בפלם עניה סוערה שביה בת ציון: ומא השם החזיקו בתרמית "ותרמית לכם: ובא בתרמה לאכר ואאור בירשו שם בקום לפי שלא נמצא בשקלו בתוספת תיו: ובא'אחר מאזני ברבה -ברבות ותוך. ניתבן להיות מזה הענין כקשת רמיה: כלומר יורה ברמיה עד שלא ירגיש אדם בו: וכן כתער מלוטש עושה רמיה: ויקח רמח בידו: פרקו הרבחים: כמו כן בקר בקרים: או הוא כא' עם חרבותיהם רמחיהם וק ן וקשתותיהם: ובבקצת ספרים כדויקים רבחיהם בקמץ הריש על העיקר במשק חדשיכם ומועדיכם בני הרמכים: כתב אאזל בני הסוסיות: ובלשון ערבי קורין לסוסיה ר וכן כתב ל יונה ידוע: נדול מתרין מינין מסום ומחמור בי אחש נדול בלשון פרם ואילו היג דמכה׳ ופי אחשתרגים בביוסוסיות' רמן כינוי המדבר: או היא יוד היחש המוכרת במשרל רכין גם תבר ותפוח: מן הרכונים ומן התאנים: מעסים רכוני היו' מיחס העסים אל הרבון: ולזה הפירוש יהיה מעסים משקל אחר בא המוברת במשקל הסמוך והוא משקל גביר: ויתכן עוד רמוגי חסר מם הרבים ורבים במוחו באשר כתבנו ב בחלק הדקדוק מזה הספר: פעמון זהב ורפון :עגול וחלול ועשוי במין רמון י רבום ירמום את כל חוצותיך: תרמוס כפיר ותנין: וירמס לארץ חיי וכם חצרי: ורמסי בחמר: והשם והיה לברכם: קמץ כבשפט :ובסבוך בפתח פרמס רגליכם תרעינה־ובא בפתח שלא בסמיכו'ולשומו כרמס: וכבר כתבון בהדומים לו בחלק הדקדוק: והנפעל ברגלים תרמטנה ענין הדריכה בחזקה ובהשחתה׳ והנבתב בשין עניגו קרוב לזה בכל אשר תרמש האדמה־בו תרמש כל חיתו יערותבני כל רומש באדמה ו בל נפש החיה הרומשת במים: הרומשת על הארץ־כל רמש אשר הוא חי: בשש נקודות ענין דריכה והילוך: ותרן לשון אלם ירונו יושבי פלע:ירון ושמח בשרק בפלס ישוד צהרים:רכי ושפחי:וירא כל ו העם וירונו: קימי רוני בלילה: חכמות בחוץ תרונה: ברן יחד ככבי בקר מקור או שם: והמקובץ מבנו רגי פלט - פי רגנות של הצלה ופי ברן יחד ככבי בקר כתב החכם האברהם אבן עזר בכבי בקר הם השבעה משרתים ויקראו גכ' בכבי אודי ובני צודים הם המערכות העליונות ותנועתם היא רנתם ותרועתם וו והשם עוד פצחי רנה: ויעבר הרנה בפחנה: וכשדים כאניות רנתם' הקשיבה רנתי: והשם השלם באו לפניו ברגבה: אל תבא רננה בו: בי ר רננת רשעים מקרוב: וההתפעל כגבור בתרונן מיין יהפעל הכבד הרנינו לאלדים עוזינו: פי'אמרו רנה: ח הרביבו גוים עמו: פי אתם הגזים שחם עמו הרביבו כי דם עבדיו יקים: ואשר הוא יוצא לשכים ולב אלמנה א ארנין : מוצאי בקר וערב תרנין יעל דרך ברן יחר ככבי בקר: וים הרניני הכריזו ככו חכמות בחוץ תרנה רבי בלילה: ויעבר הרגה שהשעם הברוז: ופי בכל מקו שיהיו עם ה' הבריזו עליהם כי דם עבדיו יקום 'וכב' אחר ונאו ורגנו בטרום ציון: רנן ירגנו:אף גילת ורגן: ושלא נזכר פעלו ממנו וככרמים לא ירבן ענינם ענ ענין הצעקה כבח יוש כהם לשירה ולשמחה: ויש בהם להכרזה: ויש לתפלה: ויש לבכי ואנקה כמו וכשדים באגיות רנתם: כל אחד כמנו לפי מקימו יופי כניבור בתרונן ביין פי באדם שנרדם פרוב היין ששתה ועתה הוא בקיץ מייבו וצועק ומתרגן: ואמר כגבור כי לא תחסר הגבודה ממבו בי אם בעכור היין כך הקבה היח רומה לישן או לברדם כהיין שהיה רואה בעונות ישראל ובחטאתם והיה בישן ונרדם כחריש להם וכשגברו עליהם עונותם והבעיסוהו במעשירם הרעים התנקם בהם והיה בגבור מתרוגן מיין ויך צריו אחור וימאם באהל יוסף ואבר זה על חרכן משכן שילה. כנף רנגים שם עיף נקדא כן אולי הוא ברגן ויפה קול או ברגן ומתעלם בכנפיו שהם יפות כם: הטוום ואולי הוא הוא: הבב בתב דיונה בזה השרש ואת הארגבת דרןשהאלף בוספת ואין לו ראיה בזה ויתכן שהאלף שרשית והארגבת היא חיה ידועה נקרא בלשון נקבה בי אופר בי הזכר שבחם לאיראה זברותו והזברים כנקבות ויא כי שם ארגבת לשון זכר הוא ועל הזכר ירבר והנקכה ככלל כמו גמל ושפן וחזיר ולא יתכן שהרי זברם בלשון נקכה כי מעלת גרה היא ופרסה לא הפריסה ויתבן כי זבר הנקבה והוא הדין לזכר וכבר בארגו ענין זה בחלק הדקדוק בשער השבות - בדן לרם את הסלת: רסיםי לילה: עדיו תרגה אשפה: עכין רנה : ורגן ורנה ענין אחר הםי עגינו הזילוף ותרגם וברביבי עלי עשב וברסים מלקושא ' והכה את הכית הגדול רסיסים: ענין ש שבירה ורציצה ובכמך כמו בצרי: וכן במשנה קנה כדי לעשות בו קולמוםי ואם היה עבה או מרוסם כדי לבשל ביצה קלה שבבצים׳ ורסן מתעה: ורסן מפני שלחו בשש נקודות ופירוש הפסוק כרוכר שלא יראו ולא בושו

אינב בעלה אינב בעל ז
יפעיה תילים הועע
בעלח ירמיה תילים הועע
שמוא היבה רה" אינב
תילי ירמיה ב' שופעים
מעיי תילים
מעיי תילים
בלק"רמיה עורץ

מקתר

מש פנח שימ

תכוה יחזקא תילים ב'ישעי'נחום ישעיה יחזקא ישעיה ישעיה כח,תילים ישעיה שמינר בראבית כח ישעיה ישעיה משליי זכריה ושמיני איכה משלי אינג תילים

ישניה מלכים ישעי הילים ב' אינב הינביולים ב' האוינג מינב אילים אינב אוינג מילים אינב אולים

ידמיה תילים ושעיה ב'

אינכ אינבי

אינב ומוקא פירי שמום

יפעיק חיוב

ועא רצתה הארץ את שבתותיה:אזתרצה הארץ:והם ירצו את עונם:עד ירצה בשכיר ירבו: בי ברצה עונה: והכב' והרצת את שבתותיה. משפטו והרצ זה ענינם ענין השלמה והוא קרוב לענין הראשון ועא אם ראית גכב ותרץ עמו משפטו ותרצה: והחיות רצוא ושוב האלף תמורת ההא ענינם ענין הליכה: ול יונה פי מעכין זה ברצותו עם אלדים: כלוםר בהתהלכו עם אלדים: ואין צורך להוציאו ממשפעו: ויש לפרש ותרץ עמו גכ'מענין רצון כלומר רצית להיות עמו: ועוד פי'מוה ורציתם כלומר שתלך ע פ'על דעתם וח וחפצם: ועוד פירשו כזה ואחריהם כפיהם ירצו סלה כלימר שהם הולכים אחריהם אל המות כהליכתם: ופי בפיהם כפו כפיהם כפו איש כפי עבודתו לפי אכלם שענינם כפו: רצח וול הדם את הרוציו פה כרצח יברצח בעצמותי ורצחו נפש יהרצחת וגם ירשת ילא תרצח יהננוב ורצוח : והשם לפתח בסגול: והנפעל האשה הנרצחה׳ בתוד רחוכות ארצח: והכבד דרך ירצחו שכמה: כן הכרצח הזה׳ ועתה מ מרצחים תרצחו כדכם בחלקו במלה הזאת כן אשר וכן נפתלי כי בן נפתלי קורא אותה בפתחות הריש ופי הפסוק עד אנה תהותתו על איש כלומר שתחשבו הוות על בני איש תרצחו כולכם כלומר שכולכם כרצחים ובן אשר קורא המלה בקמצות הריש תרצחו ותהיה המלה מבנין שלא נזכר פעלו מהדגוש ויהיה פי על דרך תפלה כלומר עד אנה תהותתו על איש יהי רצון שתרצחו כולכם ותהיו כקיר נטוי נדר הדחויה שהם קרובים ורצע אדוניו את אזנו כמרצע ענינו ינקוב: ושם הכלי שנוקבין לכפול כן תהיו תמיד בפחד: ועונת רצפים: ובידו רצפה־נחלים ונחלת . ורצפה בו פרצע אלשנא בלעז ברצפת אכנים-ענינם ענין הצעת אכנים כקרקע: עשוי לחצר סכיב: רצפת בהט ושט וכא והפעל מכנו תוכו רצוף אהבה: ויש לפרשו מהענין הראשון: וית' ועונת רצפים וחררא מינפפא: בי רק עוג מלך הבשן: רק אם שבע תשמע: רק יהיה ה'אלדיך עכך: רק את דבו לא תאכל ירק לאנשים הרקות והרעות ודקות בשר: ורקיקי מעות: ענין הדלו' יענין כולם ליחד הדבר וידוע הוא: בהרמות: וכבר זכרתי אריכם בשרש רים והכשרתי בו לחיות משרש רקק: ומענין הזה ותתקע והרקות: וכבר זכרתי אריקם בשרש ריק היתד ברקתו בפלח הרכון רקתך: הרקה נקראת שיפלא בלעזי ונקראת רקה לכיעוט הבשר בה ככי רקית כ עץ לא ירקב יבחר בשריועא וכי ירוק הזב:והשם ומפני לא חשכו רוק:עד בלעי רוק: ידוע: בו רקב יברה:אוי ושם רשעים ירקב זהשם יבא רקב בעצמי יוהוא כרקב יבלה:פי בעי; שכא ההרים רקדו כאלים יההרים ידוע ברקב שם תאר לעץ: והשם בכא' ולעץ רקבון נחושה: ידוע על ראשי ההרים ירקדון: ום תרקדו כאלים: עת ספוד ועת רקוד והכבד ושעירים ירקדו שם: איש אשר ירקח כמוהו : וכן ומרכבה מרקדה וכבד אחר והוא פעל יוצא יירקידם כבו עגל: ב. רקחת והתאר לרקחות בני אהרן הכהנים רקחי המרקחת לבשמים: והפעל הככד כרקחים ולטכחות יוכנד אחר והרקח הכרקחה יוהיא מקור או צווי מן הפעיל. וד יונה כתב כי מצאו בספר ירושל שי בקמץ ההא ואכ יהיה בקור כבנין שלא נזכר פערו: וכתב כי בספר בכלי מצאו פתח: וכן מצאנוהו אנחנו ב בספרי כדויקי : והכסור עליו לית ופתח והשם רוקח מעשה רוקח ומא ים ישים כמרקחה והרקח המרקחה מגדלות מרקחים בסגול המם: רוקח מרקחת: רוקחי הכרקחת: במרקחת מעשה בחרק המם: ומא מיין הרקח בסגול אהוא תאר ליק כל מין ברקוח וכא ותרבי רקוחיד׳ ענין הכל מעשה הבשמים כמו שעושים הרופאי המרקחות ממיני הבשמי כעורבים זה בזה: ויש כהם על ידי בישול׳ לפיב׳ אמ׳ים ישים ככרקחה: ופי כגדלות ברקחים בשמים שיעשו מהם מרקחים: רקם מעשה רוכם והשם שלל צבעים רקמה: והקבו' דרקמות תוכל: וקבוש השנים צבע רקמתים: מטשה הבגדים שיטשו מצבעים רבים בארינה או במחפי תובל: וקבוץ השנים צבע רקמתים: יקרא רקמה וכח שאמר צבע רקמתים בלשון שנים ויל כי רקים בשני פנים מזה וכזה כאחד או בשני ענינים במעשה הרקמה יוכן אמר כניוני הנוצה אשר לו הרקמה: ושלא נזכר פועלו כהדגוש רקמתי בתחתיות ארץי דמה מַעשה היצירה בגידים ובעצמות ובבשר ובעור לנ עשה הרקמה ונה שאמר בתחתיות ארץ דמה רחם רוקע הארץ:פי'פורשה׳ בלומר שתקן שטחה ל אמו לתחתיות ארץ שהוא מקום נסתר ואפל: הכים: אדיכם ארקעם: והשם ויעש את הרקיע: ו להיות הצאצאים עליה׳ לרוקע הארץ על והכבד בענין זה ורקע כרגליך׳ ורקעך כרגל: כי מכת הרגל בארץ כאילו הוא רוקע מה שתחתיו ושוטח: והכבד וצורף בזחב ירקענו־וירקעו את פחי הזהב: וירקעום צפוי למזבח : כשף מרקע: השש רקועי פחים וכבד אחר תרקיע עמו לשחקים: פי' ההרקעת עבו השחקים: והלמ' בלשחקים כלמ' דרגו לאכנר והשלישי לאכשרו'

וככר ביארנו זה הענין בחלק חדקדוק בשער הפעלים: ובשער המלים: דשש בי תאמר אדום רששנו

בתרשים יתרשים טוהם וישפה אבן יקרה ועינה נוטה לעין התכלת: וגויתו כתרשיש: פי כעין תרשים: וו

וימצא אניה כאה תרשיש: לברוח הרשישה׳ כסף כרוקע מהרשיש יובא: שם מקום׳ אלישה ותרשיש: שם א

ואפשר שיהיה מעקר זה ירוטש ערי מבצריך כתרושש והון רביענין

אוםה: ואפשר שנקרא שם המקום הזה על שמה

רה בחוקותי ב איוב ישיניה בחוקיתי מינים ומזקא 3) 6 תילים דה מילים ש טרים תצ'מלכ יתר: ירמ ירז תילי שופעים משלי רושע מלבים יש ביה תינים

מ־פטים מלכים ישעיה יחוקא אם זר מלכים דברום ירושע רחה נירח מקן ב תבוה

ש'פטים שיר מוריע איוב ב ישעים משלי חבקוק חינב אינה תילים מילים קהלת ישיניה יוא בזום תילים תשה דה דה שמנא יחוקא

תשת אינב ירו זא שיר תנא דה בשר ישעיה

שיר תרומה שופטים תינים ש פיזים

יחוקא תילים

הרטות ידוע:ממולאים

ישיניה תילים שמנג בראצית יהוזאכ ישער בקורי קרח ירמי קרח מלוכין ירמיה משלי שיר ת גה דניא מנה ב דר מיה כח

והטעם שיהיה גדול שירעש כעצי הלבנין: מפא ישב ורפא לו: רפאני ה'וארפא: וירפא אלדים: ויחנטו הרופאים: רוכאי אליל ידרכיו ראיתי וארפאהו ׳והשם רפואה:רפאות תעלה אין לדי ומא רפאות תהי לשרך: ומא הנגי מעלה לך ארוכה ומרפא לאין מרפא: והנפעל נרפא הנתק טהור הוא: וכ וברפאו המים: בחה האלף: רפאני ה'וארפא: אז תרפאו יההתפעל להתרפא ביזרעל: והככד ואת החולה לא רפאהם: וירפאו את שבר עמי: ורפא ירפא: והוא יוצא לשלישי: רל שישבור לו הרופא: וכן אנר חתרגום ואגר אסיא ישלם יוכן אמרו ה'ג' שאם הוא רועה לרפאתו אין שומעין לו דאכר ליה דמית עלי כאריא ארבא ואשר כא מכנו כדרך בעלי ההא שובו בנים שוכבים ארפה משובותיכם׳ רפה שבריה כי מטה:נכתבו בהא ונקראו כבעלי האלף : יכחץ וידיו תרפינה יהככד וירפו את שבר בת עמי ורפאנו את כבל נכתב כבעלי ה האלף ונקרא בבעלי ההא:זהגפעל ולא נרפתה:אשר לא יוכל להרפה עוד:זידפו הכים: והשם לעת כ רפא והנה בעתה:ובדרך השאלה וירפא את כזכח ה'ההרוס־וכן בדרך השאלה כאשר ישבר את כלי היוצר אשר לא יוכל להרפא עוד' זכן בדרך השאלה בענין הסליחה רפאה נפשי כי חטאתי לך: וישפע ה'אל חזקיהו ו וירפא את העם־ושב ורפא לו והדומים להם:ומהשרש הזה בענין אחר רפאים יחשבו אף הם:נשאר מיתר ה הרפאים: עכינם גבורים הענקים: והיחיד מהם בולד ההרפא: אל בולדו להרפא: וההא הא הידיעה ונכתכה עם למד השימוש כמו להעם הזה להגדור אשר בא אליו והדומים לרם כמו שכתבנו בחלק הדקרו':אלה השנים אשר בדברי היבים נכתבו באלף ובספר שמואל נכתכו הרפא להרפה כהא והיא במקום אלף רפא רפאים ו ועא אם רפאים יקופו: בקהל רפאים ינוח 'בי רפאים שם: תרפאי יחורלו: עניגם המתים: וים הרפאים יחוללו רמז לגרגרי הזרע שהם מתחת הארץ כמתים ויחיו אהרי כן ויהוללו ואמר מתחת מים כמו מתחת הארץ והם סבה ללחות הארץ אשר ממנה יצמחו הזרעים: מבר יופד דרוץ עלי טיט והשם רפידתו זהב: הכבר רפדתי יצועי ענין הצעה :רפדוני בתפוחים: פי סמכוני או חזקוני בתפוחים שתציעי לפני: בובה כא רפה היום לערוב:אז רפתה דוחם:וחשש להנה ירפה: ופי'וחשש בלהכה ירפה: אי הוא ירים ורצא:פירושו ולשון להבה ירפה החשש: והתאר החזק הוא הרפה: והוא יגע ורפה ידים וידים רפות החזק: והשם ברפיון ידים: והנפער ברפים אתם: וההתפעל התרפית כיום צרה: גם בתרפה בבלאכתו: והבבד ומזיח אפיקים רפה־תרפנה כנפיהם: כי על כן הוא מרפא את ידי אנשי המלחמה הנשארים ביניד׳ כ בתוב באד'ף: וכן כא השם באלף כי ברפא יניח חשאים גדולים יחיי בשרים לב ברפא כלובר כי שיש לו לב רפה הוא חיי בשרים: ענין הרפיון ידוע: וענין קרוב לזה וירף ממנוי והכבד הרף ממני ואשמידם: הרף מאף לא ארפך׳ לא תרפני עד בלעי רקי: רפס ותרפוס נהרותם׳ ברגליכם תרפשון כתוב בשין יוההתפעי רעיך: והשם ומרפש רגליכם תשתינה כתוב בשין: והנפעל בתרפס ברצי ככף: לך התרפס ורהב בעין נרפש בתוב כשין והכסורת ג'בתיבין שין בלישנא: ובארמית דומה לזה הלשון ושארה ברגלה רפסה -ענינם כענין ההדרכה והרמיסה טריפישמינט בלעז: ופי לך התרפס ורהב רעיך שים עצמך בקרקע לבניו כ ענינם כענין ההדרכה והדמיטו שו יביטו בייטו דפשוטיט ידוע בשט נקודות: דבת ואין כקר ברפתים: ידוע בדברי הול רפת של בקר את מי עשקתי ואת מי רצותי: לא עשקתבו ולא רצותבו: תר:צצות והוא בית הבקר: ורצוץ: רצוץ משפט: קנה רצוץ: ושלח רצוצים חפשים: והפעל הכבד בי ר אביונים־ עשוק רצץ עזב דלים: ענינם ענין שבירה: אבל יקרא רצוץ שאינו שבור מכל כמו שאמ קבה רצוץ לא ישבר ופטתה כהה לא יכבנה: ואפשר להיות כן השרש הזה לא יכהה ולא ירוץ: ותרוץ גולת הזהב: זכרוץ הנלגל בתפשם בך בכף תרוץ: וירעצו וירוצצו׳ וכבר זכרנום בשרש רוץ: והשם בתרפס ברצי כסף: פי חתיכות ככף: למה תרצדון הרים גבנוגים: ים במו תרקדון או ענינו לפי בקומו תשפילו עצבכם: ובאות הדלת לרבינו האיי זר מפרש לשין עיון ותוחלת כאלו אכר מה אתם מעינים ומיחלים לכך. והוא קרוב ללשון ערבי הקוראים לעיון הדכר אלרצדי רצה בי רצו עבדיך את אכניה: וארצה בו ואככדה 1 ה להצילני ולא יוסיף לרצות עיד וכי יעלי ע רוצה ה'את יריאיו: ואור פניך כי רציתם ירצה עולה ובנחה אינני רוצם: יהי רצוי אחיו: אם תחיה לטוב לחעם הזה ורציתם יפי שיהיו רצוים יור יונה פירש יוצא כלו שהרצה אותם בדבריך השובים: ואחריהם בפיהם ירצו סלה־פי אחריהם בניהם הל כי בני הרש ירעו במה שיצום אביהם על העושק ועל המרוצה וזהו כפיהם כמה שיאמרו להם ויצום: והנפעל ונרצה לו: פירשו הזל על מה הוא כרצה לו אם על כריתות ומיתו בד׳ומיתה בידי שמים ומלקית הרי'ענשן אמור:הא אינו פרצה אלא על עשה ולא תעשה הניתק לעשה שאין מפורש ענשן וכשמביא עולה נדבה אעפ שאינו מ כצווה בזה נרצה לו לכפר עליו על כה שחטא בעשה ולא תעשה הניתק לעשה: פינול הוא לא ירצה: יה וההתפעל ובמה יתרצה זה אל אדוניו: והכבד בניו ירצו דלים: והשם ויפק רצון מה': וברצוגם עקרו שור־

ישעיה ידמיה נירח פיחי אינבישעיה ירמיה משלי ירמיה דה תיריע ישוקל ירמיה שמנלן מלכים יחזקל ידמיה משפשים

ירמיה מילים
לאוב ירמיה בילקמיה ב'מלכים ירמיה
תלפים ירמיה
תלפים ירמיה
ירמיה מילים
דה ישעיה רברים
לברים דה דה דה

תילים משלי חיוב

אינב שיר מוכטים ב'ישניה מות משלי ב' אינב ורמיה שמות משלי ב' אינב יחזקא ירמיה קהלת משלי שמות עקב משלי יהנשע חינב יחזקא ב' תילים משלי יחזקא משלי דכיא משלי דכיא

ישעיה חבקוק שמול ב" עמוק תבוח הוסעישעיה ב" חובישעיה ישעיה קהלת ב" יחוקל שופטים תילים תילים

מילים חגי מילים'ר דרמיה ברכה דח מילים מילים

קרושים פחוא חיוב חשלי ויחי

יחוקש ירמיה חקוקים בששר: ומשוח בששר: שניהם פתחין בכוף פסור אמר התרגום בסימנין: והוא מין מ מצבעי הציירים ואומרי שהוא הנקרא זנגפור בערבי ונקר מיני בלעז: מים בששון כמעייני הישועה: לשאכ ותשאכ לכל גמליו: ישאבון הנערים: לעת צאת השואבות חיי רנת איי אריה שאגן שאגתיביבהמת לכי: שאג ישאג על ג שופטי עמוס חילים ירמיה コメビ ושם המקומות ששואכין בהם־בין משאכים־ שאנים לטרף יוהשם שאנה לו בלביאי ובסכוך ש ירמיה מגכטים חטלי ישעיה בוהוי עליו ישאגו כפירים: שאג לקראתו: שאַגת אריה וקול שחל: ויתכו כמים שאגותי: נעירת האריה תקרא שאגה והשבה להמית האדם ונתינת קולו איוב ב" עד אשר אם שאו ערים ורבפעל תשאה שכמה: וההחפעל והאיש משתאה להי ישעיה ב'תיי יוכת שער: פי ובשאיה: ומא השיבה נפשי, כשואיהם: האחד שואה והרכי שואים יטעיה תינים והשם ושאיה ובהא הנקבה בכא כשואה פחדכם: ומשואת רשעים כי תכא' והפעל הכבד להשאות גלים נצים' וכמקימו משלי ב ישעיה במלכים להשות: וכבר כתכנוהו בשרש נשא: עניגם ענין שפמה: ויש מהם בענין תמה כמו והאיש משתאה כמו שהוא בלשון שממה משתומם־ועא ושאון לאוכים כשאון מים כבירים ישאון־וכלת ישאון מכנין נפע` ישעיה וירד הדרה והמונה ושאונה: ענין המיה יויש לפרש מענין זה בבא כשואה פחדכם: ועלית כשואה כלומר ש ישעיה משלי יחוקא ששף המים הבאים בכח ויש להם קול המיה: וכן וכשואת רשעים על דרך כשל ברודא כלעז: - וכתב ה' יונה וכן העבין הזה ושאננך עלה באזגי: והראוי ושאונך: וכפלו הנון על דרך הפלגה לשאון: וכן כעאתי בכסרה ישעיה בל שאון לשון חשקט בר מן דין וחבריה דאינון לשון קול שאון מעיר:ור אברהם אנן עזרא פרשו כבשמעו ישעיה לשון השקט והוא דכק עם התרגזך עלי שזכר והוא הסר כמו והנבואה עורר הנביא וככה פיר' יען התרגזך עלי והתרגז שאננך עלה באזני כלום שאתה כתרגז אלי בעבור ההשקט והנינוחה שיש לךיוכן פרשו אאזל יחוקש כ בשאט בנפש: והוא שם או מקורי ומקור אחר בכל שאטך בגפש: והיה משפט השין בקכץ חטף ומפני בוח האלף היה קמץ רחבי השאטים אותם: השאטות אותך מסביב בינוני בפלס קמים ק קבות ענינם ענין בזיון: וענין השאטים השאטות ענין בזה כי גם כשר בזה שני ענינים כמו שכתכנו: והבזיון הוא בנפש שאדם בז הדבר בלבו לפיכך סמך הענין הזה לנפש ן ותרגום זיבז עשו ושט עשו: ויתכן לפרש כמו הם השטים אותך ואעפ שחסרה האלף מהמכתב: עואל שאל שאל האיש:כי ישאלך בנך: וישא מהץ נחתרכן מקץ שמוש מינב להם לשלום: ושאתם לו בשמי לשלום: בסנול האלף: וכן הלא שאלתם עוברי דרך: לבה זה ת ניטלח כיכהם שמנא תשאל לשמי: ושא לו במשפט האורים־והככד שאול ישאלו באבל־אלה והדומים להם בענין שאלת הדברים ובענין שאלה ובקשה והוא קשור עם מם שא במני: שאלו מה מטר: כי מה'שאלתיהו: ומה שאמרה חנה וגם תילים שממל ב' אבכי השארתיהו: כלומר החזרתי לו הבקשה׳ ופי תחת השאלה אשר שאל לה מפרשים בו לשון מתנה כמו שמוש ב זכן הוא שאול ה'ה במו נתון: ואפשר במו הם ענין בקשה אשר לא ידעתי שמוש ישאוני-כלו ישאו כבני פבון שלא ידעתי ככו שאבר יקובון עדי חנס: והנפעל ולקץ יכים נשאתי כן הכלך תי לים עורת תולים מלכים' בלומר שאלני שאלך אריו יוהכבד הדגוש וגוע ינועו בניו ושאלו: והשם שאלה אחת קטבה: וחכרו האלף ג גם מהמכתב והוטלה תנועתה על השין: זארי ישרא יהן את שלתך היה ראוי שאתך: או משפטו שאתך בכגו' במואל השין ושוא:וסנול האלף כנזרת כי יתן תכא שאלתי: ויתן להם שאלתניובהעדר האלף הושב הכגול לקכין א וכ תילים קטן מפני הנח הנסתר שכין השין והלכד: ומא יכלא ה כל משאלותיך: ובענין שאלת חפץ או כל דבר שלות <u>תילים</u> החזרה וכיישאל איש מעם רעהו י ושאלה אשה בשכנתה: וישאלו איש מאת רעהו יוהוא שאולי והבעל ה משבעים שויות בא מלכים הכבד וישאילום לשון השום והמשאיל בכשנה הרבה בענין השאלת חפץ: ועא שאול ועוצר רחם: בשאול בא משלי מיליש תחתיהי שאול מתחת רגזה לך־ובזכר באותו הפסוק בלשון זכר שאבר על השאול עורר הקים: ארד אל בבי א יטעיה אבל שאולה ישאול ואבדון: בצאן לשאול שתו יעניב הקבר אך ארדו יפדה נפשי ביד שאול: פי שלא תכלה ניבב משלי תולים הפעו יוויי.... הארבעה פעלים עוברים הארבעה פעלים עוברים הפעל הזה במצא כפול בכלות הגוף ברדתו לשאול אלא תדבק בעליונים וזהו כי יקחני כלה: ידמיה ב משלי הלמדי שאגן מואב פגעוריוי ושקש ושאגן : ושאגן מפחד רעה: כל אלה כי הם פתחין זגם פא הפעל פתח־יחד אסידים שאגנו: אכר גם כן כבלי הפכק בקמץ הגין כפני שוא האלף 3,77 הזתאר לעשתות שאגן קמץ הנון: וכן ונהקאגן:והקבוץ בדנש השאננים בציון ובפנוחות שאנות נשים איוב ישעיה עיווק ישעיה שאבגות: ושאנגך עדה באזני: בתבנו בשרש שאהי בלו שלאגן ושלו. הלבד נוכפת או היא כלה כורכבת כן יפעיה כ חיוב ירמיה ב' שאפה רוח ישאפו רוח כתנים יהיא ההרחה שלו ושאבן והוא הנכון־ענין הכל השקט ושלוה הפה פי פערתי ואשאפהי וכן בענין הזה על ומשיכת חאויר אל האף וכן במשיכת האויר אל איוב תלם ב' עמום ב' דרך הפלגה ושאף צמים חילם: כי שאפבי אנוש: שאפו צורדי כל היום־השואפים על עפר ארץ־ השואפיםא תילים ישניה יחיקהל אביון־חרף שאפי סלה־אשם ואשאף יחד: שבות ושאוף אתכם כלם ענין בליעה: ובענין ההבשה והציפוי חיוב ב'קהלת ירמיה בעבד ישאף על:אל תשאף הלילה־שואף זורח הוא הוא שם. ריתכו להיות כנו אלה שאפה רוח יויהיה פי

דוח עבר ופאה: ובל אלו הענינים אשר בזה השרש קרובים ללשון הבטה וכונה אל הדבר

עוד שאר הקטן: והנפעל ואם בעט נשאר: נשאר בעיר בשאר מעל: וכל הנשאר מכל הבקובות

פמול בחר ישש"א ל עו יא

יטאר:

ישרן ברשון בורש מלך פרם עליהם במצותו וברשותו ולזל הרגילו הרבה בזה הלשון באמרם במלא בתכח רשות לעין לראות צריך ליטול רשות וזולתם הרבה וכתב ל יונו כי מזה קראו המדבו רשות באכדם הוו זהירין ברשות והנכון שהוא מלשון ראש כי המלך נקרא ראש כמו שאמ'נתנה ראש וזולתו את הרשום בכתב אפת: מלשון ארמי כתבא וכן הוא נקרא בקמץ רשות אבל הוא חסר אלף: אם רשעתי אללי ליי די רשם: זהלשון מעבין רושם שהוא בענין אות こがんとつつ ולא רשעתי כאלדי וכם מאדי דל שלא יצאתי מדרכי אלדי ללכת בדרכי רשע דל שלא עברת על בצות לא תשמה כי שברתי דרכי ה'שהקדים לל שקיים בצות עשה: א תרשעהרבה והשם מקום הבשפט שהלת שפה הרשע בסגולי אל רשעו ואל חטאתו־ובהא הנקכה זאת הרשעה: ותפר את משפטי לרשעה - כי בערה קהנת עקב זכריה יחוקא באש רשעה : וברשעת הגזים ההם־והתאר אשר הוא רשע לפות: להזהיר רשע מדרכו הרשעה: אוי לרשע רע: ישיני שלה יחוקא ב ישיני כמו שתאר הצדיק בשוב תאר גב הרשע ברעי והכבד הוא הרשיע לעשות: הרשענו ומרדגו: כלומ הרשענו רח רני k מעשיבו והפעל יוצא לאחר כלומר הנותן הרשע באהד: ואם עדיק ככיר תרשיע יירשיעך פיך ולא אני: כי וז うコンか הוא ירשיעני והרשיעו את הרשע וכת"ר יונה ככל אשר יפנה ירשיע: והוא ישק"וםי ירשיע: יחריר ויבלכל ישעיה תצח שמנ לחינב בי עתליהו המרשעת המם בחירק והוא תאר כמו הערים המבדלות י הממשלים לבית אביהם: ואע שענינם הקרוב הוא זה לא ימולטו מן הענין הראשון אכל הם בכללו לפי שענין הרשע הכלחמה והחרדהי - וכן ולא: ימלט רשע את בעליו: וכן ענין אל תרשע הרבה בלובר אל תחרד הרבה לעסקי העולם־ וגם אל תהי סכל ש שלא תתן דעת לעניני העודם ולצרכי מחייתך אלא היה מתעסק בדרך האמצעי: ולמה תמות בלא עזך הוא טעם לשביהם בי אם יחרד הרבה ישים עצמו בסכנה כדי לאסוף ממון וימות כלא עת: וכן אם יהיה בטל ול: יתעסק יבות ברעב: ופי ברא עתך עת הקצוב לאדם לימי חייו ברוב והם שבעים או שמוגים: וכן מדור ב באהלי רשעי עסק העולם וחרדתו: רשף ויצא רשף לרגליו בשש נקודו': רשפיה רשפי אש 'רפא תילים חבחות שיר הכל גחלים ופי ובני רשף הם הגיעועות. ולחוםי רשף י דנושה ובני רשף ינכיהו עוף: ענין פי אכולי חולי החמימו שהוא כרשף שמה שבר רשפי קשת הפא רפא הם ברולי החיצים ודמה אותם דרשף מכני שהם מתלהטים כמו שדמה אותם במקומות אחרים ללהב ולכרק: ולהב חרב וברק חנית: להכת חניינו רשת הכיבו לפעמי בשש נקודות: ופרשתי עליך את רשתי: במשכו ברשתו ידוע: מעשה רשת תילים יחוקא תילי תרומה כדבר אפרים רתת: תרנום יאחזמו רעד א רתת נחשת: עשוי במעשה רשת נקוב: דבר העגרים רעד גדול נשא בישראל: אחדתנון רתותא ופי כדבר ירבעם שהוא מאפרים רתח רתחיה ושלא כזכר פעלו מכנו מעי רתחו ולא דמוד וכבד אחר ירתיח כסיר מעולה: ענין יחזקל אינכב תחת רתם: גחלי רתמים: ושרש רתמים לחכם: כמו מן בקר בקרים מלכים תילים אינב יינשתא בלעזי וגחלתו חמה מאדנרתם המרכבה לרכש כמו אסור כענין ויאסר את רכבוי מיכה ורתוקות כסף צורף: ומא' עשה הרתוק בחלם: וקבוצו בשרק ויעבר ברתוקות יפעיה יחוקא מלכים זהב פי שרשרות : ושלא כזבר פעלו ממנו מהדגוש רתקו בזיקים: כלומר אמרו בשלשלאות של <u>ברזל: ובנין נפעל כזה בהפך בי הוא התרת הדבר</u> וכריתתו כמו שאמר עד אשר לא ירתק חבל הככף. ורכז בו לחוט השררה שחוא לכן: ואשר הם בני ארבע אותיות רטפש בשרו מבוער: ענינו דפי מקוכו נתרכך: ויא' שהיא מולה מורכבת משתי מלות־דֹל רטוב ופש כלומר רטוב ופרה ו ורבה מן פרו ורבו פושו וסגוי ופרשו עוד במלה הזאת רטפש הוא רשוב באת בש הפא וו והשין בית ותרגו' אתקליש בשריה: רידן זכרגו אותו בשרש רען כפול הלמד:: המדוברות שזכר בספר מרכים והם הקורות שקושרין אותן רפסדות על ים יפוני ביחד וכוריכין אותו כ באשראיובתלפוד ירושלפי היא בנהרות ובים שקורין להם רשין בלעז: ובמשנה היה יושב בספינה או אסדא היא אכסדיא היא רפסודות: נשלבה אות הריש ונתחיר. אות השין ששמשזר וילבש אותו בגדי שש:פשתן: תרומה מקץ קנים: ששת ימים- שש הנה: ובחשבון הגדוו וששיתם את האפה: נגזרה המלה הזאתמן ששה יחוקא תר נמה יתרנ משני טשי׳ המה כולכותי ועא ושובכתיך וששאתיך: פי׳ לפי מקומו אחריכך: וית׳ ואשדלינך ואטעינך: כלו׳ אפתן׳ שיר יחוקאל שיר וום אותו מענין ששה: כלום שלא ישאר הרי ישר k: וים אותו מענין ששה: כלום שלא ישאר בהם כי אם השישית: ואאזל פי שישפטנו בששה שפטים כמו שאכר כפסוק וגשפטתי אותו בדכר ובדם וגשם שוטף אכני אלגכיש אש ו וגפרית אבטיר עליו: שושיר שושיר העםקים יא שהוא צמח לבן ויש לו ריח טוב ויאולי בלעז: והוא והמלה נגורת מן שש: ואם כן יהיה פי שפתותיו שושנים בריח לא בעין: לעולם ששה עליםי מלכים כ פרח שושן יועל ראש העמודים מעשה שושן : שניהם קמצין ובחלם: ובא בפתח ובשורק מעשה שושן באולם ינילים רבן על שושן עדות: והבסורת ב'פתחין וכל שושן הבירה בותיה: ופי'פרח שושן עשוי כדמות שושן:

והקבוץ ושבות שביתך בתוכהנה: וכשורק ושב ה'צדיך את שבותך׳ שבות אהלי יעקב׳ והקבו בשובי את שבותיכם-והנפעל כי נשבה אחיו-וגשיהם וכניהם נשבו ענינם ידוע: וכן השר' הזה לשם שבו והיא כהאכני" היקרות ונקראת בערבי אל סכג׳ ישבח מעשיך׳ שפתי ישכחונך׳ שבחי ירושלים־וההתפע" בשוא גליו אתה תשבחם יוחכם באחור ישבחנה - וכבד א להשתכח בתהלתך ידוע ועא' אחור בענין הזה משביח שאון ימים־ענין הכל השקט וחהנחה־ לשכט ולמשפחה בחמש כ שבט בקודות׳ ששם עלו שבטים שבטי יה־בכל שכטי בנימין־התעו את מצרים פנת שבטיה: עניגם משפחה־אך השבט גדול מהמשפחה כמו שאם' משפחות שבטי בנימין -וכמו שאמ' ויקרב את ישרא לשבטיו וְאחב׳ ויקרב את משפחת יהודה׳ ויהיה שבט כלל לכל השבטים: וישראל שבט בחלתו: כי יכה איש את עבדו או את אמתו בשבש : תרועם בשבש ברזל ופקדתי בשבש פשעם-שכש מוסר ירחקנה מכנו הוא בשה וכן בקראת המשפחה מטה כמו שכתבנו בשרש נטה-כי המשפחה שבט ומטה כל אחד לחברו מבני המשפחה-זכן אם לשבט אם לארצו׳ שבט המופר׳ דל פעמי׳ יבא המטר לשבט ולמוסר בעולם שישטף הזרעים וישחית הבל:ופעמים לארצו כלומר לצורך העולם לפי שהם עושים רצונו־ולפיכך אמר לארצו־אם לחסד ופעמים לחסד יבציאנו אעצ'שבני העולם חיבים־ונקר' הראש והמושל שבט כי דרך המושל להיות שבט בידון ועו' בי בידו שבש מוכר העם׳ שבש מושלים׳ לא יסור שבש מיהודה׳ שבש מישור שבש מלכותך׳ ונקר׳ עט סופר שבט־מושכים בשבט סופר יהדבר דברתי את אחד שכטי ישרא בלומ' עם הראשים והמלכים יוכן במקומו בדברי הימים את אחד שופטי ישרא שבו שבכים מעשה שבכה׳ תחת שוכך האלה׳כבר זכרנום ב בשרש סבך׳ ומזה ויפל אחזיהו בעד השבכה: והוא שעושין בארובה או בפתח מבדים שתי ו שבו שבילי עולם ׳ ושבילך במים רבי׳ הוא הדרך ומכנו נקרא וערב כמעטה השבכה קלידא בלעז הרגל או השוק שובל יחשפי שובל -כמו שאמר גלי שוק עברי נהרות׳ ובמדרש חזית מפרש

אותו מענין שבולת הנהרי חפשי שובל קלופי שבלתא דנהרא־ואלקטה בשבלים־השבלים הדקות ישבלים י יקצור־וכראש שבולת ימלו ידוע׳וכתב ה יונה מזה כה שתי שבלי הזתים־ודמה אותם לשבלים לדקותם יר יתל דרך שערן : על שעשה כן להפריש וכן כתב מזה חשפי שובל חשפי תלתלי שערך : על דרך הדמיון אל תשטפני שבולת בים 'ושבולת שטפתני 'בשבולת הנהר 'שטף הבים ובקום שנגרים הבים בבח בקרא שבולת לפיכך אכר אכר בא שבולת ויאמר שבולת לפי שבכקום ההוא היה שטף מים שהיו נגרים שם המים בכח והיו כוחנים אותו בכה שהיו בו: שכלול תכם הלך יהוא שרץ הנקרא בלעז ליבצא: וארזל כל פה שברא הקבה לא ברא דבר לבשלה ברא שבלול לבתית והוא שכותשין השבלו וכניחין אותו על הבתית וחוא רפואה לו: ופי כתית המבה הנקראת בלשון רול עוד סיכטא וידוע הוא והשביםים ו והשהרונים: שם לבגדים עשוים במלאבת התשכץ ואם זה בסמך וזה בצדי ענינם אחד: ואשרנ חמוץ גכ'בעדי כסמך או הוא שם לעדי מן העדיים ממה שאפרו בכשנה השבים שעל השבכה: שבע

שבעה ככשים: שבע שבתות: וביום השביעי: ביום השביעי ויאברו לאשת שבשון פתי את אשך: אינו אום שביעי לימי המשתה אבל על יום השבת הוא אום והיה רביעי לימי המשתה: ופי ותבך עליו שבעת ימים עד כוף שכעת הימים: וים שביעי לימי המשתה והמאחר שהשתדלו להוציא החידה שלשת ימים ולא יכלו גואשו ממנה: וכשהיה ביום השביעי אפרו לאשת שמשון פתי את אשך וכאשר הציקתהו בעבור מה ש שאפרו לה גשרף אותך ואת בית אכיך באש הגיד לה׳ופי׳ותבך עליו שבעת היפים וכבר בכתה בעצכה כל שבעת הימים להגיד לה זואין שביעי רביעי כלל כאשר כת'ד יונה כי לא יכצא זה ההפך ולא יתכן זוכן ודוד השביעי אינו כמו השמיני כאשר כתב ר יונה: ואעפ׳ שבספר שמואל אומר ויעבר ישי שבעת בניו כי ידמה ששבעה בנים היו לו מלבד דוד אפשר שהיה לו כן מאשה אחרת אכל אחי דוד כאמו היו שבעה עמו: ויפלו שבעתם יחד־ונמצא ישלם שבעתים כפלים כמשפטו: אם גנב שור ושה ישלם שבעה מלבד הקרן -ורל אפי אם יענשו אותו לשלם כפלים או אם הוא עני את בל הון ביתו יתן ויבצל בזה י אבל נואף אשה משחית נפשו ולא יגצל בממונו ילכן כל הורג קין שבעתים יקם דל נקמות רבות יקחו ממי שיהרגוהו ולא ירצה לומר ש שבעתים יקם דוקא כי שבע ושבעה יבואו לסך חשבון שאינו חשבונו אלא יותר: ככו על אכן אחת שבעה עינים דל שמירות רבות יוכן שבע כחטאתכם: שבע יפל צדיק דל פעמים רבות יויבאו כן בזה החשבון לפי שכל ימי העולם :שבועו וחצי השבוע והכמוך בלא שבוע זאת וזאת יאם על לאה שלשה שבועים ימים שכועים שבעים ובלשון נקבה שבעה שבועות׳ בשבועותיכם: ובשוא השין שבועות חקות קציר: ופי׳אאול הפסר כן אותם של קציר ישמור לגו חקות הקציר שלא היה יורד הבטר בארץ ישרט בימי הקציר וזהו שאמ' שמואל הלא קציר חשים היום אקרא אל ה'ויתן קולות לפיכך אמר הנותן גשם ויורה ומלקוש בעתו לא בימי הקציר בי איבו עתו׳ וכן בשוא השין חג שבועות ימים מצות יאבל׳ ואיננה ריבוי והוא כבו שבעת יבים: וכן לעמות אחד החלקים בפו לעומת כי אין חג המצות כי אם

נכנים צכביה נך לך שמוא תצוה ת לים ב' תינים ב' משלי תילים שופטים תילים שופטים ישעיה יהושעיב' יהושע ירמים מספטים תילים ב' משלי

ישעיה ניתי תילום שופנים שמוא מלכים שמוא מוכים ירמיה תילים ישעיה ישעיה רנת מקן ישעיה אינב זכריה

תילים ב ישעיה שושנים תנים

ישעיה

אמר ב יתרו שוכטים

םמוא משני

בדא ית

זכריה בחוקותי משלי רניא ניבח רניא

דניא רחה פנחק ירמיה

בהענת מובי וימי יחוק יהנשע עמוק בפביה דה דרמות

ישעיה תילים ב'מיכה משני תולים ירמים מיכה אחרי ב' משפטים תכוח ניקרא כא

יתרנ

תוריע

יוןא ב'הושע ירמיה יחוקא מינה

שום ישעי שוכרו ויב ישעי

אשר הוא גר שם יקשר מם מכל דבק עם ישאוהו אגשי בקומו לא עם הגשאר כי אין קשרו כי אם בכית: וי וישצרו שני אנשים: והעם הנשאר: ואת הגשארים: ונאשאר אני: כמו ונשאר: וככר כתכנו דקדוקו בחלק ה הראשון מזה הספר: והכבד לא השאיר שריד: תשאיר מאה: וחשם שארית ישראל: וחסרו האלף גם מהמכתב עם כל שרית ישראל לכ אחד להמליך את דוד: ויתכן להיות כזה אם לא שריתיך לטוכ: וכן אמר התרגו' אם לא סופך יהא לטב זוהים ראוי שאריתך ובא התיו בחרק שלא במנהג: וכמיהו בחרק התיו ותפוצותיכם ו ונפלתם ככלי חמדה־ודוכש כתבו כן משרה קטרין ושריתיך היה דגוש לולי הריש כמו צויתיך עניתיך וע וענינו כמו פתחת ד: ופי הפסוק כן הוא אמר לו השם לגכיא אם לא אפתח אותד ממאסרד, ואפניע בך בעת צרתם של ישראל את האויב כי הוא יפגע כך לשכת בארץ או ללכת עמו ולהיות שם בכבוד והוא מה שאמר רב הטכחי לירמיהו הנה פתחתיך היום כן האזיקים אם טוב בעיניך לבא אתי בכל ואם רע בעיניך חדל ראה כל הארץ לפניך וגו' והפסו' האחר ועודגו לא ישוב ועדיין לא שב ירסיהו תשובה לרב הטבחים מה בלבו אם ללכת אם למשאר והוא הכין בו כי דעתו היה להשאר: ואפר לו לך ושוכה אל גדליהו וגו' יולזה הפירו'יהיה ישוב מעל יוצא : ויש לפרשו ועודנו לא ישוב כמשפטו עומד ונכתכנו עוד בשרש שובי ומא שאר ישוב ש שאר יעקב: ויתכן לפרש ושאר רוח לו בענין היתרון והמעלה כי יתר ושאר ענין אחד וכמו שבשרש יתר יש ענין מעלה ויתרון כן בשר טאר: ויהיה ושאר רוח מכנו: ופי ולא אחד עשה אברום שהיה אחד ואב לכאים אחריו באמונתו לא עשה כמו שאתם עושים כי לא רדף אחרי התאוה ולא בעל אפי בכשר לו אלא שהיה ש מבקש להשאיר זרע אדים ואאזל פי'בי ולא אחד עשה הוא דברי העם לנביא והוא דרך תמיהה אברה'אבינו שהיה אחד לא עשה כן כמו שאנחנו עושים שהניח אשתו ובעל הגר שפחתו ואעפ'ששאר רוח לו והיה נכיא והנביא היה עוכה להם ומה האחד מבקש זרע שדים כלומר בשבעל הגר לא עשה אלא לבקש זרע ה'לפי ש שלא היה לו זרע משרה ואעפכ לא בגד כאשתו כי ברצונה ובמצותה עשה אכל אתם תשפרו ברוחכם ולא יבנוד אחד מכם באשתו להגיחה ולבעול בת אל נכר: ויש לפרש מזה שם ושאר ונין ונכד והוא הבן שנשאר אחריו: ועא' אם יכין טאר לעכו וימשר עליהם כעפר שאר: ואשר אכלו שאר עמיי בכלות בשרך ושארך "כ בלה שארי ולבכי: חמסי ושארי על בכל דל חמסי שלקח מסובי ושארי שעבד בי ורדה בי בפרד עד שכ ה בשרי ודפי על יושבי כשרים ההרוגים שהרגו־נוזלי עורם מעליהם ושארם מעל עצמותם: ענין הכל בשר: ומזה קראו לקרובי האדם שאר ואמרו איש איש אל כל שאר בשרו: ובקמץ שם ושאר י ומא' שארה הנה: והוא שם כלל כאילו אמר בשר אחד הנה: ולפי שקרוב האדם כבשרו כמו שנאמר אך עצמי ובשרי אתה-ומבשרך לא תתעלם לפיכך נקראו שארי וים בזה נשאר מעלי כלומר תשוכותיכם מיוחסות הן אל המעלי ונאמר עוד הלשון הוה על כל מזון טתם שארה כסותה ועונתה׳ כמו שאמר התרגום זיונה: ועא' ברוך טנאך ומשארתך: ובתנוריך ובמשארותיך־היא העריבה שלשין בה העיסה יאבל משארותם צרורות בשמלותם היא העיסה ע עצמת ואפשר שנקראת כן לענין מזון כי הלחמהוא עיקר מזון האדםי כי כל שאזר:שאור לא ימצא בכתיכם היא המחמצת שמחמיצין כה העיסה: שאת או ספחת: הכיאו בשרש גשא כי הוא עקר המלה׳ <u>דיונה שרש בפני עצמו על משק זאב שארו וככר כתכנוהו</u>

כי שבבים יהיח עגל שומרון אמר בו התרגום ארי לנסרי לוחין כלומר משובר ומחותך יהיה יד וכן בדברי הזל בענין הזה כי היכי דלפטיוה שיבא מכשורא פי חתיכה מהקורה: וכן אפרו וישב משה את דברי העם ל ה' ויגד משה את דברי העם בתחילה פי' עוכשה של תורה דבתי' וישב משה דברים ש שמשבבין לבו של אדם: פי שמשברין׳ ויתכן להיות מהשר'הזה והענין הזה ושובבתיך ונתתי החים בלחייך ושובבתיך וששאתיך: כשובבת מחרב: ול יונה פי כי שבכים יהיה ענין גרוש: כלומר גרוש יהיה ומועתקם ממקומו והכנים בענין זה הדים שוככום כלומר אל החרים גרשום: וכן ושובבתיך וששאתיך: אך לשובכ ש טדיגו יחלק: הוא בעיני משרש שוב ומענינו אעפ׳ שהכיאורו ר יונה ור יהודה בזה השרש׳ וכן יתכן והיות משוכבת משרש שוב ומעגיגו. וכתי דתבו עמא מקטולי חרבא: שביב אשו במו שביבין דינור ויש מפרש מזה כי שכבים יהיה במו שביבים " וכתב אאזל מזה להשיב בחימה אפו בשקל להסב מן סבכ כי הצירי ו והחירק קרובים ופי להבעיר בחמה אפו וגערתו בלהבי אש: ואחריו אמר כי באש ה נשפט כי בכל מקו ת תמצא השבת אף לשכח ולרצון וכאן לכעם ולחמה על כן יתכן לשון הבערה כמו כי יבער במעט אפורה

אשר שבה ישמעאל 'וישב ממגו שבי : והצתי אש בבתי אלדי בצרים ושרפה ושבם ושביו ש שביו: ושבה שביך שובים לשוביהם ביום שבות זרים חילו: כשבויות חרב׳ והתא' לנקבה שביה בת ציון־ויאטר מכנו לזכר שבי בפלס עני־והשם גם שבי צדיק. קומי שבי ירושלם יוית מענין ישב קומי מטות הכא שופטים מכא תובי בכית יקריך ירושלם׳ את השבי ואת המלקוח ׳ ושבית שביו : ובסגול ושבה שביך וכא וראית בשביה לה מתת תולים והתיבו השביה: ובא וכנותיו בשבית שובה האת שביתיבו:

אמור ב"כהר בחוקותה אמור ב"

ישעל'

אינב

שמ נאל עמוס יחוקאל דות הלכי בחוקו האזי בא ישע איכת ניקרא שלח קהלת אינב איוב ג'

הרברים אינב תילים ב'
ישעי לינב תילים שיינחל
ישעי חילים ר'
משלי אינב
ניקרא ייזקל משלי תילים
מקץ תבגא משלי

מפני

משלי תילים חבקוק ' משלי

איוב ב תינים ישעי תינים ישעי שיר תינים עירא שוטרים זכרי ירתי תבנא ירתיה שתול תכוא שמול עקב בא

איכה ניחי תנסע וחוקל פיר יחו

> החולמ יחוק ל יפער ירמי ב מנעם ירגור

בלשון נקבות שבע שבתות:מלבד שבתות ה':שבע שבתות שנים־אשר לא שבתה בשכתותיכם ופי' שבע שבתות־שבע שבועות ימים: וכן עד ממחרת השבת השבעית ממחרת השבוע השביעית וקרא השבוע כן כי בבל שבוע שבת לפיכך אמר תמימות תהיינה והם כש' ימים כי יכול להיות ז' שכתות שלא יהיו בהם שבע שבועות ימים! לפיכך אמר תמימות תהיינה:ורוול דרשו בו עא למה אמר חמימות וזה הוא הנכון לפי פשט הפסוק: וכן פו בשמטת השנים שקרא כל שנת השביטה מהם שבת וכן אמר שבע שבתות שנים יוכל לחיות שלא יהיה בהן תשע וארבעי שנה לפי אמ ופירש שבע שגים שבע פעמים והשם במא רהב הם שבת ופי הפסוק ומצרים הכל וריק יעזורו על כן קראתי לזאת פי קראתי לזאת ירושלם החושבת להיות בעזרת: במצרים ויהיו רהב וחזוק להם הם שבת כלו ישבתו ויפסקו מלעזרם: וכבר פירשתי פי אחר טוב מזה כשר ישב ור'יונה פי'מזה הענין שרף ישרפו בשבת כלו'בכליון חרוץ עד אשר לא ישאר להם זכרי וכן פי'מזה שבת חמס וככר פרשתים בשרש ישב: והנפעל ונשבת גאון עזו: והככד אשר לא השבית לך גואל היום: והשבית את הכמרים: והשבתי חיה רעה: אשכיתה מאנוש זכום: תשכיתו שאר מבתיכם: - השביתו מפניגו את קדוש ישראל: והשם שחקו על משכתיה: כלם ענין הכשלה והפסק הדברי שובב על שנגתו אשר שגג:כי שגנה היא: כשגנה שיוצאי והשם עוד מזה אתי תלין משוגתי: והנח תמורת אות הכפל ענינם ידוע: שונא לגוים ויאבדם: הן ש שניא ולא נדע: שדי לא מצאנוהו שניא כח ענין ריבוי בהא ופי שדי לא מעאבוהו שגיא כח אעם שלא מעאבוהו הוא שגיא כח ושניא משפט ב ורב צדקה ולא יענה מלבו כי אם מחכרון המקבל כן פרשו דא אע זל וים שדי שהוא שגיא כח לא מצאנוהו בלו'לא השגנו כח מעשיו אכל זה גדע כי אדם שיש בו משפט ורכ צדקה לא יענה אותו השם׳ אשר שגבה כמנו: וקודרים שגבו ישע פי'שגבו בישע: והנבעל כי נשגב שמו לבדו׳ בשגבה לא אוכל לה: חומה נשנכה: והכבד הן אל ישגיב בכחן: והשם משגב לעתות בצרה: משגבי ומנוסי. וכבד אחר רישגב ה'את צרי רצין: וישגב אבירן: ישגבך שם אלדי יעקב: כבתקובכי תשגבני אשגכהו כי ידע שמי: ושלא בזכ׳ פעלו ממנו ובוטח בה׳ ישוגב: כלם ענין הרומבות: שרך וכה שניתי הבינו לי י ואם כל עדת ישראל ישנו ימאיש שונה ומפתי: לשנות מאמרי דעת והשם שניאות מי יבין:בחילוף הא למד הפעל באלף: ומא משנה הוא. והפעל הכבד משנה עוד בדרך: משנה ישרים בדרך רע ור יהודה שם בענין אחר באהבתה תשנה תמיד־ור'אחי ר'משה זל פי'בפי'משלי בענין זה כלו'תחשב כשונה אם תמיד תתעסק באהבתה וכל שכן בזולתה־וזהו שארול באשתו אמרו קל וחומר באשת חכרו: כי המרבה באהכת אשתו ומשיח עכה יותר מראי הוא שונה בעבור שאהבת האשה תסיר האדם מעבודת השם: וכן למה תשנה בני בזרח. ור' יונה הרחיק ענין באהבתה תשגה תפיד מענין זה מאד לפי שבעיניו. ענין הפסוק על ענין החכמה: והנכון כי ענין הפסוק מדבר על אשתו כמו שאם למעלה שתה בים כבורך יפוצו מעינותיך חוצה יהיו לך לבדך־ואעפ שעל דרך המשל יתכן שידבר על החכמה המליצה היא על אשת האדם וכונת המדבר לשני ח הענינים ואכ'הטוב והישר שתהיה תשנה תפיד מענין שננה כפו שפיר' יול יונה שם באהבתה תשגה תפיד בענין שמחה וערבות כמו שג ון לדוד: על שגיונות או בענין התעסקות באהבתה מאהוב זולתה-ומז הענין בל שונה בו לא יחכם יוכת ב היונה בשם היהודה בן קריש כי הוא שמע אלדד הדני אום 'יש לי שגיה בענין יש לי עסק: שבה ואחריתד ישגה מאד ובשף מקום הא ישגא אחו בלי מים:והפעל הכבד ושלוי עולם

ובהכפל הפא והעין כיום נטעך תשנשגי- ענין גדול ורבוי: שבח מככיו שכתו השניח: ראיך אליך ישגיחו: משניח מן החלונות׳ ענינם ענין הכשה בהתבוננות: נעבה שנל לימינך: והשנל יושבת אצלו נקראת כן האשה על דרך המשכב: כמו שהוא בכתוב ישככנה ישגלגה זהנשים תשכבנה תשגלנה איפה לא שכבת לא שגלת" לודנו והיית משגעולכל איש משמנו להשחנו שלו משתגע להשתנע עלי משגע ומתנבא: חסר משוגעים אני: והשם כשגעון וכעורון: וההתפעל איש 'ענינו ידוע: שנר אלפיך: ומא' וכל פטר שנר בהמה בשש נקודות׳ ענינם ענין שלוח כענין עויליחם: ובענין הזה בדברי הזל מלא שנר היונה פי שלות היונה והליבתה זהם גם תנין חלצו שד: הרגילו הלשון הזה בענין שלוח בפון שאם שנר אחריו וזולת זה הרבה: ברכות שדים: ושדים צומקים: זשדיך תגתקי: בין שדי ילין: שמה מעכו שדיהן ידוע׳ויתכן ששרשו שרה בפלס אב אח צו תו ופי ברכות שדים ורחם ברכות שמים וארץ כי השמים בתתם המשר כבו השדים והארץ בהוציאה הפירות כמו הרחם: ואאזל פי שדים המינקת ורחם האם וזכר אחרי כן כרכות אביך כי ש שלשה אלו מברכין לילד האכ והאם והמינקת: ולפי דעתי כי היא ברכת הכנים והנולדים הפך רחם משכיל ישדים צובקים־ועא'יובחו לשדים ידוע: לשך די ושדרו את גאון מצרים:הוי שודד ואתה לא שדודי ושדדו את בני קדם חטף בפלם חרבו מאד לשדד את כל פלשתים: ישוד צהרים והשרק תחת חלם: זאב ערבות ישדדם: בא שלם ונקוד כמו שהיה בחסרון הכפל כי נקוד השלם הוא ישדדם

כי אם שבעת ימים לא היום ולא לעתיד: ועא' ואשר בשבע לי: וישבע לו: ובשמר תשבע : והשבע ושקר: וע והשם כי השבועה הגדולה: יתן ה'אותך לאלה ולשבועה: והנחתם שבכם לשבועה ובחירי: שבועת ה'תהיה בין שביהם: שבועות בטות אובר סלה: כלום השבנעה שנשבעת לשבטים. וים על הברקים שהם כמו חצים ומשות כאלו בשבעו לקים מאמרך. ומפרשים מוח שבועות חקות קעיר כלומר מה שאמר זרע יקציר וקור ו וחום וקיץ וחורף ויום ולילה לא ישבותו: והפעול מן הקל שבועי שבועות להם יאו יהיה תאר ורנכון הוא זח בפלם השבוני באהלים בי לא נכנה כנין הקל ממנו: והפעל הכבד מכנו והשביע חכהן: ואשביעך בה : וי וישביעני אדוני: ובשם אלדים לא תזכירו ולא השביעו: פי לא תשביעו איש את חבירו או אפי הגוי ככו ש ואבר ושבע ודשן: ודוד זקן ושבע ימים: ואכרת ושכעת שפרשו הזל ולא ישבע על פיד: תשבעו לחם: או עיר אחת לשתות מים ולא ישבעו: פן ת אתה תאכל ולא תשבע: ובנקר תשבענו והקאתו ידל פן תשבע ממנו וכן ושבעתם איתו: ושכעת ביבנו: לא תשבע עין לראו : שאו ואבדון לא תשבעב': שבעה ברעו'נפשי: ישבע בחרפה מדרכ ו ישבע סוג לב. וממוכצותיהם ישבעו: כי רב שבענו בוז:והשם אבל ואין לשבעה לא ידעו שבעה מבלתי שבעקד:ואבלתם לשובע: שובע שמחות את פניך: ואכלת ענכים כנפשך שבעך: ומא ונשכח כל השבע : ונא שבעת לחם ושלות השקט: והתאר ושבע ירין בל יפקד רע: ושבע ימים : שכע קלון ושבע רוגז שבעים בלהם נשכרו: והבער הכגד ואשביע אוהם וינאנו ומשביע לכל חי רצין ונפש בענה תשביעיוככד אחר ונפשם לא ישבעוי שכענו בכקר חסדך: כולם ענינם ושבצת הכ זונת ששי משבצים זהב: ועשית משבצות זהכ: וכתונת תשבין תרגם א רבי סעדיה זה עיון בערבי והוא מעשה הרקמה עשוי עובים עינים: בי אחזני השבין: בתב ד' יונה תפניני העיון שהקיפוהו אנשי המלהמה וסבכוהו ולא יכול להגעל כהם׳ וים' עין השבץ לבי ש שבר ה'מטה רשעים ולא שבר את ההמורן ושברה שהרג כהני ה' זוית ארי אחדני רתיתא: היוצר־פי באשר ישבר איש ויינים לא תשברו בוי כשבר נכל יוצריםי כאשר ישבר את כלי ישברו פראים צמאמ: כלומר ישנירו צמאם במים: בשברי לכם מטה לחם: והשם כשבר נכל יוצרים: ומשבר רות תיילילו ולא כחלו על שבר יוכף: אלו השלשה הם בחמש נקודות והשאר בשש יובא הא.ח בשברון מ פותנים: והנפעל כי נשברו אוניות: " נשברה דלתית העמים: נשברה קרית תהו אחת מהנה לא נשברה: ופ בבעל חולף כי הוא מלעיל: זכחר אלדים רוח נשברה גפע עומד כי הוא מלרע: עת נשברת מימים במעמקי כי כשברו לפני ה'ולפני ם בים:פירוש עת היית נשברת שלא יצאו לך עזבוניך כמים כפו שהיה כבר: בחביהו : ותשבר בעץ עוו'ה: ובפתח תשבר ותשכב את חללי חרב: והכבד ואת כל עץ השרה שברי אבד ו ושבר בריחיה: ושבר תשבר מצבותיהם ושלה נזכר פעלו מהנוסף על שבר בת עמי השברתי: כל משברוך וגליך עלי עברו: וכל בשבריך ענית סלה: רל בהשבר גלי הים בעת הזעף: וכזה על דרך ההשאלה כי אם אפפוני משברי מות:בהביאי שברך בגוים על ארצות אשר לא ידעתם:פי האנשים הנשברים והנגפים בך: או פי בחביאי באזניהם קול השבר ושמעום וירדפום לפני שער עד השברים: נקרא הכקים כן לפי שנשברו שם: משברים יתחשאו פי' מפחד שברי. יסירו חטאם ויתודו ויחלו פני אל: וכן הענין הזה ואשבר עליו ח חק: כלוברברתי ברית וגזרתי עליו חקי שלא יעברגו: ונאמר שבירה בענין הזה כבו של בריהה בברית י ום, הענין הזה בנזר האני אשביר ולא אוריד: כר וכר אביא האשה עד רמשבר: כי באו בנים עד משבר: כי עת לא יעכוד במטבר בנים: והרחם נקרא משבר על שבר האשה היולדת וחבליה: את כספר ההולום ואת ש שברו פי פתרונו כי קודם הפתרון החלום הוא ככו הדבר הסתום והפתרון שוכר אותו ובגלה אותו: ועא כי יש שבר במצרים שבר דעכון בתיכם בשש נקדות וישאו את שכרם פי תבואה וכל מאכל: ואו: י נאמר ב בזה הלשון לפי שהוא שובר הרעב: וכן אמר שבר רעבון בתיכם על דרך ישברו פראים צמיםי וקינה ה השבר יקרא שוכר לשבור אל יוכף פי בן יוכף יאו פי וכד הארץ באו בעריכה אל יוכף לשבור: לבו שברו ואברו. בשבר אשר הם שותר שווכן מוכר השבר וישבר ו מערים: והפעל הכנד אכל בכסף תשבירני פי ת ואהי שוכר ב תשביר לי: זנשבירה שנר: הוא המשביר רבל עם הארץ: בחומות ירושלים: עניגו חושב מלשון דול סברא: והכבד בעא לא ישברו יורדי בור א אכתך עיני כל אליך ישברו: הלהן תשברנה: והשם שבר: שברו ער ה'אלדיו עניגם התקוח איךש שבת שבת נוגש: שבת משוט לבנו שבת וינבט שכתה מדהבה: ושבתה הארץ שבת לה' י אות תשבת הארץ בפתח: כל יכי השכה תשבות: וביום השביעי תשבת בחלם: תשבתו שבתכם יוכ ולילה לא ישבתו: וישבתו שלשת האנטים האלה בענות את איוב: והשם כבוד לאיש שבת כריב בשש נקודות: רקש שבתו יחן: וכא שכת שבתון יושכת פעם היא בלשון נקבה בכו שכת היא לה׳ - והיתה שבת הארץ לכם ל לאבלה ופעם ברשון זכר שופר שבת בחללו: עולת שבת בשבתו: כפו חדש בחדשו יום ביובו והקכוץ

חיר יד ד' מרכנ דר לז מופטר ב.א ישע ה משפטר הטקוק

בוא חיי
בוא חיי
מייה שע
מייה שע
מולך וה' רחה
מולר המלח עוות
משלי מילי משלי ב'תילי
משלי מילי משלי ב'תילי
מבר יחוץ בחוק 'מילי
מבר יחוץ מילים
מילים ישליה יחוץ מילים
מנות ב' יחוץ מילים
מנות ב' יחוץ מילים
מנות ב' יחוץ מילים
מנות ב' יחוץ מילים
מנות ה' ב

ישעיה מלכים ישעיה ירשה בח מלים בחוקותי ישעיה ב עמ ק יחז א מלכים יחזך לישעיה תילים תילים יחיקא הינים יחזקא וחרה הינים הינים בינים בחוקא וחרה הינים הינים בינוא יחזקא הינים הינים הינים

ישעיה ב הושע מופטים מין מין מין ישעיה מיבז מין חקת עמוק מין ישיר ישעיה הילים רות תילים ישעיה בחוקותי ב'ת-ה חמר בחוקותי ב'ת-ה חמר משפטים אשר בהר ב'

הוטע מ'כים ירמ ק יתוקאכ יחודא בושע מקץ לך חלכים יחוקא תילים כ'חור ירמיה שלח חיוב קרת פתנוב כ׳

בח מינים מיבק

ישער יחוקא ישער יהן תילו נבכר תילו יר ב'מובי

ירמיב בהעליחד בנשע ב' במו ב ושעות ורמו ב מילים ב'

> יהנשע משלר בהעוותר

תבוח

ים ציה ב ירמיה ירמיה פמנא חיוב מנכים הנשע

שבתי וראה תחת השמש ושבת לנשיא במו ושבה התיו במקום הא וכבד בתכנו הדומי יו בחייק דדקדוק ושבה לא ישוב כי אם הרוה את הארץ:ופי ושבה לא ישוב אלא כה יעשה דרוה את הארץ: ואאזל כיו שו במשמעו לא ישוב כי אם הרוה אבל לאחר שהרוה ישוב וזהו שוב הנשם בי דם השמש שואף איתו: ילורי זה לא היתה צריבה הארץ לגשם ישובו לא על : אם ישוב עשר בעלות :אחרי שובי נהכתי פי אחרי שכבתי מעובותי ועריך לא תשובנה כל לא תשובינה לקדמתן ושמרון ובנותיה תשבנה לקדכתן - ואת וכנותיך תשוכנה לקדמתכן: ויש לפרש מזה ואתה כאלדיך תשוב ניהיה כאלדיך תשוב ככו ש בדיך

:והפעל הכבד השיבונו אליך־וישב את כל הרכוש: והשיב למרך ישראל מאה אלף כרים׳ השיבו אשכרך: מה אשיב לה' יפנחה ישיבו יב תשב את בני שפה: עתה אשים את שבות יעקב: אשר אשיב את שבות יהודה וירושלם: וישיבו אותם דבר והיוצא לשל שי לכן שעיפי ישיבוני פי יכריהוני להשיב דבר אליך: אשמם אשר ישיבו לי ימה האשם אשר בשיב לו יואת כלי הזהב אשר השבותם אשם י המנחה לפי שהמנחה היא נמול הטובה ומשיב לו מאשר נמלו או ליראה כמנו ומשיב לו הכנחה תגכול ש שאינו בריע לו׳ ופי תהשבה בענין האשם כי החוטא בהביאו הקרבן הוא כבעל חוב שנ שיב הובו לבעליו : והנכון בעיני עוד בי טעם ההשבה בענין המנחה לפי שהיא תמיד פעם אחר פעם כמו והטיב למרך ישרא בי בכל שנה ושנה היה עושה זה השיבות מחרון אפך אינו פעל עומד אך הוא בעל יוצא כי שבטו: וכלת שלים מחרון מקור בתוספת נון כמו שכתבנו בחלק הדקדוק וכאו אבר השיבות אפך מחרותי ושלא נזכר בעלו ממנו ויושב את משה ואת אהרן: וכבד אחר נפשי ישוכב פי ישיב אותה אל הדרך ו טובי ושוכב שדינו יחלק פי אמר איך ימיש לי בלו איך יסיר האויב חלקי שהיה לי ואם אנחנו ביחלים לשוגב שדינו שישיבום לנו הם יחלקום לעצמם ילשובב יעקב: בשובבי אותם משוכב נתיבות: בשובבת בחרב: בלוכר הנכלכת בחרב הנוים ושבה לארצה: והשם לתשובת השנה פי לסוף השנה שתשוב השמש לנקודה אשר החלה מנ נה ו ומא את שיבת ציון : וענין שני ושב ה את שבוחך: בשוב ה' הנני שב שבות: ושב שבותם שב ה' בוו'ם ע עבין השקטה והנחה כאשר כתכם ל יהודה ור'יונה תפס עליו וא מר בי בה ענין שישקיטם בגלות: ואין זו מברא נכונה כי הנכיא אכר שישקיט הגלות ויניחם מצרתם וזה לא יתכן זולת שישיבם אל בקונ ם כי הגולה בארצו לא ישקוט ואפי יהיה שם בתענונים גדולים וכה שבתב ר יהודה הוא הנכון שיהי בל הפעל הקל ם בהענין הראשון פעלים עוכדים ואין אחד כרם יוצא ואין פענה כבשובני והנה על שפת רנחל עץ רכ כאד במן שכת'ר יונה שנם הוא פעל עומד ואעפ'שב'הכינוי בנון יוד ואין כן הכניג אא ככינוי הפעו המחובר: אל בקור הפעל כמו הלהרגני אתה אומר: אל תאיצו לנחמני והדומים להם ואין כן המנהג בכינוי הפעל ח המחובר אל מקיר הפעל בעצמו כי אם ביוד לבדה: כמו ובדברי אוהך־בשלחי את חצי הרעב: לרשע והדומה להם יוהיה לו לופר לפי כברת ר'יונה בשובי:אין זו טענה כי רנה מצאנו תכריע קבי תחתני יבמו תחתי ובכינוי הפעול עם מקיר הפעל ביוד לבדה כי מאן ה לתתי:לא אכה יבמי:לבלתי עצבי: שבו בליהם ריקם פי' עם בליהם׳ ועודנו לא ישוב גושוב אל גדליהו הוא מענין הראשון 'פי'ועוד ירםיה לא אבר בי דעתו שישוב והוא רב שבחים הבין כי דעתו כן ואכר לו לך ושובה ופהענין השני עוד שובה ה רבכות אלמי ישראל: ואשר הם עומדים ואתה באלדיך תשוב׳ ישובו ישבי בעלו׳בשיכתו נפחג ם׳ ואעפ שכתנגו בו שעם אחר בשרש ישב־וחשם כשובה ונחת תושעין יומזה עוד אם תשוב ישראל נאום ה' אי תשוב־השני הוא מהענין הזה: ויש לפרש מזה נפשי ישובב כלו יניחנה וישק טבה וכן ושבתי בבית ה: ויתכן גם ושבתי מהענין הראשון ואמר ושבתי כהתמדת הליכתו שם פעם אחר פעם:וכן שוב מול את בני ישרא שנית פעם אחר פעם עד שימולו כולם: וים מזה כי משובת פתיים תהרנם בכו שאכר ושלות כסילים תאברם" ואאזל בתב שובה ה'רבבות אלפי ישראל מהענין הראשון כתרגומו תוב ה'שרי ביקרא ופי'כי אותן שלשה יכים ש שהלך הארון לפניהם כאשר הוציאוהו מן המחנה אמר משה קימה ה'ויפוצו אויכיך ובסיף שלשה ימי שחזר לבקומו בתוך המחנה כי שם היה נוסע תמיד כמו שאפר ונסע אהל מועד כתוך המחנות אפר בשובו, שובת ה'רבבות אלפי ישראל כלו' עם רבבות אלפי ישראל: שובה ולך עמהם באשר בתחלה: וענין שלישי תיכרף רעתך ופשובותיך תוכיחוך־תלואים לפשובתי פי'בעכור הפשובה שעושים עפי הם תלואים בצרתם לא י ידעו אן יפנו לעזרה ויוד למשוכתי איננה סיםן הפועל וכן ושמחתים בבית תנלתי וככר כתבתים בחלק הדקרוק: כי פשוכת פתיים תהרגם: משובה בצחת. אלה שמותי והתאר שובה משובה ישראל כן בזה המש תאר מנחי העין וענין מרודים תאכר הנקבה מכנו כרודה כפרם משובה: והפעל הככד ממנו מדוע שובכה העם הזה: והיוצא לשלישי חכמתך ודעתך היא שובבתך וחתאר וילך שובב: שובו בגים שובכי בולם ענין המרד וים מזה כי אחרי שובי נחמתי: שור זקנתי ושבתי:והתאר גם שב נם ישיש בנו:והשם כי קמן זרקה בו השיבה היא יותר מהזקנה כמו שאמר במשנה עיניו משיבו: ובהא הנקבה גם שיבח בן ששים לוקנה בין שבעים לשיבה׳ וכן דעת הגפוק ושבתי אחדי וקגתיי שוךך ושדת

בפלם ישמדם: ויתכן היותו מבגין פועל הכבד הדומה למרובע: וסלף בוגדים ישדם: זהתאר הבכליג שד על עז כפלם לחם חם: מערז לתם: גל אל ה': והגפע' שדוד גשדונו וחשרק תחת ח ם' וד יהודה כתכ בו טעם אחר להיות ענינו נשדו ממנו כמו בני יצאוני שעניגו יצאו מפני: והפעל הכבד משדד אבים תשדר רבצו: וככד אחר ישודד מצכותם: ושלא נזכר פעלו בהדגוש שדד ער פואב: שדדה עי: בשרק : שדרה בינוה בקמץ חטף: פתאום שדרו אחלי בשרק: ושלא נזכר פעלו מהנוסף כהתימך שודר תושד והוא כתום בוו עם הדגש: וכן כל מכצריך יושד: ענינם ידוע: ור' יהודה הביא כענין זה נהפך לשדי: וכבר כתבגו שהלמד שרשית וכן לשד השמן: וטוב הוא שיהיו מזה השרש והלמד בהם גוספת זיה־ו מענין ושד מלכים תינקי:בי אפס המץ כלה שדי משר תנחומיה שהם ענין לחות ודשנות:וכן כתב ד'יונה ויש לפרש כלה שד מהעכין הראשון: והוא תאר כמו המכליג שד על עוד בלומר אפס המוצץ והשודד והרומס תמו מן הארץ המריעים לישראל זיתכן לפרש יגזלו משד יתום בענין ושד מלכים תיגקי כלום יגזלו אותו בתענוגיו: או יהיח כמו שד שדים כלו' ינזלו אותו כשדי אמו ושדים ושד מלכים קרובים בעני' לא בשרש' ויש לפרש ינזלו משד בהענין הראשון כלו ברוב עד שעושים יגזלו אפי היתום - ואאזל פי אחר שגזלו היתום ויניחוהו לא יובל אדם לשדד אותו כי כל אשר היה לו גולו הם: ומן השדש הזה אני אל שדי שענינו תקיף ומנצח בענין שודד והיוד בשדי תמורת אות הכפלי וכן והיה שדי בעריך ופי כי ג' שדי יהיה מבעריך ותקפך ופי' הנגיד כי והיה שדי בצריך איננו השם הנכבד רק הוא תאר לזהב כי פי'בצריך זהבך כמו שבתבנו בשרשון ואמר שיהיה תקיף זהבף כמו שאמר וככף תועפות לף: וכן בקול מים רבים בקול שדי: כלו חזק והקיף וכן כשד משדי יבא כלום כשוד שיבא משדי ותקיף: ור יונה כתב כן כי שדי תאר לממון כי אצלו שדי גדול ונכבד: ופי שדי בצריך שיחיה הוכך גדול ועצום: וכן השרש הזה והענין הזה שדה ושדות:פי כבדה וכבדות ויש מפרש אותם כלי זכר ועוד מפרשים בשים יבות תאר לקוחות בג להמר וענינם עדודה ושדודות להיותם כלי זכר הוא הנכון: וכן ארזל מאי שדה ושדות הכא תרניכו שדה ושדתין ופי'בו הגאונים שהו'כלי לניגון המוסיקי היה נמצא כזמן שבית המקדש קיים: שודף יפתח וישדר אדמתו: ישוד לו יעקה הש מענין שדה וענינם הליכת החורש בשדה אחר חרישתו לל לחרוש בו שדות העמקים וכן מהשרש הזה והענין הזה ועמק השדים וכן דעת המתרגם ומישר חקליא: לוד דין ושדה לא קניבו: אל שרה טוב של מים דבים חיא שתולה: בשרה וככרם: לשוח בשרה: זמנה שדה 'ותקחהו' ושרה כנרש עריהם לא יםברי את שדי אשר בענתות: אל ביתה ואל שרה: והקבוץ על ש שדה חמד: עכתות לך אל שדיך לשובב שדינו יחלק: וכלשון נקבות שדות בככף יקנו: ואת שדותיכם ואת ברמיכם: ונהפכה ההא ליוד בראית בהרבה מקומות מתנובות שדי: יעלו שדי-אלה שדות הזריעה: - כריח שדה אשר ברכו ה'וישמעו כל שרי החיילים אשר כשדה יאלה עגיגם מדכרות: ונאמר גכ' על הארצית ויברח יעקב שדה ארם: כמו ארץ ארם וכמהו לגור כשדה מואב: בשדה פלשתים עודם ומשדמות עמורה כמו נפנים יוכן כי שדבות חשבון אכלל: ושדמות לא עשה אכל · ואפשר שיהיה זה ענין שדה זרע כי כבר זכר ואין יבול בגפנים:אבל בשדכות קדרון־אמר בו התרגום כנחלא בכישרי דקדרון וכן יהיה <u>פי וכל השדבות עד נחל קדרון אעפ'שיש בו תרגום אחר יאך ושדמה לפני קפה: כמו ושדפה בענין שדפון</u> והכם והפא ממועא אחד וכן אכד במוכים במקוכו ושדפה ופני קמה-בשדפון ובירקין: ושדופות קדים הוא לקות הזרע כרוח הרים הנכגם כשבולים עד שלא גשלם בישולם ולא יגפלו וזהו שאמר ושדפה לפני קמה טרם היותו קמה כִי כאשר נגמר יקרא ָקמה: שדרוָת בארזים בבר זכרנוהו בשער הסבך: שודן אלדים יראה לו השה:והיה השה לעולה ומשפטו בהראות עין הפע'שיה בפלס כלה רצה ועם הכינוי יראה בר בצרי שה ככשים ושה עזים: עין הפעל והוא יוד או את שיו נדחים כצרי השין :איש שורו ואיש שיהו בשוא השין־והו בלשו זכר ובלשין בקבה דַפי שהמלה כוללת זכר וגקבה: בלשון זכר שה תמים ותעיתי כשה אובד: ובלשון נקבה שה פזורה י ישראל: בין שה בריה זבין שה רזה: ושור או שה אותו ואת בנו:אעפ שהוא בלשון זכר על הנקבה הוא כבו שקבלו ד'ול אותו ואת כנו נוהג בנקבות ואינו גוהג בזכרים: ואעפ' שיש בחלוקת בדברי ד'ול כזה ההלב'כך היא: ושה אחת כן הצאן יהקטן כן הכבשים וכן העזים הוא שיקרא שה: לוקדר ושהדי בכרובי 'השין בכרא בחב וכשפטו בכבץ חטף ושלא לחטף על ההא הוסב לקדין רחב בשוא ובפתח והוא תרגום עד- שדם ואכן השהם: אכני שהם: נקרא בערבי אל בלזר׳ שדה ואת השהרוני אשר בעוארי גמליה לבד מן השהרונים והנטיפות והשביסים והסהרוני חלי כדמות ירח ותרגום ירח כיהרא: שוך א תשואות סוכתו: תשואות בוגש לא ישםעי תשואות חן חן לה: תשואות פחדכם: ועלית כשואה ענינם ענין המון וכבר בתב בכוא כשואה בשר טאה להשביע שואה ובשואה ענין שמפה: שרב ושב ורפא לן בי שב בהטאו׳ולשבי פשע ביעקב׳

משלי ישעיה עמוקימיכה משלי משלי חישע ישעיה ישעיה כחום ירמיה ישעיה הושע חילים בהעל תך ישעיה ישעיה כ עמוק

1) E17 2) 1/2

אף איניה ישעיה קהלת

יבעי הנשע אינם אינה עורא יחוק א חקת חיי משלי בזר ירמי מלכים ישעי מ'כ' מיכה ירמ' שמוא איכה תל ס מולרות ירמיה המשע רות סמוא האויכו מלכים ישעי חכקוק

ירתי ישע ה מלכים מבוח מלכים ב הידי הידי האח הצח שמים בח תילים ירתיה יחזקם חמור

מוה ל אמב

ברחשית הרומה שופטים שוטעים ישעיה חינט ב'זכרי ישעי משלי משלי מטלי מ'בים ימושיב ישעיה כחום חיובי

ים"ים

תרומה תילים בשנח חושע אינכ מיכה יהוקא משלי ישעי מקני

משני שופטים ב תצוה חיכה

בהעלווד שמוד. ויזה רני כהעלותך עילים k;70 ם מוא ניק־ח

נחום ורמיח ישעית

שמיש דת

Ling איוב ישציה שיר מוכים הושיב עוראתינים מלכים

ירמי תילים יינז תיוים איוב כ' איוב דינים

חיוב

בכלניך׳ אני שיט־פּי׳ אני שכוליכין איתה בכשוטים ענין הטיטה בלעז רבר: והנכון לפר׳ הפטי׳ אורך עבין בזיון או ענין בזה כמו שכתבנו בשרש שאט וכתי דבזו יהך: וד יהודה כתב באחד בהפנים אוי שיט בענין הראשון־ועא שוט לסום: יכר אתכם בשוטים: ובהכפל לבד הפעל ולשונים בעדיכם: ענינם בענין שבש זדבה הצרה העוברת בעולם לשוט שהיא בכיו השוט הככה והמייכר: שוט שוטף: קול שוט: בעוט לשון תחבא: והוא רכז לרכילות ולגידופים והדוכה להם כככות הלשון: ואפשר להיות כן השרש הזה עצי שטים יהדגם בקום הנח כדגש ופטורי צצים והוא מין במיני הארז הטוב שבהם. שורש ושטיבים:ם מענין כי תשטה אשתו שני שרשים בעא'. ישרך הנני שך את דרכך בסירים־ שכת בעדי: והשם מזה ישר ממסוכה: ואעפ' זורא אתה שנכתב בספך: וכן כתוב בכפך כל אבן יקרה מכוכחך בלומר גדרתך: כמשוכת חדק בשין ובהבלעת רבח בדגש׳ ואעפ׳ שנכתב חכר מכוכתו ופליגי עלה כסוכתו ולפי שיעשו גדר מכרבים והגנות שכים ועניעים נקרא הגדר פשוכה: ומטקל אהרלשכים בעיניכם: ואאזר פי מזה ושמת ככין ברועיך: והפתח בקום חירק וכמוהו רבים ודגון והכם שוים כמו היים וחיין ימים וימין: ומא'התכלא בשכות עורו: והדגש בהם בתכורת הנח כדגש ופטורי צצים ו/ כינם ידועי ועבין אחר איש שוכה שובת עצים: ענינם כעיף: שדך ועשית על שוליו שוכה בשוליה וגליהי ההיבל־שפתי הבנד התחתונים יכראו שולים שוריך על פניך: בגלו שוליך: ושוליו מלאים את ובה שאבר ושוליו בלאים את ההיכל כבו שאבר השבים בסאי והארץ הדום רגלי: יב' שולי הכסא' ל"רם ואת השומים יודוע: שוךם מי שם פה לאדם או מי ישום אלם: כי שמו אותי בבור בלרע שלא אבן אל אבן בהיכל ה':לשום את משא כל העם הזה עליו ושם דרך אראבו בישע אלדים פי מי ששם דרכו בדרכי השם ית' אשר שם לו בדרך פי שם לו חיילותיו וכערכותיו להלח עם ישראלי על פי אבשלום היתה שומה יוהשם או בתשומת ידי והמם בסגול שלא ממנהג והוא כמו בפתח: ובספר הלאלי אשר בשוליטולא הוא בפתח:ופי ענין שיתוף שישימו כל אחד מכונם כעכק:והפעל הכבד שימה נא ערבני עמך פי'שימה נא ערבון וערבני עמך:או שימה נא ערב בעבורך כמו שאכר מי הוא לידי יתקע: זישם במגרה ובמקומו בדברי הימים וישר: ודעת המתרגם שהוא כמהו בענין שתרגם וכסר יתהון במסורין: ויש לפרשו כמשמעו שהשים אותם בזה רמשפט להמיתם במיתה זו: וחנפי לב ישיבו אף: אינו בענין יארכו כאשר כתב ר יונה כי הכאריך אפו מתרצה ועוזכ אפו כמו של במדות המקו' יתברך ארך אפים יר מען שמי אאריך אפי: אך פי ישיכו אף שיתאנפו ויתרנזו כשהקכה מבי עליהן יסורין ולא ישועו וישובו מדרכם הרעה: ועל הדרך הזה אכר שלפה אולת אדם תכלף דרכו ועל ה'יזעף לבוי אל תשם לבך להם כי כ נמצאר מבלי משים לנצח יאבדו פי מבלי משים על לב־וישימו וישבילו יחדו פי וישימו לב בכו שאבר ה הגידו ונשימה לבנו: שימני כחותם על לכך: זישימו על העיר פי' שמו מערכותם ומלחמותם על העיר: שים לך אורב: ויש פרם נשים וישיפו בנים׳ פי'ויש כהם נשאו הנשים הנכריות והולידו מהם בנים: וישם כצאן מ בשפחות: ותשם בפוך עיניה פי ותשם פוך בעיניה והכוקדם מאוחר כמו ואת העיר שלחו באש: מקדשיך על הרים יעבדו בים. וים ותתקן וכן שית זונה:תיקון זונה:כולם ענין אחד: ושלא נזכר פעלו ממנו וישם כארון בשפטו ויושם: ובא פתח קטן תחת פתח גדול וההרק תמורת השורק כמו ופתחו שעריך תמיד: וים שהוא עיקר אחר שרשו ישם ופי וישם אותו הכשים בארון ובן ויאמר ליוכף חסר האומר ואחרי זולתם: לשךט הנה קול שועת בת עמי: ושועתי לפניו תבא באזניו: והפעל הכבד במנו שועתי שמעת ישועו ואין מושיע קפתי בקהל אשוע:וים פענין זה היערוך שועך לא בצר עניכם ענין צעקה׳ והביא ד יהודה ול יונה עמהם אם בפידו להם שוע: וכן הביאו בשרש הזה ובענין הזה הנותן תשועה ז מלבים: וכן כתכן אאזל בספל הגלוי ואכר כי ענין תשועה בלשון ערבי אל גאתה והוא קבול שועה וכבר בתבתיו בשרש ישע: ומעיקר זה ועיביו השע פי עצום עיניו שלא יראה: ותרגזם וטח את הכית ויטוע ית כ ביתא: וכת'אאזל בענין זה ובמים לא רחצת למשעי וענינו בענין למשוח כי טיחת הכית במשיכת יד ב בענין משיחה והיוד במקום הא בשקל מקנה מרעה ויהיו שנים שרשים ועא': ויתכן להיות ענין חלקות והיוד יהיה בלמשעי במקום אות הכפל ושרשו שעע מתרגום חלקת צואריו: שעיעות צואריה׳ ואנכי איש חלק נ נבר שעיע: ויהיה פי ובמים לא רוחצת להחליק בשרך כי רחיצת המים מחליק הבשר ומעדנו׳ וכת' עוד פי לטהרה כי בלשון ערבי אל תמשיע טהרה ואם׳ טהר הקערה אמשעי ויתכן שיהיה אמשע אצלם כמו אמשח שהוא לשון כאשר ימחה הצלחת יופי ד יונה מענין ועיניו השע׳ השע ממני ואבליגה כמו עצום עיניך מכני באלו אכר חדל בבני ויש מפרש השע ממני הרפה כמני כמו שעה מעליו ויחדל: ושוע ושעה ענין אחד: ומאזל פרש בענין ושעים ושעים ושעים בלו צעקו ושעו יוכן ושוע אל החר: ואאזל פרש בענין ושעיה כ' פירושו ועיניו השע כמו שאבר בפסוק של אחריו ויעצם את עיניכם ואמר זה על נכיא השקר

אותם בשיד-על שרפו עצמות מלך אדום לשיד פי כמו ששורפין השיד על דרך והיו עמים משרפות שיד • ועוד פיר בו ששד קירות ביתו בהם וזהו פי לשיד שנתן אפרם במקום השידי וזה על דרך הנק ה והבזיון ידוע־וכתי על דאוקים נרמי בלכא דאדום זסדיגון בנירא בכיתי : וים מזה ועמק השדי והדגש תמורת הבת במו ופטורי צעים: ומפרשים עוד מזה ותשם בסד רגלי ואעפ שכתוב בסמך וכבר ברשנוהו באות הממך: וא מי תדמיוני ואשוה: פן תשוה לו גם אתה כלו תהיה כמוהן בשוויו וערכו חפציך לא ישוו בה בי אין הצר שות בנזק הבלך כלו לא ישוח הצר בכל כסף ווחב שיש לו לא ישוה בנזק שינזק הבלך ביהודים אם יאבדם: והפעל הכבד למי תדמיוני ותשוו: מה אשוה לך: וכבד אחר הלא אם שוה פניה כלם כ בענין ערך ודמיון אגמינטו בלעז: הלא אם שוה פניה שישוה פני האדמה שיהיו דומים ושוים שלא יהא ה חנה תל והנה חריץ: והנפעל עם ההתפעל ואשת מדינים נשתוה: פי'אשת מדינים נשתוה עם דלף טורד ביום סנריר בי הדלף שורד מכפנים והמשר כחוץ ואין לבעל הכית מנוחה כן מי שיש לו אשת מדינים כי תריב עמו בכית וישמע בחוץ מדברים עליה דברים רעים: ופרשו מזה הענין אל יאמן בשו נתעה: כַּלוֹ כי הנתעה לא יאמן בדבר השוה והנכון אך ישים השוא שהוא השקר תמורתו וכו יאמן: ואעפ שיש ספרים שכתוב מבחוץ בבקום הקרי באלף זהו ענינו כמו שוה׳ ועא ולא שוה לי פי לא ההבה לי מה שעשיתי שלא נהניתי במעשי הרעים כי עתה אני מכיר כי בל מה שעשיתי הבל וריק הוא:וכל זה אינגו שוה לי: ולמלך אין שוה להביחם כלם ענין הגאה: ועא אם לא שויתי ודוממתי גפשי ישויתי עזר על גבור: שויתי ה'לגגדי תמיד: דרך אמונה בחרתי משפטיך שויתי בלומר כששויתי משפטיך לננדי דרך אמונה בחרתי בהם: הוד והרר תשוח עליו: משוה רגלי כאילות: כלם ענין השמה: ותרגים וישם ושויי ור יונה פי משבשיך שויתי מענין אם שוח פניה׳ כלו׳ השויתים וכוננתים׳ ומן השרש הזה שוא ודבר כזב׳ משאות שוא ומדוחים׳ לשוא הרבית רפואות ילשוא ערף ערוף יאך שוא לא ישמע אל ושדי לא ישורנה :לשוא הכיתי את כניכם - לא תשא את שם האלדיך לשוא והאלף תמורת הא למד הפעל והונחה באלף חטאי ודי יונה כתב כי הוא על משקל צו קר יהשף בוספת כשף הוא והיא: וענין הפולה הזאת כענין שקר אך פעמים ענינה בענין חנם כמו שקר שפעמים עניבה ענין חנם אך לשקר שפרתי והכל עא כי השקר הכל ותהו ודבר שאינו: :ופי לא תשא את שם ה'ב'דיך לשוא לחנם שלא תשבע בשפו כי אם לצורך כי פי שנשבע על הדבר שהוא אעפ'שהוא או. ר אמת אחר ש שהשבועה אינה לעורך אלא גשבע לחנם לוקה סשום שבועת שוא: וכן אפרו בתלפוד ירושלפי האי מאן דפשתבע על תינין דאינון תינין לוקה פשום שבועת שוא וכן תירגם אונקלום לשוא לכננא: וכן פיר לשוא הכיתי את בניכם כדו לחגם הכיתי אותם כי פוסר לא לקחורוכן לשוא הרבית רפואות: על מה שוא בראת בל בני אדם והדומים להם: והפעל הככד מענין המלה הזאת פרי ישוה לו כאילו אמר פרי יכחש לוד כדרך ותירוש יכחש בה: כחש בעשה זית־ויש לפרשו בהענין השלישי גפן בוכןק ישראל כלו' שאיבו עושה פירות ואינו מצליח ואם תאמרו פרי ישוה לו הקכה וייטיב לו והוא ישיב מעשיו: - כרוב לפריו הרכה למזכחות, כטוב לארצו השיבו בצבותי בפו שאפר וישיםן וישירון ויבעש: לשורן כי שחה אל פות ביתה כתב ר יונה זה השרש ואפשר שהמלח משרש שחה לפיכך לא זכרו ר' יהוד' אלא שנמצא ברוב הספרי קמץ ואילו היה מפעלי הכפל היה פתוח כמשפט החית שלא יכא עכה התשלום כמו שבתכנו בחרק הרקדוק ש שוחה עמוקה ב: כרו שוחה לנפשי: ומא בחרק כרו לפני שיחה: כרו לי זדים שיחות: ואפשר שיהיו גם אלו משרש שחה והיה ראוי להדגש שוחה בפלם נולה׳ וכא'לשחת יורידוך:ולא יכות לשחת: לבאר שחת: עד יברת לרשע שחת: בשחתם נתפש בפלס אשר זורה ברחת שוב פלא כף נחת: ואפשר שיהיו בשרש ישח בפלס דעת מן ידע ועניגם כענין קבר־בארץ ערבה ושוחה: עניגו שמבה וחרבה וכתי בארע משר וחרבי לודףן לשוח בשדה והפעל הכבד בפקודיך אשיחה:ישיחו בי יושבי שער:או שיח לארץ:על דרך שיחן והקיצות היא תשיחך פי'תשיח עמך כלו'תהיה לך כחבר מדבר עמך: והשם אריד בשיחי: ישא בשיחי משכבי וככד אחר במעשה ידיך אשוחח: את דורו מי ישוחח: ענינם דבור והוא כלשוח בשדה דבור התפלה וכאריד בשיחי והדומים לו דבור הצרות וספור התלאות:וכן אשפוך לפני: שיחי: ולפני ה ישפוך שיחו: וכן פרוב שיחי אבל אתה ידעת את האיש ואת שיחו פי' ענינו ואת פעשיו: וכן ופניד לאדם כה שיחו והיא בצרי: וכן כי שיח וכי שיג לו: בְלוֹ ענין יש לו ומעשה עם אחר או השגת אויביו במלחמה: עורם שטי העם ולקטו וישוטו בכל הארץ: שוט נא: משוט בארץ: והפעל הכבד שוטטו בחוצות ירושלם י עיני ה הכה כשוטטים בכל הארץ: כי ה עיניו משוטטות בכל הארץ־יההתפעל והתטוטטנה בנדרות: עניגם בענין ויתורו את ארץ כנען: פתור הארץ:ור יונה כתב כזה הענין: שוט שוטף בשוט לשון תחבא: יְ קול שוש וקול רעש אופן ועא היו שטים לך: השטים אותך: ופי השטים לך: והשם כל תופשי כשיט: ובהכלע הנח בדגש והמם בחירק עשו משופיך: והיה משפשו על המנהג משושיך המם כשוא כבו מעוניך

ישטי פורים יפער אינם אינם אינם ישעי איכה ישעיה ישטי איכה ישעיה אינם אינם

מינים מינים בייה מינים ביים מינים ביים מינים ביים מינים מינים מינים מינים מינים מינים מינים מינים מינים

יאשע

מטלי

יחוקא ירמיה תיליש ב'

נילים יחוקא ישעיה תילים

ירמים

נילים יחוקא יירמים

משלי ידים אינה

משלי ידים אינה

מעלים ישעי

מעלים שמוא מלכים ע נום

מלכים

מלכים

מכיה זה ידה ידמיה

מער אינה

בעת לעת אלא ששית חהין ואותו ששית ההין ישתהו מעט מעט כמשורה וכן לכל פשורה וכדה אם משור על המדות הקטנות: ומדה על המדות הגדולות־ור יונה שם מזה הענין ועם חטה שורה כפו שאפר ושעירה נסבן וכסמת גבלתו: שדרש כאשר שש ה'עליבם: שש אנבי על אברחך: פגעת את שש ועושה צדקפי בעמינלשוש עליך לטוב:ישושום דבר פי ישושו בם או עבם:וכן בשלם שש בניצותיך: יששתי הבשר כבו בטל להם: וים בי המם במקום נון ויהיה ישושום כבו ישושון והפעל הכבד ישישו וישבחו כך -שישו אתה: כן ישיש ה' עליכם: כלם פעלים עומדים: ודעת דול להיות הפעל הככד פעל יוצא שאכרו ישיש ה עליכם הוא אינו שש אבל אחרים משיש דיקא נמי דקתני ישיש ולא כתב ישוש יוהשם משוש לכל הארץ: הן חוא משוש דרכו :פי'זהו המשוש שהיה שש בדרכו ובמעשיו הרעים זהו סופו כי אבד מהרה כמו שאמר למעלה וכחש בו לא ראיתיך: שות כי שת ליאלדים זרע אחר: ולא שתה לבה: שתי כה אלדים כחסי נכלעת כתיו הפעל: שתו בשמים פיהם כצאן לשאול שתו בא נוטתי את גכולך חיו השרש הדגש בשתי המלות האלה תמירת הנח: אשר סביב שתו עלי: וים שתו עלי כלחםו עלי: - וכן שות שתו השערה ואין צריך להוציאם מענינם כי פי שמו המלחמה כמו וישימו על העיר׳ והפע'הכבד עיניהם ישיתו לנטות בארץ: ופא ישית כנאון גליך: ולכך תשית לדעתי: שיתי כליל צלך: למען שיתי אותותי אלה בקרבו ושית לערפלי ואאזל פי'ופא: ישית ילחם ובתבתי פי'הפטוק בשרש פא: יעטף שית חמס למו פרשתיו: בשרש עפף שית זונה: תקון זונה: וכן ותשם בפוך עיניו: ותתקן ושית מכני ואבלינה בעשר ענינו הרף במני: וחיו שתותיה מדובאים: כי השתות יהרטון פי מצודות ורשתות וימ מזה אשר סביב שתו עלי בלום שמו הרשתות סכיב ללכדני: וים והיו שתותיה מדוכאים כי השתות יסודות: וכן בדברי רול אכן היתה שם ביכות הכביא ם הראשונים ושתיה היתה נקראת ואעצ׳ שכולה זאת מכחי הי כד ועוד אכרו ירדו לשיתין אין נ ועילין בהן שיתין בחוללין יורדין עד תהום כלם ענינם יכודות: וים ביזה וקרקר כל בני שת: כלום שיהרם המדיגות: או היי בני שת כפו בני אדם כי פמנו נתקיים העולםי וכן וחשופי שת יסוד והוא רמז לערוה: וכן ויברת את בדויה בחצי עד שתותיהם ובכשקל שתותיהם שמותיהם שת בבשקל שם י ואעפי ששבנו בם מוחי הלפד בחלק הדקדוק כשער השמות ושבנו הנה וחשופי שת מנחי העין יובלת והיו שתותי מוכיח שהוא ט.חי העין שאלו היה כנחי הלפד היה השיו בשוא כפו שפותיה בנותיה ייהיה שתותיהם פנחי הלפר וראיה לו מדכרי הול אבן שת ה: ויהיה שתותיה מנחי העין ובנה הערוה בזה כנו שכנה גכ וה'פתהן יערה שהוא כן הפותות לדלתות הבית ככו שפי בשרש פות: שוך ששופתני השבש: עין שופתו: ולא שופתו עין איה: ענינם ענין ראיה וחבשה שוך שש בשור חוט בפול פתיל טורט בלעו: ואדול שהי שחחו: ושח רום אנשים: שחו בכעות עולם: שחו רעים לפני הוטן כפול ששה. שחח תחתיו שחותי עד מאד:כי ישוחו במעוכות יוימעטו וישחו:ידכה ישוח:ותשוח עלי

מיד ארוכב יטרומה ארוכישני חכק ין משלי הילים ארוב מיליש כ' אישה ארובישניה כ'קבלת

> ישעיה תילים מששש מלבי ש זכריה איוכ משפעים

> > प्रकार अपूर्व संदर्भ

> > > 9.D

ישניה

תילים

21%

ישעי תביח

תכוח תיוים ישי

ישעה תנגה ישני

ב"חשית שמנגל תילים

שפשעים ונילים כ'

אינב משני ישעי בא

תילים ישער

ירמי תילים

コヤリヤツ

L)2

DATE

kypo

יפיניים

יפשה תינים ב'

תילים

מיכה יחוץ ! משתנים שתנלכ מקן פת אינון א

מלבים ישעיה יחוקא תילים יקרח'סמש מלבי'ישעי' כ' יפעיח דה' נחעלמנך יחוקא

בפשי : ושח עינים יושיע: והשם והלכו אליך שחוח: והנפעל וישח אדם וישפל איש וישחו כל בנות השירי פי ישפרו סמפונות הריאה שמחם יצא הקול וכחלשתו בימי הזוגה לא יוכר לשיר ולהגביה קולוי והפעל הכבד השח השפיל: וההתפעל מה תשתוחהי נפשי ענינם ענין השפלות וההכנעה: עדחך וסחר לא תקח. כי השחד יעור: וישלח לפלך אשור שחדילא כפחיר ולא בשחד: והפיול הקל ותשחדו שחד: ובכחכם שחדו: ותשחדי אותם בקמץ הכף: ושחד דא תוף: אדול אין צדיך י'וכ' שחד פכון אלא אפי שחד דברים: לשורות שחי ונעכורה: ואאזל בתב בזה כי שחה אל פות ביתה בשקל עשה בגה קנה. ואעפ שהוא פלעיל והשם כשחותו הוא יפל בשקל ראות עיניו: והב_ד דאנה בלב איש והשם כשחותו הוא יפל בשקל ראות עיניו: והכגד דאנה כלכ איש ישחנה. פי דאנה כאשר היא כלב איש שידאנ על כחייתו ישחה הדאנה וישפילנה: ובדכר פיכ ישפחנ כלו ישיב הדאנה לשמחה בדבר פוב שידבר בנגד לבו :השלך על ה'יחבך והוא יכלכלך וכיוצא ררברים האלה שהם דברי הנטחון באלדים ויסיר הדאנה פרבו: ואכר ישמרנה על ז רך ולפניו הדוי, דאבה: השורש הזה נישחך בקרבך: ונא פתח קטן תחת פתח גדול בפלס ניפרך: וההתפעל והשתחוה עי מפתן ה השער: והשתחויתם מרחוק: אשר ישתחוה שם: ויאמר ציבא השתחויתיי וישתחו אפים: וישתחוו לו אפים: להשתחוות לו: והפה משתחויתם: הורכבה הפלה ממשתחוים והשתחוית: וטעם ההרכבה אפר הנביא כי מצא אותם האנשים משתחוים קדמה לשמש ואכר לנכנסים השתחויתם דרך שאלה: והורכבה הכלה בשתי בלות אלה לקצר הענין וככ בתבנו דקדוקו עוד בחלק הדקדוקיוהשם בהשתחויתי בית רבון ישידורן באשר יפרש השוחה רשחות-והשם בי נאו המים מי שחו: כל כך נאו הכים עד שלא י. כל לעכור בהם ברגול אלא אכ ישחה על פניהם: זהפעל הכבד אשחה בכל לילה ענין השיחה היא השיטה על פגי רבי נדר בלעז: שורם ושחט את בן הבקר ושהטתם בזה שחטו לעיניו: שוהט השור שוהטי הידדים: ושחוט צאן והשם והלוים על שחיטת הפטחים: ודגפעל הציון ובקר ישחט להם:

K

וכתב ר'יונה זר והכבד ובשחטם את בניום הנכון הוא דהיות בקור בן דבל כבו ושחשה

והשתעשעו לשון עבר ובן ושועו בפלם מח שובו אהליך ופי התעורו גביאי השקר ועורו אחרי דועא ולכלי לא ישאר שוע והוא האיט הגבבד ותרן בסמונו הרבה ונותר יותר מן הראוי לו יוחשם מזה היערוך שועך לא בצר כלו היערוך במוגך שלא יהיה כצר וכל מאמצי כח כלו הממון והכח לא יוכלו להצילך מהצרה הראוי לודך הוא ישופך ראש ואתה תשופנו עקב:אשר בשערה ישופני:עניכ ענין מבה וכתיתה לבא עלידי חשך ישופני פי יחשביני ויסתירני בגזרת גשף ואם הם שנים שרשים כמו כי כולים היורונבולתם: שרם ואל אישך תשוקתך ואליד תשוקתו:ועלי תשוקתו עניבם ענין תאוח וחשק: בעבין זה ועיקר זה וכפשו שוקקה: וכן פקדת הארץ ותשוקקה כלו התאוית אליה ל להשביעה או פי וכבר שוקקתה והוא פעל יוצא כלו גזרת עליח שתתאוה לבשר ואחרי כן פקדת עליה: ועא והשיקו היקבים תירוש ויצהר: ענינו במו והציפו מן והציף ה'את מיים סוף: וכן בדברי ה'זל מי החג שנטבאו הטיקן ואחר כך הקדישן שהורין יהקדישן ואח כך השיקן שכאים: פי שקען כמי מקוה עד שיצופו בשוקים וברחובות: ידוע: ועא'שוק היבין: על הברכים ועל מי המקוה עליהן: ועא וסכבו בשוק: השוקים שוקיו עמודי שש-ויך אותם שוק על ירך:את השוק והעליה: פי ואשר עליה הוא הירך אשר על ה השוק-וההתפעל בכנו ישתקשקון ברחובות ידוע 💎 ופי ויך אותם שוק על ירך שהפילם בככתו בי רבופל לפני הרודף יברעו ארכובותיו ויפל על פניו והנה שוקו על ירכו ואאזל פי שוק הוא הרגל ירך הוא דרוכב על הסוס ובת פרשין עם רגלאין שור שר שר לה :שרים ושרות : ושרים בחוללים לשבות שרים: בקינותיהם על יאשיהו: והפעל הכבד אז ישיר משה: אַשירה בא ויאכרו כל השרים והשרות לידידי: ותשר דבורה: שירו לה': והשם שיר השירים ובהא הנקנה את השירה הזאת: שירת דודי לברבור והלילו שירות חיכל: ופעל כבד אחר משוררים ומשוררות יקול ישורר בחלון פי'קול שעיר בהשוכנים בחרבות ישורר בחלון: או יהיה פעל עוכד וכן והשיר משורר והחצוצרות בחצצרים: או יהיה גם הוא יוצא ופירושו בעל השיר משודר ובעלי חצוצרות כחצצרים:ועא אשורנו ולא כרוב: ישור כשך יקושים פי'יביט בכניח הפח שמכיט אל העופות שינוחו כך הם מביטים ומארבים לאנשים ישר על אנשים והוא בחלם כנבר על דרך אשור: תשורי בראש אמנה ותשורי לפלך בשמן - והפעל הכבד אשר שוררו א אנשים ענינם ענין הבשה ועיון:ומזה הענין ותכש עיני בשורי והוא תאר בשרק בפלס וכורי בארץ יכתבו:ו ותאר המרובע אלדים יראיגי בשוררי כמו אויבי כי האויב מכים כאויבו ומעיין בו לרעה לו כמו שנא' ויהי שאור עוין את דוד ועא ותשורה אין להביא כפו מנחה ור' יונה בתב ותשורי למלך מענין זה כלום הקרבת לפניו מנחה: וכן פרשו הגאון רב סעדיה זל: והגכון בכלת ותשורי ככו ותלכי וכן תשורי בראש אכנה וכן ישר על אנשים כלו ילך על אנשים ויתודה לפניהם: זכן אניות תרשיש שרותיך בערביך ו בי השיירות ההולכים בטחורה ותרנום ארחת ישמעאלים שיירת ערבאי: ויסראו גב' ההולכים דרך ים שייר לפי שהולכות ספיגות רבות יחד: ויתכן לפר שרותיך החונים עליך מתרגו' ויחן ושרא: וכזה נכראת דמנחה תשורה לפישמוליך אדם אותהי ותשורה אין להביא כמו שנקראת נכ' ארוחה: ייתכן גכ' מזה ישור כשך יקושים כלומר ילכו בנוח בעלי היקושים והספורשי המצורות שינוחו ולא יציבופח בלילה והס ירכו כל הלילה הציבו בשהית אנשים ילבדו:ועא בנות צעדה על שור יובלדי אדלג שור בשרק יובהרם טכרו שור : והקבוץ בקמץ כמו מן יום ימים ראש ראשים והוא בלשון נקבות עלו בשרותיה: או יהיה הנגרד שדה בפרס קסה ענינם חוכה ותרגום חוכה שור:ומזה בין שורותם יצהירו:וחוא קבוץ שור בשרק כלו כפחד הו שעים יכניסו הזיתים ויעשו השמן בין החומות יומ'בין שורותם בין שורות הזתים מדברו הזר שורה: שור או כבש או עזי ובקבוץ בתגועת הוו שורים זבחו ידוע: וכתב החכב ו' יעקב בן או עזר בזה עקרו שור והוא כינוי ל למושל כפו שכנה הכתוב השרים הגדולים כאלים ועתודים: וכן ככור שורו לרכ גדרתו קראו כן. וים שור בכש שהיו מעקרין הבהמות כמו שג זה הרשון על הבהמות את סוסירם תעקר אעפ שלקחו את צאנם ואת בקרם ואת חמוריהם אפשר שלקחו בקצתם ועקרו בקצתם כי לבשא היה להם לקחת כל בהמות העיר ורם היו הולכים כבורחים שדף שרים עצרו בבלים׳ חבםות שרותיה:בי שרים ישורו:יכר במשא: והוא כ טר וגעלה בגבואה או בררמת הקול בשיריוישר אל מלאך ויוכל בתוב בכפך: דֹל שהית אביפלך:והפעל הכבד הם המליכו ולא כמני השירו ולא ידעתי׳ כלו' שמו שר עליהם ולא כרשותי: יים ביה ושם חשה שורח: כלו יפה וכשובחת: ובזה הענין והשרש בלם סרי סוררים דלשרים סוררים ואעפ שהוא כ בתוב בסבך וכן אבר התרגום כל רברבוהו ברדין וכבר פירשתי הפסוק בשרש נחש ופרשתי כרי סביף ועא במשקל ובמשורה ענינו כמו בדה אלא שהמשורה היא מדה קשנה מאד כמו שא זל וכה משורה שהיא אחד כשלשים ושלשה בלוג הספידה תורה עליו כל וחופר ללוג וחצי לוג ורביעי לוג הין וחצי הין ורביעית ההין : וכה שאמר הכתוב ומים במשורה תשתה ששית ההין ולא דל שהמשורה היא ששית ההין בא ו'א ישת'

ישעים א׳נכ

פראטות חינים יילים בראשית צ'שיר ישעיה תילום

k)

קחלת פירי שבוא פיר שופטים שמוא בחום

מעלים קהלת מילים יחזקא דה בטלח ישעי שנגם בגלה שיר בטלח יש ענגום עזרח בפניה בלק ירמי הרוב ימנגע שיר ישעי חינם מינים מונים ממלל ישעי

ארוכ וחוקא

פמנל ירמי

ניתי תנילים ניחר

ירמו

コット

なるに

מינכ פוצטים מפלי דה' הושע פופטים הושע

וטעיה

קרנים

kpp

בשחתם נתפש: ואפשר שיהיח שרשם ישח: וככר כתכגום שם ובשרש שוח גב' ויכלש משחיתותם: בשחיתותם: האחת שחיתה־והרבות שחיתות: והוא כמו רשתם ומלכדתם וכן בדכרי דול ההוא שיתא דהוו בינצו עלה ביתרי: פי רשת והוא כמו שחתא והבליעו החית כמנהגם להבליע אותיות הגרון בהרב בקומות ואת כי שטית:כי תשטה אשתויאל ישם אל דרכיה לבך שטה מעליו ועבור והתאר ושחטה ש שטים העמיקו: בפלם בלים נבים פי השטים העמיקו הפח לשחוט הנקיים וללבדם ונכת בסמך עשה כטים שנאתי פי מעשה אנשים סטים זאו הוא שם זולתי תאר: ושם תאר אחר ושטי כזב והנכון והישר בו שהוא מנחי העין כי אלו היה מזה השרש היה פא'הפעל שואית בדרך נחי הלמד כמו מן כנים כני כלים בלי שנים שני פנים פני: ובלם ענין נטיה: ותרגם ויש אליה וסטא לותה: שומה ושפחום לשמש ולירח יוישטחו להם שטוח׳ ותשטח עליו הרופות: שוטח לגוים וינחם: וחשם משטח חרמים תהיה: ובחלם משטיח לחרמים יהיו זהכבד שטחתי אליך כפי: כולם ענין פרישה ופי שוטח לגוים מרחיב להם מ ן וישטם עשו: אבו הששן והששן עבה: עסך הבר ענין איבה: עסך הדיו לא ששף בב - יייניז איבה: ישטפוה: תשטף ספיחיח ישטפוה: תשטף ספיחיח מקום ונחלה ואחר רינחם בגלות - שם מושם נישטם עשו: אפו טרף וישטמני ילו ישטמנו יוסף וישטמוהו בעלי חצים: והשם ורבה משטמה: ויקרא שבה שטנה: תחת אהבתי יששנוני גם זה ענין איבה: וישטפו ארץ ומראה: ובהרות לא וישטפו ארץ ומראה: ובהרות לא עפר ארץ: שטף ועבר: לנחל שושף: והשם רק לשטף מים רבים- והוא בחמש נקדות: והגפעל וכל כלי עץ ישטף במים וזרועות השטף ישטפו פלפניו: ושלא נזכר פעלו מהדגוש ומרק ושפף כלם ענין הרחיצה בבח הנריפה וכן דמה הסום מרוב מרוצתו כמו נחל שוטף יכסום שושף בכלחמה: בעולם שוט שוטף בי יעבור שוטר ומושל:שופטים ושוטרים:ושוטרים לשבשיבם ידוע: כפו ממשלתו: וים בתבו כלו נזרתו וחקו מדברי דול שטר חובי ומזה אם תשים משטרו בארץ: יובילו שי למורא: לך יובילו מלכים שי: ענין תשורה והנכון כי שרש המלה שיה או שוה: כי שיח וכי שיג לו: עניגו ענין הטרדה והעסק: ויש לופר ששרשו גשג בענין השגה ושם בתכנוהו׳והביא ר׳יונה בזה השרש תשגשגי: ואני כתבתיו בשרש שנה כי הוא עקר שרשו כמו מתעתע מן תקה: והנני עתיד לכותכו עוד בן ארבע אותיות: שלון וכל שיח השדה: הקושפים כולוח עלי שיח: ייש שהוא אילנות וים כזה לשוח בשדה כלו' בין שיחים ינהקו:תחת אחד השיחים:יש טהוא עשב לטיול בשדה בין השיחים וכבר בתבנוהו בשרש שוח: שלל טהוא משבט יהודה או על חמשיח והוא מלשון ובשלית' : ואעפ'ששרשו שלה יהיו שני שרשי' וענין אחד׳ ורבותינו זכרו המלה בשני שרשים בנחי הלמד ובכפלים שאמרו השוחט את הבהמה ומצא את השליא נפש היפה תאכלנה י ואמרו ונוהג בשליל ואם שליא הוא מזה הענין הנה הם שלשה שרשי' ועא'כמו דמה דמם וזולתם כמו שכתבנו בחלק הדקדוק: ודא אע'פי שילה כמשמעו שם המקום שילה קץ שילה כי אז היה מלך דוד כמו שאמר ויטש משכן שילה ויכחר בדוד עבדו-והנטיפות והשירותי תרגום ענקיא ושריא הפארים והצעדות תרגום כליליא שירי רגליא: ושמתי חחים בלחיך יתרגו ואשני שידין כלסתך: לשלים אכני שיש לרוב:והרפו היוד ואמרו ועמודי שש: על רצפת בהט ושש כלעז פרכר וכדברי ו'ול דוכה שהם שני מינים שאמרו באבני שישא ומרמרא: עודרת ועלה שמיר ושית: שיתו ושמירו: מין ממיני הקוצים: שכך וחפת הכלך שכבה וישכו המים בפלס לרד לפניו נוים:או הוא תאר כשך חמת המלך והשם כשך יקושים:או הוא מקור ובבר פיר' בשורש שור׳ והפעל הבבד והשבותי בעלי: בלם ענין הנחה: שכב ברע שבב:הן שכבתי אמש : ושכבתם ואין מחריד' גם בלילה לא שכב לבו : וערקי לא ישכבון : ' ושכבתי עם אכותי: כמו חללים שוכבי קבר: לשכב אדוגי המלך: פי כאשר ישכב אדני המלך עם אכותיו נהיה אני ובני שלבה חטאי מהמלוכה כי לא יהיה מי שיחוש לנו:אשר אתה שוכב: חכוק ידים לשכבישוב שכביאם שכב ישכב איש: וחנפעל והנשי תשכבנה: והשם לא תתן שכבתך׳ ויתן איש בך את שכבתו וכא שכבת זרעי ובא את סשכב הצהרים יותי שנת מלכיא: ונפל למשככ יעל משכבי כלילות: משכבי אשה: והבבד השכב אותם ארצה: ותשביבהו על מטת איש האלדים: משכב על מטתו: ושלא בזכר פעלו והשכב בתוך ערלים: בקצת ספרים בקמץ חשף: ובמקצת הספרים בשרק רדה והשכבה בקמץ חשף: והוא מקור כי אין ציוי מזה הבנין: ישלא נזבר פעלו מחדגוש איפה לא שכבת כולם ענין שכיבה : אבל יש מהם שכיבה לשינהי למשגל ולמרגוע׳ ויש מהם שכיבה לחלי: ויש מהם שכיבה: ויש מהם שכיבת הקבר׳ ועא'ותעל שכב' הפל:

וגברי שמים מי ישכיב ענין ירידה ושפיבה: וגבון רהיות מזה שכבת זרע: ומפ מזח משכב וספות: והוא כרי

ששופכין בו מיוולידים־

שבדה שכיות החמרה ואכן משכית: איש בחדרי משכיתו: וכחומה בשנכה

ירל בחדר משכית הונו מגין עליו כאילו סביביו חומה נשגבה:

יחורה ל מי לים היכה

נסוא ב' מסלי ב' הופע מילים ב'

ירמי בהעלוחך איוכ שושטי יחזי יחזקאל תילים תולדות איוב זיחי ב' הושע זכרי תולרות תילים מבורע מלכי רכיא ירמי סיר איוב ישעי ירמי תילים בו דכיאל בו' ישעי משלי שושרי הדברים ישעי משלי שושרי הדברים

> יטעי בראפית אינב אינב נירא ניחו

מילים ב'

א(כים

מלוס

ישעי דה הסתר הסכר

יסעי ב אסתר כח אסתר ירמי קרח ניחי נירא בחנקותי קהנה איוב ניחי מילים מלכים: ניבא משלי שמואל מבוריג זפרי אחרי בשוא מבו שמוא משפטים פיר אחרי שמואל מלכים ב יחזקאל

> ירמיה בשלח חיוב שמוחל ישעיה בהר יחזקחל משלי

ששים העמיקו יוחשחיטה בהולכה והבאה כי לשון שחיטה לשון משיכה היא: כמו חץ שחוט: אפילט כלעז
יוכן זהב שחוט כי הזהב המשובה יוכל אדם למשכו ולשטחו כי הוא רך ביותר מרוב חשיבותו: האדול
זהב שחוט שהיה נמשך כשעוה וכן אפרו זל התיז את הראש בכת אחת פסולה מנא הני מילי אמר קרא חץ
שחוט כלו וכן צריך למשוף הסבין על הצואר ולהוליכו ולהביאו-ובסיפרא בפרשת צו אין לשון שחיטה א
אלא לשון משיכה שנ זהב שחוט ואאזל כתב חץ שחוט תאר כמו שחוט כלו חץ הורג: לודרן ואשחט
אותם אל , כום פרעה ובמשנה אין שוחטין את הפירות להוציא מהן משקין ענין עצור

אותם ארי, כום פרעה־ובמשבה אין שוחשין את הפירות דהוציא מהן משקין עבין עצור
על שחל ופתן תדרוך: ואהי להם ככו שחל: הוא האריה: נטף ושחלת הוא הכם הנקרא בלשון
המשבה צפורן והוא חלק ומצהיר בעפורן וכן אם התרנו וטופרא' לין דין שחין אבעבועות
לשחין פורה הוא נגע הבא מצד חמימות זולתי האש כמו שאמרו רזל אי זהו

באכן או בזפת או במי שכוייא ועוד אמרו כו שאינו מחמת האש זהו שחין: הבא מחמת האש זה כבוה: זתרגו ויקח מהם ויחם ונסיב מנהון נשחין: וכן בתפלתו של כהן גדול יהי רצון שתהא שנה זו שחונה וגשום` שות ובשבה השבית שחים הוא כמו סחיש הנאבר בספר מלכים: והוא הנצפח בשרשי הזרע: ית 'קתקתין דל הבא שחים אחרי הספיח: בשרה בשפחת ובקדחת: פרשו ד' יונה כלשון ערבי שיהיה מזה הלשון ואת השחף: כי אותו העוף סחאף והוא החלי שהגוף מתנונה בו ואפשר יקרה לו זה החולי: עודות שחיף עץ סביב סביב: עץ שסביבותיו נסרים ואבר בו התרגום דחפן נסרין דומה למח שאם רבו שחופי כסא׳ לודדין הוא מלך על כל בני שחץ:לא אנשי שחץ היו כלו אנשי גאוה הדריבוהו בני שחץ: ענין גאוה:ובדברי דול גב אנשי ירושלם וגסות הרוחישהן ושחקת ממנה הדק:אבנים שחקו מיםי ואשחקם כעפר על פני רוח: ענין השחיפה ! יותר מהדריכה: והשם ממנו וכשחק מאזנים: אבק: כי מי בשחק יערוך לה ובנ**אותו** שחקו על משבתיה: לשחוק עושים לחסי הרואים בשחוק שמשין: ובא'ורוצים נוהכבד ושחקתי לפני ה': וכבד שחקים ידועי אחר ויהיו משחיקים עליהם ענין השחוק יש שהוא ענין שבחה ויש בענין לעג: לון דוך עורי שחר בעלי והתאר ושער שחור צבח בו שחורה אני: ובהכפל אל תראוני שאני שחרהרתי: משחור תארם:פי'יותר משחור:והשחור חוא הפחם וכן בדברי רול בכל כותכין בשחור ובשיחור והשח**ור** הוא הפחם ושיחור הוא קנקנתום הנקרא איירמנט בלעז:או הנקרא וישריאולה ועא וכמו השחר עלה בשחר נכון מוצאו כשחר פרוש על ההרים ידעתה שהר כקומו ברחם משחר וככר פרשנוהו בשרש רחם : ומזה נקרא הבחרות שחרות: כי הילדות והשחרות הבל: כי ידמו ימי הכחרות לבקר כמו שידמו ימי הזקב

לערכי וכן אבר בבקר זרע זרעך ולערב אל תגח ידיך: הפע ממגו שוחר טוב יבקש רצון יוהפע הכבד

ושחרתני ואינני: ואוהבו שחרו מוסר־ושבו ושחרו אל: בי אתה אשחרך: אף רותי בקרבי אשחרך: בצר להם ישחרונגי: אם אתה תשחר אל אל: לשחר פניך משחרי לשרף יוםשהרי ימצאונגי יום בלם ענין דרישה וחקירה ואעפב מעגין שחר הם כי בשחר ידרוש אדם ויחקר ויפקד כי הזריז על הדבר: זשבים ויקום בשחר ובלם תמצאם בזה הענין: וכן נאמר מענין הבקר ולבקר בהיכלו: אם לא יאמרו כדבר ה הזה אשר איז לו שחר כלו אין לו זהר וברירות: לא תדעי שחרה פי שלא תדעי עת באה כי תכא פתאום בכנ הרבר שיבא בשחר שלא ירגיש אדם בדבר עד שיראגו: וכן אם בענין זה בשחר נדמה נדמה פלך ישרא: ור יונה פי לא תדעי שחרה כלו שלא יתכאר לך ענין רפואתה ודרך ההצלה ממנה: ואאול פיר מזה הענין חשך משחור תארם דגש משחור לתפארת כדגש מקדש ה'והוא שם בפרם מזמור ופי זהר תארם ישרת ורגה בשחת האזור יוהנה בשחתה: ובעלילותיבם הנשחתות יותשחת הארץ-והפעל הכבד ושחתם העם הזה: עלו בשרותיה ושחתו: שחתם ברית הלוי. ושחת רחמיון כי שחת עמך פי שחת דרכו ומעשיו. וכן חעמיקו שחתו כלו הכניסו עצפם כענין ההשחתה כאד: וגבד אחר כי השחית כל בשר את דרכו: ב תשחת עמך: בי משחיתים אנחנו׳ משחיתים להפיל החומה: בלו שהחלו להשחית ולהפיל החומה - וית מתעשתין בלו חושבין ומשתדלין להפיל החומה ופי משחיתים בלבם ומתעסקין להכין כלי המשחית: בי השחת תשחיתון פי תשחיתון דרכיכם ומעשיכם וזוכח משחת:וכחרק מקום הקמץ כן משחת מאיש מראהו:והש בי'משחתם בהם: וכא תהרגו למשחית חרשי משחית: למשחית איבת עולם: והודי בהפך עלי לכשחית: ויתכן כמו הם אח הוא לבעל משחית יאו פי לאיש משחית: ובצרי איש כלי משחתו בידו יונקר הפח משחית המיבו משחית אנשים ילכדו. אשר מימין להר המשחית: הוא הנקרא הר המשחה והוא הר הזתים הנזכר: בכתוב:וכנהו בלשון המשחית לבנין עז'אשר בגו בו־אכל הנגי שיך הר המשחית הוא אומר על בכל וכרא אותה הר ואעפ'שהיא בקעה דל עיד בצורה וכן תי ברכא מחבלא׳ ונגזר מהענין הזה עד יברה לרשע שחת

ירמיה

וימב

תרלים חושע תשא וארא וארא

ישציה תלכים

תבוח

מחיני

יחן א

היחן א

היחן היחן

משא חיוב תילים

ישניה תילים

ישניה תילים

ברכה חיכה קהלת שופטים

ברכה חיכה קהלת שופטי שחנא

ברכה חיבה קהלת שופטי שחנא

הבקוק שחוא שופטי שחנא

הוריע שיר ב

יחים שיר ב

מוריע שיר ב

מור ב

מור ב
מור ב

למעיה ב המשנ המשנ הישנ הימי בח יחוקל גח'מטות ירמי מלחבי עמנש תוא הושע פח עקב נירת שמול

ליטוכן מלחכי ישני אמנר יחוקל ג'דכיל מפלי יחוקל ורתי מלכים ירמי ירמי

בענין שנ חושבי און ופועלי רע על משככותם כאור הבוקר יעשוה כי לאל ידם- וכבר פירשנו בו פי אחר בשרש משך־על שכם שניהם: כם על שכנה: וים שבמו: מה שעל הכתף שהוא כנגד הצואר יקרא שכם: כ כמו שאמר כתפי משכמה תפול יוההא נחה ומשפטה במפיק וכבר בתכנוהו עם חביריו בחלק הדקדוק - כי לעד אחר ולפאה אחתי דרך ירעחו שכפה על דרך אחת ועד אהד:וכן ולעכדו שכם א אחד: בלב אחד וכדעת אחת: ואכי בתתי לך שכם אחד: חלק אחד והכל עבין אחד בי הבחף צד ופאח וכן הפאה נקראת כחף ולכחף השנית: שכן אשרשכן שם ובין כתיפיו שבן. ושכנתי בתובם: השוכן אתם ישכון בארץ: לשכני לשכני לשכני לשכני לשכני לשכני לשכני שכין בארץ: לשכני לשכני עכדו כל העם: או הוא שם ימשכן ה': משכנות לאכיר יעקב: ומשכנותיו מליחה יוכקבון זכרים משכנים י קדוש משכני עליון והתאר ובל יאכר שכן חליתי יגורו שכן שופרון: ושכנו הקרוב אל ביתור שכיניו: ולנקכה שכבה או שבנת: ושאלה אשה משכנתה: והקבוץ ותקראבה לו השכנות׳ ובקרא שכן ושכנה

השוכן אצל האדם כיתו אצל ביתו: אבל וכל יאמר שכן חליתי הוא על השוכן בתוכה בירושלם כמו שאמר העם היושב בה נשוא עון וכן יגורו שכן שומרון פי השכנים כשמרון-והככד אהל שכן באדם: לשכן שמו שם: וכבד אחר והשכנתי עליך כל עוף השמים: וכבודי לעפר ישכן סלה: ומן הענין הזה בנזר ישכנז אדיריך והוא בנוחת המות ובמוהו שכנה דומה נפשי: שבן ושמת שבין בלועד:ידוע:ובבר בתבנוהו בעא בשרש שוך עם לשכים בעיניכם: שבר שכרו ולא יין פי ולא מיין־ וישת כן היין וישכר ולא ביין:פי ושכורת הצרות ולא מיין:שתו ואין לשכרה: וכעסים דמם ישכרון יושבורת:

והבכד והשברתים למען יעלוו׳ אשביר חצי ברם וככד אחר ואשברם בחבתי פשברת כל הארץ׳ פספח ח חמהך ואף שכר:וההתבעל עד מתי תשתכרין יוהשם שכרון ויגון תמלא:והתאר והוא שכור עד באדי והוא בתרצה שותה שיכור׳ ויחשבה עלי לשכורה: ונקרא היין שכר לפי שהוא משבר: שכר ירדופו: ויש משקח טעושין מפירות שהוא משכר ונקרא גכ'שכר יענין השכרות ביין כשביעה בבאכל אבל יש שישתבר עד ש שלא ירגיש ולא יבין יין ושכר ב תשת ושכר במקום הזה כולל כל דבר המשבר ואפי זולת היין כפו שאם רֹזֹל אכל דבילה קעילי ושתה חלב או דבש ונכנס למקדש חייב: בקודש הסך נסך שכר לה': המשכר וחוא החי כמו שאמר בספרי ונסכו רביעית ההין חי אתה מנכך ואי אתה מנסך את המזונ:וכן אמר מיין ושכר יזיר ד שעזר הקפר אובר יין זה מזוג שברוזה חי או איבו אלא יין זה חי ושכר זה מזוג תל' ונסכו פשוא

רביעית ההין לכבש האחר חי אתה מנסך ואי אתה מגסך מזוג הא אין עליך לום כלשון האחרון אלא כלשון הראשון יין זה מזוג שבר זה חי: אשבר יקריבו יהשיבו אשברך: מנחה: ואמשר שהוא בן ארבע אותיות: יונה כן: אשר שכר עליך:בי שכר שברתיך ושוכר כסילים ושובר עוברים: ופי הפסוק בתב ר'יונה כן: הרב והגדול בעם הוא מחולל הכל ומושל בם ונותן שכר לכסיד ומכריחו בעבדתו עוברים והם הסרבנים: וכמוהו כדוע אתה עובר את מצות המלך: ורֹ אחי ר'משה זֹל פרשו ככה והוא דנק בפסוק שעליו חוח עלה כיד שיכוד ומשל בפי כסילים ופי רב כמו הרכה וכן חפי הכסיל הממשל משלי רב מחולל כל אדם כחוח ביד שיכור וכי ששוכר כסיל בעבור כשליו ונותן שכר לעוברים והם הסרבני עוברי בצות שאין יכלת בו להכריחם אחד הוא כלו זה כזה וככר כתכתי פי זולתי אלה כשרש חול: והנאון רב <u>םעדיה פי אותו כן דכק עם הפסוק שחקדים חוח עלה ביר שכור וכו'הודיענו בפסוקי' או כי הבסיל</u> כשתבא

לידו פלת החכמה הוא מתחולל בה ומהפך אותה ולא יבינה ככו שכור אשר בידו חוח ויביאהו בעפורניו ובתוך אצבעותיו ולא ירגיש ובכל ירע עינו בכלה החיא ללכד אותה לכי שלא ידעה ויבאיב בה לבל אדם וזהו רב בחולל כל בי יבעים בה לכות בגי אום ויכגר פיו מללמד אותה לכסיל ולעוברי דרך אשר ישלוהנ: ופי שוכר בן כי יסכר פי דוברי שקר:וכזה אעפ שנכתכ בסמך וסוכרים עליהם יועצים׳ והגפעל שבעים: בלחם גשברו: וההתפעל והמשתכר משתכר אל צרור נקוב: והשם כי שכר הוא: שכר האדם לא נהיה ושכר הבהמה איננה: איננה שב אל שכר והנה הוא זכר ונקכה ורבים כמוהו: ויתכן איננה שב אל חבהמה באילו אינבה חבהמה כיון ששכרה אינו לברכת: ושכר לא היה לו ולחילו בצר: אמרו כי לאחר ששלל שללה עלת יחוקל הים וששפה מרם לפי שנגזר עליהם ועל שללה להכסות כים כמו שאמר בהעלות עליך את תחום וכסוך ה הבים הרבים: נתן אלדים שכרי: ביומו תתן שכרו: ומא זורע צדקה שבר אמת כשש נקודות: משבורתך: והתאר אם שביר הוא: גם שכיריה בקרבה פי אפי החיילות ששכרו להלחם בעבורם היו בעגלי מרבק'שלא יוכלו להלחם כי גם המה הפנו גםו יחדו: ודמה אותם לעגלי מרבק כי השמן והמתעדן כמאכלי' ובתענוגים אינו יכול להלחם: בתער השבידה כי התער שישכור האדם הוא הטוב והמחודד: וימ נם שבידי

בכרכה נדוליה ונככריה וכן אמר התרגום־אף רכרכהא בנוה:וכן כתער השכירא פי התער הנדולה: ועא בל עושי שבר בשש נקודות וכבר פרשתיו באות הסמך עם ויסכרו מעיגות תהום ויש לפרשו עוד כמו ב

רשת ופי עושי שכר עושין רשתות לקחת הדגים ובדברי רול יובא חד נפק לשכר בזאי אתא ששן אדםי

ארוב חילים חושע נפני ח יהישע ברב תרומה אחרי תולרות מלכים ונצוה רחת אחרי תילים אינב מעלים יפטיה רנשע כפ דברים פמות רות

הושע תויום רחם יי זקא תילים בחום תינים משלי מסעי ישעיה כז יפעיה ב'חנר ורמי החוינו ישעיה ייימי חכקוק שמול יחוק שמול מלכים שמוא ישציה

פינחק

תינים יחקב תבא ניב ו משלי

תילים עורא שמנא חני קיח ובריח

ויצא תצא משלי נינה משבעים ירמיה

יטעיק גז

משלי מפעי החקברן במשביות כסף: ואבדתם את כל משכיותם: עניגם ענין ציודי ועניגם מאשון הבטח כי הדבר חמצוייר יביש בו האדם:ותרגם יצף ה'יסך ממרא דה'ותרגום מצפה סכותא' וכן בדברי ר'זו יסבה זו שרה בלים ולכח נקרא שפה יסכה שסוכה ברוח הקודש ומזה עכרו משכיות לכב: והם המחשבות מה שהלב צופה ומביט יופי חניעד ועברו ליותר מאשר עלה בלבם מהטובות והחצלחות: ולפי נקרא הלב שבוי:או מי נתן אינב לשבוי בינח:ועוד פרשו בו תרגגולי וכן בדברי ה'זל אטר ר'שמעון בן לקיש בשהלבתי לתחום כן גשריא היו קורין לכלה ביגפי ולתרכנול שכוי ועוד אמרו ברומי צוחי לתרנגולים שכויא או מי נתן לשכוי בינה: וכן אפרו כי שמע קל תרנגולא אופר ברוך אשר גתן לשכוי בינה להכחין בין יום ובין לילה: שכח השכח חבות אל -ושכחת עמר בשדה שכחוני עבי בינונא זאת שובחי אלוה ולא ישכח את ברית אבותיך: וישכחהו: תשכח ימיני: חסר הפעול והוא הגגון : כי הימין מגיעה יתרי הכינור: ופי הפסוק כל אחד כן המשורדים היה אופר אם אשכחך כשהיו אופרים להם הבבליים שישירו היו אופרים איך נשיר וכו' אם אשבחך ירושלם ואנגן ואת חרבה תשכח ימיני הנגון יוהתאר השכחים את הר קרשי: כל גוים שכחי שרי : האחד שכח בפלם שמח: והגפעל כי גשכח זכרם: ונשכח כל השבע: נשכחתי כמת כלכ: שבעים שנהי התיו תמורת הא כתיו ושבת לנשיאי והכבד שכח ה'כציון: וכבד אחר להשכיח את עבי שם: : וההתפעל וישתכחו בעיר אשר בן עשו: ופי הפסוק ובכן ראיתי רשעים קבודי ובאו כלו אם מתו הרשעים יבאו אחרים תחתיהם כמו שאמר ומעפר אחר יצמחו וממקום קדוש יהלכו פי אשריהם כמקום קדוש כלומר העדיקים יהלבו ויבריחו אותם שלא יתראו בפניהם מפני החמם שעושין להם: וישתכחו בעיר אשר כן עשו בלו אותם אשר עשו האפת והיושר יתעלכו מפניהם ויעשו עצמם נשכחים ונעלמי מפניהם: שבל באשר שכלתי שכלתי: למה אשכל גם שניכם: רל למה אשכל משניכם או על שניכם כן תשכל מבשים פי יותר משאר גשים: והתאר ואכי שכולה וגלמודה: והשם ולא אדע שכול שכול לנפשיי ואלכון: והפעל הכבד רחיליך ועזיך לא שבלו יתפלט פרתו ולא תשכל יולא תשכל לכם הגפן: ועקרה:והתאר כרב שכול:ושכולה אין בהם בפתח השין:והשם שכול:והקבוץ כני שכוליך בחרק השין: וכבד אחר רחם משכיל: ואשר הוא פעל יוצא שכלתי אבדתי את עמי: כאשר שכלה נשים הרכך: שכלתם: מחוץ תשכל חרב: אעביר בארץ ושבלתה: חיה רעה ושכלוך: והארץ משכלת: ולא יהיה משם עוד מות ומשכלת: לשון ההוויה שזכר עומדת במקום שנים ופירוש ולא תהיה משכלת: או יהיה משכלת שסז וכבד אחר כגכור משכיל׳ ואפשר שיהיה והארץ משכלת יוצא לשני לבד כמומשכלה ועקר׳ יוכן ומשכלת גויך היית יועא'אין אשכל לאכל: ואשכל ענכים אחד: אשכל הכופר׳ והקכו ושדייך לאשכלות יהגיף בפתח י כאשכולת הנפן האלף בסגול: אשבלות מרורות: הבשילו , אשכלותיה ענכים האף בפתח יהנרגרי יקראו ענבים ואשר בו הנרגרים יקרא אשבול רדים בלעזי שבל דוד בבל עבדי שאול הצליח: והכבד דוד לכל דרכיו משכיל: כל אשר הם תחת למען תשביל בבל אשר תלך: למען תשכילו: ויהי השורש חזה הם ענין אחד שחוא השכל והכינה: ולשון שכל קרוב לענין השנחה ועיון שנשתמשו בזה רול באפרם הסתכל כשלשה דכרים כלו הבט ועיון- ולפי שהאיש המצליח יבואו כל דבריו בתכונה כאו נעשו <u>בשכלו ובדטתו אעם שמזרמגים אצלו זולת דעתו ושכלו יקרא כשכיל:והאשה שונת שכל בשש נקודות:</u> : והם חמשה בשט נקודות והשאר בחמש נקודות כמו שבתבנו בחלק הדקרוק: ופ׳ שובת שכל שובת עיון והבטה כאלו אפר טובת פראה או דר שהיתה משכלת יוכן ובצא חן ושכל שוב יבלו בראה טוב וים כזת ונחבד העץ להשכיל: כבו לבראה או פי'להבין ולהשכיל לפי שקראו עץ הדעת: אשרי בשכיל אל דל: משניח אל דל ומבקרו־משכיל צדיק לבית רשע:משניח לבית רשע ובעניגיו ־המשכיל בעת ההיא ידוםי הבל בכתב פיד ה'עלי השכיל כל פלאכות התכנית 'פו'הכל בכתב פיד ה'שהיתה עלי והשכלני והבינגי כל מלאכות התבגית והוא פועל יוצא לשלישי וכן אשכילך ואורך בדרך זו תלך ולב אדם ישכיל פיהו: השכל וידוע אותי מקור: וכן ודבריו לא בחשבל: אדם תועה בדרך השכל: או הם שם י והשם לדוד משכיל בפלם משכים הולך כלו הכבה ולימור: שכל את ידיו פי'ר'יונה הבין יעקב מידיו - דל מידי יוסף כי מנשה הבכור לפי שהרגיש כי הכיא אליו בגשה מימיכו שכל וידע כי מנשה חככור: והנכון שיהיה פי שכל את ידיו פעל יוצא והידים פעולות כלו בתן שכל לידיו כאלו עשו בהשכל ובחכם כה שעשו כי מגשה היה הככור וראח בנכואה כי היה קטן בכרכה: וזהו השכל יכי אם היה גותן יכינו על ראש מגשה מה שכל היה בזה כן הוא ד דרך העולם־ וזה דעת המתרג' שאם אחבמיגון לידוהי: ומענין זה השד'נתן הסכל במרומים רבים ואעפ' שהו' בתוב בסבך וכבר בתבנוהו עם הסמך גב'בי יתפרש זה בזהי שב מוחשבים אבשלום: והשכמתם והלבתם השכם ושלוח:ובא בגוף תמורת ההא לדרכבם שוא לבם משביםי קים: וישביםו בבקרי חשב וחערב ואדכר אליכם השכם ודבר ונכתב ביוד המשך וכן ויקראו לפניו אברך כמו הברך: והשם וכשל משבים ח הודך כלו בשל שהולך בהשכמה: וכן סוסים מיוזנים משכים היו כלו בכל בקר ובקר היו בסוסים מיוזגים

מילי מבא ירמי מ לי נחתח נישב תילים

ישעיה תילים קיולה מקן תילים ישעיה חיכז ירמיה

מקץ מולרנת שמוא ישתי פ'תולים ישעי שינא חיוכ מלחכי משפטים הושיב שיי ישעי הושע ירמי שמוא מחץ החזיכו יחזקא כ'מלכי' מלכים ורמים יחוקא מיכה שלח שיד ב ש ר ההזיכ: רשב kane יהושע תכוח שמוא

כרחשית תילים משלי עמים תינים משלי ירמי אינב משלי תילים

ממנא נירח תינים ישעי שמיא ירמיה ידמיה הנשע

למשלא שור: ויאות לענין זה כח שזכרנו הגני משליח בך: והשלחתי בכם כשלחת כלאכי רעים: ברברי דול בענין זה משלחת זאבים ובענין ההושטה שלח ידו בשלומיו יויד אל תשלחו בו-על אשר שלח ידו על הארון: והנה יד שלוחה אלי: שלח אצבע: והשם משלוח ידם ומא בכל משלח ידכם והקרוב לענין חזה שלוחותיה נטשו עברו ים ידל התפשט הפארות והסעיפים: וכן גקרא גן עצי הכאכל לפי שבתפשטים הפארות והסעיפים הנה והנה :ברכת השלח לגן המלך: שלחיך פרדס רמונים:וכן כשלחה תריבנה ושלח כציריה עד ים:ישלח שרשיו:ואפשר כי נגדא הנהר הסמוד לירושלם שילוח כמו שאמר את מי השילוח לפי שהנא מתפשט אל הגבות להשקותם ובענין הגירוש וישלחהו ה'לדים מגן עדן:אל בחוץ למחנה תשלחום: וישלחם ביד פשעם וכלם עניגם קרוב-ועא ויעש שלח לרוב ומגגים בסגול ובעד השלח יפלוז לעברו: ואיש שלחו בידו: וכן במא' ואין משלחת במלחמה: ויש לפרש'כן משלחת מלאכי רעים: עניכ' חרב וים כזה וישלחו את כתונת הפסים: כלו קרעו אותה כדי שיאמין שהחיות טרפוהו: וים עוד מזה וישלחם כ ביד פשעם:ומזה הענין איש שלחו המים כלו כשהיו הולכים אל המים איש שלחו כידו:ואאזל פירש מזה בשלחה תריבנה: כלו בחרבה רצית לריב אותה כלו כמדה שכדדה ככן שאמר בסאכאה אמר רצית לחרגם לדובה כאש כמדת סדום כי מעשיה כמעשיהם כמו שאכר עליחם קציני כדום עם עמורה וכן היית רוצה ל לשפטה לולי שחמל האל עליהם והגה האש והסירה ברוח קדים עזה אחר שנזרק על העיר במו שכפורש ב ביחזקאל: ומזה עוד רגלי שלחו כלו שמו קוצים וחוחים כמקום כהלכי שיכרתו רגלי: ויש לפרש איט שלחו תמים מתרגום והפשים ושלח: כרו שלא היה פושט בגדיו לא ביום ולא בלילה ולא היה איש פושט בגדיו א אלא המים לכבם אותם וזהו שאכר אין אנחנו פושטים בגדינוי וכחשרש הזה שלחן והוא בשרק פם'ולקרכן העצים בעַתים מומנית׳ השלחן, אשר לפני ה' יוהקבוץ כי כל שולחנות מלאו קיא: שנים שולחנות מפו: עורט עת אשר שלש האדם באדם: גם נעריהם שלשו על העם׳ לשלש בהםי והשליטו לאכול ממנו: ואל תשלט כי כל און: והשם דבר מלך שלטון וישלט בכל עמלי: והכבד יוהתאר אין אדם שליט: מעשרה שליטים׳ והתאר לנקבה מעשה אשה זונה שלשת: דול מתגברת על הזוגים אחריה: גליירדא בלעזי ענין השלטנות ידוע׳ הברו החצים מלאו השלטים־את החגית ואת השליטי׳: שלטי זהב־כל שלשי , הגבורים עניב כמו מגנים ובאמרו ואת המגנות ואת השלשים נראה שאינם עשוים כתבונת

השליך בשמים ארץ: ותשלף את הילד: ונשליכהו באחד הכורות: מושלכת בדרךי 🔫 קרחו כפיתים: השליכו אותו אל הכור: כי השליכו כשכנותינו כלו' השליכו אותגו פ משכבותיגו על דרך ולא תקיא אתכם הארץ: ופה אשליך לכם גורל: ושלא נזכר פעלו ממנו והשלך מכון מ בקדשו בשרק: עליך השלכתי ברחם בקמץ חשף :ותשלכי אל פני השדה: כולם,ענין רמיה והפלה־ואמ'על זרך הרחבה וישליכו הרצים והשלישים וילכו עד עיר בית הכעל:ברוב חפום ומהירתם להם לשלחם לעיר בית הבעל לנתוץ המצבות: ואת השלך פרשוהו לזל זה השולה דגים מן הים וכן תירגם אונקלום ושלינונא: אשר בשלכת: שם שער שהיה בכית המקדש הכזכר בדברי הימים עם שער שלכת וית לשון השלכה: וכן תרנם הפסוק כבושמא וכבלושא דבמיתר שרפוחי דמין ליבשין ועד כען אינון רשיבין, לקימא מנחון זרעא בן גלותא דישראל יתכנשין ויתובון לארעהון ארי זרעא דקודשא נעכתהון ילולם כן שלם לי שודי יושלם אותו בראשו: ושלם גות צדקדי ישלמבי רעה תחת טובה: שרם ישלם: שור תחת השור : כי אתה תשלם לאיש כמעשהו: ושלמי את נשיך זהגמול אתם משלמים עלי: ושלמתי על חיסם: בוכר פעלו הישלם תחת טובה רעה הן צדיק בארץ ישלם והשם באו יםי השלום וחשופט בשלום ולטון בקבח ושלומת רשעים תראה: ומא' ורודף שלמוגים: ומא'לי נקט ושלם: ענינם ענין הנמול והפירעון: ועא' בי לא שלם עון האמורי עד הנה: ושלמו ימי אכלך: ותשלם כל המלאכה: והשם הגלת שלומים - פי'כלם גלו משלום: וכן פי אאזל מוסר שלומינו כמו מוסר כולנו: אכן שלמה: פי שלמה יפי שלמה במשק : אכן שלמה מסע נבנה אבנים שלמות: תמימות שלא נפסלון והפעל הכבד ושלם את הבית: מי עור כמשולם פי כפקח השלם בראות: או פי בתמים וכישר כמו שאמר בעבד ה' והוא סיפור דברי השם שם שהיו אומר בשהנביא היה אומר להם החרשים שמעו והעורים הביטו לראות: הם היו אומרים כי אין עור וחרש כי אם עבד ה' והתם השלם בעבודת השם ומצותו וכבד אחר וכל חפצי ישלים: מיום עד לילה תשליפני: ועא שלמים הם אתנו בלומר בשלום הם אתנו : אם שלמים וכן רבים: והתאר במא'ירדפם יעבור שלם על משקר קרוב ורחוקי וכן שלח ידיו בשלופיו: וכן כתב אאזל השלום אביכם הזקן תאר: וכן השלום אתה אחי: אתה שלום וכיחך שלו ובשרק שלומי אמוני ישראל: והשם שלום שלום לרחוק ולקרוב: עושה שלום במרומיו־אין שלום בעצמי־ ויעש לחם יהושע שלום יוהקבוץ לשלומים למוקש: ומזה הענין אם נפלתי שלמי רע: כלו מי שהיה בשלו אתי אם גמלתיו רעה אבל חלצתי מי שהי צורדי בהכ כש שלא נמלתי שלמי רע: וכ הסכן כא עמו ושלם כלו׳

ישעיה הרה בתוקותי תוני תינים נישב דה ירזקל ישעי ב רח ישניה עזרה שיר ישעי תינים ירתי יחעיה ברחשית כזוה תינים דה יול היוב דה קהלת תינים נישב עזרה

לוב עורה

יחזקא ישעיה יחזקא קהלת ב'תילים קהלת קהלת ב'יחזקא ירמי מלכים שממא שיר דה' ב' חיבה נירא נישב מלכים יהושע דני א תלכים מלכים שמיני

שופשים ניקרא אינב תילים משפטים תילים מלפים יוא ירמי ירמי משלי הושע מיכז תילים ישעיה האזיכו לך ישיני מלכים ירמיה ישעיה תבא מלכים תבוא מלכים ישניה

ישעי ב' ורגלת כחום ישעי מילים מחץ פמול ב' פמול ישעיה חיוב מילים יחישע מילים ב' חיוב

ליח כטביא יפי שכר רשת ובזאי שם לעוף שצדין בו השרים שאר ן ז העופות והוא בץ וביוצא בו ופי יצא ושלל שללה כי אתה שלות גוים לצוד ברשת החיות וכנץ העופות וכן פרשו בעל הערוך שלל רבים ישלוך כל יתר עמים: והתאר אלכח שולל וערום בוליך יועצים שולל:פי כל אחד מהיועצי מוליכו שולל ולא תועילנו עצתו: דים שולל מחדעת כמו ושופטים יהולל: וההתפעל אשתו לו אבירי לכ והאלף במקום הא התפעל וטר מרע משתולל כלו באילו שללו אותו שלא נמצא: והעם את'המלקוח ואת השללי זה שלל דודי והיתה לך בפשך לשלל ילריוחן כלו כאילו שללת אותה: וקרוב כזה הענין של תשולו משלבות אשה אל אחותה: בין השלבים עגינם לח : כלו׳ השמיטו לה שיבל ם מן הצבתים׳ שלב שלבותיו אשקליונש בלעז־ופי'משולבות אשה ב מדרגות: וכן בדברי רזל בסולם הלך אחר אחותה מכוונות זו בנגד זו שיהיו הרציהן שוין כי היו חורצין ראש , כל קרש וקרש באמצע ונשאר רו יד מזה ומזה במו שליבי סולם והיתה בל יד, נכנסת באדן שלה: שלב לבנון בשש נקודות: והפעל הכבד במנו תשלג בעלמון ידועי שלדן שלו בל בוגדי ' והתאר שלו הייתיי וכא' אל גוי שליו־השין בשוא כפלס שאר בובהראות למד הפעל בוו לא שלותי באר והוא בתוב ביוד המשך׳ יושבת ושלוה: ושלוי עולם׳ והשם ושלות כסילים תאבדם ושלות השקט: זהקבוץ דברתי אליך בשלותיך: וים בזה כי ישל אלוה נפשו: ואם כן יהיה פעל יוצא וכבר כתבגוהו בש ש בשל: ואאזל פי מזה הענין לדבר אתו בשלי בפלם ברי כלו בשלום היה בדבר עבו והרגו או פי כפתאום וכת בפתע פתאום בתכף שלו ועא לא תשלה אותי:פי לא תטעה אותי ותרגום שנגה שלותא וכן לדבר אתו בשלי בטעות ובמרמה לקחו לדבר עמו ויכהו־וכן ויכהו שם האלדים על השל פי'על השגנה שעשה שאחז בארון כי שמשו הבקר כי אפי הלוים לא בחן להם לנשאו כי אם בכוטות והוא אהז בו: ועוד כי לא היה לני: וכן כתוב בדברי היכים אז אפר דוד לא לשאת את ארון האלדים כי אם הלוים ואפר ללוים בשרצה להביאו בל ביתו התקדשו כי למבראשונה לא אתם פרץ ה בנוי כלו לפי שלא היתם אתם שם ואחז בו זר של ג משלי בבני לוי פרץ ה'פרץ: ור'ול דרשו אמר הקבה בושאיו נושא עצמו לא כל שכן יוים מזה ושלות כסילי תאבדם והנפעל בני עתה ב תשלו כלום לא יהיה לכם שכחה ושגגה כדבר לטהר את בית ה' : ור יונה כתכו בהענין הראשון בלו לא תבוחו ולא תשקטו עד השליםכם הטהרה: ומהשורש הזה ובשליתה היוצאת מבין דגליה: ובדברי דול השוחט בהכה ומצא בה שליא הנפש היפה תאבלנה־והוא הכים שעומד בה הוזלד במעי אמר ואפשר שרצה כן הכתוב באוברו ובשליתה הכנים קשנים כאו , הם בשליא עדיין־וכן אבר התרגם ובזעיר: בנהא וד יונה פי מזה הענין לא תשלה אותי והוא דחוק, שלף ויגז שלוים: והע השליו: בין עוף ודוא שבן באד: ואום שהוא שקורין לו בלעז קוליאי שלח שבן באד: ואום שהוא שקורין לו בלעז קוליאי שלח והוא על דרך ההרחבה שלח בא ביד תשלח" אחיו: הנה שלחתי הגדי הזה: פיך שלחת ברעה: שלחה הנער אתי יותשלח את אמתה: אתה שלוח אל בית ישראל: מנחה היא שלוחה: וכתב אאזל מזה ידה ליתד תשלחנה אמר כי אינו לשון הושפה אלא לשון שליחות ותשלחנה על הידים כי ידה היא השכאל בכו שב'אף ידי יסדה ארץ וימיבי שפחה: אמ'כי ידי יעל שלחו בעבור יתד ובעבור הלמות עמלי וסיך השליחות אל הידים אעפ שיעל היא השולחת לפי שחידים עיקר הפעשה: וכן בל אשר שאלו עיבי: בביתה לא ישכני ר דגליה־תלן עיני־ ובתבונת כפיו ינחם: וסכך היתד א היד שהיא השמא בי בעת שהכתה אותו היתד בשכאים יההלמות בימינה והמקיר מהנפעל ונשלוח ספרים: והכבד וחשלחתי בכם: הנני משליח כך: להשליח ביהודה רצין מלך ארם ופקח כן רמליהו׳והשם ומשלוח מנות והוא כדרך מקור: וכא'משלחת מלאבי רעים: וכבד אחר ושלח אותו פדנה אדם למענכם שלחתי בכלה פי שלחתי כרש לבכל להחריבה ו זלנקום נקכתכם ממנה: וכי ימצא איש את אויכו ושלחו בדרך טובה-והמשלח את השעיר: את איכתי אשלח לפביך: ושלח לכם: וישלחו את כתונת הפסים פי שלחוה ביד קצתם שהלכו אל אביהם והביאוה לו: וישלחו את ירמיהו בחבלים וישלחם א ירביהו א הכור בחבלים: ויש בלשון לויה הולך עכם לשלחם וישלח יצחק וישלחו את רבקה אחותם' והכל עם הראשון ענין אחדי ושלא גוכר פעלו מכנו וציר בגוים שלח: ברגליו בלו שלא של בהבה לרכוב עליה ואם שלח ואם אין משלח כי רל מרוב תאותו ללכת באילו שלחי וכענין הזה ונער משלח מביש אמו: כי שלח ברשת רגליו פי רשת ברגליו או רגליו ברשת וכבר בתכנו זת בשימוש האותיות בחלק הראשון מן הכפר הזת: והשם לכן תתני שלוחים: אחר שילוחיה: דל כבחות: יש לפר אחר שילוחיה אחר ששלחה ושכה לבית אביה כלם אשר הם בענין השליחו ידוע: וקרוכ לזה והוא ענין התרת הדבר כאין עוצד שלחו באש בקדשך: זהר ככו הפיך שלחו אש בכקדשיך כשלחי רגל השור והחט בלו ברוב התבוא ישלחו השוד והחכו לרעות בשדות התבוא ויתידו אותם ללכת כאשר ירצו ולא יחושו: ועד' זה אפר אטרי לגפן עירה׳ וכן ובשלח מדנים: ומן הענין הזה נוה משולח ונעזב כמדבר שיהיה פתוח: ומותר לכל כי שידצה להכנם כל: ונעד כשלה מכיש אמו שהוא מותר ללכת בתאות נפשו:

יתוקש חכקוק מטקוק מיכיז חינם עינים שמות שמוא ירמי רות תדומה מלכום

תילים ירמי איביו איוב איוב צ'ורמי לכרו תילים משלי יחוקא ורמי אינב מוכים

מובים בחעונתך בזוח תיונים מקץ נישב תרוים שמנת מקץ שמות יחוקא ניםלח

הַפְתר ברוקותי וארה מלכים אסתר תילים תילרות ישעים פמנא אחרי משפשים מקץ נישכירמי ירמי ב'נירא תולרות חיי עובדי טופטים

משלי אינב מיכה יתרנ

מולים ישעים

שטלי ושער מעוני

חיבה לחוקל בישעי Kp:p. אינב ירמי מלבים ישער יחוקא נ' ישעי יחוחל ירמי תינים ירמי יחוק לב ישצי בחקנ ימוקא בירמי

ירמי חיפה דניא ב' איכה ב' ישעיה ישעי ברנים קהלת דביש ישעי תולים

ग्रीहरू

יחוק ! הוצע ישער בחחותי יחוץ הרברי יאצי תיוים תינישמו משל חשת קהלת

רחה חיוב ישעי מילי ישעי חהלת בהעלו נך משלי

משפשים מלכים רחה מענש מאה ב'

מלשנים

מנגיע

יעל כפו השפאלית׳ ויתכן שהפולה כת:

שבם על הר ציון ששמם: לאמור שממוה: נכתב בהא וקריאתו בווי על אשר שממה: כאשר שכמו עלוד רבים:יען ביען שכ ות ושאוף אתכם מסביביוהוא מקור בשקל השכח הנות אל ואומר חלותי היא: ישמו ישרים על זאת: שמו שמים: ישם וישרקי ולפי דעתי אשום ואשאף פעל יוצא וכן שמות ושאוף: והשם שממה תהיח כל הארץ: שממות עולם אתנךי ומא לשממה ושממה: ומא שמכה ומשכה: כי בי לנמרי משמות יהיו וכא במשורה וכשב מון ישתו: ומא שכה ושערורה: אשר שם שמות בארץ: והנפעל ונשמו הבחנים ינשמה כל הארץ: והארץ הנשמה. וערים נשמות: והפעל הככד והשמותי אני את הארץ: למען אשמם: ואשב משמים בתוכם והוא עומר: אם לא ישים עליהם גויהם? ואאזל כתב ישים שרשו ישם וכבר בתכבוהו שם:פנו אלי והשמו אין השין דגושה וההא תקרא בקמץ רחב כן נמצא כספרים המדוייקים והוא ציווי ופתח השין תחת צרי ומשפטו וחשמו: ור יונה כתכ כי השין דגושה ויקרא ההא אם כן כקמץ ח חטף אבל הוא פי אותו גכ ציווי ואפר כי היה ראוי להיות על דפיון הסכי עיניך:והמקוך פשלא נזכר פעלו כל ימי השכה חשין והמם דגושים בהשמה מהם נהפך הקמץ החשף בכית חשימוש להקל: דקדוקם בחלק הדקדוק ומלת השמה ובחשמה הא הנקכה רפה ודינה במפיק: וככד אחר ואשבה משומם: והיוצא על בנף שקוצים משופם כלו משופם הרואים: ואפשר גם הוא עוםד כלו על פרישת השקוצי יהיה אדם משומם ותמה: והתאר אבלה עלי שממח: ומא שמני שומם יתתך על שומם יולתת שקון שומם: היו בני שוממים: ובנון מקום מם כל שעריה שוממין: כי רבים בני שוממה: כלו שאינה בעולה: והקכוץ נחלות שוממות: והשם במשקל זה שוממות דור ודור: וראה שוממותינו כלם בערי המם וכמקעתם כשוא' וההתפ לַמה תשומם ואשתומם על המראה ואשתומם ואין סומך: בתוכי ישתומם לבי ואפשר להיות למה תשומם מכנין נפעל כלם ענין שממה יש מהם שממה בענין חרבה ויש מהם שממה בענין התמיהה שממית בידים תתפשי כתב ד'יונה זל כטאף בערבי והוא הדרור שקורין לה בלעז אורונדולא־ וים שהוא שקורין לו בלעז בוניאה שצורתה כצורת אדם ותתפש בידיה מה שיתבו לה והיא בהיכלי כלך ל

: וחצוני הזה לשון גזום כנאצא בלעז־יאכר שמח בחור ותראה כה יקרך באחריתך וכן באו ביתאל ופשעו: ואתם בית ישרא איש גלוליו לכו עבודו:אל תשמחי פלשת כלך:שמח זכולן בצאתך: והתאר והיית אך שמח: השמחים אלי ניל-ונשתנה בסמיכות נאנחו כל שמחי לב: ולא נשתנה שמחי רעתי־וחשם כי כשכח תצאו: ושבח אני את השפחה: וביום שפחתכם ועל דרך ההשאלה אור עדיקים ישכחי זבענין הזה אמרו הול לשפח הגדול שוחק ובהפכו אמרו שפח עצב:והבכד שמח שמחהו: חכם בני ושכח ירמי משלי <u>לבי־המשבח אלדים ואנשים: וכבד אחר השמחת כל אויביו: ור'יונה הוציא לעא' ושבח אני את השמחה רל - מופעים תילים קהלת</u> ההסתפקות ואין צורך ואמת כי השמח בחלקו הוא המסתפק במה שיש לו וענין הפסוק שישמח האדם במה שיש לו ויאכל וישתח ויראה את נפשו טוב בעמלו: שמש כי שמטו הבקר כלו נשמטו הבקר מתחת פתול הארון : ודעת התרגום כי הוא יוצא שאמר מרנוהי ישמטת וכך מנחלתך פי ושמטת והשמטה תהיה בך שתשמט מנחלתך לפי שלא שמטת אותה בהיותך בה ידמי יאן יוומרים: ואשר הם יוצאים תשפטנה ונטשתה: ויאמר שמטוה וישמטוה 'שכוט כל בעל פשה ידו: והגפעל נשמטו בידי סלע שופטיהם:והכבד תשמט ידך ור'יונה שמטו ולא זכרו:והשם שנת השמט' כלם ענין עזיבת הדבר ונטישתו. ור'יונה פי'בי שמטו הבקר שנתפרקו פרקיהן ואיבריהם מגדלת הארון ושהרתו וכן כתב אאזר: שבר ותכסהו בשמיבה קוט בלעז: ויש לועזין ולדא ולפי שהוא בגד על קראו כן: וכן בתב אאזר יורב בחבתי וביר בחבתי וביר בחבתי אותו באות הסמך: ובויכרא רבה בסדר אחרי מות ותכסהו בשמיכה רבגן דתמן אמרי בסודרא רבגן דהבא אמרי במשיכלא אר שמעון כן לקיש חזרבו על כל המקר ולא מצאנו כלי ששמון שמיבה בהו שמיכה בשין כתוב שמיבה: בלו' שמי הוא כה שמעיד על יעל שלא נגע בה סיסרא: לובל שמאל בעשותו ולא אחז האלף תכורת וו המשך: והפעל הכבד מימינים ומשמאילים באכנים וכהצים ובקשת כה' בנוח השף. ובלא אלף להימין ולהשמיל : השימי השמילי: והראו הצף בתנועה ואעפ שאינה שרשית ואכר פתו ויחום

וכי תשמיאלו: אם הימין ואשמאילה והתאר עם יוד היחש שמאי שמאלית ברפיון האלף: ושם השמאי בעז

לשחוק בה יוש לפרש ארניא כלעז והיא העש שבונה ביתה אפי בהכלי מלך: וכן בדברי ה'זל חמשה אימת חלש על גיבור אימת מפגיע על ארי אימת יתוש על הפיל : אימת כלבית על לויתן : אימת סבונית על הנשר אימת סממית על עקרב: ופי בו ארגיא בלעז וסנונית פי רבי היי זל בטאף בערבי: אם כן סממית אינו בטאף ישמד ונשמד כל המונו: ונשמדו במות און: ולא ישמד שמו מלפני: והכבד והשמדתי את במותיכם והשמדתיו פקרב עמו:ביד האמורי להשמידנו: בכטאטי השמד ידוע: שבח שבה בצרים בצאתם:לכן שכח לבי: ושכח כלבו: ובמשל פעל ירון ושכח: צהלה ושכח: שכח וענינו התוספת תוריא ותרגום ובדחה ידו ותתבריג יריה" קורין לדבר עב ספיכא ואעפ' שזה כתוב בשין וזה כתוב בסבך: וככר כתכתי

אומע מושרים אוכים פינב משני אינב משלף ישעי ניקרה עמ:פ

ביר משפטים שופשים ג' רנת אינב תילים נח משלי חקת בחע'ב ברח' ניצח כח מוכים king kpin.

פמנא

ניחי ופעוה יחזקא

מוכים פוזטים קהלת מלכים בשלח שונה משני kmp ים ניה תילים יחוקל ישעי

ברחפית בשמוא תילים ב' ירמי קרם אמור لا. (نع

מנינים קמלת ראה אינב ניחי נק אינב קהלדלך כרפה בחוקותי

בננים משלח שלח נחתאנן כח תשלים חיוב

והיה בשרום: והפעל הכבד וכי השלימה את יהושע יואם לא תשרים עמד יושלם יהושפט עם מלד ישראר: ושלא נזכר פעלו וחית השרה השלפת לך: ואשר הוא פעל יוצא לשלישי גם אויביו ישלים אתו: ואפשר לחיות מוה חענין הפעל הדגוש ושלם נות צדקך: ושלא נזכר פעלו כמכו וירא בצוה הוא ישלם: וכיוה מוסר שלומינו עליו: ומזה זבח שלמים: ושלם מריאיכם בשש נקודות: ונקרא כן זה הקרכן כי העורה כלה כליל ו ועורה לכהנים והחשאת והאשם והדם והאמורים למזכח וחזה ושוק לכהנים וכן שאר הכשר והעור וזכח ה השלמים הדם והאמורים למזבח וחזה ושוק לכהגים ושאר הבשר והעור לבעלים הנה זה הזבח שלום ביניה' כן כפור בספרא: ולפיכך נקרא גב מלואים כי איל מלואים שהיה - כמלא רצין כלם שכלם היו אובלי ככבו ישובי, שובי השולמית: היושבת בירושלם הנקראת שלם יש לם על שה על שלמה כמו הביד שמלהי לודר ולא שלף הנער את חרבוי בי לא שלף החרב מבטנו־שורף חרבי ענינם הוצאת החרב בתערהי וכן שלף איש בעלו: כבו חלץ וחלצה בעלו תרגו ירושלבי ותשלף כגדליה.

ואשר הם פעלים עומדים שלף ויצא מנוה: שקדמת שלף יבש׳ כלו קודם יציאתו והנלותו יבש: יני קיש טלשה אח:תחת שלש רגזה ארץ ישלשת ימים: צאו שלשתכם: ויצאו שלשהם: יום שלשי: בתמול שלשום י חיום השלישי לאחור. שביים ושלישים: ומן התיכונה אל השלישים דל חשלישית: ואכר לשון רבים לפי שהיו תאים רבים אתיק אל פני אתיק בשלישים תי מתלתין: עד הערב השלישית: דל עד עת הערב השלישית כלו' ערב שליום השלישי ואבר שלישית לשון נקבה על העת וכתי' עד עדן רכשא דיובא תלית ז' וכן כעת מחר השלישית פי בעת הזאת השלישית של בחר כלו ליו השלישי בערב כעת הזאת: ומהר יאפר: על יום השלישי בי במצא בקרוב וברחוק כמו שכתכנו־אבל ית בעדנא הדין מחר או ביומא תליתא יומא" בני שלשים: וכא' יהיה ישראל שלישיה כלו' שלישית להם ותכפל חרב שלישיתה 'ההא נוספ'כי הכלה כלעיל בשני פשטין והוא כמו שלישית כלו שלש פעמים תכפל ואומרזה לערות השונות והמשלשות עליהם:

מלטס לך יפער 🔔 השלישית בכם: פי חלק שלישי: עגלה מט ולשת: בת שלת שנים או שלישית לכטן וכן עגלת של שיה יודע' התרגום בעגלה בשלשת כבו שלשה שתרגם עזין תלת עגלין תלת דברין תלתא: "והפעל הכבד מזה ו אבר שלשו וישלטו ושלשת את גבול ארצךי בי שיהיה מתחלת הגכול עד עיר הראשונה שלמקלט בשעור השנייה ומן השנייה לשלישית כמו כן וכן מן השלישית עד גכול השני של ארץ ישראל: ושלשת תרד מאד: תעבד עד יום השלישי־והחוט הבשולש: פתיל בשלשה חוטין ויען השליש הקצין - ושלישים על כולוי ומבחר שלישיו: קציגים ונכבדים: או יקרא שליש אשר הוא תחת משנה למלך: הלא כתכתי לך שלישים י דברים נפלאים ונכבדים:או פירושו פעם שתים ושלש:בשבחה ובשלישים: שירים נקראו כן לפי שיש להן כעלה על שאר הדברים במעלת השרים על כני אדם :או הם בלי ניגון יש להם שלשה יתרים: וכל בשליש במדה גדולה׳ וכן ותשקמו בדמעות שליש:ופי ותשקמו דמעות בשליש והמוקדם מאוחר כמו ותשם בפוך עיניה כמו שבתבתי בשרש שום: ויתכן מזה חרב שלישיתה כלו חרב גדולהי וכן יהיה ישראל שלישיה כלו גדול ונכבד עליתם: וזהו שאם ברכה בקרב הארץ: ואאזול פי בספר הגלוי וכל בשליש עפר הארץ בודה שהיא שליש המדה הגדולה וכן פי ותשקמו בדמעות שליש בי נאמר על גלות בבל שהיה שליש גלות בצרי שהיה רדו שנים וגלות ככל שהיה שבעים שכח: ויש לפרש שעל זה הגלות אמר שהוא גלות שלישי:

שם האחד: ויקרא האדם שמות ועשיתי לך שם כשם הגדולים: שכם כחית: בדור אחר יכוח שכם ייעז אשר שלחת בשמכה ספרים: כתוב בהא "אנשי שם: את השם ויקלל: פרש השם הנכבד ויקלל והוא נקרא בן שם בסתם וכן אשר נקרא שם ואחר כן פרש שם ה' צבאות ויברו על ים בים סיף: 🤍 כי הגדלת על כל שמד אטרתך פ' הגדלת על כל דבר שמך ואטרתך: ורא אע הרחיק זה הפי לפי שכלת כל בקמץ חטף דבקה עם שמך והוא פרש אותו כן : אמר בתחלה ואודה את שמך והוא השם הנכבדי שהוא שם עצם נכתב וא כו נקרא ועל כן אמר כי הגדלת על כל שם שיש לך אמרתך והוא השם הגכבד שאמרת למשה: ועל כל המעשה שם: ויהיו שם כאשר ציוני ה' שמה תביאו: שם יצעקו: ידוע יוהוא שם בופל על הבקום ועל הכלי ועל הזמן גם כן על האדם כפו משם רועה אכן ישראל אשר יצאו פשם פלשתים: ויראה על דבר שכבר זכרו. ויש פראה על דבר שלא זכרו: וערום אשוב שמה: והוא רכז לקכרו ולפי שזכר אמו והאדמה כמו אמו אמ' שמה כשו זכר האדמה: ועל כל המעשה שם: כורה על אותו עת שהוא יום חמשפט: שבים וארץ: אף שמיויערפו של: ונתתי את שמיכם: לא ימצא כלשון יחיד וכתב אאזל בי פי שמים שם מים שאובר יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין מים למים: ואמר ויקרא אדים לרקיע שמי בלו שם מים ולהתחברות שתי במין חסרו האחת במו שעשו במלת ירבעל מן ירב בו הבעל ירבשת ירב בו הבשת: ונקראו השמים העלויוגים על שנו ו רקיע כמו כן שמים וכן בדברי דול מאי שמים אל'יוםי בר חניבא שם מים: ונשאל זה השם דרחק הקצוות אם יהיה בדחך בקצה השמים באים מארץ כרחק כקצה השמים ונשאל לגובה האויר גדולות ובצורות בשם ם אשר תעוף בשבים: מגדל וראשו בעבים: יכע קדים בשבים: ויזרקו עפר על ראשיהם השכיבה:

נישב שמוא בא משלי ואתחין תבא רי ה יתרנ יונה מיכה תילים ב' בשלח שופטים תילים ב'

עורה כי

תי ים ישעיה תילים ירמי נפניח ישעיה

יחוקא ירמיה יפעיה ב' חכק ק תילים' נירח קהלת ישעיה מלאכי שמא ישעיה משלי משפטים משפטים שיר שמוא אינב שיר מלכים

> תרומה מכורע ניפכ ישעיה משלי

kpin

הלז'נג תילים ישעיה תילים

מאתרכן חבות שוט הנלרו שוט יתרו ויצח תנה מיטב סמול הדברים תש!! ב'תילים בהעלו יך ויצח תבח, שופטי מש!י מלי בי אים מטני אסתר משלי מלכי שמול

ואמר חטא ישראל בעבור שלא שמרו שלא יקח אדם ממנו: לא תשמר על חטאתי פי'לא תשכור רק על ח חשאתי כפו אין טוב באדם שיאכל ושתה רק שיאכל: או יהיה פי'לא תשמר לא תכתין כלום'מיד תענישני ולא תאריך לי וכמוהו בדברי הזל שבור לי על הפתח כלו הכתן לי: ויתן אותם במשבר בית הסהר: כלומר מקום שיחיו בשברים יכי משמרת אתה, עמדי כלו מופקד ושמור יוה הלכם למשמרת: מכל משמר נצור לבך פי'יותר מכל משמר שמר לבך :והנפעל ונשמרת באד: השמר בנגעי השמר וך פן תעלה: השמרו רבם עלות: והככד משברים הכלי שוא: וההתפעל וישתמר חקות: ואשתכרה מעוני: וקרוב לענין זה ואשמורה ב בלילה באשמורת הבקר: ראש האשמורת התיכונה: קדמו עיני אשמורות: אחזת שכורות עיני פי כאילו א אחזת והחזקת בשמורות עיבי שיהיו תמיד ערות ולא אישן: ור'משה הכהן פי'מהענין הראשון ופי שמורות תאר כבו שוברות והם העפעפים ששוברות העינים ואכר אחזת עפעפי שהם שוכרות עיני שלא נסגרו ולא ישבתי: משמר לעומת משמר ואעמידה משמרות כולם ענין ההערה וההקצה ושכירת העתים: וארזול שלש משמרות הוי הלילה: וכן נראה מהפסוק שאפר ראש האשמורת התיכונה ולפיכך נקרא שומר העיר כן לפי שחוא ער בלילה ושובר העיר ויודע עתי הלילה־שוא שקד שובר:שובר מה כלילה שוכר כה כליל: ועא אך שמריה ימצו: ושקט הוא על שמריוי הקפאים על שמריהבידוע: והנפעל כמנו השנר והשקט והוא מלרע וכל שהוא מענין שמירה הוא מלעיל ופי השמר שב על שמריך בכרגוע וכהשקט והנאון רב סעדיה פי אותו ענין שמירה כלו השבר מעשות מלחמה והשקט לך אל תירא: ועא בשמיר חזק מער בעפורן שמיר ימצור החלמיש: תרגום ירושלמי שמיר טינרא: ויכ בצפורן שביר הברזל החזק קראו כן לענין חזקו במו שנקרא הצור החזק שמיר יועא על אדמת עמי קרץ שמיר תעלה פי קרץ ושמיר שמיר ושית יעלה מין כ במיני הקוצים של שלש ירח עמד זבולה: בשש נקדות ופי שבש וירחי יוכם השמש לא יככה הארץ: וזרח השמש לא יבא עוד שמשך וזרחה לכם יראי שמי שמש צדקה: ל ז'עיבי השמש הזאת־ושמתי כדכוד שמשותיך: החלונות שהשמש נכנס בהם: ז'ן שן רועה:שן החת טן ויתכן ששרש שן שבן וחברו יוכיח:תחת שבו׳ שביך כעדר הקצובות: ו והמזרג שלש השנים: ובדרך ההשאלה על שן סלעי וכן במשנה זכרוהו כפול שאמרו והשננים והמבכות והגרכות שהן יכולין ל לקכל מעזבה-מה שאמר השננים רצו בו שני הם ע וענינם ידוע ומזה העגין עוד עשת שן כסא שן אוורינ בלעז והוא שן הפיל שעושים כבנו כלאכה וכן וקרנות שן והכני׳ דכה שני הפיל לקרנות לפי שהם דובי׳ להם ולדעת התרגום הסר וו החבור כמו שבש ירח ורל הקרנות ושן וו נסמך חכר ובת בקרנין דיעלין ושן דפיל ושווסין: תולעת שני יהשבי הוא עין ארום והוא הכרמז: ושני התולעת פי אדום בעל התולעת והעין ה היפה ורוצה בו הכרמז: ותקשר על ידו שני פי חוש צבוע בשני והיוד בשני ליחש׳ ובא'עם כם הרבים אם י יהיו חשאיכם בשנים: כי כל ביתה לבוש שנים: ויתכן שהמם נוספת ויוד שני שנים במקום הא למד הפע'ואם היתה נקראת היוד היה שנים כמרחנם בתשלומו חננם ובהניחם היוד השילו בנון תנועת היוד שהוא החרק יוזהו הבכון בכלה הזאת כי אין טעם לקיבוץ דבר בכלה הזאת ועוד נכתבנו בשרש שנה והוא הנכון כי 'ש שרש שבי!שנים שנה: שבן אם שנותי ברק חרבי קריאתו בררע: שנבו לשונם כמו נחש: אשר חציו שרש שבי! שנים שנה: עבן אם שנותי ברק חרבי קריאתו בררע: שנבו לשונם כמו נחש: אשר חציו שבונים: וההתפעל בריותי אשתוכן ענינם ענין חדוד ומזה נקרא שן לפי שהוא מחודד ואלף אשתונן מקום הא התפעל ופי וכל אחד מכליותי אשתונן: ואעפ שוכר כליות בלשון נקכות מצאגו כמוהו רבים בשמות זכר ובקכה: או יהיה האלף אלף המדבר ופי'ועם כליותי אשתונן או יהיה פי'בלא חסרון ככו שבתכנו אותו בשרש אוה עם הדובים לו: ועא ושננתם לבניך: לפשל ולשנינה ענין הדבור התכידי:

לשני אשר שנא ה'אלדיך: שנאתם אותי שונא לרעהו: שונאי בצע׳ שנואה לאהי והתאר הכן הבכור לשניאה: בפלם נביאה: ויוסיפו עוד שנוא אותויכי גדולה השנאה אשר שנאה: בשנאת ה'אותנוי מקור או יראת ה' שנאת רע: והנפע' גם לרעהו ישנא רש: והכבד הרא ב שנאיך מקור אור יראת ה' שנאת רע: והנפע' גם לרעהו ישנא רש: והכבד הרא ב שנאיך האשנא: וינוסי משנאיך מפניףי ענינם ידוע׳ ויש בהם שאינו שנאה כמש כמו כי שנואה לאה לא היה שונא אותה אוא לפי שהיה אוהב רחל יותר קרא לאה שנואה וכן האחת אהובה והאחת שנואה: לורך בעד האשנב: בעד אשנבי נשקפתי פי חלון: לורך כי אני ה'לא שניתי־ישנא הכתם הטוב: באלף ובפגולי עם שונים אל תתערב: ודתיהם שונות מכל עם יושונא כדבר: והפעל הכבד ושנא את בנוי בלאו בתו באף בכלכי ובהא בירביהו: יושנו את שעמו באה הידיעה אחר הבינוי וכן ותראהו את הילד ודוביה שזכרנו בחלק הדקרו' יושלא נזכר פעלו מפנו ועז פניו ישנא באף ובסגול: והגבון כי ענינו שני לפר אשר זכר קח את פר השור אשר לאביך וענין שבע שנים תי דאתפטס' שנין ובדברי לול שהוקצה לען טבע שנים: אמר ריש לקים אין מוקצה לעו אם מוקצה לו שנים שנים מנו ופר השני שבע שנים: ומר השני שבע שנים: ומר השני שבע שנים: ומר השני שנים: וכרברי לול שהוקצה לען טבע שנים: אמר ריש לקים אין מוקצה לעו אם מוקצה לו שנים שני ופר השני שנים: וכרברי וכרברים וכרברי וכרברים וכרברי וכרברי וכרברי וכרברי וכרברים וכרברים

כי בעבד היה שבע שנים׳ ואמרו ח'דברים

ארבע אותיות והוא הנכון בעיני כי לא מצאנו אות נוספת נעה בתוך אדתיות השרש כי אם דריוש הדבר ואשר הוא מן השרש הזה בלי ספק את השכולה: שכולתך לא בלתה - כלי זהב ואולי היא מלה מורכבת ושמלות ידועי שכן שמן זית בשש נקודו׳: כשמן הטוב ער הראש: ונהרותם בשמן אוליך: ולא רככה בשמן הל במשיח׳ שכן הראויה למכה: ולפי שמשימין כה שמן נקרא כן: שמן תורק שמך כלום שהורק מכלי אל בלי ודיחו בודף ורוצה בו שמן רוקח ובנהו בלשון נקבה: זיתכן לומר שבילת תורק תואר בפרס תושב ואם זה בחולם וזה בשורק הכל אחד: יום מזה וחבל עול כפני שמן דל כפני חזקיהו שהוא משוח בשמן המשהה ושמן ימינו יקרא פרשתי הפסוק בשרש צפן: וקרוב לזה שכנת עבית כשית: שכנו עשתו: וישמן ישורון: והפעל הנוכף וישבעו וישמינו: זהו עובד: ואשר הוא יוצא השמן רב העם הזה: ופיר' אאזל מקור דר כי הם השמינו את רבם והכבידו אזנט והשעו עיניהם שלא יראו ושלא יביגו: והתאר והיה דשן ושמן:וימצאו מרעה שמן וטוב:וכתב אאור אוצר נחמד ושמן בנוה חכם: תאר כמו שמן ובא בפרס מרך עבד שהם שמות תאר: שמנה לחמו ארצו המוציאה לחפו: ואדמה שמנה: ועל דרך ההשאלה כל שמן וכל איש חיל לל בריא וחזק: וית כל אימתן: והתאר עוד במשכניו רזון יויהרג במשמניהם בחרק הכם הראשונה והשם ומשמן בשרו ירזה: הגה משמני הארץ גכ בחירק: וכפתח גם המם הראשונה לכו אכלו משמנים:: ובא ובשרי בחש משמן: בקדן כן שמן ווכנה המקום בקרן שהיה מקום נכוה וכן שמן שהיה שמן ודשן. וא ואאזר בתב בי נקראה כן ירושלם לפי שהיה שם כלך כשוח וכהן כשוח בקרן שמן המשהה וחבר עול כפני שבן מפני שַמנינות וחזק חזקיהו יחבל עול סנחריב: והקכוץ בשתה שמנים בשתה שמרים שכנים ממהים שברים מזוקקים או יהיה זה הקבוץ פענין שבן זית: ונאמר מזה עצי שמן יועלי עץ שמן והוא העץ הנקרא בלעזפין כי הוא שמן וית אעי זיתא ועא ושמונה נסיכי אדם: שמונה שנים: שמונים שנה ידוע: באשמנים כמתים האלף כוספת ופי לפי בקומו בקברים: ויש לומר שהוא כן ארבע אותיות אאזל כתב שהאלף שרש נהנון נוספת וענינו כן תאשם שוברון והאדמה לא תשם. לשון שממה מקום שאין שם ישוב והם הקברים: ויעקב שמע: ושמע שמועה־ולגזרת פעל בצרי את הדברים אשר שמע: ובטועו אליו שמע: ושרה שומעת וכתב הנגיד זל ואשמעה אחד קדוש בקמץ חשף :אשר לא ישמע לקול מלחשים: וישםע אברם לקול שרי: שבע קול תחגוני׳ וישםע אלדים את קול הגער: וישמע ה'אלי: שמע בקולי: ולא שמעו בתורתו. כי שמע אלדים אל קול הנעד: שמע אשמע צעקתו: שבען קולי יען אשר שמעתב על מצות יהונדב אביכם:אל תשמעו אל דברי הנכיאים הנכאים לכם:לשמע על דברי עבדי הנביאים הנה שבוע ם מזכח שוב: וחשם כאשר שמע למצרי יחילו כשמע צרי בצרי יוש מהם בסגול כאשר כתכנו בחלק הדקדוק יובא שבענו את שבעו יויהי שבעו בכל הארץ:ומא ובא בשנה השבועה ומי האבין לשבועתינו: ובא ורא: לפשבע אזניו יוביח׳ והגפעל והקול גשבע: רא ישבע על פיך׳ בשבועה הגשבעת בארץ: ותשבע שבחת ירושולם עד ברחוק: וישמע בקורם ותבא תפרתם רמעון קדשו רשמים: כרו היה בשמע רהם ומרוצה: וכן ובני עמון בשַבעתם כרו נשבעים שיהם ותחת עבדותם יוכן וישיבהו דוד ש בשבעתו וסר ש בשבעתך ילשמע אזן ישמעו לי: והכבד וישמע שאול פי'אכפם וקבעם שיהיו'נשמעים אריוי וכבד אחר וה' השמיע את מחנה ארם: השמיעו הרלו ואכרו׳ השמיעו אל בבל רבים פי אספרוקבצו אותם שיהיו גשמעים ביבם לבא בבל וכן השמיעו עליה פמלכות ארוש בבי ואשכנז יוהש להשמעות אזנים׳ ואסף במצרתי בשביע בי בשמיע קור ועבהן הימן וידותון חצוצרות ומצלתים משמיעים־פי להיותם משמיעים: אויביה למשגת להיותה משגת כלם ענין שמועה׳יש מהם שמועה לכד:ויש מהם שמועה רקבלה ועוד יש מהם שבועת הבנה׳ דבר נא אל עבדיך ארפית כי שובעים אנחנו: גוי אשר לא תשבע לשונו׳ רב שובעי ויש לפרש מזה תשמע חלום לפתור אותרו לוכץ ותקח אזני שמץ מנהוי בחמש בקודות קצת דבר בפבו: ועא לשמעה בקמיהם פי לדבה ורשם רע וכן ומה שמץ דבר נשמע בו והנכון רפר זה בהענין הראשון כלו בה שמכפר אדם בגבורותיו קצת והמעש מהם הוא: ואום בי לשון שמץ הוא מעט המעט עד שלא יובל אדם לשערו: שבר ואביו שבר את הדבר אועברתו שפרה בצח יההא בחה־ועקרה בפיק: שהמלה מלעיל יושמרתם ועשיתם׳ ושמרו כרועה עדרו:שומר לראשי ויא בי ההא נוספת לפי אשיפךי כי שמרתי דרכי ה: אני שמרתי ארחות פריץ: פי שמרתי אותם שלא ירך בם אדם בעבור דבר שפתיך שאפרת׳ועל הדרך הזה לשפור את דרך עץ החיים: שופר הפרדס׳ שברגי אל כי חס תי בך׳השין מעסדת בגעיא: וכן שכר גפשי כי חסיד אגי: שיתה ה'שמרה י^ופי: צווי: ופי'שיתה ה'דבר נכון בפי ושמרהו בחטוא על דרך ופה בענה לשון: ויתכן להיות שפרה לפי שם בפלס חכמה ערבה: אני פי פרך שפור פי׳ א אני מזהירך פי מלך שמוד שברו מי בנער׳ ורק אתם שמרו מן החרם פי שמרו איש חברו מן החרם בי אם יקח אחד תהיו בולכם ענושים על אשר לא שכרתם וזהו שאבר ושבתם את מחנה ישראל לחרם בענשו ישראל בעבור עכן

מי תבוה מילר וחז ישעי פמות תבוה מילר וחז ישעי פיד

ישעיה משלי האזינג ירווי האזינג עורא שעיה

ישעיה מולים מערים מערים ישעיה מילים ישעיה מילים ישעיה מילרות עורא מילים ישעי

ישעי ב' עזרא מיכה שופטי תילים ישעיה

לינש נישל מלכים תילים נירא וניא תילים לך תילי נירא עקב תולרות ישעי נירא משפ כרא ירמי לשעיה ירמי ב'שמיה ישעיה ישעיה ישעי ירמי ישעיה ישעיה יהופע ירמי ישעיה ישעיה סמוא ב' הילים שמוא מלכים

ירמיה כ ירמים יחזקל רה

יפעיה תבנא מלכים פקץ אינב בשא אינב

נישב צמוק האתחכן ירמיה שמוש שמואל תילים בראטית עזרא תילים תילים ב' קהלת שמוש יהוטע

ועא שעה מעליו ויחדל שעו מני אמרר בבכי : עניגם הרפה הרפו: ופי אאזל מזה אל תשתע כלומר אל ת תתרפה: ועא' ואשעה בחקיף תמיד הקמץ תמורת הסגול והוא מענין תורתך שעשועי: או יחיה ענין ספור מ מתרגום ויספר ואשתעי: יכן ובשתעה ובראה יחדו קמץ העין מקום סגול כי משפטו על המנהג ונשתעה: וית ונשתעה ונסתבל אב'הוא מהענין הראשון: שונו מקול שעטת פרסות אביריו:פי'בקול שאון ברוצם וכתי מקל מפשוטים פרסת רגלוהי דל פ פרסות סוסיו דול חוזק הכותם בפרסותיהם, הארץ פסיעתם והליכתם בחוזקי שעורי: העם אשר ברגלי: בשעלי שעורי מי מדד בשעולו מים: ומא אם יטפק עפר שופרון לשעלי לכל עבינם כמו אגרוף כלו מלא אגרוף במשעול הברמי : שביל ומזה תי'לשעלים לכל העם אשר ברגלי למסב בשעלי פרסת רגלי עמא דעשי כלו' עפר שגדבק בפרסות. רגליהם: ומזה נקרא שביל הברמים משעול לפי שהוא דרך צר אין כו רחב אלא שיעור שיהלך אדם כו: אם יעלה שועל ופרץ שועלים קטבים: ידוע: לודען ונשען לגבול בואב: וגשען על ה'בי בשענו על ה' אדי אבותיהם: והוא בשען על ידי: ישען על ביתו: להשען על פכהו: והשם משען ומשענה: ובסמוך בל משען לחם וכל משען מים ומא ויהי ה'למשען לי: ואפשר שיהיה כל משען לחם מזה המשקל: משענת קנה רצוץ: על משענתו: לשינון בשעפים מחזיונות לילה: לכן שעפי ישיבוני: סעפים שנאתי: בבר זכרנום באות הסמך: שער במו שער בנפשו כן הוא בשקל פעל:ווושם מלעיל שער: שעור ואומד ידוע: וים מזה בבית ישראל ראיתי שערוריה: כלומר מה ולרכים מאה שערים: ענין ששיערתי בהם ראיתי בהם: ועא' שמה ושערורה. ובנביאי ירושלם ראיתי שערורה: ועם יוד היחש ראיתי ש שערוריה יומא' שערורית עשתה מאד: כתאנים השוערים: בקמץ העין והוא תאר ענין לכלוך וטגוף י שער השמים יהשערה אל הזקנים ידוע: והפעל ממנו שוער העיר יהמה השוערים למחנות בני לוי: ונקראת כל הארץ שער על שם כניסתה שהיא שער הארץ כמו שאמר וירש זרעך את שער אויביוי לפי שהארץ החזקה והבעורה חזקה היא בכניסתה שיש סביבותיה הרים או ימים וכיון שנכנסו האויבים ועברו אותם השערים הרי כל הארץ נככשת לפניהם לפיכך אמר פתוח נפתחו שערי ארצך אכלה אש בריחיך. שעריך: עוטף לא שערום אכותיכם פי לא שערו מהם כלו שלא רגו מהם ולא עבדו ומלכיה שערו ובלכיהם ישערו עליך שער ושערו חרבו באד: כמו חי כמו חרון ישערגו והש בסופה ובסערה דרבו: ומא'וקדמונים אחזו שער: והנפעל וסכיביו נסערוו מאד: וההתפע'ויסתער'עליו מלך הצפון בכר זכרנום כאות הספך שעיר עזים אחד לחטאת:את שני השעירים: שעירת עזים:ידועי: רעהו יקרא׳ ושעירים ירקדו שם ילשעירים אשר הם זוגים אחריהם: הם השדים׳ וקראם כן לפי שהם גראים בדמות השעירים למאנינים בם : כשעירים עלי דשא: יקרא כףהגשם הדק: לשער הצהוב: ויחל שער ראשו לצמח: שערך כעדר העזים פי כשער עדר העזים: ושערה לא הפך לבן ההא נחה: ומא עם הא הנקבה אל ה השערה ולא יחטיא תסמר שערת בשרי גמשערות ראשי: ומא את הראש ושער הרגלים והתאר הן עשו שפף אחי איש שעיר: כידי עשו אחיו שעירות ידוע: והפשתה והשעורה: והשעורים והתבן ידוע־ שפיפון עלי אורח: בשקל ישימון - שפך ושפו עצמותיו: נשברו ונכתתו ותרגו' ואכת אותו בדברי דול גוי ששפה עד:ועא'וילך שפי:אפתח על שפיים טחון ושפית יתיה כשופינא: וכן בהרות: רוח צח שפיים: והנפע ממנו על הר נשפה ענינו גבוה: ור' יהוד' הביא וילך שפי עם ושפו עצמותיו בלו נשבר ברוח נשברה: ושפות כקר ענינו חריצי חלב וכן אמר התרגום גוכנין דתורים דחלב דתורין: שלא היה הזבוב יכול לעמוד עליהם אא מיד נופל ודומה שהצריכם לזה לשון שפות ואפש' שנגזר בהענין הראשון כמו שנקראו גם כן חריצים בענין חרוץ כמו שפיר בשערו ואפשר שיהיה מן השרש הזה שפיפון עלי אורח: ועין הפעל כפולה כמו הגיגי מן הגהי ולפי ששף שאר כעל חיים נקרא כן מן הוא ישופך ראש: ויהיה שוף ושפה בעכין אחד והוא ענין ושפו עצמותיו: ואפשר שיהיה מהשר הזה עוד תרשיש שוהם וישפה והיוד גוספת והיא הנקראת בקמץ רחב ומשפטו היה בקמץ חשף בשקל עלפה: והוסב לקמץ רחב לתפארת הקריאה ואפרו כי היא אבן הנקראת בערבי אליסף והוא קרוב ללשון העברי שפה שפה לפיו סביב: על שפת היריעה: על שפת היאר: כמעשה שפת כוס: שפה אחת ישפתים ישקי

ושפתי חכמים תשמורם: שפתי חכמים יזרו דעת: וקכוץ הנקבות שפתותיו שוטני ביש מהם שפה ממש ויש

מהם צד שפה אחת לשון אחתי וכן ושפתי רנבות יהלל פי ופי ודברי רנבות ישפח בעיני שפחה אל יד

שם לזכר אלא יאמר עבד לזכר ואמה או שפחה לנקכה וככר כתכנו הדומים לו בחלק הדקדוק שהוא חלק הראשון מזה הספר: ועא'משפחה ומשפחה: למשפחותיהם יצאו מן התיבה: והיה השבט אשר ילכדנו ה'

יקרב לכשפחות: ונקרא גם כן השבט משפחה ויקרב את משפחת יהודה: ונקרא הגני משפחה: ואם משפחת

גבירתה עבדים ושפחות: ולשפחתך שני בנים:אין לשפחתך כל: הוא שם

מצרים: על כל המשפחה אשר העליתי מארץ מצרים: מכל משפחות האדמה: ועל

בי אני אלדיך אל תהיה כשעוה והיא הדונג כלו אל תמש כדונג מפני האש ושעוה כלי ספק מזה השרש

היוב ישעיה תילים ב ישעיה ירת ה

ישעיה מלכים יחיקא בלק

שורא שיר חקת ישעים רח' מלכים היוב יפעיה ב' יפעיה תילים יפעי משפטי אינב ב'תילים משלי תילרות הושע ירמיה ב' ירמיה ב'ויצא מצא מלכים רה' חיי

כחנם תבוא האזיכו יחזקל יחזקאל ירתיה תילים כחום איוב תילים דכיל ישעיה אחרי האזיכו תזריע שופטים פיר תזריע שופטי איוב תילים ישעיה תילרותיב נארא מלפים בלק ישעיה ירמיה יפעיה

> מחי בראשית תנוק

k,np

תבו תרו מחץ מלכי כח משנ משלי ב'שיר תילים ב' קהלת שמנא מלכים

> אקתרנה! יהנשע ב'וכריה עמנק ב'

יח ב

אלבית הותרו באותה הלילה חוץ וזר וכלי שרת וכלי אשרה ועצי אשרה ולילה וכוקצה, ונעבד: חנשים שני: פי פעם שני: ומדה שני אם ר'יונה שהוא במו שנית ואין עחרך כי יש שמות רבי יבאו זכר ונקבה שביים ושלישים׳ משנה למלך: וכסף משנה: כמו שני י והבקר והמשגים: כבשים שכיים לבשן אולי הם מבחרים או בני שתי שנים: והחכם ר'יעקב בן שעזר פרשו מענין שנה והוא תאר לכבשים כני שנה וית'כמו הפוך והשטנים וים בזה השרש והענין אפי שנאן: והאף למד הפעל כיוד בנין קנין ופי אפים שניים: והשם ומשבה בסף יוהגבון שהוא תאר כמו וכסף משנה:והראיה שהוא בסגול ואלו היה שם היה ענינו סמוך והיה בקוד צרי אבל לפי שהוא סגול איננו סמוך ואב הוא תאר כמו וכסף משנחי ואעפ שאין מנהג הלשון ברוב לבוא התאר לפני הכתאר יוכן ומשנה שברון שברם:כי הוא נקוד גכ'בסגול דר שברון שני: וכן כי משנה שבר שביר לל שבר שביר שני יש לך לתת לו שהרי עבדך שש שנים שלמים ביום ובלילה והשביר אם הוא עובד ביום אינו עוכד בלילה ואם כלילה עוכד אינו עובד כיום: 🏢 את משנה התורה הזאת כתוב בצרי רֹל שיכתבנה פעם שנייה שיהיולו שתי תורות: וכן למדו רצל מזה כי המלך צריך שיהיו לו שתי תורות אחת ש שיוצאה ונכנסת עמו ואחת שמונחת לו בבית גנזיו: וימ את משנה התורה ענין שינון מן ושנגתם לבניך. וכן והיא יושבת בירושלם במשנה לל בבית המדרש וכתי בבית אולפנא כהני המשנה פי סגני כהונה שהם שביים לכהנים נדולי : שנים שנים:את שני ילדי:ויהיו שניהם:שתי נשים:ואת שתי שפחותיו:הראוי במרת שתים שנתים ונפלה הנון כמו שנפלה דלת אחד מאחת ונון בן מן בת: וכל שתים ושתי התיו דגושה דגש קל לבד משתי עיניו שהתיו רפה והוא בא על משפטו כמו שכתבנו כחלק הדקדוק: ופי'אאזל מזה כי כל ביתה לבוש שנים כלו בגדים שונים לפיכך לא תירא לביתה משלג:ומזה הענין שנה תמימה: נקרא כן לפי ששבה השמש שנית אל הנקודה שהחלה ממנה : ויהי דניאל עד שנת אחת לכורש המלך : כתב החכם רא אע' כי טעם הסמיכות כי לא היתה שנה שלמה והטעס בתוך השנה והנה לא יספיק זה הטעם בשאר הסמוכי´על המספר כמו בשנת שתים: בשנת שלש למלכו: שבע שנים שני חיי שרה: ושניהם בנעימים: וכלשון נקבות שנות ימין ינליון: ימי שנותינו בהם: והקבוץ שנתי ימים פי שנתי ימים שלמי ונקרא בן לפי שהשמש תשנה אחר זכן אל הנקודה אשר החלה ממנה: והפע'מזה הענין ולא שנה לו: פעם אחת ולא אשנה לו:אם תשנו יד אשלח ככם: שנו וישנו: ופי הנאון רב סעדיה מזה ועם שונים אל תתערב יוהם שאום שנים אלדים לעולם־ ועוד פי בו פי אחר טוב מזה שונים הם האנשים שחוזרין פעם שנייה לרשעתם אחר שעשו תשובה: והבקור מהגפעל ועל השנות החלום ובאמרו פעמים הוא תוספת ביאור או לפי שלשון השנות אפשר יותר משני פ פעמים לפיכך פי'פעמים כי יש בזה הלשון שדר פעמים רבות כמו כסיר שונה באולתו דר פעם, אחר פעם כמה פעמים:וכן ועם שונים אל תתערב:וכן שוב מול את בני ישראל שנית דר פעם אחר פעט עד שיגמר הדבר יובזה השרש תולעת שני:אם יהיו חשאיכם כשנים:וכתבנום ככר בשרש שן: דישנם פותביו ענינו ויחגור: שכם שסוחו כל עוברי דרך: יושסו אותם: והגפעל ונשסו בתן לפשסה יעקב: ענינם ענין בוה: שוכה הוא ישסה אוצר בל בלי ישסו בתיתם:והשם מי הגרבות: זה חלק שוסיבו: חמרה והיו שאסיך למשסה: כתוב באלף במקום וו המשך: שוסי את ששי נחלתי: ואריבינו שפו למו: והפעל הכבד ועתודותיהם שושיתי והוא בתוב בשין ענינו בענין שפפי

שוסע שסע: ושוסעת שסע: ושסע בסגול פי שפרסותיה סרוקות מלמטה כמו מלמערה: בי יש בהמה שפרסותיה כדוקות מלמעלה וכלכטה דבוקות כמו שאכר לכל הבהמה אשר היא מפרסת פרסה ושסע איננה שוסעת כמו הגמל והדוב והכלב והחתול: וממפריסי הפרסה השסועה: ארזל השסועה בריה בפני עצמה'היא שיש לה שני גבין ושתי שדראות ולפיבך נקראת שסיעה שהיא כמו חלוקה לשתי ב פרשוהו דול שהיה קורעו בגבו ולא היה בבדילו לשתי בהמות:והכבך ושסע אותו בכנפיו לא יבדיל: חתיכות לגכרי: ומה שאמר בכנפיו רל עם כנפיו שאינו עריך למרוט כנפיו אלא ככו שהוא בכנפיו היה ש שוסעו ומקטירו: ואמדו ושסע אין שסוע אלא ביד זכן הוא אומר וישטעהו כשטע הגדי כרם ענין התיכת ה הדבר לשנים 'וקרוב לזה וישסע דוד את אגשיו בדברים: כלו בטל דבריהם ושבר חרוגם וכגעם כלקום אל שאול: שם וישסף שמואל את אגג: ענינו בקעו בחרב ותרגומו ופשח ובדברי רול הוה משח ויהיב אלוותא כלו היה כוקע העצים: לול לון ואל קין ואל בנחתו לא שעה וישע "ביחתני מינים לא פנה ניפוע הברד ביינים נאון שאבר אל תפן אל כנחתם: וכן ישועו ואין ה'אל הכל ואל בנחתו: ענינם לא פנה ויפן ה'כדרך מושיע: כלו יפגו ימין ושכאל ואין כושיע או הוא כמו ישועו ויהיה שוע ושעה בענין אחד: יעא ישעה האדם אל עושהו: ולא ישעה אל המזבחות: ולא שעו על קדוש ישראל: ואל ישעו בדברי שקרי הכישחון: ויתכן לפרש אלו בהענין הראשון: ועא ולא תשעינה עיני רואים · וההתפעל ואל תשתע כי אני אלדיך עניגם הבהלה והפחד. ויש לפרש ולא תשעינה מענין ועיניו השע: ויהיו שנים שרשים ועא: ובבים ובבראשית ראה אל תשתע לא רחצת למשעי כתבגו בשרש שוע:

אקתר עורא לאמר מחץ ממל

מילים מקן ב

ירמיה רחה

פוטרים

ງ:ຄກຄາ ່ວູດໝໍກ ຄວານ່ວ ກາຍຄາວ ຳວຸ່ກູຄອ

פופטים משלי בהר גייו

אפתר חיי אינב תילים במחץ פמול ב'עזרא מלכם משלי

מקן
משלי יהושע
משלי יהושע
תרומה ישעיה מלכים
תילים שופטים יפריה
ישעיה כ'הושע
ירמיה שתוא ישעיה
ירמיה מיולים ישעיה

שמיפי רחה

ניקרא

מופטים לאמית ב בראשית ב שמוא ישעיה ישעיה ב'שמית ישעיה ב'שמית ישעיה ב'

או חנור צמר ילכש אדם אותו עול בשרו והוא פחות ועבה וקשה כי בעת הצער והאכל ילבש אדם אותו או יחנור: ויפתח האחד את שקו: אמתחתו: ואפשר שיהיה שרש אלו שקק והדגש בחבורו יוכיף: בעיר ישקו: כמשק גבים שוקק בו: ודוב שוקק: והשם כמשק גבים: ומא ובן משק ביתי: ופלו סגול בשקל מכש ומכר ליולדתו: וההתפעל בהכפל בו גם פא הפעל ישתקשקון ברחובות עכינם עכין ההליכה בהתמדה והם פלשון שוק: שוא שקד שומר: באשר שקרתי עליהם: וישקד ה'על הרעה: נמר שוקד על עריהם: לשקוד על דרתותי: ובכרתו כל שוקדי און: שקדו ושכרו: ענין המהירות וההשתרלות וההתפדה על הדבר: מקל שקר: בטנים ושקדים: ויגפל שקדים ידועי וגם הוא לקוח מהענין ה הראשון כי עץ השקר ימהר להכץ משאר העצים וכן אמר לנכיא הטבת לראות כי שוקר אני על דברי: נרא בי שקד מלשון שוקד: והפעל ממבו שלשה גביעים משוקדים :מפותחים כדמות שקדים: ובדרך ההשאלה 'נ ויבאץ חשקד והוא רופו בו על השיבה שהיא לבנה כדמות בץ השקד: זים השקד אבר המשגל ויהיה ויבאץ על זה הפי בסו וינאץ בזעם אפו דל שימאם המשכב מרוב חלישותו כמו שאמ' ותפר חאביונה: ודיל פרשר השקד זה קליבסת ויהיה נינאץ על זה הפי'ניתגדל שזה העצם שהוא למעלה מן העגבות יתגדל ניראה בימי הזקנה מבחישות הבשר הבשר ומיובש הלחות: שקר בשקד עול פשעי: ענינו לפי מקוםו נקשר או איכה בתחכר: וכזיקרא רבה אגי הַ מלמדך להועיל מסקדנא ולך בהדין מססא דמסקיד לתורתא: בלו' אחיה עמך תמיד להנהינך כמו שהטלמד דבק תמיד בפרה להנהינה: ורבינו האיי זו הביא ראיה מדברי דול כלבא בסקדא וגדיא בסרכא: והשקה את נחל השטים: וגם,הגמלים השקתה: המשקה לבן: וישק כתהומות רבה: והשם וכל משקה: על משקהו: והאופה: שר המשקים: וישק את צאן ממשקה ישראל: ושלא כזכר פעילו מהדגוש ומוח עצמותיו ישקה יוהשם בתמורת למד כפעל ביוד ושקוי ל לעצמותיך שמני ושקויו: ובוו תמורת לכד הפעל ושקוי בכבי מסכתי ענין המשקה כענין המשתה אלא שהמשתה על הפועל והמשקה על המפעיל: ותי ממשקה ישראל מפשימא דישראל כלו מן הטוב שבצאגם ומן השמנים והוא על דרך ומוח עצמותיו ישקה יוכן מקום שמשקים הכהמות נקרא שקת יותער כדה אל השקת: וחתין תמורת הא למד הפעל וחיה דינו עם ההא שוקה בפלם שואה תועה: וכשהומרה ההא בתיו ה הושבה המלה מלעיל במו עשרה עשרת גבירה נברת והקבוץ והוא כא בשקתות המים ישקט רשאבן ילא שקטתי ולא בחתי:והארץ שקטה:ארץ יראה ושקטה פי'יראה מן השם יתברך רשקטה מלהלחם על ישראל כמו שאפר מנערתך ה'נרדם ורכב ישום:אל תחרש ואל תשקוט אל: אשקטה ואביטה במבוני: הקוף בקמץ חשף: שוקש ובושח ושוקש הוא על שפריו: יושבת ושוקשת: והשם ושלום ושקט אתן על ישראל בימיו: בשש נקדות: והכבד השפר והשקט: בהשקט ובכטחה מקור או שם: כי השקט לא יובל:בהשקיט ארץ בדרום ואשר הם פעלי יוצאים וחוא, ישקיט ומי ירשיע:להשקיט לו בימי רע: וארך שקל בפלס הרים: בסף ישקל: ואשקלה לו את ופתח: ואשק-ה להם את הבכף בקמץ חשף: אפים ישקיט ריב: ענינם ענין הנחה ומרגועי הכסף יואשקלה על ידם:שניהם הקוף בשוא והנפעל גשקל הכסף ולא ישקל כסף מחירה: לו שקול ישקל כעסי: והשם ולקחת לך באזני בשקל: בקע משקלו: ומא'עם חתיו וצדקה למשק'ת: ובחולם כמשקל עשרים שקו' ליום: ועם התיו ואת משקולת - כית אחאב: זמא בשקל הקדש בשש נקדות: עשרים נרה השקל: שקם ושקפתם בחנמל: בשקמים אשר בשפלה שקמים גדעו ובולם שקמים פי פידות שקמים היה התאנים או יהיה שקמים שם הפירות עצמם כמו תאנים שהוא שם הפרי ושם העץ: שחע ושקעה כיאור כיצרים: תשקע בבל: ותשקע האש: והנפעל ונגרשה ונשקעה: והכבד ובחבל תשקיע לשונו דר ובלשונו תשקיע חבל כפו ותשם בפוך עיניה: שלחו באש פקרשך: אז אשקיע מיפיהם: והשם ומשקע מים,תשתו ואת הנותרים ברגליה' תרפשון: ענינם כענין עכק ופי ומשקע מים תשתו בי כשהמים ר רבים יש בהם עוכק: ודל שתשתו המים כשהם רבים וזכים שרם שיחסרו ויגיע אל הטיט ואל הרפש או שרם שתדלחו אותם שהם זכים וכן פי אז אשקיע מימיהם לפי שתהי הארץ חריבה מאין אדם ובהמה ולא יעכרו במים יהיו המים זכים כנו שאפר לא תדלחם רגל אדם ופרפות בהבה לא תדלחם כי כשתדלחם רגל אדם ובהבה השעכורים וכשלא תעבר בם רגל אדם ובהמה יהיו זכים כשמן וזהו שאמר ונהרותם כשמן אוליךי ועיקר הלטון לשון עמק ומצילה: ותרגם צללו בעופרת אשתקעו כאברא: ותרג'ירושלמי כבלע את הקדש בד משקע: ותרגום הטבעו בבוץ רגליך אשתקעא'בבהתא רגלך: שקה וצדק משמים נשקף: בעד "ול עו פני הישימון יהנשקף על אשנבי נשקפתי: נשקפה ותיבב יכי רעה נשקפה מצפון: ונשקפה בני חישימון: ענין השנחה והצעה: ונשתמשו בו בלשון נפעל לפי שהעוכד בלשון נכוה וכביט הוא נשכף. למביטים אליו לפיכך אפר השקיפה ממעון קודשך מן השמים:כי הקבה' משקיף ואינו נשקף: וכן וישקף אביםלך: כי היה במקום שהיה רואה אותם והם לא היו רואים אותו: וכן ותסכף בעד החלון שהיתה רואה

אותם והם לא הין רואים אותח עד שקרב יחוא א חשער: ויַשקיפו על

יוא ישעי משני ישעיה נך מוס תילים ירמיה דניא ירמיה משלי ישיניה עזרה ידמיה מקץ קרת ירכניה תרומה קהלת

ינא חדי נישב נישב ניצח תילי שמיני נישב יחוקא אינב מפני הנשע תילים

ניצא דרפניה מיוכ יה.שע תילים ישעניה שופטים ירמי וכריה דה ישעיה ג' איוב ב תילים משלי ישער משפעים ירמית עזרח כ עורה חיוב ב יחוקא חדי ישעיה יחוק במכנס פקנהי תשא תינים מלכים

שמו ירמי בהעלו עמו א krin kpin

יחוקצ

ישעיה עמום

משלי שופטי ירמיה ווחת

מבוח תולרות מלבים

משפחות אשר בשפך לא קראו: ועל ההשאלה ופקרתי עליכם ארבע משפות: של דן ושפח ה'קדקד בנות ציון כבר זכרנוהו באות הכמך. שבט אשר שנט המלך ושנטנו כרכנויושפטו את העםו ושפשתם צדקיבי שפשו ח' מיד אויביו 'ישפט ה'ביגי וביניך' ישפוטו הם בשרק ומרת: וישפט שפוט" והשם משפט צדק 'עד דנה משפט מואב ומא חרב שפוט ודבר בחרם' בשרק ושפושים עשו בה: ומא עשה ה'שפשים: והנפעל כאשר נשפשתי את אכותיכם 'הנגי נשפש אותך' כ גשפטה יחד: בהשפטו יצא רשע: והבבד היא שופטה את ישראל: לכשופטי אתחנן׳ וענין קרוב לזה וזת יהיה משפט הבהגים: בה עשה דוד וכה כשפטון כפשפט הדאשון: כשפט המלך אשר ישלוך עליכם: לכל ד דבריו ורכל משפשיו: כמשפשו אשר הראית כהר: מה משפש האיש אשר עלה לקראתכם: ויסבו על העיד כ כבשפט הזה:וארמון על משפטו ישבו יכלכל דבריו במשפט:כלם ענין החק והדת וחתבונה:יסרני ה' אך על עולל : שפוך חמתך : שפכו לפניו לכככם : ושבכו את העפרי וישפכו תזנותם עליה: בשפוך כוללה: ושפכו על ירושלם סוללה: אשפוך את רוחי על כל בשר: והשם אל שפך הרשן כשש בקדות: שפכה והוא שנברת הגיד שלו: ונכר הגיד שפכה לפי שהוא שופך השתן והנפע ונשפך הרשן: כמי נשפכתי יען השפך בחשתך: כלו יען הגלות ערותךי וכה שלא נזכר פעלו מהדגוש לדם אשר שפך בה: ושפך דמם: כעבר: כאין שפכח אשורי נכת , בהא ונקרא כוו: וההתפעל תשתפכנה אבני קדש: בחשתפך נפשם: כלם ע עבין שפיכה וידוע: שבל עיני גכהות אדם שפל: פעל עכר: וכן ושפל רום אנשיםי ועל בל גשא תדברי: ובשפלה תשפל העיר: וכבר פרשתי הפסוק בשרש ברד: והתאר ושפל: ושפרת מארץ והייתי שפל בעיני: שפל מן העורי ובהא בוכפת השפלה הגבה: בי המלה מלעיל ובצרי הנכהתי עץ שפל : ובבקצו: הספרים המדויקי הוא קמץ ואת דכא ושפל רוח ירוח שפלים: ושפלה אינבה: שפלת קומה: והש" ובשפלות ידים: וכא ובשפלה תשפל העיר: ובא ועשירים בשפל ישבו: בחמש נקודות: שבשפלנו זכר לנו: ומא בשפל קול הטחנה' או הוא מקור ומא ובשפלה ובנגב כשקמים אשר בשפלה לרוכי ואת הרי ישראל ושפלתה ונכתב בהא: והכבד כי השפילו ותאמר גוה: השפילו שבו: ותשפילי עד שאול: גו פעלים עומדי: ואטר הטיוצאים השפרתי עץ גבוה: משפיל אף מרוכם: והגבוה השפיל: זה ישפיל וזה ירים: ועל שפם יעטה ולא'עשה שפםו: הוא השער אשר על השפה: שבן ואת חשפן כי מעלה גרה הוא: בהסה לשננים ידועי לזוה די כי שפע ימים ינקו גרה הוא: בהסה לשננים ידועי שבע בי שפע ימים ינקו בסגול עניגו ריבוי וכן שפעת נכלים תכסך: ושפעת מים תכסך: בשפעת מים תכסך: בשפעת מים תכסך: ושפעת מים תכסך: שופרון יוהשם פן יסיתך בספק: במלאות ספקו יצר לו יוהכבד ובילדי גברים הספוק ידועיובדברי הזל באן בבסתפק בהם כאן בשאין כסתפק כהן: וכן אכדו מבגו פעל הקל לא ספק לה ביד מביאה לה כשערה ופעל הדגוש ושניהם מספקים:וכן בנין הפעיל לא הספיק לתנו לה: ואכרו השם איש ספק בידו לעשות: ויש לפרש עוד ובילדי נכרים ישפיקו מענין ספק חשיכה כלום בעבור ילדי בכרים יהיו להם בספק כצוות השם והם מעוננים ומכשפים והשם צוה להם לא תעונגו ועא ישפוק עליבו כפיםו ויש לפרש מזה פן יסיתך בספק וכבר זכרגום באות הכבד: שבר אף גחלת שפרה עלי: הנותן אברי שפר:תרנום יפה תאר שפיר בריוא:וכן בארמית מלכי ישפר עלך וכמיהם ברוחו שמים שפרה: והבית במלת ברוחו נוספת: או יהיה הא שפרה נוספת או יהיה כן ארבע אותיות בשקל תחרה כן כי אתה מ מתחרה בארז כן יאכר כשפרה אשפרה ישפרה תשפרה נשפרה ככו ואיך תתחרה: וים שפרה נשה אותם כאהל מן ונשה את שפרירו עליהם שפי אהלו: ויהיה הא שפרה במקום אות הכפל כמו בזאו נהרים שהו' כמו כזוו כן שפרה ככו שפררי שופר תרועה: כשופר הרם קולך: פי כמו אם תתקע בשופר כן הרם קולך ישופרו היובלים ידוע: ואשפר אחד האלף בוספת ופי חלק מן הכשר ויתכן שיהי בנזר בחענין הראשון כלו חלק יפח ורדל שבוה מדה מורככת משלש תיבות שאמרו אחד מששה בפר: שפת ח'תשפת שלום לנו: ולעפר מות תשפתגי: תערך'תערכני: שפות הסיד שפות 'ערוך אותה על' השפתים: והם הכירי שעליהם הקדרות או כסא הברזל אנרץ בלעז ונקר בלשון שנים לפי שהוא מקום שפיתת שתי קדירות: השפתי שפח אחד:אם תשבבון בין שפתי כלו בבקו שפל כזה עוד תהיו נחפים בכסף: יות והשפתי שפח אחד ועוקלין נפקדן פשך חדי והם ווי העמודים שתולין בהם הקרבנות ומשישים אותם: רובץ בין המשפתים בין שתי המערכות והם שתי כשואות שעוכסים עליו מזה אחד וכזה אחד ובלעז בלש: והוא כל כך חיק שרובץ בין בשצף קצף בשש נקודות ענינו לפי מקומו במעט קצף כבור המשפתים וקם עמהם: שק תפרתי עלי גלדי: ופתחת השק מעל מתניך: שאטר ברגע קטן עזבתיך: בתחת שקי: וישם שקבמתגיו : ויכם שקי חגרו שקים: השק הוא רבוש צפר

ירמים כישעיה סמוא יתר; הרברי סמוא (ך יתרו נירא שנערים ירמיה נה" יחוקל כח יחוקל ירמיח ושעיה תילים פופעי איוב שוערים שמוא יישב שמוא מלכים תרומח מלכים יהושע ידמיה מינים 🛴 ひかませ מלכים ב פושרי תילי ורמי תולי ב מכורע יחזן ירמיח ירמיה ינאל ניקרא תבא מלכים מילים יחוקא מפעי צפנימ תילים איכה כ" ישמיה ב ישציה ב פמנא תוריע יחוקא ב' ישעי ב תוריעיחוקה! קהלת ישעיה קהלת תילים קהנת דכריסמוכים יהופע איוב ירמיה ישעיה יחוק שמנאל ימוקאל תילים תודיע במ אל שמיני תיצים ברב זישעיה אינב יחוקחל מלגים ב חיוב ב ישעיה

ישעיה הינב הינב הילים ניחי דניאל הינב

ירמיה בחר ישציה יהושע בחר ישציה שנינים יחוק בינים יחוק בינים יחוק בינים יחוק בינים יחוק

ישניה איוב ישעיה מילים וישטיונה חיבז

וכלי תשמישן:וכן בדברי הול שורפין על המלכים ולא מדרכי האמורי שנ'בשלום תמות ובמשרפו אבותיך וגו מכאן ששורפים על המלכים ומה הן שורפין עליהן מטתן וכלי תשמישן וים השרפה לשון הקטרה יעשו למת כדי שלא יסריח בשרו: וכן כתוב וישביבוהו במשבב אשר מלא בשמים וזגים מרקחים וגו בי וישרפו לו שרפה ונו' : וכן וישרפו אותם שם: ויש לפרש וישרפו אותם שם ששרפו אבשר לפי שכשתהו יםים אולי ה העלה הבשר רמה ולא רצו לקברם כן עם התולעים ושרפו הבשר ואחר בן קברו העצמות: וכן כתוב ויקחו אה עצמותיתם ויקברו אותם וגו': לבלתי שרוף את המגלה: והשם השרפה אשר שרף מ': אל תוך שרפת חפרה: ומא והיו עמים משרפות סיד: ובפשרפות אכותיך: והתאר נפרית ומלח שרפה כל ארצה: פי בגופרי ומלח תהיה שרפה כל ארצה: ושלא כזכר פועלו מהדגוש והנה שרף: והנפע שרף ישרפו: והעיר הזאת לא תשרף באש: וים מזה הענין ונשאו דודו ומסרפו: ואעפ שנכת בסמך וכבר בתבניהו באות הסכך: משרפות מים בקרא כן המקום לפי שהיו מימיו גובעין חמין כחמי טבריה וזולתם: "וית חריצי יפא והוא שעושין חריצין וממשיכין לתוכן מים מן הים והחמה שורפתם והם נעשות מלח שלינש בלעז: עשה לך שרף: הנחשי השרפים: נקראו כן לפי שהן שורפין בהכל פיהם שרף מעופף: אומרים כי יש נחשים ימצאו בארץ כוש יש להם כנפים ויעופו כהם או פי מעופף מדלג למרחוק וכאלו הוא עף יוכן בדברי רבו אין מדליקים בצרי מ מפבי שהוא עף פי'נע מן הנר ונתז הנה והנה: שרפי' עוכדים כלאכי אש: לשךיץ היאור:אשר שרצו המים: שרצו בארץ: השורץ על הארץ:כל נפש חיה אשר בשש נקידות: עניגם ענין ההולדה עם הרבוי? ודעת התרגום ענין תנועה שתרגם שרץ רחשא והשרצים מתבועעים על הארץ: עדר ק ושרק לו מקצה הארץ: שרקו ויביעו ראשם: ישרק ה'לזבוב: ישום וישרק מתבועעים על הארץ: שריקות עדרים: ויושביה לשריקה ענין השריקה הנעת השפתים בקול: ונטעתיך שורק: זישעהו שורק: ולשורקה בני אתונו: הלמו שרוקיה: נכתב בו הנח עס הדגש הוא המשוכח מסיני הגפן:וכתכ הרב אכן גיאת שהוא מן הטוב מן הגפנים שהענכים לא ימצא בהם חרצן ותי בכיצב גפן בחירא וים כן עובדי פשתים שריקות המשובח פכין הפשתן וכן יקרא בלשון ערבי אל שרק הטוב שבמשי: שרקים ולבנים: מצויירים כלו' שעינם אדום ולכן ושחור באילו הם נקודי'או שלואי' יוכן עובדי פשתים שריקות כלו מנקדים בצבעים:וכן בדברי רול לובשי סריקין של זהב: בלומר מלבוש: מצוייר של זהב: וים שרקים מתקבים במסרק יוכן בדברי ה'ול רבא שרא לסרוקי סוסיא כלום להשריק הסום במסרק שלברזל: וכן בדברי רבו קנה מאזנים שלשריקות שמא פי מוברי פשתן שרוק: עון דינון בל שרש בארץ גזעם: נטעתם גם שרשו: הקמץ בעבור הזקף והם מבנין פעל הכבד אשר על דרך המרובע כי בלא הזקף כשוא כמו כונגו חצם על יתר ואם אין שרשם אחד בגינם אחד: וככד אחר הבאים ופי אויל משריש נותן שרש ישרש יעקב: ותשרש שרשיה: אויל מטריש: ועניגם נתיגת השרש בארץ י ומתחזק במעשיו: והשם אשר בבנה הפעל ממבו שרש פורה: שרשי פתוח: על שרשי רגלי: הפך משרש הרים יושרשי הים כסה: שרשם בעמלק פי'שרשם היה מלחם בעמלק והוא יהושע שהיה משבט אפרים: וכבד אחר והוא בענין ההפך ושרשך מארץ חיים: כלו יעקר שרשך: ובכל תבואתי תשרש: .. ושלא בזכר פעלו מבנר <u>וצאצאי ישרשו:כלו יטקרו שרשיהם: לוור רושרת את אחיו: ושרתואותו: וישרת אותם: ומשרתים</u> את הבית:אילי גביות ישרתוגך: ומלכיה ' ישרתוגך: האתנחתא בשניהם בתיו ולפיכך הגון נקורה את הבית:אילי נביות ישרתוגך: ומלכיה` בסנול: לשרת בשם ה'אלדיו: לפני העדה לשרתם: משרת משה: ויהושע משרתו: מטרת את הפלך משפטו בשרתת והשם ויעשוהו כלים לבית ה'כלי שרת יאת כל כלי השרת ישורת לשור רו ותקח המשרת: תרגום מחבת משריתא שרשן בלעז: כשרן וחשופי שת: בתבנובשרש שות בתכנו בשרש שות: שורות ומים לא שתה פיהמ: כצאן לשאול שתו: אדני בו וישת מן היין: ושתו ביין מסכתי: בל ישתיון: ומה שאמרו רזל שתוי אל יתפלל הוא שם תאר לא פעול כי המים או היין הוא שתוי על דרך פעול:או נשתה על דרך נפעל:אכל מה שאמרו הם שתוי הוא תאר כמו עצום ואם בלשון חזה להפריד בינו ובין שכור: כי השתוי לא שתה כל כך כמי השיכור לפי אם התפלל תפלתו תפלה שהרי יכול לדבר כפני המלך: אכל השכור הוא ששתה כל כך שאינו יכול לדבר בפני הכלך לפיכך אם התפלל תפלתו תועכה: והשם משתה ושמחה: והקכוץ משתים: ומיין משתיו: ויין משתיהם: ובא' בגבורה ולא בשתי: פי' אפי' בעת שיאכלו לבם ודעתם בגבורה לא בשתייה: ועם הא והשתיה בדת והצפעל וכל משקה אשר ישתה ידוע: או כשתי אד בערב: הוא החוט ההולך לאורך הבגד יוהערכ הוא

ההולך לרחבו יום מזה בגבורה ולא בשתי כלומר לא ככלכול ובערוב כמו השתי מעורכ עם הערב כלו

שאין דעתם מבולבל במאכל ובתענונים אלא דעתם זך בגבורה: וכן

בנותיהם שמותיהם: וכבר פירשנו אותו בשרש שות:

אשתלכו: והוא מפואר התיו בקמץ חטף: בעץ שתול על פלגי

צה שמוא

ירמיה שמיםי חקה ישעיה דה בככים שמיפי שמול ירמיה עמוק יהוסע

> חקת חקת ישעיה

ישעיה תילים וארא בראסי נח שמיני יחז' ברא'

ישעיה ליכה ישעי ירמי זכרי שופטים מיכה ירמי ישעיה ויחי ישעיה

> ישעיה וכריה.

> > יפעיה ורמיה

ישעיה תילים איוב כבבים איוב ג' אינב שופטים תילים אי וב אינ' בהעלנ' במרבר נישב יח' ישעיה ב' קרא יהושע אשפטי' מלפים דה' כשוא שמול ישעיה תילים תילים תש' מחץ נח משלי מיק

> אפתר רניא פחיני מזריע פחיני מזריע פחנא יחזקא יחזקא מילים

השרשוהזה עד שתותיהם בשקל ושתלתי אני בהר ברום ישראל

מים כאשר

יחד

2

פני סדום: חלוני שקופים אטומים: אמר בו התרגר' פתיחין מלגו וסתימין מלבר: ובדברי דול מצאנו בהפך זה שאם פתוחים מבחוץ ואטומים מכפבים שלא כדרך שאר חלונות להראות שאינו צריך לאורה: המשקוף ועל שתי המזוזות: הוא המפתן העליון אשר על מזוזת השער נקרא כן לפי שהוא בשקף תכיר: או נקרא בן לפי שהדלת מכה עליו תמיד: ותרגום ושדופות קדים ושקיפן קידום: כלו בובות רוח קדים: ותרגו׳ ויספק את בפיו ושקבינון לידוהי: והחבסרא אבן עזרא זל בתב כי המשקוף הוא חלון שיעשו על הפתח י ישקיפו מכנו בשאדם קורא בשער לראות מי הקורא וזה ידוע בארץ ישמעל שיעשו החלונות על חפתחים להשקיף משם: ושקופים שלשה שורים זה לעומת זהי תי כלונסא תלתא כדרין: וכן כל הפתחים והמזוזות ר רבעים שקף: מרביעין וחפן כלונסה ובדברי לזל מכיאין כלוגסות של ארזו ומודלה על גבי כלונסות פי בדים: ותרגים ובנקיקי הסלעים ובקיפי בפיא: וכן תרגום ובסעיפי הסלעים מפני שמשקיפין מהן בעבור גבחן: שקץ כי לא בזה ולא שקץ: אל תשקצו את נפשותיכם: ואת נבלתם תשקצו: שקץ תשקצבו: ולתת שיקוץ משומם: והקבוץ ועל כנף שקוצי משומם ותראו את שיקוציה':איש שקוצי עיניו השליכו: ומא' שקץ הוא לכם: בשש נקודות עניגם ענין תועבה: שכן אם השקר לי ולניני: והשם מדבר שקר תרחק: כשש נקודות:אויבי שקר: שקר רדפוני: דובר שקרים : בשקריהם ובפחזותם:והבבד ולא שקדנו בבריתך: לא ישקר ולא ינחם:בנים לא ישקרו: לא תשקרו ולא תבחשו: עבין הבזב והבגד:ותרגום מדוע נבגוד איש באחיו מה דין נשקר גבר באחוהי:אך יש מהם ענין חגם אויבי שקר שקר רדפוני: לשקר שברתי: הנה לשקר עשה עט שקר סופרים: וכן בלת שקר כמו שכתכנו: ומשקרות עינים כלו מחדדות אותם ורומזות בהם ובלעז ניננטץ:ותרגום עין שזפתו עינא רסקרתיה: ובדברי הזל אברא אותה מן העין תהיה סקרנית עמדה חוה והיתה סקרנית שכ ותרא האשהי שררך אגן הכהר: לא כרת שרך בדגש הריש לחכרון הכפל: ובבא ואונו בשרירי בשבו: הוא

שרוך אגן הכהר: לא כרת שרך בדגש הריש לחפרון הכפל: ובמא 'ואוגו בשרירי בטנו: הוא הששה' השבורי ועא' כי בשרירות לבי אלך: עניגו הבטת לבי ובחשבותי: וכן למען שוררי: הישר לפגי דרכך: ישור על אנשים: ואם בתכנו אותם בשרש שור מאין הכרע: וימ בשרירות כחזק מענין שריר וקים בדברי ה'זל: עורך להיות כל איש שורר בביתו: וההתפעל כי תשתרר עלינו גם השתרר: ויתכן להיות מזה השרש: יישר אל מלאך: כי שרים ישורו: וכבר כתבנו אותם בשרש שור: אבל וישר בכגרה יאם יתגדל המשור כתבנום בשרש נשר כי היא שרשם באבת. עור ב' ולא יכם שרב ושבש עניגו החום: והיה השרב לאגם: פי בקום המדבר והחודב: ותרגו אכלני חורב אכולני שרבא: עורך ובגפן שלשה שרינים: שעפים: הלבינו שריגיה וההתפעל בכנו ישתרגו עלו על עוארי: כלו' יכת ככו: וכן שלא נזכר פועלו מהדגוש גידי פחדיו ישורגו: ותרגו שבבים בעשה שבכה שרנן עובד שריגו יכת ככו: ובכשנה ובסרגין את הבטות: עור בארידים שרדו כהם שריד ופליט. שרידי חרב י ידוע: ובבשנה ובסרגין את הבטות: חום העבע שכסמן בו הנגר מה שרוצה לכרות מן העץ: ואת יתארהו בשרד: באדי העבודה: ואינם בנדי כהונה רק בג' ים עשוים לכסות המזכח והשולחן והבנורה בבסיע בנדי השרד: בגדי העבודה: האינם בנדי כהונה רק בג' ים עשוים לכסות המזכח והשולחן והבנורה בבסיע

המחנה וכתב רבי שלמה זל כי לפיכך נקראו בגדי שרד שהם עשויים כמין קלעים דמתרגמינן טרדין:

לשריך אם לא שריתיך לטוב כתכו דייהידה בזה השורש: וגם דייונה בתכ כן ופי שהוא דומה בתרגום מ

משרה קטרין וכבר בתכנוהו בשרש שאר: ואאזו פי מזה תחת כל השמים ישרהו כלומ יתיר

קשור העכים וימטיר על כנפות הארץ: שרותיך מערביך כתכ בשרש שור: וילבש צדקה כטרין: כין הרבקי

ובין השרין: ומשקל השרין ובחלם ושריון קשקשים פי עשוי מעשה קשקשים: וכהא חבית בסע ושריה

והיא התחרא: והקכיץ בחלם ושריונות וקשתות אזברג כלעז: ומזה השרש עוד וכל משרת ענבים: ידוע מ

מדברי הזל אין שורין דיו וסממנין וכן אמר ולא כמי משרה: וכן פרשו מזה תחת כל השמים ישרהו:

חבצלת השרון: והיה השרון בערכה ברשו בו ארץ מישור ומקום דשן וכן ועל הבקר הדועים בשרון : שרש השרוני: עוך ובאונו שרה את אלדים: כי שרית עם אלדים: והשם לברבה המשרה ידוע: עוך שושרט לגפש בשש נקדות: לא ישרטו שרטת: הבפעל שרט ישרטו: אמרו רבותי שריטה וגדידה אחת היא: עוך אם מחוט ועד שרוך נעל: ולא נתק שרוך נעלו: רצועת הבעל: והפעל הכבד ממנו משרכת דרכיה: כלומר מבלכלת דרכיה ורצה סכיב כמו שקושרין השרוך סביב לנעל: עוך שרוע וקלוט: ענינו עודף: וכן ארול שרוע זה שנשמטה ירכו והוא מושך רגלו מביב לנעל: עוך אשר שרף ה': ושרף והגה הוא עודף: וההתפעל ממנו בי קצר המצע כהשתרע: עוך אשר שרף ה': ושרף את הפרה: על פרשה ישרף: וישרף באש פי התיך הענל כאש לבטל צורתו ואחב מחבו בפצירה פים כי הזהב לא ישרף אבל יותך ואת העיר תשרוף באש: עריכם שרופות אש: וישרפו לו שרפה גדולה ער מאדי וכשר את הבותיך המלכי הראשוני אשר היו לפניך כן ישרפו לך: הוא ששורפין על המלכים מפהן מאדי וכשר אבותיך המלכי הראשוני אשר היו לפניך כן ישרפו לך: הוא ששורפין על המלכים מפהן

מלכים

ולכים

תילים שמיכי ב'עקב דכיא ב'נבכים יחזקא שמיכי נירא משפטים תיל ם ג'ירמיה תיל'שמואל ושעיה קרושים

סמנאל ירמיה ישעיה

פיר יחזקא אינם בנביש תיליסב אפתר קרח אפתר קרח הושע מלכים שאוא ישעיה כי ישעיה וישב יוא איכה אינם יהושע איכה ירמית ישניה

מרמים ליוכ יחוקא ישעיה מלפים שמוחל כ חיוכ דה כשוח שיר ישעיה דה דה הושע וישלח ישעיה קרושים חמור זכריה לך לך ישעיה ישעיה שאיני חקת חקת תשא ירמיה ימעיה שאיני חקת ממא ישעיה דה

בהעלות עליך את תהום:םי תהום רבה: על פני תהום:תהום רוכמתהו ובלשון זבר תהום אל תהום קורא: יחו שעי כרח יחוק תילים אינה בשלח בפלח תילום מילים ישעיה תילים יחיקל איוב תילים במוא לך מסעי יונה יחוץא בשוח משני שמיני ישציה מינים יחוקאב׳ תרומה שופעים מלכים משלי תילים קהלתשלח במוכם מנשים אינב חקת לך ניקרה מכורע תוריע נחתחכן תילים חקתר דה king

תהום אמר: הוא מקום המים הרבים ורכוי המים ככלל הוא שיקרא תהום: והקכוץ תהומות יכסיומו: קפאו תהומות בלב ים: וישק כתחומות רבה פי השקה אותם מהצורים במדבר כמו מתחומות רבה ורבה על כל א אחת ואחת מהתהומות: וכבר כתבנו הדומים להם כחלק הדקדוק: ואפשר שיהיה רבה תאר אל המשקה: נ ויווליכם כתהומות במדבר: ופי'במקום שהיו בו תהומות הוליכם בחרבה כמו במדבר שאין בו מים: זכן אמ' מוליכם בתהומות כסום במדבר לא יכשלו: ובתהומות הארץ תשוב תעלינו: דרה והתוית תו:הן תוי שדי יענני: וקדוש ישראל התוו: וכבד אחר ויתו על דלתות השער: ענין סימן וכתיבה ופי וקרוש ישראל התוו שמו לו בלבבם גבול וסימן שלא יוכל לעברו: וזה שהיו מנסים אותו והיו חושבים שלא יוכל ל לעשותו: דור העיר אותם בתוך: והעיר בתוף: ובסמיבות נחה עין הפעל בתוך העיר: מעל תוך הבחל: בתוך הים: ותקם בתוך לילה: כל אשר בתוכו ישמא: ושכנתי בתוכך: בוספת בתוככי ירושלם בתוך ארצות נשמות: בתוך ערים נחרבות: דל בכלל הנשמות והנחרבות תהיה נחשבת ונזכרת: והתאר והכריח התיכון: ראש האשמורת התיכונה: אמצעי אמצעית: התיבונה: תרעא דמחיצתא ארעיתא פתח לעבר ביתא ולא היה דעתו לתרגם תיבונה ארעיתא אלא הל בי פתח הצלע התיכונה שבתחתיות היה פתוח אל כתף הכית הימנית וכל האחרות היו פתוחות זו לתוך זו'כי חבשה תאים היו בדרום וחמש בצפון ועל גביהם שביים ושלישים ועל התיכונה התחתונה שבחמשה שהיו בדרום אבר שהיתה פתוחה לכותל הכית הדרומי: ויש בשרש הזה ענין קרוב לזה תוך וברבה: זבחמם והוא ענין מרמה: וכא בזה הלשון לפי שהאדם הפרמה חבירו יצפון בלבו השנאה ומראה לו שהוא אוהבו: תדר הרתי בלבי:אשר תרו אותה: ולא תתורו אחו י לבבכם: לבד מאנשי התרים והסוחרים: הם הסוחרים הקטנים מעטי הסחורות והעסקים שהם מחפשים הרבה על המקח והמכבר לפי שעסקם מועט: והסוחרים הם הסוחרים הגדולים: והפעל הכבד ויתידו בית יוכף יענין חקירה וחפוטי ומזד יתור הרים מרעהו שם בפלם יקום יבול ומזה לדעת המתרגם דרך האתרים והאלף בוספת: תר וגוזל: נהקרוב כן התרום: ועשה את האחד מן התרום: שתי תורים ידוע: ואמר האחד בלשון זכר ואכר שתי בלשון נקבות להודיע שהזבר והנקבה כשרים ומזה אל תתן לחית נפש תורך: המשיל כנסת ישראל לתור בכו ש שהמשיל אותם גב'ליונה יתר בערה ובערה: עניבו זמן: וראיתני בתר האדם המעלה: בתכובת האדם פי'זאת המעלה והנדורה שדברת עלי תכונת האדם הנדול הוא: אבל אני כה אככי וכה ביתי לפי אכר המעלה כלו׳ ראיתני בתכונה גדולה בתכונת האדם הגדול ואעפ שאני קטן ונכזה:וכן וזאת תורת האדם: ואפשר להיות מזה השר' וזאת התורה: תורת ה'תפיפה: וכולם שוים בזה הענין כי פירושם ענין תכונה כפו שפי בשרש ירה יוקרוב לזה נאנו להייך בתורים: הם הפנינים המחוברים ומסודרים על סדר התכונה: רון הסיר התו פתח: בסוף פסוק ענינו כרת ובמשנ' התיז את הראש בכת אחת פסורה ואעפ'שקורין: במו הפיל אפשר שאין הקריאה נכונה ותהיה קריאתו הנכונה בצרי התז עם החל הנגף: או התז בפתח כמו שהוא בכתב ואם תהיה קריאתו בדגש יהיה במקום הנח כמו בעתידי הכפר שבאו בדגש: ויתכן לומר עוד בי התז מנחי העין על משקל את בריתי הפר:אבל ר'יהודה שמהו מפעלי הכפל ויש להביא ראיה לכפלו מ בדברי ה׳ול רוח תוזית והוא רוח רעה המסירה דעתו של אדם יוכן התז כפו הסיר: תתח לקש נחשבו תותח: הם החצים והוא שם כלל לכל: תחש ואבעלך תחש פי עור תחש: והקבוץ בימי משה בריה בפני עצפה היה ושהור היה ויש דו נווגים עורות תחשים:אמרו רודל תחש שהיה הרבה: זהו שתרגם אנקלום ששגונא שש ושבח בגוונים הרבה שיש לו: ובמדר אחר ששה גוונים יש לו זהן ששגונא: דרות עין תחת עין: וכאשר יחובר עם הכינויים יהיה בלשון רבים נפשנותחתכם: וכן יאם׳ תחתיך:תחתי:בלשון רבי בולם ובא בינוי המדבר לעצמו בנון ויוד: תרחיב צעדי תחתני:תכריע קמי תחתני:ומוריד עמים תחתני:וכן כינוי הנקבה הנסתרת ויסגור בשר תחתנה והמשפט על המנהג תחתי תחתיה: תחת הנעצוץ: תחת היותך עזובה ושנואה יתחת אבותיך יהיו בניך: התחת אדים אנכי תחתיו מבניו: כלו הכהן המשרת במקומו מבניו: התחת זאת לא יומת שמעי פי בעבור ההכנע הזאת אשר עשה תכפר לו ולא יומת כי קלל את משיח ה': תחת אשר לא עבדת: בעבור כך וכך או מקו'בך ובך כלו שהיה הדבר ההוא תשלום הדבר שעבר: תחתיך יצע רכה: שאול פתחת רגזה לך: פתחת שרשיו יבשו יוהתאר בית חורון תחתון יהיציע התחתונה: אבל מלפני השער התחתוב ההא ביכף יולא לנקבה כי המלה בלעיל יועם יוד היחש תחתיים שביים ושלישים יעד שאול תחתית ישאול תחתייה: גלות תחתיות: יבאו בתחתיות ארץ: רקמתי בתחתיות ארץ: רמז לרחם שהוא מקום שפל ואפל בל אלו והדומים להם תחת מבש ינילים כ' ומוה תכריע קבי תחתני ומוריד עכי תחתני שזכרנו. וקרוב לזה תחתיו לאם לפי ארץ כלו בסוד ובסתר

איוב יחוץ א תרנמה

שור ישעום

מטפטים יהנשע

שמוא ג'ברחזית דשיניה ב' תילים ניכא' בי שתוא תכנח ישעיה ב' אינב יהושע מלכים יחוקא

ראיתי לצר שתולה בכוח יוהנה שתולה התצלח: כשתילי זתים ענינם ענין נטיעה: שתולה שתום העין בופע יחוק תינים בנק : זה הלשון ופתוח העין :ובדברי רבותיבו כדי שישתום ויסתום ויגוב. שתן משתין בקיר כותלו של חבירו אלא אכ' הרחים בודע כדברי הזל בהשלת מי רגלים באמרם לא ישתין בעד ממנו שלשח טפחים וזולת זה הרכה: וכמה שאכר משתין בקיר על הכלב שדרכו להשתין בקיר "לל שלא ישאר בו דבר עד הכלב המשתין בקיר וכן פרשו דול שאמרו מאי דדרכיה אשתוני בקיר לא שביקנא ליה: ומאי ניהו כלבא: וית'משתין בקיר ידע סדע רצה בו משתין בקיר כמו משית בקיר הל בקירות הלב: שתק ישתק מדון יושתיק הים מעליבו: וישמחו כי ישתקו ענין השתיקה ידוע: ואשר הם בני ארבע שתק אותיות: שבשב כיום נטעך תשנשני: מענין ישנא אחו בלי מים יוכן הוא עקר שרשו שנה אותיות: שבשב שנים מולחות מו משלי יופה ינילים ושעיה אינב יונקתו תיבש שלהבת לא תכבה להכת שלהבת: וכן שלהבת יה: ואם אינב יחוק שים היא מלה אחת ענינה שתי מלות דל שלהכת גדולה: וכן דרך וומקר' כשרוצה להנדיל הדבר סומך איתו אל השם ית'וכן כאפליה והדומים להם שכתכנו בשרש אפל: שלהבת כמו להכת ונסמך'להבת אל שלהכת כמו אדמת עפר מטיט היון: ותרגום פני להבים פניהם אפי שלהבין אפיהון: וכן כלכת אש תרג' בשלהובית אשתא: שבאן אלפי שנאן נהנו במלה הזאת לקרוא המלאכים כזה הלשון שנאנים: ניא ששרשו שנה נהאלף מוברת מיוד הבאה תמורת למד הפעל בפלס קניז כניז דל אלפים שונים: תילים ששרשו שנה והאלף שנהבים שנהבים וקופים ותוכיים אמר בו התרגום שן דפיל: שעשע ושעשע יונק:אני מלכים ישעים בפתח השין והעין תורתך שעשעתי דל בתורתך תנחומיך ישעשעו נפשיי תילים ב זה הבנין נבנה על דרך פעל: ושלא נזכר פועלו במנו ועל ברכים תשעשעו: וההתפע בחוקותיך אשתעשע ישעיה תינים יוהשם גם עדותיך שעשועי: ואהיה שעשועים יום יום: ענינם כענין שחוק ושמחה רפורט בלעז: מינים מזני ירקרקות: גם הוא כן ארכע אלא שנכפלה בו הרביעית ופרשו בו שחורות: ובתב' מבורע שוקעות ומראיהם אדמדם או ירקרק ודומה כי המלה היא מורכבת מן שקע ומן שער בי הוא ענין שחרות ועבירות כמו שערוריה: שרבים הזהב ענינו כטו שבט: שרעף ברוב A Day בחשבותי כבו שעיפי שרעפי בקרבי: בחנבי ורע שרעפי: עגיבו ענין תילים ב שרשרות גכלות:וכחסרון הריש שרשות גכלות עניגו'במן שלשלאות וכן בדברי ה'ול שרשרות גכרות:ובחטון יון של מות בתקרת של זהב היו קבועות בתקרת החרובין משישרשו ענינו כמו ישלשלו ועוד אמר שרשרות של זהב היו קבועות בתקרת מנוה ב' האולם וכן חמש אותיות: שעשנן לא תלכש שעשנו הוא בנד כלאים צמר ופשתים: ורול פרשו ה שוע טורי ובוז וכל אחד בהם אסור משום כלאים שוע לשון המלה מורכנת משלש תיבות שעיעות תרגם חלקת צואריו שעיעות צואריה והוא שטורפין צמר ופשתים זה עם זה ועושים מהם לבדים שקורין בלעז פלטרי: טווי שטורפין צמר ופשתים וטיין אותו כאחת או ט וין צמר לבדו ופשתים לבדורה וחוזרין ושוזרין שני החוטין בוז באריגת העמר עם הפשתים או תכיפה במחט ,: ומן התורה אינו אסור אלא ונתחיל אויי התיו תא ער שיחיו שלשתן כאחד שוע טווי וכוז בשלפה אות השין: והתא שש אמת יאל תא הרצים: ובין התאים חכש אמות: ותאי יחזרא דה יחוקא כ השער: ונכול לפני התאות: ואפשר כי שרש תא תאה או תוה ·התא חוא היציע וכבר פירשנו יציע כשרשו: יחון תאבתי לישועתך: הנה תאבתי לפקודיך: נרכה נפשי לתאבה ענין תאוה וחשק: והפעל הכבד מילים ב תתאו לכם פירוש והוא בהפך הענין מתאב אנכי את גאון יעקב: זבלעז דשטלנטאי תאה עמוק מק בי תנבילו ואפשר שהאלף תמורת וו כאשר כתכ ר'יהו דה: ותאו וזכר: הוא שור הבר:וכן כתוא רחה ושעיה מכמר והוא הפוך האותיות כמו כשב וכבש ופי כתוא במכמר: תאם ויהיו תואמים מלמטה: פועלים תרנמה והשם תאמי צביה האלף בקמין חשף על משק אהלי אדום: ומא' תאמי צביה הרועים בשישנים: ו 370 והאלף בחלם כן והנה תאומים בכטנה: בפלט רחוקים קרובים: והונחה האלף והוטלה תנועתה על התינ コシツ וים לאו ימיה ללדת והנה תומים בבטנה: והפעל הכבד ממנו שבולם פתאיפות כלו שכולם יורדות תאומים תולרנתשיר תאן ואין תאנים בתאנה: ותאנתי לקעפה ותאיניכם וזיתיכם ידועי תאר ותאר הגבול: והכבד ורמים יוא עמום יהושע בקבץ חטף: המתשר יתארהו כשרד: האלף בשוא ופתח: ובכחונה יתארהו האלף ישצית בשופטים הנעה: והשם יפה תאר: כת. ר בני הכלך: לא תאר לו ולא הדר: ואיש תאר: מה תארו: חשך משחור תארם: ל שינה שופטר ישני שמוח כ׳ ובא בחלם שלא כמבהג: ותארו מכני אדם: וכא כמוהו ופעלו לא יתן לו ענינם הצורה והתכונה והסימן: معسوه תבה צא מן חתיבה: תיכת עצי גופר ידוע: ואפשרן ששרש המלה תיב בפלם צידה שיבה: אבל ר' יונה בז כ' בתבן בזה השרש בפלט לחם הפחה: תבל ומי שם תבל כלה: ישפוט תבל בצדק: שם תבל חיוב תילים ישציה

בבדבר: הוא שם כלל לכל ארצות הישוכ:

פתכן ידוע: תהה היתה תוהו ובוהו: ענין שממה

תבן גם תבן גט בספוא בשש נקודות: בהדוש וכבר פרשנוהו בשרש בהה: - תהם

שמנצ

חיו שיר כח יחוקא ב'ניקרא ניקרא מיני אמנר משני יחו

> יהנשע ת לים וירא תילים מלכי ם אינב ישעית תילים

שופטים תילים עמים משלי משלי תילים שמוא איוב משלי

תבוה פבחם יחוקאל בנ תילים ישעיה קהלת מקץ איוב ופריה תבוא חבקוק יחוקל

בשלה משלר ישעיה ב'ניחי משלי ב'עמום משלי תילים ישעיה משלין איוב במוא

ישעיה מיכח

סיר יוא בשלח ירמיה סופטים יחוקא יחוקא ד' סיר

נארא תילים יראיה יחזץא ב' בראישת

איבה ירמיה מלאכי

והשלמה וית וכן התמו אם משלימין: בלו היה לך לשאול באכל תחלה אם תשלים כמו שבתוב כי תקרב 1 עיר כל שכן עיר ישראל: לפיכך אפרה אחריו אנכי שלופי אפוני ישראל: וענין קרוב לזה שהוא ענין התמימות והחשלמה תם וישר: יונתי תמתי:תמים היה ותמים אתה בדרכך: הנה בהיותו תמים: זכר תמים: תמימה נקבה: תורת ה'תמימה: תמימות תהיינה: ותמימים יותרו בה: פר בן בקר תמימים פי'שיהיו הפר והבקר תמימים ורול דרשו לפי שמצאגו ובראשי חדשיכם פרים שנים כנין שאם לא מצא שנים יביא אחד תלפר ואמר תמימים לפי שהחובה שנים: ולא אץ לבא כיום תמים: פי'כי עמד השמש ליהושע ולא מהר ל דבא אלא היה כיום השלם שבכל השנה והוא יום תקופת תמוז יוהשם חם ויושר יצרוני: כתם לבכי בתמי אלך:ואיש משך בקשת לתמו כלו שלא נתכוון לאחאב: וית כנד בקשתיה לקבליה:ועם הא הנקבה לא אסיר תמתי ממני: ועם מם נוספת אין בו מתם:אין מתם בכשרי:כלו אין שלמות בכשרי כי כלי ְנגוע: ובאין בו מתום תחסר מלת רק ופי'אין בו מתום רק פצע וחבורה ובטוהו אין טוב באדם שיאכל ושתה רק שיאבר ושתה: בי אינם יודעים לעשות רע: רק רעי והשם במשקל התאר אם באמת ובתמים: לא ימנע שוב להולכים בתמים ודובר תמים יתעבו: והתאר במשקל חשם מעוז לתם דרך ה':ובמקף ישוב החולם לקמץ חטף צדקה תצור תם דרך: והנפעל אז איתם: והוא כתו ביוד נחה אהר האלף: וההתפעל עם גבר תמים תתמם יהפעל הכבד ומה בצע כי תתם דרכיך: כלם עא יש מהם בהשלמת הגוף בלי שיחסר אכר או חסרון באיבריו ויש מהם בחשלמת הרעות והמדות טובות: ותפימים כיורדי בור:יש מפרש אותו מענין השלמת הנוף כמו נבלעם כשאול: חיים: וים אותו מענין השלמת הרעות כי על הישרים והתמיפי הם חושבי ללכדם :ופזה השרש והענין ואת האורים ואת התומים: עולת תמיד: ואנשי תמיד יבדילו: אש תמיד תוקד על המזכח ידוע: תמה המהראוכן תמהו: איש אל רעהו יתמהו: אל תתמה על ייתמהו מגעדתו: והשם אכה כל סום בתמהון: ובחמהון לכב: וההתפעל החפץ: ויתמהו האנשים: והתבחו תמהו: משפטו עם תיו התפעל והתתמהו: תכן מככות את התמוז אום כי היו עושים צלם ו וממלאין עיביו עופרת והיו עושים אש מתחתיו והעופרת נפס ודומה שהוא בוכה גוכת החכם הרב רבי משה בן מיימון בספר מורה הגבוכים כי מצא כתוכ כספר מספרי העכודות הקדומים כי היה איש בגניאי עז ושמו תמוז וקרא למלך אחד ועוהו לעכוד שבעה כוכבים ושני עשר מולות והמיתוו המלך ההו" מיתה משונה ובליל מותו התקבצו כל הצלבים מקצות הארץ אל היכל בכל לצלם הזהב שהוא צלם השמש והיה זה הצלם תלוי בין שמים לארץ ונפל בתוך ההיכל וכל הצלמים סכיבו והיה מספר להם מה שאירע ל לתמוז והצלמים בוכים וסופרים כל הלילה וכאשר היה בכקר עפפו כל הצלמים להיכליהם בקצות הארץ והיה זה להם לחק עולם בתחלת יום מחדש תמוז בכל שנה יספדו ויבכו על התמוז וים תמוז שם חיה שהיו עיבדים אותה ותרגום ופגשו ציים ויערעון תמוזיא כחתולין יוברב הגוסחאות כתוב תמווין בשני ווין: תמכו בידיו: וכפיה תמכו פלך: אף תמכתיך בימין צדקי הן עבדי אתמך כן: ויתמך יד אביו: א אשת חן תתכך כבוד: ועריצים יתמבו עשר: ותומך שבט: ותומכיה מאושר: תמוך אשורי: מקור

בענינו , או בענין הצווי וכן זכור את יום השכת :בועד כפיו מתכוך בשחד והנפעל ובחבלי חטאתו יתכך בי תמול אנחנו: תמול בואך: וכאלף גוספת בתחלה אתמל: ובדגש התיו ויהי כל יודעו מאתמל שלשם: ובא כשרק כי ערוך מאתמול תפתה: ואתמול עמי לאויב יקומם: הוא היום שעכר בקרוב או ברחוק: ור'יונה פי'ואתכול עמי מלה מרכבת מן את ומן מול ואת פי'כמו מול בצאתי את העיר והוא כ במוןומפול עפי לאויב יקופם: תכך זאת קומתך דמתה לתפר: גם תפר ותפוח ושבעים תפרים ידוע בתפר השוה והישר כי לתפר לא יצאו לו ענפים עד למעלה וממנו בתמר מקשה: כלומר: בצמרתו וכל גופנ מלמטה שוה וישר: וכן בחלם והיא יושכת תחת תמר: וכן ממנו עור ותמורה בין כרוב לברוב: בקלעות ברובים ותמורות: ותבורים מפו וספוי ועשוי ברובים ותמורים: ואל איל תמורים: וית'ם בהם צורת דקלים: ומהם תרגם כותרן: וכן ותמרות עשן: ולפי שהתבר עץ גבוה וישר ושוה ידמה הדבר ה הנכוה והישר אליו וכן עמוד העשן: וכן בדברי דול עלהעשן משתעלה העשן תפרתו ואפרו בית אבטינם היו על מעשה הקטרת ולא רצו ללפד ושלחו והכיאו אופגין מאלבסגדריאה והיו יודעים לפטם כפותם ולא היו יודעים להעלות עשן כמותן שהללו מתמר ועולה כמקל והללו מפצל לכאן ולכאן הנד ויהי לתנין בפיר וחניו: בלטבי בתביו: ובא בם ממום הנוז התנים הגדול הרובץ בתוך יאודיו: בתנים במים: כי כפיד ותנין : בלעני כתנין : וכא מם מקום הנון התנים הגדול הרובץ בתוך יאוריו : כתנים בן מנהג הלשון לבא מם ונון באחד. פוף וגוף: כמהם וככהן: והקבוץ את התגינים הגדולים הנזכרי ביבשה הס מין ממיני הנחשים: והנוכרים במים הן ממיני הדגים הגדולים כדמות הנחשים: ובגפיל אות הכפל גם תבים חלצו שדי מעון תנים: ובקבוץ הנקבות לתנות מדבר: תרגום תנים ירודין: יובמגלת איכה גם תנין חלצו שיד אילין ירודתא אית להון מסין על אפיהון כד אינון פנקן ית בניהון ולא ליהווין חפיין יתהון ח חנקן אכלין לחון: ובמדרש תגחומא גם תנים חלצו שד התגין הזה כשבא לינק אמו היא רואה אותו מרחוק שלח לו לפי ארץ כלו לפי תאות הארץ והפלכות כי אם לך: ויש לפרש לפי ארץ לשון שבועה: שבו איש תחתיו במקומו: ועמדגו תחתינו: במקמינו :תחת רשעים ספקם: כלו במקומם הכם לעין רואים רן לש זרזיר מותגים או תיש או הנה במקום וו החיבור או יהיה או כמשמעו כלו זה או זה כל אחד מטיב צעד ולבת: ותישים עשרה ידוע: תכך רש ואיש תככים: תוך ומרמה: מתוך ומחמם: ענין שבר ופי' תוך ומרמה שמשבר האדם הבוטח בו ולא ישמר ממנו ומרמה אותו בפיו וכבר כתבנו אותו בשרש תוך:אלא שר' יהודה חיוג הביא אותו עם איש תככים בעא':וחגאון רב סעדיה זל פי'תככים מן תוך הבית אשר הוא ביבוני ואפר רש ואיש תככים לעשות להם חסד כי יש בינונים שיסתירו עינים וישפרו פעלתם ל למען יהיו בכבוד ועל כן אמר בי רש ואיש תככים במעלה אחת הם ועל כן צריבים לחמלה: והם תכו לרגליך: בפלס ושפו עצמותיו ענינו לפי מקומו גתחברו והלכו לרגליך: שנהכים וקופים התרגום וטווסין והטווס ידוע שקורין לו בלעז פאון: וים תוכיים החיה שקורין בלעז פתיל תכלת יתכלת וארגמן :הוא העין שקורין לו בלעז בלב והוא צבוע בדם חלזון עם ידועיםי תכן ותוכן רוחות ה' והגפעל ולו בתכנו עלילות: הדרבי לא יתכנו: כלה:מי תכן את רוח ה' יופי'מי תכן את רוח ה'ומי איש שעצתו והכבד אנכי תכנתי עמודיה יודיענו: ומים תכן במדה: ושמים בזרת תכן: הכסף הפתוכן פי המתוכן בחשבון ובמשק' יויש לפר המתיכן שעשו אותו מטבע: וזהו שאמר ויצורו וימנו כלו לקחו הככף שלא היה מטבע ועשו אותו מטבע להוציאו לאומנין ולקנות עצים ואבגים: ויהיה ויצורו לשון צורח: וכן גפר המתוכן בצורה: : וית ית כספא׳ דבשקים : והשם אתה חותם תכנית פי'משלי'התכונה: ומדדו את תכנית: ומא'ותכן לבני'תתנו: ,, ומא'ובמתכונתו יהשם אתו חותם תבנות בי בשו התוכנים בלו תכן השמנים: וכן מתכונת הלכגים: תלל על הר גבוה לא תעשו כמהו: כמתכנתה לא תעשו לכם כלו תכן השמנים: וכן מתכונת הלכגים: תלל על הרם שעפדו בחזקם ובתקפם שלא הפילו חומותיה'בככישתם לא שרפם אא הניחם בכניינם בעכור שהיו בעירות וחזקות -בבוי לתלפיות מלה מורכבת מן תל ופיות פי'תל שהוא חזק וגכוה כמו העומדות על תלם: ופיות פי' שהיו אכני המגדל גזורים פיות פיות כמו שעושין היום בכנייני המנדלים: ורזל פי'תל שכל הפיות מתפללין עליו יובהכפל הפא והלמד קווצותיו תלתלים ועוד נזכירהו ברבעים. ועא ותולליגו שמחה: עניגו כמו ותליתנו שמחה כמו שאם תלינו בנורותינו ופי היו שושים אותנו דברי שיר ובכנרותינו שהינו תולין שנשמח , בהם : וים תולליבו לשון יללה והתיו בוספת בלו תחת יללתבו היו אומרים לבו שבשיר ובשמח ותלה אותך על עץ: תולה ארץ על בלימה: כי קללת אלדים תלוי: פירשתי הפסוק בשרש קלל: ויהיו תלויים על העצים עד הערב ובא בשף תמורת למד הפעל והיו חייך תלואים לך מבגד ועמי תלואים למשובתי:אשר תלאום שמה:והגפעל שרים בידם גתלו:ויתלו שניהם על עץ והכבד מנן וכובע תלו בך: ושלשיהן תלו על חומותיך: והשם תליך וקשתך: והוא, האשפה שבו החצים שהוא נתלה באזור האדם יאר הוא הפייף בכו שאמר התרגום כי גם הוא בתלה: תלם בתלם עבותו בשש בקדות פי בתלם בעבותו בלו אם תקשרם בתלמי בעבותו עם שאר הבהמו להחרוש: ויחד תלמיה יבכיון: על תלמי שדי: בקעי החרישים יקראו גדודים: והגבוה יקרא תלם: רול עד ובן אדם מולעה: ומכסף מולעחיבי מאברנו התולעת: וירם תולעים: ועל דרך משל אל תראי מולעת יעקב: לפי שהם חלשי בנלות כתולע ובמדרש מה תולעת זו כל כחו איבו אלא בפיו כך ישראל כל כחם בתפלה: אם יאדימו כתולע: עלי תולע: : תולעת שני כבר פרשנו כי השני הוא הכרכז ונקראת בלשון תולעת כפני רוב התולעת בשני:או יהיה פי' תודע עין ובאמרו תודעת שני כאמרו עין אדום: :ובאמרו שני התודעת כאמדו אדום העין אלו העין היפה והוא הכרבז ומפני שהוא ידוע ומשובח משאר הצבעים אמר תולעת מכלי זכר שני וכאלו זוכרו יהאמונים עלי תולע יאם יאדימו כתולע:וממנו אנשי חיל מתולעים:כלו לבושים בגדישני:ועא ופתלעות לביא לן יואשברה מתלעות עול : והוא הפוך מן מלתעות כפירים והם השנים הגסות: תכום כי אם תם הכסף: תמו כל יויהי כאשר תמו: תמנו חפש בחפש: והנו בו תחת אות הכפל ומשפטו תממו כלומ יחפשו עילות עד השלימם שלא יובל אדם לחשב ולחפש יותר עולה על מה שהם מחפשים: וכן חסרי ה'בי לא תכנו כמו תממו או יהיה פי חסדי ה' עמנו כי לא תמנו אנחנו והוא קל והיה משפטו להדגש: וכא כמהו האם תמבו לגווע: והיה משפשם כמו בזונו לנו: לא יבול עליהו ולא יתם פריו: ותתם השנה: ובשרק תתם חלאתה יעד תם כל הדור: כתם פרח: כתמם באו עלידי פי בהשלפתם כלומר כלם שכול ואלפון כאו עליד כל מה: שיוכל לבא רעה מהם ומקיר שהוא פעל יוצא עד תמיאותם בידו והתאד תם: יהיו תמים על ראשו: והפע הכבד וכן התמו: והתמותי שמאתך ממך: וכא כהתכך שדד תשד: קל והיתה המם ראויה להדגש: ויתם את הכסף המובא בית ה': ויתכן כי ויתם הכסף יותתם השנה ההיא: בנין בפעל: וכן ויתמרימי בכי: היה ראוי ויתםו כפו יתפו חטאים פן הארץ: ואאזר בתב כי כל הדגושים בתיו לבד שרשם נתם כולם ענין כליה ַ וה

בשלח שחוא חיוב משלי משלי תילים ב'

ברפה מלכים שלח תרומה מזלי שמואל יחוקאל תלים ישעיה איוב ישעיה מלכים

יחזקא (ב'שמות תשא משא שמות יחזקא ראה ירמיה והישע

الأدني

פיר תילים

נישב אינכ תבא
יהושע תכוא הוטע
שמואל איכה אסתר יחזקאל
יחזקאל תולרות
אינכ
אינכ אוטע
אינכ אוטע
תבוא בטלח יטעיה
יטעיה איכה

איכה ישעיה כחום יואל היוב תילים ניגש הדברים תילים

איכה קרח יחזקאל ניגט יחיקא יהושע יטעיה כ' ירמיה תרומה פמנאל יחזקאל יסיני מלכים ניגש כ'ברכה

לקושע יחזקא ירמיה 🏻 ניבח בשמי אל סופטים כח שופטים ישעיה משלי ב איוב

קיונת יסור ב קחים חיונב ישעיה ישעיה חוקא ישעים

נינה שמוא הופש

תביה רכיא הדנדים

תפעל ומשפטו על

שיר תולבות ירשיה דה תבוח תילים מילים

ירגיה מינים ב'

תוקעי השופרות: והשם הללוהו בתקע שופר בצרי: ונקרא השופר עצמו תקוע כאשר נאמר תקעו בתקוע והכין הכל: אבל ובתקוע תקעו שופר: הוא שם כקום: ואם דרך צחות לשון כופל על לשון כמו עקרון תעקר יועא ויעקב תקע את אהלו: ולבן בקע את אחיו כלו העמידם שם: ואת נויתו תקעו בחומת - כלו שתקעו הנויה בססמרים או בזולתם בחומה: ויתקעה בכטנו: ויתקעהו ימה סוף: ותתקע היתד ברקתו: ותקעתיו יתד במקום נאמן: וענין קרוב לזה אל תהי בתוקעי כף ושונא תוקעים בוטח: והנפע' מי הוא לידי יתקע עבין הבות כף האדם אל כף חבירו בערבון. וכן בענין הכות כף אל כף לשמחה:תקעו כף עליך:תקף ואם יתקפו האחדי והשם את בל תקף : וכל מעשה תקפו והתאר עם שתקיף מכנו: תרגום חזק תוקף : ובן תתקפהו לנצח: תתקפהו במלך עתיד לכידור כלו' תחזיק בו: דורן ויקח תרזה ואלון: הוא בל יחזקו כן תרגם: הוא מין אילן מאילני סרק: תרין בתרן על ראש ההר: לעשות תרן עליף: שמשלשלין בו הנס ומעמידים אותו בו:ארברי בלעזי העץ הגכוה כספינה תרעתים שמעתים פרשו בו שוערים: ותרגום שער תרעא ויתכן שהוא שם למשפחה ז לקחה את התרפים: ותקח מיכל את התרפים ואין אפוד ותרפים. הם צלמים יראו בהם יופי ואין אפוד ותרפים כמו שאמר ואין זכח ואין מעכה אין זבח לה ואין מעכה לעז ואין אפוד לה ותרפי ז'עז':וית'ולית אפוד וְמַחוּי:ושאר הרפים תרגם צלמניא: תרשיש שהם וגויתו כתרשיש:אבן טובה ועינה כעין תכלת: וכבר זכרנוהו בשרש רשש מאין הכרע: תשע תשע אמות בצרי: ולזכר תשעה: והחשכון הנדול תשעים: ואשר הם בני ארבע אותיות: קוועותיי תלתלים והוא מענין תל והוא בהתאסף הקוועות בסופם וכבר זכרנוהו בשרש' תיל: תעתע והייתי בעיניו במתעתע:מעשה תעתועים:וההתפעל ומתעתעים בנביאיו: משפטו מתתעתעים: עבין תעות ועיקר שרשם תְּקָהי תחרא כפי תחרא יהיה לו: בשנת השרין תחרה אל תחחר במצליח דרבו: כשקלו

שלמות שרשו: תתחרה: החית בשוא ופתח יוכן אל תתחר במרעים: וכבר כתכנו בכ'בשרש חרה: והפעל הכבד כתחרה בארז: ואיך תתחרה את הסוסים ענין הדבות וההתערב: ערוב עברך לטוב אל יעשקוני זדים · תמה אות התיו תהלה לאל אמר דוד בן יוסף בן קמחי ראיתי לכתוב עם הספר

הזה אשר חברתי באור המלים אשר באו כלשון ארמי בספרי לשון הקדש למען לא יחסר הקורא בספר הזה דבר ולא תהיה מלה בארבעה ועשרים ספרים שלא ימצא באורה בספר הזה עסבה שאני בוסיף בו עתה לכן כל מעתיק ספר זה יכתוב זה בתכלית הספר כנו שבתבתי אני הנה: ועתה אחל בעזרת המלכד לאדם דעתי בספר בראשית יגר שהדותא:פירושו גלעד וכן תרגום והיתה בבל לגלים: ל לינרי חקלין: בירכיהו: די שפיא וארקא שכים וארץ ליגרין:לעי חשדה בספר דניא: אזדא הלכה וכן בדברי הזל נפל אזדא ואזדא לטעמיה: הדמין נתחים תרגום וינתחה לעצמיה והדמה וישסעהו בשסע הגדי והדמיה כמא דמהדמין גדיא:וכן בדברי דול ודילמא הדומי הדמוה משו'טי הדמי א <u>אין בו משום אכופי: נולי אשפה מקום נוול: ונכזבה דורון ומנחה ובבר וירח ה'את ריח הניחוח לאוחבר</u> של כלך שכבדו בזיה דסקונאה:פי דורון נאה: יציביאכת והלשון כורגל ידוע: זבגין גמכרים כרומר בכברים ונססרים: בדבא ושחיתא: נכזבת ונשחתת: הזדמנתון אתם מזומנים: עד די עדנא ישתנא: עד אשר העת ישתנא עליכם שתהיו נמסרים למיתחי ויש מפרש עד הערב שישתנה העת: בנס בזעף: תרגם והנם זועפים והא אינון נסיסין: באדין תרגום של אז: עיטה וטעם עיצה: ובדברי רבו ארבעה בתו בעטינ של בחש בעצתו שנתן לחוה וטעם כמו טעם זקנים יקח שהוא תכן הדבר: מהחצפה גלויה לשון חצוף בדברי לזה לפי שהוא עז פנים ותרגם קשי פנים חציפי אפין: ביזא דנא הסתר הזה תרגם חרש לאפר ברז למימר וחרבה כמוהו בלשון ארמי: האיתך כהל הישך יכול: ואלו לשין והכה: דכן :זה תרגו האיש הלות גברא דיכי: לזיויה יתיר: וזהרו גדול: ורוה דחיל: ותארו גורא ת־גום יפה תואר שפיר בריוא: חזות שלו תרגום חזה חדיאי בעיהי וירכתיה בטכו וירביו: שקוהי די פרזל שוקיו של ברזל: דיחכף שלחרש תרגם וכלי חרש ומאן דחסף: והדקת המין: והדקה אותם: כעור בן אדרי קיט: בכוץ בן גרנות הקיץ ואולי עוד חסר בון כן בעורת שלפשתן כי הכוץ הוא הדק הנבער כן התכן: ארע כנך: תחת כפך כלו שפלה ממך: מהדק וחשל כדק ומועד ובדברי לזל ביעיא חשילתא פי ביצים מעוכות: חסף די פחר חרש היוצר: ובדברי ה'ול בני דפהרא כלי היוצר וכן בלשון ערבי פכאר והחית בעכרי כף בערבי: ומן נצכתא די פרזלא ומחזק הברזל ולשון נעבתא נטע מתרגום נטע שעשועיו נעבתא דחביבותיה כלובר בנפע ומכח הברזל יהיה בה כחרש: אחשדרפנים פגניא ופחותא אדרנזריא דתכריא תפתיא: כל אילו שמות בלטון

וחולצת שדיוז בשביל שיינק ולא יראה שדיה מכוסים ואינו יונק: תבה כי יתכו בגוים: והפעל הככד אפרים התכו אהכים: והשם בתוספת אלף בתחלה אתכה המה לי: ובתוספת גון אתגן זונה: ושב' לאתננה: וכל אתנניה ישרפו כאש: כלם ענין תנאי: ועא לתנות מדבר: לתנות לכת יפתח הגלעדי: ענינו לתבות לה ולדבר עמה כי לא המיתה יפתח רק עשה לה בית מחוץ לעיר והתבודדה שם ולא ידעה איש וכ ובלבלה שם והיתה צרורה כל ימי חיה וזהו נדרו אשר גדר כי פי' והעליתיהו עולה או העליתיהו כלומר אם היוצא לקראתו מכיתי אדם והיה לה'כלו' קדש לה' שיהיה פרוש מדרכי העולם: ואם דכר חראוי לקרכן אעלהו עולה: ודרשו ה'זל בזה דעת אחרת: וכן שם יתנו עדקות ה' זיענו וידברו ויורו העדקו' עשה לישרא יותרגום ושנכתם ותתכיגון ותרגם ועכתה שמה כימי נעוריה ויתנון תמן: ורוול פרשו גם כי יתכו בגוים מזח הענין לשון שנון: תנד על תנוד אזנם היפגית הוא הרך אשר בקצה חאוזן פול בלעז: ובספרא פפרש תבר תנור ובירים: והקבוץ מעל מגדל התנורים ובתנוריך ומשארותיך שהוא הנדר האמצעי אבל אותן שואפין בו בארצות האלה יקרא פורני חפת כחדכקה התכור הוא שאופין בואת:

בדברי הזל כאמד הביאו לפניו פת פתרני: גוי שהרהין פת פורני אצל ישראל וכן יקרא בערבי וכלעו:

בי בי השנפעל עומד: כי תועכה היא לשצרים: כי תועבת מצרים: בתועבות יכעיסוהוי והכבד

בי השנפעל עומד: כי תועכה היא לשצרים: כי תועבת מצרים: בתועבות יכעיסוהוי והכבד

תיעבוני כל מתי סודי: ותיעבוני שלמותי: לא תתעכ אדומי: ותתעבי את יופיך המתעבי משפש: כל אוכל

תתעב נפשש: ואפשר שתהיה ותתעבי פועל ירצא לשלישי כלו עשית שיתעבו אותך אחרים ברוב הפקירך

עצמך: והתואר למתעב נו־בפלט והוא משלא על כל גדותיו שהוא כמו מלא: או פי למי שכל גוי מתעבו

בוכבד אחר התעיבו עלילה: ויתעב מאד ללבת אחרי הגילולים ענין השיקוץ והשנאה: בדידי תעה

לכבי: תעיתי כשה אובד: ובשבר תעו: והנה תועה בשדה זותלך ותתע: ולדבר לה תועה: בתעות

בני ישראל ינהנפעל אל יאמן בשוא נתעה: כהתעות שיבור בקיאו: ושני כפירים ניתעו: לדעת ר' יונה היא

מלה מורכבת מזה הבנין מעבר ועתידי ור אחי ר' משה יונובר כתכנוהו אנחנו בשרש לתע: והפעל הכבד

נירוח זנונים התעה: כי התעתם בנפשותיכם יותע מנשה יונוזב תוכחת מתעה: והוא פעל עונד כמי תועה או מתעח בפשו: ורסן מתעה: ממשריך מתעים: כולם ענין תעות וידוע הוא:

והעכירו תער: בתער השכירה: כתער מלטש: תער הגלבים יקרענה כתער הסופר ידוע: וישלפה מתערה: האספי אל תערך: הוא הגדן והוא תיק החרב: קבר תף וחליל בתוף וחליל וכיגול: "ישאו בתף וכנור יפי ישאו קולם לשחוק ולשורר בגושאים קילם לתף וכנור: כתופי וכמחולות: עיד תעדי תפיך. והפעל הכבד ממנו ממנו מתופפות על לבכהן: בתוך עלמות תופפות יתאר בשקל גחלות ש שומפות: ובדרך הדמיון וההשאה מלאכת תפיך ונקביך: ואם בו התרג ברם לא אסתכלת בפגרך דאתעביד חלילין ובנקבין דאינון צרכך ולא אפשר לך דאתקיי בלא בהון מיומא, דאיתבריתא עמך מתקכן: תבר בתפוח בעצי היער: גם תמר ותפוח: רפדוני בתפוחים ידועי הבל והגם טחים אותו הפל

פתיר בלא תכן: היאכל תפל מכלי בלומר בנין שאין לו קיימא · ואמר בו התרגום ושעע ליה טין מלח: פי בשר חי או דג חי כי אין דרך לאכלם חיים אם לא יהיו מלוחים הרבה: בכיאיך חזו לך שוא ותפל: ולא נתן תפלה לאלדים ואלוה לא ישים תפלה דבר גרן ע שאין לו טעם:ופי ואלוה לא ישים תפלה לא ישים לחם גירעין ומניעה על מעשיהם: תפר שם תפרתי'עלי גלדי: ויתפרו עלי תאנה: עת לקרוע ועת כסתות: תפש את הסלע במלחמה: ותפשו בו א לתפור: והכבד הני לכתפרות בשני הלוחות ילמען תפוש את בית אביו ואמו: תפשום חיים: ותפשה ושכב עמה: ואתפש ישראל בלבם. כל תופש כנור ועוגב: והגפעל ונתפש במעודתי: והיא לא נתפשה: יתפשו במזמות זו חשבו בכף תתפשו: והכבד בידים תתפש: ועל דרך וזהרחב'בין תופשי המלחמה: הגה הוא תפוש זהב וככף: כלו' מחופה וכן אמר התרגום: תפת הפנים אהיה: כי ערוך מאתמול תפתה: הוא אש גיהנם: ופי' אני נדון בגיהנם לפגי מותי מה שאין כן בשאר בני אדם שאינם גידוגי ותפת לפנים אהיה כלוטר אלא אחר בותם וים אותו מן תף וחליל כלו היו שמחים בי לפנים כמו השמחים לתף: וטמא את התפת ח הוא המקום הספוך לירושלי והוא בגי בן הנם ולפי שנפמא יותו המקו לפי שהיו עובדין בו הפולך ושמאהו יאשיהו כלו צוה שיהיה מקום טמאה להשליך שם נכלות וכל טמאות לפיכך נקרא דין הרשעים גהגם ותפת לפי שאותו מקום היה הפחות שכמקומות כמו שנקר גכ שבר הצדיקים גן עדן כי הוא המקום הנבחר והשוב שבכל הארצות: תקן בעוות לא יוכל לתקון: והכבד תקן בשלים הרבה: כי מי יוכל לתקן ענינם ענין והיא הפך העוות: תכן ע ושאול תקע בשופר:ותקעו בהם: וכתקוע שופר התקטה:ידוע:

הושע הישע ב'תבח ישער מיבה מלחשר פופעום

פֿופֿטיט הושע תכופ מיני עורא וארא

רה אינב ישעית
מקץ ב'תמים
מקץ ב'תמים
מקץ ב'תב'ם ישעים
מינים
ישעיה די מעניה די מעניה
מישעי יישעי יישעי מים
מישעי יישעי יישעי יישעי יישעי יישעי יישעי

הנשע ירמי רה מסלי ישעי ב ישעי מי בחעלותך ישעי תי יחז ירם שמנש ירמי ישעי שמא חעב בשלח ירמיה נחום תילים יחוקל

פידית שיריחוק אלינב אינב בי אינב בראשית אינב בראשית קרלת זחזק א מלכים תבא מלכי תבא עקב יחזק א בראכי יחזק א קרנשי תיל ם יחזק א משלי משנת חבקנק אינב ישעיה

יםעיה הלכים

קחלת ב' פמוא בהעלותך ישעום

Got dominion convicting

וקט רוח דבריא רוחיה: בגו גדנה: בתוך ברתקו־בי הגיף לרוח כמו הגדן לחרב: קרבת על חד מן קאמא ק־בתי על אחד מן העומדי׳ והם המלאכים כמו בין העומדי׳ הגלה: ויציבא אבעה מניה: ואכת אבקש מפנן : אדין צבית ליצבא על חיותא רביעחא אז רציתי לעבוד על האבת על החיה הרביעית: וקרנא דכן: בספר עורא כתב בשלם. כלו בתב דברי שלוםי מתרדת שם וקרן זאת: ויסכר ויחשב: איש מצרי יהודה ובנימין והוא שלח האנרת הזאת אל אחשורש: ושאר בנותיו סיעתו ובני חבורתו וכן ושאר כנותהון: ובדברי לזל מי דמי שבת ועוֹ בכנותהון פּי בדיניה ובכל הנתחבר וכתב הנשתון כתב המפורש: כתוב ארמית ומתרגם ארמית כתוב בכתיבת ארמית ושפור בלשון ארמית: : רחום בעל שעם בעל הדברים ותכן לשו האגרת כי מתרדת שבאל שלח האגרת ורחום היה המזכיר והוא המתקן לשון האגרת ושמשי היה סופר: ואפרסתכיא וכו שמות האומות שודו בערי שומרון: הוא סנחריב: רבא ויקירא: גדול ונכבד׳ וכשנת שם מקום בערי שוברון ובולם הסבלמו על שליחות האגרת הזאת וכן נקרא המקים הזה וכעת בלא נון הכל אחדי ויש לפרש וכענת מן עת שהוא זמן וכן היה בנהגם לכתוב זאת המלה בראשי הדברים באגרות כלו בזמן הזה נכתבה זאת האנרת; מרדתא ובאשתא: מורדת ורעה: ושוריא שבלילו: והחומות יסרו: ואושיא יחיטו והיסידות קשרו זו ב'זו: יחיטו לשון חוט כמו ש שתופרון בגד עם בגד בחוש: קריתא דך זאת: מנדאכלו והלך: מברא זו מנת המלך: בוד זה כסף גלגלתא נוהלף זה ארנונא זוחיא תשורה שעושין למלך בשעובר עליהם: ואפת וסמלבין התבזיק: וחזק המלכי תזיק : די מלח היכלא מלחנא: לשון ארץ מלחה לא תשב בלבהשבתנו בנין ההיכל הזה שיהיה בארץ מלחה: וערות מלכא לא אריך לנא למחזא ובזיון המלך לא יפה לגרלראות: ובדברי לזל מאה פלפלין במאה ועשרין ואריך כלו שוב ויפה וישר אין בו משום רבית וכן א. רו בקשקשין בכרמיא ואכלין זיתא אריך או ל לא אריך כלו כשר הדבר אז לא מפני שנעכדו הז זים בשביעית: ואשתדור עבדין בנוה: כענין מרד ויתכן שהלטון לשון שליחות מתרגם וישלח ושדר כי המורדים שולחים בסתר לאשר יעזרו בהם ובאשר ימצאו עזר יכרדו כאשר היו תחת ידו: נשתונא: ענין האגרת ופי'כמו בתב הנשתון: ובטילו הפו ובטלו אותם בזרוע ובבח: ואשרבא דנא לשכללא: וחזוק הזו לכלות: ואשרנא דל חומות העיר שהם חוזק העיר וכן בדברי הזל אשרתא חזק השטר וקיומו: אדין כנימא אמרנא להום:פי זה הפסוק דברי תתנאי ושתר בוזני: : וכן פי אז כשנאטר מן שם להום טעם לכנות עוד אמרגו להם בי הם שכות האכשים אשר זה הכנין בונים: אספרנא במהירות ובזריזות: נהבל המו: והוביל אותם: שא אין אחת המון: שא ולך והניח אותם: ששבער דך. זה: :באחמתא כמו חמת מים מלא אגרות וזכרנות המלבים והיתה בבירה במדי המדינה: מסבלין: וכותליו מקושרין זה בזה: ובדברי הזל במסובלי דתומי פי'במחרוזות של שומין הקשורי' זה בזה: בדבבין שורים:וכן במשנה קודין בראש האילן ובראש הנדבך:ואכן גלל אבני שיש ובלעז מרמרי ונפקתא נההוצאה: יהתיבון: ישיבון: ותחת: ותנית: רחיקין הוו מן תפה: רחוקים היו משם שלא תזיקום: די מדת עבר נחרא: אשר במס עבר הנהר: מדת כמו מנדת כלו המס שלוקח המלך בעבר הנהר תעשה במהרח ההוצאהי ומה חשחן ומה שצריכים: יתנסח כמו ונסחתם בי וזקיף יתמחא עלוהי ועץ לתליה שיתלה עליוי ימנר יופיל: במו וכסאו לארץ מנרת: נמיר תרנום כליל כלו מופר דת אלדי השמים כלם: ושבעת יעשוהי:ושבעת יועציו: ושאר חשחות ושאר צרךי ומלח די לא כתכ ומלח לצרך הקרבנות ותנו אשר לא כתוב בו מדה יתנו כל הצורך יתעביד אדרודא יעשה בזריזות׳ הן למות הן לשרושי שיהרג בו לעקרו מן , העולם הוא ובניו: הן לענוש נכסין ולאסורין: או לענשו ממון או לאסרו בבית הסודר אבותינו אשר נתן כזאת בלב המלך לפאר את בית ה'אשר בירושלם יזכננ ה ארהי האל לראות בכנין ההראל חברים עם כל ישראל בעגלא ובזכן קריב אמן אמן: אלדי ישראל המכין לבבות המעורר מחשכות שפתים פותח וידים מפתח מסיר עקשות פח ולזות שפתים ולכתוב הישרה יישר ידים סומך לכל הדורשים תורתו מחזיק בידי המבקשים דתו ישים מחשך לפניהם לאור ומעקשים למישור עד אשר לא ראו בתורתו את כל מאום כל סתום לא עממום נוחה אותם בצדקותיו מישר לפניהם דרכיו ונתיבותיו עד אשר כה נחני ועד הנה עזרני לבאר כל פתום לפתח כל חתום לגלות כל נסתר בתזרתנו ובספרי נכיאנו וחבמינו על פי אשר השינה יד מחשבתי באשר ה'אתי ואל אלדים יודע ויודעי יודעים כי לא היתה כונתי בחבור הזה להתגדל בו על חברי ולהתפאר בו על ספרי בורי אך באשר פערו בי גדולים וחכמים בבני לארך המ־אכה כספרי הבחברים אשר לפני וואשר הועתקו בלשון אל לשון תארך בהם ההבנה ותקצר בהם: 'הכונה ראיתי לעשות רצון הפוגעי' בי וכי ראיתי כי תהי לי תועלת גדורה בחכור זה כל הזכירני בו אשר לפדתי פבעורי ולהופיף בו ידיע אשר לא ידטתי מבחורי ממתי וחצו היוצלה בטרהי ומשנח חמנוחה ננטרתי והמטסמת רארור הזה. טד. בלימינ

ארמי לממונים ולגדולים זה למעלח מזה: וברוזא קרא בחיל: והכרוז קורא בכח" משרושתא: כרי שטורקין בו שיפלאר בלעזי קתרום שכבא פיני כלי זמר הם ידועים אצלם שמם כן בלשון ארם בעובל זגי זמרא: ובל מיצי זמר: תרגום למיבותי לזכוהי ואכלו קרציהון יתרגם לא תלך רכיל לא תיכול קורצין: אילד יאלה: העדה:ים האמת לשון תמיהא ולא כדע לו חבר אבל לפי הענין יתפרש כך ויש מפר לשון ושבמה בלו וכי דברי וגזרותי צדו ושממה ודבר רק הוא בעיניכם: ורבינו האיי זל פרשו לשון כוון וחצדה מן ואשר לא צדה ואתה צודה את נפשי לקחתה כלו אם במזיד וכוונה עשיתם. לא חשחק אכחנא: אין אנחנו חוששין: למוא לאתונא להבעיר הכבשן י מזי רעב שרופי רעב ילכפתא׳ לקשור ובמשנה לא היו כופתיו את הטלה כפתוה בחכל של מנג: בפיתו נקשרו: בסרבליהון פשטיהון וכרבלתהון :מיגי לבושים הם: סרבליהון הוא סרבל שיתכבה אדם בויובמדרש תנחומא מפר'פשטיהון אלו ברקים הנתונים על יריבותיה" ברבלתהון אלו הסקירין שבראשיהם ודופה לו כרבלתא דתרנגולא: די הסיקו: אשר העלו כלו חעלו אותם על פי הכבשן והפילום לתוכו: תוה חרד תרגם ניחרד יצחק הרדה גדולה ותוה יצחק תוהא: להדברוהי יועציו ומבחיגיו כמו בתוך הדברו בתוך מנהיגו ותרגום ויבהג ודבר: שרין :מותרים מאסוריהם:בנשמהון בגופם: ובלטון מקרא וגשם יגדל לדעת המפרשים - לא עדת לא עברה תרגם אשר עבר די עדא: - שלו: שנגה: ועד אחרן ועד שבאחרונה בא לפני דגיאל: וחזותיה וענפיו כמו קרן חזות: עפיה: עליוי כמר מבין עפאים עלים: ואנביה:פריו: תטלל תרגום צל טלל: עיר מלאך בקרא כן שהוא ער לעולם: גדו: ברתנו אתרו השירו בלשון פירות הכושרין בדברי רול: ובדרו פזרו: ובאסור דיפרול ונחש בדתאה די ברא ובטל שמיא יצטבע: כלו באסורי ברזל ונחשת יהיה כרשא השדה כלו שלא יוכל לזוזמשם כאלו אסור בכחשתים ובטל השמים יתככם: יחלפון:יעברון: בנזרת עירין בנזירת מלאכים: לערך:לשנאך כמו ניהי ערך: ולך טרדין מנרשים תרגום וישלחהו ה'אלדים מגן ערן וטרדיח גרש יגרש אתכם מטרד יטריד: מלבי: עצתי בן וימלך לבי עלי ועויתך במחן עניין ועונך בחנון עניים: ארבא לשלותך אריכות לשלוםך ושלותך או פי רפואה לשננתך עדת מנך: סרה ממך: מלתא ספת על נכוכד נאצר בענין כי כלתה אליו ה מרטה עד די שעריה כנשרין רבה עד אשר היה שערו גדול בכנפי נשרים: ושפרוהי בעפרין ווצפורנינ כצפורגי עופות הדורסים: ובמצבייה וכרצונו מגזרת ולמאן די יצבא: כלא חשיבין כלום הם גחשבים ורבו יתירא וגדולה יתירה: בנוה: כגאות: בטעם חברא בטעם היין כמו כטוב לך המלך ביין: נברשתא מנורה ובמשנה הלני אמו עשתה נברשת של

זהב: על גירא:על הסיד הטוח בכותל כפו כאבני גיר: פס ידא:כף היד:וקטרי חרציה משתרון: , קשרי מתביו בתרים: נקשן מקישות ודופקות: ארגונא: ארנמן' והמביבא תרגום רבידו משתבשין לשון שיבוש בלו בדחמים שלא ידעו מה לעשות בהידונוכר וידיעה ובדברי דול בהיד וחבים בהירן לי שבילי דשמייא בשבילי דבהדרעא: בהירבא כד הוו קייפין ארבע סאין בסלע: ואחוית אחידן: והגדת חידות: ודי הוה צבי הוה מחיימכה או בי מחיה הפך קטל ופי מחיה מעמיד בחיים שלא היח הורגו כמו החייתם כל נקכה זתחיינה את הילדים: העדיו מניה: הסירו ממנו: ועם ערדיא פראים כמו ומוסרות ערוד: פריסת: מן הלא פרום לרעב לחמך: ברכין שושרים ותרגום ושושריו וסרבוהי: עשית חשב מן עשתובותיו' עלא עלילה בן עלילות דברים: הרגישו על מלבא: התקבצו על המלך מן למה רגשו גוים: אתיעטו נתייעצו: לגוב לבורי די לא תעדי אשר לא תעבר: באש:רעיבל במו לב הפוך:בלו שם לכו להצילו: וים בל מחשב וכן הוא בלשון ערבי אגעל בלך כמו שים מחשבתך: ואאזל פרשו במשמעו לשון לא כלו בל לא שמצא היה טוען עליו להצילו בלו לא תובלו לעשות מפני כך וכאשר היו מכטלים אותה טענה היה משים אחרת: משתדר במשנה ובמקום שאין אנשים השתדר להיות איש כמו השתדל' עבו רצון: כלו שלא ישנה רצונם להזיקו ולא ישנה רצון הבולך להצילו: זבת פות ולן בתענית: ודחון לא הנעל קדמוהי ושלחן ובתוספתא הדחינות של בעלי בתים פי שלחנות וים המלה מורכב נדיחון כלו מנידי החידות ובעלי השידי בשפרפרא יבשחר אזיבקע כשחר תי בכן יתגלי בשפרפרא: חכולא לא עבדית: דבר השחתה בכן יתגלי בשפרפרא:

יבשחר אזיבקע כשחר תי בכן יונגרי בשם פוא. זוכה אז עבר יונדם השווה הוונטף יועל הוונדה ולא מטו לארטית גובא: ולא הגיעו לתחתית הבור: ראש מלין אמר ראשי הדברי אמר ולא כלם וארו והגה ימגיחן לימא רבא: לפי עגיגו גושבות ומסערות אותו: ואפשר שהלשון הזה מן כי יגיח ירדן אל פיהו לשון יציאה כלו יוצאות שיוי מריטויגפה: גמרטו כנפיה: הקימת: הוקשה: ולסטר חדי ולצד אחד תרגו ולצלע המשכן ולסטר משכנא: עלעין צלעות: ברגלה רפסה: כמו ברגליהם תרפשון: כתלג חיור: כשל גלבן: בעמר נקי: גלגלוהי בור דליק בלגליו אש בוערה פי גלגלי הכסא: בהר דינור בהר של אש וימ כמו נהירא כלו אור של אש: נגד ונפק נמשך ויוצא: דינא יתיב וספרין פתיחו: למשפט יושב וספרים נפתחו: קטילת חיותא: נהרגה החיה: והובד גשמה: ואבד גופה: ויהיבת ליקידת אשא: ונתגה לשרפת בפתחו: שלנטיהון: הסירו שלטנותם אתכרית רוחי לפי ענינו נבהלה רוחי: או פי קצרה רוחי ותרגם.

בעין המאמץ בכשל המעוזר כל נחשל ואנני קורא לכל הקורא בכפר המה שיביש אליו בעין רצין לא בעין במאה ולצון יואם יבצא בו שגנה תחיה שנגת הסומר או הכפר יו קננה אחרי העיון כפי דעתו ושכלו ומה מגמולו וידינני לכף זכות ויש קלני בלא זכי צדק בכף בעתו ותהי שלימה משכורתו בי מטרדת הזמן ומעלו אשר עלי לא היתה מחשבתי בו זכה ונק יה ועוד כי כל יכי התעסקי בו רוב מלאכתי היה בלמוד הנערים ב בתלמוד ועם בל זה או י שגיתי ואעפ שאינני בציל עצמי כן דדטא ומן השגנה וחסר הידיעה כי אין אדם אשר לע יחשא אף כי אנכי רא איש דברים ויוז ע ספרים ומו אשר כל בכרר איו נולוי והאנת אתו בכל ספק אלוי שאלתי לנקוד משגיאות ובכסתרות כמו שאמר משיחו עליו השלום שגיאות מי יבין מב תקות בקיני לעוד אבר גם מזו ישחשוך עבוד אל ימשלו בי אז איתם וניקיתי מפשע רב יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי ל לפניד ה צורי ונואלי

בריך רחמנא דסייט בהרן גשלם ספר המכלל תהלח לאל המחולל ברוך נותן ליעף כח ולאין אנים עצמה ירבה אמן ואמן נצח סלה

אנכי הצעיר הכא על החותמת מתגעל לכל קומא בספר השרשים וחה יען שושטה עיפי עליו בהגהתו כל י
ימי משך המלאכה: כי עברתי עליו וארא והגה כו פסוקים אשר לא מצאתים בכל המקרא: בשרש: בנה ובגה
עליה קו תוהו: נושעים בה'אלדיכם ' מוכנים בית ה' וגבלותיך אגלה: ויהיותואמים מלמעלה
בין ריב לריב: ויעמידם לפני פרעה: הזכרים לבד משף ותשחדו שחדו כל אחד בשרשו: ויען
בי כן מצאתים בל הספרים אשר היו לפני: לא שמתי השגחתי עליהם התקנם: אך שמתים הנה בסוף הכפר
למוכרת למעינים למען ידעו כי מאתי לא יצאה זאת בי האמנם ביתר חהגהה אחשוב כי אמץ ה'וחזק
ארועותי עד אשר הבאתיו לתכלית טוב זהגון: וכל קורא בו ידע ייבין ממוצא דבר כי בן הוא
באם הצעיר שמואל בכם מאיר לטיף ישדו פה נאפולי: בירח אלול רג' לפק'